SHAKESPEARE SÖZLÜĞÜ

Prof. Dr. Özdemir Nutku

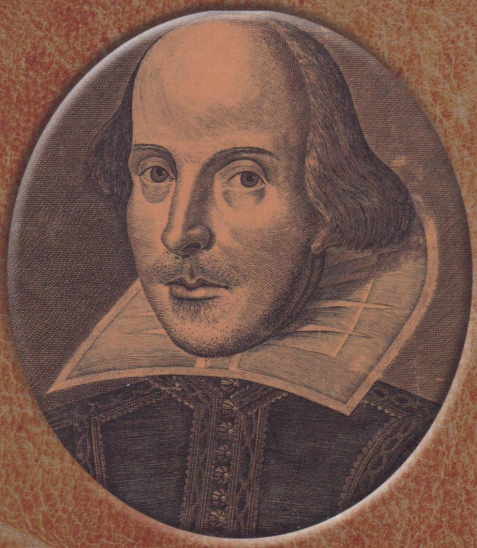

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

Genel Yayın: 2764

PROF. DR. ÖZDEMİR NUTKU

SHAKESPEARE SÖZLÜĞÜ

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2012

Sertifika No: 11213

EDİTÖR

ALİ ALKAN İNAL

GÖRSEL YÖNETMEN

BİROL BAYRAM

DÜZELTİ

MARY BERKMEN - NEBİYE ÇAVUŞ

GRAFİK TASARIM UYGULAMA

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM: MAYIS 2013, İSTANBUL

ISBN 978-605-360-857-8

BASKI

YAYLACIK MATBAACILIK

LİTROS YOLU FATİH SANAYİ SİTESİ NO: 12/197-203

TOPKAPI İSTANBUL

(0212) 612 58 60

SERTİFİKA NO: 11931

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL

Tel. (0212) 252 39 91

Fax. (0212) 252 39 95

www.iskultur.com.tr

Prof. Dr. Özdemir Nutku

Shakespeare Sözlüğü

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

SUNUŞ

Burada özetle söz konusu edeceğim noktalar Shakespeare ile ilgilenen kişilere ve öğrencilere bazı basit, ama önemli nitelikleri anımsatmak, Shakespeare oyunlarını çevirme işine başlayanlara yararlı olacağını sandığım bazı ipuçları vermektir. Ancak Shakespeare oyunlarını çevirme konusuna geçmeden önce, genel olarak oyun çevirme üzerinde kısaca durmak istiyorum.

Yazınsal çeviri biçimi oyuncunun sahne üzerindeki söz-hareket düzenini olumsuz yönde etkilediği gibi, sahne-seyirci etkileşimindeki organik bağı da zayıflatır. Tiyatro yönetmenleri bu gibi çevirileri –güzel ve doğru bir Türkçeyle de çevrilmiş olsalar– bir de sahne diline aktarma işiyle uğraşırlar.

Yazın dili bildirişimi (communication) sağlar. Oysa tiyatrodaki konuşma dili daha çok bir düşüncenin, bir duygunun, bir durumun, kişinin ya da olayın belirlenmesine ve anlatımına (expression), yani ifadesine yarayan bir araçtır. Bir dili ortaya çıkaran sözcükler her şeyden önce bir düşüncenin ya da nesnenin ne olduğunu gösterirler. Ama o düşünce ya da nesne ile özdeş değildirler. Konuşanın bir sözcüğü kullanışı ile dinleyenin o sözü doğru olarak algılamasında yaklaşım ancak konuşan ile dinleyenin aynı deneyimlerden geçmiş olmalarıyla sağlanabilir. Konuşan ile dinleyenin deneyimleri tümden apayrı şeylerse, gerekli olan yaklaşım elde edilemez. Bu olmayınca da sahne-seyirci organik bağı kopar.

Sözcükler düşünceleri anlatmada kullanılan simgelerdir. Sözcüklerin anlamları doğal değildir: Anlamlarını çağrışımlar yoluyla kazanırlar. Bir sözcük belli bir kişide onun çevresel, öznel ve düşünsel çağrışımları ile anlam kazanır. Konuşmanın ya da dinleyenin kendi deneyimleri içinde olmayan bir sözcük onlar için bir anlam taşımadığı gibi, anlatım bir yana, bildirişimi bile sağlayamaz. Dinleyenin herhangi bir sözcüğe tepke verebilmesi, yani bir reflekste bulunabilmesi için bir tümcenin kapsamı içindeki konumunu bilmesi gerekir. New York Üniversitesi öğretim üyelerinden 1960 yılında ölen Dorothy Mulgrave şöyle yazar: Düşüncenin anlamı sözcüklerin kendisinde değildir; ama dinleyende ya da okuyanda bir tepki yarattığı anda vardır.

Herhangi bir sözcük o sözcüğü algılayana o kişinin deneyimine göre, olumlu ya da olumsuz bir çağrışım var eder. Örneğin, "sevgi" sözcüğü, o kişinin yaşamsal konumuna uygun olan anlamı taşır. Tek başına, yapayalnız büyümüş olan bir kişinin bu sözcüğe göstereceği tepki, sevilme olanağını elde eden bir kişinin tepkisinden çok değişik olacaktır. Öyleyse, kişisel ve konumsal çağrışımlar bir sözcüğün algılama anlamını ortaya çıkarmaktadır. Bu kişisel ve konumsal çağrışımların algılanmasındaki anlam, konuşanda ve dinleyende kendilerine özgü hareketleri var eder. Tiyatro konuşmasında bir sözcüğün algılama anlamları, tiyatronun seyirciye yönelişindeki temel bağı sağlar. Başka deyişle tiyatroda

önem kazanan sözcüğün sözlük anlamı değildir; o sözcüğün, oyundaki duruma, olaylara, kişilere, konunun geçtiği döneme, oyunun genel havasına göre bir değer birimi oluşturmasıdır.

Oyundaki konuşma dili her çeşit seyirci için anlamlı ve etkin olmak zorundadır. Bunu sağlayabilmek için seyircinin kişisel ve konumsal çağrışımlarına kestirmeden ve kesin bir biçimde yönelmesi gerekir. Bunun için de tiyatro bir yorum dilini gerektirir. Yirminci yüzyıl tiyatrosunun önde gelen kişilerinden Jerzy Grotowski, "Bir tiyatro adamı için önemli olan sözcükler değil, o sözcüklerle neler yapabildiğidir; sözlere nasıl can katılacağını ve onları söz yapan şeyin ne olduğunu bulabilmektir," demiştir.

Oyun çevirmeni de sözlere nasıl can katacağını bilme yükümlülüğünü taşır. Oyun çevirisi okunmaktan çok oynanmak içindir. Bu açıdan yazınsal bir dili değil, –eğer özel bir durum yoksa– güncel konuşma dilini gerektirir. Güncel konuşma dili ise, sahne hareketlerinden soyutlanamaz. Günlük yaşamda farkında olmadan yaptığımız düzensiz hareketler tiyatro sahnesinde en ufak ayrıntısına dek düzenli bir biçimde hazırlanır. Tiyatroda sözcük tek başına ve sözlük anlamıyla anlatımı sağlayamaz. Seyircinin algılamasına yardımcı olacak, sözcüğün gerektirdiği mimik (jest, yani beden dili) sözün dışındaymış gibi düşünülemez. Sahne üzerinde sözcükler ancak oyuncunun canlandırmakla görevli olduğu kişinin tavrıyla anlam kazanır.

Dramatik kişilikteki değişimleri, düzensizlikleri, tepkileri vb. konuşma örgüsü belirler. Bu yüzden, konuşma diliyle kişilerin ve bunların ilişkilerinin tavırları çeviride belirgin olmalıdır. Tavır açısından yanlış olan ve önemsizmiş gibi görünen bir ayrıntı oyun kişisinin seyirci tarafından algılanmasında tutarsızlık yaratabilir. Örneğin, bir tümce doğru ve güzel çevrilmiş bile olsa, eğer sözcük tavır ve vurgu yönünden yanlış yere konulmuşsa anlamı değiştirebilir. Oyuncunun doğru bir biçimde oynayabilmesi için Türkçe'deki vurgu sözcüğü tümcenin başına gelmelidir; çünkü oyuncu hareket düzenini bu vurgu sözcüğüne göre kurar. Vurgu sözcüğü yanlış yere konulmuşsa o konuşmanın anlamını değiştirebilir. Buna bir örneği Brecht verir: *Galile'nin Yaşamı*'nın 14. Tablosu'nda Galile, Andrea'ya şöyle der: "Oy gözlerini, eğer onlar sana sıkıntı veriyorsa." Oysa, 1975 yılında Istanbul Şehir Tiyatrosu'nda oynanan oyundaki çeviri şöyledir: "Gözlerin sıkıntı veriyorsa, oy gözlerini." Bu yazınsal olarak doğru ve güzel bir çeviri, ancak Brecht'in –kendisinin de bu tümceyi örnek alıp belirttiği gibi– gestus'u (temel tavır, eğilim ve toplumsal sorun) açısından vurgu sözcükleri olan "oy gözlerini" tümcenin sonuna geldiği için tavır ve verilmek istenen anlam kaybolmaktadır. Burada hareketi başlatan "oy gözlerini" sözcükleridir. Böylece, eski çeviride oyuncunun vurgu gerektiren hareketi geciktirilmiş ve anlam zayıflamıştır.

Bu gibi eksiklikler daha çok güzel söylemeye meraklı olup sahne özelliklerini ikinci plana atan çevirmenlerde izlenir. Dil bir araçtır: tiyatro yalnızca sözden ibaret değildir. (Tiyatroyu güzel söz söyleme yeri sanan yazın adamlarının temel yanılgıları buradadır.) Sözler içeren metin tiyatronun birçok öğesinden yalnızca biridir. Tiyatronun iki temel öğesi "oyuncu" ile "seyirci"dir. Tiyatro sanatından bu ikisi dışındaki tüm öğeleri çıkarsanız da tiyatro yine vardır. Ama oyuncu ya da seyirci öğelerinden birini çıkarın, tiyatronun var olabilmesi olanaksızdır.

Ancak bu sözlerim yanlış algılanmamalı: Dile ve üsluba önem vermemek diye bir tutum olamaz; güzel bir dilin doğru bir biçimde kullanılması, oyunlardaki kişilerin doğru tavırlarını ve konuşmanın anlamını sağlamada önemli bir etkendir. Çevirmen elindeki oyunu bir tiyatro yönetmeniymiş gibi çevirmedikçe genellikle "kitabi" kalır.

İlk olarak anımsatmak istediğim şey, Shakespeare'in İngilizce metinlerini modern İngilizce ile çözmeye çalışmamaktır. Gerek grameri gerekse deyimleri bugünkü İngilizce'den biraz farklıdır. Yanlış yapan –eğer varsa– Shakespeare değil bizizdir. Onun İngilizcesinde bize aykırı gelebilecek şeyler iki noktada özetlenebilir:

1. Elizabeth dönemi İngilizcesi ile modern İngilizce arasındaki fark;
2. Konuşma İngilizcesi ile yazım İngilizcesi arasındaki fark.

1. Bugün kötü ve yanlış İngilizce olarak düşünülen kullanım, Shakespeare'in yaşadığı dönemde doğru ve iyi İngilizceydi. Yaklaşık dört yüz yıllık bir zaman dilimi içinde bütün dillerde olduğu gibi İngilizce de büyük değişim geçirmiştir. Elizabeth dönemi İngilizcesi (yani orta İngilizce), eski İngilizcenin birçok öğesini kapsar ve bir yönden onun biraz değiştirilmiş uzantısıdır (örn., öznelerdeki çekim ekleri ve eylem –fiil– sonları vb. gibi). On altıncı yüzyılın sonlarında bu çekim biçimlerinin büyük bir bölümü son bulmasına karşın, halka yönelen sahne dilinin bunların bir bölümünü yaşattığı izlenir. Elizabeth dönemi deyimlerine bir göz attığımızda bize garip gelen bu deyimlerin eski kulllanımın bir kalıntısı olduğunu anlarız. Shakespeare'in birçok oyununda, özne çoğul olduğu halde şimdiki zaman kipindeki fiilin, bugün tekilde kullanılan (-s) çekimi ile yazığını görürüz:

These high wild hills and rough uneven ways
Draws out our miles, and makes them wearisome. (*II. Richard*, II.//3, 4-5)

Özne çoğul olduğuna göre, bugünkü dilde fiillerin (-s) almaması gerekir; oysa Shakespeare İngilizcesinde bunlar, çoğul ***hills*** ve ***ways*** sözcüklerine karşın, ***draws*** ve ***makes*** fiilleriyle eşleştirilmiştir. Şimdiki zaman kipinin çoğul çekimi eski İngilizcenin kuzey lehçesinde kullanılıyordu. Güney lehçesinde bu çekim *-eth;* orta İngiltere'de *-en*'dir. Shakespeare doğduğu zaman her üçü de terk edilmişti; ama Shakespeare her üçünü de oyunlarında kullanmıştır. Bunu belki de, kendi dönemi için bir estetik uzaklık sağlamak için de yapmış olabilir. Yazar, *-eth*[1] ve *en*'i[2] seyrek, ama *-es* ve *-s*'yi çok sık kullanmıştır. Shakespeare ayrıca, fiilleri sıfatlaştırmayı çok seviyordu: *abhorred. untended, feared* vb. gibi...

2. Bilindiği gibi oyun yazarı yazınsal dili değil, konuşulan dili, yani sahne dilini kullanır. Shakespeare de kendi döneminde halkın konuştuğu dili kullanmıştır, hatta tavırları verebilmek için soyluların konuşmaları ile sıradan halkın konuşmalarındaki farkı da göstermiştir.[3] Halkın yanlış kullanımları bile yazarın oyunlarında yer alır; Shakespeare bunu bilinçli bir biçimde yapmış ve tavırları ortaya çıkarmıştır. Bu yüzden, Shakespeare'in oyunlarındaki halkın konuştuğu

---

1 *Hath* ve *doth* çoğul olarak kullanılmıştır.

2 *Bir Yaz Gecesi Rüyası*'ndaki *wax*-en sözcüğü gibi; bkz. II. P./1. s.

3 Bizdeki bazı Shakespeare oyunlarının çevirilerinde herkes, soylusu, soysuzu hepsi, çevirmenin ağzından konuşurlar, bu yüzden de karakter özellikleri zedelenir.

dil gramer yanlışlarıyla doludur. Ayrıca, günlük konuşmalarımızda sık sık tümceyi tamamlamadan ötekine geçer, belli bir biçimde başladığımız tümceyi başka bir biçimde de bitirebiliriz. Yazımda buna *düşük tümce* denir ve kabul edilemez bir şeydir, ama konuşma dilinde bu *düşük tümce* gerçekliği sağlar. Sahne diline eşit olan konuşma dili sürekli değişken, düşüncede dönüşümleri olan, atlamalı, ifadeyi ortaya çıkaran hareketleri getiren bir iletişim biçimidir. Her dilde olduğu gibi, İngilizce konuşma dili de yazın dilinden daha düzensizdir. Shakespeare de yaşamın gerçekliğini sağlamak için bu düzensiz İngilizceyi kullanmıştır. İşte size gramer düzensizlikleri olan *V. Henry*'den bir örnek:

Rather proclaim it...
That he which hath no stomach to this fight,
Let him depart. (IV/3, 34-36)

İlk bakışta dikkatimizi "*he* which" ile "That *he ... let him depart*" çeker. "*He which*" bugün için kötü bir İngilizcedir. Bu kullanımı Elizabeth dönemi İngilizcesi için doğru kabul edilmelidir. Bir düzyazı ustası "*That he ... let him depart*"ı, düzenli bir duruma getirmek için, "may *depart*" olarak düzeltirdi. Ancak V. Henry bu sözleri söylerken derinden sarsılmış durumdadır. Onun bu duygusal durumu konuşmasında, "nakledilen sözden" aniden "doğrudan söz"e geçmesine neden olmuştur. Bu örnek, hem Elizabeth dönemi ile bugünkü İngilizce arasındaki farkı göstermekte, hem de konuşma ile yazın İngilizcesi arasındaki ayrımı belirlemektedir. Shakespeare'in oyunlarını çevirirken bu ayrımları dikkate almak yararlı olur.

Elizabeth dönemi İngilizcesinde üç genel özellik dikkate alınmalıdır:

1. Kısalığı,
2. Vurgusu,
3. Konuşma birimlerinin karşılıklı yer değiştirme eğilimi.

Kısalığı: Elizabeth dönemi yazarları kısa ve etkili konuşmayı seviyorlardı. *Troilus ile Cressida*'dan şu dizeleri ele alalım:

And may the soldier a mere recreant prove,
That means not, hath not, or is not in love! (I./3, 287-88)

Eğer ikinci dizeyi yazınsal bir biçimde düzenlemek isteseydik şöyle olabilirdi: "That means not *to be,* hath not *been,* or is not in love." Yine *II. Richard*'daki şu dizelere bir bakalım:

Who sitting in the stocks refuge their shame,
That may have and others must sit there; (V/5, 26-7)

Yukarıdaki dizelerin düzenlemesi de şöyle olabilirdi: "*Console themselves with the thought that many have sat there.* " Bu anlatım yoğunluğu Shakespeare'in bir özelliğidir. Yukarıdaki italik sözcüklerin yokluğu anlatımı kısaltırken anlamı da belirsizleştirmez; çünkü içerik sözcüklerin anlamını sağlar. Shakespeare tümcenin anlaşılması için zorunlu olmayan bir ya da birkaç sözcüğü çıkarıp ekonomik bir anlatıma gitmeyi seviyordu. Bu da kısalığı, duruluğu ve saydamlığı sağlıyordu. Onun oyunlarında sık sık göreceli adılın (izafi zamirin) olmaması Shakespeare'in önemli bir özelliğidir.

Vurgusu: Shakespeare vurgu için genellikle iki olumsuzu ve iki karşılaştırmayı, oranlamayı ve superlatif'i aynı tümce içinde kullanır. Örneğin,

Remember not these garments; nor *I know not.*" (Lear, IV/7, 67) ya da "Nor *no man else...* (Lear, V/3, 291).

Thou losest here, *a better* where *to find.* (Lear, I/1, 256)

Bir de sözcüklerin ne amaçla kullanıldıklarını çevirmenin doğru saptaması gerekir. Hiçbir sözcük oyunun anlamından ve gelişiminden soyutlanamaz. Özellikle tarihsel oyunlarda kullanılan argo sözcükleri de bilmek gerekir. Shakespeare'in birçok oyunundan halkın kullandığı argo sözcükler vardır. Shakespeare'in oyunlarını çevirmeye soyunanların buna dikkat etmeleri gerekir. Bir örnek verelim: Elizabeth dönemi argosunda Lear'in Soytarı'sının konuşmasındaki "*court holy water*" "yaltaklanmak, dalkavukluk etmek, suyuna gitmek", anlamındadır. Oysa buna dikkat etmeyen bir çevirmen bu deyimi "sarayın kutsal suyu" olarak çevirebilir.

O *nuncle,* court holy water *in a dry house better than this rain-water out o' door. Good nuncle in, and ask thy daughters' blessing: here's a night pities neither wise men nor fools.* (Lear, II/1, 10-12)

Bu parça tarafımızdan şöyle çevrilmiştir:

"Amca, kuru bir evde *sahibinin suyuna gitmek*, dışarıda böyle yağmur suları altında gitmekten iyidir. Hadi amcacığım, dön de kızlarının hayır dualarını iste: böyle bir gece, ne akıllılara acır ne kaçıklara."

Ayrıca Shakespeare'in oyunlarını çevirirken dikkat edilecek bir başka nokta da sesli ve sessiz harflerin kullanılışıdır. Elizabeth döneminde dekorsuz bir yükseltide oynanan oyunlarda ses efektleri konuşma örgüsü ile sağlanıyordu: Örneğin, *Kral Lear*'in III Perde, 2. sahnedeki

Blow, winds, and crack your cheeks! rage! blow!
You cataracts and hurricanoes, spout
Till you have drench'd our steeples, drown'd the cocks!

"o, ç, ş, t" harfleriyle rüzgârın uğultusunu, dalların çatırdamasını verir. O zaman –olabildiğince– Türkçe çeviride de bu ses efektlerini sağlamak gerekir. Önceki bir çeviride bu, "Esin rüzgârlar, esin / yanaklarınızı çatlatıncaya kadar üfürün / Kudurun! Esin!" diye çevrilmiştir. Oysa bu dizelerin şöyle çevrilmesi daha doğru olurdu:

"Uğuldayın rüzgârlar, uğuldayın!
Çatlayıncaya kadar şişirin yanaklarınızı
Kudurun! Uçurun dünyayı!
Seller, kasırgalar tepemize boşanın,
Sulara gömün kuleleri rüzgâr horozlarına kadar."

Böylece, olabildiği kadar ses efektleri de sağlanmış olurdu.

Günlük konuşmada tümceler çoğu kez tamamlanmaz; kişinin içinde bulunduğu durum –tümce eksik söylenmiş de olsa– hareketlerle tamamlanmış anlamı sağlar. Örneğin, bir odadaki açık pencereyi göstererek onun kapatılmasını istemek için, yalnızca "pencere" demek yeterlidir. Oysa tümcelerin tamamlanmışlığı

yazınsal çeviri için ne kadar gerekliyse, oyun çevirisinin konuşma dili için o kadar yapay ve sakıncalı olabilir.

Özgün metinde bir atasözü, bir özdeyiş, bir deyim aynı anlamı verdiği halde, başka türlü ifade edilebilir. O zaman bunları çevirmede tam tamına bir çeviri doğru olmaz; çevirmenin kendi dilindeki aynı anlamı veren bir atasözünü ya da özdeyişi bunların yerine kurgulaması gerekir, başka deyişle bir "transpozisyon", bir "dönüştürme işlemi" gerekir. Tıpkı müzikte olduğu gibi müziğin esasına dokunmadan nasıl bazı çalgılar için ses perdelerinde ton değiştiriliyorsa, kalabalıklara yönelen tiyatro oyununda da sahne yapıtının aktarıldığı dile "transpoze" edilmesi gerekir. Örneğin, İngilizce'deki şu deyimi ele alalım: "*Tell that to the horse-marines!*" Bu deyimi olduğu gibi çevirirsek Türkçe'de fazla bir şey ifade etmez: "Bunu denizatlarına söyle!" "*Horse-marine*" Elizabeth dönemi argosunda "budala, beceriksiz kişi" anlamındadır. Öyleyse, "Bunu budala birine söyle" diye mi çevireceğiz? Hayır, bunu transpoze edeceğiz ve kendi dilimizdeki anlamı vereceğiz: "*Tell that to the horse-marines!*" tümcesi "Sen onu külâhıma anlat!" diye dönüştürülerek çevrilecektir. Tıpatıp çevirmeli diye yabancı bir deyimi sözcük ve yapı olarak aynen koruduğumuzda, bu kez kendi dilimizde garip bir tümce ortaya çıkabilir. Oysa sahne üzerindeki bütün konuşmaların doğal ve seyirci için inandırıcı olması gerekir.

Her konuda olduğu gibi, tiyatroda da yaşayabilen organik olandır. Organik olan ise, bir bütünü tamamlayan uygun birimdir. Çeviri işi, yazmak kadar zorlu bir çabayı gerektirir. Çevirmen bir yapıtın neredeyse ikinci yazarıdır. Hele oyun çevirisi çeşitli teknik ve sahne estetiğine ilişkin ilkelere bağlı olduğundan, bir de yeterli sahne bilgisine ya da deneyimine sahip olunmalıdır. Oyun çevirisi tiyatro sahnesinde başarılı olacaksa, soluk almayı, hareket etmeyi ve bir yaşam kesitini, bir dünyayı canlandırmayı gerçekleştirebilmelidir.

***

Shakespeare Sözlüğü'ne gelince, bu çılgınlığa neden ve nasıl kalktım artık anımsamıyorum; sekiz yılı aşkın bir süre samanlıkta iğne aramakla geçti. Zaman zaman bunaldığım oldu; bu çalışmadan vazgeçme raddelerine bile geldim. 1997 yılının yaz başlangıcıydı, o zamanlar çok kolay sandığım bir işe sıvandım: Eski ve orta İngilizce sözcüklerin bol kullanıldığı Elizabeth dönemi ve dolayısıyla Shakespeare metinlerinin daha iyi anlaşılması ve ayırtıların daha bir titizlikle seçilebilmesi için bir sözlük hazırlamaya giriştim. Çalışmalarım ilerledikçe bu işin çok zor olduğunu gördüm ve büyük bir sabırla "mek parmak mek parmak daha, sonu selamet," deyip çalışmamı sonuçlandırabildim. Şimdiye kadar ülkemizde üzerinde durulmamış, Shakespeare'in sonradan bulunan metni, *İki Soylu Akraba*[4] da dahil olmak üzere, tüm Shakespeare oyunlarını, Elizabeth dönemi argosunu, deyimlerini ve özdeyişlerini de tarayarak bu sözlüğü hazırladım.

Bu sözlüğün öğrencilere, çevirmenlere ve Shakespeare ile ilginenlere yardımcı olacağı düşüncesindeyim. Eğer bu düşüncede olmasaydım zaten bu zorlu çalış-

4 William Shakespeare-John Fletcher, *The Two Noble Kinsmen*, çev. Özdemir Nutku, İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2012.

maya girmezdim. Özellikle, İngiliz – Amerikan Dili ve Edebiyatı öğrencileri için çeviri derslerinde yardımcı bir kitap olacağını umuyorum.

Sözlükte 20.000'e yakın (19.890) sözcük taranmıştır. Gereken maddelerde folio ve quarto'lardaki yazılışları verilmiştir. Her sözcük için en az bir, bazen iki örnek tümce verilmiş, bunların perde, sahne ve dizeleri gösterilmiştir.[5] Shakespeare'in metinlerindeki en dikkat çekici özellik, yazılışı aynı olan bir sözcüğü çeşitli oyunlarında nüanslar, hatta değişik anlamlar ile kullanmış olmasıdır.

İlk kez 2008 yılının Kasım ayında yayımlanan bu kitap tekrar gözden geçirilmiş ve yeni sözcükler eklenmiştir. Shakespeare ve Elizabeth dönemi yazarlarının bundan sonraki çevirilerinde biraz da benim katkım olması dileğiyle...

Özdemir Nutku, 2012

5 Sözlükteki alıntıların –*The Two Noble Kinsmen* dışındaki– tümü, Peter Alexander'in *William Shakespeare: The Complete Works* (Collins, London and Glasgow 1954 – 3. basım) adlı yapıtındaki dize düzenlemesine göredir. *İki Soylu Akraba*'nın dize düzenlemesi ise, *The Noble Kinsmen*, Penguin Books, ed. N. W. Bawcutt, Middlesex, England, 1977 basımına göre yapılmıştır. *Cardenio*'dan alınan sözcükler, Charles Hamilton'un *Cardenio*, Glenbridge Publishing Ltd. Lakewood, Colorado, 1994 adlı kitabından alınmıştır; dize sayıları da bu kitaba göredir.

KISALTMALAR

ad. = Adıl [zamir]
Alm. = Almanca
anon. = anonim
arg. = Tez
bkz. = bakınız
ch. = Chorus [Koro]
epil. = Epilogue [Sonoyun]
Flam. = Flamanca
f. = Folio
ff. = Folyolar
Fr. = Fransızca
gön. = Gönderme
gen. = Genellikle
huk. = hukuk
ind. = Induction [Tümevarım]
İng. = İngilizce
İsp. = İspanyolca
İtal. = İtalyanca
ith. = İthaf
karş. = Karşılaştır
kayn. = Kaynağı
Lat. = Latince
mec. = Mecazi
miz. = Mizahi
örn. = Örnek
öz. = Özellikle
özg. = Özgün
Port. = Portekizce
prol. = Prologue [Önoyun]
q = Quarto
qq = Quartolar
Rom. = Romence
sa = Sahne açıklaması
sıf. = Sıfat
takr. = Takriben
Tev. = Tevrat
vb. = ve benzerleri [vesaire]
Yun. = Yunanca
yy. = Yüzyıl

All's Well = All's Well That Ends Well
Ant. & Cleo. = Antony and Cleopatra
As You Like = As You Like It
Com. Err. = The Comedy of Errors
Cardenio = Cardenio
Cor. = Coriolanus
Cym. = Cymbeline
Ham. = Hamlet, Prince of Denmark
Hen. IV = King Henry The Fourth
Hen. V = King Henry The Fifth
Hen. VI = King Henry The Sixth
Hen. VIII = King Henry The Eighth
John = King John
Jul. Caes. = Julius Caesar
L. Compl. = A Lover's Complaint
L. Lab. Lost = Love's Labour's Lost
Lear = King Lear
Lucrece = The Rape of Lucrece
M. Meas. = Measure for Measure
Mac. = Macbeth
Mer. Ven. = The Merchant of Venice
Mer. Wives Win. = The Merry Wives of Windsor
Mid. N. Dr. = A Midsummer-Night's Dream
Much Ado = Much Ado About Nothing
Oth. = Othello, The Moor of Venice
Pass. Pilg. = The Passionate Pilgrim
Per. = Pericles
Phoenix = The Phoenix And The Turtle
Rich. II = King Richard The Second
Rich. III = King Richard The Third
Rom. & Jul. = Romeo and Juliet
Sonn. = Sonnets
Tam. Shrew = The Taming of the Shrew
Tem. = Tempest
Timon = Timon of Athens
Titus = Titus Andronicus
Troil. & Cres. = Troilus and Cressida
Tw. Night = Twelfth Night
Two Gent. Ver. = The Two Gentlemen of Verona
Two Nob. K. = The Two Noble Kinsmen
Ven. & Adon. = Venus and Adonis
Win. Tale = The Winter's Tale

A

a[1] [İngilizce'deki *have* sözcüğü yerine kullanılmıştır]: *She might 'a been grandam ere she died* (*L. Lab. Lost*, V/2, 17; *Ham.*, IV/5, 65).

a[2] [*He* sözcüğü yerine kullanılmıştır]: *a has a little gall'd me, I confess* (*Tam. Shrew*, V/2, 60).

a[3] [*Ah* sözcüğünün varyantı] (*Hen. IV–2*, II/1, 50).

a[4] [kısaltma *of*, *on*, *in*, *to* ve *by*] **1.** *Of*: *John a' Gaunt* (*Rich. II*, I/3, 76); *out a' door* (*Com. Err.*, II/1, 11); **2.** *On*: *a' mine honour* (*Hen. IV–2*, II/4, 313); *Lucentio that comes a' wooing* (*Tam. Shrew*, III/1, 34); **3.** *In*: *a' God's name* (*Rich. II*, II/1, 251); **4.** *To*: *Seeing me now a' sleepe* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 7); **5.** *By*: *A' my troth* (*Cor.* I/3, 58).

a[5] **1.** [*One* anlamında da kullanılmıştır] *He and his physicians Are of a mind* (*All's Well*, I/3, 238); *These foils have all a length?* (*Ham.*, V/2, 265); **2.** [Çokluk gösteren bir sözcüğün önünde de yer alır] *a many thousand warlike French* (*John*, IV/2, 199).

a[6] [Ön ek olarak] *a shamed* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 157).

a[7] [Bazı şarkılarda hece tutturmak için son ek olarak] (*Win. Tale*, IV/4, 317); *my dainty duck, my dear-a* (*Ham.*, IV/5, 172).

a from a windmill [argo; halk ağzı. 15. yy.dan itibaren. Partridge, 13/1] Bilgisiz, okuması yazması olmayan.

abandon, to 1. Sürmek, yaklaş(tır)mamak: *Being all this time abandon'd from your bed* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 115); **2.** Tamamen terk etmek, vazgeçmek, bırakmak: *Never pray more; abandon all remorse* (*Oth.*, III/3, 69).

abandoned Kayıtsız şartsız teslim olmuş: *If she be so abandon'd to her sorrow* (*Tw. Night*, I/4, 19).

abase, to İndirmek: *'And will she yet abase her eyes on me* (*Rich. III*, I/2, 246; *Hen. VI–2*, I/2, 15).

abashed [Hatasından ya da suçundan dolayı] Utanç duyma: *Do you with cheeks abash'd behold our works* (*Troil. & Cres.*, I/3, 18).

abate, to 1. Kısa kesmek, kısaltmak: *Abate thy hours* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 432); **2.** Dışında tutmak: *Abate throw at novum, and the whole world again Cannot pick out five such* (*L. Lab. Lost*, V/2, 544); **3.** Azaltmak, kısmak: *She hath abated me of half my train* (*Lear*, II/4, 159; *Tam. Shrew*, ind. /1, 135); **4.** [Bir kimseyi] Aşağılamak: *I would abate her nothing* (*Cym.*, I/4, 58); **5.** Körleştirmek; **6.** Yontmak: *Abate the edge of traitors* (*Rich. III*, V/5, 35; *Hen. IV–2*, I/1, 117).

abated Aşağılanmış, utandırılmış: *as most Abated captives to some nation* (*Cor.* III/3, 132).

abatement 1. Kısaltma, eksiltme: *There's a great abatement of kindness appears* (*Lear*, I/4, 60; *Ham.*, IV/7, 120; *Cym.*, V/4, 21; *Two Nob. K.*, I/1, 225); **2.** Karakter değerinin düşmesi: *But falls into abatement and low price* (*Tw. Night*, I/1, 13).

abbey lubber [argo] Tembel rahip.

abhominable (abhomination) bkz. *abomination*.

abhor, to 1. Tiksinmek: *It does abhor me now I speak the word* (*Oth.*, IV/2, 162; *Ham.*, V/1, 187); **2.** Protesto etmek: *I utterly abhor, yea, from my soul Refuse you for my judge* (*Hen. VIII*, II/4, 81); **3.**

Ürpermek: *I had been drown'd but that the shore was shelvy and shallow – a death that I abhor* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 14).

abhorred İğrenç, berbat: *Thou liest, abhorred tyrant* (*Mac.*, V/7, 10; *John*, IV/2, 224).

abhorring 1. Nefret, tiksinme: *He ... will flatter Beneath abhorring* (*Cor.*, I/1, 168); 2. İğrendirici, tiksindirici nesne: *And let the water-flies Blow me into abhorring!* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 60).

abide, to 1. Bir yerde kısa (az) kalmak: *Yet it will no more but abide* (*Win. Tale*, IV/3, 93); 2. Bir dövüşte karşısındakinin yüzüne bakmak: *Abide me, if thou dar'st* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 422; *Hen. IV–2*, II/3, 36; *Cym.*, III/4, 183); 3. Cezasını çekmek, sonucuna katlanmak: *Let no man abide this deed, but we the doers* (*Jul. Caes.*, III/1, 94; *Jul. Caes.* III/2, 114; *Mid. N. Dr.*, III/2, 175).

ability 1. Olanak, servet: *Out of my lean and low ability I'll lend you something* (*Tw. Night*, III/4, 344; *Hen. IV–2*, I/3, 45); 2. Güç, kuvvet (*Win. Tale*, II/3 164); karşı koyma gücü: *But altogether lacks th' abilities That Rhodes is dress'd in* (*Oth.*, I/3, 25).

abilliments Üst baş, giysi, süs *the abilliments of the goddess Isis* (*Ant. & Cleo.*, III/6, 17).

abject[1] Aşağılık kimse: *We are the Queen's abjects, and must obey* (*Rich. III*, I/1, 106).

abject[2] [sıf.] Köle gibi aşağılık, süfli: *That he should be so abject, base, and poor* (*Hen. VI–1*, V/5, 49; *Jul. Caes.*, IV/1, 37; *Henry VIII*, I/1, 127).

abjectly Aşağılayarak, küçük görerek: *Let him that thinks of me so abjectly* (*Titus*, II/3, 4).

abjects Uşak sınıfı, hizmetliler: *We are Queen's abjects and must obey* (*Rich.* III, I/1, 106).

able Bir kimseyle, ya da şeyle uğraşmaya ehil olan: *Be able for thine enemy Rather in power than use* (*All's Well*, I/1, 65).

able, to 1. Kefil olmak; 2. Onaylamak: *None does offend none, I say none, I'll able'em* (*Lear*, IV/6, 168).

abode 1. Gecikme: *Sweet friends, your patience for my long abode* (*Mer. Ven.*, II/6, 21); 2. Bir yerde kalma: *especially that of Cleopatra's, which wholly depends on your abode* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 175); 3. Ev, ikametgâh: *To Mantua, where I hear he makes abode* (*Two Gent. Ver.*, IV/3, 23; *Tam. Shrew*, IV/5, 38).

abode, to Önceden görmek, kehanette bulunmak: *this tempest ... aboded The sudden breach on't* (*Hen. VIII*, I/1, 93; *Hen. VI–3*, V/6, 45).

abodement Lanetli sözler, beddua: *Tush, man, abodements must not now affright us* (*Hen. VI–3*, IV/7, 13).

abomination 1. Tiksinti veren eylem: *Only th' adulterous Antony, most large In his abomination* (*Ant. & Cleo.*, III/6, 947; 2. Tiksinti veren durum: *Ere he can see his own abomination* (*Lucrece*, 704).

abortive[1] 1. Zamansız doğum; 2. Hilkat garibesi doğurma: *Abortives, presages, and tongues of heaven* (*John*, III/4, 153).

abortive[2] [sıf.] Prematüre doğmuş [dolayısıyla] zamansız, gayritabii, anormal: *And allay this thy abortive pride* (*Rich. III*, I/2, 21; *Hen. VI–2*, IV/1, 60; *L. Lab. Lost*, I/1, 104).

abound, to Zengin olmak: *They shall abound as formerly* (*Hen. VIII*, I/1, 83).

about [Yalnızca emir kipi olarak kullanılırdı] Hareket halinde olmak: *Revenge! About! Seek! Burn! Fire!* (*Jul. Caes.*, III/2, 204; *Ham.*, II/2, 588; *Mer. Wives, Win.*, V/5, 55).

above Üst kat: *Husband, I'll dine above with you today* (*Com. Err.*, II/2, 207; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 76).

Abraham cupid bkz. *Adam*[3].

abram 1. Kestane rengi, kumral: *our heads are some brown, some black, some abram, sam bald* (*Cor.*, II/3, 19); 2. [argo. 16. yy.dan itibaren] Deli.

abridge, to 1. Mahrum etmek: *Nor do I now make moan to be abridg'd* (*Mer. Ven.*, I/1, 126); 2. Kısaltmak: *So are we*

Caesar's friends, that have abridg'd His time of fearing death (*Jul. Caes.*, III/1, 104; *Two Gent. Ver.*, III/1, 247).

abridgement 1. Kısaltılmış ya da kısa gösteri: *what abridgement have you for this evening?* (*Ham.*, II/2, 420; *Mid. N. Dr.*, V/1, 39); 2. Süre kısıtlaması: *Then brook abridgement have you for this evening?* (*Hen. V*, V/ch., 44)

abroach [*Set abroach*] Ayağa kaldırarak, canlandırarak: *Who set this ancient quarrel new abroach?* (*Rom. & Jul.*, I/1, 104; *Hen. IV–2*, IV/2, 14; *Rich. III*, I/3, 324).

abroad 1. Kendinde olmadan hareket etme: *There's none abroad so wholesome as that you vent* (*Cym.*, I/2, 4; *Two Nob. K.*, II/1, 152; *L. Compl.*, 137 ve 183.) 2. [*Abroad displayed*] Yelken açma, germe: *His hands abroad display'd, as one that grasp'd* (*Hen. VI–2*, III/2, 172).

abrogate, to Çekinmek, geri durmak: *good Master Holofernes, perge, so it shall please you to abrogate squirility* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 54).

abrook, to Hoş görmek, tahammül etmek, katlanmak: *Sweet Nell, ill can thy noble mind abrook The abject people gazing on thy face* (*Hen. VI–2*, II/4, 10).

abruption Birdenbire ilişkiyi kesme: *What makes this pretty abruption?* (*Troil. & Cres.*, II/2, 65).

absent Noksan: *to take advantage of the absent time* (*Rich. II*, II/3, 79).

absey-book Alfabe: *And then comes an answer like an Absey book* (*John*, I/1, 196).

absolute 1. Her yönden mükemmel: *Indeed, my lord, it is a most absolute and excellent horse* (*Hen. V*, III/7, 25; *M. Meas.*, V/1, 54; *Ham.*, V/2, 107; *Two Nob. K.*, II/1, 26); 2. Kararlı, niyetli; 3. Olumlu: *And with an absolute 'Sir, not I', The cloudy messenger turns me his back* (*Mac.* III/6, 40; *M. Meas.*, III/1, 5; *Ham.*, V/1, 133); 4. Şartsız, sınırsız: *And pardon absolute for yourself* (*Hen. IV–1*, IV/3, 50; *Cor.*, III/1, 116).

absque hoc nihil est bkz. *obsque.*

abstenious Perhiz yapan, yemede içmede kontrollü: *Be more abstenious, Or else good night your vow* (*Tem.*, IV/1, 53).

abstract 1. Özet; 2. Simge: *A man who is th' abstract of all faults* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 9); 3. Özet rapor: *Brief abstract and record of tedious days* (*Rich. III*, IV/4 28); 4. Kısa katalog, müfredat defteri: *an abstract for the remembrance of such places* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 62); 5. Yapılanların özeti: *an abstract of success* (*All's Well*, IV/3, 86); 6. Kısaltma, kestirme: *an abstract 'tween his lust and him* (*Ant. & Cleo.*, III/6, 61).

absurd Beğenisiz, zevksiz, uyumsuz: *let the candied tongue lick absurd pomp* (*Ham.*, III/2, 60).

abuse 1. Kötüye kullanma, zarar, haksızlık, kabahat: *th' abuse done to my niece* (*Hen. VI–3*, III/3, 188; *Mer. Wives Win.*, V/3, 7); 2. [mec.] Elverişsizlik, handikap: *We'll digest Th' abuse of distance* (*Hen. V*, I/ch., 32); 3. Sahtekârlık, dalavere, aldanma: *Or is it some abuse and no such thing?* (*Ham.*, IV/7, 50); 4. Ahlaksız eylem: *If these be good people in a commonweal that do nothing but use their abuses in common houses, I know no law* (*M. Meas.*, II/1, 43; *Jul. Caes.*, II/1, 15; *Ven. & Adon.*, 792).

abuse, to 1. Şiddet göstermek; 2. Kötüye kullanmak; 3. Aşağılayarak gülünç duruma sokmak: *But thus his simple truth must be abus'd* (*Rich. III*, I/3, 52; *Mer. Wives Win.*, I/1, 3; *Tam. Shrew*, V/1, 108); 4. Aldatmak, dolandırmak: *the Prince and Claudio mightily abus'd* (*Much Ado*, V/2, 98; *Ham.*, II/2, 603; *Cym.*, I/4, 114); 5. Hakaret etmek, onuruyla oynamak: *Do not abuse my master's bounty* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 43; *Cym.*, II/3, 149); 6. Gözden düşmek, haysiyeti kırılmak: *My bed shall be abus'd* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 292; *Hen. VI–1*, IV/4, 41).

abuser Yozlaştırıcı, bozan: *For an abuser of the world* (*Oth.*, I/2, 78).

abusing Zararlı, Kötülük saçan: *From the corruption of abusing times* (*Rich. III*, III/7, 199).

aby, to Ceza çekmek: *Lest, to thy peril, thou aby it dear* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 175).

academe Akademi, felsefe okulu: *Our court shall be a little academe* (*L. Lab. Lost*, I/1, 13).

accent 1. Sözcük, konuşma, dil: *any accent breaking from thy tongue* (*John*, V/6, 14; *Rom & Jul.*, II/4, 29; *Hen. IV–1*, I/1, 3); **2.** [*Second accent*] Yankı: *return your mock In second accent of his ordinance* (*Hen. V*, II/4, 26).

accept Kesin, kat'i, kesenkes: *Pass our accept and peremptory answer* (*Hen. V*, V/2, 62).

accepted Kabul edilebilir: *Shall quite strike off all services I have done, In most accepted pain* (*Troil. & Cres.*, III/3, 30).

accidence Gramerin abc'si: *ask him some questions in his accidence* (*Mer. Wives Win.*, IV/1, 16).

accident Olay, olan biten: *And think no more of this night's accidents* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 68; *Much Ado*, II/1, 181; *Tem.*, V/1, 306).

accite, to 1. Uyandırmak; **2.** Heyecanlandırmak, teşvik etmek: *And what accites your most worshipful thoughts to think so?* [ff. 3-4 *excites*] (*Hen. IV – 2*, II/2, 60); **3.** Celp etmek, çağırmak: *we will accite ... all our state* (*Hen. IV–2*, V/2, 141; *Titus*, I/1, 27).

accommodate, to 1. Donatmak, teçhiz etmek: *The safer sense will ne'er accommodate His master thus* (*Lear*, IV/6, 81; *Hen. IV – 2*, III/2, 66). **2.** Hoş görmek; **3.** Uygun olmak; **4.** Kolaylaştırmak: *Accommodated by the place* (*Cym.*, V/3, 32).

accommodation 1. Donanma, eğlence: *With such accommodation and besort All levels with her breeding* (*Oth.*, I/3, 238); **2.** [Çoğul] Konfor, rahatlık, huzur: *For all th' accomodations that thou bear'st* (*M. Meas.*, III/1, 14).

accomodo [Lat. *Accomodare* sözcüğünün birinci şahıs tekil bildirim çekimi] Yerleştirmek, uydurmak: *Accommodated! It comes of 'accomodo'* (*Hen. IV–2*, III/2, 72).

accomplice Dost, müttefik, silahdaş: *And happiness in his accomplices!* (*Hen. VI–1*, V/2, 9).

accomplish, to 1. Mükemmel bir biçimde silahlanmak: *The armourers, accomplishing the knights* (*Hen. V*, IV/ch., 12); **2.** Sağlamak, tedarik etmek; **3.** Kazanmak: *Than to accomplish twenty golden crowns* (*Rich. II*, II/1, 177; *Hen. VI–3*, III/2, 152).

accompt Hesaba katma: *That we may do it still without accompt* (*L. Lab. Lost.*, V/2, 200).

accord 1. Uyum, uygunluk; **2.** Barış: *Plant Neighbourhood and Christian-like accord* (*Hen. V*, V/2, 353; *As You Like*, I/1, 64; *Tam. Shrew*, III/1, 73); **2.** Rıza, onay, kabul: *Good arms, strong joints, true swords, and great Jove's accord* (*Troil. & Cres.*, I/3, 238; *Ham.*, I/2, 123; *Com. Err.*, II/1, 25).

accord, to Kabul etmek, razı olmak, anlaşmak: *You know how apt our love was to accord* (*Hen. V*, II/2, 86; *As You Like*, V/4, 133).

accordant Razı olan, kabul eden: *and if he found her accordant* (*Much Ado*, I/2, 14).

according Rıza gösteren, kabul eden: *And she agreed, with her scope of choice Lies my consent and fair according voice* (*Rom. & Jul.*, I/2, 19).

accost, to [Denizcilik] Bordalamak, yanaşmak [dolayısıyla] yaklaşıp hitap etmek: *Accost, Sir Andrew, accost!* (*Tw. Night*, I/3, 49).

accountant 1. Açıklanabilir; **2.** Sorumlu, hesap vermeye ehil: *And his offence is so, as it appears, Accountant to the law upon that pain* (*M. Meas.*, II/4, 86; *Oth.*, II/1, 293).

accoustrements [Doğru yazılışı Fr. *accoutrements*] Gülünç kılık, rüküşlük: *you are rather point-device in your accoustrements* (*As You Like*, III/2, 383).

accusativo [Lat.] Dilbilgisinde –i hali (*Mer. Wives Win.*, IV/1, 45).

accuse Suçlama: *By false accuse doth level at my life* (*Hen. VI–2*, III/1, 160).

acerb Keskin, sert, acı: *The food shall be to him shortly as acerb as the coloquintida* (*Oth.*, I/3, 349).

ache Sürekli ağrı, uzun süren ağrı, acı: *Fill all thy bones with aches* (*Tem.*, I/2, 370).

acheron 1. Yeraltı dünyasının beş ırmağından biri: [oyunda "göl" olarak geçer]: *And put her out of Acheron by the heels* (*Titus*, IV/3, 44); 2. Cehennemin simgeleri: *And at the pit of Acheron* (*Mac.*, III/4, 15).

achieve, to 1. Kazanmak: *she derives her honesty, and achieves her goodness* (*All's Well*, I/1, 45; *Cor.*, I/9, 33; *Sonn.*, LXVII, 3; *Two Nob. K.*, III/1, 112); 2. Sonuçlandırmak, bitirmek: *Bid them achieve me, and then sell my bones* (*Hen. V*, IV/3, 91); 3. Amaca ulaşmak: *and does achieve as soon As draw his sword* (*Cor.* IV/7, 23).

achievement 1. Tamamlanan, sahip olunan bir şey: *For all the soil of the achievement goes With me into the earth* (*Hen. IV–2*, IV/5, 189; *Troil. & Cres.*, I/2, 293); 2. Bir kahramanlığı kutlamak için armacıların ustalıklarını gösterdikleri arma: *And for achievement offer us his ransom* (*Hen. V*, III/5, 60).

achiever Zafere ulaşan, başarı kazanan: *victory is twice itself when the achiever brings home full numbers* (*Much Ado*, I/1, 8).

Achilles' spear Achilleus'un Mızrağı'nın üstündeki pas açtığı yarayı iyileştirebiliyordu: *like to Achilles spear Is able with the change to kill and cure* (*Hen. VI–2*, V/1, 100).

acknow, to [*Be unknown*] Bildiği şeyi itiraf etmek: *Be not acknow on't* (*Oth.*, III/3, 319).

a-cold Soğuğu hissetme, üşüme: *Tom's a-cold* (*Lear*, III/4, 58).

aconitum Bitki zehiri: *As aconitum or rash gunpowder* (*Hen. IV–2*, IV/4, 48).

acquit Özgür, başından atıp serbest kalan: *I am glad I am so acquit of this tinderbox* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 24).

acquit, to 1. Kefaretini ödemek, [yapılan bir kötülüğü] telafi etmek: *Till life to death acquit my forc'd offence* (*Lucrece*, 1071); 2. Geri ödemek; 3. Karşılığını vermek: *And God acquit them of their practices* (*Hen. V*, II/2, 144; *Mer. Ven.*, V/1, 138); 4. Kendini kanıtlamak, kendine düşeni yapmak: *He that escapes me without some broken limb shall acquit him well* (*As You Like*, I/1, 128).

acquittance 1. Makbuz: *you can produce acquittances For such a sum* (*L. Lab. Lost*, II/1, 160); 2. Yerine getirme, ifa, 3. Ödeme: *Now must your conscience my acquittance seal* (*Ham.*, IV/7, 1; *Rich. III*, III/7, 233).

acquittance, to Borcunu temizlemek, boşalmak: *Your mere enforcement shall acquittance me* (*Rich. III*, III/7, 233).

across 1. [Kolları] Kavuşturulmuş, katlanmış: *Musing and sighing, with your arms across* (*Jul. Caes.*, II/1, 240; *Lucrece*, 1662); 2. Dolaylı, dolambaçlı; 3. Beceriksizce: *Good faith, across!* (*All's Well*, II/1, 67).

act 1. Eylem, operasyon; 2. Performans: *Between these woolly breeders in the act* (*Mer. Ven.*, I/3, 83; *All's Well*, I/2, 30; *John*, III/1, 274); 3. Olay: *This heavy act with heavy heart relate* (*Oth.*, V/2, 371).

act, to Eyleme sokmak, yerine getirmek: *let the world see His nobleness well acted* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 45; *Rom. & Jul.*, III/2, 16; *Hen. VI–2*, V/1, 103).

action Jest, el kol hareketleri: *nor words, nor worth, Action, nor utterance, nor the power of speech* (*Jul. Caes.*, III/2, 222; *Ham.*, III/2, 17; *Tam. Shrew*, ind. /1, 110).

action-taking Yasalardaki boşluğa sığınma: *a lily-liver'd, action-taking ... rogue* (*Lear*, II/2, 18).

actor Yapan, icra eden: *Condemn the fault, and not the actor of it?* (*M. Meas.*, II/2, 37; *All's Well*, II/3, 24; *Lucrece*, 608).

actual Etkin, aktif, faal: *Besides her walking and other actual performances* [örn. fiziksel eylemler] (*Mac.*, V/1, 12; *Oth.*, IV/2, 153).

acture Aksiyon, gösteri: *Love made them not, with acture they may be* (*L. Compl.*, 185).

adam 1. Ahlak bozukluğu, insan zayıflığı: *And whipt th' offending Adam out of him* (*Hen. V*, I/1, 29); 2. [Gülmece olarak] İcra memuru [Deri ceketi Adam'ın günah işledikten sonra giydiği postu andırdığı için]: *What, have you got the picture of old Adam new apparell'd?* (*Com. Err.*, IV/3, 13); 3. Ünlü okçu Adam Bell: *he that hits me, let him be clapp'd on the shoulder, and call'd Adam* (*Much Ado*, I/1, 259; *Rom. & Jul.*, II/1, 13).

adamant 1. Hayali, kesilmesi olanaksız sert bir taş: *And spurn in pieces posts of adamant* (*Hen. VI–1*, I/4, 52); 2. Doğal mıknatıs: *You draw me, you hard-hearted adamant* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 195; *Troil. & Cres.*, III/2, 179).

ad apollinam [Lat.] Apollon'a (*Titus*, IV/3, 54).

addiction Doğal eğilim, eğilim: *Since his addiction was to courses vain* (*Hen. V*, I/1, 54; *Oth.*, II/2, 6).

addition Davranış ya da hizmet karşılığında bir insana takılan ad sıfat, unvan, san: *In which addition, hall, most worthy thane* (*Mac.* I/3, 106; *Troil. & Cres.*, II/3, 241).

additions to Onurlandırmalar, ... ait olan unvanlar.

addle Çürük, cılk, kokmuş: *yet thy head hath been beaten as addle as an egg for quarrelling* (*Rom. & Jul.*, III/1, 24).

address, to 1. Yönetmek; 2. Yönelmek: *and all my powers, address your love and might To honour Helen* (*Mid. N. Dr.*, II/2 143; *Tw. Night*, I/4, 15; *L. Lab. Lost*, V/2, 92; *Troil. & Cres.*, V/10, 14); 3. Hazırlamak; 4. Hazırlanmak: *Address yourself to entertain them sprightly* (*Win. Tale*, IV/4, 53; *Mid. N. Dr.*, V/1, 106; *Hen. V*, III/3, 58; *As You Like*, V/4, 150); 5. Yaklaştırmak: *And all my powers, address your love ...* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 143).

adhere, to Anlaşmak, birlikte haraket etmek: *They do no more adhere ... than the hundred Psalms to the tune of 'Greensleeves'* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 62; *Mac.*, I/7, 52).

ad Jovem [Lat.] Jüpiter'e (*Titus*, IV/3, 54).

adjunct[1] 1. Ek, katkı: *Learning is but an adjunct to ourself* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 310); 2. Yardım, yardımcı: *To keep an adjunct to remember thee Were to import forgetfulness in me* (*Sonn.*, CXXII, 13).

adjunct[2] [sıf.] Ekli, ilişik: *Though that my death were adjunct to my act* (*John*, III/3, 57; *Sonn.*, XCI, 5).

ad manes fratrum [Lat.] Kardeşlerimizin göçüp giden ruhları için (*Titus*, I/1, 98).

ad martem [Lat.] Mars'a (*Titus*, IV/3, 55).

admirable Fevkalade, hayranlık uyandırıcı: *But howsoever, strange and admirable* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 27).

admiral Sancak gemisi: *Th' 'Antoniad', the Egyptian admiral With all their sixty, fly* (*Ant. & Cleo.*, III/10, 2).

admiration 1. Heyecan verici onay, beğenme: *Admir'd Miranda, Indeed the top of admiration* (*Tem.*, III/1, 38); 2. Şaşkınlık veren şey: *Bring in the admiration, that we with thee May spend our wonder too* (*All's Well*, II/1, 88); 3. Şaşkınlık, hayret: *This admiration, sir, is much o' th' savour Of other sour new pranks* (*Lear*, I/4, 237); 4. [*Note of admiration*] Ünlem işareti [!]: *the changes ... were very notes of admiration* (*Win. Tale*, V/2, 11).

admire, to Hayran olmak, takdir etmek, beğenmek: *At this encounter do so much admire That they devour their reason* (*Tem.*, V/1, 154).

admired 1. Takdire layık, beğenilmeye değer: *Admir'd Octavia* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 119); 2. Şaşırtıcı: *You have ... broke the good meeting, With most admir'd disorder* (*Mac.*, III/4, 109); 3. Hayret verici: *'Tis thou that rig'st the bark and plough'st the foam, Settlest admired reverence in a slave* (*Timon*, V/1, 51).

admittance 1. Uygunluk; 2. Onay; 3. Âdet; 4. Moda: *the ship-tire, the tire-valiant, or any tire of Venetian admittance* (*Mer. Wives. Win.*, III/3, 58 ve II/2, 226); 5.

Kabul: *Now, what admittance, lord?* (*L. Lab. Lost*, II/1, 80).

admonish, to Uyarmak: *And ye choice spirits that admonish me And give me signs of future accidents* (*Hen. VI–1*, V/3, 3).

adoptious Benimsenmiş, seçilmiş: *with a world Of pretty fond adoptious christendoms* (*All's Well*, I/1, 174).

adoptively Benimseme ile, seçme ile: *Adoptively, as school-maids change their names By vain though apt affection* (*M. Meas.*, I/4, 47).

adorning 1. Güzel olan; 2. Başkasına güzellik veren: *And made their bends adornings* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 208).

addressed Hazır: *So please your Grace, the Prologue is addres s'd* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 106; *Jul. Caes.*, III/1, 29).

adsum [Lat.] Ben buradayım (*Hen. VI–2*, I/4, 23).

adulterate, to Zina suçu işlemek, zina yapmak: *She adulterates hourly with thine uncle John* (*John*, III/1, 56).

advance, to 1. Yükseltmek; 2. Açılmak (*Tem.*, I/2, 409; *Rich. III*, I/2, 40; *Hen. V*, V/prol. 44); 3. [*Advance the streamer*] Sancağı ileri taşımak: *With military skill, ... I may advance my steamer* (*Two Nob. K.*, V/1, 59); 4. Göstermek: *You do advance your cunning more and more* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 128).

advantage 1. İyi bir fırsat: *the next advantage Will we take thoroughly* (*Tem.*, III/3, 13; *Oth.*, I/3, 297; *Ven. & Adon.*, 129); 2. Para kârı; 3. Para merakı: *you neither lend or borrow Upon advantage* (*Mer. Ven.*, I/3, 70); 4. [mec.] *with advantage means to pay thy love* (*John*, III/3, 22); 5. Süsler: *But he'll remember with advantages* (*Hen. V*, IV/3, 50).

advantage, to 1. Kârlı çıkmak: *for our own doth little advantage* (*Tem.* I/1, 32); 2. Çıkar sağlamak: *Whose hours the peasant best advantages* (*Hen. V*, IV/1, 284); 3. Artırmak, çoğaltmak: *Advantaging their love with Interest* (*Rich. III*, IV/4, 23).

advantageable Kârlı, kazançlı: *as your wisdoms best Shall see advantageable for our dignity* (*Hen. V*, V/2, 88).

adventure 1. Tehlike, talih, kader (*Win. Tale*, V/1, 156); tüm tehlikeli durumlarda [*at all adventures*] tüm tehlikeli durumlarda: *And in this mist at all adventures go?* (*Com. Err.*, II/2, 216; *Hen. V*, IV/1, 116). 2. [*At adventure*] Rasgele, raslantısal, gelişigüzel (*Two Nob. K.*, I/3, 75).

adversity 1. Safsatacı; 2. Baştan savmacı: *Well said, adversity!* (*Troil. & Cres.*, V/1, 12).

advertise, to 1. Uyarmak; 2. Haber vermek; 3. Talimat vermek: *we are advertis'd by our loving friends* (*Hen. VI–3*, V/3, 18).

advertisement 1. Bilgi; 2. Haber; 3. Uyarı: *For this advertisement is five days old* (*Hen. IV–1*, III/2, 172; 4. Salık verme, fikir verme, tavsiyede bulunma: *Yet doth he gives us bold advertisement* (*Hen. IV–1*, IV/1, 36; *All's Well*, IV/3, 213; *Much Ado*, V/1, 32).

advertising 1. Dikkatli, ihtimamlı; 2. Riayetkâr: *Advertising and holy to your business* (*M. Meas.*, V/1, 383).

advice 1. Dikkate alma, göz önüne alma: *My Lord Bassano upon more advice Hath sent you here this ring* (*Mer. Ven.*, IV/2, 6; II/2, 43; *Two Gent. Ver.*, II/4, 203); 2. Ketumluk; 3. İhtiyat, önceden düşünme: *Rinaldo, you did never lack advice so much As letting her pass so* (*All's Well*, III/4, 19); 4. Uyarı: *you've seen me use my sword Against the advice of fear* (*Two Nob. K.*, III/1, 60).

advise, to 1. Dikkate almak, düşünmek: *Advise you what you say* (*Tw. Night*, I/2, 94; *Rom. & Jul.*, III/5, 190; *Lear*, II/1, 27); 2. Bilgi, haber vermek: *Advise me where I may have such a ladder* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 122; *Hen. VIII*, I/2, 107; *All's Well*, III/5, 25).

advised 1. Önemli, hatırı sayılır; 2. İhtiyatlı, ölçülü: *More upon humour than advis'd respect* (*John*, IV/2, 214; *Mer. Ven.*, I/1, 142; *Rich. II*, I/3, 188).

advocation Avukat, savunucu isteme: *My advocation is not now in tune* (*Oth.*, III/4, 123).

aedile Halkın düzeninden ve işinden sorumlu olan Romalı görevli: *Seize him, aediles!* (*Cor.*, III/1, 182).

aerial Atmosfer: *Even till me make the main and th' aerial blue An indistinct question regard* (*Oth.*, II/1, 39).

aerie, aery 1. Kartal yuvası ve yavrusu: *And like an eagle o'er his aerie tow'rs* (*John*, V/2, 149); (*Rich. III*, I/3, 264); 2. Çocuk topluluklarında en genç olanlar için söylenirdi: *But there is, sir, an aery of children, little eyases, that cry out on the top of* [Royal Kilisesi'nin çocuk korusuna ve temsiller veren Ermiş Paul topluluğuna gönderme] (*Ham.*, II/2, 339).

afar off Dolaylı olarak, dolayısıyla: *there is as 'twere a render'a kind of tender, made afar off by Sir Hugh here* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 208; *Win. Tale*, II/1, 104).

afeard [lehçe, halk ağzı] Korkmuş 16. yy. dan itibaren. Partridge, 18/1].

affect 1. İnce duygu, sevgi, şefkat: *As 'twere to banish their affects with him* (*Rich. II*, I/4, 30); 2. Eğilim, tutku: *For every man with his affects is born* (*L. Lab. Lost*, I/1, 151; *Tw. Night*, II/5, 22; *Oth.*, I/3, 263).

affect, to 1. Sevmek, aşık olmak: *Maria once told me she did affect me* (*Tw. Night*, II/5, 24; *Two Gent, Ver.*, III/1, 82; *Lear*, I/1, 1; *Hen. VI–2*, IV/7, 98; *Two Nob. K.*, II/3, 2); 2. Arzulamak, eğilimli olmak: *Thy soldier, servant, making peace or war As thou affects* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 71); 3. Hedeflemek, şiddetli arzu etmek, peşinde olmak: *In this point charge him home; that he affects Tyrannical power* (*Cor.*, III/3, 1; *Win. Tale*, IV/4, 420); 4. Taklit etmek, benzetmek: *Affect another's gait* (*Two Nob. K.*, I/2, 45; *John*, I/1, 86).

affected 1. Aşık: *With that which we lovers entitle 'affected'* (*L. Lab. Lost*, II/1, 232; *Ven. & Adon.*, 157); 2. Eğilimli: *And how stand you affected to his wish?* (*Two Gent. Ver.*, I/3, 60; *Lear*, II/1, 98).

affectedly Severek, aşkla: *With sleided silk feat and affectedly Enswath'd* (*L. Compl.*, 48).

affecting 1. Yapmacık; 2. Dokunaklı: *I never heard such a drawling, affecting rogue* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 141).

affection 1. Duygu, tutku: *When his affections sway'd More than his reason* (*Jul. Caes.*, II/1, 20; *L. Lab. Lost*, I/1, 9); 2. Düşünceler ve duygular, doğal eğilim: *The better part of my affections would Be with my hopes abroad* (*Mer. Ven.*, I/1, 16; *Mac.*, IV/3, 77); 3. Eğilimler, güzel duygular: *My affections Are then most humble* (*Tem.*, I/2, 482; *Much Ado*, II/2, 6; *Cor.*, I/1, 104; *Two Nob. K.*, II/1, 243); 4. Yapmacıklık, yapaylık; 5. Naz; 6. Gösteriş: *witty witout affection, audacious without impudency* (*L. Lab. Lost*, V/1, 4 ve V/2, 407).

affectioned 1. Yapmacıklı; 2. Yalancıktan: *an affection'd ass* (*Tw. Night*, II/3, 148).

affeer, to [huk.] Onaylamak *the title is affeer'd* (*Mac.*, IV/3, 34).

affiance Güven, inanç: *How hast thou with jealousy infected The sweetness of affiance!* (*Hen. V*, II/2, 127; *Cym*, I/4, 162).

affined 1. Yakından ilişkili: *the hard and soft, seem all affin'd and kin* (*Troil. & Cres.*, I/3, 25); 2. Bağlı, zorunlu: *Whether I any just term am affin'd To love the moor* (*Oth.*, I/1, 39).

affinity Aile ilişkileri: *That he you hurt is of great fame in Cyprus, And great affinity* (*Oth.*, III/1, 46).

affirm, to 1. Onaylamak; 2. Sözünün arkasında durmak: *I said so ... and I must not blush to affirm it* (*Hen. V*, V/2, 114).

affirmation Onay, kabul: *upon warrant of bloody affirmation* (*Cym.*, I/4, 59).

affray, to Korkutmak: *Since arm from arm that voice doth us affray* (*Rom. & Jul.*, III/5, 33).

affront 1. Orada bulunan; 2. Karşısında duran: *There was a fourth man, in a silly habit, That gave th' affront with them* (*Cym.* V/3, 87).

affront, to 1. Buluşmak; 2. Yanaşmak; 3. Karşılaşmak: *That he. As 'twere by accident, may here Affront Ophelia* (*Ham.*, III/1, 31); 4. Göğüs germek, karşılamak: *Your preparation can affront no less*

(*Cym.*; IV/3, 29 *Win. Tale*, V/1, 75); 5. Karşı durmak; 6. Dengelemek, eşit duruma gelmek: *Might be affronted with the match and weight Of such a winnowed purity in love!* (*Troil. & Cres.*, III/2 166).

affy, to 1. İnanmak, güven duymak: *so do I affy In thy uprightness and integrity* (*Titus*, I/1, 47; *Tam. Shrew*, IV/4, 49; *Hen. IV–2*, IV/1, 80); 2. Nişanlanmak: *daring to affy a mighty lord Unto the daughter of a worthless king* (*Hen. VI–2*, IV/1, 80).

afoot İyileşip ayağa kalkmak: *But were our witty Empress well afoot, She would applaud Andronicus' conceit* (*Titus*, IV/2, 29).

afore Önce, ...den daha önce: *I'll forswear keeping house afore I'll be in these tirrits* (*Hen. IV–2*, II/4, 205). [edat] 1. [Bir yerin] Önünde olma: *with a muffler afore his eyes* [örn. gözlerinin üstünde] (*Hen. V*, III/6, 31; *Hen. IV–1*, II/4, 138; *Per.*, IV/6, 136); 2. [Özellikle yemin etmede] Herkesin önünde, huzurunda: *afore God* (*Rich. II*, II/1, 200; *Tem.*, IV/1, 7; *Rom. & Jul.*, II/4, 161); 3. [Zamana ilişkin] Daha önce: *if he have never drunk wine afore* (*Tem.* II/2, 75; *Mer. Wives Win.*, I/2, 205; lear, I/5, 5).

a(-)front [zarf] Yan yana, bir hizada: *These four came all affront* (*Hen. IV–1*, II/4, 200).

after[1] [denizcilik terimi] Gerideki, arkadaki: *Have there injointed them with an after fleet* [örn. filonun gerideki kısmı] (*Oth.*, I/3, 35).

after[2] [edat] 1. ...e göre, nazaran: *He is in his fit now, and does not talk after the wisest* (*Tem.*, II/2, 7); 2. Fiyatta, değerde: *I'll rent the fairest house in it after three-pence a bay* (*M. Meas.*, II/1, 241).

after-debt Sonradan ödenecek borç: *He ne'er pays after-debts* (*All's Well*, IV/3, 226).

after-dinner İkindi vakti: *But as it were an after-dinner's sleep* (*M. Meas.*, III/1, 33).

after-eye [Fiile ilişkin] Sonradan göz atmak: *ere left To after-eye him* (*Cym.*, I/3, 16).

after-hours Geç saatlerde: *Which after-hours gives leisure to repent* (*Rich. III*, IV/4, 93).

after-inquiry Sonraki soruşturma: *or jump the after-inquiry on your own peril* (*Cym.*, V/4, 182).

after-loss Sonraki, 1. İkinci kayıp; 2. Geleceğin yası: *And do not drop in for an after-loss* (*Sonn.*, XC, 4).

after-love Gelecek aşkı, gelecekteki aşk: *For scorn at first makes after-love the more* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 95).

after-meeting Sonraki, ikinci toplantı: *As the main point of this our after-meeting* (*Cor.*, II/2, 39).

after-nourishment Sonraki beslenme: *Have after-nourishment and life by care* (*Per.*, I/2, 13).

after-supper Geç akşam yemeği: *three hours Between our after-supper and bed-time?* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 34).

after-times Gelecek: *much too shallow, To sound the bottom of the after-times* (*Hen. IV–2*, IV/2, 51).

again Karşılık: *I marvel why I answer'd not again* (*As You Like*, III/5, 132; *Tam. Shrew*, II/1, 218; *Sonn.*, LXXIX, 8).

against ('gainst) 1. [Zaman açısından] Beklenti içinde olma: *I'll charm his eyes against she do appear* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 99; *Tam. Shrew*, IV/4, 103; *Two Nob. K.*, I/1, 123); 2. ... için hazırlanıp bekleme; 3. Olacak olanın az öncesi, ... olmadan az önce: *But as we often see, against some storm, A silence in the heavens* (*Ham.*, II/2, 483; *Rom. & Jul.*, IV/2, 46; *Troil. & Cres.*, I/2, 176; *Two Nob. K.*, V/2, 87). [Aynı zamanda bkz. *'Gainst*].

agate [mec.] Minik bir kimse, minyon kişi: *I was never mann'd with and agate till now* [f. 1 *agot*] (*Hen. IV–2*, I/2, 16). [Taş üstüne oyulmuş çok küçük kabartma figürlü mühür yüzüğe gönderme].

agaz'd Şaşkınlıktan sersemlemiş, hayretten donup kalmış: *All the whole army stood agaz'd on him* (*Hen. VI–1*, I/1, 126).

age Ömür, yaşam süreci: *My age was never tainted with such shame* (*Hen. VI–1*, IV/5, 46).

Agenor Tir kralı ve Avrupa'nın babası: *Such as the daughter of Agenor had* (*Tam. Shrew*, I/1, 163).

agent Bedenin bir organı: *But when his glutton eye so full hath fed, His other agents aim at like delight?* (*Ven. & Adon.*, 400).

aggravate, to Artırmak, eklemek: *I will aggravate his style* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 284; *Mid. N. Dr.*, I/2, 81; *Hen. IV–2*, II/4, 162). [*Mid. N. Dr.*, I/2, 81'de bu sözcük aşağıdaki anlamda kullanılmıştır: *I will aggravate my voice so that I will roar you as gently as any sucking dove. Hen. IV–2*, II/4, 162'de ise bu sözcük yanlış bir biçimde kullanılmıştır: *aggravate your choler*].

aglet-baby Dantelanın marka etiketi üzerindeki minik, metal kadın figürü: *marry him to a puppet or an aglet-baby* (*Tam. Shrew*, I/2, 79).

aglets Giysilere konulan parlak düğme, parlak madeni pul: *The little stars and all, that look like aglets* (*Two Nob. K.*, III/4, 2).

agnize, to **1.** İtiraf etmek; **2.** Kabul etmek; **3.** Tanımak; **4.** Takdir etmek: *I do agnize A natural and prompt alacrity* (*Oth.*, I/3, 231).

agone [*Ago* anlamında] ... önce: *long agone* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 85; *Tw. Night*, V/1, 198).

agood Çok, bir hayli, ciddi bir biçimde: *made her weep agood* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 165).

agot bkz. *agate*.

ague Sıtma ateşi ya da sıtmadan dolayı çıkan ateş: *As that same ague which hath made you lean* (*Jul. Caes.*, II/2, 113; *Mer. Ven.*, I/1, 213).

agued Korkudan titreme [sıtmada olduğu gibi]: *and faces pale With flight and agued fear!* (*Cor.*, I/4, 38).

a-height Yükseğe: *Look up a-height* (*Lear*, IV/6, 58).

a-high Yukarıda, yükseklerde: *One heav'd a-high to be hurl'd down below* (*Rich. III*, IV/4, 86).

a-hold Bir tekneyi doğrudan rüzgâr altına alma: *Lay her a-hold, a-hold! Set her two courses off to sea again* (*Tem.* I/1, 49).

aid (*Pray in aid*) [huk.] Savunmada çıkarı olan birinin savunmaya yardım etmesi, müdahil: *A conqueror that will pray in aid for kindness* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 27).

aidance Yardım: *for aidance 'gainst the enemy* (*Hen. VI–2*, II/2, 165; *Ven. & Adon.*, 330).

aidant **1.** Yararlı, işe yarayan; **2.** Yardımsever: *aidant ... in the good man's distress* (*Lear*, IV/4, 17).

aim **1.** Hedef: *To be the aim of every dangerous shot* (*Rich. III*, IV/4, 89; *M. Meas.*, I/3, 5; *Two Gent. Ver.*, V/4, 101); **2.** Tahmin, varsayım: *What you would work me to, I have some aim* (*Jul. Caes.*, I/2, 162; *Oth.*, I/3, 6); **3.** Cesaretlendirme, teşvik: *But, gentle people, give me aim awhile* (*John*, II/1, 196); **4.** [Okçuluk sporundan gelen bir ünlem] İyi atış!: *And to these violent proceedings all my neighbours shall cry aim* (*Mer. Wives Win.*, III/2, 44).

aim, to **1.** Tahmin etmek, sanmak: *Ah, Nell, forbear! Thou aimest all awry* (*Hen. VI–2*, II/4, 58; *Ham.*, IV/5, 9); **2.** Niyet etmek, amaç edinmek: *Call thyself sister, sweet, for I aim thee* [f. 1 *am*] (*Com. Err.*, III/2, 66).

aio [te], *Aeacida, Romanos vincere posse* [Lat.] Ben sana derim ki Aeacides, sen Roma'yı fethetmezsen, o seni fethedecek (*Hen. VI–2*, I/4, 62).

air **1.** Soluk, nefes: *There is an air comes from her* (*Win. Tale*, V/3, 78; *Hen. VI–2*, III/2, 371); **2.** [*Take air*] Peşinden gitme: *lest the device take air and taint* (*Tw. Night*, III/4, 126). **3.** Üslup, tavır: *seest thou not the air of the court in these enfoldings?* (*Win. Tale*, IV/4, 731; *Timon*, V/1, 22); **4.** Eda, surat, hal, hareket: *Your father's image is so hit in you His very air, that should call you brother* (*Win. Tale*, V/1, 128); **5.** Melodi, şarkı: *had mine ear Stolen some new air ... From musical coinage* (*Two Noble K.*, I/3, 75; *Mid. N. Dr.*, I/1, 183).

air, to 1. Herkese göstermek, sergilemek: *I beg but leave to air this* jewel (*Cym.*, II/4, 96); 2. [*air'd abroad*] Yabancı ülkelerin tavır ve hareketlerini edinmiş, yabancı ülkelerde yaşamış olmak: *though I have for the most part been air'd abroad* (*Win. Tale*, IV/2, 5).

airy 1. Havalı; 2. Azametli; 3. Herkes tarafından konuşulan kişi: *Having his ear full of his airy fame* (*Troil. & Cres.*, I/3, 144).

Ajax Troya Savaşı'nda beyninden çok kaslarını kullanılan bir Yunan kahramanı olan Aias (*Troil. & Cres.* II/1, 70); [cinaslı kullanımı]: *Your lion, that holds his poleaxe sitting on a close-stool, will be given to Ajax* (*L. Lab. Lost*, V/2, 572).

a-land 1. Karada, kıyıda: *Why, as men do a-land, the great ones eat up the little ones* (*Per.*, II/1, 28); 2. Karaya, kıyıya [hareket ima eder]: *If e'er this coffin drives a-land* (*Per.*, III/2, 69).

alarm (alarum) [Bugünkü kullanımda bu sözcüklerin ayrı anlamları vardır *alarum* aşağıdaki 1. ile 2. anlamları, *alarm* ise 3., 4. ve 5. anlamları içerir. Kısaltılmış yazılışları, sık sık *larm*, *larum* biçimindedir]. 1. Silah başı çağrısı [*allarme*] *Now when the angry trumpet sounds alarum* (*Hen. VI–2*, V/2, 3; *Rich. III*, IV/4, 149; *Two Nob. K.*, V/1, 81); 2. Silah başı yapma: *Our stern alarums chang'd to merry meetings* (*Rich. III*, I/1, 7); 3. [mec.] (*Oth.*, II/3, 26); 4. Büyük gürültü, rahatsızlık verici sesler: *though it pass your patience and mine to endure her loud alarums* (*Tam. Shrew*, I/1, 127; *Rich. II*, I/1, 205); 5. Saldırı, çarpışma: *Would to the bleeding and the grim alarm Excite the mortified man* (*Mac.*, V/2, 4; *Ven. & Adon.*, 424); 6. Şaşkınlık ve heyecan durumu: *A blanket in the alarm of fear caught up* (*Ham.*, II/2, 509).

alarum, to 1. Silah başına çağırmak; 2. Harekete geçirmek: 3. [mec.] *Alarum'd by his sentinel, the wolf* (*Mac.*, II/1, 53; *Lear*, II/1, 53).

alarum-bell Tehlikeyi haber veren çan: *Ring the alarum bell! Murder and treason!* (*Mac.*, II/3, 74; *Hen. IV–2*, III/1, 17).

alderliefest Herkesten daha değerli: *With you, mine alderliefest sovereign* (*Hen. VI–2*, I/1, 28).

ale 1. [*In his ales*] Biranın etkisi altında: *being a little intoxicates in his prains, did, in his ales and his angers* (Hen. V, IV/7, 38); 2. [*Church-ale*] Kiliseye para yardımı için düzenlenen bira festivali: *Because thou hast not so much charity in thee as to go to the ale with a Christian* (*Two Gent. Ver.*, II/5, 58).

alecie, alecy Çılgınlık, sarhoşluk [Lyly, 1598: Biranın kafa tütsüleyici etkisi düşünülerek *lunacy*'nin "cy"sini alınıp *ale-cy* yapıldığını belirtir. Partridge, 20/1].

alecto Kızgın fürilerden biri: *Rouse up revenge from ebon den with fell Alecto's snake* (*Hen. IV–2*, V/5, 37).

ale-knight Sarhoş; alkolik [halk ağzı, 1575; 16. ve 17. yy.larda yaygındı. bkz. Partridge, 20/1].

alien[1] Yabancı: *And art almost an alien to the hearts Of all the court* (*Hen. IV–1*, III/2, 34).

alien[2] [sıf.] Başkalarına ait: *As every alien pen hath got my use* (*Sonn.*, LXXVIII, 3).

a-life [zarf] Hayatım kadar, coşkuyla: *I love a ballet in print, a-life* (*Wint. Tale*, IV/4, 261).

all[1] [sıf.] Herhangi bir: *Things without all remedy* (*Mac.*, III/2, 11).

all[2] [zarf] 1. Tamamen, tamamıyla: *I will choose Mine heir from forth the beggars of the world, And dispossess her all* [böylece]; 2. Pek özel bir biçimde: *Sure, I shall never marry like my sisters To my father all* (*Lear*, I/1, 104); 3. [Vurgulayıcı] Tümden, bütün bütün: *all so long* (*Tam. Shrew*, III/2, 102); 4. [Bağlaç] Her ne kadar; 5. Bununla birlikte, ...; 6. Karşın, ... rağmen: *Thy head* [*all indirectly*] *gave direction* (*Rich. III*, IV/4, 226).

all-abhorred Tümüyle tiksindirici: *This churlish knot of all-abhorred war* (*Hen. IV–1*, V/1, 16).

all-amort [Fr. *'a la mort'*] Keyifsiz, ölecek kadar hasta: *How fares my Kate? What, sweeting, all amort?* (*Tam. Shrew*, IV/3, 36; *Hen. IV–1*, III/2, 124).

all-cheering 1. Neşelendiren; 2. Teselli eden: *the all-cheering sun* (*Rom. & Jul.* I/1, 134).

all-hallond eve Ermişler Günü arifesi [1 Kasım]: *Was't not at Hallowmas, Master Froth? – All-hollond eve* (*M. Meas.*, II/1, 126).

all-hallown summer: 1. Yaz sonu, kış başlangıcı, dolayısıyla erkekliğin canlılığını yitirmesi: 2. [mec.] *Farewell, the later spring! Farewell, All-hallown summer* (*Hen. IV–1*, I/2, 158).

all-hating Nefret edilecek: *this all-hating world* (*Rich. II*, V/5, 66).

all hid Saklambaç oyununda çocukların saklandıktan sonra bağırışları: *'All hid, all hid', an old infant play* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 76).

all-obeying Tam bağlılıkla: *his all-obeying breath* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 77).

all-oblivious Hiçbir şey bilmeden, tümüyle belleksiz: *all-oblivious enmity* (*Sonn.*, LV, 9).

allottery Hisse, pay, bölüştürme, taksim, tevzi: *or give me the poor allottery my father left me ...* (*As You Like.*, I/1, 75).

all-our Tümünü: *This will break out all our sorrows* (*John*, IV/2, 102).

all-seer Tümü: *That high All-seer which I dallied with* (*Rich. III*, V/1, 20).

all-thing 1. Her; 2. Her açıdan, her şekilde: *And all-thing unbecoming* (*Mac.*, III/1, 13).

all-worthy Tamamen, son derece: *All-worthy villain* (*Cym.*, III/5, 94).

alla nostra casa ben venuto, molto honorato signior mio petrucio [İtal.] Beni çok onurlardıran Senyör Petrucio, evime hoş geldiniz (*Tam. Shrew*, I/2, 25).

alla stoccato [İtal.] Ansızın itiş (*Rom. & Jul.*, III/1, 74).

allay Yumuşatma, hafifletme, azaltma, teskin etme: *to whose feeling sorrows I might be some allay* (*Wint. Tale*, IV/1, 9; With. Tale, IV/2, 8).

allay, to Zayıflatmak, sulandırmak, hafifletmek: *I do not like 'but yet', it does allay The good precedence* (*Ant. & Cleo.*, II/5, 50).

allaying Sulandırılmış: *a cup of hot wine with not a drop of allaying Tiber in't* (*Cor.*, I/2, 49).

allayment 1. Panzehir, çare: *and apply Allayments to their act, and by them gather Their several virtues and effects* (*Cym.*, I/5, 22); 2. Sulandırma, mahlul: *Or brew it to a weak and colder palate, The like allayment could I give my grief* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 8).

allegiant Sadık, bağlılık gösteren: *Can nothing render but allegiant thanks* (*Hen. VIII*, III/2, 176).

alliance Evlilik: *Good Lord for alliance! Thus goes every one to the world but I* (*Much Ado*, II/1, 318; *Rom. & Jul.*, II/3, 91).

allicholy (allycholy) Melankoli: *she is given too much to allicholy and musing* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 138; *Two Gent. Ver.*, IV/2, 27).

allied İlişkili, bağıntılı, müttefik: *An heir and near allied unto the Duke* (*Two Gent. Ver.*, IV/1, 47; *M. Meas.*, III/2, 102).

allons Hadi, gidelim! (*L. Lab. Lost*, V/1, 152).

allot, to 1. Kararlaştırmak; 2. Atamak; 3. Nasip etmek: *Thou art allotted to be ta'en by me* (*Hen. VI–1*, V/3, 55).

allotery Pay, parça: *the poor allottery my father left me by testament* (*As You Like*, I/1, 73).

allow, to 1. Kabul etmek; 2. Vermek, olanak vermek: *I well allow the occasion of our arms* (*Hen. IV–2*, I/3, 5; *Lucrece*, 1845; *Tw. Night*, IV/2, 59; *Two Nob. K.*, II/4, 4); 3. Gerekeni tahsis etmek: *The law allows it, and the court awards it* (*Mer. Ven.*, IV/1, 303); 4. Onaylamak, uygun bulmak: *if your sweet sway Allow obedience* (*Lear*, II/4, 191; *Tw. Night*, I/2, 59; *Timon*, V/1, 162); 5. [Kendisine] İzin vermek: *his roguish madness Allows itself to any thing* (*Lear*, III/7, 105).

allowance 1. Bir dileğin kabulü: *Give him allowance for the better man* (*Troil. & Cres.*, I/3, 376; *Ham.*, III/2, 27; *Oth.*,

II/1, 49); **2.** Onama, uygun görme, izin verme: *to conclude, Without the King's will or the state's allowance, A league* (*Hen. VIII*, III/2, 322).

allowed Ruhsatlı, izin verilmiş: *There is no slander in an allow'd fool* (*Tw. Night*, I/5, 94).

all's chared Her şey tamamlandı, bitti: *All's chared when he is gone* (*Two Nob. K.*, III/2, 21).

allusion Bilmece: *Th' allusion holds in the exchange* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 41).

all ways Her yöne: *Fairies, be gone, and be all ways away* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 44).

ally Akraba, hısım: *This gentleman, the Prince's near ally* (*Rom. & Jul.*, III/1, 109).

almain Alman: *He sweats not to overthrow your Almain* (*Oth.*, II/3, 77).

almanac Takvim: *they are greater storms and tempests than almanacs can report* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 149).

almost Bile, hatta [Retorik bir soruyu güçlendirmek için kullanılırdı]: *Or do you almost think although you see, That you do see?* (*John*, IV/3, 43).

alms-basket Dağıtılmak üzere toplanmış sadakaların bulunduğu sepet: *They have liv'd long on the alms-basket of words* (*L. Lab. Lost*, V/1, 38).

alms-deed Yoksula yardım eylemi: *Murder is thy alms-deed* (*Hen. VI–3*, V/5, 79).

alms-drink Yoksul içkisi [bir şölenden artan içkiler yoksullara dağıtılırdı]: *They have made him drink alms-drink* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 5).

almsman Sadakayla geçinen kimse: *thy gay apparel for an almsman's gown* (*Rich. II*, III/3, 49).

aloft Yüzeyin üstünde: *but now I breathe again Aloft the flood* (*John*, IV/2, 139).

alone Eşi menendi olmayan, eşsiz, yegâne, tek: *She is alone* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 167; *Ant. & Cleo.*, IV/6, 29).

along Yayılmış, serilmiş, uzanan: *as he lay along* (*As You Like*, II/1, 30-32).

alter, to Değiş tokuş etmek: *She that would alter services with thee* (*Tw. Night*, II/5, 158).

amain Birdenbire, aniden: *The ship is under sail, and here she comes amain* (*L. Lab. Lost*, V/2, 546; *Tem.*, IV/1, 74).

amaze Büyük şaşkınlık: *His faces own margent did cote such amazes* (*L. Lab. Lost*, II/1, 246).

amaze, to Çok şaşırtmak, zihnini karıştırmak, sersemletmek: *I am amaz'd methinks, and lose my way* (*John*, IV/3, 140; *Ven. & Adon.*, 684; *Mid. N. Dr.*, III/2, 220).

amazement Zihni başka yerde, aklı karışmış olma: *Behold, destruction, frenzy, and amazement* (*Troil. & Cres.*, V/3, 85; *Ham.*, III/4, 112; *John*, V/1, 35).

Amazonian Efsanevi savaşçı Amazon'lara benzeyen: *To triumph like an Amazonian trull* (*Hen. VI–3*, I/4, 114; *Cor.*, II/2, 91).

ambassy [*Emsassy*'nin varyantı].

ambling Salınarak yürüme: *To strut before a wanton ambling nymph* (*Rich. III*, I/1, 17).

ambuscado Pusu: *Of breaches, ambuscades, Spanish blades* (*Rom. & Jul.*, I/4, 84).

amend, to 1. Düzeltmek, reform yapmak, geliştirmek: *God amend us* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 74; *Hen. IV–1*, III/1, 178 *Hen. IV–2*, I/2, 123); **2.** İyileşmek, düzelmek: *Th' affliction of my mind amends* (*Tem.*, V/1, 115; *Tw. Night*, I/5, 49).

amends Sağlığın düzelmesi: *Now Lord be thanked for my good amends* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 97).

amerce, to Cezalandırmak: *But I'll amerce you with so strong a fine* (*Rom. & Jul.*, III/1, 190).

ames-ace Bir bir; iki zarla oynanan kumarda en küçük sayı: *I had rather be in this choice than throw ames-ace for my life* (*All's Well*, II/3, 79).

amiable 1. Aşk meşk ile: *to lay an amiable siege to the honesty of this Ford's wife* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 234; *Much*

Ado, III/3, 151); **2.** Sevilecek, okşanacak: *While I thy amiable cheeks do coy* (*Mid. N. Dr.*, IV/2, 1; *Oth.*, III/4, 59; *Much Ado*, V/4, 49).

amiss **1.** Yaramazlık; **2.** Kafayı üşütmüşlük: *Myself corrupting, salving thy amiss* (*Sonn.*, XXXV, 7; *Sonn.*, CLI, 3); **3.** Felaket, bela: *prologue to some great amiss* (*Ham.*, IV/5, 18).

among [*ever among*] Sırasında, bu süre içinde: *And ever among so merrily* (*Hen. IV–2*, V/3, 22).

amorosa Cinsel çekimi olan kadın [takr. 1630-1720; asal olarak sosyete kastedilmiştir. bkz. Parridge, 24/2].

amoroso Çapkın erkek [takr. 1615-1770; asal olarak sosyetik erkekler. bkz. Partridge, 24/2].

amorous Aşka ilişkin, aşk ifadesi: *Send forth your amorous token for fair Maudlin* (*All's Well*, V/3, 68; *Much Ado*, I/1, 325).

amort bkz. *all-amort*.

ample Tamamen, tümden, çok: *how ample y'are belov'd* (*Timon*, I/2, 130).

an, an' [*And*'ın kısaltılmış biçimi].

an **1.** Üstüne, üstünde: *Doth set my pugging tooth an edge* (*Win. Tale*, IV/3, 7; *Hen. VI–2*, III/2, 318); **2.** [*Still an end*] Sürekli, her zaman: *A slave, that still an end turns me to shame* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 62); **3.** Eğer: *Nay, an she fail me once* (*Two Nob. K.*, III/5, 47).

anatomize, annothanize, to **1.** İnceden inceye gözden geçirmek, açımlamak: *Then let them anatomize Regan* (*Lear*, III/6, 76); **2.** Çözümlemek, açığa çıkartmak: *I would gladly have him see his company anatomiz'd* (*All's Well*, IV/3, 32); [böylece] açıklamak, yorumlamak: *which to annothanize in the vulgar* (*L. Lab. Lost*, IV/1 68).

anatomy **1.** İskelet: *A mere anatomy, a mountebank* (*Com. Err.*, V/1, 239; *Two Nob. K.*, V/1, 115); ölüm: *that fell anatomy* (*John*, III/4, 40); **2.** Yıpranmış beden: *In what vile part of this anatomy* (*Rom. & Jul.*, III/3, 106).

anchor Keşiş: *An anchor's cheer in prison be my scope* (*Ham.* III/2, 219).

anchor, to **1.** Sıkıca bağlamak; **2.** Bağlanmak: *Till that my nails were anchor'd in thine eyes* (*Rich. III*, IV/4, 232); **3.** [mec.] *Whilst my invention, hearing not my tongue, Anchors on Isabel* (*M. Meas.*, II/4, 4).

anchorage Geminin çapa ve zincir takımı: *From whence at first she weigh'd her anchorage* (*Titus*, I/1, 73).

anchoring **1.** Demir atmış tekne: *And yond tall anchoring bark* (*Lear*, IV/6, 18); **2.** Güvenli, sağlam, sıkı tutan: *with pair of anchoring hooks* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 118).

ancient [*Ensign*'ın uzantısı; '*ensyne*' ile '*ancien*'sözcüklerinin karışmasından ortaya çıkmıştır]. **1.** İngiliz bahriyesinde asteğmen: *the times more dishonorable dagged than and oldfeaz'd ancient* (*Hen. IV–1*, IV/2, 31); **2.** Sancaktar asteğmen: *my whole charge consists of ancients, corporals ...* (*Hen. IV–1*, IV/2, 24; *Oth.*, I/1, 33; *Hen. IV–2*, II/4, 69).

ancientry 1. Eski moda, geleneksel üslup: *A measure, full of state and ancientry* (*Much Ado*, II/1, 77); **2.** Eski adamlar, yaşlı insanlar: *wronging the ancientry* (*Win. Tale*, III/3, 62).

and, an, an' **1.** Ve, ile; **2.** Ya da (*Rich. II*, II/3, 12; *Ham.* I/1, 87; *Lucrece*, 335; *Hen. V*, II/4, 13; *Tw. Night*, I/2, 51; *Ham.*, I/3, 62); **3.** Eğer; **4.** Mi; *5.* Ama (*Hen. IV–1*, II/4, 283; *Mer. Ven.* I/2, 89; *Oth.*, I/1, 159; *Tem.*, II/2, 116); 6. Sanki (*Hen. V*, II/3, 11; *Mid. N. Dr.*, V/1, 193).

andirons Şömine ya da ocak önünde kütükleri yerleştirmek için iki demir çubuktan ibaret destek: *Her andirons ... were two winking cupids* (*Cym.*, II/4, 88).

angel **1.** Kötü cin, habis ruh, iblis: *the angel whom thou still hast serv'd* (*Mac.* V/8, 14); **2.** İyi cin, sevgili: *For Brutus, as you know, was Caesar's angel* (*Jul. Caes.*, III/2, 81); **3.** Üzerinde melek (Arkanjel'in) resmi olan 10 şiling değerindeki para: *When his fair angels would salute my palm?* (*John*, II/1, 590); [dolayısıyla mec.] [*ancient angel*] İyi yürekli yaşlı adam: *An ancient angel coming down the hill* (*Mer. Ven.*, II/7, 55-57; *Tam. Shrew*, IV/2, 61).

angel's food [argo] Sert içki: [takr. 1575-1620. Harrison, *England*, II/8. bkz. Partridge, 26/1].

angel's oil [argo] Rüşvet: ['*oil of angels*' 17. yy. bkz. Partridge, 26/1].

angerly Öfkeyle, kızgınlıkla: *How angerly I taught my brow to frown* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 62).

angle[1] Olta çengeli olta sopası: *Give me mine angle, we'll to the river* (*Ant. & Cleo.*, II/5, 10); [böylece mec.] *the angle that plucks our son thither* (*Win. Tale*, IV/2, 46; *Ham.* V/2, 66).

angle[2] Köşe: *In an odd angle of the isle* (*Tem.*, I/2, 223).

an-heires bkz. *mynheers*.

an-hungry Aç, acıkmış: *They said they were an-hungry* (*Cor.*, I/1, 205).

an if Eğer sadece: *An if he will come to me* (*As You Like*, II/5, 59).

a-night Geceleyin: *coming a-night to Jane Smile* (*As You Like*, II/4, 48).

annexion Ek, ilave (*Lover's Compl.*, 208).

annexment İkincil şey, ek, ayrıntı, parça (*Ham.* III/3, 21).

annothanize, to [*Anatomize* sözcüğünün eski biçimi]

annoy 1. Acı, ağrı, keder: *life was death's annoy* (*Ven. & Adon.*, 497); 2. Yara; 3. Sakatlık; 4. Zarar: *guard thee from the boar's annoy* (*Rich. III.*, V/3, 151).

annoy, to Yaralamak, sakatlamak, zarar vermek: *and went surly by, Without annoying me* (*Jul. Caes.*, I/3, 22).

annoyance 1. Yara; 2. Zarar: *Remove from her the means of all annoyance* (*Mac.*, V/1, 76); 3. Acı ve üzüntü veren şey: *The souse annoyance that comes near his nest* (*John*, V/2, 150).

anoint a (the) palm, to [argo] Rüşvet vermek: [16. yy.dan itibaren "avucu yağlamak" anlamında. bkz. Partridge, 26/2].

anon 1. Hemen, kısa sürede, az sonra: *be with you anon* (*Tw. Night*, III/4, 320; *Hen. IV–1*, II/1, 4; *Two Nob. K.*, I/1, 106); 2. [*Now ... anon*] Bir dakika içinde: *now hangeth like a jewel ... and anon falleth like a crab* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 6); 3. [*Ever and anon*] Ara sıra: *And ever and anon they made a doubt* (*L. Lab. Lost*, V/2, 101). 4. [*Till anon*] Bir an için: *Forbear me till anon* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 39).

answer 1. Bir hücuma, savunmaya ve hesaba verilen yanıt: *And call these foul offenders to their answers* (*Hen. VI–2*, II/1, 199; *Jul. Caes.*, I/3, 114; *Cor.*, III/1, 176); 2. Ceza, yapılan herhangi bir şeyin karşılığı: *Arrest them to the answer of the law* (*Hen. V*, II/2, 143; *Hen. V*, IV/7, 136; *Cym.*, V/3, 79); [eskrimde] karşı vuruş: *on the answer, he pays you* (*Tw. Night*, III/4, 277; *Ham.*, V/2, 269); 3. Eskrimde vuruşa karşılık vuruş (*Tw. Night*, III/4, 277; *Hamlet*, V/2, 269).

answer, to 1. Karşılığını vermek: *Who mutually hath answer'd my affection* (*Mer. Wives Win.*, IV/6, 10); 2. Kefaretini ödemek: *And grieviously hath Caesar answer'd it* (*Jul. Caes.*, III/2, 80); 3. Sorumlu olmak: *I'll answer the coinage* (*Hen. IV–1*, IV/2, 8); 4. Savunmak: *Alas, how shall this bloody deed be answer'd?* (*Ham.* IV/1, 16; *Cym.*, III/5, 42); 5. Uyumlu hareket etmek; 6. İtaat etmek: *I come To answer thy best pleasure* (*Tem.*, I/2, 190).

answerable 1. Sorumlu: *If he have robb'd these men, He shall be answerable* (*Hen. IV–1*, II/4, 522); 2. Karşılık olan, tekabül eden, uygun: *all things answerable to this portion* (*Tam. Shrew*, II/1, 359; *Oth.*, I/3, 345).

anthem Keder, yas ve hüzün şarkısı [ağıt]: *As ending anthem of my endless dolour* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 242; *Ven. & Adon.*, 939; *Phoenix*, 21).

Anthropophagi Yamyamlar: *And the Cannibals that each other eat, The Anthropophagi. And men whose heads Do grow beneath their shoulders* (*Oth.*, I/3, 144).

anthropophaginian Yamyamlar: *he'll speak like an Anthropophaginian* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 9).

antic[1] **1.** Grotesk ve fantastik giysiler içinde sürdürülen eğlence ve dans: *And all we'll dance an antic* (*Two Nob. K.*, IV/1, 75; *L. Lab. Lost*, V/1, 112); 2. Soytarı, burlesk oyuncusu, maskara: *Like witless antics, one another meet* (*Troil. & Cres.*, V/3, 86; *Rich. II*, III/2, 162; *Much Ado*, III/1, 63).

antic[2] [sıf.] Fantastik, grotesk, gülünç: *cover'd with an antic face* (*Rom. & Jul.*, I/5, 56; *Ham.*, I/5, 72; *Sonn.*, XIX, 10).

antic, to Taklit yapmak, mukallitlik yapmak: *the wild disguise hath almost Antick'd us all* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 125).

anticly Fantastik bir biçimde [giyinmiş]: *Go anticly, and show outward hideousness* (*Much Ado*, V/1, 96).

antiquary Eski, kadim: *Instructed by the antiquary times* (*Troil. & Cres.*, II/3, 251).

antique Eski moda, modası geçmiş: *The dust on antique time would lie unswept* (*Cor.*, II/3, 119).

antiquity İhtiyarlık, yaşlılık: *and every part about you blasted with antiquity* (*Hen. IV–2*, I/2, 184; *Sonn.*, LXII, 10.).

antre Mağara: *Wherein of antres vast and deserts idle* (*Oth.*, I/3, 140).

apaid Tatmin olmuş, memnun olmuş: *He gratis comes, and thou art well apaid* (*Lucrece*, 914).

ape 1. Mukallit, taklitçi: *O sleep, thou ape of death, lie dull upon her* (*Cym.* II/2, 31; *Win. Tale*, V/2, 100); 2. Budala; 3. Soytarı: *Triumphs for nothing, and lamenting toys, Is jollity for apes, and grief for boys* (*Cym.*, IV/2, 94); 4. Sevecenlikle de söylenir: *Alas, poor ape, how thou sweat'st!* (*Hen. IV–2*, II/4, 217). ['*Lead apes in hell*' tümcesi bir özdeyiş olarak evde kalmış "kız kuruları" için kullanılırdı; bkz. *For your love to her lead apes in hell* (*Tam. Shrew*, II/1, 34].

ape-bearer Maymun oynatıcısı: *he hath been since an ape-bearer* (*Win. Tale*, IV/3, 95).

a-pieces Parçalar halinde: *Not being torn a-pieces* (*Hen. VIII*, V/3, 76).

apology Açıklayıcı söz, haklı neden: *I will have an apology for that purpose* (*L. Lab. Lost*, V/1, 135).

apoplexed Felç olmuş: *that sense Is apoplex'd* (*Ham.*, III/4, 73).

aporn Önlük: *I give thee my aporn* (*Hen. VI–2*, II/3, 75).

apostrophas Kesme imi, apostrof [*apostrophus* sözcüğünün kaynaktaki anlamı "dönüm noktası"ydı; 16. yy.da geniş çapta kullanımdaydı]: *You find not the apostrophas, and so miss the accent* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 119).

apparent [mec.] En yakın olan: *Next to thyself ... he's Apparent to my heart* (*Win. Tale*, I/2, 177).

apparently Açıkça: *If she scorn me so apparently* (*Com. Err.*, IV/1, 78).

apparition Garip bakış, garip ifade: *I have mark'd A thousand blushing apparition To start into her face* (*Much Ado*, IV/1, 159).

appeach [Bir kimseden] Kuşku duyma: *for your passions Have to the full appeach'd* (*All's Well*, I/3, 182).

appeach, to Kuşkulanmak: *were he twenty times my son, I would appeach him* (*Rich. II*, V/2, 79; Rich. II, 102).

appeal İtham, suçlama: *upon his own appeal, seizes him* (*Ant. & Cleo.*, III/5, 11; *Rich. II*, I/1, 4 ve I/3, 21).

appeal, to 1. Suçlamak; 2. Kuşkulanmak: *If he appeal the Duke an ancient malice* (*Rich. II*, I/1, 9).

appearance Benzeri, benzeyeni: *whose well-labouring sword Had three times slain th' appearance of the King* (*Hen. IV–2*, I/1, 128).

appeared Besbelli, aşikâr, açık ve seçik: *Your favour is well appear'd by your tongue* (*Cor.*, IV/3, 9).

appearer Belli nitelikte bir konumu olan kimse: *Reverent appearer, no, I threw her overboard* (*Per.*, V/3, 18).

appellant Birini hainlikle suçlayan kişi: *Come I appellant to this princely presence* (*Rich. II*, I/1, 34; Rich. II, I/3, 4); [dolayısıyla] meydan okuyup düelloya

davet eden kişi: *the summons of the appellant's trumpet* (*Rich. II*, I/3, 4; *Hen. VI–2*, II/3, 49).

appendix Ek, ilave [halk dilinde gelin için de kullanılırdı]: *You come with your appendix* (*Tam. Shrew*, IV/4, 104).

apperil Tehlike, risk: *Let me stay at thine apperil, Timon* (*Timon*, I/2, 33).

appertaining[1] Ait olan şeyler; 1. Eklenen ikincil şeyler: *his real habitude gave life and grace To appertainings and to ornament* (*L. Compl.*, 115).

appertaining[2] [sıf.] Uygun, münasip: *the reason ... Doth much excuse the appertaining rage To such a greeting* (*Rom. & Jul.*, III/1, 63).

appertainment [Rütbesinden dolayı] Ayrıcalık hakkı: *we lay by Our appertainments* (*Troil. & Cres.*, II/3, 80).

appertinent [Genellikle çoğul] Bir kimseye ait olan şeyler, eşyalar: *To furnish him with all appertinents* (*Hen. V*, II/2, 87).

apple-john Sağlam, dayanıklı, ama dış görünüşü solgun kış elması: *The Prince once set a dish of apple-johns before him* (*Hen. IV–1*, III/3, 4; *Hen. IV–2*, II/4, 5).

apple monger [argo] [*Apple-squire, apron squire*] Fahişe Fedaisi [16. yy. başından itibaren. Partridge, 28/1].

apple of the eye Gözbebeği: *Sink in apple of his eye* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 104). [*L. Lab. Lost*, V/2, 475'teki, '*And laugh upon the apple of her'eye*' tümcesinin iki yorumu vardır: Gözlerinin içine bakarak gül, ona sevgi dolu bir bakışla gül].

appliance 1. Tıbbi müdahale, tedavi: *temp'rance that's th' appliance only Which your disease requires* (*Hen. VIII*, I/1, 124); 2. [mec.] *Thou art too noble to conserve a life In base appliances* (*M. Meas.*, III/1., 88); 3. Hizmet; 4. Yöneticilikte ustalık: *I come to tender ... my appliance, with all bound humbleness* (*All's Well*, II/1, 113); 5. Alet, cihaz, araç (*Hen. IV–2*, III/1, 29).

application Tıbbi tedavi: *The rest have worn me out With several applications* (*All's Well*, I/2, 74).

apply, to 1. Dikkatli ve sürekli çalışmak: *Let your remembrance apply to Banquo* (*Mac.*, III/2, 30); 2. Uygun olmak: *Would it apply well to the vehemency of your affection* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 238). 3. [*Apply for*] Olduğu gibi çevirmek ya da açıklamak: *these does she apply for warnings* (*Jul. Caes.*, II/2, 80).

appoint, to 1. Donatmak, teçhiz etmek: *my care To have you royally appointed* (*Win. Tale*, IV/4, 592; *Titus*, IV/2, 16); 2. Ayırmak, tahsis etmek, bağışlamak: *I do appoint him store of provender* (*Jul. Caes.*, IV/1, 30); 3. [Toplantı] Düzenlemek: *appoint the meeting* (*Titus*, IV/4, 102; *Mer. Wives Win.*, II/1, 94); 4. Yönetmek, buyurmak, emretmek: *I'll appoint my men to carry the basket* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 94; *Tam. Shrew*, IV/4, 102).

appointment 1. Donatım, zırh ve silahlar: *Our fair appointments may be well perus'd* (*Rich. II*, III/3, 53; *Two Nob. K.*, I/4, 15; *Ant. & Cleo.*, IV/10, 8; *John*, II/1, 296); 2. Yönerge, direktif: *That good fellow ... follows my appointment* (*Hen. VIII*, II/2, 133).

apprehend, to Tasavvur etmek, düşünmek: *Such shaping fantasies, that apprehend More than cool reason ever comprehends* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 5; *Hen. IV–1*, I/34, 209).

apprehension 1. Sezgi, duyu: *The ear more quick of apprehension makes* (*Mid. N. Dr.* III/2, 78); *Cor.*, II/3, 224); 2. Anlayış, kavrayış: *If the English had any apprehension, they would run away* (*Hen. V*, III/7, 135; *Troil. & Cres.*, II/3, 115; *Much Ado*, III/4, 68); 3. İmgelem, Düşünce: *The sense of death is most in apprehension* (*M. Meas.*, III/1, 77; *Rich. II*, I/3, 300; *Cym.*, IV/2, 110).

apprehensive Zeki, tez kavrayan: *younger spirits, whose apprehensive senses* (*All's Well*, I/2, 60; *Jul. Caes.*, III/1, 67).

apprenticehood Çıraklık: *serve a long apprenticehood* (*Rich. II*, I/3, 271).

approach Saldırı, düşmanca ilerleme: *we shall drive back Of Alcibiades th'*

approaches wild (*Timon*, V/1, 164; *John*, V/2, 131; *Hen. V*, II/4, 9).

approbation 1. Onay; 2. Tanık olma; 3. Kanıt: *nought for approbation But only seeing* (*Win. Tale*, II/1, 177; *Cym.* I/4, 124; *Hen.* V, I/2, 19); 4. Yaptırım; 5. Uygun görme: *By learned approbation of the judges* (*Hen. VIII*, I/2, 71); 6. Deneme dönemi, staj, çömezlik: *my sister should the cloister enter, And there receive her approbation* (*M. Meas.*, I/2, 176).

approof 1. Sınama; 2. Delil: *of very valiant approof* (*All's Well*, II/5, 3; *Ant. & Cleo.*, III/2, 27); 3. Onay, rıza: *Either of condemnation or approof* (*M. Meas.*, II/4, 174).

appropriation Özel nitelik ya da mükemmeliyet: *he makes it a great appropriation to his own good parts* (*Mer. Ven.*, I/2, 41).

approve, to 1. Kanıtlamak, doğru olduğunu göstermek: *approve it with a text* (*Mer. Ven.*, III/2, 79; *All's Well*, III/7, 13; *Mac.*, I/6, 4); 2. Mahkûm etmek; Suçlu bulmak: *he that is approv'd in this offence* (*Oth.*, II/3, 211); 3. Denemek; 4. Kanıtlamasını istemek: *I might approve This flower's force in stirring love* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 68; *Hen., IV* –1, IV/1, 9, *Tam. Shrew*, I/1, 7).

approved 1. Kanıtlanmış: *an approved wanton* (*Much Ado*, IV/1, 44); 2. Denenmiş: *valiant and approved Scot* (*Hen. IV–1*, I/1, 54; *Rich. II*, II/3, 44).

approver İnsanları deneyen ve sınayan kişi: *make known To their approvers they are people such That mend upon the world* (*Cym.*, II/4, 25).

appurtenance Bir şeye ait olan şey: *th' appurtenance of welcome is fashion and ceremony* (*Ham.*, II/2, 371).

apricock Kayısı: *Feed him with apricocks and dewberries* (*Mid. N. Dr.*, III/1, 166; *Rich. II*, III/4, 29).

april gentleman [argo] Yeni evli erkek [16. ve 17. yy.lar: Greene. Eskiden nisanda evlenmek âdettendi. bkz. Partridge, 28/2].

aproneer [halk ağzı] Dükkâncı [takr. 1650-1720 arası, 1600-1640 arası barmen, uşak için kullanılmıştır. bkz. Partridge, 28/2].

apron-man İşçi: *You have made good work, You and your apron-men* (*Cor.*, IV/6, 95).

apt 1. Hazır, istekli: *you know how apt our love was to accord* (*Hen. V.*, II/2, 86; *Much Ado*, I/1, 292; *Jul. Caes.*, III/1, 160); 2. Kolayca etkilenen: *Why dost thou show to the apt thoughts of men The things that are not* (*Jul. Caes.*, V/3, 68; *Ven. & Adon.*, 354); 3. Doğal, olası: *That she loves him, 'tis apt and of great credit* (*Oth.*, II/1, 28*Cym.*, V/5, 444).

aqua-vitae Viski: *I will rather trust ... an Irishman with my aqua-vitae* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 271).

aquilon Kuzey rüzgârı: *Blow, villain, till thy sphered bias cheek Out-swell the colic of puff'd Aquilon* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 9).

Arabian bird Zümrüdüanka: [mec.] bulunmayan yegâne tür: *If she be furnish'd with a mind so rare She is alone th' Arabian bird* (*Ant. & Cleo.*, III/2, 12; *Cym.* I/6, 17).

araise, to Ölüyü diriltmek: *whose simple touch Is powerful to araise King Pippen* (*All's Well*, II/1, 76).

arbitrement 1. Karar: *if it come to the arbitrement of swords* (*Hen. V*, IV/5, 160; *Tw. Night*, III/4, 261); 2. Adli kovuşturma, adli değenlendirme: *we of the off'ring side Must keep aloof from strict arbitrement* (*Hen. IV–1*, IV/1, 70).

arch[1] Patron, efendi, usta: *The noble Duke my master, My worthy arch and patron* (*Lear*, II/1, 59).

arch[2] 1. [*Vaulted arch*] Gökyüzü (*Cym.* I/6, 33); 2. [*watery arch*] Gökkuşağı (*Tem.*, IV/1, 71).

arch[3] [sıf.] Baş [başpiskopos gibi], yüce: *The most arch deed of piteous massacre* (*Rich. III*, IV/3, 2; *Hen. VI–2*, II/2, 2; *Oth.*, IV/1, 70).

ardently Yüreği yanarak: *Your sorrow beats so ardently upon me* (*Two Nob. K.*, I/1, 126).

argal [argo]: [*ergo*'nun bir başka biçimi] Böylece: *he drowns not himself, argal, he that is not guilty of his own death shortens not his own life* (*Ham.*, V/1, 19; *Hen. VI–2*, IV/2, 29).

argosy Çok yük taşıyabilen en büyük ticaret gemisi: *Hath an argosy cast away* (*Mer. Ven.*, I/1, 9 ve III/1, 100; *Tam. Shrew*, II/1, 376).

argue, to Kanıtlamak, göstermek: *it argues a distempered head* (*Rom. & Jul.*, II/3, 33; *Ham.*, V/1, 11; *Lucrece*, 65).

argument 1. Olay dizisi, tema: *There was a while no money bid for argument, unless the poet and the player went to cuffs in the question* (*Ham.*, II/2, 355, *As You Like*, I/1, 290); 2. Kanıt, delil: *no great argument of her folly* (*Much Ado*, II/3, 234; *Tw. Night*, III/2, 11); 3. Tartışma konusu: *sheath'd their swords for lack of argument* (*Hen. V*, III/1, 21; *Troil. & Cres.*, I/1, 92; *Mac.*, II/3, 120).

Ariachne Athena ile dokuma yarışına girdiği için örümceğe dönüştürülmüştür: *As Ariachne's broken woof to enter* (*Troil. & Cres.*, V/2, 150).

arithmetic Hesap, sayı, tahmin: *But now 'tis odds beyond arithmetic* (*Cor.*, II/1, 244); *though I know to divide him inventorially would dozy th' arithmetic of memory* [örn. zihinsel hesaplama] (*Ham.*, V/2, 114).

arm, to 1. Kola girmek; 2. Kucaklamak; 3. Kaldırmak: *Come, arm him* (*Cym.*, IV/2, 400; *Two Nob. K.*, V/3, 135).

armado Armada: savaş ya da tüccar gemileri filosu: *Spain, who sent whole armadoes of carracks to be ballast at her nose* (*Com. Err.*, III/2, 137; *John*, III/4, 2).

armed and reverted Silahlı ve başkaldırmış: *In her forehead, arm'd and reverted, making war against her heir* (*Com. Err.*, III/2, 123).

arm-gaunt İyi durumda, mükemmel: *And soberly did mount an arm-gaunt steed* (*Ant. & Cleo.*, I/5, 48).

armigero Arma taşımaya hakkı olan soylu: *who writes himself 'Armigero' in any bill, warrant, quittance or obligation* (*Mer. Wives*, I/1, 10).

armipotent 1. Silahları güçlü olan: *The armipotent Mars, of lances the almighty* (*L. Lab. Lost*, V/2, 651; *All's Well*, IV/3, 236); 2. Güçlü kolları olan: *who dost pluck With hand armipotent* (*Two Nob. K.*, V/1, 54).

aroint, to [Ünlem] Defolmak [Git, gözümün önünden çekil, defol]: *'Aroint thee winch!' the rump-fed ronyon cries* (*Mac.*, I/3, 6; *Lear*, III/4, 124).

a-row Art arda, sıra sıra, sıraya dizerek: *Beaten the maids a-row* (*Com. Err.*, V/1, 170).

arrant [kısaltma] [*Arrant thief*'in kısaltılmışı] Hırsız, haydut (*Com. Err.*, II/1, 72) [Dromio'nun *'arrant*'ı *'errand'* = bir iş için gönderme, yerine kullandığı genellikle kabul edilmiştir. Yine hırsız için kullanılan *errant* aynı zamanda "dile düşmüş" ve "dobra konuşan" anlamlarını da içerir] (*Timon*, IV/3, 437; *Hen. V*, III/6, 61)].

arras Duvar halısı, duvar örtüsü: *Be you and I behind an arras then* (*Ham.*, II/2, 163; *Mer. Wives Win.*, III/3, 90; *Two Nob. K.*, IV/3, 53).

arrearages Geri kalan [iş vb.], ödenmemiş [borç]: *He'll grant the tribute, send th' arrearages* (*Cym.*, II/4, 13).

arrest Düzen, bireyi yasaya karşı sorumlu tutan kararname: *sends out arrests On Fortinbras* (*Ham.* II/2, 67).

arrest, to 1. Mala hukuksal tedbir koymak: *His horses are arrested for it* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 115); 2. [mec.] Güvence olarak kabul etmek: *I do arrest your words* (*M. Meas.*, II/4, 134; *L. Lab. Lost*, II/1, 159).

arrivance Vasıl olanlar, gelenler: *For every minute is expectancy of more arrivance* (*Oth.*, II/1, 42).

arrive, to 1. Karaya çıkmak: *Those powers ... have arriv'd our coast* (*Hen. VI–3*, V/3, 8; *Jul. Caes.*, I/2, 110); 2. Ulaşmak: *arriving A place of potency* (*Cor.* II/3, 181; *Lucrece*, 781); 3. Başarılı olmak: *For many so arrive at second masters* (*Timon*, IV/3, 505).

arouse, to 1. Serpmek; 2. Saçmak; 3. Sulamak: *The blissful dew of heaven does arouse you* (*Two Nob. K.*, V/4, 104).

arse-foot Penguen [argo: kıçtan bacak; 1598'den itibaren, sonradan Florio ve Goldsmith de bu deyimi kullanmışlardır. bkz. Partridge, 30/2].

art 1. Öğrenme, bilim: *Boys of art, I have deceiv'd you both* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 107); [çoğul. Ortaçağ'daki "liberal sanatlar"a gönderme]: *My education been in arts and arms* (*Per.* II/3, 62; *L. Lab. Lost*, II/1, 45, *Tam. Shrew*, I/1, 2); 2. Büyü, sihir: *If by your art, my dearest father, you have Put the wild waters in this roar* (*Tem.*, I/2, 1; *Hen. VI–1*, II/1, 15).

artere [*Artery* sözcüğünün varyasyonu] Sinir, kas: *makes each petty artere in this body As hardy as the Nemean lion's nerve* (*Ham.*, I/4, 82).

Arthur 1. [*Arthur's bosom*] '*Abraham's bosom*' yerine yanlış kullanılan bir sözcük: *He's in Arthur's bosom* (*Hen. V*, II/3, 9). 2. [*Arthur's show*] Kendilerine Prens Arthur'un şövalyeleri adını veren Londra'daki bir dernek tarafından düzenlenen okçuluk yarışması: *I was then Sir Dagonet in Arthur's show* (*Hen. IV–2*, III/2, 280).

article 1. Bir işin, şeyin ya da ilişkinin önemli bir bölümü: *I take him to be a soul of great article* (*Ham.*, V/2, 117); 2. Tür, tarz, nitelik: *thou shouldst not alter the article of thy gentry* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 53); 3. Terim, koşul: *You have broken The article of your oath* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 82); 4. Yönetmelik, kural: *his surly nature, Which easily endures not article* (*Cor.*, II/3, 196).

articulate, to 1. Koşulları düzenlemek, görüşmeye girmek: *Send us to Rome The best, with whom we may articulate* (*Cor.* I/9, 77); 2. Madde madde saptamak, açıkça belirtmek: *These things indeed you have articulate* (*Hen. IV–1*, V/1, 72).

artificial 1. Sanatında usta, yaratabilen: *We, Hermia, like two artificial gods* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 203); 2. Becerikli, maharetli, hünerli: *If that thy prospereous and artificial feat Can draw him but to answer thee in aught* (*Per.*, V/1, 72); 3. Sanatlı, ustaca: *Shall raise such artificial sprites* (*Mac.*, III/5, 27; *Rom. & Jul.*, I/1, 140); 4. [*Artificial strife*] [Doğaya üstün gelmek için] Sanatın çabalaması: *Artificial strife Lives in these touches, livelier than life* (*Timon*, I/1, 37).

artist 1. Bilim adamı: *the artist and unread* (*Troil. & Cres.*, I/3, 24; *Per.*, II/3, 15); 2. Eczacı, ilaç pratisyeni: *To be relinquish'd of the artists* (*All's Well*, II/3, 10).

artless Beceriksiz, ham: *So full of artless jealousy is guilt* [örn. kontrolsüz kuşku] (*Ham.*, IV/5, 19).

arts-man Bilgili adam, bilgin: *Arts-man, preambulate, we will be singuled from the barbarous* (*L. Lab. Lost*, V/1, 81).

as 1. Gibi: *Go, coward, as thou art* (*Rich. III*, I/4, 279; *Rom. & Jul.*, II/1, 36); 2. ...den sonra: *such signs of rage they bear as it seem'd* (*Lucrece*, 1372; *Hen. VI–3*, I/1, 234); 3. ... için: *As he shall think by our true diligence He is no less ...* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 70; *Sonn.*, LXII, 8); 4. Eğer: *Tell him from me, as he will win my love* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 109); 5. Sanki: *As stooping to relieve him* (*Tem.* II/1, 122; *Hen. V*, II/4, 20; *Ham.* IV/7, 87); 6. [*As ... as*] Her ne kadar: *As like him as she is* (*Much Ado*, I/1, 115; *Cor.*, IV/5, 20); [Bazen birinci *as* kullanılmaz: *A strange one as ever I looked on* (*Cor.*, IV/5, 20)]. 7. Mademki: *As I am woman (now alas the day!)* (*Tw. Night*, II/2, 38; *Hen. IV–1*, III/3, 145); 8. Örneğin: *But there are other strict observances: As not to see a woman in that term* (*L. Lab. Lost*, I/1, 37; *Sonn.*, LXVI, 13).

as how [Söyleneni güçlendirmek için kullanılır.] "how" sözcüğünü vurgular: *As how I came into that desert place* (*As You Like*, IV/3, 141).

as this [Zamanı belirtmede kullanılır] *This is my birthday; as this very day was Cassius born* (*Jul. Caes.*, V/1, 71).

ash Mızrakların yapıldığı dişbudak ağacı kerestesi: *My grained ash an hundred times hath broke* (*Cor.*, IV/5, 108).

asinico (assinego) [İsp. sıpa] Mankafa, ahmak: *Thou hast no more brain than*

I have in mine elbows, an asinico may tutor thee (*Troil. & Cres.*, II/1, 44).

askance, askaunce Yan bakarak: *For all askance he holds her in his eye* (*Ven. & Adon.*, 342); *That from their own misdeeds askance their eyes!* (*Lucrece*, 637).

askaunt 1. Çapraz; 2. Eğri; 3. Çarpık: *There is a willow grows askaunt the brook* [q. 2; f. 1 *aslant*] (*Ham.*, IV/7, 166).

aspect 1. Bakış; 2. Yüz ifadesi: *Some other mistress hath thy sweet aspects* (*Com. Err.*, II/2, 111; *Ant. & Cleo.*, I/5, 33); 3. Yıldızların durumu ve etkisi: *There's some ill planet reigns; I must be patient, till the heavens look With an aspect more favourable* (*Win. Tale*, II/1, 107; *Troil. & Cres.*, I/3, 92; *Sonn.*, XXVI, 10); 4. Manzara, görünüş: *our eyes do hate the dire aspect Of civil wounds* (*Rich. II*, I/3, 127; *L. Lab. Lost*, IV/3, 256).

aspersion Serpinti [yağmur, çiğ]: *No sweet aspersion shall the heavens let fall* (*Tem.* IV/1, 18).

aspic Zehirli yılan: *This is an aspic's trail* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 351; *Oth.*, III/3, 450).

aspire, to 1. Hırslı olmak, yükselme tutkusu içinde olmak: *Wilt thou aspire to guide the heavenly car* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 154; *Rich. II*, V/2, 9); 2. Yükselmek, yukarı ya da üste çıkmak: *Fed in heart, whose flames aspire* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 97; *Lucrece*, 5); 3. Binmek: *That gallant spirit hath aspir'd the clouds* (*Rom. & Jul.*, III/1, 117).

aspray bkz. *osprey.*

ass [Genellikle aşağılama olarak kullanılır] Alık, salak: *I find the ass in compound with the major part of your syllables* (*Cor.*, II/1, 58; *Tw. Night*, II/3, 18). [Bu konuda bir söz oyununu *Hamlet*'te izleriz: *many such-like as's ...* (*Ham.*, V/2, 43); bu tümcede hem "as"in çoğulunu hem de eşek anlamına gelen "ass" sözcüğünün tekilini buluruz].

assail, to Kur yapmak, baştan çıkarmak: *Beauteous thou art, therefore to be assailed* (*Sonn.*, XLI, 6; *Rom. & Jul.*, I/1, 213; *Tw. Night*, I/3, 57).

assault İlan-ı aşk: *The assault that Angelo hath made to you* (*M. Meas.*, III/1, 184; *Much Ado*, II/3, 115).

assay 1. Deneme, sınama: *This cannot be By no assay of reason* (*Oth.*, I/3, 18; *M. Meas.*, III/1, 162; *Ham.*, II/1, 62); 2. Çaba, girişim: *Their malady convinces The great assay of art* [örn. tıp biliminin çabaları] (*Mac.*, IV/3, 143); 3. Hücum, taarruz: *Galling the gleaned land with hot assays* (*Hen. V*, I/2, 151; *Ham.* II/2, 71).

assay, to 1. Denemek, girişimde bulunmak: *Assay the pow'r you have* (*M. Meas.*, I/4, 76; *Oth.*, II/3, 207; *Ham.*, IV/7, 152); 2. Deneyerek öğrenmek: *The destin'd ill must herself assay* (*L. Compl.*, 156); 3. Aşk sözleri ile hitap etmek; 4. Sarkıntılık etmek; 5. Yanaşmak: *that he dares in this manner assay me?* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 25; *M. Meas.*, I/2, 181); 6. Güce ya da beceriye dayanan bir konuda meydan okumak: *I will assay thee, and defend thyself* (*Hen. IV–1*, V/4, 34; *Ham.*, III/1, 14); 5. Sorumluluğu yüklenmek: (*As You Like*, I/2, 131).

assemblance Benzeyiş, görünüş: *Care I for the limb, the thews, the stature, bulk, and big assemblance of a man?* (*Hen. IV–2*, III/2, 259).

ass-head Alık, mankafa, avanak: *an ass-head and a coxcomb and a knave* (*Tw. Night*, V/1, 206; *Mid. N. Dr.*, III/1, 116).

assign Eklenen ikincil şey, aksesuvar, ayrıntı: *and poniard's, with their assigns, as girdle, hangers, and so on* (*Ham.*, V/2, 150).

assinego bkz. *asinico.*

assist, to 1. Hazır bulunmak; 2. Hizmet etmek; 3. Arkadaşlık etmek; 4. Katılmak: *The King and Prince at prayers, let assist them* (*Tem.*, I/1, 543; *Win. Tale*, V/1, 113; *Cor.*, V/6, 154).

assistance Kurul üyeleri: *And affecting one sole throne, Without assistance* (*Cor.* IV/6, 33).

assistant Hizmette bulunan: *And convey is assistant* [örn. taşıma mevcut] (*Ham.*, I/3, 3).

associate 1. Refakatçi; 2. Maiyet; 3. Eskort: *One of our order, to associate me* (*Rom. & Jul.*, V/2, 6; *Cor.*, IV/6, 76).

assubjugate, to Alçaltmak, itibarını düşürmek: *assubjugate his merit* (*Troil. & Cres.*, II/3, 192).

assume, to 1. Şeytanın ölü kılığına girip kendini gizlemesine ilişkin; [demonolojiye ilişkin bir terim] Kılık, görünüş ve karakter değiştirmek: *if it assume my noble father's person* (*Ham.*, I/2, 243); 2. Talep etmek, istemek, hak iddia etmek: *I will assume desert* (*Mer. Ven.*, II/9, 51; *Per.*, I/1, 61).

assurance 1. Garanti, güvence, 2. vaat: *Give me assurance with some friendly vow* (*Hen. VI–3*, IV/1, 141; *Tw. Night*, I/5, 180; Tw. Night, IV/3, 26); 3. Mal düzenlemesi konusunda yasal güvence: *let your father make her the assurance* (*Tam. Shrew*, II/1, 387); 4. Kesinlik, kefalet: *such seeming truth of Hero's disloyalty, that jealousy shall be call'd assurance* (*Much Ado*, II/2, 49; *Mac.*, IV/1, 83; *Mid. N. Dr.*, III/1, 21).

assure, to 1. Malı başkasının üzerine geçirmek: *and he of both That can assure my daughter greatest dower* (*Tam. Shrew*, II/1, 343); 2. Evlenmek üzere sözleşmek, nişanlanmak: *swore I was assur'd to her* (*Com. Err.*, III/2, 141; *John*, II/1, 535). 3. [*Assure upon*] Söz vermek, vaatte bulunmak: *Marry, what I have ... I will assure upon my daughter at the day of my death* (*Two Nob. K.*, II/1, 8).

astonish, to Korku va şaşkınlıktan donup kalmak: *Such dreadful heralds to astonish us* (*Jul. Caes.* I/3, 56; *Hen. V*, V/1, 39; *Lucrece*, 1730).

astraea Adalet Tanrıçası: *Terras Astraea reliquit* (*Titus*, IV/3, 4).

astringer Akdoğanları eğiten şahinci: *Enter a* (*Gentleman, an*) *astringer* (*All's Well*, V/1, sa.).

astronomer 1. Geleceği yıldızlara bakarak söyleyen müneccim: *O, learn'd indeed were that astronomer That knew the stars as I his characters* (*Cym.*, III/2, 27; *Troil. & Cres.*, V/1, 92); 2. [Argo] Başını direğe çarpıp gözünde yıldızlar uçuşan sarhoş [deyim; 17. yy. başı. bkz. Partridge, 32/1]

astronomical Müneccimliğe ilişkin: *How long have you been a sectary astronomical?* [örn. astronomiye inanan] (*Lear*, I/2, 150).

astronomy Müneccimlik, astroloji: *And yet methinks I have astronomy* [örn. astrolojiden anlıyorum] (*Sonn.*, XIV, 2).

at [kısaltma] [*at me*]: *Mistress, look out at window for all this* (*Mer. Ven.*, II/5, 40).

ate Fesatlık, Muziplik Tanrıçası [dolayısıyla] fesatlıklar, muziplikler: *Pompey is mov'd. More Ates, more Ates! Stir them on, stir them on!* (*L. Lab. Lost*, V/2, 688).

athwart Umulmadık altüst etme: *The baby beats the nurse, and quite athwart goes all decorum* (*M. Meas.*, I/3, 30; *Hen. IV–1*, I/1, 36).

at large Tamamen, tam olarak, tam uzunlukta: *At large discourse while here they do remain* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 152; *As You Like*, V/4, 175.)

a-tilt At üzerinde karşısındaki biniciyi mızrakla düşürme dövüşü: *Thou ran'st a-tilt in honour of my love* (*Hen. VI–2*, I/3, 51).

atomy 1. Atom, zerre; 2. Saniye: *It is as easy to count atomies as to resolve the propositions of a lover* (*As You Like*, III/2, 232); 3. Minik şey: *Drawn with a team of little atomy* (*Rom. & Jul.*, I/4, 57; *Hen. IV–2*, V/4, 29).

atone, to 1. Birleştirmek; 2. Barıştırmak, uzlaştırmak: *Since we cannot atone you, we shall see Justice design the victor's chivalry* (*Rich. II*, I/1, 202; *Oth.* IV/1, 233; *Cym.*, I/4, 44); 3. Yatıştırmak, teskin etmek; 4. Gönlünü almak: *to atone your fears With my more noble meaning* (*Timon*, V/4, 58); 5. Anlaşmak, uyuşmak: *When earthly things made even Atone together* (*As You Like*, V/4, 110; (*Cor.*, IV/6, 73).

atonement Barışma, uzlaşma: *If we do now make our atonement well* (*Hen. IV–2*, IV/1, 219; *Rich. III*, I/3, 36).

atropos Kader tanrıçalarından biri (*Hen. IV.* –2, II/4, 189).

attach, to 1. Tutuklamak, yakalamak: *Of capital treason I attach you both* (*Hen. IV*, -2, IV/2, 109; *Com. Err.*, IV/1, 73); 2. [mec.] dokunmak, etkilemek: *I had thought weariness durst not have attach'd one of so high blood* (*Hen. IV–2*, II/2, 3; *Troil. & Cres.*, V/2, 161; *Tem.* III/3, 5); 3. Elle dokunmak: *Then homeward every man attach the hand Of his fair mistress* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 372).

attachment Tutuklama, hapsetme: *And give as soft attachment to thy senses As infants empty of all thought* (*Troil. & Cres.*, IV/2, 5).

attainder 1. Mahkûm etme; 2. Suçlama: *Stands in attainder of eternal shame* (*L. Lab. Lost*, I/1, 157); 3. Onur kırma, namusa dokunma: *the attainder of his slanderous lips* (*Rich. II*, IV/1, 24); 4. Namus lekesi: *He liv'd from all attainder of suspects* [f. 1 *attendure*] (*Rich. III*, III/5, 32; *Hen. VIII*, II/1, 41).

attaint[1] 1. Suçlama, itham: *I arrest thee On capital reason, and in thy attaint, This gilded serpent* (*Lear*, V/3, 83); 2. Bulaşma, sirayet; 3. Kuvvetten düşme, yorulma: *overbears attaint With cheerful semblance and sweet majesty* (*Hen. V*, IV/prol., 39; *Ven. & Adon.*, 741). 4. Lekeleme, rezil etme, yerin dibine batırma: *What simple thief brags of his own attaint?* (*Com. Err.*, III/2, 16; *Troil. & Cres.*, I/2, 25; *Lucrece*, 825).

attaint[2] 1. Bulaşmış, kapmış: *My tender youth was never yet attaint With any passion* (*Hen. VI–1*, V/5, 81); 2. Lekelenmiş, onuru kırılmış: *You are attaint with faults and perjury* (*L. Lab. Lost*, V/2, 819).

attaint, to 1. Suçunu kanıtlamak, [vatan hainliği ya da cinayetle] suçlamak: *My father was attached, not attainted* (*Hen. VI–1*, II/4, 96; *Hen. VI–2*, II/4, 59); 2. Lekelemek, kirletmek: *And by his treason, stand'st not thou attainted* (*Hen. VI–1*, II/4, 92, *Sonn.*, LXXXVII, 7).

attainture 1. Kanı, inanma; 2. Gözden düşme [her iki anlamda kullanılmıştır]: *And her attainture will be Humphrey's fall* [her iki anlamda da söz oyunu olabilir]. [*Hen. VI–2*, I/2, 106].

attask, attax, to Ayıplamak, kabahat bulmak: *You are much more attax'd for want of wisdom* (*Lear*, I/4, 343).

attempt Savaş girişimi, saldırı, hücum: *Till my attempt so much be glorified* (*John*, V/2, 11; *Mac.* III/6, 39; *Cym.* III/4 182).

attempt, to 1. Kazanmaya çalışmak; 2. İtaat altına almak: *he will never, I think, in the way of waste, attempt us again* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 121; *Lear*, II/2, 122; *Timon*, I/1, 126); 3. Etkilemeye çalışmak, kışkırtmak: *Dear, sir, of force I must attempt you further* (*Mer. Ven.* IV/1, 421).

attemptable [Ayartılma, baştan çıkarılma] girişimlerine açık: *less attemptable than any the rarest of our ladies in France* (*Cym.* I/4, 60).

attend, to 1. Dinlemek: *Dost thou attend me?* (*Tem.*, I/2, 78; *Cym.* I/6, 142; *Lucrece*, 818); 2. Uygulamak: *I must attend his Majesty's command* (*All's Well*, I/1, 4, *Ant. & Cleo.*, II/2, 60; *Hen. VI–1*, I/1, 173); 3. Korumak, göz önünde tutmak: *They are in a trunk, Attended by my men* (*Cym.* I/6, 197; *Two Gent. Ver.* V/1, 10); 4. Beklemek: *Attend those men Our pleasure!* (*Mac.*, III/1, 44; *Mer. Wives Win.*, I/1, 269; *Tam. Shrew*, II/1, 168; *Two Nob. K.*, V/4, 8); 5. Ummak: *Attend our weightier judgement* (*Timon*, III/1, 101); 6. Hazır bulunmak: *and we will fear no poison, which attends In place of greater state* (*Cym.* III/3, 77; *Mer. Wives, Win.*, V/5, 38).

attendance Doğru dürüst, titiz hizmet: *Sir, your attendance Cannot please heaven* (*Two Nob. K.*, III/1, 110).

attending sport Avı beklerken: *As patiently I was attending sport, I heard a voice* (*Two Nob. K.*, IV/1, 55).

attendure bkz. *attainder.*

attent Dikkatli, ihtiyatlı: *Season your admiration for a while With an attent ear* (*Ham.* I/2, 193); *Per.* III/Gower, 11).

attest Kanıt, tanıklık: *That doth invert th' attest of eyes and ears* (*Troil. & Cres.*, V/2, 122).

attest, to 1. Belge vermek, onaylamak; 2. [birini] temsil etmek: *pardon! since a crooked figure may Attest in little place a million* (*Hen. V*, prol., 16; *Tw. Night*, V/1, 158); 3. Tanıklığa çağırmak: *But I attest the gods* (*Troil. & Cres.*, II/2, 132).

attired Sarılmış, giyinmiş, kuşatılmış: *For my part I am so attir'd in wonder* (*Much Ado*, IV/1, 144; *Lucrece*, 1601).

attorney[1] 1. Aracı, dava vekili: *And will have no attorney but myself* (*Com. Err.*, V/1, 100); 2. Temsilci, ricacı: *Be the attorney of my love to her* (*Rich. III*, IV/4, 13; *All's Well*, II/2, 21; *Ven. & Adon.*, 335).

attorney[2] Yasal temsilci atanması [dolayısıyla *by attorney*] vekâlet, vekil: *No faith, die by attorney* (*As You Like*, IV/1, 94; *Rich. III*, V/3, 83).

attorney, to 1. Davanın görülmekte olduğu mahkemeye gönderilmek üzere, başka bir yerde bulunan bir tanığın oradaki mahkemece ifadesinin alınması yoluyla hareket etmek [istinabe suretiyle]: *their encounters (though not personal) hath been royalty attorney'd with interchange of gifts* (*Win Tale*, I/1, 27); 2. Avukat tutmak: *I am still attorneyed at your service* (*M. Meas*, V/1, 385).

attorneys-general Yasal konularda patronunu temsil eden kişi: *that he hath By his attorneys-general to sue His livery* (*Rich. II*, II/1, 203).

attorneyship Avukatlık: *Than to be dealt in by attorneyship* (*Hen. VI–1*, V/5, 56).

attribute İtibar, kredi: *The pith and marrow of our attribute* (*Ham.*, I/4, 22; *Per.* IV/3, 18; *Troil. & Cres.*, II/3, 116).

attribution 1. Övgü; 2. Tanınma: *Such attribution should the Douglas have* (*Hen. IV–1*, IV/1, 3).

attributive Mükemmel nitelikleri olan: *the will dotes that is attributive To what infectiously itself affects* (*Troil. & Cres.*, II/2, 58).

audible[1] [sıf.] Çabuk işiten, "kulağı delik": *it's sprightly, waking, audible and full of vent* (*Cor.* IV/5, 223).

audible[2] [zarf] İşitilir bir biçimde: *The very mercy of the law cries out Most audible* (*M. Meas.*, V/1, 408).

audience Söyleneni dikkatle dinleme: *List to your tribunes. Audience! Peace, I say* (*Cor.*, III/3, 40; *Ham.* I/3, 93); *follow me, and give me audience* (*Jul. Caes.*, III/2, 2; *L. Lab. Lost*, V/2, 313; *L. Compl.*, 278).

audit [Daha çok mec.] Hesap verme: *how his audit stands who knows save heaven* (*Ham.*, III/3, 82; *Hen. VIII*, III/2, 141; *Sonn.*, IV, 12).

augur Bilici, kâhin, falcı: *the sad augurs mock their own presage* (*Sonn.*, CVII, 6; *Phoenix*, 7).

augure Bilicilik, kehanet, falcılık: *Augures and understood relations have By maggot-pies and choughs and rooks brought forth The secret'st man of blood* (*Mac.* III/4, 123).

augurer Bilici, Romalılar döneminde resmi din görevlisi, kuşlara ve bağırsaklara bakarak geleceği belirten kâhin: *What say the augurers?* (*Jul. Caes.*, II/2, 37; *Cor* II/1, 1).

auguring Kehanette bulunma: *My powers are crescent, and my auguring hope Says it will come to th' full* (*Ant. & Cleo.*, II/1, 10).

augury Bilicinin sanatı ve uygulaması: *Not a whit, we defy augury* (*Ham.* V/2, 219); bilicilik yeteneğe ve becerisi: *if my augury deceive me not* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 68).

aunt 1. Dedikoducu yaşlı kadın: *The wisest aunt, telling the saddest tale* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 51); 2. Ahlak yönü zayıf kadın: *Are summer songs for me and my aunts, While we lie tumbling in the hay* (*Wint. Tale*, IV/3, 11).

auricular Kulaktan kulağa geçen söylentiler: *and by an auricular assurance have your sails-faction* (*Lear*, I/2, 92).

aurora harbinger Sabah Yıldızı, gündoğumunun habercisi: *And yonder shines Aurora's harbinger* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 380).

auspicious Neşeli, şen, güleryüzlü: *With an auspicious, and a dropping eye* (*Ham.* I/2, 11).

austerely Açıkça, dürüstçe: *Might'st thou perceive austerely in his eye* (*Com. Err.*, IV/2, 2).

autem [Argo] Kilise [16. yy. ortalarından itibaren; diğer birçok sözcüğe akrabadır]: *autem bawler*: papaz; *autem cackler*: evli kadın; *autem-cackler tub*: mimber, kürsü; *autem dipper*: vaftizci; *autem diver*: kiliselerde iş gören yankesici; *autem gog(g)ler*: sahte peygamber; *autem jet*: rahip vb. bkz, Partridge, 33/1-2]

authentic Yetkili, makamının adamı, işinin ehli: *authentic in your place and person* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 226; *All's Well*, II/3, 12).

authority Makamı olan, rütbesi olan: *What authority surfeits on would relieve us* (*Cor.*, I/1, 12).

authorize, to 1. Haklı çıkarmak; 2. Onaylamak: *Authorizing thy trespass with compare* (*Sonn.*, XXXV, 6); 3. Üstlenmek, sağlamak: *A woman's story at a winter's fire, Authoriz'd by her grandam* (*Mac.*, III/4, 65).

avail 1. Kâr, kazanç; 2. Çıkar, menfaat: *When better fall, for your avails they fell* (*All's Well*, III/1, 22).

avail, to 1. Yararlı olmak: *Now will it best avail your Majesty* (*Hen. VI–1*, III/1, 178; *Lucrece*, 1273); 2. Çıkar ya da kâr sağlamak: *But how out of this can she avail?* (*M. Meas.*, III/1, 234).

avaunt Kovma emri: *To give her the avaunt, it is a pity* (*Hen. VIII*, II/3, 10); [emir kipi] Çıkın! Defolun!: *Rogues, hence, avaunt, vanish like hailstones, go!* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 85).

ave! [Ünlem] Hoşgeldin!: *Their loud applause and aves vehement* (*M. Meas.*, I/1, 70).

Ave-Mary Belli bir dizi dua: *Numb'ring our Ave-Mareis with our beads* (*Hen. VI–3*, II/1, 162).

aver, to Varlığında ısrar etmek, tanık göstermek: *averring notes Of chamber-hanging* (*Cym.* V/5, 203).

avert, to Başka yana dönmek ya da çevirmek: *T'avert your liking a more worthier way* (*Lear*, I/1, 211).

avise, to [*advise* sözcüğünün varyantı].

avoid, to 1. Kurtulmak: *how many I avoid ... The wife I chose?* (*Troil. & Cres.*, II/2, 65; *As You Like*, I/1, 25; *Mer. Wives Win.*, III/5, 149); 2. Çekilmek, ayrılmak, emekli olmak: *Well done, avoid, no more* (*Tem.*, IV/1, 142; *Win. Tale*, I/2, 462; *Cor.*, IV/5, 30); 3. Terk etmek: *Pray you avoid the house* (*Cor.* IV/5, 23; *Hen. VIII*, V/1, 86); 4. [Huk.] Yalanlamak: *he will avoid your accusation* (*M. Meas.*, III/1, 196; *As You Like*, V/4, 98).

avoirdupois bkz. *haberdepois.*

avouch Güvence, garanti: *Without the sensible and true avouch Of mine own eyes* (*Ham.* I/1, 57).

avouchment, to Güvence vermek: *and will avouchment, that this is the glove of Alanson* (*Hen. V*, IV/8, 36).

await, to 1. Aramak: *Posterity, await for wretched years* (*Hen. VI–1*, I/1, 48); 2. Biriktirip saklamak: *what fate awaits the Duke of Suffolk?* (*Hen. VI–2*, I/4, 64).

award, to Hüküm vermek, karar vermek: *Lest He ... award Either of you to be the other's end* (*Rich. III*, II/1, 14; *Mer. Ven.*, IV/1, 300).

away 1. Hoşgörü, biriyle iyi geçinme: *She never could away with me* (*Hen. IV–2*, III/2, 201); 2. [*Bring* ve *come* sözcükleriyle kullanılır] Boyunca, ta başından: *bring them away* (*M. Meas.*, II/1, 41); *come away, death* (*Tw. Night*, II/1, 51); 3. [*Away* bazı sözcüklerle birleşince] vakit geçirme, yıkma, yok etme, anlamlarını da verir: *That kiss'd his hand away in courtesy* (*L. Lab. Lost*, V/2, 324).

aweless 1. Korkusuz: *The aweless lion could not wage the fight* (*John*, I/1, 266); 2. Huşu, ya da saygı telkin etmeyen: *Insuiting tyranny begins to jut Upon the innocent and aweless throne* (*Rich. III*, II/4, 52).

awful [Sıf.] 1. Korku, ya da saygı telkin eden: *An awful rule and right supremacy*

(*Tam. Shrew*, V/2, 109; *Hen. VI–2*, V/1 98); **2.** Saygı değer, hayranlıkla karışık korku veren: *To pay their awful duty in our presence* (*Rich. II*, III/3, 76; *Per.*, II/ Gower, 4).

awkward 1. Ters, aksi, huysuz; **2.** Dolaylı: *no sinister not no awkward claim* (*Hen. V*, II/4, 85); **3.** Zıt, karşıt, uygun olmayan: *by awkward wind from England's bank* (*Hen. VI–2*, III/2, 83; *Per.*, V/1, 93).

axle-tree 1. Dingil yapılan kereste: *a dry wheel grate on the axle-tree* (*Hen. IV–1*, III/1, 130); **2.** Talih çarkının döndüğü dingil: *Should with a bond of air strong as the axle-tree On which heaven rides* (*Troil. & Cres.*, I/3, 66).

ay[1] **1.** Evet: *Ay, sir!* (*Tem.* I/2, 268) [ama bazen daha güçlendirici bir sözcük olarak da kullanılırdı] *For every inch of woman in the world, Ay, every dram of woman's flesh is false* (*Win. Tale*, II/1, 138); **2.** [Soru kipi olarak da kullanılırdı] Niçin? Neden? *Ay, mistress bride, hath that awakened you?* (*Tam. Shrew*, V/2, 42).

ay[2] [Ünlem sözcüğü] Ah! Eyvah! vb.: *O husband hear me! Ay, alack!* (*John*, III/1, 305; *Ham.*, III/4, 51).

ay, marry: Evet öyle: *Ay, marry, must you* (*Mid. N. Dr., III/1, 92*).

ayword Özdeyiş, atasözü: *gull him into an ayword* (*Tw. Night*, II/3, 135). [aynı zamanda bkz. *Nayword*].

B

babe of clouts Bez kukla: *Or madly think a babe of clouts were he* (*John*, III/4, 48).

baby [*Baby of a girl*: aşağılama sözcüğü] Zayıf, korkak kişi: *If trembling I inhabit them, protest me the baby* of a girl (*Mac.*, III/4, 104).

bacare (baccare) *backare*'nin varyantı].

bacchanal 1. Şarap Tanrısı Bakhus'un [Dionisos'un] rahipleri ve rahibeleri: *The riot of the tipsy Bacchanals* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 48); **2.** Backhus onuruna yapılan dans: *Shall we dance now the Egyptian bacchanals And celebrate our drink* (*Ant. & Cleo.*, II/) 7, 104).

back 1. Silahlı kuvvetlerin artçı birliği: *French and Welsh lie leaves his back unarm'd* (*Hen. IV–2*, I/3, 79; *Hen. VI–3*, V/1, 61); **2.** Destek: *This project should have a back and second* [örn. Yedekte ikinci plan] (*Ham.* IV/7, 153); **3.** [*To the back*] Baştan sona [asal olarak baştan sona çelik olan kılıç için kullanılırdı]: *But metal, Marcus, steel to the very back* (*Titus*, IV/3, 48).

back, to 1. Binmek: *That roan shall be my throne. Well, I will back him straight* (*Hen. IV–1*, II/3, 71; *Cym.*, V/5, 427; *Ven. & Adon*, 419); **2.** [*Be backed with*] Ardında bir şey olmak: *Whose western side Is with a vineyard back'd* (*M. Meas.*, IV/1, 29).

backare, to [yarı Lat.] Geri durmak: *Backare! You are marvelous forward* [f. 1 *bacare*] (*Tam. Shrew*, II/1, 73).

backed At binmiş: *two such steeds might well Be by a pair of kings backed* (*Two Nob. K.*, III/1, 21).

back-friend Arkadaş gibi görünen: *a back-friend, a shoulder-clapper* [örn. tutuklamak için arkadan gelip elini omuzuna vuran kişi gibi]. (*Com. Err.*, IV/2, 37).

backside [*Backside the town*] Bir kentin arka sokağı: *His steel was in debt, it went o' th' backside the town* (*Cym.*, I/2, 13).

back-sword man Sopayla vuruşan dövüşçü: *I knew him a good backsword man* (*Hen. IV–2*, III/2, 63).

back-trick Galyarda dansında geriye doğru zıplama: *have the back-trick simply as strong as any man in Illyria* (*Tw. Night*, I/3, 123).

backward Geçmiş, geçmişte olanlar: *What seest thou else In the dark backward and abysm of time* (*Tem.* I/2, 50).

backwardly Ters, istenmeyen bir biçimde: *And does he think so backwardly of me now* (*Timon*, III/3, 18).

back-wounding Birini, yokluğunda, arkasından çekiştirme: *back-wounding calumny The whitest virtue strikes* (*M. Meas.*, III/2, 186).

bacon [*Chaw bacon*] Köy jambonu: *No, ye fat chuffs, I would your store were here! On, bacons, on!* (*Hen. IV–1*, II/2, 90).

badge, to 1. Bulanmış; **2.** İşaretlenmiş: *Their hands and faces were all badg'd with blood* (*Mac.*, II/3, 102).

baffle, to 1. Birinin yalancı olduğunu ilan etmek [kalabalık önünde o kişinin resmi ters açılıp aşağılanırdı]: *An I do not, call me villain and baffle me* (*Hen. IV–1*, I/2, 101); **2.** [Böylece] Rezil etmek, hakaret etmek: *I will baffle Sir Toby* (*Tw. Night*, II/5, 142; *Rich. II*, I/1, 170).

bag and baggage Bir ordunun tüm malzemesi: *Come, shepherd, let us make an honourable retreat, though not with bag and baggage, yet with scrip and scrippage* (*As You Like*, III/2, 161; *Win. Tale*, I/2, 206).

bail, to Kuşatmak, hapsetmek: *But then my friend's heart let my poor heart bail* (*Sonn.*, CXXXIII, 10).

bailiff İngiltere'de Kontluklarda kralı temsil eden ve yazışmalarda istenilenleri, hacizleri ve tutuklamaları yapan Şerif'in yanındaki adli memur: *he hath been ... a process-server; a bailiff* (*Win. Tale*, IV/3, 96).

baillez [Fr.] Verme, sağlama: *Rugby, baillez me some paper* [ff.; q. 3 *ballow*] (*Mer. Wives Win.*, I/4, 87).

bait Yiyecek içecek, [özellikle] hafif yemek: *My half-stopp'd sword that frankly would have fed, Pleas'd with this dainty bait, thus goes to bed* (*Troil. & Cres.*, V/8, 20).

bait, to 1. Hafif bir şeyler yerken içki yuvarlamak: *here ye lie baiting of bombards, when Ye should do service* (*Hen.* VIII, V/3, 81); **2.** Yemle avlanmak: *To bait fish withal* (*Mer. Ven., III/1, 53*); **3.** [mec.] *Do their gay vestments his affections bait* (*Com. Err.*, II/1, 94); **4.** Avı [ayı, boğa vb.] yakalamak için köpekleri salmak: *We'll bait thy bears to death* (*Hen. VI–2*, V/1, 148); **5.** [dolayısıyla] eziyet etmek, taciz etmek, rahat vermemek: *to be baited by the rabble's curse* (*Mac.*, V/8, 29; *Rich. II*, IV/1, 238).

baiting-place Ayı ini: *bring them to the baiting-place* (*Hen. VI–2*, V/1, 150).

bake, to Katılaşmak, kurumak, kabuk bağlamak: *and bakes the elf-locks in foul sluttish hairs* (*Rom & Jul.*, I/4, 90).

baked meats Kıymalı börek: *Look to the baked meats, good Angelica* (*Rom. & Jul.*, IV/4, 5).

baker's daughter [Bir gönderme] Bir Gloucestershire efsanesine göre, fırıncının kızı cimrilik ederek Hz. İsa'ya çok ufak parça ekmek ayırdığı için bir baykuşa dönüştürülmüş: *They say the owl was a baker's daughter* (*Ham.*, IV/5, 43). [Elizabeth döneminde *baker's daughter* ile fahişelik yapan kızlar kastediliyordu].

balance 1. Hilesiz ağırlık ölçüsü: *Are there balance here to weigh The flesh?* (*Mer. Ven.*, IV/1, 255); **2.** [mec.] Terazi kefesi: *in the balance of great Bullingbrook, Besides himself, are all the English peers* (*Rich. II*, III/4, 87); **3.** Eşit ağırlık: *if not to thy estate A balance more replete* (*All's Well*, II/3, 176).

balance, to Gereken, ya da uygun ağırlığı vermek: *I cannot give due action to my words, Except a sword or scepter balance it* (*Hen. VI–2.* V/1, 9).

bald 1. Şapkasız, kepsiz vb., başı örtüsüz: *they stand bald before him* (*Cor.*, IV/5, 1947); **2.** Önemsiz; **3.** Miskin; **4.** Budala: *'twould be a bald conclusion* [iki anlamlı söz oyunu] (*Com. Err.*, II/2, 106; *Hen. IV–1*, I/3, 65).

baldric(k) Sol omuzdan sağ kalçaya doğru takılan şerit, ya da bant: *or hang my bugle in an invisible baldrick* (*Much Ado*, I/1, 209).

balductum [Argo] Saçma bir söz, ya da şey [uydurma sözcük: 16. -17. yy.lar. bkz. Partridge, 42/2].

bale 1. Kötülük; **2.** Fesat; **3.** Felaket: *Rome and her rats are at point of battle, The one side must have bale* (*Cor.*, I/1, 163).

balk, to 1. Fırsatı ya da avı kaçırmak: *Ten thousand bold Scots, two and twenty knights, Balk'd in their own blood* (*Hen. IV–1*, I/1, 69); **2.** İhmal etmek; **3.** Aldırmamak; **4.** Elinden kayıp gitmek: *This was look'd for at your hand, and this was balk'd* (*Tw. Night*, III/2, 24; *Lucrece*, 696); **5.** [*Balk logic*] Kavgalı tartışmak; **6.** Atıp tutmak; **7.** Mugalata yapmak: *Balk logic with acquaintance* (*Tam. Shrew*, I/1, 34).

ball 1. Altın küre [hükümranlık simgesi]: *'Tis not the balm, the sceptre, and the ball* (*Hen. V*, IV/1, 260; *Mac.*, IV/1, 121); **2.** El topu ya da tenis topu: *Why, these balls bound, there's noise in it* (*All's Well*, II/3, 297; *Hen. V*, I/2, 261); **3.** Herhangi bir yuvarlak nesne: *The fatal balls of murdering basiliks* (*Hen. V*, V/2, 12). [Basiliks, bakışıyla öldüren efsanevi bir yaratık olduğuna göre, burada iki anlamlı söz oyunu vardır: *balls* hem "göz küresi", hem de "top güllesi" anlamlarını içermektedir].

ballad, to Balad besteleyip ona popüler konulardan birini uygulamak: *rhymers Ballad's out a' tune* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 216).

ballast, to 1. Eşya yüklemek; 2. Safra koymak; 3. [Demiryoluna] Çakıl döşemek: *who sent whole armadoes of caracks to be ballast at her nose* (*Com. Err.*, III/2, 137; *Cym.* III/6, 77). [*Cym.*, III/6, 77'de şu tümce vardır: *then had my prize Been less, and so more equal ballasting to thee, Posthumus*; bu tümcede, *ballast*, *balance* ile karıştırılmış olsa gerek].

ballet Balad, destansı [müzikli] şiir: *I will get Peter Quince to write a ballet of this dream* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 215). =

ballow [Kuzey orta İngiltere] Sopa, kalın değnek: *whither your costard or my ballow be the harder* (*Lear*, IV/6, 241; *Mer. Wives Win.*, I/4, 87). [*Mer. Wives Win.*, I/4. 87'deki *ballow* sözcüğü f. 1; q. 3'de *baillez* olarak yazılmıştır].

balm, to 1. Güzel kokulu yağ ya da sıvı ile yağlamak: *Balm his foul head in warm distilled waters* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 48; *Per.*, III/2, 65); 2. Dindirmek, iyileştirmek: *This rest might yet have balm'd thy broken sinews* (*Lear*, III/6, 98).

balmy 1. Hoş, güzel koku (*Oth.* V/2, 16); 2. Dindirici, iyileştirici (*Oth.*, II/3, 258; *Sonn.*, CVII, 9).

balsamum, balsom 1. Merhem; 2. Huzur veren şey: *The oil, the balsamum, and aqua-vitae* (*Com. Err.*, IV/1, 89).

ban, to 1. Lanetlemek, beddua etmek: *You bade me ban, and will you bid me* leave (*Hen. VI–2*, III/2, 333); 2. Yasaklamak: *... but stand upon the banning shore* (*Oth*, II/1, 11).

Banbury cheese Bu peynir ikiye bölündüğünde iki ince dilim ortaya çıkar [Bedenen sıska insanlar için kullanılırdı]: *You Banbury cheese!* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 128).

band 1. [Çoğul] Köstek, ayak zincirleri: *And die in bands for this unmanly deed* (*Hen. VI–3*, I/1, 186; *Tem.* Epil, 9); 2. Yükümlülük; 3. Bağ: *my kindness shall incite thee To bind our loves up in a holy band* (*Much Ado*, III/1, 114; *Ham.* III/2, 160); 4. Anlaşma, söz verme: *according to thy oath and band* (*Rich. II*, I/1, 2; *Com. Err.*, IV/2, 49); 5. Senet, sözleşme, kefaletname: *the end of life cancels all bands* (*Hen. IV–1*, III/2, 157).

bandetto, banditto Haydut, şaki: *A Roman sworder and bandetto slave murder'd sweet Tully* (*Hen. VI–2*. IV/1, 135).

ban-dog Zincirlenmesi gereken azgın köpek: *The time when screech-owls cry and ban-dogs howl* (*Hen. VI–2*, I/4, 18).

bandy, to 1. Yumrukla, sözle karşılıklı atışmak, söz düellosu [*badbington* ve *tennis* oyunlarında olduğu gibi, topa karşılıklı vurmak: genellikle mec.] *Well bandied both, a set of wit well played* (*L. Lab. Lost*, V/2, 29; *Lear*, I/4, 83; *Rom. & Jul.*, II/5, 14); 2. Çarpışmak, kavga etmek; 3. Çabalamak: *I will bandy with you in faction* (*As You Like*, V/1, 55; Titus, I/1, 312).

bandying Tartışma, anlaşmazlık: *The factious bandying of their favourites* (*Hen. VI–1*, IV/1, 190; *Rom. & Jul.*, III/1, 89).

bane 1. Ölüm nedeni: *The sons of York ... shall be theair father's bail and bane to those That for my surety will refuse the boys* (*Hen. VI–2*, V/1, 120; *Titus*, V/3, 73); 2. [*Ratsbane*] Zehir: *Like rats that ravin down their proper bane* (*M. Meas.*, I/2, 129); 3. Cinayet, katliam: *I will not be afraid of death and bane* (*Mac.*, V/3, 59; *Ven. & Adon.*, 372).

bane, to Zehirlemek: *to give ten thousand ducats To have it ban'd* (*Mer. Ven.*, IV/1, 46).

banished 1. Sürülüp haydut olan: *These banish'd men ... Are men endu'd with worthy qualities* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 152). 2. [*Banished years*] Sürgün yılları (*Rich. II*, I/3, 210).

bang [Argo] Darbe, vurma [standart İngilizce, 1550'den önce ve sonra. Partridge, 45/1]

bang, to [Argo] Vurmak [standart İngilizce, 1550'den önce ve sonra Partridge, 45/1]

bangster Kendini öven ve beğenen palavracı kişi [halk ağzı; 16. yy.dan 18. yy.a kadar sürmüştür. Partridge, 46/1].

bank 1. Deniz kıyısı, sahil, kumsal: *The sea that chides the banks of England* (*Troil. & Cres.*, I/3, 328; *Hen. IV–1*, III/1, 44; *Sonn.*, LVI, 11); 2. Denizden ya da ırmak yatağından daha yüksekte olan uçurum, kayalık: *Sitting on a bank ... This music crept by me upon the waters* (*Mac.*, I/7, 6; *Tem.*, I/2, 390).

bank, to 1. Karaya ayak basmak; 2. Kenarından gemiyle geçmek: *Have I not heard these islanders shout out 'Vive le roi!' as I have bank'd their towns* ["*Bank*", iskambilde "kazanmak" anlamına geldiğinden bir söz oyunu da vardır] (*John*, V/2, 104).

banket bkz. *banquet*.

bankrout[1] İflas: *O, break my heart, poor bankrout, break at once!* [örn. burada *break* "iflas et" anlamında kullanılmıştır] (*Rom. & Jul.*, III/2, 57).

bankrout[2] [sıf.] Müflis: *bankrout sleep* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 85).

bankrout, to İflas etmek: *but bankrout quite the wits* (*L. Lab. Lost*, I/1, 27).

banner Trompete bağlanan küçük, saçaklı flama: *I will the banner from a trumpet take* (*Hen. V*, IV/2, 61).

banneret En küçük flama, flandra, kurdele: *yet the scarfs and the bannerets about thee did manifoldly dissuade me from believing thee a vessel of too great burden* (*All's Well*, II/3, 204).

banquet 1. [*Running banquet*] Yemek arası hafif yiyecek: *some of these Should find a running banquet, ere they rested* [f. 1 *banket*] (*Hen. VIII*, I/4, 12); 2. [mec.] *the running banquet of two beadles* [örn. halk önünde kırbaçlama] (*Hen. VIII*, V/3, 65); 3. Yemekten sonraki meyve, tatlı: *My banquet is to close our stomachs up After our great good cheer* [F! *banket*] (*Tam. Shrew*, V/2, 9; *Rom. & Jul.* I/5, 122).

bantling [Argo] Yasadışı çocuk, piç [evlilik yatağında değil, bankta peydahlanmış çocuk; 16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. Partridge, 47/1].

bar 1. Bir davayı durduracak kadar güçlü itiraz: *this bar in law makes us friends* (*Tam. Shrew*, I/1, 135; *Mer. Wives Win.*, III/4, 7; *Hen. V*, I/2, 35); 2. Engel, çit, bariyer: *Any bar, any cross, any impertiment will be med'cinible to me* (*Much Ado*, II/2, 4; *Jul. Caes.*, I/3, 96; *Mer. Ven.*, II/7, 45); 3. Mahkeme, yargı yeri: *To bring your most imperial Majesties Unto this bar and royal interview* (*Hen. V*, V/2, 27; *Rich. III*, V/3, 99).

barbarism Bilgisizlik, cehalet, kültürsüzlük: *though I have for barbarism spoke more Than for that angel knowledge* (*L. Lab. Lost*, I/1, 112).

Barbary 1. [kısaltma] [*Barbary horse*] Safkan at: *When Bullingbrooke rode on Roane Barbary* [örn. burada atın adı da cinsi gibi Berberi'dir, yani Safkan Arap atı] (*Rich. II*, V/5, 78); [bkz. *Ham.*, V/2, 147, *six Barbary horses*]; 2. [*Barbary hen*] Beç tavuğu [Fahişe anlamında da kullanılırdı] *He'll not swagger with a Barbary hen, if her feathers turn back in any show of resistance* (*Hen. IV–2*, II/4, 99); 3. [*Barbary cock-pigeon*] Berberistan sahillerinden gelen güvercin [ama aynı zamanda karılarını başka erkeklerden saklayan Hıristiyan olmayan doğulu insanlar için de kullanılırdı]: *I will be more jealous of thee than a Barbary cock-pigeon over his hen* (*As You Like*, IV/1, 150).

Barbason İblislerden birinin adı: *I am not Barbason: you cannot conjure me* (*Hen. V*, II/1, 52; *Mer. Wives Win.*, II/2, 265).

barbed Atın göğsü ve böğrü zırhla korunmuş: *His glittering arms he will commend to rust, His barbed steeds to stables* (*Rich. II*, III/3, 117; *Rich III*, I/1, 10).

barber-monger Berbere sık giden kişi, [dolayısıyla] kadınsı erkekler için de kullanılırdı: *you whoreson cullionly barber-monger* (*Lear*, II/2, 33).

bare[1] Çıplaklık, çıplak ten: *Whose bare outbragg'd the web it seemed to wear* (*L. Compl.*, 95).

bare[2] [sıf.] 1. Havsız, havı dökülmüş, eskimiş: *for it appears by their bare liveries that they live by your bare words* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 45); 2. [mec.] *his right cheek is worn bare* (*All's Well*, IV/5, 96);

3. Zayıf; 4. Yoksul, ihtiyacı olan: *Art thou so bare and full of wretchedness And fearest to die?* (*Rom. & Jul.*, V/1, 68; *Hen. IV–1*, IV/2, 74).

bare, to Tıraş olmak: *Shave the head and tie the beard, and say it was the desire of the penitent to be so bar'd before his death* (*M. Meas.*, IV/2, 176; *All's Well*, IV/1, 54).

bare-bone Sıska, zayıf kimse: *Here comes lean Jack, here comes bare-bone* (*Hen. IV–1*, II/4, 326).

bare-boned Kemikleri görünen, iskelet gibi: *a bare-boned death* (*Lucrece*, 1761).

bare-gnawn Isırıklarla yıpratılmış: *my name is lost, By treason's tooth bare-gnawn and canker-bit* (*Lear*, V/3, 122).

barely Çıplak durumda: *but when you have our roses, You barely leave our thorns to prick ourselves* (*All's Well*, IV/2, 19).

bareness Sıskalık, zayıflık: *and for their bareness, I am sure they never learn'd that of me* (*Hen. IV–1*, IV/2, 71).

barful Zor, zorluklarla dolu: *a barful strife* (*Tw. Night*, I/4, 41).

bargain [*sell a bargain*] Kendini gülünç duruma sokmak: *The boy hath sold him a bargain, a goose, that's flat* (*L. Lab. Lost*, III/1, 101).

barge Herhangi tür bir tekne [Bu süslü teknelerin küçükleri kürekle hareket ettirilirdi]: *See the barge be ready, and fit it with such furniture as suits The greatness of his person* (*Hen. VIII*, II/1, 98; *Ant. & Cleo.*, II/2, 191).

baring [Sakalı] Kesip atma: *the bearing of my beard* (*All's Well*, IV/1, 49).

bark, to 1. Kabukları soyup [ağacı] öldürmek: [mec.] *and this pine is bark'd, That overtopp'd them all* (*Ant. & Cleo.*, IV/12, 23); 2. [*Bark about*] Kabuk bağlamak: *a most instant tetter bark'd about Most lazar-like, with vile and loathsome crust All my smooth body* (*Ham.*, I/5, 71).

barky Kabuklu: *female toy so Enrings the barky fingers of the elm* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 44).

barley-break Üç kişi tarafından oynanan popüler bir köy oyunu: Bir kişi "cehennem" adını verdikleri orta yerde durur, yanından koşup geçenleri yakalamaya çalışırdı; yakalanan ortaya geçerdi.

barley-broth Bira: *Can sodden water, ... their barley-broth, Decoct their cold blood to such valiant heat?* (*Hen. V*, III/5, 19).

barley-cap 1. [argo] Sarhoş; [16. yy. sonuna doğru ve 17. yy. E. Glipin, 1598; 2. [*Have on* ya da *wear a barley-cap*] sarhoş olma; 16. ve 17. yy.lar. Partridge, 49/1].

barm Bira mayası: *make the drink to bear no barm* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 38).

barn, barne Çocuk, bebek: *I shall never have the blessing of God till I have issue a' my body, for they say barnes are blessings* (*All's Well*, I/3, 25; *Much Ado*, III/4, 49).

barn, to Depolamak: *barns the harvest of his wits* (*Lucrece*, 859).

barnacle[1] [halk ağzı]: 1. Sadık uşak efendiyi rahatsız edecek kadar yakın duran uşak; 1600'dan itibaren] 2. [Argo] Burundan konuşan, hımhım [takr. 1550-1660 yılları arasında. bkz. Partridge, 49/2].

barnacle[2] Bir ağacın meyvesinden ya da midyeden peydahlandığı söylenen efsanevi bir tür kaz: *all be turn'd to barnacles, or to apes* (*Tem.* IV/1, 248).

barred dice [Halk ağzı] Hileli zar [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Greene, *barddice*. Partridge, 51/1]

barren 1. Akıl yoksulu; 2. Sıkıcı kişi: *I marvel your ladyship takes delight to such a barren rascal* (*Tw. Night*, I/5, 84); 3. Tepkisiz, duyarsız: *barren spectators* (*Ham.* III/2, 41).

barrenness Nasırlaşmış, kuru el: *Where Scotland? – I found by the barrenness, hard in the palm of the hand* (*Com. Err.*, III/2, 120).

barricado Engel, ayakbağı: *One friend is barricado to a hundred* (*Cardenio*, I/1, 53).

Bartholomew boar pig Bartholomew Panayırı'nda satılan bir tür domuz: *Thou whoreson little tidy at Bartholomew*

boar-pig (*Hen. IV–2*, II/4, 231). [Bu panayırda en tutulan şey, kömür ateşinde domuz çevirmesiydi].

Bartholomew-tide Bartholomew Şenliği, 24 Ağustos: *like flies at Bartholomew tide* (*Hen. V*, V/2, 308).

Basan Sığır sürüleri ve dağları açısından önemli bir bölge [Basan boğaları ünlüydü: Mizmar 22, 12]: *O that I were upon the hill of Basan, to outroar The horned herd* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 127).

base[1] Temel: *Though I confess, on base and ground enough, Orsino's enemy* (*Tw. Night*, V/1, 75).

base[2] **1.** [kısaltma] [*Prisoner's base*] Kovalamacaya dayanan bir çocuk oyunu: ... *lads more like to run The country base* (*Cym.*, V/3, 20); **2.** [*bid the base*] Hızı ölçmek için yapılan yarışma: *Indeed I bid the base for Proteus* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 97; *Ven. & Adon.*, 303).

base[3] [sıf.] **1.** Alçakta, aşağıda olan: *I see thy glory like a shooting star Fall to the base earth from the firmament* (*Rich. II*, II/4, 20; *Lucrece*, 664; *Two Nob. K.*, II/3, 2); **2.** Yasadışı doğan, piç: *Why brand they us with base? with baseness? Bastardy?* (*Lear*, I/2, 10).

base, bass, to Bas tonunda, pes ses çıkarmak: *It did base my trespass* (*Tem.* III/3, 99).

base-court [Fr. *basse-cour*] Bir şatonun ya da kalenin alt kabul salonu: *My lord, in the base court he doth attend* (*Rich. III*, III/3, 176).

bases [Çoğul] At binmiş şövalyelerin giydiği kadife ya da brokar, eteğe benzeyen giysi: *Only, my friend, I yet am unprovided Of a pair of bases* (*Per.* II/1, 161).

basest function Hayattaki en aşağılık meslek: (*As You Like*, II/7, 79).

base-string Tezeneli çalgılarda bas sesi veren tel: *the very base-string of humility* (*Hen. IV–1*, II/4, 6).

base Trojan [Hakaret sözcüğü] Alçak, hain, arkadan bıçaklayan (16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. bkz. Partridge, 31/2).

base-viol Bas sesi çıkartmak için yapılmış viola: *he that went like a base-viol in a case of leather* (*Com. Err.*, IV/3, 24; *Per.*, II/1, 159).

basil Tek ayağa vurulmuş pranga [16. yy. ikinci yarısından 18. yy.a kadar. Greene. Partridge, 52/1]

basilisco-like Basilisco gibi [Thomas Kyd'in *Süleyman ile Perseda* adlı oyununda böbürlenen bir şövalye]: *Knight, knight, good mother, Basilisco-like* (*John*, I/1, 244).

basilisk 1. Büyük tunç top: *Of basilisks, of cannon* (*Hen. V*, V/2, 17; *Hen. IV–1*, II/3, 53); **2.** Başka bir adı *Cockatrice*'tir, bakışları ve soluğu ile öldürücü olan efsanevi bir yılan: *Make me not sighted like the basilisk* (*Win. Tale*, I/3, 388; *Cym.* II/4, 107).

Basimecu [Fr. *Baisez ma queue*'nin bozularak gelmiş İngilizce karşılığı: Karşısındakini aşağılamak için kullanılırdı; *baise mon cui*, yani "kıçımı öp" anlamına benzetilirdi]: *What canst thou answer to my Majesty for giving up of Normandy unto Monsieur Basimecu, the Dauphin of France?* (*Hen. VI–2*, IV/7, 28).

basis 1. Asal, temel: *To th' shore, that o'er his wave-worn basis bowed* (*Tem.* II/1, 121; *Tw. Night*, III/2, 34); **2.** Kaide, heykel ayaklığı: *That now on Pompey's basis lies along* (*Jul. Caes.*, III/1, 115).

basket-hilt [kısaltma] [*Basket-hilt sword*] El koruma yeri kavisli, sepete benzeyen kılıç: *you basket-hilt stale juggler you!* (*Hen. IV–2*, II/4, 131). [Burada silahşorun kılıcının eski ve kendisinin de eski stilde dövüştüğünü anlatan bir aşağılama olabilir].

bass bkz. *base.*

basta! [İtal.] Yeter!: *Basta, content thee, for I have it full* (*Tam. Shrew*, I/1, 196).

bastard[1] **1.** Muscadel'e benzeyen tatlı İspanyol şarabı: *we shall have all the world drink brown and white bastard* (*Hen. IV–1*, II/4, 27; *M. Meas.*, III/2, 3); **2.** [*Nature's bastard*] Doğal birleşmeden doğmamış: *the fairest flow'rs o' th' season Are our carnations and streak'd gilly-vors* (*Which some call nature's bastards*) (*Win. Tale*, IV/4, 83).

bastard[2] [sıf.] Sahte, yapay: *a kind of bastard hope indeed* (*Mer. Ven.*, III/5, 13; *Sonn.*, LXVIII, 3).

baste, to 1. Teyellemek, gevşek bir biçimde dikmek: *the guards are but slightly basted on* (*Much Ado*, I/1, 287); 2. Dövmek, şiddetli dayak atmak [standart avam İngilizcesi; takr. 1530'dan itibaren; 16. yy.a kadar sürmüştür. bkz. Partridge, 52/2].

bastinado [İtal.] Bastonla, sopayla dövme: *I will deal in poison with thee, or in bastinado, or in steel* (*As You Like*, V/1, 54); [mec.] *He gives the bastinado with his tongue, Our ears are cudgell'd* (*John*, II/1, 463).

bat Sopa, değnek: *Make you ready your stiff bats and clubs* (*Cor.*, I/1, 161; *Lear*, IV/6, 241).

batch Bir pişirişte ortaya çıkan ekmek sayısı: [mec.] *Thou crusty batch of nature* (*Troil. & Cres.*, V/1, 5).

bate Kavga, bozuşma: *and breeds no bate with telling of discreet stories* (*Hen. IV–2*, II/4, 250).

bate, to[1] [Kuşla avlanmada yırtıcı kuş sahibinin bileğinden kaçmak istediği zaman kullanılan bir sözcük] Kanat çırpmak: *All plum'd like estridges, that with the wind Bated like eagles having lately bath'd* (*Hen. IV–1*, IV/1, 99; *Tam. Shrew*, IV/1, 199); [mec.] *Hood my unmann'd blood, bating in my cheeks, With thy black mantle* (*Rom. & Jul.*, III/2, 14; *Hen. V*, III/7, 112). [Avlanmada kullanılan yırtıcı kuş kaçmasın diye, kuşun gözlerini de örten minik bir külah geçirilirdi; *hood* sözcüğü onun için geçer].

bate, to[2] 1. Körleştirmek; 2. Kütleştirmek: *That honour which shall bate his scythe's keen edge* (*L. Lab. Lost*, I/1, 16); 2. Zayıflatmak, eksiltmek, küçültmek: *Who bates my honour shall know my coin* (*Timon*, III/3, 26; *Mer. Ven.*, III/3, 32; *Mer. Ven.*, IV/1, 72); 3. Azaltmak; 4. ... den düşmek; 5. Eskisi gibi olmamak: *do I not bate? do I not dwindle?* (*Hen. IV–1*, III/3, 2; *Hen. V*, III/7, 112); 3. Çıkartmak, tenzil etmek, indirmek: *Thou did promise To bate me a full year* (*Tem.* I/2, 250; *Ham.* V/2, 23; *Hen. IV–2*, epil., 14; *Two Nob. K.*, I/1, 220); [kesin] *O let me bate!* (*Cym.* III/2, 54; 4. Dışında tutmak: *Were the world mine, Demetrius being bated* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 190).

bate-breeding Kavga çıkartan: *this bate-breeding spy* (*Ven. & Adon.*, 655); bkz. *breed-bate.*

bated 1. İndirilmiş; 2. Azaltılmış; 3. Batmış: *These griefs and losses have so bated me* (*Mer. Ven.*, III/3, 32).

bateless Keskin, körleşmeyen: *This bateless edge on his keen appetite* (*Lucrece*, 9).

bat-fowl, to Safları ya da deneyimi olmayanları dolandırmak [takr. 1585'ten itibaren. Greene. Bu sözcüğün çıkışından az sonra *bat-fowler*, *bat-fowling* gibi sözcükler türetilmiştir. Bu sözcük 1840'lardan sonra kullanılmamaya başlanmıştır. bkz. Partridge, 52/2].

bat-fowling Gece, kuşun gözlerine ışık tutup kuşu avlama usulü: *We would so, and then go a-bat-fowling* (*Tem.*, II/1, 176).

batler bkz. *batlet.*

batlet Çamaşır yıkamada kullanılan düz, yassı, tahta tokmak: *I remember the kissing of her batlet* [ff. 2-4; f. 1 *batler*] (*As You Like*, II/4, 49).

battalia Ordu, askeri birlikler: *Why our battalia trebles that account* [f. 1; qq. *battalion*] (*Rich. III*, V/3, 11; *Ham.* IV/5, 79).

batten, to 1. [*Batten on*] Şişmanlamak; 2. Gözü doymadan yemek: *batten on cold bits* (*Cor.*, IV/5, 32; *Ham.*, III/4, 67).

battery 1. Yumrukla saldırma, vurma, dövme: *This union shall do more than battery can To our fastclosed gates* (*John*, II/1, 446); [mec.] *to fortify her judgement, which else an easy battery might lay flat* (*Cym.*, I/4, 22); [huk.] Döverek ya da yaralayarak yasadışı saldırı: *I'll have an action of battery against him* (*Tw. Night*, IV/1, 54; *Ham.*, V/1, 103); 2. İstihkâmdaki bir yarık, aralık: [mec.] *For where a heart is hard they*

make no Batt'ry (*Ven. & Adon.*, 426); 3. Yara: *Her sighs will make a batt'ry in his breast* (*Hen. VI–3*, III/1, 37).

battle 1. Teke tek vuruşma, çarpışma: *Besides I say, and will in battle prove* (*Rich. II*- I/1, 92); 2. Ordu, ordunun bir bölümü, tabur: *What may the King's whole battle reach unto?* (*Hen. IV–1*, IV/1, 129; *Hen.* V, IV/3, 3); [mec.] *a battle ... of bristly pikes* (*Ven. & Adon.*, 619); 3. Ordunun ana bölümü: *You, worthy uncle, Shall ... Lead first battle* (*Mac.*, V/6, 4; *Rich. III*, V/6, 299).

batty Yarasa gibi: *With leaden legs and batty wings* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 365).

bauble 1. Gösterişli ama değersiz takı, süslü giyim eşyası: *it is a paltry cap, ... a bauble* (*Tam. Shrew*, IV/3, 82); 2. Oyuncak: *his shipping* (*Poor ignorant baubles!*) *on our terrible seas* (*Cym.*, III/1, 27); 3. Soytarı asası: *An idiot holds his bauble for a god* (*All's Well*, IV/5, 30; *Titus*, V/1, 79); 4. Akılsız, ahmak kişi: *Senseless bauble, Art thou a feodary for this act?* (*Cym.*, III/2, 20; *Oth.*, IV/1, 135).

bauble boats Oyuncak tekneler: *How many shallow bauble boats dare sail Upon her patient breast* (*Troil. & Cres.*, I/3, 35).

baubling, bawbling Değersiz, para etmez: *A baubling vessel was he captain of, For shallow draught and bulk unprizable* (*Tw. Night*, V/1, 54).

bavian Halk komiği, soytarı [Bizdeki "Nekre" gibi]: *Where's the bavian?* (*Two Noble K.*, III/5, 33).

bavin Çalı çırpı, çalı gibi kolayca tutuşan şey, çıra: *With shallow jesters, and rash bavin wits, Soon kindled and soon burnt* (*Hen. IV–1*, III/2, 61).

bawcock [Fr. *Beau coq*] Cesur ve yakışıklı adam: *Good bawcock, bate thy rage* (*Hen. V*, III/2, 25; *Tw. Night*, III/4, 127).

bawd 1. [Lehçe] Tavşan: *A bawd, a bawd, a bawd! So ho!* (*Rom. & Jul.*, II/4- 130); 2. [argo] Orospu (14. yy.dan 16. yy.a kadar standart İngilizce. bkz. Partridge, 54/1).

bawdy 1. [*Bawdy banquet*] Orospu satışı [1567'den, Harman'dan öncesinde rastlanmıyor. bkz. Partridge, 54/1]; 2. [*Bawd*(*y*) *physic*] Utanmaz, işvebaz, şuh kimse (kaba İngilizce; takr. 1560-1590 arası. bkz. Partridge, 54/1].

bay[1] Bir binanın kinişli üçgen çatı altındaki bölümü: *I'll rent the fairest house in it after threepence a bay* (*M. Meas*, II/1, 242).

bay[2] 1. Uluma: *let us make a bay, And wake the emperor* (*Titus*, II/2, 3); 2. Av sırasında avlanacak hayvanın sıkışıp kendini savunmak zorunda kalması: desperate stags, *Turn on the bloody hounds ... and make the cowards stand aloof at bay* (*Hen. VI–1*, IV/2, 52; *Ven. & Adon.*, 877); [mec.] *I would we had a thousand Roman dames At such a bay, by turn to serve our lust* (*Titus*, IV/2, 42; *Pass. Pilg.*, XI/13).

bay, to 1. Bir kimseye ya da şeye havlamak: *bay the moon* (*Jul. Caes.*, IV/3, 27; *Cym.* V/5, 223); 2. Köpeklerin havlamasıyla avı başlatmak: *Baying him at the heels* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 113; *Hen. IV–2*, I/3, 80); 3. [Köpekleri] Havlatmak, havlamalarını sürdürtmek: *bay'd about with many enemies* (*Jul. Caes.*, IV/1, 49).

be, to 1. [*Be off*] Konu dışı. bkz. *off*; 2. [*Be with*] ile, ...den, ...dan. bkz. *with*.

bead 1. [Çoğul] Damlalar, gözyaşları: *Ay, with these cyrstal beads heaven shall be brib'd To do him justice* (*John*, I/2, 171; *Jul. Caes.*, III/1, 284); 2. Herhangi bir minik şey: *Get you gone, you dwarf, ... You bead, you acorn* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 330; *Mer. Wives Win.*, V/5, 49); 3. [Çoğul] Tesbih: *O for my beads!* (*Com. Err.*, III/2, 188; *Rich. II*, III/3, 147).

beaded Tesbih gibi dizilmiş: *Of amber, crystal, and of beaded jet* (*L. Compl.*, 37).

beadle Küçük kabahatleri cezalandırma yetkisi olan mahalle görevlisi: *Thou rascal beadle ... Why dost thou lash that whore?* (*Lear*, IV/6, 160; *Hen. VI–2*, II/1, 134; *Hen.* VIII, V/3, 66); [mec.] *War is his beadle, war is his vengeance* (*Hen. V*, IV/1, 169; *L. Lab. Lost*, III/1, 175).

beadsman Para karşılığı başkaları ya da onu koruma altına alan kişiler için dua eden kimse, duacı: *Thy very beadsmen learn to bend their bows ... against thy state* (*Rich, II*, III/2, 116; *Two Gent. Ver.*, I/1, 18).

beagle Tavşan avında kullanılan küçük av köpeği: [mec. Genellikle aşağılamak için kadın için de kullanılırdı]: *Get thee away, and take thy beagles with thee* (*Timon*, IV/3, 175); [Bu sözcük bazen de saygı duyularak sarf edilirdi]: *She's beagle true-bred* (*Tw. Night*, II/3, 179).

beak Eski gemilerin burnundaki, ileriye doğru uzanan, düşman gemilerini delmede kullanılan süslü, metal mahmuz: *I boarded the King's ship, now on the beak* (*Tem.*, I/2, 196).

beam 1. Dokuma tezgâhındaki iplik eğirmeye yarayan tahta makara: *I fear not Goliath with a weaver's beam* (*Mer. Wives Win.*, V/1, 22); 2. Mızrak: *And stands Colossus-wise, waving his beam, Upon the pashed corses of the kings* (*Troil. & Cres.*, V/5, 9); 3. [mec.] Büyük bir şey: *You find his mote, the King your mote did see, But I a beam do find in each of three* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 160). 4. [*Beam of sight*] Görüş mesafesi: *That the precipitation might down stretch Below the beam of sight* (*Cor.* III/2, 5).

bear, to 1. [Bir anlam] İçermek, kapsamak: *His letters bears his mind, not I, my lord* (*Hen. IV–1*, IV/1, 20; *As You Like*, III/2, 166; *L. Compl.*, 19); 2. Sonucuna katlanmak: *His honesty rewards him in itself, It must not bear my daughter* (*Timon*, I/1, 131); 3. Ağırlığını taşımak, katlanmak: *I can bear my part, you must know 'tis my occupation* (*Win. Tale*, IV/4, 295; *Tem.* I/2, 426; *Lucrece* S., 1131); 4. Yönetmek: *Things have been strangely borne* (*Mac.*, III/6, 3; *John*, III/4, 149; *Much Ado*, II/3, 221); 5. Sağlamak; 6. Kazanmak; 7. Fethetmek: *So may he with more facile question bear it, For that it stands not in such warlike brace* (*Oth.*, I/3, 23); [*bear it*]; 8. Başarılı olmak: *He ne'er had borne it out of Coventry* (*Hen. IV–2*, IV/1, 133; *Troil. & Cres.*, II/3, 217); 6. Uygun davranmak: *How I may formally in person bear Like a true friar* (*M. Meas.*, I/3, 47; *Hen. VIII*, II/1, 30).

bear a brain, to Akıllı ve dikkatli olmak, aklı kullanmak: *Nay. I do bear a brain* (*Rom. & Jul.*, I/3, 30).

bear away, to Yelken açıp gitmek: *That stays but till her owner comes aboard, And then, she bears away* (*Com. Err.*, IV/1, 87).

bear back, to 1. Hareket etmek; 2. Geri çekilmek: *Stand back, room, bear back* (*Jul. Caes.*, II/2, 168; *Lucrece*, 1417).

bear down, to Devirmek, alt etmek, ezmek: *If this will not suffice, it must appear that malice bears down truth* (*Mer. Ven.*, IV/1, 214; *Hen. IV–2*, I/1, 11; *Titus*, II/1, 30).

bear hard, to Hoşlanmamak, beğenmemek: *Caesar doth bear me hard* (*Jul. Caes.*, I/2, 313).

bear in hand, to 1. Yalandan yapmak, ... gibi yapmak: *Whom she bore in hand to love with such integrity* (*Cym.*, V/5, 43); 2. Aldatmak, göz boyamak: *What bear her in hand until they come to take hands* (*Much Ado*, IV/1, 303); 3. Kötüye kullanmak, suiistimal etmek: *whereat griev'd, That so his sickness, age, impotence was falsely borne in hand* (*Ham.* II/2, 67).

beard, to Kararlı bir biçimde karşı çıkmak: *thy face is valanc'd since I saw thee last, com'st thou to beard me in Denmark?* [*beard*: sakal ile ikili anlam] (*Ham.*, II/2, 424).

bearer Sahip olan, sahibi: *O majesty! When thou dost pinch thy bearer* (*Hen. IV–2*, IV/5, 29; *Troil. & Cres.*, III/3, 104; *Hen. VIII*, II/3, 15).

bear-herd, bearward, berrord, bearard, berard Ayı eğitmeni ve oynatıcısı: *by education a card-maker, by transmutation a bear-herd, and now by present profession a tinker* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 20; *Much Ado*, II/1, 40; *Hen. IV–2*, I/2, 169).

bearing 1. Davranış, tavır, hareket: *but you have found, Scaling his present bearing with his past. That he's your fixed enemy*

(*Cor.*, II/3, 249; *Hen. V*, IV/7, 177; *Much Ado*, II/1, 160). 2. [Acıya] Dayanma: *But then the mind much sufferance doth o'erskip, When grief hath mates, and bearing fellowship* (*Lear*, III/6, 107).

bearing cloth Bir çocuğun vaftiz kıyafeti: *look thee, a bearing cloth for a squire's child!* (*Wint. Tale*, III/3, 115; *Hen. VI–1*, I/3, 42).

bear off, to 1. Yaklaştırmamak; 2. Savuşturmak; 3. Uzak kalmak: *Here's neither bush nor shrub to bear off any weather at all* (*Tem.*, II/2, 18).

bear out, to 1. Desteklemek: *I hope your warrant will bear out the deed* (*John*, IV/1, 6; *Hen. IV–2*, V/1, 48); 2. [*It* ile] Üst olmak; 3. Üstün gelmek; 4. Başarılı olmak: *Love ... bears it out even to the edge of doom* (*Sonn.*, CXI, 12; *Tw. Night*, I/5, 20; *Oth.*, II/1, 19).

bear up, to [mec.] Rüzgârı almak için dümen kırmak: *therefore bear up and board'em* (*Tem.*, III/2, 2).

beast Öküz: *Thou owest the worm no silk, the beast no hide, the sheep no wool ...* (*Lear*, III/4, 105).

beastly Hayvanca, hayvan gibi iffetsizce: *Fie on her, see how beastly she doth court him* (*Tam. Shrew*, IV/2, 34; *Ant. & Cleo.*, I/5, 50; *Cym.*, V/3, 27).

beat, to 1. Güçle kanat çırpmak: *these kites That bate and beat* (*Tam. Shrew*, IV/1, 189); 2. Derin derin düşünmek: *Whereon his brains still beating puts him thus From fashion of himself* (*Ham.*, III/1, 174; *Hen. VI–2*, II/1, 20); [Dolayısıyla] Zihni bir şeye takmak, kurmak: *this tempest in my mind Doth from my senses take all feeling else, Save what beats there* (*Lear*, III/4, 14; *Tem.*, I/2, 176).

beated Kırışmış, yüzünde çizgileri olan: *Beated and chop'd with tann'd antiquity* (*Sonn.*, LXII, 10).

beater Tuzak kuran kişi [takr. 1585-1620 yy.ları arasında. Greene. bkz. Partridge, 57/1].

beauty, to Süslemek, güzelleştirmek: *The harlot's cheek, beautied with plast'ring art* (*Ham.*, III/1, 50).

beaver Miğferde yüzü koruyan zırh: *Then saw you not his face. – O yes, my lord, he wore – his beaver up* (*Ham.*, I/2, 230; *Hen. IV–1*, IV/1, 118; *Hen. V*, IV/2, 44); [Bazen] Miğferin tamamı: *What? Is my beaver easier than it was?* (*Rich. III*, V/3, 50).

because 1. Böylece; 2. Öyleyse; 3. Bunun için: *closely mew'd her up, Because she will not be annoy'd with suitors* (*Tam. Shrew*, I/1, 184).

beck 1. Çağırma hareketi: *with more offences at my beck than I have thoughts to put them in* (*Ham.*, III/1, 124; *Hen. VI–3*, I/1, 68; *Sonn.*, LVIII, 5); 2. Eğilme, baş eğme: *What a coil's here! Serving of becks and jutting-out of bums* (*Timon*, I/2, 231).

beck, to 1. İşaret etmek; 2. Kafa hareketiyle yanına çağırmak; 3. Buyurmak: *When gold and silver becks me to come on* (*John*, III/3, 13; *Ant. & Cleo.*, IV/12, 26).

become, to 1. Anlaşmak, uymak: *Soft stillness and the night Become the touches of sweet harmony* (*Mer. Ven.*, V/1, 57); uygun olmak: *But let us give him burial as becomes* (*Titus*, I/1, 347; *Hen. VI–1*, V/3, 170); 2. Süslemek, güzelleştirmek: *He would have well becom'd this place, and grac'd The thankings of a king* (*Cym.* V/5, 406; *Tam. Shrew*, II/1, 258; *Tem.*, III/2, 104); 3. Gelmek, erişmek, ulaşmak: *Where our right valiant father is become* [örn. ona ne oldu, başına ne geldi] (*Hen. VI–3*, II/1, 10).

becomed Uymuş, yakışmış: *And gave him what becomed love I might, Not stepping o'er the bounds of modesty* (*Rom. & Jul.*, IV/2, 26).

becoming Zarafet, cazibe: *Since my becomings kill me when they do not Eye well to you* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 96; *Sonn.*, CL, 5).

bed 1. [mec.] Evlilik: *You to a long and well-deserved bed* (*As You Like*, V/4, 190); 2. [mec.] Mezar: *lay to bed forever* (*Tem.*, II/1, 284; *Cym.*, IV/4, 52); 3. İhtiyarlık, yaşamın sonlanışı: *But when I came unto my beds* (*Tw. Night*, V/1, 401).

bedded Dümdüz yatan: *Your bedded hair, like life in excrements, Start up and stand on end* (*Ham.*, III/4, 121).

Bedlam, Bedlem 1. Bethlehem sözcüğünün bozulmuşu; Bethlehem'li Ermiş Mary adına kurulmuş olan o dönemin en büyük tımarhanesi: *To Bedlam with him! is the man grown mad?* (*Hen. VI–2*, V/1, 131; *Lear*, I/2, 136); 2. Deli, kaçık: *Bedlam, have done* (*John*, II/1, 183; *Lear*, III/7, 103).

bedlam, bedlem Deli, çılgın: *Did instigate the bedlam brain-sick Duchess* (*Hen. VI–2*, III/1, 51; *Hen. VI–2*, V/1, 132; *Hen. V*, V/1, 19).

bed of Ware Yaklaşık 3,5 m^2 lik geniş yatak: *although the sheet were big enough for the bed of Ware in England* (*Tw. Night*, III/2, 47).

bed-presser Tembel kişi: *this bed-presser, this horse-back-breaker, this huge hill of flesh* (*Hen. IV–1*, II/4, 242).

bedred, bed-rid Yatalak: *to her decrepit, sick, and bedred father* [q. 1; f. 1 *bed-rid*] (*L. Lab. Lost*, I/1, 138; *Ham.*, I/2, 29; *Lucrece*, 975).

bed-right Karıkocanın evlilik hakları: *Whose vows are, that no bed-right shall be paid* (*Tem.*, IV/1, 96).

bed-swerver Zaniye, kocasını aldatan kadın: *that she's A bed-swerver, even as bad as those That vulgar's give I bold'st titles* (*Win. Tale*, II/1, 93).

bed-vow Evlilik yemini: *In act thy bed-vow broke* (*Sonn.*, CLII, 3).

bed-work Kolay iş; [örn, yatakta yapılabilicek iş]: *They call this bed-work, mapp'ry, closet war* (*Troil. & Cres.*, I/3, 205).

bee in one's head Garip düşünceleri ve eksantrik tasarıları olma [İlk rastlanılan tarih 1553; 17. yy.da yaygınlaşmıştır. Bir varyantı, *one's head is full of bees.* 16. yy. kullanımında bu sözcük, "kaygılı" ve "huzursuz" anlamlarını da içermiştir (Heywood). bkz. Partridge, 58/2]

beef Her türlü sığır cinsi: *flesh of muttons, beefs, or goats* (*Mer. Ven.*, I/3, 167).

beef-witted Beyinsiz, et kafalı: *thou mongrel beef-witted lord!* (*Troil. & Cres.*, II/1, 13).

beesom bkz. *bisson.*

beetle[1] [*Three-men beetle*] Toprağı düzleştirmeye yarayan ağır araç; ancak üç kişi kaldırabiliyordu: *If I do, fillip me with a three-men beetle* (*Hen. IV–2*, I/2, 228).

beetle[2] 1. [sıf.] Tepede asılı duran; 2. Çıkıntılı: *Here are the beetle brows shall blush for me* (*Rom. & Jul.*, I/4, 32).

beetle, to İnsanın tepesindeki bir şeyin tehdidi altında olmak: *the dreadful summit of the cliff That beetles o'er his base into the sea* (*Ham.*, I/4, 71).

beetle-headed Kalın kafalı, avanak: *A whoreson, beetle-headed, flap-ear'd knave!* (*Tam. Shrew*, IV/1, 157).

befall, to Olmak: *What hath befall'n of them* (*Com. Err.*, I/1, 123).

before 1. Önünde; 2. Önde: *Had he his hurts before?* (*Mac.*, V/9, 12; *Tam. Shrew*, III/2, 56); 3. İleri! Devam! *Before, and greet his grace. – My lord, we come* (*Hen. IV–2*, II/1, 226); 4. [*god before*]Tanrı rehberimiz olsun, Tanrı'nın yardımı ile: *for, God before, We'll chide this Dauphin at his father's door* (*Hen. V*, I/2, 307); 5. [*The better foot before*]: Hızlı adımlarla acele etme: *Nay, but make haste, the better foot before* (*John*, IV/2, 170; *Titus*, II/3, 92); 6. [edat] Tercihen: *he'll yield them up, Before his sister should her body stoop To such abhorr'd pollution* (*M. Meas.*, II/4, 182; *Mer. Ven.*, III/2, 302; *Rich. III*, III/2, 44); 7. [edat] *Before me!*: Ruhum üstüne!: *Before me, she's a good wench* (*Tw. Night*, II/3, 178; *Oth.*, IV/1, 145).

before-breach Önceki ihlal, önceki yasa delme: *here men are punish'd for before-breach of the King's laws in now the King's quarrel* (*Hen. V*, IV/1, 170).

beforehand [*been beforehand with*] Başkalarından önce davranan: *let us pay the time but needful woe, Since it hath been beforehand with our griefs* (*John*, V/7, 11).

beg, to [Bir çocuğu, kadın varisi ya da geri zekâlıyı] Vesayet altına almak için dilekçeyle başvurmak: *You cannot beg us,*

sir ... we know what we know (*L. Lab. Lost*, V/2, 490).

beget, to 1. Sağlamak: *you must acquire and beget a temperance* (*Ham.*, III/2, 7); 2. Üretmek, meydana getirmek: *His eye begets occasion for his wit* (*L. Lab. Lost*, II/1, 69; *Tam. Shrew*, I/1, 45).

beggar İyilik için yalvaran, niyaz eden: *Wilt thou needs be a beggar?* (*All's Well*, I/3, 20).

beggar, to 1. Yalvaracak kadar alçalmak: *It beggars any man that keeps it* (*Rich. III*, I/4, 141; *Mer. Ven.* II/6, 19); 2. Değersizleştirmek, değersiz saymak: *Beggar the estimation which you priz'd Richer than sea and land?* (*Troil. & Cres.*, II/2, 91); 3. Tüm çareleri, kaynakları tüketmek: *For her own person, It beggar'd all description* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 198); 4. [*Beggar'd of*] Yoksun bırakmak: *Wherein necessary, of matter beggar'd* (*Ham.*, IV/5, 92; *Sonn.*, LXVII, 10).

beggarly thanks Coşarak teşekkür etme: ... *and he renders me beggarly thanks* (*As You Like*, II/5, 30).

beggary Nefret verici cimrilik: *Not I inclin'd to the intelligence pronounce The beggary of his chance* (*Cym.*, I/6, 115).

begnaw, to 1. Kemirmek; 2. Aşındırmak: *The worm of conscience still begnaw thy soul* (*Rich. III*, I/3, 221; *Tam. Shrew*, III/2, 54).

beguild, to bkz. **beguile**, 3. açıklama.

beguile, to 1. Zorla almak, çalmak: *Light, seeking light, doth light of light beguile* (*L. Lab. Lost*, I/1, 77; *Oth.*, I/3, 156); 2. Düş kırıklığı yaratmak: *treacherous man, Thou hast beguil'd my hopes* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 64); 3. Hile ya da kurnazlıkla alt etmek, kafeslemek: *Tarquin armed to beguild With outward honesty* (*Lucrece*, 1544); 4. Bertaraf etmek: *We prevent The loathsome misery of old age, and beguile The gout and rheum* (*Two Nob. K.*, V/4, 7).

behalf 1. [*In* [*the*] *behalf of, on behalf of*] Lehine, çıkarına: *nor cannot insinuate with you in the behalf of a good play* (*As You Like*, epil. 9; *John*, I/1, 7; *All's Well*, IV/3, 320); 2. Namına, adına, temsilen: *amongst the rest demanded My prisoner's in your Majesty's behalf* (*Hen. IV–1*, I/3, 48; *Rich. III*, III/4, 19; *Timon*, III/1, 17); 2. [*In that behalf*] Bu bakımdan, bu yönden: *and in that behalf, Bold of your worthiness, we single you As our best-moving fair solicitor* (*L. Lab. Lost*, II/1, 27; *John*, II/1, 264).

behave, to 1. [*As he is behav'd*]: Onun davranışına göre: *And gather by him, as he is behav'd, If't be th' affliction of his love or no* (*Ham.*, III/1, 34); 2. Denetlemek; 3. Düzenlemek: *He did behave his anger, ere 'twas spent* [f. 1 *behoove*] (*Timon*, III/5, 22).

behaviour 1. Sözler ve eylemler: *Thus, after greeting, speaks the King of France In my behaviour to the majesty* [örn. benim aracılığım ile] (*John*, I/1, 3); 2. Davranış (lar), tavır (lar): *Which give some soil, perhaps, to my* behaviours (*Jul. Caes.*, I/2, 42).

behests Buyruklar, emirler: *Where I have learnt me to repent the sin Of disobedient opposition To you and your behests* (*Rom. & Jul.*, IV/2, 20).

behind-hand Ağır, yavaş, gecikmiş, isteksiz: *my behind-hand slackness* (*Win. Tale*, V/1, 151).

beholding[1] 1. Görüş: *the revenge we are bound to take upon your traitorous father are not fit for your beholding* (*Lear*, III/7, 9; *Cor.*, I/3, 9); 2. Bakış; 3. Görünüş: *I am wild in my beholding* (*Per.*, V/1, 222).

beholding[2] Borçlu, medyun, yükümlülük altında: *A Justice of Peace sometime may be beholding to his friend for a man* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 273).

behoof, behove Çıkar, avantaj: *This tongue hath Parley'd unto foreign kings For your behoof* (*Hen. VI–2*, IV/7, 78; *Ham.*, V/1, 63; *L. Compl.*, 165; *Two Nob. K.*, I/4, 31).

behoofeful, behoveful Yararlı, avantajlı; 2. Uygun: *such necessaries As are behoofeful for our state* [q. 1; f. 1 *behoovefull*] (*Rom. & Jul.*, IV/3, 8).

behoove bkz. *behave*.

behowl, to Ulumak: *And the wolf behowls the moon* [F *beholds*] (*Mid. N. Dr.*, V/1, 372).

being 1. Yaşam, varoluş: *As it did seem to shatter all his bulk And end his being* (*Ham.*, II/1, 93; *Tam. Shrew*, I/1, 11; *Oth.*, I/2, 21); **2.** Oturulan yer, ikametgâh, mesken: *To shift his being Is to exchange one misery with another* (*Cym.*, I/5, 54; *Ant. & Cleo.*, II/2, 35); **3.** [edat] ...dan dolayı, ...e göre: *You loiter here too long Being you are to take soldiers up in counties as you go* (*Hen. IV–2*, II/1, 186); [*that* ile] *Being that I flow in grief, The smallest twine may lead me* (*Much Ado*, IV/1, 249; *Much Ado*, V/1, 61).

belching Su fışkırtan: *And there they fly or die, like scaling sculls Before the belching whale* (*Troil. & Creas.*, V/5, 23).

beldam, beldame 1. Büyükanne; **2.** Yaşlı kadın: *To show the beldame daughters of her daughters* (*Hen. IV–1*, III/1, 31; *Lucrece*, 953); **3.** Acuze, cadaloz: *Have I not reason, beldams as you are?* (*Mac.*, III/5, 2; *John*, IV/2, 185).

belee, to Teknenin tamamen durmasını sağlamak için tekneyi rüzgâr almayan bir yere yerleştirmek: *And* I ... *must be belee'd and calm'd By debitor and creditor* (*Oth.*, I/1, 30).

belie, to 1. İftira etmek, [bir konu hakkında] yalan söylemek: *And he doth sin that doth belie the dead* (*Hen. IV–2*, I/1, 98; *Much Ado*, IV/1, 146; *Oth.*, IV/1, 36); **2.** Yalan dolanla iş görmek: *whose breath Rides on the posting winds and doth belie All corners of the world* (*Cym.*, III/4, 35; *Lucrece*, 1533).

belike Olasılıkla, muhtemelen: *Belike, for want of rain, which I could well Between them* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 130)

bell 1. Atmaca, doğan ve şahinlerin ayaklarına bağlanan minik çıngırak *Dares stir a wing if Warwick shakes his bells* (*Hen. VI–3*, I/1, 47); **2.** Aforoz edilme töreni şu sözlerle biterdi: "Do the book, quench the candle, ring the bell"; *Bell, book, and candle shall not drive me back* (*John*, III/3, 12).

bellman Sabah erkenden yapılacak olan idamdan önce, saatleri yüksek sesle söyleyip zil çalan gece bekçisi: *It was the owl that shriek'd, the fatal bellman, Which gives the stern'st good-night* (*Mac.*, II/2, 3).

Bellona Roma Savaş Tanrıçası: *O no, knees, none, widow Unto the helmeted Bellona use them* (*Two Nob. K.*, I/1, 75).

bell-wether 1. Sürüyü yönlendiren ve boynunda çan asılı öncü koyun: *to be bawd to a bell-wether* (*As You Like*, III/2, 80); **2.** [Aşağılamak için kullanılan sözcük] Gürültücü, şamatacı kişi: *a jealous rotten bell-wether* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 114).

belly-cheer [Argo] Gıda, yiyecek-içecek [standart İngilizce; çıkışı 16. yy. ilk yarısının sonları – takr. 1549 öncesi. bkz. Partridge, 62/2].

belly-doublet bkz. **great-belly, thin-belly.**

belly-gut [Argo] Açgözlü, tembel kişi [genellikle erkek için kullanılırdı. Halk ağzı; 16-18. yy.lar arası. bkz. Partridge, 63/1].

belly-paunch [halk ağzı] Obur [16. ve 17. yy.lar. bkz. Partridge, 63/1].

belly-piece [argo] Kapatma, metres, yosma [17. yy. aynı zamanda "önlük" anlamındaydı. Shadwell'in *Bury Fair* adlı oyununda geçer. bkz. Partridge, 63/1].

belonging 1. Donanım: *My noble steed ... With all his trim belonging* (*Cor.*, I/9, 62); **2.** Gelir, irat: *Thyself and thy belongings Are not thine even so proper as to waste Thyself upon thy virtues* (*M. Meas.*, I/1, 29).

beloving Seven, aşık: *You shall be more beloving than beloved* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 23).

below 1. Alt katta: *Sir John, there's one Master Brook below would fain speak with you* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 144; *Much Ado*, V/2, 10); **2.** Cehennemde: *Or Night kept chain'd below* (*Tem.*, IV/1, 31).

belswagger [argo] Zorba, kabadayı [Greene, 1592; Dryden, 1680; ortadan kayboluşu 1830. Daha fazla bilgi için bkz. Partridge, 63/1].

bemadding Çılgına çeviren: *unnatural and bemadding sorrow* (*Lear*, III/1, 38).

bemete, be-mete, to Döverek önlem almak: *I shall so bemete thee in thy yard As thou shalt think on prating whilst thou liv'st* (*Tam. Shrew*, IV/3, 112).

bemoil, to Çamurla örtmek, kaplamak: *Thou shouldst have heard in how miry a place, how bemoil'd* (*Tam. Shrew*, IV/1, 75).

bemonster, to Canavarlaşmak: *bemonster not thy feature* (*Lear*, IV/2, 63).

bench 1. Otorite ya da o koltukta oturan kişi, makam: *who puts his 'shall', His popular 'shall', against a graver bench* (*Cor.*, III/1, 106); [*th' greater bench*]; 2. Senato (*Cor.*, III/1, 166).

bench, to 1. Yüksek bir makama gelmek; 2. Resmi bir sıfat vermek: *whom I am from meaner form Have bench'd and rear'd to worship* (*Win. Tale*, I/2, 314); 3. Yargıç koltuğuna oturmak: *And thou, his yoke-fellow of equity, Bench by his side* (*Lear*, III/6, 38).

bencher Senato ya da meclis üyesi, senatör: *you are well understood to be a perfecter giber for the table than a necessary bencher in the Capitol* (*Cor.*, II/1, 82).

bench-hole Aptesane çukuru, lağım çukuru: *We'll beat'em into bench-holes* (*Ant. & Cleo.*, IV/7, 9).

bend Kısa bakış, bakıverme: *that same eye whose bend doth awe the* world Did lose his lustre (*Jul. Caes.*, I/2, 123; *Ant. & Cleo.*, II/2, 208).

bend, to 1. Amaçlamak; 2. Yöneltmek; 3. Düzeltmek: *'Gainst parricides did all the thunder bend* (*Lear*, II/1, 46; *John*, II/1, 379; *Rich. III*, I/2, 95); 4. Kendi kendini yönetmek; 5. Dönmek; 6. İlerlemek: *Thither we bend again* (*Win. Tale*, V/1, 165; *Hen. IV–1*, V/5, 36). 7. [*Bend up*] Gerilmek; 8. Germek, kasmak: *Hold hard the breath, and bend up every spirit To his full height* (*Hen. V*, III/1, 16; *Mac.*, I/7, 79). 9. [*Bend the brows, one wrinkle*] Kaş çatmak, somurtmak, surat asmak: *Why do you bend such solemn brows on me?* (*John*, IV/2, 90; *Rich. II*, II/1, 170); *bend one wrinkle on my sovereign's face* (*Pass. Pilg.*, XVIII, 25).

bending Kibar, saygılı: *the bending peers that flattered thee* (*Rich. III*, IV/4, 95; *Troil. & Cres.*, I/3, 236). [*Hen. V*, epil., 2'de *Our bending author* tümcesi iki anlama gelebilir: Saygıyla seyirciyi eğilerek selamladı; yapıtına verdiği emekten yorgun düşmüştü].

beneath Aşağısında, aşağıdaki: *I have, in this rough work, shap'd out a man Whom this beneath world doth embrace and hug* (*Timon*, I/1, 44).

benedicite [Lat. Katolik keşişlerin selamı] Tanrı seni kutsasın! *Grace go with you. Benedicite!* (*M. Meas.*, II/3, 39).

benediction Hayır dua: *Thou out of heaven's benediction com'st to the warm sun* (*Lear*, II/2, 161).

beneficial 1. İyi; 2. Hayır sahibi; 3. Kutsal: *Take up the rays o' th' beneficial sun* (*Hen. VIII*, I/1, 56; *Com. Err.*, I/1, 151); 4. Avantajlı, kârlı: *beneficial news* (*Oth.*, II/2, 6).

benefit 1. Mülkiyet hakkını verme, ihsanda bulunma: *Either accept the title you usurp'st, Of benefit proceeding from our king* (*Hen. VI–1*, V/4, 152; *Rich. III*, III/7, 196); 2. Doğanın armağanı, doğanın yararı: *When these so noble benefits shall prove Not well disposed* (*Hen. VIII*- I/2, 115; *As You Like*, IV/1, 34).

benet, to Tuzağa düşürmek: *Being thus benetted round with villainies* (*Ham.*, V/2, 29).

benevolence Miktarı kral tarafından saptanan ve iyi niyet jesti sayılan, ödünç alınan para: *And daily new exactions are devis'd, as blanks, benevolences, and I wot not what* (*Rich. II*, II/1, 250).

benison Hayır dua, kutsama: *God's benison go with you* (*Mac.*, II/4, 40; *Lear*, I/12, 265).

ben(e)ship 1. Kârlı [16. yy. ortası ve 17. ile 18. yy.lar; [zarf] *beneshiply*; 2. Pek Sayın – ironi ve alay var – Partridge, 64/2].

bent[1] 1. Gerilim derecesi; 2. [Zihinsel duruma uygulandığında] Yoğunluk derecesi: *It seems her affections have their full*

bent (*Much Ado*, II/3, 223; *Ham.*, III/2, 384; *Tw. Night*, II/4, 37); 3. Eğilim, zihinsel istek: *The very bent of honour* (*Much Ado*, IV/1, 186; *Jul. Caes.*, II/1, 210); 4. Göz kayması, şehla: *Although they wear their faces to the bent of the King's look* (*Cym.* I/1, 13; *Hen. V*, V/2, 16); 5. Kaşların yay biçimi: *Eternity was in our lips and eyes, Bliss in our brows' bent* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 36).

bent[2] Niyetli, [bir şeye] eğilimli ya da kararlı: *you all are bent To set against me for your merriment* (*Mid. N., Dr.*, III/2, 145; *Hen. VI–2*, II/1, 163; *Ven. & Adon.*, 618).

bent brow Öfkeli, kızgın bakış: *And do the deed with a bent-brow* (*Two Nob. K.*, III/1, 101; *John*, IV/2, 90).

ben venuto (bien venuto) [İtal. selam] Hoş geldiniz!: *Petruchio, I shall be your 'ben venuto'* [örn. ev sahibin] (*Tam. Shrew*, I/2, 280).

berattle, to 1. Kötülemek; 2. Alay ederek aşağılamak: *These are now the fashion, and so berattle the common stages* (*Ham.* II/2, 342).

beray, to Kirletmek, pisletmek: *Lord Bassanius lies beray'd in blood* (*Titus*, II/3, 222).

bereave, to 1. [Bir şeyi, bir kimsenin] Elinden almak: *That all your interest in those territories Is utterly bereft you* (*Hen. VI–2*, III/1, 85; *Oth.*, I/3, 257); 2. Gücü çalmak; 3. Güzelliğe zarar vermek: *to see like right bereft* (*Com. Err.*, II/1, 40; *Ven. & Adon.*, 797).

bereaved 1. Zarara uğramış; 2. Güçten düşmüş: *his bereaved sense* (*Lear*, IV/4, 8).

Bergomask dance Köy dansı: İtalya'da, Venediklilerin yönetimi altındaki Bergamusco köylülerinden alınan bir köy dansı: *hear a Bergomask dance between two of our company* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 353).

berhyme (be-rime) 1. Uyaklarla kutlama; 2. Biri üzerine uyak düzme: *she had a better love to berhyme her* (*Rom. & Jul.*, II/4, 41; *As You Like*, III/2, 176).

berlady (berlakin) [*By'r Lady*: *By our lady*'nin varyantı: Leydimizle birlikte].

berrord bkz. *bear-herd*.

bescreen, to Gizlemek, saklamak, örtmek (*Rom. & Jul.*, II/2, 52).

beseech Yalvarış, ısrarla rica etme: *Achievement is command; ungain'd, beseech* (*Troil. & Cres.*, I/2, 293).

beseek, to [Kuzey ve ortakuzey Britanya'da *beseech* yerine kullanılırdı] Yalvarmak, rica etmek: *I beseek you now* (*Hen. IV–2*, II/4, 162).

beseeming[1] Görünüş: *The soldier that did company these three In poor beseeming* (*Cym.*, V/5, 409).

beseeming[2] Uygun (*Rom & Jul.*, I/1, 93).

beshrew Ciddi olmayan bir küfür: *She will beshrew me much that Romeo Hath had no notice of these accidents* (*Rom. & Jul.*, V/2, 26; *L. Lab. Lost*, V/2, 46; *Cardenio*, I/2, 521).

beside İle, suretiyle: *Yet sometimes falls an orient drop beside* (*Ven. & Adon.*, 981); [edat] Dışında: *Never any did so, though very many have been beside their wit* (*Much Ado*, V/1, 128; *Jul. Caes.*, III/1, 180).

besides [*Out of*] Ötesinde: *Quite besides The government of patience!* (*Cym.*, II/4, 149; *Com. Err.*, III/2, 78; *Sonn.*, XXIII, 2).

beslubber, to Kirletmek, pisletmek: *then to beslubber our garments with it and swear it was the blood of true men* (*Hen. IV–1*, II/4, 310).

besmirch Kirletmek, bulaştırmak: *Our gayness and our gilt are all besmirch'd* (*Hen. V*, IV/3, 110; *Ham.* I/3, 15).

besonian, bezonian [Ital. *Bisogno* = gereksinim; *bisognoso* = gereksinimi olan] 1. Dilenci; 2. Serseri: *Under which king, besonian? Speak, or die* (*Hen. IV–2*, V/3, 113; *Hen. VI–2*, IV/1, 134).

besort Uygun arkadaş: *With such accommodation and besort As levels with her breeding* (*Oth.*, I/3, 238).

besort, to Uygun olmak, yakışmak, uyuşmak: *To be such men as may besort your age* (*Lear*, I/4, 251).

bespeak, to Hitap etmek, birisiyle konuşmak: *But I bespake your fair* (*Tw. Night*, V/1, 189; *Ham.*, II/2, 140; *Rich. II*, V/2, 20).

bespice, to Baharat ile çeşnilendirmek: *mightst bespice a cup, To give mine enemy a lasting wink* [örn. zehir ekle] (*Win. Tale*, I/2, 316).

best 1. [*Have the best*] Avantajlı olan: *having now the best at Barnet field* (*Hen. VI–3*, V/3, 20); 2. [*At the best*] En iyi biçimde: *Take up this mangled matter at the best* (*Oth.*, I/3, 173); en iyi durumda: *the sport is at the best* (*Hen. VI–3*, III/1, 8; *Timon*, I/2, 152, *Rom. & Jul.*, I/5, 119); 3. [*In the best*] En ustalıklısı: *Murder most foul, as in the best it is* (*Ham.*, I/5, 27).

best-boding En uygun: *Palamon Had the best-boding chance* (*Two Nob. K.*, V/3, 77).

best-conditioned Çok iyi huylu, karakteri olan: *the kindest man, The best condition'd and unwearied spirit in doing courtesies* (*Mer. Ven.*, III/2, 293).

bestead, bested Müşkül durumda, kötü koşullarda: *I never saw a fellow worse bested* [f. 1 *bestead*] (*Hen. VI–2*, II/3, 56).

best-moving İkna edici konuşan, ağzı iyi laf yapan: *we single you As our best-moving fair solicitor* (*L. Lab. Lost*, II/1, 28).

bestow, to 1. Kocaya vermek: *You will bestow her on Orlando here?* (*As You Like*, V/4, 47); 2. Kontrollü davranmak: *How and which way I may bestow myself* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 87; *John*, III/1, 225; *Hen. IV–2*, II/2- 169); 3. Uygulamak; 4. Kendini bir işe vermek, bir şey üstünde zaman harcamak: *bestow thy time with me* (*Jul. Caes.*, V/5, 61); 5. Para koymak: *I would have bestow'd the thousand pound I borrow'd* (*Hen. IV–2*. V/5, 12); 6. Bir yerde (evde, lojmanda) oturmak, yerleşmek: *our bloody cousins are bestow'd in England* (*Mac.*, III/1, 29); 7. Bir yerde saklamak; 8. Bir yere yerleştirmek: *bestow your luggage where you found it* (*Tem.*, V/1, 299; *Com. Err.*, I/2, 78).

bestowing İşlevsel kullanım: *And all my powers do their bestowing lose* (*Troil. & Cres.*, III/2, 37).

bestraught 1. Çılgın; 2. Kafası karışık: *What! I am not bestraught* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 25).

bestride, to Yaralanan bir adamı korumak: *When I bestrid thee in the wars, and took deep scars to save thy life* (*Com. Err.* V/1, 192; *Mac.*, IV/3, 4; *Hen. IV–2*, I/1, 207).

best-tempered İyi su verilmiş çelik gibi: *took fire and heat away From the best-temper'd courage in his troops, For from his metal was his party steeled* (*Hen. IV–2*, I/1, 115).

beteem, to 1. Burs vermek; 2. Ayrıcalık vermek, ihsan etmek: *Belike for want of rain, which I could well beteem them from the tempest of my eyes* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 131); 3. İzin vermek, razı olmak; 4. Hoş görmek: *he might not beteem the winds of heaven Visit her face too roughly* (*Ham.*, I/2, 141).

bethink, to 1. Düşünüp bulmak; 2. Tasarlamak: *calm the storm, While we bethink a means to break it off* (*Hen. VI–3*, III/3, 39; *Ham.*, I/3, 90); 3. Niyet etmek, maksadı olmak: *and am bethought To take the basest and most poorest shape* (*Lear*, II/3, 6).

betime 1. Zamanında, vakit kaybetmeden: *Put up thy sword betime* (*John*, IV/3, 98); 2. Erken, erkenden: *To business that we love we rise betime* (*Ant. & Cleo.*, IV/4, 20).

betray, to 1. Boşboğazlık etmek, pot kırmak; 2. İfşa etmek: *to betray him to another punishment?* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 95; *Hen. VIII*, III/1, 56; *As You Like*, IV/1, 6); 3. Yanlışa sürüklemek: *The instruments of darkness tell us truths ... to betray's in deepest consequence* (*Mac.*, I/3, 125; *Mer. Wives*, V/3, 22; *Oth.*, V/2, 6); *betray with them* (*Timon*, IV/3, 147); 4. Aldatmak; 5. Düş kırıklığına uğratmak: *a complot to betray thy foes* (*Titus*, V/2, 147).

better 1. Daha doğrusu; 2. Tercihen: *Within these forty hours Surrey durst better Have burnt that tongue than said so* (*Hen. VIII*, III/2, 253; *All's Well*, III/6, 88).

better, to [*I were better*] Benim için daha iyi olurdu: *I were better to be married of him than of another* (*As You Like*, III/3, 91); [*thou* ile] *Thou hadst been better* (*Oth.*, III/3, 362).

better lined Daha zengin, daha varlıklı: *I am given out to be better lined than it can appear to me report is a true speaker* (*Two Nob. K.*, II/1, 5).

bettering Geliş(tir)me, iyileş(tir)me: *the bettering of the time* (*Sonn.*, XXXII, 5).

better parts İyi olan nitelikler: *My better parts* (*As You Like*, I/2, 260).

betumbled Düzensiz, bozuk: *This said from her betumbled couch she stateth* (*Lucrece*, 1037).

between [Zaman] Ara, fasıla, zaman zaman: *for there is nothing in the between but getting wenches with child* (*Win. Tale*, III/3, 61).

bevel Eğri, eğilimli, çarpık: *I may be straight though they themselves be bevel* (*Sonn.*, CXXI, 11).

Bevis İlk ozanlar tarafından mucizeleri dilden dile dolaşan Southampton doğumlu Sir Bevis: *Being now seen possible enough, got credit, That Bevis was believ'd* (*Hen. VIII*, I/1, 38).

bevy Topluluk [kadınlar topluluğu]: *None here, he hopes, In all this noble bevy, has brought with her One care abroad* [qq. *breed*] (*Hen. VIII*, I/4, 4; *Ham.*, V/2, 189).

beware, to [Bir kimseye ya da şeye] Sakınmak, dikkat etmek: *Beware your beard* (*Hen. VI–1*, I/3, 47).

beweep, to 1. Acımak, esef etmek: *I do beweep to many simple gulls* (*Rich. III*, I/3, 328; *Sonn.*, XXIX, 2); 2. Gözyaşlarına boğulmak: *sweet flowers, Which bewept to the ground did not go With true-love showers* (*Ham.* IV/5, 39).

bewet, to Islatmak, ıslanmak: *His napkin, With his true tears all bewet* (*Titus*, III/1, 146).

bewray, to Açığa çıkartmak, keşfetmek: *our raiment And state of bodies would bewray what life we have led* (*Cor.*, V/3, 95; *Lear*, III/6, 120; *Hen. VI–3*, I/1, 211; *Titus*, II/4, 3; *Lucrece*, 1698).

bezonian bkz. *besonian.*

bias[1] [*Assays of bias*] Dolaylı girişim: *with assays of bias, By indirections find directions out* (*Ham.*, II/1, 62).

bias[2] [sıf.] Şişmiş, şişkin: *till thy sphered bias cheek Outswell the colic of puff'd Aquilon* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 8).

bias[3] [zarf] Çarpık, eğri: *trial did Bias and thwart, not answering the aim* (*Troil. & Cres.*, I/3, 15).

bias-drawing [Gerçekten] Sapma, başka tarafa meyletme: *faith and truth, Strain' purity from all hollow bias-drawing* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 169).

bid 1. Davet etmek, çağırmak: *They shall be married to-morrow, and I will bid the Duke to the nuptial* (*As You Like*, V/1, 46); 2. [*bidstand, bid stand, bid-stand*] [halk ağzı] Haydut [16. yy.dan itibaren. Ben Jonson, haydutların filolojisi için bkz. *Words!* Partridge, 68/1]

biddy Tavuk, kuş: *Ay, biddy, come with me* (*Tw. Night*, III/4, 115).

bide, to 1. Katlanmak, dayanmak: *And patience, tame to sufferance, bide each each cheek* (*Sonn.*, LVIII, 7; *Rich. III*, IV/4, 304); 2. Üzerinde ısrar etmek: *To bide upon't* (*Win. Tale*, I/2, 242).

biding Barınak, dinlenme yeri, ikametgâh: *I'll lead you to some biding* (*Lear*, IV/6, 224).

bifold İki kat, duble: *Bi-fold authority* (*Troil. & Cres.*, V/2, 144).

big 1. Güçlü, yapılı: *Big Mars seems bankrupt in their beggar'd host* (*Hen. V*, IV/2, 43; *Oth.*, III/3, 349); 2. Gebe, hamile: *and his gentle lady, Big of this gentleman* (*Cym.*, I/1, 39; *Win. Tale*, II/1, 61); 3. Yüreği kabarmış, duyguları taşmış: *Thy heart is big, get thee apart and weep* (*Jul. Caes.*, II/1, 282); 4. Kibirli, mağrur, azamet saçan: *Buckingham Shall lessen this big look* (*Hen. VIII*, I/1, 119; *All's Well*, I/3, 95).

bigamy [Eskiden din açısından sakıncalı olan] Dul bir kadınla evlenme: *loath'd bigamy* (*Rich. III*, III/7, 189).

biggen (biggin) [Fr. Béguin] Gece takkesi: *As he whose brow with homely biggen bound Snores out the watch of night* (*Hen. IV–2*, IV/5, 27).

bilberry [Orta İngiltere lehçesi] Mavi böğürtlen [*Vaccinium myrtillus*]: *There pinch the maids as blue as bilberry* (*Mer. Wives, Win.*, V/5, 45).

bilbo Nitelikli, iyi su verilmiş, çelik kılıç; esnek ve iyi kılıçlar Bilbao'da yapılırdı: *next to be compass'd like a good bilbo, in the circumference of a peck, hilt to point* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 167; *Mer. Wives Win.*, III/5, 111). [Bir kılıcın kalitesi ucundan sapına kadar bükülüp bükülmemesinden anlaşılırdı].

bilboes İsyancı denizcilere vurulan pranga [Bunlar zemine tutturulmuş bir demir boru üzerinde ileri geri hareket edebilen zincirlerdi]: *Worse than the mutinies in the bilboes* (*Ham.*, V/2, 6).

bile, byle [*Boil*'ın eski kullanımları] Çıban: *Biles and plagues Plaster you o'er* (*Cor.*, I/4, 31; *Lear*, II/4, 223).

bill[1] Topuza benzeyen balta, kargı: *We are likely to prove a goodly commodity, being taken up of these men's bills* [bill ile sözcük oyunu] (*Much Ado*, III/3, 178; *Lear*, IV/6, 91; *Hen. VI–2*, /7 127; *Rich. II*, III/2, 118). [16. ve 17. yy.larda bu silah çeşitli renklere boyanırdı; örneğin, *Hen. VI–2*, IV/10, 12 ile *Lear*, IV/6, 91'de *brown bill* deyimini görürüz].

bill[2] **1.** Yazılı emir, muhtıra, nota: *Error i' th' bill, sir error i' th' bill!* (*Tam. Shrew*, IV/3, 145; *Jul. Caes.*, V/2, 1); **2.** Liste, katalog; **3.** Müfredat defteri: *Particular addition, from the bill That writes them all alike* (*Mac.*, III/1, 99; *Mid. N. Dr.*, I/2, 105); **4.** Etiket: *With bills on their necks, 'Be it known unto all men by these presents'* (*As You Like*, I/2, 123); **5.** ilan, yafta: *He set up his bills here in Messina, and challeng'd Cupid at the flight* (*Much Ado*, I/1, 39; *Jul. Caes.*, IV/3, 173).

billet Silah gibi kullanılan kalın sopa, çomak: *they shall beat out my brains and billets* (*M. Meas.*, IV/3, 55).

billet, to Askere yazılmak, asker olmak: *the centurions and their charges, distinctly billeted* [örn. tek tek yazıldılar] (*Cor.*, IV/3, 44).

bills Topuz ve kargılar taşıyan bölük: *Bring up the brown bills* (*Lear*, IV/6, 91; *As You Like*, I/2, 131, 132).

bind, to Yükümlülük, sorumluluk vermek: *What woman I may stead that is distressed Does bind me to her* (*Two Nob. K.*, I/1, 37).

bird 1. Her türde yavru kuş: *the cuckoo's bird* (*Hen. IV–1*, V/1, 60; *Titus*, II/3, 154; *Hen. VI–3*, II/1, 91); **2.** Avlanmada kullanılan yapma kuş: [mec.] *Am I your bird?* (*Tam. Shrew*, V/2, 46); **3.** Bilinen sevgi sözü: *come, bird, come* (*Ham.*, I/5, 116; *Tem.*, IV/1, 184).

bird-bolt, burbolt Kısa mesafeden kuş vurmaya yarayan ucu küt ok: *To be generous, guiltless, and of free disposition, is to take those things for bird-bolts that you deem cannon-bullets* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 20; *Much Ado*, I/1, 42; *Tw. Night*, I/5, 93).

birding Atmaca yoluyla çalılıklardaki kuşları ürkütüp havalanmalarını sağlayarak kuş avlama: *We'll a-birding together. I have a fine hawk for the bush* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 230).

birding-piece Av tüfeği: *discharge their birding pieces* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 58).

birladle (birlady) [*By'r lady*'nin varyantı].

bird-witted Yarım akıllı, kuş kafalı, dikkatsiz, düşüncesiz [takr. 1600 ile 1890 arası; 1800'e kadar halk arasında yaygın, sonra standart İngilizce. bkz. Partridge, 72/2].

birth 1. Bebek, velet: *Unfather'd heirs and loathy births of nature* (*Hen. IV–2*, IV/4, 122); **2.** Nesil, soy [özellikle aristokrat]: *she is no equal for his birth* (*Much Ado*, II/1, 165; *John*, II/1, 430); **3.** Yaratılıştan gelen iyi huy: *Revolts from true birth* (*Rom. & Jul.*, II/3, 20); **4.** Horoskop,

zayiçe: *calculate my birth* (*Hen. VI–2*, IV/1, 34).

birth-child Belli bir mekânda [örn. denizde, yolda vb.] doğan çocuk: *Thetis' birth-child* [örn. denizde doğan] (*Per.*, IV/4, 41).

birthdom Miras, doğum hakkı: *Bestride our downfall birthdom* (*Mac.*, IV/3, 4).

bis coctus [Lat.] İki kez pişirilmiş: *Twice sod simplicity, bis coctus!* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 22).

bisson 1. Az gören: *What harm can your bisson conspectuities glean out of this character?* (*Cor.*, II/1, 64). 2. Kör edici: *threat'ning the flames With bison rheum* [*bisson rheum*: kör edici gözyaşları] (*Ham.*, II/2, 500).

bite, to 1. Eleştirmek, dil uzatmak: *you bite so sharp at reasons* (*Troil. & Cres.*, II/2, 33); 2. [*Bite by the ear*] Sevgi göstermek: *I will bite thee by the ear for that jest* (*Rom. & Jul.*, II/4, 77). 3. [*Bite the nose*] Aşağılayarak muamele etmek: *bite the law by th' nose* (*M. Meas.*, III/1, 108). 4. [*Bite one's tongue*] Suskun olmak, konuşamamak: *So York must sit, and fret, and bite his tongue* (*Hen. VI–2*, I/1, 230). 5. [*Bite the thumb at*] Hakaret etmek [başparmağın tırnağını üst dişlerine çarptırıp 'tak' diye bir ses çıkartarak aşağılama hareketi yapılırdı (Congrave)]: *I will bite my thumb at them* (*Rom. & Jul.*, I/1, 42).

bitumed Zift ile su geçirmez, sımsıkı yapılmış: *a chest beneath the hatches, caulk'd and bitum'd ready* [q. *bottomed*] (*Per.*, III/, 71; Per., III/2, 56).

black jack Meşin içki maşrapası [çıkışı, 16. yy.ın ikinci yarısı. Partridge, 78/1].

Black Monday Kara Pazartesi [İngiliz ordusu, 1360 yılının Paskalya'ya rastlayan bir pazartesi günü Paris varoşlarında çok büyük kayıplara uğramıştı]: *my nose fell a'bleeding on Black Monday last* (*Mer. Ven.*, II/5, 25).

blackness Kötülük: *How many worthy princes' bloods were shed To keep his bed of blackness unlaid ope* (*Per.*, I/2, 89).

black pot Ayyaş [çıkışı, 16. yy. ikinci yarısı. Partridge, 78/2].

Black Prince [halk ağzı] Şeytan [takr. 1590 ile 1700 yılları arası. Partridge, 78/2].

blacks Yas giysileri, matem elbiseleri: *But were they false As o'er-dy'd blacks* (*Wint. Tale*, I/2, 132).

bladder[1] Çıban, fistül: *bladders full of imposthume* (*Troil. & Cres.*, V/1, 21).

bladder[2] [argo] Geveze, çalçene [takr. 1578'den itibaren. Partridge, 79/2].

bladed Uç vermiş: *Though bladed corn be lodg'd* (*Mac.*, IV/1, 55; *Mid. N. Dr.*, I/1, 211).

blain 1. Kabarcık; 2. Sıyrık, yara: *Itches, blains* (*Timon*, IV/1, 28).

blame, to Ayıplanmayı hak etmek: *You were to blame* [f. 1 *too*] (*Mer. Ven.*, V/1, 166; *Hen. VIII*, IV/2, 101; *Rom. & Jul.*, III/5, 169; *Com. Err.*, IV/1, 47).

blank 1. Hedefin tam ortasındaki beyaz nokta: *As level as the cannon to his blank* [mec.] *anything aimed at, range of such aim* (*Ham.*, IV/1, 42); *let me still remain The true blank of thine eye* (*Lear*, I/1, 159; *Oth.*, III/4, 128; *Win. Tale*, II/3, 5); 2. Piyango vurmayan bilet: *it is lots to blanks My name hath touch'd your ears* (*Cor.*, V/2, 10); 3. İstenildiği zaman doldurulmak üzere, kral tarafından mühürlenmiş berat, ayrıcalık ya da patent formu: *new exactions are devis'd, As blanks, benevolences* (*Rich. II*, II/1, 250).

blank, to Ağar(t)mak, beyazla(t)mak: *Each opposite that blanks the face of joy* (*Ham.*, III/2, 220).

blast, to 1. Şamata ile kulakları tırmalamak: *Trumpeters, With brazen din blast you the city's ear* (*Ant. & Cleo.*, IV/8, 36); 2. Solmak, kurumak, kavrulmak: *by love the young and tender wit Is turn'd to folly, blasting in the bud* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 48; *Lucrece*, 49); 3. [Topçuluk] Berhava etmek, yok etmek: *therefore this project Should have a back or second, that might hold If this did blast in proof* (*Ham.*, IV/7, 154; *Two Nob. K.*, II/1, 79).

blastment Kurutucu hastalık: *And in the morn and liquid dew of youth Contagious blastments are most imminent* (*Ham.*, I/3, 42).

blazon 1. [Armacılık] Soyluluk arması, armayı gösteren flama: *With loyal blazon* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 64); [mec.] *Thy tongue ... thy actions, and spirit Do give thee fivefold blazon* (*Tw. Night*, I/5, 293); 2. [Armacılık kurallarına göre] Armaların betimlemesi, tasvir: *any gross stuff To form me like your blazon holds me to This gentleness of answer* (*Two Nob. K.*, III/1, 47; *Much Ado*, II/1, 296); 3. Alenen bildirme, ilan: *this eternal blazon* (*Ham.*, I/5, 21; *Sonn.*, CVI, 5).

blazon, to 1. Uygun bir biçimde, kibarlıkla betimlemek: *With wit well blazon'd* (*Rom. & Jul.*, II/6, 26; *L. Compl.*, 217); 2. İlan etmek: *blazoning our injustice everywhere* (*Titus*, IV/4, 18; *Cym.* IV/2, 170).

blazoning Öven: *One that excel the quirks of blazoning pens* (*Oth.*, II/1, 63).

bleak Soluk, uçuk benizli, donuk: *Looks bleak I' th' cold wind* (*All's Well*, I/1, 104).

blear, to [*Blear the eyes*] Göz boyamak, aldatmak: *While counterfeit supposes blear'd thine eyne* (*Tam. Shrew*, V/1, 117).

bleeding 1. Kan revan içinde olan: *Whose sons lie scattered on the bleeding ground* (*John*, II/1, 304; *Mac.*, V/2, 4; *Jul. Caes.*, III/1, 168); 2. [mec.] İyileşmeyen: *dismiss the controversy bleeding* (*Cor.*, II/1, 77); 3. Kan kaybeden: *Now all these hearts that do on mine depend, Feeling it break, with bleeding groans they pine* (*L. Compl.*, 275).

blench İstikrarsızlık, yan çizme, cayma: *These blenches gave my heart another youth* (*Sonn.*, CX, 7).

blench, to 1. Yan çizmek, kaçınmak: *Though sometimes you do blench from this to that* (*M. Meas.*, IV/5, 5; *Ham.*, II/2, 597); 2. Sadakatsiz, vefasız ve istikrarsız olmak: *Could man so blench?* (*Wint. Tale*, I/2, 333; *Troil. & Cres.*, I/1, 28).

blend Karışık: *The heaven-hu'd sapphire and the opal blend With objects manifold* (*L. Compl.*, 215).

blent Karışmış, karıştırılmış: *Where every something, being blent together, Turns to a wild of nothing* (*Tw. Night*, I/5, 259; *Mer. Ven.*, III/2, 181).

bless, to 1. Korumak, tehlikeden uzak tutmak: *God bless the Prince from all the pack of you* (*Rich. III*, III/3, 5); 2. [Armağan ile] Mutlu kılmak: *would not bless our Europe with your daughter* (*Tem.*, II/1, 125; *Hen. VIII*, II/4, 36); [ironi ile] *he will bless that cross with other beating* (*Com. Err.*, II/1, 79); 3. Kendini çok mutlu saymak: *You would bless you to hear what he said* (*Hen. IV–2*, II/4, 95; *Win. Tale*, III/3, 113).

blest İyileştirici erdemleri olan: *the blest infusions That dwells in vegetives, in metals, stones* (*Per.*, III/2, 35).

blind 1. Umarsız; 2. Dikkatsiz; 3. Kayıtsız; 4. Pervasız: *The blind and bloody soldier* (*Hen. V*, III/3, 34; *Tw. Night*, V/1, 229; *Rich. III*, I/4, 252); 2. Karanlık, belirsiz: *the blind cave of eternal night* (*Rich. III*, III/7, 129; Rich. III, V/3, 62; *Lucrece*, 675).

blindfold 1. Kör, görme gücü olmayan: *blindfold Death not let me see my son* (*Rich. II*, I/3, 224); 2. Kayıtsız, pervasız: *With blindfold fury she begins to forage* (*Ven. & Adon.*, 554).

blind man's holiday [argo] Gece, karanlık [16. ve 17. yy.lar. Partridge, 83/1].

blindness Gizleme, saklama: *Muffle your false love with some show of blindness* (*Com. Err.*, III/2, 8).

blistered Şişmiş, kabarmış: *tall stockings, Short blister'd breeches* (*Hen. VIII*, I/3, 31).

bloat Şişko, sarkık göbekli: *Let the bloat king tempt you again to bed* (*Ham.*, III/4, 182).

block Tahta şapka kalıbı: *He wears his faith as the fashion of his hat: it ever changes with next block* (*Much Ado*, I/1, 77); (*Lear*, IV/6, 183).

blood 1. Hayati sıvı, [dolayısıyla] yaşam: *the price of his dear blood* (*Rom. & Jul.*, III/1, 183); 2. Duyguların merkezi [dolayısıyla] tutku: *Against whose charms faith melteth into passion* (*Much Ado*, II/1, 180); 3.

Huy, mizaç: *it better fits my blood* (*Much Ado*, I/3, 28; *Hen. IV–2*, IV/4, 38; *Ham.*, III/2, 69); 4. Öfke, kızgınlık: *Were't my fitness To let these hands obey my blood* (*Lear*, IV/2, 64; *Mer. Ven.*, I/2 18); 5. Hayvani duyguların merkezi [dolayısıyla] cinsel itki, ten isteği, bedensel eğilim: *th' fire I' th' blood* (*Tem.*, IV/1, 53; *Oth.*, I/3, 328; *L. Compl.* 162; *Two Nob. K.*, V/1, 141); 6. [*In blood*] Çok iyi bir fiziksel yapı, iyi bir kondisyon: *when they shall see, sir, his crest up again and the man in blood* (*Cor.* IV/5, 211; *L. Lab. Lost*, IV/2, 4; *Hen. VI–1*, IV/2, 48); 7. Akrabalık, aynı kandan gelen: *the near in blood, The nearer bloody* (*Mac.*, II/3, 140; *Mid. N. Dr.*, I/1, 135; *John*, IV/2, 99; *Two Nob. K.*, II/1, 227); 8. Doğuştan soylu: *a gentleman of blood* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 121; *Troil. & Cres.*, III/3, 26; *Two Nob. K.*, II/1, 284); 9. Canlı, ateşli ve cesur adam: *the breed of noble bloods* (*Jul. Caes.*, I/2, 51; *John*, II/1, 2; *Much Ado*, III/3, 132; *L. Lab. Lost*, V/2, 708); 10. [*Worst in blood*] Çok kötü durumda: *Thou rascal, that art worst in blood to run* (*Cor.*, I/1, 157).

blood-boltered Kan sürülmüş saç: *the blood-bolter'd Banquo* (*Mac.*, IV/1, 123).

blood-drinking Acı duyulan iç çekişler: *blood-drinking sighs* (*Hen. VI–2*, III/2, 63).

blood-sucker Kan emici, başkasının kanını döken, [dolayısıyla] katil: *Pernicious blood-sucker of sleeping men* (*Hen. VI -. 2*, III/2, 225; *Rich. III*, III/3, 6).

bloody 1. Kan içeren, kanla dolu: *the bloody house of life* [örn. beden] (*John*, IV/2, 210; *As You Like*, III/5, 7); 2. Kan döküleceğinin işareti, emaresi: *Their bloody sign of battle* (*Jul. Caes.*, V/1, 14; *Hen. V*, I/2, 101); 3. Kana susamış, zalim, kan dökmeye kararlı: *thy intercepter, full of despite, bloody as the hunter* (*Tw. Night*, III/4, 223; *Mer. Ven.*, III/3, 34; *Mac.*, IV/1, 79).

blossom 1. İlerisi için umut veren, gençlik dolu kişi: *Sweet blowse, you are a beauteous blossom sure* (*Titus*, IV/2, 72; *Win. Tale*, III/3, 46); 2. [*In the blossoms*]. Olgunluk çağında; 3. Gelişme içinde: *already appearing in the blossoms of their fortune* (*Win. Tale*, V/2, 125; *Ham.*, I/5, 76).

blot, to 1. Donuklaştırmak; 2. Lekelemek: *It bolts thy beauty* (*Tam. Shrew*, V/2, 139; *L. Lab. Lost*, IV/3, 237); 3. İftira etmek, zemmetmek: *There is a good mother, boy, that blots thy father* (*John*, II/1, 132); 4. Karartmak, gizlemek: *Like misty vapours when they blot the sky* (*Ven. & Adon.*, 184).

blow Patlama sesi: *gives no half so great a blow to hear* (*Tam. Shrew*, I/2, 206).

blow, to[1] 1. Şişirmek, şişmek: *Look how imagination blows him* (*Tw. Night*, II/5, 43; *Ant. & Cleo.*, IV/6, 33); 2. [Sineklere ilişkin] Yumurta bırakmak, [dolayısıyla]; 3. Pisletmek, kirletmek, lekelemek: *no suffer The flesh-fly blow my mouth* (*Tem.*, II/1, 63; *Ant. & Cleo.*, V/2, 60).

blow, to[2]: 1. Çiçek açmak: *I know a bank where the wild thyme blows* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 249; *Two Gent. Ver.*, I/1, 46); [mec.] *the seeded pride hath to this maturity blown up In rank Achilles* (*Troil. & Cres.*, I/3, 317). 2. [argo halk ağzı] Öfkeyle konuşmak [16. yy.dan itibaren]; 3. Haber vermek: *blow up* ya da *upon*; [takr. 1570'den 1660'a kadar. Ayrıntılı bilgi için bkz. Partridge, 86/1].

blown[1] Şişkin, şişirilmiş: *Toward Ephesus Turn our blown sails* (*Per.* V/1, 255; *Cor.*, V/4, 47; *Hen. IV–1*, IV/2, 49; *Lear*, IV/4, 27). [*Oth*, III/3, 182'de, *Exchange me for a goat, When I shall turn the business of my soul To such exsufficate and blown surmises* tümcesinde şişirilmiş ile sinek tarafından kirletilmiş anlamlarının bir karışımı izlenir].

blown[2] Çiçeklenmiş, [dolayısıyla] olgunluk çağını geçmiş: *Against the blown rose may they stop their nose That kneel'd unto the buds* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 39).

blowse 1. Kaba güzellik; 2. Yanağından kan damlayan, şişman yanaklı kız: *Sweet blowse, you are a beauteous blossom sure* (*Titus*, IV/2, 72).

blowt bkz. *bloat.*

blubbered Ağlamaktan gözkapakları şişmiş, gözyaşlarıyla boğulan: *She comes blubber'd* (*Hen. IV–2*, II/4, 390; *Two Nob. K.*, I/1, 180).

blue 1. Uşakların gök mavisi giysileri: *let their heads be slickly comb'd, their blue coats brush'd* (*Tam. Shrew*, IV/1, 91; *Hen. VI–1*, I/3, 47); 2. Kurşuni-mavi: *pinch the ladies as blue as bilberry* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 112 ve V/5, 45); 3. [Ağlamaktan ve uykusuzluktan dolayı] Gözaltı morluğu: *a blue eye and sunken* (*As You Like*, III/2, 373; *Lucrece*, 1587).

blue-bottle Mavi üniformalı kilise memuru: *you, blue-bottle rogue, you filthy famished correctioner* (*Hen. IV–2*, V/4, 19).

blue-caps [Aşağılama ifadesi] Mavi kepli İskoçlar: *one Mordake, and a thousand blue-caps more* (*Hen. IV–1*, II/4, 357).

blue-eyed Gözlerin çevresi morarmış: *This blue-ey'd hag was hither brought with child* (*Tem.* I/2, 269); [yalnızca *blue*] (*As You Like*, III/2, 298; *Lucrece*, 1587).

blunt 1. Budala, donuk zekâlı: *I'll quickly cross By some sly trick blunt Thurio's dull proceeding* (*Two Gent. Ver.*, II/6, 41; *Hen. IV–2*, ind., 18); 2. Kaba, ham: *hasty Germans and blunt Hollanders* (*Hen. VI–3*, IV/6, 2; *Lucrece*, 1300); 3. [dolayısıyla] haşin; 4. Duyarsız: *Clarence is so harsh, so blunt, unnatural* (*Hen. VI–3*, V/1, 86; *Rich. III*, I/3, 103; *Ven. & Adon.*, 884).

blurt at, to Aşağılamak, alay etmek: *ours was blurted at and held a mawkin* (*Per.*, IV/3, 34).

board, to 1. Borda bordaya yanaşmak, yönelmek: *he would never had boarded me in this fury* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 88; *Tam. Shrew*, I/2, 95; *All's Well*, V/3, 211); 2. Şişeye saldırmak: *bear up and board 'em* (*Tem.*, III/2, 3).

boar-pig Genç erkek domuz: *Thou whoreson, little tidy Bartholomew boar-pig* (*Hen. IV–2*, II/4, 231).

boast Gösteriş: *When every thing doth make a gleeful boast?* (*Titus*, II/3, 11).

boast, to 1. Gururla göstermek: *When beauty boasted blushes* (*Lucrece*, 55); 2. [*Boast off*] Çok övmek: *Do not smile at me that I boast her off* (*Tem.*, IV/1, 9).

bob İçinde alay olan nükteli söz: *senseless of the bob* (*As You Like*, II/7, 55).

bob[1]**, to** 1. [*Out of* ile] Aldatmak: *You shall not bob us out of our melody* (*Troil. & Cres.*, III/1, 68); 2. Aşırmak: *Of gold and jewels that I bobb'd from him* (*Oth.*, V/1, 18).

bob[2]**, to** Dövmek: *I have bobb'd his brain more than he has beat my bones* (*Rich. III*, V/3, 335).

bodement Fal, kehanet: *Sweet bodements!* (*Mac.*, IV/1, 96; *Troil. & Cres.*, V/3, 80).

bodge, to [*Budge* sözcüğünün varyantı]; 1. Fikrini değiştirmek; 2. Elinden çıkarmak; 3. Ele vermek: *We bodg'd again* (*Hen. VI–3*, I/4, 19).

boding Uğursuz: *The boding raven* (*Two Nob. K.*, I/1, 20).

bodkin[1] 1. Hançer: *When he himself might his quietus make With a bare bodkin* (*Ham.*, III/1, 75); 2. Kumaşlarda delik açmak için kullanılan biz: *Betwixt the firmament and it you cannot thrust a bodkin point* (*Win. Tale*, III/3, 86); 3. Saç iğnesi: *The head of a bodkin* (*L. Lab. Lost*, V/2, 611).

bodkin[2] Minik insan, insancık: *God's bodkins, man, much better* [f. 1 *bodykin*] (*Ham.*, II/2, 522).

body, to 1. [*Body forth*] Zihinsel biçim vermek: *imagination bodies forth the forms of things unknown* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 14); 2. [*Body of sport*] Eğlencenin ağırlık merkezi: *The body of our sport, of no small study* (*Two Nob. K.*, III/5, 120).

bodykins Tanrı'nın bedeni adına: *Bodykins, Master Page* (*Mer. Wives Win.*, II/3, 44).

boggle, to Duraksamak: *You boggle shrewdly; every feather starts you* (*All's Well*, V/3, 230).

boggler Bencilce tutarsız, kaprisli kişi: *You have been a boggler ever* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 110).

boil bkz. *bile.*

boiled Terini atmış [zührevi hastalıkları geçirmek için sıcak banyoda ter atmak gerekiyordu]: *such boil'd stuff As well might poison poison* (*Cym.*, I/6, 125).

boiled-brains Akılsız, ahmak yaratıklar: *Would any but these boil'd-brains of nineteen and two-and-twenty hunt this weather?* (*Win. Tale*, III/3, 64). [bkz. *Tem.*, V/1, 59; *Mid. N. Dr.*, V/1, 4: *lovers and madmen have such seething brains*].

boisterous Acı veren: *Then feeling what small things are boisterous there* (*John*, IV/1, 94; *Rom. & Jul.*, I/4, 26).

bold Emin, inanan: *as I am bold her Honour Will remain hers* (*Cym.*, II/4, 2; *L. Lab. Lost*, II/1, 26; *Oth.*, II/1, 51).

bold, to 1. Cesarletendirmek; 2. Şımartmak: *This business ... not bolds the king* (*Lear*, V/1, 26; *Cym.*, II/4, 2; *L. Lab. Lost*, II/1, 28; *Oth.*, II/1, 51).

boldest Müstehcen, açık saçık: *nor names concealments in The boldest language* (*Two Nob. K.*, V/1, 124).

bold-beating Sert bakan, korkutan: *your bold-beating oaths* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 28).

boldness Güven, itimat: *but in the boldness of my cunning, I will lay myself in hazard* (*M. Meas.*, IV/2, 155).

bolin İzbarço bağı; teknenin yelkenini rüzgâra karşı korumak için atılan düğüm: *Slack the bolins there!* (*Per.*, III/1, 43).

bollen [Öfkeden] Şişmiş, kabarmış: *Here one being throng'd bears back, all boll'n and red* (*Lucrece*, 1417).

bolster, to Uzun yastıkta yatmak: *If ever mortal eyes do see them bolster More than their own* [örn. birlikte yatmak] (*Oth.*, III/3, 399).

bolt 1. Kısa, küt uçlu ok: *Yet mark'd I where the bolt of Cupid fell* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 165; *Cym.*, IV/2, 300; *Hen. V*, III/7, 122); [*make a shaft or a bolt*] ince, sivri uçlu ya da kalın, küt uçlu ok; 2. [mec.] Şöyle ya da böyle risk alma: *I'll make shaft or a bolt on't* (*Mer. Wives Win.*, III/4, 24); 3. Köstek, ayak zinciri: *Away with him to prison! Lay bolts enough upon him* (*M. Meas.*, V/1, 346; *Cym.*, V/4, 10).

bolt[1], to [mec.] Zincirlemek: *Which shackles accidents and bolts up change* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 6).

bolt[2], to [Yaz. ve mec.] Kalbur ya da elekten geçirmek: *or the fann'd snow that's bolted By th' northern blasts twice o'er* (*Wint. Tale*, IV/4 364; *Troil. & Cres.*, I/1, 19, 21).

bolted Elenmiş, [mec.] inceltilmiş: *ill school'd In bolted language* (*Cor.*, III/1, 320).

bolter Süzmede kullanılan kumaş, tülbent: *they have made bolters of them* (*Hen. IV–1*, III/3, 70)

bolting Elekten geçirme, eleme: *Ay, the grinding; but you must tarry the bolting* (*Troil. & Cres.*, I/1, 17).

bolting-hutch Elekle unu kepekten ayırma işleminde kullanılan kap: [mec.] *Why dost thou converse with that trunk of humours, that bolting-hutch of beastliness* (*Hen. IV–1*, II/4, 450).

bombard, bumbard Meşin içki torbası: *Yond same black cloud, yond huge one, looks like a foul bumbard that would shed his liquor* (*Tem.*, II/2, 21; *Hen. IV–1*, II/4, 451; *Hen. VIII*, V/3, 81).

bombast, bumbast Pamuklu fodra [Düz ve dik durması için kumaşla astar arasına konulan sert ve kolalı bez]: *How now, my sweet creature of bombast, how long is't ago, Jack, since thou sawest thine own knee?* (*Hen. IV–1* II/4, 327); [mec.]: *As bombast and as lining to the time* (*L. Lab. Lost*, V/2, 781).

bombast circumstance Şişirme konuşma, tumturaklı üslup: *But he ... Evades them with a bombast circumstance Horribly stuff'd with epithets of war* (*Oth.*, I/1, 13).

bona-roba [İtal. *Buona roba*: iyi malzeme] Gösterişli giyinen saraylı fahişe: *we knew where the bona-robas were* (*Hen. IV–2*, III/2, 23).

bona terra, mala gens [Lat.] İyi bir ülke, kötü bir halk (*Hen. VI–2*, IV/7, 56).

bone 1. [*Young bones*] Doğmamış çocuk, çocuklar: *Strike her young bones* (*Lear*,

II/4, 163); 2. [*Ten bones*] On parmak: *By these ten bones* (*Hen. VI–2*, I/3, 190); 3. [Çoğul] Kastanyet: *Let's have the tongs and the bones* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 29); 4. Örgüde kullanılan, kemik makara: *And the free maids that weave their thread with bones* (*Tw. Night*, II/4, 45).

bone-ache [Halk ağzı] Zührevi hastalık [özellikle erkekte. [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Nashe, Shakespeare, standart İngilizce. bkz. Partridge, 96/2].

bone-baster [Halk ağzı] Sopa, kalın değnek, kemik kıran. [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. bkz. Partridge, 96/2].

bones 1. Kemikten yapılmış kastanyet, çalpara: *Let's have the tongs and the bones* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 31); 2. [argo] Oyun zarları 14. yy.dan 20. yy.a kadar. [14. ve 15. yy.larda yaygın. Partridge, 97/1].

bones! [*Bones! by these ten*] [mec.] On parmak [15. yy, birinci yarısından 17. yy. başına kardar. Shakespeare. Partridge, 97/2].

bonnet [*Have a bee in one's bonnet*] Alışılmadık garip fikirleri olma. [17. yy.dan 20. yy. kadar. Çıkışı 1553, Apperson. Partridge, 98/1].

bonnet, to Saygı göstermek için boneyi çıkartmak: *who having been supple and courteous to the people, bonneted* (*Cor.*, II/2, 27).

bonny 1. Gürbüz, güçlü kuvvetli: *to overcome The bonny prizer* (*As You Like*, II/3, 8); 2. Memnun, mutlu: *be you blithe and bonny* (*Much Ado*, II/3, 67).

bonos dies [Lat.] İyi günler (*Tw. Night*, IV/2, 12).

book 1. Belge, doküman: *By that time will our book, I think, be drawn* (*Hen. IV–1*, III/1, 221); 2. [*Book of words*] Uzun ve usandırıcı hitabe, abuk subuk laflar: *tire the hearer with a book of words* (*Much Ado*, I/1, 307); 3. Bilgiçlik; 4. Kitabi bilgi; 5. Öğrenim: *A beggar's book Outworths a noble's blood* (*Hen. VIII*, I/1, 122; *Tem.* III/1, 94); 6. [*By the book*] Formaliteye göre: *You kiss by th' book* (*Rom. & Jul.*, I/5, 110; *As You Like*, V/4, 90). 7. [*Without book*] Ezberden, belleğe dayanarak: *learn a prayer without book* (*Troil. & Cres.*, II/1, 20; *Tw. Night*, I/3, 27); 8. İncil: *O, who can give an oath? Where is a book?* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 246; *Mer. Wives Win.*, I/4, 146); 9. Hesap Defteri: *keep ... thy pen from lenders book* (*Lear*, III/4, 97; *Cym.*, III/3, 26); 10. Akıl defteri, not defteri [sık sık mec.]: *I'll note you in my book of memory* (*Hen. VI–1*, II/4, 101; *Cor.*, V/2, 15; *Ham.*, I/5, 100).

book, to 1. Kaydetmek; 2. Liste çıkarmak: *To book our dead, and then to bury them* (*Hen. V*, IV/7, 73).

book-man Bilim adamı, araştırmacı: *This civil war of wits were much better used On Navarre and his book-men* (*L. Lab. Lost*, II/1, 227).

book-mate Meslektaş bilim adamı: *one that makes sport To the prince and his bookmates* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 100).

book-oath İncil üzerine yemin: *I put thee now to thy book-oath* (*Hen. IV–2*, II/1, 103).

boor Köylü: *Let boors and franklins say it* (*Win. Tale*, V/2, 160).

boorish Bilgisizce konuşma, cahil konuşması: *the society – which in the boorish is company* (*As you Like*, V/1, 48).

boot[1] 1. Ek olarak verilen: *Though the pennyworth on his side be the worst, yet hold thee, there's some boot* (*Win. Tale*, IV/4, 637; *Rich. III*, IV/4, 65; *Troil. & Cres.*, V/4, 20); 2. [*to boot*] Pazarlığa girişme: *And the rich East to boot* (*Mac.* IV/3, 37; *Sonn.*, CXXXV, 2); 3. Avantaj, kazanç: Make boot of his distraction (*Ant. & Cleo.*, IV/1, 9); [*it is no boot*] beyhude (*Tam. Shrew*, V/2, 176); 4. Yardıma gelme: *Grace to boot!* (*Win. Tale*, I/2, 80; *Rich. III*, V/3, 301); 5. Yağma, çapul: *they ride up and down on her, and make her their boots* (*Hen. IV–1*, II/1, 82; *Hen. V*, I/2, 194; *Hen. VI–2*, IV/1, 13; *Hen. VI*, -2, IV/1, 13).

boot[2] [*Give (a person) the boots*] Alay etme: *Nay, give me not the boots* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 27).

boot[1], **to** 1. İşe yaramak; 2. Kâr elde etmek, kazançlı çıkmak: *And what I want it boot not to complain* (*Rich. II*, III/4, 18; *Two Gent. Ver.*, I/1, 28); 3. Ek bir armağan vermek; 4. Telafi etmek: *And I will boot thee with what gift beside* (*Ant. & Cleo.*, II/5, 71).

boot[2], **to** Çizme giymek: *Boot, boot, Master Shallow!* (*Hen. IV–2*, V/3, 134).

boot-hose Çorap üstüne giyilen, bacakları çizme gibi kapsayan çorap: *with a linen stock on one leg, and a kersey boot-hose on the other* (*Tam. Shrew*, III/2, 67).

booth Ev [16. yy. ortasından itibaren. Partridge, 100/2].

bootless[1] [sıf.] 1. Kazancı olmayan; 2. Gereksiz: *this idle theme, this bootless chat* (*Oth.* I/3, 209; *Mer. Ven.*, III/3, 20; *Ven. & Adon.*, 422; *Two Nob. K.*, I/1, 153).

bootless[2] [zarf] İşe yaramaz, kâr getirmeyen: *And bootless make the breathless housewife churn* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 37; *Titus*, III/1, 36).

boozer Sarhoş; [16. yy. sonu ve 17. yy. Cotgrave, Wolcot, Thackeray. Partridge, 101/1].

boozy [argo] Çakırkeyf [16. yy.dan itibaren. Skelton, ünlü şiirinde, sarhoş Eleanor için *Droupy and drowsie | Scurvy and lousie | Her face all bowsie* diye yazmıştır; Dryden, *Juvenal* adlı kitabında, *Which in his cups bowsy poet sings* der. Thackeray, *The Book of Snobs*'da *The boozy unshorn wretch* tümcesini kullanır. Partridge, 101/1-2].

border, to Sınırlar içinde tutmak: *That nature which contemns it origin Cannot be bordered certain in itself* (*Lear*, IV/2, 32).

bore 1. Küçük delik: *confin'd Into an auger's bore* (*Cor.*, IV/6, 87); [mec.] *Love's counselor should fill the bores of hearing* (*Cym.*, III/2, 57); 2. [mec.] Çap, önem, değer, ustalık: *yet are they much too light for the bore of the matter* (*Ham.*, IV/6, 26).

bore, to 1. Delmek, delik açmak: *This whole earth may be bor'd* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 53; *Rich. II*, III/2, 170); 2. Aldatmak, hile yapmak: *He bores me with some trick* (*Hen. VIII*, I/1, 128).

boreas Bora, kuzey rüzgârı: *But let the ruffian Boreas once enrage* (*Troil. & Cres.*, I/3, 38).

boresprit bkz. *bowsprit*.

born [*Born in a mill*] [halk ağzı] Sağır [takr. 1570-1700. Whetstone, 1578; Rey, 1678. Son hızda çalışan değirmenin sağır edici gürültüsü düşünülerek türetilmiştir. Partridge, 101-102/2-1].

borrow Ödünç verme, ya da alma, istikraz: *I'll adventure The borrow of the week* (*Win. Tale*, I/2, 39).

borrow, to 1. Almak, intikal etmek, miras olarak geçmek: *any drop thou borrow'dst fom thy mother* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 133; *Sonn.*, CLV, 5); 2. Üstüne almak, benimsemek; 3. Giymek: *If but as well I other accents borrow* (*Lear*, I/4, 1).

borrowed Aldatıcı, öyle sanılan: *The borrowed glories* (*Hen. V*, II/4, 79); [dolayısıyla] sahte, yapay: *these borrowed tears* (*Lucrece*, 1549; *Rom. & Jul.*, IV/1, 104).

bosky Sık ağaçlık ve çalılık: *My bosky acres and my unshrubb'd down* (*Tem.*, IV/1, 81).

bosom 1. [*Abraham's bosom* – Luka 26/22] Cennet: *The sons of Edward sleep in Abraham's bosom* (*Rich. III*, IV/3, 38); 2. Sevginin, sevecenliğin kaynağı, düşünceler, duygular: *My bosom's lord sits lightly in his throne* (*Rom. & Jul.*, V/1, 3); 3. [Dolayısıyla] Sırların saklandığı yer: *I know you are of her bosom* [örn. sırdaşısın] (*Lear*, IV/5, 26; *Jul. Caes.*, V/1, 7; *M. Meas.*, V/1, 10); 4. Çok özel düşünceler: *Where you shall have time To speak your bosom freely* (*Oth.*, III/1, 55; *M. Meas.*, IV/3, 134); 5. Aşk mektupları ile yadigârların saklandığı korsaj cebi: *Poor wounded name: my bosom as a bed Shall lodge thee till thy wound be Thoroughly heal'd* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 111; *Ham.*, II/2, 113); 6. Yüzey, satıh: *When I strike my foot Upon the bosom of the ground* (*John*, IV/1, 3; John, II/1, 410; *Rom. & Jul.*, II/2, 3) 1; 7. En ücra köşe, en iç nokta: *send destruction Into*

this city's bosom (*Rich. III*, I/1, 4; *L. Lab. Lost*, IV/3, 30).

bosom, to 1. Okşamak; 2. Kucaklamak; 3. Yaklaşmak: *I am doubtful that you have been conjunct And bosom'd with her* (*Lear*, V/1, 13); 2. [*Bosom up*] Gönlünde saklamak, yüreğinde gizlemek: *Bosom up my counsel, You'll find it wholesome* (*Hen. VIII*, I/1, 112).

boss [argo] Şişman kadın [takr. 1575-1650. Lyly, *protuberance*: şişkin. Partridge, 102/2].

botch İşin dikkatsizce yapılması yüzünden ortaya çıkan noksanlık: *To leave no rubs nor botches in the work* (*Mac.*, III/1, 133).

botch, to [*Up* ile] Acemice yama yapmak, yamamak: *botch the words up to fit their own thoughts* (*Ham.* IV/5, 10; *Tw. Night*, IV/1, 56; *Hen. V*, II/2, 115).

botcher Örücü, yamacı: *and your beards deserve not so honourable a grave as to stuff a botcher's cushion* (*Cor.*, II/1, 88; *All's Well*, IV/3, 85).

botchy core Bir çıbanın ya da tümörün ortasındaki sert doku: *And those biles did run – say so – did not the general run then? Were not that a botchy core?* (*Troil. & Cres.*, II/1, 6).

both-sides İkiyüzlü: *Damnable both-sides rogue!* (*All's Well*, IV/3, 222).

bots Atsineğinin neden olduğu bir at hastalığı: *begnawn with the bots* (*Tam. Shrew*, III/2, 55; *Hen. IV–1*, II/1, 10); [lanetleme] *bots on't* (*Per.*, II/1, 118).

bottle Ot demeti: *a bottle of hay* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 33; *Two Nob. K.*, V/2, 62).

bottle-ale 1. [kötüleyici sözcük] Saygı duyulmayacak, alt sınıftan kimse: *My lady has a white hand, and Mermidons are no bottle-ale houses* [örn. ucuz hanlar] (*Tw. Night*, II/3, 28); 2. Aşağılık, serseri kişi: *Away, you bottle-ale rascal!* (*Hen. IV–2*, II/4, 131).

bottled Şişe biçimli, şişko, koca göbekli: *Why strew'st thou sugar on that bottled spider Whose deadly web enshareth thee about?* (*Rich. III*, I/3, 41; *Rich. III*, IV/4, 81).

bottom 1. Vadi: *down in the neighbour bottom* (*As You Like*, IV/3, 78; *Hen. IV–1*, III/1, 104); 2. Vadide yetişen: *Sweet bottom grass and high delightful plain* (*Ven. & Adon.*, 236); 3. Gemi, tekne: *My ventures are not in one bottom trusted* (*Mer. Ven.*, I/1, 42; *Tw. Night*, V/1, 57; *John*, II/1, 73); 4. Yumak: *beat me to death with a bottom of brown thread* (*Tam. Shrew*, IV/3, 137).

bottom, to Yumak yapmak, yünü sarmak: *as you unwind her love from him ... You must provide to bottom it on me* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 53).

bounce Patlama sesi, bom: *He speaks plain cannon-fire, and smoke and bounce* (*John*, II/1, 462); [ünlem olarak] *'bounce, would 'a say'* (*Hen. IV–2*, III/2, 284).

bouncing 1. İriyarı; 2. Canlı; 3. Şehvetli [16. yy. ortalarından itibaren; önce halk ağzı, 17. yy.da standart İngilizce. Partridge, 105/2].

bound[1] [yazınsal ve mec.] 1. Sınır, engel *A confidence sans bound* (*Tem.*, I/2, 97; *John*, III/1, 23; *Ham.*, IV/7, 128); 2. [Çoğul] Arazi, mıntıka, semt: *Roaming clean through the bounds ofAsia* (*Com. Err.*, I/1, 133; *Timon*, V/4, 61); [bazen tekil] arazi: *contract, succession, Bourn, bound of land, tilth, vineyard, none* (*Tem.*, II/1, 153; *Hen. IV–1*, V/4, 90).

bound[2] 1. Hazır; 2. Hazırlıklı: *Speak, I am bound to hear* (*Ham.*, I/5, 6; *Lear*, III/7, 10; *Hen. VI–3*, II/4, 3); 3. Yazgılı; 4. Gitmeye niyetli: *I am bound to Persia* (*Com. Err.*, IV/1, 3; *Ham.*, IV/6, 1; *Sonn.*, LXXXVI, 2).

bound[3] 1. Zorunlu, yapmak zorunda: *How much in duty I am bound to both* (*Hen. VI–1*, II/1, 37); 2. [*Dare be bound*] Emin: *I dare be bound he's true* (*Cym.*, IV/3, 18); 3. Minnettar: *He's a kind gentleman, and I am much bound to him* (*Two Nob. K.*, V/2, 42).

bound[1]**, to** 1. Kapsamak; 2. Sınırlamak: *Whose veins bound richer blood than Lady Blanche?* (*John*, II/1 431; *Troil. & Cres.*, IV/5, 129; *Ham.*, II/2, 254).

bound[2], **to** 1. Geri zıplamak; 2. Sıçramak: *Why, these balls bound* (*All's Well*, II/3, 297; *Rich. II*, I/2, 58); 3. Sıçramasına neden olmak, zıplatmak: *if I might buffet for my love, or bound my horse for her favours* (*Hen. V*, V/2, 140).

bounded Kuşatılmış, hapsedilmiş: *the bounded waters* (*Troil. & Cres.*, I/3, 111).

bounden 1. Zorunlu; 2. Borçlu: *I rest much bounden to you* (*As You Like*, I/2, 286; *John*, III/3, 29).

bounding Kuşatan, hapseden: *like a gentle flood, Who being stopp'd, the bounding banks o'erflows* (*Lucrece*, III, 9).

bounds of feed Mera, otlak, çayırlık: (*As You Like*, II/4, 83).

bounteous 1. Liberal; 2. Cömert, açık elli: *you yourself Have of your audience been most free and bounteous* (*Ham.*, I/3, 93; *M. Meas.*, V/1, 443; *Oth.*, I/3, 265).

bounteously Cömertçe: *I'll pay thee bounteously* (*Tw. Night*, I/2, 52).

bountiful[1] [sıf.] 1. Cömert: *If that one be prodigal, Bountiful they will him call* (*Pass. Pilg.*, 20/38; *As You Like*, I/2, 35); 2. Bol, yeterli, zengin içerikli: *Marry, that is bountiful answer that fits all questions* (*All's Well*, II/2, 15; *Cor.*, II/3, 102).

bountiful[2] [zarf] Tam anlamıyla: *I will counterfeit the bewitchment of some popular man, and give it bountiful to the desirers* (*Cor.*, II/3, 102).

bountifully [zarf] Bolca, çokça, mebzul: *Commend me bountifully to his good Lordship* (*Timon*, III/2, 52).

bounty 1. Cömertlik; 2. Liberallik: *my bounty is as boundless as the sea* (*Rom. & Jul.*, II/2, 133; *Two Gent. Ver.* I/1, 144); 3. Bir cömertlik davranışı: *to all That of his bounties taste* (*Timon*, I/2, 123; *Ant. & Cleo.*, IV/6, 21); 4. Etkin iyilik, iyi niyet: *the King, who had even tun'd his bounty to sing happiness to him* (*All's Well*, IV/3, 10; *Mer. Ven.*, III/4, 9).

bourn[1] Dere: *Come o'er the bourn, Bessy, to me* (*Lear*, III/6, 25).

bourn[2] Sınır, hudut: *one that fixes No bourn 'twixt his and mine* (*Win. Tale*, I/2, 134; *Tem.*, II/1, 159; *Ham.*, III/1, 79; *Ant. & Cleo.*, I/1, 16; *Lear*, IV/6, 57).

bout 1. (Eskrimde) Raund: *the gentleman will for his honour's sake one bout with you* (*Tw. Night*, III/4, 306; *Ham.*, IV/7, 158); 2. Dans etme sırası: *Ladies that have toes Unplagu'd with corns will walk a bout with you* [q. 1 *have about*; qq., f. 1 *walke about*] (*Rom. & Jul.*, I/5, 17).

bow Boyunduruk: *As the ox hath his bow* (*As You Like*, III/3, 80).

bow, to Kıvırmak, bükmek: *bow'd her hand to teach her fingering* (*Tam., Shrew*, II/1, 150; *Hen. VIII*, II/3, 36; *Per.*, IV/2, 68); [mec.] *wrest, or bow your reading* (*Hen. V*, I/2, 14; *Cor.*, V/6, 24).

bow-back Kemerli sırt, kambur: *On his bow-back he hath a battle set* (*Ven. & Adon.*, 619).

bow-boy Küpidon, Eros: *the very pin of his heart cleft with the blind bow-boy's butt-shaft* (*Rom. & Jul.*, II/4, 16).

bow-case Yay kılıfı: [mec.] Açlıktan bitkin düşmüş kişi: *you tailor's yard, you sheath, you bow-case* (*Hen. IV–1*, II/4, 247).

bowels Çoluk çocuk, zürriyet: *For thine own bowels, which do call thee sire* (*M. Meas.*, III/1, 29).

bower, to 1. Kuşatmak; 2. Kapatmak: *When thou didst bower the spirit of a fiend In mortal paradise of such sweet flesh?* (*Rom. & Jul.*, III/2, 81).

bowget bkz. *budget.*

bow hand Yayı tutan [sol] el: *Wide 'a the bow hand!* [örn. sola çok uzak] (*L. Lab. Lost*, IV/1, 133).

bowl, to 1. Tahta toplarla oynamak: *challenge her to bowl* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 138); 2. [Birine] Taş ya da herhangi bir şey yağdırmak: *And bowl'd to death with turnips* (*Mer. Wives Win.*, III/4, 87).

bowsprit Cıvadra, teknenin önündeki seren, yelkenleri tutan pruva sereni: *on the topmast, The yards and bowspirit* [f. 1 *boresprit*] (*Tem.*, I/2, 200).

bowyer [argo] Palavracı, yalancı, kursaktan atıcı [15. yy. başından 18. yy, başına kadar. Partridge, 106/2].

boy, to Erkek çocuk olarak kadın rolleri oynamak: *Some squeaking Cleopatra boy my greatness* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 220).

boy-queller Çocuk katili: *Come, come, thou boy-queller, show thy face* (*Troil. & Cres.*, V/5, 45).

brabble Ağız dalaşı, kavga: *In private brabble did we apprehend him* (*Tw. Night*, V/1, 65; *Titus*, II/1, 62).

brabbler Kavgacı: *We hold our time too precious to be spent With such a brabbler* (*John*, V/2, 162).

brace 1. Kol zırhı: *'Keep it, my Pericles, it hath been a shield 'twixt me and death – and pointed to this brace* (*Per.*, II/1, 127; *Lear*, III/4, 68); **2.** Savunma; **3.** Hazır olma durumu: *stands not in such warlike brace* (*Oth.*, I/3, 24); **4.** Çift: *Edward and Richard, like a brace of greyhounds* (*Hen. VI–3*, II/5, 129; *Tem.* V/1, 126; *Rom. & Jul.*, V/3, 295).

brace, to [Davulun ya da trampetin derisini] Germek, sıkılaştırmak: *a drum is ready brac'd That shall reverberate all as loud as thine* (*John*, V/2, 169).

bracelets Kelepçe: *for yet His iron bracelets are not off* (*Two Nob. K.*, II/5, 8).

brach Çok iyi koku alan dişi av köpeği: *Hound or spaniel, brach or lym* (*Lear*, III/6, 69; *Hen. IV–1*, III/1, 235; *Tam. Shrew*, ind. /1, 17).

brag, to 1. Böbürlenmek: *He brags his service* (*Cym.* V/3, 93); **2.** Haklı bir gururla konuşmak: *Verona brags of him To be a virtuous and well-govern'd youth* (*Rom. & Jul.*, I/5, 67).

braggartism Aşırı övgü, övücü konuşma: *Why, Valentine, what braggartism is this?* [f. 1 *braggadism*] (*Two Gent. Ver.*, II/4, 164).

bragged Böbürlenen: *your bragg'd progeny* (*Cor.* I/8, 12).

bragless Böbürlenmeyen, kendini övmeyen: *bragless let it be, Great Hector was as good as a man as he* (*Troil. & Cres.*, V/9, 5).

braid Yalancı, hilekâr: *Since Frenchmen are so braid, Mary that will, I live and die a maid* (*All's Well*, IV/2, 73).

braid, to Azarlamak: *'Twould braid yourself too near for me to tell it* (*Per.* I/1, 93).

brain 1. [*Bear a brain*] Akıllı, belleği güçlü olma: *Nay, I do bear a brain* (*Rom. & Jul.*, I/3, 29); **2.** [*Beat with brains*] Taşlama, alay etme: *if a man will be beaten with brains, 'a shall wear nothing handsome about him* (*Much Ado*, V/4, 103).

brain, to 1. Aklıyla yenmek: *That brain'd my purpose* (*M. Meas.*, V/1, 396); **2.** Zekâsıyla hemen kavramak: *or else such stuff as madmen Tongue and brain not.* [örn. algılamadan ses çıkarırlar] (*Cym.*, V/4, 146).

brained Zeki: *if th' other two be brain'd like us* (*Tem.* III/2, 6).

brainish 1. Dikkafalı, inatçı; **2.** Atılgan: *And in this brainish apprehension kills The unseen good old man* (*Ham.*, IV/1, 11).

brain-pan Kafatası: *for many a time, but for a sallet, my brain-pan had been cleft with a brown bill* (*Hen. VI–2*, IV/10, 13).

brake Sık çalılık ya da koru: *her fawn hid in some brake* (*Ven. & Adon.*, 876); [mec.] *the rough brake That virtue must go through* (*Hen. VIII*, I/2, 75).

branch 1. [Çoğul] Eller: *lopp'd and hew'd, and made thy body bare Of her two branches* (*Titus*, II/4, 18); **2.** Bölüm, kısım, parça: *a branch and parcel of mine oath* (*Com. Err.*, V/1, 106; *Cym.*, V/5, 383; *Mer. Ven.*, II/2, 63).

branch of victory Zafer çelengi: *... deer's horns upon his head for a branch of victory* (*As You Like*, IV, 2, 6).

branched Dalları ve çiçekleri gösteren süslü doku: *Calling my officers about me, in my branch'd velvet gown* (*Tw. Night*, II/5, 47).

branchless [mec.] Yoksul, parasız: *Better I were not yours Than yours so branchless* (*Ant. & Cleo.*, III/4, 24).

brand Küpidon'un [Eros'un] meşalesi: *Cupid laid by his brand* (*Sonn.*, CLIII, 1; Sonn., CLIV, 2).

brass 1. [argo] Para [16. yy. ikinci yarısından 18. yy. kadar; daha sonra halk ağzı: Mrs. Gaskell; Miss Braddon, "*Steve's a little too fond of the brass to murder you for nothing*". Daha fazla bilgi için bkz. Partridge 109/2] 2. Katılık ve sertliğin simgesi; 3. Bozulmazlık; 4. Ödün vermeyen karakter: *When it deserves, with characters of brass, A forted residence* (*M. Meas.*, V/1, 11; *Hen. V*, IV/3, 97); 5. Duyarsızlık: *Unless my nerves were brass or hammered steel* (*Sonn.* CXX, 47); 6. İnatçılık: *Can any face of brass hold longer out?* (*L. Lab. Lost*, V/2, 395).

brassed (brazed) Sert, katı: *If damned custom have not brass'd it* so [qq. 2-5 *brasd*; f. 1, q. 1 *braz'd* (*Ham.*, III/4, 32; *Lear*, I/1, 11).

brassy Tunç kadar sert: *brassy bosoms and rough hearts of flint* (*Mer. Ven.*, IV/1, 31).

brave[1] 1. Kurusıkı kabadayılık, palavracı tavır: *Sirrah, I will not bear these braves of thine* (*Tam. Shrew*, III/1, 15; *John*, V/2, 159; *Titus*, II/1, 30); 2. Nazik, güzel: *A brave vessel* (*Tem.*, I/2, 6).

brave[2] [sıf.] 1. Çok süslü, dolayısıyla gösterişli: *And brave attendants near him when he wakes* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 40; *Sonn.*, XV, 8; *Pass. Pilg.*, XII, 4); 2. Mükemmel, büyük, çok önemli [kişileri ve nesneleri övmede kullanılan hitap biçimi]: *I'll devise thee brave punishments for him* (*Much Ado*, V/4, 128; *Tem.*, III/3, 83; *As You Like*, III/4, 41; *Hen. IV–1*, IV/1, 7); 3. Meydan okuyan, küstah, serkeş: *Are you so brave? I'll have you talk'd with anon* (*Cor.*, IV/5, 17).

brave, to 1. [yazınsal ve mec.] Meydan okumak: *Out, dunghill! dar'st thou brave a nobleman?* (*John*, IV/3, 87; *Rom. & Jul.*, IV/3, 57; *Tam. Shrew*, IV/3, 110); 2. Güzelleştirmek; 3. İnceltmek: *He should have brav'd the east an hour ago* (*Rich. III*, V/3, 279; *Tam. Shrew*, IV/3, 125); 3. [*Brave it*] Cesur olmayı oynamak: *Lucius and I'll go brave it at the court* (*Titus*, IV/1, 121).

bravely 1. Korkusuzca, kahramanca: *He bravely broach'd his boiling bloody breast* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 147; *All's Well*, III/5, 52; *Hen. V*, III/6, 73); 2. Mükemmel bir biçimde, saygı duyulacak bir biçimde, ustaca: *Bravely the figure of this harpy hast thou Perform'd, my Ariel* (*Tem.*, III/3, 83; *Tam. Shrew*, IV/3, 54). [Bazen aynı anda çeşitli anlamları içerir: örn. *Mac.*, V/7, 26: *The noble thanes do bravely in their war*].

bravery 1. Kabadayılık, palavracılık: *The natural bravery of your isle* (*Cym.*, III/1, 18; *Jul. Caes.* V/1, 10; *Ham.*, V/2, 79). 2. İncelik; 3. Güzel giysiler; 4. Görkem; 5. Parlaklık: *With scarfs and fans, and double change of brav'ry* (*Tam. Shrew*, IV/3, 57; *M. Meas.*, I/3, 10; *As You Like*, II/7, 80); 6. Cesaret gösterişi: *But sure the bravery of his grief did put me Into a tow'ring passion* (*Ham.*, V/2, 79; *Oth.*, I/1, 101).

braving Saldırgan: *In braving arms against the sovereign* (*Rich. II*, II/3, 112; *All's Well*, I/2, 3).

brawl[1] Bir Fransız dansı: *Master, will you win your love with a French brawl?* (*L. Lab. Lost*, III/1, 9).

brawl[2] Kavga, hırgür: *a matter of a brawl betwixt my uncle and one of the Emperal's men* (*Titus*, IV/3, 93).

brawl, to 1. Ortalıkta hır çıkarmak, huzursuzluk vermek, kavga etmek: *I'll rail and brawl, And with the clamour keep her still awake* (*Tam. Shrew*, IV/1, 206; *Hen. IV–2*, I/3, 70); 2. [Dere, ırmak] Gürültüyle akmak: *Upon the brook that brawls along this wood* (*As You Like*, II/1, 32). 3. [*Brawl down*] Gürültü, patırtı ile ezmek, çiğnemek: *Till their soul-fearing clamours have brawl'd down The flinty ribs of this contemptuous city* (*John*, II/1, 383).

brawling Uyumsuz, gürültücü: *my brawling discontent* (*M. Meas.*, IV/1, 9; *Rom. & Jul.*, I/1, 176).

brawn 1. Bedenin etli kısımları [kolların ve bacakların üst kısmı, kalça vb.]: *The brawns of Hercules* (*Cym.*, IV/2, 311; *Troil. & Cres.*, I/3, 297); 2. Etli, dolgun:

the brawn buttock (*All's Well*, II/2, 18); 2. [mec.] Yemek için semirtilmiş domuz: *Harry Monmouth's brawn, the hulk Sir John* (*Hen. IV–2*, I/1, 19).

brazed bkz. *brassed.*

brazen Çelik gibi, çok güçlü: *And he that loos'd them forth their brazen caves* (*Hen. VI–2*, III/2, 89; *Hen. VI–2*, II/4, 4).

brazier Tunç dökme işinde çalışan işçi: *he should be a brazier by his face* (*Hen. VIII*, V/3, 41).

breach 1. Kırılmada ortaya çıkan çatlak, yarık: *She crops the stalk, and in the breach appears Green-dropping sap* (*Ven. & Adon.*, 1066; *Ven. & Adon.*, 1175; *John*, IV/2, 32); 2. [Dolayısıyla] Yara: *the very breach whereout Hector's great spirit flew* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 245). 3. [*Breach of the sea*] Deniz sahilindeki karaya vuran köpüklü dalgalar: *you took me from the breach of the sea* (*Tw. Night*, II/1, 22).

bread 1. [*God's bread*] Kutsal ekmek [yemin ve ant içmelerde kullanılırdı]: *God's bread, it makes me mad!* (*Rom. & Jul.*, III/5, 176); 2. [*Bread and cheese*] En basit yemek: *I love not the humour of bread and cheese* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 136).

bread-chipper Ekmeği kabuğundan ayıran kişi: *Not to dispraise me, and call me pantler and bread-chipper* (*Hen. IV–2*, II/4, 315).

break 1. Koru ya da çalılık: *He has mistook the brake I meant, is gone after his fancy* (*Two Nob. K.*, III/2, 1); 2. Sözünden dönme: *She swore by wine and bread, she would not break* (*Two Nob. K.*, III/5, 48).

break, to 1. Kesmek; 2. Açmak; 3. Kırmak [öz. kişinin kafasını]: *Slender I broke your head* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 122; *Com. Err.*, I/2, 79; *Rom. & Jul.*, I/338); 4. Nükte patlatmak: *Like pleasant travellers, to break a jest Upon the company you overtake?* (*Tam. Shrew*, IV/5, 72, *Much Ado*, II/3, 236; *Troil. & Cres.*, I/3 148); 5. Ortaya çıkarmak, açıklamak ifşa etmek: *What beast was't then That made you break this enterprise to me?* (*Mac.*, I/7, 48; *Hen. V*, V/2, 245); [dolayısıyla) ifşa etmek: *I am to break with thee of some affairs* (*Two Gent. Ver.* III/1, 59; *Much Ado*, I/1, 309; *Hen. VIII*, V/1, 47); 6. Araya girmek, birinin sözünü kesmek: *Break their talk, Mistress Quickly* (*Mer. Wives Win.*, III/4, 22; *Ant. & Cleo.*, IV/14, 31; *Hen. IV–2*, IV/5, 68); 7. Eğitmek, ehlileştirmek: *break her to the lute* (*Tam. Shrew*, II/1, 147; *Com. Err.*, III/1, 77); 8. Çözmek, dağıtmak: *The army breaking, My husband hies him home* (*All's Well*, IV/4, 11); 9. İflas etmek: *Antonio's creditors ... swear he cannot choose but break* (*Mer. Ven.*, III/1, 115; *Rom. & Jul.*, III/2, 57); 10. Işıkla karanlığı dağıtmak: *And flaky darkness breaks within the east* (*Rich. III*, V/3, 86); 11. Külahları değiştirmek, dalaşmak: *What, are they broken?* (*Two Gent. Ver.* II/5, 18; *Cor.*, IV/6, 49); 12. [*Break up*] Mührü yırtıp açmak: *Break up the seals, and read* (*Win. Tale*, III/2, 131; *Mer. Ven.*, II/4, 10); 13. Çatlayıncaya kadar içmek: *Let them break and fall Off me with that corruption* (*Two Nob. K.*, I/2. 73).

break a comparison, to Söz oyunları ile uğraşmak: *he'll but break a comparison ... on me* (*Much Ado*, II/1, 146).

break a lance, to Mızrak oyunu oynamak: *Break a lance, And run a-tilt at Death* (*Hen. VI–1*, III/2, 50).

break a word, to Karşılıklı konuşmak: *A man may break a word with you, sir* (*Com. Err.*, III/1, 75).

break-neck Yıpratıcı yol: *To do't, or no, is certain To me a break-neck* (*Win. Tale*, I/2, 363).

break parle, to Müzakereye açmak: *Rome's emperor, and nephew, break the parle* (*Titus*, V/3, 19).

break-promise Sözünde durmayan kişi: *I will think you the most pathetical break-promise* (*As You Like*, IV/1, 92).

break-pulpit [Argo] Yüksek sesle ve büyük hareketlerle vaaz veren kişi [örn. kürsü kıran. 16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. bkz. Partridge, 111/1].

break (one's) wind, to Soluksuz kalmak, soluğu kesilmek: *If I travel but four foot by the squire further afoot, I shall break my wind* (*Hen. IV–1*, II/2, 13).

break-vow Yeminini bozan: *That daily break-vow, he that wins of all* (*John*, II/1, 569).

breast 1. Akciğerler; 2. Şarkı sesi: *the fool has an excellent breast* (*Tw. Night*, II/3, 20).

breath 1. Soluk alma ve yaşam gücü: *The king shall drink to Hamlet's better breath* (*Ham.*, V/2, 271; *Com. Err.*, IV/1, 57); 2. Kısa soluk alma arası: *But for your health and your digestion sake, An after-dinner's breath* (*Troil. & Cres.*, II/3, 112; *Rich. III*, IV/2, 24; *John*, III/4, 134); 3. Konuşma, dil [lisan]: *Lay breath so bitter on your bitter foe* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 44; *Much Ado*, V/1, 263; *Lear*, I/1, 60); 4. Şarkı sesi (*Tw. Night*, II/3, 21).

breathe, to 1. Konuşmak: *The youth you breathe of* (*Ham.*, II/1, 44; *Mer. Wives Win.*, IV/5, 2); 2. Seslenmek: *Have wander'd with our travers'd arms, and breath'd* (*Timon*, V/4, 7; *John*, IV/2, 38); 3. Canlı bir biçimde temrin yapmak [çalışmak]: *thou wast created for men to breathe themselves upon thee* (*All's Well*, II/3, 256).

breathed Çalışmış, eğitilmiş: *A man so breathed, that certain he would fight, yea, From morn till night* (*L. Lab. Lost*, V/2, 653; *As You Like*, I/2, 216; *Tam. Shrew*, ind. /2, 48); [dolayısıyla] temrinlerle dayanıklılığını artırmış: *A most incomparable man, breath'd, as it were, To an untirable and continuate goodness* (*Timon*, I/1, 10).

breather 1. Soluk alıp veren kişi, canlı varlık: *When all the breathers of this world are dead* (*Sonn.*, LXXXI, 12; *As You Like*, III/2, 280); 2. Konuşmacı: *But it confounds the breather* (*M. Meas.*, IV/4, 28).

breathing 1. İfade, seslenme, söz: *I am sorry to give breathing to my purpose* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 14; *As You Like*, III/2, 280); 2. Durak; 3. Ara; 4. Erteleme: *Come, you shake the head at so long a breathing* (*Much Ado*, II/1, 363; *Lucrece*, 1720); 5. Temrin, egsersiz: *Come, sir, here's a lady that wants breathing too* (*Per.*, II/3, 100; *All's Well*, I/2, 17); [*breathing time*] temrin zamanı: *it is the breathing time of day with me* (*Ham.*, V/2, 174); 6. [*Breathing while*] Bir solukluk zaman, kısa süreç: *Cannot be quite scarce a breathing while* (*Rich. III*, I/3, 60).

breathing lives Canlılar: *Rescue those breathing lives to die in bed* (*John*, II/1, 419).

breech Koca otoritesinin simgesi: *stol'n the breech from Lancaster* (*Hen. VI–2*, I/3, 146; *Hen. VI–3*, V/5, 24).

breeched Kaplı: *their daggers Unmannerly breech'd with gore* (*Mac.*, II/3, 116).

breeching scholar 1. Genç akademisyen; 2. Hâlâ kırbaçlanabilecek okul öğrencisi: *I am no breeching scholar in the schools* (*Tam. Shrew*, III/1, 18).

breed 1. Irk; 2. Tavır: *This happy breed of men* (*Rich. II*, II/1, 45; *Cym.* IV/2, 25); aile, soy sop: *and does blaspheme his breed* (*Mac.*, IV/3, 106); tür, cins: *Are these the breed of wits so wondered at?* (*L. Lab. Lost*, V/2, 266; *Ham.*, III/2, 315); 3. Zürriyet, çoluk çocuk, soydan gelen kimse: *And nothing gainst Time's scythe can make defence Save breed* (*Sonn.*, XII, 14); [mec.] *A breed for barren metal* (*Mer. Ven.* I/3, 134).

breed, to 1. [*Bred out*] Yorulmak, tükenmek: *Our mettle is bred out* (*Hen. V*, III/5, 29; *Timon*, I/1, 250); 2. Yetiştirmek; 3. Korumak; 4. Desteklemek: *A servant that he bred* (*Lear*, IV/2, 73; *Cym.*, II/3, 114; *Win. Tale*, III/3, 48; *As You Like*, I/1, 3-5); 5. Beslemek: *You are so strongly in my purpose bred* (*Sonn.*, CXII, 13).

breed-bate Muzip kişi, yaramazlık eden kimse: *and I warrant you, no tell-tale nor no breed-bate* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 12).

breeder Baba: *It has a noble breeder* (*Two Nob. K.*, prol., 10).

breeding 1. Soy, kuşak, nesil: *your names? your ages? of what having? breeding?*

(*Win. Tale*, IV/4, 19; *Hen. IV–2*, V/3 107); 2. Yetiştirme, büyütme: *Beseeching him to give her virtuous breeding* (*Hen. VIII*, IV/2, 134).

breeze (**breese**) Atsineği: *the herd hath more annoyance by the breeze Than by the tiger* (*Troil. & Cres.*, I/3, 48; *Ant. & Cleo.*, III/10, 14).

brewage Mayalandırılmış içki [bira gibi]: *I'll no pullet-sperm in my brewage* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 32).

Briareus Yüz kollu dev: *he is a gouty Briareus, many hands and no use ...* (*Troil. & Cres.*, I/2, 28).

bribed Çalınmış: *Divide me like a brib'd buck, each a haunch* (*Mer. Wives Win.* V/5, 24). [Ruhsatsız avcılar geyik çaldıktan sonra onu hemen parçalarlardı].

briber Hoşgörü kazanmış biri ya da bir şey: *a sufficient briber for his life* (*Timon*, III/5, 61).

bride Damat, güvey: *we have wrought So worthy a gentleman to be her bride* [q. 2, f. 1 *Bridegroome*] (*Rom. & Jul.*, III/5, 144).

brided Evli, evlenmiş: *A lass of fourteen brided* (*Two Nob. K.*, V/1, 109).

bride, to Damadı oynamak: *Shall sweet Bianca practise how to bride it?* (*Tam. Shrew*, III/2, 246).

bride-habited Nikâh için giyinmiş, gelinlik giymiş: *I am bride-habited But maiden hearted* (*Two Nob. K.*, V/1, 150).

brief 1. Mektup: *Hie, Sir Michael, bear this sealed brief* (*Hen. IV–1*, IV/4, 1; *Hen. V*, V/koro, 32); 2. Kısa özet, konu özeti: *There is a brief how many sports are ripe* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 42; *All's Well*, V/3, 137; *Ant. & Cleo.*, V/2, 138); [mec.] *draw this brief into as huge a volume* (*John*, II/1, 103).

briefly Kısa süre içinde, hemen: *Go put on thy defences. – Briefly, sir* (*Ant. & Cleo.*, IV/4, 10; *Cym.* V/5, V/5, 106; *Per.*, III/1, 53); kısa bir süre önce: *'Tis not a mile; briefly we heard their drums* (*Cor.*, I/6, 16).

briefness Çabukluk, ivedilik: *Briefness and fortune, work!* (*Lear*, II/1, 18; *Per.*, V/2, 15).

briers, in the [halk ağzı] Başı dertte [16. yy.dan 18. yy.a kadar. Partridge, 114/1]

brim fullness Ağız ağıza dolu, tepesine kadar dolu olma durumu: *With ample and brim fullness of his force* (*Hen. V*, I/2, 150).

brinded 1. Çubuklu kumaş; 2. Alacalı hayvan ya da nesne [örn. tekir kedi]: *Thrice the brinded cat hath mew'd* (*Mac.*, IV/1, 1).

brine 1. Tuzlu su; 2. Gözyaşı: *what a deal of brine Hath wash'd thy sallow cheeks for Rosaline!* (*Rom. & Jul.*, II/3, 69; *Lucrece*, 796).

bring, to 1. Yol göstermek, kılavuzluk [arkadaşlık] etmek: *And thither will I bring thee* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 55; *Hen. V*, II/3, 1; *Jul. Caes.*, III/2, 52); 2. Bilgilendirmek, rapor sunmak: *And bring me how he takes my death* (*Ant. & Cleo.*, IV/13, 10; *Ham.*, V/2, 196); 3. Türetmek; 4. Getirmek: *whereas he From John of Gaunt doth bring his pedigree* (*Hen. VI–1*, II/5, 77); 5. Doğurmak: *fourteen they shall not see To bring false generations* (*Win. Tale*, II/1, 148; *Sonn.*, XXXII, 11); 6. Götürmek; 7. Çıkmak; 8. Çıkarmak: *The funeral path brings to your household's grave* (*Two Nob. K.*, I/5, 11); 9. [*Be with* ile] Üstün gelmek: *I will be with you, niece, by and by – to bring uncle?* (*Troil. & Cres.*, I/2, 279).

bring about, to Tam bir devrim yapmaya neden olmak: *For ere the six years that he hath to spend Can change their moons and bring their times about* (*Rich. II*, I/3, 220; *Hen. VI–3*, II/5, 27).

bring forth, to 1. İfade etmek, ortaya koymak: *If that the prais'd himself bring the praise forth* (*Troil. & Cres.*, I/3, 242); 2. Kamunun gözleri önüne sermek: *Antony Shall be brought drunken forth* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 19; *All's Well*, V/3, 151).

bring in, to Bir kimseyi kendi pozisyonuna yerleştirmek: *And needs no other suitor but his likings ... To bring you in again* (*Oth.*, III/1, 50).

bring off, to 1. Kurtarmak; 2. Beraat ettirmek: *I'll be ta'en too; Or bring him off*

(*Troil. & Cres.*, V/6, 25; *Hen.* VIII, III/2, 220; *Two Nob. K.*, I/3, 41). 3. [Genellikle] Kadını, [seyrek olarak] erkeği orgazma sokmak [argo; büyük bir olasılıkla 16. yy.dan itibaren. Partridge, 114/2].

bring on, to 1. Sevk etmek; 2. Özendirmek: *When we would bring him onto some confession Of his true state* (*Ham.*, III/1, 9; *Ant. & Cleo.*, III/2, 44); 3. [argo] Cinsel açıdan heyecanlandırmak [büyük bir olasılıkla 16. yy.dan itibaren. Partridge, 114/2].

bring out, to Üretmek, ortaya çıkarmak: *Let it no more bring out ingrateful man!* (*Timon*, IV/3, 188; *Win. Tale*, IV/3, 121).

bring up, to 1. Düzenlemek; 2. Hareket etmek; 3. Yerleştirmek; 4. Sonuna kadar yükseltmek: *And bring him up to liking* (*Win. Tale*, IV/4, 533).

bringings-forth 1. [Çoğul] Başarılanlar; 2. Ortaya çıkarılan yapıtlar: *Let him but testimonied in his own bringings-forth* (*M. Meas.*, III/2, 145).

brinish Tuz tadı olan: *And wip'd the brinish pearl from her bright eyes* [örn. tuzlu gözyaşları] (*Lucrece*, 1213).

brisk 1. Çabuk ve etkin: *Cheerly, boys, be brisk a while* (*Rom. & Jul.*, I/5, 15); 2. Hızlı: *These most brisk and giddy-paced times* (*Tw. Night*, II/4, 6); 3. Zarif giyimli, şık: *for he made me mad To see him shine so brisk and smell so sweet* (*Hen. IV–1*, I/3, 54); 4. Mayhoş: *A cup of wine that's brisk and fine* (*Hen. IV–2*, V/3, 46).

brisky 1. Canlı; 2. Etkin; 3. Uyanık: *Most brisky juvenal, and eke most lovely Jew* (*Mid. N. Dr.*, III/1, 95).

broach, to 1. Delmek, delip geçmek, delik açmak; 2. toprağa ya da doğrultulmuş silahın namlusuna bir şey sokmak: *Bringing rebellion broached on his sword* (*Hen. V*, V/ch., 32; *Titus*, IV/2, 85; *Timon*, II/2, 78); 3. Fıçıda delik açıp içindekini akıtmak: *He bravely broach'd his boiling bloody breast* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 147; *Timon*, II/2, 177; *Hen. VI–1*, III/4, 40); 4. Tartışma açmak ya da bir konuşmaya girişmek: *I will continue that I broach'd in jest* (*Tam. Shrew*, I/2, 84; *Tw. Night*, II/5, 95; *Hen. VIII*, II/4, 150; *Ant. & Cleo.*, I/2, 173).

broached Kazığa, mızrağa geçirilmiş: *Or tell of babes broached on the lance* (*Two Nob. K.*, I/3, 20).

broad[1] [sıf.] 1. Serbest, pervasız, ifrata kaçan: *his pranks have been too broad to bear with* (*Ham.*, III/4, 2; *Mac.* III/6, 21); 2. Geniş bir alana yayılmış: *As broad and general as the casing air* (*Mac.*, III/4, 22); 3. Küstah, kendini bilmez: *in full as proud a place As broad Achilles* (*Troil. & Cres.*, I/3, 190); 4. Belirgin, açık seçik: *which, added to the goose, proves thee far and wide a broad goose* (*Rom. & Jul.*, II/4, 87).

broad[2] [zarf] 1. Serbestçe, pervasız bir biçimde: *Who can speak broader than he* (*Timon*, III/4, 63); [*broad awake*] tamamen uyanık: *I have been broad awake two hours and more* (*Titus*, II/2, 17); 2. [*broad blown*] Tamamen ortaya çıkmış; 3. Tamamen çiçek açmış biçimde: *With all his crimes broad blown, as flush as May* (*Ham.*, III/3, 81); 4. [*broad spreading*] Baştan sona yayılmış biçimde: *The weeds which his broad-spreading leaves did shelter* (*Rich. II*, III/4, 50).

broad-fronted Geniş alınlı: *Broad-fronted Caesar* (*Ant. & Cleo.*, I/5, 29).

brock Porsuk, kokarca (aşağılamak, hakaret için de kullanılırdı]: *Marry, hang thee, brock!* (*Tw. Night*, II/5, 103).

brogue Yoksulların giydiği, bilek kısmı yüksek, ham deriden yapılan ayakkabı: *put My clouted brogues from off my feet* (*Cym.*, IV/2, 214).

broil Sataşma, dalaşma: *Say to the King the knowledge of the broil As thou didst leave it* (*Mac.*, I/2, 6).

broil, to 1. Sıcaktan bunalmak: *Where have you been broiling?* (*Hen. VIII*, IV/1, 56); 2. Heyecandan ateşi yükselmek: *the great Myrmidon, Who broils in loud applause* (*Troil. & Cres.*, I/3, 378).

broke, to Aracı olarak ticaret ve pazarlık yapmak: *And brokes with all that can in such a suit Corrupt the tender honour of a maid* (*All's Well*, III/5, 71).

broken 1. Bölük pörçük, tamamlanmamış: *Katherine, break thy mind to me in broken English* (*Hen. V*, V/2, 246; *All's Well*, II/3, 60); 2. [*broken meats*] uşakların yedikleri yemek artıkları: *A knave, a rascal, an eater of broken meats* (*Lear*, II/2, 15); 3. Dağılmış: *and what broken piece of matter soe'er she's about, the name Palamon lards it* (*Two Nob. K.*, IV/3, 6); 4. Kesintiye uğratılmış, kesintili: *You have now a broken banquet* (*Hen. VIII*, I/4, 61; *Win. Tale*, V/2, 9); 5. [*Broken music*] Birden fazla enstruman için düzenlenmiş *müzik parçası, partisyon: see this broken music in his sides?* (*As You Like*, I/2, 141; *Hen. V*, V/2, 243; *Troil. & Cres.*, III/1, 49); 6. İflas etmiş, mahvolmuş: *Who of their broken debtors take a third, a sixth, a tenth* (*Cym.*, V/4, 19; *As You Like*, II/1, 57; *Rich. II*, II/1, 257).

broker Aracı [öz. çöpçatan anlamında kullanılırdı]: *that sly devil, That broker that still breaks the pale of faith* (*John*, II/1, 568; *Hen. VI–3*, IV/1, 63); [mec.] *Do not believe his vows, for they are brokers* (*Ham.*, I/3, 127; *L. Compl.*, 173).

broker-between Arabulucu: *Let all constant men be Troiluses, all false women Cressids, and all brokers-between Pandars!* (*Troil. & Cres.*, III/2, 203).

broking Tefecilik, simsarlık: *Redeem from broking pawn the blemish'd crown* (*Rich. II*, II/1, 293).

brooch Herhangi bir mücevher takı [öz. kolye ya da şapka üzerindeki iğne], broş: *He is the brooch indeed And gem of all nation* (*Ham.*, IV/7, 93; *Rich. II*, V/5, 66).

brooch, to Süslemek: *Not th' imperious show Of the full-fortun'd Caesar ever shall Be brooch'd with me* (*Ant. & Cleo.*, IV/15, 25).

brood [*Sits on brood*] Tavuk gibi kuluçkaya yatmış: *There's something in his soul O'er which his melancholy sits on brood* (*Ham.*, III/1, 165).

brooded Pusuya yatmış: *Then, in despite of brooded watchful day, I would into thy bosom pour my thoughts* (*John*, III/3, 52).

brook [*Flying at the brook*] Irmak kıyısında akdoğan ile su kuşları avı: *Believe me, lords, for flying at the brook, I saw not better sport these seven years day* (*Hen. VI–2*, II/1, 1).

brook, to 1. Hoş görmek; 2. Dayanmak, tahammül etmek: *Then brook abridgement* (*Hen. V*, V/ch., 44).

broom-grove Katırtırnağı ve sarı çiçeklerle dolu koruluk: *and thy broom-groves, Whose shadow the dismissed bachelor loves* (*Tem.*, IV/1, 66).

broom-staff Süpürge sapı: *at length they came to th' broomstaff to me* (*Hen. VIII*, V/3, 54).

brother 1. Kayınbirader: *Fie, brother, how the world is chang'd with you* (*Com. Err.*, II/2, 152); 2. Üvey kardeş: *thy brother, tender George* (*Rich. III*, V/3, 95).

brother-love Kardeş sevgisi: *With a true heart And brother-love I do it* (*Hen. VIII*, V/2, 206).

brow [mec.] Görünüş, manzara: *by this face, This seeming brow of justice* (*Hen. IV–1*, IV/3, 83; *Mac.*, IV/3, 23; *Ham.*, I/2, 4); 2. Geyiğin çatallı boynuzu: *You still wrangle with her. Boyet, and she strikes at the brow* [örn. iyi nişancı bir okçu tam boynuz altına nişan alır] (*L. Lab. Lost*, IV/1, 117).

brow of egypt Çingene yüzü, esmer [o dönemde sadece sarışın ve açık tenli kadınlar güzel sayılıyordu]: *Sees Helen's beauty in a brow of Egypt* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 11).

Brownist 1580 yıllarında Robert Browne'nın ilkelerini kabul eden ve ona eklemeler yapan Puritan yandaşı: *I had as lief be a Brownist as a politician* (*Tw. Night*, III/2, 31).

bruise, to Büyük bir darbeyle ağır yarala(n)mak: *fall, and bruise to death* (*M. Meas.*, II/1, 6).

bruit Söylenti; *The bruit thereof will bring you many friends* (*Henry IV–3*, IV-7, 64; *Troil. & Cres.*, V/9, 4; *Timon*, V/1, 193). (*Hen. VI–3*, IV/7, 64; *Troil. & Cres.*, V/9, 4; *Timon*, V/1, 193).

bruit, to 1. Nakletmek; 2. Söylenti yaymak: *I find thou art no less than fame hath bruited* (*Hen. VI–1*, II/3, 68); 2. Açıklamak, ilan etmek; 3. Haber vermek: *By this great clatter, one of greatest note Seems bruited* (*Mac.*, V/7, 22); 3. [*Bruit again*] Yankılamak: *the King's rouse the heaven shall bruit again* (*Ham.*, I/2, 127).

brush Düşmanca karşılama: *And tempt not yet the brushes of the war* (*Troil. & Cres.*, V/3, 34); [mec.] *have with one winter's brush Fell from their boughs* (*Timon*, IV/3, 264).

bubble [mec.] Boş, maddesi olmayan şey: *Seeking the bubble reputation Even in the cannon's mouth* (*As You Like*, II/7, 152; *All's Well*, III/6, 5).

bubble reputation Şişirilmiş, boş onur ya da itibar: *Seeking the bubble reputation even in the cannon's mouth* (*As You Like*, 7, 152)

bubukle (bubuncle) 1. Sivilce; 2. Ergenlik; 3. Apse; 4. Yara: *His face is all bubukles* (*Hen. V*, III/6, 102).

buck[1] Kirli çamaşırların sabuna yatırıldığı badya ya da kirli çamaşır: *washes bucks here at home* (*Hen. VI–2*, IV/2, 48)

buck[2] Erkek geyik: *For, oh love's bow Shoots buck and doe* (*Troil. & Cres.*, III/1, 110).

buck-basket Kirli sepeti: *This 'tis to be married! This 'tis to have linen and buck-baskets!* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 143).

bucket Bira yapımında, kaldırıp indirmede kullanılan vincin kolu: *come of and swifter than he that gibbles on a brewer's bucket* (*Hen. IV–2*, III/2, 264).

bucking Çamaşır yıkama: *and throw foul linen upon him, as if it were going to bucking* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 131).

buckle, to 1. [*Buckle in*] Kuşatmak; 2. Kapatmak: *That the stretching of a span Buckles in his sum of age* (*As You Like*, III/2, 31); 3. [*With* ile] Yakın dövüşe girmek: *In single combat thou shalt buckle with me* (*Hen. VI–1*, I/2, 95; *Hen. VI–1*, IV/4, 5); 4. [Baskı altında] Eğilmek: *whose fever-weaken'd joints, Like strengthless hinges, buckle under life* (*Hen. IV–2*, I/1, 141).

buckled Birbirine sıkı sıkıya bağlı: *More buckled with strong judgement* (*Two Nob. K.*, I/3, 57)

buckler Kalkan, koruma: *I give thee the bucklers* [örn. senin daha üstün olduğunu kabul ediyorum] (*Much Ado*, V/2, 17).

buckler, to 1. Korumak, savunmak: *I'll buckler thee against a million* (*Tam. Shrew*, III/2, 239; *Hen. VI–2*, III/2, 216; *Hen. VI–3*, III/3, 99); 2. Darbeleri karşılamak, savuşturmak: *buckler with thee blows, twice two for one* (*Hen. VI–3*, I/4, 50).

Bucklersbury O dönemde şifalı otlar satan eczanelerin toplandığı Londra'da bir sokak: *smell like Bucklersbury in simple time* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 72).

buck of the first head [Sporcuların kullandığı bir terim] Sporda beşinci yılını tamamlamış kişi (*L. Lab. Lost*, IV/2, 51).

buckram (buckrom) 1. Özel işlemden geçirilerek sertleştirilmiş kaba kumaş: *These nine in buckram that I hold thee of.* (*Hen. IV–1*, II/4, 212); 2. [mec.] sert, katı; 3. Dik: *thou buckram lord!* (*Hen. VI–2*, IV/7, 25).

buck-washing Kirli çamaşırları yıkama işlemi: Çamaşırlar bir karışım içinde kaynatılır, sıkılır, dövülür, sonra da temiz su ile durulanırdı: *You were best meddle with buck-washing* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 155).

bud Başka tür bir fidana aşılanan filiz: *And make conceive a bark of baser kind By bud of nobler race* (*Win. Tale*, IV/4, 95); [mec.] *now will canker-sorrow eat my bud* (*John*, III/4, 82).

bud, to Geliş(tir)mek: *The sudden breach ... is budded out* (*Hen. VIII*, I/1, 94).

budding Gelişen, olgunlaşan: [mec.] *Young budding virgin* (*Tam. Shrew*, IV/5, 37).

budge, to 1. Kaçınmak; 2. Gerilemek: *The mouse ne'er shunn'd the cat as they did budge From rascals* (*Cor.*, I/6, 44;

Hen. IV–1, II/4, 354; *Jul. Caes.*, IV/3, 44). [f.'da çeşitli yazılışlarına rastlanır: *boudge, bouge, budge*]

budger Korkak, ürkek: *Let the first budger die the other's slave* (*Cor.*, I/8, 5).

budget Meşin cüzdan, kese: *And bear the sow-skin budget* [F *bowget*] (*Win. Tale*, IV/3, 20).

bufe Köpek [16. – 18. yy.lar; köpek havlaması *buffer*; İngilizceleştirilmiş İskoç dili *bugher*'den alınmıştır. Partridge, 123/2].

buff Askerler ve çiftlik kâhyaları için öküz derisinden yapılmış, üstü yağlanmış ceket: *A wolf, nay worse, a fellow all in buff* (*Com. Err.*, IV/2, 36); [sıfatlandırma] *is not a buff jerkin a most sweet robe of durance?* (*Hen. IV–1*, I/2, 42).

buffet, to Savaşmak, mücadele etmek, çarpışmak: *If I might buffet for my love* (*Hen. V*, V/2, 140).

buffle Budala, ahmak [16. – 18. yy.lar; Partridge, 124/1].

bug (bugbear) 1. Şakacı, muzip peri; 2. umacı, korku yaratan hayali bir şey: *Tush, tush, fear boys with bugs* [örn. çocukları umacıyla korkutun] (*Tam. Shrew*, I/2, 210; *Ham.*, V/2, 22; *Hen. VI–3*, V/2, 2; *Troil. & Cres.*, IV/2, 33); [mec.] *Warwick was a bug that fear'd us all* (*Cym.*, V/3, 51).

bugle Genellikle siyah kehribar tesbih, kolye: *Bugle bracelet, necklace, amber, Perfume for a lady's chamber* (*As You Like*, III/5, 47; *Wint. Tale*, IV/4, 222).

building 1. Sabit mekân: *This jewel holds his building on my arm* [örn. yerinde durur] (*Per.*, II/1, 156); 2. [mec.] Yapı: *the strong base and building of my love* (*Troil. & Cres.*, IV/2, 103; *Cor.*, II/1, 200); 3. [Tekne ya da gemi] Yapım, inşaat: *I am a worthless boat, He of tall building* (*Sonn.*, LXXX, 12).

bulk[1] 1. İnsanın belden üstü, göğüs kısmı: *But smother'd it within my panting bulk* (*Ham.*, II/1, 92; *Rich. III*, /4, 40; *Lucrece*, 467); 2. Büyük boyutlu beden: *Though the great bulk Achilles be thy guard* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 128); 3. Gemi gövdesi: *A baubling vessel was he captain of, For shallow draught and bulk unprizable* (*Tw. Night*, V/1, 55; *Troil. & Cres.*, I/3, 37).

bulk[2] Dükkân önündeki sundurma: *Here, stand behind this bulk, straight will he come* (*Oth.*, V/1, 1; *Cor.*, II/1, 210).

bull Boğa Dönencesi [burcu]: *The Bull, being gall'd, gave Aries such a knock* (*Titus*, IV/3, 72).

bull-beef Boğa eti: *They want their porridge and their fat bull-beeves* (*Hen. VI–1*, I/2, 9).

bully 1. Cakalı, karizması olan kişi [sık sık hayranlık ve sevgi ifade eden bir deyimdi]: *I love the lovely bully* (*Hen. V*, IV/1, 48; *Mer. Wives Win.*, II/1, 217; Mer. Wives Win., II/3, 18); 2. [Sık sık takma ad olarak da kullanılırdı] yiğit: *O sweet bully Bottom* (*Mid. N. Dr.*, IV/2, 19; *Mer. Wives Win.*, II/3, 18; *Tem.*, V/1, 258).

bully-rook Kurumlu, cakalı, çalımlı kimse: *What says my bully-rook?* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 2).

bully-stale bkz. *stale*[2].

bum-bailey İcra memuru: *scout me for him at the corner of the orchard like a bum-bailey* (*Tw. Night*, III/4, 177).

bumbard bkz. *bombard*.

bumbast bkz. *bombast*.

bum card: [argo] İşaretlenmiş iskambil kartı 1570-1620. Northbrook, *Treatise against Dicing*, 1577; Rowlands, 1608. bkz. Partridge, 129/1].

bum court [argo] Kilise Konseyi takr. 1540-90. Belki de, oturarak uzun süren toplantılara atfen türetilmiştir. bkz. *Bum* = kıç. bkz. Partridge, 129/1].

bunch-backed Kambur: *help thee curse this poisonous bunch-back'd toad* [sonraki qq. *hunch-back'd*] (*Rich. II*, I/3, 245; Rich. III, IV/4, 81).

bung Yankesici: *Away, you cutpurse rascal! You filthy bung, away!* (*Hen. IV–2*, II/4, 136).

buoy, to Dağlar kadar yükselmek: *The sea ... would have buoy'd up* (*Lear*, III/7, 60).

burble, to Durmadan anlamsız konuşmak [16-17. yy.lar. Partridge, 133/1].

burbolt bkz. *birdbolt.*

burden (burthen) 1. Teknenin yük sığası [kapasitesi]: *a vessel of too great a burden* (*All's Well*, II/3, 205; *Troil. & Cres.*, I/3, 71); 2. Doğum: *That bore thee at a burden two fair sons* [örn. bir batında] (*Com. Err.*, V/1, 344; *Win. Tale*, IV/4, 264; *John*, III/1, 90); 3. Alt melodi: *I would sing my song without a burden* (*As You Like*, III/2, 247); [mec.] *As wealth is burden of my wooing dance* (*Tam. Shrew*, I/2, 68); 4. Nakarat: *And sweet sprites, the burden bear* (*Tem.*, I/2, 380; *Two Nob. K.*, IV/3, 11; Win. Tale, IV/4, 194); [Bazen "yük" sözcüğü ile buradaki 2 ve 3 numaralı anlamlar arasında söz oyunu yapılır; örneğin, *It is too heavy for so light a tune. Heavy? Belike it hath some burden then?* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 82; *Rich. III*, IV/4, 168)]; 5. [*Burdens of the dead*] Ölülerin saçından yapılan peruka, takma saç: *thatch your poor thin roofs With burdens of the dead* (*Timon*, IV/3, 146). [ff. ve qq. *burthen*].

burdened (burthened) Yük olan: *thy proud neck bears half my burden'd yoke* (*Rich. III*, IV/4, 11).

burdenous (burthenous) Ezici: *His burdenous taxations* (*Rich. II*, II/1, 260).

burden-wise (burthen-wise) Alt tonlardan eşlik ederek: *For burden-wise I'll hum on Turquin still* (*Lucrece*, 1133).

burgomaster Belediye üyeliğine ilişkin sulh yargıcı: *burgomasters and great oneyers* (*Hen. IV–1*, II/1, 76).

burgonet Boyun koruması da olan vizörlü hafif miğfer: *I'll write upon thy burgonet* (*Hen. VI–2*, V/1, 200); [mec.] *The demi-Atlas of this earth, the arm and burgonet of men* [f. 1 *burgunet*] (*Ant. & Cleo.*, I/5, 24).

burial Mezar: *Veiling her high top lower than her ribs To kiss her burial* (*Mer. Ven.*, I/1, 29).

burly-boned İriyarı: *the burly-bon'd clown* (*Hen. VI–2*, IV/10, 57).

burn, to 1. [*Burn daylight*] Gündüz vakti mum yakmak, [dolayısıyla] günü ya da zamanı heba etmek: *We burn daylight* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 54; *Rom. & Jul.*, I/4, 43); [aynı şekilde] *burn this night with torches* (*Ant. & Cleo.*, IV/2, 41); 2. İçeceği ısıtmak: *burn some sack* (*Tw. Night*, II/3, 190); 3. [Aşk yüzünden] Yanıp kül olmak, mum gibi erimek vb.: *though he burn himself in love* (*Two Gent. Ver.*, II/5, 53, *John*, IV/2, 103; *Lear*, IV/6, 40); 4. [*Burn one's ears*] [halk ağzı] Biri hakkında dedikodu yapmak [14. yy.dan itibaren –örn. Chaucer– 1750'lere kadar. Partridge, 133/2].

burning zone bkz. *zone.*

burnt Isıtılmış: *burnt sack* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 215).

burthen bkz. *burden.*

bury, to [mec.] 1. Saklamak; 2. Gözden ırak tutmak; 3. Unutulmasını sağlamak: *In this* [*bowl of wine*] *I bury all unkindness* (*Jul. Caes.*, IV/3, 159; *Hen. VI–3*, IV/1, 55).

bush Reklam (*As You Like*, Epilog/4).

business, to bear a guilty [halk ağzı] Utanç verici bir eylemde bulunmak (Partridge, 55/2).

bush Eskiden şarapçının simgesi olarak asılan sarmaşık dalı: *good wine needs no bush* (*As You Like*, epil., 4).

busil'est Çok meşgul olarak: *these sweet thoughts do even refresh my labours, Most busil'est when I do it* (*Tem.*, III/1, 15).

buskined Yarım çizme giyen: *Your buskin'd mistress* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 71).

busky Koru gibi, ağaçlıklı: *yon busky hills* (*Hen. IV–1*, V/1, 2).

buss Öpücük, buse: *Thou dost give me flattering busses* (*Hen. IV–2*, II/4, 268).

buss, to Öpmek: *buss thee us thy wife* (*John*, III/4, 35); [mec.] *Yon towers, whose wanton tops do buss the clouds* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 220; *Cor.*, III/2, 75).

busy Yaramaz, zarar verici, haylaz: *On meddling monkey, or on busy ape* (*Mid. N. Dr.*, II/21, 181).

busyless bkz. *busil'est.*

but 1. Yalnızca, sadece: *For he is bound to sea, and stays but for it* (*Com. Err.*, IV/1, 33; *Oth.*, IV/1, 87; *Tem.*, I/2, 169]; [yalnızca ile vurgu] (*Hen. IV–2*, I/1, 92; *Mac.*, V/9, 6; *Hen. VI–3*, IV/2, 25); 2. [*But now*] Şimdi, şu anda: *and even now, but now* (*Mer. Ven.*, III/2, 169; *Ven. & Adon.*, 497); 3. [edat: Olumsuz tümcelerden sonra karşılaştırma için kullanılırdı] ...den başka, ...den daha: *they would have no more discretion but to hang us* (*Mid. N. Dr.* I/2, 81; *Tw. Night*, I/4, 13); 4. [edat] Olmazsa, ...mezse, ... medikçe, ...in dışında, haricinde, meğer ki: *And but she spoke it dying, I would not Believe her lips in opening* (*Cym.*, V/5, 41; *Mid. N. Dr.*, III/2, 150; *Two Gent. Ver.*, I/1, 85); 5. [edat: Özellikle düşünce, kuşku vb. fiillerinden sonra kullanılırdı] Karşın, rağmen, halde: *And God defend but still I should stand so* (*Hen. IV–1*, IV/3, 38; *Tem.*, III/1, 44; *Oth.*, III/3, 225); 6. [edat] Yoksa, aksi takdirde; 7. Ama; 8. Başka: *I should sin To think but of nobly of my grandmother* (*Tem.*, I/2, 119; *Mid. N. Dr.*, III/2, 58); 9. [edat]: reddedildikten sonra ya da olumsuz yaklaşıldığında *who, when, which* yerine kullanılan bir bağlaçtı]: *it must not be denied but I am a plain-dealing villain* (*Much Ado*, I/3, 32; *All's Well*, V/3, 167); 10. Eğer, koşuluyla: *But sea-room, and the brine and cloudy billow kiss the moon, I care not* (*Per.* III/1, 45); 11. Böylece, bu suretle: *I'll plead for you myself, but you shall have him* (*Tam. Shrew*, II/1, 15; *Cym.*, III/6, 69); 12. [Olumsuzluğu gösteren bağlaç: *who, which, that ... not* gibi]: *What towns of any moment but we have?* (*Hen. VI–1*, I/2, 5; *Rich. III*, I/3, 185); 13. [*But even now*] Az önce: *For if my brother but even now had asked me Whether I loved, I had run mad for Arcite* (*Two Nob. K.*, IV/2, 47).

butcher sire Katil baba: *Or buteher sire that reaves his son of life* (*Ven. & Adon.*, 766).

butcherly Öldürücü: *What stratagems! how fell? how butcherly?* (*Hen. VI–3*, II/5, 89).

butt[1] [567 litrelik şarap, 486 litrelik bira alabilen] Büyük fıçı (*Tem.*, I/2, 146 ve II/2, 121); [mec.] *you ruinous butt* (*Troil. & Cres.*, V/1, 28). [*Tem.*, I/2, 146'da, '*A rotten carcass of a butt, not rigg'd, Nor tackle, sail, nor mast*' tümcesi belirsizdir; ancak büyük bir olasılıkla "biçimsiz gemi" anlamında bir aşağılama ifadesidir].

butt[2] Hedef, okçuluk eğitiminde kullanılan kullanılan hedef: *I am your butt, and I abide your shot* (*Hen. VI–3*, I/4, 29; *Hen. V*, I/2, 186); [dolayısıyla] amaç: *Here is my journey's end, here is my butt* (*Oth.*, V/2, 267).

butt[3] Boynuzlu hayvan kafası: *an hasty-witted body Would say your head and butt were head and horn* (*Tam. Shrew*, V/2, 41).

butt-end 1. Artık parça, bakiye; 2. [mec.] sonuçlandıran bölüm: *the butt-end of mother's blessing* (*Rich. III*, II/2, 110).

butterfly Zevksiz giyinmiş boş kimse, [oradan oraya konan neşe kelebeği]: *and laugh At gilded butterflies* (*Lear*, V/3, 13).

butter-woman Sütçü kadın: *It is the right butter-women's rank to market* (*As You Like*, III/2, 98; *All's Well*, IV/1, 41).

buttery 1. [Özg.] İçki fıçılarının korunduğu depo; 2. [sonradan] erzak deposu: *Go, sirrah, take them to the buttery, And give them friendly welcome every one* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 102).

buttery-bar Litrelik bardakları koymak için raf: *bring your hand to th' butt'ry-bar* (*Tw. Night*, I/3, 70).

buttock-mail [argo] Zina cezası [İskoç türetimi; 16. yy.dan 19. yy.a kadar. Lyndresay, Scott. Partridge, 139/1].

button 1. ['*Tis in his buttons*] İçinde var, mutlaka başaracak: *he will carry't – 'tis in his buttons* (*Mer. Wives Win.*, III/2, 70); 2. [*butcher of a silk button*] Hedefini tam yerinden vuran usta eskrimci: *the very butcher of a silk button, a duel-*

list (*Rom. & Jul.*, II/4, 23); 3. Kasketin tepesindeki düğme: *Fortune's cap we are not the very button* (*Ham.* II/2, 229). 4. Tomurcuk, konca, bahar dalı: *sweeter Than her gold buttons on the boughes* (*Two Nob. K.*, III/1, 6; *Ham.*, I/3, 40).

button-hole [*Take* (*a person*) *a button-hole lower*] Bir kimseyi aşağılama, utandırma: *Master, let me take you a button-hole lower* (*L. Lab. Lost*, V/2, 700).

butt-shaft Hedefe ok atma çalışmalarında kullanılan uçsuz ok: *Cupid's butt-shaft is too hard for Hercules' club* (*L. Lab. Lost*, I/2, 176), *Rom. & Jul.*, II/4, 10).

buxom 1. Canlı; 2. Uyanık: *soldier firm and sound of heart, And of buxom valour* (*Hen. V*, III/6, 26; *Per.*, I/Gower, 25).

buy, to 1. [*Buy and sell*] Takas etmek, değiş tokuş etmek: *the Cardinal does buy and sell his honour as he pleases* (*Hen. VIII*, I/1, 192); 2. [dolayısıyla] [*bought and sold*] ihanet etmek: *It would make a man mad as a buck to be so bought and sold* (*Com. Err.*, III/1, 72; *Rich. III*, V/3, 305; *John*, V/4, 10); 3. Kefaret ödemek, telafi etmek: *Thou and thy brother both shall buy this treason* (*Hen. VI–3*, V/1, 68); 4. [*Buy out*] Fidye vermek: *And not being able to buy out his life* (*Com. Err.*, I/2, 5); para ödeyerek bir belayı savuşturmak: *to fill up the rooms of them as have bought out their services* [örn. askerlik yapmamak için para ödemek (*Hen. IV–1*, IV/2, 33; *John*, III/1, 164; *Ham.*, III/3, 60).

buzz![1] Şşşşt! Sus!: *Why? – I can tell your fortune. You are a fool ... Buzz!* (*Two Nob. K.*, III/5, 80; *Ham.*, II/2, 393).

buzz[2] Temelsiz söylenti: *Each buzz, each fancy, each complaint, dislike, He may enguard his dotage with their pow'rs* (*Lear*, I/4, 325).

buzz, to 1. Fısıldamak; 2. Bir söylentiyi yaymak; 3. Kötü niyetle dedikodu yapmak: *I will buzz abroad such prophesies* (*Hen. VI–3*, V/6, 86).

buzzard[1] Avlanmada işe yaramayan bir yırtıcı kuş türü: *kites and buzzards prey at liberty* (*Rich. III*, I/1, 133). [*Tam. Shrew*, II/1, 207 ve 208'de, [mec.] '*O slow-wing'd turtle, shall a buzzard take thee?*' tümcesi "budala" anlamında kullanılmış, bir sonraki sayfada bu "vızıldayan böcek" anlamında kullanılarak söz cambazlığına gidilmiştir].

buzzard[2] Vızıldayan böcek: *Ay, for a turtle, as he takes a buzzard* (*Tam. Shrew*, II/1, 208).

buzzard[3] 1. Budala; 2. Cahil; 3. Safdil kişi [14. yy.dan 19. yy.a kadar lehçe olarak yaygın. Partridge, 140/2].

buzzer Fısıldayan muhbir: *wants not buzzers to infect his ear With pestilent speeches of his father's death* (*Ham.*, IV/5, 90).

buzzing Söylenti, rivayet: *Buzzing of a separation* (*Hen. VIII*, II/1, 148).

by Bir kenara, bir yana çekilerek: *Stand by, or I shall gall you, Faulconbridge* (*John*, IV/3, 94); 1. Hakkında, ilişkin: *virtuous In any thing that I do no by her* (*Much Ado*, V/1, 303; *Hen. VI–2*, II/1, 16; *Oth.*, I/3, 17); 2. ... göre, karısında, düşüncesinde: *Warwick's brother, and by that our foe* (*Ant. & Cleo.*, III/3, 40).

by-and-by Hemen, anında: *But, for the bloody napkin? – By-and-by* (*As You Like*, IV/3, 139).

by cocklight Gündoğumundan önce: *For I must lose my maidenhead by cocklight* (*Two Nob. K.*, IV/1, 112).

by-dependence 1. Ek olarak; 2. İkincil durumda: *And all the other by dependences From chance to chance* (*Cym.*, V/5, 390).

by-drinking Ara sıra, tek tük içilen: *You owe money here besides, Sir John, for your diet and by-drinkings* (*Hen. IV–1*, III/3, 73).

by-fold (bi-fold) Çok belirsiz, çok yanlı: *Bi-fold authority, where reason can revolt Without perdition* (*Troil. & Cres.*, V/2, 144).

by-gone day Dün, bir gün önce: *this satisfaction The by-gone day proclaim'd* (*Win. Tale*, I/2, 32).

by-peeping Başka yana bakma: *then by-peeping in an eye Base and illustrious as the smoky light* (*Cym.* I/6, 108).

by'r lady Leydimizle birlikte: *and by'r lady, Held current music too* (*Hen. VIII*, I/3, 46; *Much Ado*, III/3, 77; *Rom. & Jul.*, I/5, 33). [varyantları: *berlady, ber Lady, birdladie, byrlady*].

by-room Küçük ya da özel oda: *do thou stand in some by-room, while I question my punny drawer* (*Hen. IV–1*, II/4, 29).

by the book Kurallara uygun olarak, ilkelere göre: *We quarrel in print, by the book, as you have books for good manners* (*As You Like*, V/4, 93).

by the sun Gündoğumundan önce: *Tomorrow by the sun, to do observance To flowery May, in Dian's wood* (*Two Nob. K.*, II/4, 51).

by-word Alay konusu şey: *whose cowardice Hath made us by-words to our enemies* (*Hen. VI–3*, I/1, 42).

C

cabbage [*Cabbage-head*] Budala, ahmak: *Good worts? good cabbage* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 121).

cabilero bkz. *cavaleiro.*

cabin 1. Kulübe, geçici barınak: *Make me a willow cabin at your gate* (*Tw. Night*, I/5, 268; *Pilg. Pass.*, XIV, 3); 2. Bir yaban hayvanının ini: *the boar ... his loathsome cabin* (*Ven. & Adon.*, 637); mağara [dolayısıyla göz çukuru: *eyes are fled Into the deep-dark cabins of her head* (*Ven. & Adon.*, 1038).

cabin, to 1. Bir yerde geçici olarak barınmak: *suck the goat, and cabin in a rave* (*Titus*, IV/2, 179); 2. Dar bir odaya [hücreye] hapsolmak: *I am cabin'd, crib'd, confin'd* (*Mac.*, III/4, 23).

cabined Karargâh çadırında barınmış: *They two have cabined In many as dangerous as poor a corner* (*Two Nob. K.*, I/3, 35).

cabinet 1. Çadır; 2. Kulübe; 3. Oturulan dar mekân: *They must'ring to the quiet cabinet Where their dear governess and lady lies* (*Lucrece*, 442); 4. Kuş yuvası: *the gentle lark, weary of rest, From his moist cabinet mounts up on high* (*Ven. & Adon.*, 854).

cable Faaliyet alanı, alan: *The law ... will give him cable* (*Oth.*, I/2, 17).

cacodemon Kötü ruh: *Thou cacodemon, there thy kingdom is* (*Rich. III*, I/3, 143).

caddis [kısaltma] [*Caddis ribbon*] Yün iplikten örülmüş dizbağı kurdelesi: *inkles, caddises, cambrics lawns* (*Win. Tale*, IV/4, 207).

caddis-garter Yün dizbağı ya da jartiyer: *Wilt thou rob this leathern-jerkin ... puke-stocking, caddis-garter* (*Hen. IV–1*, II/4, 70).

cade 500 ringa balığı alan varil: *stealing a cade of herrings* (*Hen. VI–2*, IV/2, 34).

cadent 1. Düşen; 2. Akan: *With cadent tears fret channels in her cheeks* (*Lear*, I/4, 285).

Cadmus Tebai'nin kurucusu ve kralı (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 169).

caduceus Tanrıların habercisi Hermes tarafından taşınan, iki yılanın dolandığı [sihirli] asa: *lose all thy serpentine craft of thy caduceus* (*Troil. & Cres.*, II/3, 12).

Caesar Mutlak yönetici, imparator: *No bending knee will call thee Caesar now* (*Hen. VI–3*, III/1, 18; *Rich. III*, IV/4, 336).

cage 1. Küçük suçluların hapishanesi; 2. Gözaltı parmaklığı: *for his father had never a house but the cage* (*Hen. VI–2*, IV/2, 52).

caged Kafes gibi kapalı: *she would the caged cloister fly* (*L. Compl.*, 249).

cagion ('casion) [kısaltma] [*Occasion*] Fırsat, vesile, olay: *Chill not let go, sir, without further cagion* (*Lear*, IV/6, 235).

Cain-coloured Kızılımsı sarı, havuç rengi [duvar halılarındaki Kabil'in geleneksel sakal rengi]: *with a little yellow beard, a Cain-colour'd bear* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 23)

caitiff[1] 1. [Acıma ifadesi] Acınacak zavallı, sefil kimse: *Alas, poor caitiff* (*Oth.*, IV/1, 108; *Rich. III*, IV/4, 101); 2. [Aşağılama ifadesi] Tiksinilecek adi, aşağılık kimse: *O thou caitiff! O thou varlet!* (*M. Meas.*, II/1, 174; M. Meas., V/1, 88; *Lear*, II/2, 55; *Timon*, IV/3, 235); *Rich. II*, I/2, 53).

caitiff[2] 1. [sıf.] Kötü; 2. Aşağılık; 3. Tiksindirici: *A caitiff recreant to my cousin* [f. 1 *caitive*] (*Rich. II*, I/2, 53; *M. Meas*, V/1, 88).

cake 1. [*My cake is dough*] Tasarım suya düştü, başarısızlığa uğradı (*Tam. Shrew*, V/1, 140); 2. [*Cake of roses*] bkz. *Rose.*

calculate, to Olacaklar hakkında öngörüde [kehanette] bulunmak: *A cunning man did calculate my birth* (*Hen. VI–2*, IV/1, 34).

calendar 1. Rehber, adres defteri: *he is the card or calendar of gentry* (*Ham.*, V/2, 109); 2. Kayıt, sicil, not: *the calendar of my past endeavours* (*All's Well*, I/3, 4).

calf 1. Budala kişi, ahmak kimse: *It was a brute part of him to kill so capital a calf there* (*Ham.*, III/2, 106); 2. [Sempati sözü] Sen benim buzağım mısın? *Art thou my calf?* (*Win. Tale*, I/2, 127).

Calipolis Peele'in *Alcazar* adlı oyununda Hazret-i Muhammed'in eşi (*Hen. IV–2*, II/4, 169).

caliver 16. yüzyılda ortaya çıkan, hafif misket tüfeği, saçma atan tüfek: *such as fear the report of a caliver worse than a struck fowl* (*Hen. IV–1*, IV/2, 19; *Hen. IV–2*, III/2, 270).

calkins At nalındaki –kaymayı önlemek için yapılan– tırnaklar: *on this horse is Arcite ... which the calkins Did rather tell than trample* (*Two Nob. K.*, V/4, 55).

call Kuşlara ıslık çalarak kurulan tuzak, yem: *a dozen French ... would be as a call To train ten thousand English to their side* (*John*, III/4, 174).

call, to Birinin evine ziyarete gitmek: *I'll call you at your house* (*M. Meas.*, IV/4, 16; *Tam. Shrew*, IV/1, 197).

call back, to 1. Dönmesi için haber göndermek: *to call her back again* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 51); 2. Geri almak, iptal etmek, feshetmek: *to call back her appeal* (*Hen. VIII*, II/4, 235); 3. Anımsa(t)mak: *and she in thee Calls back the lovely April of her prime* (*Sonn.*, III/, 10).

call in, to Eylemi bırakmak, eylemden çekilmek: *Call in the powers* (*Hen. IV–2*, IV/3, 25).

call on (upon), to 1. Ödeme için talepte bulunmak: *My master is awak'd by great occasion To call upon his own* (*Timon*, II/2, 22; *Hen. IV–1*, V/1, 29); 2. Tutmak için birini çağırmak: *Full surfeits and the dryness of his bones Call on him for't* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 28).

call up, to 1. Uyandırmak; 2. Canlandırmak; 3. Kışkırtmak: *As cause had call'd you up* (*Cor.*, II/3, 194).

callat (callet, callot) Pasaklı kadın, sürtük orospu: *A beggar in his drink Could not have laid such terms upon his callet* (*Oth.*, IV/2, 121; *Hen. IV–2*, I/3, 83; *Hen. VI–3*II/2, 145; *Win. Tale*, II/3, 90).

calling Ad, unvan, san: *I am more proud to be Sir Rowland's son ... and would change that calling* (*As You Like*, I/2, 233).

calm (*Qualm* ile karıştırılır] Bulantı, iğrenti duygusu: *and they be once in a calm, they are sick* (*Hen. IV–2*, II/4, 37).

calm, to [Tekneye ilişkin] Rüzgârsızlıktan kımıldayamamak: *Like to a ship that, having scap'd a tempest, is straightway calm'd* (*Hen. VI–2*, IV/9, 33; Oth., I/1, 30).

calves-guts Keman telleri: *which horse-hairs and calves-guts ... can never amend* (*Cym.* II/3, 29).

Cambyses [*In King Cambyses' vein*] Eski bir oyun olan *İran Kralı Kanbujiya* üslubunda: *for I must speak in passion, and I will do it in King Cambyses' vein* (*Hen. IV–1*, II/4, 387).

camel İri, kaba saba, hantal kimse: *Achilles! a drayman! a porter! a very camel!* (*Troil. & Cres.*, I/2, 249).

camlet Tiftik keçisinin tüylerinden kaba dokunmuş kumaş: *You I' th' camlet* [f. 1 *chamblet*] (*Hen. VIII*, V/3, 89).

camp, to Kalacak yer sağlamak: *Had our great palace the capacity To camp this host* (*Ant. & Cleo.*, IV/8, 33).

can, to[1] 1. Bir işi bilmek, bir şeyde becerisi olmak: *Let the priest in surplice white, That defunctive music can* (*Phoenix*, 14; *Tem.*, IV/1, 27; *Cym.*, IV/2, 392); 2. Becerikli olmak: *They can well on horse-back* (*Ham.*, IV/7, 84).

can, to[2] [*Gin*'in geçmiş zaman kipi *gan*'in değişmiş biçimi] Bir şeye başlamak: *the wind, All unseen, can passage find* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 104; *Per.* III/Gower, 36).

canakin (cannakin) Küçük kupa ya da içki çanağı (*Oth.*, II/3, 69).

canary 1. Kanarya adalarında ütetilen tatlı şarap (*Mer. Wives Win.*, III/2, 88; *Tw. Night*, I/3, 80; *Hen. IV*, 2, II/4, 26); 2. Canlı ve enerjik İspanyol dansı: *and make you dance canary With spritely fire and motion* (*All's Well*, II/1, 74).

canary, to Kanarya dansı etmek: *canary to it with your feet* (*L. Lab. Lost*, III/1, 13).

cancel to [*cancel off*] Vurup koparmak, bozmak: *We might proceed to cancel off your days* (*Per.*, I/1, 113).

Cancer Dönence simgesi: Yengeç Burcu; Hiperion'un [güneşin] dünyayı ısıtmaya başladığı dönem [21 Haziran]: *And add more coals to Cancer when he burns With entertaining great Hyperion* (*Troil. & Cres.*, II/3, 196).

candidatus [Lat.] Beyaz toga giyen, Romanın yönetimine aday olan kişi: *Be candidatus then and put it on, And help to set a head on headless Rome* (*Titus*, I/1, 185).

candied 1. Parlak ya da saydam bir maddeyle kaplanmış şey [örn. çiy]: *Will the cold brook, Candied with ice, caudle thy morning taste ...?* 2. [dolayısıyla] donmuş, katılaşmış: *Twenty consciences ... candied they be* (*Timon*, IV/3, 226); 3. Tatlandırılmış, balla kaplı: *let the candied tongue lick absurd pomp* (*Ham.*, III/2, 60).

candle [mec.] 1. Yıldız: *Nights candles are burnt out* (*Rom. & Jul.*, III/5, 9; *Mac.*, II/1, 5); 2. Yaşam "ışığı": *Here burns my candle out; ay, here it dies* (*Hen. VI–3*, II/6, 1; *Mac.*, V/5, 23). 3. [*Game is not worth the candle*] [halk deyimi] Eziyetine değmez, üzerinde çalışmaya değmez [takr. 1550'den itibaren. Partridge, 148/1].

candle-case Mum kutusu: *a pair of boots that have been candle-cases, one buckled, another lac'd* (*Tam. Shrew*, III/2, 45).

candle-ends [*drink off candle-ends*] Bir leydinin sağlığına içerken, ona bağlılığını hissettirmek [öz. 1590-1640. Shakespeare, Fletcher, Ben Jonson. Partridge, 148/1].

candle-holder Başkaları için ışık sağlayan uşaklar: *I'll be a candle-holder and look on* (*Rom. & Jul.*, I/4, 38).

candle-mine O dönemdeki bir donyağı dükkânı: *You whoreson candle-mine* (*Hen. IV–2*, II/4, 300).

candle-waster Geç vakitlere kadar masa başında çalışan kişi: *make misfortune drunk With candle-wasters* (*Much Ado*, V/1, 18).

candy Şekerli: *what a candy deal of courtesy This fawning greyhound then did proffer me* (*Hen. IV–1*, I/3, 251).

cane-coloured bkz. *cain-coloured.*

canganet bkz. *canzonet.*

canker 1. Ülsere benzeyen yara: *heat the inveterate canker of one wound* (*John*, V/2, 14; *Hen. VI–2*, I/2, 18; *Timon*, IV/3, 50); 2. [Sık sık mec.] Doğayı yiyip bitiren böcekler: *as in the sweetest bud The eating canker dwells* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 43; *Ham.*, V/2, 69; *Mid. N. Dr.*, II/2, 3; *Rom. & Jul.*, II/3, 30); 3. Yabangülü: *I had rather be a canker in a hedge than a rose in grace* (*Much Ado*, I/3, 27; *Hen. IV–1*, I/3, 176).

canker-bit Böcek kemirmiş: *Know, my name is lost, By treason's tooth bare-gnawn and canker-bit* (*Lear*, V/3, 122).

canker-bloom Yabangülü: *The canker-blooms have full as deep a dye As the perfumed tincture of the roses* (*Sonn.*, LIV, 5; *Much Ado*, I/3, 28; *Hen. IV–1*, I/3, 170).

canker-blossom [Aşkta] Goncaları kemiren ve çiçeklere zarar veren böcek: *O me, you juggler, you canker-blossom, You thief of love!* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 282).

cankered 1. Paslanmış, cilası gitmiş, küflenmiş: *The cank'red heaps of strange-achieved gold* (*Hen. IV–2*, IV/5, 71); 2. Yozlaşmış, kötülüğün kölesi olmuş: *for I will fight Against my cank'red country* (*Cor.*, IV/5, 91); 3. Habis: *this Ingrate and cank'red Bullingbrook* (*Hen. IV–1*, I/3, 137; *Rom. & Jul.*, I/1, 95; *John*, II/1, 194).

canker-sorrow İnsanın içini yiyip bitiren üzüntü: *But now will canker-sorrow eat my bud* (*John*, III/4, 82).

canon 1. Kilise yasası: *self-love, which is the most inhibited sin in the canon*

(*All's Well*, I/1, 145); **2.** [dolayısıyla] genel anlamıyla yasa, yasalar: *contrary to thy established proclaimed edict and continent canon* (*L. Lab. Lost*, I/1, 260; *Ham.*, I/2, 132); *What Canon is there That does command my rapier from my hip* (*Two Nob. K.*, I/2, 55).

canonize, to [mec.] Ünlü kişileri askere yazmak: *And fame in time to come canonize us* (*Troil. & Cres.*, II/2, 202).

canonized Kilise yasasına uygun bir biçimde gömülmüş: *Why thy canonized bones, hearsed in death Have burst their cerements* (*Ham.*, I/4, 47).

canopy Gökyüzü: *Where dwell'st thou? – Under the canopy* (*Cor.* IV/5, 38; *Ham.*, II/2, 300).

canopy, to Barınak sağlamak: *When lofty trees I see barren of leaves, Which erst from heat did canopy the herd* (*Sonn.*, XII, 6; *Tw. Night*, I/1, 40; *Cym.*, II/2, 21).

canstick Şamdan: *I had rather hear a canstick turn'd* (*Hen. IV–1*, III/1, 129).

cant, to Konuşmak [16. yy. ortasından 19. yy. başına kadar. Pertridge, 149/1]

cantherizing Dağlama, yakma: *For each true word, a blister, and each false Be as a cantherizing to the root o' th' tongue* (*Timon*, V/1, 133).

cantle [Yazınsal] Köşe parçası, [dolayısıyla] parça, segment: *The greater cantle of the world* (*Ant. & Cleo.*, III/10, 6; *Hen. IV–1*, III/1, 99).

canton Şarkı, ezgi, kanto: *Write loyal cantons of contemned love, And sing them loud* (*Tw. Night*, I/5, 270).

canus [Lat. *canis*'in yanlış biçimi] Köpek: *Whose club kill'd Cerberus, that three-headed canus* (*L. Lab. Lost*, V/2, 589).

canvas-climber Yelkenleri bağlayan ve düzenleyen denizci: *And from the ladder-tackle washes off a canvas-climber* (*Per.*, IV/1, 61).

canvass, to Bir kimseyi branda beziyle, oyun ya da ceza olarak havaya fırlatmak, [dolayısıyla] sertçe girişmek: *I'll canvass thee in thy broad cardinal's hat* (*Hen. VI–1*, I/3, 36; *Hen. IV–2*, II/4, 225).

canzonet [İtal. *Canzonetta*] Kısa şarkı: *Let me supervise the canzonet* [f. 1 *canganet*] (*L. Lab. Lost*, IV/2, 120).

cap 1. Kardinalin takkesi: *If once he come to be a cardinal, He'll make his cap co-equal with the crown* (*Hen. VI–1*, V/1, 33; *Hen. VIII*, III/2, 282); **2.** Baş, şef: *Thou art the cap of all the fools alive* (*Timon*, IV/3, 358); **3.** [*Throw their caps at*] Pes etme, kişilerin yenilmesi üzerine kepi hasmın ayakları dibine atıp yenildiklerini belirten jestleri: *our masters may throw their caps at their money* (*Timon*, III/4, 101).; **4.** [*Gain the cap of*] Sahiplenme; **5.** Miras hakkını yasal olarak kazanma: *Such gain the cap of him that makes him fine* (*Cym.*, III/3, 25). [*Throwing the cap in the air*, mutluluk ve neşe simgesidir; "Yaşasın, başardım", gibi; örn. *Rich. III*, II/7, 35'te: *some followers of mine own, At lower end of the hall, hurl'd up their caps* (*Ham.*, IV/5, 108)].

capable 1. Sığdırma açısından geniş, kapsamlı: *a capable and wide revenge* (*Oth.*, III/3, 459); **2.** Duyarlı, anlayışlı: *His form and cause conjoin'd, preaching to stones, Would make them capable* (*Ham.*, III/4, 127; *As You Like*, III/5, 23); **3.** Zeki, yetenekli: *Let me bear another to his horse, for that's the more capable creature* (*Troil. & Cres.*, III/3, 307; *Rich. III*, III/1, 154); **4.** Mirası almaya hukuken elverişli, sahip olmaya hakkı var: *I'll work the means To make thee capable* (*Lear*, II/1, 85); **5.** [*Capable of*] Etki altında kalmaya elverişli, etkilere açık: *Abhorred slave ... Being capable of all ill* (*Tem.*, I/2, 353; *All's Well*, I/1, 95; *Win. Tale*, IV/4, 764).

capacity 1. Algı ve saklama gücü: *That notwithstanding thy capacity Receiveth as the sea* (*Tw. Night*, I/1, 10; *Hen. VIII*, II/3, 31; *Ant. & Cleo.*, IV/8, 32); **2.** Zekâ, kavrayış: *Why, this is evident to any formal capacity* (*Tw. Night*, II/5, 117); **3.** [dolayısıyla] [*to my capacity*] anladığım kadarıyla, bana göre: *love, therefore, tonguetied simplicity In least speak most, to my capacity* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 105).

cap-and-knee Aşırı ölçüde eğilip şapka çıkaran zelil kimse: *Cap-and-knee slaves, vapours, and minute-jacks!* (*Tim.*, II/6, 97).

cap-a-pe Tepeden tırnağa: *Armed at point exactly, cap-a-pe* (*Ham.*, I/2, 200; *Win. Tale*, IV/4, 736).

caparison 1. Atın üstüne örtülen süslü, bazen püsküllleri olan örtü: *rich caparisons, or trappings gay* (*Ven. & Adon.*, 286; *Cor.*, I/9, 12); 2. Kişilerin giysileri ve süsleri: *With dye and drab I purchased this caparison* (*Win. Tale*, IV/3, 27).

caparison, to Atı örtmek ya da koşumlarını takmak: *Caparison my horse* (*Rich. III*, V/3, 289).

caparisoned Süslenmiş, giyinip kuşanmış: *though I am caparison'd like a man* (*As You Like*, III/2, 195; *Tam. Shrew*, III/2, 65).

caperdewsie [argo] Hapishane [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. bazen *caperdochy*; Heywood, 1600; ya da *cappadochio*, Stocks. bkz. Partridge, 151/1].

capital 1. Üstün, başlıca, en önemli: *She is our capital demand* (*Hen. V*, V/2, 96; *Hen. IV–1*, III/2, 110); 2. Ölümcül ciddiyet taşıyan bir durum ya da şey: *to poor we Thine enmity's most capital* (*Cor.* V/3, 104; *Two Nob. K.*, I/1, 123).

capitol Roma'daki Jüpiter Tapınağı: *Against the Capitol I met a lion* (*Jul. Caes.*, I/3, 20).

capitulate, to 1. Anlaşma yapmak; 2. Birleşmek: *The Archbishop's grace of York, Douglas, Mortimer, Capitulate against us* (*Hen. IV–1*, III/2, 120; *Cor.*, V/3, 82).

capocchia [İtal.] Safdil, avanak kadın: *Ha, ha! Alas, poor wretch! A poor capocchia!* (*Troil. & Cres.*, IV/2, 31). [Erkek için *Capocchio*]

cappadochio bkz. *caperdewsie.*

capon 1. Aşk mektubu: *Boyet, you can carve, Break up this capon* [aynı anlama gelen Fr. *poulet* ile söz oyunu] (*L. Lab. Lost*, IV/1, 56); 2. Boynuzlu ahmak: *Mome, malt-horse, capon, coxcomb, idiot, patch!* (*Com. Err.*, III/1, 32).

capon justices Yozlaşmış adalet: *And then the justice, in fair round belly with good capon lin'd* [çünkü rüşvet almış] (*As You Like*, II/7, 154).

capriccio [İtal.] Kapris: *Will this capriccio hold in thee, art sure?* (*All's Well*, II/3, 293).

capricious 1. Zeki, imgelemi zengin; 2. Sıradışı: *I am here with thee and thy goats as the most capricious poet, honest Ovid, was among the Goths* (*As You Like*, III/3, 8).

capron hardy [argo] Arsız, yüzsüz kişi [takr. 1450-1650. Partridge, 151/2].

captain[1] 1. [Askeri, mec.] Komutan: *She that I spake of, our great captain's captain* (*Oth.*, II/1, 14; *Rich. II*, IV/1, 99; *Rom. & Jul.*, II/4, 20); 2. İkincil önemde subay ya da memur: *the figure of God's majesty, His captain, steward, depity, elect* (*Rich. II*, IV/1, 126; *Rich. III*, V/3, 108); 3. Rütbeye ilişkin olmayan bir hitap biçimi: *why, how now, captain? what do you in this wise company?* (*Tim.*, III/2, 73; *Win. Tale*, I/2, 123).

captain[2] [sıf.] Başlıca, asal: *captain jewels in the carcanet* (*Sonn.* LII, 8).

captain-general Başkomutan: *captain-general of the army, Agamemnon* (*Troil. & Cres.*, III/3, 270).

captious Geniş, vasi, büyük: *Yet in this captious and intenible sieve* (*All's Well*, I/3, 202).

captivate Esir alınmış, tutsak olmuş: *And sent our sons and husbands captivate* (*Hen. VI–1*, II/3, 42).

captivate, to 1. Tutsak [esir] almak: *thou wert immure, restrained, captivated, bound* (*L. Lab. Lost*, III/1, 125); 2. Boyun eğdirmek: *Upon their woes whom fortune captivates!* (*Hen. VI–3*, I/4, 115); 3. Hayran bırakmak: *And this I do to captivate the eye Of the fair breeder* (*Ven. & Adon.*, 281).

captive[1] Kaybolmuş ya da tutsak edilmiş kişi: *The captive is enrich'd* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 75; *Cor.*, III/3, 132).

captive[2] [sıf.] Üstün gelen, yenen, mağlup eden: *a captive victor that hath lost in gain* (*Lucrece*, 730; *Troil. & Cres.*, V/3, 40; *Ant. & Cleo.*, II/5, 44).

captive, to Esir almak: *And all our princes captiv'd by the hand Of that black name* (*Hen. V*, II/4, 55).

car Güneş Tanrısı'nın arabası: *With thou aspire to guide the heavenly car?* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 154; *Mid. N. Dr.*, I/2, 35; *Ant. & Cleo.*, IV/8, 29).

caract[1] 1. İşaret; 2. Görev [memuriyet] simgesi: *Even so may Angelo, In all his dressings, caracts, titles, forms, Be an arch-villain* [ff. *charact*] (*M. Meas.*, V/1, 56).

caract[2] bkz. *carrack*.

caraway Keraviye tohumlarından yapılan şekerlemeler: *we will eat a last years pippin of mine own graffing, with a dish of caraways* (*Hen. IV–2*, V/3, 3).

carbonado (carbinado) Izgara için kesilmiş et parçası: *he scotch'd him and notch'd him like a carbonado* (*Cor.*, IV/5, 187).

carbonado, to 1. Biftek yapmak: *toads carbonadoed* (*Win. Tale*, IV/3, 267); 2. [dolayısıyla] kesmek, yarmak: *I'll so carbonado your shanks* (*Lear*, II/2, 36).

carbonadoed Kesilmiş, parçalanmış: *your carbonado'd face* (*All's Well*, IV/5, 101). [f. 1 *carbinado'd*]

carbuncle Kırmızı, parlak renkleri olan değerli bir taş, rubi: *a carbuncle Of Phoebus' wheel* (*Cym.*, V/5, 189; *Com. Err.*, III/2, 135).

carbuncled Kırmızı değerli taşlarla süslü: *He has deserv'd it, were it carbuncled Like holy Phoebus' car* (*Ant. & Cleo.*, IV/8, 28).

carcanet Süslü yaka, kolye ya da gerdanlık [genellikle altın üzerine mücevher işlemeli]: *To see the making of her carcanet* (*Com. Err.*, III/1, 4; *Sonn.*, III/8).

card 1. Otuz iki noktayı gösteren pusula göstergesi: *th' shepman's card* (*Mac.*, I/3, 17); 2. [mec.] kılavuz, rehber: *he is the card or calendar of gentry, speak by the card* (*Ham.*, V/2, 109); 3. Kişinin kendini güzel bir biçimde ifadesi (*Ham.*, V/1, 138); 4. İskambil oyunu, [dolayısıyla *fac'd it with a card of ten*] blöf yapma: *I have fac'd it with a card of ten* (*Tam. Shrew*, II/1, 405); 5. Heyecanı öldüren bir şey, caydıran: *there lies a cooling card* (*Hen. VI–1*, V/3, 84); 6. [*pack cards with*] Hileli düzeltme yapma: *she, Eros, has Pack'd cards with Caesar's* [örn. kartları Sezar lehine dizdi] (*Ant. & Cleo.*, IV/4, 19).

card, to Karıştırmak [kumaş dokuma terimi, ama aynı zamanda içki karıştırmak anlamında da kullanılırdı]: *carded his state, Mingled his royalty with cap'ring fools* (*Hen. IV–1*, III/2, 62).

card, a cooling Her şeyi bir anda tersine çeviren darbe (*Hen. IV–2*, V/3, 84).

cardecu, cardecue [Fr. *Quart d'ecu*] Fransız gümüş parası: *Sir, for a cardecue he will sell the fee-simple of his salvation* (*All's Well*, IV/3, 276; All's Well, V/2, 35).

carder Yünü tel tarakla temizleyen kişi: *spinsters, carders, fullers, weavers* (*Hen. VIII*, I/2, 33).

cardinally [Yanlış kullanım] Cinsel, bedensel, şehvete ilişkin olarak: *a woman cardinally given* [örn. *carnally* anlamında] (*M. Meas.*, II/1, 80).

card-maker Yün temizlemeye yarayan tel tarak yapımcısı: *by birth a pedlar, by education a card-maker* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 19).

cards, to go in with good [halk deyimi] Başarılı olmayı ummak [16. yy. ikinci yarısından 18. yy.a kadar. 17 yy.da standart İngilizce. Partridge, 153/1].

cards, to show one's 1. Gücünü göstermek; 2. Planını açıklamak [takr. 1580'den itibaren argo, kısa bir süre sonra stardart İngilizce, Partridge, 153/1].

carduus benedictus Her derde deva devedikeni ya da ona benzer otlar: *Get you some of this distill'd carduus benedictus* (*Much Ado*, III/4, 73).

care 1. [*Have (a) care*] Dikkat gösterme, itina etme: *Good boatswain, have a care* (*Tem.*, I/1, 9); *have a care that your bills be not stol'n* (*Much Ado*, III/3, 41; *Mer. Wives Win.*, IV/5, 75); 2. [*Keep, make care of*] Koruma, ihtimam; 3. Kaygı: *If of life you keep a care* (*Tem.*, II/1, 303); *if you make a care Of happy holding her* (*Win. Tale*, IV/4, 355).

care, to Dikkat etmek, ihtimam göstermek: *those that care to keep your royal person*

From treason's secret knife (*Hen. VI–2*, III/1, 173).

career (careire, carier) 1. [Binicilik terimi] Çok hızlı dörtnala koşma: *Sir, I shall meet your wit in the career* (*Much Ado*, V/1, 135); 2. Atla çevik bir biçimde hareket etme [dolayısıyla] sıçrama: *he passes some humours and careers* (*Hen. V*, II/1, 126); 3. Dosdoğru hızlı tempoda at koşturma; 4. [mec.] hızlı ve sürekli hareket halinde olma: *stopping the career Of laughter with a sigh* (*Win. Tale*, I/2, 286; *L. Lab. Lost*, V/2, 482; *Rich. II*, I/2, 49).

careful Huzursuz, kaygılı: *By Him that rais'd me to this careful height* (*Rich. III*, I/3, 82; *Rich. II*, II/2, 75; *Hen. V*, IV/1, 231).

careless 1. Kaygıdan uzak, huzurlu: careless infancy (*Mer. Wives Win.*, V/5, 52; *Ham.*, IV/7, 79; *Troil. & Cres.*, V/5, 40); 2. Kayıtsız, aldırış etmez: *To throw away the dearest thing he ow'd, As 'twere a careless trifle* (*Mac.*, I/4, 11; *All's Well*, II/3, 163).

carelessly 1. Kaygısızcasına: *fleet the time carelessly* (*As You Like*, I/1, 118); 2. Vurdumduymaz bir tavırla, kayıtsızcasına: *It may be thought we held him carelessly* (*Rom. & Jul.*, III/4, 25; *Jul. Caes.*, I/2, 118).

caret, to [Lat.] Malik olmadığı bir şeyi istemek: *but for the elegancy, facility, and golden cadence of poesy, caret* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 123).

care-tuned Kedere ayarlı: *my care-tuned tongue* (*Rich. II*, III/2, 92).

carl, carle Kaba saba adam ya da köylü: *this carl, A very drudge of nature's* (*Cym.*, V/2, 4).

carlot Köylü: *the bounds That the old carlot was master of* (*As You Like*, III/5, 108).

carmen Yük arabacısı: *he heard the carmen whistle* (*Hen. IV–2*, III/2, 317).

carnal Etobur: *this carnal cur Preys on on the issue of his mother's body* (*Rich. III*, IV/4, 56).

carnation Ten rengi, et rengi: *'A could never abide carnation – 'twas a colour he never lik'd* (*Hen. V*, II/3, 33); *how much carnation ribbon may a man buy for a remuneration?* (*L. Lab. Lost*, III/1, 145).

carol 1. [Özg.] Şarkıyla desteklenen dairevi dans, [dolayısıyla] şenliklerde dans ederek söylenen herhangi bir şarkı: *This carol they began that hour* (*As You Like*, V/3, 26); 2. İlahi: *with hymn or carol blest* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 102).

carouse Kadeh kaldırmada tepesine kadar dolu bardaktan bir dikişte içme: *And quaff carouses to our mistress' health* (*Tam. Shrew*, I/2, 275).

carpet [*On carpet consideration*] Savaş alanı dışında, halılı bir odada savaşı tartışma, irdeleme, müzakere: *He is knight, dubb'd with unhatch'd rapier, and on carpet consideration* (*Tw. Night*, III/4, 236).

carpet-monger [*Carpet-knight, carpet-man*] "Halı şövalyesi", savaşa katılmayan, kadınlarla gönül eğlendiren asalak: *A whole bookful of these quondam carpet-mongers* (*Much Ado*, V/2, 31).

carpets Masa örtüleri: *the carpets laid, and everything in order?* (*Tam. Shrew*, IV/1, 44).

carrack [Ital. *Caracca*] Aynı zamanda savaşabilen büyük ticaret gemisi ya da kalyon: *whole armadoes of carracks* [f. 1 *carrects*] (*Com. Err.*, III/2, 137; *Two Nob. K.*, III/4, 14); [mec.] *he tonight hath boarded a land carrack* [ff. 2-4; f. 1 *carract*] (*Oth.*, I/2, 50)

carrect bkz. *carrace*.

carriage 1. Taşıma eylemi: *I be suspected of Your carriage from the court* (*Cym.*, III/4, 187); 2. Taşıma kapasitesi ya da gücü: *Making them women of good carriage* (*Rom. & Jul.*, I/4, 94; *L. Lab. Lost*, I/2, 71); 3. Davranış, bir işi ele alış, ifa: *The violent carriage of it Will clear or end the business* (*Win. Tale*, III/1, 17; *Troil. & Cres.*, II/3, 131); 4. Bir kimseyi taşırkenki tavır, hal ve hareket: *a cheerful look ... a most noble carriage* (*Hen. IV–1*, II/4, 424); 5. Tavır, durum: *Teach sin the carriage of a holy saint* (*Com. Err.*, III/2, 14; *L. Lab. Lost*, V/2, 306); 6. Ahlaksal

davranış: *his right noble mind, illustrious virtue, And honourable carriage* (*Timon*, III/2, 83; *L. Lab. Lost*, I/2, 69); 7. Yük: *take all, or half, for easing me of the carriage* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 173; *Tem.*, V/1, 3); 8. Anlam, meal; 9. Önem: *as by the same comart And carriage of the article design'd* (*Ham.*, I/1, 94); 10. Kılıç taşıyıcı: *three of the carriages, in faith, are very dear to fancy, very responsive to the hilts* (*Ham.*, V/2, 151).

carrier Ulak, haberci, postacı: *Why, villain, art not thou the carrier?* (*Titus*, IV/3, 87; *Mer. Wives Win.*, II/2, 135).

carrion[1] 1. Çürümüş, kokmuş ceset: *If the sun breeds maggots in a dead dog, being a good kissing carrion* (*Ham.*, II/2, 182); 2. [Yaşayan birine yapılan hakaret] Yürüyen ceset, zombi: *Yond island carrions, desperate of their bones, Ill-favouredly become the morning field* (*Hen. V*, IV/2, 39; *Rom. & Jul.*, III/3, 156; *Mer. Wives Win.*, III/3, 193; *Mer. Ven.*, III/1, 35).

carrion[2] [Göndermeler] 1. Ölü, çürümüşlük: *carrion men* (*Jul. Caes.*, III/1, 275); 2. Bedene ilişkin (*Mer. Ven.*, IV/1, 141); 3. Leşle beslenenler: *Carrion flies* (*Rom. & Jul.*, III/3, 35; *Hen. VI–2*, V/2, 11); 4. Kadavra gibi zayıf, iskelet gibi: *carrion Death* (*Mer. Ven.*, II/7, 63).

carry, to 1. Kazanmak, başarmak, elde etmek: *rather Than carry it but by the suit of the gentry* (*Cor.* II/1, 238); 2. [*carry it*] Günü kazanmak: *he will carr't* (*Mer. Wives Win.*, III/2, 69; *Oth.*, I/1, 67; *Two Nob. K.*, III/1, 78); 3. Saldırmak, fethetmek, zapt etmek: *think you he'll carry Rome?* (*Cor.* IV/7, 27; *All's Well*, III/7, 19); 4. Yönetmek, çekip çevirmek: *carry it so As I have set it down* (*Lear*, V/3, 36; *M. Meas.*, III/1, 256; *Much Ado*, IV/1, 210); 5. Terbiyeli davranmak, kendini yönlendirmek: *And like her true nobility she has Carried herself towards me* (*Hen. VIII*, II/4, 144; *All's Well*, IV/3, 104); [dolayısıyla] [*carry it*] işleri yoluna koymak, düzenlemek, doğru davranmak: *We may carry it thus, for our pleasure* (*Tw. Night*, III/4, 137); 6. Katlanmak, uyum sağlamak: *Man's nature cannot carry Th' affliction nor the fear* (*Lear*, III/2, 48; *Rom. & Jul.*, IV/5, 118); [dolayısıyla] [*carry coals*] hakaretlere dayanmak, aşağılamalara katlanmak: *I knew by that piece of service the men would carry coals* (*Hen. V*, III/2, 46); 7. [*Carry it away*] [Kuşla avlanma terimi] Kuşu uçurup günü kazanmak: *'Alla stoccado'carries it away* (*Rom. & Jul.*, III/1, 74); 8. [*Carry out my side*] Oyunumu kazan! (*Lear*, V/1, 61). 9. [*Carry through itself*] Başarılı olmak: *My good intent May carry through itself to that full issue* (*Lear*, I/4, 3).

carry-tale Öykücü ya da masalcı: *Some carry-tale, some please-man* (*L. Lab. Lost*, V/2, 463; *Ven. & Adon.*, 657).

carry't, to Zafer kazanmak: *It must be a very plausive invention that carries it* (*All's Well*, IV/1, 27).

cart 1. Cellat arabası: *If I become not a cart as well as another man* (*Hen. IV–1*, II/4, 496); 2. Güneş Tanrısı Phoebus'un arabası: *Phoebus' cart* (*Ham.*, III/2, 155)

cart, to Fahişeleri ve suçlu kadınları açık bir arabada teşhir için dolaştırmak: *To cart her rather; she's too rough for me* (*Tam. Shrew*, I/1, 55).

carve, to 1. Tasarlamak, düşünmek, biçimlendirmek: *carving the fashion of a new doublet* (*Much Ado*, II/3, 17; *Tam. Shrew*, IV/3, 89); 2. [*Carve for*] Kapılmak: *He may not, as unvalued persons do, Carve for himself* (*Ham.*, I/3, 20; *Oth.* II/3, 173); 3. Saygı ve nezaket göstermek ve ellerle etkili hareketler yapmak: *She discourses, she carves, she gives the leer of invitation* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 45; *L. Lab. Lost*, V/2, 323).

carver [*Be his own carver*] Kendinin yasası olma, kendi takdirine göre alma ya da seçme: *in braving arms, Be his own carver* (*Rich. II*, II/3, 144).

case[1] 1. Durum; 2. Koşul; 3. Olay: *I am in case to justle a constable* (*Tem.*, III/2, 26; *Hen. IV–2*, II/1, 106); 4. Yasal olarak düşünülmüş olayların durumu ve nedeni: *When every case in law is right* (*Lear*, III/2, 87; *Hen. VI–1*, V/3, 166); 5.

[dolayısıyla] soru: *in this case of favour* [örn. bu güzellik sorusunda] (*Cym.* I/6, 42); 6. Yasal işlemin biçimi: *I do not know the matter, he is 'rested on the case* (*Com. Err.*, IV/2, 42); 7. [*In case*] Şayet; 8. Belki: *In case some of you would fly from us* (*Hen. VI–3*, V/4, 34).

case[2] 1. Kap, kutu; 2. Örtü: *There then, that vizard, that superfluous case* (*L. Lab. Lost*, V/2, 387; *Rom. & Jul.*, I/4, 29); [Ruhu örten] Beden: *This case of huge spirit now is cold* (*Ant. & Cleo.*, IV/15, 89; *Tw. Night*, V/1, 165); 3. Göz yuvaları: *What with the case of eyes?* (*Lear*, IV/6, 144; *Win. Tale*, V/2, 12); 4. Kürklü hayvanların derisi: *but though my case be a pitiful one, I hope I shall not be flay'd out of it* (*Win. Tale*, IV/4, 814); 5. Giysiler: *I have cases of buckrom* (*Hen. IV–1*, I/2, 179; *M. Meas.*, II/4, 13); 6. Dizi, takım: *I have not a case of lives* (*Hen. V*, III/2, 4).

case, to 1. Kutulamak, kaplamak, örtmek, sarmalamak: *If I last in this service you must case me in leather* (*Com. Err.*, II/1, 85; *Hen. IV–1*, II/2, 53; *Cym.*, V/3, 22); 2. Kapamak, sarmak; 3. Kilitlemek: *And case thy reputation in thy tent* (*Troil & Cres.*, III/3, 187; *John*, III/1, 259); 4. Derisini yüzmek: *We'll make you some sport with the fox ere we case him* (*All's Well*, III/6, 103).

cased Kafese konulmuş: *A cased lion* (*John*, III/1, 259).

cashier, to Birinin elinden zorla parasını almak [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Partridge, 156/2].

casing Zarflanmış: *the casing air* (*Mac.*, III/4, 22).

casion bkz. *cagion*.

cask Mücevher kutusu: *A jewel, lock'd into the woeful'st cask* (*Hen. VI–2*, III/2, 409).

casque, cask [Fr. *Casque*] Miğfer, tulga: *the very casques That did affright the air at Agincourt* (*Hen. V*, prol., 13; *Rich. II*, I/3, 81); askeri otoritenin simgesi olarak: *not moving from th' casque to th' cushion* (*Cor.*, IV/7, 43; *Two Nob. K.*, III/6, 62).

cassan Peynir [16. yy.ın ortalarından itibaren. Diğer söylenişleri *cassam, cassom, casson, casum*'dur. En eski ve en çok kullanılan biçimi *cassan*'dır. 17. yy.da *cash* kısaltması görülür. Partridge, 156/2].

cassock 16. ve 17. yüzyıllarda giyilen askeri pelerin: *shake the snow from off their cassocks* (*All's Well*, IV/3, 169).

cast[1] 1. Zar atma: *Were it good To set the exact wealth of all our states All at one cast?* (*Hen. IV–1*, IV/1, 47; *Rich. III*, V/4, 9); 2. [Askeri] Top atışı ya da gülle dökme: *And why such daily cast of brazen cannon* (*Ham.*, I/) 1, 73); 3. Hafif renk derecesi: *the native hue of resolution Is sicklied o'er with the pale cast of thought* (*Ham.*, III/1, 84).

cast[2] **(casted)** Kullanımı bırakılmış, terk edilmiş, gözden çıkarılmış: *He hath brought a pair of cast lips of Diana* (*As You Like*, III/4, 15); *With casted slough* (*Hen. V*, IV/1, 23).

cast, to 1. Güreşte yere sermek, tuş etmek: *though he took up my legs sometime, yet I made a shift to cast him* (*Mac.* II/3, 41); 2. Sürüp uzaklaştırmak: *Be cast from possibility of all* (*Hen. VI–1*, V/4, 146; *Cym.*, V/4, 60); 3. Kusmak, boşaltmak: *His filth within being cast* (*M. Meas.*, III/1, 92); [öz. *up* ile] kusup çıkarmak: *Their villany goes against my weak stomach, and therefore I must cast it up* (*Hen. V*, III/2, 55; *Per.*, II/1, 42); [*cast the gorge*] feci halde çıkarmak, kusmak: *She, whom the spittle house and ulcerous sores Would cast the gorge at* (*Timon*, IV/3, 41); 4. Atmak, kurtulmak, savmak, kovmak: *the state ... Cannot with safety cast him* (*Oth.*, I/1, 149); 5. Hesaplamak, tahmin etmek, saymak: *You cast th' event of war ... And summ'd the accompt of chance* (*Hen. IV–2*, I/1, 166; *Hen. VI–2*, IV/2, 86); [dolayısıyla] [*cast beyond ourselves*] çok ileri gitmek, abartarak hesaplamak: *It is as proper to our age To cast beyond ourselves in our opinions* (*Ham.*, II/1, 112; *Ant. & Cleo.*, III/2, 17); 6. Ödemek; 7. Çeyiz olarak vermek: *something I may cast to you, not much* (*Two Nob. K.*, II/1, 2).

cast, at the last [halk deyimi] Son fırsat [takr. 1450 -1750 arası, 1600 başında standart İngilizce. Partridge, 156/2].

cast away, to Gemiyi karaya oturtup kazaya uğratmak: *Hath an argosy cast away* (*Mer. Ven.*, III/1, 100; *John*, V/5, 13).

cast by, to Bir yana atmak: *citizens Cast by their grave beseeming ornaments* (*Rom. & Jul.*, I/1, 93).

cast beyond the moon, to [deyim] Olmadık tahminlerde bulunmak [takr. 1540'tan itibaren. Heywood'un döneminde terk edilmeye yüz tutmuştur. Partridge, 156/2]

cast the water, to İdrar tahlili yapmak: *If thou couldst, doctor, cast The water of my land, find her disease* (*Mac.*, V/3, 50).

castigate, to **1.** Gururunu kırmak; **2.** Cezalandırmak: *If thou didst put this sour cold habit on To castigate thy pride* (*Timon*, IV/3, 240).

castigation Düzeltici disiplin ya da ceza, ıslah için cezalandırma: *fasting and prayer, Much castigation, exercise devout* (*Oth.*, III/4, 41).

castiliano vulgo [Yapay İsp.] Terbiyeli ve kibar konuşma: *What, wench! Castiliano vulgo! For here comes Sir Andrew Agueface* (*Tw. Night*, I/3, 42).

castle 1. [*Old land of the castle*] Gürültücü, şamatacı: *As the honey of Hybla, my old land of the castle* (*Hen. IV–1*, I/2, 42); [Fallstaff'ın özgün adı Sir John Oldcastle'a bir gönderme olabilir] **2.** [mec.] Güçlü korunma, müstahkem mevki: *Stand fast, and wear a castle on thy head!* (*Troil. & Cres.*, V/2, 187; *Titus*, II/1, 169).

cast(-)me(-)down [Fr. *Cassidony*] Fransız lavantası [takr. 1580-1800 arası. *Herbal* adlı kitabında (1597), Gerard, "basit insanlar"ın, *doe call it Castte me downe* diye söz ettiklerini yazar. bkz. Partridge, 156/2].

casual 1. Raslantısal: *accidental judgements, casual slaughters* (*Ham.*, V/2, 382); **2.** Raslantıya bağlı, kazaen, gücenilemez: *so your brace of unprizable estimations, the one is but frail and the other casual* (*Cym.*, I/4, 91).

casually [zarf] Kazaen, raslantısal olarak: *Search for a jewel that too casually Hath left mine arm* (*Cym.*, II/3, 141).

casualty 1. Şans; **2.** Risk: *awkward casualties* (*Per.*, V/1, 93; *Mer. Ven.*, II/9, 30; *Lear*, IV/3, 44).

cat 1. Misk yağı çıkarılan kedi: *Thou owest ... the cat no perfume* (*Lear*, III/4, 105; *As You Like*, III/2, 68); **2.** Nefret edilen bir kimseyi aşağılama ifadesi: *I could endure any thing before but a cat, and now he's a cat to me* (*All's Well*, IV/3, 237; *Cor.*, IV/2, 34); **3.** [*Tear a cat*] Şiddetle yüksekten atıp tutma, yüksek sesle aktör gibi jestler yaparak konuşma: *I would play ... a part to tear a cat in* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 30); **4.** [*Give language to a cat*] "İyi kalite içki kediyi bile konuşturur" deyişine gönderme: *Open your mouth; here is that which will give language to you, cat* [örn. konuşmana yardım eder] (*Tem.*, II/2, 83); **5.** [argo] Orospu [16. yy.dan itibaren. Aşifteler üzerine yazdığı mizah kitabıyla, Lyndesay, 1535. *Cat* sözcüğünün bu anlamda kullanılmasında Flamancanın etkisi vardır diye yazar. Partridge, 157/1].

cat in the pan, to turn [deyim] Çıkar için taraf ya da fikir değiştirmek, çıkarcı dönek, fırsatçı [1384'ten itibaren; Bacon'un *Denemeler*'inde; *The Vicar of Bray* başlıklı şarkıda izlenir. Partridge, 158/1].

Cataian 1. [Yazınsal] Çinli; **2.** [dolayısıyla] habis, sözlerine güvenilmeyen adam: *I will not believe such a Cataian, though the priest o' th' town commended him for a true man* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 144; *Tw. Night*, II/3, 73).

cataplasm Lapa: *no cataplasm so rare ... can save the thing from death* (*Ham.*, IV/7, 143).

cataract Hortum, kasırga: *You cataracts and hurricanoes, spout Till you have drenche'd oud steeples drown'd the cocks* (*Lear*, III/2, 2).

catastrophe 1. Son, sonuç, işin sonu: *This his good melancholy oft began, On the catastrophe and heel of pastime* (*All's Well*, I/2, 157); **2.** [dolayısıyla mizahi]

sonraki, arkadaki, gerideki: *Away, you scullion! ... I'll tickle your catastrophe* (*Hen. IV–2*, II/1, 60); 3. Dramatik bir yapıtın son olayı: *The catastrophe is a nuptial* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 77; *Lear*, I/2, 134).

catch 1. Yakalanmış, ya da yakalanması gereken kişi: *No doubt but he hath got a quiet catch* (*Tam. Shrew*, II/1, 331; *Troil & Cres.*, II/1, 100); 2. Çeşitli sesler için bestelenen müzik parçası, kanon yapılarak söylenir: *We did keep time, sir, in our catches* (*Tw. Night*, II/3, 93; *Tem.*, III/2, 126).

catch, to 1. Elde etmek, sahip olmak; 2. Sağlamak: *to catch the English crown* (*Hen. VI–3*, III/2, 79; *Mac.* I/7, 3); *have is have, however men do catch* (*John*, I/1, 173); 3. [mec.] Sirayet etmek, bulaştırmak: *My tongue should catch your tongue's sweet melody* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 189); 4. [*Catch the air*] Soluklanmak: *That makes him gasp ... and catch the air* (*Hen. VI–2*, III/2, 371) 5. Aniden kapmak, aniden kavramak: *Thy wit is as quick as the greyhound's mouth, it catches* (*Much Ado*, V/2, 12). 6. [*Catch cold*] Soğuğa maruz kalıp üşümek: *and thou canst not smile as the wind sits, Thou'lt catch cold shortly* (*Lear*, I/4, 101).

catching 1. Çekici; 2. Bulaşıcı: *which is not catching Where there is faith* (*Two Nob. K.*, I/2, 45).

catchpole Küçük memur: *A trusty catchpole* (*Cardenio*, V/1, 1822).

cate-log [Launce'ın söyleyişi] Katalog: *Here is the cate-log of of her condition* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 274).

cater-cousins Yakın arkadaşlar: *His master and he (saving your worships reverence) are scarce cater-cousins* (*Mer. Ven.*, II/2, 131).

caterpillar Haris, açgözlü kimse: *The caterpillars of the commonwealth* (*Rich. II*, II/3, 166).

caterwaul, to Cinsel ilişkide bulunmak [16. yy. ikinci yarısından itibaren. takr. 1700'den sonra, *caterwauling* daha yaygın. Nash, Congreve; *Humphry Clinker*'de hizmetçilere ilişkin kullanmıştır: ... *junketing and caterwauling with the fellows of the country*", Partridge, 160/1].

cates [Çoğul] Tat veren lezzetli yiyecekler: *feed on cates* (*Hen. IV–1*, III/1, 161; *Com. Err.*, III/1, 28). [*Tam. Shrew*, II/1, 189'da "*For dainties are all Kates*", sözleriyle Katherine adı üzerinde oyun yapılmıştır].

catling Tezeneli çalgıların ince telleri: *unless the fiddler Apollo get his sinews to make cutlings on* (*Troil. & Cres.*, III/3, 304).

cat-o'-mountain Üstü benekli yaban kedisi, leopar, panter: *pard or cat-o'-mountain* (*Tem.*, IV/1, 260); *your cat-o'-mountain looks* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 26).

caudie bkz. *candy*.

caudle 1. Hastalara verilen sıcak içkili lapa [bu, şarap ya da birayla karıştırılmış sulu yulaf lapasıydı]: *Where lies thy pain? ... A caudle ho!* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 72); 2. [*Hempen caudle*] İdam ipi, yular: *You shall have a hempen caudle then, and the help of hatchet* (*Hen. VI–2*, IV/7, 90).

caudle, to Sıcak, teskin edici içecek vermek: *Will the cold brook, Candied with ice, caudle thy morning taste* (*Timon*, IV/3, 226).

cause 1. Tartışma konusu: *What counsel give you in this weighty cause* (*Hen. VI–2*, III/1, 289; *Tam. Shrew*, IV/4, 26); 2. Saldırı, suçlama: *What was thy cause? Adultery?* (*Lear*, IV/6, 109); 3. İş; 4. Sorun, çözümlenmesi gereken şey: *The cause craves haste* (*Lucrece*, 1295; *L. Lab. Lost*, V/2, 792; *Hen. V*, I/1, 45); 5. Hastalık, illet: *touch'd with that malignant cause* (*All's Well*, II/1, 111; *Cor.* III/1, 234); 6. [Düello terimi] Düelloyu gerektirecek neden: *The first and second cause will not serve my turn* (*L. Lab. Lost*, I/2, 178).

'cause [*Because* = çünkü sözcüğünün kestirmesi]: *called so 'Cause they take vengeance* (*Titus*, V/2, 63; *Mac.*, III/6, 21).

causeless Doğal hukuk açısından geçerli olmayan: *things supernatural and causeless* (*All's Well*, II/3, 3).

'cause why [ya da *I why*] Bunun nedeni [14. yy.dan 16. yy.a kadar standart İngi-

lizce; 17. ve 18. yy.larda halk ağzı; 19. ve 20. yy.larda lehçe. Partridge, 161/2].

cautel Hile, yalan, savaş hilesi: *no soil nor cautel doth besmirch The virtue of his will* (*Ham.*, I/3, 15; *L. Compl.*, 303).

cautelous Kurnaz: *caught With cautelous baits and practice* (*Cor.* IV/1, 33; *Jul. Caes.*, II/1, 129).

cauterizing bkz. *cantherizing.*

caution Önlem alma, dikkatli olma: *And that well might Advise him to a caution* (*Mac.* III/6, 44).

cavaleiro 1. Şövalye, kılıç kullanmada ustalaşmış centilmen; 2. [dolayısıyla] yiğit: *all the cabileros about London* [q.; ff. *cavaleros*] (*Hen. IV–2*, V/3, 59); [unvan olarak da kullanılırdı] *Master Page, and eke Cavaliero Slender* [f. 1 *caualery*] (*Mer. Wives Win.*, II/3, 74; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 23).

cavalery *cavaleiro*'nun varyantı]

cavalleria [İtal.] Centilmenler grubu, topluluğu: *or she'll disfurnish us of all our cavalleria* [q. *Caualereea*] (*Per.*, IV/6, 12).

cave, to Mağarada yaşamak: *such as we Cave here* (*Cym.*, IV/2, 136).

cave-keeper Mağarada yaşayan: *I thought I was a cave-keeper* (*Cym.*, IV/2, 298).

cave-keeping [mec.] Saklanmış, gizlenmiş: *Cave-keeping evils* (*Lucrece*, 1250).

caveto [Lat.] Dikkatli ol, kendine mukayyet ol: *Therefore Caveto be thy counsellor* (*Hen. V*, II/3, 53).

caviary, caviare Tuzlanmış Mersin Balığı yumurtası, havyar: *the play ... pleas'd not the million, 'twas caviary to the general* [örn. onu tatmayanlara yavan gelebilir] (*Ham.*, II/2, 437).

cease bkz. *cess.*

cease, to 1. Durmak; 2. Son bulmak; 3. Alıkoymak: *A certain stuff, which, being ta'en, would cease The present pow'r of life* (*Cym.*, V/5, 255); 4. [*Be not ceas'd*] Susturulmaya izin vermemek: *be not ceas'd With slight denial* (*Timon*, III/1, 16).

ceinture bkz. *center.*

celestial [Şaka kabilinden] İlahi ve ruhsal konulara aklını takmış olan: *Give me thy hand celestial* (*Mer. Wives Win.* III/1, 106).

censer Genellikle süsleri ve delikli kapağı olan tütsü çanağı: *Here's a snip and nip and cut and slish and slash, Like to a censer in a barber's shop* (*Tam. Shrew*, IV/3, 91); [*Thin man in a censer*] Tabanında bir ermiş kabartması olan tütsü çanağı: *I'll tell you what, you thin man in a censer* (*Hen. IV–2*, V/4, 20).

censor Antik Roma'da nüfus sayımından ve kamunun ahlaksal konularından sorumlu iki yargıcından biri: *Censorinus ... And nobly nam'd so, twice being censor* (*Cor.*, II/3, 244).

censure 1. Suçlu bulan mahkeme kararı: *Your heaviest censure* (*Cor.*, V/6, 141; *Oth.*, V/2, 368); 2. Kanı, düşünce; 3. Yargılama: *Take each man's censure, but reserve thy judgement* (*Ham.*, I/3, 69; *Win. Tale*, II/1, 36; *As You Like*, IV/1, 7; *Rich. III*, II/2, 144); 4. [Bir kimse ya da şey üzerinde] Olumsuz kanı, kabahatlı bulan düşünce, kanı: *your late censure Both of his truth and him* (*Hen. VIII*, III/1, 64; *M. Meas.*, III/2, 186; *Lear*, I/4, 210).

censure, to 1. Hüküm vermek: *When I, that censure him, do so offend* (*M. Meas.*, II/1, 29; *Lear*, V/3, 3); 2. Bir şey üstünde fikir yürütmek, tahmin etmek: *both your armies, whose equality By our best eyes cannot be censured* (*John*, II/1, 328; *Cor.*, II/1, 22; *Jul. Caes.*, III/2, 16); 3. [*On* ile] Fikir vermek: *That I ... Should censure thus on lovely gentlemen* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 19; *Ham.*, III/2, 87).

center [Fr. *Ceinture*] Kemer, kuşak: *Now happy he whose cloak and center can Hold out this tempest* (*John*, IV/3, 155).

centre 1. Dünyanın merkezi: *I will find Where truth is hid, though it were hid indeed Within the centre* (*Ham.*, II/2, 159; *Mid. N. Dr.*, III/2, 54); 2. [Ptolemaios sistemine göre] Uzayın merkezi olan dünya: *The heavens themselves, the planets, and this centre Observe degree, priority and place* (*Troil. & Cres.*, I/3, 85); 3. Bedenin merkezi olan yürek ya

da ruh: *Affection! thy intention stabs the centre* (*Win. Tale*, I/2, 138; *Rom. & Jul.*, II/1, 2; *Sonn.*, CXLVI, 1).

century 1. Roma ordusunun birimi; büyük olasılıkla bir birimde 100 asker bulunuyordu: *dispatch Those centuries to our aid* (*Cor.*, I/7, 3); 2. [Sayı olarak] Yüz: *a century of prayers* (*Cym.*, IV/2, 391).

cerecloth Kefen [bunların mumla takviye edilmişleri de vardı]: *To rib her cerecloth in the obscure grave* [f. 1 *cearecloath*] (*Mer. Ven.*, II/7, 51).

cerements [Çoğul] Mumlanmış beden sargıları, mezar giysisi: *thy canoniz'd bones, hearsed in death, Have burst their cerements* [f. 1; qq. *cerments*; ff. 2-4 *cearments*] (*Ham.*, I/4, 48).

ceremony 1. Devleti simgeleyen bir donatımlık [aksesuar]: *the King ... His ceremonies laid by* (*Hen. V*, IV/1, 104; *M. Meas.*, II/2, 59); 2. [Aynı zamanda] Törensel süsler: *Disrobe the image, If you to find them deck'd with ceremonies* (*Jul. Caes.*, I/1, 65); 3. Geleceği gösteren iyiye ya da kötüye işaret: *dreams and ceremonies* (*Jul. Caes.*, II/1, 197).

ceres Ürün ve Bereket Tanrıçası; Anadolu'da Kibele.

'cern [kısaltma] [*Concern*] İlgi, ilişki, ilgilendirme (*Tam. Shrew*, V/1, 75).

certainly Sabırla, sabit bir biçimde: *and therefore are we certainly resolv'd* (*Hen. VI–1*, V/1, 37).

certes Elbette, kuşkusuz: *And certes the text most infallibly concludes* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 163; *Tem.*, III/3, 30; *Oth.*, I/1, 16).

certificate Lisans, patent: *Why, this is a certificate* (*Hen. IV–2*, II/2, 121).

certify, to Güvence vermek, garanti etmek: *Antonio certified the Duke They were not with Bassanio in his ship* (*Hen. VI–1*, II/3, 32; *Mer. Ven.*, II/8, 10; *Rich. III*, I/4, 98).

cess[1], cease 1. [*Decease*'in bozulmuş biçimi] Tükenme; 2. Ölüm: *The cess of majesty Dies not alone* [ff. *cease*; qq. *cesse*] (*Ham.*, III/3, 15; *Cym.*, IV/2, 112; *Lear*, V/3, 265).

cess[2] [*Assess* sözcüğünün bozulmuşu] 1. Keşif; 2. Takdir etme; 3. Değerlendirme: *Poor jade is wrung in the withers, out of all cess* [örn. tüm değerlendirmelerin ötesinde] (*Hen. IV–1*, II/1, 7).

cesse, to 1. [*Cease* sözcüğünün değişik yazılışı] Durmak, dinmek; 2. Bitmek; 3. Vazgeçmek: *Or, ere they meet, in me, O nature, cesse!* (*All's Well*, V/3, 72).

cestern, cesterne Sarnıç: *Or keep it as a cestern for foul toads* (*Oth.*, IV/2, 61).

chace [*Chase*'in varyantı] bkz.: özellikle 4. madde.

chafe Öfke, kızgın tavır: *How this Herculean Roman does become The carriage of his chafe* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 85).

chafe, to 1. İncitmek, canını sıkmak, sinirlendirmek: *I chafe you if I tarry* (*Tam. Shrew*, II/1, 241); 2. [Deniz ya da ırmak] Kıyıyı aşındırmak: *The troubled Tiber chafing with her shores* (*Jul. Caes.*, I/2, 101; *Lear*, IV/6, 21; *Win. Tale*, III/3, 88).

chafed Kızdırılmış, öfkelendirilmiş: *And Warwick rages like a chafed bull* (*Hen. VI–3*, II/5, 126; *Troil. & Cres.*, prol., 2).

chafe-litter [argo] Edepsiz kişi [16. yy.ın ikinci yarısından 17. yy. ilk yarısına kadar. Partridge, 163/1]

chaffless 1. Şakası olmayan; 2. [dolayısıyla] karakteri değer taşımayan: *but the gods made you* (*Unlike all others*) *chaffless* (*Cym.*, I/6, 178).

chaffy Değersiz: *that thou liest, and art ... a chaffy lord Not worth the name of villain* (*Two Nob. K.*, III/1, 41).

chain, to Çevrelemek, kucaklamak, sarılmak: *O thou day o' th' world, Chain my arm'd neck* (*Ant. & Cleo.*, IV/8, 14).

chair 1. Makam [taht, yargıç makamı vb.]: *The several chairs of order look you scour* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 61; *Jul. Caes.*, III/2, 63; *Hen. VI–3*, I/4, 97); 2. Sedye: *O for a chair To bear him easily hence!* (*Oth.*, V/1, 82); 3. Tekerlekli engelli koltuğu [yaşlılık simgesi]: *When sapless age and weak unable limbs Should bring thy father to his drooping chair* (*Hen. VI–1*, IV/5, 5).

chair-days [İhtiyarlar için] Dinlenme zamanı: *And in thy reverence, and thy chair-days, thus To die in ruffian battle?* (*Hen. VI–2*, V/2, 48).

chaliced Kadeh biçiminde çiçek: *chalic'd flowers* (*Cym.*, II/3, 23).

chalk out, to (down) Bir hareketin, davranışın altını çizmek [takr. 1570. 16. yy.da halk deyimi; daha sonra Standart İngilizce. Partridge, 164/1].

challenge 1. İstem, talep; **2.** Sav: *And not of any challenge of desert* (*Hen. VI–1*, V/4, 153); **3.** [Huk.] Resmi protesto: *and make my challenge You shall not be my judge* (*Hen. VIII*, II/4, 77); **4.** Teke tek dövüş ya da düello çağrısı: *A challenge, on my life* (*Rom. & Jul.*, II/4, 8; *Much Ado*, I/1, 41).

challenge, to 1. Suçlamak, itham etmek: *Dishonoured thus and challenged wrongs?* (*Titus*, I/1, 340; *Mac.*, III/4, 41); **2.** Hak olarak talep etmek; **3.** İstemek; **4.** İddia etmek: *I am a subject, And I challenge law* (*Rich. II*, II/3, 134; *L. Lab. Lost*, V/2, 805; *Oth.*, II/1, 211); **5.** Teke tek dövüşe çağırmak: *challeng'd him at the burbolt* (*Much Ado*, I/1, 42; *Hen. VIII*, I/1, 34, *Tw. Night*, II/3, 127).

challenger Davacı, talep sahibi: *Your crown and kingdom, indirectly held From him, the native and true challenger* (*Hen. V*, II/4, 95; *Ham.*, IV/7, 28).

chamber 1. [*of (a person's) chamber*] Mabeyinci: *When we have mark'd with blood those sleepy two Of his own chamber* (*Mac.*, I/7, 76; *As You Like*, II/2, 5; *Per.*, I/1, 151); **2.** Metropol ya da başkent: *Welcome, sweet Prince, to London to your chamber* (*Rich. III*, III/1, 1); **3.** Küçük savaş topu [16. ve 17. yy.lar]: *to venture upon the charg'd chambers bravely* [örn. doldurulmuş toplar, ama müstehcen ikinci bir anlam var.] (*Hen. IV–2*, II/4, 52; *Hen. V*, III/ch.)

chamber-councils Özel işler ya da konular: *I have trusted thee, Camillo, With all the nearest things to my heart, as well My chamber-councils* (*Win. Tale*, I/2, 237).

chambered Oturmuş, yerleşmiş: *the best blood chamber'd in his bosom* (*Rich. II*, I/1, 49).

chamberer Kadınların odalarını sık ziyaret eden kişi, [dolayısıyla] çapkın: *those soft parts of conversation That chamberers have* (*Oth.*, III/3, 265).

chamberlain 1. Kralların ve lordların yatak odalarında bekleyen görevli: [mec.] *thinks't That the bleak air, thy boisterous chamberlain, Will put thy shirt on warm?* (*Timon*, IV/3, 222); **2.** Kralın özel odalarının ve ev işlerinin başında olan görevli: *As much unto my good Lord Chamberlain* (*Rich. III*, I/1, 123); **3.** Handaki yatak odalarının başında olan hizmetli: *What ho! Chamberlain!* (*Hen. IV–1*, II/1, 47).

chamber-lye İdrar: *and your chamber-lye breeds fleas like a loach* (*Hen. IV–1*, II/1, 20).

chambermaid Leydinin oda hizmetçisi: *My niece's chambermaid* (*Tw. Night*, I/3, 51).

chamblet bkz. *camlet*.

chameleon Bukalemun [önceleri havada uçtuğu sanılırdı]: *Excellent, I' faith, of the chameleon's dish: I eat the air, promise-cramm'd* (*Ham.*, III/2, 93; *Hen. VI–3*, III/2, 191); [gönderme] *though the chameleon Love can feed on the air* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 172).

champaign Manzarası çok geniş olan ova ya da düzlük: *With shadowy forests and with champaigns rich'd* (*Lear*, I/1, 64; *Tw. Night*, II/5 160); [gönderme] *a goodly champaign plain* [ff. 1-2 *champian*; ff. 3-4 *champion*] (*Lucrece*, 1247).

champion 1. Cesaretli dövüşçü: *A stouter champion never handled sword* (*Hen. VI–1*, III/4, 19; *Titus*, I/1, 65); **2.** Kendi davası için savaşan ya da teke tek dövüşen kişi: *Why then the champions are prepar'd* (*Rich. II*, I/3, 5; *Per.*, I/1, 61; *Ven. & Adon.*, 596).

champion, to 1. Meydan okumak, karşı koymak; **2.** Biriyle vuruşmak: *come fate into the list, And champion me to th' utterance* (*Mac.*, III/1, 71).

chance 1. Olay: *Against ill chances men are ever merry* (*Hen. IV–2*, IV/2, 81; *Ham.*, V/2, 334; *Mac.* II/3, 91); 2. [*Main chance*] En önemli olay ya da olgu: *man may prophesy ... of the main chance of things* (*Hen. IV–2*, III/1, 83).

chance, to 1. [*May chance*] Olabilmek: *ye may chance burn your lips* (*Troil. & Cres.*, I/1, 26; *Much Ado*, II/3, 235; *Hen. IV–2*, II/1, 11); 2. [*How chance*] Nasıl olmak: *How chance the King comes with so small a number* (*Lear*, II/4, 63; *Mer. Wives Win.*, V/5, 217; *Hen. IV–2*, IV/4, 20).

chancellor 1. [*High Chancellor*] Başbakan, şansölye: *Sir Gilbert Peck his chancellor* (Hen. VIII, II/1, 20); 2. [*chancellor*] bakan, kraliyet mührünü taşıyan başmabeyinci: *Sir Thomas More is chosen Lord Chancellor in your place* (*Hen. VIII*, III/2, 394; *Hen. VI–3*, I/1, 238).

change 1. Değiş tokuş, mübadele: *or that I yesternight Maintain'd the change of words with any creature* (*Much Ado*, IV/1, 183; *Hen. V*, IV/8, 29; *Troil. & Cres.*, III/3, 27); 2. Değişkenlik, kapris: *You see how full of changes his age is* (*Lear*, I/1, 288; *Cym.*, I/6, 115; *Sonn.*, XX, 4); 3. [Müzikte] Modülasyon, gam ya da ses değişimi: *Hark, what fine change is in the music* (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 68); [şiirde] *Why is my verse ... So far from variation or quick change* (*Sonn.*, LXXVI, 2); 4. [Dansta] Figür ya da ront: *Then in our measure do but vouchsafe one change* (*L. Lab. Lost*, V/2, 209).

change, to 1. Mübadele etmek, trampa etmek, değiş tokuş yapmak: *Wilt thou change fathers?* (*As You Like*, I/3, 91; *L. Lab. Lost*, V/2, 134); 2. [dolayısıyla *change eyes*] Aşık olmak: *At the first sight They have chang'd eyes* (*Tem.*, I/2, 442); 3. [*change for*] değişmek: *She must change for youth* (*Oth.*, I/3, 349); 4. İfade ya da renk değiştirme [yüzü solmak, utancından kızarmak gibi]: *Change you, madam; The worthy Leonatus is in safety;* (*Much Ado*, V/1, 140; *Hen. V*, II/2, 73).

changeable Değişik ışıklarda ve hareketlerde renk değiştiren, yanardönerli: *the tailor make thy doublet of changeable taffeta, for thy mind is a very opal* (*Tw. Night*, II/4, 74).

change one's tune [argo] Bir kimsenin davranışlarını, konuşmasını vb. değiştirmesi [takr. başlangıcı 1570. Partridge, 166/1]

changeful 1. Değişken; 2. Vefasız; 3. İstikrarsız: *When we will tempt the frailty of our powers, Presuming on their changeful potency* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 97).

changeling 1. Gelgeç; 2. Vefasız: *yet his nature In that's no changeling* (*Cor.*, IV/7, 11; *Hen. IV–1*, V/1, 76); 3. Değiştirilen çocuk [İnanışa göre, çalınan güzel bir çocuk yerine, periler tarafından bırakılan çirkin çocuk]: *She never had so sweet a changeling* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 23; *Two Nob. K.*, IV/2, 44); [gönderme] *I do beg but a little changeling boy* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 120); 4. [mec.] Bir mektubun değiştirilip onun yerine konulan başka mektup: *Folded the writ up in the form of th' other ... The changeling never known* (*Ham.*, V/2, 53).

channel Sokak su mazgalı: *Throw me in the channel?* (*Hen. IV–2*, II/1, 48; *Hen. VI–3*, II/2, 141).

channel, to İz ya da çukur açmak: *No more shall trenching war channel her fields* (*Hen. IV–1*, I/1, 7).

chanson Şarkı: *the first row of the pious chanson* (*Ham.*, II/2, 419).

chantry Kurucularının ve başkalarının ruhu için dua edilen küçük özel kilise: *go with me, and with this holy man, Into the chantry by* (*Tw. Night*, IV/3, 24).

chaos 1. Dibi görünmeyen, derin, karanlık uçurum: *Vast sin-concealing chaos, nurse of blame!* (*Lucrece*, 767; *Ven. & Adon.*, 1020); 2. Dünyanın maddeleşmediği, biçimlerin oluşmadığı süredeki gibi büyük karmaşa: *This chaos, when degree is suffocate* (*Troil. & Cres.*, I/3, 125; *Oth*, III/3, 92); 3. Elementlerin karmakarışık, düzensiz ve uyumsuz olduğu durum: *O heavy lightness, serious vanity. Misshapen chaos of well-seeming forms*

(*Rom. & Jul.*, I/1, 179); 4. Biçimsiz kitle: *To disproportion me in every part, Like to a chaos, or an unlik'd bear-whelp* (*Hen. VI–3*, III/2, 161).

chap[1] Derideki çatlak: *chaps of age* (*Titus*, V/3, 77).

chap[2] [Çoğul] Çene kemiği: *Open your chaps again* (*Tem.*, II/2, 86; *Hen. IV–2*, II/4, 130; *Ant. & Cleo.*, III/5, 13).

chape Kının metal ucu: *the chape of his dagger* (*All's Well*, IV/3, 143).

chapel, to Kutsal bir yere gömmek ya da gömülmek: *give us the bones Of our dead kings, that we may chapel them* (*Two Nob. K.*, I/1, 50).

chapeless Uçsuz: *and old rusty sword ... with a broken hilt, and chapeless* (*Tam. Shrew*, III/2, 48).

chapless Alt çenesi olmayan: *With reeky shanks and yellow chapless skulls* (*Rom. & Jul.*, IV/1, 83; *Ham.*, V/1, 87).

chaplet Başa geçirilen zafer dalı (*Two Nob. K.*, I/1, sa.)

chapman 1. Tüccar, satıcı: *Not utt'red by base sale of chapmen's tongues* (*L. Lab. Lost*, II/1, 16); 2. Müşteri, alıcı: *Fair Diomed, lo do as Chapmen do. Dispraise the thing that they desire to buy* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 76).

charact bkz. *caract.*

character 1. Yazı, baskı: *What's on this tomb I cannot read, the character I'll take with wax* (*Timon*, V/3, 6; *Sonn.*, LIX, 8); 2. [çoğul] harfler: *he cut our roots in characters* (*Cym.* IV/2, 49); 3. El yazısı: *Know you the Hand? – 'Tis Hamlet's character* (*Ham. I/3, 59; IV/VII, 51)* 4. Gizli yazışma için şifre, gizli el yazısı [mec.]: *There's a kind of character in thy life* (*Meas. for Meas.*, I/1, 27); 5. Görünüş, tavır, ahlaksal nitelikler: *thou hast a mind that suits With this thy fair and outward character* (*Tw. Night*, I/2, 51; *Cor.*, II/1, 65).

character, to Yazmak, kazarak yazmak, hakketmek: *And these few precepts in thy memory Look thou character* (*Ham.*, I/3, 59; *Lear*, I/2, 68; *Two Gent Ver.*, II/7, 4; *Hen. VI–3*, III/1, 300).

characterless Ardında tek bir satır ya da kayıt bırakmayan kişi: *And mighty states characterless are grated To dusty nothing* (*Troil. & Cres.*, III/2, 188).

charactery Yazım: *Fairies use flow'rs for their charactery* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 73); [mec.] *I will construe to thee, All the charactery of my sad brows* (*Jul. Caes*, II/1, 308).

charbon [Fr. *chair bonne* = iyi et] Oruca karşı olan, et seven kişi, etobur: *for young Charbon the puritan and old Poysam* [Fr. *Poisson*: balık] *the papist* (*All's Well*, I/3, 52).

chare Ufak tefek ev işi: *as the maid that milks And does the meanest chares* (*Ant. & Cleo.*, IV/15, 75).

charge 1. Yük: *'Tis great charge to come under one body's hand* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 96; *Much Ado*, I/1, 103; *Win. Tale*, I/2, 26); 2. Bagaj, yol eşyası: *They will along with company, for they have great charge* (*Hen. IV–1*, II/1, 46); 3. Önemli, değerli ağırlık: *many parcels of charge* [örn. değerli eşyalar] (*Win. Tale*, IV/4, 258; *Rom. & Jul.*, V/2, 18); 4. Masraf, bedel; 5. [Dolayısıyla *on your charge*] Senin hesabına: *Have by some surgeon, Shylock, on your charge To ship his wounds* (*Mer. Ven.*, IV/1, 257; *Hen. VI–2*, I/1, 61); 6. [*be at charges*] Satın alma: *I'll be at charges for a looking-glass* (*Rich. III*, I/2, 255); 7. Emir, buyruk [dolayısıyla *on charge*] emirle, buyrukla: *I'll nothing do on charge* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 133); 8. [*give in charge*] Emir verme: *Confin'd together in the same fashion as you gave in charge* (*Tem.*, V/1, 8; *Hen. VI–2*, II/4, 80; *Rich., III*, I/1, 85); 9. [*have in charge*] Görevlendirme: *As by your high imperial Majesty I had in charge at my depart for France* (*Hen. VI–2*, I/1, 2); 10. Askeri komuta makamı, [aynı zamanda] komuta altındaki birlikler: *I'll procure this fat rogue a charge of foot* (*Hen. IV–1*, II/4, 546; *Jul. Caes.*, IV/2, 48; *Cor.*, IV/3, 44); 11. [Dolayısıyla, *limits of the charge*] Bir ordudaki emir-komuta zinciri: *And many limits*

of the charge set down But yesternight (*Hen. IV–1*, I/1, 35); 7. [Silahla] Saldırı durumu, hücum pozisyonu: *Their armed staves in charge* (*Hen. IV–2*, IV/1, 118).

charge, to 1. Yüklemek: [mec.] *The heart is sorely charg'd* (*Mac.*, V/1, 54; *Mer. Wives Win.*, II/2, 165; *Hen. V*, I/2, 15); 2. Emretmek, kornut vermek: *Thou canst not, Cardinal, devise a name So slight ... To change me to an answer, as the Pope* [örn. Yanıtlamam için emir ver] (*John*, III/1, 151; *Mer. Ven.*, IV/1, 298); 3. [Silahı] Doğrultmak, yöneltmek: *I shall meet your wit in the career, and you charge it against me* (*Much Ado*, V/1, 136; *L. Lab. Lost*, V/2, 88).

chargeful Pahalı: *The fineness of the gold, and chargeful fashion* [örn. pahalı tasarım ya da işçilik (*Com. Err.*, IV/1, 29).

charge-house Yatılı okul: *Do you not educate youth at the charge-house on the top of the mountain?* (*L. Lab. Lost*, V/1, 83).

charging staff At üzerinde dövüşte ya da yarışmada kullanılan kargı ya da mızrak: *He bears a charging-staff, embossed with silver* (*Two Nob. K.*, IV/2, 140).

chariness 1. Titizlik; 2. Dürüstlük, doğruluk: *I will consent to any villainy against him, that may not sully the chariness of our honesty* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 99).

charitable Sevecen: *Why have you that charitable title from thousands, did not you chiefly belong to my heart* (*Timon*, I/2, 91).

Charles' wain [Takım yıldızı] Büyük Ayı: *Charles' wain is over the new chimney* (*Hen. IV–1*, II/1, 2).

charm 1. Çekici olan kişi ya da nesne: *For when I am reveng'd upon my charm, I have done all* (*Ant. & Cleo.*, IV/12, 16; *Oth.*, V/1, 35); 2. Büyü, sihir, tılsım, afsun: *To work mine end upon their senses that This airy charm is for* (*Tem.*, V/1, 54); (*Rom. & Jul.*, II/prol., 6; *Lear*, V/3, 48).

charm, to 1. Yalvarmak: *I charm you, by my once commended beauty* (*Jul. Caes.*, II/1, 271); 2. [*Charm the tongue*] Susmak, dilini tutmak: *I will not charm my tongue, I am bound to speak* (*Oth.* V/2, 184; *Tam. Shrew*, IV/2, 58; *Hen. VI–2*, IV/1, 64).

charmed 1. Gizli ya da büyülü güçlerle donanmış: *Boil thou first I' th' charmed pot* (*Mac.*, IV/1, 9; *L. Compl.*, 146); 2. Afsunla güçlenmiş: *charmed life* (*Mac.*, V/8, 12).

charmer Büyü güçleri olan ya da bu gücü kullanan: *She was a charmer, and could almost read The thoughts of people* (*Oth.*, III/4, 57).

charming Büyüleme ve afsunlama gücü taşıyan: *two charming words* (*Cym.*, I/3, 35).

charneco Tatlı Portekiz şarabı [Portekiz'deki Carneca kentinden imal edilen bir tür şarap]: *a cup of charneco* (*Hen. VI–2*, II/3, 63).

charter Ayrıcalık, imtiyaz, onaylanmış hak: *as large a charter as the wind, To blow on him to please* (*As You Like*, II/7, 48; (*Oth.*, I/3, 245; *Rich. III*, III/1, 54).

chartered Lisanslı, imtiyaz sahibi: *The air, a charter'd libertine, is still* (*Hen. V*, I/1, 48).

charterhouse [*Sister of the Charterhouse*] [halk ağzı] öz. Kocasına laf yetiştiren kadın [16. yy. Tyndale, 1528'de rahibeler konusunda şöyle demiştir: "*Their silence shall be a satisfaction for her*". 1384'te kurulmuş olan "*Brothers and Sisters of Charterhouse*"da kadınların da erkekler kadar eşit hakları vardı. Partridge, 168/2].

chary[1] [sıf.] Ölçülü, utangaç: *The chariest maid* (*Ham.*, I/3, 36).

chary[2] [zarf] Dikkatli bir biçimde: *thy heart, which I will keep so chary As tender nurse to her babe* (*Sonn.*, XXII, 11).

chase 1. Takip, kovalama: *I am out of breath in this fond chase* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 88); 2. Yarış: *In this holy chase* (*Jul. Caes.*, I/2, 8); 3. İzlemede, takipte [hem kovalayan hem de kovalanan için kullanılır]: *Have some unhappy passenger in chase* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 15; *John*, I/1, 223; *Sonn.*, CXLIII, 5); 4. [*by this kind of chase*] Tartışmayı izleme: *By this kind of chase,*

I should hate him (*As You Like*, I/3, 32); **5.** [*The chase*] Avcılık sporu: *I do follow here in the chase* (*Oth.*, II/3, 363; *Ven. & Adon.*, 3); **6.** Av alanı: *Upon the north side of this pleasant chase* (*Titus*, II/3, 255; *Two Nob. K.*, V/1, 131); **7.** Avlanan hayvan: *This is the chase* (*Win. Tale*, III/3, 57); **8.** [Çoğul. teniste kullanılan bir terim] Tenisçi yetişemediği için topun iki kez yere vurması; *That all the courts of France will be disturb'd With chases* [*chases* ile soz oyunu] (*Hen. V*, I/2, 266).

chase, to 1. Taciz etmek, eziyet etmek, zarar vermek: *Though Fortune, visible an enemy, Should chase us with my father* (*Win. Tale*, V/1, 217); **2.** [*Chas'd your blood out of appearance*] Yüzünün rengi gitti ya da soldu (*Hen. V*, II/2, 75).

chaste 1. Bakir, bekâr: *she will still live chaste?* (*Rom. & Jul.*, I/1, 217; *Mer. Ven.*, I/2, 107); **2.** Lekesiz, namuslu: *you chaste stars* (*Oth.* V/2, 2).

chat, to Dedikodu yapmak: *she chats him* (*Cor.*, II/1, 208).

chawdron, chaudron Bağırsaklar: *Add thereto a tiger's chawdron* (*Mac.* IV/1, 33).

che [Güneybatı şivesi "ch" sessizlerden önce kullanılırdı] Ben: *keep out, che vor'ye* [örn. sana garanti veririm] (*Lear*, IV/6, 240).

cheapen, to Pazarlık etmek ya da fiyat önermek: *I'll never cheapen her* (*Much Ado*, II/3, 31; *Per.*, IV/6, 10).

cheat Hile, hilekârlık, dolandırıcılık: *my revenge is the silly cheat* (*Win. Tale*, IV/3, 28).

cheater 1. Krala kalan [kraliyete geçen] mallara bakan görevli: [mec.] *I will be cheaters to them both, and they shall be exchequers to me* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 70; *Titus*, V/1, 111); **2.** [*Tame cheater*] Avcılıkta yem ya da tuzak olarak kullanılan ördek, tavuk vb. gibi evcil hayvanlar: *He's no swagg'rer, hostess, a tame cheater, I' faith, you may stroke him as gently as a greyhound puppy* (*Hen. IV–2*, II/4, 97). [*Hen. IV–2*, II/4, 102'de bu sözcük aynı zamanda birinci fıkradaki anlamı da içerir].

check Serzeniş, sitem, kabahat bulma, eleştiri: *against all checks, rebukes, and manners* (*Mer. Wives Win.*, III/4, 80; *Oth.*, III/3, 67; *Ant. & Cleo.*, IV/4, 31).

check, to 1. Azarlamak, serzenişte ya da sitemde bulunmak: *Check'd like a bondman, all his faults observ'd* (*Jul. Caes.*, IV/3, 97; *All's Well*, I/1, 67; *Lear*, II/2, 142); **2.** Öfkesini yenmek, kendisini tutmak, ya da kontrol etmek: *thou mayest be a queen, and check the world!* (*John*, II/1, 123; *Hen. VI–3*, II/6, 12); **3.** [dolayısıyla] Dizginleri çekmek: *check the fiery steeds* (*Hen. VI–3*, III/2, 166); **4.** [Yırtıcı kuşla avlanma terimi] Gözüne kestirdiği avı bırakıp yoluna çıkan daha önemsiz bir av peşine düşmek; yani önüne çıkanın peşinden gitme: *like the haggard, check at every feather That comes before his eye* (*Tw. Night*, II/5, 113; Tw. Night, III/1, 64); **5.** [Yapılan bir şeyi] Kısa kesmek: *If he be now returned As checking at his voyage* (*Ham.*, IV/7, 62).

cheek-roses Gül yanaklı: *Hail, virgin, if you be, as those cheek-roses Proclaim you are no liss!* (*M. Meas.*, I/4, 16).

cheer 1. Yüz, ten ya da cilt rengi: *All fancy-sick she is and pale of cheer* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 96); **2.** Görünüş, nitelik, çehre: *show a merry cheer* (*Mer. Ven.*, III/2, 312; *Titus*, I/1, 264); **3.** Ruh durumu, mizaç, huy: *I prithee, lady, have a better cheer* (*All's Well*, III/2, 64; *Titus*, II/3, 188; *Sonn.*, LXLVII, 13); **4.** [Dolayısıyla *what cheer?*] Nasıl hissediyorsun? Nasılsın?: *Here master, what cheer* (*Tem.*, I/1, 2); **5.** [*Good cheer*] Cesaret, yüreklilik *Mer. Ven.*, III/5, 5; *Rich. III*, IV/1, 37); **6.** Neşe, güler yüzlülük, hoş hissetme: *their cheer is the greater that I am subdu'd* (*Much Ado*, I/3, 71; *Ham.*, I/2, 116; Ham., III/2, 164); **7.** Kibar karşılama, konukseverlik: *So guiltless she securely gives good cheer And reverend welcome to her princely guest* (*Lucrece*, 89; *Com. Err.*, III/1, 66); **8.** [*How cheer'st thou?*] Nasılsın?: *How cheer'st thou, Jessica?* (*Mer. Ven.*, III/5, 70); **9.** Yüreklendirme: *And cheers these hands that slew thy sire and brother*

To execute the like upon thyself (*Hen. VI–3*, II/4, 9; *Timon*, I/2, 42); [mec.] *Cheered and check'd even by the self-same sky* (*Sonn.*, XV, 6); 10. Neşeyle selamlama: *A cry more tuneable Was never hollow'd to, nor cheer'd with horn* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 125).

cheerly 1. Neşeli, delişmen bir biçimde: *In God's name cheerly on, courageous friends* (*Rich. III*, V/2, 14; *Hen. V*, II/2, 192); 2. [denizcilerin birbirini yüreklendirmesi için bağırma] Yürekten, gönülden: *Heigh, my hearts! Cheerly, cheerly, my hearts!* (*Tem.*, I/1, 5; *Rich. III*, V/2, 14).

chequin Eski Venedik altını [İtalyanlar ve Türkler kullanırdı]: *Three or four thousand chequins were as pretty a proportion to live quietly* (*Per.*, IV/2, 26).

cherish, to 1. Beslemek: *For what doth cherish weeds but gentle air?* (*Hen. VI–3*, II/6, 21; *Lucrece*, 950); 2. [Bir konuğu] Hoş bir biçimde ağırlamak: *love thy husband, look to thy servants, cherish thy guests* (*Hen. IV–1*, III/3, 72.

cherry-pit Bir çocuk oyunu; kiraz çekirdekleri bir deliğe atılmak suretiyle oynanırdı: *'tis not for gravity to play at cherry-pit with Satan* (*Tw. Night*, III/4, 116).

cherubin[1] Huyu melek gibi olan kişi [kadınlar için söylenirdi]: *Patience, thou young and rose-lipp'd cherubin* (*Oth.*, IV/2, 63; *Tem.*, I/2, 152; *Timon*, IV/3, 64).

cherubin[2] [sıf.] Melek gibi: *For all her cherubin look* (*Timon*, IV/3, 64).

chest Göğüs, yürek: *Some purer chest to close so pure a mind* (*Lucrece*, 761).

chevalry [*chivalry*'nin varyantı].

cheverel, cheveril 1. Esnek deri, yumuşak deri: *here's a wit of cheverel, that stretches from an inch narrow to an ell broad* (*Rom. & Jul.*, II/4, 83); 2. Yumuşak deri gibi: [mec.] *which gifts ... the capacity Of your soft cheveril conscience would receive If you might please to stretch it* (*Hen. VIII*, II/3, 32; *Tw. Night*, III/1, 12).

chew, to Mırıldanarak anlaşılmaz bir biçimde konuşmak: *As if I did but only chew his name* (*M. Meas.*, II/4, 5).

chewet 1. Küçük karga; 2. [mec.] çalçene: *Peace, chewet, peace!* (*Hen. IV–1*, V/1, 29).

chi passa [İtal.] "Kim geçiyor buradan?" [16. yy.da popüler olan *Villotta* adlı dans ezgisinin ilk tümcesidir]: *and let him play, Chi passa o'th'bells and bones* (*Two Nob. K.*, III/5, 87)

chick [Okşayıcı bir sözcük] Bir tanem, azizim, sevgilim: *My Ariel, chick* (*Tem.* V/1, 317).

chicken 1. [mec.] Çocuk, evlat: *all my pretty chickens, and their dam, At once fell swoop* (*Mac.*, IV/3, 218); 2. [mec.] Ürkek ve savunmasız kişi: *Forthwith they fly Chickens, the way which they stoop'd eagles* (*Cym.*, V/3, 42).

chidden Rüzgârın sert bir biçimde esmesi: *The chidden blow seems to pelt the clouds* (*Oth.*, II/1, 12).

chide, to 1. Azarlamak, kavga etmek, bağırmak: *though she chide as loud As thunder* (*Tam. Shrew*, I/2, 95; *L. Lab. Lost*, IV/3, 130; *Sonn.*, CXI, 1); 2. Azarlayarak kovmak: *he hath chid me hence* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 312; *Two Gent. Ver.*, IV/2, 103); 3. Büyük dalgaların kıyıyı dövüp yüksek sesle çarpması: *the sea That chides the banks of England, Scotland, Wales* (*Hen. IV–1*, III/1, 44); 4. Gürültüyle ilan etmek: *caves and womby vaultages of France Shall chide your trespass and return your mock* (*Hen. V*, II/4, 125).

chiding[1] Gürültüyle dalaşma ya da öfkeli ses: *Never did I hear such gallant chiding* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 115; *As You Like*, II/1, 7).

chiding[2] 1. Gürültücü; 2. Coşkun; 3. Kavgacı: *As doth a rock against the chiding flood* (*Hen. VIII*, III/2, 197; *Troil. & Cres.*, I/3, 54; *Per.*, III/1, 32).

chidden [Rüzgârın] Sert esmesine maruz kalan: *The chidden billow seems to pelt the clouds* [örn. bulutları dağıtmış] (*Oth.*, II/1, 12).

chief [*In chief*] Asal olarak, esasen: *but in chief For that her reputation was disvalued* (*M. Meas.*, V/1, 220; *Hen. IV–2*, IV/1, 31).

child 1. Kız çocuk: *A boy, or a child, I wonder?* (*Win. Tale*, III/3, 70); [*my child* Shakespeare tarafından her zaman "kızım" anlamında kullanılırdı: bkz. *Tem.* V/1, 198; *Much Ado*, IV/1, 76; *Lear*, IV/7, 69 vb.] 2. [Baladlarda bir çeşit unvan olarak kullanılırdı] Genç şövalye; soylu ailelerin onura önem veren çocukları: *Child Rowland to the dark tower came* (*Lear*, III/4, 182).

child-changed 1. Çocuklarının davranışları yüzünden değişmiş; 2. Çocukluğa dönmüş: *Th' untun'd and jarring senses, O wind up Of this child-changed father!* (*Lear*, IV/7, 16).

childed Çocuklu, çoluk çocuk sahibi: *He childed as I fathered* (*Lear*, III/6, 110).

childhood Evlat sorumluluğuna ilişkin: *The offices of nature, bond of childhood* (*Lear*, II/4, 178).

childing Verimli, üretken: *The childing autumn* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 112).

childishness [*Second childishness*] İkinci çocukluk dönemi: *second childishness, and mere oblivion, Sans teeth, sans eyes, sans taste, sans everything* (*As You Like*, II/7, 165).

childness Çocukça mizaç, nahif huy: *And with his varying childness cures in me* (*Win. Tale*, I/2, 170).

chill [Lehçe: *che: I + chill = I will* anlamında] *Chill be plain with you* (*Lear*, IV/6, 242).

chimney Ocak, şömine: *And then we leak in your chimney* (*Hen. IV–1*, II/1, 20; *Mer. Wives Win.*, V/5, 43; *Cym.* II/4, 81).

chimney-piece Şöminenin üst kısmına süs olarak yapılmış taş oymacılığı: *The chimney Is south the chamber, and the chimney-piece Chaste Dian bathing* (*Cym.*, II/4, 81).

chinks Para: *I tell you, he that can hold of her Shall have the chinks* (*Rom. & Jul.*, I/5, 117).

chip Klavsen: *those dancing chips O'er whom thy fingers walk with gentle gait* (*Sonn.*, CXXVIII, 10).

chip, to Kabuğu keserek soymak: *a would 'a' chipp'd bread well* (*Hen. IV–2*, II/4, 238).

chipped Keserek parçalanmış: *his mangled Myrmidons, that noseless, handless, hack'd and chipp'd* (*Troil. & Cres.*, V/5, 34).

chirrah Selam! [Büyük bir olasılıkla Grekçe *chaere* sözcüğünün bozulmuşu]: *Chirrah! – Quare chirrah, not sirrah?* (*L. Lab. Lost*, V/1, 32).

chirurgeonly Usta bir operatör doktor gibi: *and most chirurgeonly* (*Tem.*, II/1, 141).

chivalry 1. Orta Çağdaki tepeden tırnağa silahlı savaşçının Elizabeth Dönemi'ndeki adı: *When all her chivalry hath been in France* (*Hen. V*, I/2, 157; *Hen. IV–2*, II/3, 20); 2. Şövalyelik, şövalyeye özgü nitelikler: *I have a truant been to chivalry* (*Hen. IV–1*, V/1, 94; *Troil. & Cres.*, I/2, 229); 3. Savaşta yiğitlik, gözü peklik: *Made glorious by his manly chivalry, With bruised arms and wreaths of victory* (*Lucrece*, 109; *Rich. II*, I/1, 203; *Hen. VI–3*, II/1, 71); 4. [*Wreath of chivalry*] Armacılığın simgesi olan ve miğferin çevresini dolaşayan burmalı kordon; bu bazen iki ayrı renkte olurdu: *his devise, a wreath of chivalry* (*Per.*, II/2, 29).

choice[1] 1. İyi seçilmiş bol miktarda stok: *So full replete with choice of all delights* (*Hen. VI–1*, V/5, 17); 2. Seçkin arkadaşlar ya da refakatçiler: *a braver choice of dauntless spirits ... Did never float upon the swelling tide* (*John*, II/1, 72); 3. Özel değeri olan bir şey: *This ring he holds In most rich choice* (*All's Well*, III/7, 26).

choice[2] [zarf] Mükemmel, çok iyi: *ye choice spirits that admonish me* (*Hen. VI–1*, V/3, 3; *Jul. Caes.*, III/1, 163).

choice-drawn Büyük bir dikkatle seçilmiş: *These cull'd and choice-drawn cavaliers* (*Hen. V*, III/ch., 24).

choicely Titiz bir biçimde: *band of men, Collected choicely* (*Hen. VI–2*, III/1, 313).

choke, to 1. Engel olmak: *two spent swimmers that do cling together And choke*

their art (*Mac.*, I/2, 9); 2. Sessiz kalmak, 3. Susturmak: *What, have I chok'd you with an argosy?* (*Tam. Shrew*, II/1, 376; *Two Nob. K.*, V/1, 80); 4. [*choke up*] *Boğmak: her fairest flowers chok'd up* (*Rich. II*, III/4, 44).

choler 1. Huysuz kişi [dolayısıyla] safra düzensizliği: *Let's purge this choler without letting blood* (*Rich. II*, I/1, 153; *Ham.*, III/2, 303); 2. Öfke: *and we be in choler, we'll draw* (*Rom. & Jul.*, I/1, 3; *Hen. IV–1*, II/4- 324; *Jul. Caes.*, IV/3, 39); [*çoğul*] *his wraths and his cholers* (*Hen. V*, IV/7, 35).

choleric 1. Safra üreten: *I fear it is to choleric a meat* (*Tam. Shrew*, IV/3, 19); 2. Fevri, kolay öfkelenen: *in firm and choleric years* (*Lear*, I/1, 299; *Com. Err.*, II/2, 62); 3. Hiddetli, kindar: *a choleric world* (*M. Meas.*, II/2, 130; *Hen. VI–2*, I/2, 51; *Jul. Caes.*, IV/3, 43).

choose, to 1. İstediğini yapmak, kendi yolundan gitmek: *And you will not have me, choose* (*Mer. Ven.*, I/2, 47); 2. [dolayısıyla] bir şeyi sürdürmeye izinli olmak: *I hope I may choose, sir* (*Tam. Shrew*, V/1, 47); 3. [*Cannot choose*] Seçeneği olmamak: *I know thou canst not choose* (*Tem.*, I/2, 186; *Cor.*, IV/3, 37); 4. [*but* ile] *he cannot choose but break* (*Mer. Ven.*, III/1, 114; *Hen. IV–2*, III/2- 207; *Ven. & Adon.*, 79); 5. Birini ötekine yeğ tutmak: *I think there is not half a kiss to choose Who loves another best* [örn. tercihe neden yok] (*Win. Tale*, IV/4, 175).

chop[1] Tendeki ya da derideki çatlama: *Her cheeks with chops and wrinkles were disguis'd* (*Lucrece*, 1452).

chop[2] 1. [Genellikle çoğul kullanılır] Çene: *unseam'd him from the nave to th' chops* (*Mac.*, I/2, 22); 2. Yanaklı kimse: *You will, chops?* (*Hen. IV–1*, I/2, 136; *Hen. IV–2*, II/4, 218).

chop-fallen 1. Altçenesi düşük; 2. [mec.] keyfi kaçık, süngüsü düşük, kederli, meyus: *Not one now to mock your own grinning – quite chop-fall'n* (*Ham.*, V/1, 192).

chopine İspanya ile İtalya'da giyilen çok yüksek mantar tabanlı iskarpin: *Your ladyship is nearer to heaven than when I saw you last, by the altitude of a chopine* (*Ham.*, II/2, 427).

chopless Altçenesi olmayan: *my Lady Worm's Chopless* (*Ham.*, V/1, 89).

chop-logic Ukala ve pişkin tartışmacı: *How how, how how, chop logic!* (*Rom. & Jul.*, III/5, 149).

chop on, to 1. Kavramak, yakalamak; 2. Sahiplenmek: *That I, poor man, ... chop on some cold thought!* (*Two Nob. K.*, III/1, 13).

chopped Çatlamış [el]: *the cow's dugs that her pretty chopp'd hands had milk'd* (*As You Like*, II/4, 50).

chopping Bir anlamdan başka bir anlama atlayarak sık sık değişiklik yapma, sözcüklerin anlamlarını değiştirme: *The chopping French we do not understand* (*Rich. II*, V/3, 124).

choppy Çatlak, yarık: *By each at once her choppy finger laying Upon her skinny lips* (*Mac.*, I/3, 44).

chorl [*churl* sözcüğünün varyantı].

chorus [Özg.] Dinsel törenlerde ve antik Yunanistan'daki dramatik gösterilerde şarkıcılardan ya da dansçılardan kurulu düzenli topluluk [Shakespeare, bunu ön oyunda, olayları anlatan anlatıcı ile tek kişiye indirmiştir]: *for the which supply, Admit me Chorus to this history* (*Hen. V*, prol., 32; *Ham.*, III/2, 245; *Win. Tale*, IV/1, sa.)

chorus-like Anlatan, yorumlayan, açıklayan: *And all this dumb play had his acts made plain With tears which chorus-like her eyes did rain* (*Ven. & Adon.*, 360).

chosen Seçilmiş, seçilen: *with her sweet harmony, And other chosen attractions* (*Per.*, V/1, 46).

chough Küçük karga: *Or russet-pated choughs, many in sort* (*Rising and cawing at the gun's report*) (*Mid. N. Dr.*, III/2, 21; *Mac.*, /4, 24; *Win. Tale*, IV/4, 617) [Bazı örneklerde bu kuşların konuşabilecekleri belirtilir: örn. *All's Well*,

IV/1, 19'da, *choughs' language, gabble enough, and good enough* tümcesi vardır. Ayrıca bkz. *Tem.*, II/1, 266]

chough hoar 1. Gri başlı kuş; 2. Saçları ağarmış kimse.

christen Hıristiyan: *ne'er a king christen* [ff. *in Christendrom*] (*Hen. IV–1*, II/1, 17).

christendom 1. Hıristiyanlık: *By my Christendom, So I were out of prison ... I should be as merry* (*John*, IV/1, 16; *Hen. VIII*, I/3, 15); 2. Hıristiyan adı: *a world Of pretty, fond, adaptious christendoms* (*All's Well*, I/1, 174).

christom-child 1. Vaftiz giysisi giymiş çocuk; 2. [dolayısıyla] masum çocuk: *and it had been any christom-child* (*Hen. V*, II/3, 12).

christian Namuslu, dürüst insan: *thou hast not so much charity in thee as to go to the ale with a Christian* (*Two Gent. Ver.*, II/5, 48).

chrysolite Zebercet [açık yeşil çok değerli bir taştır]: *such another world Of one entire and perfect chrysolite* (*Oth.*, V/2, 145).

chub [argo] 1. Deneyimsiz kişi, [öz.] ham, olgunlaşmamış genç; 2. Kalın kafalı [17. yy. başından itibaren. Partridge, 180/2].

chuck bkz. *Chick* [Sevgi sözcüğü]: *the princess (sweet chuck)* (*L. Lab. Lost*, V/1, 111; *Mac.*, III/2, 45; *Ant. & Cleo*, IV/4, 2).

chuff Parasını nereye yatıracağını bilmeyen cimri, terbiyesiz, nobran kimse: *No, ye fat chuffs, I would your store were here* (*Hen. IV–1*, II/2, 89).

church 1. [*I am of the church*] Ben kilise adamıyım (*Mer. Wives Win.*, I/1, 32); 2. [*Fetch, go, hie to church*] Evlenme: *County Claudio, when mean you to go to church?* (*Much Ado*, II/1, 356; Much Ado, II/4, 97; *Rom. & Jul.*, II/5, 72); 3. [*Like a church*] Acele etmeden: *thou follow'dst him like a church* (*Hen. IV–2*, II/4, 230); 4. [*Old church*] Yozlaşmış halk, topluluk ya da grup: *Ephesians, my lord, of the old church* (*Hen. IV–2*, II/2, 150).

church-like Kiliseyle uyumlu ilişkileri olan: *Whose church-like humours* (*Hen. VI–2*, I/1, 247).

churchman Rahip, papaz: *That churchman bears a bounteous mind indeed* (*Hen. VIII*, I/3, 55; *Tw. Night*, III/1, 4; *Rich. III*, III/7, 48).

church-work [argo] Çok yavaş yapılan iş [takr. 1600'dan itibaren. Eskiden "kilise binası" anlamında kullanılırdı. Partridge, 183/2].

churl 1. Köylü: *Good meat, sir, is common, that every churl affords* (*Com. Err.*, III/1, 24); 2. [dolayısıyla] Kaba saba, yontulmamış kimse: *O churl, drunk all, and left no friendly drop To help me after* (*Rom. & Jul.*, V/3, 163; *Timon*, I/2, 26); 3. Cimri, pinti: *And tender churl, mak'st waste in niggarding* (*Sonn.*, I, 12); [mec.] *Then churls, their thoughts ... To thy fair flower add the rank smell of weeds* (*Sonn.*, LXIX, 11).

churlish 1. Kaba, sert, zorba: *I tell thee, churlish priest, A minist'ring angel shall my sister be* (*Ham.*, V/1, 240; *As You Like*, V/4, 77; *Ven. & Adon.*, 134); 2. [Hayvanlara ve doğal nesnelere ilişkin] Vahşi, yırtıcı, yabanıl: *And churlish chiding of the winter's wind* (*As You Like*, II/1, 7; *Hen. V*, IV/1, 15; *Troil. & Cres.*, I/2, 21); 3. Cimrice, pintice: *My master is of churlish disposition* (*As You Like*, II/4, 80); *churlish thoughts* (*John*, II/1, 519); 4. Sert, katı: *unknit This churlish knot of all-abhorred war?* (*Hen. IV–1*, V/1, 16).

cicatrice 1. Yara izi; 2. Yüzdeki herhangi bir iz: *There will be large cicatrices to show the people* (*Cor.*, II/1, 148; *Ham.*, IV/3, 60); 3. [seyrek olarak] işaret, damga: *lean upon a rush, The cicatrice and capable impressure Thy palm some innocent keeps* (*As You Like*, III/5 23).

'cide, to [kısaltma] [*Decide*] 1. Hüküm, karar vermek; 2. Ödüllendirmek: *To 'cide this title* [q. *side*] (*Sonn.*, XLIV, 9).

cincture bkz. *center*.

cinder 1. [Çoğul; seyrek olarak] Küller: *burn the heart to cinders* (*Titus*, II/4, 37; *Oth.*, IV/2, 75; *Phoenix*, 55); 2. [*cinders of the element*] Yıldızlar: *as much as the full moon doth overshine the cinders of the element* (*Hen. IV–2*, IV/3, 52).

cinquanter 1. Eski kurt, kaçın kurası [takr. 1600-1800; Fr. *cinquante*; 2. Ağzı bozuk profesyonel kumarbaz [takr. 1600-60 arası. bkz. Partridge, 184/1].

cinque [*Set at cinque and sice*] [halk ağzı] Riske giren, gözü pek takr. 1530-1720. Standart İngilizce'de, *at sixes and sevens.* Partridge, 184/1-2].

cinquepace [Fr. *Cinque pas*] Hızlı ve canlı bir dans: *wooing, wedding, and repenting, is as a Scotch jig, a measure, and a cinquepace* (*Much Ado*, II/1, 74; *Tw. Night*, I/3, 130).

cinque-ports Manş Kanalındaki beş İngiliz limanı

cinque-spotted Beş beneği olan: *On her left breast A mole cinque-spotted* (*Cym.* II/2, 38).

cipher 1. Sıfır; 2. [mec.] Hiçbir şey; 3. Hiçbir önemi, değeri olmayan kimse: *Which I take to be either a fool or a cipher* (*As You Like*, III/2, 290; *M. Meas.*, II/2, 39; *L. Lab. Lost*, I/2, 56); 4. [Sıfıra gönderme yaparak kişilerin değerini verme]: *And let us, ciphers to this great accompt, On your imaginary forces work* [iki anlamlı] (*Hen. V*, prol., 17; *Win. Tale*, I/2, 6).

cipher, to 1. İfade etmek; 2. Göstermek, açıklamak: *To cipher me how fondly I did dote* (*Lucrece*, 207 ve 1396); 3. Şifre çözmek; 4. Okuduğunu anlamak: *To cipher what is writ in learned books* (*Lucrece*, 811).

Circe Mitolojide, insanları domuza çeviren büyücünün adı: *I think you all have drunk of Circe's cup* (*Com. Err.*, V/1, 270).

circle 1. Büyücülükte ve ruh çağırmada büyücünün güvenliği için kullanılması gerektiğine inanılan yüzük: *'Tis a Greek invocation, to call fools into a circle* (*As You Like*, II/5, 60); [mec.]: *to raise a spirit in his mistress' circle* (*Rom. & Jul.*, II/1, 24; *Hen. V*, V/2, 293) [her iki oyunda da, "vulva" anlamında kullanılmıştır]; 2. Taç: *yielded up into your hand The circle of my glory* (*John*, V/1, 2; *Ant. & Cleo.*, III/12, 18); 3. Alan, çevre: *From out the circle of his territories* (*John*, V/2, 136; *As You Like*, V/4, 34); 4. [*Come full circle*] Bahtın tamamen dönmesi: *The wheel is come full circle* (*Lear*, V/3, 177).

circled Yuvarlak, çevrimsel, dairevi: *th' inconstant moon, That monthly changes in her circled orb* (*Rom. & Jul.*, II/2, 110; *Lucrece*, 1229).

circuit Taç ya da taca benzeyen saç çemberi: *the golden circuit on my head* (*Hen. VI–2*, III/1, 352; *Hen. VI–3*, I/2, 30).

circummured Etrafı duvarla çevrili: *He hath a garden circummur'd with brick* (*M. Meas.*, IV/1, 26).

circumstance 1. Bir eylemin, durumun, zamanın devamı: *neither in time, matter, or other circumstance* (*M. Meas.*, IV/2, 105; *Tw. Night*, III/4, 80; *Ham.*, III/2, 76); [çoğul] *All circumstances well considered* (*Rich. III*, III/7, 176; *Lucrece*, 1262); 2. Şu ya da bu şekilde bir olaya eklenenler deliller: *strong circumstances Which lead directly to the door of truth* (*Oth.*, III/3, 405; *Win. Tale*, V/2, 31; *Ham.*, II/2, 157); 3. [Dolayısıyla] Çevresel delil: *Of these supposed crimes, to give me leave By circumstance but to acquit myself* (*Rich. III*, I/2, 77); 4. Ayrıntılı ve dolambaçlı konuşma ya da anlatım: *it must with circumstance be spoken By one whom she esteemth as his friend* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 36; *Com. Err.*, V/1, 16; *Rom. & Jul.*, V/3, 181); 5. Ayrıntılı delil ya da ima: *So, by your circumstance, you call me fool* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 36); 6. Durum, olayların durumu: *You speak like a green girl, Unsifted in such perilous circumstance* [iki anlamlı] (*Ham.*, I/3, 102; *Two Gent. Ver.*, I/1, 36); 7. Törensellik, süslü sözler ve resmiyet: His approach, *So out of circumstance and sudden* [örn. gayriresmi ve ani] (*Win. Tale*, V/1, 90; *Ham.*, I/5, 127; *Tam. Shrew*, V/1, 27); 8. Raslantı, beklenmedik durum: *Or breed itself so out of circumstance* (*Oth.*, III/3, 16; *Win. Tale*, III/2, 18; *Hen. VI–2*, V/2, 39).

circumstanced Duruma bağlı, duruma göre: *I must be circumstanc'd* (*Oth.*, III/4, 201).

circumstantial 1. Dolaylı: *the Lie Circumstantial* (*As You Like*, V/4, 85) 2. Ayrıntılı: *This fierce abridgement Hath to it circumstantial branches* (*Cym.*, V/5, 383).

circumvention Hilesini bozma ya da engel olma gücü: *That could be brought to bodily act ere Rome Had circumvention* (*Cor.*, I/2, 6).

cital 1. [Huk.] Mahkeme celbi, davaya çağrı; 2. [Dolayısıyla] İtham: *He made a blushing cital of himself* (*Hen. IV–1*, V/2, 61).

cite, to 1. Mahkemeye celbetmek, mahkemede bulunmak üzere çağırmak: *to which She was often cited by them, but appear'd not* (*Hen. VIII*, IV/1, 29); 2. Teşvik etmek, özendirmek: *And had I not been cited so by them, Yet did I purpose as they do entreat* (*Hen, VI –2*, III/2, 281; *Two Gent. Ver.*, II/4, 85; *Hen. VI–3*, II/1, 34); 3. Anımsatmak: *Whose want gives growth to th' imperfections Which you have cited* (*Hen. V*, V/2, 70; *Two Gent, Ver.*, IV/1, 51; *Titus*, V/3, 117; *Rich. III*, I/4, 14; *Lucrece*, 524); 4. Tanıklık etmek, delil göstermek: *Whose aged honour cites a virtuous youth* (*All's Well*, I/3, 210).

citizen Kent doğumlu, kentli, kentsoylu: *But not so citizen a wanton as To die ere sick* (*Cym.*, IV/2, 8).

cittern Sitar; gitara benzeyen tezeneli bir çalgı: *A cittern-head* (*L. Lab. Lost*, V/2, 610).

city 1. [*The city*] Londra: *Ah, know you not the city favours them?* (*Hen. VI–3*, I/1, 67); 2. Kendi kendini yöneten bağımsız kent ya da eyalet: *The people are the city* (*Cor.*, III/1, 199); 3. [mec.] Bakire masumiyeti, bekâret: *Long upon these terms I held my city, Till thus he gan besiege me* (*L. Compl.*, 176; *All's Well*, I/1, 126; *Lucrece*, 469).

city feast Herkesin rütbe sırasına göre oturtulduğu resmi şölen: *Make not a city-feast of it, to let the meat cool ere we can agree upon the first place* (*Timon*, III/6, 67).

city-pie Büyük bir olasılıkla süslü Londra pastası: *Like a great city pie brought to table* (*Cardenio*, IV/2, 1696).

city-woman Kentli karısı, kentsoylu eş: *the city-woman bears The cost of princes on unworthy shoulders?* (*As You Like*, II/7, 75).

civet Misk; Misk kedisinden yapılan parfüm: *civet ... the very uncleanly flux of a cat* (*As You Like*, III/2, 67; *Lear*, IV/6, 130).

civil 1. Yurttaşlara ilişkin: *Where civil blood makes civil hands unclean* (*Rom. & Jul.*, prol., 4); 2. İyi ve düzenli yönetilen: *civil streets* (*Ant. & Cleo*, V/1, 16; *Two Gent. Ver.*, V/4, 156; *Hen. V*, I/2, 199); 3. Sorumluluk sahibi, uygar, itidalli: *who's here? If any thing that's civil, speak; if savage, Take or lend* (*Cym.*, III/6, 23); 4. Medeni hukuka ilişkin: *No woman had it, but a civil doctor* (*Mer. Ven.*, V/1, 210); 5. İç savaşa ilişkin: *Our Italy Shines o'er with civil swords* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 45; *Rich. II*, III/3, 102).

civility Uygar davranış, kültür, uygarlık: *all observance of civility* (*Mer. Ven.*, II/2, 195; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 27; *Oth.*, I/1, 131).

clack-dish Dilencinin tahta çanağı [dikkat çekmek için çanağın kapağını çanağa vurarak ses çıkarırdı]: *Yes, your beggar of fifty, and his use was to put a ducat in her clack-dish* (*M. Meas.*, III/2, 126).

claim, to Verilen sözün tutulmasını istemek: *I claim the promise for her heavenly picture* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 87; *Rich. III*, III/1, 197).

clamo(u)r, to [Zil çalarak] Susturmak: *clamour your tongues, and not a word more* (*Win. Tale*, IV/4, 247).

clap [*At a clap*] Bir darbede, bir anda: *What, fifty of my followers at a clap?* (*Lear*, I/4, 294).

clap, to 1. Pazarlıktan sonra karşılıklı el vurmak: *Give me your answer, i' faith, do, and so clap hands and a bargain* (*Hen. V*, V/2, 129; *Win. Tale*, I/2, 104); 2. [dolayısıyla *clap up*] pazarlığı ayarlamak: *was ever match clapp'd up so suddenly?* (*Tam. Shrew*, II/1, 325; *John*,

III/1, 235); 3. [*Clap to*] Bir şeyi akıllıca kapamak: *Hostess, clap to the doors* (*Hen. IV–1*, II/4, 276; *Cor.*, I/4, 51); 3. [*Clap up*]; 4. Hapse atmak: *Away with them, let them be clapp'd up close* (*Hen. VI–2*, I/4, 50); [mec.] *all of you clapp'd up together in An Antony* (*Ant. & Cleo.*, IV/2, 17); 5. Para cezasına çarptırmak: *on your heads Clap round fines for neglect* (*Hen. VIII*, V/3, 80); 6. Akıllıca yapmak ya da düzenlemek: *Clap on more sails, pursue* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 136; *Rich. II*, III/2, 114; *Rom. & Jul.*, III/1, 6); (*Hen. IV–2*, III/2, 46); 7. [*Clap into*] Hızla başlamak, şarkıya girmek: *I would desire you to clap into your prayers* (*M. Meas.*, IV/3, 41; *As You Like*, V/3, 11).

clap in, to [halk ağzı] Kendini kararlı bir biçimde ortaya atmak [takr. 1600-1780. Partridge, 185/2].

clapper-claw, to 1. Yumruklaşmak, dövüşmek; 2. İyice dövmek: *he shall clapper-de-claw me* (*Mer. Wives Win.*, II/3, 68); 3. [mec.] Didişmek: *they are clapper-clawing one another* (*Troil. & Cres.*, V/4, 1).

clapper-dogeon [Hakaret etmek için de kullanılır] Dilenci olarak doğmuş kişi [16. yy. ortasından itibaren, 1800'lere kadar. bkz. Partridge, 186/1].

claret Kan [1600'den itibaren; örn. Dekker, *The honest Whore* (1604). Partridge, 186/1].

claret wine Kırmızı, hafif şarap: *The pissing conduit run nothing but claret wine this first year of our reign* (*Hen. VI–2*, IV/64).

clatpole [*Clotpole*'un varyantı].

claw, to 1. Yakalamak, kavramak: *But age with his stealing steps Hath clawed me in his clutch* (*Ham.*, V/1, 72); 2. Huzur verici biçimde hafifçe kaşımak: *The wither'd elder hath not his pole claw'd like a parrot* (*Hen. IV–2*, II/4, 259); 3. Övmek; 4. Yaltaklanmak: *laugh when I am merry, and claw no man in his humour* (*Much Ado*, I/3, 17).

claw-back 1. Sırt sıvazlayan; 2. Dalkavuk [16. ve 17. yy.lar. 1600'dan sonra standart İngilizce. Partridge, 186/2].

clay-brained 1. Donuk zekâlı; 2. Esprisi olmayan ve espriden anlamayan sıkıcı kişi: *thou clay-brain'd guts* (*Hen. IV–1*, II/4, 227).

clean Bedeni biçimli, iyi gelişmiş: *all his lineaments, Are as a man would wish'em, strong and clean* (*Two Nob. K.*, IV/2, 114).

clean straw Temiz çarşaf [1540 tarihinden önce, varlıklı olmayan kişiler taş zemin üzerine saman koyarlar, onun üzerinde yatarlardı. Partridge, 187/1].

cleanly[1] [sıf.] Becerikli, usta: *Wherein neat and cleanly, but to carve a capon and eat it?* (*Hen. IV–1*, II/4, 456).

cleanly[2] [zarf] 1. Ustaca, akıllıca: *often struck a doe, And borne her cleanly by the keeper's nose* (*Titus*, II/1, 94; *Lucrece*, 1073); 2. Tamamen: *till they have singled With much ado the cold fault cleanly out* (*Ven. & Adon.*, 694).

clean-timbered Sağlıklı, düzgün yapılı: *Hector was not so clean-timber'd* (*L. Lab. Lost*, V/2, 638).

cleap, to bkz. *to clip*[2]

clear[1] 1. Parlak, apaydınlık: *it is almost clear dawn* (*M. Meas.*, IV/2, 210; *Hen. VIII*, I/1, 226); 2. Sakin, huzurlu, güler yüzlü [bakış]: *with a countenance as clear As friendship wears at feasts* (*Win. Tale*, I/2. 343; *Mid. N. Dr.*, III/2, 60; *Tam. Shrew*, II/1, 172; *Mac.*, I/5, 72); 3. Anlı şanlı, ünlü: *the clearest gods* (*Lear*, IV/6, 73; *Mer. Ven.*, II/9, 42; *Lucrece*, 11); 4. Lekesiz, masum: *this Duncan ... hath been so clear in his great office* (*Mac.*, I/7, 18; *Tem.*, III/3, 82; *Ant. & Cleo.*, V/2, 122; *Two Nob. K.*, V/4, 13); 5. Saf ve dürüst (*Two Nob. K.*, I/1, 31 ve 157); 6. [Borç, ipotek vb. gibi] Engelleri olmayan: *he should the sooner pay his debts, And make a clear way to the gods* (*Timon*, III/4, 76).

clear[2] [zarf] Sükûnetle, huzurlu bir biçimde: *look up clear* (*Mac.*, I/5, 72)

clear, to 1. Birini yerinden etmek: *will by twos and threes at several posterns Clear them o' th' city* (*Win. Tale*, I/2, 439); 2. [İşleri] Çözümlemek, halletmek: *This*

wrestler shall clear all (*As You Like*, I/1, 172; *Win. Tale*, III/1, 18); 3. [Borçları] Silmek, kaldırmak, hükümsüz kılmak: *all debts are clear'd between you and I* (*Mer. Ven.*, III/2, 319; *Win. Tale*, I/2, 74); [bir kimseyi] borçtan kurtarmak: *I clear'd him with five talents* (*Timon*, II/2, 226).

clearness Kuşkudan kurtuluş: *I require a clearness* (*Mac.*, III/1, 132).

clear-spirited Soylu bir ruha sahip: *Clear-spirited cousin* (*Two Nob. K.*, I/2, 74).

clearstories bkz. *clerestory*.

cleave, to [Okçuluk: *cleave the pin*] Hedefi on ikiden vurmak: *the very pin of his heart cleft with the blind bow-boys butt-shaft* (*Rom. & Jul.*, II/4, 16).

clef 1. Müzik anahtarı [sol anahtarı, fa anahtarı vb.]: *'D sol re, one clef, two notes have I* (*Tam. Shrew*, III/1, 77); 2. [mec.] Anahtar: *any man can sing her, if he can take her clef; she's noted* (*Troil. & Cres.*, V/2, 11).

cleft 1. Bölünmüş; 2. İkiye katlanmış; 3. İki katlı: *O cleft effect!* (*L. Compl.*, 293).

clepe, to Çağırmak: *he clepeth a calf, 'cauf* (*L. Lab. Lost*, V/1, 22; *Mac.*, III/1, 93; *Ham.*, I/4, 19).

clerestory [*Clear store, clearstory*] Aydınlanmayı sağlayan büyük kilise camlarının renkli üst bölümü; bunlar, bazen büyük binalarda da bulunurdu: *and clerestories toward the south north are as lustrous as ebony* [f. 1 *cleere stores*; ff. 2-4 *clear(e)-stones*] (*Tw. Night*, IV/2, 37).

clerk 1. Bilim adamı: *great clerks have purposed To greet me with premeditated welcomes* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 93; *Hen. VIII*, II/2, 91; *Per.*, V/Gower, 5); 2. [*Saint Nicholas' clerks*] bkz. *Nicholas*.

clerk-like Bilimsel bir biçimde, bilimsel yoldan: *a gentleman, thereto Clerk-like experienced* (*Win. Tale*, I/2, 392).

clerkly[1] [sıf.] Bilgece, bilgince, âlimane: *thou art clerkly, Sir John* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 57).

clerkly[2] [zarf] Bilgin tavrıyla, bilgece davranarak: *I thank you, gentle servant – 'tis very clerkly done* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 108; *Hen. VI–2*, III/1, 179).

clew İpliğin düğüm atılmış yeri: *you have wound a goodly clew* (*All's Well*, I/3, 182).

cliff bkz. *clef*.

climate 1. [Hava koşulları dikkate alınmadan] Diyar, semt, civar: *That in a Christian climate souls refin'd Should show so heinous ... a deed* (*Rich. II*, IV/1, 130; *Jul. Caes.*, I/3, 32); 2. Göğün bir bölgesi ya da parçası; 3. Cennet: *That sways the earth this climate overlooks* (*John*, II/1, 344).

climate, to İkamet etmek, oturmak: *whilest you Do climate here!* (*Win. Tale*, V/1, 170).

climature Bölge, semt: *Have heaven and earth together demonstrated Unto our climatures and countrymen* (*Ham.*, I/1, 125).

climb, to Tırmanarak erişmek: *how I must climb her window* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 181; *Rom. & Jul.*, II/5, 74); [mec.] *Bowing his head the steepy mount to climb his happiness* (*Timon*, I/1, 76).

cling, to Kuru(t)mak, büz(ül)mek, pörsü(t)mek: *Upon the next tree shall thou hang alive, Till famine cling thee* (*Mac.* V/5, 39).

clinquant Pırıltılı: The French, *All clinquant, all in gold* (*Hen. VIII*, I/1, 19).

clip[1], **to** 1. Kesmek: *This ornament ... will I clip to form* (*Per.* V/3, 74); 2. Kısaltmak, kısmak: *Judas Maccabeus clipt is plain Judas* (*L. Lab. Lost*, V/2, 599; *Lear*, IV/7, 6).

clip[2], **to** 1. Okşamak; 2. Kucaklamak: *That Neptune's arms, who clippeth the about* [f. 1 *cleap* (*e*)] (*John*, V/2, 34; *Hen. IV–1*, III/1, 43; *Hen. VI–2*, IV/1, 6; *Cardenio*, I/2, 448).

clip[3], **to** bkz. *clepe*.

clipper Paranın üstündeki yazıları ya da resmi [hilekârlıkla] silen ve paranın kenarlarını kesen kimse: *It is no English treason to cut French crowns, and tomorrow the King himself will be a clipper* [örn. kafaları kesme imgesiyle söz oyunu] (*Hen. V*, IV/1, 229).

clip-winged Kanatları kesilmiş: *A clip-wing'd griffin* (*Hen. IV–1*, III/1, 150).

cloak-bag Bavul: *'Tis in my cloak-bag* (*Cym.*, III/4, 169); [mec.] *that stuff'd cloak-bag of guts* (*Hen. IV–1*, II/4, 452).

clock 1. [*'twixt clock and clock*] Süre olarak saat arası: *To weep 'twixt clock and clock?* (*Cym.*, III/4, 42); [*tell the clock*]; **2.** Saatin tiktaklarını sayma: *Tell the clock there* (*Rich. III*, V/3, 276; *Tem.*, II/1, 289).

clock-setter Saatlere bakan ve onları ayarlayan görevli: *Old Time the clock-setter* (*John*, III/1, 324).

clodpole Mankafa: *it comes from a clod-pole* (*Tw. Night*, III/4, 190).

clog 1. Yük; **2.** Engel: *clog of conscience* (*Rich. II*, V/6, 20).

cloistered [mec.] Kısıtlanmış: *ere the bat hath flown His cloister'd flight* (*Mac.*, III/2, 41).

cloistress Rahibe: *like a cloisteress she will veiled walk* (*Tw. Night*, I/1, 27).

close[1] Kapatma, saklama: *a tree, which grows in my close* (*Timon*, V/1, 205).

close[2] **1.** Müzik parçasının bitişi, kadans: *Congreeing in a full and natural close, Like music* (*Hen. V*, I/2, 182; *Rich. II*, II/1, 12); **2.** Birleşme: *come, a hand from either, Let me blest to make this happy close* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 117; *Tw. Night*, V/1, 158); **3.** Karşı koyma, mücadele; **4.** Yakalama: *Did lately meet in the intestine shock And furious close of civil butchery* (*Hen. IV–1*, I/1, 13).

close[3] [sıf.] **1.** Kapalı: *close prison* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 237; *Oth.*, V/2, 335; *Mid. N., Dr.*, III/2, 7); **2.** Saklı, gizli: *This is close dealing* (*Hen. VI–2*, II/4, 73; *Rich. III*, I/1, 158; *Timon*, IV/3, 143); **3.** Konuşmayan, kapalı, ser verip sır vermeyen: *Show your wisdom, daughter, in your close patience* (*M. Meas.*, IV/3, 118; *Mac.*, III/5, 7; *Hen. IV–1*, II/3, 110).

close[4] [zarf] Gizlice: *in a napkin* (*being close convey'd*) (*Tam. Shrew*, ind. /1, 127).

close, to 1. Kapatmak: *According to the gift which bounteous nature Hath in him clos'd* (*Mac.*, III/1, 98; *Lucrece*, 761); **2.** Katılmak; **3.** El sıkışmak: *close your hands* (*John*, II/1, 533; *Rom. & Jul.*, II/6, 6); **4.** Bir araya gelmek, buluşmak, birleşmek: *As many lines close in the dial's center* (*Hen. V*, I/2, 210; *Mac.*, III/2, 14); **5.** Kavramak: *If I can close with him, I care not for his thrust* (*Hen. IV–2*, II/1, 18); **6.** Anlaşmak, uzlaşmak: *He closes with you in this consequence* (*Ham.*, II/1, 45; *Jul. Caes.*, III/1, 202; *Two Gent. Ver.*, II/5, 12); **7.** Saklanmak: *there are you Close in the thicket* (*Two Nob. K.*, III/5, 13).

closely 1. Kapatılmış durumda: *And therefore has he closely mew'd her up* (*Tam. Shrew*, I/1, 183; *Rich. III*, I/1, 38); **2.** Gizlice; **3.** Özel olarak: *we have closely sent for Hamlet hither* (*Ham.*, III/1, 29; *L. Lab. Lost*, IV/3, 135; *Rom. & Jul.*, V/3, 255).

closeness İnziva, emeklilik: *dedicated to closeness and the bettering of mind* (*Tem.*, I/2, 90).

close offices Gizli entrikalar: *Yea, him I do not love that tells close offices* (*Two Nob. K.*, V/1, 122).

close-stool Oturak iskemlesi: *Fortune's close-stool* (*All's Well*, V/2, 17).

closet 1. Çalışma odası; **2.** Özel oda: *to my closet brind The angry lords* (*John*, IV/2, 267; *Hen. V*, V/2, 198; *Jul. Caes.*, II/1, 35); **3.** Özel belgelik ya da depo: *unlock her closet, take forth paper* (*Mac.*, V/1, 6; *Lear*, III/3, 11; *Jul. Caes.*, III/2, 129).

close-tongued Konuşmayan, iletişimi olmayan: *Whisp'ring conspirator With close-tongu'd treason and the ravisher!* (*Lucrece*, 770).

closet-war Odadan yönetilen savaş: *They call this bed-work, mapp'ry closet-war* (*Troil. & Cres.*, I/3, 205).

closure 1. Sınır: *Within the guilty closure of thy walls* (*Rich. III*, III/3, 11; *Ven. & Adon.*, 782; *Sonn.*, XLVIII, 11); **2.** Sonuç, bitiş, son: *make a mutual closure of our house* (*Titus*, V/3, 134).

cloth[1] **1.** Mendil, peşkir, peçete: *This cloth thou dipp'dst in blood of my sweet boy* (*Hen. VI–3*, I/4, 157; *Per.*, III/2, 87;

Cym., V/1, 1); **2.** Giysi, [büyük konaklarda uşakların giydiği] livre: *A hilding for a livery, a squire's cloth* (*Cym.*, II/3, 123); **3.** [*painted cloth*] Resimli duvar halısı: *Good traders in the flesh, set this in your painted cloths* (*Troil. & Cres.*, V/10, 46; *L. Lab. Lost*, V/2, 576; *Lucrece*, 245); **4.** [*Cloth of gold*] Sırmayla örülerek zenginleştirilmiş dokuma: *she did lie In her pavilion – cloth of gold, of tissue* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 199).

cloth² [*Cut one's coat according to the cloth*] [deyim] Duruma göre akıllıca hareket etmek [16. yy. ortasından itibaren; 18. yy.a kadar halk deyimi, sonra standart İngilizce. Partridge, 190/1].

clothier's yard bkz. *yard.*

clotpole 1. Taşkafa, kalın kafalı: *I have sent Cloten's clotpole down the stream in embassy to his mother* (*Cym.*, IV/2, 184); **2.** Mankafa, ahmak: *Call the clotpole back* (*Lear*, IV/1, 56; *Troil. & Cres.*, II/1, 117).

cloud 1. [öz. kusur sayılan ve atın yüzündeki] Kara leke: *He has a cloud in his face* (*Ant. & Cleo.*, III/2, 51); **2.** [mec.] Görüşü kapayan herhangi bir şey [örn. maske]: *blessed are clouds, to do as such clouds do* (*L. Lab. Lost*, V/2, 204).

cloud, to 1. Gölgelemek, karartmak: *your dislikes ... Doth cloud my joys* (*Hen. VI–3*, IV/1, 74); **2.** İftira etmek, lekelemek: *My sovereign mistress clouded so* (*Win. Tale*, I/2, 280); **3.** [mec.] Karamsar ya da kederli olmak: *the scene begins to cloud* (*L. Lab. Lost*, V/2, 721); **4.** [*Under a cloud*] Gözden düşmüş olma, para sıkıntısı dışında başka sıkıntıları olma 16. ve 17. yy. larda halk ağzı, sonradan standart İng. Partridge, 190/2].

cloudy Kasvetli, kaygılı, kederli, asık suratlı: *The cloudy messenger turns me his back* (*Mac.*, III/6, 41).

clout 1. Kumaş parçası [dolayısıyla] mendil: *a clout Steep'd in the faultless blood of pretty Rutland* (*Rich. III*, I/3, 176; *Ham.*, II/2, 506; *Rom. & Jul.*, II/4, 206); [Aynı zamanda bkz. *Babe of clouts*] **2.** Hedef tahtasının ortasındaki kare çadır bezi: *Indeed 'a must shoot nearer, or he'll never hit the clout* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 134; *Hen. IV–2*, III/2, 46; *Lear*, IV/6, 92); **3.** [*Wash one's face in an ale clout*] [halk deyimi; mizahi] Sarhoş olmak [16. ve 17. yy.lar. Partridge, 190/2].

clouted Kabaralı: *My clouted brogues ... whose rudeness Answer'd my steps too loud* (*Cym.*, IV/2, 214). [*Hen. VI–2*, IV/2, 185'deki, "*such as go in clouted shoon ... are thrifty honest men*", tümcesindeki anlam "kabaralı" ya da "yamalı" anlamı çıkmaktadır].

clouted shoe, clout-shoe [argo] Kaba yontulmamış kişi, köylü, hödük [takr. 1580-1750; Spencer, *Colin Clout*. Partridge, 190/2 – 191/1].

cloy, to Pençe atmak, pençesiyle vurmak: *His royal bird ... cloys his beak* (*Cym.* V/4, 118).

cloyless Doymak bilmeyen: *epicurean cooks Sharpen with cloyless sauce his appetite* (*Ant. & Cleo.*, II/1, 25).

cloyment Doygunluk, tokluk: *That suffer surfeit, cloyment, and revolt* (*Tw. Night*, II/4, 99).

club Çıraklar tarafından kullanılan silah: *call for clubs, if you will not away* [örn. gitmezseniz yardım çağıracağım] (*Hen. VI–1*, I/3, 84; *Hen. VIII*, V/3, 51; *Rom. & Jul.*, I/1, 73).

club-fist Sert ve haşin adam: 16. ve 17. yy. ikinci yarısı standard İngilizce, Partridge, 181/1.

cluster 1. Kalabalık; **2.** Avam, ayaktakımı, güruh: *cowardly nobles gate away unto your clusters* (*Cor.*, IV/6, 122).

clustering Üşüşmek, kalabalık etmek: *Into the clust'ring battle of the French* [örn. sıkı sıkıya saf olmuş Fransız güçlerine ...] (*Hen. VI–1*, IV/7, 13).

clutch, to Sımsıkı yakalamak, [dişlerini ve yumruklarını] sıkmak: *Not that I have the power to clutch my hand* (*John*, II/1, 589; *M. Meas.*, III/2, 47).

cly, clye [argo] Çalmak, cebe indirmek. [16. ve 17. yy.lar. Partridge, 191/2].

cly, to [*Cly the gerke* (*jerk*)] [argo] Kırbaçlanmak [takr. 1550-1850. bkz. Partridge, 191/2].

clyster-pipe 1. Şırınga [enjeksiyon ya da tenkiye izin kullanılan tüp ya da boru]: *Would they were clyster-pipes for your sake!* [f. 1 *cluster-pipes*] (*Oth.*, II/1, 175). 2. Çoban kavalı

coach-fellow 1. Arabayı çekmek için yan yana bağlanan atlar; 2. Arkadaş; 3. Yakın ilişki: *three reprieves for you and your coach-fellow Nym* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 8).

co-act, to Birlikte hareket etmek, birlikte eyleme geçmek: *how these two did co-act* (*Troil. & Cres.*, V/2, 118).

co-active Konserde birlikte çalan: *With what's unreal thou co-active art* (*Win. Tale*, I/2, 141).

coal 1. [*Dead coal*] Köz, odun kömürü: *Stars, stars, And all eyes else dead coals* (*Win. Tale*, V/1, 68); [mec.] *Your breath first kindled the dead coal of wars* (*John*, V/2, 83); 2. küller: *If he could burn us all into one coal* (*Cor.*, IV/6, 137); 3. [*Carry coals*] bkz. *to carry*, anlam 4.

coarse Aşağı değerde, adi, alt kalitede: *Of what coarse ye are moulded* (*Hen. VIII*, III/2, 239).

coarsely Kırıcı, haşin bir biçimde: *a gentleman ... Reports but coarsely of her* (*All's Well*, III/5, 57).

coast 1. Çevre, semt; 2. Yön: *Yet have I gold flies from another coast* (*Hen. VI–2*, I/2, 93).

coast, to 1. [Kıyıyı izleyerek gidermiş gibi] Dolambaçlı yoldan gitmek: *how he coasts And hedges his own way* (*Hen. VIII*, III/2, 38); 2. Yolunu açmak: *And all in haste she coasteth to the cry* (*Ven. & Adon.*, 870); 3. [öz. düşmanca] Yaklaşmak, saldırmak: *Whose haughty spirit ... Will coast my crown* [F *cost*] (*Hen. VI–3*, I/1, 268).

coasting 1. Yanaşan; 2. [dolayısıyla] dostça, dostluğa hazır: *O, these encounterers so glib of tongue, That give a coasting welcome ere it comes* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 59).

coat 1. [*Coat of arms*] Arma ya da zırh üzerindeki arma: *the dozen white luces in their coat* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 17; *Mid. N. Dr.*, III/2, 213; *Rich. II*, III/1, 24); 2. Zırh ceket: *steel my lance's point, That it may enter Mowbray's waxen coat* (*Hen. IV–1*, IV/1, 100).

coat, to 1. [*Baste, coil, or pay a person's coat*] [halk deyimi] Dayak atmak [takr. 16-18. yy.lar. Partridge, 192/2]; 2. [*Turn one's coat*] [halk deyimi] Hedeften ya da amaçtan uzaklaşmak [16. yy.ın ortalarından itibaren, 1800'li yıllarda standart İngilizce. Partridge, 193/1].

cobloaf [Alm. *Brötchen*] Yuvarlak küçük ekmek: *Thou shouldst strike him – Cobloaf!* (*Troil. & Cres.*, II/1, 38).

cock[1] 1. Rüzgâr horozu: *Till you have drench'd our steeples, drown the cocks!* (*Lear*, III/2, 3); 2. İçkinin akıtıldığı oluklu ağız ya da boru: *I have retir'd me to a wasteful cock, And set mine eyes at flow* (*Timon*, II/2, 162).

cock[2] [*Cock-boat*) Filika: *yond tall anchoring bark, Diminish'd to her cock* (*Lear*, IV/6, 19).

cock[3] İngilizcedeki Tanrı anlamına gelen "God" sözcüğünün yeminlerde bozulmuş biçimi: *Cock's passion, silence!* (*Tam. Shrew*, IV/1, 118; *Ham.*, IV/5, 61; *Mer. Wives Win.*, I/1, 303; *Hen. IV–2*, V/1, 1).

cock-a-hoop [*set a cock-a-hoop*] Baskıları, engelleri kaldırıp üstünden atmak: *You will set a cock-a-hoop! You'll be the man!* (*Rom. & Jul.*, I/5, 81).

cock and (by) pie! [halk ağzı] Ilımlı bir yemin 16. yy.ın ortalarından itibaren. Thackeray. *Cock* = Tanrı + *pie* = çörek olabilir. Roma Katolik âdetlerinde çöreğin yeri önemlidir. bkz. Partridge, 194/2].

cockatrice Kapatma, metres, yosma: *the death-darting eye of cockatrice* (*Rom. & Jul.*, III/2, 47; *Tw. Night*, III/4, 196). bkz. *basilisk*.

cock-brain [halk ağzı] Budala, geri zekâlı kişi [16. yy. ortasından itibaren. sıf. *cock-brained*. Partridge, 194/2].

cockered Şımarık: *A cock'red silken wanton* (*John*, V/1, 870).

cockle[1] Ekinle büyüyen asalak [büyük bir olasılıkla delice ot]: *Sow'd cockle reap'd no corn* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 380); [mec.]

The cockle of rebellion, insolence, sedition (*Cor.*, III/1 70).

cockle[2] 1. Tarak denilen deniz böceği ya da herhangi bir deniz kabuklusu: *a cockle or walnut shell* (*Tam. Shrew*, IV/3, 66); 2. Tarak böceği kabuğuna benzeyen dibi düz küçük tekne: *Sail seas in cockles* (*Per.* IV/4, 2). 3. [*Cockle hat*] İspanya'da Ermiş Compostella'li James'in türbesinden dönen keşişlerin şapkalarında taşıdıkları, "Tarak" denilen büyük deniz kabuğu: *By his cockle hat and staff* (*Ham.*, IV/5, 25).

cockled Deniz böceği kabuğu ile donatılmış, kabuklu: *Love's feeling is more soft and sensible Than are the tender horns of cockled snails* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 335).

cocklight [*By cocklight*] Gündoğumundan önce, şafaktan önce, seher öncesi

cockney 1. Kadınsı, kendini beğenen züppe erkek: *this great lubber, the world, will prove a cockney* (*Tw. Night*, IV/1, 15); 2. Midesi hemen bulanan yufka yürekli kadın: *Cry to it, nuncle, as the cockney did to the eels when she put'em I' th' paste alive* (*Lear*, II/4, 122).

cockpit 1. [özg.] Horoz dövüşleri için kapalı alan; 2. (sonra] yuvarlak tiyatro: *Can this cock-pit hold The vasty field of France?* (*Hen. V*, prol., 11).

cock-shut Günbatımı, alacakaranlık: *Much about cock-shut time* (*Rich. III*, V/3, 70).

cock-sure Tamamen güvenli: *We steal, as in a castle cock-sure* (*Hen. IV–1*, II/1, 86).

coctus bkz. *bis coctus*.

cocytus Yeraltındaki beş ırmaktan biri (*Titus*, II/3, 236).

codding Şehvete düşkün, zampara: *That codding spirit had they from their mother* (*Titus*, V/1, 99).

codling Henüz olgunlaşmamış elma: *a codling when 'tis almost an apple* (*Tw. Night*, I/5, 158).

codpiece 1. O dönemde, pantolonun ön kısmında torba gibi duran ek parça; 2. [mec.] penis: *for the rebellion of a codpiece to take away the life of a man!* (*M. Meas.*, III/2, 115).

coffin Çörek dilimi: *of the paste a coffin I will rear, And make two pasties of your shameful heads* (*Titus*, V/2, 188).

cog, to 1. Aldatmak, hile yapmak: *fashion-monging boys, That lie and cog and flout, deprave and slander* (*Much Ado*, V/1, 95; *L. Lab. Lost*, V/2, 235; *Timon*, V/1, 95); 2. Övmek; 3. Yaltaklanmak: *I cannot cog and say thou art this end that* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 70); 4. Dil dökerek kandırmak; 5. Oyalayarak aşırmak: *I'll mountebank their loves, Cog their hearts from them* (*Cor.*, III/2, 133).

cogging Aldatarak, hile yaparak, göz boyayarak: *Some cogging, cozening slave* (*Oth.*, IV/2, 132).

cognition 1. Bilgi; 2. İdraki olma, akılla kavrama: *nor have cognition Of what I feel* (*Troil. & Cres.*, V/2, 63).

cognizance Soylu birine hizmet edenin armalı zinciri: *that great men shall press For tinctures, stains and angry rose, As cognizance of my blood-drinking hate* (*Jul. Caes.*, II/2, 89; *Hen. VI–1*, II/4, 108; *Cym.*, II/4, 127).

cohere, to Anlaşmak: *time coher'd with place, or place with wishing* (*M. Meas.*, II/1, 11; *Tw. Night*, V/1, 252).

coherence Anlaşma: *the semblable coherence of his men's spirits and his* (*Hen. IV–2*, V/1, 65).

coherent Uygun, uyumlu: *That time and place with this deceit so lawful May prove coherent* (*All's Well*, III/7, 39).

cohort Askeri birlik, askeri takım: *banishment of friends, dissipation of cohorts, nuptial breaches* (*Lear*, I/2, 148).

coif bkz. *quoif*.

coign 1. [Fr. *Coin*] Çıkıntılı köşe ya da köşe çıkıntısı, köşe taşı: *See you yond coign a' th' Capitol, yond cornerstone?* (*Cor.*, V/4, 1; *Per.*, III/Gower, 17); 2. [*coign of vantage*] gözlemek ya da aksiyona girmek için uygun köşe ya da pozisyon: *no jutty, frieze, Buttress, nor coign of vantage, but this bird Hath made his pendant bed* (*Mac.*, I/6, 7).

coil 1. Gürültülü kargaşa, gürültü patırtı: *What a coil is there, Dromio?* (*Com. Err.*, III/1, 48); 2. Gereksiz telaş, karışıklık: *yonder's old coil at home* (*John*, II/1, 165); 3. [*mortal coil*] Ölümlü dünyanın hengâmesi: *When we have shuffled off this mortal coil* [*Ham.*, III/1, 66; *Much Ado*, III/3, 99).

coin, to Akla gelmeyen, olağanüstü hayali fikirler üretmek, fantaziler yaratmak: *How her brain coins!* (*Two Nob. K.*, IV/3, 39).

coinage Doğaçlama

coining Para basma: *They cannot touch me for coining, I am the King himself* [F *crying*; q. *coyning*] (*Lear*, IV/6, 82).

coistrel Adi, düzenbaz, alçak kişi: *He is a coward and a coistrel* (*Tw. Night*, I/3, 40; Per., IV/6, 166).

Colbrand Warwick'li Sir Guy tarafından bertaraf edilen Danimarka devi: *I am not Samson, nor Sir Guy, nor Colbrand* (*Hen. VIII*, V/4, 191).

cold[1] Soğukluk: *How pale she looks, And of an earthy cold* (*Hen. VIII*, IV/2, 98).

cold[2] [sıf.] 1. Temkinli, soğukkanlı: *the most patient man in loss, The most coldest that ever turn'd up ace* (*Cym.*, II/3, 2; *Hen. IV–2*, II/2, 123); 2. Bakir, bakire, saf ve temiz: *He spake of her, as Dian had hot dreams, And she alone were cold* (*Cym.* V/5, 181; *Tem.*, IV/1, 66; *Mid. N. Dr.*, I/1, 73; *Two Nob. K.*, III/1, 13); 3. Kapanık, kasvetli, ruhsuz, umutsuz: *A cold premeditation for my purpose!* (*Hen. VI–3*, III/2, 133; *All's Well*, II/1, 144; *Hen. IV–1*, II/3, 30); 4. Üşütücü, nemli: *Cold news, Lord Somerset, but God's will be done!* (*Hen. VI–2*, III/1, 86; *Rich. III*, IV/4, 534); 5. Hareket etme gücü olmayan, heyecanını kaybetmiş: *I hope my master's suit will be but cold* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 181; *Mer. Ven.* II/7, 73); [Belki, aynı zamanda, *Mer. Ven.*, II/7, 73'teki "*Fare you well, your suit is cold*" tümcesi]. 6. Güçlü olmayan hafif koku: *He is now at a cold scent* (*Tw. Night*, II/5, 121; *Ven. & Adon.*, 694). [*Catch cold* için bkz. *catch*].

coldly 1. Sükûnetle, itidalle, akıllıca: *If he were mad, he would not plead so coldly* (*Com. Err.*, V/1, 273; *Much Ado*, III/2, 129; *John*, II/1, 53); 2. Kayıtsızlıkla, bigâne kalarak: *thou mayst not coldly set Our sovereign process* (*Ham.*, IV/3, 62).

cold-moving Soguk, frijid, uzak duran: *With certain half-caps and cold-moving nods, They froze me into silence* (*Timon*, II/2, 121).

co-leagued, colleagued Birleşmiş, ittifak yapan: *Co-leagued with this dream of his advantage* (*Ham.*, I/2, 21).

collar 1. Cellat ilmiği: *A collar that I fear you will die in, Sir John* [q. *collor*; f. *colour*. bkz. *Colour*, 4. Anlam]. (*Hen. IV–2*, V/4, 87); 2. [*Collars of Esses*] Şövalyeliğin simgesi olan, boyuna asılan, halkaları "S" biçimindeki süslü altın zincir (*Hen. VIII*, IV/1, SD).

collateral Başka bir küreden, alandan, dolaylı parlayan: *In his bright radiance and collateral light Must I be comforted* (*All's Well*, I/1, 88; *Ham.*, IV/5, 207). [Ptoleme gökbilimine göre, uzaydaki küreler "collateral" biçimde, yani paralel hareket ediyorlardı].

collect, to 1. Kavramak; 2. Sonuç çıkartmak: *The reverent care I bear unto my lord Made me collect these dangers in the Duke* (*Hen. VI–2*, III/1, 35; *Hen. VIII*, I/2, 130).

collection Çıkarım; bir konuda kanıtlara dayanarak sonuç çıkarma: *Her speech is nothing, Yet the unshaped use of it doth move The hearers to collection* (*Ham.*, IV/5, 9; *Cym.* V/5, 432).

collied 1. Karanlık, kararmış [kömürde olduğu gibi]: *the collied light* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 145); 2. Kaygılı ve dertli: *And passion, having my best judgement collied* (*Oth.*, II/3, 197).

collop İnsanın bir parçası [dolayısıyla] zürriyet, çoluk çocuk: *God knows thou art a collop of my flesh* (*Hen. VI–1*, V/4, 18; *Win. Tale*, I/2, 137).

Colmekill Iona [Columba'nın aile mezarlığı]: *Where is Duncan's body? – Carried to Colmekill* (*Mac.*, II/4, 33).

coloquintida Acı elmadan yapılan bir ilaç: *The food ... shall be to him shortly as acerb as the coloquintida* (*Oth.*, I/3, 349).

colossus Rodos adası limanındaki Apollon'un büyük bronz heykeli (*Jul. Caes.*, I/2, 136).

colour 1. [Çoğul. İngiliz ordusunda] Bayraktar; 2. [dolayısıyla *fear no colours*] düşmandan korkma, korkusuz ol: *He, that is well hang'd in this world needs to fear no colours* (*Tw. Night*, I/5, 6); 3. [*under her colours*] onun [fem.] yanında, onun tarafından: *those that weep this lamentable divorce under her colours* (*Cym.* I/4, 20); 4. Görünüş, benzeyiş: *without all colour Of base insinuating flattery* (*Hen. VI–1*, II/4, 34; *Ham.*, III/4, 130); 5. Tarz, karakteristik, tür: *a fellow of the self-same colour* (*As You Like*, I/2, 101; *Lear*, II/2, 138); 6. Bahane, vesile; 7. Yapmacık: *Under the colour of commending him* (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 3; *Hen. IV–2*, V/5, 86); [aynı zamanda bkz. *Collar*, anlam 1] (*Ant. & Cleo.*, I/3, 32); 8. Kabul edilebilir neden, mazeret: *Against all colour here Did put the yoke upon 's* [örn. mantığa, akla karşı] (*Cym.* III/1, 50; *Hen. IV–2*, I/2, 246).

colour, to 1. Boyamak: *There was no link to colour Peter's hat* (*Tam. Shrew*, IV/1, 134; *Cym.*, V/1, 2); 2. Aldatıcı bir görünüş vermek; 3. Gizlenmek: *That show of such an exercise may colour Your loneliness* (*Ham.*, III/1, 44; *M. Meas.*, II/1, 220; *Hen. IV–1*, I/3, 109).

colourable 1. Dıştan akla yakın, esasta değil; 2. Yüze gülen: *I do fear colourable colours* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 149).

coloured Boyanmış: *pencill'd pensiveness and colour'd sorrow* (*Lucrece*, 1497).

colt 1. [mec.] Genç, deneyimsiz kişi: *Ay, that's a colt indeed, for he doth nothing but talk of his horse* (*Mer. Ven.*, I/2, 40); 2. [mec.] Şehvete düşkün kişi: *No, master, the hobby-horse is but a colt, and your love perhaps a hackney* (*L. Lab. Lost*, III/1, 31). 3. [*Colt's tooth*] Delikanlılık arzuları, eğilimler ve cinsel itkiler; 4. Zevke, sefaya düşkünlük: *Well said, Lord Sands, your colt's tooth is not cast yet* (*Hen. VIII*, I/3, 48).

colt, to 1. Aldatmak, hile yapmak: *What a plague mean ye to colt me thus?* (*Hen. IV–1*, II/2, 37); 2. Cinsel birleşmede bulunmak: *She hath been colted by him* (*Cym.*, II/4, 133).

co-mart, comart Pazarlık, uzlaşma: *as by the same comart And carriage of the article design'd, His fell to Hamlet* (*Ham.*, I/1, 93).

comb cut, to 1. [*have one's comb cut*] Aşağılanmak; 2. [dolayısıyla] şansı kapanmak [halk deyimi; 1570'den itibaren. Middleton; bkz. Scott: "*All the Counts in Cumberland shall not cut my comb*". Partridge, 202/1].

combat Düello, iki kişi arasındaki vuruşma, dövüş: *the day of the combat* (*Hen. VI–2*, I/3, 219; *Ham.*, I/1, 84; *Troil. & Cres.*, I/3, 335).

combinate-husband Birinin kocası olmaya önceden yemin etmiş nişanlı erkek: *her combinate-husband, this well-seeming Angelo* (*M. Meas.*, III/1, 222).

combination İttifak, antlaşma: *The articles o' the' combination* (*Hen. VIII*, I/1, 169; *Ham.*, III/4, 60); [dolayısıyla] evlenme: *A solemn combination shall be made Of our dear souls* (*Tw. Night*, V/1, 383).

combine, to Bağlamak: *For my poor self, I am combined by a sacred vow* (*M. Meas*, IV/3, 144; *As You Like*, V/4, 150).

combustion Kargaşa, karışıklık: *And prophesying, with accents terrible of dire combustion* (*Mac.*, II/3, 58).

combustious Yanabilen, tutuşabilen: *Subject and servile to all discontents, As dry combustious matter is to fire* (*Ven. & Adon.*, 1162).

come, to 1. Olmak: *How came he mad?* (*Ham.*, V/1, 156; *Mid. N. Dr.*, II/2, 92); 2. Yumuşamak, merhamete gelmek: *he will relent, He's coming, I perceive't* (*M. Meas.*, II/2, 125).

come about, to 1. Dönmek, yön değiştirmek: *the wind is come about* (*Mer. Ven.*, II/6, 54); 2. Gerçek olduğu ortaya çık-

mak: *To see now how a jest shall come about!* (*Rom. & Jul.*, I/3, 45).

come away, to İlerlemek: *What, ostler! Come away and be hang'd!* (*Hen. IV–1*, II/1, 22)

come behind, to [Hücumda] Arkadan yaklaşmak: *O monstrous coward! What, to come behind folks?* (*Hen. VI–2*, IV/7, 84).

come buckle, to [*Come buckle and bare thong*) Her şeyini yitirmek

come by, to Sahip olmak, ele geçirmek: *I'll come by Naples* (*Tem.*, II/1, 282).

come from thy ward, to Savunma durumundan çıkmak: *Come, from thy ward, for I can here disarm thee with this stick* (*Tem.*, I/2, 472).

come off, to [argo] Ödemek: [takr. 1580-1750. *Come down*'ın varyantı. Partridge, 203/2].

come home, to Bulunduğun yeri bırakıp gelmek: *You had much ado to make his anchor hold, When cast out, it still came home* (*Win. Tale*, I/2, 214).

come in, to 1. Rakibin gardını düşürmek: *'a would about and about, and come you in* (*Hen. IV–2*, III/2, 283); **2.** Teslim olmak: *King John hath reconcil'd Himself to Rome, his spirit is come in* (*John*, V/2, 70).

come near, to bkz. *near*.

come off, to 1. Kaçmak, savaşı terk etmek: *O, bravely came we off* (*John*, V/5, 4); **2.** Sonuçlanmak: *This comes off well and excellent* (*Timon*, I/1, 29); **3.** Ödemek; **4.** Harcamak: *I'll make them pay ... they must come off* (*Mer. Wives Win.*, IV/3, 11).

come over, to 1. Üstün çıkmak: *no man living shall come over it* (*Much Ado*, V/2, 7); **2.** Ele geçirmek: [mec.] *it comes o'er my memory* (*Oth.*, IV/1, 20); **3.** Rastlamak: *Nor come any of his bounties over me* (*Timon*, III/2, 78); **4.** Yüzüne vurmak, iğnelemek, sataşmak: *How he comes o'er us with our wilder days* (*Hen. V*, I/2, 267).

come to it, to Erginlik yaşına erişmek, erkek olmak: *Th' other's not come to't* (*Troil. & Cres.*, I/2, 84).

come to oneself, to Ayılmak, kendine gelmek: *When he came to himself again* (*Jul. Caes.*, I/2, 269).

come short, slack, to Yetersiz kalmak: *her promised proportions Came short of composition* (*M. Meas.*, V/1, 220); *If you come slack of former services* (*Lear*, I/3, 9).

come up, to 1. Modaya uymak: *It was never merry world in England since gentlemen came up* (*Hen. VI–2*, IV/2, 9); **2.** Yetişmek, erişmek: *Whose ignorant credulity will not Come up to th' truth* (*Win. Tale*, II/1, 193).

come upon, to 1. Yaklaşmak, yanaşmak: *the hour prefix'd ... Come first upon* (*Troil. & Cres.*, IV/3, 3) **2.** Saldırmak, karşı saldırıya geçmek: *Shall I come upon thee with an old saying?* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 119).

come what can come [deyim] Ne olursa olsun

come your ways! Hadi! [deyim]

co-meddle, to Karıştırmak: *Whose blood and judgement are so well co-meddled* [ff. *co-mingled*; qq. *com(m)edled*] (*Ham.*, III/2, 69).

comedian Oyuncu, aktör: *Are you a comedian?* (*Tw. Night*, I/5, 182).

comely Duruma uygun bir biçimde: *And comely distant sits he by her side* (*L. Compl.*, 65).

comfit-maker Şekerci, pastacı: *Heart, you swear like comfit-maker's wife* (*Hen. IV–1*, III/1, 248).

comes to hearing Herkesçe bilinen.

comfort 1. Haz, zevk, sevinç, safa: *Let them be joyful too, For they shall taste our comfort* (*Cym.* V/5, 403); **2.** Teselli, destek, yardım: *Thy comforts can do me no good at all* (*Lear*, IV/1, 16; *M. Meas.*, III/2, 41).

comfort, to 1. Rahatlatmak, hafifletmek, işini kolaylaştırmak: *Why dost not comfort me and help me out From this unhallow'd and blood-stained hole?* (*Titus*, II/3, 209; *L. Lab. Lost*, IV/2, 44; *Win. Tale*, II/3, 56); **2.** Teselli etmek, ferahlatmak: *Live a little comfort, a little, cheer*

thyself a little (*As You Like*, II/6, 5); 3. [Ünlem] Neşelenmek: *Comfort, good comfort! We must to the King, and show our strange sights* (*Win. Tale*, IV/4, 818; *Rich. III*, II/2, 89; *M. Meas.*, III/1, 54; *Rich. II*, II/1, 72); 4. Neşeli kişi olmak (*Tem.*, I/2, 496; *Tw. Night*, III/4, 338; *John*, V/3, 9).

comfortable 1. Teselli eden, rahatlatan, yardımcı olan: *Be comfortable to my mother, your mistress* (*All's Well*, I/1, 76; *Rom. & Jul.*, V/3, 148; *Lear*, I/4, 306); 2. Neşeli: *For my sake be comfortable* (*As You Like*, II/6, 9; *Cor.*, I/3, 2; *Timon*, III/4, 71).

comforting Destekleyici, desteklemeye hazır

comfortless 1. Teselli edilemeyen, huzursuz: *The Queen is comfortless* (*Hen. VIII*, II/3, 105; *Com. Err.*, V/1, 80); 2. Kimseye huzur vermeyen; 3. Yardım etmeyen: *that kiss is comfortless As frozen water to a starved snake* (*Titus*, III/1, 250; *Lear*, III/7, 85; *John*, V/6, 20).

coming(s) -in Gelir: *What are thy rents? What are thy comings-in?* (*Hen. V*, IV/1, 243; *Mer. Ven.*, II/2, 163).

coming off Savaş ya da düello alanını terk etme

co-mingle bkz. *co-meddle.*

coming-on Lütufkâr, hatırşinas, uzlaşmacı: *now I will be your Rosalind in a more coming-on disposition* (*As You Like*, IV/1, 112).

comma 1. Kısa duraksama: *no levell'd malice Infects one comma In the course I hold* (*Ham.*, V/2, 42); 2. Tümcenin bir bölümü, ayrıntı: *peace should ... stand a comma 'tween their amities* [ironic] (*Timon*, I/1, 48).

command 1. [*Upon command*] Verilen emre uyma: *What we will do, we do upon command* (*Rich. III*, I/4, 93); 2. Seve seve yapma: *take upon command what help we have* (*As You Like*, II/7, 125).

command, to 1. Yetkiyle emretmek: *wherefore you have Commanded of me these most poisonous compounds* (*Cym.*, I/5, 8; *Hen. VI–2*, V/1, 49); 2. Emirle birini sorumlu kılmak: *Let your Highness Command upon me* (*Mac.*, III/1, 16); 3. Zorlamak, baskı yapmak: *As doth a sail, fill'd with a fretting gust, Command an argosy to stem the waves* (*Hen. VI–3*, II/6, 36; *Ven. & Adon.*, 584); 4. Güvenerek emanet etmek: *and to you the tribunes, For this immediate levy, he commands His absolute commission* (*Cym.*, III/7, 9); 5. [Pasif) Emirle bir işi tevdi edilmek: *But I do wonder His insolence can brook to be commanded Under Cominius* (*Cor.* I/1, 262).

commanded Mecbur kalmış, zorlanmış: *a shower of commanded tears* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 125).

commandment 1. [*At my, your commandment*] Hizmetinde olma: *Let us take any man's horses, the laws of England are at my commandment* (*Hen. IV–2*, V/3, 137; *Mer. Ven.*, II/2, 32); 2. [*at commandment*] Memnun olma: *we knew where the bona robas were and had the best of them at all commandment* (*Hen. IV–2*, III/2, 24). 3. [*ten commandments*] El parmakları: *I could set my ten commandments in your face* (*Hen. VI–2*, I/3, 142).

commeddle bkz. *co-meddle.*

commence, to 1. Üniversite derecesine kabul edilmek; 2. [dolayısıyla] bir şey yapmada ehil sayılmak: [mec.] *learning a mere hoard of gold kept by a devil, till sack commences it and sets it in act and use* (*Hen. IV–2*, IV/3, 116).

commend 1. Övgü, takdir etme: *speak in his just commend* (*Per.*, II/2, 49); 2. [Çoğul] Kutlama, selam: *Tell her I send to her my kind commends* (*Rich. II*, III/1, 38).

commend, to 1. Tevdi etmek, teslim etmek: *And to her white hand see thou do commend This seal'd-up counsel* (*L. Lab. Lost*, III/1, 168; *Mac.*, I/7, 11; *Hen. VIII*, V/1, 17); 2. Dikkatine sunmak: *Let me commend thee first to those that shall Say yea to thy desires* (*Cor.*, IV/5, 144; *Two Gent. Ver.*, I/1, 17); 3. Selam söylemek, saygılarını sunmak: *If thou seest her before me, commend me* (*Mer.*

Wives Win., I/4, 157; *Two Gent. Ver.*, I/1, 146; *M. Meas.*, I/4, 88); selamlarını yollamak, saygılarıyla anımsanmasını dilemek: *Signior Antonio Commends him to you* (*M. Meas.*, III/1, 132; *Troil. & Cres.*, III/1, 66; *Ham.*, I/5, 183).

commendations Selamlar, saygılar: *a word or two Of commendations sent from Valentine* (*Two Gent. Ver.*, I/3, 53).

commend thee "Seni Tanrı'ya emanet ediyorum" tümcesinin kısaltılmışı

comment Gözlem, yargılama: *Even with the very comment of thy soul Observe my uncle* (*Ham.*, III/2, 79).

commenting Düşünüp taşınma, düşünceye dalma: *fearful commenting Is leaden servitor to dull delay* (*Rich. III*, IV/3, 51).

commerce 1. İlişki; 2. Alışveriş; 3. Pazarlık: *he is now in some commerce with my lady* (*Tw. Night*, III/4, 174; *Ham.*, III/1, 108).

commission 1. Emir; 2. Vekâlet: *He hath commission from thy wife and me To hang Cordelia in the prison* (*Lear*, V/3, 253; *M. Meas.*, I/1, 13); 3. Yetki, ruhsat: *more saucy with lords and honourable personages than the commission of your birth and virtue gives you heraldry* (*All's Well*, II/3, 261; *Hen. VI–1*, V/4, 95; *Rom. & Jul.*, IV/1, 64); 4. [*In commission*] Göreve ya da memuriyete atanma: *Are not Those in commission yet return'd?* (*Mac.*, I/4, 2); [*in commission with*] biriyle birlikte barış adaleti için hizmet etme: *my cousin, Silence, in commission with me* (*Hen. IV–2*, III/2, 88) 5. Belli bir iş için görevlendirilmiş gruptan biri olmak: *You are o' th' commission* [örn. yargıçlardan biri olarak atanmış] (*Lear*, III/6, 38).

commit, to Günah işlemek: *I do as truly suffer As e'er I did commit* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 77); [öz. zina yapmak] *commit not with man's sworn spouse* (*Lear*, III/4, 81).

commixtion Karışım, birbirine karıştırma: *Were thy commixtion Greek and Trojan so That thou couldst say ...* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 124).

commixture 1. Karışım, mahlut: *thy though commixture melt* (*Hen. VI–3*, II/6, 6); 2. Görünüş, bedensel biçimleniş: *Dismask'd, their damask sweet commixture shown* (*L. Lab. Lost*, V/2, 296).

commodious Uysal, güçlük çıkarmayan: *The parrot will not do more for an almond than he for a commodious drab* (*Troil. & Cres.*, V/2, 194).

commodity 1. Ticari ayrıcalıklar, kolaylıklar: *the commodity that strangers have With us in Venice* (*Mer. Ven.*, III/3, 27; *Win. Tale*, III/2, 93); 2. Kişisel çıkar; 3. Uygunluk; 4. İlişki: *Since kings break faith upon commodity* (*John*, II/1, 597); 5. Avantaj, kâr: *I will turn diseases to commodity* (*Hen. IV–2*, I/2, 248; *Lear*, IV/1, 21); 6. Eşya ya da paket sayısı; 7. Gönderme: *Now Jove, in his next commodity of hair, send thee a beard* (*Tw. Night*, III/1, 44; *Hen. IV–1*, I/2, 83); 8. [öz.] Krediyle alınıp ihtiyacı olan birine, peşin parayla daha düşük fiyata satılan mal miktarı: *he's in for a commodity of brown paper and old ginger, nine-score and seventeen pounds, of which he made five marks ready money* (*M. Meas.*, IV/3, 5).

common[1] 1. Halk, avam, aşağı tabaka: *the meal o' th' common* (*Cor.*, I/1, 151); (*Rich. II*, II/1, 246; *Hen. VIII*, I/2, 104); 2. Kamu toprakları: *graze in commons* (*Jul. Caes.*, IV/1, 27); [mec. ya da gönd.] *And make a common of my serious hours* [örn. halk oyun alanı, eğlence yeri] (*Com. Err.*, II/2, 29; *L. Lab. Lost*, II/1, 223); 3. [*The common*] Sıradan, olağan: *your son Will or exceed the common or becaught With cautelous baits* (*Cor.*, IV/1, 32); 4. Kaba dil: *this female – which in the common is woman* (*As You Like*, V/1, 49).

common[2] [sıf.] 1. Herkese ait olan: *the common enemy of man* [örn. şeytan] (*Mac.*, III/1, 68; *Hen. IV–1*, II/1, 95); 2. Herkes tarafından kullanılabilicek olan: *a common executioner* (*M. Meas.*, IV/2, 9; *As You Like*, II/3, 33; *Much Ado*, IV/1, 65); 3. Genel: *common speech Gives him a worthy pass* [örn. genel rapor] (*All's Well*, II/5, 52; *Hen. VI–2*, I/1, 206); 4. [dolayısıyla] genel olarak bilinen ya da konuşulan: *Young Arthur's*

death is common in their mouths (*John*, IV/2, 187); **5.** Olağan; **6.** Genellikle egemen olan: *And sweets grown common lose their dear delight* (*Sonn.*, CII, 12; *Two Gent. Ver.*, V/4, 62); **7.** Sıradan, önemli olmayan: *Thou common friend, that's without faith or love* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 62; *Ven. & Adon.*, 293); **8.** [*common sense*] sıradan ve eğitilmemiş sezgiler: *Things hid and barr'd (you mean) from common sense* (*L. Lab. Lost*, I/1, 57); **9.** Avama, kalabalıklara [plebler] ait olan: *The common file* [örn. Pleb askerler] (*Cor.*, I/6, 43; *Com. Err.*, III/1, 101; *Hen. IV–2*, I/3, 97).

common, to [*to commune*'un varyantı].

commoner Hayat kadını, fahişe: *He gave it to a commoner a' th' camp* (*All's Well*, V/3, 194; *Oth.*, IV/2, 73).

common bosom Halkın sevgisi

common conversation Avamla ilişki kurma: *We are young and yet desire the ways of honour, That liberty and common conversation* (*Two Nob. K.*, II/1, 128).

common-hackneyed Ucuzlaştırılmış, bayağılaştırılmış: *So common-hackney'd in the eyes of men* (*Hen. IV–1*, III/2, 40).

common-kissing Herkes gibi öpen: *to the greedy touch Of common-kissing Titan* (*Cym.*, III/4, 163).

commonty Komedya [sözcüğünün gülünçleştirilmiş olanı]: *Is not a commonty a Christmas gambol ...?* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 138).

commotion 1. Hengâme, kargaşa: *To make commotion, as full well he can* (*Hen. VI–2*, 3/1, 358; *Hen. IV–2*, II/4, 363); **2.** Heyecan; **3.** Merak, kaygı: *Kingdom'd Achilles in commotion rages* (*Troil. & Cres.*, II/3, 175; *Hen. VIII*, III/2, 112).

commune, to 1. Başbaşa, karşılıklı konuşmak: *For I would commune with you such things* [f. 1 *commone*] (*M. Meas.*, IV/3, 104; *Win. Tale*, II/1, 162; *Two Nob. K.*, IV/3, 76); **2.** Bir şey üzerinde konuşmak: *For I have more to commune with Bianca* (*Tam. Shrew*, I/1, 101); **3.** Bir şeye katılmak, bir şeyi paylaşmak: *Laertes, I must commune with your grief* [f. 1 *common*] (*Ham.*, IV/5, 203).

community Sıradanlık: *with such eyes As, sick blunted with community, Afford no extraordinary gaze* (*Hen. IV–1*, III/2, 77).

commutual, comutual Karşılıklı: *Since love our hearts and Hymen did our hands Unite commutual in most sacred bands* [f. 1 *comutual*] (*Ham.*, III/2, 160).

comonty bkz. *commonty*.

compact[1] **1.** Kumpas, suikast planı: *What is the course and drift of your compact?* (*Com. Err.*, II/2, 161); **2.** Suikast timi (*M. Meas.*, V/1, 242; *Lear*, II/2, 118).

compact[2] **1.** Örülmüş, birbirine birleştirilmiş: *When my dimensions are are as well compact* (*Lear*, I/2, 7); **2.** ...den yapılmış, yazılmış, bestelenmiş, düzenlenmiş: *make us but believe* (*Being compact of credit*) *that you love us* [örn. tamamen saflıkla düzenlenmiş] (*Com. Err.*, III/2, 22); **3.** Somut: *much imaginary work was there, Conceit deceitful, so compact, so kind* (*Lucrece*, 1423).

compact, to 1. Birleş(tir)mek: *The poisonous simple something is compacted In a pure compound* (*Lucrece*, 530); **2.** Onaylamak, desteklemek: *And thereto add such reasons of your own As may compact it more* (*Lear*, I/4, 339).

companion [Aşağılama sözcüğü] Herif: *What an equivocal companion is this* (*All's Well*, V/3, 250; *Com. Err.*, IV/4, 61; *Hen. IV–2*, II/4, 123).

companion, to Arkadaş edinmek: *Find me to marry me with Octavius Caesar, and companion me with my mistress* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 30).

companionship [*All of companionship*] Birlik, beraberlik: *'Tis Alcibiades, and some twenty horse, All of companionship* (*Timon*, I/1, 242).

company 1. [*From company*] Yalnız, tek başına: *And so conduct me, where from company, I may revolve and ruminate my grief* (*Hen. VI–1*, V/5, 100); **2.** [*for company*] arkadaşlık uğruna: *And for this night we'll fast for company* (*Tam. Shrew*, IV/1, 177); **3.** Dost, refakatçi: *I would gladly have him see his company*

anatomiz'd (*All's Well*, IV/3, 32; *Mid. N. Dr.*, I/1, 219; *Hen. V*, I/1, 55); **3.** [Çoğul] Dostluk, arkadaşlık: *by your companies To draw him on to pleasures* (*Ham.*, II/2, 14).

company, to Refakat etmek: *The soldier that did company these three* (*Cym.*, V/5, 8).

comparative[1] Nükte için kıyaslamalar uyduran kişi: *stand the push Of every beadless vain comparative* (*Hen. IV–1*, III/2, 67).

comparative[2] [sıf.] **1.** Taşlamaları ustaca: *Thou hast the most unsavoury similes and art indeed the most comparative, rascalliest, sweet young prince* (*Hen. IV–1*, I/2, 80); **2.** [*Made comparative*] Karşılaştırma için ya da kıyaslanabilir anlamında: *Thou wert dignified enough ... if 'twere made Comparative for your virtues, to be styl'd The under-hangman of his kingdom* (*Cym.*, II/3, 129).

compare Karşılaştırma, kıyaslama: *Make no compare Between that love* (*Tw. Night*, II/4, 101; *Mid. N. Dr.*, III/2, 290; *Sonn.*, XXI, 5).

compare, to **1.** Karşılaştırma yapmak: *Or else he never would compare between* (*Rich. II*, II/1, 185); **2.** [*Compare with*] Boy ölçüşmek: *lest I should compare with him in excellence* (*Ham.*, V/2, 138; *Mid. N. Dr.*, II/2, 99; *Hen. IV–2*, II/4, 166).

comparison **1.** [Çoğul] Karşılaştırma yapıldığında ortaya çıkan üstünlükler, yararlar: *I dare him therefore To lay his gay comparisons apart* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 26); **2.** Taşlamalı ya da alaylı benzetme [teşbih]: *Full of comparisons and wounding flouts* (*L. Lab. Lost*, V/2, 844; *Much Ado*, II/1, 146).

compass **1.** Çevre, muhit: *What compass will you wear your farthingale?* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 51; *Mer. Wives Win.*, V/5, 66; *Hen. VI–3*, IV/3, 47); **2.** Çevrim, deveran: *My life is run his compass* (*Jul. Caes.*, V/3, 25; *Oth.*, III/4, 71); **3.** Sınırlar, menzil, genişlik: *Why should we in the compass of a pale Keep law and form and due proportion* (*Rich. II*, III/4, 40; *Hen. VIII*, I/1, 36; *Oth.*, III/4, 21).

compass, to Sağlamak, kazanmak: *then he compass'd a motion of the Prodigal Son* (*Win. Tale*, IV/3, 96; *Two Gent. Ver.*, II/4, 214; *Hen. V*, II/1, 294); başarmak, yapıp bitirmek, üstesinden gelmek: *Things out of hope are compass'd of with vent'ring* (*Tw. Night*, I/2, 44; *Ven. & Adon.*, 567).

compassed, compast **1.** Kavisli, kemerli, dairevi [pencereler ve damlar için kullanılırdı]: *a small compass'd cape*, (*Tam. Shrew*, IV/3, 139); **2.** [*compass'd window*] yarım daire cumba penceresi: *She came to him th' other day into the compass'd window* (*Troil. & Cres.*, I/2, 111; *Ven. & Adon.*, 272).

compassion, to Acımak: *O heavens, can you hear a good man groan And not relent, or not compassion him?* (*Titus*, IV/1, 124).

compassionate **1.** Merhamet eden; **2.** Kendine acıyan: *It boots thee not to be compassionate, After our sentence plaining comes too late* (*Rich. II*, I/3, 174).

compeer **1.** Ortak; **2.** Arkadaş: *neither he, nor his compeers by night Giving him aid* (*Sonn.*, LXXXVI, 7).

compeer, to **1.** Rekabet etmek; **2.** Denk olmak: *he compeers the best* (*Lear*, V/3, 69).

compel, to Zorla almak: *And I were not a very coward, I'd compel it of you* (*All's Well*, IV/3, 321; *Hen. V*, III/6, 109; *Hen. VIII*, I/2, 57).

compelled Zorlanmış, eli kolu bağlı: *fie upon This compell'd fortune!* (*Hen. VIII*, II/3, 87); istemeden: *our compell'd sins Stand more for number than for accompt* (*M. Meas.*, II/4, 57).

competence Yetecek kadar stok, mütevazı ödenek: *For competence of life I will allow you* (*Hen. IV–2*, V/5, 66).

competency Yeterli miktar: *From me receive that natural competency Whereby they live* (*Cor.*, I/1, 139).

competent Yeterli: *his indignation derives itself out of a very competent injury* (*Tw. Night*, III/4, 247; *Ham.*, I/1, 90)

competitor Partner, ortak: *Myself in counsel his competitor* (*Two Gent. Ver.*, II/6, 35; *Ant. & Cleo.*, V/1, 42; *L. Lab. Lost*, II/1, 82; *Rich. III*, IV/4, 505).

compile, to Özgün bir yapıt ortaya çıkarmak: *Longaville did never sonnet for her sake compile* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 132).

complain, to Hayıflanmak, yas tutmak: *And what I want it boots not to complain* (*Rich. II*, III/4, 18; *Rom. & Jul.*, II/ prol., 7; *Lucrece*, 1839).

compleat bkz. *complete.*

complement 1. Dış görünüşte centilmenliğin kurallarına tamamen uyma: *A man of complements whom right and wrong Have chose as umpeer of their mutiny* (*L. Lab. Lost*, I/1, 168; *Oth.* I/1, 63; *Hen. V*, II/2, 134; [dolayısıyla] centilmenliğe ilişkin eylemler: *these are complements, these are humours* (*L. Lab. Lost*, III/1, 22); 2. bkz. *compliment.*

complete, compleat 1. Tam donanımlı, mükemmel, hünerli: *She is a gallant creature, and complete in mind and feature* (*Hen. VIII*, III/2, 49; *Troil. & Cres.*, III/3, 181; *Timon*, III/1, 10); 2. Tam bir centilmen (*Two Gent. Ver.*, II/4, 73; *Timon*, IV/3, 244).

complexion 1. Huy, alışkanlıklar [esasta bunların dört adet olduğuna inanılırdı]: *Very sultry and hot for my complexion* (*Ham.*, V/2, 99); 2. Aklın davranışları, eğilimleri, huyları: *and then it is the complexion of them all to leave the dam* (*Mer. Ven.*, III/1, 29; *Much Ado*, II/1, 295); 3. Doğal ten rengi ve görünüş: *What complexion is she of?* (*Com. Err.*, III/2, 101; *Tem.*, I/1, 29; *Oth.*, IV/2, 62); 4. O dönemin modası olan esmer ten rengi: *His brown manly face! O love, this only From this hour is complexion* (*Two Nob. K.*, IV/2, 43; *L. Lab. Lost*, I/2, 81); 5. [mec.] Renk: *though it discolours the complexion of my greatness to acknowledge it* (*Hen. IV–2*, II/2, 5; *Win. Tale*, I/2, 381; *Hen. V*, II/2, 73); 6. [Genelde] Görünen taraf ya da cephe: *Men judge by the complexion of the sky The state and inclination of the day* (*Rich. II*, III/2, 194).

complice Birleşmişlik, yoldaşlık: *Bushy, Bagot and his complices* (*Rich. II*, II/3, 165).

compliment Toplumsal ilişkilerde resmiyeti önemseme, kibarlık, nezaket: *Stay not thy compliment; I forgive thy duty* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 142; *Much Ado*, IV/1, 319; *Lear*, I/1, 302).

complimental Kibar, nazik, formaliteye önem veren: *I will make a complimental assault upon him* (*Troil. & Cres.*, II/1, 39).

complot Komplo, suikast: *their complot is to have my life* (*Hen. VI–2*, III/1, 147; *Rich. III*, III/1, 192; *Titus*, II/3, 265).

complot, to Suikastta birleşmek, gizlice düzenlemek: *To plot, contrive, or complot any ill* (*Rich. II*, I/3, 189; Rich. II, I/1, 96).

comply, to 1. Yapıp bitirmek, başarmak, bir işi tamamlamak: *Nor to comply with heat ... and proper satisfaction* (*Oth.*, I/3, 263); 2. Formalitelere, kibarlık ve nezaket kurallarına dikkat etmek: *Let me comply with you in this garb* (*Ham.*, II/2, 372).

compose, to 1. Yapmak, üretmek: *thy undaunted mettle should compose Nothing but males* (*Mac.*, I/7, 73; *Mid. N. Dr.*, I/1, 48; *Troil. & Cres.*, V/2, 170); 2. Anlaşmak, uzlaşmak: *If we compose well here, to Parthia* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 15).

composed Dikkatle hazırlanıp kotarılmış: *composed rhymes* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 69).

composition 1. Bünye, yapı: *some tokens of my son In the large composition of this man?* (*John*, I/1, 88; *Rich. II*, II/1, 73); 2. Anlaşma: *I crave our composition may be written And seal'd between us* (*Ant. & Cleo.*, II/6, 58; *M. Meas.*, I/2, 2; *Mac.*, I/2, 59); 3. Süreklilik, yoğunluk; 4. Uyumluluk: *There's no composition in these news That gives them credit* (*Oth.*, I/3, 1).

composture Gübre: *feeds and breeds by a composture stol'n From gen'ral excrement* (*Timon*, IV/3, 441).

composure 1. Huy, tamperaman: *thou art of sweet composure* (*Troil. & Cres.*, II/3,

240; *Ant. & Cleo.*, I/4, 22); 2. İttifak, birlik: *But it was a strong composure a fool could disunite* [ff. *counsel*] (*Troil. & Cres.*, II/3, 99).

compound 1. Birleşik sözcük: *To new-found methods and to compounds strange?* (*Sonn.*, LXXVI, 4); 2. Topak, kütle: *Thou whoreson mad compound of majesty* (*Hen. IV–2*, II/4, 294; *Hen. IV–1*, II/4, 128).

compound, to 1. Yapmak, biçimlendirmek, kurmak, harmanlamak: *Shall not thou and I ... compound a boy, half French, half English* (*Hen. V*, V/2, 207; *Timon*, IV/2, 35); 2. Anlaşmazlığı gidermek: *we will compound this quarrel* (*Tam. Shrew*, I/2, 27; *Rich. III*, II/1, 75); 3. Anlaşmak, ilkeleri koymak: *If you think it meet, compound with him by the year* (*M. Meas.*, IV/2, 24; *John*, II/1, 281; *Lear*, I/2, 128).

comprador [Port.] [halk ağzı] Satın alan, sipariş veren kişi [16. yy.dan itibaren. Partridge, 206/1].

comprehend, to [*Apprehend*'in bozulmuş biçimi] Yakalamak, tutuklamak: *This is your charge: you shall comprehend all vagrom men* (*Much Ado*, III/3, 25).

compromise 1. Hakem usulü anlaşma: *I am the church, and will be glad to do my benevolence to make atonements and compromises between you* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 33); 2. Her iki tarafın rızasıyla uzlaşma: *Shall we ... Send fair-play orders and make compromise, insinuation, parley, and base truce To arms invasive?* (*John*, V/1, 67; *Rich. II*, II/1, 253; *Hen. VI–1*, V/4, 149).

compromise, to [*Be compromised*] Ya hakem önünde ya da her iki tarafın rızasıyla anlaşmak: *When Laban and himself were Compromis'd That all the eanlings which were streak'd and pied Should fall as Jacob's hire* (*Mer. Ven.*, I/3, 78).

compt: 1. Hesap: *strikes some scores away From the great compt* (*All's Well*, V/3, 57); 2. [*at compt*] kıyametteki hesap günü: *when we shall meet at compt, This look of thine will hurl my soul from heaven* [q. 1 *count*] (*Oth.*, V/2, 276); 3. [*in compt*]; hesaba bağlı, çıkara bağlı: *Your servants ever Have theirs, themselves, and what is theirs, in compt, To make their audit at your Highness' pleasure* (*Mac.*, I/6, 26).

compter Tartı için yuvarlak, demir ağırlık: *I cannot do it without compters* [q.; f. 1 *counters*] (*Win. Tale*, IV/3, 36; *Troil. & Cres.*, II/2, 28).

comptible Duyarlı: *I am very comptible, even to the least sinister usage* (*Tw. Night*, I/5, 175).

comptless Sayısız, sayılamayacak kadar çok: *and one sweet kiss shall pay this comptless debt* (*Ven. & Adon.*, 84).

comptroller Malikanelerde harcamaları denetleyen ve idari işlere bakan görevli kâhya: *For I was spoke to, with Sir Henry Guilford This night to be comptrollers* (*Hen. VIII*, I/3, 67).

compulsative, compulsatory 1. Zorlayıcı güçle; 2. Sevk edici güçle: *to recover of us, by strong hand And terms compulsatory, those foresaid lands* (*Ham.*, I/1, 103).

compulsion Zorunlu durumlar, mecbur edici şartlar: *What a noble combat hast thou fought Between compulsion and a brace respect!* (*John*, V/2, 44).

compulsive 1. Zorlayan, icbar eden: *Proclaim no shame When the compulsive ardure gives the charge* (*Ham.*, II/4, 860); 2. [fiziksel anlamda] ileriye doğru itmek, sürmek: *the Pontic Sea Whose icy current and compulsive course Nev'r feels retiring ebb* (*Oth.*, III/3, 454).

compunctious Vicdan azabı çeken, nadim olan: *That no compunctious visitings of nature Shake my fell purpose* (*Mac.*, I/5, 45).

compunded odours Karıştırılmış güzel kokular

con, to 1. Ezberlemek: *and desire you, to con them by tomorrow night* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 100; *Jul. Caes.*, IV/3, 98; *Troil. & Cres.*, II/1, 17; *Tw. Night*, II/3, 163); 2. [*con thanks*] Teşekkürler sunmak, minnettarlığı belirtmek: *I con him no thanks for't* (*All's Well*, IV/3, 152; *Timon*, IV/3, 425).

con tutto (il) core, ben travato [İtal.] Bütün yüreğimle katılıyorum, gönülden kabul ediyorum (*Tam. Shrew*, I/1, 24).

concave Kof, içi boş: *I do think him as concave as a cover'd goblet* (*As You Like*, II/4, 24; *L. Compl.*, 1).

concealed Gizlice evlenmiş: *and what says My conceal'd lady to our cancell'd love?* (*Rom. & Jul.*, III/3, 98).

concealment Giz, sır, muamma, esrarlı şey: *a worthy gentleman ... profited In strange concealments* [örn. gizli kapaklı işler çevirmede usta] (*Hen. IV–1*, III/1, 165).

conceit 1. Akılla algılanan, düşünce, ide: *hadst shut up in thy brain Some horrible conceit* (*Oth.*, III/3, 115; *L. Lab. Lost*, II/1, 72; *Mer. Ven.*, I/1, 92 ve II/4, 2); **2.** Algılama, kavrama ve anlama yeteneği, zihinsel kapasite: *a gentleman of good conceit* (*As You Like*, V/2, 54; *Com. Err.*, IV/2, 65; *Per.*, III/1, 16); **3.** Kişisel kanı ya da tahmin: *Proteus, the good conceit I hold of thee* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 17; *Hen. VIII*, II/3, 74); **4.** İmgelem, fantazi: *'Tis nothing but conceit, my gracious lady* (*Rich. II*, II/2, 33; *As You Like*, II/6, 8; *Lear*, IV/6, 42); **5.** [dolayısıyla] kara kara düşünme: *Conceit upon his father* (*Ham.*, IV/5, 45); **6.** Zekâ, nükte gücü: *There's no more conceit in him than is in a mallet* (*Hen. IV–2*, II/4, 241); **7.** Bulgu, yaratıcı tasarım: *Three of the carriages, in faith, are very dear to fancy ... and of very liberal conceit* (*Ham.*, V/2, 153; *Titus*, IV/2, 30; *Hen. VI–1*, IV/1, 102); **8.** Fantastik küçük eşyalar: *rings, gawds, conceits* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 33).

conceit, to 1. Fikir üretmek, düşünceyi biçimlendirmek: *Him and his worth, and our great need of him, You have right well conceited* (*Jul. Caes.*, I/3, 162); **2.** Algılamak, kavramak, kavramı biçimlendirmek: *One that so imperfectly conceits* [qq. *conjects*] (*Oth.*, III/3, 149).

conceited 1. İmgelemi ya da fantazisi zengin: *He was gotten in drink. Is not the humour conceited?* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 23; *Lucrece*, 1371); **2.** [dolayısıyla: *well conceited*] taşı gediğine koyma (*Hen. IV–2*, V/1, 36); **3.** [*conceited characters*] fantastik tasarımlar: *her napkin ... had conceited characters* (*L. Compl.*, 18); **4.** Saplantı durumuna gelmiş düşünce: *he is as horridly conceited of him* [örn. onun hakkında dehşet verici bir saplantısı var] (*Tw. Night*, III/4, 294).

conceitless 1. Akılsız; **2.** Esprisiz; **3.** Donuk: *so shallow, so conceitless, To be seduced by thy flattery* (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 96).

conceive, to 1. Algılamak, anlamak: *Nay, conceive me, conceive me, sweet coz* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 242; *M. Meas.*, II/4, 141; *Mid. N. Dr.* IV/1, 213); **2.** Fikri olmak; **3.** Tahmin etmek: *The grieved commons Hardly conceive of me* (*Hen. VIII*, I/2, 105).

conceived Anlaşıldı, anlaşılır biçimde: *I may be reasonably conceived* (*Two Nob. K.*, I/2, 48).

concent Uyum: *For government ... doth keep in one concent, Congruing in a full and natural close, Like music* (*Hen. V*, I/2, 105).

conception 1. Düşünce, tasarım, plan; **2.** Sezgi; **3.** Niyet: *I have young conception in my brain* (*Troil. & Cres.*, I/3, 312; *M. Meas.*, II/4, 7; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 213 *Hen. VIII*, I/2, 139); **4.** Hayal ürünü: *Pray heaven it be state matters ... And no conception nor no jealous toy Concerning you* (*Oth.*, III/4, 156).

conceptious Üretken, verimli: *thy fertile and conceptious womb* (*Timon*, IV/3, 87).

concern, to 1. İlişkin olmak, bağı olmak: *Say on, my Lord Westmerland, in peace, What doth concern your coming* [örn. gelişinizin sebebi nedir] (*Hen. IV–2*, IV/1, 30; *Two Gent. Ver.*, III/1, 256); **2.** [Biri için] Önemli olmak: *it concerns me To look into the bottom of my place* (*M. Meas.*, I/1, 77; *Oth.*, I/3, 22; *Mid. N. Dr.*, I/1, 126); **3.** İçeriği önemli olmak: *deliver this paper into the royal hand of the King, it may concern much* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 142; *Two Gent. Ver.*, I/2, 73; *Hen. VI–1*, V/3, 116); **4.** Uymak, yakış-

mak: *how it may concern my modesty* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 60).

concernancy Önem, ilgi: *The concernancy, sir, Why do we wrap the gentleman in our more rawer breath?* (*Ham.*, V/2, 122).

concerning İş, sorun: *As time and our concernings shall importune* (*M. Meas.*, I/1, 26; *Ham.* III/4, 191).

conclude, to 1. [*Be it concluded*] Kısa sürede sonuçlandırmak: *Be it concluded, No barricado for a belly* (*Win. Tale*, I/2, 203); 2. Nihai düzenlemeye ya da karara varmak: *Forget, forgive, conclude and be agreed* (*Rich. II*, I/1, 156; *Hen. VI–1*, V/1, 5; *Ham.*, III/4, 201); 3. Karar vermek, halletmek: *It is determin'd, not concluded yet* (*Rich. III*, I/3, 15; *Mac.*, III/1, 140; *Jul. Caes.*, II/2, 93); 4. Kararlı olmak, sorunu halletmek: *This concludes: My mother's son did get your father's heir* (*John*, I/1, 127).

conclusion 1. Sonuçlandırma ya da çıkarım eylemi: *Your wife Octavia, with her modest eyes And still conclusion, shall acquire no honour Demuring upon me* (*Ant. & Cleo.*, IV/15, 28); 2. Sorun; 3. bilmece: *Scorning advice, read the conclusion then* (*Per.*, I/1, 56); 4. Deney, deneme: *for her physician tells me she has pursu'd conclusions infinite Of easy ways to die* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 355; *Oth.*, I/3, 329; *Ham.*, III/4, 195). *Cym.*, I/5, 18).

concupiscible Tutkulu, şehvetli, kösnül: *by gift of my chaste body To his concupiscible intemperate lust* (*M. Meas.*, V/1, 98).

concupy [Büyük olasılıkla *concuby* sözcüğünün bir varyantı] Odalık, kapatma: *He'll tickle it for his concupy* (*Troil. & Cres.*, V/2, 177).

condemn, to 1. Kuşku duymak, güvenmemek; 2. İtibardan düşürmek, *nature's piece 'gainst fancy, Condemning shadows quite* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 100; *Sonn.*, XCVI, 6).

condemned Uygun olmayan, yetersiz, işe yaramaz: *you have shame'd me In your condemned seconds* (*Cor.* I/8, 15).

condign Layık bir biçimde hak edilmiş: *In thy condign praise* (*L. Lab. Lost*, I/2, 25; *Hen. VI–2*, III/1 130).

condition 1. [Kısaltılmış biçim] Şu şartla: *Condition I had gone barefoot to India* (*Troil & Cres.*, I/2, 74); 2. Sözleşme, anlaşma: *such sum or sums as are Express'd in the condition* (*Mer. Ven.*, I/3, 148; *Tem.*, I/2, 117; *All's Well*, IV/2, 30); 3. Kişinin ruh durumu: *commit Your weak condition to the raw cold morning* (*Jul. Caes.*, II/1, 236; *As You Like*, I/2, 15; *Oth.*, I/2, 26); 4. Toplumsal ya da resmi konum, rütbe, makam: *I am, in my condition, A prince* (*Tem.*, III/1, 59; *Hen. V.*, IV/3, 63; *Hen. IV–2*, IV/3, 64); 5. Huy, karakter: *If he have the condition of a saint* (*Mer. Ven.*, İ/2, 129; *L. Lab. Lost*, V/2, 20; *Timon*, IV/3, 140); 6. Nitelik, özellik: *Here is the cate-log of his condition* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 274; *Much Ado*, III/2, 66; *Tam. Shrew*, V/2, 167).

conditionally Bir şartla: *Conditionally that here thou take an oath* (*Hen. VI–3*, I61, 196).

conditioned Belirtilen durumlardaki şartlara uygun olarak: *Go, live rich and happy, But thus condition'd* (*Timon*, IV/3, 526).

condog, to Uymak, uyuşmak, razı olmak [argo; takr. 1590-1700; 1660'te hemen hemen standart İngilizce. Partridge, 206/2]

condole, to 1. Büyük üzüntü duymak, yas tutmak: *I will condole in some measure* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 27); 2. [Acı çeken ile birlikte] Kederlenmek: *Let us condole the knight* (*Hen. V*, II/1, 127).

condolement 1. Keder, hüzün: *to persevere In obstinate condolement is a course Of impious stubbornness* (*Ham.*, I/2, 93); 2. Başkasının duygularına içtenlikle, gerçek bir biçimde katılma: *There are certain condolements, certain vails* (*Per.*, II/1, 150).

conduce, to Başlamak, ilerlemek, sürdürmek: *Within my soul there doth conduce a fight* (*Troil. & Cres.*, V/2, 147).

conduct 1. Rehberlik, yol gösterme: *that will some provision Give thee quick*

conduct (*Lear*, III/6, 97); 2. Refakat, koruma: *I will return again into the house, and desire some conduct of the lady* (*Tw. Night*, II/4, 242; *Rich. III*, I/1, 45; *Hen. IV–1*, III/1, 91); 3. Rehber, kılavuz, önder: *Come, bitter conduct, come, unsavoury guide!* (*Rom. & Jul.*, V/3, 116); [mec.] *there is in this business more than nature Was ever conduct of* (*Tem.*, V/1, 244; *Hen. IV–2*, V/2, 36; *Lucrece*, 313); 4. Liderlik: *which were on foot In his own conduct* (*As You Like*, V/4, 157; *Titus*, IV/4, 65).

conductor Lider, başkomutan: *Who is conductor of his people* (*Lear*, IV/7, 87).

confection 1. Karışım, çeşitli otlardan, malzemelerden yapılmış ilaç terkibi: *our great King himself doth woo me oft For my confections* (*Cym.*, I/5, 15); 2. [öz.] hazırlanmış zehir: *given his mistress that confection Which I gave him for cordial* (*Cym.*, V/5, 246).

confectionary Şekerlemelerin yapıldığı yer: *But myself, Who had the world as my confectionary* (*Timon*, IV/32, 260).

conference 1. Konuşma: *Nor with such free and friendly conference As he hath us'd of old* (*Jul. Caes.*, IV/2, 17; *Tam. Shrew*, II/1, 251; *Ant. & Cleo.*, I/1, 45); 2. Tartışma: *Being cross'd in conference by some senators* (*Jul. Caes.*, I/2, 188).

confess and be hanged! [halk deyimi] Yalan Söylüyorsun! [16. yy. ikinci yarısından itibaren. Partridge, 206/2].

confidence [*Conference*'in yanlış kullanımı] Konferans: *I will tell your worship more of the wart the next time we have confidence* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 160; *Much Ado*, III/5, 2; *Rom. & Jul.*, II/4, 127).

confident 1. Güvenilir kişi: *Rome, be as just ... to me As I am confident and kind to thee* (*Titus*, I/1, 61); 2. [*Three thousand confident*] Üç bin kişinin güvenini kazanmış kişi (*Cym.*, V/3, 29).

confine 1. [Çoğul] Sınırlar: *when he enters the confines of a tavern* (*Rom. & Jul.*, III/1, 6); 2. [Çoğul] Bölge, mıntıka: *Here in these confines silly have I lurk'd* (*Rich. III*, IV/4, 3; *Rich. II*, I/3, 137); [tekil, mec.] *this confine of blood and breath* (*John*, IV/2, 246); 3. Tutukluluk, sınırlama: *I would not my unhoused free condition Put into circumscription and confine For the sea's worth* (*Oth.*, I/2, 27; *L. Compl.*, 265); 4. Hapishane, tutukevi, hücre: *Th' extravagant and erring spirit lies To his confine* (*Ham.*, I/1, 155; *Tem.*, IV/1, 121; *Ant. & Cleo.*, III/5, 12).

confine, to Bir ölçüde madun bir duruma düşürmek, sürgüne göndermek: *So have we thought it good From our free person she should be confin'd* (*Win. Tale*, II/1, 194).

confineless Sınırsız: *being compar'd With my confineless harms* (*Mac.* IV/3, 55).

confiner İkamet edenler, [bir yerin] sakinleri: *The Senate hath stirr'd up the confiners And gentlemen of Italy* (*Cym.*, IV/2, 337).

confirm, to Teşvik etmek, desteklemek, inandırmak: *Alas, I have no voice, sir, to confirm her that way* (*Two Nob. K.*, V/2, 14).

confirmed Sağlam, sürekli, sarsılmaz, sebatlı: *he is a noble strain, of approv'd valour, and confirm'd honesty* (*Much Ado*, II/1, 379; *Cor.*, III/1, 59); Olgun erkeklik: *The age confirm'd* (*Rich. III*, IV/4, 172).

confiscate Müsadere etme, ceza yoluyla kendine mal etme: *His goods confiscate to the Duke's dispose* (*Com. Err.*, I/1, 20; *Mer. Ven.*, IV/1, 332; *Cym.* V/5, 323).

confix, to Sıkıca tutturmak: *Or else for ever be confixed here A marble monument* (*M. Meas.*, V/1, 232).

conflux Birlikte akan: *As knots, by the conflux of meeting sap, Infects the sound pine* (*Troil. & Cres.*, I/3, 7).

conformable Uysal, itaatlı: *from a wild Kate to a Kate Conformable as other household Kates* (*Tam. Shrew*, II/1, 278; *Hen. VIII*, II/4, 24).

confound, to 1. Yıkmak, yok etmek; 2. Öldürmek: *If well inspired, this battle shall confound Both these brave knights* (*Two Nob. K.*, V/1, 166; *Ant. & Cleo.*, III/2, 58; *All's Well*, II/3, 120; *Hen. V*,

IV/5, 3); [lanet etmede ve küfürde de kullanılırdı]: *thy god confound thee* (*Timon*, I/1, 236; *Troil. & Cres.*, II/3, 75; *Ant. & Cleo.*, II/5, 92); 2. İsraf etmek, sarf etmek, telef etmek: *He did confound the best part of an hour* (*Hen. IV–1*, I/3, 100; *Cor.*, I/6, 17, *Ant. & Cleo.*, I/1, 45); 3. Unsurların ya da türlerin tanınmaması için karıştırmak: *tumultuous wars shall kin with kin and kind confound* (*Rich. II*, IV/1, 141).

confounded Telef edilmiş, yıpranmış: *as doth a galled rock O'erhang and jutty his confounded base, Swilled with the wild and wasteful ocean* (*Hen. V*, III/1, 13).

confounding Yıkıcı: *by thy virtue Set them into confounding odds* (*Timon*, IV/3, 391).

confusion 1. Yıkıntı, imha, mahvolma: *Shall draw him on to his confusion* (*Mac.*, III/5, 29; *Com. Err.*, II/2, 180); 2. [beddua, lanetleme ve küfür için de kullanılırdı]: *Vengeance! plague! death! confusion!* (*Lear*, II/4, 95; *Hen. VI–2*, V/2, 31); 3. Zihinsel kışkırtma: *get from him why he puts on this confusion* (*Ham.*, III/1, 2; *Mer. Ven.*, III/2, 177); 4. [Çoğul] Düzensizlik, karışıklık; 5. Heyecan: *Confusion's cure lives not In these confusions* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 66).

congee, congie 1. Resmi ya da törensel ayrılış: *I have congeed with the Duke* (*All's Well*, IV/3, 87); 2. Saygıyla eğilip selamlamak: *They first congee unto her, then dance* (*Hen. VIII*, IV/2, sa.)

conger Tuzlu suda yaşayan büyük yılanbalığı: *eats conger and fenn* (*Hen. IV–2*, II/4, 245); [hakaret sözcüğü olarak da kullanılırdı]: *Hang yourself, you muddy conger* [q. *cunger*] (*Hen. IV–2*, II/4, 53).

congest Toplamak, bir araya getirmek: *Music for your victory us all congest* (*L. Compl.*, 258).

congied Törensel ya da resmi vedada bulunma: *I have congied with the Duke, done my adieu with his nearest* (*All's Well*, IV/3, 83).

congratulate, to Selamlamak: *it is the King's most sweet pleasure and affection to congratulate the Princess* (*L. Lab. Lost*, V/1, 88).

congree, to Anlaşmak, uzlaşmak: *Congreeing in a full and natural close, Like music* [qq. *congrueth*] (*Hen. V*, I/2, 182).

congreet, to Karşılıklı selamlaşmak; karşılıklı saygı sunmak: *That face to face, and royal eye to eye, You have congreeted* (*Hen. V*, V/2, 31).

congrue, to Anlaşmak, kabul etmek, uzlaşmak: *By letters congruing to that effect* [ff. *conjuring*] (*Ham.*, IV/3, 64). [bkz. *congree*].

conject, to Tahmin etmek, varsaymak: *From one that so imperfectly conjects* [q. 1; ff. *conceits*] (*Oth.*, III/3, 149).

conjectural Kanıta dayanmayan tahmin: *And mak'st conjectural fears to come into me* [f. 2; f. 1 *connecturall*] (*All's Well*, V/3, 114).

conjecture 1. Sanı, varsayım: *Now entertain conjecture of a time When creeping murmur and the poring dark Fills the wide vessel of the universe* (*Hen. V*, IV/ch., 1); 2. Kuşku: *dangerous conjectures in ill-breeding minds* (*Ham.*, IV/5, 15; *Much Ado*, IV/1, 106; *Win. Tale*, II/1, 176).

conjunct Birleşmek, bir araya gelmek, yakından ilişkili: *conjunct And bosom'd with her* [f. 1 compact] (*Lear*, II/2, 116; *Lear*, V/1, 12).

conjunction 1. Dünyadan bakıldığında iki gezegenin aynı hizaya gelmesi: *Saturn and Venus this year in conjunction!* (*Hen. IV–2*, II/4, 263); 2. Birleşik güç: *That with our shall conjunction we should on* (*Hen. IV–1*, IV/1, 37).

conjunctive Yakından ilişkili: *She is so conjunctive to my life and soul* [f. 1; q. 1 *communicative*; q. 2 *conjective*] (*Ham.*, IV/7, 14; *Oth.*, I/3, 367).

conjuration 1. Ant vererek isteme; 2. Tehdit ya da ısrarla talep etme: *An earnest conjuration from the King* (*Ham.*, V/2, 38; *Hen. V*, I/2, 29; *Rom. & Jul.*, V/3, 68); 3. Büyü, afsun; 4. Büyülü sözler: *what drugs, what charms, What conjuration, and what mighty magic* (*Oth.*, I/3, 92; *Hen. VI–2*, I/2, 99).

conjure, to 1. Ant vererek, ciddiyetle ya da ısrarla istemek: *I do conjure thee ... To lesson me* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 2; *Com. Err.*, IV/4, 57; *Mac.*, IV/1, 50); **2.** Büyü yaparak, ruh çağırarak talep etmek: *I cannot conjure* (*Troil. & Cres.*, V/2, 125; *Com. Err.*, III/1, 34; *Hen. V*, V/2, 288); [bağlaç] *all these spirits thy power Have conjur'd to attend* (*Timon*, I/1, 7; *Hen. V.*, II/1, 54); [mec.] *I would ... some scholar would conjure her* (*Much Ado*, II/1, 257); **3.** Ruh çağırmak: *Thou, like an exorcist, has conjur'd up My mortified spirit* (*Jul. Caes.*, II/1, 323; *Mid. N. Dr.*, III/2, 158); **4.** Büyü ile etkilemek: *with some dram* [*conjur'd to this effect*] *He wrought upon her* (*Oth.*, I/3, 105).

conjurer Sihir kullanarak ruh ve cin çağıran büyücü, gözbağcı: *Good Doctor Pinch, you are a conjurer, Establish him in his true sense again.* (*Com. Err.*, IV/4, 47). [Pinch, öğretmen olarak Latince bildiği için kötü ruhların kullandığı dil olan Latince'yle onları etkisiz duruma getirmesi istenmektedir].

conjurings Büyü, afsun, sihirli sözler: *These are strange conjurings* (*Two Nob. K.*, III/6, 201).

conjuro te [Lat.] Sana büyü yapıyorum (*Hen. VI–2*, I/4, sa.)

connectural bkz. *conjectural.*

conscience 1. Bilinçli olma, deruni düşünce, bilgi [Günümüzdeki doğruyla yanlışı ayırt etme anlamı ile örtüşmektedir]: *By my troth, I will speak my conscience of the King* (*Hen. V*, IV/1, 115; *Ham.*, III/1, 83; *Win. Tale*, III/2, 46; *Cym.*, I/6, 116); **2.** Sağduyu, mantıklı olma: *Canst thou the conscience lack To think I shall lack friends?* (*Timon*, II/2, 175); **3.** Mantığa kulak verme; **4.** Dürüst olma: *Indeed I have had earnest, but I cannot with conscience take it* (*Win. Tale*, IV/4, 646; *Oth.* III/3, 203); **5.** Olan bitenlere duyarlıkla yaklaşma: *And thou ... Made it no conscience to destroy a prince* (*John*, IV/2, 229); **6.** [deyim] [*In* (*all*) *conscience*] İnsaflı, adil, mantıklı takr. 1590'dan itibaren; Swift. Bu sözcüğün 16. ve 17. yy. varyantı: *of* (*all*) *conscience*'tır. Partridge, 207/2].

conscionable İnsaflı, dürüst, vicdanlı: *no further conscionable than in putting on the mere form of civil and humane seeming* (*Oth.*, II/1, 238).

consent[1] [*concent*'in varyantı]

consent[2] **1.** Eylem planı için anlaşma: *here was a consent ... To dash it like a Christmas comedy* (*L. Lab. Lost*, V/2, 460; *Tem.*, II/1, 203; *As You Like*, II/2, 3); **2.** Fikir birliği: *We carry not a heart with us from hence That grows not in a fair consent with ours* (*Hen. V*, II/2, 22; *Hen. IV–2*, V/1, 70); **3.** [*consent of*] ... hakkında anlaşma: *their consent of one direct way* (*Cor.*, II/3, 23); **4.** Kanı, kanaat ya da [bir şeyin] ifadesi: *O, peace, Paulina! Thou shouldst a husband take by my consent As I thine a wife* (*Win. Tale*, V/3, 136; *Hen. VI–1*, I/2, 44; *Hen. VI–3*, IV/6, 36).

consent, to 1. Fikir birliğine varmak: *all your writers do consent that'ipse' is he* (*As You Like*, V/1, 43); **2.** [*Consent in*] Bir plan ya da şey üzerinde uzlaşmaya varmak: *Did you and he consent in Cassio's death* (*Oth.*, V/2, 297).

consequence [*In the consequence o' th' crown*] Kraliyet kalıtımı ya da silsilesi (*Cym.*, II/3, 121).

consequently Sonradan, müteakiben: *and consequently sets down the manner how* (*Tw. Night*, II/4, 71; *John*, IV/2, 240).

conserve [Çoğul. *Conserves of beef*] Korunmuş ya da tuzlanmış sığır eti: *give me conserves of beef* (*Tam. Shrew*, ind./2, 7).

conserve, to 1. Muhafaza etmek, korumak: *Thou art too noble to conserve a life In base appliances* (*M. Meas.*, III/1, 87); **2.** Konserve yapmak: *And it was dy'd in mummy which the skilful Conserv'd of maidens' hearts* (*Oth.*, III/4, 75).

consider, to 1. Karşılığını vermek; **2.** Ödüllendirmek; **3.** Telafi etmek: *which I have not enough consider'd ... to be more thankful to thee shall be my study* (*Win. Tale*, IV/2, 17; *Cym.*, II/3, 28).

considerance Kusur bulma, ayıplama: *After this cold considerance, sentence me* (*Hen. IV–2*, V/2, 98).

considerate Anlayışlı, düşünceli: *None are for me That look into me with considerate eyes* (*Rich. III*, IV/2, 30; *Ant. & Cleo.*, II/2, 110).

considered Dikkate değer ya da kasti düşünce: *And at our more considered time we'll read* (*Ham.*, II/2, 81).

consign, to 1. Mühür basmak: *We'll consign thereto* (*Hen. V*, V/2, 90); 2. [dolayısıyla] onaylamak: *Good consigning to my good intents* (*Hen. IV–2*, V/2, 143); 3. Boyun eğmek: *all lovers must Consign to thee and come to dust* (*Cym.*, IV/2, 275).

consigned Onama yoluyla eklenmiş: *With distinct breath and consign'd kisses* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 45).

consist, to 1. [*Consist on, upon*] Bir şey üzerinde ısrar etmek: *As our conditions shall consist upon* (*Hen. IV–2*, IV61, 185; *Per.* I/4, 83); 2. [*Consist in*] İkamet etmek, oturmak; 3. Zorunlu olarak orada bulunmak: *In her consists my happiness and thine* (*Rich. III*, IV/4, 406).

consistory 1. Konsey odası: *My other self, my counsel's consistory* (*Rich. III*, II/2, 151); 2. Papa'nın başkanlık ettiği kardinaller toplantısı: *By a commission from the consistory, Yea, the whole consistory of Rome* (*Hen. VIII*, II/4, 92).

consonancy 1. Anlaşma; 2. Uyum; 3. İletişim: *there is no consonancy in the sequel that suffers under probation* (*Tw. Night*, II/5, 129; *Ham.*, II/2, 284).

consonant 1. Sesli harflerin aksine kendi başına hece olamayan; 2. [dolayısıyla] önemsiz kişi, kişiliği olmayan kimse: *Quis, quis, thou consonant?* (*L. Lab. Lost*, V/1, 53).

consort 1. Topluluk; 2. Arkadaş: *wilt thou be of our consort* (*Lear*, II/1, 97); 2. Uyumlu müzik ya da melodi: *Visit by night your lady's chamber-window With some sweet consort* (*Two Gent. Ver.*, IV/1, 62); 3. Bando, çalgıcılar topluluğu: *And boding screech-owls make the consort full!* (*Hen. VI–2*, III/2, 327).

consort, to Eşlik etmek, refakat etmek: *Sweet health and fair desires consort your Grace!* (*L. Lab. Lost*, II/1, 177; *Com. Err.*, I/2, 28; *Rom. & Jul.*, III/1, 130).

conspectuity İsabetli görüş: *What harm can your bisson conspectuities glean out of this character* (*Cor.*, II/1, 64).

conspire, to [Tek kişi olarak] Gizlice plan yapmak: *to be Menelaus, I would conspire against destiny* (*Troil. & Cres.*, V/1, 63; *Two Gent. Ver.*, I/2, 43; *Oth.*, III/3, 142).

constable Fransız ve İngiliz saraylarında soyluluk armaları ve şövalyelik konularındaki hukuki işlerle uğraşan en önemli memur: *Well, 'tis not so, my Lord High Constable* (*Hen. V*, II/4, 41; *Hen. VIII*, II/1, 102).

constancy 1. Israr, sebat: *force them with a constancy* (*Hen. VIII*, III/2, 2); 2. Kesinlik: *grows to something of great constancy* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 26).

constant 1. Düşüncesinde kararlı: *make the trial of it in any constant question* [örn. rasyonel konuşma] (*Tw. Night*, IV/2, 48); 2. Sebatlı, sağlam: *do not turn me about, my stomach is not constant* (*Tem.*, II/2, 115).

constantly 1. Kararlılıkla, bağlılıkla: *resolv'd To meet all perils very constantly* (*Jul. Caes.*, V/1, 91; *Ham.*, I/2, 234; *Cym.*, III/5, 118); 2. Kendinden emin olarak: *I constantly believe ... My brother Troilus lodges there to-night* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 41; *M. Meas.*, IV/1, 21); 3. Sürekli olarak, ısrarla: *or anything constantly but a time-pleaser* (*Tw. Night*, II/3, 148).

constant-qualified Israrcı, sebatlı, sadık: *to be more fair, virtuous, wise, chaste, constant-qualified* (*Cym.*, I/4, 60).

constellation 1. Yıldızların durumu ya da sırası, birbirlerine olan etkileri vb.; 2. Bunların insan karakterine etkileri: *I know thy constellation is right apt For this affair* (*Tw. Night.*, I/4, 35).

conster [*Construe*'nun varyantı].

constitution 1. Ruhsal durum [haletiruhiye]: *Could turn so much the constitution Of any constant man* (*Mer. Ven.*, III/2, 246); 2. Bedensel durum: *the excellent constitution of thy leg* (*Tw. Night*, I/3, 132).

constrain, to 1. Çabayla sahip olmak: *some fellow who ... constrains the garb Quite from his nature* (*Lear*, II/2, 97); 2. Bozmak; 3. İhlal etmek; 4. Tecavüz etmek: *her spotless chastity ... you constrain'd* (*Titus*, V/2, 177).

constrained Zorla elde etmiş: *He Does pity, as constrained blemishes, Not as deserved* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 59; *Cym.*, V/4, 15).

constringe, to Baskıda bulunmak, sıkıştırıp daraltmak: *Constring'd in mass by the almighty sun* (*Troil. & Cres.*, V/2, 173).

construe, to 1. Açıklamak, izah etmek: *I'll construe to them whence you come* (*Tw. Night*, III/1, 56; *Cardenio*, I/1, 88); 2. Sözlü olarak bir dilden diğerine çevirmek: *Construe them* (*Tam. Shrew*, III/1, 30; Tam. Shrew, III/1, 41).

consul Venedikli senatör: *And many of the consuls, rais'd and met, Are at the Duke's already* (*Oth.*, I/1, 25; Oth., I/2, 43; *Cym.*, IV/2, 385).

consummation 1. Son, bitiş; 2. Ölüm: *Quiet consummatıon have, And renowned be thy grave* (*Cym.*, IV/2, 280; *Lear*, IV/6, 129).

consumption Öldüren hastalık: *Consumptions sow In hollow bones of man* (*Timon*, IV/3, 151; *Much Ado*, V/4, 96; *Hen. IV–2*, I/2, 236).

contagion 1. Bulaşıcı ya da zehirleyici etki: *To dare the vile contagion of the night* (*Jul. Caes.*, II/1, 265; *Ham.*, III/2, 390); 2. zehir: *I'll touch my point With this contagion, that if I gall him slightly, It may be death* (*Ham.*, IV/7, 147).

contagious Melun, menfur, pis kokulu: *from the sea Contagious fogs* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 90; *John*, V/4, 33; *Hen. V*, III/3, 31); *A contagious breath* [burada, hem "çekici bir şarkı", hem de "nefesi kokan" anlamlarında kullanılmıştır] (*Tw. Night*, II/3, 54).

contain Saklamak, elinde tutmak: *Or your own honour to contain the ring* (*Mer. Ven.*, V/1, 201; *Sonn.*, LXXVII, 9).

containing İçerik, anlam: *This label on my bosom, whose containing Is so from sense in hardness* (*Cym.*, V/5, 430).

contemn, to *1.* Hor görmek, itibar etmemek: *I have done penance for contemning Love* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 129; *Cym.*, I/6, 41; *Ant. & Cleo.*, III/6, 1); 2. Aşağılayarak reddetmek: *What am I that thou shouldst contemn me this?* (*Ven. & Adon.*, 205).

contemned Hor görülmüş, tenezzül edilmemiş, aşağılanmış: *cantons of contemned love* (*Tw. Night*, I/5, 270; *Lear*, II/2, 143; *John*, V/2, 13).

contemptible 1. Alçak, aşağılık, habis: *my contemptible estate* (*Hen. VI–1*, I/2, 75); 2. Küçük gören, karşısındakine kibirle yaklaşan: *a contemptible spirit* (*Much Ado*, II/8, 180).

contemptuous Aşağılık, alçak: *Contemptuous base-born callot as she is* (*Hen. VI–2*, I/3, 83).

contend, to Ciddiyetle uğraşmak, çabalamak: *One that, above all other strifes, contended especially to know himself* (*M. Meas.*, III/2, 32); (*Sonn.*, LX, 4).

contending Savaş çıkaran, savaşsever: *What is she but a foul contending rebel* (*Tam. Shrew*, V/2, 159; *Ven. & Adon.*, 82).

content[1] İstek, arzu ya da birinin isteğinde başarıya ulaşması: *To whose high will we bound our calm contents* (*Rich. II*, V/2, 38; *Troil. & Cres.*, I/2, 294; *Hen. VI–2*, I/1, 35).

content[2] [sıf.] 1. [*be content*] Sakin, huzursuz olmayan: *Good mother, be content* (*Rich. II*, V/2, 82; *Jul. Caes.*, IV/2 41); *Pray you, content* (*Lear*, I/4, 313); 2. Bir şey yapmaya razı: *And cry 'Content' to that which grieves my heart* (*Hen. VI–3*, III/2, 183; *Tam. Shrew*, V/2, 70; *Ant. & Cleo.*, IV/3, 22).

content, to 1. Haz duyurmak, zevk vermek: *A woman sometime scorns that best contents her* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 93; *Tam. Shrew*, IV/3, 178; *Ham.*, III/1, 24); 2. [*Content thee, be contented*] Sakin olmak, telaşlanmak: *Content yourself* (*Much Ado*, V/1, 87; *Tam. Shrew*, I/1, 80); *Good Master Ford, be contented* (*Lear*, III/4, 110); 3. Ödüllendirmek; 4. Karşılığını ödemek: *Masters, play here,*

I will content your pains (*Oth.* III/1, 1; *Rich. III*, III/2, 111; *Tam. Shrew*, I/1, 163); 5. Razı olmak; 6. Katlanmak: *Forc'd to content, but never to obey* (*Ven. & Adon.*, 61).

contented 1. [*Well contented*] Sakin olmayı kabul eden (*Mac.*, II/3, 134); 2. Halinden hoşnut olan: *From that Contented hap which I enjoy'd* (*Rich. III*, I/3, 83).

contention Çarpışma, dövüş: *I would my arms could match thee in contention* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 205; *Hen. IV–1*, I/1, 60).

contentless Hoşnutsuz, tatmin edilmemiş: *Best state contentless, Hath a distracted and most wretched being* (*Timon*, IV/3, 245).

continent[1] 1. İçindeki koruyan kapak, kap; 2. Zarf: *Which is not tomb enough and continent To hide the slain* (*Ham.*, IV/4, 64; *Lear*, III/2, 58; *Ant. & Cleo.*, IV/14, 40); 3. Ülkeyi çevreleyen sınır komşusu: *Hath every pelting river made so proud That they have overborne their continents* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 92; *Hen. IV–1*, III/1, 109); 4. [*Terra firma*] Dünya: *and the continent, Weary of solid firmness, melt itself into the sea* (*Hen. IV–2*, III/1, 47); 5. [*Orbed continent* = somut küre] Güneşin küresi: *That orbed continent the fire That severs day from night* (*Tw. Night*, V/1, 271); 6. Özet; 7. Toplam: *my continent of beauty* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 109; *Mer. Ven.*, III/2, 130; *Ham.*, V/2, 110).

continent[2] [sıf.] 1. Ilımlı, itidalli: *have a continent forbearance* (*Lear*, I/2, 166); 2. Ölçütlü, sınırlayıcı: *and my desire All continent impediments would would o'erbear* (*Mac.* IV/3, 64; *L. Lab. Lost*, I/1, 259).

continuance Süreklilik: *you call in question the continuance of his love* (*Tw. Night*, I/4, 6; *M. Meas.*, III/1, 140; *Rom & Jul.*, prol. 10).

continuantly [Yanlış kullanım] Sürekli olarak: *A comes continuantly to Pie-corner* (*Hen. IV–2*, II/1, 26).

continuate 1. Aralıksız, sürekli: *But I shall in a more continuate time Strike off this core of absence* (*Oth.*, III/4, 179); 2. Alışılmış, mutat: *an untirable and continuate goodness* (*Timon*, I/1, 11).

continue, to 1. Alıkoymak: *What friend of mine ... did I Continue in my liking* (*Hen. VIII*, II/4, 33); 2. Korumak: *And how shall we continue Claudio?* (*M. Meas.*, IV/3, 84); 3. Sonrası, sonucu, mabadı gelmek: *nor resumes no care Of what is to continue* (*Timon*, II/2, 5).

continuer Bulunduğu durumda ısrarla devam etmek isteyen kişi: *I would my horse had the speed of your tongue, and so good a continuer* (*Much Ado*, I/1, 142).

contract Nişanlanmış, sözlenmiş: *For first was he contract to Lady Lucy* (*Rich. III*, III/7, 179).

contract, to Nişanlanmak: *But come on, Contract us 'fore these witnesses* (*Win. Tale*, IV/4, 390; *Mer. Wives Win.*, V/5, 223); [mec.] *thou, contracted to thine own bright eyes* (*Sonn.*, I, 5).

contracting Nişanlanma: *And perform an old contracting* (*M. Meas.*, III/2, 282).

contraction Evlilik sözü, nişan: *from the body of contraction plucks The very soul* (*Ham.*, III/4, 46).

contrarious[1] [sıf.] Zıt, ters, aksi: *And the contrarious winds that held the King So long* (*Hen. IV–1*, V/1, 52).

contrarious[2] [zarf] Ters yönde, muhalif bir biçimde: *and most contrarious quest Upon thy doings* (*M. Meas.*, IV/1, 61).

contrary[1] 1. Karşı taraf: *Wafting his eyes to th' contrary* [örn. gözlerini başka yana çevirir] (*Win. Tale*, I/2, 372; *Hen. VIII*, II/1, 15); 2. [*In the contrary*] Bilakis, tersine, aksine: *As i' th' contrary The foulness is the punishment* (*Hen. VIII*, III/2, 182); 3. [*By contraries*] Alışılmışın tersine: *I' th' commonwealth I would, by contraries, Execute all things* (*Tem.*, II/1, 148).

contrary[2] Yanlış: *I pray thee set a deep glass of Rhenish wine on the contrary casket* (*Mer. Ven.*, I/2, 96; *John*, IV/2, 198).

contrary[3] Ters bir biçimde, aksi yönde: *And wouldst thou turn our offers contrary?* (*Hen. IV–1*, V/5, 4).

contrary, to Karşı koymak, karşı durmak: *You must contrary me!* (*Rom. & Jul.*, I/5, 85).

contrive[1], **to** Tasarlamak, plan yapmak: *and suddenly contrive the means of meeting between him and my daughter* (*Ham.*, II/2, 212; *Rich. II*, I/1, 96; *Mer. Ven.*, IV/1, 352).

contrive[2], **to** Sarf etmek, [zaman] geçirmek: *Please ye we may contrive this afternoon* (*Tam. Shrew.*, I/2, 274).

contriving Fesat kuran, suikast hazırlayan: *our contriving friends in Rome* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 182).

control, to 1. Hükmetmek: *th' ill which doth control't* (*Cor.* III/1, 161; *Tem.*, I/2, 373; *Lucrece*, 673); 2. Yalanlamak; 3. Azarlamak: *The Duke of Milan And his more braver daughter could control thee* (*Tem.*, I/2, 440; *Lear*, II/4, 246; *Lucrece*, 189).

controller Başkalarını çekiştiren, zemmeden: *Saucy controller of my private steps* (*Titus*, II/3, 60; *Hen. VI–2*, III/2, 205).

controlment Baskı, zorlama, cebir: *Here have we war for war and blood for blood, Controlment for controlment* (*John*, I/1, 20; *Much Ado*, I/3, 20; *Titus*, II/1, 68).

controversy [*Hearts of controversy*] Yüreklerin cesaretle birbiriyle tartışması ya da yarışması: *And stemming it with hearts of controversy* (*Jul. Caes.*, I/2, 109).

convenience 1. Uygunluk: *all the honour That good convenience claims* (*All's Well*, III/2, 72; *M. Meas.*, II/1, 248); 2. [Çoğul] Avantajlar, çıkarlar: *expos'd myself From certain and possess'd conveniences To doubtful fortunes* (*Troil. & Cres.*, III/3, 7; *Oth.*, II/1, 231).

convenient Uygun, layık: *It were convenient you had such a devil* (*Mer. Ven.*, II/8, 45).

conveniently Uygun ya da düzgün bir biçimde: *such fair ostents of love As shall conveniently become you there* (*Mer. Ven.*, II/8, 45).

convent, to 1. Çağırmak; 2. Bir araya toplamak: *We have convented Upon a pleasing treaty* (*Cor.*, II/2, 54; *M. Meas.*, V/1, 158; *Hen. VIII*, V/1, 52; *Two Nob. K.*, I/4, 31 ve I/5, 9). [*Tw. Night*, V/1, 382'deki, "*When that is known, and golden time convents*" tümcesi, "çağırma" ya da "toplanma" anlamında değil, "uygun" anlamındadır].

conventicle Gizli toplantı: *Myself had notice of your conventicles* (*Hen. VI–2*, III/1, 166).

conversation 1. Alışveriş; 2. İletişim: *the conversation of my thoughts* (*All's Well*, I/3, 2134; *Ham.*, II/2, 55; *Cym.*, I/4, 103); 3. Davranış, tavır: *And had not these soft parts of conversation That chamberers have* (*Oth.* III/3, 264; *Mer. Wives Win.*, II/1, 24; *Ant. & Cleo.*, II/6, 123); 4. [çoğul] âdet, töre: *banish'd till their conversations Appear more wise and modest to the world* (*Hen. IV–2*, V/5, 100).

converse İletişim, konuşma: *your party in converse, him you would sound* (*Ham.*, II/1, 42; *Oth.*, II/1, 38; *L. Lab. Lost*, V/2, 735).

converse, to 1. İletişim; 2. İlişki kurmak: *You shall ... visit the speechless sick, and still converse With groaning wretches* (*L. Lab. Lost*, V/2, 851; *Two Gent. Ver.*, I/3, 31; *As You Like*, V/2, 60).

conversion Terfi, daha üst düzeye çıkma: *I do not shame To tell you what I was, since my conversion So sweetly tastes* (*As You Like*, IV/3, 136; *John*, I/1, 189).

convert, to 1. Başka bir yere yönelmek: *was converted Both from his enterprise and from the world* (*As You Like*, V/4, 16; *Sonn.*, VII, 11); 2. Başka yana dönmek: *when thou from youth convertest* (*Sonn.*, XI, 4 ve XIV, 12); 3. Kendine mal etmek: *Myself, and what is mine, to you and yours Is now converted* (*Mer. Ven.*, III/2, 167); 4. Başka bir şeye çevirmek, dönüşmek: *why of that loam whereto he was converted* (*Ham.*, V/1, 211; *Much Ado*, II/3, 68); değişim geçirmek: *let grief Convert to anger* (*Mac.* IV/3, 229; *Much Ado*, I/1, 122; *Rom. & Jul.*, I/5, 92).

convertite 1. Dinini değiştirmiş; 2. Tövbekâr: *But since you are a gentle convertite* (*John*, V/1, 19; *As You Like*, V/4, 184; *Lucrece*, 743).

convey, to 1. [Yazınsal] Çalmak: *O, good! Convey! Conveyers are you all, That rise thus nimbly by a true king's fall* (*Rich. II*, IV/1, 317; *Mer. Wives Win.*, I/3, 29); 2. Kendini başka tanıtmak, kendine ... süsü vermek: *Convey'd himself as th' heir to th' Lady Lingare* (*Hen. V*, I/2, 74); 3. Gizlice idare etmek: *You may Convey your pleasures in spacious plenty* (*Mac.* IV/3, 71; *Lear*, I/2, 101).

conveyance 1. Maiyet, konvoy, refakatçiler: *To his conveyance I assign my wife* (*Oth.*, I/3, 285; *Ham.*, IV/4, 3); 2. Yer değiştirme: *Mad'st quick conveyance with her good aunt Anne* (*Rich. III*, IV/4, 283); 3. Malın devrini etkileyen belge: *The very conveyances of his lands* (*Ham.*, V/1, 110); 4. Hileli; 5. El altından yapılan iş, saman altından su yürütme: *Since Henry's death, I fear, there is conveyance* (*Hen. VI–1*, I/3, 2; *Much Ado*, II/1, 245; *Hen. VI–3*, III/3, 160); 6. Sıvı taşıyan kanal: *These pipes and these conveyances of our blood* (*Cor.*, V/1, 54); 7. Ulaşım araçları: *bethink you of some conveyance* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 127).

conveyer Hırsız: *Conveyers are you all* (*Rich. II*, IV/1, 317).

convict Suçlu olduğu kanıtlanmış kişi: *Before I be convict by course of law* (*Rich. III*, I/4, 187).

convicted Yenilmiş, mağlup olmuş: *whole armado of convicted sail Is scattered* (*John*, III/4, 2).

convince, to 1. Hakkından gelmek, yenmek: *his two chamberlains Will I with wine and wassail so convince* (*Mac.* I/7, 64; Mac, IV/3, 142; *Oth.* IV/1, 28; *Per.*, I/2, 123; *Cym.*, I/4, 109); 2. Suçu kanıtlamak: *Else might the world convince of levity As well my undertakings as your counsels* (*Troil. & Cres.*, II/2, 130); 3. Delil sunmak ya da göstermek: *The holy suit which fain it would convince* (*L. Lab. Lost*, V/2, 746).

convive, to Birlikte ziyafet çekmek, şölen vermek: *There in the full convive we* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 272).

convocation 1. Toplantı: *a certain convocation of politic worms are e'en at him* (*Ham.*, IV/3, 20); 2. Taşra ruhani meclisinin toplantısı: *For I had made an offer to his Majesty, Upon our spiritual convocation* [örn. ruhani meclis adına ...] (*Hen. V*, I/1, 76).

convoy Ulaşım araçları: *And crowns for convoy put into his purse* (*Hen. V*, IV/3, 37; *Rom & Jul.*, II/1, 191; *All's Well*, IV/3, 89).

convulsion Kramp, acı verici tutulma: *grind their joints With dry convulsions* (*Tem.*, IV/1, 259).

cony, coney 1. Erişkin tavşan: *As the cony that you see dwell where she is kindled* (*As You Like*, III/2, 339; *Ven. & Adon.*, 682); 2. [argo] Budala, avanak [takr. 1590'dan itibaren. Green, Grose- varyantı *Tom Cony*. Partridge, 208/2].

cony-catch, to Hile yapmak, aldatmak: *Take heed Signior Baptista, lest you be cony-catch'd in this business* (*Tam. Shrew*, V/1, 99; *Mer. Wives Win.*, I/3, 33).

cony-catcher [argo] Dolandırıcı [takr. 1590-1840. Robert Greene, John Day, Walter Scott. Partridge, 208/2].

cony-catching Hile, aldatma: *so full of cony-catching* (*Tam. Shrew*, IV/1, 43; *Mer. Wives Win.*, I/1, 124).

coop, to Korunmak ya da savunmak için kapanmak: *And coops from other lands her Islanders* (*John*, II/1, 25; *Hen. VI–3*, V/1, 109).

copatain Yüksek, uzun şapka [örn. Silindir şapka]: *a scarlet cloak, and a copatain hat!* (*Tam. Shrew*, V/1, 67).

cope Gökyüzü, gökkubbe: *the cheapest country under the cope* (*Per.* IV/6, 123).

cope, to 1. ... ile ilişki kurmak: *Horatio, thou art e'en as just a man, As e'er my conversation cop'd withal* (*Ham.*, III/2, 55; *Win. Tale*, IV/4, 424; *Lucrece*, XCIX); 2. Karşıla(ş)mak; 3. Buluşmak: *I love to cope him in these sullen fits* (*As*

You Like, II/1, 67; *Hen. VIII*, I/2, 76; *Oth.*, IV/1, 86). 4. Karşılığını vermek, ödeşmek: *Three thousand ducats ... We freely cope your courteous pains withal* (*Mer. Ven.*, IV/1, 412; *Ven. & Adon.*, 888).

copesmate Yakın dost, arkadaş: *Misshapen Time, copesmate of ugly night* (*Lucrece*, 925).

copped Sivri uçlu, ucu sivriltilmiş: *The blind male casts Copp'd hills towards heaven* (*Per.*, I/1, 101).

copper 1. Bakır para: *our copper buys no no better treasure* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 383); 2. Kalp, sahte, değersiz: *some with cunning gild their copper crowns* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 105; *M. Meas.*, IV/3, 13); 3. [*Copper nose*] Sivilceden ya da aşırı içkiden dolayı kırmızı burun: *I had as lieve Helen's golden tongue had commended Troilus for a copper nose* (*Troil. & Cres.*, I/2, 106).

copulative [Mizahi] Evlenmek üzere olan kişi: *the rest of the country copulatives* (*As You Like*, V/4, 56).

copy 1. Kiralama: [mec.] *But in them nature's copy's not eterne* (*Mac.*, III/2, 38); 2. Örnek, model: *Such a man Might be a copy to these younger times* (*All's Well*, I/2, 46; *John*, IV/2, 113; *Timon*, III/3, 32); 3. Özgün [yazı, metin vb.]: *Thou shouldst print more, not let that copy die*: (*Sonn.*, XI, 4); 4. Bir konferansın ya da toplantının tutanağı; 5. [dolayısıyla] konu, tema: *It was the copy of our conference* (*Com. Err.*, V/1, 62).

coram [*Quorum*'un yanlış kullanımı] *Quorum*, yeni bir mahkeme açmada hazır olmaları gereken yargıçlar: *In the country of Gloucester, Justice of Peace and Coram* (*Mer. Wives Win.* I/1, 6).

coranto Hızlı, canlı bir dans türü: *Swift corantos* (*Hen. V*, III/5, 33; *All's Well*, II/3, 49; *Tw. Night*, I/3, 139).

cordial Kendine getirici ilaç, kordiyal: *that confection Which I gave him for cordial* (*Cym.*, V/5, 247; *Rom. & Jul.*, V/1, 85; *Rich. III*, II/1, 41).

cordial İyileştireci, rahatlatıcı: *Which draught to me were cordial* (*Win. Tale*, I/2, 318; *Cym.* I/5, 64).

core 1. Ülserin merkezi: *Were not that a botchy core* (*Troil. & Cres.*, II/1, 6); [mec.] *How how, thou core of envy?* (*Troil. & Cres.*, V/1, 4) 2. [*Heart's core*] Yüreğin içi, derini: *I will wear him in my heart's core* (*Ham.*, III/2, 73).

Corinth Randevuevlerinin bulunduğu semt: *Would we could see you at Corinth!* (*Timon*, II/2, 70).

Corinthian Hovarda: *I am no proud Jack like Falstaff, but a Corinthian, a lad of mettle* (*Hen. IV–1*, II/4, 12).

co-rivall [*Corrival*'in varyantı].

corky Pörsük, kuru, büzülmüş: *Bind fast his corky arms* (*Lear*, III/7, 29).

cormorant 1. Pisboğaz, obur: [mec.] *Light vanity, insatiate cormorant, Consuming means, soon preys upon himself* (*Rich. II*, II/1, 38); 2. Haris, açgözlü: *In that digestion of the cormorant war* (*Troil. & Cres.*, II/2, 6; *L. Lab. Lost*, I/1, 4; *Cor.*, I/1, 121).

corn [*Pipes of corn*] Yulaf sapından yapılan düdük: *Playing on pipes of corn* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 67).

corner 1. [mec.] Gizlenme yeri: *There's nothing I have done yet; o' my conscience, Deserves a corner* (*Hen. VIII*, III/1, 31); 2. Dünyanın üç köşesi: Avrupa, Asya Afrika: *Come the three corners of the world in arms* (*John*, V/7, 116); 3. [*Corner of the moon*] Yeni ayın [hilalin] uçları: *Upon the corner of the moon There hangs a vap'rous drop* (*Mac.*, II/5, 23).

corner-cap İdam cezaları infaz edilirken rahipler, üniversite profesörleri ve yargıçlar tarafından giyilen kenarları üç ya da dört köşeli şapka: *Thou makest the triumphery, the corner-cap of society, The shape of love's Tyburn* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 51).

corner-creeper El altından iş yürüten sinsi kişi [argo; takr. 1560-1720; 1600'dan sonra standart İngilizce. Partridge, 212/2)]

cornet Adını, taşıdıkları boru biçimindeki standart flamadan alan, süvari birliği: *Somerset, who in proud heart Doth stop my cornets* (*Hen. VI–1*, IV/3, 25). [O zamanki *cornet* bugünkü pirinç çalgı ile karıştırılmamalı, tahtadan yapılmış, ağız kısmı trompete benzeyen, parmakları delikler üzerinde gezdirerek çalınan, nefiri ya da zurnayı andıran bu çalgı özel tiyatrolarda sık kullanılırdı].

cornuto Boynuzlu: *the peaking cornuto her husband* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 70).

corollary [Fr. *Corollaire*] Artakalan fazlalık: *bring a corollary. Rather than want a spirit* (*Tem.*, IV/1, 57).

coronet Başa takılan çelenk (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 52; *Ham.*, IV/7, 172).

corporal[1] [*A corporal of his field*] Shakespeare döneminde, karargâh komutanının yardımcısı olan üst rütbeli subay: [mec.] *I be a corporal of his field* (*L. Lab. Lost*, III/1, 187).

corporal[2] **1.** Gövdesel, bedensel: *bend up Each corporal agent to this terrible feat* (*Mac.*, I/7, 80; *M. Meas.*, III/1, 79; *Jul. Caes.*, IV/1, 33); **2.** Maddi, fiziksel: *and what seem'd corporal melted, As breath into the wind* (*Mac.*, I/3, 81; *All's Well*, I/2, 14).

correspondent 1. Duyarlı; **2.** İtaatkâr: *I will be correspondent to command* (*Tem.*, I/2, 297).

corresponsive Uygun, birbirine uyan parçalar: *with massy staples And corresponsive and fulfilling bolts* (*Troil. & Cres.*, prol., 18).

corrigible 1. İtaatli, muti: *bending down His corrigible neck* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 74); **2.** Düzeltici, doğruyu gösterici: *the power and corrigible authority of this lies in our wills* (*Oth.*, I/3, 325).

corrival, co-rival 1. Rakip, eşdeğerde olan: *So he ... might wear Without corrival all her dignities* (*Hen. IV–1*, I/3, 207); **2.** Partner, ortak: *many more corrivals and dear men of estimation* (*Hen. IV–1*, IV/4, 31).

corrival, to Biriyle rekabet etmek: *Whose weak untimber'd sides but even now Corrivall'd greatness* (*Troil. & Cres.*, I/3, 44).

corroborate [Pistol'un yanlış kullandığı bir sözcük] Güçlendirilmiş: *His heart is fracted and corroborate* (*Hen. V*, II/1, 124).

corrosive[1] Sert ya da acı veren deva: *though parting be a fretful corrosive, It is applied to a deathful wound* (*Hen. VI–2*, III/2, 403).

corrosive[2] [sıf.] **1.** Huzursuz; **2.** Yıpratıcı: *care is no cure, but rather corrosive* (*Hen. VI–1*, III/3, 3).

corrupted Soylu kana başka kan karışmasından dolayı unvandan ve mirastan mahrum olmuş kişi: *Corrupted, and exempt from ancient gentry* (*Hen. VI–1*, II/4, 93).

corruptibly [*Touch'd corruptibly*] Yozlaşma ve çürüme noktasına kadar bulaşmış ya da telkin altında: *the life of all his blood Is touch'd corruptibly* (*John*, V/7, 2).

corse Ceset: *while I lament King Henry's corse* (*Rich. III*, I/2, 32; *Jul. Caes.*, III/1, 199; *Timon*, V/4, 70).

cost 1. Harcama, masraf: *The fashion of the world is to avoid cost* (*Much Ado*, I/1, 98; *Rom. & Jul.*, IV/4, 6; *Ant. & Cleo.*, III/4, 37); **2.** Pahalı şey: *Where youth and cost, witless bravery keeps* (*M. Meas.*, I/3, 10; *As You Like*, II/7, 76; *Hen. IV–2*, I/3, 60).

costard[1] [Mizahi] Baş, kafa, kelle: *Take him on the costard with hilts of thy sword, and then chop him in the malmsey-butt in the next room* (*Rich. III*, I/4, 154).

costard[2] Damarlı iri elma: *try whether your costard or my ballow be the harder* (*Lear*, IV/6, 241; *Mer. Wives Win.*, III/1, 14).

costermonger Meyve, sebze, özellikle de iri elma satıcısı [aşağılamada da kullanılırdı]: *Virtue is of so little regard in these costermongers' times* [yani ticari dönemlerde] (*Hen. IV–2*, I/2, 169).

costly 1. Zengin; **2.** Müsrif: *To show how costly summer was at hand* (*Mer. Ven.*, II/9, 94).

co-supremes [Çoğul] Birleşik krallar: *Co-supremes and stars of love* (*Phoenix*, 51).

cote Kulübe: *come every day to my cote and woo me* (*As You Like*, III/2, 427).

cote[1], **to** Yetişip geçmek: *We coted them on the way* (*Ham.*, II/2, 317).

cote[2], **to** bkz. *quote*.

cot-quean Ev kadınlarının görevleriyle meşgul olan erkek: *Go, you cot-quean, go, Get you to bed* (*Rom. & Jul.*, IV/4, 6).

Cotswold, Cotsall O dönemde, düzenlediği yarışlarla ünlenen Gloucester'in bir semti: *I heard say he was outrun on Cotsall* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 80).

couch, to 1. Korkudan sinmeye ya da saklanmaya neden olmak: *a falcon tow'ring in the skies, Coucheth the fowl below* (*Lucrece*, 507); 2. Saldırmak için sinmek: *A braver soldier never couched lance* (*Hen. VI–1*, III/2, 134); 3. Gizlenerek yatmak, pusuya yatmak: *We'll couch I' th' castle-ditch* (*Lear*, III/1, 12; *Mer. Wives Win.*, V/2, 1; *All's Well*, IV/1, 21); [mec.] *I espy virtue with valour couched in thine eye* (*Rich. II*, I/3, 98; *Troil. & Cres.*, I/1, 39); 4. Bir şeyi [kapalı biçimde] kelimeye dökmek: *With ignominious words, though clerkly couch'd* (*Hen. VI–2*, III/1, 179).

couching[1] Yere kapanarak dalkavukluk etmek: *these couchings and these lowly courtesies* (*Jul. Caes.*, II/1, 36; *Hen. IV–1*, III/1, 151).

couching[2] [sıf. Armacılığa ilişkin terim] Başı yukarıda, uzanmış: *A couching lion and a ramping cat* (*Hen. IV–1*. III/1, 151).

cough hoar Kuzgun: *nor The boding raven, nor chough hoar, Nor chattering pie* (*Two Nob. K.*, I/1, 20).

council Kralın özel danışma divanı: *And list what with our Council we have done* (*Rich. II*, I/3, 124; *Mer. Wives Win.*, I/1, 35; *Hen. VIII*, IV/1, 112).

counsel 1. Danışma, mütalaa, düşünme: *The father ... should hold some counsel In such a business* (*Win. Tale*, IV/4, 409; *Much Ado*, II/3, 202; *Hen. IV–1*, IV/3, 11); 2. Özel ya da gizli niyet, çok gizli düşünceler: *That they of Rome are ent'red in our counsels* (*Cor.*, I/2, 2; *Much Ado*, III/3, 86; *Ham.*, IV/2, 11; *Mer. Wives Win.*, I/1, 119); 3. Yararlanma, yardım (*Two Nob. K.*, III/1, 83).

counsel-keeper Sırları saklayan kimse: *his note-book his counsel-keeper* (*Hen. IV–2*, II/4, 267).

counsel-keeping Sır saklayan: *And curtain'd with a counsel-keeping cave* (*Titus*, II/3, 24).

counsellor 1. Divan üyesi: *all you sage counsellors hence* (*Hen. IV–2*, IV/5, 121; *Hen. VIII*, V/2, 17); 2. Avukat: *good counsellors lack no clients* (*M. Meas.*, I/2, 106).

count 1. Tahmini hesap: *By my count, I was your mother much upon these years* (*Rom & Jul.*, I/3, 71; *Ant. & Cleo.*, II/6, 54; *Sonn.*, II, 11); 2. [out of all count] hesaplanamaz, tahmin edilemez: *the one is painted, and the other out of all count* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 57); 3. Yasal iddianame, mahkemeye verme: *to a public count I might not go* (*Ham.*, IV/7, 17).

count, to Dikkate almak: *so painted to make her fair, that no man counts of her beauty* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 60).

Count Comfect Lord Elma Şekeri: *a goodly count, Count Comfect, a sweet gallant surely!* [burada bir olasılıkla "iddianame" anlamına gelen *count* ve "uydurulmuş öykü" anlamındaki *conte comfect* ile kelime oyunu var] (*Much Ado*, IV/1, 316).

counted İtibar ve saygı gören: *Nor mother, wife, nor England's counted queen* (*Rich. III*, IV/1, 46).

countenance 1. Hal hareket, tavır: *the countenance Of stern command'ment* (*As You Like*, II/7, 108; *Tam. Shrew*, IV/2, 65; *Hen. IV–1*, V/1, 69); 2. Başka türlü görünme, yapmacık tavır, ikiyüzlülük: *the evil which is here wrapt up in countenance* (*M. Meas.*, V/1, 118); 3. Himaye, koruma; 4. Teveccüh: *would he abuse the countenance of the King* (*Hen. IV–2*, IV/2, 13; *Hen. IV–1*, I/2,

29; *Ham.*, I/3, 113). [Birçok yerde sözcüklerin tam anlamları kuşkuludur, bir sözcükten birçok anlam çıkartılabilir].

countenance, to Uygun bir biçimde eşlik etmek: *walk like sprites, To countenance this horror* (*Mac.*, II/3, 80; *Tam. Shrew*, IV/1, 103).

counter[1] **1.** Hesapta kullanılan disk ya da madeni para: *To lock such rascal counters from his friends* (*Jul. Caes.*, IV/3, 80; *Troil. & Cres.*, II/2, 28); **2.** [dolayısıyla] değersiz nesne: *What, for a counter, would I do but good?* (*As You Like*, II/7, 63). [Aynı zamanda bkz. *compter*].

counter[2] [zarf. Av terimi] Köpeklerin kokuda yanılıp aksi yöne koşması: *A hound that runs counter* (*Com. Err.*, IV/2, 39; *Hen. IV–2*, I/2, 90; *Ham.*, IV/5, 111).

counter-caster [Aslı, sayman] Aritmetikçi için aşağılayıcı bir sözcük: *this counter-caster, He (in good time!) must his lieutenant be* (*Oth.*, I/1, 31).

counterchange Mübadele, kambiyo: *The counterchange Is severally in all* (*Cym.*, V/5, 396).

countercheck 1. Yanıtta karşısındakini azarlama: *Countercheck Quarrelsome* (*As You Like*, V/4, 80); **2.** Denetim: *Have brought a countercheck before your gates* (*John*, II/1, 224).

counterfeit[1] **1.** Resim, portre; **2.** Benzerlik: *Fair Portia's counterfeit!* (*Mer. Ven.*, III/2, 115; *Timon*, V/1, 90; *Mac.* II/3, 76).

counterfeit[2] [sıf.] **1.** Portresi, resmi yapılan: *The counterfeit presentment of two brothers* (*Ham.*, III/4, 54).; **2.** Aldatıcı, sahte taklit: *an arrant counterfeit rascal* (*Hen. V*, III/6, 61; *Timon*, IV/3, 113; *Tam. Shrew*, IV/4, 92); **3.** Kara para: *Never call a true piece of gold a counterfeit* (*Hen. IV–1*, II/4, 475).

counterfeit, to [Sanat biçiminde] Göstermek: *Thou counterfeit'st most lively* (*Timon*, V/1, 82).

counter-gate Borçluların atıldığı hapishane: *I love to walk by by the Counter-gate* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 78).

countermand, to 1. [Bir şeyin gücüne] Karşı durmak: *My heart shall never countermand mine eye* (*Lucrece*, 276); **2.** Yasaklamak, engel olmak: *one that countermands The passages of alleys* (*Com. Err.*, IV/2, 37).

counterpart Kopya, röprodüksiyon: *And such a counterpart shall fame his wit* (*Sonn.*, LXXXIV, 11)

counterpoint Yatak örtüsü: *In cypress chests my arras counterpoints* (*Tam. Shrew*, II/1, 351).

counterpoise 1. Karşılık; **2.** Telafi; **3.** Eşit miktar, eşit: *A counterpoise – if not to thy estate A balance more replete* (*All's Well*, II/3, 175).

counterpoise, to 1. Telafi etmek; **2.** Karşılığını eşit biçimde vermek: *What you bestow, in him I'll counterpoise* (*Timon*, I/1, 145; *Much Ado*, IV/1, 28; *Cor.*, II/2, 87).

counterseal, to İkinci onay mührü vurmak: *On like conditions, will have counterseal'd* (*Cor.*, V/3, 205).

countervail, to Eşitlemek, dengelemek: *It cannot countervail the exchange of joy* (*Rom. & Jul.*, II/6, 4; *Per.*, II/3, 56).

country 1. Semt, bölge: *Have I sought every country far and near* (*Hen. VI–1*, V/4, 3; *Mer. Wives Win.*, I/1, 219; *Hen. VI–3*, III/1, 76); **2.** [*Man of Countries*] Gezgin, seyyah (*John*, I/1, 193); **3.** [*Country base*] Tutuklunun yeri [bir çocuk oyunu]: *lads more like to run The country base than to commit such slaughter* (*Cym.*, V/3, 20); **4.** [*Country matters*] Dolambaçlı [açık saçık gönderme] vulva: *Do you think I meant country matters?* (*Ham.*, II/2, 116).

county Kont: *here lies the County Paris slain* (*Rom. & Jul.*, V/3, 19; *Mer. Ven.*, I/2, 45; *Tw. Night*, I/5, 301).

couple a gorge [Fr. *Coupe la gorge*'nin yanlış kullanımı] Boğazını kes! (*Hen. V*, II/1, 71).

couplement 1. Birleş(tir)me: *Mating a couplement of proud compare* (*Sonn.*, XXI, 5); **2.** Çift, eşler: *most royal couplement* (*L. Lab. Lost*, V/2, 532).

couplet Çift, eşler: *the female dove When that her golden couplets are disclosed*

[güvercin, her defasında iki yumurta bırakır, yeni doğan yavrular sarı tüyle kaplıdır] (*Tw. Night*, III/4, 378; *Ham.*, V/1, 287).

courage 1. Şevk, moral: *this soft courage makes your followers faint* (*Hen. VI–3*, II/2, 57; *Cor.*, III/3, 92); 2. İstek, arzu, eğilim: *courage to do him good* (*Timon*, III/3, 24; *Ham.*, I/3, 65); 3. Cinsel eğilim: *his hot courage* (*Ven. & Adon.*, 276).

courageous 1. Parlak; 2. Mükemmel; 3. Cesur [hatalı olarak kullanılmıştır]: *O most courageous day* (*Mid. N. Dr.*, IV/2, 27).

courb bkz. *curb*.

course 1. Hava akımı: *found no course of breath within your Majesty* (*Hen. IV–2*, IV/5, 150); 2. Alışılmış işlem, alışkanlık: *in our circumstance and course of thought* (*Ham.*, III/3, 83; *M. Meas.*, III/2, 225; *Troil. & Cres.*, I/3, 9); 3. [öz. çoğul] yaşam biçimi, âdetler *And his own courses will denote him so* (*Oth.*, IV/1, 279; *M. Meas.*, II/1, 187; *Hen. V*, I/1, 24); 4. Usule uygun düzen ya da işlem: *the true course of all the question* (*Much Ado*, V/4, 6; *John*, I/1, 113; *Lear*, III/7, 101); 5. [*in course*] Doğal olarak (*M. Meas.*, III/1, 49); 6. İşlem yöntemi: *To hold my very course* (*Lear*, I/3, 26; *Tem.*, II/1, 287); 7. [*Two courses*] Bir teknenin ana direkteki büyük yelkeni ve pupa yelkeni: *Set her two courses: off to sea again!* (*Tem.*, I/1, 49); 8. Zincirlenmiş ayıya köpeklerin saldırması: *bear-like I must fight the course* (*Mac.*, V/7, 2; *Lear*, III/7, 54); 7. [*Course of the Sun*] Güneşin bir yılda katettiği yol, [böylece] yıl: *So many courses of the sun enthroned* (*Hen. VIII*, II/3, 6; *Sonn.*, LIX, 6); [aynı şekilde] *The yearly course that brings this day about* (*John*, III/1, 81).

course, to 1. İzlemek; 2. Kovalamak: *to course his own shadow* (*Lear*, III/4, 57; *As You Like*, II/1, 39; *Mac.*, I/6, 21).

courser Savaş atı: *to my courser, for my horse is my mistress* (*Hen. V*, III/7, 44; *Ant. & Cleo.*, I/2, 193; *Rich. II*, I/2, 51).

coursing Yağmacı, plaçkacı, çapulcu: *the coursing snatchers* (*Hen. V*, I/2, 143).

court 1. [*Court of Guard*] Muhafız evi ya da odası: *The lieutenant to-night watches on the court of guard* (*Oth.*, II/1, 218; *Ant. & Cleo.*, IV/9, 31; *Hen. VI–1*, II/1, 4).

court-cupboard Tabak vb. sergilenen camekânlı büfe: *remove the court-cupboard, look to the plate* (*Rom. & Jul.*, I/5, 7).

courteous [Büyüklere hitap biçimi] Nazik, mültefit: *My courteous lord, adieu* (*Troil. & Cres.*, V/2, 184; *Rom. & Jul.*, III/2, 62).

courtesy 1. Görgülü davranışlar: *If you were civil and knew courtesy* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 147); görgü duygusu: *I was beset with shame and courtesy* (*Mer. Ven.*, V/1, 217); 2. Baş eğme, saygıyla selamlama: *These couchings and these lowly courtesies* (*Jul. Caes.*, III/1, 36; *L. Lab. Lost*, I/2, 63; *Troil. & Cres.*, II/3, 105); 3. [*make courtesy*] bağlılığını gösterme, önünde eğilme (*Much Ado*, II/1 55; *As You Like*, epil., 23); 4. [*Courtesy of nations*] Uygar halkların töresi: *The courtesy of nations allows you my better, in that you are the firstborn* [ff.; qq. *cursie, curtsie*] (*As You Like*, I/1, 46).

court - hand Yasal belgelerde kullanılan yazı üslubu: *and write court-hand* (*Hen. VI–2*, IV/2, 93).

court holy water 1. Suyuna gitmek, yaltaklanmak; 2. [Fr. *eau bénite de la cour*: *court holy-water*] Övgü, methiye, yağlama: [mec.] *court holy-water in a dry house is better than this rain-water out o'door* (*Lear*, III/2, 10).

court hurry Saray koşuşturması, telaşı, heyecanı, hayhuyu (yn).

courtier Flört eden, aşık: *courtiers of beauteous freedom* (*Ant. & Cleo.*, II/6, 17).

courtlike Saraya uygun düşen, zarif, ince zevk sahibi: *your many war-like, courtlike and learned preparations* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 229).

courtly 1. Saraya ait ya da ilişkili olan: *courtly friends* (*All's Well*, III/4, 14; *Hen.*

VI–2, I/1, 27); **2.** Saraya uygun, zarif, kibar: *You have too courtly a wit for me* (*As You Like*, III/2, 70; *Troil. & Cres.*, III/1, 28; *Cym.*, III/5, 71); **3.** (Olumsuz yönde] Saraylıların yapmacık tavırlarındaki özellik: *To promise is most courtly and fashionable* (*Timon*, V/1, 27).

courtship 1. Saraylı davranış biçimi: *one that knew courtship too well* [flört sözcüğüyle söz oyunu] (*As You Like*, III/2, 346; *L. Lab. Lost*, V/2, 363; *Hen. VI–2*, I/3, 54); **2.** Saraya ya da saraydakilere uyan durum: *more courtship lives In carrion flies than Romeo* (*Rom. & Jul.*, III/3, 34); **3.** [Herhangi bir kimseye] Saray ödemesi: *Observ'd his courtship to the common people* (*Rich. II*, I/4, 24).

cousin 1. [Herhangi bir akraba için kullanılan sözcük, bir kibarlık hitabı] Kuzen, kayınbirader (*Much Ado*, I/2, 1; *As You Like*, I/2, 155); amca (*Tw. Night*, I/5, 123); Kayınbirader (*Hen. IV–1*, III/1, 51); kuzen (*Two Nob. K.*, II/1, 124 ve III/6, 18); **2.** [Önceki yasal kullanımda toruna uygulanırdı] Aile, doğrudan atalar ve onların çocukları (*John*, III/3, 17; *Oth.* I/1, 113; *Rich.* III, II/2, 8); **3.** Krala yakın olan bir soyluya hitap: *Come, cousin Angelo* (*M. Meas.*, V/1, 163; *Rich. III*, III/4, 35; *Two Noble K.*, II/1, 54; II/1, 109; III/6, 81).

covenants [Çoğul] Bir sözleşmenin maddeleri ya da sözleşmenin tamamı: *That covenants may be kept on either hand* (*Tam. Shrew*, II/1, 127; *Hen. VI–1*, V/4, 114; *Cym.*, I/4, 164).

covent [*Convent* sözcüğünün eski biçimi] Rahibeler için manastır: *One of our covent, and his confessor* (*M. Meas.*, IV/3, 128; *Hen. VIII*, IV/2, 19).

cover, to 1. Yemek için örtü örtmek: *bid them cover the table, serve in the meat* (*Mer. Ven.*, III/5, 58); [gönderme] *Why then cover and set them down* (*Hen. IV–2*, II/4, 10); **2.** Şapka giymek, başını örtmek: *How many then should cover that stand bare?* (*Mer. Ven.*, II/9, 44; *As You Like*, III/3, 77).

covered [*Covered goblet*] Boş kadeh [kadehler kullanılmadıklarında süslü kutular içinde saklanırdı]: *as concave as a cover'd goblet or a worm-eaten nut* (*As You Like*, III/4, 24).

coverture 1. Kapak; **2.** Kutu; **3.** Örtü: *in night's coverture* (*Hen. VI–3*, IV/2, 13; *Much Ado*, III/1, 30).

cow [*As comely cow in a cage*] Beceriksiz, sakar [deyim; 1399, Langland; 1546, Heywood. Partridge, 217/2].

coward, to Ürkek ya da korkak duruma getirmek: *That have so cowarded and chas'd your blood Out of appearance?* (*Hen. V*, II/2, 75).

cowardly Korkakça: *how coward a spirit* (*Per.*, IV/3, 25; *As You Like*, III/5, 13; *Sonn.*, LXXIV, 11).

cowardship Korkaklık: *and for his cowardship* (*Tw. Night*, III/4, 388).

cower, to Çökmek ya da çömelmek: *do you know the French knight that cowers I' th' hams?* (*Per.*, IV/2, 106).

cowish Korkak, korkutucu: *cowish terror* (*Lear*, IV/2, 12).

cowl-staff Büyük bir sepeti ya da kovayı iki kişinin taşıdığı sırık: *Where's the cowl-staff?* (*Mer. Wives Win.* III/3, 147).

cox [*Cock's* = *God's* sözcüğünün bir varyantı] Tanrı'nın: *Cox my passion* (*All's Well*, V/2, 40).

coxcomb 1. [Mizahi] Kelle, kafa: *a bloody coxcomb* (*Tw. Night*, V/1, 176; *Hen. V*, V/1, 43; *Mer. Wives Win.*, III/1, 89); **2.** Üstünde eşek kulakları ya da horoz ibiği olan soytarının külahı: *What's your crest? A coxcomb?* (*Tam. Shrew*, II/1, 225; *Mer. Wives Win.*, V/5, 138; *Lear*, I/4, 104).

coy Kayıtsız, uzak duran, tepkisiz: *you were rough and coy and sullen* (*Tam. Shrew*, II/1, 243; *Two Gent. Ver.*, I/1, 30; *Ven. & Adon.*, 96; *Two Nob. K.*, V/2, 61).

coy, to 1. Okşamak: *While I thy amiable cheeks do coy* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 2); **2.** Küçük görmek, tenezzül etmemek: *he coy'd To hear Cominius speak* (*Cor.*, V/1, 6).

coying 1. Alçakgönüllülük; 2. Utangaçlık yapmacıklığı: *Than those that have (more) coying to be strange* (*Rom. & Jul.*, II/2, 101).

coystrill bkz. *coistrel.*

coz [Kuzen ya da herhangi bir akraba için kullanılan kısaltma] Bir kibarlık hitabı: *Will you go, coz?* (*As You Like*, I/2, 255; *Rom. & Jul.*, I/1, 183; *Hen. IV–1*, I/1, 91; *Two Nob. K.*, III/1, 29).

cozen, to Aldatmak, hile yapmak: *I was cozen'd by the way, and lost all my money* (*Win. Tale*, IV/4, 251; *Lear*, V/3, 155; *All's Well*, IV/5, 27; *Lucrece*, 387).

cozenage Düzenbazlık yapma, dalavere çevirme: *with such coz'nage* (*Ham.*, V/2, 67; *Com. Err.*, I/2, 97; *Mer. Wives Win.*, IV/5, 63).

cozened Aldatılan, aptal yerine konulan: *cozen'd thoughts* (*All's Well*, IV/4, 23).

cozener Hilebaz, düzenbaz: *The usurer hangs the cozener* (*Lear*, IV/6, 163; *Win. Tale*, IV/4, 253; *Mer. Wives Win.*, IV/5, 66; *Two Nob., K.*, III/1, 44).

cozening Dolandırıcılık, hilekârlık yapan: *Some cogging, cozening slave* (*Oth.*, IV/2, 132; *Rich. II*, II/2, 64; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 172).

cozens Hileler, aldatmacalar: *that ostler Must rise betime that cozens him* (*Two Nob. K.*, V/2, 58).

cozier Ayakkabı tamircisi: *cozier's catches* (*Tw. Night*, II/3, 90).

crabtree comb [mizahi, halk ağzı] Sopa ya da dayak [16. yy. ikinci yarısından itibaren. Partridge, 218/2].

crack 1. Topa konulan barut: *As cannons overcharg'd with double cracks* (*Mac.*, I/2, 37); 2. Eksik, kusur: *I cannot Believe this crack to be in my dread mistress* (*Win. Tale*, I/2, 322; *L. Lab. Lost*, V/2, 415); 3. Çatlak, yarık: *this crack of your love* (*Oth.* II/3, 324). 4. Canlı ya da şımarık çocuk: *when 'a was a crack not this high* (*Hen. IV–2*, III/2, 31; *Cor.*, I/3, 68).

crack, to Yüksek sesle övünmek: *our brags Were crack'd* (*Cym.*, V/5, 177); böbürlenmek: *Ethiops of their sweet complexion crack* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 264).

crack-brain(ed) [*-headed, -skull*] [halk ağzı] Çatlak herif [16. -19. yy.lar arası. Partridge, 219/2].

cracked [*Cracked within the ring*] Safsataya boğulmuş, temiz olmayan konuşma: *Pray God, ... be not crack'd within the ring* (*Ham.*, II/2, 436).

cracker Yüksekten atan, avurt zavurtçu: *What cracker is this same that deafs our ears* (*John*, II/1, 147).

crack-hemp İpten kazıktan kurtulmuş kimse: *Come hither, crackhemp* (*Tam. Shrew*, V/1, 46).

cradle Dinlenme yeri: *So near the cradle of the Fairy Queen?* (*Mid. N. Dr.*, III/1, 78; *Ven. & Adon.*, 1185).

cradle, to Yatıp dinlenmek: *husks Wherein the acorn cradled* (*Tem.*, I/2, 464).

craft, to Ticareti artırmak, işini iş yapmak: *You have crafted fair!* (*Cor.*, IV/6, 118).

crafty 1. Hünerle işlenmiş: *little Cupid's crafty arrow* (*Much Ado*, III/1, 22); 2. Yapay, sahte: *you may think my love was crafty love* (*John*, IV/1, 53).

crafty-sick Yapmacık hastalık: *old Northumberland, Lies crafty-sick* (*Hen. IV–2*, ind., 37).

crammed Aşırı doldurulmuş, aşırı yüklü: *would they but fat their thoughts with this cramm'd reason* (*Troil. & Cres.*, II/2, 49).

crank Dolambaçlı sokak: *through the cranks and offices of man* (*Cor.*, I/1, 137).

crank, to [Irmak] Kıvrılarak, zikzak çizerek akmak: *See how this river comes me cranking in* (*Hen. IV–1*, III/1, 97; *Ven. & Adon.*, 682).

crannied Yarığa, gediğe, çatlağa benzeyen: *had in it crannied hole or chink* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 158).

crants [Alm. *Kranz*] Çiçek ya da yapraktan çelenk [bakirenin tabutu önünde taşınır, sonra da mezar taşına takılırdı]: *here she is allow'd her virgin crants* (*Ham.*, V/1, 232).

crare [*Crayer*'in varyantı] Küçük ticari tekne: *thy sluggish crare* [f. 1 *care*] (*Cym.*, IV/2, 205).

crashing-cheats Dişler [takr. 1560-1830 arası; takr. 1750'ye kadar argo. Partridge, 221/2].

crasing bkz. *crazing.*

crave, to Öğrenmek için yalvarmak: *I'll crave the day Whan I shall ask the banes* (*Tam. Shrew*, II/1, 179).

craven Korkak: *He is a craven and a villain else* (*Hen. V*, IV/7, 133; *Tam. Shrew*, II/1, 227).

craven, to Korkakça davranmak: *a prohibition ... That cravens my weak hand* (*Cym.*, III/4, 78).

craver Dilenci: *I'll turn craver too* (*Per.*, II/1, 88).

craze, to 1. Bozmak, zarar vermek: *So many miseries have craz'd my voice* (*Rich. III*, IV/4, 17); 2. Aklını kaçırmak, aklını bozmak: *The grief hath craz'd my wits* (*Lear*, III/4, 170).

crazed Sağlıksız: *Thy crazed title to my certain right* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 92).

crazing Parçalanmış, hurdahaş olmuş: *the bullet's crazing* (*Hen. V*, IV/3, 105).

crazy Dermansız, zayıf ve bitkin: *crazy age* (*Hen. VI–1*, III/2, 89).

cream, to Köpük yapmak: *cream and mantle like a standing pond* (*Mer. Ven.*, I/1, 89).

cream-faced Soluk yüzlü: *thou, cream-faced loon!* (*Mac.*, V/3, 11).

create Yaratılan, yaratılmış: *With hearts create of duty and of zeal* (*Hen. V*, II/2, 31; *Mid. N. Dr.* V/1, 405; *John*, IV/1, 106).

creature 1. Konumunu başkasına borçlu kişi, [örn. uşak]: *A creature of the Queen's;* 2. [dolayısıyla] Kukla, başkasının oyuncağı: *this thy creature* (*Hen. VIII*, III/2, 36; *Timon*, I/1, 116).

credent 1. Güvenilir: *with too credent ear* (*Ham.*, I/3, 30; *L. Compl.*, 279); 2. İnanılabilir: *my authority bears of a credent bulk* (*M. Meas.*, IV/4, 26; *Win. Tale*, I/2, 142).

credit 1. Güvenilebilirlik: *that she loves him, 'tis apt and of great credit* (*Oth.*, II/1, 287); 2. Ün, nam, tanınmışlık, itibar: *our credit comes not in like the commodity* (*Per.* IV/2, 30; *As You Like*, I/1, 127; *L. Lab. Lost*, IV/1 26); 3. Rapor; 4. Açıklama: *I found this credit* (*Tw. Night*, IV/3, 6).

creek 1. Irmağın med cezire açık ağzı: *I'll throw't into the creek ... and let it to the sea* (*Cym.*, IV/2, 151); 2. Dar ve kıvrılarak giden geçit: *The passages of alleys, creeks, and narrow lands* (*Com. Err.*, IV/2, 38).

creeping Erkekler ile kadınların birlikte çalmaları [16. yy. sonu ile 17. yy. ilk yarısı; bkz. Greene. Partridge, 223/1].

crescent Büyüyen, artan: *My powers are crescent* (*Ant. & Cleo.*, II/1, 10; *Ham.*, I/3, 11; *Cym.*, I/4, 2).

crescive Büyüyen: *crescive in his faculty* (*Hen. V*, I/1, 66).

cresset Demir bir kapta yakılan ya da bir sırıkla taşınan aydınlatma ateşi, meşale: *full of fiery shapes Of burning cressets* (*Hen. IV–1*, III/1, 15).

crest 1. Yele: [mec.] *bristle up The crest of youth* (*Hen. IV–1*, I/1, 99; *Troil. & Cres.*, I/3, 379; *Cor.*, IV/5, 210); 2. Çelengin, tacın, kalkanın ya da miğferin üzerine konulan arma ya da işaret: [sıkça mec.] *Each fair instalment, coat, and sev'ral crest* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 63; *John*, IV/3, 46; *Mid. N. Dr.*, III/2, 214); 3. Miğfer [miğferin üzerindeki sorguç ya da konik tepelik]: *Let fall thy blade on vulnerable crests* (*Mac.*, V/8, 11; *John*, II/1, 317; *Ven. & Adon.*, 104); 4. Atın ya da köpeğin ensesi: *his brided hanging mane Upon his compass'd crest* (*Jul. Caes.*, IV/2, 26; *Ven. & Adon.*, 272).

crest, to Her şeyin üstünde olmak: *his rear'd arm Crested the world* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 83).

crestless Armasız, arması olmayan: *Spring crestless yeoman from so deep a root?* (*Hen. VI–1*, II/4, 85).

crest-wounding İtibarını düşüren: *crest-wounding private scar!* (*Lucrece*, 828).

crew Güruh, çete, takım [takr. 16. yy.dan itibaren; bkz. Greene. Partridge, 223/1].

crewel Dokuma için inceltilmiş yün iplik: *he wears crewel garters* (*Lear*, II/4, 7).

crib Barınak: *Why rather, sleep, liest thou in smoky cribs* (*Hen. IV–2*, III/1, 9).

cribbed Kapatılmış, engellenmiş: *I am cabin'd, cribb'd, confin'd* (*Mac.*, III/4, 23).

cried up with Doğru olduğu kanıtlandı

cried up Doğru olanın ortaya çıkması

crimeful Suçlu, cani: *this cursed crimeful night* [f. 1; qq. *criminall*] (*Ham.*, IV/4, 7; *Lucrece*, 970).

cringe, to [Yüzü] Çarpıtmak, bozmak: *you see him cringe his face* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 100).

crinkle-pouch [halk ağzı] Altı penny [takr. 16. yy. başı ve 17. yy. Partridge, 224/1].

cripple Topal: *the cripple tardy-gaited night* [f. 1 *creeple*] (*Hen. V*, IV/ch., 20).

crisp Kıvrımlı, büklümlü: *Leave your crisp channels* (*Tem.*, IV/1, 130; *Mer. Ven.*, III/2, 92; *Hen. IV–1*, I/3, 106). [*Timon*, IV/3, 183'te *crisp heaven* deyimi, herhalde bulutlarla kıvır kıvır anlamındadır].

crisped Bukleli: *those crisped snaky golden locks* (*Mer. Ven.*, III/2, 92).

critic[1] 1. Her şeyi kötü gözle gören, her şeyde suç bulan; 2. Sinik: *a critic, nay, a night-watch constable* (*L. Lab. Lost*, III/1, 176; *Troil. & Cres.*, V/2, 131; *Sonn.*, CXII, 11).

critic[2] [sıf.] 1. Yasaklamacı; 2. Yanlış bulucu: *critic Timon laugh at idle toys!* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 168).

critical 1. Yasaklayan; 2. Öküz altında buzağı arayan: *some satire, keen and critical* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 54; *Oth.*, II/1, 119).

crobb-bite [deyim] Göz yanılması, aldanma

crome Balık avlayanın oltasındaki kanca [takr. 16. yy. ikinci yarısı. Greene, *The Black Book's Messenger*. Partridge, 225/1].

crone Yüzü kırışmış ihtiyar kadın: *give't to thy crone* (*Win. Tale*, II/3, 77).

crook-back[1] Kambur: *This scolding crook-back* (*Hen. VI–3*, V/5, 30).

crook-back[2] [sıf.] Kamburlaşmış: *that valiant crook-back prodigy* (*Hen. VI–3*, I/4, 75).

crooked 1. Sırtı eğik, biçimsiz: *He is deformed, crooked, old, and sere* (*Com. Err.*, IV/2, 19); 2. Yalan yanlış: *their crooked titles* (*Hen. V*, I/2, 94); 3. Sapık, habis: *If crooked fortune had not thwarted me* (*Two Gent. Ver.*, IV/1, 22; *Hen. VIII*, V/2, 79; *Hen. VI–2*, V/1, 158).

crook-pated Eğri boyunlu ve başlı: *betray a she-lamb of a twelve-month to a crooked-pated old cockoldly ram* (*As You Like*, III/2, 82).

crop, to 1. Koparmak; 2. Biçmek: *To crop at once a too long withered flower* (*Rich. II*, II/1, 134; *Hen. IV–1*, V/4, 73); 3. Kesmek, budamak: *They cropp'd the golden prime of this sweet prince* (*Rich. III*, I/2, 247); [mec.] *lest my life be cropp'd* (*Per.*, I/1, 141); 4. Hasat biçmek: *He ploughed her, and she cropp'd* [örn. çocuğu oldu] (*Ant. & Cleo.*, II/2, 228).

crop-ear Kesik kulaklı hayvan: *What horse? Roan? A crop-ear, is it not?* (*Hen. IV–1*, II/3, 69).

cross[1] [Gen. yanıltıcı] Para; çoğu kez üstünde bir haç bulunan para: *Yet I should bear no cross if I did bear you, for I think you have no money in your purse* (*As You Like*, II/4, 12; *Hen. IV–2*, I/2, 226).

cross[2] [sıf.] 1. Bir yerden başka bir yere geçen: *the cross blue lightning* [çatallı yıldırım] (*Jul. Caes.*, I/3, 50; *Lear*, IV/7, 34); 2. Ters, aykırı: *my state, Which ... is cross and full of sin* (*Rom. & Jul.*, IV/3, 5; *Hen. VIII*, III62, 214; *Two Nob. K.*, IV/1, 119); 3. Tartışmaya eğilimli: *cross in talk* (*Tam. Shrew*, II/1, 249; *Rich. III*, III/1, 126; *Titus*, II/3, 53); 4. [*Crosses*] Engeller: *I love Emilia, and in that I'll bury Thee, and all crosses else* (*Two Nob. K.*, III/6, 127).

cross[3] [zarf] [Bir şeyle] Karşı karşıya çaprazlama olma: [Atlı mızrak dövüşünde] *give him another staff, this last was broke cross* [örn. karşıdan çaprazlama gelen şövalyenin kalkanına çarpıp mızrak kırıldı] (*Much Ado*, V/1, 139).

cross, to 1. Karşılaşmak, yüz yüze gelmek: *Three or four I saw from far off cross*

her (*Two Nob. K.*, IV/1, 100; *Ham.*, I/1, 127); **2.** Engellemek, karşı koymak: *If I can cross him anyway* (*Much Ado*, I/3, 67; *Mid N. Dr.*, I/1, 150; *Mac.*, III/1, 80); **3.** [birine] ters gitmek, aksini yapmak: *When did she cross thee with a bitter word* (*Tam. Shrew*, II/1, 28; *Per.*, IV/3, 16; *L. Lab. Lost*, I/2, 34; *Two Nob. K.*, IV/2, 40); **4.** Bir şeyden yoksun bırakmak: *To cross me from the golden time I look for!* (*Hen. VI–3*, III/2, 127); **5.** Borcu sildirmek: *When all's spent, he'd be cross'd then* (*Timon*, I/2, 162).

cross-biter Dolandırıcı [argo; 16. yy. ikinci yarısından itibaren. Daha sonra standart İngilizce. Partridge, 226/2].

cross-gartered Çapraz dizbağlı: *wish'd to see the ever cross-gartere'd* (*Tw. Night*, II/5, 154).

cross-gartering Çapraz dizbağları: *This does make some obstruction in the blood, the cross-gartering* (*Tw. Night*, III/4, 21).

crossing 1. İnkâr, yalanlama; **2.** Çelişki; **3.** Aykırılık: *I do not bear these crossings* (*Hen. IV–1*, III/1, 35).

crossly Ters bir biçimde: *And crossly to thy good all fortune goes* (*Rich. II*, II/4, 24).

crossness 1. Karşıtlık, terslik; **2.** Sapma: *rather than she will bate one breath of her accustom'd crossness* (*Much Ado*, II/3, 177).

cross-row [Daha doğrusu *christ-row* ya da *criss christ-row*] Alfabe: *And from the cross-row plucks the letter G* (*Rich. III*, I/1, 557).

crotchet 1. Garip, kaprisli imgelem; **2.** Müzik notası: *these are the very crotchets that he speaks* (*Much Ado*, II/3, 56; *Rom. & Jul.*, IV/5, 118).

crow Demir manivela kolu, külünk: *Get me an iron crow* (*Rom. & Jul.*, V/2, 21; *Com. Err.*, III/1, 80).

crow-flower [Lat. *Ranunculus acris*] Düğün çiçeği; [Bazen (1597) "partal Robin" denir]: *Of crow-flowers, nettles, daisies* (*Ham.*, IV/7, 170).

crowd, to [Yazınsal ve mec.] Sıkıştırmak, ezmek: *Will crowd a feeble man almost td death* (*Jul. Caes.*, II/4, 36; *Hen. IV–2*, IV/2, 34).

crow-keeper 1. Tarla korucusu: tarlalardan kargaları kovalayan ve genellikle ok ve yay taşıyan bekçi: *That fellow handles his bow like a crow-keeper* (*Lear*, IV/6, 88); **2.** Korkuluk: *Scaring the ladies like a crow-keeper* (*Rom. & Jul.*, I/4, 6).

crown [*Triple crown*] Papalık tacı (*Hen. VI–2*, I/3, 63).

crowner Kuşkulu ölüm olaylarını izleyen yerel idari görevli: *The crowner hath sate on her* (*Ham.*, V/1, 4; *Tw. Night*, I/5, 134).

crownet Küçük taç: *crowns and crownets* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 91).

crown-imperial [Lat. *Fritillaria imperialis*] Bir tür leylak: *Bold oxlips and The crown-imperial* (*Win. Tale*, IV/4, 126).

crudy [*Curdy*] Yoğun, kalın: *all the foolish and dull and crudy vapours* (*Hen. IV–2*, IV/3, 98).

cruel 1. Yün ipliği: *Ha ha! He wears cruel garters* (*Lear*, II/4, 7) [bkz. *Crewel*]; **2.** Acımasızlık; **3.** Acımasız kişiler: *All cruels else subscribe* (*Lear*, III/7, 65). **4.** [*Cruel fearful*] Çok utangaç: *But as it is with schoolboys ... I am cruel fearful* (*Two Nob. K.*, epil., 3).

cruelly Aşırı bir biçimde, son derecede: *I love thee cruelly* (*Hen. V*, V/2, 203).

cruelty Acımasız kişilik, zalim kişi: *Farewell, fair cruelty* (*Tw. Night*, I/5, 288).

crusado, cruzado Üstünde haç bulunan altın İspanyol parası: *Full of crusadoes* (*Oth.* III/4, 25).

crush, to: 1. Vurgulamak, altını çizmek: *to crush this a little* (*Tw. Night*, II/5, 140); **2.** Büyük yudumlarla içmek: *crush a cup of wine* (*Rom. & Jul.*, I/2, 80).

crushed Zorlanması, vurgulanması gereken: *a crush'd necessity* (*Hen. V*, I/2, 175).

cry 1. Söylenti, rivayet: *the cry goes that you marry her* (*Oth.*, IV/1, 123; *Troil. & Cres.*, III/3, 184); **2.** Köpek sürüsü ya da serseri güruhu: *not like a hound that*

hunts, but one that fills up the cry (*Oth.*, II/3, 364; *Cor.*, III/3, 120; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 124); topluluk, kumpanya: *a cry of players* (*Ham.*, III/2, 278).

cry, to 1. Israrla istemek, yakarmak: *cry for vengeance at the gates of heaven* (*Hen. VI–1*, V/4, 53; *Timon*, II/1, 20); **2.** Bir şey için ricada bulunmak: *Where want cries some* (*L. Compl.*, 42); **3.** [*cry mercy*] bağışlanmak için yalvarmak: *Cry mercy, lords* (*Rich. III*, V/3, 224); **4.** yüksek sesle talep etmek: *th' affair cries haste* (*Oth.*, I/3, 276); **5.** Övmek, göklere çıkarmak: *hast thou cried her through the market?* (*Per.* IV/2, 93; *Hen. VIII*, I/1, 27); **6.** [*Cry a match*] Zaferi istemek: (*Rom. & Jul.*, II/4, 69).

cry aim! ["İyi atışlar!"] Yüreklendirme: *It ill beseems this presence to cry aim To these ill-tuned repetitions* (*John*, II/1, 196).

cry down, to Bırakmak, bağışlamak: *cry down this Ipswich fellow's insolence* (*Hen. VIII*, I/1, 137).

cry on, to 1. Haykırarak yardım istemek: *Crying on Hector* (*Troil. & Cres.*, V/5, 35); **2.** İlan etmek, alenen bildirmek: *This quarry cries on havoc* (*Ham.*, V/2, 364); **3.** [*Cry upon*] Çığlık atmak: *How cheerfully on the false trail they cry* (*Ham.*, IV/5, 110).

cry out, to 1. Açık bir biçimde belirtmek: *Thy form cries out thou art* (*Rom. & Jul.*, III/3, 109); **2.** Doğurmak: *What, is she crying out?* (*Hen. VIII*, V/1, 67).

cry out of, to Yüksek sesle şikâyet etmek: *he cried out of sack* (*Hen.* V, II/3, 27).

cry out upon, to Suçlamak, şiddetle aleyhinde bulunmak: *Cries out upon abuses* (*Hen. IV–1*, IV/3, 81).

cry up, to Övmek: *what worse ... is cried up* (*Hen. VIII*, I/2, 84).

cry upon, to [Av köpeklerine ilişkin: koku alan köpek] Kısa havlamak: *Sowter will cry upon't* (*Tw. Night*, II/5, 123).

cry you mercy! Beni bağışla!: *I cry you mercy, sir* (*M. Meas.*, IV/1, 10; *Mer. Wives Win.*, III/5, 271).

crystal [mec.] Göz: *clear thy crystal* [örn. gözlerini kurula] (*Hen. V*, II/3, 54; *Ven. & Adon.*, 963).

crystal-button Şarap tüccarlarının deriden yapılmış kısa ceketlerinin ya da hanlarda şarap dağıtanların üzerindeki özel düğme: *this leathern-jerkin, crystal-button* (*Hen. IV–1*, II/4, 69).

cub-drawn Çok acıkmış, doymak bilmez, açgözlü: *the cub-drawn bear would couch* (*Lear*, III/1, 12).

cubiculo [Lat. *Cubiculum*] Küçük oda: *We'll call thee at the cubiculo* (*Tw. Night*, III/2, 52).

cuckoldly Sadık karısı olmayan kişi: *poor cuckoldly knave* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 270; *As You Like*, III/2, 82).

cuckoo 1. Budala: *A' horseback, ye cuckoo* (*Hen. IV–1*, II/4, 353); **2.** Budala boynuzlu (*L. Lab. Lost*, V/2, 907; *Mid N. Dr.*, III/1, 135; *All's Well*, I/3, 63).

cuckoo-bud Sarı bir çiçek: *cuckoo-buds of yellow hue* (*L. Lab. Lost*, V/2, 896).

cuckoo-flower Çeşitli çiçeklerin adı: *hardocks, hemlock, nettles, cuckoo-flow'rs* (*Lear*, IV/4, 4).

cuculius non facit monachum: [Lat.] Kukuletalı cüppe insanı keşiş yapmaz: (*M. Meas.*, V/1, 262).

cudgelled Sopalanmış, sopayla dövülmüş: *These cudgel'd scars* (*Hen. V*, V/1, 88).

cue Küçük ekmek [bir üniversite terimi; 16. yy.ın ikinci yarısından itibaren. *The Short Oxford Dictionary*'de 1605'ten alıntı şöyle: "*Hast thou worn Gowns in the university ... ate cues, drunk cees?*". bkz. Partridge, 230/1].

cuisses bkz. *cushes.*

cull forth, to Seçmek, ayrım yapmak (*Two Nob. K.*, I/1, 169).

cullion [Fr. *couillion*, Ital. *coglione*] Alçak herif: *such a cullion* (*Hen. V*, III/2, 21; *Hen. VI–2*, I/3, 43; *Tam. Shrew*, IV/2, 20).

cullionly Sefilane, alçakça, bayağı: *you whoreson cullionly barber-monger* (*Lear*, II/2, 33).

culverin [Fr. *Couleuvre*] Uzun namlulu savaş topu: *Of basilisks, of cannon, culverin* (*Hen. IV–1*, II/3, 53).

cum multis aliis [Lat.] Hep birlikte (*Two Nob. K.*, III/5, 132).

cum privilegio [Lat.] Ayrıcalıklı bir hak ile (*Hen. VIII*, I/3, 34).

cum privilegio ad impremendum solum [Lat.] Ayrıcalıklı bir telif hakkıyla (*Tam. Shrew*, IV/4, 93).

cumber, to Taciz etmek, rahat vermemek: *Shall cumber all the parts of Italy* (*Jul. Caes.*, III/1, 64; *Timon*, III/6, 46).

cunger bkz. *conger*.

cunning[1] 1. Bilgi, bilim: *That errs in ignorance and not in cunning* (*Oth.*, III/3, 49; *Troil. & Cres.*, V/5, 41; *Timon*, V/4, 28); 2. Yetenek, beceri: *I have no cunning in protestation* (*Hen. V*, V/2, 144; *Rom. & Jul.*, II/2, 101; *Ant. & Cleo.*, II/3, 35); 3. Meslek: *By putting on the cunning of a carper* (*Timon*, IV/3, 209).

cunning[2] 1. Bilgili, ehil, akıllı: *cunning cooks* (*Rom. & Jul.*, IV/2, 2; *Much Ado*, II/2, 52; *Ham.*, III/4, 139); 2. Becerikli; 3. usta; 4. Mucit: *a cunning instrument* (*Rich. II*, I/3, 163; *Oth.*, V/2, 333; *Hen. IV–1*, II/4, 90); 5. Büyü gücüne sahip ya da kehanette buluna bilen: *I have no cunning witch* (*Hen. VI–2*, I/2, 75).

cunning man Falcı, büyücü: *A cunning man did calculate my birth* (*Hen. VI–2*, IV/1, 34).

cup, to Sarhoş etmek ya da olmak: *Cup us till the world go round* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 117).

cupboard, to Biriktirmek, istifçilik etmek: *Still cupboarding viand* (*Cor.*, I/1, 100).

cupid's flower Hercai menekşe: *Dian's bud o'er Cupid's flower* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 73).

cur Büyük köpek: *hounds and greyhounds ... curs* (*Mac.*, III/1, 92).

curate Semt ya da mahalle papazı: *Sir Topas, the curate* (*Tw. Night*, IV/2, 2; *L. Lab. Lost*, V/1, 113).

curb Huysuz atı idare etmek için geme bağlanan zincir ya da kayış: *The horse his curb* (*As You Like*, III/3, 80).

curb, to [Fr. *courber*] Eğilmek, bükülmek: *Yea, curb and woo for leave to do him good* (*Ham.*, III/4, 155).

curdy, to Dondurmak, katılaştırmak: *the icicle That's curdied by the frost* (*Cor.* V/3, 66). [sıfat için bkz. *crudy*].

cure 1. Çare: *care is no cure* (*Hen. VI–1*, III/3, 3; *Hen. VIII*, I/4, 33); 2. [*Stand in bold, hard cure*] Sağlıklı ve her şeyi göze alacak durumda olmak (*Oth.*, II/1, 51; *Lear*, III/6, 100).

cure, to Yeniden iyileşmek: *one desperate grief cures with another's languish* (*Rom. & Jul.*, I/2, 48).

cureless Şifa bulmaz, iyileşmez: *cureless are my wounds* (*Hen. VI–3*, II/6, 23; *Mer. Ven.*, IV/1, 142; *Lucrece*, 772).

curiosity Titizlik, kolay beğenmeme, vesveseli olma: *equalities are so weigh'd that curiosity in neither can make choice of either's moi'ty* (*Lear*, I/1, 6; *Timon*, IV/3, 303).

curious 1. Ustaca ve incelikle yapılmış: *a curious bed* (*Hen. VI–3*, II/5, 53; *Lear*, I/4, 33; *Cym.*, V/5, 361; *Ven. & Adon.*, 734; *Two Nob. K.*, IV/2, 86; *L. Compl.*, 49); 2. Titiz, kolay beğenmeyen: *For curious I cannot be with you* (*Tam. Shrew*, IV/4, 36; *All's Well*, I/2, 20); 3. gözleminde dikkatli: *What curious eye doth quote deformities?* (*Rom. & Jul.*, I/4, 31); 4. İlgili, ihtimamlı: *curious ... To have them in safe stowage* (*Cym.*, I/6, 191); 5. İhtimam gerektiren: *curious business* (*Win. Tale*, IV/4, 514; *Troil. & Cres.*, III/2, 65).

curious İnce, güzel bir biçimde: *curious-knotted garden* (*Lucrece*, 1300).

curiously Duyarlı, titiz ve ince bir biçimde: *The sleeves curiously cut* (*Tam. Shrew*, IV/3, 143; *Much Ado*, V/1, f. 5-6; *Ham.*, V/1- 205).

curled 1. Saçlarını bukle yapmış; 2. [böylece] zarif: *The wealthy curled darlings of our nation* (*Oth.*, I/2, 68).

currance Akım, akıntı: *With such heady currance, scouring faults* [ff. 2, 3 *currant*; f. 4 *current*] (*Hen. V*, I/1, 34).

current[1] Engeli olmayan yol ya da gelişme: *The current of your thy cruelty* (*Mer. Ven.*, IV/1, 64; *Hen. IV–1*, II/3, 55).

current[2] [sıf.] 1. Bilinen, her günkü: *Speak 'pardon' as 'tis current in our land* (*Rich.*

II, V/3, 123); 2. Gerçek, sahici: *thou canst make No excuse current* (*Rich. III*, I/2, 84); 3. [*hold current*] doğru olduğunu kanıtlama: *It holds current that I told you yesterday* (*Hen. V* -1, II/1, 54); 4. Kuşkudan uzak: *go current from suspicion* (*Rich. II*, II/1, 95).

currents Olaylar, olan bitenler: *And all the currents of heady fight* (*Hen. IV–1*, II/3, 52).

currish 1. Sinik; 2. Kusur bulan; 3. Herkese müstehzi yaklaşan: *Let Aesop fable in a winter's night, His currish riddles sorts not with this place* (*Hen. VI–3*, V/5, 26).

curry, to 1. Avantaj kazanmak; 2. Çıkarı için övmek: *I would curry with Master Shallow* (*Hen. IV–2*, V/1, 73).

cursie bkz. *courtesy*.

cursitory İvedi, acele: *I have but with a cursitory eye O'erglanc'd the articles* (*Hen. V*, V/2, 77).

cursorary bkz. *cursitory*.

curst 1. Kötü, ters, huysuz: *curst and shrew'd* (*Tam. Shrew*, I/1, 180; *Tw. Night*, III/2, 42; *L. Lab. Lost*, IV/1, 36); 2. Kızgın, öfkeli; 3. Sert; 4. Fevri: *God sends a curst cow short horns* (*Tw. Night*, III/2, 39; *Much Ado*, II/1, 23; *Lear*, II/1, 67; *Win. Tale*, III/3, 130; *Ven. & Adon.*, 887).

curstness 1. Kötülük; 2. Çirkin huy: *Not curstness grow to th' matter* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 25).

curtal Kuyruğu kısaltılmış ya da kesilmiş: *Hope is a curtal dog in some affairs* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 110; *Com. Err.*, III/2, 146; *Pass. Pilg.*, XVII, 19).

curtle-axe [Fr. *Coutelas*: *cutlass*'in bozulmuş biçimi] Geniş kesici kılıç: *A gallant curtle-axe upon my thigh* (*As You Like*, I/3, 117; *Hen. V*, IV/2, 21).

curtsy bkz. *courtesy*.

curvet Belirsiz, muğlak sıçrama: *the bound and high curvet of Mars's fiery steed* (*All's Well*, II/3, 282).

curvet, to Sıçramak, sıçrayarak oynamak: [mec.] *Cry 'holla' to thy tongue, I prithee: it curvets unseasonably* (*As You Like*, III/2, 244).

cushes Kalça zırhı: *His cushes on his thighs* (*Hen. IV–1*, IV/1, 105).

cushion 1. Yönetici koltuğu: *Let them have cushions by you* (*Cor.* III/1, 101); 2. Barış ve huzurun simgesi: *From the cask to th' cushion* (*Cor.*, IV/7, 43); 3. Gebelikte karnın şişmesi: *you shall have a dozen of cushions* (*Hen. IV–2*, V/4, 14).

custalorum [Lat. *Custos Rotulorum*] Sicil muhafızı: *cousin Slender, and Custa-lorum – Ay, and Rato-lorum too* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 7).

custard-coffin Yumurtalı ve sütlü krema kabuğu: *A custard-coffin, a bauble, a silken pie* (*Tam. Shrew*, IV/3, 82).

custerell [*Coistrell* 'in bir varyantı].

custom 1. [*of custom*] Âdet olan, mutad: *Our dance of custom* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 75; *Mac.*, III/4, 96; *Oth.*, III/3, 122); 2. [*with a custom*] Alışkanlıktan, töreden gelen: *Digest't with a custom* (*Win. Tale*, IV/4, 12).

customer Fahişe, hayat kadını: *I marry her! What? a customer?* (*Oth.*, IV/1, 119; *Mer. Wives Win.*, V/3, 291; *All's Well*, V/3, 286).

custom-shrunk Az müşterisi olan: *I am custom-shrunk* (*M. Meas.*, I/2, 84).

cut 1. Kadın giysisindeki yırtmaç: *cloth 'a gold and cuts* (*Much Ado*, III/4, 19; *Tam. Shrew*, IV/3, 90). 2. Yük atı, beygir: *beat Cut's saddle* (*Hen. IV–1*, II/1, 5) [hakaret olarak da kullanılırdı; bunun, kuyruğu kesik olduğu için mi, yoksa iğdiş edildiği için mi olduğu belli değildir]: *call me cut* (*Tw. Night*, II/3, 187; Tw. Night, II/5, 81); 3. [*Draw cuts*] Piyango ya da kura çekmek: (*Com. Err.*, V/1, 423).

cut, to 1. Oymak, yontmak, kazımak: *cut in alabaster* (*Mer. Ven.*, I/1, 84; *Win. Tale*, V/3, 79); 2. Sözünü kesmek, konuşmasına meydan vermemek: *he cuts me from my tale* (*Hen. IV–1*, V/2, 90).

cut and long tail 1. [Yazınsal] Her çeşidinden atlar, köpekler; 2. [mec.] her çeşit insan: *come cut and long-tall* (*Mer. Wives Win.*, III/4, 47).

cut off, to 1. Feshetmek, iptal etmek: *cut off my train* (*Lear*, II/4, 174); 2. Ölüm

cezasına çarptırmak: *Cut off by course of justice* (*M. Meas.*, V/1, 35; *Hen. V*, III/6, 107).

cut out, to Dokuya göre biçimlendirmek: *By th' pattern of mine own thoughts I cut out The purity of his* (*Win. Tale*, IV/4, 382).

cutpurse Yankesici, hırsız: *cutpurse of quick hand* (*Hen. V*, V/1, 86; *Lear*, III/2, 90; *Ham.*, III/4, 99; *Hen. IV–2*, II/4, 128).

cutter Yontucu, heykeltraş: *The cutter Was as another nature* (*Cym.*, II/4, 83).

cutter-off Araya giren, söz kesen: *the cutter-off of Nature's wit* (*As You Like*, I/2, 49).

cuttle Boğazkesen zorba, kabadayı: *play the saucy cuttle with me* (*Hen. IV–2*, II/4, 130).

cyme Kusturucu ilaç: *What rhubarb, cyme, or what purgative drug* (*Mac.*, V/3, 55).

cynic Huzuru, zenginliği ve eğlenceyi sevmeyen, radikal, alaycı kişi: *how vilely doth this cynic rhyme!* (*Jul. Caes.*, IV/3, 133).

cypress[1] **1.** Siyah, saydam krepten giysi: *Cypress black as e'er was crow* (*Win. Tale*, IV/4, 219); **2.** [aynı maddeden yapılmış] mendil ya da tül: *a cypress, not a bosom, Hides my heart* (*Tw. Night*, III/1, 121).

cypress[2] Selvi ağacı [ölümün simgesi]: *come away, death, And in sad cypress let me be laid* (*Tw. Night*, II/4, 52); [gön.] *In cypress chests* (*Tam. Shrew*, II/1, 351; *Hen. VI–2*, III/2, 323; *Cor.*, I/1, 10).

D

daff, to 1. Giysi ya da zırhı çıkartmak: *till we do please To daff't for our repose* (*Ant. & Cleo.*, IV/4, 13; *Tam. Shrew*, III/2, 103; *Rom. & Jul.*, II/2, 42; *L. Compl.*, 297); 2. Bir yana koymak ya da dönmek: *Canst thou so daff me? Thou hast kill'd my child* (*Much Ado*, V/1, 78; *Hen. IV–1*, IV/1, 96; *Pass. Pilg.*, XIV, 13); 3. [Neden göstererek] Oyalamak: *thou daff'st me with some device* [f. 1 *dafts*; qq. *daffst*] (*Oth.*, IV/2, 175).

dagger 1. [*Rapier or sword and dagger*] On altıncı yüzyıl sonuna doğru kılıç, kalkan dövüşü için bir yöntem geliştirilmişti: *playing at sword and dagger* (*Mer. Wives Win.*, I/1. 284; *Ham.*, V/2, 145); *the rapier and dagger man* (*M. Meas.*, IV/3, 14); 2. [*Dagger and lath*] Töreci oyunlarda [moralitelerde] *Vice* [Kötülük] tarafından kullanılan tahta silah: *beat thee ... with a dagger of lath* (*Hen. IV–1*, II/4, 137; *Tw. Night*, IV/2, 126; *Hen. V*, IV/4. 72; *Hen. IV–2*, III/2, 319); 3. [*Speak daggers*] Kırıcı sözler söyleme: *I will speak daggers to her, but use none* (*Ham.*, III/2, 396).

dagger-ale Alt kalite bira [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. takr. 1600 yılında, Holborn'da avama hizmet veren *The Dagger* adında bir birahane açılmıştı. Partridge, 239/2].

dagger-cheap [argo] Çok ucuz [17. -18. yy.lar; 1631'de, Piskopos Andrews, şöyle yazmıştır: "*The devil may buy us even dagger-cheap, as we say*". Partridge, 239/2].

daggle-tail Pis, hırpani kadın [argo; takr. 1560'tan tibaren. 17. yy. sonuna dek yaygın; takr. 1830'da standart İngilizc. Partridge, 239/2].

Dagonet Kral Arthur'un soytarısı (*Hen. IV–2*, III/2, 303).

daily Boş boş konuşma, geyik muhabbeti, dedikodu

dainty[1] 1. Zariflik; 2. Titizlik: *the King is weary of dainty* (*Hen. IV–2*, IV/1, 196); 3. [*Make dainty*] İhtiyatlı olma ya da çekingenlik: *She that makes dainty, She, I'll swear hath corns* (*Rom. & Jul.*, I/5, 19).

dainty[2] [sıf.] Kibar, nazik: *let us not be dainty in leave taking* (*Mac.*, II/3, 144; *Two Nob. K.*, III/5, 73).

dainty dominie [argo] Çıtkırıldım

daisied Papatyalarla dolu: *the prettiest daised plot* (*Cym.*, IV/2, 398).

dalliance Vaktini boşa geçirerek erteleme: *keep not back your powers in dalliance* (*Hen. VI–1*, V/2, 5).

dally, to 1. Boş şeyler konuşmak: *What, is it a time to jest and dally now?* (*Hen. IV–1*, V/3, 55); 2. Gayriciddi davranmak: *Dally not with the gods* (*Tam. Shrew*, IV/4, 68; *Tw. Night*, II/4, 47; *L. Lab. Lost*, V/1, 104).

dam Ana: *darkness, which ever was The dam of horror* (*Two Nob. K.*, V/3, 23).

Damascus Şam kenti. [Burası Kabil'in Habil'i öldürdüğü yer olarak kabul edilirdi (*Hen. VI–1*, I/3, 39).

damask[1] 1. Pembe, açık kırmızı renkler: *the war of white and damask* (*Cor.*, II/1, 216); 2. Kırmızı ile beyazın karışımı: *mingled damask* (*As You Like*, III/5, 123).

damask[2] [sıf.] Pembe renkli: *her damask cheek* (*Tw. Night*, II/4 112; *Lab. Lost*, V/2, 296; *Pass. Pilg.*, VI, 5.)

damasked Pembe gül rengi olan [bkz. *Damase*]: *I have seen roses damask'd, red and white* (*Sonn.*, CXXX, 5).

dame 1. Evin hanımı: *Both dame and servant* (*Win. Tale*, IV/4, 57; *Lucrece*, 1034); 2. Unvanı olan kadın, leydi: *the fairest dame That liv'd* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 293; *Mac.*, IV/2, 65; *Lucrece*, 21); [bazen ad önüne eklenirdi]: *Henry and Dame Margaret* (*Hen. VI–2*, I/2, 39); 3. Bir Leydiye hitap biçimi: *Fare thee well, dame* (*Ant. & Cleo.*, IV/4, 29); 4. Anne: *my old dame will be undone now* (*Hen. IV–2*, III/2, 112; *Lucrece*, 1477).

damnation [Tahkir edici hitap] Lanet herif! *Ancient damnation! O most wicked fiend!* (*Rom. & Jul.*, III/5, 235).

damp Buhar, sis: *twice in murk and occidental damp* (*All's Well*, II/1, 163; *Ant. & Cleo.*, IV/9, 13; *Lucrece*, 778).

dan [*Sir*] Beyefendi, efendi: *Dan Cupid* [ff.; q. 2 *don*] (*L. Lab. Lost*, III/1, 180).

dance to 1. [*Dance a person's whistle* (*pipe*)] İtirazsız boyun eğmek; 2. Başkasını izlemek [halk deyimi; takr. 1560'tan itibaren. 1700'lerde standart İngilizce. Partridge, 241/2].

dance barefoot, to Evde kalmış kadın olmak [küçük kız büyüğünden önce evlenirse, büyüğünün çıplak ayak dans ettiği söylenirdi]: *She is your treasure, she must have a husband; And I must dance barefoot on her wedding-day* (*Tam. Shrew*, II/1, 33).

dancing horse 1590'da, Banks adlı bir İskoç'un *Morocco* adındaki gösteri atı: *and study three years in two words, the dancing horse will tell you* (*L. Lab. Lost*, I/2, 53).

dancing-rapier Dans gösterisinde kullanılan ince uzun kılıç: *a dancing rapier by your side* (*Titus*, II/1, 39).

dandiprat, dendypratt Bireysel, toplumsal ve ahlaksal açıdan hiçbir önemi olmayan kişi [takr. 1550'den itibaren. 1580'de yazılmış, anonim oyun *Lingua*. Partridge, 242/1].

danger 1. Zarar verecek güç [örn. bir silahın menzili]: *Nor tempt the danger of my true defence* (*John*, IV/3, 84); 2. Güç ya da acıma: *Out of the shot and danger of desire* (*Ham.*, I/3, 35; *Tw. Night*, V/1, 87; *Mac.*, III/2, 15); 3. Kötülük, zarar, yıkım: *let the danger light upon your charter* (*Mer. Ven.*, IV/1, 38; *Jul. Caes.*, II/1, 17); 4. Borç [gücün başkasında olması]: *you stand within his danger* (*Mer. Ven.*, IV/1, 180).

danger, to Tehlikeye sokmak: *whose quality, going on, The sides o' th' world may danger.* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 192).

dangerous Tehdit edici: *dangerous countenance* (*Hen. IV–1*, V/1, 69; *Much Ado*, V/1, 97).

dankish Islak, soğuk ve nemli: *in a dark dankish vault* (*Com. Err.*, V/1, 248).

Dansker Danimarkalı: *What Danskers are in Paris* (*Ham.*, II/1, 7).

Daphne Apollon'un sevmiş olduğu, defne ağacına dönüşen peri: (*Mid. N. Dr.*, II/1, 231).

dare 1. Meydan okuma: *Pompeius Hath given the dare to Caesar* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 184); 2. Atılganlık, cesaret: *It lends ... A larger dare to our great enterprise* (*Hen. IV–1*, IV/1, 78).

dare[1], **to** 1. Cesur ve gözü pek olmak: *I dare be bound* (*Mer. Ven.*, V/1, 251; *Hen. VIII*, V/1, 17); 2. [*dare better*] Daha iyi olurdu: *and dares better be damn'd than to do't* (*All's Well*, III/6, 88); 3. Meydan okumak: *am I dar'd and bearded to my face* (*Hen. VI–1*, I/3, 45; *Mid. N. Dr.*, III/2, 413; *Rom. & Jul.*, II/4, 12).

dare[2], **to** [Kuşçuluk terimi] Aynayla kuşun gözlerini kamaştırıp uçmasına engel olmak: *And dare us with his cap, like larks* (*Hen. VIII*, III/2, 282; *Hen. V*, IV/2, 36).

dareful Meydan okuyan: *We might have met them dareful, beard to beard* (*Mac.*, V/5, 6).

daring Cesaretle: *no person be so bold Or daring-hardy* (*Rich. II*, I/3, 43).

dark[1] [sıf. mec.] 1. İnsafsız; 2. Haksız: *dark dishonour's use* (*Rich. II*, I/1, 169); 3. Kasvetli; 4. Hüzünlü: *his affections dark as Erebus* (*Mer. Ven.*, V/1, 87; *Rom. & Jul.*, III/5, 36; *Sonn.*, XCVII, 3); 5. Asık suratlı; 6. Bulutlu: *a heavy, dark, disliking*

eye (*Ven. & Adon.*, 182); 7. Anlamı belirsiz: *What's your dark meaning, mouse, of this light word?* (*L. Lab. Lost*, V/2, 19); 8. Belirsiz: *the dark backward and abysm of time* (*Tem.*, I/2, 50; *Ven. & Adon.*, 760); 9. Saklı, gizli: *our darker purpose* (*Lear*, I/1, 36); 10. [*Dark house, dark room*] Delilerin kapatıldığı yer: *We'll have him in a dark room and bound* (*Tw. Night*, III/4, 135; *Com. Err.*, IV/4, 94; *As You Like*, III/2, 401); 11. [*keep him dark*] karanlık odaya kapanmış (*All's Well*, IV/1, 94); 12. Uygunsuz: *To thee no star be dark* (*Two Nob. K.*, I/4, 1).

dark[2] Karanlık, karanlıkta: *without candle may go dark to bed* (*As You Like*, III/5, 39).

dark, to Gizlemek, örtmek, karartmak: *This so darks In Philoten all graceful marks* (*Per.*, IV/Gower, 35).

darken, to Parlaklıktan yoksun bırakmak, gölgede bırakmak: *their blaze Shall darken him forever* (*Cor.*, II/1, 259; *Ant. & Cleo.*, III/1, 24).

darkening Havanın kararması: *the vail and dark'ning the sun* [f. 1 *darking*] (*Troil. & Cres.*, V/8, 7).

darking bkz. *darkening*.

darkling Karanlıkta, karanlık basınca: *Burn the great sphere thou mov'st in! darkling stand The varying shore o' th' world!* (*Ant. & Cleo.*, IV/5, 10; *Mid. N. Dr.*, II/2, 86; *Lear*, I/4, 217).

darkly 1. Gizlice: *have dark deeds darkly* (*M. Meas.*, III/2, 177; *All's Well*, IV/3, 11); 2. Belirsizlikle: *When I spake darkly what purposed* (*John*, IV/2, 232; *L. Lab. Lost*, V/2, 23; *Rich. III*, I/4, 169); 3. Kasvetli bir biçimde: *How darkly and how deadly dost thou speak!* (*Rich., III*, I/4, 169; *Tw. Night*, II/1, 3).

darkness Ölüm: *I will encounter darkness as a bride* (*M. Meas.*, III/1, 83).

darnel [Lat. *Lolium temulentum*] Burçak: *Darnel, and all the idle weeds that grow In our sustaining corn* (*Lear*, IV/4, 5; *Hen. V*, V/2, 45; *Hen. VI–1*, III/2, 44).

darraign, to Düzene sokmak: *Darraign your battle, for they are at hand* (*Hen. VI–3*, II/2, 72).

dart, to Ok atmak, hedefi vurmak: *lady, dart thy skill at me* (*L. Lab. Lost*, V62, 396; *Lear*, II/4, 165; *Cym.*, IV/2, 314).

darting Ok atma: *darting Parthia* (*Ant. & Cleo.*, III/1, 1).

dash 1. Kalem ya da fırça darbesi vb.: *Some loathsome dash the herald will contrive* (*Lucrece*, 206); 2. İz, leke, damga: *the dash of my former life* (*Wint. Tale*, V/2, 113); 3. [*at first dash*] Baştan itibaren: *She takes upon her bravely at first dash* (*Hen. VI–1*, I/2, 71).

dash, to 1. Yıkmak; 2. İşi bozmak: *To dash our late decree in parliament* (*Hen. VI–3*, II/1, 118; *L. Lab. Lost*, V/2, 462); 3. Korkutmak, cesaretini kırmak; 4. Utandırmak: *on honest man, look you, and soon dash'd* (*L. Lab. Lost*, V/2, 582; *Oth.*, III/3, 214).

dastard[1] Tehlike anında, başkalarına zarar verecek biçimde korkakça davranan kişi: *Ay, like a dastard and a treacherous coward* (*Hen. VI–3*, II/2, 114; *Rich. II*, I/1, 190; *Hen. VI–2*, IV/8, 27).

dastard[2] [sıf.] Aşağılık korkak: *our dastard nobles* (*Cor.*, IV/5, 75; *Hen. VI–1*, I/1, 144).

date 1. Süre, varoluş süresi: *Whose date till death shall never end* (*Mid N. Dr.*, III/2, 373; *Com. Err.*, I/2, 41; *John*, IV/3, 106); 2. Varoluş sınırı ya da sonu: *Thy end is truth's and Beauty's doom and date* (*Sonn.*, XIV, 14).

date-broke Vadesi geçmiş, gecikmiş: *demands of date-broke bonds* (*Timon*, II/2, 37).

dateless Sonsuz, sınırsız, vadesi olmayan: *The dateless limit of thy dear exile* (*Rich. II*, I/3, 51; *Rom. & Jul.*, V/3, 115; *Sonn.*, XXX, 6).

daub, to 1. Kıyafet değişikliği, değişik bir dış görünüş edinmek: *daub'd his vice with show of virtue* (*Rich. III*, III/5, 29); 2. [*Daub it*] Gerçek duygularını gizlemek, ... gibi yapmak: *I cannot daub it further* (*Lear*, IV/1, 52).

daubery, daubry Yalandan yapma, aldatıcı davranma: *such daub'ry as this is* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 177).

daw [Esası *jackdaw* = küçük karga] Budala, bön adam: *I am no wiser than a daw* (*Hen. VI–1*, II/4, 18; *Cor.*, IV/5, 44).

dawning 1. Sabah: *Good dawning to thee, friend* (*Lear*, II/2, 1; *M. Meas.*, IV/2, 94); 2. [*bird of dawning*] horoz (*Ham.*, I/1, 160).

day: 1. [*By days*] Günlük, günbegün, hergün: *how Diomed, a whole week by days, Did haunt you* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 10); 2. [*How's the day?*] Saat kaç?: *an' it be four by the day* (*Tem.*, V/1, 3; *Hen. IV–1*, II/1, 1); 3. [*Take no longer days*] İşi uzatma (*Titus*, IV/2, 165); 4. [*Days of nature*] Bir kimsenin yaşamındaki günler: *Till the foul crimes done in my days of nature* (*Ham.*, I/5, 12); 5. Zaman aşımı, süre: *I saw not better sport these seven years' day* (*Hen. VI–2*, II/1, 2); 6. Savaş günü: *What have you lost by losing of this day?* (*John*, III/4, 116; (*Hen. IV–2*, I/2, 208); 7. [dolayısıyla] zafer: *To whom in favour she shall give the day* (*John*, II/1, 393; *Hen. IV–1*, V/4, 159; *Hen. VI–2*, V/2, 89); 8. [mec.] Aydınlık: *O, thou day o' th' world* (*Ant. & Cleo.*, IV/8, 13); 9. [*Duty of the day*] Sabah selamı: *Nor to us both tender'd The duty of the day* (*Cym.*, III/5, 32).

day-bed Sedir, kanepe: *having come from a day-bed, where I have left Olivia sleeping* (*Tw. Night*, II/5 48; *Rich. III*, III/7, 72).

day spring Gündoğumu, gün ağarması: *Welcome to mine eyes As is the day spring from the morning's womb* (*Cardenio*, V/2, 2173).

day-woman bkz. *dey-woman*.

dazzle, to [öz. parlak bir ışığa bakıldığı için] Görme netliğini yitirmek: *Dazzle mine eyes, or do I see three suns?* (*Hen. VI–3*, II/1, 25; *Titus*, III/2, 85; *Ven. & Adon.*, 1064).

dead 1. Ölümcül: *the dead blow of it* (*Win. Tale*, IV/4, 434; *Mid. N. Dr.*, III/2, 57); 2. Ölüme ilişkin: *You breathe these dead news* (*John*, V/7, 65); 3. Ölü gibi, ölü gibi solgun: *So dull, so dead in look, so woe-begone* (*Hen. IV–2*, I/1, 71; *Oth.*, II/3, 177); 4. [*Is dead = has died*] Öldü: *my wife is dead tonight* (*Rom. & Jul.*, V/3, 210; *Much Ado*, V/1, 242; *Lear*, V/3, 293); 5. [*A dead man*] Ölüm için işaretlenmiş adam: *You are utterly sham'd, and he's but a dead man* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 43).

dead for ado [deyim] Boşu boşuna ölüp gitmek

dead-killing Kahredici, öldürücü: *this dead-killing news* (*Rich. III*, IV/1, 35; *Lucrece*, 540).

deadly[1] [sıf.] Ölüm gibi, ölümcül: *Their pale and deadly looks* (*Com. Err.*, IV/4, 93; *Tw. Night*, I/5, 65; *Lear*, V/3, 291).

deadly[2] [zarf] 1. Ölü gibi davranan: *look'd deadly pale* (*Rich. III*, III/7, 26; *Two Nob. K.*, I/5, 3); 2. Öldürücü [bir yara]: *Thoas is deadly hurt* (*Troil. & Cres.*, V/5, 12); 3. Amansız bir biçimde: *hate him deadly* (*Much Ado*, V/1, 177; *All's Well*, V/3, 117; *Hen. VI–3*, I/4, 84).

deadly-handed Cani ruhlu: *The deadly-handed Clifford slew my steed* (*Hen. VI–2*, V/2, 9).

deadly-standing Öldürücü bakışlarını dikmiş: *What signifies my deadly-standing eye* (*Titus*, II/3, 32).

dead men [*Get a fart of a dead men*] Olmayacak bir şey ["Çıkmaz ayın son çarşambası" gibi; argo deyim; takr. 1540-1720. Heywood, 1546; Robertson, 1681. Partridge, 246/2].

dead men's fingers [Lat. *Orchis mascula*] Mor orkide: *But our cold maids do dead men's fingers call them* (*Ham.*, IV/7, 172).

deaf, to Sesi boğmak

deal 1. [*No deal*] Bir şey değil: *My shepherd's pipe can sound no deal* (*Pass. Pilg.*, XVII, 17); 2. [*Some deal*] Biraz, azıcık: *To weep with them that weep doth ease some deal* (*Titus*, III/1, 244).

deal, to Eylem yapmak, davranmak: *We cannot deal but with the very hand Of stern injustice* (*John*, V/2, 22; *Mer. Wives Win.*, I/3, 101; *Hen. IV–2*, II/4, 169).

deal in, to 1. [Bir konuda] Rol oynamak ya da sürdürmek: *Do not you meddle, let me deal in this* (*Much Ado*, V/1, 101); 2.

[Biriyle ya da bir şeyle] İşi olmak: *deal in her command* (*Tem.*, V/1, 271).

deal on lieutenantry, to Temsilci olarak, birinin vekili olarak hareket etmek ya da savaşmak: *He alone Dealt on lieutenantry* (*Ant. & Cleo.*, III/11, 30).

deal upon, to Birine ya da şeye karşı harekete geçmek: *they that I would have thee deal upon* (*Rich. III*, IV/2, 74).

dealer bkz. *plain* 3. anlam.

dealing [*In plain dealing*] Açıkça, dürüstçe ortaya koyma: *in plain dealing, Pompey, I shall have you whipped* (*M. Meas.*, II/1, 249).

dear[1] [sıf.] **1.** Değerli: *Your worth is very dear in my regard* (*Mer. Ven.*, I/1, 62; *Rich. II*, I/3, 151; *Hen. IV–1*, IV/4, 31; *Two Nob. K.*, I/4, 9; *Cardenio*, III/1, 1089); **2.** Önemli: *a ring that I must use In dear employment* (*Rom. & Jul.*, V/3, 32; *Lear*, III/1, 19; *Hen. IV–1*, IV/1, 34); **3.** Sevecen, sevgi dolu, seven: *my dear doting heart* (*Sonn.*, CXXXIII, 3; *Two Gent. Ver.*, IV/3, 14; *Win. Tale*, II63, 150); **4.** Candan, girişken: *summon up your dearest spirits* (*L. Lab. Lost*, II/1, 1; *Hen. IV–1*, V/5, 36; *Troil. & Cres.*, V/3, 9). **5.** Güçlü duygularla söylenen ama etkisi olumsuz olan bir şey: *Deaf'd with the clamours of their own dear groans* (*L. Lab. Lost*, V/2, 852; *Hen. IV–1*, III/2, 123); **6.** [*Dear mercy*] Sıradışı ya da değerli-sevecen karışımı: *This is dear mercy, and thou seest not* (*Rom. & Jul.*, III/3, 28).

dear[2] [sıf.] Şiddetli, çetin, keder verici, acı: *my dearest foe* (*Ham.*, I/2, 182; *Tem.*, II/1, 136; *All's Well*, IV/5, 11).

dear[3] [zarf] **1.** [*Aby, buy, cost* ile] Yüksek bir fiyat ile: *Lest, to thy peril, thou aby it dear* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 175; *Com. Err.*, IV/1, 81; *Oth.*, V/2, 255); **2.** [*Love* ile] Sevgiyle, bağlılıkla: *thou didst love so dear* (*Rom. & Jul.*, III/3, 66; *Tam. Shrew*, II/1, 337; *Mer. Ven.*, III/2, 313); **3.** [*Grieve* ile] Duyarlı: *Shall it not grieve thee dearer than thy death* (*Jul. Caes.*, III/1, 196; *Lear*, I/1, 56).

deared Kendini sevdirmiş, sevilen: *the ebb'd man ... Comes dear'd by being lack'd* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 44).

dearly 1. Varlıkla, zenginlikle: *Rubes unparagon'd, How dearly they do't* (*Cym.*, II/2, 18); **2.** Canı gönülden: *dearly welcome* (*Win. Tale*, V/1, 130); içtenlikle: *we dearly grieve* (*Ham.*, IV/3, 41; *Com. Err.*, II/2, 130; *As You Like*, I/3, 33).

dearness Sevgi, bağlılık: *in dearness of heart* (*Much Ado*, III/2, 98).

dearn bkz. *dern*.

dearth Değerlilik ve pahalı olma: *his infusion of such dearth and rareness* (*Ham.*, V/2, 117).

death 1. [*The death*] İnsan yaşamının sonu: *Though thou art adjudged to the death* (*Com. Err.*, I/1, 146; *Mid. N. Dr.*, I/1, 65; *Rich. III*, I/2, 178); [*to the death*]: **2.** yaşamıma mal olsa da: *God knows I will not do it, to the death* (*Rich. III*, III/2, 55; *L. Lab. Lost*, V/2, 146; *Much Ado*, I/3, 70); **3.** İskelet ya da kafatası *A bare-ribb'd death* (*John*, V/2, 177; *Mer. Ven.*, II/7, 63).

death-bed Mezar

deathful Öldürücü [yara, darbe]: *a deathful wound* (*Hen. VI*, -2, III/2, 404).

deathlike Öldüren, öldürücü: *death-like dragons* (*Per.*, I/1, 29).

death-marked Öleceği bilinen, sonu ölüm olan: *The fearful passage of their death-mark'd love* (*Rom. & Jul.*, prol., 9).

death-practiced Ölümü düşmanları tarafından önceden planlanmış: *the death-practic'd Duke* (*Lear*, IV/6, 277).

deathsman Cellat: *As, deathsmen, you have rid this sweet young prince!* (*Hen. VI–3*, V/5, 67; *Lear*, IV/6, 258; *Lucrece*, 1001).

death-token Vebaya yakalananın yakında öleceğini, evinin kapısı üzerinde bir çarpıyla bildiren, ölümcül veba işareti: *He is so plaguy proud that the death-tokens of it Cry 'No recovery* (*Troil. and Cres.*, II/3, 172).

debase, to [Birinin] İtibarını düşürme: *We do debase ourselves* (*Rich. II*, III/3, 127; *Cor.*, III/1, 135).

debate Tartışma ya da ağız kavgası: *comes From our debate, from our dissension* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 116; *Hen. IV–2*, IV/4, 2; *Sonn.*, LXXXIX, 12).

debate, to 1. Dövüşmek, kavga etmek: *they would debate with angry swords* (*Lucrece*, 1421); 2. Münazara, yarışma: *Nature and sickness Debate it at their leisure* (*All's Well*, I/2, 75; *Ham.*, IV/4, 26).

debatement Mütalaa, düşünce, üzerinde görüşme: *Without debatement further* (*Ham.*, V/2, 45; *M. Meas.*, V/1, 99).

debater Tartışmacı: *Where leisure serves with dull debaters* (*Lucrece*, 1019).

debile Zayıf, sıska: *In most weak – And debile minister* (*All's Well*, II/3, 34; *Cor.*, I/9, 48).

debitor and creditor 1. Hesap defteri: *You have no true debitor and creditor but it* (*Cym.*, V/4, 168); 2. [dolayısıyla] muhasebeci: *belee'd and calm'd By debitor and creditor* (*Oth.*, I/1, 31).

debonair Yumuşak, uysal, mazlum: *Courtiers as free, as debonair, unarm'd* (*Troil. & Cres.*, I/3, 235).

debosh, to Kötülemek, zemmetmek: *With all the spots a' th' world tax'd and desosh'd* (*All's Well*, V/3, 206).

deboshed Sefih, yoz, ahlaksız: *Men so disorder'd, so debosh'd and bold* (*Lear*, I/4, 242; *Tem.*, III/2, 26; *All's Well*, II/3, 138).

deboyst bkz. *deboshed*.

debted Borçlu: *I stand debted to this gentleman* (*Com. Err.*, IV/1, 31).

debuty bkz. *deputy*.

decay 1. Yıkılış, çöküş: *The imminent decay of wrested pomp* (*John*, IV/3, 154; *Rich. III*, IV/4, 409; *Hen. VI–2*, III/1, 194); 2. Yıkım nedeni: *my love was my decay* (*Sonn.*, LXXX, 14); 3. [mec.] Bir yıkıntı, harabe: *this great decay* (*Lear*, V/3, 298).

decay, to 1. Telef olmak, mahvolmak: *decays the Thing we sue for* (*Ant. & Cleo.*, II/1, 4; *Hen. VI–1*, I/1, 34; *Sonn.*, LXXI, 12); 2. Yıkmak, imha etmek, heba etmek: *to decay a day's work* (*Cym.*, I/5, 56).

decayer Tahrip edici, yıkıcı: *your water is more decayer of your whoreson dead body* (*Ham.*, V/1, 172).

deceased Geçmiş, eski: *times deceas'd* (*Hen. IV–2*, III/1, 81).

deceivable Aldatıcı: *Whose duty is deceivable and false* (*Rich. II*, II/3, 84; *Tw. Night*, IV/3, 21).

deceive, to 1. Vefasız olmak, ihanet etmek: *You have deceiv'd our trust* (*Hen. IV–1*, V/1, 11); 2. Dolandırmak, aldatmak: *Thou of thyself thy sweet self doth deceive* (*Sonn.*, IV, 10).

decent Uygun, yakışan: *For honesty and decent carriage* (*Hen. VIII*, IV/2, 145).

deceptious Aldatıcı, göz boyayan: *As if those organs had deceptious function* (*Troil. & Cres*, V/2, 123).

decimation Her on kişiden birini öldürme: *By decimation, and a tithed death* (*Timon*, V/4, 31).

decipher, to 1. Ortaya çıkarmak, fark etmek, bulmak: *we should have seen decipher'd there More Rancorous spite* (*Hen. VI–1*, IV/1, 184; *Titus*, IV/2, 8); 2. Bilmelerini sağlamak, göstermek: *The white will decipher her well* (*Mer. Wives Win.*, V/2, 9; *Com. Err.*, V/1, 335).

decision Kavganın yatışması.

deck 1. İskambil takımı: *The king was slyly finger'd from the deck!* (*Hen. VI–3*, V/1, 44); 2. [*Above deck*] Açık ve dürüst: *I'll be sure to keep him above deck* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 91).

deck, to Kaplamak, sarmak, saklamak: *When I have deck'd the sea with drops full salt* (*Tem.*, I/2, 155).

declension Yüksek standarttan aşağı düşme: *base declension* (*Rich. III*, III/7, 189; *Hen. IV–2*, II/2, 1737; gerileme, düşme: *this declension into the madness* (*Ham.*, II/2, 149).

decline, to 1. Eğilmek, boyun eğmek: *to you do I decline* (*Com. Err.*, III/2, 44); 2. [Toplumsal konumdan] Düşmek, batmak: *Who thrives, and who declines* (*Cor.*, I/1, 193; *Troil. & Cres.*, IV/5, 189; *Ham.*, II/2, 478); 3. [mec.] değersiz bir duruma düşmek: *to decline Upon a wretch* (*Ham.*, I/5, 550); 4. Başını vb. eğmek: *Decline your head* (*Lear*, IV/2, 22; *Com. Err.*, III/2, 135); 5. Sözcüğü onarmak, düzenlemek: *Articles ... be thus declin'd* (*Mer. Wives Win.*, IV/1,

41); 6. [dolayısıyla] bir konu üzerinde ayrıntılarıyla durmak: *I'll decline the whole question* (*Troil. & Cres.*, II/3, 52; *Rich. III*, IV/4, 97).

declined Zarar görmüş, bozulmuş, eskimiş: *And answer me declin'd, sword against sword* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 27; *Troil. & Cres.*, III/3, 76).

declining 1. Bozulan; 2. Yok olan; 3. Issızlaşan: *this declining land* (*Rich. II*, II/1, 240; *Lear*, I/2, 73).

decoct, to Isıtmak, ısınmak: *Decoct their cold blood to such valiant heat?* (*Hen. V*, III/5, 20).

decree, to [Bir şey yapmak için] Karar vermek: *Where we decreed to bury Bassianus* (*Titus*, II/3, 274; *Much Ado*, I/3, 34; *Rom. & Jul.*, III/3, 146).

dedicate İthaf edilmiş, adanmış: *Whose minds are dedicate To nothing temporal* (*M. Meas.*, II/2, 154; *Hen. VI–2*, V/2, 37).

dedicated İthaf sözleri, ithaf mektubu: *The dedicated words* (*Sonn.*, LXXXII, 3).

deed [Söz verilen] Eylem: *May give his saying deed* (*Ham.*, I/3, 27; *All's Well*, III/6, 94; *Lear*, I/1, 71).

deed-achieving Yiğitlikle sağlanan başarı: *deed-achieving honour* (*Cor.* II/1, 173).

deedless Etkin [aktif] olmayan: *deedless in his tongue* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 98).

deem Varsayım, tahmin (*Troil. & Cres.*, IV/4, 59).

deep[1] Koyuluk, karanlık: *the deep of night is crept upon our talk* (*Jul. Caes.*, IV/3, 226)

deep[2] [sıf. mec.] 1. Ciddi; 2. Asık suratlı; 3. Ağırbaşlı: *matter deep and dangereous* (*Hen. IV–1*, I/3, 190; *Cym.*, II/3, 91; *Mac.*, I/3, 126); 4. İğrenç; 5. Habis, tehlikeli: *deep vice* (*Rich. III*, II/2, 126; *Timon*, III/4, 30; *Mac.*, I/7, 20); 6. Bilgisi mükemmel ve sezgisi derin: *deep divines* (*Rich. III*, III/7, 75; *Tem.*, II/1, 266; *Hen. IV–2*, IV/2, 17); 7. Becerikli ve incelikli: *deep deceit* (*Hen. VI–2*, III/1- 57; *Rich. III*, I/3, 223).

deep(-) 1. Derinliğe, derinden, pek derin, yoğunlukla; [*Deep contemplative*] Derin düşünceye dalmış: (*As You Like*, II/7, 31; [*Deep-divorcing*] Bunalımlı boşanma (*Com. Err.*, II/2, 138); [*Deep-drawing*] Yoğun içme (*Troil. & Cres.*, prol. 12); [*Deep drenched*] Sırılsıklam olmuş (*Lucrece*, 1100); [*Deep-green*] Koyu yeşil (*L. Compl.*, 213); [*Deep premeditated*] Kasdi olarak, önceden çok iyi tasarlanarak (*Hen. VI–1*, III/1, 1); [*Deep-revolving*] Çok hızlı dönüş (*L. Lab. Lost*, I/1, 95); [*Deep sore*] Derin gönül yarası (*Ven. & Adon.*, 432); [*Deep-sworn*] Törensel ant içme (*John*, III/1, 231); [*Deep-wounded*] Derin yara (*Pass. Pilg.*, IX, 10); 2. Derinlerden: *my deep-fat groans* (*Hen. VI–2*, II/4, 33).

deep-brained Birçok iyi fikri olan: *deep-brained sonnets* (*L. Compl.*, 209).

deep cry Yüksek ses: *I could ... well have hallowed To a deep cry of dogs* (*Two Nob. K.*, II/4, 12).

deep-mouthed 1. [Köpeğe ilişkin] Havlaması güçlü: *the deep-mouthed brach* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 18; Hen. V, V. Ch, 11; John, VI2, 173),); 2. Yüksek ve tanınan ses: *deep mouth'd sea* (*John*, V/2, 173).

deeply 1. Son derece, derin derin: *now he's deeply in* (*Tw. Night*, II/5, 42); büyük bir ustalıkla: *dissemble deeply* (*Tam. Shrew*, IV/4, 42); 2. Törensellikle, resmi bir biçimde: *'Tis deeply sworn* (*Ham.*, III/2, 225); 3. Yoğunlukla: *took it deeply* (*Win. Tale*, II/3, 14; *Titus*, IV/1, 98; *Hen. IV–2*, IV/5, 26); 4. Yüksek sesle: *thy beauty sounded, Yet not so deeply* (*Tam. Shrew*, II/1, 193; *Ven. & Adon.*, 832).

deer Hayvan: *mice and rats and such small deer* (*Lear*, III/4, 138).

deface, to 1. Silmek; 2. Yok etmek; 3. Koparmak: *deface the bond* (*Mer. Ven.*, III/2, 99; *Hen. VI–2*, I/1, 102).

defame Kötü şöhret, rezillik: *dark harbour for defame* (*Lucrece*, 768).

defamed Kötü tanınan, kötü bir şöhreti olan: *England was defam'd by tyranny* (*Hen. VI–2*, III/1, 123).

default 1. Eksiklik, gereksinim: *I may say in the default* (*All's Well*, II/3, 229); 2. Hata, kusur: *this was your default* (*Hen. VI–1*, II/1, 60; *Com. Err.*, I/2, 52).

defeat Yıkma, yok etme: *defeat of her virginity* (*Ham.*, II/2, 571).

defeat, to 1. İmha etmek, yıkmak, yok etmek: *his unkindness may defeat my life* (*Oth.*, IV/2, 160; *Timon*, IV/3, 163); 2. Görünüşünü değiştirerek gizlenmek: *defeat thy favour with an usurp'd beard* (*Oth.*, I/3, 340); 3. Dolandırmak: *Nature ... by addition me of thee defeated* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 157; *Sonn.*, XX, 11).

defeated Yıkılıp yok edilmiş: *a defeated joy* (*Ham.*, I/2, 10).

defeature Yüzdeki çirkinlik, biçim bozukluğu: *strange defeatures in my face* (*Com. Err.*, V/1, 300; *Ven. & Adon.*, 736).

defect Kusur, noksanlık, eksiklik: *the servant to defect* (*Mac.*, II/1, 18; *Sonn.*, CXLIX, 11).

defence 1. Bir yerin savunma kapasitesi: *the city being but a small defence* (*Hen. VI–3*, V/1, 64); 2. Kendini savunma sanatı [savunmadaki beceri ve ikna gücü]: *art and exercise in your defence* (*Ham.*, IV/7, 97; *As You Like*, III/3, 62; *Jul. Caes.*, IV/3, 202); 3. Silahlar ve zırh: *Go, put on thy defences* (*Ant. & Cleo.*, IV/4, 10; *Rom. & Jul.*, III/3, 134; *Tw. Night*, III/4, 220).

defend, to 1. Yasaklamak: *God defend but still I should stand so* (*Hen. IV–1*, IV/3, 38; *Much Ado*, II/1, 94; *Rich. II*, I/3, 15; *Ant. & Cleo.*, III/3, 43); 2. Savunmak, savunma hattı oluşturmak, direnmek: *defend Against the Scot* (*Hen. V*, I/2, 137).

defendant Savunmacı, savunan: *means defendant* (*Hen. V*, II/4, 8).

defensible Savunma yapabilecek durumda: *For we no longer are defensible* (*Hen. V*, III/3, 50; *Hen. IV–2*, II/3, 38).

defer, to 1. Ertelemek; 2. Oyalanmak, savsaklamak: *Defer no time, delays have dangerous ends* (*Hen. VI–1*, III/2, 33).

defiance 1. Dövüş için meydan okuma: *Defiance, traitors, hurt we in your teeth* (*Jul. Caes.*, V/1, 64; *Rich. II*, III/3, 130; *Rom. & Jul.*, I/1, 110); 2. Nefretini beyan; 3. Reddini bildirme: *Take my defiance! Die! Perish!* (*M. Meas.*, III/1, 142).

deficient 1. Zayıf; 2. Eksik: *The deficient sight* (*Lear*, IV/6, 23).

defier[1] Savaş ilanı haberini getiren elçi ya da ulak

defier[2] 1. Hor gören; 2. Önemsemeyen; 3. Nefret eden: *To those that boast and have not, a defier* (*Two Nob. K.*, V/1, 120).

define, to Açıklamak, izah etmek, betimlemek: *as may unworthiness define* (*Hen. V*, IV/ch., 46).

definement Açıklama, betimleme: *his definement suffers no perdition in you* (*Ham.*, V/2, 112).

definite Azimli, sebatlı, metin: *idiots ... should Be wisely definite* (*Cym.*, I/6, 43).

definitive Azimli, kararlı: *Never crave him, we are definitive* (*M. Meas.*, V/1, 427).

defunct[1] Müteveffa, merhum, ölmüş kimse: *abhor to make his bed With the defunct* (*Cym.*, IV/2, 358; *Hen. V*, IV/1, 21; *Oth.*, I/3, 264).

defunct[2] Ölü, ölmüş: *The organs, though defunct and dead before* (*Hen. V*, IV/1, 21; *Oth.*, I/3, 264).

defunction Ölüm, vefat: *After defunction of King Pharamond* (*Hen. V*, I/2, 58).

defunctive Ölüme ve cenazeye ilişkin: *defunctive music* (*Phoenix*, 14).

defuse bkz. *diffuse.*

defy, to 1. Meydan okumak [özellikle dövüş için]: *I thee defy again* (*Hen. V*, II/1, 72; *Com. Err.*, V/1, 32; *John*, II/1, 406); 2. Reddetmek; 3. Hor görmek: *we defy augury* (*Ham.*, V/2, 219; *Mer. Ven.*, III/5, 70; *Per.*, IV/6, 26).

degree 1. [mec.] İşlemin gelişme aşaması: *The sweet degrees that this brief world affords* (*Timon*, IV/3, 253; *Hen. IV–2*, I/2, 32; *Tw. Night*, I/5, 135); 2. Tahtın doğrudan varisi: *And he our subjects' next degree in hope* (*Rich. II*, I/4, 36); 3. İnsanların ya da nesnelerin doğru bir biçimde düzenli durmaları ilkesi: *Take but degree away, untune that string* (*Troil. & Cres.*, I/3, 109); 4. [*In any fair degree*] Akla yakın geldiği oranda: (*Rich. II*, I/1, 80).

deign, to Almaya tenezzül etmek: *thy palate then did deign The roughest berry* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 63; *Two Gent. Ver.*, I/1, 152).

deject Süngüsü düşük, keyfi kaçık: *most deject and wretched* (*Ham.*, III/1, 155; *Troil. & Cres.*, II/2, 50).

dejected Küçük düşmüş, aşağılanmış: *The lowest and most dejected thing of Fortune* (*Lear*, IV/1, 3; *Per.*, II/2, 46; *Mer. Wives Win.*, V/5, 162).

dejectitude Aşağılanmışlık, itibarı zedelenmişlik: *whilest he is in dejectitude* (*Cor.*, IV/5, 208).

delated [*Dilated*'in varyantı] Genişletilmiş, ayrıntılandırılmış: *more than the scope Of these delated articles allow* [qq., ff. *dilated*; q. 1 *related*] (*Ham.*, I/2, 36).

delation İstenmeyen bilgi, suçlama: *They're close delations, working from the heart* (*Oth.*, III/3, 123).

delicate[1] Zarafet, incelik, nezaket: *a prince's delicates* (*Hen. VI–3*, II/5, 51).

delicate[2] [sıf.] **1.** Hoş, latif, nefis: *The climate's delicate* (*Win. Tale*, III/1, 1; *Mac.*, I/6, 10; *Oth.*, I/3, 353); **2.** Endamlı, zarif: *Delicate Artel* (*Tem.*, I/2, 442; *Timon*, IV/3, 384; *Oth.*, II/3, 20); **3.** Şehvetli, hazza, şehvete düşkün: *soft and delictate desires* (*Much Ado*, I/1, 303); **4.** Çelimsiz, sıska: *a delicate and tender prince* (*Ham.*, IV/4, 48; *Lear*, III/4, 12); **5.** Huyu ve güzelliği bulunmaz incelikte: *a spirit too delicate To act her earthy ... commands* [aşırı duyarlı] (*Tem.*, I/2, 272); **6.** Çok becerikli, bulgu yeteneği olan: *a delicate strategem* (*Lear*, IV/6, 184; *Cym.*, V/5, 47; *Oth.*, IV/1, 187); ustalık ve büyük bir incelikle yapılmış: *most delicate carriages* (*Ham.*, V/2, 152; *All's Well*, IV/5, 104).

delight Çekicilik, cazibe: *And find delight writ there with beauty's pen* (*Rom. & Jul.*, I/3, 82; *L. Lab. Lost*, V/2, 897; *Sonn.* XCI, 11); [*of delight*] pek hoş, nefis, latif: *figures of delight* (*Sonn.*, XCVIII, 11).

delighted Zevk ve sefaya hazır: *delighted beauty* (*M. Meas.*, III/1, 120; *Oth.*, I/3, 289; *Cym.*, V/4, 102).

deliver, to 1. [Yazınsal ve mec.] Doğurmak: *many events in the womb of time which will be deliver'd* (*Oth.*, I/3, 370; *Com. Err.*, V/1, 403; *L. Lab. Lost*, IV/2, 69); **2.** Göndermek: *In delivering my son from me* (*All's Well*, I/1, 1); **3.** Sunmak, sergilemek: that I ... *might not be delivered to the world* (*Tw. Night*, I/2, 42; *Cor.*, V/3, 39); **4.** Beyan etmek, iletişimde bulunmak, haber vermek, açıklamak, nakletmek, söylemek: *deliver the manner how he found it* (*Win. Tale*, V/2, 4; *Com. Err.*, II/2, 164; *Jul. Caes.*, III/1, 181); **5.** Konuşmak, söylev çekmek: *and't please you, deliver* (*Cor.*, I/1, 95; *Rich. II*, III/3, 34; *Two Nob. K.*, I/1, 38; Two Nob. K., II/1, 7).

deliverance 1. Çocuk doğurma: *Ne'er mother rejoic'd deliverance more* (*Cym.*, V/5, 370); **2.** Konuşma, ifade, anlatım: *at each word's deliverance* (*Hen. VI–3*, II/1, 97; *All's Well*, II/1, 82).

delivery Rapor, beyanat: *I make a broken delivery of the business* (*Win. Tale*, V/2, 9).

deliverly Çevik, atik ve zarif bir şekilde: *Swim with your bodies, And carry it sweetly and deliverly* (*Two Nob. K.*, III/5, 29).

dell Genç kız [16. yy. ortasından itibaren, ancak 17. yy.da metres, odalık. Harman; Jonson. Partridge, 249/2].

demean, to Davranmak: *he demean'd himself rough, rude and wildly* (*Com. Err.*, V/1, 88; *Hen. VI–2*, I/1, 188; *Hen. VI–3*, I/4, 7).

demerit 1. Meziyetler, hak edilen şeyler: *my demerits* (*Oth.*, I/2, 22; *Cor.* I/1, 272); **2.** Hatalar, günahlar: *Not for their own demerits, but for mine* (*Mac.*, IV/3, 226).

demesne 1. [Çoğul] Araziler, emlak, mal mülk: *Of fair demesnes* (*Rom. & Jul.*, III/5, 180); **2.** [Çoğul] Ülkeler; **3.** Bölgeler: *This rock and these demesnes have been my world* (*Cym.*, III/3, 70; *Rom. & Jul.*, II/1, 20).

demi– [Önek] **1.** [Sık sık aşağılamada kullanılırdı] yarım, yarı, kısaltılmış: *demi-devil* (*Ham.*, IV/7, 87; *Tem.* V/1, 272; *Oth.*, V/2, 301); **2.** [*demi-Atlas*] Yarı küreyi

gösteren harita (*Ant. & Cleo*, I/5, 23); 3. [*demi-cannon*] Çapı 165 mm. olan top (*Tam. Shrew*, IV/3, 88).

demise, to Taşımak, nakletmek: *Canst thou demise to any child of mine?* (*Rich. III*, IV/4, 248).

demon 1. Gereksinimleri sağlayan refakatçi ruh, cin: *Thy demon ... is Noble, courageous* (*Ant. & Cleo.*, II/3, 20); 2. Kötü ruh, şeytan: *that same demon that hath gull'd thee thus* (*Hen. V*- II/2, 121).

demonstrable Besbelli, açık ve seçik, aşikâr: *Made demonstrable here in Cyprus to him* (*Oth.*, III/4, 142).

demonstrate, to 1. Göstermek, sergilemek: *even the like ... Have heaven and earth together demonstrated* (*Ham.*, I/1, 124; *As You Like*, III/2, 380; *Hen. V*, IV/2, 54); 2. Kanıtlamak: *other proofs That do demonstrate thinly* (*Oth.*, III/3, 431; *All's Well*, I/2, 47).

demure Ciddi, vakur, akla yakın: *with demure confidence* (*Hen. VIII*, I/2, 167; *Hen. IV*–2, IV/3, 90; *Lucrece*, 1219).

demure, to Ciddi bir biçimde bakmak: *Your wife Octavia, with her modest eyes ... shall acquire no honour Demuring upon me* (*Ant. & Cleo.*, IV/15, 29).

demurely Ciddiyetle: *look demurely* (*Mer. Ven.*, II/2, 192); ciddi bir ses tonuyla: *the drums Demurely wake the sleepers* (*Ant. & Cleo.*, IV/9, 30).

den bkz. *good-den.*

denay İnkâr, yalanlama: *bide no denay* (*Tw. Night*, II/4, 124).

denay, to [*Deny*'ın varyantı] Yalanlamak, inkâr etmek: *let him be denay'd the regentship* (*Hen. VI*–2, I/3, 104).

denier 1. Fransa'nın küçük, bakır para birimi; 2. [dolayısıyla] çok küçük bir miktar: *My dukedom to a beggarly denier* (*Rich. III*, I/2, 251; *Tam. Shrew*, ind. /1, 9; *Hen. IV–1*, III/3, 79).

denotement Emare, işaret, remiz: *the contemplation, mark and denotement of her parts and graces* (*Oth.*, II/3, 317); [diğer yazılışı] [q. 2, q. 1 f. 1 *Deutement.* bkz. *Devotement* (*Oth.*, III/3, 123)].

denounce, to İlan etmek, beyan etmek, savaş ilan etmek: *denounced against us* (*Ant. & Cleo.*, III/7, 5; *John*, III/1, 319; *Rich. III*, I/3, 179).

denunciation Resmi açıklama: *we do the denunciation lack* (*M. Meas.*, I/2, 148).

deny, to 1. [Bir şey yapmayı] Reddetmek: *If she deny to wed* (*Tam. Shrew*, II/1, 179); 2. İzin vermemek, yasaklamak: *I am denied to sue my livery here* (*Rich. II*, II/1, 204; *Titus*, II/3, 174); 3. Kabul etmemek: *If you ... deny his Off'red homage* (*Rich. II*, II/1, 204); 4. Giriş izni vermemek: *you will deny the sheriff* (*Hen. IV–1*, II/4, 495; *Hen. V*, V/2, 296); 5. Sahiplenmemek: *Deny thy father and refuse thy name* (*Rom. & Jul.*, II/2, 34).

depart 1. Ayrılış, gidiş: *At my depart* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 96; *Hen. VI*–2, I/1, 2); 2. [dolayısıyla] ölüm: *your loss and his depart* (*Hen. VI–3*, II/1, 110; *Two Nob. K.*, I/3, 27).

depart[1]**, to** 1. Birbirinden ayrılmak: *Ere we depart* (*Timon*, I/1, 254; *Cym.*, I/1, 8); 2. Terk etmek: *depart the field* (*Hen. VI–3*, II/2, 73; *Lear*, III/5, 1; *Sonn.*, XI, 2); 3. [*Depart with* (*al*)] Ayrılmak, vazgeçmek: *Hath willingly departed with a part* (*John*, II/1, 563; *L. Lab. Lost*, II/1, 146).

depart[2]**,** to 1. [*With*] Elden çıkarmak; 2. Armağan etmek; 3. Harcamak; 4. Para vermek: *I may depart with little while I live* (*Two Nob. K.*, II/1, 1).

departing Ayrılık, hicran: *like life and death's departing* (*Hen. VI–3*, II/6, 43).

depend, to 1. Eğilim duymak: *Cupids ... Depending on their brands* (*Cym.*, II/4, 91); 2. Bağımlı durumda olmak: *the remainders that shall still depend* (*Lear*, I/4, 250; *M. Meas.*, II/2, 27; *Troil. & Cres.*, III/1, 4); 3. Vuku bulmak üzere olmak, eli kulağında olmak: *This day's black fate on more days doth depend* lf. 1 *dependant*] (*Rom. & Jul.*, III/1, 119; *Troil. & Cres.*, II/3, 19; *Lucrece*, 1615); 4. Merakta kalmak: *but our jealousy Does yet depend* (*Cym.*, IV/3, 23).

dependancy, dependency Bir malın esiri olma: *Such a dependancy of thing on*

thing (*M. Meas.*, V/1, 62; *Cym.*, II/3, 118; *Ant. & Cleo.*, V/2, 26).

dependant Yakında vuku bulacak: *the curse dependant on those* [f. 1; qq. *depending*; bkz. *to defend*, anlam 3] (*Troil. & Cres.*, II/3, 19).

depender [Birine ya da bir şeye] Bağımlı olan: *To be depender on a thing that leans* (*Cym.*, I/5, 58).

deplore, to Üzüntüyle anlatmak: *Will I my master's tears to you deplore* (*Tw. Night*, III/1, 162).

deploring Gözyaşları içinde, kederli: *a deploring dump* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 84).

depose, to 1. [Birini ya da bir şeyi] Bir yana koymak: *You may my glories and my state depose* (*Rich. II*, IV/1, 192); 2. Tanık olarak yemininde ısrarlı olmak: *I'll depose I had him in mine arms* (*M. Meas.*, V/1, 198; *Hen. VI–3*, I/2, 26); 3. Yeminini sınamak: *Depose him in the justice of his cause* (*Rich. II*, I/3, 30).

depository Her şeyin tevdi edildiği güvenli kişi: *Made you my guardians, my depositaries* (*Lear*, II/4, 251).

depravation İftira, çekiştirme: *apt without a theme For depravation* (*Troil. & Cres.*, V/2, 132).

deprave, to Kötülemek, zemmetmek: *Who lives that's not depraved or depraves* (*Timon*, I/2, 140; *Much Ado*, V/1, 95).

depress, to İndirmek, alaşağı etmek: *Depress'd he is already, And deposed* (*Rich. II*, III/4, 68).

deprive, to [Sahip olunan] Bir şeyi alıp götürmek: *deprive your sovereignty of reason* (*Ham.*, I/4, 73; *Lucrece*, 1186).

deputation 1. Temsilci bürosu: *And given his deputation all the organs Of our own pow'r* (*M. Meas.*, I/1, 20; *Troil. & Cres.*, I/3, 152); 2. [*By deputation*] Temsilci yoluyla: *his friends by deputation could not So soon be drawn* (*Hen. IV–1*, IV/1, 32); 3. [*in deputation*] saltanat naip yardımcısı: *In deputation left behind him here* (*Hen. IV–1*, IV/3, 87).

depute, to Atamak: *to depute Cassio in Othello's place* (*Oth.*, IV/2, 221).

deputed Mesleğin remzi olarak seçilen [örn. *the deputed sword* = adaletin kılıcı] (*M. Meas*, II/2, 60).

deputy 1. Şerif: *Deputy of Ireland* (*Hen. VIII-* II/1, 42); 2. [*Deputy of the ward*] Başkan bulunmadığı zamanlarda kıdemli üye olarak başkanlık eden Londra belediye meclis üyesi: *Maid Marian may be the deputy's wife of the ward to thee* (*Hen. IV–1*, III/3, 114; *Hen. IV–2*, II/4, 85).

deracinate, to [Fr. *déraciner*] Kökünden sökmek, kökten koparmak: *That should deracinate such savagery* (*Hen. V*, V/2, 47; *Troil. & Cres.*, I/3, 99).

derive, to 1. Soyaçekimle geçen: *This shame derives itself from unknown loins* (*Much Ado*, IV/1, 135; *Hen. IV–2*, IV/5, 43); 2. Tevarüs etmek, miras olarak almak: *She derives her honesty* (*All's Well*, I/1, 45; *As You Like*, I/3, 62); 3. [Bir kimsenin] Üstüne düşmek, ısrarcı olmak: *would derive me ill will* (*All's Well*, V/3, 265; *Hen. VIII*, II/4, 32); 4. [Bir şeyden] Kaynaklanmak: *his indignation derives itself out of a very competent injury* (*Tw. Night*, III/4, 246); 5. Kaynağı araştırıp bulmak: *Derive this* (*Troil. & Cres.*, II/3, 61).

derived Babadan çocuğa geçen: *I am, my lord, As well derived as he* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 99; *Jul. Caes.*, II/1, 322).

dern, dearn Karanlık, iç karartıcı: *many a dern and painful perch* (*Per.*, III/Gower, 15; *Lear*, III/7, 62).

derogate Aşağılanmış, onursuz: *her derogate body* (*Lear*, I/4, 280).

derogate, to Soyluluğuna ve konumuna yakışmayacak biçimde hareket etmek: *you cannot derogate, my lord* (*Cym.*, II/1, 44); soysuzlaşmak: *therefore your issues, being foolish, do not derogate* [nükteli] (*Cym.*, II/1, 47).

derogately [zarf] Küçültülmüş olarak, küçültülerek: *name you derogately* (*Cym.*, II/1, 43).

derogation 1. Küçültme; 2. Kötüleme: *Is there no derogation in it?* (*Cym.*, II/1, 43).

descant 1. Duruma göre, bas ya da pes sesle ezberden söylenen melodi: *And mar the*

concord with too harsh a descant (*Two Gent. Ver.*, I/2, 91); **2.** [dolayısıyla mec.] irdeleme, mütalaa: *on that ground I'll make a holy descant* (*Rich. III*, III/7, 49).

descant, to 1. Bir melodiyi, kısık sesle ya da mırıldanarak söylemek: *While thou on Tereus descants better skill* (*Lucrece*, 1134); [dolayısıyla] mütalaa serdetmek, düşüncesini söylemek: *descant on mine own deformity* (*Rich. III*, I/1, 27) **2.** Düşüncesini belirtmek, irdelemek (*Rich. III*, I/1, 27).

descend, to [Bir kimsenin ya da şeyin] Varisi olmak: *descend my throne* (*Hen. VI–3*, I/1, 74; *L. Compl.*, 31).

descending Soy, sülale, kuşak: *that thou cam'st From good descending?* [qq. 1-3 *discending*; qq. 4-6 *discent*; ff. 3-4 *descent*] (*Per.*, V/1, 128).

descension Soy, nesil, kuşak: *From a God to a bull? a heavy descension* (*Hen. IV–2*, II/2, 173).

descent 1. Soyaçekimle gelinen yer: *To the descent and dust below thy foot* (*Lear*, V/3, 138); **2.** [Hukuka ilişkin] Vasiyetname olmadan, yasal olarak malların mirasçıya geçmesi: *my inheritance of free descent* (*Rich. II*, II/3, 136); verasette yukarıdan aşağıya olan: *From son to son, some four or five descents* (*All's Well*, III/7, 24).

description Tür, cins, çeşitlilik: *a friend of this description* (*Mer. Ven.*, III/2, 301).

descry Uzaktaki bir nesnenin görünüşü: *the main descry Stands on the hourly thought* (*Lear*, IV/6, 213).

descry, to 1. Keşif yapmak; **2.** Araştırmak: *to descry The strength o' th' enemy* (*Lear*, IV/5, 13; *Rich. III*, V/3, 9).

desert 1. Ödüllü fiil, ödüllü iş: *that set thee on to this desert* (*Cym.*, I/5, 73); **2.** [*Without desert*] Haksız olarak, nedeni olmadan: *all without desert have frown'd on me* (*Rich. III*, II/1, 68; *Two Gent. Ver.*, II/4, 57; *Com. Err.*, III/1, 112).

deserve, to 1. Ödüllendirilmeyi hak etmek, ödüle layık olmak: *many times Doth ill deserve by doing well* (*Cym.*, III/3, 54; *Much Ado*, III/1, 115); **2.** Karşılığını vermek: *I will deserve your pains* (*Oth.*, I/1, 183).

deserved Övgüye layık, müstahak: *Rome, whose gratitude Towards her deserved children is enroll'd* (*Cor.*, III/1, 290; *All's Well*, II/1, 189).

deserving 1. Ödülü hak eden: *The cup of their deservings* (*Lear*, V/3, 305; *M. Meas.*, V/1, 477; *Sonn.*, LXXXVII, 6); **2.** Meziyet, liyakat: *more of his courtesy then your deserving* (*Hen. IV–2*, IV/3, 44; *All's Well*, I/3, 6; *Lear*, III/3, 23).

design Girişim, tasarı, proje: *not prepar'd for this design* (*Win. Tale*, IV/4, 502; *L. Lab. Lost*, IV/1, 86; *Mac.*, II/1 55).

design, to Göstermek, dikkat çekmek: *see Justice design the victor's chivalry* (*Rich. II*, I/1, 203; *Ham.*, I/1, 94).

designment Girişim, iş, yükümlülük: *their designment halts* (*Oth.*, II/1, 22; *Cor.*, V/6, 34).

desire, to 1. İyilik dilemek: *desire your Grace of pardon* (*Mer. Ven.*, IV/1, 402; *As You Like*, V/4, 54). [ff. 1-2 ve qq. *Mid N. Dr.*, III/1, 195'teki "*I desire you more acquaintance*" tümcesini atlamış ama aynı tümceyi *Mid N. Dr.*, III/1, 182 ile 188'de kullanmıştır]; **2.** Davet etmek: *Desire them all to my pavillion* (*Hen. V*, IV/1, 27; *L. Lab. Lost*, V/2, 145; *Troil. & Cres.*, IV/5, 150).

desired Sevilen: *you shall be well desir'd in Cyprus* (*Oth.*, II/1, 204).

despair, to Umutsuz olmak: *Despair thy charm* (*Mac.*, V/8, 13).

desperate 1. Çok dikkatsiz, ihtiyatsız: *desperate of shame and state* (*Tw. Night*, V/1, 64); **2.** [Para olarak] Ödenemeyecek borç: *These debts may well be call'd desperate ones* (*Timon*, III/4, 102; *Rich. II*, V/3, 20).

desperately Umutsuz bir biçimde, çaresizlik içinde: *desperately are dead* (*Lear*, V/3, 293; *Mer. Ven.*, IV/2, 145).

desperation Kendine zarar vermeye yönelik düşünceler getiren çaresizlik: *The very place put toys of desperation ... into every brain* [örn. umutsuz eylemleri getiren düşünceler ve hayaller] (*Ham.*, I/4, 75; *Tem.*, I/2, 210).

despised Aşağılık, alçak, nefret edilen: *Despised substance of divinest show!* (*Timon*, IV/3, 459; *Rom. & Jul.*, III/2, 77; *Ven. & Adon.*, 135).

despite 1. Aşağılama, azar, küçümseme: *an obstinate heretic in the despite of beauty* (*Much Ado*, I/1, 235; *Oth.*, IV/2, 116); 2. Kötü niyet, kin, garaz: *hag of all despite* (*Hen. VI–1*, III/2, 52; *Tw. Night*, III/4, 222); [*In despite*] Kötü niyetle, nispet verir biçimde: *scant our former having in despite* (*Oth.*, IV/3, 91; *Hen. V*, III/5, 17); 3. [*In despite*] Başkasının isteğine meydan okuyarak, rağmen: *An onion ... Shall in despite enforce a watery eye* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 128; *Mid. N. Dr.*, V/1, 112; *Rom. & Jul.*, V/3, 48); 4. [öz. *in despite of*] Olmakla birlikte, halde: *in despite of mirth* (*Com. Err.*, III/1, 108; *Mer. Wives Win.*, V/5, 125; *Cym.*, IV/1, 15). 5. Rağmen, karşın: *Despite his nice fence* (*Much Ado*, V/1, 75; *M. Meas.*, I/2, 26).

despite, to 1. İncitmek, gücendirmek; 2. Azap çektirmek: *Only to despite them, I will endeavour any thing* (*Much Ado*, II/2, 31).

despiteful Garazkâr, kindar, kötü niyetli: *To seem despiteful and ungentle to you* (*As You Like*, V/2, 80; *All's Well*, III/4, 13); [mec.] *despiteful love* (*Tam. Shrew*, IV/2, 14; *Rich. III*, IV/1, 36; *Titus*, IV/4, 50).

destitute Terk edilen, gözden çıkarılan: *Left their round turrets destitute and pale* (*Lucrece*, 441).

detain, to Esirgemek: *I shall offend either to detain or give it* (*Lear*, I/2, 41; *Com. Err.*, II/1, 107; *Rich. II*, I/1, 90).

detect, to Foyasını ortaya çıkartmak, teşhir etmek, açığa vurmak: *lest thou shouldst detect him, cut thy tongue* (*Titus*, II/4, 27; *Mer. Wives Win.*, II/2, 310; *M. Meas.*, III/2, 121).

detection 1. Suçlama; 2. Teşhir: *Could I come to her with any detection* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 246).

detector Foyayı açığa çıkaran, birini teşhir eden: *O heavens! That this treason were not; or not I the detector!* (*Lear*, III/5, 13)

detention Alıkoyma, vermeme: *the detention of ... debts* (*Timon*, II/2, 38).

determinate 1. [Hukuk mecazı] Son bulmuş, zaman aşımına uğramış: *My bonds in thee are all determinate* (*Sonn.* LXXXVII, 4); 2. Kesin: *determinate resolution* (*Hen.* VIII, II/4, 77; *Oth.*, IV/2, 227); 3. Niyet edilen, sebat edilen: *my determinate voyage* (*Tw. Night*, II/1, 11).

determinate, to Saptamak: *shall not determinate the dateless limit of thy dear exile* (*Rich. II*, I/3, 150).

determination 1. [Hukuk mecazı] Sona erme, son bulma: *So should that beauty which you hold in lease Find no determination* (*Sonn.*, XIII, 6); 2. Karar: *the determination of justice* (*M. Meas.*, III/2, 244; *Troil. & Cres.*, II/2, 170); 3. Niyet, sebat, azim: *I have in quick determination Thus set it down* (*Ham.*, III/1, 168; *Mer. Ven.*, I/2, 102; *Mer. Wives Win.*, III/5, 68).

determine, to 1. Sona erdirmek: *Till his friend sickness have determin'd me?* (*Hen. IV–2*, IV/5, 81; *Hen. VI–1*, IV/6, 9); 2. İşin sonuna gelmek: *It will determine one way* (*Ant. & Cleo.*, IV/3, 2; *Cor.*, III/3, 43; Cor., V/3, 120).

determined Sınırlı, dar alan: *my determin'd time* (*Hen. VI–1*, IV/6- 9; *M. Meas.*, III/1, 69).

detested Nefret verici, iğrenç: *Abhorred villain! Unnatural, detested, brutish* (*Lear*, I/2, 76; *Tw. Night*, V/1, 139; *Rich. II*, II/3, 109).

detract, to 1. Çıkartmak; 2. Götürmek: *Shall I ... Detract so much from that prerogative* (*Hen. VI–1*, V/4, 142).

deuce-ace Zarda iki bir: *you know how much the gross sum of deuce-ace amounts to* (*L. Lab. Lost*, I/2, 46).

devest, to [*divest*'in varyantı].

device 1. Düşünme tarzı: *full of noble device* (*As You Like*, I/1, 167; *Ven. & Adon.*, 789); 2. [Bir nesnenin] Tasarımı, biçimi, kesimi: *plate of rare device* (*Cym.*, I/6, 189; *John*, I/1, 210); 3. Soyluluk arması: *The labour of each knight in his device* (*Per.*, II/2, 15); 4. Dramatik gösteri için tasarlanan şey: *And enter-*

tain'd me with mine own device (*Timon*, I/2, 150; *L. Lab. Lost*, V/2, 663; *Mid. N. Dr.*, V/1, 50); *5.* Akıllıca, ustaca yapılmış bir sanat yapıtı: *this device was sent me from a nun* (*L. Compl.*, 232).

devil 1. [*The devil (and all) to pay*] Çok kötü sonuçlarla karşı karşıya kalmak [15. yy. dan itibaren; bkz. Partridge, 252/1]; 2. [*the devil may dance in his pocket*] Beş parasız; ["cep delik, cepken delik". Deyim; 15. yy.dan itibaren. Partridge, 252/2].

devil-porter Cehennem kapıcısı: *Play the devil-porter* (*Mac.*, II/3, 17).

devil's dozen 13 sayısı [Şeytan'ın düzinesi; takr. 1600-1850 arası. Cadılar bayramına katılan cadıların sayısı. Partridge, 253/1].

devise, to 1. Düşünmek: *see and hear, devise, instruct, walk, feel* (*Cor.*, I/1, 102); 2. Karar vermek: *What devise you on?* (*Hen. VI–1*, I/2, 124); 3. Tasarlamak: *I ... love thee better than thou canst devise* (*Rom. & Jul.*, III/1, 69); 4. İcat etmek, bulgulamak: *There she appear'd indeed, or my reporter devis'd well for her* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 189; *L. Lab. Lost*, I/2, 184); *5.* Aydınlatmak, öğretmek: *Can you devise me?* (*Ham.*, IV/7, 53).

devote [Birine] Düşkün, kendini vakfeden: *Or so devote to Aristoteles's checks* (*Tam. Shrew*, I/1, 32; *Oth.* II/3, 316).

devoted Takdis edilmiş, kutsal: *devoted charitable deeds* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 9; *Rich. III*, I/2, 35).

devotement İbadet, dua: *contemplation, mark and devotement of her parts and graces* (*Oth.*, II/3, 317).

devotion 1. Bağlılığın amacı: *Upon the like devotion as yourselves* (*Rich. III*, IV/1, 9); 2. Ciddi istenç ya da çaba: *I have no great devotion to the deed* (*Oth.*, V/1, 8).

devour, to [*Devour the way*] Büyük bir hızla kapamak: *He seem'd in running to devour the way* (*Hen. IV–2*, I/1, 47).

devoured Yutulmuş, soğurulmuş: *in sorrow all devour'd* (*Per.*, IV/4, 25).

devout Gayretli, ciddi: *more devout than this in our respects* (*L. Lab. Lost*, V/2, 782).

devoutly 1. İçtenlikle; 2. Ciddiyetle: *Devoutly to be wish'd* (*Ham.*, III/1, 63).

dew [mec. Kullanımlar] 1. Gözyaşları: *That you in pity may dissolve to dew* (*Rich. II*, V/1, 9; *L. Lab, Lost*, IV/3, 28; *Lucrece*, 1829); 2. Tazeleyici gücü olan çiye benzeyen bir şey: *the golden dew of sleep* (*Rich. III*, IV/1, 83).

dew, to Çiy gibi ıslatmak, nemlendirmek: *Which with sweet water nightly I will dew* (*Rom. & Jul.*, V/3, 14; *Mid. N. Dr.* II/1, 9; *Mac.*, V/2, 30).

dewberry [Lat. *Rubus Casius*] İri siyah böğürtlen: *Feed him with apricocks and dewberries* (*Mid. N. Dr.*, III/1, 166).

dewlap, dewlop Çene altında ya da boyunda sarkan gevşek, kırışık deri: *her withered dewlap* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 50).

dewlapped Sarkık çene altı derisi olan: *Dewlapp'd, like bulls* (*Tem.*, III/3, 45; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 122).

dexter Sağ taraf: *the dexter cheek* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 128).

dexteriously Ustaca, becerikli bir biçimde: *Can you do it?–dexteriously* (*Tw. Night*, I/5, 60).

dexterity Çeviklik, canlılık: *to post With such dexterity to incestuous sheets* (*Ham.*, I/2, 157).

dey-woman Sütçü kadın: *she is allow'd for the dey-woman* [f. 1 *Day-woman*] (*L. Lab. Lost*, I/2, 131).

di faciant laudis summa sit iste tuae [Lat. Ovid, *Heroides*, II, 66] *Senin zaferinin doruğunu tanrılar ihsan etti* (*Hen. VI–3*, I/3, 43).

diable [Fr.] Şeytan (*Mer. Wives Win.*, III/1, 91).

diablo [İsp.] Şeytan (*Oth*, II/3, 161).

dial Saat, cep güneş saati: *he drew a dial from his poke* (*As You Like*, II/7, 20; *Rich. II*, V/5, 53); [*dial's point*] Saatin akrebi: *like a dial's point* (*Lucrece*, 327).

dial(-)hand Saat minesi, kadranı: *yet doth beauty, like a dial hand, Steal from his figure* (*Sonn.*, CIV, 9).

dialogue, to 1. Konuşmak: *Dost dialogue with thy shadow?* (*Timon*, II/2, 51);

2. Karşılıklı konuşma biçiminde ifade etmek: *And dialogue'd for him what he would say* (*L. Compl.*, 132).

diameter Bir kenardan ötekine olan uzaklık: *O'er the world's diameter* (*Ham.*, IV/1, 41).

dian's bud Ay Tanrıçası Diana'ın bitkisi ya da eski ot uzmanları tarafından bekâretin simgesi sayılan *Agnus castus* [Bekâret ağacı]: *Dian's bud o'er Cupid's flower Hath such force* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 73).

diapason Bas partisyonu: *And with such deep groans the diapason bear* (*Lucrece*, 1132).

diaper Havlu, peçete: *Another bear the ewer, the third a diaper* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 57).

dibble Tohum ve filizler için toprakta delik açan alet: *I'll not put the dibble in earth* (*Win. Tale*, IV/4, 100).

dich, to [Warwickshire lehçesi] 1. Bağlı kalmak; 2. Yapışık kalmak: *Much good dich thy good heart* (*Timon*, I/2, 72).

dick Herif, adam, delikanlı: *some Dick, That smiles his cheek in years* (*L. Lab. Lost*, V/2, 464; *Tw. Night*, V/1, 197; *Cor.*, II/3, 116).

dictator Roma'da, seçimle gelen ve mutlak gücü olan başyargıç: *Our then dictator* (*Cor.* II/2, 89).

diction Sözcüklerle ifade ya da betimleme: *to make true diction of him* (*Ham.*, V/2, 118).

die [*Dice* = zarlar sözcüğünün tekili] Zar: *The hazard of the die* (*Rich. III*, V/4, 10; *Mid. N. Dr.* V/1, 307; *Win. Tale*, IV/3, 26).

die, to 1. [*Die the death*] İdam cezasına çarptırmak: *Either to die the death, or to abjure For ever the society of men* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 65; *Cym.*, IV/2, 96); 2. [*Die and live*] Ömrünü tam olarak geçirmek, var olmak: *he that dies and lives by bloody drops* (*As You Like*, III/5, 7).

diet 1. Yaşamın gidişatı, yönü: *an evil diet* (*Rich. III*, I/1, 139); 2. Gıda rejimi: *The tub fast and the diet* (*Timon*, IV/3, 88; *Two Gent. Ver.*, II/1, 24; *M. Meas.*, II/1, 112; *Timon*, I/2, 74); 3. Gıda, yiyecek içecek: *feed upon such nice and waterish diet* (*Oth.*, III/3, 15; *Tw. Night*, III/3, 40; *Hen. IV–1*, III/3, 73).

diet, to 1. Beslemek: *dieted like mules* (*Hen. VI–1*, I/2, 10); [mec.] *to diet my revenge* (*Oth.*, II/1, 294); 2. Gıda rejimi için reçete vermek: *be his nurse, Diet his sickness* (*Com. Err.*, V/1, 99); [mec.] *To diet rank minds sick of happiness* (*Hen. IV–2*, IV/1, 64; *L. Compl.*, 261); 3. [dolayısıyla] verilen reçeteye uymasını sağlamak: *dieted to my request* (*Cor.*, V/1, 57; *All's Well*, IV/3, 29).

dieter Gıda rejimini düzenleyen: *And he had been her dieter* (*Cym.*, IV/2, 51).

dieu de batailles [Fr.] Savaşlar Tanrısı (*Hen. V*, III/5, 15).

dieu vous garde, monsieur – et vous aussi, votre serviteur [Fr.] Tanrı sizi korusun, mösyö – Sizi de, hizmetinizdeyim (*Tw. Night*, III/1, 71).

difference 1. Fark, çeşitlilik: *you shall have the difference of all complexions* (*Per.*, IV/2, 80); 2. Düşünce farkı, fikir anlaşmazlığı: *Are you acquainted with the difference* (*Mer. Ven.*, IV/1, 171; *Jul. Caes.*, I/2, 40); [*at difference*] anlaşmazlık, fikir ayrılığı: *thou hast set my mercy and thy honour At difference in thee* (*Cor.*, V/3, 201); 3. Öne çıkan karateristik özellik: *full of most excellent differences* (*Ham.*, V/2, 107); 4. [rütbede ve kalitede] ayırıcı nitelik: *or proclaim there's difference in no persons* (*Hen. VIII*, I/1, 139; *All's, Well*, II/3, 119); 5. [Armacılığa ilişkin terim] Yeni yetişen genç ya da bir akraba için soyluluk armasına ekleme işlemi: [mec.] *let him bear it for a difference between himself and his horse* (*Much Ado*, I/1, 69; *Ham.*, IV/5, 183); 6. [*Make difference*] Ayırt etme: *as long as I have an eye to make difference of men's liking* (*Mer. Wives Win.*, II/1 57).

differency Ayrım, fark: *There is a differency between a grub and a butterfly* (*Cor.*, V/4, 11).

difficult [*Difficult weight*] Tahmini zor: *full of poise and difficult weight* (*Oth.*, III/3, 82).

diffidence Kuşku, güvensizlik: *And wound her honour with this diffidence* (*John*, I/1, 65; *Hen. VI–1*, III/3, 10; *Lear*, I/2, 147.)

diffuse, to 1. Dökmek, akıtmak: *Diffusest honey-drops, refreshing show'rs* (*Tem.*, IV/1, 79); 2. Karıştırmak, şaşırmak, tanıyamamak: *If ... I other accents borrow, That can my speech diffuse* [f. 1; qq. *defus'd*] (*Lear*, I/4, 2).

diffused Düzensiz, akıl karıştıran: *some diffused song* (*Mer. Wives Win.*, IV/4, 55; *Rich. III*, I/2, 78; *Hen. V*, V/2, 61).

digest, to 1. Düzenlemek: *digest our complots in some form* (*Rich. III*, III/1, 200); 2. Katlanmak, yutmak, dayanmak: *digest this harsh indignity* (*L. Lab. Lost*, V/2, 289); 3. Soğurmak, karıştırıp birleştirmek: *With my two daughters dow'rs digest the third* (*Lear*, I/1, 128: *All's Well*, V/3, 74); 4. Bertaraf etmek, başından savmak: *we'll digest Th' abuse of distance* (*Hen. V*, II/ch., 31); dağıtmak, yaymak: *digest Your angry choler on your enemies* (*Hen. VI–1*, IV/1, 167); 5. Kavramak, anlamak: *digest things rightly Touching the weal a' th' common* (*Cor.*, I/1, 150). [Bu sözcük sıkça *disgest* olarak da yazılırdı].

dignity Yüksek rütbeli ruhani: *In spite of Pope and the dignities of church* (*Hen. VI–1*, I/3, 50).

digress, to 1. Ayrılmak, sapmak: *Digressing from the valour of a man* (*Rom. & Jul.*, III/3, 127; *Tam. Shrew*, III/2, 107); 2. Zarara uğratmak; 3. Hatırını kırmak: *I do digress too much, Citing my worthless praise* (*Titus*, V/3, 116; *Rich. II*, V/3, 66).

digressing Yolunu şaşırmış, doğru yoldan çıkmış: *This deadly blot in thy digressing son* (*Rich. II*, V/3, 66).

digression Günah, ahlak açısından yoldan çıkma: *my digression by some mighty precedent* (*L. Lab. Lost*, I/2, 116; *Lucrece*, 202).

dig-you-den bkz. *God* ve *good even.*

dii boni [Lat.] İyiliksever Tanrılar! (*Two Noble K.*, III/5, 84).

dii deaeque omnes [Lat.] Siz Tanrılar ve Tanrıçalar (*Two Noble K.*, III/5, 157).

dilate, to Uzun uzun anlatmak: *all my pilgrimage dilate* (*Oth.*, I/3, 153; *Com. Err.*, I/1, 122; *Ham.*, I/2, 38).

dilated 1. Uzunlamasına ve genişlemesine dağılmış ya da yayılmış: *Which like ... a shore confines Thy spacious and dilated parts* (*Troil. & Cres.*, II/3, 250); 2. Genişletilmiş, ayrıntılara yer verilmiş: *take a more dilated farewell* (*Ham.*, I/2, 38; *All's Well*, II/1, 57).

dilation 1. Erteleme; 2. Suçlayıcı ifade, suçlayıcı bilgi anlamında *delation* olabilir: *They're close dilations, working from the heart* (*Oth.*, III/3, 123).

dild bkz. *God'ild.*

dildo [Yazınsal] Erkeklik organı, fallus: *and with such delicate burthens of dildos and fadings* (*Win. Tale*, IV/4, 195).

dilemmas Seçenekler, alternatifler: *and I will presently pen down my dilemmas* (*All's Well*, III/6, 67).

diligence 1. [Özellikle hizmette] Dikkat ve sürekli çalışma: *all diligence of spirit* (*Ham.*, V/2, 91; *Hen. VI–1*, V/3, 9; *Cym.*, IV/3, 20); 2. titiz, dikkatli kimse: *Bravely, my diligence* (*Tem.*, V/1, 241); 3. Hız, ivedilik: *If your diligence be not speedy* (*Lear*, I/5, 4; *Tem.*, I/2. 34).

diligent 1. Dikkatli ve sürekli çalışan: *diligent discovery* (*Lear*, V/1, 53; *Tam. Shrew*, IV/3, 39; 2. Dikkatli ve ihtiyatlı: *diligent ear* (*Tem.*, III/1, 42).

diluculo surgere [Lat.] Sabah erken kalkmak (*Tw. Night*, II/3, 2); [*diluculo surgere saluberrimum est* = "Sabah erken kalkmak çok sağlıklıdır", tümcesinin kısaltılmışı].

dim Donuk renkli, soluk benizli: *violets, dim* (*Win. Tale*, IV/4, 120; *John*, III/4, 85; *Two Nob. K.*, I/1, 9; *Lucrece*, 403).

dimension 1. Bedensel orantı, uygunluk: *in dimension and the shape of nature* (*Tw. Night*, I/5, 261); 2. [çoğul] bedensel organlar ve oranları: *my dimensions are as well compact* (*Lear*, I/2, 7; *Mer. Ven.*, III/1, 60; *Tw. Night*, I/5, 261).

diminish, to Bozmak, zarar vermek, güçten düşürmek: *as diminish One dowle that's in my plume* (*Tem.*, III/3, 64; *Ven. & Adon.*, 417).

diminutive Çok küçük bir varlık ya da nesne: *diminutives of nature* (*Troil. & Cres.*, V/1, 34; *Ant. & Cleo.*, IV/12, 37).

dint Güç: *you feel The dint of pity* (*Jul. Caes.*, II/2, 194).

direct, to Hitap etmek, sözle yönelmek: *Words sweetly plac'd and modestly directed* (*Hen. VI–1*, III/3, 179).

direction Hitap etme, sözle yönelme: *men of sound direction* (*Rich. III*, V/3, 16).

directitude [Gülünç bir gaf biçimi] Devirme, alt etme, indirme: *whilst he's in directitude* (*Cor.*, IV/5, 208). [bkz. *dejectitude*].

directive Yönelişe bağlı: ... *than are swords and bows Directive by the limbs* (*Troil. & Cres.*, I/3, 356).

directly 1. Doğrudan: *lead directly to the door of truth* (*Oth.*, III/3, 407; *John*, III/4, 129; *Jul Caes.*, IV/1, 32); 2. Hemen, o anda: *Directly seasons him his enemy* (*Ham.*, III/2, 209; *Mer. Ven.*, IV/1, 359; *Oth.*, II/3, 350); 3. Dürüstçe, açıkça: *I have dealt most directly in thy affair* (*Oth.*, IV/2, 208; *Cym.*, III/5, 113); 4. Belirgin bir biçimde: *directly in love with him* (*Oth.*, II/1, 219; *Cor.*, IV/5, 185; *Hen. IV–1*, II/3, 86); 5. Tam olarak: *When in one line two crafts directly meet* (*Ham.*, III/4, 210; *Tw. Night*, III/4, 66; *Jul. Caes.*, I/2, 3).

direness Dehşet, ürperti, korkunç bir şey: *Direness, familiar to my slaughterous thoughts* (*Mac.*, V/3, 14).

dirge Cenaze, yas şarkısı: *Our solemn hymns to sullen dirges change* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 88; *Ham.*, I/2, 12; *Lucrece*, 1612).

dirty [Nefret hitabı] İğrenç, tiksindirici: *those Who worship dirty gods* (*Cym.*, III/6, 55).

disable, to Değerini düşürmek, küçültmek: *disable all the benefits of your own country* (*As You Like*, IV/1, 34; *Hen. VI–1*, V/3, 67).

disabling Değerini düşürme: *a weak disabling of myself* (*Mer. Ven.*, II/7, 30).

disallow, to Onaylamamak, uygun bulmamak: *What follows if we disallow of this?* (*John*, I/1, 16).

disanimate, to Cesaretini kırmak: *it disanimates his enemies* (*Hen. VI–1*, III/1, 182).

disappointed Hazırlıksız: *Unhous'led, disappointed, unanel'd* (*Ham.*, I/5, 77).

disaster Bahtı kara, yazgısı kötü, yıldızı elverişsiz bir yerde: *Disasters in the sun* (*Ham.*, I/1, 118); [dolayısıyla] kötü talih: *So weary with disasters, tugg'd with fortune* (*Mac.* III/1, 111).

disaster, to Yıkmak, tahrip etmek: *the holes where eyes should be, which pitifully disasters the cheeks* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 16).

disbench, to [Birine] Yerini terk ettirmek: *I hope My words disbench'd you not?* (*Cor.*, II/2, 71).

disbranch, to [mec.] Ayırmak, yarmak, kesmek: *She that herself will sliver and disbranch From her material sap* (*Lear*, IV/2, 34).

discandy, to Erimek: *The hearts ... do discandy, melt their sweets On blossoming Caesar* (*Ant. & Cleo.*, III/2, 165; *Ant. & Cleo.*, IV/12, 22).

discard, to İşten çıkarmak: *Go off, I discard you!* (*Tw. Night*, III/4, 89).

discase, to Soyunmak: *I will discase me* (*Win. Tale*, IV/4, 633; *Tem.*, V/1, 85).

discerner Eleştirmen, yargılayan kişi: *no discerner Durst wag his tongue in censure* (*Hen. VIII*, I/1, 32).

discernings Yargılama için gerekli olan [entelektüel] melekeler: *his discernings Are lethargical* (*Lear*, I/4, 228).

discharge [Tiyatro terimi] Gösteri, temsil, performans: *What's past is prologue, what to come In yours and my discharge* (*Tem.*, II/1, 254).

discharge, to 1. Yükten kurtarmak, yükünü boşaltmak: *that the trunk may be discharg'd of breath* (*Rom. & Jul.*, V/1, 63; *Much Ado*, V/1, 319; *Hen. IV–2*, II/4, 137); 2. [mec.] Topu ateşlemek: *He did discharge a horrible oath* (*Hen. VIII*, I/2,

206; *Lucrece*, 1605); **3.** Ödemek, borç verenle anlaşmak: *to discharge the Jew* (*Mer. Ven.*, III/2, 273; *Com. Err.*, IV/1, 32; *Timon*, II/2, 12); **4.** [Rol] Oynamak: *not a man in all Athens able to discharge Pyramus but he* (*Mid. N. Dr.*, IV/2, 8; *Cor.*, III/2, 106).

disciple, to Öğretmek, eğitmek: *He ... was discipled of the bravest* (*All's Well*, I/2, 28).

discipline 1. Öğretme, ders: *this moral discipline* (*Tam. Shrew*, I/1, 30; *Two Gent. Ver.*, III/2, 87; *Troil. & Cres.*, II/3, 30); **2.** Askeri eğitim, askeri deneyim: *our chiefest men of discipline* (*John*, II/1, 39: *Hen. V*, III/2, 72; *Rich. III*, III/7, 16).

discipline, to 1. Öğretmek, eğitmek: *he that disciplin'd thine arms to fight* (*Troil. & Cres.*, II/3, 244; *L. Compl.*, 261); **2.** Cezalandırmak: *Has he disciplin'd Aufidius soundly?* (*Cor.*, II/1, 126).

disclaim, to 1. Reddetmek, tanımamak: *Nature disclaims in thee* (*Lear*, II/2, 54); **2.** Biriyle ilişkisini inkâr etmek, sahiplenmemek: *Disclaiming here the kindred of the King* (*Rich. II*, I/1, 70; *John*, I/1, 247; *Lear*, I/1, 113).

disclaiming Tanınmama: *my disclaiming from a purpos'd evil* (*Ham.*, V/2, 241).

disclose [mec.] Kuluçka dönemi [dolayısıyla, bir şeyi] ortaya çıkarma eylemi: *the hatch and the disclose Will be some danger* (*Ham.*, III/1, 166).

disclose, to 1. Kapalı bir şeyi açmak, ortaya koymak: *before their buttons be disclos'd* (*Ham.*, I/3, 40; *Sonn.*, LIV, 8); **2.** Yumurtadan çıkmak: *When that her golden couplets are disclos'd* (*Ham.*, V/1, 287).

discolour, to Yüz kızarmasına neden olmak, utanmaya neden olmak: *it discolours the complexion of my greatness to acknowledge it* (*Hen. IV–2*, II/2, 4).

discoloured Soluk: *lean discolour'd cheek* (*Lucrece*, 708).

discomfit Kesin yenilgi, bozgun: *uncurable discomfit Reigns in the hearts* (*Hen. VI–2*, V/2, 86).

discomfit, to Yenmek, hezimete uğratmak: *This infant warrior, in his enterprises Discomfited great Douglas* (*Hen. IV–1*, III/2, 114; *Hen. VI–2*, V/1, 63).

discomfitted Yenilmiş, cesareti kırılmış: *be not so discomfited* (*Tam. Shrew*, II/1, 163).

discomfiture Yenilgi, hezimet: *Of loss, of slaughter and of discomfiture* (*Hen. VI–1*, I/1, 59).

discomfort 1. Umutsuzluğa sevk etme, cesaret kırma: *Discomfort swells* (*Mac.*, I/2, 28; *Rich. II*, III/2, 65); **2.** Üzüntü, keder: *What mean you, sir, To give them this discomfort?* (*Ant. & Cleo.*, IV/2, 34; *Hen. IV–2*, I/2, 10; *Mac.*, IV/2, 29).

discomfort, to 1. Cesaretini kırmak, umutsuzluğa sevk etmek: *My lord, you do discomfort all the host* (*Troil. & Cres.*, V/10, 10; *Jul. Caes.*, V/3, 106); **2.** Kederlenmek, dertlenmek: *Discomfort you, my lord, it nothing must* (*Ham.*, III/2, 166).

discomfortable Cesaret ya da umut kırıcı, huzursuz: *Discomfortable cousin* (*Rich. II*, III/2, 36).

discommend, to Onaylamamak: *My dialect, which you discommend* (*Lear*, II/2, 100).

discontent Durumundan memnun olmayan: *fickle changelings and poor discontents* (*Hen, IV–1*, V/1, 76; *Ant. & Cleo.*, I/4, 39).

discontented Hoşnutsuz, tatmin olmamış: *another discontented paper* (*Oth.*, V/3, 314).

discontenting Memnun olmayan, hoşnutsuz: *Your discontenting father* (*Win. Tale*, IV/4, 532).

discontinue Vazgeçmek, bırakmak: *I must discontinue your company* (*Much Ado*, V/1, 189; *Mer. Ven.*, III/4, 75).

discordant Anlaşmayan, uzlaşmayan: *The still-discordant wav'ring multitude* (*Hen. IV–2*, ind., 19).

discourse 1. Mantıklı düşünme gücü ya da işlemi: *with such large discourse, Looking before and after* (*Ham.*, IV/4, 36; *M. Meas.*, I/2, 185); mantıklı düşünme melekesi: *discourse of reason* (*Ham.*, I/2, 150); *discourse of thought* (*Oth.*, IV/2, 153). **2.** Konuşma, sohbet: *ample interchange of sweet discourse* (*Rich. III*,

V/3, 99; *Two Gent. Ver.*, II/4, 109; *Hen. V*, I/1, 43); 3. Etkili konuşma, konuşma ustalığı: *a wench of excellent discourse* (*Com. Err.*, III/1, 109; *Troil. & Cres.*, I/2, 253); 4. Teklifsiz konuşma: *your honesty should admit no discourse to your beauty* (*Ham.*, III/1, 107).

discourse, to 1. Konuşmak, konuşma yapmak: *discourse ... of the state of things* (*Jul. Caes.*, III/1, 295; *Mid N. Dr.*, V/1, 151); 2. Gevezelikle zaman öldürmek: *shall we discourse The freezing hours away* (*Cym.*, III/3, 38); 3. Anlatmak: *he did discourse ... The story* (*Titus*, V/3, 81; *Com. Err.*, V/1, 396; *Hen. VI–1*, I/4, 26); 4. Söylemek, söyleşmek: *and discourse fustian with one's own shadow?* (*Oth.* II/3, 200); 5. [Melodik] Bir ses çıkarmak: *it will discourse most eloquent music* (*Ham.*, III/2, 359).

discourser Anlatıcı: *a good discourser* (*Hen. VIII*, I61, 41).

discover, to 1. Açıklamak, sergilemek: *discover The several caskets* (*Mer. Ven.*, II/7, 1; *Tw. Night*, II/5, 160; *Rich. III*, IV/4, 241; *Rom. & Jul.*, III/1, 139; *Two Nob. K.*, IV/1, 19); 2. Foyasını ortaya çıkartmak, ifşa etmek, teşhir etmek: *that might her mind discover* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 167; *Mer. Wives Win.*, II/2, 183; *Much Ado*, V/1, 233); [dolayısıyla] göstermek, sergilemek: *Will modestly discover to yourself* (*Jul. Caes.*, I/2, 69; *Two Gent. Ver.*, III/2, 76; *Win. Tale*, III/1, 20; *Rich. II*, II/3, 33); 3. Keşfetmek, keşif yapmak: *Where their appointment we may best discover* (*Ant. & Cleo.*, IV/10, 8; *Com. Err.*, I/1, 91; *Rich. II*, II/3, 33); 4. [Bir kimsenin] Kimliğini açığa çıkarmak ya da ihanet etmek: *I threaten'd to discover him* (*Lear*, II/1, 66); 5. Fark etmek, sezmek: *discover them By any mark of favour* (*Jul. Caes.*, II/1, 75; *Cor.*, II/1, 43; *M. Meas.*, IV/2, 72).

discoverer 1. İzci; 2. Casus; 3. Kâşif: *Here stand, my lords, and send discoverers forth* (*Hen. IV–2*, IV/1, 3)

discovery 1. [Bir gizin] Ortaya çıkarılması: *the discovery of ... treason* (*Hen. V*, II/2, 162; *Win. Tale*, I/2, 441; *Ham.*, II/2, 294); 2. Keşif, keşifte bulunma: *a South-Sea of discovery* (*As You Like*, III/2, 197; *Tem.*, II/1, 243; *Mac.*, V/4, 6); 3. Gösterme: *a discovery of the infinite flatteries* (*Timon*, V/1, 36); 4. Kâşif: *the fair discovery of her way* (*Ven. & Adon*, 828).

discreet Boşboğaz, patavatsız, düşüncesiz: *and breeds no bate with telling of discreet stories* (*Hen. IV–2*, II/4, 240).

discretion [*Do, use your discretion*] Nasıl uygunsa öyle yapma: *Well, do your discretion* (*Oth.*, III/3, 34); *therefore use thy discretion* (*As You Like*, I/1, 146).

discuss, to Beyan etmek, açıklamak: *Discuss the same in French unto him* (*Hen. V*, IV/4, 29; *Mer. Wives Win.*, I/3, 95).

disdain İçerleme, gücenme, küskünlük: *the disdain and shame whereof* (*Troil & Cres.*, I/2, 34).

disdained Aşalayıcı, küçük gören: *Revenge the feeling and disdain'd contempt* (*Hen. IV–1*, I/3, 183).

disease Sıkıntı, dert, huzursuzluk: *And in that ease, I'll tell thee my disease* (*Hen. VI–1*, II/5, 44; *Lear*, I/1, 164; *As You Like*, V/4, 65).

disease, to Taciz ve tedirgin etmek, huzursuzluk vermek: *she will but disease our better mirth* (*Cor.*, I/3, 5); *This push will cheer me ever, or disease me now* (*Mac.*, V/3, 21).

disedge, to Fazla ye(dir)mek: *thou shalt be disedg'd by her* (*Cym.*, III/4, 93).

disfurnish, to Yoksun bırakmak, elinden almak: *If you should here disfurnish me* (*Two Gent. Ver.*, IV/1, 14; *Timon* III/2, 44; *Per.*, IV/6, 11).

disgest, disgestion [*Digest, digestion* sözcüklerinin varyantı].

disgrace 1. Bahtsızlık, talihsizlik: *to fob off our disgrace with a tale* (*Cor.*, I/1, 94); 2. Biçimsizlik, çirkinlik: *in the disgrace of death* (*L. Lab. Lost*, I/1, 3; *Sonn.*, XXXIII, 8).

disgraced Rezil, yüz kızartıcı, çok ayıp: *so disgrac'd a part* (*Win. Tale*, I/2, 188).

disgraceful Yakışık almayan, uygunsuz: *these disgraceful wailing robes* (*Hen. VI–1*, I/1, 86).

disgracious Sevilmeyen, istenmeyen: *If I be so disgracious in your eye* (*Rich. III*, IV/4, 178).

disguise Sarhoşluk durumu: *the wild disguise hath almost Antick'd us all* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 124).

dishabit, to Yerinden oynatmak, yerinden çıkarmak: *stones ... Had been dishabited* (*John*, II/1, 220).

dishclout Bulaşık bezi: *Romeo's a dishclout to him* (*Rom. & Jul.*, III/5, 215; *L. Lab. Lost*, V/2, 714).

dishonest İffetsiz, açık saçık: *I hope it is not a dishonest desire to desire to be the woman of the world* (*As You Like*, V/3, 4; *Tw. Night*, I/5, 45; *Mer. Wives Win.*, III/3, 185).

dishonesty 1. Açık saçıklık; 2. Uygunsuz davranış: *if you suspect me in any dishonesty* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 134).

dishonourable Namussuzca, rezilce: *ten times more dishonourable ragged* (*Hen. IV–1*, IV/2, 31).

dishonoured Namussuz, rezil: *No ... dishonoured step* (*Lear*, I/1, 228; *Cor.*, III/1, 60).

disinsanity [Aslı] Aşırı budalalık, aşırı akılsızlık [burada bilinçli yanlış kullanım] Şamata: *Fie, fie, what tediosity and disinsanity* (*Two Nob. K.*, III/5, 2).

disjoin, to Kendini ayırmak: *Till breathless he disjoin'd* (*Ven. & Adon.*, 541).

disjoint Çığırından çıkmış, çılgın: *thinking ... Our state to be disjoint and out of frame* (*Ham.*, I/2, 20).

disjoint, to Parçalanmak: *let the frame of things disjoint* (*Mac.*, III/2, 16).

dislike Anlaşmazlık, uyumsuzluk: *Each buzz, each fancy, each complaint, dislike* (*Lear*, I/4, 325; *Hen. IV–1*, V/1, 26; *Troil. & Cres.*, II/3, 225).

dislike, to 1. Hoşuna gitmemek, gücendirmek: *I either thee dislike* (*Rom. & Jul.*, II/2, 61; *Oth.*, II/3, 47); 2. Onaylamamak: *thou dislik'st Of virtue for the name* (*All's Well*, II/3, 123).

disliken, to Gizle(n)mek, kıyafet değiştirmek: *disliken The truth of your own seeming* (*Win. Tale*, IV/4, 652).

dislimn, to Silmek, aşındırmak (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 10).

dismal 1. Kötüye işaret, hayra alamet değil, uğursu: *Now death shall stop his dismal threat'ning sound* (*Hen. VI–3*, II/6, 58; *All's Well*, V/3, 128; *Ven. & Adon.*, 889); 2. Feci, felaket getiren, afet gibi: *My dismal scene I needs must act alone* (*Rom. & Jul.*, IV/3, 19).

dismal-dreaming Uğursuzluklarla dolu düşler: *dismal-dreaming night* (*Pass. Pilg.*, XIV, 20).

dismantle, to 1. [Genel] Pelerini, ceketini çıkarıp atmak, soyunmak: *Dismantle you* (*Win. Tale*, IV/4, 652); 2. [mec.] [Bir şeyi] Kılıfından çıkarmak, açmak, örtüyü açmak: *dismantle so many folds of favour* (*Lear*, I/1, 217); 3. [Tahkimattan, örtüden, kapaktan vb. şeylerden] Yoksun bırakmak: *This realm dismantled was Of Jove himself* (*Ham.*, II/2, 282).

dismask, to Maskesini düşürmek, foyasını ortaya çıkarmak: *Dismask'd, their damask sweet commixture shown* (*L. Lab. Lost*, V/2, 296).

dismay, to Cesaretini kırmak: *Dismay not, princes* (*Hen. VI–1*, III/3, 1).

disme [Tev.; eski Fr. *disme*] Kurban edilen onuncu adam: *Every tithe soul, 'mongst-many thousand dismes* (*Troil. & Cres.*, II/2, 19).

dismissed 1. Bertaraf edilen; 2. Reddedilen: *the dismissed bachelor* (*Tem.*, IV/1, 67); 3. Bağışlanan: *a dismiss'o offence* (*M. Meas.*, II/2, 102).

dismission 1. Bir hizmetten ya da memuriyetten çıkarılma: *your dismission Is come from Caesar* (*Ant. & Cleo.*, I/1, 26); 2. Red: *When command your dismission tends* (*Cym.*, II/3, 52).

dismount, to 1. [mec.] Atan düş(ür)mek: *your horse ... would trot as well, were some of your brags dismounted* (*Hen. V*, III/7, 77); 2. İndirmek: *his ... eyes he did dismount* (*L. Compl.*, 281); 3. Kılıcı kınından çekmek: *Dismount thy tuck* (*Tw. Night*, III/4, 213).

disnatured Doğal olmayan, gayri tabii: *a thwart disnatur'd torment* (*Lear*, I/4, 283).

disorbed Kendi küresinden ayrılmış [örn. kuyruklu yıldız gibi]: *Like a star disorb'd?* (*Troil. & Cres.*, II/2, 46).

disorder 1. Düzensiz, kusurlu eylem ya da uygulama: *Machination, hollowness, treachery, and all ruinous disorders* (*Lear*, I/2, 113; *Tw. Night*, II/3, 97); 2. Kafanın karışması, bozulma: *such disorder in my wit* (*John*, III/4, 102; *Ven. & Adon.*, 742).

disordered 1. Düzensiz; 2. Ele avuca sığmaz; 3. Azılı: *Men so disorder'd, so debosh'd and bold* (*Lear*, I/4, 242).

dispark, to: Devlet arazisini kamuya açmak: *Dispark'd my parks* (*Rich. II*, III/1, 23).

dispatch 1. Gitmeye izin vermek: *give us our dispatch* (*Cor.*, V/3, 180; *L. Lab. Lost*, IV/1, 5; *Lear*, II/1, 125); 2. İfa, eylem: *a dispatch of complaints* (*M. Meas*, IV/4, 12; *All's Well*, III/2, 54); 3. [*prompt dispatch*] ivedi yapılacak iş (*L. Lab. Lost*, II/1, 31); 4. [dolayısıyla] hızlı kafile, İvedilik: *post-haste. Dispatch!* (*Oth.*, I/3, 46; *Hen. V*, II/4, 6; *Sonn.*, CXLIII, 3); 5. Yönetim, idare: *into my dispatch* (*Mac.*, I/5, 68); 6. [Bir şeyi] Aceleyle saklamak: *What needed then that terrible dispatch of it* (*Lear*, I/2, 32).

dispatch, to 1. Gereğini yapmak, öldürmek: *see them dispatch'd* (*Rich. II*, III/1, 35); *I will be sudden and dispatch* (*John*, IV/1, 27; *Rich. III*, I/2, 181, *Lear*, II/1, 58); 2. Yoksun bırakmak, zorla elinden almak: *Of life, of crown, of queen, at once dispatch'd* (*Ham.*, I/5, 75); 3. İş bitirmek, zamanında yapmak: *I have to-night dispatch'd sixteen businesses* (*All's Well*, IV/3, 85); *have you dispatched* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 179; *Ant. & Cleo.*, V/2, 230); 4. [İlişkiye] Son vermek: *dispatch with Angelo* (*M. Meas.*, III/1, 266; *Ant. & Cleo.*, III/2, 2).

dispensation 1. Kilise otoritesinin ya da yasalarının yasakladığı bir şeyi yapmaya verilen ayrıcalıklı izin: *seek a dispensation for his oath* (*L. Lab. Lost*, II/1, 87; *Hen. VI–1*, V/3, 86); 2. [*Make dispensation with*] Bir yana koymak: *with good thoughts makes dispensation* (*Lucrece*, 248).

dispense to [Her zaman *dispense with* olarak kullanılırdı] 1. Bir düzenlemeye gitmek: *Canst thou dispense with heaven for such an oath?* (*Hen. VI–2*, V/1, 181); 2. Muafiyet vermek; 3. bağışıklık kazandırmak: *dispense with this decree* (*L. Lab. Lost*, I/1, 147; *Hen. VI–1*, V/5, 28); 4. Aldırmamak, itibar etmemek: *Dispense with trifles* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 47); 5. Vazgeçmek, ...sız yapmak, ... den kendini yoksun bırakmak: *dispense with your leisure* (*M. Meas.*, III/1, 153; *Timon*, III/2, 86); 6. [Kilisece] Bağışla(n)mak: *Nature dispenses with the deed* (*M. Meas.*, III/1, 134; *Com. Err.*, II/1, 103; *Lucrece*, 1070).

dispiteous Acımasız, merhametsiz: *dispitieous torture* [f. 1 *dispitious*] (*John*, IV/1, 34).

displace Kovmak, sürmek: *You have displac'd the mirth* (*Mac.* III/4, 108; *Lucrece*, 887).

displant Kökünden söküp çıkarmak: *Displant a town* (*Rom. & Jul.*, III/3, 59).

displanting Görevinden alma, işten çıkarma: *the displanting of Cassio* (*Oth.*, II/1, 276).

display, to [mec.] Çalım atmak, caka satmak, gösteriş yapmak: *the very fellow which ... Display'd so saucily against your Highness* (*Lear*, II/4, 41).

displeasure 1. Yanlış, hata, kabahat: *Do outrage and displeasure to himself* (*Com. Err.*, IV/4, 116; Com. Err., V/1, 142); 2. [*Your displeasure*] Senin sevilmemen: *your displeasure with the King* (*Hen. VIII*, III/2, 392; *Oth.*, III/1, 42); 3. [*Take displeasure*] Alınma, küsme: *If I should take a displeasure against you* (*Tem.*, IV/1, 202).

disponge bkz. *dispunge.*

disport Eğlence, oyun: *that my disports corrupt ... my business* (*Oth.*, I/3, 271; *Lucrece*, Arg., 19).

disport, to Eğlenmek: *Comes hunting this way to disport himself* (*Hen. VI–3*, IV/5, 8; *Timon*, I/2, 136).

dispose 1. Düzen, kullanış: *All that is mine I leave at thy dispose* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 86; *John*, I/1, 263; *Com. Err.*, I/1, 210); 2. Niyet, eğilim; 3. Huy, mizaç: *carries on the stream of his dispose* (*Troil. & Cres.*, II/3, 164); 4. Dıştaki davranış, tavır: *a smooth dispose* (*Oth.*, I/3, 403).

dispose, to 1. Dağıtmak, bağış yapmak: *His blows are well dispos'd* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 116; *Hen. V*, IV/ch., 51; *Hen. VIII*, I/2, 116); 2. Saklamak: *how thou hast dispos'd thy charge* (*Com. Err.*, I/2, 73; *Titus*, IV/2, 173; *Tem.*, I/2, 225). 3. Düzenlemek; 4. Yönlendirmek: *how thou pleasest, God, dispose the day!* (*Hen. V*, IV/3, 133; *John*, III/4, 11); bir kimsenin hareketlerini yönlendirmek: *by whose letters I'll dispose myself* (*Per.* I/2, 117; *Win., Tale*, I/2, 179); 5. Sorunları çözüp anlaşmak: you did suspect *She had dispos'd with Caesar* (*Ant. & Cleo.*, IV/4, 123).

disposed Neşeli bir ruh durumunda: *Come to our pavilion – Boyet is dispos'd* (*L. Lab. Lost*, II/1, 250; *Tw. Night*, II/3, 81; *L. Lab. Lost*, V/2, 476).

disposer Denetimi elinde tutan kişi: *my disposer Cressida* (*Troil. & Cres.*, III/1, 87; Troil. & Cres., 89).

disposing Yönlendirme, düzenleme: *put his cause and quarrel To the disposing of the Cardinal* (*John*, V/7, 92; *Hen. VIII*, I/1, 43; *Ven. & Adon.*, 1040).

disposition 1. Düzenleme: *fit disposition for my wife* (*Oth.* I/3, 236); 2. Eğilim; 3. Huy, ruh durumu: *a more coming-on disposition* (*As You Like*, IV/1, 113; *Cor.*, I/6, 74; *Rom. & Jul.*, I/3, 65); 4. Doğal yapı: *the villainous inconstancy of man's disposition* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 109; *Ham.*, I/2, 169; *Rom. & Jul.*, III/3, 115; *Oth.*, I/3, 236).

disprise, disprize, to Hakir görmek: *great deal disprising The knight oppos'd* [f. 1; q. *misprising*] (*Troil. & Cres.*, IV/5, 74).

disprized Hakir görülen [görülmüş]: *pangs of dispriz'd love* [f. 1; qq. *despiz'd*] (*Ham.*, III/1, 71).

disproperty, to Sahipliği ya da özgürlüğü kişinin elinden almak: *would Have ... Dispropertied their freedoms* (*Cor.*, II/1, 248).

disproportion Sağlığa ya da uyuma olan gereksinim: *Foul disproportions, thoughts unnatural* (*Oth.*, III/3, 233).

disproportion, to Uygun bir duruma getirmek, sağlıklı yapmak: *To disproportion me in every part* (*Hen. VI–3*, III/2, 160).

disproportioned 1. Uygun ve orantılı olmayan: *as disproportion'd in his manners As in his shape* (*Tem.*, V/1, 291); 2. İstikrarsız, sürekli olmayan: *they are disproportioned* (*Oth.*, I/3, 2).

dispunge, disponge, to Sıkılan süngerdeki gibi sıvıyı akıtmak: *The poisonous damp of night dispunge upon me* (*Ant. & Cleo.*, IV/9, 13).

dispurse, to Harcamak, sarf etmek: *many a pound of mine own ... store ... Have I dispursed to the garrisons* (*Hen. VI–2*, III/1, 117).

disputable Tartışmaya eğilimli, itirazı seven: *He is too disputable for my company* (*As You Like*, II/5, 35).

disputation Sohbet: *a feeling disputation* [örn, sözcükler değil, duygular ön planda] (*Hen. V*, III/2, 95).

dispute, to 1. Görüşmek, müzakere etmek: *dispute his own estate* (*Win. Tale*, IV/4, 400; *Rom. & Jul.*, III/3, 63); 2. İtiraz etmek, karşı durmak: *Dispute it like a man* (*Mac.*, IV/3, 220).

disquantity, to Azaltmak, [sayısını] indirmek: *to disquantity your train* (*Lear*, I/4, 249).

disquietly Rahatsız edici bir biçimde: *disorders follow us disquietly to our graves* (*Lear*, I/2, 114).

disseat, to 1. Atın binicisini üstünden atması: *and rough jadery to disseat His lord* (*Two Nob. K.*, V/4, 72); 2. Görevden düşürmek: *This push Will cheer me ever, or disseat me now* [f. 1 *dis-eate*; ff. 2-4 *disease*] (*Mac.*, V/3, 21).

disseise, to Makamdan almak: *This push Will cheer me ever, or disseise me now* [*dissease* ve *dyssease* 16. yy. kullanımlarıydı) (*Mac.*, V/3, 21).

dissemble, to [Kıyafet değiştirerek] Gizlenmek: *will dissemble my self in't* (*Tw. Night*, IV/2, 4).

dissembling[1] **1.** İkiyüzlülük; **2.** Yapmacıklık: *all dissembling set aside, Tell me for truth ...* (*Hen. VI–3*, III/3, 119; *Ant. & Cleo.*, I/3, 79).

dissembling[2] İkiyüzlülükle: *Dissembling villain, thou speak'st false* (*Com. Err.*, IV/4, 100; *Troil. & Cres.*, V/4, 2); [mec.] *dissembling glass* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 98).

dissembly [Dogberry'nin yanlış kullanımı; iki anlamlı] Kurul, toplantı: *Is our whole dissembly appear'd?* (*Much Ado*, IV/2, 1).

dissipation Dağılma: *dissipation of cohorts* (*Lear*, I/2, 148).

dissolution 1. Erime, sıvılaşma: *continual dissolution and thaw* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 116; *Lucrece*, 355); **2.** Yıkım, yok olma: *Reproach and dissolution* (*Rich. II*, II/1, 258; *M. Meas.*, III/2, 223; *Lear*, I/2, 145).

dissolve, to 1. Gevşetmek, çözmek: *dissolve the bands of life* (*Rich. II*, II/2, 71; *Troil. & Cres.*, V/2, 156); **2.** Ayırmak; **3.** Ayrılmak: *I ... were dissolved from my hive* (*All's Well*, I/2, 66; *Mer. Wives Win.*, V/5, 224; *Cor.*, I/1, 204); **4.** Yıkmak, sonunu getirmek: *Lest his ungovern'd rage dissolve the life* (*Lear*, IV/4, 19); son bulmak: *The charm dissolves apace* (*Tem.*, IV/1, 154; Tem., V/1, 64). **5.** Erimek: *As if the world were all dissolv'd to tears* (*Rich. II*, III/2, 108); *ice, which ... Dissolves to water* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 8; *Lear*, V/3, 204; *Mid. N. Dr.*, I/1, 245).

dissuade, to Cesaretini kırmak: *dissuade succession* [örn. aynı yolu izlemede başkalarının cesaretini kırma] (*All's Well*, III/5, 23).

distaff O dönemde, yalnızca kadının kullandığı yün ya da keten ipliğinin sarıldığı çatallı değnek: *give the distaff into my husband's hands* (*Lear*, IV/2, 17; *Cym.*, V/3, 34).

distaff-woman İplik saran kadın: *distaff-women manage rusty bills Against thy seat* (*Rich. II*, III/2, 118).

distain, to Lekelemek, onurla ya da namusla oynamak: *The silver-shining queen he would distain* [q. 1 *disdaine*] (*Rich. III*, V/3, 322; *Per.*, IV/3, 31; *Lucrece*, 786).

distance 1. Anlaşmazlık, çekişme, bozuşma, düşmanlık: *such bloody distance* (*Mac.*, III/1, 115); **2.** Kılıç dövüşü yapanlarda korunması gereken uzaklık: *thy revenge, thy distance, thy montant* (*Mer. Wives Win.*, II/3, 27; *Rom. & Jul.*, II/4, 21; Mer. Wives Win., II/3, 27). **3.** İlişkide soğukluk, uzaklık: *With safest distance I mine honour shielded* (*L. Compl.*, 151; *Oth.*, II/3, 56; Oth., III/3, 13; *Lucrece*, 151).

distaste, to 1. Beğenisine göre olmamak, hoşlanmamak: *Although my will distaste what it elected* [qq. 1-2 *dislike*] (*Troil. & Cres.*, II/2, 66; *Lear*, I/3, 14); **2.** Tiksinmeye, iğrenmeye neden olmak: *poisons, which at the first are scarce found to distaste* (*Oth.*, III/3, 327); **3.** Zevksiz bir duruma getirmek: *Her brain-sick raptures Cannot distaste the goodness of a quarrel* (*Troil. & Cres.*, II/2, 123). [*Troil. & Cres.*, IV/4, 48'de, anlam 2'yi veren şu tümce vardır: "*Distasting with the salt of broken tears*"; qq. *distasted* – Anlam 3]

distasteful 1. Hoşnutsuz; **2.** Nefret dolu: *distasteful looks* (*Timon*, II/2, 211).

distemper 1. Kötü huy: *instigated by his distemper* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 76; *Win. Tale*, I/2, 385; *Ham.*, III/2, 337); **2.** Bedenin ve aklın bozulmasıyla ortaya çıkan hastalık, ruhsal bozukluk: *your son's distemper* (*Ham.*, II/2, 55; *Cym.*, III/4, 191; *Two Nob. K.*, IV/1, 119 ve IV/3, 3); **3.** Sarhoşluk: *little faults preceeding on distemper* (*Hen. V*, II/2, 54).

distemper, to Karıştırmak, bozmak, düzensiz bir duruma getirmek: *The malignancy of my fate might perhaps distemper yours* (*Tw. Night*, II/1, 5; *Ven. & Adon.*, 653).

distemperance [*Distemperature*, anlam 2'nin aynı] Zihnin karışması, ruhsal bozukluk: *Upon what ground is his distemperance?* (*Per.* V/1, 27).

distemperature 1. Fiziksel düzensizlik, bozukluk: *pale distemperatures* (*Com. Err.*, V/1, 82; *Hen. IV–1*, III/1, 33);

[Bazen bu sözcük aynı zamanda iklim ve havayı da içerir; örn. bkz. *"thorough this distemperature we see The seasons alter"* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 106; *Hen. IV–1*, V/1, 3)]; 2. Aklını oynatma, cinnet: *up-rous'd with some distemp'rature* (*Rom. & Jul.*, II/3, 40; *Per.*, V/1, 27).

distempered 1. Sert hava: *no distemper'd day* (*John*, III/4, 154); *this distempered messenger of wet* (örn. gökkuşağı) (*All's Well*, I/3, 151); 2. Karamsar ve neşesiz: *Never ... Saw I him touch'd with anger, so distemper'd* (*Tem.*, IV/1, 145; *John*, IV/3, 21; *Ham.*, III/2, 301); 3. Fiziksel bozukluğu olan ya da hastalıklı: *a distemper'd appetite* (*Tw. Night*, I/5, 91; *Hen. IV–2*, III/1, 41; *Troil. & Cres.*, II/2, 169); 4. Zihinsel ve moral çöküntü: *a distempered head* (*Rom. & Jul.*, II/3, 33; *Mac.*, V/2, 15).

distempering Sarhoş eden, kendinden geçiren: *distemp'ring draughts* (*Oth.*, I/1, 99).

distil, to 1. Damıtarak akıtmak: *rain, That shall distil from these two ancient urns* (*Titus*, III/1, 17); 2. Süzerek damlatmak: *dew distill'd on flowers* (*Titus*, II/3, 201; *Rom. & Jul.*, V/3, 15); 3. Eritmek: *distill'd Almost to jelly with the act of fear* (*Ham.*, I/2, 204).

distillation Damıtarak ortaya çıkarılmış ürün: *like a strong distillation* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 113)

distilment İmbikten çekilerek ortaya çıkarılmış ürün: *The leprous distilment* (*Ham.*, I/5, 64).

distinct Ayrı şey: *Two distincts* (*Phoenix*, 27).

distinction 1. Yargılama, ayırt etme: *lose distinction in my joys* (*Troil. & Cres.*, III/2, 27); 2. Konunun doğru anlaşılması: *This fierce abridgment ... which Distinction should be rich in* (*Cym.*, V/5, 384).

distinctively Açıkça, belirgin olarak: *by parcels she had something heard, But not distinctively* (*Oth.*, I/3, 155).

distinctly Ayrı ayrı, bireysel olarak: *on the topmast, The yards and boresprit, would I flame distinctly, Then meet* (*Tem.*, I/2, 200; *Oth.*, II/3, 289; *Cor.*, III/1, 205).

distinguishment 1. Ayrım, fark; 2. Ün, şöhret; 3. Üstünlük: *mannerly distinguishment leave out Betwixt the prince and beggar* (*Wint. Tale*, II/1, 86).

distract 1. Dağınıklık, bölünmüşlük: *Their distract parcels* (*L. Comp.*, 231); 2. Şaşkınlık: *The fellow is distract and so am I* (*Com., Err.*, IV/3, 42; *Jul. Caes.*, IV/3, 155); 3. Zihinsel dağınıklık; 4. Çılgınlık; 5. Delilik: *Better I were distract, So should my thoughts be sever'd from my griefs* (*Lear*, IV/6, 281; *Ham.*, IV/5, 2; *Tw. Night*, V/1 280).

distract, to 1. Ayırmak, dağıtmak, bölmek: *Distract your army* (*Ant. & Cleo.*, III/7, 43; *Oth.*, I/3, 323); 2. Şaşırtmak, aklını karıştırmak, sersemletmek: *The news distracts me!* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 134; *Oth.*, II/3, 256); 3. Çıldırtmak; 4. Delirtmek: *poverty hath distracted her* (*Hen. IV–2*, II/1, 107).

distracted Şaşkın, aklı karışık: *this distracted globe* (*Ham.*, I/5, 97; *Timon*, III/4, 113; *All's Well*, V/3, 35).

distractedly [Konudan] Ayrı bir biçimde, ilgisi olmadan: *speak in starts destractedly* (*Tw. Night*, II/2, 21; *L. Compl.*, 28).

distraction 1. Bölünme, ayrı durma; 2. Tarafsızlık: *His power went out in such distractions as Beguil'd all spies* (*Ant. & Cleo.*, III/7, 76); 3. Çılgınlık; 4. Delilik; 5. Zihinsel düzensizlik: *the distraction of this madding fever* (*Sonn.*, CXIX, 8).

distrain, to 1. Malların yasal sahipliğini almak, borcu üstlenmek: *My father's goods are all distrain'd and sold* (*Rich. II*, II/3, 131); [dolayısıyla] el koymak: *Hath here distrain'd the Tower to his use* (*Hen. VI–1*, I/3, 61); 2. Paylaşmak: *supply it with one gender of herbs or distract it with many* (*Oth.* I/3, 323).

distraught Zihnen çökmüş, deliliğe eğilimli: *distraught and mad with terror* (*Rich. III*, III/5, 4; *Rom. & Jul.*, IV/3, 49).

distressful Emekle, terle, zorlukla kazanılan: *distressful bread* (*Hen. V*, IV/1, 270).

distribute, to [Adaleti] Uygulamak, yerine getirmek: *the ministers That doth distribute it* (*Cor.*, III/3, 99).

distrustful Çekingen: *Distrustful recreants, Fight till the last gas* (*Hen. VI–1*, I/2, 126).

disturb Rahatsız olma (etme), sıkıntı: *my sweet sleep's disturbs* [ff. *disturbers*; qq. 1-6 *disturbs*] (*Rich. III*, IV/2, 73).

disvalue, to Küçültmek, kötülemek: *her reputation was disvalued In levity* (*M. Meas*, V/1, 221).

disvouch, to Tersini söylemek, yalanlamak, ters gitmek: *Every letter he hath writ hath disvouch'd other* (*M. Meas.*, IV/4, 1).

dive, to [argo] Yankesicilik yapmak [takr. 1600 tarihlerinden itibaren ve 17. yy. Ben Jonson: "*In using your nimbles* [*fingers*], *in diving the pockets*", diye yazmıştır. bkz, Partridge, 261/2].

dive-dapper [Lat. *Podiceps ruficollis*] Bir tür küçük dalgıç kuşu: *a dive-dapper peering through a wave* (*Ven. & Adon.*, 86).

divers 1. Çeşitli: *divers philosophers hold that ...* (*Mer. Wives Win.*, I/1229; *Jul. Caes.*, IV/1, 20; *Hen. V*, I/2, 84); *divers of Antonio's creditors* (*Mer. Ven.*, III/1, 113); [*Hen. VIII*, V/2, 53'teki "*new opinions, Divers and dangerous*" tümcesinde, *divers* eski kullanımı ile "yanlış" ya da "aykırı" anlamında kullanılmıştır]. **2.** Aykırı, türünün farklı olanı: *Time travels in divers paces with divers persons* (*As You Like*, III/2, 308; *Hen. IV–2*, III/1, 53; *Hen. V*, I/2, 184).

divest, to 1. Giysisini çıkartmak: *Divesting them for bed* [qq.; ff. *Devesting*] (*Oth.*, II/3, 186); **2.** Soyunmak ve kendisini teşhir etmek: *That you divest yourself* [ff. *devest*] (*Hen. V*, II/4, 78; *Lear*, I/1, 49).

dividable Paylaşılabilen, bölünebilen: *dividable shares* (*Troil. & Cres.*, I/3, 105).

dividant Bölünmüş, ayrılmış: *Twinn'd brothers ... Whose procreation ... and birth Scarce is dividant* (*Timon*, IV/3, 5).

divided 1. Tamamlanmamış, mükemmel olmayan: *she a fair divided excellence, Whose fullness of perfection lies in him* (*John*, II/1, 439); **2.** Kişilerin ya da şeylerin arasında dağıtılmış, paylaştırılmış: *divided draught* (*Timon*, I/2, 48); **3.** Belli belirsiz, yarıyarıya bastırılmış: *Yet sometime a divided sigh* (*Two Nob. K.*, II/1, 41).

dividual, in sex Farklı cinsler arasındaki aşk

divine[1] Rahip, kutsanmış kişi: *Apollo's great divine* (*Win. Tale*, III/1, 19);

divine[2] Ölümsüz, kutsanmış: *my divine soul* (*Rich. II*, I/1, 38).

divinely Dindarca: *most divinely vow'd* (*John*, II/1, 237; *Rich. III*, III/7, 62).

divineness İnsanüstü mükemmeliyet: *divineness No elder than a boy* (*Cym.*, III/6, 43).

diviner Bilici, kâhin: *this ... diviner, ... told me what privy marks I had about me* (*Com. Err.*, III/2, 140).

division 1. Müzikte çeşitleme, varyasyon: *the lark makes sweet division* (*Rom. & Jul.*, III/5, 29; *Hen. IV–1*, III/1, 208; *Mac.* IV/3, 96); [dolayısıyla, mec.] varyasyon, modülasyon: *abound I the division of each several crime, Acting it many ways* (*Mac.*, IV/3, 95); **2.** Taburların ya da süvari taburlarının kesin miktarı: *his divisions ... Are in three heads* (*Hen. IV–2*, I/3, 70); **3.** [dolayısıyla] doğru düzenleme: *the division of a battle* (*Oth.*, I/1, 23).

divorce Ayrılığa neden olan şey: *as the long divorce of steel falls on me* [örn. celladın baltası] (*Hen. VIII*, II/1, 76; *Timon*, IV/3, 381; *Ven. & Adon.*, 932).

divulge, to [Bir kimsenin] Şöyle ya da böyle olduğunu ilan etmek: *divulge Page himself for a secure and witful Actaeon* (*Mer. Wives Win.*, III/2, 42; *Tw. Night*, I/5, 260).

divulging Tanınma, bilinme: *To keep it from divulging* (*Ham.*, IV/1, 22).

dizzy, to Aklı karışmak, karıştırmak: *dizzy with more clamour Neptune's ear* [q. 2u

dosie; q. 2c *dazzie*; qq. 4-6 *dizzie*] (*Troil. & Cres.*, V/2, 174; *Ham.*, V/2, 114).

dizzy-eyed Gözü dönmüş: *Dizzy-ey'd fury* (*Hen. VI–1*, IV/7, 11).

do, to 1. [*Do to death, do dead*] Ölüme terk etmek: *who should do the Duke to death?* (*Hen. VI–2*, III/2, 179; *Much Ado*, V/3, 3; *Hen. VI–3*, I/4, 108); **2.** Rolünü oynamak, icra etmek: *You may do it extempore* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 68; *Much Ado*, II/1, 117; *Mid. N. Dr.*, I/2, 26); **3.** [Emir kipi] Devam et, hadi: *Do! Do!* (*Troil & Cres.*, II/1, 42; *Tem.*, IV/1, 239); **4.** [*Do with*] Onunla *day hath nought to do what's done by night* (*Lucrece*, 1092); **5.** [Gizli yazınsal ifade] Cinsel ilişkide bulunmak: *I have done thy mother* (*Titus*, IV/2, 76); **6.** Yeterli olmak: *all would not do* (*Hen. IV–1*, II/4, 170; *M. Meas.*, I/2, 112; *As You Like*, I/2, 115); **7.** [*Do good*] Başarılı olmak: *I shall do good* (*Win. Tale*, II/2, 52); **8.** [*Do withal*] Başka türlü davranmak; **9.** Yardım etmek: *I cannot do withal* (*Mer. Ven.*, III/4, 72).

docked [Bir yere] Koymak: *dock'd in sand* (*Mer. Ven.*, I/1, 27).

doctrine 1. Öğretme, ders: *A doctrine of obedience* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 31; *L. Lab. Lost*, IV/3, 298; *Rom. & Jul.*, I/1, 238); **2.** Öğrenim: the schools, *Embowell'd of their doctrine* (*All's Well*, I/3, 241).

document Öğretimin bir bölümü, ders: *A document in madness* (*Ham.*, IV/5, 178).

do de Soğuktan dişlerin birbirine çarpması: *Tom's a cold – O do de, do de, do de* (*Lear*, III/4, 58).

dodge, to Tilki gibi kurnaz ve hilekâr olmak: *dodge And palter in the shifts of lowness* (*Ant. & Cleo.*, III/11, 62).

doff, to bkz. *daff.*

dog 1. [*Dog at*] Üstat olma, mahir olma: *a dog at all things* (*Tw. Night*, II/3, 60; *Two Gent. Ver.*, IV/4, 13); **2.** [*The dog's name*] "R" harfi; çünkü köpek hırlamasını çağrıştırır: *R- that's the dog's name* (*Rom. & Jul.*, II/4, 203).

dog-ape [Lat. *Cynocephalus*] Köpeğe benzeyen maymun: *th' encounter of two dog-apes* (*As You Like*, II/5, 27).

dog-bolt [Küçük görme sözcüğü] Aşağılık, sefil [15. ve 17. yy.lar; sonradan arkaik sayılmıştır. Partridge, 267/2]

dog-days Kuzey yarımkürede sıcaklığın en yüksek olduğu 3 Temmuz-15 Ağustos dönemi: *twenty of the dog-days now reigns in's nose* (*Hen. VIII*, V/3, 42).

dogfish Küçük köpekbalığı [Bir kimseyi aşağılamak için de kullanılırdı] *Pucelle or puzzle, Dolphin or dogfish* (*Hen. VI–1*, I/4, 107).

dog-fox 1. Erkek tilki; **2.** [mec.] İşini bilen kurnaz kişi: *the policy of those crafty ... rascals ... that ... dog-fox, Ulysses* (*Troil. & Cres.*, V/4, 11).

dogged Köpek gibi: *Now for the bare-pick'd bone of majesty Doth dogged war bristle his angry crest* (*John*, IV/3, 149); [dolayısıyla] acımasız, kötü: *these dogged eyes* (*John*, IV/1, 128; *Hen. VI–2*, III/1, 158).

dog-hearted Acımasız, zalim: *his dog-hearted daughters* (*Lear*, IV/3, 45).

dog-hole 1. İnsanın yaşayamayacağı kadar pis ve düzensiz yer; **2.** Köpek yuvası: *France is a dog-hole* (*All's Well*, II/3, 274).

dog in a doublet "Gözü pek kararlı kişi" [Grose, 3. Baskı. 16. yy. başından itibaren; eskiden ayı avında onları korumak için Alman av köpeklerine giydirilen deri yelek. Partridge, 267/2].

dog in a doublet, a (mere) Aşağılık, acınacak kişi [halk deyimi; Northall, 1577; sonradan lehçe. Partridge, 267/2].

dog in a doublet, proud as a [deyim] Çok kibirli kişi [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Partridge, 267/2].

dog that bit you, a hair of the [halk deyimi] Bir gece önceki içkinin aynısı [takr. 1546'dan önce ortaya çıkmıştır. Partridge, 268/1].

dog-leech [argo] Şarlatan [16. yy.dan itibaren, 18. yy.a kadar. Partridge, 267/2].

dog's-leather Köpek derisinden yapılan meşin: *He shall have this skins of our enemies, to make dogs-leather of* (*Hen. VI–2*, IV/2, 24).

dog-trick [**dogs trick**] [argo] Aşağılık, pis bir hareket ya da hile [16. yy.dan iti-

baren; standart İngilizce'de *dogs trick*. Partridge, 268/1].

dog-weary Çok yorgun: *I have watch'd so long That I am dog-weary* (*Tam. Shrew*, IV/2, 60).

doing 1. Eylem, aksiyon, performans: *ignorant tongues, which ... yet will be the chronicles of my doing* (*Hen. VIII*, I/2, 74; *Rich. III*, II/2, 90; *Cor.*, I/9, 40); [çoğul] *hide your doings* (Cor., I/9, 23); 2. [Yazınsal dil] Cinsel birleşme: *Doing is activity, and he will still be doing* (*Hen. V*, III/7, 99; *All's Well*, II/3, 233).

doit Değeri az olan Danimarka parası: *I cannot be baited one doit of a thousand pieces* (*Per.*, IV/2, 51; *Tem.*, II/2, 32; *Cor.*, IV/4, 17).

dole[1] 1. Hisse, pay: *what dole of honour Flies where you bid it* (*All's Well*, II/3, 169); 2. Yaşamda insana düşen pay, yazgı: *happy man be his dole* (*Hen. IV–1*, II/2, 76; *Mer. Wives Win.*, III/4, 65; *Tam. Shrew*, I/1, 140).

dole[2] 1. Üzüntü, keder: *weighing delight and dole* (*Ham.*, I/2, 13); 2. Ölünün ardından ağlama, yas: *making such pitiful dole* (*As You Like*, I/2, 130; *Two Nob. K.*, I/5, 3); 3. Acınacak nesne: *What dreadful dole is here!* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 278).

dollar Shakespeare döneminde, Alman parası Thaler'e İngilizlerin verdikleri ad ve İspanyolların sekiz reallik gümüş parası: *Till he disbursed ... Ten thousand dollars* (*Mac.*, I/2, 62; *Tem.*, II/1, 18).

dolphin [*Dauphin*'in varyantı] Veliaht: *Charles, the dolphin* (*Hen. VI–1*, V/3, 37; *John*, V/1, 32; *Hen.* V, I/2, 288).

dom(m)erar, dummerer Sağır numarası yapan dilenci [16. yy. ortasından itibaren. Harman. bkz. Partridge, 279/1].

domination Sömürge: *The dominations, royalties, and right of this ... boy* (*John*, II/1, 176).

dominator Hükümdar, efendi: *sole dominator of Navarre* (*L. Lab. Lost*, I/1, 220; *Titus*, II/3, 31).

domineer, to Şamatalı şölen düzenlemek: *revel and domineer* (*Tam. Shrew*, III/2, 224).

dominical [*Dominical letter*] Eski almanaklarda kırmızı renkte basılan harf; Pazar günleri de kırmızı kod numarası gösterilirdi; aynı zamanda kızıl saçlı kadınlar için kullanılan bir deyimdi: *My red dominical, my golden letter* (*L. Lab. Lost*, V/2, 44).

doom Yargı (*Hen. VI–2*, III/1, 281).

doom, to Suçlamak, ayıplamak (*Two Nob. K.*, V/1, 156).

doom 1. Yargı, hüküm: *for three remains a heavier doom* (*Rich. II*, I/3, 148; *Titus*, V/3, 182); 2. Kıyamet: *dreadful trumpet, sound the general doom* (*Rom. & Jul.*, III/2, 67; *Mac.*, IV/1, 117); 3. Ölüm: *If yet your gentle souls ... be not fix'd in doom perpetual* (*Rich. III*, IV/4, 12; *Mer. Wives Win.*, V/5, 58; *Sonn.*, XIV, 14); 4. [*Day of doom*] İnsanın yaşamındaki son gün: *To change blows with thee for our day of doom* (*Rich. II*, III/2, 189; *Titus*, II/3, 42).

doom, to 1. Hüküm vermek: *the gods doom him after* (Cor., I/8, 6); 2. Suçlamak: *To doom th' offenders ...* (*Rich. III*, III/4, 65; *John*, IV/3, 39; *Titus*, III/1, 47); 3. Emretmek, buyurmak: *to doom my brother's death* (*Rich. III*, II/1, 103; *Titus*, IV/2, 114); 4. Karar vermek: *Nobly doom'd!* (*Cym.*, V/5, 420).

doomsday Hüküm günü, kıyamet günü, insanın yaşamındaki son gün: *Doomsday is near, die all, die merrily* (*Hen. IV–1*, IV/1, 134; *Rom. & Jul.*, V/3, 234; *Rich. III*, V/1, 12; *Hen. VI–3*, V/6, 93; *Rom. & Jul.*, V/3, 233).

don [İspanyol etkisi] 1. Beyefendi, efendi; 2. Sahip: *Don Worm, his conscience* (*Much Ado*, V/2, 84). [aynı zamanda bkz. *Dan*]

done 1. Uzlaşılmış, anlaşma yapılmış, anlaştık!: *A match! 'tis done* (*Tam. Shrew*, V/2, 74; *Tem.*, II/1, 32; *Cor.*, I/4, 2); 2. Yıkılmış, her şeyini yitirmiş, bitmiş: *though there my hope be done* (*All's Well*, IV/2, 65; *Rich. II*, I/1, 183; *Ham.*, III/2, 162).

door 1. Taraf, cihet, yön: *is the wind in that door?* [İşler o yöne mi eğilimli?] (*Hen. IV–1*, III/3, 88); 2. [*Speak within door*] Sesi alçaltma, yüksek sesle konuşmama:

[qq.*dores*] (*Oth.*, IV/2, 144); 3. [*Out of door*] Zahiri, dıştan görünebilen: *All of her that is out of door most rich!* (*Cym.* I/6, 15).

door-keeper 1. Pezevenk; 2. Kaltaban: *thou damned door-keeper!* (*Per.*, IV/6, 118; Per., 165).

door particulars Ev işleri ya da özel işler: *these domestic door particulars* [qq. 1-2; ff. *these domestic and particular broils*] (*Lear*, V/1, 30).

dormouse Uykulu gibi sessiz ve hareketsiz kişi: *your dormouse valour* (*Tw. Night*, III/2, 19).

dotage 1. Zekâ geriliği, zihinsel zayıflık: *He may enguard his dotage with their powers* (*Lear*, I/4, 326); 2. Aşırı düşkünlük: *by their ... voluntary dotage of some mistress* (*Oth.*, IV/1, 27).

dotant Bunama: *a decay'd dotant* (*Cor.*, V/2, 44).

dote, to 1. Aptalca konuşmak ve hareket etmek: *franticly she doteth* (*Ven. & Adon.*, 1059); 2. Aşırı düşkün ya da aşık olmak: *You dote on her that cares not for your love* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 82; *Ham.*, V/2 189; *Ven. & Adon.*, 837).

doter Gözü kapalı seven kişi: *It mourns that painting ... Should ravish doters with a false aspect* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 256).

doting 1. Çok seven: *the doting title of a mother* (*Rich. III*, IV/4, 300; *Lucrece*, 1064); 2. Budala: *Peace doting wizard, peace!* (*Com. Err.*, IV/4, 58).

double[1] Keskin dönüş: *He cranks and crosses with a thousand doubles* (*Ven. & Adon.*, 682).

double[2] 1. [Yılan gibi] Çatal dilli: *snakes with double tongue* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 9); 2. [mec.] yalancı, hilekâr: *You have a double tongue within your mask* [örn. "maskeyi tutmak" için yapılan dile de gönderme var] (*L. Lab. Lost*, V/2, 245); 3. İki kişinin imzasıyla: *his double vouchers* (*Ham.*, V/1, 105); 4. [*As double as*] İki misli güçlü ya da etkili: *a voice potential As double as the Duke's* (*Oth.*, I/2, 14); 4. [*Double Beer*] Sert bira (*Hen. VI–2*, II/3, 64); 5. [*Double man*] Hayalet (*Hen. IV–1*, V/4, 138).

double[3] 1. İki kez: *make assurance double sure* (*Mac.*, IV/1, 83; *All's Well*, II/3, 239; *Win. Tale*, V/3, 107); 2. Hilekârca, aldatıcı bir biçimde: *if you should deal double with her* (*Rom. & Jul.*, II/4, 168); 3. [*Double fatal*] İki yönden öldürücü: Yay yapılan porsuk ağacı ile zehirli böğürtlen: *to bend their bows of double-fatal yew* (*Rich. II*, III/2, 117).

double, to 1. Misli olmak: *Thy fifty yet doth double five and twenty* (*Lear*, II/4, 259); [mec.] *honourable, And doubling that, most holy* (*Cym.*, III/4, 177); 2. [İçkili olmanın etkisiyle] Kekeleyerek konuşmak: *This knaves tongue begins to double* (*Hen. VI–2*, II/3, 91).

double-henned İki tavuklu [yani iki karılı]: *my double-henned sparrow* [örn. Oenone ile Helen'in kocası olan Paris'e gönderme. Elizabeth döneminde "Sparrow" şehveti temsil ederdi] (*Troil. & Cres.*, V/7, 11).

doublet 1. Erkekler tarafından, 14. -18. yy.lar arasında giyilen, vücudu sıkı sıkıya saran giysi: *Is not ... my doublet as fresh as the first day I wore it?* (*Tem.*, II/1, 103; *Tam. Shrew*, ind. /2, 9; *Hen. IV–1*, II/4, 74); 2. [*doublet and hose*] tipik erkek kıyafeti: *doublet and hose ought to show itself courageous to petticoat* (*As You Like*, II/4, 6]; [bu giysi aynı zamanda üstüne daha sıcak tutacak bir şey giyilemeyen türdendi]: *in your doublet and hose, this raw rheumatic day?* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 46; *Hen. VI–2*, IV/7, 51).

double-vantage, to İki misli kazanç elde etmek: *Doing thee vantage, double-vantage me* (*Sonn.*, LXXXVIII, 12).

doubt 1. Zan, kuşku, tahmin, varsayım: *'Tis a shrewd doubt* (*Oth.*, III/3, 188 ve 429); 2. Korku: *The doubt is that he will seduce the rest* (*Hen. VI–3*, IV/8, 37; *Cym.*, IV/4, 14); 3. [*In doubt*] Belirsiz, anlaşılmaz: *speaks things in doubt That carry but half sense* (*Ham.*, IV/5, 6).

doubt, to 1. Kuşkulanmak: *I doubt sone foul play* (*Ham.*, I/2, 255) 2. Kaygılanmak: *You ... That love the fundamental part of state More than you doubt the*

change on't (*Cor.*, III/1, 152; *Oth.*, III/3, 19); 3. Kendinden korkmak: *I doubt me* (*Timon*, I/2, 154).

doubtful 1. Kuşkulu: *I am doubtful that you have been ... bosom'd with her* (*Lear*, V/1, 12; *Tw. Night*, IV/3, 27); vehimli: *dwell in doubtful joy* (*Mac.*, III/2, 7; *John*, V/1, 36); 2. Korkan, korkulu: *this doubtful strife* (*Hen., VI* –1, IV/1, 151; *Com. Err.*, I/1, 68)

doubtfully 1. Kararsız bir biçimde: *being ignorant to whom it goes, I writ at random, very doubtfully* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 111); 2. Anlaşılmaz bir biçimde, belirsizce: *the oracle Hath doubtfully pronounc'd* [örn. kehanetlerin tipik özelliği belirsizliktir] (*Timon*, IV/3, 122; *Com. Err.*, II/1, 50); 3. Müthiş bir biçimde: *he struck ... so doubtfully, that I could scarce understand them* (*Com. Err.*, II/1, 53).

doubtless 1. Korkusuz; 2. Kuşkusuz: *I am doubtless I can purge Myself* (*Hen. IV–1*, III/2), 20; *pretty child, sleep doubtless* (*John*, IV/1, 129).

dough-baked [argo] Geri zekâlı [16. yy.ın ikinci yarısından itibaren; 19. yy.ın sonuna kadar; Wycherly, 1675: "*These dough-baked, senseless, indocile animals, women*". Partridge, 275/1].

dout, to [mec.] Söndürmek: *dout them with superfluous courage* (*Hen. V*, IV/2, 11; *Ham.*, IV/7, 191). [f. 1 *doubts*; *Ham.*, IV/7, 191'de, qq.; ff. 2, 4 *drown(e)s*].

dove Saf, masum: *she's a lamb, a dove, a fool to him!* (*Tam. Shrew*, III/2, 157).

dower 1. Kocanın vasiyeti ile kadına bırakılan mülk: *he ... That can assure my daughter greatest dower* (*Tam. Shrew*, II/1, 343); 2. Çeyiz, drahoma: *Hath brought me up to be your daughter's dower* (*All's Well*, IV/4, 19).

dowered Malik, haiz: *Dow'r'd with our curse* (*Lear*, I/1, 204).

dowlas Kaba kumaş: *Dowlas, fifty dowlas* (*Hen. IV–1*, III/3, 69).

dowl(e) Yumuşak tüy: *One dowle that's in my plume* (*Tem.*, III/3, 65).

down [Ünlem] Anlamsız ballad nakaratı: *And down, down adown-a* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 43; *Ham.*, IV/5, 17 1).

down-gyved Köstek ya da bağ gibi sarkan: *his stockings ... down-gyved to his ankles* (*Ham.*, II/1, 77).

downright[1] [sıf.] 1. Dikey, vertikal: *a downright blow* (*Hen. VI–2*, II/3, 90; *Hen. VI–3*, I/1, 12); 2. Doğrudan, kesin bir biçimde: *this downright way of creation* (*M. Meas.*, III/2, 105; *Hen. V*, V/2, 144; *Oth.*, I/3, 249).

downright[2] [zarf] 1. Dosdoğru, hemen: *and felt I not downright?* (*Ven. & Adon.*, 645); 2. Tamamen, açık ve seçik bir biçimde: *they'll mock us now downright* (*L. Lab. Lost*, V/2, 289; *Rom. & Jul.*, III/5, 128); 3. Kesin bir biçimde: *You have heard him swear downright he was* (*As You Like*, III/4, 29).

down-roping İnce ipler gibi sarkık (*Hen. V*, III/5, 23 ve IV/2, 48). [bkz. *roping*].

down sleeves Sarkık yenler, manşonlar: *lac'd with silver, set with pearls, down sleeves, side sleeves* (*Much Ado*, III/4, 20).

dowsets Erkeklik bezi, husye: *May the stag thou huntest stand long ... And the ladies eat his dowsets!* (*Two Nob K.*, III/5, 156).

doxy Dilencinin sevgilisi: *with heigh, the doxy over the dale!* [*doxey, doccy, doxe*] (*Win. Tale*, IV/3, 2).

dozens, by Bir düzine değişik biçimde

drab Fahişe, hayat kadını: *he keeps a Trojan drab* (*Troil. & Cres.*, V/1, 96; *Hen. VI–2*, II/1, 153).

drabbing Fahişelerle ilişkisi olma (*Ham.*, II/1, 26).

drachma Antik dönemde gümüş para: *he gives, To every several men, seventy-five drachmas* (*Jul. Caes.*, III/2, 243).

draff Domuz yemi, mutfak süprüntüsü: *prodigals lately come from swine-keeping, from eating draff and husks* [ff.; q. 3 *draugh*] (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 107; *Hen. IV–1*, IV/2, 35).

dragon's tail Ayın kabolmaya yüz tuttuğu hilal biçimi: *under the dragons tail* (*Lear*, I/2, 129).

drain, to Süzmek, damla damla akıtmak: *to drain Upon his face an ocean of salt tears* (*Hen. VI–2*, III/2, 142).

dram 1. Eczacıların "ounce"ın sekizde birine tekabül eden ağırlık ölçüsü [dolayısıyla çok küçük bir miktar]: *every dram of woman's flesh is false* (*Win. Tale*, II/1, 138; *Timon*, V/1, 151; *All's Well*, II/3, 221); 2. Sıvının sekizde bir tutan ölçüsü [dolayısıyla çok küçük bir doz]: *let me have A dram of poison* (*Rom. & Jul.*, V/1, 60; *Win. Tale*, I/2, 320); 3. [*Drams*] Zehir: *Those that with cords, knives, drams, precipitance* (*Two Nob. K.*, I/1, 142).

draught Lağım çukuru *Sweet draught! ... sweet sewer* (*Troil. & Cres.*, V/1, 75; *Timon*, V/1, 102).

draw, to 1. Bir aracı çekmek; 2. [mec.] El birliği ile hareket etmek: *Think every bearded fellow that's but yok'd May draw with you* (*Oth.*, IV/1, 67; *Troil. & Cres.*, V/5, 44); 3. Ok atmak için yayı çekmek: *as you draw your bow* (*Tam. Shrew*, V/2, 47); *draw your arrows to the head!* (*Rich. III*, V/3, 339); [objesiz fiil] *Look ye draw home enough* (*Titus*, IV/3, 3 ve IV/3, 64); 4. Keman yayı çekmek, keman çalmak: *I will bid thee draw, as we do the minstrels, draw to pleasure us* (*Much Ado*, V/1, 126); 5. Geminin su çekmesi: [objesiz fiil] *greater hulks draw deep* (*Troil. & Cres.*, II/3, 266); 6. Toplamak, toplanmak: *That such an army could be drawn in France* (*John*, IV/2, 118; *Cor.*, II/3, 253; *Hen. IV–1*, III/1, 88); 7. Geri çekmek, geri almak: *Go wash thy face, and draw the action* (*Hen. IV–2*, II/1, 149; *Hen. VI–3*, V/1, 25); 8. Fıçıdan içki çekmek, bu mesleği yürütmek: *he shall draw, he shall tap* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 10); 9. Sonuna kadar boşaltmak: ... *tapsters; they will draw you* [anlam 11'e uygun şaka] (*M. Meas.*, II/1, 205); 10. Para almak ya da bahis kazanmak: *seest ... the rich stake drawn* (*Win. Tale*, I/2, 248; *Mer. Ven.*, IV/1, 87; *Lear*, I/1, 85); [mec.] *That, swoopstake, you will draw both friends and foe* (*Ham.*, IV/5, 143); 11. Getirmek; 12. Kazanmak: *must draw me That which my father loses* (*Lear*, III/3, 23; *Cym.*, III/3, 18); 13. [Mizahi] Bağırsaklarını çıkarmak: *Drawn in a flattering table of her eye! Hang'd ... And quarter'd* (*John*, II/1, 504; *Much Ado*, III/2, 22); 14. Taslağını yazmak, düzenlemek: *I will draw a bill of properties* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 105; *Mer. Ven.*, IV/1, 394; *Tam. Shrew*, III/1, 70).

draw dry-foot, to Ayak izlerini koklayarak iz sürmek: *A hound that runs counter, and yet draws dry-foot well* (*Com., Err.*, IV/2, 39).

draw on, to 1. Sonuca neden olmak: *that ... Thou draw not on thy dagger* (*Hen. VI–3*, III/3, 75); 2. Cezbetmek, ayartmak, dikkatini çekmek: *draw him on to his confusion* (*Mac.*, III/5, 29); 3. Yaklaşmak: *The hour draws on* (*Mer. Wives Win.*, V/3, 23; Mer. Wives Win., V/5, 2; *Mid. N. Dr.*, I/1, 2).

draw out, to 1. Genişletmek, uzatmak: *My forward shall be drawn out all in length* (*Rich. III*, V/3, 293; *Jul. Caes*, III/1, 100); 2. Seçmek: *Artesius, that best knowest How to draw out fit to this enterprise* (*Two Nob. K.*, I/1, 160).

draw up, to 1. Sıraya koymak, düzenlemek: *draw up your powers* (*Lear*, V/1, 51); 2. Soluk almak: *draws up her breath* (*Ven. & Adon.*, 929).

drawer Meyhanede bira dağıtan adam: *draws him on the drawer* (*Rom. & Jul.*, III/1, 9; *Mer. Wives Win.*, II/2, 159; *Hen. IV–1*, II/4, 7).

drawers [Sadece çoğul] Süslü çorap. [16. yy. ortasından 18. yy.a kadar. Harman; Head; Grose. kayn. Belki giyip çıkarıldığı için. Partridge, 279/1-2].

drawn 1. Kılıcını çekmiş: *Here villain, drawn and ready* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 402; *Tem.*, II/1, 308; *Rom. & Jul.*, I/1, 70); 2. [*Drawn fox*] Yuvasından çıkartılmış tilki [bunun için de tekrar yuvasına dönmek için kurnazlıklar düşünüyor]: *no more truth in thee than in a drawn fox* (*Hen. IV–1*, III/3, 113); 3. [*Drawn of*] Boşaltılmış: *the purse too light, being drawn o heaviness* (*Cym.*, V/4, 165).

dread[1] Çok saygı duyulan biri: *wondrous dread!* (*Ven. & Adon.*, 635).

dread[2] **1.** Müthiş; **2.** Korkunç: *his dread trident* (*Tem.*, I/2, 206); **3.** Huşu içinde, korkuyla karışık saygı ile: *our dread liege* (*Hen. VI–2*, V/1, 17; *Ham.*, III/4, 108).

dread, to [Bir şey için] Kaygı duymak: *Dreading any love, the loss whereof still fearing!* (*Pass. Pilg.*, VII, 10).

dread-bolted Şiddetli gök gürültüsü ve yıldırımların eşliğinde: *the deep dread-bolted thunder* (*Lear*, IV/7, 32).

dreadful Dehşetli: *In dreadful secrecy* (*Ham.*, I/2, 207; *Rich. III*, I/1, 8; *Oth.*, II/3, 175).

dreadfully 1. Çok [Elizabeth dönemi İngilizcesinde, 1600 yıllarından itibaren "very" anlamında. Partridge, 279/2]; **2.** Korku verici: *apprehends death no more dreadfully but as a drunken sleep* (*M. Meas.*, IV/2, 143); **3.** Müthiş bir biçimde: *I am most dreadfully attended* (*Ham.*, II/2, 269).

dreg [Genellikle çoğul, her zaman mec.] **1.** Bir şeyin değersiz parçası; **2.** Bozulmuş şey: *What too curious dreg espies my sweet lady in the fountain of our love?* (*Troil. & Cres.*, III/2, 65; *Timon*, I/2, 233; *Sonn.*, LXXIV, 9); **3.** Artık, kalıntı, artakalan: *till the dregs of the storm be past* (*Tem.*, II/2, 40; *Rich. III*, I/4, 121; *Cor.*, V/2, 77).

dress, to 1. Toprağı işlemek: *set to dress this garden* (*Rich. II*, III/4, 73 ve 56); **2.** Atı ehlileştirmek: *That horse that I so carefully have dress'd* (*Rich. II*, V/5, 80).

dressing 1. Yeniden moda olan: *They are but dressings of a former sight* (*Sonn.*, CXXIII, 4); **2.** Büro süslemesi: *in all his dressings* (*M. Meas.*, V/1, 56).

dribbling Okun hedefin dışına düşmüş, zayıf atış: *the dribbling dart of love* (*M. Meas*, I/3, 2).

drift 1. Şiddetli yağmur [kurşun yağmuru]: *Our thunder ... Shall rain their drift of bullets on this town* (*John*, II/1, 412); **2.** Hedef, eğilim, niyet: *The sole drift of my purpose* (*Tem.*, V/1, 29; *Ham.*, IV/7, 151; *Rom. & Jul.*, II/3, 55); **3.** Tasarı, özet, plan: *will to plot this drift* (*Two Gent. Ver.*, II/6, 43; *Rom. & Jul.*, IV/1, 114; *Troil. & Cres.*, III/3, 113; *Hen. VI–3*, I/2, 46).

drift winds Güçlü, sert rüzgârlar

drink İçki alemi: *His days are foul and his drink dangerous* (*Timon*, III/5, 73; *Ant. & Cleo.*, II/7, 105).

drink, to 1. Soluk almak: *forc'd to drink their vapour* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 213); **2.** Sağlığa ya da onura içmek: *spend our flatteries to drink those men* (*Timon*, I/2, 137); **3.** [*Out drink*] Masanın altına yuvarlanacak kadar içmek: *he drinks you, with facility, your Dane dead drunk* (*Oth.*, II/3, 82; *Ant. & Cleo.*, II/5, 21).

drive, to 1. Üstüne saldırmak: *the hounds Should drive upon thy ... limbs* (*Titus*, II/3, 64; *Ham.*, II/2, 472); **2.** [*Let drive*] Vurmak: *Four rogues ... let drive at me* (*Hen. IV–1*, II/4, 196 ve 223); **3.** [*Drive away*] Zaman geçirmek: *To drive away the time till Falstaff come* (*Hen. IV–1*, II/4, 28); [Geçmiş zaman kipi bazen *drove*, örn. *drove great Mars to faction* (*Troil & Cres.*, III/3, 190); [edim çekimiyle yapılan sıfat]: *droven*, örn. *Had we done so ... we had droven them home* (*Ant. & Cleo.*, IV/7, 5)].

driven 1. [Kar'a ilişkin] Yığılmış kar: *as white as driven snow* (*Win. Tale*, IV/4, 216); **2.** [Kuş tüyüne ilişkin] Havalandırılmış: *My thrice-driven bed of down* (*Oth.* I/3, 231).

drive to the book, to Birini yeminli ifade vermeye zorlamak

drollery 1. Kukla gösterisi: *A living drollery* (*Tem.*, III/3, 21); **2.** Komik resim: *for thy walls, a pretty slight drollery* (*Hen. IV–2*, II/1, 144).

drone Tek bir notada ses çıkaran gaydanın bas sesi: *the drone of a Lincolnshire bagpipe* (*Hen. IV–1*, I/2, 76).

drooping chair İleri geri sallanabilen koltuk: *When ... age ... Should bring thy father to his drooping chair* (*Hen. VI–1*, IV/5, 5).

drop 1. Renkli benek: *like the crimson drops I' th' bottom of a cowslip* (*Cym.*, II/2,

38); 2. [Kısaltılmışı] Gözyaşı: *drops full salt* (*Tem.*, I/2, 155; *Ven. & Adon*, 981; *Lucrece*, 1228); 3. [Kısaltılmışı] Kan damlası: *the drops that we have bled together* (*Cor.*, V/1, 10; *Hen. V*, III/5, 25; *Troil. & Cres.*, IV/5, 133); 4. [mec.] Küçük bir miktar: *a drop of patience* (*Oth.*, IV/2, 53; *Mer. Ven.*, II/2, 186; *Cym.*, IV/2, 304).

drop, to Sökün etmek: *Then comes, dropping after all, Apemanius* (*Timon*, I/2, sa.)

drop forth, to Ortaya çıkarmak, üretmek: *drop forth such ... invention* (*As You Like*, III/2, 237; As You Like, IV/3, 34).

drop in for, to Bir şey için uğramak: *do not drop in for an afterloss* (*Sonn.*, XC, 4).

dropping 1. Sırılsıklam bir şekilde: *With a dropping industry they skip From stem to stern* (*Per.* IV/1, 62); 2. [*Voice*] Ağlamaklı bir sesle, [*eye*] yaşlı gözlerle: *a dropping eye.* (*Ham.*, I/2, 11).

dropsied Şişirilmiş: *a dropsied honour* (*All's Well*, II/3, 128).

drossy Hafifmeşrep, vakarsız, havai: *the drossy age* (*Ham.* V/2, 189).

drouth Kuruluk, nemsizlik: *crickets ... Are the blither for their drouth* (*Per.*, III/ Gower, 8; *Ven. & Adon.*, 544).

drovier Sığır satıcısı: *that's spoken like an honest drovier* (*Much Ado*, II/1, 194).

drown, to Tamamen sarhoş etmek: *a third* (*draught*) *drowns him* (*Tw. Night*, I/5, 133).

drowsy Uyku getiren: *drowsy syrups* (*Rom. & Jul.*, IV/1, 96).

drug Zehirli ya da zarar verici bileşim [terkip]: *abus'd her delicate youth with drugs or minerals That weakens motion* (*Oth.*, I/2, 74; *Ham.*, III/2, 255; *Titus*, I/1, 154).

drug-damned Zehir olduğu için lanetli: *That drug-damn'd Italy hath outcraftied him* (*Cym.*, III/4, 15).

drum Yeniden kendine gelme yeri: *I could wish this tavern were my drum!* (*Hen. IV–1*, III/3, 206).

drumble, to Yavaş hareket etmek: *Look how you drumble!* (*Mer. Wives Win.*, (III/3, 147).

dry 1. Şiddetli; 2. Vahim; 3. Sert: *dry basting* (*Com. Err.*, II/2, 63); 4. [Harekete, jeste ilişkin] Aptal, sersem: *This jest is dry to me* (*L. Lab. Lost*, V/2, 373; *Tw. Night*, I/5, 41; *As You Like*, II/7, 39); 5. [Susamış, böylece] İstekli: *so dry he was for sway* (*Tem.*, I/2, 112); 6. Kısır, çorak: *his ambition is dry* (*Troil. & Cres.*, II/3, 224). [Kuru el yaşlılık ve iktidarsızlık sayılırdı: *Have you not ... a dry hand, a yellow cheek, a white beard* (*Hen. IV–2*, I/2, 181; *Tw. Night*, I/3, 73)].

dry, to Beynin özünü yitirmesine neden olmak: *Have I laid my brain in the sun and dried it, that it wants matter ...* (*Mer Wives Win.*, V/5, 135; *Ham.*, IV/5, 155).

dry-beat, to Sopayla dövmek: *all dry-beaten with pure scoff!* (*L. Lab. Lost*, V/2, 263; *Rom. & Jul.*, III/1, 79; Rom & Jul., IV/5, 123).

dub, to 1. Şövalyelik payesini görüşmek ya da danışmak: *dub me knight* (*Tw. Night*, III/4, 235; *Hen. IV–2*, V/3, 74; *Hen. V*, IV/8, 86); 2. Bir konuyu görüşmek: *dub him presently* (*Hen. VI–3*, II/2, 59); 3. [Böylece] Birini vekarla makamına oturtmak: *dubb'd them gentlewomen* (*Rich. III*, I/1, 62); 4. Hakaretle yeri göstermek: *dub thee with the name of a traitor* (*Hen. V*, II/2, 120).

ducat 1. Altın para: *Dead, for a ducat, dead!* (*Ham.*, II/2, 362; Ham., III/4, 24; *M. Meas.*, III/2, 126); 2. İtalya'da gümüş para: *two sealed bags of ducats* (*Mer. Ven.*, II/8, 18; *Tw. Night*, I/3, 22; *Two Gent. Ver.*, I/1, 137).

ducdame Falcı [Rom. *dukra me* = falını söyleyeyim]: *Ducdam, duckdame, duckdame!* (*As You Like*, II/5, 54).

dudgeon Hançer kabzası için kullanılan bir çeşit tahta: *on thy blade and dudgeon gouts of blood* (*Mac.*, II/1, 46).

duds 1. Giysi; 2. Pırtı giysi (argo).

due[1] 1. Borç: *the due and forfeit of my bond* (*Mer. Ven.*, IV/1, 37; *Timon*, II/2, 16); 2. Adalet, haklı karar: *due o' th' verdict* (*Hen. VIII*, V61, 131); 3. Hak: *the due of birth* [doğum olayısıyla hak] (*Mac.*, III/6, 25, *Troil. & Cres.*, I/3, 106).

due[2] [sıf.] **1.** [Gemiciliğe ilişkin] Doğrudan, rotadan sapmadan: *Holding due course to Harflew* (*Hen. V*, III/ch., 17; *Oth.*, I/3, 34); **2.** Uygulanabilir, uygun: *'tis a saying, sir, not due to me* (*Win. Tale*, III/2, 58).

due[3] [zarf] Hakkıyla, uygun bir biçimde: *duer paid to the hearer than the Turk's tribute* (*Hen. IV–2*, III/2, 307).

due audience Dikkat çekme: *and have not Due audience of the gods* (*Two Nob. K.*, I/2, 83).

due, to Nasip etmek: *I thy enemy due thee withal* (*Hen. VI–1*, IV/2, 34).

duello Düello kuralları ve etiketi: *the duello he regards not* (*L. Lab. Lost*, I/2, 179; *Tw. Night*, III/4, 307).

duke, to [*Duke it*] Dükü oynamak: *Lord Angelo dukes it well in his absence* (*M. Meas.*, III/2, 94).

dull 1. Hantal: *A savour that may strike the dullest nostril* (*Win. Tale*, I/2, 421; *Com., Err.*, V/1, 317); [mec.] *The woods are ... deaf, and dull* (*Titus*, II/1, 128); **2.** Duyuları zayıf: *the dullest scent* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 24); **3.** Yavaş, hareketsiz, "lapacı": *spur my dull revenge* (*Ham.*, III/2, 226 ve IV/4, 33; *Hen. IV–1*, IV/2, 80; *Rich. III*, II/2, 92); **4.** Ağır, uykulu: *dull lead* (*Mer. Ven.*, II/7, 8; *Ham.*, III/2, 226); **5.** Yumuşak, huzur verici: *some dull and favourable hand* (*Hen. IV–2*, IV/5, 2); **6.** Kasvetli, hüzün verici: *dumps so dull and heavy* (*Much Ado*, II/3, 71; *Rom. & Jul.*, I/4, 21; *Sonn.*, XCVII, 13); **7.** Keskin değil, kör [bıçak vb.]: *the ... knife was dull and blunt* (*Rich. III*, IV/4, 227); **8.** Açık değil, belirsiz; **9.** Loş, kapalı [hava]: *Is not their climate foggy, raw, and dull* (*Hen. V*, III/5, 16; *Hen. IV–2*, IV/3, 98; *Cym.* II/4, 41).

dull-eyed 1. Sezgileri zayıf, anlayışı kıt: *a ... dull-ey'd fool* (*Mer. Ven.*, III/3, 14); **2.** İyi görmeyen, bulanık gören: *dull-ey'd melancholy* (*Per.*, I/2, 2).

dumb, to Susturmak: *Deep clerks she dumbs* [f. 1 *dumbe*] (*Per.*, V/Gower, 5; *Ant. & Cleo.*, I/5, 50).

dumb-discoursive Bir şey söylemeden ayartan, cezbeden kişi: *a still and dumb-discoursive devil* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 90).

dumbly Konuşmadan, bir şey söylemeden: *dumbly have broken off* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 98; *Rich. II*, V/1, 95; *Ven. & Adon.*, 1059).

dummy Sağır ve dilsiz kişi [16. yy. ikinci yarısından itibaren; eskisi *dumb*. Partridge, 287/1]

dump Melankolik melodi ya da şarkı: *their instruments Tune a deploring dump* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 84; *Much Ado*, II/3, 71); melodi: *play me some merry dump* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 107).

dumps [*The dumps*] Melankoli nöbeti, depresyon [16. -20. yy.lar. arası. Partridge, 287/2].

dun Grimsi kahverengi: *If snow be white ... her breasts are dun* (*Sonn.*, CXXX, 3; *Mac.*, I/5, 51). [*Rom. & Jul.*, I/4, 41'de, *'dun's the mouse ... If thou art Dun, we'll draw thee from the mire'* tümcesiyle *"done"* sözcüğü çağrıştırılmıştır; aynı zamanda köylerde bir kütük ile oynanan *'Dun is the mire'* adlı eski bir noel oyununa gönderme yapılmıştır].

dung İğrenç, pis bir şey: *never palates more the dung* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 7).

dungy İğrenç, kötü, menfur: [mec.] *the whole dungy earth* (*Win. Tale*, II/1, 157; *Ant. & Cleo.*, I/1, 35).

dup, to [*Do up*'ın kısaltılmışı] Açmak: *dupp'd the chamber door* (*Ham.*, IV/5, 53).

durance 1. Hapsedilme, mahpusluk: *in base durance and contagious prison* (*Hen. IV–2*, V/5, 34; *L. Lab. Lost*, III/1, 128; *Tw. Night*, V/1, 276); **2.** Dayanıklılık: *is not a buff jerkin a most sweet robe of durance?* [anlamlar 1 ve 3 üzerine söz oyunu] (*Hen. IV–1*, I/2, 43). **3.** Dayanıklı kumaştan giysi [örn. hapishane giysisi]: *suits of durance* [anlamlar 1 ve 2 üzerine söz oyunu] (*Com. Err.*, IV/3, 27).

dure, to Katlanmak, dayanmak: *an't might be, To dure ill, dealing fortune* (*Two Nob. K.*, I/3, 5).

dusky Loş, gölgeli, belirsiz: *the dusky torch* (*Hen. VI–1*, II/5, 122).

dust 1. Toz zerresi, kuru herhangi bir şeyin zerresi: *each dust, each straw* (*John*, III/4, 128; *All's Well*, V/3, 55; *Rich. II*, II/3, 91); **2.** [argo] Mangır, para [takr. 1600'dan itibaren, Partridge, 289/2].

dust and shadow Bir lahitin kapağı ve barınağı

dusty Toz toprak olmuş, ölüp gitmiş: *mighty states ... are grated To dusty nothing* (*Troil. & Cres.*, III/2, 189); *Lighted fools The way to dusty death* (*Mac.*, V/5, 23).

duteous Görev bilinci olan, işine bağlı: *duteous to the vices of thy mistress* (*Lear*, IV/6, 253; *Cym.*, V/5, 86; *Lucrece*, 1360).

duty 1. Saygı: *All adoration, duty, and observance* (*As You Like*, V/2, 96; *Mid. N. Dr.*, V/1, 101; *Tw. Night*, III/1, 95; *Cardenio*, IV/4, 1703); **2.** Övgü, kompliman; **3.** kutlama: *Stay not thy compliment. I forgive thy duty* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 143; *Hen. IV–1*, V/2, 55; *Hen. VIII*, I/2, 61); **4.** Gereken, beklenen: *have thy duty* (*Tam. Shrew*, IV/1, 37).

dwell, to 1. Bir yerde kalmayı ya da bir şeyi sürdürmek: *dwell darkly with you* [örn. sende gizli kalmalı] (*All's Well*, IV/3, 11; *Mer. Ven.*, I/3, 155; *Hen. VIII*, III/2, 133); **2.** Güvenmek; **3.** Bağlı olmak: *for to be wise and love ... dwells with gods above* (*Hen. VIII*, III/2, 459; *Troil. & Cres.*, I/3, 336; Troil. & Cres., III/2, 157).

dwell on (upon), to 1. Bir şey üzerinde sürekli olarak durmak: *Fain would I dwell on form* (*Rom. & Jul.*, II/2, 88; *Mer. Wives Win.*, II/2, 242); **2.** Bir şeyi sürdürmek: *vows ... And ... interchange of ... discourse Which ... friends should dwell upon* (*Rich. III*, V/3, 239).

dweller [*Dweller on*] Titiz, disiplin meraklısı: *dwellers on form and favour* (*Sonn.*, CXXV, 5).

dwelling İkametgâh, ev: *my dwelling Pisa* (*Tam. Shrew*, IV/5, 55; *Hen. IV–2*, V/3, 5; *As You Like*, III/2, 342).

E

eager 1. Hırçın; 2. Sivri dilli: *With eager compounds we our palate urge* (*Sonn.*, CXVIII, 2); 3. Aksi, ters: *curd, like eager droppings into milk, The ... blood* (*Ham*, I/5, 69); 4. Isırıcı, keskin: *it is a nipping and eager air* (*Ham.*, I/4, 2); *vex him with eager words* (*Hen. VI–3*, II/6, 68) 5. Ateşli ve fevri kişi: *Conceit and grief an eager combat fight* (*Lucrece*, 1298; *Rich. II*, V/3, 75; *Hen. VI–3*, I/4, 3).

eagerly Amansızca: *So went to bed; where eagerly his sickness Pursu'd him still* (*Hen. VIII*, IV/2, 24).

eagle-sighted Güneşe bakabilecek kadar güçlü, keskin göz: *What peremptory eagle-sighted eye Dares look upon the heaven of her brow* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 222).

eagle-winged Yükseklerde uçan, yüksekler-de süzülen: *the eagle-winged pride Of ... ambitious thoughts* (*Rich. II*, I/3, 129).

eale [Belki] Kötülük ya da kötülüğü besleyen şey: *the dram of eale* [qq. 2-3 *eale*; qq. 4-6 *ease*; f. 1 ya da q. 1'de bu geçişyok] (*Ham.*, I/4, 36).

ean, to [Kuzu] Doğurmak: *ere the poor fools will ean* (*Hen. VI–3*, II/5, 36).

eaning [*Eaning time*] Kuzunun doğacağı saat: *ewes, Who then conceiving did in eaning time Fall parti-Colour'd lambs* (*Mer. Ven.*, I/3, 87; *Per.*, III/4, 6).

eanling Yeni doğmuş kuzu: *the eanlings which were streak'd and pied* (*Mer. Ven.*, I/3, 79).

ear 1. [*About* (*one's*) *ears*] Sert ceza: *Or shall we beat the stones about thine ears* (*Hen. VI–3*, V/1, 108; *Rom. & Jul.*, III/1, 81; *Hen. V*, III/7, 84); 2. [*By the ears*] Uyuşmazlık nedeniyle tartışma: *The Florentines and Senoys are by th' ears* (*All's Well*, I/2, 1; *Cor.*, I/1, 233); 3. [*In ear and ear*] Kulaktan kulağa: *arraign in ear and ear* (*Ham.*, IV/5, 94); 4. [*In the ear*] İşitme uzaklığında: *I'll be plac'd ... in the ear Of all their conference* (*Ham.*, III/1, 184); 5. [*O'er ears*] Boğulmuş: *I be o'er ears* (*Tem.*, IV/1, 213); 6. [*Shake one's ears*] Eşek kulaklarına gönderme yaparak alay etme: *Go shake your ears* (*Tw. Night*, II/3, 125). [bkz. *Jul. Caes.*, IV/1, 26'daki "*turn him off to shake his ears And graze in commons*" tümcesi.]

ear, to[1] Toprağı işlemek, tohumlamak, geliştirmek, terbiye etmek: *To ear the land* (*Rich. II*, III/2, 212; *All's Well*, I/3, 48; *Ant. & Cleo.*, I/2, 120).

ear, to[2] 1. Dinlemek, işitmek: *I eared her language, lived in her eye* (*Two Nob. K.*, III/1, 29). 2. [*Have s. o. 's ear abused*] Kötü danışman tarafından herhangi birini yanlış yola sevketmek [deyim]

ear-bussing [konuşanın dudakları, dinleyenin kulağına dokunarak] Kulağa fısıldayan: *the news ... the whisper'd ones, for they are yet but ear-bussing arguments* [qq.; f. 1 *ear-kissing*] (*Lear*, II/1, 8).

ear-kissing bkz. *ear-bussing*.

earl Kont: *this French earl!* (*All's Well*, III/5, 12; *Hen. V*, IV/8, 103; *Hen. VI–1*, V/5, 34).

earn, to Özleyerek yas tutmak: *The heart of Brutus earns to think upon* (*Jul. Caes*, II/2, 129; *Hen. V.*, II/3, 6).

earnest Bir işi garanti altına almak için ödenen avans: *I have had earnest* (*Win. Tale*, IV/4, 646; *Two Gent. Ver.*, II/1, 157; *Com. Err.*, II/2, 24; *Hen. V.*, V/1, 58).

earth 1. Ülke: *This earth of majesty* (*Rich. II*, II/1, 41; *John*, II/1, 344; *Hen. VIII*, III/1, 143); mülk: *lady of my earth* (*Rom. & Jul.*, I/2, 15); 2. Ruhsuz, ölü herhangi bir şey: *thou little better thing than earth* (*Rich. II*, III/4, 78; *Lear*, V/3, 262); 3. Beden, gövde, vücut: *the center of my sinful earth* (*Sonn.*, CXLVI, 1).

earthed Gömülmüş: *When he is earth'd, hath here almost persuaded* (*Tem.*, II/1, 225).

earthen Toprağa ilişkin: *Of this small earthen instrument* (*Cardenio*, II/1, 702).

earthly 1. Toprakta bulunan: *an earthly sepulchre* (*Hen. VI–3*, I/4, 17); 2. bkz. *earthy*, anlam 2.

earth-vexing İnsan yaşamını zora sokan: *this earth-vexing smart* (*Cym.*, V/4, 42).

earthy 1. Kabaca maddi: *her earthy ... commands* (*Tem.*, I/2, 273; *Com. Err.*, III/2, 34); 2. [Toprak gibi] Soluk ve cansız: *the dead man's earthy cheeks* (*Titus*, II/3, 229; *Hen. VI–2*, III/2, 147).

ease 1. [*Do a (person) ease*] Birini memnun etme ya da birine yardım etme: *may it do him ease* (*Tam. Shrew*, V/2, 179; *Ham.*, I/1, 131; *Hen. VI–3*, V/5, 72); 2. Kolaylık: *an attempt of ease and gain* (*Oth.*, I/3, 29); kolayca: *I should do it With much more ease* (*Tem.*, III/1, 30); 3. [*at what ease*] ne kadar kolay: *At what ease might corrupt minds procure knaves* (*Hen. VIII*, V/1, 131); 4. [Çoğul] Rahatlama çareleri: *seek about for eases* (*Oth.*, V/10, 55).

easeful Dinlendirici, huzur verici: *his easeful western bed* (*Hen. VI–3*, V/3, 6).

easily 1. Rahatça: *To bear him easily hence* (*Oth.*, V/1, 83; *As You Like*, III/2, 320); 2. Düzgünce, serbestçe: *your wit ... goes easily* (*Much Ado*, V/1, 158).

easiness 1. Kayıtsızlık: *Custom hath made it in him a property of easiness* (*Ham.*, V/1, 68); 2. Kolaylık: *that shall lend a kind of easiness To the next abstinence* (*Ham.*, III/4, 166); 3. Hoşgörü: *Out of our easiness and childish pity* (*Hen. VIII*, V/2, 60).

easy[1] [sıf.] 1. Uysal: *Your lady being so easy* (*Cym.*, II/4, 47; *Hen. V*, II/2, 125; *Hen. VIII*, III/2, 356); 2. [*easy for*] her şeye açık: *I would your spirit were easier for advice* (*Win. Tale*, IV/4, 505); 3. Önemsiz: *purchas'd at an easy price* (*Titus*, III/1, 196; *John*, III/1, 207; *Hen. IV–2*, V/2, 71); 4. [*Easily* anlamında] Kolayca: *you shall as easy prove that I husbanded her* (*All's Well*, V/3, 125; *Mac.*, II/3, 137; *Sonn.*, CIX, 3).

easy[2] [zarf] Kolayca: *you shall as easy Prove that I husbanded her* (*All's Well*, V/3, 125; *Mac.*, II/3, 137; *Sonn.*, CIX, 3).

easy-held [sert ve baskılı değil] Ilımlı: *her easy-held imprisonment* (*Hen. VI–1*, V/3, 139).

eat, to 1. [*Eat the air*] Sözcükler, sözler ve umutlarla beslenmek, hava cıvayla doymak: *I eat the air, promise-cramm'd* (*Ham.*, III/2, 94; *Hen. IV–2*, I/3, 28); 2. [*Eat iron, eat (a) sword(s)*] Bıçaklanmak: *'A should not bear it so, 'a should eat swords first* (*Troil. & Cres.*, II/3, 217; *Much Ado*, IV/1, 275; *Hen. VI–2*, IV/10 28).

eat bull-beef, to [Argo] Güçlenmek ya da haddini bilmemek [16. yy. ikinci yarısından itibaren 19. yy.a kadar; Gosson, 1579. Partridge, 126/1].

ebb 1. [*At ebb*] Göz pınarlarının kuruması: *with mine eyes (never since at ebb)* (*Tem.*, I/2, 436); 2. [*His ebbs, his flows*] Onun kaprisi (*Troil. & Cres.*, II/3, 130).

ebb, to [mec.] Güçte gerilemek, çökmek: *To ebb Hereditary sloth instructs me* (*Tem.*, II/1, 222; *As You Like*, II/7, 73; *Oth.*, III/3, 458).

ebbed Gücü gerilemiş, çökmüş, zayıflamış: *the ebb'd man* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 43).

ebon [*Ebony* = abanoz gibi] Siyah, kara: *Rouse up revenge from ebon den* (*Hen. IV–2*, V/5, 37; *L. Lab. Lost*, I/1, 243; *Ven. & Adon.*, 948).

ebrew [*Hebrew*] İbrani, Yahudi: *an Ebrew Jew* (*Hen. IV–1*, II/4- 179). [14. yy.dan 17. yy.a kadar genel kullanım]

ecce signum [Lat.] İşarete bak! (*Hen. IV–1*, II/4, 169).

eche, to İdareli kullanarak yetiştirmek, katık etmek: *To eche it, and to draw it*

out in length (*Mer. Ven.*, III/2, 23; *Per.*, III/Gower, 13).

ecstacy 1. Normal ruh durumunda olmamak, geçici delilik, çılgınlık: *Nor sense in ecstacy was ne'er so thrall'd* (*Tem.*, III/3, 108; *Ham.*, II/1, 102; Ham., III/4, 74; *Much Ado*, II/3, 167; *Titus*, IV61, 125); 2. Trans, kendinden geçme: *laid good 'scuses upon your ecstacy* (*Oth.*, IV/1, 79); 3. Sevinç deliliği, büyük haz duyma: *O love be moderate, allay thy ecstacy* (*Mer. Ven.*, III/2, 111).

edge 1. Kesici silah, kılıç: *Stain all your edges on me* (*Cor.*, V/6, 112; *Hen. IV–2*, III/2, 267; *Hen. V*, II/1, 22); 2. Şiddetli istek: *Affection's edge* (*Tam. Shrew*, I/2, 73; *Rich. II*, I/3, 296; *M. Meas.*, I/4, 60); 3. [*Give (a person) an edge*] Özendirme, kışkırtma, gayrete getirme: *give him a further edge* (*Ham.*, III/1, 26); 4. Dar bir uçurumda tehlikeli patika [sırat köprüsü]: *he walk'd ... on an edge, More likely to fall in than to get o'er* (*Hen. IV–2*, I/1, 170); 5. En son nokta: *the edge of all extremity* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 68).

edged Keskinleştirilmiş: *with spirit of honour edged More sharper than your swords* (*Hen. V*, III/5, 38; *Hen. VI–1*, III/3, 52).

edify, to Öğretmek, bilgi vermek: *I knew you must be edified by the Margent* (*Ham.*, V/2, 155; *Oth.*, III/4, 14).

Edward shovel-board IV. Edward döneminde çıkarılan büyük ebatta olan para [şiling]: *two Edward shovel-boards, that cost me two shilling and two pence apiece* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 156).

eel-skin bkz. *elf-skin.*

e'er [*Ever*] Daima, herhangi bir zamanda vb.: *the third man that e'er I saw* (*Tem.*, I/2, 446; *Troil., & Cres.*, I/1, 27; *Tw. Night*, I/1, 22).

effect 1. Düşünülmüş sonuç, amaç: *Base men, that use them to so base effect* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 73; *Hen. VI–1*, V/4, 102; *Oth.*, I/3, 105); 2. [*to effect*] amaç için: *I have written to effect;* 3. [dolayısıyla] önem, önemlilik: *to effect, more than all* (*Titus*, IV/3, 60; *Lear*, III/1, 52); 4. Anlam, kıssadan hisse: *the effect of this good lesson* (*Ham.*, I/3, 45; *As You Like*, IV/3, 35; *John*, IV/1, 38) 5. Dış görünüş: *what effects of passion shows she?* (*Much Ado*, II/3, 107; *M. Meas.*, III/1, 24; *L. Compl.*, 202); 6. Dışadönük davranışlar, hareketler: *do the effects of watching* (*Mac.*, V/1, 10); 7. [*large effects*] gösteriş, abartılı hareketler (*Lear*, I/1, 131); 8. Bir eylemle elde edilmesi gereken şey: *those effects for which I did the murder* (*Ham.*, III/3, 54); 9. İcra, eylem, tamamlama, gerçekleştirme: *attain'd th' effect of your own purpose* (*M. Meas.*, II/1, 13; *Mac.*, I/5, 47; *Two Gent. Ver.*, I/1, 50); 10. Gerçeklik, realite; 11. Fiil, olay, keyfiyet: *Our wishes ... May prove effects* (*Lear*, IV/2, 15; *Troil. & Cres.*, V/3, 109).

effect, to 1. Durum üretmek: *our good will effects Bianca's grief* (*Tam. Shrew*, I/1, 86; *Hen. VI–1*, V/1, 15); 2. Etkilemek: *effect your rage with speed!* (*Troil. & Cres.*, V/10, 6).

effectless Verimsiz: *to effectless use* (*Titus*, III/1, 76; *Per.*, V/1, 53).

effectual 1. Etkisi olan: *stands in effectual force* [örn. etkilemeli, etkisi olmalı] (*Two Gent. Ver.*, III/1, 225); 2. Kesin, nihai: *Or else conclude my words effectual* (*Hen. VI–2*, III/1, 41; *Titus*, V/3, 43).

effectually 1. İstenilen sonuçla: *Your bidding shall I do effectually* (*Titus*, IV/4, 107); 2. Gerçekte, gerçek olarak: *mine eye ... Seems seeing, but effectually is out* (*Sonn.*, CXIII, 14).

effeminate 1. Çelimsiz; 2. Erkeksi olmayan: *young wanton and effeminate boy* (*Rich. II*, V/3, 10; *Hen. VI–1*, I/1, 36; *Troil. & Cres.*, III/3, 218); 3. Erkeğe yakışmayan zaafları olan, yumuşak: *Shall we last conclude effeminate peace?* (*Hen. VI–1*, V/4, 107); 4. Duyarlı, sevecen, yumuşak: *gentle, kind, effeminate remorse* (*Rich. III*, III/7, 211).

effigies Benzerlik: *as mine eye doth his effigies witness ... in your face* (*As You Like*, II/7, 193).

effuse Dökme, dökülme: *much effuse of blood* (*Hen. VI–3*, II/6, 28).

effusion 1. [Kan ya da gözyaşı] Dökme, akıtma: *th' effusion of our blood* (*Hen. V*, III/6, 130; *John*, V/2, 49; *Hen. VI–1*, V/1, 49); **2.** Dökülmüş, akıtılmış olan: *The mere effusion of thy proper loins* [örn. senin öz çocukların] (*M. Meas.*, III/1, 30).

eftest [Dogberry'nin çarpıtması] En kolay, en rahat: *the eftest way* (*Much Ado*, IV/2, 36).

eftsoons 1. Az sonra, yakında: *eftsoons I'll tell thee* (*Per.*, V/1, 255); **2.** Raslantısal; **3.** Ara sıra: *That I, poor man, might eftsoons come between And chop on some cold thought!* (*Two Nob. K.*, III/1, 12).

egal, egall Eşit: *an egall yoke* (*Mer. Ven.*, III/4, 13; *Titus*, IV/4, 4).

egally Eşit olarak: *egally ... to all estates* (*Rich. III*, III/7, 213).

egg Değersiz, aşağılık: *steal ... an egg out of a cloister* (*All's Well*, IV/3, 250; *Win. Tale*, I/2, 161); [birine hakaret etmek için kullanılırdı] *What you egg! Young fry of treachery!* (*Mac.*, IV/2, 83).

eggs come in with five [argo] Geyik muhabbeti, boş konuşma

egg-shell Değersiz nesne: *Even for an egg-shell* (*Ham.*, IV/4, 53).

eglantine Yabani gül: *With sweet musk-roses and with eglantine* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 252; *Cym.*, IV/2, 223).

egma [*Enigma* sözcüğünün bozuk, kırsal kullanımı] Muamma, bilinmeyen şey: *No Egma, no riddle* (*L. Lab. Lost*, III/1, 71).

ego et rex meus [Lat.] *Ben ve kralım* (*Hen. VIII*, III/2, 314).

egregious Dikkate değer: *Ay me, most credulous fool, Egregious murderer, thief ...* (*Cym.*, V/5, 211).

egress and regress [huk.] Giriş çıkış hakkı ya da özgürlüğü: *thou shalt have egress and regress* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 217).

Egyptian 1. Çingene: *That hankerchief Did an Egyptian to my mother give* (*Oth.*, III/4, 56); **2.** [*Egyptian thief*) *Theagenes ile Chariclea* adlı antik Yunan masalında, sevdiği Chariclea'yı öldürme girişiminde bulunan Theagenes: *Why should I not ... Like to th' Egyptian thief at point of death, Kill what I love?* (*Tw. Night*, V/1, 118).

eight [*In eight and six*] Ballad'ın normal, değişken sekiz-altı heceli ölçüsü: (*Mid. N. Dr.*, III/1, 24).

eight-penny Cüzi, önemsiz değerde (beş para etmez]: *A trifle, some eight-penny matter* (*Hen. IV–1*, III/3, 104).

eisel Sirke: *Woo't drink up eisel ...?* [f. 1 *esile*; q. 1 *vessels*; qq. 2-4 *esill*] (*Ham.*, V/1, 270; *Sonn.*, CXI, 10).

either 1. Birbiri; **2.** Her biri: *They are both in either's pow'rs* (*Tem.*, I/2, 451; *Hen. V*, II/2, 106; *Rom. & Jul.*, II/6, 29); **3.** [*Either which*] Ya bu ya öteki: *My virtue or my plague, be it either which* (*Ham.*, IV/7, 13).

eke Aynı zamanda, de, dahi, bir de: *I ... shall eke unfold* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 96; *Mid. N. Dr.*, III/1, 100).

eke, to 1. Artırmak, çoğaltmak: *To eke it* (*Mer. Ven.*, III/2, 23); **2.** [*Eke out*] Eklemek, tamamlamak: *to eke out that* (*All's Well*, II/5, 74; *As You Like*, I/2, 196).

elbow [*Rub the elbow*] Memnuniyetini gösterme: *discontents, Which ... rub the elbows at the news Of ... innovation* (*Hen. IV–1*, V/1, 77; *L. Lab. Lost*, V/2, 109).

elbow, to Dürtmek, teşvik etmek: *shame so elbows him* (*Lear*, IV/3, 42).

eld 1. İhtiyarlık: *palsied eld* (*M. Meas.*, III/1, 36); ileri yaş: *virgins and boys, mid-age and wrinkled eld* (*Troil. & Cres.*, II/2, 104); **2.** Eski zaman insanları: *The superstitious idle-headed eld* (*Mer. Wives Win.*, IV/4, 36).

elder[1] [*Heart of elder – heart of oak*'u değiştirerek mizahi kullanım] Zayıf yürekli: (*Mer. Wives Win.*, II/3, 29).

elder[2] **1.** Yaşlı kimse: *the wither'd elder* (*Hen. IV–2*, II/4, 258; *Jul. Caes.*, I/2, 7); **2.** Senatör: *Most reverend ... elders* (*Cor.*, II/2, 41).

elder[3] [sıf.] 1. Daha yaşlı: *No elder than a boy* (*Cym.*, III/6, 44; *Mer. Ven.*, IV/1, 251); 2. Daha sonraki döneme ait, daha ilerideki: *elder days* (*Rich. II*, II/3, 43; *Cym.*, V/1, 14).

elder-gun Oyuncak silah, kurusıkı silah: *That's a ... shot out of an elder-gun* (*Hen. V*, IV/1, 198).

eldest En eski, en önceki: *Your eld'st acquaintance cannot be three hours* (*Tem.*, V/1, 186; *Ham.*, III/3, 37; *Com. Err.*, I/1, 124).

elect, to 1. Seçmek; 2. Tutup çıkarmak: *elect no other king but him* (*Hen. VI–1*, IV/1, 4; *M. Meas.*, I/1, 18).

elements 1. Dünyayı ortaya çıkaran öğeler: hava, su, ateş ve toprak: *Does not our lives consist of the four elements?* (*Tw. Night*, II/3, 10; *Jul. Caes.*, V/5, 73); 2. [dolayısıyla] maddi ya da madde dışı bir bütünün ayrılmaz birimi: *There's little of the melancholy element in her* (*Much Ado*, II/1, 342); 3. [çoğul] gereçler, malzemeler: *the elements once out of it* (*Hen. VIII*, I/1, 48; *Ant. & Cleo.*, II/7, 45; *Tem.*, III/3, 61); 4. Hava, atmosfer ya da gökyüzü: *the complexion of the element* (*Jul. Caes.*, I/3, 128; *Tw. Night*, I/1, 25; *Lear*, III/1, 4); 5. [Çoğul] Atmosferik güçler: *command these elements to silence* (*Tem.*, I/1, 21; *Ant. & Cleo.*, III/2, 40; *Cor.*, I/10, 10); 6. Uygun ya da doğal çevre: *above The element they liv'd in* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 90; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 178; *Tw. Night*, III/4, 124).

eleven and twenty long Tamamen uygun, tıpatıp uyumlu: *That teacheth tricks eleven and twenty long* (*Tam. Shrew*, IV/2, 57).

elf, to Karmakarışık olmak, Arap saçına dönmek: *elf all my hair in knots* (*Lear*, II/3, 10).

elf-locks Birbirine dolanmış, karışık saç: *the elf-locks in foul sluttish hairs* [q. 1 *elfelocks*; qq. 2-3 ve f. 1 *elklocks*] (*Rom. & Jul.*, I/4, 90).

elf-skin [Aşağılamada kullanılırdı] Sıska herif: *you starveling, you elf-skin* (*Hen. IV–1*, II/4, 244). [F *elke-skin*; qq. 1-2 *elsskin*; qq. 3-5 *elfskin*; Hammer *eelskin*].

eliad bkz. *oeillade.*

ell Uzunluk ölçüsü [takriben 30 cm.]: *an ell broad!* (*Rom. & Jul.*, II/4, 84; *Com. Err.*, III/2, 110).

elm Asma makası, üzüm kütüğü bıçağı: *Thou art an elm, my husband, I a vine ...* (*Com., Err.*, II/2, 173).

else 1. Bundan başka; 2. Bunun gibi: *Bastards and else* (*John*, II/1, 276); 3. Başka yerde ya da yönde: *since the substance of your perfect self Is else devoted* (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 124; *Com. Err.*, V/1, 50); 4. Ek olarak, vb.: *His virtues else* (*Ham.*, I/4, 33); 5. Eğer inanmazsan ya da inanılmıyorsa: *the fire is dead with grief ... See else yourself* (*John*, IV/1, 107); 6. [*Nor else*] ve ne de: *A lion fell, nor else no lions dam* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 224); ya da: *Will you give thanks, sweet Kate, or else shall I?* (*Tam. Shrew*, IV/1, 159; *Rich. III*, III/1, 72).

elvish-marked Doğumda kötü cinler tarafından işaretlenmiş: *Thou elvish-mark'd, abortive ... hog!* (*Rich. III*, I/3, 227).

emballing Yeni krala asa verip tahta oturtma töreni: *for little England you'ld venture an emballing* [örn. büyük bir olasılıkla kaba bir anlamda kullahılmıştır] (*Hen. VIII*, II/3, 47).

embarquement 1. Ambargo altında bulunma; 2. [dolayısıyla] engelleme, baskı ve zor kullanma: *Embarquements all of fury* (*Cor.*, I/10, 22).

embassade Büyükelçilik görevi: *When you disgrac'd me in my embassade* (*Hen. VI–3*, IV/3, 32).

embassador [Elizabeth dönemi İngilizcesinde *ambassador* yerine sık kullanılan sözcük] Büyükelçi: *an embassador of love* (*Hen. VI–2*, III/2, 276; *Ham.*, IV/6, 10).

embassage 1. Bir iş için gönderme: *do you any embassage to the Pigmies* (*Much Ado*, II/1, 269); 2. Mesaj, ileti: *expect an embassage* (*Rich. III*, II/1, 3; *L. Lab. Lost*, V/2, 98; *Sonn.*, XXVI, 3).

embassy 1. Büyükelçilik görevi, misyonu: *comes in embassy* (*L. Lab. Lost*, I/1, 134; *John*, I/1, 99; *Troil. & Cres.*, IV/5, 216); 2. Büyükelçinin mesajı, iletimi: *hear the embassy* (*John*, I/1, 6; *L. Lab. Lost*, II/1, 3; *Hen. V*, I/1, 95); 3. İleti [öz. aşk ilanı]: *Loving embassies* [f. 1 *ambassie*] (*Win. Tale*, I/1, 28; *Mer. Wives Win.*, III/5, 129; *Tw. Night.*, I/5, 166).

embattle, to 1. Silahına davranmak: *her defences, which now are ... embattled against me* [örn. silahlarını bana doğrulttu] (*Mer. Wives Win.*, II/2, 251; *John*, IV/2, 200; *Hen. V*, IV/2, 14); 2. Savaşa başlamak: *we shall embattle By th' second hour* (*Ant. & Cleo.*, IV/9, 3).

embayed Körfezde sıkıştırılmış olmak: *If that the Turkish fleet Be not ... embay'd* (*Oth.*, II/1, 18).

ember-eve Yortu arifesi: *On ember-eves and holy-ales* (*Per.*, I/Gower, 6).

emblaze, to Armasının onurunu ileri sürmek: *emblaze the honour* (*Hen. VI–2*, IV/10, 71).

embodied Başkasıyla tek vücut gibi birleşmiş: *I by vow am so embodied yours* (*All's Well*, V/3, 173).

emboss, to [mec.] Avı köşeye sıkıştırıp avlamak: *we have almost emboss'd him* (*All's Well*, III/6, 99).

embossed[1] Şişkin: *embossed sores* (*As You Like*, II/7, 67; *Hen. IV–1*, III/3, 157; *Lear*, II/4, 224).

embossed[2] Büyük uğraşılardan, yorgunluktan ağzı köpüklenmiş: *the poor cur is emboss'd* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 17; *Ant. & Cleo.*, IV/13, 3).

embound, to Kapatmak, hapsetmek: *Which was embounded in this beauteous clay* (*John*, IV/3, 137).

embowel, to 1. Bağırsaklarını çıkartmak: *Embowell'd will I see thee by and by* (*Hen. IV–1*, V/4, 109; *Rich. III*, V/2, 10); 2. [mec.] Boş: *Ebowell'd in their doctrine* (*All's Well*, I/3, 241).

embrace, to 1. Bir dost olarak geri geleni sevgiyle karşılamak: *I did embrace him* (*Cor.*, IV/7, 10; *Timon*, I/1, 44, *Cym.*, III/4, 176); 2. Bir şeye çok sevinmek: *You do embrace your charge too willingly* (*Much Ado*, I/1, 103; *Tw. Night*, II/5, 147, *Rich. II*, I/3, 89); [dolayısıyla] tevekkülle boyun eğmek: *What cannot be eschew'd must be embrac'd* (*Mer. Wives Win.*, V/5 237; *Mac.*, III/1, 136); 3. Kendini bir şeye adamak: *embrace your own safety* (*As You Like*, I/2, 179; *Rich. II*, I/3, 184; *Ant. & Cleo.*, III/13, 56); 4. Kuşatmak, sarmak, etrafını çevirmek: *You'll see your Rome embrac'd with fire* (*Cor.*, V/2, 7); [mec.] *Let grief and sorrow still embrace his heart* (*Tem.*, V/1, 214; *Troil. & Cres.*, III/2, 35).

embraced Besili: *quicken his embraced heaviness* (*Mer. Ven.*, II/8, 52).

embrasure 1. Kucaklaşma; 2. Benimseme: *Our lock'd embrasures* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 37).

embrue [*Imbrue*'nin varyantı].

eminence 1. Avantaj, üstünlük: *You should not have the eminence of him* (*Troil. & Cres.*, II/3, 255); 2. Üstünlüğü kabul etme: *Present him eminence both with eye and tongue* (*Mac.*, III/2, 31).

emmew bkz. *enew*.

empale bkz. *impale*.

emperal İmparator: *one of the Emperal' (s man* (*Titus*, IV/3, 94).

emperial [*Imperial*'ın varyantı] İmparatorluğa ilişkin: *and your mistriship be emperial* (*Titus*, IV/4, 40).

empery 1. Sömürge, dominyon: *Ruling in ... empery O'er France* (*Hen. V*, I/2, 226); 2. Bir prensin egemenliği altındaki ülke: *Your right of birth, your empery* (*Rich. III*, III/7, 136; *Cym.*, I/6, 120); 3. İmparatorluk statüsü, durumu: *thou shalt obtain and ask the empery* (*Titus*, I/1, 2101).

emphasis 1. Duygu yoğunluğu: *whose grief Bears such an emphasis* (*Ham.*, V/1, 253); 2. Kesin ifade: *Be chok'd with such another emphasis!* (*Ant. & Cleo.*, I/5, 68).

emportment Tutkuyla sürüklenme ya da kendinden geçme: *Like old emportment's bastard* (*Two Nob. K.*, I/3, 80).

empire İmparatorun statüsü, durumu: *name thee in election for the empire* (*Titus*, I/1, 183).

empiric 1. Antik dönemde meslekten olmayan ama hastalara bakan ve reçete yazan kişi; 2. [dolayısıyla] şarlatan: *To prostitute our pastcure malady To empirics* (*All's Well*, II/1, 122; *Cor.*, II/1, 117).

empiricutic Uydurma, şarlatanca: *The most sovereign prescription in Galen is but empiricutic* (*Cor.*, II/1, 117).

empleached [*Impleached*'in varyantı]

employ, to Kişiyi görevle bir yere göndermek: *employ me in him* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 70; *Cym.*, II/3, 63).

employment 1. Hizmet: *at your employment* (*John*, I/1, 198); 2. Amaç: *for lewd employments* (*Rich. II*, I/1, 90).

empoison, to 1. Nefret ettirmek; 2. Yok etmek: *How much an ill word may empoison liking* (*Much Ado*, III/1, 86; *Cor.*, V/6, 10).

empty-hearted Duygusuz: *Nor are those empty-hearted whose low sounds Reverb no hollowness* (*Lear*, I/1, 153).

emulate Haris, hırslı: *a most emulate pride* (*Ham.*, I/1, 83).

emulation 1. Haset rekabeti, rakipler arasında anlaşmazlık ya da yarışma: *emulation in the army crept* (*Troil. & Cres.*, II/2, 212; *Jul. Caes.*, II/3, 14; *Hen. VI–1*, IV/1, 113); 2. Başkalarının üstten bakmalarına karşı öfke ya da nefret ya da üstlere duyulan nefret: *an envious fear Of pale and bloodless emulation* (*Troil. & Cres.*, I/3, 134).

emulator Kötüleyici, küçültücü kişi: *an envious emulator of every man's good parts* (*As You Like*, I/1, 143).

emulous 1. [Olumlu anlamda] Hırslı: *mine emulous honour* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 29); 2. [Olumsuz anlamda] Kıskançlık haset: *emulous factions* (*Troil. & Cres.*, II/3, 773).

emure [*immure*'un varyantı].

enact Kararlı, azimli olma: *The close enacts and counsels of thy heart* (*Titus*, IV/2, 118).

enact, to 1. Kararlaştırmak, irade etmek: *It is enacted in the laws* (*Hen. VI–1*, V/4, 123; *Lucrece*, 529); 2. Sahnede bir karakteri oynamak ya da canlandırmak: *I did enact Julius Caesar* (*Ham.*, III/2, 103; *Tem.*, IV/1, 121); 3. Yapmak, yapıp bitirmek: *enacted wonders with his sword and lance* (*Hen. VI–1*, I/1, 122; *Rich. III*, V/4, 2).

enacture Performans, icraat, uygulama: *The violence of either grief or joy Their own enactures with themselves destroy* [qq. *en(n)actors*] (*Ham.*, III/2, 197).

enamelled Doğal, sert ve parlak yüzey: *the snake throws her enamell'd skin* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 255; *Two Gent. Ver.*, II/7, 28; *Com. Err.*, II/1, 109).

enamelled knacks Rengârenk çiçekler

enchafed 1. Heyecanlanmış; 2. Sinirlenmiş: *Their royal blood enchaf'd* (*Cym.*, IV/2, 174); çok öfkeli, ortalığı kasıp kavuran: *the enchafed flood* (*Oth.*, II/1, 17).

enchant, to 1. Büyüyle etkilemek; 2. Büyülenmek: *Each eye that saw him did enchant the mind* (*L. Compl.*, 89; *Hen. VI–1*, III/3, 40; *Oth.*, I/2, 63).

enchanted Büyü gücüne sahip olan: *some enchanted trifle to abuse me* (*Tem.*, V/1, 112; *Mer. Ven.*, V/1, 113).

enchantingly Büyü altındaymış gibi, büyülenmiş gibi: *of all sorts enchantingly belov'd* (*As You Like*, I/1, 168).

enchantment Büyüleyici kadın, dilber: *And you, enchantment* (*Win. Tale*, IV/4, 434).

enchased Mücevherlerle donanmış: *Enchas'd with all the honours of the world?* (*Hen. VI–2*, I/2, 8).

enclog, to Engel olmak: *enclog the guiltless keel* (*Oth.*, II/1, 70).

enclose, to Yakalamak, tutmak, ele geçirmek: *O coz, What passion would enclose thee!* (*Two Nob. K.*, III/1, 30).

encompass, to Kafeslemek, fırsattan yararlanmak: *have I encompass'd you?* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 153).

encompassed Çevresi sarılmış

encompassment Hilesini bozma, kurnazlığını ortaya çıkartma: *this encompassment and drift of question* (*Ham.*, II/1, 10)

encounter 1. Aşıkâne buluşma: *this amiable encounter* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 73; *M. Meas.*, III/1, 251); 2. Sözle sarkıntılık: *To loose encounters of lascivious men* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 41); 3. Hitap üslubu ya da biçimi: *Mark the encounter* (*Ham.*, II/2, 164; *Tam. Shrew*, IV/5, 54; *Win. Tale*, III/2, 49).

encounter, to 1. Buluşmaya gitmek: *The fashion of the world is to avoid cost, and you encounter it* (*Much Ado*, I/1, 98); 2. [Birine ya da şeye] doğru doğrudan gitmek ya da yaklaşmak: *Will you encounter the house?* (*Tw. Night*, III/1, 74); 3. Başa gelmek, belirmek, birden ortaya çıkmak: *Good time encounter her!* (*Win. Tale*, II/1, 20; *Cym.*, I/6, 112).

encounterer Haddini bilmeyen kişi [hem kel hem fodul]: *these encounterers, so glib of tongue* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 58).

encrimsoned Kızılımsı: *the encrimson'd mood* (*L. Compl.*, 201).

encumbered [Kollar] Kavuşturulmuş: *with arms encumb'red* (*Ham.*, I/5, 174).

end 1. Amaç, son hedef: *at the arm's end* [kol boyunca] *As You Like*, II/6, 10; *Tw. Night*, V/1, 285; *Two Nob. K.*, V/3, 75); 2. Parça, alıntı: *odd old ends stol'n forth of holy writ* (*Rich. III*, I/3, 336; *Much Ado*, I/1, 288); 3. Nihai sonuç (*All's Well*, II/2, 63; *Cor.*, V/3, 171); 4. [*and there an end*] Bu işin sonu olacak (*Two Gent. Ver.*, I/3, 65; *Mac.*, III/4, 79); 5. [*have* [*an*] *end*] Tamamlanış, bitiş (*Lear*, V/1, 45; *Ant. & Cleo.*, II/1, 91); (*Sonn.*, XCII, 6); 6. [*for an end*] Kısa kesip sonuçlandırma (*Cor.*, II/1, 244); 7. Ölüm, yıkım: *Either of you to be the other's end* (*Rich. III*, II/1, 15; *Hen. IV–2*, IV/4, 130); 8. [*take his end*] Ölümle karşılaşma (*Hen. VI–2*, I/4, 33); 9. Amaç, hedef: *to as much end As give a crutch to th' dead* (*Hen. VIII*, I/1, 171; *M. Meas.*, I/3, 5; *Ant. & Cleo.*, III/2, 37); 10. Nihai sebep, en son neden: *The Cardinal is the end of this* (*Hen. VIII*, II/1, 40); 11. [*Still an end*] Sürekli olarak: *A slave, that still an end turns me to shame* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 62).

end, to Ekini biçip toplamak: [mec.] *help to reap the fame which he did end all this* (*Cor.*, V/6, 36).

end-all Her şeyi bitiren: *this blow Might be the be-all and the end-all here* (*Mac.*, I/7, 5).

endart, to Okla vurmak: *no more deep will I endart mine eye* (*Rom. & Jul.*, I/3, 98).

endeared 1. Daha değerlenmiş, değeri artmış: *Thy bosom is endeared with all hearts* (*Sonn.*, XXXI, 1). 2. Bağımlı olduğu için zorunlu: *so much endear'd to that lord* (*Timon*, III/2, 31; *Hen. IV–2*, II/3, 11).

ender 1. Sonuç; 2. [dolayısıyla] ölüm: *you, my origin and ender* [örn. yaşamımın ve ölümüm kaynağı] (*L. Compl.*, 222).

ending[1] Ölüm: *the particular endings of his soldiers* (*Hen. V*, IV/1, 156; *John*, V/7, 5; *Lucrece*, 1612).

ending[2] 1. Ölen, ölmekte olan: *This bitter taste Yields his engrossments to the ending father* (*Hen. IV–2*, IV/5, 79; 2. [*Requiem*] Mersiye: *ending anthem* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 242).

endless thing Olanaksız görev ya da iş: *For, to say truth, it were an endless thing* (*Two Nob. K*, prol., 22).

endue bkz. *indue*.

endurance 1. Sabır: *past the endurance of a block* (*Much Ado*, II/1, 239); 2. Mahpusluk, hapsedilme: *to have heard you Without endurance further* [f. 1 *indurance*] (*Hen. VIII*, V/1, 121); 3. Güçlük, sıkıntı, zorluk, meşakkat, cefa: *the thousand part Of my endurance* (*Per.*, V/1, 136).

endure, to 1. Sürdürmek, devam ettirmek: *Youth's a stuff will not endure* (*Tw. Night*, II/3, 52; *Sonn.*, CLIII, 6); 2. Kalmak: *to endure friends* (*Cor.*, I/6, 58; *Lucrece*, 1659).

endure cold iron Kılıç dövüşü için hayatını tehlikeye atma

enemy[1] Şeytan: *O cunning enemy, that ... With saints dost bait thy hook!* (*M. Meas.*, II/2, 79; *Tw. Night*, II/2, 28).

enemy[2] [sıf.] Düşmanca, hasmane: *his enemy king* (*Lear*, V/3, 221; *Mer. Ven.*, IV/1, 447; *Cor.*, IV/4, 24).

enew, to [Kuşla avlama terimi] Atmacanın avını sıkıştırarak suya düşmesini sağlamak: *Whose ... visage and deliberate word ... follies doth enew As falcon doth the fowl!* [f. 1 *emmew*] (*M. Meas.*, III/1, 90).

enfeoff, to Boyunduruğu altına girmek ya da tutsaklığı kabul etmek: [mec.] *Enfeoff'd himself to popularity* (*Hen. IV–1*, III/2, 69).

enfoldings Giysiler: *the air of the court in these enfoldings* (*Win. Tale*, IV/4, 731).

enforce, to 1. Zorla, güçle sürmek: *as swift as stones Enforced from the old Assyrian slings* (*Hen. V*, IV/7, 62; *Hen. IV–2*, IV/1, 71); 2. Fiziksel ya da moral güçle üretmek ya da sağlamak: *enforce a thievish living* (*As You Like*, II/3, 32; *L. Lab. Lost*, III/1, 75; *Timon*, V/4, 45); 3. Baskı kurmak: *flint ... much enforced, shows a hasty spark* (*Jul. Caes.*, IV/3, 112); 4. [dolayısıyla üstünde durmak kışkırtmak, teşvik etmek: *Enforce him with his envy to the people* (*Cor.*, III/3, 3); 5. Yapılacak şeyi desteklemek: *we will enforce his trial* (*Rich. II*, IV/1, 90; *Cor.*, III/3, 21; *Lear*, II/3, 20); 6. Baskılı bir biçimde öne sürmek, vurgulamak: *his glory not extenuated ... nor his offences enforc'd* (*Jul. Caes.*, III/2, 40; *M. Meas.*, V/1, 266; *Cor.*, II/3, 219); 7. [Birine ya da şeye] Sokulmak, bir şeyi ileri iterek sokmak: *enforce mine office* (*All's Well*, II/1, 126).

enforced 1. Irzına geçilmiş, tecavüz edilmiş: *thy mistress enforc'd* (*Cym.*, IV/1, 17; *Mid. N. Dr.*, III/1, 200; *Lucrece*, 668); 2. Mecbur edilmiş, zorlanmış: *this enforced wrong* (*Mer. Ven.*, V/1, 240; *John*, V/2, 30; *Lear*, I/2, 124); 3. Zorlama: *enforced smiles* (*Rich. III*, III/5, 9; *Jul. Caes.*, IV/2, 21).

enforcedly Baskı altında: *thou Dost it enforcedly* (*Timon*, IV/3, 241).

enforcement 1. Zorlama, cebir: *Your mere enforcement shall acquittance me* (*Rich. III*, III/7, 233; *Hen. IV–2*, I/1, 120; *All's Well*, V/3, 107); 2. Şiddet, ırzına tecavüz: *his enforcement of the city wives* (*Rich. III*, III/7, 8).

enfranched Azat edilmiş, serbest bırakılmış: *my enfranched bondman* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 149).

enfranchise, to 1. Siyasal bağımlılıktan kurtarmak: *Take in that kingdom and enfranchise that* (*Ant. & Cleo.*, I/1, 23); 2. Tutukluluktan kurtarmak: *from ... where you imprisoned were He is enfranchised* (*Titus*, IV/2, 125; *Much Ado*, I/3, 33; *Timon*, I/1, 106).

enfreed Serbest bırakılan: *the enfreed Antenor* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 39).

enfreedom, to Serbest bırakmak, özgürlüğünü vermek: *enfreedoming thy person* (*L. Lab. Lost*, III/1, 124).

engage, to 1. İpotek etmek, rehine koymak: *Let all my land be sold –'tis all engaged* (*Timon*, II/2, 146); rehin almak: *to be engag'd in Wales, There without ransom to lie forfeited* (*Hen. IV–1*, IV/3, 95); 2. Şeref sözü vermek, vaat etmek: *I will engage my word to thee* (*Hen. IV–1*, II/4, 514; *Com. Err.*, V/1, 162; *As You Like*, V/4, 166); 3. Verdiği söz ya da yükümlülük ile bağlanmak: *engaged by my oath* (*Rich. II*, I/3, 17; *Much Ado*, IV/1, 331; *L. Lab. Lost*, IV/3, 176); 4. Karmakarışık etmek: *O limed soul, that struggling to be free Art more engag'd!* (*Ham.*, III/3, 69; *Hen. IV–2*, I/1, 180); 5. Gönüllü askere yazılmak: *a quarrel Which hath our several honours all engag'd* (*Troil. & Cres.*, II/2, 124); 6. Bir işe para yatırmak: *Retire, we have engag'd ourselves too far* (*Ant. & Cleo.*, IV/1, 70; *Troil. & Cres.*, V/5, 39).

engagement Söz verdiğini yapma: *All my engagements I will construe to thee* (*Jul. Caes.*, II/1, 307).

engaol, to Hapsetmek: *you have engaol'd my tongue* (*Rich. II*, I/3, 166).

engild, to Parlak bir ışıkla aydınlatmak: *engilds the night* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 187).

engine 1. Bulgu, icat, beceri, ustalık, tasarı: *their promises, enticements ... and all these engines of lust* (*All's Well*, III/3, 19; *Oth.*, IV/2, 216; *Titus*, II/1, 123). 2. Mekanik buluş, tasarı özel düzen, cihaz: *And here an engine fit for my proceeding*

[örn. ip merdiven] (*Two Gent. Ver.* III/1, 138); [mec.] *the engine of her thoughts* [örn. düşüncelerinin dili] (*Ven. & Adon.*, 367); (*Oth.*, III/3, 355; *Troil. & Cres.*, I/3, 208; *Tem.*, II/1, 162); **3.** Savaş silahı: *mortal engines* [örn. top] [*Oth.*, III/3, 355; *Tem.*, II/1, 162; *Troil. & Cres.*, II/3, 134); **4.** İşkence aleti: *Which, like an engine, wrench'd my frame of nature* (*Lear*, I/4, 268).

engine bent Mancınık ya da yay gibi, gerilmiş fırlatılmaya hazır savaş silahı: *Arcite is gently visaged, yet his eye Is like an engine bent or a sharp weapon* (*Two Nob. K.*, V/3, 42).

engineer (ingener) 1. Strateji uzmanı: *in th' essential vesture of creation Does tire the engineer* [f. 1 *ingeniuer*] (*Oth.*, II/1, 65); **2.** Savaş araç ve gereçleri mucidi: *have the engineer Hoist with his own petard* [q. 2 *enginer*] (*Ham.*, III/4, 206; *Troil. & Cres.*, II/3, 8).

engirt Çevresi kuşatılmış: *My body round engirt with misery* (*Hen. VI–2*, III/1, 200; *Lucrece*, 1173).

engirt, to Çevirmek, kuşatmak: *engirt these brows* (*Hen. VI–2*, V/1, 99; *Ven. & Adon.*, 364).

English, to Yalın bir biçimde söylemek: *to be English'd rightly* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 48).

englut, to Yutmak, yutkunmak: *How many prodigal bits have slaves ... englutted!* [Fr. *engloutir*] (*Oth.*, I/3, 57; *Timon*, II/2, 166; *Hen. V*, IV/3, 83).

engraffed, ingraffed 1. Telkin edilmiş, aşılanmış, zihnine çakılmış: *one of a engraffed infirmity* [q. 1 *ingraft*] (*Oth.*, II/3, 140); [ff. 1-2 *ingraffed*; qq.1-2 *ingrafted*] (*Lear*, I/1, 301); *'Tis not an engraffed madness, but a most thick and profound melancholy* (*Two Nob. K.*, IV/3, 48); **2.** Yakından bağlı: *you have been ... so much engraff'd to Falstaff* (*Hen. IV–2*, II/2, 63).

engrafted, ingrafted Kök salan, saplantı durumuna gelen: *the ingrafted love he bears to Caesar* (*Jul. Caes.*, II/1, 184; *Sonn.*, XXXVII, 8).

engross, ingross, to 1. Hukukçu üslubuyla yazmak: *in a set hand fairly is engross'd* (*Rich. III*, III/6, 2); **2.** Bir araya gelmek: *people Ingross'd by swift impress* (*Ant. & Cleo.*, III/7, 36; *Hen. IV–1*, III/2, 148; *Hen. IV–2*, IV/5, 70); **3.** Ayrıcalıklı sahiplik kazanmak, tekeli altına almak: *engross'd opportunities to meet her* (*Mer. Wives, Win.*, II/2, 196; *All's Well*, III/2, 65; *Sonn.*, CXXXIII, 6); **4.** Şişmanlamak: *to engross his idle body* (*Rich. III*, III/7, 76).

engrossing Tekelci, inhisarcı [ölüm]: *A dateless bargain to engrossing death* (*Rom. & Jul.*, V/3, 115).

engrossment Toplama, biriktirme: *This bitter taste Yields his engrossments to the ending father* (*Hen. IV–2*, IV/5, 79).

enjoin, to Bir kimseye yemin ettirerek bir iş için kendine bağlamak: *Any heavy weight That he'll enjoin me to* (*Much Ado*, V/1, 278; *Mer. Ven.*, II/9, 9; *Win. Tale*, III/3, 53).

enjoined Ant vererek bağlanmış, üstlenmiş: *enjoin'd penitents* (*All's Well*, III/5, 94).

enjoy, to Sahibi olmak ya da kullanım hakkını elinde tutmak: *king o'er him and all he enjoys* (*John*, II/1, 240; *Ant. & Cleo.*, II/6, 78; *Sonn.*, XXIX, 87); *to enjoy by rage and war* (*Rich. II*, II/4, 14).

enjoyer [Bir şeyin] Sahibi: *proud as an enjoyer* (*Sonn.*, LXXV, 5).

enkindle, to [mec.] Kışkırtmak, harekete geçirmek: *enkindle you unto the crown* (*Mac.*, I/3, 121).

enlard, to Semirtmek, şişirmek: *enlard his fat-already pride* (*Troil. & Cres.*, II/3, 195).

enlarge, to 1. Sınırları ya da alanı genişletmek, genişlemek: *she enlargeth her mirth* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 222; *As You Like*, III/2, 143; *Ham.*, V/1, 226); **2.** İfadede özgür bırakmak: *enlarge your griefs* (*Jul. Caes.*, IV/2, 46); **3.** Özgürlüğünü vermek, serbest bırakmak: *Enlarge the man committed yesterday* (*Hen. V*, II/2, 40; *Tw. Night*, V/1, 278).

enlargement 1. Tutukluluktan kurtarma, mahpusu salıverme: *take this key, give*

enlargement to the swain (*L. Lab. Lost*, III/1, 5; *Hen. IV–1*, III/1, 30; *Hen. VI–1*, II/5, 30); **2.** Hareket serbestisi ya da özgürlüğü: *curb'd from that enlargement* (*Cym.*, II/3, 120).

enlighten, to [Birinin] Gözlerini açmak, kişiyi aydınlatmak: *to enlighten thee gave eyes to blindness* (*Sonn.*, CLII, 11).

enlink, to Birleştirmek, ilişkili olmak: *Enlink'd to waste and desolution* (*Hen. V*, III/3, 18).

enmesh, to İşleri karıştırmak: the net *That shall enmesh them all* (*Oth.* II/3, 362).

enmew, to bkz. *enew*.

enormity 1. Aykırılık; **2.** Canavarca yapılan kötülük: *In what enormity is Martius poor in ...?* (*Cor.*, II/1, 16).

enormous Düzensiz, karışık: *this enormous state* (*Lear*, II/2, 169); *O great corrector of enormous times* (*Two Nob. K.*, V/1, 62).

enow [*Enough*'ın çoğulu] Yeterli: *evils enow* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 11; *Mer. Ven.*, III/5, 22; *Mac.*, IV/2, 57).

enpatron, to Birinin himayesi altında olmak: *Since I their altar, you enpatron me* (*L. Compl.*, 224).

enpierced Delinmiş, delinip geçilmiş: *I am too sore enpierced with his shaft* [f. 1, qq. *enpearced*; ff. 2-3 *impearced*; f. 4 *impierced*] (*Rom. & Jul.*, I/4, 19).

enraged 1. Aşk ya da tutkudan deliye dönmüş: *she loves him with an enrag'd affection* (*Much Ado*, II/3, 100; *Ven. & Adon.*, 29); 2. Ateşli, hararetli: *my limbs ... being now enrag'd with grief* (*Hen. IV–2*, I/1, 144).

enrank, to [Askerleri] Sıraya sokmak, safları düzenlemek: *enrank his men* (*Hen. VI–1*, I/1, 115).

enrapt Coşmuş, kendinden geçmiş: [mec.] *like a prophet suddenly enrapt* (*Troil. & Cres.*, V/3, 65).

enridged [Kendini dalgalara vb. atarak] Yuvarlanmış: *waved like the enridged sea* [qq. 1-2; f. 1 *enraged*] (*Lear*, IV/6, 71).

enring, to [Bir halka gibi] Çevresini kuşatmak: *Enrings the barky fingers of the elm* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 44).

enrol, to Kâğıt tomarı ya da parşömen üzerine yazmak: *Which I hope well is not enrolled here* (*L. Lab. Lost*, I/1, 38; *M. Meas.*, I/2, 166; *Jul. Caes.*, III/2, 38).

enrooted [Kökler birbirine karışmış] Dost düşman birbirine karışmış: *His foes are so enrooted with his friends* (*Hen. IV–2*, IV/1, 205).

enround, to Etrafını çevirmek, kuşatmak: *How dread an army hath enrounded him* (*Hen. V*, IV/ch., 36).

enscheduled Yazılmış, kaydedilmiş, not edilmiş: *Whose tenures ... you have enschedul'd briefly in your hands* (*Hen. V*, V/2, 73).

ensconce, to 1. Sığınmak: [mec] *you ... will ensconce your rags ... under shelter of your honour* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 26); **2.** Saklanmak; **3.** Kendini güvenceye almak: *I will ensconce me behind the arras* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 89; *Lucrece*, 1515).

enseamed 1. Yağlı; **2.** Kirli: [mec.] *an enseamed bed* (*Ham.*, III/4, 92).

ensear, to Kurutmak: *Ensear thy fertile and conceptious womb* (*Timon*, IV/3, 187).

enshield Korunan, siper olunan: *an enshield beauty* (*M. Meas.*, II/4, 80).

ensinewed, insinewed Güçlü kaslarla katılmış: *ensinewed to this action* (*Hen. IV–2*, IV/1, 170).

enskied Cennetlik: *a thing enskied, and sainted* (*M. Meas.*, I/4, 34).

enstate, instate, to 1. Gelir sağlamak; **2.** Yatırım yapmak: *We do enstate and widow you with all* (*M. Meas.*, V/1, 424).

ensteeped Suyun altında yatan: *Traitors ensteep'd to enclog the guiltless keel* (*Oth.*, II/1, 70).

ensue, to 1. Peşini bırakmamak, izlemek: *repentant tears ensue the deed* (*Lucrece*, 502; *Rich. II*, II/1, 197); **2.** Mantıksal sonuca varmak: *Doth it therefore ensue that you should love his son dearly?* (*As You Like*, I/3, 31); **3.** [*What of her ensues?*] Ona ne olacak? (*Win. Tale*, IV/1, 25).

entail Miras silsilesi: *cut th' entail from all remainders* (*All's Well*, IV/3, 279).

entail, to 1. Sahibinin tasarrufundan çıkamayacak şekilde vermek, devretmek [zilyetlik]: *I here entail The crown to thee and to thine heirs* (*Hen. VI–3*, I/1, 194); 2. Varis olarak tayin etmek: *To entail him and his heirs unto the crown* (*Hen. VI–3*, I/1, 235).

entame, to Ram etmek, boyun eğdirmek: *can entame my spirits to your worship* (*As You Like*, III/5, 48).

enter Sahneye giriş: *his enter and exit* (*L. Lab. Lost*, V/1, 134).

enter, to 1. Senetle birine bağlanmak vb.: *I am here ent'red in bond for you* (*Com. Err.*, IV/4, 125; *Rich. II*, V/2, 65); 2. [bir işe] bağlanmak, katılmak: *I am ent'red in this cause* (*Oth.*, III/3, 411; *Much Ado*, II/3, 194); 3. Biriyle iletişime girmek, karşılıklı konuşmak: *Must your bold verdict enter talk with lords?* (*Hen, VI* –1, III/1, 63); 4. Tanıtmak, kabul ettirmek: *This sword ... Shall enter me with him* (*Ant. & Cleo.*, 4/14, 113); 5. Eğitmek, eğitime başlatmak: *they ... are ent'red in our counsels* (*Cor.*, I/2, 2). [*All's Well*, II/1, 6'daki "*well ent'red soldiers*" deyimi büyük bir olasılıkla, askere ilk yazılan "acemi er" anlamındadır]. 6. Getirmek: *Have you ent'red the action?* (*Hen. IV–2*, II/1, 1).

enterlude bkz. *interlude.*

entertain Kabul resmi, resepsiyon, konuk kabulü: *your entertain shall be As doth befit our honour* (*Per.*, I/1, 119).

entertain, to 1. Sürdürmek, vazgeçmemek: *Lest thou a feverous life shouldst entertain* (*M. Meas.*, III/1, 74; *Mer. Ven.*, I/1, 90; *Lucrece*, 1514); 2. Birini hizmetine almak: *Being entertain'd for a perfumer* (*Much Ado*, I/3, 58; *Jul. Caes.*, V/5, 60; *Two Gent. Ver.*, II/4, 104; *Lear*, III/6, 78; *Jul. Caes.*, V/5, 60); 3. Davranmak, muamele etmek: *your Highess is not entertain'd ... as you were wont* (*Lear*, I/4, 58; *Mer. Wives Win.*, II/1, 86; *Tam. Shrew*, II/1, 250); 4. Birinin dikkatini çekmek; 5. Bir şeyi üstlenmek: *entertain him with hope* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 67; *Win. Tale*, IV/4, 53); 6. Vakit geçirmek: *The weary time she cannot entertain* (*Lucrece*, 1361); 7. [Düşmanı] Oyalamak, idare etmek: *could entertain With half their forces the full pride of France* (*Hen. V*, I/2, 111); 8. Kabul etmek; 9. Almak: *Since mine own doors refuse to entertain me* (*Com. Err.*, III/1, 120; *As You Like*, III/2, 416; *Rich. III*, I/4, 132).

enter Sahne girişi (*L. Lab. Lost*, V/1, 134).

entertainer Düşünceleri, duyguları vb. paylaşan kişi: *to th' entertainer ... Dolour comes* (*Tem.*, II/1, 17).

entertainment 1. Birinin hizmetinde kalmayı sürdürme: *strangers I' th' adversary's entertainment* (*All's Well*, IV/1, 15; *Cor.*, IV/3, 44; *Ant. & Cleo.*, IV/6, 16); 2. Vakit geçirme tarzı: *some entertainment of time* (*L. Lab. Lost*, V/1, 118); 3. Konuk kabul tarzı, biçimi: *I have deserv'd no better entertainment* (*Cor.*, IV/5, 9; *Tam. Shrew*, II/1, 54); 4. [dolayısıyla] işlem, muamele, davranış: *the entertainment of death* (*M. Meas.*, III/2, 321; *Tem.*, I/2, 462; *Cor.*, IV/5, 9); *John Drum's entertainment* (*All's Well*, III/6, 38); 5. Konuklara yer sağlama, konuk ağırlama vb.: *if ... gold Can ... buy entertainment* (*As You Like*, II/4, 72; *Win. Tale*, I/1, 8; *Lear*, II/4, 206; 6. Yemek, şölen: *Set a fair fashion on our entertainment* (*Timon*, I/2, 147).

entire 1. Saf, karışmamış: *pure fear and entire cowardice* (*Hen. IV–2*, II/4, 325; *Lear*, I/1, 240); 2. İçten, yapmacık olmayan: *heard Of your entire affection* (*Tam. Shrew*, IV/2, 23).

entirely 1. Ara vermeden: *many days entirely drunk* (*M. Meas.*, IV/2, 150); 2. İçtenlikle, yürekten: *loves Beatrice so entirely* (*Much Ado*, III/1, 27; *Mer. Ven.*, III/2, 225; *All's Well*, I/3, 100).

entitled [*Entitled in*] Bir şey üzerinde hak talep eden, iddialı: *Neither entitled in the other's heart* [F intitled] (*L. Lab. Lost*, V/2, 812; *Sonn.*, XXXVII, 7).

entituled bkz. *intituled.*

entrails [mec.] İç mekân: *the ragged entrails of this pit* (*Titus*, II/3, 230).

entrance 1. [mec.] Ağız: *the thirsty entrance of this soil* [örn. susuzluktan kavrulmuş yüzey] (*Hen. IV–1*, I/1, 5); 2. Giriş ücreti: *for an entrance to my entertainment* (*Tam. Shrew*, II/1, 54).

entranced Bilinçsiz, bayılmış: *She hath not been Entranc'd above five hours* (*Per.*, III/2, 94).

entreasured Biriktirilip saklanmış, depolanmış: *in their seeds ... lie entreasured* [q. *intreasured*] (*Hen. IV–2*, III/1, 85; *Per.*, III/2, 65).

entreat Yalvarma, yakarma: *Yield at entreats* [f. 1 *intreats*] (*Titus*, I/1, 449); [f. 1 *entreaties*] (*Rich. III*, III/7, 225).

entreat, to 1. Davranmak, muamele etmek: *fairly let her be entreated* (*Rich. II*, III/1, 37; *Hen. VI–2*, II/4, 81; *Hen. VI–3*, I/1, 271); 2. Oyalamak, vakit geçirmek: *we must entreat the time alone* (*Rom. & Jul.*, IV/1, 40); 3. Müzakerelere girmek, anlaşmalara yönelmek: *I'll send some holy bishop to entreat* (*Hen. VI–2*, IV/4, 49; 4. [dolayısıyla]: aracılık etmek: *entreat for him* (*Lear*, III/3, 5; *As You Like*, IV/3, 72).

entreatment 1. Konuşmadan sonra anlaşmaya davet; 2. [dolayısıyla] karşılıklı konuşma ya da söyleşme: *Set your entreatments at a higher rate Than a command to parle* (*Ham.*, I/3, 122).

entrench, to Kesmek: *this very sword entrench'd it* (*All's Well*, II/1, 44).

enurned bkz. *inurned*.

envenom, to Zehirlemek: *Envenom him with words* (*John*, III/1, 63; *As You Like*, II/3, 15).

envious 1. Kinci, garaz tutan: *an envious sneaping frost* (*L. Lab. Lost*, I/1, 100; *Rich. II*, II/1, 62; *Hen. VI–2*, III/1, 157); 2. Nispetçi: *Devils take'em That are so envious to me!* (*Two Nob. K.*, II/1, 319).

enviously Gaddarca, haince, kötü niyetle: *Spurns enviously at straws* (*Ham.*, IV/5, 6).

envy 1. Kötü niyet, hainlik, kin, garaz: *Out of his envy's reach* (*Mer. Ven.*, IV/1, 10; *Tem.*, I/2, 258; *Tw. Night*, II/1, 29; *Two Nob. K.*, II/1, 144); 2. Uğursuzluk: *There is but envy in that light which shows The one the other* (*Two Nob. K.*, V/3, 21).

enwheel, to Kuşatmak, etrafını çevirmek: *the grace of heaven ... Enwheel thee round!* (*Oth.*, II/1, 87).

enwombed Ana rahminden doğmuş: *those That were enwombed mine* (*All's Well*, I/3, 144).

Ephesian Şen arkadaş: *thine Ephesian calls* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 16; *Hen. IV–2*, II/2, 150)

epicure Dünyevi zevklere yönelen kişi: *mingle with the English epicures* (*Mac.*, V/3, 8; *Ant. & Cleo.*, II/7, 52).

Epicurean 1. Şehvete düşkün: *Epicurean rascal* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 287); 2. Epikür'ün zevkine [ağız tadına] uygun: *Epicurean cooks* (*Ant. & Cleo.*, II/1, 24).

Epicurism Şehvet, eğlence ve lüks yaşama düşkünlük: *Epicurism and lust Makes it more like a tavern or a brothel* (*Lear*, I/4, 244).

epigram Nükteli ya da sürprizli bir biçimde biten kısa şiir: *Dost thou think I care for a satire or an epigram?* (*Much Ado*, V/4, 102).

epileptic Bozuk, çarpık sırıtış ya da grimaslı, yüzünü buruşturmuş: *A plague upon your epileptic visage! Smile you my speeches ...?* (*Lear*, II/2, 81).

epithet Deyim, söz, yüz ifadesi: *Suffer love! A good epithet!* [f. 1 *epithite*] (*Oth.*, I/1, 14; *L. Lab. Lost*, IV/2, 8; *Much Ado*, V/2, 66).

epitheton [*Epithet*'in eski formu] Özellikli bir niteliği gösteren ya da ima eden: *a congruent epitheton appertaining to thy young days* (*L. Lab. Lost*, I/2, 14).

epitome Özet [dolayısıyla] kısa bir biçimde gösterme: *This is a poor epitome of yours* (*Cor.*, V/3, 63).

equal 1. Dürüst, adil, tarafsız: *equal friendship and proceeding* (*Hen. VIII*, II/4, 18; *L. Lab. Lost*, IV/3, 381; *Two Nob. K.*, V/4, 115); 2. Denge öğesi, dengeleme: *equal poise* [örn. *equipoise*] (*M. Meas.*, II/4, 66); *an equal pound* [örn. tam "pound"] (*Mer. Ven.*, I/3, 149; *Hen.*

IV–2, IV/1, 67); 3. [mec.] eşit biçimde dengelenmiş: *a more equal enterprise* (*As You Like*, I/2, 178; *Lucrece*, 1791).

equal, to Başa çıkmak: *to equal with the king* (*Hen. IV–2*, I/3, 67).

equally Tarafsızca, adaletli bir biçimde: *That equally canst poise sternness with pity* (*Two Nob. K.*, I/1, 86).

equinoctial Ekvator: *passing the equinoctial of Queubus* (*Tw. Night*, II/3, 24).

equinox 1. Günle gecenin eşit uzunlukta olduğu zaman; 2. [mec.] tam karşıtlık: *his vice, 'tis to his virtue a just equinox* (*Oth.*, II/3, 124).

equipage 1. Donanımlı durum, donanım: *of better equipage* (*Sonn.*, XXXII, 12); 2. [kayn. askeri terim] Genel eşyalar: *I will retort the sum in equipage* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 1).

equivalent Güçte eşit: ancestors *Who stood equivalent with mighty kings* (*Per.*, V/1, 91).

equivocal Kendini belirsiz sözlerle ifade eden: *an equivocal companion* (*All's Well*, V/3, 250).

erection [*Direction* sözcüğünün bozulmuş biçimi] Yönetim, idare: *they mistook their erection* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 40).

erewhile Kısa bir süre önce: *that you saw here but erewhile* (*As You Like*, II/4, 89; *L. Lab. Lost*, IV/1, 97; *Mid. N. Dr.*, III/2, 274).

ergo [Lat.] Bunun için, bu yüzden, böylece: *ergo, light wenches will burn* (*Com. Err.*, IV/3, 56; *Mer. Ven.*, II/2, 57; *All's Well*, I/3, 49).

eringo [Lat. *Eryngium maritimum*] Eskiden şekerleme yapımında kullanılan ve afrodizyak olarak kabul edilen kökü şekerli bir deniz bitkisi: *let it ... hail kissing-comfits, and snow eringoes* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 20).

ermite bkz. *hermit.*

ern bkz. *earn.*

errant Başıboş gezinti, maksatsız gezme: *errant from his course of growth* (*Troil. & Cres.*, I/3, 9); [bkz. *arrant*].

erring Amaçsız gezinti: *his erring pilgrimage* (*As You Like*, III/2, 130; *Ham.*, I/1, 154; *Oth.*, I/3, 355).

erroneous 1. Yanlış yola sapmış; 2. [dolayısıyla] suçlu: *Erroneous, mutinous, and unnatural* (*Hen. VI–3*, II/5, 90); yannlış yönlendirilmiş: *Erroneous vassals* (*Rich. III*, I/4, 195).

error 1. Günah, kusur: *Book both my willfulness and errors down* (*Sonn.*, CXVII, 9; *Two Gent. Ver.*, V/4, 111; *L. Lab. Lost*, V/2, 771); 2. Özellikle gezegenlerin hareketindeki sapmalar: *the ... error of the moon* (*Oth.*, V/2, 109); 3. Yanılgı, aldanma; 4. Aldatma: *My love with words and errors still she feeds* (*Troil. & Cres.*, V/3, 111).

erst Bir zamanlar, "bir varmış bir yokmuş": *The ... mead, that erst brought ... forth the ... cowslip* (*Hen. V*, V/2, 48; *Per.*, I/1, 49; *As You Like*, III/5, 95).

escape 1. Alaylı ve beklenmedik nükte: *thousands ecsapes of wit* (*M. Meas.*, IV/1, 62); 2. Son derece büyük günah: *this foul escape* (*Titus*, IV/2, 113; *Oth.* I/3, 197).

escapen, escapend [*Ne aught escapend*] Hiçbir şey kaçmaz (*Per.*, II/Gower, 36).

eschew, to Uzak durmak, kaçmak: *What cannot be eschew'd must be embrac'd* [örn. "bükemediğin eli öp"] (*Mer. Wives Win.*, V/5, 237).

escot, to Masrafını görmek: *Who maintains'em? How are they escoted?* (*Ham.*, II/2, 346).

esile bkz. *eisel.*

esperance 1. Umut: *An esperance so ... strong* (*Troil. & Cres.*, V/2, 121; *Lear*, IV/1, 4); [*Hen. IV–1*, V/2, 96'da "*Now Esperance! Percy! And set on*" tümcesi Percy ailesinin savaş sloganıdır]. 2. Percy'nin savaş narası (*Hen. IV–1*, V/2, 96).

espial Casus, çaşıt: *The Prince's espials have informed me* (*Hen. VI–1*, I/4, 8; *Ham.*, III/1, 32).

espy, to Gözetlemek: *we are espied* (*Titus*, II/3, 48).

espouse, to Evlenmek, nikâhla birleşmek: *I ... was espous'd* (*Hen. VI–2*, I/1, 9); [mec.] *espoused to death* (*Hen. V*, IV/6, 26; *Lucrece*, 20).

esquire İngiltere'de "Şövalye" [Sir] payesinden sonra gelen soylu erkekler: *Six thousand and two hundred good esquires*: (*Hen. V*, I/1, 14; *Hen. IV–2*, III/2, 57; *Hen. VI–2*, IV/10, 43).

essay 1. Deneme, deney; 2. Delil: *an essay or taste of my virtue* (*Lear*, I/2, 45; *Sonn.*, CX, 8).

essence 1. Yaşam, varoluş: *So they loved as love in twain Had the essence but in one* (*Phoenix*, 26); 2. Varlık, mevcudiyet: *Her honour is an essence that's not seen* (*Oth.*, IV/1, 16); 3. Doğa, tabiat: [*man's*] *glassy essence* (*M. Meas.*, II/2, 120); 4. [Birine] En yakın kişi: *She is my essence* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 182).

essential Gerçek, asal: *in th' essential vesture of creation Does tire the engineer* (*Oth.*, II/1, 64).

essentially 1. Esasta, temelde: *nor he that loves himself Hath not essentially but by circumstance The name of valour* (*Hen. VI–2*, V/2, 39); aslında: *I essentially am not in madness, But mad in craft* (*Ham.*, III/4, 187); 2. [*Essentially made*] Gerçek, asal niteliklerle donanmış: *Thou art essentially made without seeming so* (*Hen. IV–1*, II/4, 492).

Essex calf [argo] Essex'in yerlisi [takr. 1570'den itibaren; bkz. Harvey, 1573. Partridge, 297/1].

Essex stile Hendek, çukur [17. yy.dan itibaren. Essex'te hendeklerin çok olması nedeniyle. bkz. Partridge, 297/2].

establish, to 1. [Malı] Birinin üzerine geçirmek: *We will establish our estate upon Our eldest* (*Mac.*, I/4, 37); 2. Saptamak, atamak, irade etmek: *our authority is his consent, And what we do establish he confirms* (*Hen. VI–2*, III/1, 317; *Mer. Ven.*, IV/1, 219; *Hen. V*, I/2, 50

Estate 1. Durum: *seen me in my worst estate* (*Lear*, V/3, 210; *Mer. Ven.*, III/1, 316; *Cor.*, II/1, 114); iyi ve belli bir durum: *wish th' estate o' th' world were now undone* (*Mac.* V/5, 49); 2. Makam, rütbe, soyluluk derecesi [özellikle yüksek bir makam]: *O that estates, degrees, and offices Were not derived corruptly!* (*Mer. Ven.*, II/9, 41; *Mac.*, I/4, 37; *Ham.*, III/2, 261); 3. Kişinin sınıfı ve rütbesi: *equally indeed to all estates* (*Rich. III*, III/7, 213; *L. Lab. Lost*, V/2, 845); 4. Mallar, sahip olunan şeyler, servet: *sicken'd their estate* (*Hen. VIII*, I/1, 82; *Mer. Ven.*, I/1, 43; *Hen. IV–2*, I/3, 53); 5. Hükümet yönetimi: *business of estate* (*Hen. VIII*, II/2, 69; *Win. Tale*, IV/4, 400; *John*, IV/2, 128).

estate, to 1. Vermek; 2. Yerleştirmek, düzenlemek [genellikle, evlenecek olan erkeğin karısına iyi bakacağını ifade eden fiildir]: *all my right of her I do estate unto Demetrius* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 98; *Tem.*, IV/1, 85; *Two Nob. K.*, II/1, 11).

esteem 1. Tahmini değer: *We lost a jewel of her, and our esteem Was made much poorer by it* (*All's Well*, V/3, 1); 2. Önem, itibar, değer: *prisoners of esteem* (*Hen. VI–1*, III/4, 8; *Cym.*, V/5, 253); 3. Düşünce, hüküm: *precious in the world's esteem* (*L. Lab. Lost*, II/1, 4; *Mid. N. Dr.*, III/2, 294; *Mac.*, I/7, 43); 4. Onaylanan düşünce: *in much esteem with th' King* (*Hen. VIII*, IV/1, 109; *Hen. VI–2*, V/2, 22).

esteem, to 1. Değerlendirmek; 2. Değerini takdir etmek: *What do you esteem it at?* (*Cym.*, I/4, 78; *Tam. Shrew*, ind. /1, 119).

esteeming Değer: *That love is merchandiz'd whose rich esteeming The owner's tongue doth publish everywhere* (*Sonn.*, CII, 3).

estimable 1. Değerli: *A pound of men's flesh ... Is not so estimable ... As flesh of muttons* (*Mer. Ven.*, I/3, 166); 2. [*Estimable wonder*] Hayranlık verici karar: *I could not wish such estimable wonder overfar believe that* (*Tw. Night*, II/1, 26).

estimate 1. Değer takdiri: *all that life can rate Worth name of life in thee hath estimate* (*All's Well*, II/1, 180; *Timon*, I/1, 14; *Troil. & Cres.*, II/2, 54); 2. İtibar: *None else of name and noble estimate* (*Rich. II*, II/3, 56; *Cor.*, III/3, 114).

estimation 1. Değer: *lack'd the sense to know Her estimation* (*All's Well*, V/3, 4; *Much Ado*, II/2, 24; *Mer. Ven.*, II/7, 26); 2. Değerli bir şey: *your brace of unprizable estimations* (*Cym.*, I/1, 91; *Troil. & Cres.*, II/2, 91); 3. İtibar: *of youth and worthy estimation* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 56; *Hen. V*, III/6, 14; *Ham.*, II/2, 334); 4. Tahmin, konjektür: *I speak not this in estimation, As what I think might be* (*Hen. IV–1*, I/3, 272).

estridge Devekuşu: *The dove will peck the estridge* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 196; *Hen. IV–1*, IV/1, 98).

et bonum quo antiquius eo melius [Lat.] İyi olan şey, yaşlı olmaktan daha iyidir (*Per.*, I/Gower, 10).

eternal 1. Sonsuza dek: *Would be eternal in our triumph* (*Ant. & Cleo.*, V/1, 66); 2. [*Eternal blazon*] Sonsuzluğun açıklaması, vahiy (*Ham.*, I/5, 21).

eternally Sürekli olarak, daima: *to be boy eternal* (*Win. Tale*, I/2, 65).

eterne Sonsuz, ölümsüz, ebedi: *nature's copy not eterne* (*Mac.*, III/2, 38; *Ham.*, II/2, 490).

Ethiop[1] 1. Habeş; 2. Böylece koyu esmer insan: *a swarthy Ethiop* (*Much Ado*, V/4, 38; *Two. Gent. Ver.*, II/6, 28).

Ethiop[2] [sıf.] Kara, siyah: *Ethiop words* (*As You Like*, IV/3, 35).

Et opus exegi, quod nec Iovis ira nec ignis [Lat.] *Zeus'un öfkesini, ateşini söndüremedik bir türlü* (*Two Nob. K.*, III/5, 89).

Et tu brute? [Lat.] *Sen de mi Brutus?* (*Jul. Caes.*, III/1, 77).

eunuch [*Eunuch flute*] Yandaki deliğine mırıldanarak üflenen, kamışa benzer ilkel bir çalgı: *a pipe Small as an eunuch* (*Cor.*, III/2, 114).

even[1] [*The even of it*] İşin aslı, kısacası (*Hen. V*, II/1, 122).

even[2] [sıf.] 1. Birbirine uyumlu: *All must be even in our government* (*Rich. II*, III/1, 36); 2. Doğrudan: *be even and direct with me* (*Ham.*, II/2, 287; *Hen., V*, IV/8, 109); 3. Tam olarak: *the even truth* (*All's Well*, V/3, 326); 4. Ölçülü, dengeli: *A soul as even as a calm* (*Hen. VIII*, III/1, 166; *Hen. IV–1*, I/3, 285; *Hen. V*, II/2, 3); 5. Metin, sebatlı, sarsılmaz: *The even virtue of our enterprise* (*Jul. Caes.*, II/1, 133); 6. Eşit bir biçimde dengeli: *Both sides are even* (*Mac.*, III/4, 10; *Cor.*, IV/7, 37); 7. [dolayısıyla] yansız, taraf tutmayan: *weigh thy value with an even hand* (*Mer. Ven.*, II/7, 25); 8. [*Make even*] Düzeltilmiş: *I have promis'd to make all this matter even* (*As You Like*, V/4, 18); 9. [*Make it even*] Tamam; 10. Başarılı: *Make thy demand – But will you make it even?* (*All's Well*, II/1, 191).

even[3] [zarf] 1. Tam bir uzlaşma ile: *to go even with what I heard* (*Cym.*, I/4, 40; *Tw. Night*, V/1, 239); 2. Eşit olarak: *even strong against that match And firm for Doctor Caius* (*Mer. Wives Win.*, IV/6, 27); 3. Tam olarak: *Even so* (*Ven. & Adon.*, 59; *Mer. Ven.*, I/3, 49; *As You Like*, I/1, 85); 4. Tam o sırada, aynı zamanda: *let your love even with my life decay* (*Sonn.*, LXXI, 12; *Jul. Caes.*, I/3, 27; *Tem.*, II/1, 311); 5. Bütün bütün, tamamen: *Thou wast a soldier Even to Cato's wish* (*Cor.*, I/4, 57; *Mer. Wives Win.*, IV/6, 12); 6. [Bir kimsenin kimliğini vurgulamak için kullanılırdı] Durum; 7. Koşul; 8. Keyfiyet: *I swear to thee, even by thine own fair eyes* (*Mer. Ven.*, V/1, 242; *Tem.*, III/1, 14; *Two Gent. Ver.*, II/1, 44).

even, to 1. Fit olmak: *Till I am even'd with him* (*Oth.*, II/1, 299); 2. ... göre hareket etmek, uygun hareket etmek: *We'll even All that good time will give us* (*Cym.*, III/4, 181; *All's Well*, I/3, 3); 3. [*Even o'er*] Doldurmak; 4. Tamamlamak; 5. İşi hâle yola koymak: *make him even o'er the time he has lost* (*Lear*, IV/7, 79; *Two Nob. K.*, I/4, 11).

even(-)christen, even-christian Hıristiyan dindaş: *more than their even-Christian* [f. 1; qq. *even Christen*] (*Ham.*, V/1, 28).

even-handed Tarafsız, taraf tutmayan: *even-handed justice* (*Mac.*, I/7, 10).

evening mass [Büyük bir olasılıkla] Öğleden sonraki ayin: *Shall I come to you at evening mass?* (*Rom. & Jul.*, IV/1, 38).

even jump Tam tamına: *where not to be even jump As they are ... Such things to be mere monsters* (*Two Nob. K.*, I/2, 40).

evenly 1. Dümdüz, doğrudan: *run In a new channel fair and evenly* (*Hen. IV–1*, III/1, 102; *Hen. V*, II/4, 91); 2. Aynı yönde ya da durumda: *rangers evenly with mine* (*Much Ado*, II/2, 7).

even-plashed bkz. *even-pleached.*

even-pleached Düzenli bir biçimde dokunmuş, örülmüş: *her hedges even-pleached* (*Hen. V*, V/2, 42).

event 1. Ortaya çıkan sonuç, netice: *leave we him to his events* (*M. Meas.*, III/2, 238; *Tem.*, I/2, 117; *Tam. Shrew*, III/2, 127); 2. Kişinin içinde biriktirdiği acılar: *you and I must talk of that event* (*Hen. VI–2*, III/1, 326).

ever (e'er) 1. Her zaman, sonsuza kadar: *Let me live here ever* (*Tem.*, IV/1, 122; *Mac.*, V/3, 21); 2. [*How* ve *what* ile birlikte kullanıldığında göreli tümceleri biçimler]: örn. *how dearly ever parted* (*Troil. & Cres.*, III/3, 96); *what bloody business ever* (*Oth.*, III/3, 469).

ever-during Sürekli, bitmez tükenmez: *an ever-during blame* (*Lucrece*, 224).

ever-fired Her zaman yanan: *quench the guards of th' ever-fired pole* (*Oth.*, II/1, 15).

everlasting 1. [*the Everlasting*] Tanrı: *that the Everlasting had not fix'd His canon 'gainst self-slaughter!* (*Ham.*, I/2, 131); 2. 16. ve 17. yüzyılda, üniformalılar, özellikle çavuşlar ve polisler için dokunan dayanıklı kumaş (*Com. Err.*, IV/2, 33).

evermore Herhangi bir gelecek süreçte: *not evermore* (*Sonn.*, XXXVI, 9; *Hen. VIII*, II/4, 132).

every[1] Her bir, her: *Every of your wishes* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 38; *As You Like*, V) 4, 172).

every[2] 1. [*Either, each*] İkisinden biri, her biri: *a wise council to them Of every realm* (*Hen. VIII*, II/4, 52); 2. Bütün, tüm: *every These happen'd accidents* (*Tem.* V/1, 249).

evidence Tanık ya da tanıklar: *true evidence of good esteem* (*Hen. VI–2*, III/2, 21; *Much Ado*, IV/1, 37; *Lear*, III/6, 35); [çoğul kullanımı]: *Where are the evidence?* (*Rich. III*, I/4, 192); [*came evidence*] tanık olarak gelen (*Lucrece*, 1650).

evident Kuşkusuz, kesin: *We must find An evident calamity* (*Cor.*, V/3, 112; *Cym.*, II/4, 120).

evil[1] Genelev: *Shall we desire to raze the sanctuary And pitch our evils there?* (*M. Meas.*, II/2, 171).

evil[2] 1. Günah, suç: *his committed evil* (*Lucrece*, 972; *M. Meas.*, II/2, 91; *Rich. III*, I/2, 79); 2. Talihsizlik, felaket: *I may bear my evils alone* (*Tw. Night*, II/1, 6; *Hen. VIII*, II/1, 141; *Jul. Caes.*, II/2, 81); 3. Hastalık, illet: *A sick man's appetite, who desires most that Which would increase his evil* (*Cor.*, I/1, 179; *Win. Tale*, II/3, 56; *John*, III/4, 114); 4. Yara; 5. Acı; 6. Ağrı: *all th' embossed sores, and headed evils* (*As You Like*, II/7, 67); [*the evil*] sıraca (*Mac.*, IV/3, 146).

evil[3] [sıf.] 1. Kötüye işaret: *the ill aspects of planets evil* [f. 1; q. *influence of evil planets*] (*Troil. & Cres.*, I/3, 92); 2. Sağlığa zararlı: *an evil diet* (*Rich. III*, I/1, 139).

evil-eyed Kem gözlü: *you shall not find me ... Evil-ey'd unto you* (*Cym.*, I/1, 72).

evilly 1. Kötü bir tarzda, yanlış bir biçimde: *were he evil used* (*Hen. VIII*, I/2, 207; *Lear*, I/1, 166; *Hen. VI–3*, IV/7, 84); 2. Zorlukla, sabırsızlıkla: *This act so evilly borne* (*John*, III/4, 149); 3. Uygunsuz bir biçimde: *good deeds evilly bestow'd!* (*Timon*, IV/3, 451).

evitate, to Sakınmak, geri durmak: *she doth evitate and shun A thousand ... hours* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 228).

ex avaunt! Defol!

exact Gerçek, somut: *seldom attributed to the true and exact performer* (*Mer. Wives Win.*, III/6, 61).

exacting 1. Aşırı istek; 2. Ölçüsüz bedel: *So disguise shall ... Pay with falsehood false exacting* (*M. Meas.*, III/2, 262).

exactly 1. Tamamen: *Armed at point exactly* (*Ham.*, I/2, 200); 2. Açıklayıcı sözlerle: *exactly begg'd Your Graces pardon* (*Rich. II*, I/1, 140).

exalt, to Haz ve gurur duymak: *in his own grace he doth exalt himself* (*Lear*, V/3, 67).

exalted Yüksek, yücelmiş: *till the lowest stream Do kiss the most exalted shores of all* (*Jul. Caes.*, I/1, 60).

examination Yazılı ifade: *Where's his examination* (*Hen. VIII*, I/1, 116).

example Geçmişteki benzer olay, emsal: *Such temperate order in so fierce a cause, Doth want example* (*John*, III/4, 13).

example, to 1. Örneklemek: *I will example it* (*L. Lab. Lost*, III/1, 83); 2. Emsal vermek: *Ill, to example ill, Would from my forehead wipe a perjur'd note* (*L. Lab. Lost.*, IV/3, 122; *John*, IV/3, 56; *Troil. & Cres.*, I/3, 132); 3. Örneklerle anlatmak: *I'll example you with thievery* (*Timon*, IV/3, 435).

exceed, to [Ötekinden] Daha üstün olmak: *The guilt being great, the fear doth still exceed* (*Much Ado*, III/4, 17; *Per.*, II/3, 16; *Lucrece*, 229).

excellent[1] [sıf.] Sıradışı, eşsiz [olumsuz anlamda] *That excellent grand tyrant* (*Rich.* III, IV/4, 52; *Titus*, II/3, 7; *Lear*, I/2, 118).

excellent[2] [zarf] Ziyadesiyle fevkalade: *an excellent good name* (*Ham.*, II/2, 174; *Much Ado*, III/1, 98).

excellently Son derece, aşırı bir biçimde: *I like the new tire within excellently* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 25; *Much Ado*, III/4, 13).

except, to 1. Karşı durmak, itiraz etmek: *let her except before excepted* (*Tw. Night*, I/3, 7; *Two Gent. Ver.*, I/3, 83); 2. Reddetmek, hoş karşılamamak: *royalty, Which fear ... makes thee to except* (*Rich. II*- I/1, 72; *Jul. Caes.* II/1, 281, *Sonn.*, CXLVII, 8).

exception 1. [Bir kimsenin konumuna ya da uygunluğuna] İtiraz: *'Tis positive against all exceptions ... That our superfluous lackeys ... enow* (*Hen. V*, IV/2, 25); 2. Onaylamama; 3. Hoşlanmama; 4. Tatmin olmama: *Exception bid him speak* (*All's Well*, I/2, 40; *Ham.*, V/2, 231; *Hen. V*, II/4, 34); 5. [*take exceptions at*] hatalı ya da kusurlu bulma, onaylamama: *she takes exceptions at your person* (*Two Gent. Ver.*, V/2, 3; *Tw. Night*, I/3, 6; *Hen. VI–1*, IV/1, 105).

exceptless İstisnasız, ayrıcalıksız: *Forgive my general and exceptless rashness* (*Timon*, IV/3, 495).

excess Faiz: *neither lend nor borrow By taking nor by giving of excess* (*Mer. Ven.*, I/3, 62).

exchange 1. Karşılıklı alışveriş: *Th' exchange of thy love's faithful vow for mine* (*Rom. & Jul.*, II/2, 127); 2. [*in right great exchange*] Önemli kişilerin alışverişi: (*Troil. & Cres.*, III/3, 21); 3. [Eskrimde] Pas: *in answer of the third exchange* (*Ham.*, V/2, 269); 4. Senet karşılığı para değiştirme işlemi: *I have bills for money by exchange* (*Tam. Shrew*, IV/2, 89); 5. Bir sözcüğün yerine başkasını koyma: *Th' allusion holds in the exchange* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 41); 6. Değişim, transmutasyon: *I am much asham'd of my exchange* (*Mer. Ven.*, II/6, 35); 7. Değiş tokuşta verilen şey: *There's my exchange* (*Lear*, V/3, 97; *Rom. & Jul.*, II/6, 4).

exchange, to 1. Değiş tokuşta bir şey sağlamak: *What shalt thou exchange for rags?* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 82); 2. Değişmek: *not with the time exchang'd* (*Sonn.*, CIX, 7).

excitement Yüreklendirme, özendirme: *Excitements to the field* (*Troil. & Cres.*, I/3, 182; *Ham.*, IV/4, 58).

exclaim Feryat, haykırma: *You are amaz'd ... at her exclaim* (*Troil. & Cres.*, V/3, 91; *Rich. II*, I/2, 2).

exclaim, to 1. [*Exclaim against*] Protesto etmek: *exclaim no more against it* (*Oth.*, II/3, 310; *Ham.*, II/2, 351; *Lucrece*, 757); 2. [*Exclaim on*] Yüksek sesle suçlamak: *she exclaim'd on Hastings* (*Rich. III*, II/3, 16; *Mer. Ven.*, II/2, 174; *Ven. & Adon.*, 930).

exclamation Serzeniş, şikâyet: *you suffer Too hard an exclamation* (*Hen. VIII*, I/2, 62; *John*, II/1, 558; *Rich. III*, IV/4, 154).

excrement Tırnak, saç, sakal gibi bedenden çıkanlar: *with my excrement with my mustachio* (*L. Lab. Lost*, V/1, 104; *Com. Err.*, II/2, 78; *Ham.*, III/4, 121); **2.** [*valour's excrement*] Yigit kişinin sakalı (*Mer. Ven.*, III/2, 87).

excursion 1. Hamle; **2.** Giriş ya da çıkış: *Enter Talbot in excursion* (*Hen. VI–1*, III/2, sa.; *Hen. V*, IV/4, sa.)

excuse Bağışlama, hoşgörü: *Give me excuse, good madam* (*Cor.*, I/3, 102; *Tam. Shrew*, Ind/2, 124; *Lucrece*, 235).

excuse, to 1. Bir hatayı hafifletmeye çalışmak: *Never excuse* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 356); [koşullu] *she will well excuse Why at this time the doors are made against you* (*Com. Err.*, III/1, 92); **2.** Kendini temize çıkartmak: *leisure to excuse myself* (*Rich. III*, I/2, 82; *Hen. VI–2*, I/3, 178); **3.** Bir şeyden affını istemek: *be in readiness to go – Excuse it not* (*Two Gent. Ver.*, I/3, 71).

execute, to 1. Etkin duruma getirmek: *execute thy wrath* (*Rich. III*, I/4, 71; *Tem.*, I/2, 104; *L. Lab. Lost*, V/2, 845); **2.** Silah çekmek, kılıç çekmek: *In fellest manner execute your arms* (*Troil. & Cres.*, V/7, 6); **3.** İdam etmek, öldürmek: *Whom with my bare fists I would execute* (*Hen. VI–1*, I/4, 36; *Rich. II*, IV/1, 82).

execution 1. Bir tutkuyu vb. gerçekleştirme, [gücünü] deneme: *The execution of my ... heart Upon that Clifford* (*Hen. VI–3*, II/2, 111; *Oth.*, III/3, 466; *Lear*, I/1, 137); **2.** Kıyım, yıkım: *hath done today Mad and fantastic execution* (*Troil. & Cres.*, V/5, 38; *Mac.*, I/2, 18; *Titus*, II/3, 36).

executioner Katil: *though I wish thy death, I will not be thy executioner* (*Rich. III*, I/2, 185; *Hen. VI–2*, III/1, 276).

executor 1. Bir işi yürüten, icra eden: *such baseness Had never like executor* (*Tem.*, III/1, 13); **2.** Cellat: *The sad ey'd justice ... Deliverng o'er to executors pale The ... drone* (*Hen. V*, I/2, 203).

exempt 1. Ayrılmış, **2.** Serbest kalmış: *you are from me exempt* (*As You Like*, II/1, 15; *Timon*, IV/2, 31); **3.** [*exempt from envy*] iftiradan muaf olan (*Hen. VI–3*, III/3, 127).

exempted [*Exempted be from me*] Benden uzak dur (*All's Well*, II/1, 195).

exequies [Çoğul] Cenaze töreni: *see his exequies fulfil'd in Roan* (*Hen. VI–1*, III/2, 133).

exercise 1. Günlük iş, alışkın olunan iş: *hunting was his daily exercise* (*Hen. VI–3*, IV/6, 85; *Win. Tale*, I/2, 166; *Per.*, I/4, 38); **2.** Elde edilmiş ustalık: *art and exercise in your defence* (*Ham.*, IV/7, 97); **3.** Dinsel bağlılık ya da dua etme: *his holy exercise* (*Rich. III*, III/7, 64; *Win. Tale*, III/2, 341; *Oth.*, III/4. 41); **4.** Vaaz, konuşma: *I am in your debt for your last exercise* (*Rich. III*, III/2, 110).

exhalation Göktaşı, meteor: *fall like a bright exhalation in the evening* (*Hen. VIII*, III/2, 226; *John*, III/4, 153; *Jul. Caes.* II/1, 44).

exhale[1], **to** [Pistol'un sözü] Kılıç çekmek: *death is near, Therefore exhale* (*Hen. V*, II/1, 62).

exhale[2], **to** Dışına itmek: *thy presence that exhales this blood From ... empty veins* (*Rich. III*, I/2, 58); [öz. güneşin buharı çekmesi ve meteorların oluşması ile ilintili] *some meteor that the sun exhal'd* (*Rom. & Jul.*, III/5, 13); [mec.] *fair sun ... Exhal'st this vapour-vow* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 68).

exhaled Güneş tarafından itilen: *an exhal'd meteor* (*Hen. IV–1*, V/1, 19).

exhaust, to Dışa vermek, dışa yansıtmak: *the babe, Whose dimpled smiles from fools exhaust their mercy* (*Timon*, IV/3, 120).

exhibit, to [Teknik terim] [Dilekçe, öneri, rapor] Sunmak: *exhibit a bill in the parliament* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 28; *M. Meas.*, IV/4, 10; *Hen. VI–1*, III/1, 150). [*Mer. Ven.*, II/3, 10'da "*tears exhibit my tongue*" tümcesinde, *inhibit* yerine yanlışlıkla yazılmıştır].

exhibiter, exhibitor Tasarı ya da öneri sunan kimse: *cherishing th' exhibiters against us* (*Hen. V*, I/1, 74).

exhibition 1. Birini desteklemek için para tahsisi: *What maintenance he ... receives, Like exhibition thou shalt have from me* (*Two Gent. Ver.*, I/3, 69; *Lear*, I/2, 25; *Oth.*, I/3, 237); **2.** Hediye, armağan: *I would not do such a thing for ... any petty exhibition* (*Oth.*, IV/3, 74).

exigent 1. Kriz, bunalım: *Why do you cross me in this exigent?* (*Jul. Caes.*, V/1, 19; *Ant. & Cleo.*, IV/14, 63); **2.** [dolayasıyla] İşin sonu, son: *These eyes ... Wax dim, as drawing to their exigent* (*Hen. VI–1*, II/5, 9).

exion [*Action* sözcüğünün bozulmuşu] Hareket: *since my exion is ent'red* (*Hen. IV–2*, II/1, 30).

exorcizer Ruhları çağıran kişi, eksorsist: *No exorcizer harm thee* (*Cym.*, IV/2, 276).

exorcism Ruh çağırma: *behold and hear our exorcism* (*Hen. VI–2*, I/4, 4).

exorcist Ruh çağıran medyum: *Thou like an exorcist, hath conjur'd up My mortified spirit* (*Jul. Caes.*, II/1, 323; *All's Well*, V/3, 304).

expect Umut, gelecekten beklenen: *be't of less expect* (*Troil. & Cres.*, I/3, 70).

expect, to Ummak, umut etmek, beklemek: *here I will expect thy coming* (*Hen. VI–1*, V/3, 145; *Two Gent. Ver.*, I/1, 54; *Mer. Ven.*, V/1, 49).

expectance Bekleme durumu: *expectance ... What further you will do* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 146).

expectancy 1. Umut kaynağı: *Th' expectancy and rose of the fair state* [f. 1; qq. *expectation*] (*Ham.*, III/1, 152); **2.** Umut etme: *every minute is expectancy Of more arrivance* (*Oth.* II/1, 41).

expectation 1. Bekleme, beklenti: *with patient expectation* (*Jul. Caes.*, I/1, 41; *Hen. IV–2*, V/2, 31; *Lear*, IV/4, 23); **2.** [*Full of expectation*] Umut verici: *a good plot ... and full of expectation* (*Hen. IV–1*, II/3, 19); 3. [*Note of expectation*] Beklenen konuk listesi (*Mac.*, III/3, 10).

expecter Bekleyen kişi: *the expecters of our Trojan part* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 156).

expedience 1. İvedilik; **2.** İveditiği gerektiren amaç: *making hither with all due expedience* (*Rich, II*, II/1, 287; *Hen. V*, IV/3, 70); 3. Sefer; 4. Girişim: *our expedience to the Queen* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 178; *Hen. IV–1*, I/1, 33).

expedient Acele, çabuk, telaşlı: *with all expedient haste* (*John*, IV/2, 268; *Hen. IV–2*, III/1, 288; *Rich. II*, I/4, 39).

expediently İvedilikle, acele ederek: *Do this expediently, and turn him going* (*As You Like*, III/1, 18).

expedition 1. Yürüme, ilerleme: *Who intercepts me in my expedition?* (*Rich. III*, IV/4, 136); **2.** [soyut] hareket gelişim: *Putting it straight in ... expedition* (*Hen. V*, II/2, 191).

expense 1. Harcama, özellikle müsrifçe harcama: *husband nature's riches from expense* (*Sonn.*, XCIV, 6; *Lear*, II/1, 100; *Mer. Wives Win.*, II/2, 141); **2.** Nefes harcama: *expense of thy royal sweet breath* (*L. Lab. Lost*, V/2, 522); 3. [Sahip olunan bir şeyi] Kaybetme: *Th' expense of many a vanish'd sight* (*Sonn.*, XXX, 8).

experimental Deneyime ilişkin: *experimental seal* [örn. deneyime dayanan mühür (onay)] (*Much Ado*, IV/1, 166).

expert Denemeyle kanıtlanmış, tecrübeyle sabit: *his pilot (is) Of very expert and approv'd allowance* (*Oth.*, II/1, 49).

expiate Sonu gelmiş, zamanını doldurmuş: *Make haste, the hour of death is expiate* (*Rich. III*, III/3, 24).

expiate, to Sonu gelmek, idam (ölüm) saati gelmek: *Then look I death my days should expiate* (*Sonn.*, XXII, 4).

expire, to Sonuçlandırmak, bitirmek: *Shall ... expire the term Of a despised life* (*Rom. & Jul.*, I/4, 109).

explication İzah, açıklama, anlatma: *in way of explication* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 14).

exploit Askeri girişim: *sick For breathing and exploit* (*All's Well*, I/2, 17); eylem durumunda (*All's Well*, IV/1, 39).

expostulate, to Görüşmek, müzakere etmek: *to expostulate What majesty should be* (*Ham.*, II/2, 86; *Two Gent. Ver.*, III/1, 253; *Oth.*, IV/1, 205).

expostulation Konuşma, konferans: *we must use expostulation kindly* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 60).

exposture Teşhir, ortaya koyma: *a wild exposture to each chance ... before thee* (*Cor.* IV/1, 36).

express Amaca uygun, tam olarak kullanılabilir: *in form and moving how express and admirable* (*Ham.*, II/2, 305).

express, to 1. Beyan etmek; **2.** İfşa etmek: *Costly thy habit ... But not express'd in fancy* (*Ham.*, I/3, 71; *Tam. Shrew*, II/1, 77; *Hen. VI–2*, I/1, 18).

expressive Duyguları ifadede açık ve kesin: *Use a more spacious ceremony ... Be more expressive to them* (*All's Well*, II/1, 52).

expressure 1. İfade: *the expressure of his eye* (*Tw. Night*, II/3, 157; *Troil. & Cres.*, III/3, 204); **2.** Resim, [kitap] kapak baskısı: *Th' expressure that it bears, green let it be* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 67).

expulse, to Kovmak sürgün etmek: *For ever should they be expuls'd from France* (*Hen. VI–1*, III/3, 25).

exsufficate Şişirilmiş: *exsufficate and blown surmises* [f. 1; q. 1 *exufficate*] (*Oth.*, III/3, 182).

extant [Zamana ilişkin] Şu anda, şimdi: *this extant moment* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 168).

extemporal Hazırlıksız söylenen, irticalen konuşma: *extemporal speech* (*Hen. VI–1*, III/1, 6; *L. Lab. Lost*, I/2, 183).

extemporally Doğaçtan, hazırlıksız, irticalen: *sings extemporally* (*Ven. & Adon.*, 836; *Ant. & Cleo.*, V/2, 217).

extend, to 1. Süreyi uzatmak: *You should offend him and extend his passion* (*Mac.*, III/4, 56); **2.** Abartmak: *wonderfully to extend him* [*Cym.*, I/4, 21); *extend him within himself* [örn. erdemlerinin sınırı içinde onu abart] (*Cym.*, I/1, 25); **3.** Eline geçirmek, sahiplenmek: *hath with his Parthian force Extended Asia* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 101).

extent 1. [Yasa terimi] El koyma: *Make an extent upon his house and lands* (*As You Like*, III/1, 17); **2.** Saldırı: *this uncivil and unjust extent* (*Tw. Night*, IV/1, 53); **3.** [Adaleti, lütfu] Yeri getirme: *for the extent Of legal justice* (*Titus*, IV/4, 3; *Ham.*, II/2, 373).

extenuate, to 1. (Bir yasayı] Yumuşatmak, hafifletmek: *the law ...* (*Which by no means may extenuate*) (*Mid. N. Dr.*, I/1, 120); **2.** Değerini küçültmek: *his glory not extenuated* (*Jul. Caes.*, III/2, 39).

extenuation Hafifletme, yumuşatma: *such extenuation let me beg* (*Hen. IV–1*, III/2, 22).

extermine, to Son vermek, yıkmak: *your sorrow and my grief Were both extermin'd* (*As You Like*, III/5, 89).

extern[1] Dış görünüş: *With my extern the outward honouring* (*Sonn.*, CXXV, 2).

extern[2] [sıf.] Dışsal, zahiri: *my outward action doth demonstrate The native act ... of my heart in compliment extern* (*Oth.*, I/1, 63).

extinct Söndürülmüş, soğutulmuş: *My ... light Shall be extinct with age and endless night* (*Rich. II*, I/3, 222; *Ham.*, I/3, 118; *Two Nob. K.*, V/3, 20).

extincted 1. Yok edilmiş; **2.** Söndürülmüş: *Give renew'd fire to our extincted spirits* (*Oth.*, II/1, 81).

extincture Yok etme: *cold modesty, but wrath, Both fire from hence and chill extincture hath* (*L. Compl.*, 294).

extirp, to 1. İmha etmek; **2.** Kökünden sökmek: *it is impossible to extirp it quite* (*M. Meas.*, III/2, 102; *Hen. VI–1*, III/3, 24).

extirpate, to [Bir yerden] Sürüp göndermek: *extirpate me and mine Out of the dukedom* (*Tem.*, I/2, 125).

extort, to İşkence etmek: *extort A poor soul's patience* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 160).

extracting Çekip çıkaran, söken: *A most extracting frenzy of mine own From my remembrance clearly banish'd his* [örn. onun çılgınlık anısını kafamdan çıkarıp attım] (*Tw. Night*, V/1, 281).

extraught İnmiş, alçalmış: *knowing whence thou art extraught* (*Hen. VI–3*, II/2, 142).

extravagancy Serserilik, başıboşluk: *my determinate voyage is mere extravagancy* (*Tw. Night*, II/1, 12).

extravagant Serseri, amaçsız dolaşan: *Th' extravagant and erring spirit* (*Ham.*, I/1, 154; *Oth.*, I/1, 136; *L. Lab. Lost*, IV/2, 66).

extremes Aşırıya kaçan duygular: *And when he is angry ... Not tainted with extremes* (*Two Nob. K.*, IV/2, 101).

extremity 1. En uç nokta: *would ... top extremity* (*Lear*, V/3, 208; *Com. Err.*, I/1, 141; *Lucrece*, 969); 2. Aşırı şiddet: *O time's extremity* (*Com. Err.*, V/1, 308; *Win. Tale*, V/2, 119; *Jul. Caes.*, II/1, 31); 3. İtidalsizlik, aşırılık: *devise something; any extremity* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 73).

exufficate bkz. *exsufficate.*

eyas Eğitilmekte olan (atmaca, şahin gibi) yavru yırtıcı kuş: [mec.] *an aery of children, little eyases* (*Ham.*, II/2, 339).

eyas-musket 1. Yavru erkek atmaca; 2. [mec.] canlı, şen ve kıvrak çocuk: *How now, my eyas-musket* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 22).

eye (eyne, eyes) 1. [*Put the finger in the eye and weep*] Çocuk olma, çocukça davranma (*Com. Err.*, II/2, 204); 2. [*Eyes of light*] Yıldızlar (*Mid. N. Dr.*, III/2, 188); 3. [*Eye of heaven*] Güneş (*Sonn.*, XVIII, 5); 4. Manzara, görünüş: banish'd from your eye (*Tem.*, II/1, 127; *Hen. VIII*, I/1, 30, *Mac.*, III/1, 124); 5. [*tended her I' th' eyes*] onun gözü önünde bekledi (*Ant. & Cleo.*, II/2, 207); 6. [*within the eye of honour*] Onur ya da namus kapsamı içinde (*Mer. Ven.*, I/1, 137); 7. Bakış, göz atış: *on my face he turn'd an eye of death* (*Hen. IV–1*, I/3, 143); 8. [*have an eye of*] seyretme, göz hapsine alma (*Ham.*, II/2, 290); 9. [*throw out our eyes for*] bir şey için dikkatli olma (*Oth.*, II/1, 38); 10. [*Change mingle eyes*] Karşılıklı sevgi dolu bakışlar fırlatma (*Tem.*, I/2, 442, *Ant. & Cleo.*, III/13, 156); 11. Renk tonu, hafif gölge: tawny ... With an eye of green in't (*Tem.*, II/1, 56; *Ham.*, I/3, 128); 12. [*Put (the) finger in (the) eye*] [argo deyim] Ağlamak [16. yy. başından itibaren. Partridge, 299/2].

eye, to Göze görünmek, ortaya çıkmak: *they do not Eye well to you* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 97).

eye-beam Kısa bakış, göz atma: *thy eye-beams, when their fresh rays have smote The night of dew* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 27).

eye-drop Gözyaşı: *tyranny ... Would by beholding him, have wash'd his knife With gentle eye-drops* (*Hen. IV–2*, IV/5, 87).

eye-glass Göz merceği: *your eye-glass Is thicker than a cuckold's horn* (*Win. Tale*, I/2, 268).

eye-offending 1. Göz tırmalayan: *eye-offending brine* (*Tw. Night*, I/1, 29); 2. Göze zararlı, çirkin, yakışıksız: *foul males and eye-offending marks* (*John*, III/1, 47).

eyes set [argo] Sarhoşluk [17. yy. başından 18. yy. sonuna kadar. Partridge, 300/2

eye-strings [Çoğul] Göz kasları: *I would have broke mine eye-strings, crack'd them* (*Cym.*, I/3, 17).

eye-wink Bakma, gözatma: *They should never get an eye-wink of her* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 71).

eyliad bkz. *oeillade.*

eyrie [*aerie*'nin varyantı]

eysell bkz. *eisel.*

F

fa Klavyenin dördüncü notası (*L. Lab. Lost*, IV/2, 100).

fa, to [Mizahi] Pataklamak, vurmak: *I'll re you. I'll fa you* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 119); *Do you note me?* (*Tam. Shrew*, I/2, 17).

fable Yalan dolan: *sans fable* (*Com. Err.*, IV/4, 73).

fable, to Yalandan konuşmak, sahte bir biçimde konuşmak

fabric Bina, yapı: *manhood is call'd foolery when it stands Against a falling fabric* (*Cor.*, III/1, 246).

face 1. [Maddi olmayan] Görünüş: *to know the face of right* (*John*, V/2, 88; *Jul. Caes.*, V/1, 10; *Lear*, III/1, 230); 2. [*Full of face*] Güzel: *buxom, blithe, and full of face* (*Per.*, I/Gower, 23); 3. [*Turn thy face*] Ayrılıp gitme (*John*, V/2, 159); 4. [*From face to foot*] Tepeden tırnağa (*Cor.*, II/2, 108; *Ham.*, II/2, 339.)

face, to 1. Olduğundan başka görünmek: *Suffolk doth not flatter, face, or feign* (*Hen. VI–1*, V/3, 142); 2. Korkutmak, tehditle zorlamak: *Face not me*, (*Tam. Shrew*, IV/3, 124); 3. [*face out*] yüzsüzlükle yalan söylemek, pişkinlik etmek: *a faces it out, but fights not* (*Hen. V*, III/2, 33; *Troil. & Cres.*, II/1, 289); 4. [*face down*] pişkinlikle bir kimsenin yüzüne karşı ısrarlı olmak: *here's a villain that would face me down* (*Com. Err.*, III/1, 6); 5. [*face out of*] arsız ve saygısız bir biçimde [bir şeyi] yok saymak: *to face me out of my wits* [örn. yüzsüz bir biçimde aklımın başımda olduğunu reddediyor] (*Tw. Night*, IV/2, 93; *Hen. V*, III/7, 82); 6. Özendirmek; 7. Onaylamak: *the face which fac'd so many follies* (*Rich. II*, IV/1, 285); 8. [Giysiyi] Düzeltmek: *Thou hast fac'd many things* (*Tam. Shrew*, IV/3, 122); [mec.] *To face the garment of rebellion With some fine colour* (*Hen. IV–1*, V/1, 74).

faced Yamalı, yamalanmış: *an old faced ancient* [f. 1; bkz. *feazed*] (*Hen. IV–1*, IV/2, 31).

face(-)royal "Royal" adı verilen altın paranın "yazı" olan yüzü: *He may keep it still at a face royal, for a barber shall never earn sixpence out of it* [örn. *face royal* = king's face ile ikili anlam] (*Hen. IV–2*, I/2, 24).

facinerous Kötü, habis, hain: *of a most facinerous spirit* (*All's Well*, II/3, 29).

facing Düzeltme, süsleme: *furr'd with fox and lambskins too, to signify that craft, being richer than innocency, stands for the facing* (*M. Meas.*, III/2, 10).

fact 1. Kötü birşey yapma, özellikle suç işleme: *this fact was infamous* (*Hen. VI–1*, IV/1, 30; *Mac.*, III/6, 10; *M. Meas.*, IV/2, 136); 2. [*In the fact*] Hareket tarzı: *apprehended in the fact* (*Hen. VI–2*, II/1, 169; *Win. Tale*, III/2, 83).

faction 1. Topluluk, grup, sınıf: *the faction of fools* (*Troil. & Cres.*, II/1, 119; *Two Gent. Ver.*, IV/1, 37); 2. Grup arasında çıkan anlaşmazlık ya da tartışma: *turn the tide of fearful faction* (*Hen. IV–1*, '/1, 67; *As You Like*, V/1, 55; *Ant. & Cleo.*, I/3, 48); 3. Yapay kavga; 4. Entrika: *commit outrages And cherish factions* (*Timon*, III/5, 72).

factionary Bir partizan gibi etkin [aktif]: *always factionary on the party of your general* (*Cor.*, V/2, 29).

factious Asi, başkaldırıcı, isyankâr: *Thou factious Duke of York* (*Hen. VI–3*, I/1, 74; *Hen. VI–1*, IV/1, 113; *Troil. & Cres.*, I/3, 191).

factor Aracı, neden olan, amil, temsilci: *factors for the gods* (*Ant. & Cleo.*, II/6, 10).

faculty 1. Kişisel nitelik, huy: *which neither know My faculties nor person* (*Hen. VIII*, I/2, 73); **2.** Erdemin etkin niteliği, [bir şeyin] esas ya da kendine özgü doğası: *all these things change from their ... preformed faculties, To monstrous quality* (*Jul. Caes.*, I/3, 67; *All's Well*, I/3, 226); **3.** [Çoğul] Meziyetler, güçler: *What a piece of work is man ... how infinite in faculties* (*Ham.*, II/2, 304; *Mac.*, I/7, 17; *Hen. IV–2*, II/4, 251).

fadge, to 1. Uymak; **2.** Uygun olmak [böylece] başarılı olmak: *How will this fadge?* (*Tw. Night*, II/2, 33; *L. Lab. Lost*, V/1, 147).

fading Nakarat: *such delicate burthens of dildos and fadings* ['*With a fading*'] kaba saba bir şarkının nakaratıydı] (*Win. Tale*, IV/4, 195).

fadom [*Fathom*'un varyantı].

fag(g)ot Bagaj [Kadın anlamında söylenen bir argo sözcüktü]; takr. 1600'dan itibaren. Başına *little* gelince çocuk anlamındaydı. Partridge, 302/2].

fail 1. Başarısızlık: *the fail of any point* (*Win. Tale*, II/3, 170; *Hen. VIII*, II/4, 199); **2.** Beyanda ihmal: *How grounded he his title to the crown Up our fail?* (*Hen. VIII*, I/2, 145); **3.** Kusur, kabahat: *Goodly and gallant shall be false and perjur'd From thy great fail* [f. 1 *fall*] (*Cym.*, III/4, 64; *Timon*, V/1, 148).

fail, to 1. Ölmek: *the King in his last sickness fail'd* (*Hen. VIII*, I/2, 184); **2.** Hata yapmak: *to fail As often as I guess'd* (*All's Well*, III/1, 15; *M. Meas.*, III/2, 257; *Mid. N. Dr.*, III/2, 93); **3.** Tamamlamamak, eksik bırakmak: *I will never fail Beginning nor supplyment* (*Cym.*, III/4, 178; *Mac.*, III/6, 21; *Lear*, II/4, 142).

fain[1] **1.** Memnun, hoşnut: *men and birds are fain of climbing high* (*Hen. VI–1*, II/1, 8; *Hen. VI–1*, III/2, 114); durumdan ve şartlardan memnun: *I perceive I must be fain to bear with you* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 120; *Hen. IV–2*, II/1, 153); **2.** [Dolayısıyla] Zorunda, mecbur: *wast thou fain ... To hovel thee with swine ...?* (*Lear*, IV/7, 37).

fain[2] [sıf.] Memnuniyetle, seve seve, istiyerek: *I ... would fain have meat* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 174; *Tem.*, I/1, 67; *As You Like*, I/2, 160; *Two Nob. K.*, II/3, 30).

faining bkz. *feigning*.

faint 1. Edilgen, içedönük, utangaç: *such a faint and milky heart* (*Timon*, III/1, 54; *Lear*, I/4, 68; *Cym.*, III/2, 55); **2.** Ruhsuz, şevksiz, cesaretsiz: *Who is so faint that dares not ...?* (*Ven. & Adon.*, 401; *Hen. VI–3*, V/4, 51, *Lucrece*, 1209); **3.** Zayıf, güçsüz, dermansız: *my faint means* (*Mer. Ven.*, I/1, 125; *Hen. V*, I/1, 16; *Rom. & Jul.*, IV/3, 15).

faint, to 1. Karamsarlığa düşmek; **2.** Bezginliğe girmek: *faints not like a pale-fac'd coward* (*Ven. & Adon.*, 569; *John*, V/7, 78; *Rich. III*, V/3, 172); **3.** Depresyona girmek: *it faints me* (*Hen. VIII*, II/3, 103); **4.** Zayıf düşmek: *you faint with wand'ring* (*Mid. N. Dr.* II/2, 35; *As You Like*, II/4, 75; *Lucrece*, 1543).

fainting Güçsüzleşen, zayıflayan: *my fainting words* (*Hen. VI–1*, II/5, 95; *Hen. VI*, 1, II/5, 40).

faintly 1. Bir korkak gibi, çekingen bir biçimde: *he faintly flies* (*Lucrece*, 740); **2.** Güçsüz bir biçimde: *faintly spoke After the prompter* (*Rom. & Jul.*, I/4, 7; *Rich. II*, I/3, 281; *Ven. & Adon.*, 482); **3.** [Dolayısıyla] ılımlı bir tavırla: *I have told you ... but faintly* (*Lear*, I/2, 174); **4.** İsteksiz bir biçimde, yarım ağızla: *he denies it faintly* (*Oth.*, IV/1, 112; *Rich. II*, V/3, 103; *Cor.*, V/1, 66).

fair[1] **1.** Yakışıklı, güzel: *they hide the fair* (*Rom. & Jul.*, I/1, 231; *Cym.*, I/6, 38; *Lucrece*, 780); **2.** Kadın, özellikle sevilen kadın: *speak, my fair* (*Hen. V*, V/2, 167; *L. Lab. Lost*, V/2, 37); [erkek için] *Speak fair, ... or else be mute* (*Ven. & Adon.*, 208); **3.** Güzellik: *My decayed fair* (*Com. Err.*, II/1, 98; *L. Lab. Lost*, IV/1, 17; *Sonn.*, XVIII, 7).

fair[2] [sıf.] **1.** Erdemli, temiz: *She is too fair ... To merit bliss by making me despair* (*Rom. & Jul.*, I/1, 221; *Two Gent. Ver.*,

IV/2, 5; *Lucrece*, 346); 2. [Kibar bir hitap biçimi] *Fair sir, God save you!* (*L. Lab. Lost*, V/2, 310; *Hen. VI–3*, II/1, 95); 3. Belirgin, başkalarından farklı: *A right fair mark ... is soonest hit* (*Rom. & Jul.*, I/1, 2); 4. [*Fair daylight*] Günlük güneşlik (*Lear*, IV/7, 51).

fair[3] [zarf] 1. Zarif, kibar bir biçimde: *entreat me fair* (*Rich. III*, IV/4, 152; *Com. Err.*, III/2, 181; *Mer. Ven.*, IV/1, 275); 2. İyi ilişkilerle: *tap for tap, and so part fair* (*Hen. IV–2*, II/1, 193); 3. Eşit ve dürüst bir biçimde: *We offer fair, take it advisedly* (*Hen. IV–1*, V/1, 114; *M. Meas.*, III/1, 140); 4. Uygunlukla, yakışan bir biçimde: *You have crafted fair!* (*Cor.*, IV/6, 118; *Tam. Shrew*, II/1, 17); 5. Olumlu, hoş bir biçimde: *the merry wind Blows fair from land* (*Com. Err.*, IV/1, 91; *Mer. Ven.*, II/1, 20; *Rich. II*, II/2, 123); 6. [*fair be to you*] refah senin hizmetinde (*Troil. & Cres.*, III/1, 43); 7. Nazik, yumuşak bir tarzda: *fair and evenly* (*Hen. IV–1*, III/1, 102); *Much Ado*, V/4, 72); 8. (*stand fair*] rahat durarak (*Troil. & Cres.*, IV/5, 235).

fair, to Güzelleştirmek: *Fairing the foul* (*Sonn.*, CXXVII, 6).

fairest-boding En mutlu işaret: *sweetest sleep and fairest-boding dreams* (*Rich. III*, V/3, 227).

fair-faced 1. Güzel yüzlü: *If fair-fac'd ... if black* (*Much Ado.*, III/1, 61); 2. Güzel görünüşlü: *peace and fair-fac'd league* (*John*, II/1, 417).

fair hand Güzel el yazısı: *A very fair hand* (*Two Nob. K.*, V/2, 56).

fairing Taltif edici armağan: *we shall be rich ... if fairings come thus plentifully in* (*L. Lab. Lost*, V/2, 2).

fairly 1. Güzel bir biçimde: *I will have them very fairly bound* (*Tam. Shrew*, I/2, 145; *Troil. & Cres.*, I/3, 84; *Rom. & Jul.*, III/2, 84); 2. Güzellikler içinde; temiz ellerde: *which fairly doth excel* (*Sonn.*, V, 4); temiz ya da zarif bir elle: *Which in a set hand fairly is engross'd* (*Rich. III*, III/6, 2); 3. Saygılı, kibar bir biçimde: *greet him fairly* (*Per.*, V/1, 10; *Com. Err.*, V/1, 233; *Timon*, I/2, 184); 4. Uygun bir biçimde, layıkıyla: *to come fairly off from the great debts* (*Mer. Ven.*, I/1, 128; *Cor.*, IV/7, 21; *Hen. VIII*, I/4, 31); 5. Olumlu olarak: *fairly met* (*Hen. V*, V/2, 10; *Hen. IV–1*, V/3, 29; *Mid. N. Dr.*, I/1, 101); 6. Tamamen, tam anlamıyla: *you gave us the counterfeit fairly last night* (*Rom. & Jul.*, II/4, 45; *Tam. Shrew*, I/1, 108).

fairness [*To the fairness of my power*] Gücümün elverdiği kadar: *To the fairness of my power* (*Cor.*, I/9, 73).

fair play, fair-play Doğru, dürüst tavır: *According to the fair play of the world* (*John*, V/1, 67); *send fair-play orders* (*John*, V/2, 118).

fair-spoken Kibar ve hoş [konuşma]: *Exceeding wise, fair-spoken, and persuading* (*Hen. VIII*, IV/2, 52).

fairy Büyüleyen güzel: *this great fairy* (*Ant. & Cleo.*, IV/8, 12).

fairy gold [Çok çabuk yok olan] Peri parası: *This is fairy gold, boy, and 'twill prove so* (*Win. Tale*, III/3, 123).

fairy time Gece yarısı ile gündoğumu arasındaki zaman dilimi: *Lovers, to bed, 'tis almost fairy time* (*Mid. N. D.*, V/1, 364).

faith 1. Sadakat, vefa: *Bearing the budge of faith to prove them true* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 127; *Two Gent. Ver.*, IV/3, 26; *Jul. Caes.*, III/1, 137); 2. Aşkta sadakat, gerçek aşk: *My life upon her faith* (*Oth.*, I/3, 294; *Two Gent. Ver.*, IV/2, 11; *Sonn.*, CLII, 3); 3. Kendine güven: *Ye make my faith reel* (*Two Nob. K.*, III/6, 212).

faithed İnanılacak, itibar edilecek şey: *Make thy words faithed* (*Lear*, II/1, 70).

faithful[1] [sıf.] 1. Dindar: *as I am a Christian faithful man* (*Rich. III*, I/4, 4; *Hen. V*, I/2, 13); 2. Doğru, gerçek: *a faithful verity* (*M. Meas.*, IV/3, 126); 3. [Görevini yapmamada] İnsaflı, dürüst, vicdanlı: *I will be faithful* (*Ham.* II/2, 115).

faithful[2] [zarf] Bağlılıkla, sadıkane: *Day serves not light more faithful than I'll be* (*Per.*, I/2, 110).

faithful[3] [*One of the faithful*] Alkolik [argo deyim; 17. yy. başı: *The Man in the Moon*, 1609. Partridge, 303/2].

faithfully 1. İnançla, kendine güvenerek: *urge it half so faithfully* (*Timon*, III/2, 41; *John*, I/1, 252); 2. İnandırıcı, güven verici biçimde: *whisper'd faithfully* (*As You Like*, II/7, 192; *Rom. & Jul.*, II/2, 94); 3. Tamamen, kesin, gerçekten: *answer all things faithfully* [Kralın sarayında, taht önünde uygulanan formül] (*Mer. Ven.*, V/1, 299; *All's Well*, IV/3, 58; *Hen. V*, I/2, 43).

faithless 1. İnançsız, dinsiz: *a faithless Jew* (*Mer. Ven.*, II/4, 37); 2. Sadakatsiz, vefasız, hain: *A ... faithless service* (*Hen. VIII*, II/1, 123; *John*, II/1, 230); 3. Güvenilmez: *O faithless coward!* (*M. Meas.*, III/1, 136).

faitor Sahtekâr, sahte peygamber: *down, dogs! Down, faitors!* (*Hen. IV–2*, II/4, 159).

falchion Eğri kılıç, pala: *thy murd'rous falchion* (*Rich. III*, I/2, 94; *Lear*, V/3, 277; *Lucrece*, 176).

falcon [Av için eğitilmiş] Dişi atmaca: *A falcon, tow'ring in her pride of place* (*Mac.*, II/4, 12; *M. Meas.*, III/1, 91, *Ven. & Adon.*, 1027).

fall 1. [Kan] Akıtma, dökme: *Without much fall of blood* (*Hen. V*, I/2, 25); 2. Aşağıya doğru vurulan kılıç darbesi: *crush down with a heavy fall The ... helmets* (*Rich. III*, V/3, 111; *Oth.*, II/3, 234); 3. [*At fall*] Gelgitte dalganın azalması: [mec.] *they are at fall, want treasure* (*Timon*, II/2, 205); 4. Müzikte ses perdesi, kadans: *A dying fall* (*Tw. Night*, I/1, 4); 5. Güreşte girişme, hamle: *You shall try but one fall* (*As You Like*, I/2, 183).

fall, to 1. [Irmağa ilişkin] Boşalmak, akmak: [mec.] *Thou art ... a sea ... And to there falls into thy ... flood ... dishonour* (*Lucrece*, 653); 2. Zaaf göstermek, çekinmek: *a good leg will fall* (*Hen. V*, V/2, 159); 3. Kendine gelmek: *felt to himself* [örn. kendini yeniden kontrol etti] (*Hen. VIII*, II/1, 35; *Jul. Caes.*, IV/3, 155; *Mer. Ven.*, IV/1, 266); 4. Düşmek; 5. Düşürmek; 6. Atmak: *to fall it on Gonzalo* (*Tem.*, II/1, 296; *As You Like*, III/5, 5; *Rich. III*, V/3, 135); 7. Doğurmak: *Who ... did ... Fall parti-colour'd lambs* (*Mer. Ven.*, I/3, 88); 8. Vuku bulmak, olmak: *I know not what may fall* (*Jul. Caes.*, III/1, 243; *M. Meas.*, IV/2, 178); 9. [Belli bir biçimde] Ortaya çıkmak: *it will fall pat as I told you* (*Mid N. Dr.*, V/1, 187; *Ham.*, IV/7, 70); 10. Başa gelmek, zuhur etmek: *No disgrace Shall fall you* (*Ant. & Cleo.*, III/7, 39; *L. Lab. Lost*, II/1, 124; *Ven. & Adon.*, 472); 11. Yapmamak (*Two Nob. K.*, III/6, 236).

fall away, to Zaaf göstermek: *am I not fall'n away vilely since this last action* (*Hen. IV–1*, III/3, 1; *Hen. VI–1*, III/1, 192).

fall down, to Kazaya uğramak, belasını bulmak: *though we here fall down, We have supplies* (*Hen. IV–2*, IV/2, 44).

fall from, to 1. Ortaklığı terk etmek, başkaldırmak: *England, I will fall from thee* (*John*, III/1, 320; *Much Ado*, I/1, 255); 2. Hakkını kaybetmek: *that you are not fall'n From the report* (*All's Well*, V/1, 12; *Hen. VIII*, III/1, 20; *Ham.*, II/2, 165).

fall in, to Yalandan tartışma çıkarmak: *Falling in, after falling out, may make them three* (*Troil. & Cres.*, III/1, 103).

fall into, to Üstüne gelmek: *Fall into th' compass of a praemunire* (*Hen. VIII*, III/2, 340).

fall off, to Anlaşmadan çekilmek, bağlılıktan kopmak: *He never did fall off* (*Hen. IV–1*, I/3, 94).

fall over, to Kaçmak, terk etmek: *And dost thou now fall over to my foes?* (*John*, III/1, 127).

fall to, to Kendini [yemeğe, dövüşe ya da bir şeye] vermek: *if we be forbidden stones, we'll fall to it with our teeth* (*Hen. VI–1*, III/1, 89; *Tem.*, I/1, 3; *As You Like*, II/7, 171).

fall upon, to Bir şeye patlamak: *He fell upon me, ere admitted* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 75).

fallacy Aldatıcı nosyon, hatalı fikir: *I'll entertain the offer'd fallacy* (*Com. Err.*, II/2, 186).

fallen-off Başkaldıran, isyan eden: *The fall'n off Britains* (*Cym.*, III/7, 6).

falliable bkz. *Fallible.*

fallible 1. Yanlış çıkabilir, umulan olmayabilir: *hopes that are fallible* (*M. Meas.*, III/1, 169); 2. [*Infallible* anlamında hatalı kullanım] Kesin, hiç yanılmaz: *this is most fallible, the worm's an odd worm* [ff. *falliable*] (*Ant. & Cleo.*, V/2, 257).

falling-from Çekilme, terk etme: *the falling-from of his friends* (*Timon*, IV/3, 400).

falling sickness Sara hastalığı: *he hath the falling sickness* (*Jul. Caes.*, I/2, 253).

falling sickness Sara illeti (*Jul. Caes.*, I/2, 254).

fallow[1] 1. Tarıma elverişli arazi: *vineyards, fallows, meads* (*Hen. V*, V/2, 54); 2. Sürülmüş, ama hasat yapılmamış toprak: *That from the seedness the bare fallow brings to teeming foison* (*M. Meas.*, I/4, 42).

fallow[2] [sıf.] İşlenmemiş, kültive edilmemiş: *her fallow leas The darnel, hamlock ... Doth root upon* (*Hen. V*, V/2, 44).

fallow[3] [sıf.] Ela [yeşilimsi kahverengi göz rengi]: *your fallow greyhound* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 89).

false[1] [sıf.] 1. Kötü [dokunmuş], yanlış [tondan çalınan]: *The strings ... are false* (*Jul. Caes.*, IV/3, 291); 2. [*False fire*] Düşmanı şaşırtmak için atılan kurusıkı: *What, frighted with false fire?* [f. 1; q. 1 fires] (*Ham.*, III/2, 266); 3. [*False gallop*] Eşkin giden, tırısa kalkan: [mec.] *What pace is this that thy tongue keeps? – Not a false gallop?* (*Much Ado*, III/4, 94; *As You Like*, III/2, 113); 4. [*False generations*] Yasadışı doğan çocuk: *I'll geld'em all, fourteen thy shall not see To bring false generations* (*Win. Tale*, II/1, 148).

false[2] [zarf] 1. Yanlış bir biçimde; 2. Sahte bir tutumla: *I should be false persuaded I had daughters* (*Lear*, I/4, 233; *Per.*, I/1, 124; *Much Ado*, IV/1, 237); 3. Vefasızlıkla, haince (*Cym.*, III/4, 114; *Com. Err.*, II/2, 142; *Mac.*, I/5, 21).

false, to Güvene ihanet etmek, yozlaşmak: *makes Diana's rangers false themselves, yield up Their deer* (*Cym.*, II/3, 69).

falsehood 1. Vefasızlık, hainlik: *my falsehood to my friend* (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 8; *Tem.*, I/2, 95; *Win. Tale*, III/2, 141); 2. Hile, sahtekârlık: *Pray with falsehood false exacting* (*M. Meas.*, III/2, 281; *Ant. & Cleo.*, I/1, 40; *Sonn.*, CXXXVII, 7); 3. Namussuzluk: *If you suspect my husbandry or* (*Timon*, II/2, 157; *Sonn.*, XLVIII, 4).

falsely [zarf] 1. Yanılgı, gaflet ile: *slippers ... falsely thrust on contrary feet* (*John*, IV/2, 198; *Oth.*, V/2, 117; *Sonn.*, CXLVIII, 4; *Two Nob. K.*, IV/3, 91); 2. Uygunsuz: *England's chair, where he is falsely set* (*Rich. III*, V/3, 251); 3. Hainice: *Falsely to take away a life* (*M. Meas*, II/4, 47; *Tem.*, II/1, 68; *Cor.* III/1, 60).

falsify, to Asılsız olduğunu kanıtlamak: *falsify men's hopes* (*Hen. IV–1*, I/2, 211).

falsing Aldatıcı: *not sure, in a thing falsing* (*Com. Err.*, II/2, 94).

famble El [16. yy. ortasından itibaren. Harman, Grose, Hindley. Partridge, 303/1].

fambler Eldiven [17. yy. başı. Rowlands. Partridge, 303/1].

fambling-cheat Yüzük [yazınsal anlamı "el şeyi"; 16. yy. ortasından itibaren. Harman, Rowlands. Partridge, 303/1.

fame 1. Söylenti, rivayet, şayia, tevatür: *thou art no less than fame hath bruited* (*Hen. VI–1*, II/3, 68; *Ant. & Cleo.*, II/2, 163; *Hen. VIII*, I/4, 66); [kişileştirerek] *the part of Lady Fame, fame and envy* adı kötüye çıkmış kadın (*Much Ado*, II/1, 214; *Cor.*, I/8, 4); 2. Ün, san, unvan: *Acquire too high a fame when him we serve's away* (*Ant. & Cleo.*, III/1, 15; *Sonn.*, LXXXIV, 11).

fame, to 1. [*Fame for*] Tanınmak, ünü olmak: *Your Grace hath still been fam'd for virtuous* (*Hen. VI–3*, IV/6, 26); 2. Ünlü yapmak: *such a counterpart shall fame his wit* (*Sonn.*, LXXXIV, 11; *Troil. & Cres.*, II/3, 243; *Jul. Caes.*, I/2, 153).

familiar[1] 1. İçlidışlı arkadaş, sıkı fıkı dost: *the King is a noble gentleman, and my familiar* (*L. Lab. Lost*, V/1, 96; *Timon*, IV/2, 10; *Hen. IV–2*, II/2, 133); 2. Hizmetkâr cin: *he has a familiar under his tongue, he speaks not a God's name* (*Hen. VI–2*, IV/7, 108; *L. Lab. Lost*, I/2, 172; *Hen. VI–1*, III/2, 122).

familiar[2] [sıf.] **1.** Aile ve ev için yararlı: *good wine is a good familiar creature* (*Oth.*, II/3, 309; *Mer. Wives Win.*, I/1, 20); **2.** Eve ilişkin, ev gibi: *haunted us in familiar paths* (*Hen. V*, II/4, 52); **3.** Alışılmış, mutat: *'tis my familiar sin With maids to seem the lapwing* (*M. Meas.*, I/4, 31; *Hen. V*, IV/3, 52; *Mer. Wives Win.*, I/3, 46); **4.** [dolayısıyla] önemsiz: *let wonder seem familiar* (*Much Ado*, V/4, 70; *All's Well*, II/3, 2); **5.** Kolayca anlaşılan: *a familiar demonstration of the working* (*L. Lab. Lost*, I/2, 9; *Troil. & Cres.*, III/3, 113); **6.** [*Familiar spirit*] Hizmetkâr cin [O dönemdeki inanışa göre, her insanın ona hizmet eden bir cini vardı]: *ye familiar spirits ... Help me* (*Hen. VI–1*, V/3, 10; *Sonn.*, LXXX-VI, 9).

famine Açlık: *Upon the next tree shall thou hang alive, Till famine cling thee* (*Mac.*, V/5, 39; *Cym.* III/6, 19; *Hen. VI–2*, IV/10, 64)

famous Adı çıkmış, dillere destan: *famous pirates* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 48; *Tam. Shrew*, I/2, 252; *Win. Tale*, III/3, 12).

famoused Ünlü, şöhretli: *famoused for fight* (*Sonn.*, XXV, 9).

famously 1. Nam ile, ün ile: *this land was famously enrich'd* (*Rich. III*, II/3, 19); **2.** Parlak, görkemli bir biçimde: *What he hath done famously, he did it to that end* (*Cor.* I/1, 36).

fan Hava cereyanı: *the fan and wind of your fair sword* (*Troil. & Cres*, I/3, 27; Troil. & Cres, V/3, 41).

fan, to 1. Savurmak; **2.** [mec.] Denemek: *The love I bear him Made me to fan you thus* (*Cym.*, I/6, 177).

fanatical Saplantıları olan kişi: *I abhor such fanatical phantasimes* [örn. çılgınca fikirleri olan, ama saplantılı kişi] (*L. Lab. Lost*, V/1, 18).

fancy 1. Hayal mahsulü, garip: *Costly thy habit ... But not express'd in fancy* (*Ham.*, I/3, 71; *L. Lab. Lost*, I/1, 170); **2.** Aşk, aşıkâne eğilim: *Tell me where is fancy bred* (*Mer. Ven.*, III/2, 63; *As You Like*, III/5, 29; *Tw. Night*, II/4, 33; *Two Nob. K.*, IV/2, 52); **3.** Aşık: this *afflicted fancy* (*L. Compl.*, 61); **4.** Doğaçlama tarzıyla beste, aşk şarkıları: *and sung those tunes ... and sware they were his fancies* (*Hen. IV–2*, III/2, 318; *Hen. VI–2*, I/3, 94; *Tam. Shrew*, III/2, 69).

fancy, to 1. Flört etmek, kur yapmak; **2.** Sevmek: *we fancy not the Cardinal* (*Hen. VI–2*, I/3, 94; *Tam. Shrew*, II/1, 12; *Two Gent. Ver.*, III/1, 67); **3.** Aşık olmak: *should she fancy, it should be one of my complexion* (*Tam. Shrew*, II/1, 16; *Troil. & Cres.*, V/2, 165; *Lucrece*, 200).

fancy-free Aşkın gücü dışında, özgür: *In maiden meditation, fancy-free* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 164).

fancy-monger 1. Aşk taciri, çöpçatan; **2.** Pezevenk: *If I could meet that fancy-monger* (*As You Like*, III/2, 364).

fancy-sick Sevdalı, mecnun: *All fancy-sick she is and pale of cheer* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 96).

fane Tapınak: *nor fane nor Capitol ... shall lift up Their rotten privilege* (*Cor.*, I/10, 20; *Cym.*, IV/2, 242).

fang Köpek dişi, fildişi vb. [büyük diş]: [mec.] *the icy fang ... of the winter's wind* (*As You Like*, II/1, 6; *Tw. Night*, I/5, 184).

fang, to 1. Yakalamak; **2.** El koymak: *Destruction fang mankind!* (*Timon*, IV/3, 23).

fanged Dişli: *Whom I will trust as I will adders fang'd* (*Ham.*, III/4, 203).

fangled Gösterişten ve süsten hoşlanan: *our fangled world* (*Cym.*, V/4, 134).

fantastic 1. İmgeleme ilişkin, hayali: *fantastic summer's heat* (*Rich. II*, I/3, 199; **2.** Havai, kaprisli, gösteriş düşkünü: *the humour of fantastic wits* (*Ven. & Adon.*, 850; *Two Gent. Ver.*, II/7, 47); [şeyler üzerine] grotesk, aşırı: *Mad and fantastic execution* (*Troil. & Cres*, V/5, 38; *Ham.*, IV/7, 168; *M. Meas.*, II/2, 121).

fantastical 1. Hayali, imgesel: *Are ye fantastical, or that indeed Which outwardly ye show* (*Mac.*, I/3, 53 ve 139); **2.** İmgelemi zengin, hayal kurabilen: *full of shapes is fancy That it alone is high*

fantastical (*Tw. Night*, I/1, 15); 3. İnanılmaz: *telling her fantastical lies* (*Oth*, II/1, 223; *M. Meas.*, III/2, 92; *Much Ado*, II/1, 76).

fantastically Garip, inanılmaz bir biçimde: *a head fantastically carv'd* (*Hen. IV–2*, III/2, 311; *Hen. V*, II/4, 27).

fantastico Budalaca kendini beğenen, mantıksız kişi: *such antic, lisping, affecting fantasticoes* [q. 1; f. 1; qq. 2-4 *phantacies*] (*Rom. & Jul.*, II/4, 29).

fantasy 1. Gaflet; 2. Halüsinasyon: *Is not this something more than fantasy?* (*Ham.*, I/1, 54; *Hen. IV–1*, V/4, 135); 3. İmgelem, muhayyele: *And things unluckily charge my fantasy* (*Jul. Caes.*, III/3, 2; *Mer. Wives Win.*, V/5, 51; *Rom. & Jul.*, I/4, 98); 4. İmgelem ürünü dikkat gerektiren düşünce: *legions of strange fantasies* (*John*, V/7, 18; *Jul. Caes.*, II/1, 231; *Mid. N. Dr.*, II/1, 258); 5. Kapris: *to please his fantasy* (*Oth.*, III/3, 299; *Rom. & Jul.*, II/4, 29; *Ham.*, IV/4, 61).

fap Ayyaş, sarhoş: *And being fap, sir, was ... cashier'd* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 178).

far bkz. *farre*.

farborough bkz. *tharborough*.

farce, to Tıkıştırmak, doldurmak: *that she farces every business withal* (*Two Nob. K.*, IV/3, 7).

farced 1. Tepesine kadar dolu; 2. [mec.] süslü sözlerle doldurulmuş yapmacık kibarlık *The farced title running 'fore the king* (*Hen. V*, IV/1, 263).

farcing, farsing: [argo] Perçem toplama [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. başları. Greene, *Cony-Catching*, 1592. Partridge, 307/1].

fardel, farthel [İtal. *fardello*] 1. Yük; 2. Denk: *What's I' th' fardel?* (*Win. Tale*, IV/3, 754; *Ham.*, III/1, 75).

fardingale bkz. *farthingale*.

fare Durum: *What fare? What news abroad?* [örn. "ne gibi olaylar var?"] (*Hen. VI–3*, II/1, 95; *John*, V/7, 35).

far-fet Ustalıkla tasarlanmış, iyi düşünülerek ortaya çıkarılmış: *His far-fet policy* (*Hen. VI–2*, III/1, 293).

farger Hileli zar [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. başları. Belki de *forger*'ın bozulmuş biçimi. Partridge, 307/1].

farm [*In farm*] Kiralanmış, kirada: *the Earl of Wiltshire hath the realm in farm* (*Rich. II*, II/1, 256).

farm, to 1. [Arazi] Kiralamak: *To pay five ducats, five, I would not farm it* (*Ham.*, IV/4, 20); 2. En yüksek teklifi verene [araziyi] peşin para ile kiralamak: *We are enforc'd to farm our royal realm* (*Rich. II*, I/4, 45).

farre Daha ileride, daha uzakta: *Farre than Deucalion off* (*Win. Tale*, IV/4, 431).

farrow Domuzun bir batında doğurduğu yavrular: *Her nine farrow* (*Mac.*, IV/1, 65).

farthel bkz. *fardel*.

farthest En geç: *ready at the farthest by five of the clock* (*Mer. Ven.*, II/2, 115).

farthingale, fardingale Kasnaklı içeteklik: *With ruffs and cuffs, and farthingales* (*Tam. Shrew*, IV/3, 56; *Mer. Wives Win.*, III/3, 64; *Two Gent. Ver.*, II/7, 51).

fashion[1] 1. Tür, çeşit: *Thou friend of an ill fashion* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 61; *Per.*, IV/2, 79; *Win. Tale*, III/2, 104); 2. [*in the fashion to*] bir tür, bir çeşit: *in the fashion to choose me a husband* (*Mer. Ven.*, I/2, 22); 3. Yapmacık: *leadest this fashion of thy malice To the last hour of act* (*Mer. Ven.*, IV/1, 18); 4. [*Out of fashion*] Alışagelinmişin dışında [dolayısıyla] eksantrik: *Though it appear a little out of fashion, There is valour in this Welshman* (*Hen. V*, IV/1, 83); 5. Tutarsızca: *I prattle out of fashion* (*Oth.*, II/1, 206).

fashion[2] Atlarda görülen bir deri hastalığı: *infected with the fashions* (*Tam. Shrew*, III/2, 52).

fashion, to 1. Çaresini bulmak, başarmak, becermek: *which I will fashion to fall out between twelve and one* (*Oth.*, IV/2, 236; *Mid. N. Dr.*, III/2, 194; *Hen. IV–1*, I/3, 297); 2. [Bir şeyi] Belli bir biçime sokmak: *Fashion it thus* (*Jul. Caes.*, II/1, 30; *Much Ado*, III/3, 133; *Lear*, I/2, 184); 3. [mec.]

amaca uygun kalıplamak, hizaya sokmak: *I'll fashion him* (*Jul. Caes.*, II/1, 220); 4. Yalancıktan yapmak, bozmak: *That you should fashion, wrest, or bow your reading* (*Hen. V*, I/2, 14; *Much Ado*, I/3, 29); 5. [Bir şeye] Uydurmak, alışmak: *How shall I fashion to wear cloak?* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 135; 33 *Much Ado*, V/4, 88; *Com. Err.*, II/2); 6. [*Fashion in*] Sunmak, ileri sürmek; 7. Yolunu hazırlamak: *'be thou true' say I fashion in My sequent protestation* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 65).

fashion-monger Modayı inceleyen ve yakından izleyen kişi: *these strange flies, these fashion-mongers* (*Rom. & Jul.*, II/4, 33).

fashion-monging Züppe: *fashion-monging boys* (*Much Ado*, V/1, 94).

fast[1] Perhiz, zevkten geri durma: *surfeit is the father of much fast* (*M. Meas.*, I/2, 126).

fast[2] [sıf.] 1. Derin [uyku]: *in a most fast sleep* (*Mac.*, V/1, 8); 2. Derin uykuda: *Fast, I warrant her ... fie, you stug-a-bed!* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 1); 3. Sıkıca bağlılık: *Wilt thou be fast to my hopes?* (*Oth.*, I/3, 362; *Cym.*, I/6, 138); 4. Kapalı: *All fast? What means this?* (*Hen. VIII*, V/2, 3).

fast[3] [zarf] 1. [*Fast by*] Yakından: *A vessel rides fast by* (*Win. Tale*, IV/4, 501; *Hen. VI–2*, III/2, 189); 2. Değiştirilemez: *she is fast my wife, Save that we do the denunciation lack Of outward order* (*M. Meas.*, I/2, 147; *Oth.*, I/2, 11).

fast, to Perhiz yapmak, oruç tutmak: *I fast and pray'd for their intelligence* (*Cym.*, IV/3, 347).

fast and loose Çingeneler tarafından oynanan ve aldatmaca ile geliştirilen bir oyun: *this grave charm ... Like a right gipsy, hath at fast and loose Beguil'd me* (*Ant. & Cleo.*, IV/12, 28; *L. Lab. Lost*, III/1, 109).

fasten, to [*Fasten upon*] Kabul etmeye teşvik etmek: *fasten but one cup upon him* (*Oth.*, II/3, 48).

fastened Tescilli, müzmin: *strange and fast'ned villain!* (*Lear*, II/1, 77).

fast-lost Perhizden kilo kaybetmiş: *Feast-won, fast-lost* (*Timon*, II/2, 171).

fastly Hızla: *Towards this afflicted fancy fastly drew* (*L. Compl.*, 61).

fat[1] [*Vat*'in varyantı] Büyük fıçı, tekne, sarnıç: *In thy fats our cares be drown'd* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 115).

fat[2] 1. Sıcak; 2. Havasız: *that fat room* (*Hen. IV–1*, II/4, 1; *Ham.*, V/2, 279). 3. Ağır algılayan, zekâsız: *duller ... than the fat weed ... on Lethe wharf* (*Ham. I/5*, 32; *Tw. Night*, V/1, 109; *L. Lab. Lost*, III/1, 109).

fat, to 1. Beslemek; 2. [böylece] zevk vermek: *this villainy doth fat me* (*Titus*, III/1, 203).

fatal 1. Ölümcül: *Thracian fatal seeds* [Trakya'nın ölümcül savaş atları] (*Hen. VI–3*, IV/2, 21; *Hen. V*, V/1, 20); 2. Uğursuz; 3. Tehdit edici: *that fatal prophesy* (*Hen. VI–1*, III/1, 194; *Jul. Caes.*, V/1, 87; *Mac.*, I/5, 39).

fatal-plotted Yıkım ya da ölüm getiren tasarı: *this fatal plotted scroll* (*Titus*, II/3, 47).

fat as a hen's forehead [halk ağzı] Sıska, cılız [takr. 1600'dan itibaren kullanılmaya başlanmıştır. Congreve ve Swift de kullanmıştır; 1820'den sonra pek seyrek. Partridge, 308/2].

fat-brained Kalın kafalı: *his fat-brain'd followers* (*Hen. V*, III/7, 133).

fate 1. Bir kimsenin alınyazısında mukadder olan iyi talih: *let us fear The native mightiness and fate of him* (*Hen. V*, II/4, 64; *Ant. & Cleo.*, III/13, 169); 2. Kader Tanrıçası: *Stand fast good Fate, to his hangings* (*Tem.*, I/1, 30); [çoğul] *Fates we will know your pleasure* (*Jul. Caes.*, III/1, 98).

fate, to Nasip etmek: *heaven ... hath fated her to be my ... helper* (*All's Well*, IV/4, 20).

fated 1. Mukadder olan, nasip olan: *one midnight Fated to th' purpose* (*Tem.*, I/2, 129; *Lear*, III/4, 68; *Oth.*, II/3, 276); 2. Kaderin gücüyle sarılmış: *The fated sky Gives us free scope* (*All's Well*, I/1, 217).

father Sağdıç: *You must be father to your brother's daughter* (*Much Ado*, V/4, 15).

father, to Babasının kim olduğunu göstermek: *Truly the lady fathers herself* (*Much Ado*, I/1, 111).

fathered Baba olma: *He childed as I father'd* (*Lear*, III/6, 110).

father-in-law Kayınpeder: *Be to thy person, noble father-in-law* (*Rich. III*, V/3, 81).

fatherly Baba olarak: *He cannot choose but take this service I have done fatherly* (*Cym.*, II/3, 35).

fathom, fadom 1. Özellikle derinliği ölçmede kullanılan takriben iki metrelik ölçü 2. [dolayısıyla, çoğul] derinlikler: *In unknown fathoms* (*Win. Tale*, IV/4, 491); 3. [mec.] Algılama yetisi: *Another of his fathom they have none* (*Oth.*, I/1, 152).

fathomless Kollarla sarılamayacak kadar geniş: *a waist most fathomless* (*Troil. & Cres.*, II/2, 30).

fathom-line [Denizcilik] İskandil teli: *Where fathom-line could never touch the ground* (*Hen. IV–1*, I/3, 204).

fatigate Yorulmuş: *Requick'ned what in flesh was fatigate* (*Cor.*, II/2, 117).

fat-kidneyed Şişko, hantal: *Peace, ye fat-kidney'd rascal!* (*Hen. IV–1*, II/2, 5).

fatness 1. Hantallık; 2. Yoğunluk: *in the fatness of these pursy times* (*Ham.*, III/4, 153).

fatting Şişmanlama, semirme: *He is frank'd up to fatting* (*Rich. III*, I/3, 113).

fatuous Aptal, budala, avanak, enayi

fat-witted Gabi, geç algılayan: *Thou art so fat-witted with drinking* (*Hen. IV–1*, I/2, 2).

faucet-seller Fıçı için tapa satıcısı: *a cause between an orange-wife and a faucet-seller* [f. 4; ff. 1-3 *Forset-seller*] (*Cor.*, II/1, 171).

fault 1. Eksiklik, yoksunluk: *for fault of a better* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 17; *Rom. & Jul.*, II/4, 122; *Hen. IV–2*, II/2, 41); 2. Yanlış yapılan bir şey: *a fault done first in the form of a beast* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 8); kabahat: *All men make faults* (*Sonn.*, XXXV, 5; *Win. Tale*, III/2, 218; *Rich. II*, I/2, 5); 3. Avda, avın kokusunun yitirilmesi: *The cur is excellent in faults* (*Tw. Night*, II/4, 128); 4. [*cold fault*] kayıp koku: *hounds ... have singled ... the cold fault cleanly out* (*Ven. & Adon.*, 694; *Tam. Shrew*, ind. /1, 20); 4. Talihsizlik, şanssızlık: *The more my fault To scape his hands where I was to die* (*Per.*, IV/2, 74; *Mer. Wives Win.*, I/1, 94).

faultful Suçlu: *this faultful lord of Rome* (*Lucrece*, 715).

faulty Suçlu: *I am faulty in Duke Humphrey's death* (*Hen. VI–2*, III/2, 202; *Hen. IV–1*, III/2, 27; *Hen. VIII*, V/2, 110).

fauset bkz. *faucet-seller.*

fauste, precor gelida quando pecus omne sub umbra ruminat [Lat.] *Lütfen, Faustus, sığırlarımız gölgede geviş getirirken* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 93).

favour 1. İzin, bağışlama: *Speak on with favour* (*John*, II/1, 422; *L. Lab. Lost*, III/1, 67; *Hen. VIII*, I/1, 168); 2. Hoşgörü: *Justice with favour have I always done* (*Hen. VI–2*, IV/7, 67; *Mer. Ven.*, IV/1, 386; *Ant. & Cleo.*, III/13, 133); 3. Çekicilik, cazibe: *She turns to favour and to prettiness* (*Ham.*, IV/5, 189; *Oth.*, IV/3, 21; *Hen. VI–2*, I/2, 4); 4. Görünüş: *the favour and the form Of this most fair occasion* (*John*, V/4, 50; *Hen. V*, V/2, 63; *Jul. Caes.*, I/3, 129); 5. Yüz: *a brown favour* (*Troil. & Cres.*, I/2, 93; *M. Meas.*, IV/2, 33; *Ham.*, V/1, 194); [çoğul] yüzdeki çizgiler, özellikler: *stain my favours in a bloody mask* (*Hen. IV–1*, III/2, 136). 6. Nişan, madalya: *But let my favours hide thy mangled face* (*Hen. IV–1*, V/4, 96; *Rich. II*, V/3, 18; *L. Lab. Lost*, V/2, 30; *Hen. V*, IV/7, 153). 7. Eğilerek selamlama; nezaketle davranma: *And now and then a favour and a frisk* (*Two Nob. K.*, III/5, 30).

favourable Nazik, lütufkâr: *some dull and favourable hand* (*Hen. IV–2*, IV/5, 2; *Rich. III*, III/7, 101).

favouring Nezaketle: *thy favouring hand* (*Ant. & Cleo.*, IV/8, 23).

fawn[1] Genç alageyik: *Whiles, like a doe, I go to find my fawn* (*As You Like*, II/7, 28).

fawn[2] Aşağılık yaltaklanma: *spend a fawn upon'em* (*Cor.*, III/2, 67).

fawn, to 1. [Hayvana ilişkin] Kuyruğu sevinçten sallamak: *As the grim lion*

fawneth o'er his prey (*Lucrece*, 421; *Jul. Caes.*, V/1, 41; *Rich. III*, I/3, 289); **2.** [mec.] Yaltaklanmak, kuyruk sallamak: *How I would make him fawn, and beg, and seek* (*L. Lab. Lost*, V/2, 62; *Jul. Caes.*, III/1, 45).

fawning Dil dökerek yaltaklanan: *a fawning publican* (*Mer. Ven.*, I/3, 41; *L. lab. Lost*, V/2, 62; *Two Gent. Ver.*, III/1, 158; *Hen. IV–1*, I/3, 252).

fay İnanç, bağlılık: *by my fay* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 81; *Rom. & Jul.*, I/5, 128; *Ham.*, II/2, 265).

fazed bkz. *feazed*.

fealty 1. Feodal uyduların efendilerine sadakat zorunluluğu: *lasting fealty to the new-made king* (*Rich. II*, V/2, 45; *Hen. VI–2*, V/1, 50); **2.** Sadakat, bağlılık: *she hath enfranchis'd them Upon some other pawn for fealty* [örn. başka bazı aşıklara sadakat yemini ettirmiş] (*Two Gent. Ver.*, II/4, 91; *Titus*, I/1, 257; *Cym.*, V/4, 73).

fear 1. Dehşet; **2.** Kaygı; **3.** Vehim; **4.** [*Give, put fear to*] gözdağı verme: *to give fear to use and liberty* (*M. Meas.*, I/4, 62; *Ven. & Adon.*, 1158); **5.** [*put fear to valour, for fear of trust*] güvenme korkusu (*Sonn.*, XXIII, 5); **6.** kaçıştaki kaygı: *upon the foot of fear* (*Hen. IV–1*, V/5, 20); **7.** [*out of fear*] korkudan: A- korkudan: *you speak it out of fear and cold heart* (*Hen. IV–1*, IV/3, 7); B- korkmadan: *I am out of fear Of death* (*Hen. IV–1*, IV/1, 135); **8.** Dehşet verici: *the fear of your adventure* (*As You Like*, I/2, 177; *Cym.*, III/4, 9; *Jul. Caes.*, II/1, 190); **9.** Korkulacak bir şey: *Shall we buy treason? and indent with fears, When they have lost themselves?* (*Hen. IV–1*, I/3, 87; *Mid. N. Dr.*, V/1, 21; *Ham.*, III/3, 25; *Two Nob. K.*, III/6, 129); **10.** Kuşku; **11.** Kaygı: *Fear me not* (*Two Nob. K.*, III/3, 51).

fear, to 1. Korkutmak: *a scarecrow ... to fear the birds of prey* (*M. Meas.*, II/1, 2; *Tam. Shrew*, I/2, 210; *Lear*, III/5, 3); **2.** İlgilenilen için kaygı duymak: *Let him go ... do not fear our person* (*Ham.*, IV/5, 123); **3.** [Dolayısıyla] Kuşku duymak, güvenmemek: *Fear me not, man, I will not break away* (*Com. Err.*, IV/4, 1; *Mer. Wives Win.*, IV/4, 78, *Much Ado*, III/1, 31); **4.** [*Fear of*] Bir şeyden korkmak: *fearing of Time's tyranny* (*Sonn.*, CXV, 9); **5.** [*I fear me*] Korkarım: *her wits, I fear me, are not firm* (*M. Meas.*, V/1, 33; *Tem.*, V/1, 283; *Ant. & Cleo.*, II/7, 32).

fearful 1. Müthiş, dehşetli: *this fearful tempest* (*Rich. II*, II/1, 263; *Tem.* V/1, 106; *Lucrece*, 1741; *Rom. & Jul.*, III/3, 1; *Ven. & Adon.*, 677); **2.** Ürkek, korkak: *our fearful minds* (*Com. Err.*, I/1, 67; *M. Meas.*, III/1, 208; *As You Like*, III/3, 48); **3.** [*fearful of*] kaygılı: *fearful of his life* (*Hen. VI–3*, V/6, 87).

fearfully Korku verici biçimde: *a cliff, whose ... bending head Looks fearfully in the confined deep* (*Lear*, IV/1, 74; *Hen. V*, III/1, 12; *Rom. & Jul.*, V/3, 133).

feast, to Dinlenip eğlenmek: *Since Richard and Northumberland ... Did feast together* (*Hen. IV–2*, III/1, 59; *Per.*, I/4, 107; *Win. Tale*, IV/4, 347).

feast-finding Gösteri yapmak için şölen ya da eğlence arayan: *Feast-finding minstrels* (*Lucrece*, 817).

feast-won Eğlence ile kazanılan: *Feast-won, fast lost* (*Timon*, II/2, 171).

feat[1] Beceri, hüner: *I dare not praise My feat in horsemanship* (*Two Nob. K.*, II/4, 13).

feat[2] [sıf.] **1.** Becerikli, hünerli: *A page ... So feat, so nurse-like* (*Cym.*, V/5, 88); **2.** Temiz, düzenli: *look how well my garments sit upon me, Much feater than before* (*Tem.* II/1, 273).

feat[3] [zarf] Temiz bir biçimde, yakıştırmış: *With sleided silk feat and affectedly Enswath'd* (*Tem.*, II/1, 264; *L. Compl.*, 48).

feat, to Uyumlu olmaya ya da davranmaya zorlamak: *A glass that feated them* (*Cym.*, I/1, 49).

feather 1. Bir çeşit kuş tüyü: *birds of selfsame feather* (*Hen. VI–3*, III/3, 161); [mec.] *I am not of that feather* (*Timon*, I/1, 100); **2.** [Çoğul] Kanatlar: *Set feathers to thy heels* (*John*, IV/2, 174; *Rom. &*

Jul., I/4, 20; *Lucrece*, 1216); 3. [Şapkalara takılan] Tüy: *those remnants Of fool and feather* (*Hen. VIII-* I/3, 25; *Tam. Shrew*, III/2, 69; *Ham.*, III/2, 275); 4. [*plume of feathers*] önemsiz kişi, züppe (*L. Lab. Lost*, IV/1, 94).

feather, Jack with the [*Plume of feathers*'ın varyantı] Önemsiz, züppe kişi [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Partridge, 310/1].

feather-driver [argo] Kötü yazıcı, karalamacı, kâtip [16-17. yy.lar. Partridge, 310/1].

feathered Kanatlı: *feathered Mercury* (*Hen. IV–1*, IV/1, 106; *Oth.*, I/3, 269; *Per.*, V/2, 15).

featly Düzgün ve çevik: *She dances featly* (*Tem.*, I/2, 379; *Win. Tale*, IV/4, 176).

feature Figür [yüz değil], beden biçimi: *complete in feature and in mind* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 73; *Cym.*, V/5, 164; *Tem.*, III/1, 52; *Ham.*, III/1, 159); yakışıklı (*Rich. III*, I/1, 19).

featured Biçimli: *How wise ... how rarely featur'd* (*Much Ado*, III/1, 60; *Sonn.*, XXIX, 6).

featureless Biçimsiz, çirkin: *Harsh, featureless, and rude* (*Sonn.*, XI, 10).

feazed Yıpranmış: *ten times more dishonourable ragged than an old feaz'd ancient* [f. 1, q. 6 *old-fac'd*; qq. 1-4 *olde fazd*; q. 5 *old-faczde*] (*Hen. IV–1*, IV/2, 31).

fecks İnanç [*Faith*'in bozulmuş biçimi]: *I' fecks! Why, thet's my bawcock* (*Win. Tale*, I/2, 120).

fedary 1. Suç ortağı; 2. Arkadaş: *Else let my brother die, If not a fedary* [f. 1 *Federarie*] (*M. Meas.*, II/4, 122; *Cym.*, III/2, 21; *Win. Tale*, II/1, 90).

federary bkz. *fedary*.

fee 1. Bir efendiye bağlı kalma koşuluyla sahiplenilen arazi; 2. [mec.] hizmet borcu olan kişi: *The rest of your fees, O gods the senators of Athens* (*Timon*, III/6, 79); 3. [*In fee*] Mutlak sahiplik: *should it be sold in fee* (*Ham.*, IV/4, 22); 4. [*at a pin's fee*] önemsiz değerde (*Ham.*, I/4, 65; *Two Nob. K.*, I/1, 198); 5. Hizmet karşılığı ücret: [mec.] *I should rob the deathman of his fee* (*Hen. VI–2*, III/2, 217); 6. Herhangi bir profesyonele ödenen bedel: *Her pleading hath deserv'd a greater fee* (*Ven. & Adon.*, 609; *Mer. Ven.*, IV/1, 423; *Lear*, I/1, 163); 7. Hizmet edenlere aylık dışında verilen eşya ya da para: *a deer who skin's a keeper's fee* (*Hen. VI–3*, III/1, 22); 8. İkramiye: *Be cunning in the working this, and thy fee is a thosand ducats* (*Much Ado*, II/2, 53; *Rich. III*, I/2, 169 *Ham.*, II/2, 73); 9. Rüşvet: [*tears*] *Which heaven shall take in nature of a fee* (*John*, II/1, 170); 10. Üste ödenen haraç: *supple knees Feed arrogance and are the proud man's fees* (*Troil. & Cres.*, III/3, 49). 11. [*Sold in fee*] Kesin ve sürekli olmak üzere satılan mülk: *Nor will it yield to Norway ... A ranker rate should it be sold in fee* (*Ham.*, IV/4, 22).

fee, to 1. İstihdam etmek; 2. Kullanmak: *fee'd every slight occasion that could ... give me sight of her* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 197; *Mer. Ven.*, III/1, 126; *Mac.*, III/4, 131).

feeble, to Zayıflatmak: *Shall that victorious hand be feebled here* (*John*, V/2, 146; *Cor.*, I/1, 195).

feed 1. Otlak: *bounds of feed* (*As You Like*, II/4, 83); 2. Yem [kuru ot, saman vb.]: *sheep ... rotted with delicious feed* [q. 3, f. 1 *foode*; qq. 1-2 *seede*] (*Titus*, IV/4, 93).

fee'd 1. Kiralanmış, ücretle tutulmuş: *I am not fee'd post* (*Tw. Night, I/5, 284*); 2. Rüşvetle elde edilen: *I have fee'd one for him* (*Cardenio*, V/1, 1820).

feeder 1. Yemek için başkasına bağımlı olan kişi; 2. [dolayısıyla] hizmetkâr: *I will your very faithful feeder be* (*As You Like*, II/4, 99; *Ant. & Cleo.*, III/13, 109; *Timon*, II/2, 159).

feeding 1. Yem, gıda: *a horse Full of high feeding* (*Hen. IV–2*, I/1, 10; *Cor.*, V/1, 55; *Sonn.*, CXVIII, 6); 2. Otlak, mera: *boasts himself To have a worthy feeding* (*Win. Tale*, IV/4, 169).

fee-farm 1. Saptanmış bir kira ile işletilen arazi; 2. [mec.] *a kiss in fee-farm* [örn. uzun bir öpüş] (*Troil. & Cres.*, III/2, 50).

fee-grief Başkasının paylaşmadığı özel yas: *is it a fee-grief Due to some single breast?* (*Mac.*, IV/3, 196).

feel, to 1. Mihenge vurmak; 2. Sondaj yapmak: *to feel other men's minds* (*Hen. V*, IV/1, 126; *Lear*, I/2, 86).

feeling[1] 1. Deneyim, tecrübe: *He had some feeling of the sport* (*M. Meas.*, III/2, 119; *L. Lab. Lost*, III/1, 114); 2. Edinilen izlenim: *the apprehension of the good Gives but the greater feeling to the worse* (*Rich. II*, I/3, 301).

feeling[2] 1. Derinden hissedilen: *known and feeling sorrows* (*Lear*, IV/6, 222; *Win. Tale*, IV/1, 8; *Rom. & Jul.*, III/5, 75); 2. [*feeling-painful*] Yürek burkan acı: *My woe too sensible thy passion maketh More feeling-painful* (*Lucrece*, 1679).

feelingly 1. Amaca uygun bir biçimde: *he shall find himself most feelingly personated* (*Tw. Night*, II/3, 159; *M. Meas.*, I/2, 34; *Ham.*, V/2, 109); 2. Duygu ile: *Here feelingly she weeps* (*Lucrece*, 1492); 3. Bir izlenim bırakacak biçimde: *counselors That feelingly persuade me what I am* (*As You Like*, II/1, 11; *Lear*, IV/6, 149).

fee-simple 1. Sahipliği kesin olan ve varislere geçen mülk: *the lord of the soil come to seize me for a stray, for entering his fee-simple without leave* (*Hen. VI–2*, IV/1, 25); 2. [mec.] mutlak sahiplik: *sell the fee-simple of his salvation* (*All's Well*, IV/3, 278; *Rom. & Jul.*, III/1, 32; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 210).

feeze, to İşi yoluna koymak için korkutup kaçırmak: *I'll feeze you, in faith* [q. 1 *fese*; f. 1 *pheeze*] (*Tam. Shrew*, ind. /1, 1; *Troil. & Cres.*, II/3, 205).

fegary (figary, fiagary) [*Vagary*'nin bozulmuş biçimi] [halk ağzı] Geçici istek, heves, kapris [takr. 1600-1850. Partridge, 311/1].

feign, to Uydurmak, "masal anlatmak": *all that poets feign of bliss and joy* (*Hen. VI–3*, I/2, 31; *Mer. Ven.*, V/1, 80).

feigning 1. Yaratıcı, fantazisi olan: *the truest poetry is the the most feigning* (*As You Like*, III/3, 20); 2. Aldatıcı: *feigning love* [f. 1, q. 1 *faining*] (*Mid. N. Dr.*, I/1, 31); 3. Alçak sesle şarkı söyleme: *feigning voice* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 31).

felicitate Mutlu kılan: *I am alone felicitate In your Highness' love* (*Lear*, I/1, 75).

fell[1] 1. Ten, deri: *devour them, flesh and fell* (*Lear*, V/3, 24); 2. Tüy, kıl ya da yün: *my fell of hair* (*Mac.*, V/5, 11; *As You Like*, III/2, 54).

fell[2] 1. Vahşi, zalim: *fell and cruel hounds* (*Tw. Night*, I/1, 21; *Oth.*, V/2, 362; *Troil. & Cres.*, IV/5, 269); 2. Kızgın, öfkeli: *Oberon is passing fell and wrath* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 20); 3. Ölümcül: *that fell poison* (*John*, V/7, 9).

fell things Vahşi hayvanlar: *the jingling of his gives Might call fell things to listen* (*Two Nob. K.*, III/2, 15).

felloe bkz. *felly*.

fellow 1. Yol arkadaşı, ortak: *my fellow Tranio* [örn. *fellow-servant*] (*Tam. Shrew*, I/1, 223; *Tem.*, III/3, 60; *Ham.*, I/2, 177); 2. Hissedar, katılımcı: *A fellow of the royal bed* (*Win. Tale*, III/2, 38); 3. Eş [karı ya da koca]: *To be your fellow You may deny me* (*Tem.*, III/1, 84); 4. Eşit, uygun kişi: *remembrance cannot parallel A fellow to it* (*Mac.*, II/3, 63; *Jul. Caes.*, V/3, 101; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 34); 5. Hizmekâra alışılmış hitap biçimi: *Thou fellow, a word* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 100; *Rich. III*, III/2, 106; *Rom. & Jul.*, I/2, 56); 6. Bekçi; 7. Orman memuru: *I will keep ... my shoulders for the fellow of this walk* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 26).

fellow, to 1. Arkadaş olmak; 2. Ortak olmak: *fellow'st nothing* (*Win. Tale*, I/2, 142.

fellowly Şefkatli, sempatik: *Mine eyes ... Fall fellowly drops* (*Tem.*, V/1, 64).

fellowship 1. Üyelik, ortaklık: *Would not this ... get me a fellowship in a cry of players?* (*Ham.*, III/2, 277; *Mid. N. Dr.*, I/1, 85); 2. Bir hareketi paylaşma: *His fellowship I' th' cause against your city* (*Timon*, V/2, 12); 3. Arkadaş, arkadaşlık: *sweet fellowship in shame* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 47; *John*, III/4, 3; *Oth.*, II/1, 93); 4. İlişki, birleşme: *all the fellowship I*

hold now with him is only my obedience (*Hen. VIII*, III/1, 120; *Ham.*, II/2, 384).

felly Tekerlek kasnağı: [çoğul] birleştirilince tekerleğin ortaya çıktığı kavisli ahşap parçalar: *Break all the spokes and fellies from her wheel* [f. 4, f. 1 fallies; q. 4 fellowes (*Ham.*, II/2, 495).

felonious Kötü adam: *foul felonious thief* (*Hen. VI–2*, III/1, 129).

female Kadınsı, efemine, zayıf: *boys ... clap their female joints in ... against thy crown* (*Rich. II*, III/2, 114).

feme Kadın [Fr. *Femelle* = dişi; 16. ve 17. yy.larda "kadın" anlamında mizahi olarak kullanılmıştır. Partridge, 311/2].

femetary [*fumitory*'nin varyantı].

femiter [*fumiter*'in varyantı].

fence 1. Eskrim sporu: *Teach us some fence!* (*John*, II/1, 290; *Much Ado*, V/1-75; *Mer. Wives Win.*, I/1, 284); 2. Savunma: *for fence impregnable* (*Hen. VI–3*, IV/1, 44).

fence, to Savunmak, koru(n)mak: *that did ever fence the right* (*Hen. VI–3*, III/3, 98; *Timon*, IV/1, 3; *Lucrece*, 63).

fennel [Lat. *Faeniculum vulgare*] Balık sosu olarak kullanılan sarı, uzun ömürlü, havuç sülalesinden bir bitki; aynı zamanda yaltaklanmanın bir amblemi sayılmaktaydı: *eats cunger and fennel* (*Hen. IV–2*, II/4, 245; *Ham.*, IV/5, 180).

fenny Bataklıkta yaşayan: *a fenny snake* (*Mac.*, IV/1, 12).

fen-sucked Bataklıktan çıkan: *fen-suck'd fogs* (*Lear*, II/4, 167).

feodary bkz. *fedary*.

fere Partner, eş: *The woeful fere ... of that ... dame* [qq. *Peere*; ff. 3-4 *Peer*] (*Titus*, IV/1, 89; *Per.*, I/Gower, 21; *Two Nob. K.*, V/1, 116).

fern-seed Bir kimseyi görünmez yaptığına inanılan tohum: *we have the receipt of fern-seed, we walk invisible* (*Hen. IV–1*, II/1, 87).

ferret, to Kaygılanmak, endişe etmek: *I'll ... ferret him* (*Hen. V*, IV/4, 29).

fertile 1. Bol, bereketli, çok: *fertile tears* (*Tw. Night*, I/5, 255); 2. Özendirilen bolluk: [mec.] *fertile sherris* (*Hen. IV–2*, IV/3, 121).

fertile-fresh Zengin, çok yapraklı yeşillik: *green let it be, More fertile-fresh than all the field* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 68).

fervency Hırs, şiddetli istek: *his hook, which he With fervency drew up* (*Ant. & Cleo.*, II/5, 18).

ferula Cezalandırmak için kullanılan küçük tahta sopa: *And I am the rectifier of all ... that let fall The birch upon the breeches of the small ones, And humble with a ferula the tall ones* (*Two Nob. K.*, III/5, 111).

fescue [Lat. *Festuca*] Kısa küçük değnek. O dönemde, çocuklara alfabe öğretmek için öğretmenin kullandığı ince kamış: *Ay, do but put A fescue in her fist* (*Two Nob. K.*, II/2, 34).

festinate Hızlı, ivedi: *most festinate preparation* [f. 2, f. 1 *festiuate*; qq. 1-2 *festuant*] (*Lear*, III/7, 10).

festinately Hızla, ivedilikle: *bring him festinately hither* (*L. Lab. Lost*, III/1, 6).

festival[1] [sıf.] Sevindirici, memnun edici: *in festival terms* (*Much Ado*, V/2, 41).

festival[2] [zarf] Şenlik ya da şölen gibi: *this blessed day Ever ... shall be kept festival* (*John*, III/1, 76).

fet [*Be fet*] Gidip getirme: *Forthwith ... the young Prince be fet* (*Rich. III*, II/2, 121; *Hen. V*, III/1, 18).

fetch[1] [*Vetch*'in varyantı] Burçak, karaburçak, küşne: *rye, barley, fetches, oats* (*Tem.*, IV/1, 61).

fetch[2] Savaş hilesi, strateji: *a fetch of wit* (*Ham.*, II/1, 38; *Lear*, II/4, 89).

fetch, to 1. Çekmek, cezbetmek: *Think you I can a resolution fetch From flw'ry tenderness?* (*M. Meas*, III/1, 81; *Hen. V*, II/2, 116; *Oth.*, I/2, 21); 2. Neden olmak: *I'll fetch th' with a wanton* (*Per.*, II/1, 17); 3. [Bir haraketi] Gerçekleştirmek, (*Cym.*, I/1, 81); 4. [*Fetch and carry*] Haber, söylenti vb. şeyleri yaymak için oradan oraya koşmak: (*Two Gent. Ver.*, III/1, 275).

fetch about, to [Denizciliğe ilişkin] Dolambaçlı bir rota izlemek: *It makes the course of thoughts to fetch about* (*John*, IV/2, 24).

fetch in, to 1. Kıstırmak, ele geçirmek, yakalamak: *swear He'd fetch us in* (*Cym.*, IV/2, 141; *Ant. & Cleo.*, IV/1, 14); 2. Aldatmak, hile yapmak: *You speak this to fetch me in, my lord* (*Much Ado*, I/1, 223).

fetch off, to Daha iyisini yapmak için bir şeyi sona erdirmek: *I ... will fetch off Bohemia* (*Win. Tale*, /2, 334; *Hen. IV–2*, III/2, 301).

fetches Bahaneler, vesileler

fettle, to Hazırlamak: *fettle your fine joints 'gainst Thursday next* (*Rom. & Jul.*, III/5, 153).

fever, to Hummaya tutulmak: *The white hand of a lady fever thee* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 138).

feverous Ateşli, hararetli: *a feverous life* (*M. Meas.*, III/1, 74; *Mac.*, II/3, 61; *Troil. & Cres.*, III/2, 36).

few [*In [a] few*] Kısacası: *In few they hurried us aboard a bark* (*Tem.*, I/2, 144; *M. Meas.*, III/1, 227; *Ham.*, I/3, 126).

fewness [*Fewness and truth*] Kısaca işin doğrusu (*M. Meas.*, I/4, 39).

fico [İtal.] Hakaret için yapılan müstehcen hareket; başparmağı işaret ve ortaparmak arasından geçirilerek yapılan hakaret işareti: [mec.] *a fico for the phrase* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 30; *Hen. IV–2*, V/3, 117; *Hen. V-* III/6, 59). [*fig*, *figo*, bkz. *fig of Spain*; ayrıca bkz. Partridge, 313/2]

fiddle 1. [*Fine as a fiddle*] Mükemmel [halk ağzı; takr. 1590'dan itibaren. 1598'de Win Haughton, "çok iyi" anlamında kullanmıştır. Partridge, 314/1]. 2. [*Fit as a fiddle*] Çok uygun, tıpatıp uyan [halk ağzı; takr. 1590'dan itibaren. 1620'de John Fletcher, "mükemmel" anlamında kullanmıştır. Partridge, 314/1].

fiddlestick [*The devil rides upon a fiddlestick*] Tam anlamıyla bir karmaşa! (*Hen. IV–1*, II/4, 487).

fidelity [*By my fidelity*] Sözüm söz (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 153).

fidiused [*Aufidius* adı üzerinde söz oyunu] Dayak yemiş, yenilmiş, dövülmüş: *I would not have been so fidius'd for all the chests in Corioles* (*Cor.*, II/1, 131).

field 1. Kırsal alan: *The field's chief flower* (*Ven. & Adon.*, 8; *Mid. N. Dr.*, II/1, 96); 2. Kent karşıtı, taşra: *I am fear'd in field and town* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 398; *Cor.*, II/2, 121); 3. Suya karşı kara parçası: *by flood and field* (*Oth.*, I/3, 135); 4. Savaş alanı: [mec.] *making my arms his field* (*Ven. & Adon.*, 108); 5. Savaş: won three fields (*Mer. Ven.*, II/1, 26; *Hen. IV–1*, V/5, 16; *Hen. VI–1*, V/3, 12); 6. Savaş alanında ordu: *call the field to rest* (*Jul. Caes.*, V/5, 80); 7. [Gökyüzündeki] Sınırsız oylum: *yon field of stars* (*Per.*, I/1, 37); 8. Saldırma emrini gösteren arma levhasının yüzeyi: *But beauty, in that white intituled From Venus' doves, doth challenge that fair field* (*Lucrece*, 58); 9. [*Green field*] Hesap dairesinin yeşil kumaşı; yazı masasının yeşil çuha örtüsü: *his nose was as sharp as a pen and a table of green fields* (*Hen. V*, II/3, 17). [f. 1, Theobald'in "*a' babbl'd o' green fields*" olarak yaptığı metin düzeltmesi genellikle kabul edilmiştir].

field-bed Kamp yatağı: *This field-bed is too cold for me to sleep* (*Rom. & Jul.*, II/1, 40).

fielded Savaş alanında bulunan: *our fielded friends* (*Cor.*, I/4, 12).

fierce 1. Mağrur, kibirli: *he is fierce and cannot brook hard language* (*Hen. VI–2*, IV/9, 45); 2. Vahşi, aşırı, itidalsiz: *the vexation of a dream* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 69; *Cym.*, V/5, 382; *Timon*, IV/2, 30).

fife 1. Küçük flüt; 2. Aynı zamanda bu flütü çalan kişi: *the vile squealing of the wry-neck'd fife* (*Mer. Ven.*, II/5, 30).

fift [*Fifth*'in eski biçimi] Beşinci: *King Henry the Fift* (*Hen. VI–1*, I/1, 6).

fifteen Özel mülk için, değerin on beşte biri olan vergi: *made us pay one and twenty fifteens* (*Hen. VI–2*, IV/7, 22).

fig 1. Herhangi değersiz ya da aşağılık bir şey: *a fig for Peter!* (*Hen. VI–2*, II/3, 67; *Oth.*, I/3, 319); 2. [*Fig of Spain*] Başparmağı işaret ve ortaparmak arasından geçirerek ya da baş parmağı ağıza götürerek ön dişlere içten dışa çarptırılarak yapılan hakaret işareti: (*Hen. V*, III/6,

59); 3. [*Fig's end*] Hakaret için kullanılan söz: *she's full of most bless'd condition. –Bless'd fig's end!* (*Oth.*, II/1, 252).

fig, to Hakaret işareti yaparak [*fig of spain*] bir kimseyi aşağılamak: *fig me like The bragging Spaniard* (*Hen. IV–2*, V/3, 118).

fig-boy Yankesici [takr. 1550-1620 arası. Partridge, 215/2].

figging-law, fagging lay Yankesicilik, kapkaççılık [16. yy. başlarından itibaren, 19. yy. başlarına kadar. Partridge, 316/1].

fight 1. Eski deniz savaşlarında dumanla korunma perdesi: *up with your fights* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 136); 2. [*Fights and fireworks*] Düğün şenliklerinde Thames Irmağı üzerinde düzenlenen deniz savaşı oyunları: *all their honourable points of ignorance ... as fights and fireworks* (*Hen. VIII*, I/3, 27).

fight over, to Ardı ardına durmadan savaşmak: *I'll fight their legions o'er* (*Tem.*, III/3, 103).

figo [İsp.] Hakaret: *figo for thy friendship!* (*Hen. V*, III/6, 57).

fig's end bkz. *fig*, anlam 3.

figure 1. Belirgin biçim ya da görünüş: *doing in the figure of a lamb the feats of a lion* (*Much Ado*, I/1, 14); 2. Hayali, imgesel biçim, fantazi: *no figures or no fantasies* (*Jul. Caes.*, II/1, 231; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 216); 3. [Büyücülükte kullanılan] İnsan resmi ya da küçük modeli: *She works by ... spells, by th' figure* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 177); 4. Temsil edilen karakter, rol: *Bravely the figure of this harpy hast thou Perform'd* (*Tem.*, III/3, 83); 5. Harf: *shall ... write in thee the figures of their love* (*Timon*, V/1, 154; *Oth.*, I/1, 62); 6. Konuşma sanatında, konuşmayı renklendirmek ve süslemek için kullanılan remiz, kıyas gibi çeşitli ifade biçimleri: *a most fine figure!* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 148; *Ham.*, II/2, 98; *L. Lab. Lost*, I/2, 59); 7. Dans figürü: *And sweetly, by a figure, trace and turn, boys* (*Two Nob. K.*, III/5, 21).

figure, to 1. Hayalde canlandırmak: *Thou art always figuring diseases in me* (*M. Meas.*, I/2, 53; *Sonn.*, CVIII, 2; *L. Compl.*, 199); 2. Betimlemek; 3. Temsil etmek: *I would I knew thy heart. – 'tis figur'd in my tongue* (*Rich. III*, I/2, 193); 4. Önceden göstermek: *The heaven figures some event* (*Hen. VI–3*, II/1, 32); 5. Simge olmak, tipik bir biçimde temsil etmek: *Wings, and no eyes, figure unheedy haste* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 237; *Hen. IV–2*, IV/1, 45).

figures Kopyalar: *No figures of ourselves shall we e'er see To glad our age* (*Two Noble K.*, II/1, 87).

filch, to Çengelli sopayla çalmak, hırsızlık etmek.

filcher Hırsız, yankesici.

filching Hırsızlık.

filchman Hırsızın kancalı sopası [16. yy. ortasından itibaren, 18. yy. ortasına kadar. Partridge, 317/1].

file 1. Liste: *the file Of all the gentry* (*Hen. VIII*, I/1, 75; *All's Well*, IV/3, 166; *Mac.*, III/1, 94); 2. İnsan [asker] sırası [*make two files!*] çift sıra olun!: *the doubling of files* [örn. iki sırayı bir sıra haline getirmek] (*All's Well*, IV/3, 270); 3. [oldukça sık] saflar; 4. Sayılar; 5. Ordu birliği: *are his files As full as thy report?* (*Timon*, V/2, 1; *Cor.*, V/5, 33; *Ant. & Cleo.*, I/1, 3); 6. İnsan grubu: *us 'a th' right-hand file* [örn. patrisyenler] (*Cor.*, II/1, 23; *Hen. VIII*, I/2, 42; *Cym.* V/3, 30); 7. [*the great file*] çoğunluk (*M. Meas.*, III/2, 136); [*the common file*] avam, sıradan insanlar (*Cor.* I/6, 43).

file[1], to 1. Eğeyle düzeltmek: *I would have fil'd keys off* (*Win. Tale*, IV/4, 611; *Tw. Night*, III/3, 5); 2. İnceltip cilalamak: *precious phrase by all the Muses fil'd* (*Sonn.*, LXXXV, 4; *L. Lab. Lost*, V/1, 10); 3. Bilemek, sivriltmek: *she shall file our engines with advice* (*Titus*, II/1, 123).

file[2], to Kirletmek, lekelemek: *For Banquo's issue have I fil'd my mind* (*Mac.*, III/1, 64).

file[3], to Uygun adım yürümek: *My endeavours Have ever come too short of my desires, Yet fil'd with my abilities* [f. 1 *fill'd*] (*Hen. VIII*, III/2, 171).

fill [*Thills*'in varyantı] Araba oku: *and you draw backward, we'll put you t' th' fills* (*Troil. & Cres.*, III/2, 46).

fill, to 1. Tatmin olmak; 2. Doyurmak: *see meat fill knaves* (*Timon*, I/1, 261; *Hen. V*, IV/1, 269; *Sonn.*, LVI, 5); 3. Tıkabasa doymak: *glutton-like she feeds, yet never filleth* (*Ven. & Adon.*, 548).

fill-horse Araba beygiri, dolap beygiri: *Dobbin my fill-horse* (*Mer. Ven.*, II/2, 95).

fill up, to 1. Dolmak, seviyeye gelmek: *How many inches doth fill up one mile* (*L. Lab. Lost*, V/2, 193); 2. Tamamlamak: *comes ... to fill up your Grace's request in my stead* (*Mer. Ven.*, IV/1, 160).

film İnce ve hafif bürümcük: *Her whip of cricket's bone, the lash of film* [f. 1, qq. Philome] (*Rom. & Jul.*, I/4, 66).

film, to İnce bir tabakayla kapamak, örtmek: *It will but skin and film the ulcerous place* (*Ham.*, III/4, 147).

filth Aşağılık kişi, orospu: *To general filths Convert ... green virginity* (*Timon*, IV/1, 6; *Oth.*, V/2, 229).

filthy 1. Ağır, puslu hava: *the fog and filthy air* (*Mac.*, I/1, 12; *Hen. V*, III/3, 31); 2. Rezil, yüz kızartıcı, aşağılık: *O filthy traitor!* (*Lear*, III/7, 32; *Tam. Shrew*, IV/3, 65; *Oth.*, V/2, 149).

finch egg Aşağılamada kullanılan bir terim: *Out, gall! – Finch egg!* (*Troil. & Cres.*, V/1, 36).

find, to 1. Görüp geçirmek, deneyimi olmak; 2. Hissetmek: *finds a pang* (*M. Meas.*, III/1, 79; *Cor.*, V/3, 111); 3. Gerçek karakterin farkına varmak [özellikle zaafların]: *My blood hath been too cold ... And you have found me* (*Hen. IV–1*, I/3, 3; *All's Well*, II/4, 34; *Oth.*, II/1, 248); 4. Sağlamak: *To find his title with some shows of truth* (*Hen. V*, I/2, 72); 5. [*Find forth*] Keşfetmek, bulup çıkarmak: *to find his fellow forth* (*Com. Err.*, I/2, 37; *Mer. Ven.*, I/1, 143). 6. [*Find allowance*] Gerçek olduğunu göstermek.

find-fault Kusur bulan kişi: *stops the mouth of all find-faults* (*Hen. V*, V/2, 272).

finding Bulunan şey ya da şeyler: *Go you the next way with your findings* (*Win. Tale*, III/3, 128).

finding on him 1. Mecbur etmek; 2. Ayrıntıyı araştırmak: *His grace will run Into so many moods, there'll be no finding on him* (*Cardenio*, III, 1290).

fine[1] 1. Son, bitiş: *the fine is ... I will live a bachelor* (*Much Ado*, I/1, 245; *All's Well*, IV/4, 35; *Ham.*, V/1, 106); [*in fine*] sonunda: *and, in fine, Makes vow before his uncle* (*Ham.*, II/2, 69; *All's Well*, III/7, 19; *Hen. VI–1*, I/4, 34); 2. Yasal bir anlaşmanın ya da sözleşmenin sonucu: *Is this fine of his fines, and the recovery of his recoveries ... ?*; 3. [*fine and recovery*] mutlak sahiplik: *If the devil have him not in fee-simple, with fine and recovery* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 211; *Com. Err.*, II/2, 74).

fine[2] [sıf.] 1. [Altın] Karatı doğru: *Other, less fine in carat* (*Hen. IV–2*, IV/5, 161); 2. [Şarap] Duru, saydam: *wine that's brisk and fine* (*Hen. IV–2*, V/3, 46); 3. Mükemmel: *a fine fool* (*Oth.*, IV/1, 150; *Mer. Wives Win.*, V/1, 18); 4. Büyük beceri sahibi, usta: *a fine workman* (*Jul. Caes.*, I/1, 10; *Tam. Shrew*, I/2, 173; *Ant. & Cleo.*, II/6, 63); 5. Enfes, gayet ince ve latif: *her fine foot* (*Rom. & Jul.*, II/1, 19; *Tem.* I/2, 317; *Ham.*, II/2, 445); 6. İncelmiş, zarif, nazik: *thou art too fine in thy evidence* (*All's Well*, V/3, 268; *Much Ado*, III/4. 22; *Hen. IV–1*, IV/1, 2).

fine[3] [zarf] 1. İnce ve zarif bir biçimde: *How fine this tyrant Can tickle where she wounds!* (*Cym.*, I/1, 84); 2. Kırıtkan; 3. Nazlı bir biçimde: *to speak 'dout', fine, when he should say 'doubt'* (*L. Lab. Lost*, V/1, 20).

fine[1], **to** 1. Ceza olarak para ödemek: *I have fin'd these bones of mine for ransom* (*Hen. V*, IV/7, 69); 2. Cezalandırmak: *To fine the faults* (*M. Meas.*, II/2, 40; *Rich. II*, II/1, 247).

fine[2], **to** Sonuçlandırmak, bitirmek: *Time's office is to fine the hate of foes* (*Lucrece*, 936).

fine[3], **to** Düzeltmek, iyiye götürmek: *To fine his title with some shows of truth* [qq.1-2; f. 1 *find*] (*Hen. V*, I/2, 72).

fine-baited İnce bir çekicilikle: *lead him on with a fine-baited delay* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 95).

fineless Sonsuz olan: *riches fineless is as poor as winter To him that ever fears he shall be poor* (*Oth.*, III/3, 173).

fineness İncelik: *those that with the fineness of their souls By reason guide his execution* (*Troil. & Cres.*, I/3, 209).

fines and rackings Ücretler ya da uygun olmayan yüksek ücretler: *Till they're all beggars with new fines and rackings* (*Cardenio*, I/1, 90).

finger Parmağın genişliğiyle alınan ölçü: *unless you call three fingers in the ribs bare* (*Hen. IV–1*, IV/2, 74).

finical Züppe: *glass-gazing ... finical rogue* [qq. *superfinicall*] (*Lear*, II/2, 19).

finish, to Ölmek: *who ... Were present when she finish'd* (*Cym.*, V/5, 36; *Ant. & Cleo*, V/2, 193).

firago [*Virago*'nun varyantı] Cadaloz: *I have not seen such a firago* (*Tw. Night*, III/4, 274).

fire 1. [*Give fire*] Yaylım ateş: *pursue; up with your fights; Give fire!* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 137); 2. [*Give the fire*] Yaylım ateşe başlama emri: [mec.] *A fine volley of words ... you gave the fire* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 37); 3. [*Put (one's) finger in the fire*] Tehlikeli bir işe karışma: *I'll never put my finger in the fire, and need not* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 86); 4. [*Fires of heaven*] Güneş, ay, yıldızlar: *by the fires of heaven, I'll leave thee foe* (*Cor.*, I/4, 39).

fire, to Ateş ederek sürmek, kaçırmak: *fire us hence like foxes* (*Lear*, V/3, 23); [mec.] *Till my bad angel fire my good one out* (*Sonn.*, CLXIV, 14).

fire-drake 1. Ateş saçan canavar, göktaşı, meteor; 2. [dolayısıyla] kırmızı burunlu adam: *that fire-drake did I hit three times* (*Hen. VIII*, V/3, 44).

fire-eyed Işıltılı, parlak gözleri olan kimse: *the fire-ey'd maid of smoky war* (*Hen. IV–1*, IV/1, 114).

fire-new Tamamen yeni, hiç kullanılmamış: *excellent jests, fire-new from the mint* (*Tw. Night*, III/2, 22; *Lear*, V/3, 133; *Rich. III*, I/3, 255).

firework Havai fişek gösterisi: *fights and fireworks* (*Hen. VIII*, I/3, 27; *L. Lab Lost*, V/1, 112).

firk, to 1. Tempo tutmak; 2. Vurmak; 3. Davul çalmak: *I'll fer him, and firk him, and ferret him* (*Hen. V*, IV/4, 28).

firm Kesin: *there is no firm reason* (*Mer. Ven.*, IV/1, 53).

first 1. [*The first*] Soyluluk armasının hazırlanmasında ilk ilan edilen renk: *Two of the first, like coats in heraldry* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 213); 2. Yaşamın bir bölümündeki ilk eylem: *their first of manhood*, (*Mac.*, V/2, 11; *Timon*, I/1, 118; *Ham.*, II/2, 61); 3. [*At first*] Başlangıçta, ötekilerden önce: I *receive the general food at first* (*Cor.*, I/2, 131); 4. [*At first and last*] Baştan sona kadar: (*Hen. VI–1*, V/5, 102; *Mac.*, III/4, 1); 5. [*Since at first*] ... den beri, o zamandan bu yana: *I could not speak with Dromio since at first I sent him from the mart!* (*Com. Err.*, II/2, 5).

first-conceived İlk işitilen, ilk duyulan: *the first-conceived sound* (*Hen. VI–2*, III/2, 44).

firstlings [Çoğul] İlk meyveler: *The very firstlings of my heart* (*Troil. & Cres.*, prol. 27).

firze bkz. *furze.*

fish [*Be neither fish nor flesh*] Hiçbir şey [16. yy.da *fish*, *flesh* anlamında kullanılıyordu.] Shakespeare, "*She's neither fish nor flesh*" [Partridge, 320/2].

fish, to [*Find fish on one's fingers*] [halk deyimi] Mazeret uydurmak [16. yy. başı ve 17. yy. Greene. Partridge, 320/2].

fish-broth [mizahi, halk ağzı] Su, özellikle de tuzlu su [16. yy.dan itibaren. Nash, "*Belly-ful of fish broath*". Partridge, 320/2].

fishmonger [argo] Kadın bulan kişi; pezevenk [16. yy. ortasından itibaren; büyük bir olasılıkla *fleshmonger*'ın bozulmuş biçimi]: *Excellent well; you are a fishmonger* (*Ham.*, II/2, 173).

fisnamy, fisnomy [Fizyonomi'nin eski bir biçimi] Yüz: *his fisnomy is more hotter in France than here* (*All's Well*, IV/5, 40).

fist [halk ağzı] El yazısı. [başlangıcı takr. 1470. 15. -17. yy.larda yaygın Standart İngilizce'de "*A good running fist*". Partridge, 321/1].

fist, to 1. Yumruk atmak: *And I but fist him once* (*Hen. IV–2*, II/1, 21); 2. Yakalamak, kavramak: *Fisting each other's throat* (*Cor.*, IV/5, 125).

fisting Dayak: *To the choleric fisting of every rogue Thy ear is liable* (*Per.*, IV/6, 167).

fist-meat, to eat [halk deyimi] Suratının ortasına yumruk yemek ya da yanağına tokat yemek [takr. 1550-1700. Partridge, 321/2].

fit[1] 1. Ani ve şiddetli nöbet, sara: *Antipholus is mad ... Belike his wife, acquainted with his fits ... shut the doors* (*Com. Err*, IV/3, 90; *Ham.*, IV/1, 8; *Titus*, IV/1, 17); 2. [*fit of the face*] grimas, yüzünü buruşturmak; 3. [mec. Kriz dönemleri için kullanılırdı] Zamana özgü bunalım: *The violent fit a' th' time* (*Hen. VIII*, I/3, 7; *Cor.*, III/2, 33; *Mac.*, IV/2, 17).

fit[2] Müzikte tarz, nağme: [mec.] *you say so in fits* [iki anlamlı] (*Troil. & Cres.*, III/1, 57).

fit[3] [sıf.] 1. Tam ölçüsünde, tam tamına: *One a' these maids' girdles for your waist should be fit* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 50; *Two Gent. Ver.*, IV/4, 162); [mec.] *Will your answer serve fit to all questions?* (*All's Well*, II/2, 20); 2. Hazırlanmış, hazır: *fit for treasons* (*Mer. Ven.*, V/1, 85; *M. Meas.*, III/1, 256; *Oth.*, III/3, 166).

fit[4] [zarf] Uygun bir biçimde: *Julia's gown, Which served me as fit ... As if the garment had been made for me* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 162; *Lear*, I/2, 184).

fit, to 1. Uygun olmak: *It fits when such a villain is a guest* (*Rom. & Jul.*, I/5, 75; *All's Well*, II/1, 144); 2. Anlaşmak, uyum göstermek: *It fits not with this hour* (*Titus*, III/1, 265; *Lear*, III/2, 76); [*to* ile aynı anlamda] *news fitting to the night* (*John*, V/6, 19); 3. Gerekene uygun olmak: *She'll fit it* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 161; *Tam. Shrew*, IV/3, 69); 4. Sağlamak; 5. Donatmak: *fit me with such weeds* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 42; *Much Ado*, I/1, 319; *All's Well*, II/1, 90).

fitchew, fitchook Kokarca: The fitchew nor the soiled horse (*Lear*, IV/6, 122; [q. *Fichooke*] *Troil. & Cres.*, V/1, 67); [mec. hakaret sözcüğü] *'Tis such another fitchew* (*Oth.*, IV/1, 146).

fitful Hastalıklı, illetli: *life's fitful fever* (*Mac.*, III/2, 23).

fitly Uygun bir zamanda: *I will fitly bring you th hear my lord speak* (*Lear*, I/2, 169; *Timon*, III/4, 110).

fitment 1. Hazırlık, uygun düzenleme: *'twas a fitment for The purpose I then follow'd* (*Cym.*, V/5, 409); 2. Uygun görev: *do for clients her fitment* (*Per.*, IV/6, 6).

fitness 1. Hazırlıklı olma, eğilimli olma: *If his fitness speaks, mine is ready* (*Ham.*, V/2, 201); 2. [*My fitness*] Bana uygun: *Were't my fitness To let these hands obey my blood* (*Lear*, IV/2, 63).

fitted Sanki nöbet geçiriyormuş gibi: *How have mine eyes out of their spheres been fitted* (*Sonn.*, CXIX., 7).

five-finger-tied Bütün kalbiyle bağlı: *another knot, five-finger-tied* [f. 1*five finger tied*; q. *finde finger tied*] (*Troil. & Cres.*, V/2, 157).

fives [Fr. *avives*; *Vives*'ın varyantı] Bir at hastalığı; kulak altı bezlerinin iltihaplanması: *past cure of the fives* (*Tam. Shrew*, III/2, 54).

fixed [Dişleri] Kenetlenmiş: *Deliver'd strongly through my fixed teeth* (*Hen. VI–2*, III/2, 313).

fixture 1. Kararlılık, istikrar: *rend ... The unity and ... calm of states Quite from their fixture* [ff.3-4; f. 1, q. 1 fixure] (*Troil. & Cres.*, I/3, 101); 2. Yerine oturmuş olma: *the firm fixture of thy foot would give an excellent motion to thy gait in a semicircled farthingale* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 63).

fixure Kararlılık, istikrar: *The fixure of her eye has motion in't* [ff.3-4 *fixture*] (*Win. Tale*, V/3, 67; *Troil. & Cres.*, I/3, 101).

flag 4 peni'lik para birimi

flake Saç buklesi: *these white flakes* (*Lear*, IV/7, 29).

flaky Küçük parçalara bölünmüş: *And flaky darkness breaks within the east* (*Rich. III*, V/3, 86).

flamen Antik Roma'da rahip: *Seld-shown flamens Do press among the popular throngs* (*Cor.*, II/1, 213; *Timon*, IV/3, 155).

flaming Parlak renkli: *too flaming a praise for a good complexion* (*Troil. & Cres.*, I/2, 104).

flannel [Galya lehçesinde *gwlanen*; alay ya da aşağılama için kullanılır] Gal'li: *I am not able to answer the Welsh flannel* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 163).

flap Darbe [şive; *slap* yerine; 16. ve 17. yy.lar; *flap with a fox tail.* Hafif azarlama. Falsgrave, 1530; Smolett; Scott, Partridge, 324/2].

flap-dragon Noel toplantılarında geldiğine inanılan alevler içindeki ruhlar. İçkinin içine yanan yenecek bir şey konulur ve öyle içilirdi; *Snap-dragon* de denilirdi: *thou art easier swallow'd than a flap-dragon* (*L. Lab. Lost*, V/1, 42; *Hen. IV–2*, II/4, 267).

flap-dragon, to Bir yudumda dikip yutmak: *how the sea flap-dragon'd it* (*Win. Tale*, III/3, 98).

flap-eared Kepçe kulaklı: *A whoreson, beetle-headed, flap-ear'd knave!* (*Tam. Shrew*, IV/1, 141).

flapjack Gözleme; tavada kızartılarak yapılan tatlı: *puddings and flap-jacks* (*Per.*, II/1, 82).

flap-mouthed Kalın dudaklı: *Another flap-mouth'd mourner* (*Ven. & Adon.*, 920).

flare, to Rüzgârlı yağmur yağmak: *ribands pendant, flaring 'bout her head* (*Mer. Wives Win.*, IV/6, 42).

flask Boynuzdan barutluk: *powder in a skilless soldier's flask* (*Rom. & Jul.*, III/3, 132; *L. Lab. Lost*, V/2, 619).

flat[1] **1.** Yer, ova: *Till of this flat a mountain you have made* (*Ham.*, V/1, 252; *Cym.*, III/3, 11); **2.** Bataklık: *bogs, fens, flats* (*Tem.*, II/2, 2); **3.** Sığlık, kumsal: *think of shallows and flats* (*Mer. Ven.*, I/1, 26 ve III/1, 5; *John*, V/6, 40).

flat[2] [sıf.] **1.** Mutlak, kesin: *flat blasphemy* (*M. Meas.*, II/2, 131; *Much Ado*, II/1, 222; *John*, III/1, 298); **2.** [*that's flat*] reddedilemeyecek gerçek: *The boy hath sold him a bargain, a goose, that's flat* (*L. Lab. Lost*, III/1, 101; *Hen. IV–1*, I/3, 218); **3.** Gabi, donuk, aptal: flat unraised spirits (*Hen. V*, prol., 9; *Troil. & Cres.*, IV/1, 63; *Ham.*, IV/7, 31).

flat-cap [halk ağzı] Londralı [16. yy. ikinci yarısından itibaren. Marston, "*Wealthy flatcaps that pay for their pleasure the best of any men in Europe*". Partridge, 327/1].

flat-long Düz tarafı aşağı doğru: *And it had not fall'n flat-long* (*Tem.*, II/1, 181).

flatness Mutlak olma: *The flatness of my misery* (*Win. Tale*, III/2, 122).

flatter[1]**, to** [Bazen *with* ile kullanılırdı] **1.** Umutlu ya da hoş bir biçimde özendirmek: *hope ... doth flatter thee in thoughts unlikely* (*Ven. & Adon.*, 989; *Tw. Night* I/5, 303; *Hen. IV–2*, I/3, 29); **2.** İnandırarak ya da önererek memnun etmek: *flatters her it is Adonis voice* (*Ven. & Adon.*, 978); **3.** [*Flatter up*] Şımartmak, üstüne düşmek: *To flatter up these powers of mine with rest* (*L. Lab. Lost*, V/2, 814).

flatter[2]**, to 1.** Telaşlanmak; **2.** Aklını karıştırmak: [mec.] *like an eagle in a dove-cote, I Flatter'd your Voiscians in Corioles* [f. 1; ff. 3-4 *Flutter'd*] (*Cor.*, V/6, 115).

flattering Hoş [genellikle aldatıcı] beklentiler: *flattering dream* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 44).

flatteringly Hoş bir biçimde: *all this is ... Too flattering sweet to be substantial* (*Rom. & Jul.*, II/2, 141).

flattery Aldatıcı memnuniyet: *She is persuaded I will marry her, out of her own love and flattery* (*Oth.*, IV/1, 129; *Timon*, V/1, 36; *Sonn.*, XLII, 14).

flaunts [Çoğul] Gösterişli süs, güzel giysi: *in these my borrowed flaunts* (*Win. Tale*, IV/4, 23).

flaw[1] **1.** Rüzgâr ya da yağmurun ani bir savruntusu, bora: *the fury of this mad-bred flaw* (*Hen. VI–2*, III/1, 354; *Cor.*, V/3, 74; *Ham.*, V/1, 216); **2.** Ani gelen geçici tutku: *these flaws and starts* (*Mac.*, III/4, 62; *M. Meas.*, II/3, 11).

flaw[2] **1.** Parça, fragman: *this heart shall break into a hundred thousand flaws* (*Lear*, II/4, 285; *Ant. & Cleo.*, III/10, 34); **2.** Bir şeyin ayrı bir parçası, kar tanesi: *as sudden As flaws congealed in the spring of day*, (*Hen. IV–2*, IV/4, 35); **3.** Kıvılcım: *Who, falling in the flaws of her own youth, Hath blister'd her report* (*M. Meas.*, II/3, 11).

flaw, to 1. Parçalamak; **2.** Yıkmak; **3.** Zedelemek: *France hath flaw'd the league* (*Hen. VIII*, I/1, 95).

flax [mec.] Fitil: *beauty ... Shall to my flaming wrath be oil and flax* (*Hen. VI–2*, V/2, 55).

flax-wench Kadın keten işçisi: *a name As rank as any flax-wench* (*Win. Tale*, I/2, 277).

flay, to 1. Kabuğunu soymak; **2.** [mizahi kullanımda] soyunmak: *but though my case be a pitiful one, I hope I shall not be flay'd out of it* (*Win. Tale*, IV/4, 815).

flay the fox, to [kayn. *Flea*] [argo] Kusmak [16. yy. ikinci yarısından itibaren. Cotgrave; Urquart. Partridge, 328/1].

flea-bite [argo] Hafif atlatılan bir yaralanma ya da ucuz atlatılan bir kaza. [16. yy. ikinci yarısından itibaren. Partridge, 328/1].

flea in one's ear [*To have a flea in the ear*] [deyim] Taciz edilmek ya da kızdırılmak [16. yy. başından itibaren. Heywood, *Proverbs*, 1546. Partridge, 328/1].

fleckled Benekli: *fleckled darkness* [f. 1; qq. 2-4 *fleckeld*; *q. 1 flecked*] (*Rom. & Jul.*, II/3, 3).

fledge, flidge, to 1. Yavru bir kuşa tüyleri çıkıp uçuncuya kadar bakmak: *knew the bird was fledg'd* [f. 1, q. 2; q. 1 *flidge*] (*Mer. Ven.*, III/1, 29); **2.** Sakalı çıkmak, tüylenmek: *the juvenal ... whose chin is not yet fledg'd* (*Hen. IV–2*, I/2, 20).

flee, to Uçmak: *arrows fled not swifter* (*Hen. IV–2*, I/1, 123; *L. Lab. Lost*, III/1, 65; *Ven. & Adon.*, 947).

fleece Baş ya da saç yığını, sık saçlılık: *My fleece of woolly hair* (*Titus*, II/3, 34).

fleer Alaylı ifade ya da sırıtma: *mark the fleers; the gibes, and notable scorns* (*Oth.* IV/1, 82).

fleer, to Sırıtmak, alaylı bir biçimde gülümsemek: *never fleer and jest at me* (*Much Ado*, V/1, 58; *L. Lab. Lost*, V/2, 109; *Rom. & Jul.*, I/5, 57).

fleering Alaylı, küçümseyen: *no fleering tell-tale* (*Jul. Caes.* I/3, 117).

fleet, to 1. Solmak, yitmek: *How all the other passions fleet to air* (*Mer. Ven.*, III/2, 108); **2.** Göçmek; **3.** Uçmak; **4.** Gözden kaybolmak: *Make glad and sorry seasons as thou fleet'st* (*Sonn.*, XIX, 5; *Hen. VI–2*, II/4, 4); **5.** Ruhunu teslim etmek: *those souls That to their everlasting residence ... shall fleet* (*John*, II/1, 285; *Cym.*, V/3, 25); **6.** Su üstünde kalmak: *our sever'd navy too Have knit again, and fleet* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 171); **7.** Zaman geçirmek: *fleet the time carelessly* (*As You Like*, I/1, 118).

fleeting Vefasız, gelgeç: *the fleeting moon* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 240; *Rich III*, I/4, 55; *Lucrece*, 212).

flesh 1. Gövdenin görünen yüzeyi: *fairer than you are ... in flesh* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 18); **2.** [*Piece of flesh*] İnsan, insan türü: *as pretty a piece of flesh* (*Much Ado*, IV/2, 82; *As You Like*, III/2, 66; *Tw. Night*, I/5, 28); **3.** Sınırları ve zaafları ile insan doğası: *The thousand natural shocks That flesh is heir to* (*Ham.*, III/1, 62; *Hen. VIII*, V/2, 47; *Sonn.*, CLI, 8); **4.** [*In flesh*] İyi durumda: *Buy food, and get thyself in flesh* (*Rom. & Jul.*, V/1, 84); **5.** [*Strange flesh*] Alışılmadık ya da iğrenç besin: *thou didst eat strange flesh, Which some did die to look on* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 67); **6.** [*Flesh and fell*] bkz. *fell.*

flesh, to 1. Başlamak; **2.** Bir şeyi ilk kez yapmak; **3.** Acemi askere kan dökmesini öğretmek: *flesh his spirit in a warlike soil* (*Lear*, II/2, 46); **4.** [Bir kimsenin]

Gelecek bir başarı için öfkesini ya da heyecanını ateşlemek: *princes, flesh'd with conquest* (*Hen. IV–2*, I/1, 149; *Hen. V*, II/4, 50); 5. Silahı bedene saplamak, dişlerini geçirmek: *the wild dog Shall flesh his tooth on every innocent* (*Hen. IV–2*, IV/5, 132; *Hen. VI–1*, IV/7, 36); 6. [*flesh the sword*] savaşta silahı ilk kez kullanmak: *bravely hast thou flesh'd thy maiden sword* (*Hen. IV–1*, V/4, 130); 7. [Şehvetini] Gidermek: *he fleshes his will in the spoil of her honour* (*All's Well*, IV/3, 16); 8. [*Flesh it*] [argo] Tanıma, bilme [özellikle kadınları tanıma; [16. -20. yy.lar. Partridge, 329/1].

fleshed Kan dökmeye alışık: *the flesh'd soldier* (*Hen. V*, III/3, 11; *Rich. III*, IV/3, 6).

fleshings, to go a [argo] Zamparalık etmek [16. yy.ın ikinci yarısı ve 17. yy. Florio, 1598. Partridge, 329/1].

fleshly Etli butlu: *In the body of this fleshly land* (*John*, IV/2, 245).

fleshment İlk başarıdan duyulan tatmin: *in the fleshment of this dread exploit* (*Lear*, II/2, 123).

flesh-monger Tecavüzcü, bir kadınla yasadışı ilişkiye giren kimse: *was the Duke a fleshmonger* (*M. Meas.*, V/1, 333).

flewed Koca, sarkık yanaklı [köpekler için]: *My hounds are ... so flew'd* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 120).

flexure Eğilme: *The elephant hath joints ... his legs are legs for necessity, not for flexure* (*Troil. & Cres.*, II/3, 106; *Hen. V*, IV/1, 255). [O dönemde, fillerin dizkapağı olmadığına inanılırdı]

flibbertigibbet [Harshnet'in 1603'te yayımlanan *Declaration of egregious Popish Impostures* adlı yapıtındaki] Zebanilerden biri: *the foul fiend Flibbertigibbet* (*Lear*, II/4, 115).

flickering Sönüp yanarak parıldamak: *the wreath of radiant fire On flick'ring Phoebus' front* [f. 1 *flicking*; qq. 1-2 *flitkering*; q. 3 *fletkering*] (*Lear*, II/2, 108).

flidge [*fledge*'in varyantı].

flight 1. Kuş sürüsü: *a flight of fowl* (*Titus*, V/3, 68); 2. [mec.] topluluk: *flight of angels sing thee to the rest!* (*Ham.*, V/2, 360); 3. Büyüklük ve ağırlık: *when I had lost one shaft, I shot his fellow of the self-same flight* [örn. aynı büyüklükte ve ağırlıkta] (*Mer. Ven.*, I/1, 141); 4. Uzun menzilli hafif ok: *challeng'd Cupid at the flight* (*Much Ado*, I/1, 40).

flighty Tüy gibi hafif: *The flighty purpose never is o'ertook Unless the dead go with it* (*Mac.* IV/1, 145).

fling, to 1. Hamle etmek, atılmak, seğirtmek: *He's flung in rage from the ingrateful seat Of monstrous friends* (*Timon*, IV/2, 45); 2. Tekmelemek ve şiddetle saldırmak: *Duncan's horses ... broke their stalls, flung out* (*Mac.*, II/4, 16).

flirt-gill Hafif kadın: *I am none of his flirtgills* (*Rom. & Jul.*, II/4, 153).

float 1. Büyük dalga; 2. [dolayısıyla] deniz: *for the rest o' th' fleet ... they all ... are upon the Mediterranean float* [f. 1 *Flote*] (*Tem.*, I/2, 234).

flock Yün yumağı: *beat Cut's saddle, put a few flocks in the point* (*Hen. IV–1*, II/1, 6).

flood 1. Irmak, deniz gibi herhangi bir büyük su birikimi: *the main flood* (*Mer. Ven.*, IV/1, 72; *All's Well*, II/1, 139); 2. Karaya karşı su: *Thorough flood, thorough fire* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 5); 3. [mec.] boşanan gözyaşları: *with his eyes in flood with laughter* (*Cym.*, I/6, 74); 4. Gelgit yüksekliği: *a tide ... taken at the flood* (*Jul. Caes.*, IV/3, 219; *John*, V/7, 64; *Two Gent. Ver.*, II/3, 41).

flood-gate 1. Savak, bent kapağı: [mec.] *tears do stop the flood-gates of her eyes* (*Hen. IV–1*, II/4, 394; *Ven. & Adon.*, 959); 2. Sel gibi: *my ... grief Is so floodgate and o'erbearing nature* (*Oth.*, I/3, 56).

floor [*Floor of heaven*] Gökyüzü (*Mer. Ven.*, V/1, 58)

flote bkz. *float*.

flourish 1. Gösterişli süsleme, perdah, cilâ: *Lend me the flourish of all gentle tongues* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 234; *Rich. III*, I/3, 240; *Ham.*, II/2, 91); 2. Önemli bir kişinin geldiğini ya da gittiğini haber veren boru sesi: *A lively flourish of trumpets* (*Hen. VIII*, IV/1, sa.; *M. Meas.*, IV/1, 76;

Mer. Ven., III/2, 49; *Two Nob. K.*, I/1, sa.; II/4, sa.; vb.)

flourish, to 1. Süslemek, donatmak: *the justice of your title to him doth flourish the deceit* (*M. Meas.*, IV/1, 74); 2. Kılıç sallamak: *him that flourish'd for her with his sword* (*Titus*, I/1, 310; *Jul. Caes.*, III/2, 192); *flourishes his blade* (*Rom. & Jul.*, I/1, 78); 3. Selamlamak için boru öttürmek: *Why do the Emperor's trumpets flourish thus?* (*Titus*, IV/2, 49). 4. [*With* ile] Sallanmak, savrulmak: *that canst make A cripple flourish with his crutch, and cure him Before Apollo* (*Two Nob. K.*, V/1, 82).

flout, to Alay etmek amacıyla alıntı yapmak: *ere you flout old ends any further* (*Much Ado*, I/1, 288).

flouting-stock 1. Alay konusu: *he has made us his flouting-stock* (*Mer. Wives. Win.*, III/1, 117); 2. Alaylı, dokunaklı söz [anlamında yanlış kullanım] *You are full of gibes and flouting stocks* (*Mer. Wives. Win.*, IV/5, 80).

flow 1. Akıntı, su akıntısı: [mec.] *flow of gall* (*Hen. VIII*, I/1, 152; *Timon*, II/2, 3); 2. [*our brains' flow*] gözyaşları: *Scorn'dst our brains' flow* (*Timon*, V/4, 76); 3. [*set at flow*] ağlama nedeni: *I have ... set mine eyes at flow* (*Timon*, II/2, 163); 4. Gelgit yükselmesi: *Control the moon, make flows and ebbs* (*Tem.*, V/1, 270); [mec.] *the ebb of your estate And your great flow of debts* (*Timon*, II/2, 142); 5. Genelde suların yükselmesi: *the flow of the Nile* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 17; *Lucrece*, 651).

flow, to 1. Dolaş(tır)mak: *The princely blood flows in his cheek* (*Cym.*, III/3, 93; *M. Meas*, I/3, 52); 2. [*Flow over*] Taşmak: *so full of grace that it flows over* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 24); 3. [mec.] Çıkmak, yaymak: *he did not flow From honourable courses* (*Per.*, IV/3, 27); 4. [Deniz, ırmak vb.] Yükselmek, ilerlemek: *Doth it not flow as hugely as the sea* (*As You Like*, II/7, 72; *Rom. & Jul.*, III/5, 133; *Lucrece*, 1569); 5. Yükselmek ve taşmak: [mec.] *You flow to great distraction* (*Troil. & Cres.*, V/2, 41); 6. Gözyaşlarına boğulmak: *Make your eyes flow with joy* (*Cor.*, V/3, 96; *Hen. VIII*, prol., 4; *Sonn.*, XXX, 5); 7. Bol olmak, mebzulen bulunmak: *the numbers that Petrarch flow'd in* (*Rom. & Jul.*, II/4, 39); *your verse Flow'd with her beauty once* (*Win. Tale*, V/1, 102; *Much Ado*, IV/1, 249).

flower Tazelik, gençlik, güzellik: *she gins To blow into life's flower again!* (*Per.*, III/2, 95; *Rich. II*, III/3, 97).

flower-de-luce 1. Susam çiçeği: *lilies of all kinds* (*The flow'r-de-luce being one* (*Win. Tale*, IV/4, 127); 2. Fransız soyluluk armasındaki zambak: *Cropp'd are the flower-de-luces in your arms* (*Hen. VI–1*, I/1, 80; *Hen. VI–2*, V/1, 11); 3. [dolayısıyla Prenses Katherine]: *What say'st thou, my fair flower-de-luce?* (*Hen. V*, V/2, 210).

flowered Süslü püslü dekore edilmiş: *Why then is my pump well flower'd* (*Rom. & Jul.*, II/4, 60).

flowering 1. Büyüyen, delikanlılık çağına giren: [mec.] *your flow'ring infants* (*Hen. V.*, III/3, 14); 2. [*flow'ring youth*] yetişkinliğe adım atan (*Hen. VI–1*, II/5, 56); 3. Çiçekli, çiçeklerle dolu: *the snake roll'd in a flow'ring bank* (*Hen. VI–2*, III/1, 228; *Rom. & Jul.*, III/2, 73).

flowery 1. Süslü konuşma: *Think you I can a resolution fetch From flow'ry tenderness?* (*M. Meas.*, III/1); 2. Bol, mebzul: *honour to you no less flowing Than Marchioness of Pembroke* (*Hen. VIII*, II/3, 62).

fluent Bereketli, üretken: *it is a theme as fluent as the sea* (*Hen. V*, III/7, 33).

flush 1. Dolu, tamam: *now the time is flush* (*Timon*, V/4, 8); 2. Hayat dolu, hırslı, gayretli, faal: *flush youth* (*Ham.*, III/3, 81; *Ant. & Cleo.*, I/4, 52).

flushing Kızarıklık: *The flushing in her galled eyes* (*Ham.*, I/2, 155).

fluster, to İçki yüzünden coşmak, tahrik olmak: *Three else ... Have I tonight flust'er'd with flowing cups* (*Oth.*, II/3, 58).

flux 1. İfrazat, salgılar: *the very uncleanly flux of a cat* (*As You Like*, III/2, 68); 2.

İnsan seli: *misery doth part The flux of company* (*As You Like*, II/1, 52).

fluxive Akan [gözyaşları]: *her fluxive eyes* (*L. Compl.*, 50).

fly, to 1. Avda, atmacayı uçurmak: *We'll e'en to 't like French falc'ners – fly at any thing we see* (*Ham.*, II/2, 430; *Hen. VI–2*, II/1, 1); **2.** Kaçmak: *I make him fly the land* (*Mac.*, IV/2, 1; *L. Lab. Lost*, V/2, 86; *Sonn.*, CXLIII, 9).

fly-bitten Güve yeniği, bit yeniği: *fly-bitten tapestries* (*Hen. IV–2*, II/1, 146).

fly off, to Bırakıp kaçmak, terk etmek: *never Fly off our loves again* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 152; *Lear*, II/4, 91).

fly out, to Acele etmek: *my valour for him Shall fly out of itself* (*Cor.*, I/10, 19; *Cym.*, III/3, 90).

fly-slow Yavaş geçen saatler [f. 2, ff. 1, 3, 4, q. *5 slye slow*; qq.1-4 *slie slow*] (*Rich. II*, I/3, 150).

fob, fub, to 1. Hile yapmak, aldatmak: *and resolution thus fobb'd as it is with ... the law* (*Hen. IV–1*, I/2, 60; *Oth.*, IV/2, 94); **2.** [*fob, fub off*] Hileyle oyalamak ya da avutmak: *I have borne ... and been fobb'd off* [q. *fubb'd*] (*Hen. IV–2*, II/1, 34); **3.** Hileyle kenara itilmiş olmak: *to fob off our disgrace with a tale* (*Cor.*, I/1, 94).

fogger [halk ağzı] Küçük ve aşağılık avukat [takr. 1600'den itibaren, 1700 başında kaybolmuştur. bkz. Partridge, 337/1].

foil[1] Eskrimde kullanılan, kenarları ve ucu düğmeli eğitim meçi: *as blunt as the fencer's foils* (*Much Ado*, V/2, 13; *Ham.*, II/2, 321).

foil[2] **1.** [mec.] Yenik düşme, geri çekilme, bozgun: *One sudden foil that that never breed distrust, give the foil* (*Hen. VI–1*, III/3, 11); [*put to the foil*] kontrol etme (*Hen. VI–1*, V/3, 23; *Tem.*, III/1, 46); **2.** Onursuz davranış, utanılacak eylem: *yet must Antony No way excuse his foils* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 24).

foil[3] Folyo, foya. Değerli taşları daha parlak göstermek için, taşın altına konulan madeni levha: [mec.] *A base foul stone, made precious by the foil Of England's chair* (*Rich. III*, V/3, 250; *Ham.*, V/2, 255; *Hen. IV–1*, I/2, 215).

foil, to 1. [Güreşte] Sırtını yere getirme, tuş: *did but lately foil the sinowy Charles* (*As You Like*, II/2, 14); **2.** Yenmek, üstesinden gelmek: *The painful warrior ... After a thousand victories once foil'd* (*Sonn.*, XXV, 10; *Hen. VI–3*, V/4, 42; *Troil. & Cres.*, I/3, 371); **3.** İşini bozmak, kulak asmamak: *must not foil The precious note of it with a base slave* (*Cym.* II/3, 122; *Oth.*, I/3, 269). **4.** [*Put to the foil*] Övmekten yoksun bırakmak: *And put it to the foil* (*Tem.*, III/1, 46).

foin 1. Eskrimde bir hamle: *no matter vor your foins* (*Lear*, IV/6, 245); **2.** Yankesici [16. yy. başı ve 17. yy. Greene, 1591. Partridge, 337/2].

foin, to 1. Eskrimde hamle etmek: *To see thee fight, to see thee foin* (*Mer. Wives Win.*, II/3, 24; *Much Ado*, V/1, 84; *Hen. IV–2*, II/1, 16); **2.** [argo] Bir kadınla ilişkisi olmak.

foison (forzon) 1. Bol ve bereketli hasat: *Earth's increase, foison plenty. Barnes and garners never empty* (*Tem.*, IV/1, 110; *M. Meas.*, I/4, 43; *Ant. & Cleo.*, II/7, 20); **2.** [Çoğul] Olanaklar, kaynaklar: Scotland hath foisons to fill up your will (*Mac.*, IV/3, 88).

foist, foyst, fyst Dolandırıcı, düzenbaz, serseri: [16. yy. ikinci yarısından itibaren 18. yy. a kadar. Greene, "*Prate again, as you like this, you whoreson foist you*". Partridge, 337/2].

foist, foyst, fyst, to 1. Dolandırmak, düzenbazlık yapmak [16. yy. ikinci yarısından itibaren 18. yy.a kadar. Greene, Dekker, Middleton, Grose] **2.** [Argo] Sessizce yellenmek. [16. yy. ikinci yarısından itibaren 18. yy.a kadar] **3.** Zar atmak [aynı. Partridge, 337, /2].

foister, foyster 1. Yankesici; **2.** Düzenbaz [16. yy. ortasından, 17. yy. sonuna kadar. Partridge, 337, /2].

fold 1. Okşama; **2.** Kucaklama: *from your neck unloose his amorous fold* (*Troil. & Cres.*, III/3, 223).

fold, to [*Fold in*] Sarıp sarmalamak: *his fame folds in This orb o' th' earth* (*Cor.*, V) 6, 124).

follow, to 1. Düşmanını izlemek, peşine düşmek: *I have ever followed thee with hate* (*Cor.*, IV/5, 98; *Hen. IV–2*, IV/3, 24; *Ant. & Cleo.*, V/1, 36); 2. [Eldeki işi] Sürdürüp başarmak: *such a day! So fought, so followed, and so fairly won* (*Hen. IV–2*, I/1, 21; *Tw. Night*, V/1, 365; *Hen. V*, II/4, 68); 3. Taklit etmek, kopyalamak: *such are to be follw'd* (*All's Well*, II/1, 56; *Mid. N. Dr.*, II/1, 131; *Win. Tale*, V/2, 57; *Two Nob. K.*, I/2, 50); 4. Bir uygulamayla uğraşmak, bir eylemle meşgul olmak: *follow arms* (*John*, II/1, 31; *Tw. Night*, I/3, 94; *Lear*, II/2, 150).

followed Aranan, peşinden koşulan: *New plays and maidenheads are near akin, Much followed both* (*Two Nob. K.*, prol., 2).

follower İzleyen, kovalayan, peşinden giden: *the fatal followers do pursue* (*Hen. VI–3*, I/4, 22; *Cor.*, I/4, 44).

following Sonradan gelen, gelecek olan: *What following sorrow* (*Lucrece*, 186).

folly Havailik, iffetsizlik: *tempt me no more to folly* (*Troil. & Cres.*, V/2, 18; *Oth.*, II/1, 137; *M. Meas.*, III/1, 90).

folly-fallen İffetsizlik, havailik hatasına düşen: *wise men, folly-fall'n, quite taint their wit* (*Tw. Night*, III/1, 68).

fond[1] [sıf.] 1. Delice, çılgınca: *How many fond fools serve mad jealousy?* (*Com. Err.*, II/1, 116; *Lear*, I/2, 49; *Jul. Caes.*, III/1, 39); 2. Önemsiz: all trivial fond records (*Ham.*, I/5, 99; *M. Meas.*, II/2, 149); 3. İstekli: *so fond to overcome The bonny priser of the ... Duke* (*As You Like*, II/3, 7); [*of* ile] *fond of no second brood* (*Cor.*, V/3, 162; *Cym.* I/1, 37); [*with* ile] *with gain so fond* (*Lucrece*, 134).

fond[2] [zarf] Aptalca, enayice, salakça: *Fond done, done fond* (*All's Well*, I/3, 72).

fond, to Çıldırasıya sevmek: *And I ... fond as much on him* (*Tw. Night*, II/2, 34).

fondling Okşanan ve sevilen, sevgili, ev hayvanı: "*Fondling*", *she saith*, "*since I have hemm'd thee here ...* " (*Ven. & Adon.*, 229).

fondly Budalaca, aptalca: *makes him speak fondly like a frantic man* (*Rich. II*, III/3, 185; *Hen. VI–3*, II/2, 38; *Tam. Shrew*, IV/2, 31).

food [*In food*] Yemek yerken: *In food, in sport, and life preserving rest To be disturb'd* (*Com. Err.*, V/1, 83).

fool[1] Ezilmiş meyve ve sütle yapılan kremalı tatlı: [nükteli] *thou full dish of fool* (*Troil. & Cres.*, V/1, 9).

fool[2] 1. Zavallı [acıma içeren sevgi sözcüğü]: *my poor fool is hang'd!* (*Lear*, V/3, 306, *Two Gent. Ver.*, IV/4, 93; *Rom. & Jul.*, I/3, 31); 2. Maskara, soytarı: *thou art death's fool* (*M. Meas.*, III/1, 11; *Mac.*, II/1, 44; *Tw. Night*, III/1, 144); 3. Budala, geri zekâlı: *the shrieve's fool* (*All's Well*, IV/3, 187); 4. Meslekten soytarı, mukallit: *he is the Prince's jester, a very dull fool* (*Much Ado*, II/1, 138; *Com. Err.*, II/2, 27; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 210); 5. Eski komedyada komik tipi: *play the fool* (*Mer. Ven.*, I/1, 79). [*As You Like*, V/4, 64'te "*According to the fool's bolt*" tümcesiyle "*a fool's bolt is soon shot*" özdeyişine gönderme yapılmıştır].

fool, to [Soytarı gibi davranmak] Kafeslemek, aldatmak: *You can fool no more money out of me at this throw* (*Tw. Night*, V/1, 41).

fool-begged Aptalca ısrar edilen: *This fool-begg'd patience* (*Com. Err.*, II/1, 41).

fool-born Soytarıya yakışan: *a fool-born jest* (*Hen. IV–2*, V/5, 55).

fooling Komik ruh durumu içinde olma: *put me into good fooling* (*Tw. Night*, I/5, 32).

foolish Miskin, değersiz, zavallı, aşağılık: *We have a trifling foolish banquet* (*Rom. & Jul.*, I/5, 122; *Mer. Ven.*, I/2, 118).

foolish-compounded Aptalca yapılmış, bir şey ifade etmeyen: *this foolish- compounded clay* (*Hen. IV–2*, I/2, 7).

foolish-witty Aklından zoru olan: *How love is wise in folly, foolish-witty* (*Ven. & Adon.*, 838).

fool-monger [halk ağzı] **1.** Maceracı; **2.** Madrabaz; **3.** Bahisçi [16. yy. ikinci yarısından 18. yy. başına kadar. Partridge, 338/1].

foolosopher, foolosophy Sahte filozof, felsefede bilgiçlik taslayan [mizahi yakıştırma; takr. 1550'den itibaren. Greene, "*That quaint and mysticall forme of Foolosophie*". Partridge, 338/1].

fool-taker, -taking [argo] Hilekâr, dolandırıcı [16. yy. ikinci yarısından 17. yy. sonuna kadar. Greene, 1592. Partridge, 338/1].

foot 1. Aşama, durum: *A foot of honour better than I was* (*John*, I/1, 182); **2.** [*At foot*] Yakın takip: *Follow him at foot* (*Ham.*, IV/3, 54; *Ant. & Cleo.*, I/5, 44); **3.** [*On foot*] Ayakta, sabit: *keeps Troy on foot* (*Troil. & Cres.*, I/3, 135); Hareket halinde: *to be on foot at an hour's warning* (*Cor.*, IV/3, 45; *Ven. & Adon.*, 679); Etkin bir işte, operasyonda: *since love's argument was first on foot* (*L. Lab. Lost*, V/2, 747); **4.** [*Foot to foot*] Yakın dövüş: *fighting foot to foot* (*Ant. & Cleo.*, III/7, 66); **5.** [*Foot and hand*] Ayağı ileri atıp vuruş yapma pozisyonu: *but I follow'd me close came in, foot and hand* (*Hen. IV–1*, II/4, 217); **6.** [*Set on (one's) foot*] Yola çıkma: *Set on your foot, And ... I follow you* (*Jul. Caes.*, II/1, 331); **7.** [*Upon the foot of fear*] Kaçışta: *when he saw ... all his men Upon the foot of fear, fled with the rest* (*Hen. IV–1*, V/5, 20).

foot, to 1. Yürümek: *thieves do foot by night* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 122); ayak basmak: *Swithold footed thrice the 'old* (*Lear*, III/4, 120); **2.** Karaya çıkmak: *he is footed on this land already* (*Hen. V.*, II/4, 143; *Lear*, III/3, 13); **3.** Tekme atmak: *foot me as you spurn a stranger cur* (*Mer. Ven.*, I/3, 118; *Cym.*, III/5, 144); **4.** [Yırtıcı kuşa ilişkin] Pençeleriyle yakalamak: *the holy eagle Stoop'd, as to foot us* (*Cym.*, V/4, 116); **5.** [*Foot it*] Dansetmek: *Foot it featly* (*Tem.*, I/2, 379).

foot-cloth Her iki yandan yerlere kadar sarkan, zengin bir biçimde süslenmiş, at üstüne konulan eyer örtüsü: *Thou dost ride in a foot-cloth, dost thou not?* (*Hen. VI–2*, IV/7, 46). [Zengin görünüşlü at örtüsü soyluluğun simgesiydi: *my foot-cloth horse* (*Rich. III*, III/4, 84; *Hen. VI–2*, IV/1, 54].

footing 1. Adım, ayak atma: *I hear the footing of a man* (*Mer. Ven.*, V/1, 24; *Troil. & Cres.*, I/3, 156; *Ven. & Adon.*, 722); **2.** [*Set footing*] Ayak basma, girme: *set no footing on this unkind shore* (*Hen. VI–2*, III/2, 87; *Hen. VIII*, III/1, 183); **3.** toprak ya da sağlam bir pozisyon kazanma: *Who hath set footing in this land* (*Rich. II*, II/2, 48; *Hen. VI–1*, III/3, 64; *Troil. & Cres.*, II/2, 155); **4.** Karaya çıkma: *Whose footing here anticipates our thoughts* (*Oth.*, II/1, 76); **5.** Dans: *country footing* (*Tem.*, IV/1, 138); **6.** Ayak izi: *Dance on the sands, and yet no footing seen* (*Ven. & Adon.*, 148); **7.** Ayağın basıldığı yer, yüzey: *there your charity would have lack'd footing* (*Win. Tale*, III/3, 111; *John*, V/1, 66; *Rich. III*, I/4, 17).

foot-land-raker Yaya olarak yol kesen haydut: *I am join'd no foot-land-rakers* [f. 1; q. 1 *footlande rakers*] (*Hen. IV–1*, II/1, 73).

foot-licker Fazlasıyla alçakgönüllü uşak: *For aye thy foot-licker* (*Tem.*, IV/1, 219).

footman 1. Yaya: *by a horseman, or a footman?* (*Win. Tale*, IV/3, 64); **2.** [*Running Footman*] Efendisinin arabasının yanında koşan uşak: *Trot like a servile footman* (*Titus*, V/2, 55).

footman's inn [deyim] Berbat barınak, [argo] hapishane [takr. 1600-1630. Partridge, 339/1].

fop Budala: *a whole tribe of fops* (*Lear*, I/2, 14).

fop, to Aldatmak, hile yapmak, ketenpereye getirmek: *begin to find myself fopp'd in it* [f. 1 *fopt*] (*Oth.*, IV) 2, 194).

foppery 1. Akılsızlık, ahmaklık: *the sound of shallow fopp'ry* (*Mer. Ven.*, II/5, 35; *M. Meas.*, I/2, 143); **2.** Hile, yalan, aldatma: *the grossness of the foppery* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 124).

foppish Aptalca, budalaca: *For wise men are grown foppish* (*Lear*, I/4, 167).

for 1. Çünkü: *And for thou wast a spirit too delicate* (*Tem.*, I/2, 272; *Two Gent. Ver.*, II/4, 175; *Oth.*, III/4, 160); 2. [*for because*]: Bu sebepten: *Not for because Your brows are blacker* (*Win. Tale*, II/1, 7; *John*, II/1, 588; *Rich. II*, V/5, 3); 3. [*for that*] Bu yüzden, bunun için: *for that he hath ... given up himself to the contemplation* (*Oth.*, II/3, 316; *Mer. Wives Win.*, III/4, 78; *Lear*, I/2, 5); 4. ...mesi için: *and for the time shall not seem tedious. I'll tell thee* (*Hen. VI–3*, III/1, 9; *Hen. VI–3*, II/2, 154); 5. [*For and*] ve ayrıca: *a spade, For and a shrouding sheet* (*Ham.*, V/1, 95); 6. Önce: *for whose throne 'tis needful ... to kneel* (*All's Well*, IV/4, 3; *Tam. Shrew*, I/1, 3); 7. [*For all*] Son kez olarak, ilk ve son kez: *and learn now, for all, That I ... care not for you* (*Cym.* II/3, 106); 8. ... yerine: *for charitable prayers, Shards, flints, and pebbles should be thrown on her* (*Ham.*, V/1, 230; *L. Lab Lost*, I/1, 281; *Lucrece*, 1424); ... temsil edermişçesine: *He sits in his state, as a thing made for Alexander* (*Cor.*, V/4, 22); 9. Karşılığında, [bir şey karşılığında ödenen bedel] *Dead, for my life* (*L. Lab. Lost*, V/2, 720; *Tam. Shrew*, I/1, 189; *Ham.*, III/4, 24); 10. ...den/dan dolayı: *banished ... from Mantua, for a gentleman, Who ... I stabb'd unto the heart* (*Two Gent. Ver.*, IV/1, 48; *Mid. N. Dr.*, V/1, 249; *Sonn.*, XXVII, 10; *Two Nob. K.*, II/1, 199); 11.... adına, namına: *for the Lord's sake* (*M. Meas.*, IV/3, 19; *Two Nob. K.*, I/1, 38); 12. Nitelikte: *I cross me for a sinner* (*Com. Err.*, II/2, 188; *M. Meas.*, I/2, 34); 13. Türde: *What is he for a fool?* (*Lear*, III/4, 57; *Much Ado*, I/3, 47); 14. [Ünlem] yüzünden: *Alack for woe* (*Rich. II*, III/3, 70); 15. ... karşın, ... rağmen: *for all this flattering gloss, He will be found a dangerous Protector* (*Hen. VI–2*, I/1, 163; *Much Ado*, II/1, 54; *As You Like*, V/1, 3); 16. [*for all*] her ne kadar: *for all he was in woman's apparel* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 192; *Cym.*, V/4, 201; *Ven. & Adon.*, 342); 17. ...ye karşı önlem olarak, ... korkusu ile: *here they shall not lie, for catching cold* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 133; *Hen. VI* – 2, IV/1, 74; *Per.*, I/1, 41); 18. [*For me*] Bence, bana kalırsa: *what store of ... tears were shed? – Faith, none for me* (*Rich. II*, I/4- 6).

forage Hiddet, hırs: *he from forage will incline to play* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 91).

forage, to 1. [Özellikle yağma için] Bir şey peşinde koşmak: *Forage, and run to meet displeasure farther from the doors* (*John*, V/1, 59); 2. Tıkabasa yemek: *to behold his lion's whelp Forage in blood of French nobility* (*Hen. V*, I/2, 110); [mec.] *With blindfold fury she begins to forage* (*Ven. & Adon.*, 554).

forbear, to Yalnız bırakmak: *forbear his presence until some little time hath qualified the heat of his displeasure* (*Lear*, I/2, 160; *Ant. & Cleo.*, I/2, 121); çekilmek: *Let me persuade you to forbear a while* (*Hen. VI–1, III/1*, 105; *Win. Tale*, V/3, 85; *Ant. & Cleo.*, V/2, 175).

forbid Aforoz, lanet: *he shall live a man forbid* (*Mac.*, I/3, 21).

forbiddenly Yasal olmayan bir biçimde: *you have touch'd his queen forbiddenly* (*Win. Tale*, I/2, 417).

forbidding Engel: *all these poor forbiddings could not stay him* (*Lucrece*, 323).

force 1. [*Of force*] Ağır, ağırlıklı: *those occasions ... were of force* (*Hen. VI–1*, III/1, 156; *Hen. VI–2*, I/3, 163; *Hen. VI–3*, II/2, 44); 2. Zorunlu, gerekli: *That when he wak'd, of force she must be ey'd* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 40; *L. Lab. Lost*, I/1, 147; *Jul. Caes.*, IV/3, 203); 3. [*Force perforce*] Birinin isteği dışında zorlama, cebir: *and force perforce Keep Stephen Langton ... from that holy see* (*John*, III/1, 142; *Hen. IV–2*, IV/1, 114; *Hen. VI–2*, I/1, 258); 4. Gereksinim olarak, ihtiyaçtan dolayı: *force perforce, the age will pour it in* (*Hen. IV–2*, IV/4, 46); 5. [*In that force*] Aynı enerjiyle: *If you grant not My sister her petition in that force* (*Two Nob. K.*, I/1, 201).

force[1], **to** 1. Baskıda bulunmak; 2. Teşvik etmek: *If you will now unite in your complaints, And force them with a constancy* (*Hen. VIII*, III/2, 2; *M. Meas.*, III/1, 109; *Cor.*, III/2, 51); 3. Takviye etmek, sağlamlaştırmak: *Were they not forc'd with those that should be ours* (*Mac.*, V/5, 5);

4. Önem vermek: *I force not argument a straw* (*Lucrece*, 1021); 5. [dolayısıyla, bir şey yapmadan önce] düşünmek için duraksamak: *Your oath once broke, you force not to forswear* (*L. Lab. Lost*, V/2, 440).

force[2], **to** Doldurmak, şişirmek: *Force him with praises* (*Troil. & Cres.*, II/3, 223; Troil. & Cres., V/1, 64; *Hen. V*, II/ch., 32).

forced Şiddet yoluyla oluşturulmuş: *His little kingdom of a forced grave* (*John*, IV/2, 98).

forceless 1. Çabasız, enerjisiz: *such a careless force, and forceless care* (*Troil. & Cres.*, V/5, 40); 2. Kırılgan, güçsüz: *forceless flowers* (*Ven. & Adon.*, 152).

fordo, foredo, to 1. Öldürmek; 2. Yıkmak, tahrip etmek; 3. Son vermek: *The corse they follow did ... Foredo it own life* (*Ham.*, V/1, 221; *Lear*, V/3, 256; *Oth.*, V/1, 129).

fordone, foredone Yorulmuş, tükenmiş, bitkin: *All with weary task foredone* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 374).

fore, 'fore 1. [Zamana ilişkin] ...den/dan önce: *The eyes, fore duteous, now converted are* (*Sonn.*, VII, 11); daha önce: *To stop their marches 'fore we are inflam'd* (*John*, V/1, 7; *Win. Tale*, V/1, 226); 2. Önünde, huzurunda: *Contract us 'fore these witnesses* (*Win. Tale*, IV/4, 389; *All's Well*, IV/4, 3; *Hen. VIII*, II/4, 120); [kesin beyanda kullanılır]: *Fore God, I think so* (*All's Well*, II/3, 45; *Cor.*, I/1, 120); 3. [Vakte ilişkin] Önce: *At any time 'fore noon* (*M. Meas.*, II/2, 160; *Cor.*, IV/7, 3).

forecast Basiret, sağgörü: *Alas, that Warwick had no more forecast* (*Hen. VI–3*, V/1, 42).

foredo bkz. *fordo*.

foredone bkz. *fordone*.

foredoom Önceden mahkûm edilmiş: *Your eldest daughters have foredoom of themselves* [q. 2; q. 1 *foredoome*; ff. *foredone*] (*Lear*, V/3, 292).

fore-end Önceki bölüm: *The fore-end of my time* (*Cym.*, III/3, 73).

foregoer Selef: *Honours thrive, when rather from our acts we them derive Then our foreigners* (*All's Well*, II/3, 137).

foregone 1. Geçmiş: *remembrances of days foregone* (*All's Well*, I/3, 24; *Sonn.*, XXX, 9); 2. [*foregone conclusion*] geçmişteki sonuç, geçmişte olup biten: *this was but his dream. – But this denoted a foregone conclusion* (*Oth.*, III/3, 428; *Two Nob. K.*, I/1, 173).

forehand, 'forehand[1] 1. [*The forehand*] Avantaj, üstünlük: *the forehand and vantage of a king* (*Hen. V*, IV/1, 280); 2. Dayanak [istinat] noktası: *The sinew and the forehand of our host* (*Troil. and Cres.*, I/3, 143).

forehand, 'forehand[2] [sıf.] 1. Daha önce yapılan: *extenuate the forehand sin* (*Much Ado*, IV/1, 50); 2. [*Forehand shaft*] Düz bir çizgide atılmak üzere yapılmış ok: *'a would have ... carried you a forehand shaft a fourteen* (*Hen. IV–2*, III/2, 47).

forehorse Arka arkaya sıralanmış atların en önünde olan lider at: [mec.] *the forehorse to a smock* (*All's Well*, II/1, 30).

foreign Aileden ya da evden biri olmayan kişi: *they ... pour our treasures into foreign taps* (*Oth.*, IV/3, 88; *Per.*, IV/1, 33).

fore-past Bir önceki: *My fore-past proofs* (*All's Well*, V/3, 121).

forerun, to Öncü ya da haberci olmak: *thought did but forerun my need* (*Rom. & Jul.*, V/1, 53; *M. Meas.*, V/1, 8; *Rich II*, II/4, 15).

foresay, to İrade etmek, emretmek: *let ord'nance Come as the gods foresay it* (*Cym.* IV/2, 146).

foresee, to Lehte ya da aleyhte şart koymak: *him that, his particular to foresee, Smells from the general weal* (*Timon*, IV/3, 159; *Hen. VIII*, V/1, 49).

foreshow, to Göstermek, sergilemek: *your looks foreshow You have a gentle heart* (*Per.*, IV/1, 85).

foreslow bkz. *forslow*.

forespeak bkz. *forspeak*.

forespent 1. Önceden bağışlanmış: *his goodness forspent on us* (*Cym.*, II/3, 59); 2. [böylece] geçmişteki, önceki: *his vanities forespent* (*Hen. V*, II/4, 36).

fore-spurrer Müjdeci, haberci: *this fore-spurrer comes before his lord* (*Mer. Ven.*, II/9, 95).

forestall, to 1. Önceki bir eylemle [kişiyi] bir şeyden mahrum etmek: *this might forestall him of the coming day!* (*Cym.* III/5, 69); 2. Tahminle suçlamak: *They ... Forestall prescience, and esteem no act But that of hand* [f. 1; q. *forstall*] (*Troil. & Cres.*, I/3, 199).

forestalled [*forestalled remission*] 1. Kesin bağışlanması önceden engellenen, 2. Bağışlanması onursal koşullar yüzünden engellenen: *never shall you see that I will beg A ragged and forestall'd remission* (*Hen. IV–2*, V/2, 38).

foretell, to 1. Önceden göstermek: *thou, whose heavy looks foretell Some dreadful story hanging on thy tongue* (*Hen. VI–3*, II/1, 43; *Win. Tale*, II/3, 99; *John*, V/7, 5); 2. Önceden söylemek: *These our actors* (*As I foretold you*) *were all spirits* (*Tem.*, IV/1, 149).

forethought Mukadder, yazgıda var olan: *alter not the doom Forethought by heaven!* (*John*, III/1, 312).

foreward Öncü, pişdar: *My foreward shall be drawn out all in length* (*Rich. III*, V/3, 293).

forewearied bkz. *forwearied*.

forfeit[1] 1. Riayetsizlik, görevi yerine getirmede ihmal: *I dare be bound again, My soul upon the forfeit that ...* (*Mer. Ven.*, V/1, 252; *Rom. & Jul.*, I/1, 97); 2. Görevi ya da anlaşmayı ihmal yüzünden verilen ceza: *let the forfeit Be nominated for an equal pound Of your fair flesh* (*Mer. Ven.*, I/3, 148; *Rom. & Jul.*, I/4, 11); [mec.] *But think her bond of chastity quite crack'd, I having ta'en the forfeit* (*Cym.*, V/5, 208); 3. Adalete ya da ölüme teslim edilen kimse: *Your brother is the forfeit of the law* (*M. Meas.*, II/2, 71; M. Meas., IV/2, 158; *Troil. & Cres.*, IV/5, 187); 4. [*Forfeits in a barber's shop*] Berber dükkânlarına asılan yanlış davranışların ceza listesi: *the strong statutes Stand like the forfeits in a barber's shop* (*M. Meas.*, V/1, 321); 5. Hakkın yitirilmesi, düşmesi: *the divine forfeit of his soul* (*All's Well*, III/, 32; *M. Meas.*, IV/1, 212; *Hen. VI–3*, II/1, 197).

forfeit[2] 1. Göreve riayetsizlik ya da benzer durumlar için cezalı: *thy wealth being forfeit to the state* (*Mer. Ven.*, IV/1, 365; *L. Lab. Lost*, V/2 427; *M. Meas.*, II/2, 73); 2. [Bir şeye] Layık; 3. Tabi: *A forfeit to a confin'd doom* (*Sonn.*, CVII, 4; *All's Well*, IV/3, 190).

forefeiter Sözünde durmayan kimse: *Though forfeiters you cast in prison* (*Cym.*, III/2, 38).

forfend, to Yasaklamak: *Edward fall, which peril heaven forfend* (*Hen. VI–3*, II/1, 191; *Oth.*, V/2, 31).

forfended Yasaklanmış, yasaklanan: *the forfended place* (*Lear*, V/1, 11).

forge, to 1. Ocak ateşi ve çekiçle biçim vermek: *never did the Cyclops' hammers fall on Mars' armour forg'd for proof eterne* (*Ham.*, II/2, 490); 2. Çerçevelemek; 3. Biçimlendirmek: *The best wishes that can be forged in your thoughts* (*All's Well*, I/1, 75; *Cor.*, III/1, 257; *Win. Tale*, IV/4, 17); 4. [Uydurma öykü] Üretmek, bulgulamak: *Whate'er I forge to feed his brain-sick humours* (*Titus*, V/2, 71; *Mac.*, IV/3, 82; *Rich. II*, IV/1, 40; *Hen. VI–1*, III/1, 12).

forgery 1. Uydurma bulgu: *in forgery of shapes and tricks* (*Ham.*, IV/7, 89); 2. Yalan dolan: *put on him What forgeries you please* (*Ham.*, II/1, 20; *Mid. N. Dr.*, II/1, 81; *Pass. Pilg.*, I/4).

forget, to 1. [Bir görevin vb.] Uygulamasını bırakmak: *You have quite forgot A husband's office* (*Com. Err.*, III/2, 1; *Hen. VI–2*, II/1, 190); 2. Nasıl yapıldığını unutmak: *like men that had forgot to speak* (*Hen. IV–2*, V/2, 22; *Two Gent. Ver.*, III/1, 85; *M. Meas.*, I/2, 39).

forgetfulness 1. Nankörlük; 2. İhmalkârlık; 3. Dikkatsizlik: *They confess Toward this forgetfulness too general* (*Timon*, V/1, 144; *Two Gent. Ver.*, II/2, 12).

forgetive Bulgu (icat) yeteneği olan, yaratıcı: *apprehensive, quick, forgetive* (*Hen. IV–2*, IV/3, 99; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 199).

forgive, to 1. Borcu bağışlamak; 2. [görevi vb.] ihmali görmezlikten gelmek: *Forgive a moi'ty of the principal* (*Mer. Ven.*, IV/1, 26; *L. Lab. Lost*, IV/2, 143; *Tw. Night*, I/5, 192).

fork 1. Ucu kancalı ya da çatallı ok: *though the fork invade The region of my heart* (*Lear*, I/1, 144); 2. Yılanın dili: *Adder's fork and blind worm's sting* (*Mac.*, IV/1, 16; *M. Meas*, III/1, 16); 3. Bacaklar: *between her forks* (*Lear*, IV/6, 119).

forked 1. Çatal tepe: *A forked mountain* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 5); 2. Kancalı ya da ucu çatallı ok: *with forked heads Have their round haunches gor'd* (*As You Like*, II/1, 24); 3. İki bacaklı: *a poor, hare, fork'd animal* (*Lear*, II/4, 107); 4. Boynuzlu, aldatılan kişi: *o'er head and ears a fork'd one!* (*Win. Tale*, I/2, 186).

forlorn[1] Kimsesiz, yapayalnız kalmış kişi: *forc'd to live in Scotland a forlorn* (*Hen. VI–3*, III/3, 26).

forlorn[2] 1. Yıkılmış; 2. Lanetlenmiş: *Love hath forlorn me* (*Pass. Pilg.*, XVII/14).

forlorn[3] [sıf.] 1. Yitmiş, yok olmuş: *The forlorn soldier, that so nobly fought* (*Cym.*, V/5, 405); 2. Terk edilmiş, yüzüstü bırakılmış: *ravens foster forlorn children* (*Titus*, II/3, 153; *L. Lab. Lost*, V/2, 795; *Lear*, IV/7, 38); 3. [dolayısıyla] mutsuz, çaresiz: *who she finds forlorn, she doth lament* (*Win. Tale*, II62, 20; *Ven. & Adon.*, 251; *Lucrece*, 1500); 4. Sıska, bir deri bir kemik kalmış: *'A was so forlorn. That his dimensions to any thick sight were invisible* (*Hen. IV–2*, III/2, 312; *Titus*, II/3, 94).

form 1. Resim, portre, benzerlik: *I am ascribbled form, drawn with a pen* (*John*, V/7, 32; *Two Gent. Ver.*, IV/4, 198; *L. Lab. Lost*, II/1, 237); 2. Tam düzenli: *proportion, season, form ... in all line of order* (*Troil. & Cres.*, I/3, 87); askeri düzen: *In goodly forms comes on the enemy* (*Hen. IV–2*, IV/1, 20); 3. Rütbe [makam] derecesi: *place, degree, and form* [2. ve 5. anlamlara ironik gönderme] (*Hen. V*, IV/1, 246); 4. Tören, seremoni: *dressings, caracts, titles, forms* (*M. Meas.*, V/1, 56; *Much Ado*, IV/1, 2; *Rom. & Jul.*, II/2, 88); 5. Davranış, davranıştaki ruh durumu: *change you to a milder form* (*Two Gent. Ver.* V/4, 56; *Jul. Caes.*, I/2, 299); töreler, âdetler: *all strange forms ... Of burning blushes, or of weeping water* (*L. Compl.*, 303; *Tw. Night*, V/1, 350).

formal 1. Çok düzgün ya da çok doğru; 2. Sert, katı: *hair ... tied in formal plait* (*L. Compl.*, 29; *As You Like*, II/7, 155); 3. Göreneğe uygun, geleneksel: *the formal Vice, Iniquity* (*Rich. III*, III/1, 82); 4. Vakur, ağırbaşlı: *in formal majesty* (*Hen. IV–2*, V/2, 133; *Jul. Caes.*, II/1, 227); 5. Sağlıklı; 6. Normal zekâlı: *drugs, and holy prayers, To make of him a formal man again* (*Com. Err.*, V/1, 105; *Tw. Night*, II/5, 117; *Ant. & Cleo.*, II/5, 41).

former En önde, ileride: *on our former ensign Two ... eagles fell* (*Jul. Caes.*, V/1, 79).

formerly Hemen şimdi: *The danger formerly by me rehears'd* (*Mer. Ven.*, IV/1, 362).

forsake, to 1. Reddetmek: *If you forsake the offer of their love* (*Hen. VI–1*, IV/2, 14; *Oth.*, IV/2, 125; *All's Well*, II/3, 56); 2. Vazgeçmek, feragat etmek, kabul etmemek: *forsake your liberty* (*Com. Err.*, IV/3, 21; *Lucrece*, 1538).

forset-seller bkz. *faucet-seller.*

forslow, foreslow, to Ertelemek: *Forslow no longer, make we hence amain* [f. 1 *foreslow*] (*Hen. VI–3*, II/3, 56).

forsooth Gerçekten, kuşkusuz: *No, no, forsooth I dare not* (*Tam. Shrew*, IV/3, 1; *Lear*, I/4, 194; *Rom. & Jul.*, IV/2, 12).

forspeak, forespeak, to Karşı konuşmak: *Thou hast forspoke my being in these wars* [f. 1 *forespoke*] (*Ant. & Cleo.*, III/7, 3).

forspent, forespent 1. Yorulmuş; 2. Yıpranmış: *Forspent with toil* (*Hen. VI–3*, II/3, 1); [f. 1 *forespent*] (*Hen. IV–2*, I/1, 37).

forstall bkz. *forestall.*

forswear, to 1. Yemini bozmak: *Her and her blind boy's scandall'd company I*

have forsworn (*Tem.*, IV/1, 91); [eylemlik= mastar ile] *forswear to wear iron about you* (*Tw. Night*, III/4, 252; *Cor.*, V/3, 80; *Rom. & Jul.*, I/1, 223); 2. Yemini inkâr etmek: *forswearing that he is forsworn* (*Hen. IV–1*, V/2, 38; *Com. Err.*, V/1, 11; *Tam. Shrew*, V/1, 111).

forted Güçlendirilmiş, takviye edilmiş: *A forted residence* (*M. Meas.*, V/1, 12).

forth 1. [Harekette ya da yönde] İleriye doğru: *flies an eagle flight, bold, and forth on* (*Timon*, I/1, 49; *Tam. Shrew*, IV/1, 146; *Cym.*, IV/2, 149); 2. Dışarı: *wherefore didst thou lock me forth* (*Com. Err.*, IV/4, 95; *M. Meas.*, V/1, 255; *Mer. Ven.*, I/1, 143); 3. [*forth of*] ...den/dan dışarı: *forth of doors* (*Jul. Caes.*, III/3, 3; *Tem.*, V/1, 160; *Rich. II*, III/2, 204); 4. Dışarıda, yabancı ülkede: *I am promis'd forth* (*Jul. Caes.*, I/2, 289; *Mer. Wives Win.*, II/2, 266; *Com. Err.*, II/2, 210); 5. Savaş alanında: *the Volsces have an army forth* (*Cor.*, I/3, 96); 6. Denizde: *his best force Is forth to man his galleys* (*Ant. & Cleo.*, IV/13, 3); 7. Dışında, haricinde: *Steal forth thy father's house* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 164; *Cor.*, I/4, 23; *Ant. & Cleo.*, IV/10, 7); 8. [*from* ile] ileri atılma: *Let them from forth a sawpit rush* (*Mer. Wives Win.*, IV/4, 54).

forthcoming Ortaya çıkmaya hazır: *charge you to see that he be forthcoming* (*Tam. Shrew*, V/1, 93; *Hen. VI–2*, I/4, 53).

forth-right Düz patika: *Through forthrights and meanders* (*Tem.* III/3, 3; *Troil. & Cres.*, III/3, 158).

fortitude Fiziksel, yapısal güç: *the fortitude of the place* (*Oth.*, I/3, 222; *Hen. VI–1*, II/1, 17).

fortressed Korunmuş, muhafaza edilen: *weakly fortress'd from a world of harms* (*Lucrece*, 28).

fortuna de la guerra [İsp.] Savaşın kaderi [f. 1; q. 1 *Fortuna delaguar*] (*L. Lab. Lost*, V/2, 530).

fortune 1. İyi talih, raslantı, arızi olan şey: *Whatever fortune stays him from his word* (*Tam. Shrew*, III/2, 23; *Mer. Ven.*, I/1, 44; *Oth.*, I/3, 130); [*by fortune*] raslantı olarak: *turn by fortune from the weaker hand* (*Mer. Ven.*, II/1, 34; *As You Like*, I/2, 44; *Sonn.*, XXXII, 3); gelişigüzel, rasgele: *To prey at fortune* (*Oth.*, III/3, 263); 2. Kişinin sahip olduğu varsıllık: *seize upon the fortunes of the Moor* (*Oth.*, V/2, 366; *Much Ado*, II/1, 303; *John*, II/1, 69).

fortune, to 1. Kaderi düzenlemek: *Isis ... fortune him accordingly!* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 74); 2. Olmak, vuku bulmak: *what hath fortuned* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 169).

forty 1. Kırk [büyük bir sayı göstermek için ifade edilirdi]: *I could beat forty of them* (*Cor.*, III/1, 242; *Com. Err.*, IV/3, 83; *Sonn.*, II, 1); 2. Aynı zamanda kırk bin: *forty thousand fathom above water* (*Win. Tale*, IV/4, 277; *Ham.*, V/1, 269; *Oth.*, III/3, 442); 3. [*Forty pence*] Kırk pens [alışagelinmiş bahis miktarı] (*Hen. VIII*, II/3, 89).

forward 1. Önde yer alan: *take the instant by the forward top* (*All's Well*, V/3, 39; *Tem.*, II/2, 90; *All's Well*, III/2, 113); 2. İstekli, ateşli, gayretli: *they are ever forward In celebration of this* (*Hen. VIII*, IV/1, 9; *Rich. II*, IV/1, 72; *Rich. III*, III/2, 46); 3. Erken, vaktinden önce: *Short summers lightly have a forward spring* (*Rich. III*, III/1, 94; *Ham.*, I/3, 8; *Sonn.*, XCXIX, 1).

forward, to Devam etmek, sürdürmek: *Pray, forward. – Yes* (*Two Nob. K.*, II/1, 176).

forwardness Coşku, ateşlilik: *why doubt'st thou of my forwardness?* (*Hen. VI–1*, I/1, 100; *Hen. VI–3*, IV/5, 23).

forwearied, forewearied Tamamen yorulmuş: *Forwearied in this action* [f. 1 *forewearied*] (*John*, II/1, 233).

forwhy Niçin, neden?

fosset-seller bkz. *faucet-seller*.

foster, to 1. Besle(n)mek: *foster'd with cold dishes* (*Cym.*, II/3, 114); 2. Süt çocuğu olarak yetişmek; 3. Süt annesi olmak: *Nurses are not the fates To foster it* (*Per.*, IV/3, 15; *John*, V/2, 75; *Titus*, II/3, 153).

foul[1] [sıf.] **1.** Çirkin: *make Black white, foul fair* (*Timon*, IV/3, 29; *L. Lab. Lost*, IV/3, 85; *Oth.*, II/1, 141); **2.** Niteliksiz, çekici olmayan: *Let us like merchants first show foul wares* (*Troil. & Cres.*, I/3, 358); **3.** Fırtınalı: *foul weather* (*Tem.*, II/1, 142; *John*, IV/2, 108; *Ven. & Adon.*, 456); **4.** Ağzı bozuk; **5.** Küçültücü: *this foul derision* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 9197); **6.** Haşin, acımasız, sert: *Foul words and frowns must not repel a lover* (*Ven. & Adon.*, 573; *Hen. V*, II/1, 56; *Tem.* II/2, 91); **7.** Pis: *You are now too foul, farewell* (*Two Nob. K.*, III/3, 51).

foul[2] [zarf] Çirkin bir biçimde: *the crown so foul misplac'd* (*Rich. III*, III/2, 44).

foully 1. Utanç verici: *Thou play'dst most foully for't* (*Mac.*, III/1, 3; *All's Well*, V/3, 154; *M. Meas.*, II/2, 173); **2.** Hakaret ederek, onur kırarak: *Live scandaliz'd and foully spoken of* (*Hen. IV–1*, I/3, 154).

foulness 1. Çirkinlik: *He's fall'n in love with your foulness* (*As You Like*, III/5, 66); **2.** Kötülük, ahlaksal düşüklük: *vicious blot, murder, or foulness* (*Lear*, I/1, 227; *Much Ado*, IV/1, 153; *Hen. VIII*, III/2, 183).

foundation [*God save the foundation!*] Tanrı kiliseyi korusun [yoksullar evi için sadaka toplarken kullanılan tümce] (*Much Ado*, V/1, 318).

founded Sağlam, kunt: *Whole as the marble, founded as the rock* (*Mac.*, III/4, 21).

founder, to Atın ayağını sakatlamaya neden olmak: *Phoebus' steeds are founder'd* (*Tem.*, IV/1, 30; *Hen. IV–2*, IV/3, 36).

four [Duruma göre büyük ya da küçük belirsiz bir sayı için kullanılırdı] *Lips, let four words go by and language end!* (*Timon*, V/1, 220; *Ant. & Cleo.*, II/7, 102; *Hen. IV–1*, II/2, 12).

four-inched Dört inç genişlikte: *Over four-inch'd bridges* (*Lear*, III/4, 57).

foutra (foutre) Aşağılayıcı bir ifade: *a foutre for the world ...!* (*Hen. IV–2*, V/3, 99).

fox 1. Üstüne kurt başı kabartması işlenmiş bir çeşit geniş kılıç [tilkiye benzer bir kurt başı olduğu için *fox* denilmiş] *thou diest on point of fox* (*Hen. V*, IV/4, 9); **2.** Vefasızlık, sahtekârlık simgesi: *Ingrateful fox* (*Lear*, III/7, 28; *Lear*, I/4, 317; *Lear*, III/6, 22).

fox-drunk [deyim] Kurnaz ayyaş [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Nashe. Partridge, 343/1].

foxship 1. Kurnazlık; **2.** Bencillik; **3.** Vefasızlık: *Hadst thou foxship To banish him that struck more blows for Rome Than thou hast spoken words?* (*Cor.*, IV/2, 18).

foy [argo] Düzenbaz [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Partridge, 343/1].

fracted Kırık, kırılmış: *my reliances on his fracted days* (*Timon*, II/1, 22; *Hen. V*, II/1, 124).

fraction 1. Uyumsuzluk, anlaşmazlık, kopukluk: *their fraction is more our wish than their faction* (*Troil. & Cres.*, II/3, 98); **2.** Parça, fragman: *these hard fractions ... froze me into silence* [örn. (*Timon*, II/2, 211); [parçalanmış tümceler ifadeyi zedeliyor] (*Troil. & Cres.*, V/2, 158).

fragment [Kişiyi aşağılamakta kullanılırdı] Hiç-kimse, değersiz yaratık, eksik kalmış kişi: *get you home you, fragments* (*Cor.*, I/1, 222; *Troil. & Cres.*, V/1, 8).

frame 1. Marifet: *toll in frame of villainies* (*Much Ado*, IV/1, 189); **2.** Yapı, biçim: *The very mould and frame of hand, nail, finger* (*Win. Tale*, II/3, 103); **3.** [dolayısıyla] kuruluş, bünye: *a heart of that fine frame* (*Tw. Night*, I/1, 32; *M. Meas.*, V/1, 61; *All's Well*, IV/2, 4); **4.** Kurulu düzen, plan, sistem: *let the frame of things disjoint* (*Mac.*, III/2, 16; *Much Ado*, IV/1, 128); **5.** Kesin biçim ya da düzen: *Still a repairing, ever out of frame* (*L. Lab. Lost*, III/1, 191; *Ham.*, III/2, 309); **6.** Yapılış tarzı: *that frame outlives a thousand tenants* (*Ham.*, V/1, 43).

frame, to 1. Yolu saptamak, adımları yönlendirmek: *many princes thither frame To seek her* (*Per.*, I/Gower, 32); **2.** Üretmek, yaratmak, neden olmak: *Fear frames disorder* (*Hen. VI–2*, V/2, 32; *Pass. Pilg.*, VII/15; *Hen. IV–2*, IV/1,

178); 3. Yapmak, icra etmek, yerine getirmek: *hands, That yarely frame the office* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 211).

frampold 1. Kavgacı ve gürültücü: *She leads a very frampold life with him* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 90); 2. Tepesi atmış, sabrı taşmış: *Now to be frampold, now to piss o'th' nettle!* (*Two Nob. K.*, III/5, 58).

franchise 1. Serbest kullanım: *our laws ... whose repair and franchise Shall ... be our good deed* (*Cym.*, III/1, 56); 2. [Çoğul] Özgürlükler, ayrıcalıklar: *Your franchises ... confin'd Into an anger's bore* (*Cor.*, IV/6, 86).

franchised Serbest: *keep My bosom franchis'd and allegience clear* (*Mac.*, II/1, 28).

Francisco Fransız: *Is he dead, my Francisco?* (*Mer. Wives Win.*, II/3, 28). [bu tümcede ikili bir anlam olabilir: *francisc* = savaş baltası].

frank[1] Domuz ahırı, pis yer: *Doth the old boar feed in the old frank?* (*Hen. IV–2*, II/2, 140).

frank[2] [sıf.] 1. Kısıtlanmamış: *Thy frank election* (*All's Well*, II/3, 55); 2. Liberal; 3. Cömert: *being frank she tends* (*All's Well*, I/2, 20; *Oth.*, III/4, 44; *Sonn.*, IV, 4); 4. Açıkyürekli, gizlenmeyen, dobra, tok sözlü: *bearing with frank appearance Their purposes toward Cyprus* (*Oth.*, I/3, 38); apaçık: *with frank ... plainness tell us* (*Hen. V*, I/2, 244).

franked [*Franked up*] Domuz ahırında kapalı kalmış: *He is franked up to fatting* (*Rich. III*, I/3, 313).

franklin Eyaletin soylu ailelerinden olmayan mülk sahibi: *Let boors and franklins say it, I'll swear it* (*Win. Tale*, V/2, 160; *Cym.*, III/2, 77; *Hen. IV–1*, II/1, 55).

frankly 1. Özgürce, serbestçe: *We may of their encounter frankly judge* (*Ham.*, III/1, 33; *Timon*, II/2, 79; *Troil. & Cres.*, V/8, 19); 2. Cömertçe, açıkça: *he frankly gave* (*Titus*, I/1, 420; *M. Meas.*, III/1, 105; *Oth.*, II/3, 298).

fraud Sadakatsizlik: *The fraud of men was ever so* (*Much Ado*, II/3, 72; *Two Gent. Ver.*, II/7, 78; *Ven. & Adon.*, 1141).

fraught[1] 1. Eşya, yük, kargo: *the bark that hath discharg'd his fraught* (*Titus*, I/1, 71; *Tw. Night*, V/1, 65); 2. [mec.] yük, ağırlık: *Swell, bosom with your fraught* (*Oth.*, III/3, 448).

fraught[2] 1. Yüklü, yüklenmiş: *A vessel ... richly fraught* (*Mer. Ven.*, II/8, 30; *Troil. & Cres.*, prol., 4); 2. [mec.] ağzına kadar dolu, yüklü: I am so fraught with curidus business (*Win. Tale*, IV/4, 514; *Lear*, I/4, 220; *Two Gent. Ver.*, III/2, 70).

fraught, to Yüklemek: [mec.] *If ... thou fraught the court With thy unworthiness* (*Cym.*, I/1, 126).

fraughtage Yük, kargo: *Our fraughtage ... I have convey'd aboard* (*Com. Err.*, IV/1, 87).

fraughted Yüklü, eşyayla dolmuş: *O cruel speeding, fraughted with gall* (*Pass. Pilg.*, XVII/16).

fraughting Düzenlenmiş yük: *The fraughting souls within her* (*Tem.*, I/2, 13).

frayed Korkmuş: *as if she were fray'd with a spirit* (*Troil. & Cres.*, III/2, 32).

freckled Benekli, çilli: *a freckled whelp* (*Tem.*, I/2, 283).

free 1. Soylu ve onurlu, yüce gönüllü, eliaçık: *your free and noble nature* (*Oth.*, III/3, 199; *Tw. Night*, I/5, 260; *Hen. VIII*, III/1, 60); 2. [*Free duty*] Kesin saygı ifadesi: *With his free duty recommends you* (*Oth.*, I/3, 41); 3. Masum, suçsuz: *Make mad the guilty, and appeal the free* (*Ham.*, II/2, 564; *As You Like*, II/7, 85; *Tw. Night*, I/5, 92); 4. Sağlıklı [fiziksel ve ruhsal hastalıklardan uzak]: *whether thou art tainted or free* (*M. Meas.*, I/2, 43); kaygısız, kayıtsız, rahat: *I slept ... well, fed well, was free and merry* (*Oth.*, III/3, 340; *Tw. Night*, II/4, 45; *Lear*, III/4, 11).

free, to 1. Tehlikeden uzak tutmak: *full of our displeasure, yet we free thee From the dead blow of it* (*Win. Tale*, IV/4, 433); 2. Hatadan uzak, suçsuz: *mine honour, Which I would free* (*Win. Tale*, III/2, 11; *Hen. VIII*, II/4, 158; *Ham.*, V/2, 242); 3. Uzak tutmak, sürmek, savmak: *Free from our feasts ... bloody*

knives (*Mac.*, III/6, 35; *Cym.*, III/6, 79); **4.** [günahın] bağışlanmasını sağlamak: *free all faults* (*Tem.*, epil., 18).

freedom **1.** Rahat, huzur, refah: *You cannot with such freedom purge yourself* (*Hen. VIII*, V/1, 102); **2.** Ayrıcalık; **3.** Seçim hakkı: *the freedom of the state* (*Mer. Ven.*, III/2, 278; *Cor.*, II/1, 248); [mec.] *I speak it in the freedom of my knowledge* (*Win. Tale*, I/1, 12, *Sonn.*, XLVI, 4); **4.** [*At freedom*] Bir şeyi yapmada özgür olma: *thou Shalt have the air at freedom* (*Tem.*, IV/1, 265; *Cym.*, III/3, 71).

free-hearted Liberal, serbest düşünen: *Complete, free-hearted gentleman* (*Timon*, III/1, 10).

freely Özgür [mutlak ayrıcalıklara sahip]: *I must freely have the half* (*Mer. Ven.*, III/2, 249; *Tw. Night*, I/4, 39).

freeness Düşünce genişliği: *Nobly doom'd! We'll learn our freeness of a son-in-law* (*Cym.*, V/5, 421).

freestone-coloured Kireç taşı, kefeki taşı rengi: *she has a leathern hand, A free-stone-coloured hand* (*As You Like*, IV/3, 25).

French brawl bkz. *brawl.*

French crown **1.** "Ecu" denilen Fransız parası: *for Harry ten shillings in French crowns* (*Hen. IV–2*, III/2, 221; *Hen. VI–2*, IV/2, 158; *Hen. V*, IV/1, 226); **2.** [Saçları dökülmüş] Dazlak kafa [Fransız hastalığı sayılan frengi yüzünden saçların dökülüşüne gönderme]: *Some of your French crowns have no hair at all* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 97; *M. Meas.*, I/2, 52; *L. Lab. Lost*, III/1, 141); **3.** [*French-crown-colour*] Altın paranın sarımsı rengi: *your French-crown-colour beard* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 95).

French fare [halk ağzı] Özenli nezaket [14. yy.dan itibaren 17. yy. sonuna kadar. 16. yy.da sıkça *frankish fare* kullanılmıştır. Partridge, 344/2].

French hose Elizabeth döneminde moda olan, içi yünle ya da pamukla beslenmiş balkabağı biçimindeki pantolon: *your French hose off, and in your strait strossers* (*Hen. V*, III/7, 53; *Mac.*, II/3, 14).

French slop Bir önceki "French hose" denilen pantolon: *bon jour! There's a French salutation to your French slop* (*Rom. & Jul.* II/4, 44).

French thrift Fransız tutumluluğu [Ekonomi yapmak için genellikle tek Fransız uşakla idare etme]: *French thrift, you rogues – myself and skirted page* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 84).

frequent **1.** [Bir şeye] Düşkün olma: *less frequent to his princely exercises than formerly* (*Win. Tale*, IV/2, 32); **2.** Aşina, bildik; **3.** Senlibenli: *I have frequent been with unknown minds* (*Sonn.*, CXVII, 5).

frequent, to Bir yeri sık ziyaret etmek: *For there, they say, he daily doth frequent* (*Rich. II*, V/3, 6).

fresh[1] Temiz ve duru su kaynağı: *Where the quick freshes are* (*Tem.*, III/2, 67).

fresh[2] [sıf.] **1.** Ham, deneyimsiz: *How green you are and fresh in this old world!* (*John*, III/4, 145); **2.** Canlandıran, yenileyen: *The ... em'rald, in whose fresh regard Weak sights their sickly radiance do amend* (*L. Compl.*, 213; *Oth.*, IV/3, 44; *Cym.*, V/3, 71); **3.** Serinleten, serin: *a fresh trees shade* (*Hen. VI–3*, II/5, 49); **4.** Güzelleşen; **5.** Sağlıklı görünen; **6.** Genç: *these fresh nymphs* (*Tem.*, IV/1, 137; *Tam. Shrew*, IV/5, 29; *Oth.*, II/3, 20); **5.** Yorulmamış, hâlâ dinç ve enerjik: *a fresh admirer Of what I saw* (*Hen. VIII*, I/1, 3).

fresh(-)fish Çırak, acemi: *and you ... A very fresh fish here ... have your mouth fill'd up before you open it* (*Hen. VIII*, II/3, 86).

freshly **1.** Henüz yeni: *we, in all our trim, freshly beheld Our ... ship* (*Tem.*, V/1, 236); **2.** Yeniden, tekrar: *Be jointed to the old stock, and freshly grow* (*Cym.*, V/4, 143; *M. Meas.*, I/2, 171); **3.** Azalmayan yoğunlukla: *freshly rememb'red* (*Hen. V*, IV/3, 55; *Hen. VIII*, V/2, 66); **4.** Sağlıklı bir biçimde, taze olarak: *Looks he as freshly as he did the day he wrastled?* (*As You Like*, III/2, 230; *Hen. V*, IV/Chap., 39).

freshwater mariner (seaman) Tatlı su denizcisi [argo; takr. 1550-1840. Harman. Partridge, 345/2].

freshwater soldier [argo] Acemi er [16. yy. ikinci yarısından itibaren. Florio, 1598. Partridge, 345/2].

fret Tezeneli çalgılarda notaların yerini gösteren ve parmakların konduğu metal çizgi: *as frets upon an instrument* (*Lucrece,* 1140; *Tam. Shrew*, II/1, 149).

fret[1], **to** Bugünkü anlamda "*fret*" sözcüğünü de çağrıştırarak parmağı "*fret*" üzerine koyarak müziği durdurmak; *though you fret me, yet you cannot play upon me* (*Ham.*, III/2, 371).

fret[2], **to 1.** Yıpratarak yapmak, biçim vermek: *fret channels in her cheeks* (*Lear*, I/4, 285; *Rich. II*, III/3, 167); **2.** Paslanmak; **3.** Çürümek; **4.** Bozulmak: *a commodity lay fretting by you* (*Tam. Shrew*, II/1, 328; *Mer. Wives Win.*, III/5, 113; *Hen. IV–1*, II/2, 2).

fret[3], **to 1.** [Tavanı] Süslemek, donatmak: *The roof ... With golden cherubins is fretted* (*Cym.*, II/4, 88); [mec.] *this majestical roof fretted with golden fire* (*Ham.*, II/2, 301); **2.** Düzenliliği bozmak, değiştirmek: *yon grey lines That fret the clouds* (*Jul. Caes.*, II/1, 104).

fretful 1. Aşındırıcı, kemirici: *a fretful corrosive* (*Hen. VI–2*, III/2, 403); **2.** Hırçın, fevri, sabırsız: *You are so fretful you cannot live long* (*Hen. IV–1*, III/3, 11; *Lear*, III/1, 4; *Ham.*, I/5, 20).

fretten Berelenmiş, kırıp geçirilmiş: *the mountain pines ... When they are fretten with the gusts of heaven* (*Mer. Ven.*, IV/1, 77).

fretting Aşındıran, kemiren [bora, hırçın rüzgâr]: *a sail, fill'd with fretting gust* (*Hen. VI–3*, II/6, 35).

friar Hıristiyanlıktaki dört mezhebin herhangi bir üyesi, rahip: *It was the friar of orders grey* [örn. Fransiskan rahibi] (*Tam. Shrew*, IV/1, 145); herhangi bir rahip ya da papaz: *a Chartreux friar* (*Hen. VIII*, I/2, 148).

friend 1. Sevgili: *He hath got his friend with child* (*M. Meas*, I/4, 29; *Much Ado*, V/2, 70; *Cym.*, I/4, 69; *Two Nob. K.*, II/1, 16); **2.** [Genellikle çoğul olarak kullanılırdı] Akraba: *she ... is promis'd by her friends Unto a youthful gentleman* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 106; *M. Meas.*, I/2, 151; *As You Like*, I/3, 62); **3.** [*At friend, to friend*] Arkadaş, dost: *you have them ill to friend* (*All's Well*, V/3, 182; *Win. Tale*, V/1, 140; *Jul. Caes.*, III/1, 143).

friend, to 1. Yardım etmek; **2.** [birine] dostça hareket etmek: *friend us now!* (*Hen. V*, IV/5, 17; *M. Meas.*, IV/2, 113; *Hen. VIII*, I/2, 140; *Two Nob. K.*, I/4, 2); *time must friend or end* (*Troil. & Cres.*, I/2, 78).

friending Dostluk, arkadaşlık: *his love and friending* (*Ham.*, I/5, 185).

friendship Dost, arkadaş yardımı, dostça eylem: *What friendship may I do thee?* (*Timon*, IV/3, 71; *Mer. Ven.*, I/3, 168; *Lear*, III/2, 62).

Friday face [halk deyimi] Asık suratlı [takr. 1590'dan itibaren. bkz. Partridge, 346/1].

frieze, frize Galler'de yapılan kaba, yünlü kumaş: *Am I ridden with a Welsh goat too? Shall I have a coxcomb of frieze?* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 138; *Oth.*, II/1, 126).

frieze capacities Kıt akıllı kişi, kalın kafalı, geri zekâlı: *You most coarse frieze capacities* (*Two Nob. K.*, III/5, 8).

frippery İkinci el giysi dükkânı, eskici: *we know what belongs to a frippery* (*Tem.*, IV/1, 226).

frisk Oynak, kıvrak, canlı: *And now and then a favour and a frisk* (*Two Nob. K.*, III/5, 30).

friskin Oyuncak

fritters [*Make fritters of*] Yüzüne gözüne bulaştırmak: *one that makes fritters of English* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 143).

fro ...den/dan: *throw your wedded lady fro you* (*Cym.*, V/5, 261; *Rom. & Jul.*, IV/1, 75).

frolic[1] [sıf.] Şen, neşeli: *we feiries ... Now are frolic* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 387).

frolic[2] [zarf] Şen ve neşeli bir biçimde: *And therefore frolic, we will hence forthwith,*

To feast and sport us (*Tam. Shrew*, IV/3, 182).

from[1] bkz. *falling-from*.

from[2] **1.** ... arasından: *Why have you that charitable title from thousands?* (*Timon*, I/2, 91; *All's Well*, II/1, 127); **2.** ...den/dan uzakta, ayrı; **3.** Değişik: *Quite from the main opinion he held once* (*Jul. Caes.*, II/1, 196; *Tw. Night*, V/1, 332; *John*, IV/3, 151); **4.** [*From forth*] Dışında: *From forth the noise and rumour of the field* (*John*, V/4, 45; *Mer. Wives Win.*, IV/4, 54).

front 1. Alın [dolayısıyla] yüz: *smooth'd his wrinkl'd front* (*Rich. III*, I/1, 9; *John*, II/1, 356; *Mac.*, IV/3, 232); **2.** [dolayısıyla] perçem, kâkül: [mec.] *To take the safest occasion by the front* (*Oth.*, III/1, 49); **3.** Savaşta cephenin en önü, cephe: *Charg'd our main battle's front* (*Hen. VI–3*, I/1, 8; *Cor.*, I/6, 8; *Ant. & Cleo.*, V/1, 44); **4.** İlk evre, başlangıç: *April's front* (*Win. Tale*, IV/4, 3; *Sonn.*, CII, 7).

front, to 1. Karşılamak; **2.** Karşı gelmek: *those wars Which fronted mine own peace* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 61; *Hen. VI–1*, IV/2, 26; *Hen. IV–2*, IV/1, 25); **3.** Ön safta yürümek: *I ... front but in that file* (*Hen. VIII*, I/2, 42).

frontier 1. Ön savunma kalesi ya da suru: *palisadoes, frontiers, parapets* (*Hen. IV–1*, II/3, 52); [mec.] *The moody frontier of a servant brow* (*Hen. IV–1*, I/3, 19); **2.** Sınırdaki kale ya da surlarla çevrili kent: *Goes it against the main of Poland, sir, Or of some frontier?* (*Ham.*, IV/4, 16).

frontiet Bandana ya da çatık kaş [dolayısıyla mec.] asık surat: *what makes that frontiet on?* (*Lear*, I/4, 189).

frosty Aksaçlı, asırdide: *my frosty signs and chaps of age* (*Titus*, V/3, 77; *Hen. VI–2*, V/1, 167).

froth, to İçkiyi köpüklü yapmak: [mec.] *Let me see the froth* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 14).

froward Ters, huysuz, serkeş, inatçı: *the froward infant* (*Ven. & Adon.*, 562; *Two Gent. Ver.*, III/1, 68; *Tam. Shrew*, I/1, 69).

frown [*In frown*] Meydan okuyarak: *to look back in frown* (*Cym.*, V/3, 28).

fruit 1. Tatlı: *the fruit to that great feast* (*Ham.*, II/2, 52); **2.** Zürriyet, çoluk çocuk: *King Edward's fruit* (*Hen. VI–3*, IV/4, 24; *Hen. VIII*, V/1, 20; *Sonn.*, XLVII, 10).

fruitful 1. Bol, mebzul: *one fruitful meal* (*M. Meas.*, IV/3, 154; *Timon*, V/1, 150; *Ham.*, I/2, 80); **2.** Cömert, açık elli: *A hand as fruitful as the land that feeds us* (*Hen. VIII*, I/3, 56; *Oth.*, II/3, 341).

fruitfully Bol miktarda, fazlasıyla: *You understand me? – Most fruitfully* (*All's Well*, II/2, 70; *Lear*, IV/6, 265).

fruitfulness 1. Cömertlik; **2.** [dolayısıyla] aşıkane olma, aşka açık olma: *This argues fruitfulness and liberal heart* (*Oth.*, III/4, 38).

fruitless Kısır, iktidarsız: *the cold fruitless moon* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 73; *Mac.*, III/1, 60; *Ven. & Adon.*, 751).

frush, to [Fr. *froisser*] Dövmek, vurmak, hırpalamak: *I'll frush it and unlock the rivets* (*Troil. & Cres.*, V/6, 29).

frustrate İptal olunmuş, işi bozulmuş, aciz bırakılmış, alt edilmiş: *Being so frustrate ... he mocks The pauses that he makes* (*Ant. & Cleo.*, V/1, 2; *Tem.*, III/3, 10).

frustrate, to Feshetmek, iptal etmek, bozmak: *To frustrate ... his oath* (*Hen. VI–2*, II/1, 175); çabalar boşa gitmek: *At least to frustrate striving* (*Two Nob. K.*, I/2, 9).

frutify, to [*Notify* yerine hatalı kullanım] Bildirmek, haberdar etmek: *as my father ... shall frutify unto you* (*Mer. Ven.*, II/2, 134).

fry [*Fry of fornication*] Ayaktakımı, ırz düşmanları, güruh: *Bless me, what fry of fornication is at door* (*Hen. VIII*, V/3, 36).

fry in one's own grease [halk deyimi] Kendi hatasının acısını çekme [anon. *"dree one's weird"* 14. yy.dan itibaren. Partridge, 348/2].

fub bkz. *fob*.

fubbed off Özür dilenerek oyalanmış: *I have borne, and borne, and borne and*

have been fubb'd off (*Hen. IV–2*, II/1, 35).

fugitive Asker kaçağı: *let the world rank me ... a fugitive* (*Ant. & Cleo.*, IV/9, 22; *Hen. VI–1*, III/3, 67).

fulfil, to 1. Doldurmak: *fulfil the treasure of thy love* (*Sonn.*, CXXXVI, 5; *L. Lab. Lost*, IV/3, 361; *Lucrece*, 1258); 2. İfa etmek, yapmak, icra etmek, yerine getirmek: *servants must their masters' minds fulfil* (*Com. Err.*, IV/1, 113; *Hen. VI–1*, III/2, 133; *Lucrece*, 1635).

fulfilling Tamamlayıcı: *fulfilling bolts* (*Troil. & Cres.*, prol., 16).

full[1] 1. [*At full*] Tamamen: *be thou at full ourself* (*M. Meas.*, I/1, 43); en sonunda, nihayet: *dilate at full* (*Com. Err.*, I/1, 122; *Hen. V*, II/4, 140; *Ham.*, IV/3, 63); 2. Zaman dolduğunda: *took the moon at full* (*L. Lab. Lost*, V/2, 214; *Ant. & Cleo.*, III/2, 49); 3. [*In the full*] Hep birlikte: *there in the full convive we* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 272); 4. [*To the full*] Büsbütün, kâmilen: *effected to the full* (*Hen. VI–2*, I/2, 84; *All's Well*, I/3, 199; 5. Tamam, dopdolu: *to my full of view* (*Troil. & Cres.*, III/3, 241; *Ant. & Cleo.*, II/1, 11).

full[2] [sıf.] *With full voice*] Oy birliği ile (*Cor.*, III/3, 59).

full[3] [zarf] 1. Tamamıyla, kâmilen: *full true* (*All's Well*, I/3, 61); 2. Son derece: *full suddenly* (*Lear*, II/1, 56; *Oth.*, I/2, 10; *Ven. & Adon.*, 361).

full-acorned Meşe palamutu ile beslenen: *a full-acorn'd boar* (*Cym.*, II/5, 16).

fullam Bir çeşit hileli zar: *gourd and fullam olds, And high and low beguiles the rich and poor* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 85).

full-charged 1. Tam yüklü; 2. [mec.] tamamen hazırlıklı: *a full-charg'd confederacy* (*Hen. VIII*, I/2, 3).

fuller Kumaş temizleyici: *spinsters, carders, fullers, weavers* (*Hen. VIII*, I/2, 33).

full-fraught Her yönden mükemmel: *thy fall hath left a kind blot To mark the full-fraught man ... with some suspicion* (*Hen. V*, II/2, 139).

full-gorged Tıkabasa gıdayla dolu: *till she stoop, she must not be full-gorged* (*Tam. Shrew*, IV/1, 191).

fullness Dopdoluluk, doymuşluk, doygunluk: *thou fill Thy hungry eyes even till they wink with fullness* (*Cym.* III/6, 12; *Mac.*, I/4, 34; *Sonn.*, LVI, 6).

fully Tatmin olana dek: *stuff his suspicion more fully* (*Lear*, III/5, 21; *Cor.*, I/9, 11).

fulsome 1. Gençlik dolu, doğurgan: *the fulsome ewes* (*Mer. Ven.*, I/3, 86); 2. Gına getirten, iç bayıltan: *fulsome to mine ear* (*Tw. Night*, V/1, 109); 3. Tiksindirici: *fulsome wine* (*Rich. III*, V/3, 132; *John*, III/4, 32); 4. Ahlaksal olarak kirli: *that's fulsome!* (*Oth.*, IV/1, 37).

fumble, to 1. Üstünkörü bir biçimde sarmak; 2. Acele ve dikkatsizce yapmak: *What dost thou wrap and fumble in thy arms?* (*Titus*, IV/2, 58); [mec.] *many farewells ... He fumbles up into a loose adieu* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 46).

fume 1. Soluk vermede çıkan hava: *Love is a smoke made with the fume of sighs* (*Rom. & Jul.*, I/1, 190); 2. [İçki vb. ile] Beynin tütsülenmesi, zihnin dumanlanması: *His two chamberlains Will I with wine ... so convince That memory ... Shall be a fume* (*Mac.*, I/7, 66; *Tem.*, V/1, 67; *Cym.*, IV/2, 301); 3. Öfke: *bites the poor flies in his fume* (*Ven. & Adon.*, 316; *Hen. VI–2*, I/3, 153).

fume, to Uyuşmak, sersemlemek: [mec.] *Keep his brain fuming* (*Ant. & Cleo.*, II/1, 24).

fumiter, fumitory [Lat. *fumaria*] Şahtere otu [f. 1 *femetary*] (*Hen.* V, V/2, 45; *Lear*, IV/4, 3).

function 1. Etkinlik, [melekelerin] eylemi: *function Is smother'd in surmise* (*Mac.*, I/3, 140; *Ham.*, II/2, 556); 2. Herhangi bir duyunun [göz, kulak vb.] özellik taşıyan etkinliği: *Dark night, that from the eye his function takes* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 177); 3. Zihinsel ya da ahlaksal melekeler: *Even as her appetite shall play the god With his weak function* (*Oth.*, II/3, 348).

funeral 1. [Çoğul] Cenaze törenleri: *His funerals shall not be in our camp* (*Jul. Caes.*, V/3, 105; *Titus*, I/1, 381); 2. Ölüm: *cause to mourn his funeral* (*Per.*, II/4, 32).

furlong Takriben 201 metrekare olan yüzölçümü: *a thousand furlongs of sea* (*Tem.*, I/1, 65; *Win. Tale*, I/2, 95).

furnace, to Baca gibi soluk vermek, iç geçirmek: *furnaces The thick sighs* (*Cym.* I/6, 66).

furnish, to 1. Gerekli nesneleri, donanımları sağlamak: *we have two hours To furnish us* (*Mer. Ven.*, II/4, 9; *Hen. VI–1*, IV/1, 39; *Ant. & Cleo.*, I/4, 77); 2. Giyinmek: *He was furnished like a hunter* (*As You Like*, III/2, 245; *Much Ado*, III/1, 103); 3. Donatmak, süslemek: *ornaments ... to furnish me to-morrow* (*Rom. & Jul.*, IV/2, 35).

furnish forth, to Gerekli donanımı sağlamak: *lend me a thousand pound to furnish me forth* (*Hen. IV–2*, I/2, 224; *Ham.*, I/2, 181).

furnish out, to Gerekeni sağlamak: *to furnish out a moderate table* (*Timon*, III/4, 114).

furnishings [Çoğul] Önemsiz dış ayrıntılar: *or something deeper, Whereof ... these are but furnishings* (*Lear*, III/1, 29).

furniture 1. Donanım: *Money and order for their furniture* (*Hen. IV–1*, III/3, 202); 2. Donatım, teçhizat: *this poor furniture and mean array* (*Tam. Shrew*, IV/3, 180; *Hen. VI–2*, I/3, 169; *Hen. VIII*, II/1, 99); 3. Süslü koşum takımı: *give bay Curtal and his furniture* (*All's Well*, II/3, 59).

furrow 1. Sürülmüş tarla; 2. Mısır tarlaları: *sicklemen ... Come hither from the furrow* (*Tem.*, IV/1, 135); [*furrow weeds*] buğday tarlalarındaki ayrıkotları: *renk ... furrow weeds* (*Lear*, IV/4, 3)

furse bkz. *furze*.

further 1. Uzak, çok daha sonra: *till further day* (*Hen. VIII*, II/4, 233; *Lear*, V/3, 53); 2. Bundan sonra: *I have no further with* [bundan sonra seninle yapacak işim kalmadı] (*Cor.*, II/3, 173; *M. Meas.*, V/1, 481).

fury 1. Esinlenmeye dayanan çılgınlık, şiirsel öfke: *A sybil ... in her prophetic fury* (*Oth.*, III/4, 72; *L. Lab. Lost*, IV/3, 225; *Sonn.*, C, 3); 2. Yanlışların öcünü almak ve suçluları cezalandırmak için Tartarus'tan gönderilen Tanrıçalardan biri: *Furies, take him unto torment!* (*Rich. III*, I/4, 57; *Much Ado*, I/1, 191; *Ant. & Cleo.*, II/5, 40).

furze Karaçalı: *sharp furzes, pricking goss, and thorns* [f. 1 *firzes*] (*Tem.*, IV/1, 180); [f. 1 *firrs*] (*Tem.*, I/1, 66).

fust, to 1. Küflenmek; 2. Bayatlamak: [*God*] *gave us not ... capability and ... reason To fust in us unus'd* (*Ham.*, IV/4, 39).

fustian 1. Kaba kumaş: *the serving men in their fustian* (*Tam. Shrew*, IV/1, 47); 2. Atıp tutma, saçmalayış: *discourse fustian with one's own shadow* (*Oth.*, II/3, 280; *Hen. IV–2*, II/4, 179).

fustian Kepaze bir biçimde süslü: *A fustian riddle!* (*Tw. Night*, II/5, 108).

fustilarian [*Fustilungs* sözcüğünden türetilmiştir] Şişman, pasaklı kadın: *you fustilarian!* (*Hen. IV–2*, II/1, 60).

fusty 1. Bayat; 2. Küflenmiş: *this fusty stuff* (*Troil. & Cres.*, I/3, 161; *Cor.*, I/9, 7).

fut Tanrı'nın ayağı: *Fut, I should have that I am* (*Lear*, I/2, 131).

G

gabble Çalçene [16. yy. ikinci yarısından itibaren, takr. 1820'lere kadar standart İngilizce; sonra halk ağzı. Partridge, 355/1.

gaberdine [İtal. *gabardino*] Bir çeşit pelerin ya da harmaniye: *And spit upon my Jewish gaberdine* (*Mer. Ven.*, I/3, 112; *Tem.*, II/2, 438).

gad 1. Keskin metal uç [dolayısıyla] stilo: *I ... with a gad of steel ill write these words* (*Titus*, IV/1, 103); 2. [*upon the gad*] birdenbire: *All this done Upon the gad?* (*Lear*, I/2, 26).

gage[1] Çeyrek litre şarap alan kupa [15. yy. ortalarından itibaren, 19. yy.a kadar; *Prompt-orium Parvulorum*, Harman. bkz. Partridge, 557/1].

gage[2] 1. Rehin, güvence, teminat: *Give me any gage of thine, and I will wear it in my bonnet* (*Hen. V*, IV/1, 208); [*lay to gage*] rehine koymak (*Lucrece*, 1351). 2. Eldiven atılarak düelloya davette verilen söz, meydan okuma: *Pale trembling coward, there I throw my gage* (*Rich. II*, I/1, 69; *Rich. II*, IV/1, 34).

gage, to 1. Söz vererek bağlanmak, vaat etmek: *Did gage them both in an unjust behalf* (*Hen. IV–1*, I/3, 173; *Troil. & Cres.* V/1, 41); 2. Riske girmek: *a moi'ty competent Was gaged by our king* (*Ham.*, I/1, 91; *Lucrece*, 144); 3. Karışıklığa sokmak: *the great debts Wherein my time ... Hath left me gag'd* (*Mer. Ven.*, I/1, 130).

gain, to 1. Bir yabancı dil kazanmak: *to gain the language* (*Hen. IV–2*, IV/4, 69); 2. Yenilemek: *To gain his colour* (*Cym.*, IV/2, 167); 3. Zafer getirmek: *the foul opinion You had ... gains or loses Your sword or mine* (*Cym.*, II/4, 59). 4. [*Gain the cap*] bkz. *cap.*

gain-giving Kuşku, kaygı, korku: *such a kind of gain-giving, as would perhaps trouble a woman* (*Ham.*, V/2, 216).

gainsay, to Yasaklamak, engellemek: *But the just gods gainsay* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 132).

gainsaying Red: *and in that I'll no gainsaying* (*Win. Tale*, I/2, 19).

gainst ('gainst) 1. Zamanı geldiğinde; 2. Önce: *'gainst that season comes* (*Ham.*, I/1, 158; *Titus*, V/2, 205); 3. O zaman: *To buy apparel 'gainst the wedding day* (*Tam. Shrew*, II/1, 315; *Rom. & Jul.* III/5, 153; *Rich. II*, V/2, 66). [*Against*'in bozulmuş biçimi]

gait 1. [mec.] İşlem, hareket tarzı: *to suppress His further gait herein* (*Ham.*, I/2, 31); 2. Yürüme, ilerleme: *strut in his gait* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 30; *Hen. VIII*, III/2, 116); 3. [*take his gait*] kendi yoluna gitme: *Every fairy take his gait* (*Mid. N. Dr.* V/I, 416); 4. [*address thy gait*] git: *Therefore, good youth, address thy gait unto her, Be not denied access* (*Tw. Night*, I/4, 157).

Galen, Galien İmparator Marcus Aurelius'un doktoru olan Yunanlı; Shakespeare döneminde, Galen'in yazdıkları tıp alanında tek otorite sayılıyordu; [dolayısıyla genellikle doktor]: *What says my Aesculapius? my Galen?* (*All's Well*, II/3, 11; *Mer. Wives Win.*, II/3, 29).

gall[1] 1. Haksızlığa ve zarara içerleyen yürek gücü; 2. Moral: *But when they would seem soldiers, they have galls, Good arms, strong joints ...* (*Troil. & Cres.*, I/3, 237; *Oth.*, IV/3, 92).

gall[2] Safra [Shakespeare döneminde karaciğer cesaret ya da kin gibi duygularda etkin olan bir organ sayılırdı]: *But I am*

pigeon-liver'd and lack gall To make oppression bitter (*Ham.*, II/2, 572).

gall, to 1. Sürterek berelemek: *the toe of the peasant comes so near the heel of the courtier, he galls his kibe* (*Ham.*, V/1, 141; *Hen. IV–2*, I/2, 166; *Per.*, IV/1, 53); 2. Yarayı kaşımak: *I am loath to gall a new-heal'd wound* (*Hen. IV–2*, I/2, 147); 3. Silahla yaralamak, acıtmak: *hath he not hit you here - 'A has a little gall'd me* (*Tam. Shrew*, V/2, 60; *Ham*, IV/7, 147; *John*, IV/3, 94); 4. [mec.] Rahat vermemek, kızdırmak: *this may gall him with some check* (*Oth.*, I/1, 148; *Mer. Wives Win.*, III/4, 5; *Hen. IV–1*, I/3, 229); 5. Alay etmek, eğlenmek: *gleeking and galling at this gentleman* (*Hen. V*, V/1, 74).

gallant[1] 1. Eğlenceye ve giyime düşkün kimse: *Send to his brother; fetch that gallant hither* (*As You Like*, II/2, 17; *Oth.*, II/3, 31; *Much Ado*, IV/1, 317); 2. [Çoğul; hitap biçimi] Baylar! Centilmen!: *Gallants, I am not as I have been* (*Much Ado*, III/2, 15; *Hen. IV–1*, II/4, 277; *Hen. VI–1*, III/2, 41); 3. Leydilerin sevgilisi, sevgili: *to show himself a young gallant!* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 22).

gallant[2] [sıf.] 1. Mükemmel, yakışıklı: *But fare thee well, Thou art a gallant youth* (*As You Like*, I/2, 229; *Win. Tale*, I/1, 38; *Jul. Caes.*, IV/2, 24); 2. [Gemiye ilişkin] Soylu, heybetli: *our royal, good, and gallant ship* (*Tem.*, V/1, 237).

gallantry Kahramanlar: *Deiphobus, Helenus, Antenor, and all gallantry of Troy* (*Troil. & Cres.*, III/1, 136).

gallants of war 1. Savaşçılar; 2. Savaş gemileri: *And there he met with brave gallants of war* (*Two Nob. K.*, III/5, 62).

gallant-springing Soylu bir geleceği olan: *When gallant-springing brave plantagenet* (*Rich. III*, I/4, 221).

galled[1] [sıf.] Kin ve hınç dolu: *Some galled goose of Winchester would hiss* [örn. zührevi hastalığa yakalanmaya gönderme] (*Troil. & Cres.*, V/10, 54).

galled[2] 1. Sürtünmeden aşınmış: *Let the gall'd jade winch* (*Ham.*, III/2, 242); 2. Ağlamaktan yorgun düşmüş: *In galled eyes of weeping souls* (*Rich. III*, IV/4, 53; *Ham.*, I/2, 155); 3. Tuzlu suyla aşınmış: *galled rock* (*Hen. V*, III/1, 12; *Lucrece* 1440); 4. Yol yorgunu: *The galled traveller* (*Two Nob. K.*, III/5, 128).

galley Alçak bordalı, hem yelkenle hem kürekle seyreden tekne [o dönemlerde daha çok Akdeniz'de kullanılırdı]: *twelve tight galleys* (*Tam. Shrew*, II/1, 379; *Oth.*, I/2, 40; *Tw. Night*, III/3, 26).

Gallia 1. Fransa toprakları: *And swear I got them in the Gallia wars* (*Hen. V.*, V/1, 89; *Hen. VI–1*, IV/7, 48; *Hen. VI–3*, V/3, 8); 2. Galler bölgesi: *Gallia and Gaul, French and Welsh* (*Mer. Wives Win*, III/1, 97).

Gallian Fransız: *With more than half the Gallian territories* (*Hen. VI–1*, V/4, 139; *Cym.*, I/4, 66).

galliard 3/4'lük tartımı olan canlı bir dans: Galliarda: *What is thy excellence in a galliard, knight?* (*Tw. Night*, I/3, 120; *Hen. V*, I/2, 252).

galliass(e) Savaşlarda kullanılan, yelken ve kürekle seyreden kalyon: *two galliasses* (*Tam. Shrew*, II/1, 378).

gallimaufry[1] 1. Karmakarışık, her birinden biraz: *a gallimaufrey of gambols* (*Win. Tale*, IV/4, 323); 2. Karışık işler, karışık birleştirmeler: *He loves the gallimaufrey* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 103).

galimaufrey[2] 1. Elde kalan malzemeyle yapılan karmakarışık yemek [Grose: "*a hodgepodge made up of the remnants and scraps of the larder*" [16. ve 17. yy. larda standart İngilizce.]; 2. Metres [bkz. Partridge, 358/1].

galligaskins Düşük, bol pantolon [16. -17. yy.larda standart İngilizce. Partridge, 358/2]

gallop [*False gallop*] Eşkin gidiş: [mec.] *the very false gallop of verses* (*As You Like*, III/2, 113; *Much Ado*, III/4, 94.)

gallow, to Dehşete düşürmek, korkutmak: *Gallow the very wanderers of the dark* (*Lear*, III/2, 44).

gallow-glasses [Çoğul] İrlanda ve İskoç ordusunda ağır silahlarla donatılmış piyadeler: *come from Ireland ... with*

... *a mighty power Of gallow-glasses* [f. 1 *Gallowgrosses*] (*Hen. VI–2*, IV/9, 26; *Mac.*, I/2, 13).

gallow-grass Esrar otu. [16. yy. ortasından 17. yy. sonuna kadar. Partridge, 359/1].

gallows [*Gallows-bird*'in kısaltılmışı] Asılacak hergele: *Ay, and a shrewd unhappy gallows too* (*L. Lab. Lost*, V/2, 12; *Tem.*, I/1, 30); [çoğul eki ile] asılacaklar: *desolation of gaolers and gallowses*! (*Cym.*, V/4, 205).

gambol Oyunbaz, şen, latifeci: *and such other gambol faculties* (*Hen. IV–2*, II/4, 251).

gambold [*Gambol*'un varyantı] Oyun: *a Christmas gambold, or a tumbling-trick* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 138).

gamboys Viola da gamba: 18. yüzyıla kadar çello gibi dizlerin arasına sıkıştırılarak çalınan "viol" ailesinden bir çalgı. *He plays o' th' viol-de-gamboys* (*Tw. Night*, I/3, 26).

game 1. Eğlence, spor: *As waggish boys in game themselves forswear* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 240; *L. Lab. Lost*, V/2, 155); 2. Aşk oyunu: *And I'll warrant her, full of game* (*Oth.*, II/3, 19; *Troil. & Cres.*, IV/5, /3; *Hen. VI–3*, III/2, 14); 3. Av kovalama sporu: *We have had pastimes here and pleasant game* (*L. Lab. Lost*, V/2, 360; *Hen. VI–3*, IV/5, 11).

gamester[1] 1. Kumarbaz; 2. Uçarı; 3. Şehvet düşkünü: *When all the world's a gamemaster!* (*Cardenio*, I/2, 449).

gamester[2] 1. Oynak ve hareketli kimse: *Now will I stir this gamester* (*As You Like*, I/1, 164; *Tam. Shrew*, II/1, 400; *Hen. VIII*, I64, 35); 2. İffetsiz, açık saçık kimse: *And was a common gamester to the camp* (*All's Well*, V/3, 188; *Per.*, IV/6, 75).

gamoth, gamouth bkz. *gamut*.

gamut Müzik ölçüsü: *Yet read the gamut of Hortensia* [f. 1 *gamouth*] (*Tam. Shrew*, III/1, 72).

gan, to İngilizcede "*began*" sözcüğünün kısaltılmışı (*Cor.*, II/2, 115; *Hen. IV–2*, I/1, 129; *Cym.*, V/5, 197).

Ganymede Zeus'un kartala çevirip kendisine sakilik yapması için tanrılar evine getirdiği yakışıklı, güzel bir genç.

gap 1. [*A gap of breath*] Ağız: *And stop this gap of breath with fulsome dust* (*John*, III/4, 32); 2. Erkek şarkıcının şarkısını kesip bayağı bir hareket yaptığı an: *and break a foul gap into the matter* (*Win. Tale*, IV/4, 197). [Bu sözcük bazı yerlerde özellikle "jest yapmak" anlamında kullanılmıştır; bkz. *Break* 2. anlam].

gape, to Tutkuyla istemek: *And young affection gapes to be his heir* (*Rom. & Jul.*, II/ch., 2).

gape(-)seed [gaping seed] [halk ağzı] Sıradışı bir olay, şaşırtıcı bir şey [16. yy.dan itibaren. Florio, "*gaping seed*", 1598. Nashe. Grose: 1. basım: '*I am come abroad for a little gape-seed*". bkz. Partridge, 362/1].

gaping Yüksek sesle bağırmak, şikâyet etmek: *You rude slaves, leave your gaping* (*Hen. VIII*, V/4, 3).

gaping pig Yenmek üzere sofraya getirilmiş ağzında limon olan domuz: *Some men there are love not a gaping pig* (*Mer. Ven.*, IV/1, 47).

garb Üslup, davranış, tavır, tarz, görenek: *he could not speak English in the native garb* (*Hen. V*, V/1, 76; *Lear*, II/2, 97; *Ham.*, II/2, 373).

garbage Suçlu kurnazlığı [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Greene, *Second Cony-Catching*, 1592. Partridge, 362/2].

garboil 1. Rahatsız etme; 2. Rahatsız olma; 3. Taciz, ihlal, karışıklık, kargaşa: *The garboils she awak'd* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 61; Ant. & Cleo., II/2, 67).

garden-house 1. Yaz evi; 2. Bahçede bulunan ve ziyafetlerde kullanılan tören evi. [O dönemde buraları aşıkların fırtınalı buluşma yerleriydi] *And did supply thee at thy garden-house* (*M. Meas.*, V/1, 212).

gardon [*Guerdon*'un bozulmuşu] Gaf, ahmakça yapılan yanlış: *Gardon, O sweet gardon! Better than remuneration* (*L. Lab. Lost*, III/1, 170).

garish Çiğ renklerle gözalıcı: *a garish flag To be the aim of every dangerous shot* (*Rich. III*, IV/4, 89; *Rom. & Jul.*, III/2, 25).

garland 1. Taç: *Till Richard wear the garland of the realm* (*Rich. III*, III/2, 40; *Hen. IV–2*, V/2, 84); 2. Debdebe, parlaklık: *that was your garland* (*Cor.*, I/1, 84; *Ant. & Cleo.*, IV/15, 64).

garner Depo, silo: *To gnaw their garners* (*Cor.*, I/1, 250; *Tem.*, IV/1, 111).

garner, to Depolamak, yığmak: *But there, where I have garner'd my heart* (*Oth.*, IV/2, 57).

garnish[1] [*Garnish money*] Yeni gelen tutukludan alınan gardiyanların saptadığı haraç [16. yy. ikinci yarısından itibaren. Partridge, 363/1-2]

garnish[2] Donanım, teçhizat, giysi: *Even in the lovely garnish of a boy* (*Mer. Ven.*, II/6, 45).

garnish, to Giyinmek, kuşanmak: *I do know a many fools, that stand in better place, Garnish'd like him* (*Mer. Ven.*, III/5, 69).

gaskins Geniş, kısa pantolon: *if both break, your gaskins fall* (*Tw. Night*, I/5, 25).

gasted Korkmuş, dehşet duymuş: *gasted by the noise I made* (*Lear*, II/1, 55).

gastness Korku emareleri: *the gastness of her eye* (*Oth.*, V/1, 106).

gate [*Gate-vein*'in kısaltılmışı = *vena porta*] Şah damarı: *The natural gates and alleys of the body* (*Ham.*, I/5, 57).

gaud, gawd Ucuz ziynet eşyası, cici bici: *Seems to me now As the remembrance of an idle gaud* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 167; *John*, III/3, 36; *Troil. & Cres.*, III/3, 176).

gauded, gawded Süslenip püslenmiş: *In their nicely gawded cheeks* (Cor., II/1, 217).

gaudy 1. Parlak; 2. Eğlenceli, neşeli: *the gaudy blossoms of your love* (*L. Lab, Lost*, V/2, 802; *Sonn.* I/10; *Ven. & Adon.*, 1088).

gaudy-night Şölen, ziyafet: *Let's have one other gaudy-night* (*Ant. & Cleo.*, II/13, 182).

gawd bkz. *gaud.*

gay Şiirde ve özellikle de balad biçiminde kadını öven geleneksel sıfat: *the lady gay* (*Pass. Pilg.*, XV/15).

gaze 1. Çekim merkezi, cazibe odağı: *And live to be the show gaze o' th' time!* (*Mac.*, V/8, 24; *Sonn.* V/2); 2. [*at gaze*, av terimi] Şaşkınlık ve kaygıyla bakış: *As the poor frighted deer that stands at gaze* (*Lucrece*, 1149).

gear 1. Madde, şey, eşya: *o good wench for this gear* (*Mer. Ven.*, II/2, 167; *Troil & Cres.*, III/2, 211; *Rom. & Jul.*, V/1, 60); 2. Söylev konuşma: *I'll grow a talker for this gear* (*Mer. Ven.*, I/1, 110); 3. Olay, konu, iş: *To this gear, the sooner the better* (*Hen. VI–2*, I/4, 14; *Rich. III*, I/4, 153; *Rom. & Jul.*, II/4, 101).

geck Salak, aldatılmış kimse: *And made the most notorious geck and gull* (*Tw. Night*, V/1, 330; *Cym.*, V/4, 67).

geese [halk deyimi] [*All his geese are swans*] Böbürlenir, kendini, ailesini över; "Kazlarını kuğu diye yutturmaya kalkar" [takr. 529'dan önce, Partridge, 366/2].

geld, to [Asıl parçasından] Yoksun bırakmak, mahrum etmek: *gelded of his patrimony* (*Rich. II*, II61, 237; *L. Lab. Lost*, II/1, 148; *Hen. IV–1*, III/1, 109).

gelidus timor occupat artus [Lat.] bkz. *Pine gelidus.*

gelt, gilt Para [16. yy. başları, Hollanda yoluyla, Alm. *Geld* sözcüğünün etkisiyle girmiştir: *'There is no Gelt to be got'*. Partridge, 367/1].

Gemini [Lat.] İkizler, çiftler: *a Gemini of baboons* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 9).

gender 1. Tür, çeşit: *one gender of herbs*, (*Oth.*, I/3, 23); 2. [*common gender*] sıradan tür, basit tür [insanlara ilişkin] (*Ham.*, IV/7, 13); 3. Çoluk çocuk, zürriyet: *That thy sable gender mak'st* (*Phoenix*, 18).

gender, to Çocuk sahibi olmak, doğurmak: *To knot and gender in* (*Oth.* IV/2, 62).

general[1] 1. [*The general*] Bütün, tüm, hepsi: *the success ... shall give a scantling Of good or bad unto the general* (*Troil. & Cres.*, I/3, 342); 2. [*the general sex*] bütün kadınlık: *to square the general sex by Cressid's rule* (*Troil. & Cres.*, V/2, 132); 3. Genel olarak halk: *I know no personal cause to spurn at him, But for the general* (*Jul. Caes.*, II/1, 12; *Ham.*, II/2, 437)

4. Herkesin bildiği: *several and generals of grace* (*Troil. & Cres.*, I/3, 180). 5. [*In general*] Bir bütün olarak, istisnasız: *So are all the horses of the enemy In general journey-bated* (*Hen. IV–1*, IV/3, 26; *Troil. & Cres.*, IV/5, 21); tamamen, her konuda: *Most wise in general* (*Per.*, V/1, 183); çoğu kez, genellikle: *to the world in general as to Caesar* (*Jul. Caes.*, II/2, 29; *Lucrece*, 1484).

general[2] [sıf.] Herkese karşı nazik, lütufkâr, hoş [16. ve 17. yy. Shakespeare, "*Bid her be free and general as the sun*". Partridge, 367/1-2].

general[3] [sıf.] 1. Kolektif olarak, ordunun tümüyle: *Our general force* (*Hen. IV–1*, III/2, 178; *Hen. VI–1*, IV/4, 3; *Lear*, I/4, 61); 2. Halkın tümüne ilişkin: *The general coffers* (*Jul. Caes.*, III/2, 89; *Hen. IV–2*, IV/1, 93; *Ham.*, II/2, 563).

general[4] [zarf] Genel olarak, genellikle: *Should go so general current through the world* (*Hen. IV–1*, IV/1, 5).

generally 1. Bir bütün olarak: *hath generally tax'd their whole sex withal* (*As You Like*, III/2, 349; *Tam. Shrew*, I/2, 27; *Hen. V*, I/1, 88); 2. İstisnasız; 3. Evrensel: *Wherein the King stands generally condemn'd* (*Rich. II*, II/2, 32; *All's Well*, II/3, 38; *Hen. VIII*, II/1, 47).

generation 1. Zürriyet, çoluk çocuk: *Is love a generation of vipers?* (*Troil. & Cres.*, III/1, 133; *Win. Tale*, II/1, 148; *Lear*, I/1, 117); 2. Soy, ırk, cins: *Our human generation* (*Tem.*, III/3, 33; *M. Meas.*, IV/3, 89; *Timon*, I/1, 201); 3. Üre(t)me: *to the end of generation!* (*Per.*, III/3, 25; *Hen. IV–2*, IV/2, 49); 4. Secere, silsile, nesep: *Is this the generation of love?* (*Troil. & Cres.*, III/1, 131).

generative Üretebilen, üretme yetisine sahip: *and he is a motion generative* (*M. Meas.*, III/2, 112).

generosity Soylu doğan kişi: *To break the heart of generosity* (*Cor.* I/1, 211).

generous Doğuştan soylu ve soylu bir biçimde davranan: *most generous sir* (*T. Lab. Lost.*, V/1, 91; *M. Meas.*, IV/6, 13; *Ham.*, I/3, 74).

generous bond Soyluluğun getirdiği sorumluluk, onur görevi: *Why am I bound By any generous bond to follow him* (*Two Nob. K.*, I/2, 50).

generous terms Eğitimli konuşma, güzel ve düzgün konuşma dili: *Pray be pleased To show in generous terms your griefs* (*Two Nob. K.*, III/1, 54).

genitivo [Lat.] İyelik eki, genitiv: *genitivo, hujus* (*Mer. Wives Win.*, IV/1, 43).

genius 1. [Klasik putperest inanç] Doğuşta, her bireye koruyucu olarak seçilen cin: *His very genius* (*Tw. Night*, III/4, 129; *Troil. & Cres.*, IV/4, 50; *Mac.*, III/1, 55); 2. Her insanda bulunan iyi kötü ruhlar: *Our worser genius* (*Tem.*, IV/1, 27); 3. Bir insanda boyut kazanan [cisimlenen] yansılama: *the very genius of famine* (*Hen. IV–2*, III/2, 314). 4. Sıradışı, garip huy ya da mizaç: *His very genius hath taken the infection of the device, man* (*Tw. Night*, III/4, 123).

gennet bkz. *jennet*.

gentility 1. Kibarlık, bir centilmen gibi hareket etme: *A dangerous law against gentility* (*L. Lab. Lost*, I/1, 128); 2. Doğuştan soylu: *mines my gentility with my education* (*As You Like*, I/1, 21; *Two Nob. K.*, I/1, 25).

gentle[1] [Çoğul] 1. Kibar insanlar: *the gentles are at their game* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 166); [kibar hitapta tekil ve çoğul kullanılırdı] *Be merry, gentle* (*Win. Tale*, IV/4, 46; *Mer. Wives Win.*, III/2, 91; *Hen. V*, prol. 8).

gentle[2] [sıf.] 1. Soylu: *Our parents' noble names, in whose success we are gentle* (*Win. Tale*, I/2, 394; *Hen. VI–1*, V/4, 8; *Cym.*, IV/2, 39); 2. Saygı sıfatı: *What think'st thou of the gentle Proteus?* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 14; *M. Meas.*, I/4, 7); [sıkça kibar bir hitap olarak da kullanılırdı] *You gentle Romans* (*Jul. Caes.*, III/2, 72; *M. Meas.*, I/4, 7; *Com. Err.*, III/2, 25); 3. Kültürlü, uygar: *A gentler scion to the wildest stock* (*Win. Tale*, IV/4 93). [*Cor.*, IV/1, 8'deki "*being gentle wounded*" tümcesi centilmenler için sarf edilen bir ifade biçimiydi].

gentle, to Soyluluk vermek, asalet vermek: *gentle his condition* (*Hen. V*, IV/3, 63).

gentleman 1. Bir askeri birliğin subayı: *I am a gentleman of a company* (*Hen. V*, IV/1, 39; *Hen. IV–1*, IV/2, 24); 2. Soylu, yüksek rütbeli kişi, beyefendi: *The Count's gentleman* (*Tw. Night*, V/1, 180; *Hen. VIII*, I/2, 5; *Lear*, I/3, 1); 3. [değişik bir anlamda] gölgeliklerin beylerin anlamında: *Diana's foresters, gentlemen of the shade* (*Hen. IV–1*, I/2, 29).

gentleman of the round [halk ağzı] Sakat kaldığı için ekmek parası için dilenen asker [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Ben Jonson. Partridge, 368/1].

gentleness Kibarlık: *In humane gentleness, Welcome to Troy!* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 22).

gentlewoman Doğuştan soylu kadın, hanımefendi: *the gentlewoman that attends the general's wife* (*Oth.*, III/1, 24; *Much Ado*, II/3, 215, *Hen. VIII*, III/2, 94).

gently İsteyerek, karşı durmayarak: *do my spiriting gently* (*Tem.*, I/2, 298; *Mac.*, V/7, 24).

gently looked Görünüşü dürüst.

gentry 1. Soylulukla gelen rütbe, bir centilmenin niteliği ve rütbesi: *by the suit of the gentry to him* (*Cor.* II/1, 238; *Win. Tale*, I/2, 393; *Hen. VIII*, III/2, 94); 2. Doğuştan soylu: *the card or calender of gentry* (*Ham.*, V/2, 110); 3. Nezaket, düşünceli hareket: *show us so much gentry and good will* (*Ham.*, II/2, 22).

gentry cofe [*Gentry cove*] Centilmenin evi [16. yy. ortasından itibaren ve 17. yy. Partridge, 368 /2].

gentry mort Bir leydi [16. yy. ortasından itibaren ve 17. yy. Partridge, 368/2].

George Üstünde canavarı öldüren ermiş George'un kabartma figürü bulunan yüzük [dizbağı nişanı olan şövalyeler takarlardı]: *Look on my George* (*Hen. VI–2*, IV/1, 29; *Rich. III*, IV/4, 366).

George Alow George Alow bir gemi adıydı. 1611'de kayıtlara giren *The George Alow and the Swift Stake* adlı bir balad o sırada çok popülerdi (*Two Nob. K.*, III/5, 60-68).

germain "*German*", "*Germen*" sözcüklerinin bir varyantı.

german, [germane] [1] Yakın akraba, hısım: *The german royal foes* (*Two Nob. K.*, V/1, 9; *Oth.* I/1, 113). f. 1 *Germaines*; q. 1 *Iermans*] [örn. "Cousin-german" = birinci kuzen: *A cousin-german to great Priam's seed* (*Troil. & Cres.* IV/5, 121)].

german, [germane] [2] [sıf.] 1. Yakın ilişkili: *those that are germane to him* (*Win. Tale*, IV/4, 773; *Timon*, IV/3, 340); 2. Konuya uygun ya da benzer: *more germane to the matter* (*Ham.*, V/2, 158).

German clock Üstünde figürlerin hareket ettiği ayrıntılı bir biçimde yapılmış saat: *that is like a German clock* (*L. Lab. Lost*, III/1, 190).

germen Tohum: *the treasure of nature's germens* [f. 1 *germains*] (*Mac.*, IV/1, 59; *Lear*, III/2, 8).

gerry gan [argo] Kaba bir biçimde "sus!" demek; "Ağzına etmeden kapa çeneni!" 16. yy. başından 17. yy. sonuna kadar. Partridge, 369/1].

gest[1] [Çoğul] Savaşta büyük beceri gerektiren eylemler: *let the Queen know of our gests* (*Ant. & Cleo.*, IV/8, 2).

gest[2] Mola için zaman ayırma: *behind the gest* (*Win. Tale*, I/2, 41).

gesture 1. Tavır; 2. Hareket, durum: *as your gesture cries it out* (*As You Like*, V/2, 62; *Hen. V*, IV/ch., 25).

get, to 1. Kazanmak: *they daily get* (*Hen. VI–1*, IV/3, 32); 2. Doğrusunu öğrenmek, anlamak: *Get from him why he puts on this confusion* (*Ham.*, III/1, 2; *Two Gent. Ver.*, II/5, 39; *Win. Tale*, IV/2, 50); 3. Doğur(t)mak, vücuda getirmek: *She is with child, And he that got it, sentenc'd* (*M. Meas.*, II/3, 13; *Much Ado*, II/1, 321; *Mer. Ven.*, III/3, 11); *to get is thy duty* (*Ven. & Adon.*, 168); doğurmuş olmak: *were I to get again, Madam, I would not wish a better father* (*John*, I/1, 259).

getter Doğuran: *a getter of more bastard children* (*Cor.*, IV/5, 224).

ghost 1. Cisimsiz varlık: *that affable familiar ghost Which nightly gulls him with intelligence* (*Sonn.*, LXXXVI, 9); 2. Hayalet: *Death – Grim grinning ghost*

(*Ven. & Adon.*, 933); 3. Ceset: *I'll make a ghost of him that lets me* (*Ham.*, I/4, 85; *Hen. VI–2*, III/2, 161).

ghost, to Hayalet olarak görünmek: *Who at Philippi the good Brutus ghosted* (*Ant. & Cleo.*, II/6, 13).

ghostly Manevi işlere ilişkin: *a ghostly confessor* (*Rom. & Jul.*, III/3, 49; *M. Meas.*, IV/3, 53; *Hen. VI–3*, III/2, 107).

giant-dwarf Dev gücünde cüce: *This senior-Junior giant-dwarf, Dan Cupid* (*L. Lab. Lost.*, III/1, 180).

gib(-cat) Erkek kedi: *I am as melancholy as the gib cat* (*Hen. IV–1*, I/2, 74; *Ham.*, III/4, 190).

gibber, to Temiz ve düzgün konuşmamak: *Did squeak and gibber in the Roman streets* (*Ham.*, I/1, 116).

gibbet, to Asmak: *swifter than he that gibbets on the brewer's bucket* (*Hen. IV–2*, III/2, 264).

giddily Dikkatsizce, ciddiye almadan: *I hold as giddily as fortune* (*Tw. Night*, II/4, 84).

giddy 1. Büyük bir hızla dönen: *the giddy round of Fortune's wheel* (*Lucrece*, 952; *Hen. V*, III/6, 27); 2. Bir dalda durmayan, gelgeç: *a giddy neighbour to us* (*Hen. V*, I/2, 145; *Much Ado*, V/4, 108; *Tw. Night*, II/4, 33).

gig Topaç: *go whip thy gig* (*L. Lab. Lost*, V/1, 67).

gig, to Uçar gibi yürümek: *You gig and amble* [q. 2; *f. 1 gidge*; q. (1676) *jig*] (*Ham.*, III/1, 144).

giglet, giglot Oyunbaz, havai, iffetsiz, aşüfte: *Away with this giglets* (*M. Meas.*, V/1, 347); [nitelendirme] *a giglot wench* (*Hen. VI–1*, IV/7, 41; *Cym.*, III/1, 31).

gigs, by Budalaca bir yemin [takr. 1550-1700. Partridge, 374/1].

gild, to 1. Kana bulanmak: *all gilt with Frenchmen's blood* (*John*, II/1, 316; *Mac.*, II/2, 53); 2. Para sağlamak: *I will ... gild myself With some more ducats* (*Mer. Ven.*, II/6, 49); 3. Şimşek çakmak, ışıldamak: *liquor that hath gilded them* (*Tem.*, V/1, 280); 4. Aldatıcı bir parlaklık vermek: *I'll gild it with the happiest terms* (*Hen. IV–1*, V/4, 156; *Hen. IV–2*, I/2, 149; *Ant. & Cleo.*, I/5, 37).

gilded 1. Yaldızlanmış [altın renginde]: *the gilded puddle Which beasts would cough at* [örn. altın renkli bir tabakayla kaplanmıştı] (*Ant. & Cleo.*, I/4, 62); 2. Parayla desteklenmiş: *Office's gilded hand may shove by justice* (*Ham.*, III/3, 58).

Gill, Jill [Gillian'ın kısaltılmışı] Kadınlar için aşağılayıcı bir sözcük, haspa: *Our wooing doth not end like an old play, Jack hath not Jill* (*L. Lab. Lost*, V/2 875; *Mid. N. Dr.*, III/2. 461; [f. 1 *Gils*] *Tam. Shrew*, IV/1, 50).

gillyvor [*Dianthus carophylius*] Karanfil; bazen şebboy için de kullanılır: *garden rich in gillyvors* (*Win. Tale*, IV/4, 93).

gilt[1] 1. [Alm. *Geld*] Para, altın: *Have for the gilt of France* (*Hen. V*, II/C2); 2. Süslü, koşum takımı: *Our gayness and our gilt are all besmirch'd* (*Hen. V*, IV/3, 110; *Timon*, IV/3, 302); 3. Panayır gösterisi: *The double gilt of this opportunity you let time wash off* (*Tw. Night*, III/2, 23; *Cor.*, I/3, 47).

gilt[2] Altın yaldızla kaplanmış, yumurta sarısıyla [Shakespeare döneminde yumurta sarısıyla karıştırılmış küçük hindistan cevizi bira ve şaraba tat vermek için kullanılırdı] parlatılmış: *A gilt nut-meg* (*L. Lab Lost*, V/2, 646).

gimmal Bir saatteki birbiriyle ilişkili dişliler ve mafsallar: *by some odd gimmals or device, Their arms are set like clocks* [f. 1 *Gimmors*; ff.2-3 *Gimmalls*; f. 4 *Gimmals*] (*Hen. VI*, –1, I/2, 41). [*Gimmer* olarak da kullanılır, bkz, *Gimmer*].

gimmaled Mafsallı, boğumlu, iki benzerin birbirine bağlı olması: *the gimmal'o bit* [ff. *lymold*] (*Hen. V*, IV/248).

gimmer, [gimmor] Saatin mekanizması, içindeki bağlantılar. bkz. *Gimmal.*

gin Tuzak, kapan: *Now is the woodcock near the gin* (*Tw. Night*, II/5, 83; *Mac.*, IV /2, 35; *Henry IV-3*, I/4, 61).

gin, to Başlamak: *the sun gins his reflections* (*Mac.*, I/2, 25; [mastarla] *their great guilt ... Now gins to bite the spirits* (*Tem.*, III/3, 106; *Mac.*, V/5, 49; *Cor.*, II/2, 115).

ging 1. Grup, takım, ekip, 2. güruh: *there's a knot, a ging, a pack, a conspiracy against me* [f. 1, q. 3 *gin*] (*Mer. Wiv es Win.*, IV/2, 118).

gip! gee up! Bir sürpriz ya da küçük görme anında çıkarılan ünlem.

gipsy Mısırlı [Shakespeare döneminde çingenelerin Mısır'dan geldikleri sanılırdı; Cleopatra bir çingene olarak görülürdü]: *this grave charm ... Like a right gipsy, hath at fast and loose Beguil'd me to the very heart of loss* (*Ant. & Cleo.*, IV/2, 28); *Cleopatra a gipsy* (*Rom. & Jul.*, II/4, 41).

gird Keskin, kırıcı bir söz: *I thank thee for that gird* (*Tam. Shrew*, V/2, 58).

gird, to Yüzüne vurmak, başa kakmak, hakaret etmek: *he will not spare to gird the gods* (*Cor.*, I/1, 256); *take pride to gird at me* (*Hen. IV–2*, I/2, 6).

girded Kuşatılmış, etrafı çevrilmiş: *on girded Harflew* (*Hen. V*, III/koro, 27).

girdle 1. Giysiyi tutan ve hafif eşyaları taşımaya yarayan kemer: *bunches of keys at their girdles* (*Hen. IV–2*, I/2, 39; *L. Lab. Lost*, IV/1, 50; *Lear*, IV/6, 126); [mec.] *The beachy girdle of the ocean* (*Hen. IV–2*, III/1, 50; *Hen. V*, prol. 19; *Cym.*, III/12, 80); 2. Dünyanın çevresinde dönme etrafını dolaşma *put a girdle round the earth*: (*Mid. N. Dr.*, II/1, 175).

girdle, under one's Birinin denetimi altında olma.

girth[1] Eyeri sabit tutan kayış.

girth[2] Sur, duvar.

give, to 1. Düğün töreninde kızı damada vermek: *none here to give the woman?* (*As You Like*, III/3, 62); 2. İma etmek: *my mind gave me his clothes made a false report of him* (*Cor.*, IV/5, 150; *Hen. VIII*, V/2, 144); 3. Zırh kuşanmış olarak gösteriş yapmak: *may give the dozen white luces* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 16; *Hen. VI–1*, I/5, 29); 4. Temsil etmek, rapor vermek: *us that give you truly* (*Cor.*, I/9, 55; *Ant. & Cleo*, I/4, 40); 5. Atfetmek, mal etmek: *those that gave me Thane of Cawdor to me* (*Mac.*, I/3, 119; *Hen. VIII*, III/2, 262; *Rom. & Jul.*, IV/5, 116); 6. Göz önünde tutmak, nazarı itibara almak: *your favour, I do give lost* (*Win. Tale*, III/2, 95); 7. Ağlamaklı olmak: *whose eyes do never give* (*Timon*, IV/3, 484). [*Mac.*, II/3, 35'te "*giving him the lie*" dizesi, güreşte "*lay out flat*" anlamını getiren, yani sırtını yere getirmek, tuş etmek anlamını sağlayan bir söz oyunu olabilir].

give away, to Başkası için fedakârlık etmek: *Thy solicitor shall rather die Than give thy cause away* (*Oth.*, III/3, 28).

give back, to Geri çekilmek: *Thurio, give back, or else embrace thy death* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 126).

give off, to 1. Vazgeçmek, feragat etmek: *My crown I should give off* (*John*, V/1, 27); 2. Durmak, bitmek, kesilmek: *Let's see how it will give off* (*Ant. & Cleo.*, IV/3, 22).

give one's head for naught [deyim] Bir hiç uğruna [14. ve 15. yy. sonları, 16. yy.dan 19. yy.a kadar sürekli. Partridge, 377/2].

give out, to Haber vermek, bilgi vermek, söylemek: *I am given out to be better lined than it can appear to me* (*Two Nob. K.*, II/1, 5; *Cor.* I/1, 9; *Hen. IV–2*, IV/8, 27).

give over, to 1. Terk etmek, kaçmak: *Pray to the devils, the gods have given us over* (*Titus*, IV/2, 48; *Mid. N. Dr.*, III/2, 130; *Tem.*, II/1, 11); 2. Şifa bulmayacağını ya da ıslah olmayacağını söyleyerek vazgeçmek: *His friends, like physicians, Thrice give him over* (*Timon*, III/3, 12; *Hen. IV–1*, III/3, 36); 3. Boyun eğmek, ram olmak: *give o'er To stormy passion* (*Hen. IV–2*, I/1, 164); 4. Durmak, bitmek: *I'll never give o'er* (*Cym.*, II/3, 16; *Per.*, IV/2, 28).

give up, to 1. Yenilmek, dayanamamak, çökmek: *Where Philomele gave up* (*Cym.*, II/2, 46); 2. Kurtarmak, tevdi etmek, teslim etmek: *have given their verdict up Unto the frowning judge* (*Rich. III*, I/4, 184; *Ham.*, I/3, 98).

giving out 1. İddia, ısrar; 2. beyan, ifade, ihbar, ilan: *such ambiguous giving out* (*Ham.*, I/5, 178; *M. Meas.*, I/4, 54; *Oth.*, IV/1, 127).

give the service pay, to Galibin çabalarını ödüllendirmek

glad Memnuniyet, mutluluk: *to give him glad* (*Per.*, II/Gower, 38).

glad, to Memnun etmek, mutlu etmek: *Did glad my heart* (*Hen. VI–3*, IV/6, 93; *Titus*, I/1, 166; *Hen. VIII*, II/4, 197).

glade Keçi yolu, patika: *Through a small glade ... I saw it was your daughter* (*Two Nob. K.*, IV/1, 64).

glance [mec.] Taşlamalı eleştiri, alaylı düşünce ya da mütalaa: *glances of the fool* (*As You Like*, II/7, 57).

glance, to 1. [Silaha ilişkin] Hedefi vurmak: *your arrow hath glanc'd* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 234); [mec.] *the jest did glance away from me* (*Tam. Shrew*, V/2, 61; *Lear*, V/3, 49); 2. [*glance on*] yan vurup dönmek: *Your shakes of fortune ... glance full wond'ringly on us* (*Per.* III/3, 7); 3. Yana sıçramak ya da atlamak: *Why with the time do I not glance aside* (*Sonn.*, LXXVI, 3); 4. Hızla geçip gitmek: *to glance from him To th' Duke himself* (*M. Meas.*, V/1, 309); 5. İma etmek: *I often glanced it* (*Com. Err.*, V/1, 66).

glanders Atlarda görülen ve çene altında şişikler ortaya çıkaran bulaşıcı bir hastalık: *possess'd with the glanders* (*Tam. Shrew*, III/2, 50).

glass 1. Kum saati: *The glass is running now and cannot finish Till one of us expire* (*Two Nob. K.*, V/1, 18; *Hen. VI–1*, IV/2, 35; *All's Well*, II/1, 165; *Win. Tale*, I/2, 306); 2. [denizciliğe ilişkin: *half-hour glass*] yarım saat: *three glasses since* (*Tem.*, V/1, 223); 3. Sihirli ayna ya da kristal top: *who bears a glass Which shows me many more* (*Mac.*, IV/1, 119); 3. Göz küresi: *the glasses of thine eyes* (*Rich. II*, I/3, 208; *Cor.* III/2, 117).

glassed Cam ya da kristal kutu içine konulmuş: *jewels in crystal ... from here they were glass'd* (*L. Lab. Lost*, II/1, 244).

glass-eyes Gözlük: *Get the glass eyes* (*Lear*, IV/6, 170).

glass-faced Başkalarının bakışını ayna gibi yansıtan: *the glass-fac'd flatterer* (*Timon*, I/1, 58).

glass-gazing Kendini aynada seyreden: *whoreson, glass-gazing ... rogue* (*Lear*, II/2, 16).

glass of ladies Leydilerin taklit etmeleri gereken usul, leydilere örnek olan: *dear glass of ladies, Bid him that ... his sword may cool us* (*Two Nob. K.*, I/1, 90).

glassy Ayna gibi kırılgan, çelimsiz: *his glassy essence* (*M. Meas.*, II/2, 120).

glaze, to Ters ters bakmak: *Who glaz'd upon me* (*Jul. Caes.*, I/3, 21).

glean, to Toplayıp kümelemek: *what you have glean'd* (*Ham.*, IV/2, 20; *Hen. VIII*, III/2, 284).

gleaned Savunucuları bertaraf etmiş ya da eden: *Galling the gleaned land with hot assays* (*Hen. V*, I/2, 151).

gleek Şaka, tersinlemeli alay: *No money ... but the gleek* [f. 1 *glikes*] (*Rom. & Jul.*, IV/5, 114; *Hen. VI–1*, III/2, 123).

gleek, to Şaka yapmak, alay etmek: *I can gleek upon occasion* (*Mid. N. Dr.*, III/1, 146; *Hen. V*, V/1, 74).

glib, to Hadım etmek, kısırlaştırmak: *And I had rather glib myself* (*Win. Tale*, II/1, 149).

glimmer, glymmar Ateş [takr. 1560-1830. Partridge, 379/1].

glimmerer Ateşte yandığını söyleyerek dilenen dilenci [takr. 1600-1830. Dekker & Wilkins. Partridge, 379/1].

glimmering mort [argo] Kadın dilenci [takr. 1560-1660. Partridge, 379/1].

glimpse 1. Geçici ışık, flaş, kıvılcım: *glimpse of newness* (*M. Meas.*, I/2, 158; *Ham.*, I/4, 53); 2. [mec.] soluk görünüş ya da renk: *There is no man hath a virtue that he hath not a glimpse of* (*Troil. & Cres.*, I/2, 25).

globe Baş ya da beyin: *this distracted globe* (*Ham.*, I/5, 97).

globy Şişkin, patlak göz: *Torturing convulsions from his globy eyes* (*Two Nob. K.*, V/1, 113).

glooming [mec.] Karanlık: *A glooming peace* (*Rom. & Jul.*, V/3, 305).

glorious Şan, şeref için istekli: *the desire that's glorious* (*Cym.*, I/6, 7; *Per.*, I/ Gower, 9).

gloss[1] 1. Tazelik, parlaklık: *gloss of youth* (*Two Nob. K.*, I/2, 5).

gloss[2] 1. Aldatıcı güzel görünüş: *worn now in their newest gloss* (*Mac.*, I/7, 34); 2. [böylece: *set a gloss on*] aldatıcı bir güzellik verme (*Timon*, I/2, 16; *Hen. VI–1*, IV/1, 103).

glow, to 1. Kızartmak; 2. Alevlendirmek: *To glow the delicate cheeks* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 204).

gloze Yüksekten atarak konuşma: *Now to plain-dealing, lay these glozes by* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 367).

gloze, to 1. Yorum yapmak: *the French unjustly gloze* (*Hen. V*, I/2, 40); 2. Anlatmak; 3. Fikir yürütmek: *Have gloz'd, but superficially* (*Troil. & Cres.*, II/2, 165); 4. Överek yumuşak ve aldatıcı bir biçimde konuşmak: *whom youth and ease have taught to gloze* (*Rich. II*, II/1, 10; *Titus*, IV/4, 35; *Per.*, I/1, 110).

glozers Şakşakçılar, alkış tutanlar, yağ çekenler: *There is so much deceit in glozers' tongues* (*Cardenio*, IV/2, 1509).

glut, to 1. Hırsla yutmak: *And gape at wid'st to glut him* (*Tem.*, I/1, 60); 2. Tıkabasa doyurmak: *Being with his presence glutted, gorg'd, and full* (*Hen. IV–1*, III/2, 84).

gnarl, to Hırlamak: *wolves are gnarling* (*Hen. VI–2*, III/1, 192).

go, to 1. Yürümek: *love Will creep in service where it cannot go* (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 20; *Lear*, I/4, 21; *Tem.*, III/2, 72); 2. Ayrılmak: *You are a tame man, go!* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 259; *Hen. V*, V/1, 69; *Rom. & Jul.* I/5, 86); 3. Gebe olmak, hamile olmak: *the child I now go with* (*Hen. IV–2*, V/4, 9; *Hen. VIII*, IV/1, 77); 4. [dolayısıyla] gebe kalmak: *let him marry a woman that cannot go* (*Ant. & Cleo*, I/2, 64).

go about, to Ele alınacak şeyi hedeflemek: *if he go about t' expound the dream* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 207; *M. Meas.*, III/2, 203; *Hen. V*, IV/1, 199).

go along with, to 1. Uyuşmak; 2. Onaylamak: *Your better wisdoms, which have freely gone With this affair along* (*Ham.*, I/2, 15).

go before Üstün olmak: *If she went before others I have seen* (*Cym.*, I/4, 72).

go by, to Fark edilmemek: *let her go by* (*Tam. Shrew*, I/2, 254; *M. Meas.*, II/2 41).

go-by- (the) -ground [argo] Küçük, kısa boylu kişi [Grose, 2. Basım; 16. ve 17. yy.lar. Partridge, 382/1]

go even, hard, near bkz. *even, hard, near.*

go in, to Katılmak: *to go in the song* (*Much Ado*, I/1, 186).

go off, to Ölmek: *Some must go off* (*Mac.*, V/9, 2).

go on, to [Karşısındakini, düşmanı] Bunaltmak: *The breath of tigers, yea, the fierceness too, Yea, the speed also – to go on* (*Two Nob. K.*, V/1, 41).

go through, to Elinden geleni yapmak: *Do it for some piece of money and go through with all* (*M. Meas.*, II/1, 270; *Per.* IV/2, 43).

go to! Her neyse, neyse, olan olmuş (*Mac.*, V/1, 46).

go to heaven in a string, to [halk ağzı] Asılmak [takr. 1590-1800. Greene, 1592. Partridge, 384/1]

go to it 1. Ölmek, yok olmak: *So Guildenstern and Rosencrantz go to't* (*Ham.*, V/2, 56; *Two Gent. Ver.*, IV/4, 4); 2. Çiftleşmek: *The wren goes to't* (*Lear*, IV/6, 112; *Per.*, IV/6, 74).

go up, to [Kılıcı] Kınına sokmak: *When think you that the sword goes up again?* (*Jul. Caes.*, V/1, 52).

go whistle, to [Özdeyiş] Vakit öldürmek, vakti boşa harcamak: *We may go whistle all the fat's i' th' fire* (*Two Nob. K.*, III/5, 39).

goal 1. [*Get goal for goal of*] ... ile eşit olma (*Ant. & Cleo.*, IV/6, 22); 2. [*To the goal*] Sadete gelme: *But to the goal* (*Win. Tale*, I/2, 96).

goatish Şehvet düşkünü: *to lay his goatish disposition* (*Lear*, I/2, 127).

gob 1. Tükürük damlası; 2. Kuzey lehçesinde ağız [16. yy. ikinci yarısından itibaren. Partridge, 384/2].

gobbet Doğranmış çiğ et: *With gobbets of thy mother's bleeding heart* (*Hen. VI–2*, IV/1, 85; *Hen. VI–2*, V/2, 58).

gobbler Ördek [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. Harman. Partridge, 385/1].

god Tanrılık: *like god Bel's priests* (*Much Ado*, III/3, 134; *Troil. & Cres.*, I/3, 169).

god, to Tapınmak, idolleştirmek: *This last old man ... godded me indeed* (*Cor.* V/3, 11).

god-a-mercy! 1. Tanrı acısın!: *God-a-mercy, Grumio, then he shall have no odds* [f. 1 *Gramercy*] (*Tam. Shrew*, IV/3, 153; *Hen. IV–1*, III/3, 50; *Ham.*, IV/5, 199); 2. Tanrı seni ödüllendirsin, teşekkür ederim: *How goes my Lord Hamlet? – Well, God-a-mercy* (*Ham.*, II/2, 172; *John*, I/1, 185; *Troil. & Cres.*, V/4, 31).

god-den!, god-i-goden! Tanrı iyilik versin!: *kept without my food, Whipt and tormented, and God-den, good fellow* (*Rom. & Jul.*, I/2, 57; *Rom. & Jul.*, III/56, 172).

godfather 1. Vaftiz babası, koruyucu [mec. Bazen aynı zamanda isim babası]: *These earthly godfathers of heaven's lights That give a name to every fixed star* (*L. Lab. Lost*, I/1, 88; *Ven. & Adon.*, İthaf, 5); 2. [Çoğul; mizahi] Bir suçluyu darağacına gönderen jüri üyeleri: *In christ'ning shalt thou have two godfathers ... To bring thee to the gallows* (*Mer. Ven.*, IV/1, 398).

God'ild, dild you! [*God yield!*] Tanrı karşılığını versin! [teşekkür ederken]: *God 'ild you for your last company* (*As You Like*, III/3, 74; *Ham.*, IV/5, 42; *Mac.*, I/6, 13).

godlike Kutsal, ilahi bir biçimde: *Thou hast been godlike perfit* (*Per.*, V/1, 6).

godown Depo [kayn. İngiliz-Çin ve Hint ilişkisinden; Malaya dilindeki *gadong*'dur. takr. 1550'den itibaren 19. yy.a kadar kullanılmıştır. Partridge, 386/1].

God's lid, by Tanrı'nın gözkapakları üzerine [bir çeşit yemin ya da ant)

God's me Tanrı beni korusun: *God's me, my horse!* (*Hen. IV–1*, II/3, 94).

goer 1. [*Goer-back*] Geri çekilen: *that I might prick The goer-back* (*Cym.*, I/1, 169. 2. [*Goer-backward*] Çaptan düşen, değer kaybeden: *would demonstrate them now But goers-backward* (*All's Well*, I/2, 48). 3. [*Goer-between*] Arabulucu, çöpçatan: *all pitiful goers-between* (*Troil. & Cres.*, III/2, 201).

goes for my money, he [argo deyim] Tam benim adamım [takr. 1540-1660. Latimer. R. Harvey. Partridge, 386/1].

gog [*God* = "Tanrı" sözcüğünün günlük konuşmada bozulmuş biçimi]: *by gog's wounds* (*Tam. Shrew*, III/2, 160).

going hence Bu dünyayı terk etmek

gold Kumaşları süslemede kullanılan sırma iplik: *Valence of Venice gold* (*Tam. Shrew*, II/1, 354).

golden 1. [*Golden care*] Tahtın yükü, tacın getirdiği sorumluluk: (*Hen. IV–2*, IV/5, 23); 2. [*golden sorrow*] Yüksek makamlardan gelen üzüntü (*Hen. VIII*, II/3, 22) 3. Zengin, varsıl: *Ducks to the golden fool* (*Timon*, IV/3, 18); 4. Fevkalade uygun; 5. Uğurlu: *golden time convents* (*Tw. Night*, V/1, 382; *Hen. VI–2*III/2, 127).

goldenly Mükemmel bir biçimde: *report speaks goldenly of his profit* (*As You Like*, I/1, 6).

gone 1. Ölü: *If that young Arthur be not gone already* (*John*, III/4, 163); 2. Fazlasıyla abartmış, ileri gitmiş: *York is too far gone with grief* (*Rich. II*, II/1, 184); 3. Kaybetmiş, mahvolmuş, yıkılmış: *Then is your cause gone too* (*M. Meas.*, V/1, 300; *Mer. Ven.*, III/5, 13).

good[1] [*Do good on, upon*] Birine egemen olmak: *Who can do good on him?* (*M. Meas.*, IV/2, 68; *Hen. IV–1*, III/1, 197; *Rom. & Jul.*, IV/2, 13).

good[2] [sıf.] 1. Üst rütbelilere edilen geleneksel hitap biçimi: *At the good Queen's entreaty* (*Win. Tale*, I/2, 220; *Hen. VIII*, III/1, 78); [dolayısıyla: (*one*') *s good lord* ya *da good lady*] patron, efendi, koruyucu: *He is my good lord* (*All's Well*, II/3, 245; *Cym.*, II/3, 153); 2. [böylece] saygın bir sıfat ya da kibar

bir hitap biçimi: *good boatswain* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 115; *Win. Tale*, IV/4 200; [hitap olarak] *Nay, good be patient* (*Tem.*, I/1, 9 ve I/1, 15; *Rom. & Jul.*, I/5, 7). 3. Yakışıklı, güzel: *She has a good face* (*Per.*, IV/2, 47); 4. Varlıklı, zengin: *Antonio is a good man* (*Mer. Ven.*, I/3, 12; *Mer. Ven.*, I/1, 16); *Cor.*, I/1, 16). [*Hen. VIII*, III/2, 356'daki "*good easy man*" *easy* sözcüğünü vurgulamak için kullanılmıştır]

good and all [*For good and all*] Tamamen, sürekli olarak; [takr. 1515'ten itibaren, 16. yy.dan sonra yaygınlaşmıştır. Horman, *Vulgaria* (1519); Wycherly, *The Gentleman Dancing Master*: "*If I went, I would go for good and all*". Partridge, 288/2].

good cheap Ucuz: *would have bought me lights as good cheap at the dearest çhandler's in Europe* (*Hen. IV–1*, III/3, 45).

good colour İyiliğin sahte görünüşü: *where every evil Hath a good colour* (*Two Nob. K.*, I/2, 39).

good conceited İyi tasarlanmış: *a very excellent good conceited thing* (*Cym.*, II/3, 17).

good, dares not İyi olmaya cesareti yok: *one That fears not to do harm, good, dares not* (*Two Nob. K.*, I/2, 71).

good-deed Gerçek eylem: *yet, good deed, Leontes* (*Win. Tale*, I/2, 42).

good-den, good-even [Öğleden sonra herhangi bir saatteki selamlaşma] İyi günler, iyi akşamlar (*John*, I/1, 185; *Cor.*, II/1, 93; *Rom. & Jul.*, II/4, 110). [Bu selamlaşmanın varyasyonları da vardır, örneğin, *godden*, *good(d)en*, *good e'en* gibi ... Bazıları da şöyle: *God gi' god-en* (*Rom. & Jul.*, I/2, 67), *God-dig-you-den* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 43).

good easy man Oldukça alçakgönüllü adam (*Hen. VIII*, III/2, 356).

good-faced Şirin, hoş, sevimli, güzel: *No, good fac'd sir* (*Win. Tale*, IV/3, 115).

good-jer [*Good(-)year*'ın varyantı].

goodly Yakışıklı: *he's goodly, And like enough the Duke hath taken notice* (*Two Nob. K.*, II/1, 282).

good, make 1. Eyleme geçirmek; 2. Tamamlamak: *of no power to make his wishes good* (*Timon.* I/2, 196; *Hen. VI–2*, V/1, 122; *Tam. Shrew*, IV/2, 115); 3. Doğruluğunu kanıtlamak: *to make good the boist'rous late appeal* (*Rich. II*, I/1, 4; *Ham.*, I/2, 210); 4. Suçu olmadığını göstermek ya da kanıtlamak: *I ... would by combat make her good* (*Win. Tale*, II/3, 61; *Mer. Ven.*, I/3, 94); 5. Mevkini savunmak ya da sürdürmek: *to make good the city* (*Cor.*, I/5, 12; *Lear*, I/1, 172; *Hen. VIII*, V/3, 54).

goodman 1. Erkek eş, koca: *I am your goodman* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 105); 2. Mesleki bir makama atama yapılan kişiye verilen sıfat: *Goodman Delver* (*Ham.*, V/1, 14); Gentlemen'in altındaki mevkiler için, özellikle de küçük tüccar ve çiftçiler için kullanılır: *Goodman Dull* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 36; *Hen. IV–2*, V/3, 89; *Much Ado*, III/5, 9); [bu bazen de *Goodman boy* gibi ironik bir biçimde de kullanılır (*Lear*, II/2, 45; *M. Meas.*, V/1, 326; *Tw. Night*, IV/2, 131); 3. Soylu olmayan kişi, çiftçi: *I'll lay my hand to any goodman's hat* (*L. Lab. Lost*, I/1, 308).

good morrow! 1. [Sabah selamlaması] İyi sabahlar! (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 139; *Ant. & Cleo.*, IV/3, 24; *Hen. IV*, 1, II/1, 32); 2. [dolayısıyla] selamlama: *Do my good morrow to them* (*Hen. V*, IV/1, 26; *Two Gent. Ver.*, II/1, 96; *Rom. & Jul.*, II/4, 109); 3 [birinin penceresi altında müzikle aşk ilanında]: *Masters, play here ... and bid 'Good morrow, general'* (*Oth.*, III/1, 2).

goodness 1. Başarı; 2. Refah; 3. İyi talih: *the chance of goodness Be like our warranted quarrel!* (*Mac.*, IV/3, 136).

good-night Gece söylenen bir müzik bestesi, serenat: *his fancies or good-nights* (*Hen. IV–2*, III/2, 319).

good now! [Ünlem] Ricayı, dostça itirazı ya da rızayı gösteren bir ünlem: *Good now, sit down, and tell me, he that knows* (*Ham.*, I/1, 70; *Ant. & Cleo.*, I/2, 26; *Com. Err.*, IV/4, 21).

good on (upon), do İkna, inandırma: *Who can do good on him?* (*M. Meas.*, IV/2, 63; *Hen. IV–1*, III/1, 197; *Rom. & Jul.*, IV/2, 13).

goodly Yakışıklı

goodwife Ev hanımı. [Eskiden "Mrs." yerine kullanılan bir saygı hitabıydı]: *goodwife Keech, the butcher's wife* (*Hen. IV–2*, II/1, 93; *Mer. Wives Win.*, II/2, 34).

goodwill [*By, of (one's) goodwill*] Kişinin kendi isteği, gönüllü olma: *To do that office of thine own goodwill* (*Rich. II*, IV/1, 177; *Ven. & Adon.*, 479).

Goodwin Sands, set up shop on Geminin batması ya da karaya oturması [takr. 1540-1750; 16. ve 17. yy.larda sıkça *Goodwins*. Partridge, 390/2].

goody Yaşlı kadın [yalnızca aşağı tabaka için kullanılır. Asal olarak kırsal alanlarda kullanılırdı. 16. yy.dan itibaren. Daha fazla bilgi için bkz. Partridge, 390/2].

good(-)year 1. [*What the Goodyear!*: anlamı olmayan bir ünlem] "Şeytan alsın götürsün" ya da buna benzer anlamda kullanılır: *What the Goodyear, my lord* (*Much Ado*, I/3, 1; *Mer. Wives Win.*, I/4, 122); [f. 1 *good-jer*] (*Hen. IV–2* II/4, 59); 2. [Dolayısıyla, frengi ya da kötü etkileri olan bir güç) Beddua: *The good-years shall devour them, flesh and fell* (*Lear*, V/2, 34).

goose 1. [Tutamağı kaz boynuna benzeyen eski] Terzi ütüsü: *Here you may roast your goose* (*Mac.*, III/3, 15); 2. [*Winchester Goose*] Kasıkların şişmesiyle ortaya çıkan zührevi bir hastalık: *Winchester goose I cry* (*Hen. VI–3*, I/3, 53); 3. [*goose of Winchester*] Orospu: *some galled goose of Winchester* (*Troil. & Cres.*, V/10 54). [Southwark'taki randevuevleri Winchester Piskoposu'nun yetkisi içinde olduğu için böyle deniliyordu].

goose(-)cap Ahmak, kaz kafalı [argo; 16. yy. ikinci yarısından itibaren. Partridge, 391/1].

goose-pen Tüy kalem: *though thou write with a goose-pen* (*Tw. Night*, III/2, 50).

gorbellied Şişko, obez: *Hang ye, gorbellied knaves* (*Hen. IV–1*, II/2, 88).

Gordian knot Gordium düğümü: *The Gordian knot of it he will unloose* (*Hen. V*, I/1, 46).

gored Kötü bir biçimde yaralanmış: *and the gor'd state sustain* (*Lear*, V/3, 21).

gorge 1. Gırtlak, boğaz: *How he hath drunk, he cracks his gorge* (*Win. Tale*, II/1, 44); 2. Kusmuk: *Would cast the gorge at this embalms and spices* (*Timon*, IV/3, 40; *Oth.*, II/1 233).

gorget Boğazı koruyan zırh: *fumbling on his gorget* (*Troil. & Cres.*, I/3, 174).

Gorgon Ona bakanı taş haline getiren, başı yılanlarla dolu mitolojik bir figür: *detroy yourself With a new Gorgon* (*Mac.*, II/3, 70).

gosling Deneyimsiz, akılsız ve genç bir insan: *whip the gosling* (*Per.*, IV/2, 86; *Cor.*, V/3, 35).

gospelled İncil'in yazdıklarına harfiyen uyan kişi: *Are you so gospell'd To pray for this good man* (*Mac.*, III/1, 87).

goss Karaçalı: *pricking goss* (*Tem.*, IV/1, 180).

gossip 1. [Her zaman ebeveynlerle ilişkili olarak] Vaftiz babası ya da anası: *My noble gossips* (*Hen. VIII*, V/4, 12; *Two Gent. Ver.*, III/1, 270; *Win. Tale*, II/3, 41); 2. Arkadaş, dost: my gossip Report (*Mer. Ven.*, III/1, 7; *Rom. & Jul.*, II/1, 11); [soyadına önek olarak hitap] *call me gossip Quickly* (*Hen. IV–2*, II/1, 94; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 9); 3. Doğuma çağrılan kadın arkadaş, 4. [dolayısıyla] dedikoducu kadın: *sometime lurk I in a gossip's bowl* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 47; *Mer. Ven.*, III/1, 8; *Rom. & Jul.*, III/5, 174); [mec.] *the babbling gossip of the air* (*Tw. Night*, I/5, 273).

gossip, to 1. Kefil olmak: *pretty, fond, adoptious Christendoms That blinking Cupid gossips* (*All's Well*, I/1, 175); 2. Yakın bir tanıdık olarak eğlenceye katılmak ve eğlenceye neşe katmak: *I'll gossip at this feast* (*Com. Err.*, V/1 408; *Mid. N. Dr.*, II/1, 125).

gossiping Cümbüş yapma: *walk in to see their gossiping* (*Com. Err.* V/1, 420; *John*, V/2, 59).

gossip-like Dedikoducu, geveze bir kadına benzeyen: *I will leave you now to your gossip-like humour* (*Much Ado*, V/1, 186).

goujeres, goodyears [Fr. *goujère*] Frengi [Fransa'dan gelen bir hastalık]: *The goodyears shall devour them* (*Lear*, V/3, 24).

gourd Bir tür hileli zar: *for gourd and fullam holds* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 85).

gout [Fr. *goutte*] Damla: *gouts of blood* (*Mac.*, II/1, 46).

govern, to 1. Yönetmek; 2. Düzenlemek; 3. Denetlemek: *Be govern'd by your knowledge* (*Lear*, IV/7, 18; *Two Gent. Ver.*, II) 7, 74; *Mer. Wives Win.*, V/1, 19).

governess 1. Yönetici; 2. Sahibe: *The governess of floods* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 103; *Lucrece*, 443).

government 1. Yönetim; 2. Denetim: *The government of patience* (*Cym.*, II/4, 150; *Mid. N. Dr.*, V/1, 123; *Rom. & Jul.*, IV/1, 102); 3. Yakışan davranış, tavır, hareket: *want of government* (*Hen. IV–1*, III/1, 182; *Hen. VI–3*, I/4, 132; *Oth.*, III/3, 256); 4. Ordunun komutası: *Under whose government* (*Hen. IV–1*, IV/1, 19; *Hen. VI–1*, II/1, 64; *Oth.*, IV/1, 237).

governor 1. Askeri komutan: *My hopes do shape him for the governor* (*Oth.*, II/1, 55); 2. Eğitmen: *ordain'd his special governor* (*Hen. VI–1*, I/1, 171).

gown Günlük giysi, gece entarisi: *go to the wars in a gown* (*Hen. IV–2*, III/2, 184; *Jul. Caes.*, IV/3, 231).

grace 1. Çekidüzen verme, kreoisini artırma: *do the profession some grace* (*Hen. IV–1*, II/1, 71; *Ham.*, I/1, 131; *Sonn.*, CXXXII, 11); 2. [*in grace of*] onuruna, şerefine: *Came here in grace of our solemnity* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 134); 3. Süsleme, süs, şaşaa: *this grace of kings* (*Hen. V*, II/ ch., 28); 4. Lütuf, koruma, inayet, yandaşlık: *shall continue our graces towards him* (*Mac.*, I/6, 30; *L. Lab., Lost*, V/2, 128; *Hen. VIII*, III/2, 166); iyi düşünce: *come in my grace* (*Much Ado*, II/3, 30); [*do grace*] iyilik yapmak: *His company must do his minions grace* (*Com Err.*, II/1, 87; *Tam. Shrew*, I/2, 131; *Hen. IV–2*, V/5, 6); 5. Talih, şans: *A double blessing is a double grace* (*Ham.*, I/3, 53; *Two Gent. Ver.*, III/1, 146; *Mer. Ven.*, I/4, 69); 6. Güzelliğin kaynağı, Tanrı: *all grace say amen to it* (*Much Ado*, II/1, 304; *All's Well*, I/3, 220; *Win. Tale*, I/2, 80); 7. Yararlı erdem: *Small herbs have grace* (*Rich. III*, II/4, 13; *Rom. & Jul.*, II/3, 15); 8. Görev bilinci: *have the grace to consider* (*As You Like*, III/4, 2; *Two Gent. Ver.*, V/4, 165); erdem: *The king-becoming graces* (*Mac.*, IV/3, 91); 9. Övücü bir hitap biçimi: *I am thy lover's grace* [örn. senin aşkınım] (*Mid. N. Dr.*, V/1 195; *Hen. VI–1*, V/3, 33); 10. Bağışlama, acıma: *These ... summoners grace* (*Lear*, III/2, 59; *Mer. Ven.*, V/1, 374; *Hen. VI–3*, II/2, 81; *Two Nob. K.*, I/1, 144); 11. Güzellik ve çekicilik bağışlayan kız kardeş Tanrıçalardan biri; çok güzel kadınların temsilcisi: *Had I a sister were a grace ... he should take his choice* (*Troil. & Cres.* I/2, 236; *Two Gent. Ver.*, V/4, 166; *L. Compl.*, 316); 12. Tanrı'nın günahları bağışlaması: *Yes faith, there is no fear where there's no grace* (*Cardenio*, III, 1084).

grace, to Haz vermek, tatmin etmek, memnun etmek: *What comfortable hour ... ever grac'd me in thy company* (*Rich. III*, IV/4 175).

graced Onurlu, vakarlı, itibarlı: *the grac'd person of our Banquo* (*Mac.*, III/4, 40; *Rich. II*, V/2, 24; *Lear*, I/4, 246).

graceful 1. Tanrı tarafından kutsanmış: *a holy father, A graceful gentleman* (*Win. Tale*, V/1, 171); 2. Elverişli, uygun, muvafık: *with graceful eyes* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 60).

gracious 1. Kabul edilebilir, yeğlenebilir: *gracious in the people's eye* (*Hen. VI–3*, III/3, 117; *As You Like*, I/2, 188; *Titus* I/1, 11); 2. Çekici, cazibesi olan: *a gracious voice* (*Mer. Ven.*, III/2, 76; *Much Ado*, IV/1, 108; *John*, III/4, 81); 3. [Bir çeşit kibarlık hitabı]: *my gracious sir* (*Tem.*, V/1, 253; *L. Lab. Lost*, V/2, 729; *All's Well.*, II/3, 167); 4. Tanrısal, adaletli; 5. Dindar: *such a gracious creature*

born (*John*, III/4, 81; *M. Meas.*, III/2, 219; *Ham.*, V/2, 84); 6. Mutlu; 7. Şanslı: *her gracious fortune* (*M. Meas.*, V/1, 76; *Win. Tale*, III/1, 22).

graciously Adaletli, erdemli: *What he will do graciously* (*Per.*, IV/6, 60; *M. Meas.*, II/4, 77).

gradation 1. Adım adım (hedefe doğru] geliştirme, ilerleme: *By cold gradation and weal-balanc'd form* (*M. Meas.*, IV/3, 100); 2. [dolayısıyla] rütbe, makam: *Preferment goes by letter and affection, And not by old gradation* (*Oth.*, I/1, 37).

graff Ağaç aşısı, aşılık filiz: *For every graff would send a caterpillar* (*Per.* V/1, 60); [mec.] *This bastard graff* (*Lucrece*, 1062).

graffing Ağacı aşılama eylemi: *pippin of mine own graffing* (*Hen. IV–2*, V/3, 3).

graft, to 1. Ağaca aşılık filiz sokma: *A servant grafted in my sedious trust* (*Win. Tale*, I/2, 246; *All''s Well.*, I/2, 54; *Rich. II*, III/4, 101); 2. Filiz bağlamak, yerleştirmek: *some old crab-trees ... that will not Be grafted to your relish* (*Cor.*, II/1, 189).

grafter Aşılı ağaç, aşı filizini veren ağaç: *And overlook their grafters* (*Hen. V*, III/5, 9).

grain 1. [*In grain*] Kök boya [kırmızı tahıldan boya yapılırdı]: *your purple ingrain beard*, (*Mid. N. Dr.*, I/2, 95); 2. [dolayısıyla] silinemez, çıkarılamaz, kökleşmiş: *'tis in grain, sir, 'twill wind and weather* (*Tw. Night*, I/5, 237; *Com. Err.*, III/2, 106); 3. Tahtanın su yolları ve lif düzeni: [mec.] *diverts his grain Tortive and errant from his course of growth* (*Troil. & Cres.*, I/3, 8).

grained[1] Sabit boyalı: [mec.] *such black and grained spots As will not leave their tinct* (*Ham.*, III/4, 90).

grained[2] 1. Taneli, damarlı: *My grained ash* (*Cor.*, IV/5, 108); 2. [mec.] çizgili: *this grained face of mine* (*Com. Err.*, V/1 312).

grained[3] Çatallı, dişli: *his grained bat* (*L. Compl.*, 64).

gramercy 1. Teşekkür ederim, teşekkürler: *God bless your worship! – Gramercy* (*Mer. Ven.*, II/2, 121; *Rich. III*, III/2, 106; *Tam. Shrew*, I/1, 41); 2. [*God-a-mercy*] Tanrı Hoş görsün [anlam 1] *Gramercy on his soul!* (*Ham.* IV/1, 199).

grammar school Latince öğretmek için kurulmuş okul: *in erecting a grammar school* (*Hen. VI–2*, IV/7, 33).

grand 1. Esas, asal, baş: *The grand conspirator* (*Rich. II*, V/6 19; *Tem.*, I/2 274; *Rich. III*, IV/4, 52); 2. [*grand captain*] komutan (*Ant. & Cleo.*, III/1, 9); 3. Başlıca, en önemli, büyük: *his grand sea* (*Ant. & Cleo.*, III/12, 10); 4. [*Grand sum*] Son toplam: *the grand sum of his sins* (*Hen. VIII*, III/2, 293].

grand guard Turnuvalarda kullanılan, zırhın, göğsü ve sol omuzu koruyan ek parçası; göğüs zırhı: *You care not for a grand guard?* (*Two Nob. K.*, III/6. 58).

grandsire 1. İhtiyar adam: *Do, good old grandsire* (*Tam. Shrew*, IV/5, 50); 2. antik *a grandsire phrase* (*Rom. & Jul.*, I/4, 37).

grange Kırsal topraklarda tek başına duran ev: *My house is not a grange* (*Oth.*, I/1, 106; *Win. Tale*, IV/4, 303; *M. Meas.*, III/1, 264).

grannum, grannam 1. Büyükanne [*grandam*'ın halk ağzındaki söylenişi. 16. yy. ikinci yarısından itibaren. Cibber, *Rival Fools* (1709) adlı yapıtında şöyle yazmıştır: "*Go, fools! Teach your grannums: you are always full of your advice when there's no occasion for't*"; 2. Buğday [*granary*'den etkilenmştir; takr. 1560-f820. Partridge, 396/1-2].

grant, to Razı olmak, onaylamak: *Before I would have granted to that act* (*Hen. VI–3*, I/1, 245).

grasp Okşama: *the grasps of love* (*Troil. & Cres.*, IV/2, 13).

grasp, to 1. Kavramak, yakalamak, tutmak: *grasp'd And tugged for life* (*Hen. VI–2*, III/2, 172); 2. Okşamak: *Grasps in the comer* (*Troil. & Cres.*, III/3, 168).

grass-green Ot yeşili: *At his head a grass-green turf* (*Ham.*, IV/5, 31).

grate Parmaklık, çubuklu çerçeve: *a secret grate of iron bars* (*Hen. VI–1*, I/4, 10; *Mer. Wives Win.*, II/2, 9).

grate, to 1. Yıpranmak, aşınmak: *grated To dusty nothing* (*Troil. & Cres.*, III/2, 188); 2. Taciz etmek, kızdırmak: *grating so harshly all days of quiet* (*Ham.*, III/1, 3; *Ant. & Cleo.*, I/1, 18); 3. Israrla ezmek ya da rahat vermemek: *I have grated upon my good friends for three reprieves for you* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 7; *Hen. IV–2*, IV/1, 90).

gratify, to 1. Ödüllendirmek: *To gratify his noble service* (*Cor.*, II/3, 40; *Oth.*, V/2, 213; *Cym.*, II/4, 7); 2. Hakkını ödemek, hizmetinin karşılığını vermek: *gratify this gentleman* (*Mer. Ven.*, IV/1, 406); 3. Donatmak, süslemek: *to gratify the table with a grace* (*L. Lab. Lost*, IV/2 155).

gratility [Soytarının "bahşiş" anlamına gelen *gratuity* sözcüğünü bozmasıyla ortaya çıkan sözcük]: *I did impeticos thy gratility* (*Tw. Night*, II/3, 26).

gratulate Tatmin, memnuniyet, haz: *There's more behind that is more gratulate* (*M. Meas.*, V/1, 529).

gratulate, to 1. Selamlamak: *To gratulate the gentle princes* (*Rich. III*, IV/1, 10; *Timon*, I/2, 125); 2. Sevincini göstermek: *gratulate his safe return* (*Titus*, I/1, 221).

grave, to 1. Gömmek: *grav'd in the hollow ground* (*Rich. II*, III/2, 140; *Timon*, IV/3, 166); 2. Söze karışmak: *soft sighs can never grave it* (*Ven. & Adon.*, 376); 3. Kazımak, hakketmek: *this saying grav'd in gold* (*Mer. Ven.*, II/7, 36; *Rich. III*, IV/4, 141; *L. Comp.*, 755).

gravel Sert, katı: [mec.] *O gravel heart!* (*M. Meas.*, IV/3, 64).

gravelled Şaşkın, apışıp kalmış: *were gravell'd for lack of matter* (*As You Like*, IV/1, 74).

gravely Ağırbaşlılık ile: *If thou dost it half so gravely* (*Hen. IV–1*, II/4, 435).

graves [*Greaves*'in varyantı] Bacak zırhı: *Turning your books to graves, your ink to blood, Your pens to lances* (*Hen. IV–2*, IV/1, 50).

gravity Yaşlı kimse

gravy 1. [Pişirme sırasında ya da sonrasında etten akan yağ; 2. [dolayısıyla] Ter: *His effect of gravy* (*Hen. IV–2*, I/2, 162).

Graymalkin Gri, tekir kedi. [Oyunda düşmana takılan ad]: *I come, Graymalkin* (*Mac.*, I/1, 8). [bkz. *Malkin*].

graze[1], **to** Beslemek, yedirmek: *Graze where you will* (*Rom. & Jul.*, III/5, 188).

graze[2], **to** Sekmek [taş ya da kurşun gibi sert bir maddenin bir yere vurunca sekmesi]: *the ballets grazing* [f. 2 *grassing*; f. 1 *crasing*] (*Hen. V*, IV/3, 105). [Değişik bir yorum için bkz. *Crazing*].

grease, to 1. Kirletmek, lekelemek; 2. Bozmak: *greases his pure mind* (*Timon*, IV/3, 195). 3. [argo] Rüşvet vermek [16. yy.dan itibaren. Partridge, 398/2].

greasily Ahlaksızca: *you talk greasily, your lips grow foul* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 137).

greasy [mec. Aşağılayıcı bir sözcük olarak kullanılırdı] Kocaman göbekli, şişko: *this greasy night* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 108; *As You Like*, II/1, 55).

great[1] [sıf.] 1. Gebe, hamile: *I am great with woe* (*Per.* V/1, 106); 2. Duygulu ve gururlu [yüreği coşkulu]: *My heart is great, but it must break with silence* (*Rich. II*, II/1, 228; *Tam. Shrew*, V/2, 171; *Hen. IV–2*, IV/3, 111); 3. Büyük harf: *thus makes she her great P's* (*Tw. Night*, II/5, 88); 4. Büyük [unvan olarak]: *Great Master of France, the brave Sir Guishard Dauphin* (*Hen. V*, IV/8, 85; *Hen. VI–1*, IV/7, 70); 5. [*Great kinsman*] Daha önceki akraba, ata [mümtaz, ünlü anlamlarına da gelebilir]: *with some great kinsman's bone* (*Rom. & Jul.*, IV/3, 53); 6. [*Great time*] Uzun bir süre: *to work a great time after* (*Tem.*, III/3, 105); 7. [*of greater time*] daha eski: *a youth Of greater time than I shall show to be* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 48); 8. Yiğit, soylu: *A little man, but of tough soul, seeming As great as any* (*Two Nob. K.*, IV/2, 118).

great[2]: [zarf] Çok: *'tis great like he will* (*Hen. VI–2*, III/1, 379).

great-bellied Gebeliği son aşamasında: *being ... with child, and being great-bellied* (*M. Meas.*, II/1, 98).

great-belly [*Great-belly doublet*] Şişman insanlar için dikilmiş ceket: *the fat knight*

with the great-belly doublet (*Hen. V*, IV/7, 48)

greater Rütbece üstün: *I guess he is a prince too, And if it may be, greater* (*Two Nob. K.*, IV/2, 92).

great feat Büyük cesaret, sıradışı yiğitlik: *force and great feat Must put my garland on me* (*Two Nob. K.*, V/1, 43).

greatly Anlı şanlı bir biçimde: *in that small most greatly lived* (*Hen. V*, epil., 5).

great morning Günlük güneşlik: *It is great morning. Come away!* (*Cym.*, IV/2, 62; *Troil. & Cres.* IV/3, 1).

greatness [Seyrek kullanılan] Prenslere ya da kardinallere hitap biçimi: *it pleaseth his greatness* (*L. Lab. Lost*, V/1, 107; *Tem.*, III/2, 64; *Hen. IV–2*, II/2, 5).

great stone horse: Damızlık at, aygır: *And the huge feeding of his great stone horse* (*Cardenio*, I/1, 43).

grece Adım, aşama, kerte, derece: *they stand a grece above the reach of report* (*Two Nob. K.*, II/1, 28).

gree, to 1. Anlaşmak, uzlaşmak: *Are there no other tokens Between you greed concerning her observance* (*M. Meas.*, IV/1, 41); 2. [*Gree with, on, upon*] Bir konu üzerinde uyuşmak: *How gree you now?* (*Mer. Ven.*, II/2, 101; *Tam. Shrew*, II/1, 297; *Ant. & Cleo.*, II/6, 37); 3. Uyumlu olmak: *What with his gust is greeing* (*Sonn.*, CXIV, 11). [*Agree*'nin bozulmuş biçimi]

Greek 1. [*Merry Greek*] Şen, neşeli arkadaş: *merry Greek indeed* (*Troil. & Cres.*, I/2, 109; *Troil. & Cres.*, IV/4, 56); 2. [dolayısıyla] soytarı: *foolish Greek* (*Tw. Night*, IV/1, 18).

green[1] 1. Yeşillik: *summer's green all girded up in sheaves* (*Sonn.*, XII, 7 ve Sonn., LXVIII, 11); 2. Çimenlik ya da çim parçası: *To strow thy green with flowers* (*Per.*, IV/1, 14).

green[2] [sıf.] 1. Genç, gençlik dolu: *The spring is near when green geese are a-breeding* (*L. Lab. Lost*, I/1, 97; *Timon*, IV/1, 7; *Sonn.*, CIV, 8); 2. Saf, naiv: *Sing to her such green songs of love* (*Two Nob. K.*, IV/3, 80); 3. Soluk, hasta görünüşlü: *with a green and yellow melancholy* (*Tw. Night*, II/4, 113; *Rom. & Jul.* II/2, 8; *Mac.* I/7, 37); 4. Taze: *green in earth* [örn. şimdi gömüldü] (*Rom. & Jul.* IV/3, 42); 5. Ham, deneyimsiz: *a green girl* (*Ham.*, I/3, 101; *L. Lab. Lost*, I/2, 89; *Hen. V*, II/4, 136); 6. [Renge çağrışım yaparak] Deniz yeşili; 7. [dolayısıyla] Neptün: *o'er green Neptune's back* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 58; *Tem.*, V/1, 43; *Win. Tale*, IV/4, 28).

green-eyed Kıskanç: *the green-ey'd monster* (*Oth.*, III/3, 166; *Mer. Ven.*, III/2. 110).

green fields Yeşil çuha: *for his nose was as sharp as a pen, and 'a babbl'd of green fields* (*Hen. V*, II/3, 17). [bkz. *field*, anlam 8].

greenly 1. Deneyimsiz bir biçimde, bir çırak gibi; 2. Beceriksizce; 3. Budalaca: *we have done but greenly In hugger-mugger to inter him* (*Ham.*, IV/5, 83; *Hen. V*, V/2, 143).

green(-)sickness Klorosis adı verilen, daha çok genç kızlarda görülen ve yüze yeşilimsi renk veren bir çeşit kansızlık hastalığı: *the pox upon her green-sickness* (*Per.*, IV/6, 14); [erkekte]: *Lepidus ... is troubled With the green-sickness* (*Ant. & Cleo.*, III/2, 6; *Hen. IV–2*, IV/3, 93).

Greensleeves Eski bir balad: *but they do no more adhere and keep place together than the Hundredth Psalm to the tune of 'Greensleeves* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 55).

greet, to Tatmin etmek, memnun etmek: *To greet the King* (*Per.*, V/2, 9).

grey[1] Alacakaranlık, soğuk, bulutlu sabahın erken saatleri: *spots of grey* (*Much Ado*, V/3, 27; *Rom. & Jul.*, III/5, 19).

grey[2] [sıf. mec.] İhtiyar, aksaçlı asırdide: *that grey iniquity* (*Hen. IV–1*, II/4, 453).

grey approachers Ölüme yaklaşan ihtiyarlar, bir ayağı çukurda olanlar: *The gout and rheum, that in lag hours attend For grey approachers* (*Two Nob. K.*, V/4, 9).

grief 1. Zorluk, acı, üzüntünün ya da acının nedeni: *That know love's grief*

(*Much Ado*, I/1, 313; *Hen. IV–1*, V/1, 132; *Hen. IV–2*, I/1, 144); 2. Dert: *The nature of your griefs* (*Hen. IV–1*, IV/3, 42; *Jul. Caes.*, I/3, 111; *Hen. VIII*, I/2, 56).

grief-shot Acı ya da üzüntüden darbe yiyen: *grief-shot With his unkindness* (*Cor.*, V/1, 44).

grievance 1. Zorbalık, baskı; 2. Sıkıntı, kasvet: *Or put upon you what restraint or grievance The law ... Will give him cable* (*Oth.*, I/2, 15; *Hen. IV–2*, IV/1, 196); 3. Huzursuzluk, rahatsızlık; 4. Acı çekme: *I pity much your grievances* (*Two Gent. Ver.*, IV/3, 37; *Rom. & Jul.*, I/1, 157; *Sonn.*, XXX, 9).

grieve, to 1. Şikâyet ya da üzüntünün nedeni olmak: *no longer grieve without reproof* (*Per.*, II/4, 19); 2. Pişman olmak: *the nothing that I grieve* (*Rich. II*, II/2, 37; *Hen. IV–1*, V/4, 29; *Lear*, IV/3, 53).

grievous Çok [*very* anlamında]: *he is grievous sick* (*Hen. IV–1*, IV/1, 16; *Rich. II*, I/4, 54).

grievously 1. Ağır bir biçimde [yanıtladı]: *And grievously hath Caesar answer'd it* (*Jul. Caes.*, III/2, 80; *Mer. Wives, Win.*, IV/4, 21); 2. Üzüntüyle, acıyla: *My daughter takes his going grievously* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 14; *Oth.*, V/1, 53); 3. Fazlasıyla, pek çok: *I do suspect thee very grievously* (*John*, IV/3, 134).

griffin Yarı kartal yarı aslan, mitolojik bir hayvan: *clip-wing'd griffin* (*Hen. IV–1*, III/1, 150; *Mid. N. Dr.*, II/1, 232).

grime, to Kirletmek, isletmek: *My face I'll grime with filth* (*Lear*, II/3, 9).

grim-looked Haşin, sert görünümlü: *O grim-look'd night* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 170).

grind, to 1. Acı vermek, işkence etmek: *they grind their joints* (*Tem.*, IV/1, 258); 2. İştah açmak: *Mine appetite I never more will grind On newer proof* (*Sonn.*, CX, 10).

gripe[1] Sımsıkı tutma, yakalama: *with a feeble gripe* (*Hen. V*, IV/6, 22; *Hen. VIII*, V/2, 135; *Mac.*, III/1, 61).

gripe[2] Akbaba: *the gripe's sharp claws* (*Lucrece*, 543).

gripe[3] [halk ağzı] Hile yapan kumarbaz [16. ve 17. yy.lar. Greene. Partridge, 404/2].

gripe, to 1. Kavramak, sımsıkı tutmak: *Gripe not at earthly joys* (*Per.*, I/1, 49); 2. [yazınsal ve mec.] Yakalamak: *Let vultures gripe the guts* (*Mer. Wives*, I/3, 85; *John*, IV/2, 190; *Hen. IV–1*, V/1, 57); *many among us can gripe as hard as Cassibelan* (*Cym.*, III/1, 40); 3. Kederlenmek; 4. Acı vermek: *how inly sorrow gripes his soul* (*Hen. VI–3*, I/4, 171).

griping Acı verici, üzücü: *When griping griefs the heart doth wound* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 126).

grise, grize Adım: *as a grise or step* (*Oth.*, I/3, 200; *Tw. Night*, III/1, 124; *Timon*, IV/3, 16).

grisled Dehşet verici, ürpertici: *the grisled north* [q. 1; qq. 2, 3, 4, 6 *grislee*; q. 5 *grieslee*; ff. 3-4 *griesly*] (*Per.* III/Gower, 47).

grizzle Kır saçların serpintisi: *When time that sow'd a grizzle on thy case* (*Tw. Night*, V/1, 165).

grizzled Gri, kırlaşmış: *grizzled head* [qq. *grissl'd*; ff. *grisly*] (*Ant. & Cleo.*, III/13, 17; *Ham.*, I/2, 239).

grizzly Gri (*Ham.*, I/2, 239). [Btz. *grizzled*].

groat 1. Dört penilik para birimi: *a groat to heal your pate* (*Hen. V*, V/1, 58; *John*, I/1, 94); 2. [*ten groats*] avukat ücreti: *as fit as ten groats is for the hand of an attorney* (*All's Well*, II/2, 21).

groom 1. Erkek uşak ya da erkek refakatçi: *the surfeited grooms Do much their charge with snores* (*Mac.*, II/2, 5; *Hen. VI–2*, II/1, 181; *Tam. Shrew*, IV/1, 125); 2. Herif, adam; 3. Yoldaş: *you are gallant grooms* (*Titus*, IV/2 164); 4. Damat: *a groom indeed* (*Tam. Shrew*, II/2, 152; *Oth.*, II/3, 180; *Cym.*, III/6, 69).

gross[1] 1. [*By gross, by the gross*] Büyük miktarda: *though they come to him by th' gross* (*Win. Tale*, IV/4, 207); 2. Toptan satış: *we that sell by gross* (*L. Lab. Lost*, V/2, 319); 3. [*In gross*] Genel olarak: *Which to term in gross., Is an*

unlesson'd girl (*Mer. Ven.*, III/2, 158); 4. Genel toplam: *the gross of full three thousand ducats* (*Mer. Ven.*, I/3, 55); [mec.] *the gross and scope of mine opinion* (*Ham.*, I/1, 68).

gross[2] [sıf.] 1. Hacimli, büyük: *gross as a mountain* (*Hen. IV–1*, II/4, 226; *Mer. Wives Win.*, III/3, 41; *Much Ado*, V/1, 162); 2. Cüsseli, şişman: *A gross fat man* (*Hen. IV–1*, II/4, 511); 3. Belirgin: *to all sense 'tis gross* (*All's Well*, I/3, 172, *Mer. Wives Win.*, V/5, 136; *M. Meas.*, I/2, 155); 4. Bütünü, tamamı: *the gross band* (*As You Like*, IV/1, 195; *L. Lab. Lost*, I/2, 46; *Hen. IV–2*, II/1, 84); 5. Sıkıcı, aptal: *This palpable-gross play* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 367; *Com. Err.*, III/2, 34; *Hen. V*, IV/1, 282).

gross[3] [zarf] Dosdoğru, açık ve seçik: *I'll speak more gross* (*M. Meas.*, II/4, 83; *Lear*, I/1, 292).

grossly 1. Açık ve seçik, belirgin bir biçimde: *so grossly shown* (*All's Well*, I/3, 178; *Com. Err.*, II/2, 169; *Hen. V*, II/2, 107); 2. [Kötülük, rezalet türünden] Göze batan biçimde: *slanders thee most grossly* (*Hen. IV–1*, III/3, 132; *M. Meas.*, V/1, 472; *John*, IV/2, 94); 3. Budalaca: *grossly gape on* (*Oth.*, III/3, 395; *M. Meas.*, III/1, 18; *John*, III/1, 163); 4. Maddeten: *A spirit ... grossly clad* (*Tw. Night*, V/1, 237; *Mer. Ven.*, V/1, 65); 5. Beceriksizce: *Let them say 'tis grossly done* (*Mer. Wives Win*, II/2, 142); 6. Kabaca: *Speak not so grossly* (*Mer. Ven.*, V/1, 266); 7. Büyük bir günah durumu içinde: *'A took my father grossly, full of bread* (*Ham.*, III/3, 80).

grossness 1. Hacimli, cüsseli olma: *Whose grossness little characters sum up* (*Troil. & Cres.*, I/3, 325); 2. Göze batıcılık, alçaklık, karaktersizlik: *Hiding the grossness with fair ornament* (*Mer. Ven.*, III/2, 80); 3. Budalalık, ahmaklık: *passages of grossness* (*Tw. Night*, III/2, 73).

ground 1. Denizin, gölün ya da ırmağın dibi: *fathoming could never touch the ground* (*Hen. IV–1*, I/3, 204); 2. Tekne için sığ zemin: *touch ground And dash themselves to pieces* (*Hen. IV–2*, IV/1, 17); karaya oturmuş (*Hen. IV–2*, IV/4, 40); 3. [Yağlıboya resim sanatında] Tuvalın yüzeyi ya da ilk fon tabakası: *My sable ground of sin I will not paint* (*Lucrece*, 1074; *Hen. IV–1*, I/2, 212); 4. Üzerinde çeşitlemeler yapılan şarkının özgün melodisi: *on that ground I'll make holy descant* (*Rich. III*, III/7, 49; *Titus*, II/1, 70); 5. İşgal edilen ya da etrafı çevrilen alan: *Have run some ground* (*Mer. Ven.*, II/2, 104); 6. [*get ground of*] yararlanma: *get ground and vantage of the King* (*Hen. IV–2*, II/3, 53; *Cym.*, I/4, 104); 7. Temel: *Theirs has more ground, is more maturely seasoned* (*Two Nob. K.*, I/3, 56).

ground, to Kurmak, temelini atmak, teşkil etmek: *Grounded upon no other argument* (*As You Like*, I/2, 279; *Hen.* VIII, I/2, 144; *Sonn.*, CXLII, 2).

grounded Sağlam bir biçimde kurulmuş ya da yapılmış: *no grounded malice* (*Rich. III*, I/3, 29; *Sonn.*, LXII, 4).

groundling Shakespeare dönemi tiyatrosunda en ucuz yerdeki seyirciler, tiyatronun avlusunda oyunu ayakta seyredenler: *to split the ears of groundlings* (*Ham.*, II/2, 11).

grow, to Hasıl olmak, gelmek, eklenmek: *the sum ... Is growing to me* (*Com. Err.*, IV/1, 8; *Sonn.*, LXII, 4; *Com. Err.*, IV/4, 121).

grow on, to 1. İlerlemek: *with your steerage shall your thoughts grow on* (*Per.*, IV/4, 19); 2. Kademelerle gelişmek, ilerlemek: *and so grow on to a point* [ff. 1-3; qq. *grow to a point*] (*Mid. N. Dr.*, I/2, 10).

grow upon, to 1. Rahatsız edici biçimde artmak, çoğalmak: *My sickness grows upon me* (*Lear*, V/3, 105; *Hen. V*, III/3, 55); 2. Toprak kazanmak: *a great way growing on the south* (*Jul. Caes.*, II/1, 107); 3. Biriyle yakınlaşmak: *Begin you to grow upon me?* (*As You Like*, I/1, 85).

grow to (unto), to 1. Yaşamsal bir biçimde iç içe olmak: *For ever may my knees grow to the earth* (*Rich. II*, V/3, 30; *Hen. VIII*, V/5, 49; *Cym.*, I/3, 1); 2. Yapışmak, bağlı kalmak, katılmak: *he grew*

unto his seat (*Ham.*, IV/7, 85; *Hen. VIII*, III/1, 89; *Sonn.*, XVIII, 12); 3. Bütünün ayrılmaz parçası olmak: *I lay aside that which grows to me* (*Hen. IV–2*, I/2, 88); 4. İlerlemek, vasıl olmak, belli bir aşamaya ya da duruma gelmek: *grew to an end* [ff. *drew*] (*Rich. III*, III/7, 20; *Hen. VI–1*, IV/1, 36; *Mer. Ven.*, II/2, 16; *Mid. N. Dr.*, I/2, 10).

growth Boyut, ebat: *of excellent growth and presence* (*As You Like*, I/2, 122; *Mer. Wives Win.*, IV/4, 49; *Hen. IV–2*, I/2, 159).

grudge 1. Mırıldanma; 2. Şikâyet, homurdanma: *Without or grudge or grumblings* (*Tem.*, I/2, 249).

grudge, to [*Grudge a thought*] Kıskançlıkla düşünmek: *That grudge one thought against your Majesty* (*Hen. VI–1*, III/1, 175).

grudging Şikâyet, dırlanma: *eats his meat without grudging* (*Much Ado*, III/4, 89).

grundy [argo] Kısa ve şişko kişi [seyrek olarak kadın için; 16. yy. Foxe, *Acts and Monuments*, 1570. Partridge, 408/1].

grunt, to Homurdanmak: *grunt and sweat under a weary life* (*Ham.*, III/1, 76).

grunter [argo ve mizahi] Domuz gibi, tüm homurdanan hayvanlar [16. yy. ortasından itibaren. Partridge, 408/1].

grunting cheat Domuz [takr. 1560-1730. Fletcher, *The Beggar's Bush*. Partridge, 408/1].

guard 1. Giysilerin kenar süslemesi: *the guards are slightly basted on* (*Much Ado*, I/1, 287; *M. Meas.*, III/1, 96); [mec.] *rimes are guards on wanton Cupid's hose* (*L. Lab. Lost*, III/1, 56); 2. Koruma, gözaltı: *in the fearful guard Of an unthrifty knave* (*Mer. Ven.*, I/3, 175; *Com. Err.*, V/1, 149; *Ant. & Cleo.*, V/2, 97); 3. [Çoğul] Önlemler, ihtiyat: *Shook off my sober guards* (*L. Compl.*, 298); 4. [Çoğul] Küçükayı yıldızlar dizisinde B ve Y yıldızları: *the guards of th' ever-fixed Pole* (*Oth.*, II/1, 15). 5. [*At a guard*] Savunmada (*M. Meas.*, I/3, 51); 6. [*out of guard*] hazırlıksız (*Tw. Night*, I/5, 86).

guard, to Süslemek: *Give him a livery More guarded than his fellows'* (*Mer. Ven.*, II/2, 155; *Hen. VIII*, prol. /16); [mec.] *The body of your discourse is ... guarded with fragments* (*Much Ado*, I/1, 286; *John*, IV/2, 10).

guardage Koruyuculuk: *Run from her guardage* (*Oth.*, I/2, 70).

guardant Koruyucu: *my angry guardant* (*Hen. VI*, -1, IV/7, 9; *Cor.*, V/2, 62).

guarded Süslü, süslenmiş (*Hen. IV–1*, III/1, 257).

gudgeon Her şeyi yiyip yutabilen obur kişi: *For this fool gudgeon* (*Mer. Ven.*, I/1, 102).

guerdon Ödül, karşılık: *in guerdon of her wrongs* (*Much Ado*, V/3, 5; *L. Lab. Lost*, III/1, 169).

guerdoned Ödüllendirilmiş, ödüllü: *See you well guerdon'd for these deserts* (*Hen. VI–2*, I/4, 46; *Hen. VI–3*, III/3, 191).

guess Sanma, tahmin, varsayma: *with a ready guess* (*Hen. V*, I/1, 96; *Titus*, II/3, 207; *Jul. Caes.*, II/1 3).

guess, to Düşünmek, muhakeme etmek, varsaymak: *we might guess they reliev'd us humanely* (*Cor.*, I/1, 18; *Hen. VIII*, I/1, 47; *Hen. VI–1*, II/1, 29).

guessingly Sanarak, tahmin ederek, varsayarak: *a letter guessingly set down* (*Lear*, III/7, 47).

guide Davranış, yöneliş: *give them guide to us* (*Timon*, I/1, 243).

guidon Direğe bağlı yere doğru genişleyen, ucu çatallı askeri flama, flandra: *I stay but for my guidon* [f. 1 *guard: on*] (*Hen. V*, IV/2, 60).

guilder Hollanda florini (*Com. Err.*, I/1, 8).

guiled Aldatıcı, güvenilmez: *ornament is but the guiled shore* (*Mer. Ven.*, III/2, 97).

guiltless [*Guiltless blood-shedding*] Masum kanı dökme (*Hen. VI–2*, IV/7, 102).

guilty 1. Suça ilişkin: *guilty murder* (*Rich. III*, I/4, 273; *Hen. VI–1*, II/4, 94; *Rom. & Jul.*, III/2, 11); 2. Suçlu [suçun işlendi-

ği mekân için kullanılıyordu; *guilty room* gibi]: *the guilty doors* (*Com. Err.*, IV/4, 63; *Titus*, V/2, 183); 3. [*Guilty instance*] Suç emaresi: (*Lucrece*, 1511); 4. [*Guilty to*] Sonuçtan sorumlu: *guilty to self-wrong* (*Com. Err.*, III/2, 163; *Win. Tale*, IV/4 538); 5. Suçluluk duygusuyla: *guilty woe* (*Lucrece*, 1482).

guilty-like: Suçlu gibi: *steal away so guilty-like* (*Oth.*, III/3, 39).

guinea(-)hen Kurtizan, metres, fahişe: *drown myself for the love of a guinea-hen* (*Oth.*, I/3, 315).

guise Stil, üslup, alışkanlık: *This is her very guise* (*Mac.*, V/1, 19; *Hen. VI–2*, I/3, 42; *Cym.*, V/1, 32).

gules Armacılık mesleğinde kırmızıya verilen ad: *paint the ground, gules* (*Timon*, IV/3, 60; *Ham.*, II/2, 457).

gulf 1. Boğaz: *For England his approaches makes as fierce As waters to the sucking of a gulf* (*Hen. V*, II/4, 10; *Ham.*, III/3, 16); 2. [mec.] her şeyi yutup içine çeken anafor, girdap: *the swallowing gulf Of dark forgetfulness* (*Rich. III*, III/7 128); 3. Aşırı iştah: *maw and gulf Of the ravin'd salt-sea shark* (*Mac.*, IV/1, 23; *Lucrece*, 557).

gull[1] Tüysüz kuş yavrusu: *that ungentle gull, the cuckoo's bird* (*Hen. IV–1*, V/1, 60; *Timon*, II/1, 31).

gull[2] 1. Ahmak, budala: *Yond gull Malvolio is turn'd heathen* (*Tw. Night*, III/2, 69; *Hen. V*, III/6, 57; *Rich. III*, I/3, 327); 2. Hile, aldatma: *I should think this a gull, but that the white-bearded fellow speaks it* (*Much Ado*, II/3, 118).

gull, to Aldatmak, hile yapmak: *I do not gull him into an anyword* (*Tw. Night*, II/3, 134; *Hen. V*, II/2, 121; *Sonn.*, LXXXVI, 10).

gull-catcher Hilebaz, dalavereci: *my noble gull-catcher* (*Tw. Night*, II/5, 187).

gully-gut [halk ağzı] Pisboğaz [16. yy. ortasından itibaren; 16. yy. sonu ve 17. yy.da sık sık *gulli* (*e*) *-gut*. Partridge, 410/1].

gum 1. Reçineden yapılmış günlük, buhur, tütsü: *Balms and gums and heavy cheers* (*Two Nob. K.*, I/5, 4); 2. Nezle, grip: *The gum down-raping from their pale-dead eyes* (*Hen. V*, IV/2, 48).

gummed Reçineyle sertleştirilmiş: *a gumm'd velvet* (*Hen IV* –1, II/2, 2).

gun-stone Topu ateşlemeye yarayan çakmaktaşı: *turn'd his balls to gun-stones* (*Hen. V*, I/2, 282).

gup! [At için, *go up*'ın kestirmesi.] Kalk! Çık! [16. ve 17. yy.lar. Harvey. Partridge, 412/1].

gurnet Kefal gibi koca kafalı balıklara verilen ad: *soused gurnet* [nitelendirme] *I am a sous'd gurnet* (*Hen. IV–1*, IV/2, 12).

gust Beğeni, tat, gusto: *the gust he hath in quarrelling* (*Tw. Night*, I/3, 31; *Timon*, III/5, 54; *Sonn.*, CXI, 11).

gust, to 1. Tatmak; 2. Hoşlanmak: *When I shall gust it last* [örn. en son işitecek ben olduğumda] (*Win. Tale*, I/2, 219).

guts 1. Obur ya da şişman kişi, obez: *thou clay-brain'd guts* (*Hen. IV–1*, II/4, 227); 2. [ceset için söylenir] *I'll lug the guts into the neighbour room* (*Ham.*, III/4, 212.)

guts-griping Karın ağrısı, veca: *guts-griping, ruptures* (*Troil. & Cres.*, V/1, 18).

guttered Deniz suyu ile aşınmış: *The gutter'd rocks* (*Oth.*, II/1, 69).

gybe, jybe 1. Yazılı kâğıt [takr. 1560-1660]; 2. Sahte pasaport [takr. 1560-1830. Genellikle *jybe* kullanılırdı. Belki de Alm. *schreiben* = yazmak kökünden gelmekteydi. Partridge, 414/1].

gypsy bkz. *Gipsy*.

gyve(s) Ayak zinciri, köstek: [mec.] *Convert his gyves in graces* (*Ham.*, IV/7, 21; *Two Nob. K.*, III/1, 72).

gyve, to Zincirlemek, köstek takmak: *I will gyve thee in thine own courtship* [ff. 3-4 *give*; qq. *catch*] (*Oth.*, II/1, 170).

H

h [H harfi ile oynama] Ağrı, sızı: *For the letter that begins them all, H* (*Much Ado*, III/4, 56).

ha 1. Sürprizi, şaşkınlığı, haksızlığa uğramışlığı, isteği ifade eden ünlem: *Ha ha! What things are these?* (*Tem.*, V/1, 263; *Ham.*, I/5, 150; *M. Meas.*, II/2, 163); 2. [Soruyu vurgulayan ünlem] *Ha?*: *What says that fool ... ha?* (*Tem.*, II/2, 59; *Mer. Wives Win.*, II/3, 28).

ha, to [*Have* sözcüğünün kısaltılmışı]: *thou shalt ha't* (*Tam. Shrew*, V/2, 181).

haberdepois [Fr. *Avoirdupois* sözcüğünün Elizabeth dönemindeki kullanım biçimi]: Eski bir ağırlık ölçüsü birimi: *Between their haberdepois* (*Hen. IV–2*, II/4, 244).

habit Giysi: *One face, one voice, one habit* (*Tw. Night*, V/1, 216; *Ham.*, I/3, 70; *Lear*, V/3, 189); [mec.] *Love's best habit is in seeming trust* (*Sonn.*, CXXXVIII, 11).

habit, to Giyinmek: *She shall be habited* (*Win. Tale*, IV/4, 546; *Titus*, II/3, 57).

habitude Bünye, yapı, huy: *His real habitude gave life and grace To appeartainings* (*L. Compl.*, 114).

hac bkz. *hic.*

hack, to Kişiye, cinse soya vs. ye bağlı olmadan rasgele kullanıma koymak: *These knights will hack, and so thou shouldst not alter the article of thy gentry* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 52)

hackney Ne idüğü belirsiz kadın, fahişe: (*L. Lab. Lost*, III/1, 32).

hackneyed bkz. *Common-hackneyed.*

hade land bkz. *headland.*

haggard[1] Aldatıldığı için uzak duran kişi [takr. 1592. Greene. Partridge, 416/1].

haggard[2] 1. Tüyleri yeni çıkmaya başladığında yakalanan dişi atmaca: *wild as haggards of the rock* (*Much Ado*, III/1, 36; *Tam. Shrew*, IV/1, 193; *Tw. Night*, III/1, 64); 2. [dolayısıyla] hırçın ve ele avuca sığmayan kadın: *I have lov'd this proud disdainful haggard* (*Tam. Shrew*, IV/2, 39).

haggard[3] [sıf.] Ele avuca sığmayan, serkeş: *If I do prove her haggard* (*Oth.*, III/3, 260).

haggle, to Ağır yaralamak, delik deşik etmek: *York, all haggled over* (*Hen. V*, IV/6, 11).

hag-seed Cadının çocuğu [cadı tohumu]: *Hag-seed hence!* (*Tem.*, I/2, 365).

hair 1. Zerre, habbe: *Not a hair perished* (*Tem.*, I/2, 217; *Hen. IV–2*, I/2, 24; *Troil. & Cres.*, III/2, 184); 2. [*To a hair*] tamamen, tam karar, tavında (*Troil. & Cres.*, III/1, 144); 3. Huy, tür, karakter: *The quality and hair of our attempt* (*Hen. IV–1*, IV/1, 61); 4. [*Against the hair*] Doğaya, eğilimlere aykırı: *and merry against the hair* (*Troil. & Cres.*, I/2, 27; *Mer. Wives Win.*, II/3, 40; *Rom. & Jul.*, II/4, 96).

hair grows through his hood, his [argo deyim] Mahvolma yolunda, mahvolmak üzere [15. yy. ikinci yarısından itibaren, 18. yy. başına kadar. Skelton, Deloney. Motteux. Partridge, 416/1].

hair-worth, a Zerre kadar değer taşıyan

halberd 1. Uzun saplı savaş baltası: *Guard with halberds!* (*Com. Err.*, V/1, 185; *Hen. VI–3*, IV/3, 20; *Rich. III*, I/2, 40); 2. [*Halberdier*] Savaş baltasıyla silahlanmış savaşçı: *With halberds to guard it* (*Rich. III*, I/2, sa.)

half 1. İki ortaktan biri: *I'll not be your half* (*L. Lab. Lost*, V/2, 249; *Tam. Shrew*, V/2, 78); 2. Eş, karı *Unfold to me, yourself, your half* (*Jul. Caes.*, II/1, 274).

half-blooded Sadece bir ebeveynden soylu: *Half-blooded fellow* (*Lear*, V/3, 80).

half-can O dönemde moda haline gelen büyük içki bardağı: *and wild Half-can that stabb'd the pots* (*M. Meas.*, IV/3, 17).

half-cap Baştan savma selam: *certain half-caps and cold-moving nods* (*Timon*, II/2, 212).

half-checked, half-cheeked [*Half-check'd bit*] Yuların kontrolünü zayıflatan gevşek takılmış gem (*Tam. Shrew*, III/2, 57).

half-cheek Profil: *Saint George's half-cheek in a brooch* (*L. Lab. Lost*, V/2, 616).

half-face İnce, zayıf yüz: *he hath a half-face like my father!* (*John*, I/1, 92).

half-faced 1. Yüzünün sadece yarısı görünen: *our half-fac'd sun* (*Hen. VI–2*, IV/1, 98); **2.** İki ve dört penilik paraların arkasına basılan profil kabartma: *A half-fac'd groat* (*John*, I/1, 94); **3.** Bitkin görünen, solgun yüzlü: *this same half-fac'd fellow* (*Hen. IV–2*, III/2, 264; **4.** [dolayısıyla] mükemmel olmayan: *this half-fac'd fellowship* (*Hen. IV–1*, I/3, 208).

half-kirtle bkz. *kirtle.*

half part Yarısı: *He is the half part of a blessed man* (*John*, II/1, 437; *Per.*, IV/1, 94).

halfpenny 1. [Çoğul] Küçük parçalar: *she tore the letter into a thousand halfpence* (*Much Ado*, II/3, 140); **2.** An, dakika: *thou halfpenny purse of wit* (*L. Lab. Lost*, V/1, 74).

half-sights Bakarkör

half-supped Yarı yarıya tatmin eden: *My half-supp'd sword* (*Troil. & Cres.*, V/8, 19).

half-sword [*At half-sword*] Kılıçlarla yakından ilgilenen: *at half-sword with a dozen* (*Hen. IV–1*, II/4, 164).

half-worker İşin yarısını yapan [dolayısıyla] iştirakçi, ortak: *Is there no way for men to be, but women Must be half-workers* (*Cym.*, II/5, 2).

half-world Yarıküre: *o'er the one half-world Nature seems dead* (*Mac.*, II/1, 49).

halidom Kutsal emanet, [zayıf bir yemin olan *by my halidom*]: *Now, by my halidom, what manner of man are you* [f. 1 *holydame*] (*Hen. VIII*, V/1, 116); [f. 1 *halldome*] (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 135); [f. 1 *hollidam*] (*Tam. Shrew*, V/2, 99). [kayn. Kutsal emanet üzerine edilen yeminin ilk biçimi, "*as help me God and halidom*"du; sonradan bu değişerek "*by my halidome*" durumunu almıştır. *Holydame* biçimi ise, Meryem Ana'ya atfen söylenen "*by our Lady*" yemininden türetilmiştir].

hall 1. Baronluk ya da şövalyelik ikametgâhı: *Kate of Kate-Hall* (*Tam. Shrew*, II/1, 188); **2.** [*The hall*] Adalet Sarayı: *The Hall of Westminster* (*Hen. VIII*, II/1, 2); **3.** [*A hall!*] Yol açın! [yeterli yer açmak için çağrı]: *A hall, a hall! give room!* (*Rom. & Jul.*, I/5, 26).

hallan(d) -shaker [argo] Avare, serseri, derbeder [16. yy. ile 20. yy. arası; *hallan*, kulübenin bölme duvarı anlamındadır. Partridge, 419/1]

hallo, halloo, hallow, to Bağırmak, seslenmek: *he hallow'd but even now* (*Win. Tale*, III/3, 77; *Two Nob. K.*, II/1, 102); *Hallow your name to the reverberate hills* (*Tw. Night*, I/5, 272).

halloo bkz. *'loo.*

hallowing Bağırma, bağırış çağırış: *What hallowing and what stir is this* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 13; *Hen. IV–2*, I/2, 190).

hallowmas Ermişler günü olan 1 Kasım: *like a beggar at hallowmas* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 26; *M. Meas.*, II/1, 124; *Rich. II*, V/1, 80).

halt Topal, aksak, sakat kimse: *A cripple soon can find a halt* (*Pass. Pilg.*, XVIII/10).

halting 1. Kararsız, müteredditi: *Not trusting to this halting legate* (*John*, V/2, 174); **2.** Topallayarak yürüyen: [mec.] *Young and unwappered, not halting under crimes* (*Two Nob. K.*, V4, 10).

hammer, to 1. Tasarlamak, planlamak: *wilt thou still be hammering treachery* (*Hen. VI–2*, I/2, 47); **2.** [*hammer of/upon*] Önceden ciddi bir biçimde düşünmek: *Who but to-day hammered of this design* (*Win. Tale*, II/2, 47; *Two Gent. Ver.*, I/3,

18); 3. [Bir fikri] Israrla zihninde tutmak: *Blood and revenge are hammering in my mind* (*Titus*, II/3, 39).

hammer-headed [argo] Budala [16. yy. ortasından itibaren. Nashe. *Hammer-shaped*; aynı tarihten itibaren. Partridge, 420/1].

hamper, to [Kımıldanamayacak biçimde] Bir şeyle bağlamak [örn. kundak, ip, zincir vb.]: *She'll hamper thee, and dandle thee like a baby* (*Hen. VI–2*, I/3, 145).

hamstring Bacak kasları

hand[1] [Fiil içeren tümcelerle kullanımı da içeren ibareler] 1. [*Bear in hand*] Sahte umutlarla bir kimseyi kandırmak ya da kehanette bulunmak: *How you were borne in hand* (*Mac.*, III/1, 80; *M. Meas.*, I/4, 52; *Ham.*, II/2, 67); 2. (*Give hands*] Alkışlamak: *Give me your hands if we be friends* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 437); 3. [*Had ... by the hand*] Sağlama alınmış: *had his assistance by the hand* (*Hen. IV–2*, I/3, 21); 4. [*Have ... in hand*] İlişkili olmak: *you have fools in hand* (*Tw. Night*, I/3, 65); 5. [*Holds hands with*] ... eşitidir, aynı seviyededir: *holds hand with any princess* (*John*, II/1, 494); 6. [*Lay hand on heart*] Düşünmek: *lay hand on heart, advise* (*Rom. & Jul.*, III/5, 190); 7. [*Make a fine hand, fair hands*] Başarmak: *have made a fine hand* (*Hen. VIII*, V/3, 70; *Cor.*, IV/6 117); 8. [*Will to hand*] Bir şeyin yapılmasını zorunlu kılmak: *Strange things ... that will to hand* (*Mac.* III/4, 138).

hand[2] 1. [*At hand*] Başlangıçta: *like horses not at hand* (*Jul. Caes.*, IV/2, 23); [*By hand*] El ile: *a lion fostered up at hand* (*John*, V/2, 75); 2. [*At, in any hand, of all hands*] Herhalde, nasıl olursa olsun, behemehal: *of all hands must we be forsworn* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 215; *Tam. Shrew*, I/2, 146; *All's Well*, III/6, 43); 3. [*Brief in hand*] İlk elde yapılacaklar: *A thousand businesses are brief in hand* (*John*, IV/3, 158); 4. [*By the hand*] Birinin yanında olma: *Till we had his assistance by the hand* (*Hen. IV–2*, I/3, 21); 5. [*By my, this hand*] Kendi ellerimle: *by this hand, I will supplant some of your teeth* (*Tem.*, III/2, 49; *As You Like*, III/2, 394; *All's Well*, III/6, 72); 6. [*For my hand*] Elimle (*Tam. Shrew*, I/1, 189); 7. [*For, in one's hand*] Biri tarafından götürülmek ya da taşınmak: *and in her hand The grandchild* (*Cor.*, V/3, 23; *John*, II/1, 236; *Rich. III*, IV/1, 2); 8. [*In hand with*] Meşgul olma, uğraşma: *In hand with all things* (*Ven. & Adon.*, 912); 9. [*Of one's hands*] Birinin eylemleri ya da savaştaki yiğitliği yönünden: *thou art no tall fellow of thy hands* (*Win. Tale*, V/2, 166; *Mer. Wives Win.*, I/4, 26); 10. [*On the upper hand*] Onur adına: *let my griefs frown on the upper hand* (*Rich. III*, IV/4, 37); 11. [*Out of hand*] Hemen: *gather we our forces out of hand* [*Hen. VI–1*, III/2, 102; *Hen. VI–3*, IV/7, 63; *Titus*, V/2, 77; Son vermiş olma, bitirmiş olma: *were these inward wars once out of hand* (*Hen. IV–2*, III/1, 107); 12. [*Unto thy hand*] Senin için hazır: *Is done unto thy hand* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 29).

hand, to 1. Kullanmak: *hand a rope* (*Tem.*, I/1, 23); 2. Ele almak, uğraşmak: *Let him that makes but trifles of his eyes First hand me* (*Win. Tale*, II/3, 64; Win. Tale, IV/4, 348).

hand be in, s. o. 's Yetenekleri (becerileri) doruğunda

hand-fast 1. Bir şeye sımsıkı tutmuş olma, bırakmama: *If that shepherd be not in hand-fast, let him fly* (*Win. Tale*, IV/4, 768); 2. Evlilik akti: *to hold The hand-fast to her lord* (*Cym.*, I/5, 78).

hand-in-hand Tamamen birbirine uygun: *a kind of hand-in-hand comparison* (*Cym.*, I/4, 70).

handkercher Mendil: *This handkercher was stain'd* (*As You Like*, IV/3, 97; *Hen. V*, III/2, 48; *John*, IV/1, 42).

hand of it, to make a Bir şeyi paraya çevirmek, kâr sağlamak [halk deyimi; 17. yy. başından itibaren; 16. yy. standart İngilizce: *make a hand*. Partridge, 421/1].

hand over head [halk deyimi] Düşünmeden, yöntemsiz, telaşlı bir biçimde [takr. 1440'tan itibaren. Partridge, 421/1].

hands, to help Alkışlamak

handsaw Tek elle kullanılabilen testere: *my sword hack'd like a handsaw* (*Hen. IV–1*, II/4, 168). [*Ham.*, II/2, 379'da, "*I know a hawk from a handsaw*" tümcesindeki sözcüğü kimi yorumcular, "balıkçıl kuşu" anlamına gelen *heronshaw* ya da *hernshaw* olarak okumuşlardır. bkz. *hawk*.]

handsome[1] [sıf.] Temiz, düzenli, uygun: *and everything handsome about him* (*Much Ado*, IV/2, 85; *Ham.*, II/2, 445).

handsome[2] [zarf] Yakışan, uygun bir biçimde: *that ever I dress myself handsome* (*Hen. IV–2*, II/4, 279).

handsomely 1. Zarif, zevkli bir biçimde: *trim it handsomely* (*Tem.*, V/1, 294; *Win. Tale*, IV/3, 779); 2. Rahat, münasip bir biçimde: *if we miss to meet him handsomely* (*Titus*, II/3, 268).

handsomeness Görgü, terbiye, doğru davranış, kibar tavır: *I will beat thee into handsomeness* (*Troil. & Cres.*, II/1, 15).

handy-dandy İstediğini seç, hangisinde: *and handy-dandy, which is the justice, which is the thief?* (*Lear*, IV/6, 153). [Bu ibare bir çocuk oyunundan alınmadır: Çocuklardan biri avucunun içine sakladığı şeyi arkadaşının bulması için iki avucunu yumruk şeklinde kapatıp uzatarak "hangisinde" diye sorar].

hang, to 1. [*Hang off*] Bırakıp gitmek: *Hang off, thou cat, thou burr* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 260); 2. [*Hang up*] Darağacına asmak, asıp öldürmek: *love's Tyburn, that hangs up simplicity* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 52).

hang a weapon Sözlük anlamı dışında açık saçık bir anlamı vardır; argoda *weapon* penis anlamına gelir: *Do you think I'm to learn how to hang a weapon?* (*Cardenio*, IV/1, 1454).

hanger Kını tutan kayış: *as girdle, hangers, and so* (*Ham.*, V/2, 150).

hanging Kederli, hüzün verici: *a hanging look* (*M. Meas.*, IV/2, 33).

hangings Ağaçtaki meyveler (*Cym.*, III/3, 63).

hangman 1. Cellat: *as they had seen me with these hangman's hands* (*Mac.*, II/2, 25); 2. [mec.] Eros: Yüreğin celladı: *The little hangman dare not shoot* (*Much Ado*, III/2, 11).

hanktelo [hangtelow] [argo] Avanak [16. yy. ortasından 19. yy. başına kadar. Nashe bu sözcüğü *hanktelow* olarak kullanmıştır. Partridge, 424/1].

hap 1. Talih: *and my dear hap to tell* (*Rom. & Jul.*, II/2, 189; *Com. Err.*, I/1, 38; *Ant. & Cleo.*, II/3, 33); 2. [*by haps*] raslantısal, tesadüfi: *then loving goes by haps* (*Much Ado*, III/1, 105).

hap-harlot Ucuz yer halısı. [takr. 1550-1760; daha sonra lehçe olarak kalmıştır. Partridge, 424/2].

haply 1. Kazara; 2. Şayet; 3. Belki: *such disguise as haply shall become The form of my intent* (*Tw. Night*, I/2, 54; *Hen. V*, IV/7, 73; *Sonn.*, CI, 5).

happily Belki, raslantısal olarak: *And happily we might be interrupted* (*Tam. Shrew*, IV/4, 54; *M. Meas.*, IV/2, 95; *Tw. Night*, IV/2, 52; *Two Nob. K.*, I/3, 73).

happiness 1. Uygunluk, münasip olma: *a happiness that often madness hits on* (*Ham.*, II/2, 209; *Much Ado*, II/3, 183); 2. İyi talih, iyi şans: *And happiness prefer me to a place Where I may dwell in sight of her?* (*Two Nob. K.*, II/2, 82).

happy 1. [*In happy time*] Uygun, doğru zamanda (*Jul. Caes.*, II/2, 60; *All's Well*, V/1, 6; *Much Ado*, IV/1, 283); 2. Yeri gelmişken: *a sudden day of joy ... Madam, in happy time, what day is that?* (*Rom. & Jul.*, III/5, 11); 3. Elverişli, becerikli: *My youthful travel therein made me happy* (*Two Gent. Ver.*, IV/1, 34; *Cym.*, III/4, 174); 4. Uygun, münasip, isabetli: *this happy strategem* (*Hen. VI–1*, III/2, 18; *Timon*, I/1, 16; *Hen. IV–1*, V/4, 158).

happy, to Mutlu kılmak: *usury Which happies those that pay* (*Sonn.*, VI, 6).

harbinger Yolculuğa çıkacak saray mensuplarına kalacak uygun yer bulmak için önceden giden saray memuru: *I'll be myself the harbinger* (*Mac.*, I/4, 45).

harbour Barınacak yer: *denied fair harbour in my house* (*L. Lab. Lost*, II/1, 74; *M. Meas.*, I/3, 4; *Timon*, V/4, 53).

harbour, to 1. Yerleşmek; 2. Geçici olarak bir evde oturmak: *she harbour you as her kinsman* (*Tw. Night*, II/3, 96; *Com. Err.*, I/1, 136; *John*, II/1, 262); [geçişsiz eylem] *My thoughts do harbour with my Silvia nightly* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 140; *Rich. II*, I/1, 195; *Hen. VI–3*, IV/7, 79).

hard[1] [sıf.] 1. Zorluklara alışkın, katılaşmış; 2. İnatçı: *we in our viciousness grow hard* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 111; *Mac.*, III/4, 142; *Timon*, IV/3, 269); 3. Kulakları tırmalayan [ses]: *a hard rhyme* (*Much Ado*, V/2, 38); 4. [*Too hard for*] Çok fazla, yapılabilecekten, kaldırılabilecekten fazla: *you are too hard for me* (*L. Lab. Lost*, II/1, 258); 5. [*Hard consent*] Zor alınan izin: *I seal'd my hard consent* (*Ham.*, I/2, 60).

hard[2] [zarf] 1. Huzursuz adımlarla: *trots hard* (*As You Like*, III/2, 313); 2. Zorlukla: *I did full hard forbear him* (*Oth.*, I/2, 10; *Hen. VI–3*, V/1, 70); 3. [*hard-a-keeping*] Tutması zor: *sworn too hard-a keeping oath* (*L. Lab. Lost*, I/1, 65); 4. [*hard-rul'd*] Yönetmesi zor: *Our hard-rul'd King* (*Hen. VIII*, II/2, 101); 5. [*hard-believing*] Zor inanılan: *O hard-believing love* (*Ven. & Adon.*, 985); 6. Yakından: *it followed hard upon* (*Ham.*, I/2, 179; *Oth.*, II/1, 261; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 39); 7. [*Go hard* (*with*)] [Biriyle] Başarılı değil, [ilişkisi] uygun değil, yaralayıcı [olma]: *It shall go hard if Cambio go without her* (*Tam. Shrew*, IV/4, 108; *Mer. Ven.*, III/2, 290; *Two Gent. Ver.*, IV/4, 2); 8. [*Go hard*] Hiç kuşkusuz, muhakkak: *It shall go hard but I'll prove it by another* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 85; *Ham.*, II/4, 207; *Mer. Ven.*, III/1, 72).

hard-favoured Çirkin: *Disguise fair nature with hard-favour'd rage* (*Hen. V*, III/1, 8; *As You Like*, III/3, 29; *Ven. & Adon.*, 133).

hardiment Cesaret, kahramanlık: *changing hardiment with great Glendower* (*Hen. IV–1*, I/3, 101; *Cym.*, V/4, 75; *Troil. & Cres.*, IV/5, 28).

hardiness Cesaret, yiğitlik: *the name of hardiness* (*Hen. V*, I/2, 220; *Cym.*, III/6, 22).

hard language Sert ve kaba konuşma

hardly 1. Şiddetle, sertçe: *Hardly conceive of me* (*Hen. VIII*, I/2, 105; *Cym.*, III/3, 8; *Rich. III*, II/1, 58); 2. Güçlükle, zorlukla: *I was hardly mov'd* (*Cor.*, V/2, 72; *Two Gent. Ver.*, I/1, 133; *Mac.*, V/3, 62).

hard meat Basit, yetersiz besin: *He was kept down with hard meat and ill lodging* (*Two Nob. K.*, V/2, 95).

hardness 1. Zorluk, güçlük: *O, hardness to dissemble!* (*Oth.*, III/4, 34; *Cym.*, V/5, 431); 2. Cefa, meşakkat: *hardness ever Of hardiness is mother* (*Cym.*, III/6, 21; *Oth.*, I/3, 233).

hardock Dulavratotu: *With hardocks, hemlock, nettles* (*Lear*, IV/4, 4).

hardy; Atılgan, gözü pek, cesaretli: *a good and hardy soldier* (*Mac.*, I/2, 4; *Tw. Night*, II/2, 10; *Hen. VI–3*, I/4, 14).

hare Fahişe: *No hare, sir, unless a hare, sir, in a lenten pie* (*Rom. & Jul.*, II/4, 132).

hare and hunt with the hounds, to hold with the İkili oynamak [halk deyimi; 15. yy.dan 20. yy. başına kadar; 16 yy.da özdeyiş haline gelmiştir; sonra 18. yydan 20. yy.a kadar standart İngilizce. Partridge, 426/2].

hare-bell Yabani sümbül: *The azur'd hare-bell* (*Cym.*, IV/2, 222).

hare-finder [Tavşan avında] Görevi, tavşanın yerini saptamak olan kişi: *Cupid is a good hare-finder* (*Much Ado*, I/1, 184).

hare in a hen's nest, to seek a [halk deyimi] Olmayacak bir şey yapmaya çalışmak [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Partridge, 426/2].

hark [Avcılık terimi] Avın peşinden gitmeleri için köpeklere verilen emir: *there, Tyrant, there! hark, hark!* (*Tem.*, IV/1, 257).

harlock bkz. *hardock.*

harlot [Fuhşa ilişkin] Kadın ya da erkek iffetsiz kişi: *she with harlots feasted* (*Com. Err.*, V/1, 205; *Rom. & Jul.* II/4, 42; *Cor.*, III/2, 112); [sıfat olarak] *harlot king* (*Win. Tale*, II/3, 4; *Com. Err.*, II/2, 136).

harlotry 1. Saraylı fahişe: *she sups tonight with a harlotry* [q. 1 *harlot*] (*Oth.*, IV/2,

233); 2. [Aşağılayıcı sözcük] Ahmak karı, zevzek haspa: *a peevish self-will'd harlotry* (*Hen. IV–1*, III/1, 196; *Rom. & Jul.*, IV/2, 14); [sıfat olarak] değersiz, bayağı: *these harlotry players* (*Hen. IV–1*, II/4, 395).

harmans 16. yy.da suçlunun ayaklarının geçirilerek teşhir edildiği tahta kanepe [takr. 1560-1820. Partridge, 427/1].

harmony Müzik, kulağa hoş gelen melodi: *what harmony is this?* (*Tem.*, III/3, 18; *Ham.*, III/2, 362).

harness 1. Bedene giyilen zırh: *with harness on our back* (*Mac.*, V/5, 51; *Timon*, I/2, 52; *Troil. & Cres.*, V/3, 31); 2. [*men in harness, men-at-arms*] Zırh giymiş savaşçılar: *He doth fill fields with harness in the realm* (*Hen. IV–1*, III/2, 101).

harnessed Zırh kuşanmış: *This harness'd masque* (*John*, V/2, 132; *Troil. & Cres.*, I/2, 8).

harp, to Tahmin etmek: *thou hast harp'd my fear* (*Mac.*, IV/1, 74).

harpy İlahi intikamın hizmetkârı addedilen kadın başlı ve gövdeli, kuş kanatları ve pençeleri olan, yırtıcı efsanevi canavar: *Bravely the figure of this harpy hast thou Perform'd* (*Tem.*, III/3, 83; *Much Ado*, II/1, 271; *Per.*, IV/3, 46).

harrow, to [Duyguları] Yaralamak, incitmek: *it harrows me with fear* (*Ham.*, I/1, 44 ve I/5, 16; *Cor.*, V/3, 34).

harry: [*Harry ten shillings*] VIII. Henry döneminde çıkarılmış para: *and here's four Harry ten shillings* (*Hen. IV–2*, III/2, 221).

harsh 1. Anlaşılamayacak kadar katı ve zor: *The cygnet's down is harsh* (*Troil. & Cres.*, I/1, 58); 2. Hoş olmayan biçimde şiddetli ve sert: *And sweet revenge grows harsh* (*Oth.*, V/2, 116); 3. İğrenç, tiksindirici: *Harsh, featureless, and rude* (*Sonn.*, XI, 10).

harvest Hasat dönemi: [mec.] *youth is come to harvest* (*Tw. Night*, III/1, 132; *Much Ado*, I/3, 25; *Cym.*, I/1, 46).

harvest-home [mec.] Kâr fırsatı: *and there's my harvest-home* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 275).

haste [*Take haste, put it to the haste*] Acele etme (*Timon*, V/1, 210; *Ant. & Cleo.*, V/2, 196).

haste-post-haste Büyük bir seferle ya da hızla: *In haste-poste-haste are come to join with you* [f. 1 *haste, post-haste*] (*Hen. VI–3*, II/1, 139).

hasty 1. Çok hızlı: *as hasty powder fir'd* (*Rom. & Jul.*, V/1, 64; *Jul. Caes.*, IV/3, 112; *Ham.*, II/2, 4); 2. Aceleci: *Are you so hasty now?* (*Much Ado*, V/1, 49; *Hen. IV–2*, IV/5, 60; *Rich. III*, IV/4, 163).

hasty-witted Aceleci, telaşlı: *An hasty-witted body Would say your head and butt were head and horn* (*Tam. Shrew*, V/2, 40).

hat [*Have my hat*] Terbiye ve kibarlık gereği şapkayı çıkarmak (*Cor.*, II/3, 99).

hatch 1. Yarım kapı, bahçe kapısı, üst tarafı olmayan herhangi bir kapı: *or sit down at the hatch* (*Com. Err.*, III/1, 33); 2. [*In at the window, or else o'er the hatch*] Nasılsa, nasıl olsa (*John*, I/1, 171); 3. [*take, leap the hatch*] Kapının üstünden atlama: *and make you take the hatch* (*John*, V/2, 138; *Lear*, III/6, 73); 4. [Çoğul] Gemilerde ambar kapakları: *The mariners all under hatches stowed* (*Tem.*, I/2, 230; *Mer. Wives Win.*, II/1, 92; *Rich. III*, I/4, 13).

hatched[1] Sürgüyle kapalı, sürgülü: *to keep our door hatch'd* (*Per.*, IV/2, 33).

hatched[2] 1. [*Hatched in silver*] Küçük gümüş çizgilerle süslenmiş; 2. [mec. saça ilişkin]: saçında beyaz çizgiler: *venerable Nestor, hatch'd in silver* (*Troil. & Cres.*, I/3, 65).

hatchment Soyluların ya da ölmüş bir soylunun armasını gösteren kare ya da baklava biçiminde mezar kitabesi: *nor hatchment o'er his bones* (*Ham.*, IV/5, 215).

hatches, under (the) [halk ağzı] Başı ciddi biçimde dertte [16. yy. ortasından itibaren. Partridge, 429/1].

hate Nefretin nedeni: *that was now your hate* (*Cor.*, I/1, 183; *John*, III/4, 28).

hatefully Kötü bir biçimde: *But hatefully at random dost thou hit* (*Ven. & Adon.*, 940).

haud credo [Lat.] İnanmıyorum: *I said the deer was not a haud credo* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 20).

haught Mağrur, küstah: *thou haught insulting man* (*Rich. III*, II/3, 28; *Hen. VI–2*, I/3, 68).

haughty Ateşli, atılgan, asil ruhlu: *this haughty great attempt* (*Hen. VI–1*, II/5, 79; *Rich. III* IV/2, 37; *Hen. IV–1*, V/2, 40).

haul, to Sürüklemek: *Hauled thither By most mechanical and dirty hand* (*Hen. IV–2*, V/5, 35).

haunch [mec.] Ölüm: *the haunch of winter* (*Hen. IV–2*, IV/4, 92).

haunt 1. Halkın başvuracağı yer: *our life, exempt from public haunt* (*As You Like*, II/1, 15; *Ant. & Cleo.*, IV/14, 54); **2.** [*out of haunt*] münzevi: *kept ... out of haunt This mad young man* (*Ham.*, IV/1, 18).

haunt, to 1. Refakat etmek; **2.** Israrla izlemek: *do not haunt me thus* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 85; *Com. Err.*, III/2, 82; *Troil. & Cres.*, IV/1, 11); **3.** [Bir yerde] Sürekli kalmak: *to haunt about my doors* (*Oth.*, I/1, 96; *Mac.*, I/6, 9; *L. Compl.*, 130).

hautboy İnce ses perdesi olan obua: *The case of a treble hautboy was a mansion for him* [f. 1 *hoe-boy*] (*Hen. IV–2*, III/2, 326).

have, to 1. Bilmek: *I have poor pennyworth in English* (*Mer. Ven.*, I/2, 71; *Two Gent. Ver.*, IV/1, 33); **2.** Anlamak, algılamak: *You have me, have you not?* (*Ham.*, II/1, 65; *Two Nob. K.*, V/2, 33); **3.** [*Will* ile] İleri sürmek, iddia etmek: *As he will have me* (*Hen. VI–1*, III/1, 30); **4.** [Emir kipinin deyimsel kul.]; **5.** [*have after*] İzleyeceğim (*Ham.*, II/4, 89); **6.** [*have at it*] Başlayacağım, girişimde bulunacağım (*Win. Tale*, IV/4, 296; *Cym.*, V/5, 315); **7.** [*have at thee, you*] Karşına çıkacağım, sana saldıracağım: *have at thee with a downright blow* (*Hen. VI–2*, II/3, 89; *Rom. & Jul.*, IV/5, 123); Sana hitap edeceğim: *Have at you then, affection's men, at-arms, have through* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 286); **8.** İçinden geçip ötene çıkacağım: *have through the very middest of you!* (*Hen. VI–2*, IV/8, 61); **9.** [*have to it*] İşe girişeceğim, başlıyacağım: *then have I to't afresh* (*Tam. Shrew*, I/1, 139); **10.** [Aynı şekilde] *Have to my window* (*Tam. Shrew* IV/5, 78); **11.** [*have to thee*] Sağlığına!: *Ha'to thee, lad!* (*Tam. Shrew*, V/2, 37); **12.** [*have with thee, you*] Seninle geleceğim (*Mer. Wives Win.*, II/1, 156; *Oth.*, I/2, 53); **13.** [*It* ile deyimsel kull.] [*have it*] Zafer seninle olsun (*Tam. Shrew*); Öldürücü darbe: *I have it, and soundly too* (*Rom. & Jul.*, III/1, 107); **14.** [*let me have it*] Söyle bana (*Win. Tale*, I/2, 101; *Hen. VIII*, II/1, 145).

have(-)at(-)him Vuruş, darbe: *I'll venture one have at him* (*Hen. VIII*, II/2, 84). [f. 1 *I'll venture one; have at him*; ff.2-4 *one heave at him.* bkz. *to have*: anlam 3 *have at*].

haver Mal sahibi: *dignifies the haver* (*Cor.*, II/2, 85).

having 1. Mal mülk, zenginlik: *The gentleman is of no having* (*Mer. Wives Win.*, III/2, 72; *As You Like*, II/3, 62; *Win. Tale*, IV/4, 719); [çoğul] *par'd my present havings* (*Hen. VIII*, III/2, 159); **2.** Ödenek: *scant our former having* (*Oth.*, IV/3, 91); **3.** [mec.] gelir sağlama, iş başarma: (*Oth.*, IV/3, 91); *Whose rarist havings made the blossoms date* (*L. Compl.*, 235; *Troil. & Cres.*, III/3, 97).

haviour Davranış, tavır: *With the same haviour* (*Tw. Night*, III/4, 206; *Rich. II*, I/3, 77; *Mer. Wives Win.*, I/3, 78).

havoc [*Cry havoc*] Yağmalayın [emri]: *Havoc! and let slip the dogs of war* (*Jul. Caes.*, III/1, 273; *John*, II/1, 357; *Cor.*, III/1, 273).

hawk [Kuzey ağzı] Tarımda kullanılan kazma: *I know a hawk from a handsaw* (*Ham.*, II/2, 379). [Birçok yorumcu buradaki *hawk* sözcüğünün "avlanacak kuş" anlamına geldiğini belirtmişlerdir. bkz. *Handsaw*].

hawk, to [Atmacanın yaptığı gibi] Yandan saldırma: *A falcon ... Was by a mousing owl hawk'd at* (*Mac.*, II/4, 13).

hawk at, to Kovalamak, peşini bırakmamak.

hawker [halk ağzı] Seyyar satıcı [16. yy.dan itibaren. bkz. Partridge, 431/2].

hawking Keskin: *his hawking eye* (*All's Well*, I/1, 94).

hay[1] Eskrimde bitirici hamle: *the punto reverso, the hay!* (*Rom. & Jul.*, II/4, 26).

hay[2] Dönerek oynanan bir köylü dansı: *let them dance the hay* (*L. Lab. Lost*, V/1, 124).

hazard 1. Zor bir zar oyunu; 2. [dolayısıyla anlamı] büyük tehlikelere açık: *That comes to hazard for my worthless self* (*Mer. Ven.*, II/9, 18; *Hen. V*, III/7, 85); 3. Şans, baht işi: *I have set my life upon a cast, And I will stand the hazard of the die* (*Rich. III*, V/4, 10; *Ant. & Cleo.*, III/7, 47; *Mer. Ven.*, II/1, 45); 4. [dolayısıyla] tehlike, risk: *Thorough the hazards of this untrod state* (*Jul. Caes.*, III/1, 136; *Ham.*, III/3, 6; *All's Well*, III/3, 6); 5. [*on* [*the*] *hazard*] hayatı söz konusu: *Sets all on hazard* (*Troil. & Cres.*, Prol, 22; *Jul. Caes.*, V/1, 68; *Hen. IV–1*, IV/1, 48); 6. [*in hazard*] tehlikede: *I will lay myself in hazard* (*Mer. Ven.*, IV/2, 156); 7. [*put in hazard*] riske girmek: *This mutiny were better put in hazard* (*Cor.*, II/3, 256); 8. Riske girilen ya da gözden çıkarılan şey: *Or bring your latter hazard back again* (*Mer. Ven.*, I/1, 151); 9. Teniste puan getiren vuruş: *Shall strike his father's crown into the hazard* (*Hen. V*, I/2, 263).

hazard, to Riske girmek: *hazarded to thy grace* [örn. kaderi hoşgörüne bağlı] (*Ant. & Cleo.*, III/12, 19).

he [He ... he] Birbiriyle, birbirine: *Why he cannot abide a gaping pig; Why he, A harmless necessary cat; Why he, a woolen bagpipe* (*Mer. Ven.*, IV/1, 54); *he as he the one as well as the other* (*Sonn.*, XXIX, 6; *Troil. & Cres.*, IV/1, 67).

head 1. Kulaklar: loud music is too harsh for ladies heads (*Per.*, II/3, 97; *L. Lab., Lost*, IV/3, 333; *Troil. & Cres.*, IV/5, 5); 2. Ağız: *Our viands ... which I heav'd to head* (*Cym.*, V/5, 157); 3. Yüz: *to th' head of Angelo Accuse him home and home* (*M. Meas.*, IV/3, 142; *Much Ado*, V/1, 62; *Mid. N. Dr.*, I/1, 106); 4. Geyik boynuzu: *Turn on the bloody hounds with heads of steel* (*Hen. VI–1*, IV/2, 51); 5. [*of the first head*] boynuzları yeni çıkan geyik (*L. Lab. Lost*, IV/2, 10); 6. Bir ırmağın kaynağı: *your salt tears' head* (*All's Well*, I/3, 172; *Ham.*, I/1, 106; *Rich. II*, I/1, 97); 7. Karanın denize çıkıntısı, burun: *from the head of Actium* (*Ant. & Cleo.*, III/), 51); 8. Kategori, konu; 9. Sorun: *set quarrelling Upon the head of valour* (*Timon*, III/5, 28); 10. Toplanan ya da ayaklanan bir grup insan, silahlı güçler: *this gallant head of war* (*John*, V/2, 113; *Hen. IV–1*, I/3, 284; *Ham.*, IV/5, 102); 11. [*make a head*] asker toplayıp takım ya da bölük kurmak (*Hen. VI–3*, II/1, 141; *Jul. Caes.*, IV/1, 42; *Cym.*, IV/2, 139); 12. [*Head and front*] Yükseklik ve genişlik: *the very head and front of my offending* (*Oth.*, I/3, 80).

head, to Kafa uçurmak: *If you head and hang all that offend* (*M. Meas.*, II/1, 238).

head (beard) for washing, to give one's [deyim] Karşı koymadan teslim olmak [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. Butler, *Hudibras* adlı yapıtında şöyle yazar: "*For my part it shall ne'er be said, I for the washing gave my head*". Partridge, 433/1]

head-borough Mahalle papazı: *I must go and fetch the Head-borough* (*Tam. Shrew, ind.* /1, 12).

headed Baş vermiş [kötülükler]: *all the emboss'd sores and headed evils* (*As You Like*, II/7, 67).

headland Sınır ve geçiş olarak kullanılmak üzere, iki tarlayı birbirinden ayıran sürülmemiş arazi: *shall we sow the headland with wheat* [F!; q. 1 *hade land*] (*Hen. IV–2*, V/1, 14).

headly Asal, esas, baş, büyük, çok önemli: *headly murder* (*Hen. V*, III/3, 12).

headpiece 1. Miğfer: *never wear such heavy headpieces* (*Hen. V*, III/7, 138; *Lear*, III/2, 26); 2. Kafa, beyin: *headpiece extraordinary* (*Win. Tale*, I/2, 227).

heady Düşüncesiz, fevri, acul, şiddetli: *my more headier will* (*Lear*, II/4, 110; *Hen.*

IV–1, II/32, 55); [ırmağa ilişkin] *With such a heady currance, scouring faults* (*Hen. V*, I/1, 34).

heady-rash Fevri bir biçimde aceleci: *Nor heady-rash, provok'd with raging ire* (*Com. Err.*, V/1, 216).

health 1. Mutluluk, refah; 2. Varsıllık: *Health to my sovereign* (*Hen. IV–2*, IV/4, 81; *Timon*, II/2, 197; *Ham.*, I/3, 21).

healthful Sağlıklı: *with this healthful hand* (*All's Well*, II/3, 48; *Hen. VIII*, I/1, 3; *Jul. Caes.*, II/1, 319).

heap 1. Asal yığın, halkın tümü: *because thine eye Presumes to reach, all the whole heap must die* (*Per.*, I/1, 33); 2. Büyük topluluk, gövde: *Among this princely heap; on heaps, upon a heap* (*Rich. III*, II/1, 54); 3. [*in a body*] hep birlikte: *let us on heaps go offer up our lives* (*Hen. V*, IV/5, 18; *Jul. Caes.*, I/3, 23; *Troil. & Cres.*, III/2, 28); 4. [*On heaps, on a heap*] Yıkıntılar altında mecalsiz kalmış yığın: *all her husbandry doth lie on heaps* (*Hen. V*, V/2, 39; *Titus*, II/3, 223; *Timon*, IV/3, 102).

heaping [*The heaping friendships*] Yığılan dostça ilişkiler ve hizmetler (*Win. Tale*, IV/2, 19).

hear, to 1. Birlikte ya da karşılıklı konuşmak: *We'll hear ourselves again* (*Mac.*, III/4, 31); 2. Dikkatle dinlemek: *he hears no music* (*Jul. Caes.*, I/2, 204); 3. Haberdar olmak: *hear these tears* (*Per.* I/4, 54; *Lucrece*, 263).

hear a bird sing, to Özel bir biçimde öğrenmek; "Kuş söyledi" [halk deyimi; 16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. Partridge, 434/2

hearing Rapor, haber: *'Tis a good hearing* (*Tam. Shrew*, V/2, 182; *Cym.*, III/1, 4).

hearken, to 1. Araştırmak: *Hearken after their offence* (*Much Ado*, V/1, 212; *L. Lab. Lost*, I/1, 217; *Rich. III*, I/1, 54); 2. Beklemek: *whom you hearken for?* (*Tam. Shrew*, I/2, 258 *Tam. Shrew*, IV/4, 53; *Hen. IV–1*, V/4, 52).

hearse Cenaze tezkeresi üzerindeki tabut: *Stand from the hearse* (*Jul. Caes.*, III/2, 165; *Rich. III*, I/2, 2; *Hen. IV–2*, IV/5, 113).

hearsed Tabuta konulmuş, gömülmüş: *Would she were hears'd* (*Mer. Ven.*, III/1, 89; *Ham.*, I/4, 47); [mec.] *Thy sea within a puddle's womb is hearsed* (*Lucrece*, 657).

heart 1. Huy, eğilim, temparaman: *a merry heart* (*Much Ado*, II/1, 313; *M. Meas.*, V/1, 384); 2. Duygu: *with so good heart* (*Mer. Ven.*, I/2, 128); 3. Övgü, takdir, acıma sözcüğü: *cheerly, my hearts!* *Tem.*, I/1, 6; *L. Lab. Lost*, V/1, 109; *Hen. V*, II/1, 118).

heart-blood Öz, cevher: *heart-blood of beauty* (*Troil. & Cres.*, III/1, 32).

heart-burn, to Yüreği sızlamak: *I never can see him but I am heart-burn'd an hour after* (*Much Ado*, II/1, 4; *Hen. IV–1*, III/3, 50).

heart-dear Sevgili: *my heart-dear Harry* [f. 1; q. 1 *hearts deere Harry*] (*Hen. IV–2*, II/3, 12).

hearted Yüreğe oturmuş saplantı: *I hate the Moor, My cause is hearted* (*Oth.* I/3, 266; Oth. III/3, 448).

heart, for his Onu kurtarmak için: *Cannot take two from twenty, for his heart* (*Cym.*, II/1, 55; *Mer. Ven.*, V/1, 165).

heart, in [Kadeh tokuşturmada] Bütün kalbimle: *My lord, in heart, and let the health go round* (*Timon*, I/2, 53).

heartless 1. Ruhsuz: *these heartless hinds* (*Rom. & Jul.*, I/1, 66; *Lucrece*, 471; Lucrece, 1392); 2. Kurak, kısır: *How sighs resound through heartless ground* (*Pass. Pilg.*, XVII/23).

heartlings Minik yürek: *'Ods heartlings* (*Mer. Wives Win.*, III/4, 57).

heart-offending Kalp kıran: *heart-offending groans* (*Hen. VI–2*, III/2, 60).

heart, out of Canı sıkkın, kederli, cesareti kırılmış: *I shall be out of heart shortly* (*Hen. IV–1*, III/3, 6; *L. Lab. Lost*, III/1, 44).

heart's ease Huzur, sükûn: *what infinite heart's ease Must kings neglect* (*Hen. V*, IV/1, 236).

heart-sore Yürek yakan acı, keder: *heart-sore sighs* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 30 ve II/4, 132).

heart-strings 1. Eski anatomi bilgisine göre, kalbi çalıştıran sinirler: *so false that he grieves my very heart-strings* (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 62; *Rich. III*, IV/4, 365; *Oth.*, III/3, 261); 2. [*from heart-strings*] gönülden, yürekten: *from heart-string I love the lovely bully* (*Hen. V*, IV/1, 47).

heart-struck Yüreği sıkılmış, yüreği acılı: *His heart-struck injuries* (*Lear*, III/1, 17).

heart-whole Yüreği boş, kalbi serbest: *I'll warrant him heart-whole* (*As You Like*, IV/1, 49).

heart, with all my [Kibar bir selamda ya da buna yanıt olarak söylenirdi] Yürekten: *God save you, worthy general! – With all my heart, sir* (*Timon*, III/6, 25; *Lear*, IV/6, 32).

hearty Yüce gönüllü: *my hearty friends!* (*Ant. & Cleo.*, IV/2, 38).

heat[1] Makul bir içmeyle bedenin geldiği ısı derecesi: *one draught above heat* (*Tw. Night*, I/5, 32).

heat[2] Zaman, akış: *The element itself till seven years' heat* (*Tw. Night*, I/1, 25). [*Tw. Night*, I/1, 25'teki "*The element itself, till seven years heat*" tümcesi bugüne kadar yedi sıcak, yani yedi yıl geçti anlamındadır].

heat, to Yarış etmek: *With spur we heat an acre* (*Win. Tale*, I/2, 96).

heated Kızıncaya kadar kışkırtılmış, öfkeli: *The iron of itself, though heat red-hot* (*John*, IV/1, 61; *Two Nob. K.*, IV/2, 82).

heath bkz. *long-heath*.

heave 1. Derin iç çekiş: *these sighs, these profound heaves* (*Ham.*, IV/1, 1); 2. Ani hamle: *I'll venture one heave at him* (*Hen. VIII*, II/2, 84). [bkz. *have (at) him*].

heave, to İnleyerek ses çıkarmak ya da söz söylemek: *heav'd forth such groans* (*Lear*, IV/3, 25).

heaven 1. [*Floor of heaven*] Gökyüzü: *Look how the floor of heaven is thick inlaid* (*Mer. Ven.* V/1, 58); 2. Birbirinden ayrı olan küreler [eskiden astronom ve kozmograflar dünyanın çevresindeki gezegenlerin uzaydaki yerlerini ikiye bölmüşlerdi]: *O for a Muse of fire, that would ascend The brightest heaven of invention* (*Hen. V*, prol. 2).

heaven-hued Gök mavisi: *heaven hu'd sapphire* (*L. Compl.*, 215).

heavenly 1. Kutsal, ilahi: *heavenly true* (*Oth.*, V/2, 135); 2. Güzel: *Narcissus was a sad boy, but a heavenly* (*Two Nob. K.*, IV/2, 32).

heavenly limiter Yüce kutsal hakem.

heavily Hüzünlü, acılı: *the tidings, Which I have heavily borne* (*Mac.*, IV/3, 182; *Rich. III*, I/4, 1; *Much Ado*, V/3, 18).

heaviness 1. Üzüntü, keder: *Against ill chances men are ever merry. But heaviness foreruns the good event* (*Hen. IV–2*, IV/2, 82; *Tem.*, V/1, 200; *Rom. & Jul.*, III/4, 11); 2. Uykulu olma: *with pleasing heaviness* (*Hen. IV–1*, III/1, 215; *Tem.*, I/2, 307).

heaving Derin inleme ya da iç çekiş: *At each his needless heavings* (*Win. Tale*, II/3, 35).

heavy 1. Ağırlıklı, önemli, ciddi: *Most just and heavy causes* (*Lear*, V/1, 27; *All's Well*, II/5, 45; *Hen. IV–1*, II/3, 63); 2. Gabi, budala: *O heavy ignorance!* (*Oth.*, II/1, 143; *Sonn.*, LXXVIII, 6); 3. Tembel, uyuşuk, ağır: *The heavy gait of night* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 368; *John*, IV/1, 47; *Ant. & Cleo.*, III/7, 36); 4. [Eylem ya da aracı olarak] Kötü, feci, tehlikeli: *O heavy deed!* (*Ham.*, IV/1, 12; *M. Meas.*, II/3, 28; *Win. Tale*, III/2, 208).

heavy cheers Kederli yüzler: *Balms and gums and heavy cheers* (*Two Nob. K.*, I/5, 4).

heavy-gaited Miskin, ağır: *heavy-gaited toads* (*Rich. II*, III/2, 15).

heavy-headed Uykulu, sarhoş, içkiyle aptallaşmış: *heavy-headed revel* (*Ham.*, I/4, 17).

hebenon, hebona Banotundan yapıldığı sanılan bir zehir: *juice of cursed hebenon* [f. 1 *hebenon*; qq. *hebona*] belirtilmiştir) (*Ham.*, I/5, 62). [Bu sözcüğün *henbane*, *ebon* (abanoz) ve Alm. *eibe* (porsuk ağacı ile ilişkili olduğu belirtilmiştir].

Hecate Üç yönelişli Tanrıça; üç ayrı biçimde görülebilen hayaletler dünyasının Tanrıçası: Cennet'te Cynthia, dünyada Diana ve cehennemde Proserpine: [Günlük yaşamda "cadı" anlamında kullanılıyordu]: *that railing Hecate* (*Hen. VI–1*, III/2, 64; *Mid. N. Dr.*, V/1, 373).

hectic [Hastalıkta] Sürekli ateş: *For like the hectic in my blood he rages* (*Ham.*, IV/3, 66).

Hector [Mitolojik karakterden hareketle] Gözü pek savaşçı: *bully Hector* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 11; *Mer. Wives Win.* II/3, 33).

hedge, to 1. [*Hedge out*] Mahrum etmek, dışında bırakmak: *this shall not hedge us out* (*Troil. & Cres.*, III/1, 60); 2. [*Hedge aside*] Düz yoldan başka yöne sapmak: *Or hedge aside from the direct* (*Troil. & Cres.*, III/3, 158); 3. Değiştirmek; 4. Karıştırmak; 5. Kurnazlık yapmak: *to shuffle, to hedge, and to lurch* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 25; *Hen. VIII*, III/2, 39).

hedge-born Doğuştan bayağı ve aşağılık olan: *like a hedge-born swain* (*Hen. VI–1*, IV/1, 43).

hedge-creeper [argo] Çit hırsızı [16. yy.dan 19. yy.a kadar. Partridge, 436/2].

hedge-hog Başkalarının duygularını hiçe sayan kimse: *Dost grant me, hedge-hog?* (*Rich. III*, I/2, 102).

hedge-pig Kirpi: *and once the hedge-pig whin'd* (*Mac.*, IV/1, 2).

hedge-priest Alt konumda olan, okuması yazması olmayan papaz: *the braggart, the hedge-priest* (*L. Lab. Lost*, V/2, 542).

heed Aldıran, bir şeye önem veren: *that eye shall be his heed* (*L. Lab. Lost*, I/1, 82).

heel 1. [*Lay by the heels*] Zincirlenme, suçlunun ayaklarının geçirilerek teşhir kanepesine oturtulması: *I'll lay ye all By th' heels* (*Hen. VIII*, V/3, 79); [aynı şekilde] *To punish you by the heels* (*Hen. IV–2*, I/2, 123); *his heels have deserv'd* (*All's Well*, IV/3, 103); 2. [*Out at heels*] Talihsiz ve sıkıntılı durumlarda: *A good man's fortune may grow out at heels* (*Lear*, II/2, 157; *Mer. Wives Win.*, I/3, 31).

heel, to Dans etmek: *heel the high lavolt* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 86; *Much Ado*, III/4, 47).

heels[1] [Horoz, tarla kuşu gibi hayvanlarda bulunan] Mahmuz

heels[2] [halk deyimi] [*Bless the world with one's heels*] Asılmak [takr. 1560-1650. bkz. Partridge, 437/1].

heels[3]: [*To turn, tip, topple, kick heels*] Ölmek [16. – 20. yy.lar. Nashe, *Pierce Penniless* ve *Lenten Stuff* adlı yapıtlarında. Partridge, 437/1].

heft 1. Kasılma; 2. Öğürme: *with violent hefts* (*Win. Tale*, II/1, 45).

heigh! [Ünlem] Teşvik bağırışı: *Heigh, my hearts!* (*Tem.*, I/1, 5; *Win. Tale*, IV/3, 2; *Hen. IV–1*, II/4, 487).

heigh-ho! [Ünlem] 1. Bir kimseyi çağırmada kullanılan ünlem: *Heigh ho! Peter Quince!* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 202; *Hen. IV–1*, II/1, 1); 2. Sevinci gösteren ünlem: *heigh ho! the holy!* (*As You Like*, II/7, 182); 3. Üzüntüyü ve meyusluğu gösteren ünlem: *Heigh ho for a husband!* (*Much Ado*, II/1, 320; *Troil. & Cres.*, II/1, 126; *As You Like*, IV/3, 168).

height 1. Yüksek rütbe, derece ya da makam: *with pale beggar-fear impeach my height* (*Rich. II*, I/1, 189; *Rich. III*, I/3, 82; *Titus*, IV/2, 34); 2. En yüksek nokta, doruk: *the strength and height of injury* (*Com., Err.*, V/1, 200; *John*, IV/3, 46; *Hen. IV–2*, II/3, 63); 3. [*at height*] en yüksek noktasında: *at the height of heart-heaviness* (*As You Like*, V/2, 46; *Rich. III*, I/3, 41; *Titus*, III/1, 70); 4. [*in height of*] yüksekliğinde: *in height of all his pride* (*Rich. III*, V/3, 176); 5. [*in height*] en yüksek yerinde: *Leaving the fight in height* (*Ant. & Cleo.*, III/10, 20); 6. [*in the height*] azılı, şiddetli: *in the height a villain* (*Per.*, II/4, 6); 7. [*on height of*] acısı ile: *On height of our displeasure* (*Timon*, III/5, 86); 8. [*to the height*] son derece: *traitor to th' height* (*Hen. VIII*, I/2, 214; *Troil. & Cres.*, V/1, 3).

heighten, to Yükseltmek, göklere çıkarmak: *who being so heighten'd ... watered his new plants with dews of flattery* (*Cor.*, V/6, 21).

heinously Şok edici biçimde, fena halde: *I am heinously unprovided* (*Hen. IV–1*, III/3, 189).

heir 1. [Hastalık, ölüm gibi olaylardan sonra] Bir kimsenin üstüne düşen: *That flesh is heir to* (*Ham.*, III/1, 62; *Mer. Wives* V/5, 39; *Rich II*, II/2, 63); 2. Çocuk, ürün: *Unfather'd heirs* (*Ven. & Adon.*, ith., 5).

heir apparent Olası varis: *he is ... heir apparent to the English crown* (*Hen. VI–2*, I/1, 152; *Per.*, III/Gower, 37).

hell Borçluların kapatıldığı tutukevi: *carries poor souls to hell* (*Com. Err.*, IV/2, 40).

hell-born babe [*Hell-cat, hell-hag,*] Şeytani karakteri olan kadın ya da erkek; 16. yy.dan itibaren. Önceleri, büyük bir olasılıkla halk deyimi, sonradan standart İngilizce. Partridge, 438/1].

hell-hated [Cehennem kadar] Nefret edilen: *With the hell-hated lie* (*Lear*, V/3, 148).

hell-hound Son derece zorba ve acımasız kimse: *Turn, hell-hound* (*Mac.*, V/8, 3; *Rich. III*, IV/4, 48; *Titus*, V/2, 144).

hell-kite Akıl almaz zorbalığı ve sadizmi olan kişi: *O hell-kite!* (*Mac.*, IV/3, 217).

helm Miğfer, tulga, kask: *plumed helm* (*Lear*, IV/2, 57; *Ant. & Cleo.*, II/1, 33; *Hen. IV–1*, III/2, 142; *Two Nob. K.*, I/3, 19).

helm, to [mec.] Rota vermek, yöneltmek: *the business he hath helm'd* (*M. Meas.*, III/2, 143).

help 1. [*At help*] Bizim lehimize: *and the wind at help* (*Ham.*, IV/3, 44); 2. Kurtarma, iyileştirme, çare: *There is no help* (*Com. Err.*, V/1, 160; *Cor.*, III/1, 220).

help, to İyileştirmek, tedavi etmek: *I will help his ague* (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 47; *Tem.*, II/2, 93; *Rom. & Jul.*, I/2, 47). [Geçmiş zaman kipi ve ad tümleci *holp*]

helpless Yardım etmeyen, yararsız: *urging helpless patience* (*Com. Err.*, II/1, 39; *Rich. III*, I/2, 13; *Lucrece*, 1027).

hem, to "Hım" diyerek ya da öksürük ile boğaz temizlemek: *Hem them away* (*As You Like*, I/3, 18).

hemp Cellat ilmeği için malzeme: *let not hemp his windpipe suffocate* (*Hen. V*, III/6, 43).

hempen [mizahi] Celladın idam ipinden yapılmış: *Ye shall have a hempen caudle* (*Hen. VI–2*, IV/7, 90).

hempseed Darağacı kuşu; idam edilmeyi hak eden kimse: *do, thou hempseed!* (*Hen. IV–2*, II/1, 58).

hen [Aşağılamada kullanılan bir sözcük] Kuş yürekli, korkak: *Lord have mercy on thee for a hen!* (*All's Well*, II/3, 213).

hence 1. Öteki dünyada: *Both here and hence* (*Ham.*, III/2, 222; *John*, IV/2, 89); 2. Bundan sonra: *from hence I'll love no friend* (*Oth.*, III/3, 379; *L. Lab. Lost*, V/2, 816; *Hen. IV–2*, V/5, 52).

henceforth [*For henceforth*] Gelecek için: *dispose For henceforth of poor Claudio* (*Much Ado*, V/1, 295).

hence-going Ayrılma, azimet: *from our hence-going* (*Cym.*, III/2, 63).

henchman Özel uşak: *To be my henchman* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 121).

henloft Kümes: *stole two geese out of a henloft* (*Mer. Wives Win.*, III/4, 41).

hent [*Hint*'in varyantı] Yakalama tasarısı, niyeti: *Up, sword, and know thou a more horrid hent* (*Ham.*, III/3, 88).

hent, to 1. Yakalamak, bir fırsat yakalamak: *And merrily hent the stile-a* (*Win. Tale*, IV/3, 124); 2. Vasıl olmak; 3. İşgal etmek: *Have hent the gates* (*M. Meas.*, IV/6, 14).

hep bkz. *hip*[2].

her [Üçüncü kişi çoğulun eski biçimi] Onların: *her flowing tides* (*Hen. VI–1*, I/1, 83; *Troil. & Cres.*, I/3, 118).

herald 1. İlanları yayımlayan görevli: *Herald away* (*Hen. VI–2*, IV/2, 176); 2. Prensler arasında iletişim sağlayan ve düşmandan haber getiren görevli subay: *Here comes the herald of the French* (*Hen. V*, IV/7, 66; *John*, II/1, 235; *Two Gent. Ver.*, III/1, 144); 3. Meydan okumaları ileten kişi: *let but the herald cry* (*Lear*, V/1, 48; *Hen. VIII*, I/1, 34); 4. Geçit ve cenaze törenlerini düzenleyen görevli: *the most noble corse that ever*

herald Did follow (*Cor.*, V/5, 143; *Hen. VI–1*, I/1, 45); 5. Soyluluk armalarının kullanımını düzenleyen memur: *Some loathsome dash the herald will contrive* (*Lucrece*, 206; *Tam. Shrew*, II/1, 224); 6. Haberci, ulak: *the herald Mercury* (*Ham.*, III/4, 58; *L. Lab. Lost*, V/2, 97; *Rich. III*, I/1, 72); 7. Müjdeci, öncü: *Such dreadful heralds to astonish us* (*Jul. Caes.*, I/3, 56; *Much Ado*, II/1, 306; *Rom. & Jul.*, III/5, 6).

herald, to [*into* ile] Teşrifatçılık yapmak: *to herald thee into his sight* (*Mac.*, I/3, 102; *Per.*, III/1, 34).

heraldry 1. Arma yapma sanatı ya da tekniği: *like coats in heraldry* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 213); [mec.] *our new heraldry is hands* (*Oth.*, III/4, 47); 2. Armacılık uygulaması ve kuralları: *Well ratified by law and heraldry* [örn. armacılık kuralları] (*Ham.*, I/1, 87); 3. Arma unvanı ve derecesi: *than the commission of your birth and virtue gives you heraldry* (*All's Well*, II/3, 262); 4. Armacılık hüneri: [mec.] *Hath now this dread and black complexion smear'd With heraldry more dismal* (*Ham.*, II/2, 456; *Lucrece*, 64).

herb-grace, herb-of-grace [Lat. *Ruta graveolens*] Sedefotu: *we may call it herb-of-grace* (*Ham.*, IV/5, 182; *All's Well*, IV/5, 17; *Rich. II*, III/4, 105).

herblet Minik bitki ya da ot: *You were as flow'rs, now wither'd, even so These herblets shall* (*Cym.*, IV/2, 287).

here Şimdiki yaşam: *Thou losest here, a better where to find* (*Lear*, I/1, 261).

hereafter Gelecek: *hereafter ages* (*Hen. VI–1*, II/2, 10; *Rich. III*, IV/4, 390).

here-approach Varış, vasıl olma: *before thy here-approach* (*Mac.*, IV/1, 133).

hereby Yakında, civarda: *Hereby, upon the edge of yonder coppice* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 9).

here-remain 1. Kalma; 2. Misafirlik ikamet: *since my here-remain in England* (*Mac.*, IV/3, 148).

hereto Şimdiye kadar: *than He hath hereto priz'd them at* (*Cor.*, II/2, 60).

hermit, ermite 1. Para karşılığı dua eden keşiş: *We rest your hermits* [f. 1 *ermites*] (*Mac.*, I/6, 20); 2. [*Begging hermit*] Dilenci keşiş: *As begging hermits in their holy prayers* (*Titus*, III/2, 41).

herod Kabadayı tiran, bağırıp çağıran zorba: *What a Herod of Jewry is this!* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 20; *Ant. & Cleo.*, III/3, 3; *Ham.*, III/2, 14). [bkz. *Out-Herod*].

hest Buyruk, emir: *I have broke your hest* (*Tem.*, III/1, 37; Tem., IV/1, 65; *Hen. IV–1*, II/3, 62).

hewgh! [Ünlem] Islık sesinin taklidi: *I' th' clout – hewgh!* (*Lear*, IV/6, 92).

hey! [Ünlem] Sürpriz karşısında, şaşırmada ve heyecanlamada çıkarılan ses: *with hey, ho* (*Tw. Night*, V/1, 390; *As You Like*, V/3, 20; *Win. Tale*, IV/3, 6); [*nonny, nonino* ile] *Much Ado*, II/3, 69; *As You Like*, V/3, 17; *Ham.*, IV/5, 166).

heyday Coşku, heyecan durumu: *The heyday in the blood is tame* (*Ham.*, III/4, 69); [Sevinç, şaşkınlık, sürpriz durumlarında çıkarılan ünlem sesi] *Freedom, heyday! Hey-day, freedom!* (*Tem.*, II/2, 186; *Rich. III*, IV/4, 459; *Timon*, I/2, 131).

hey-ho! bkz. *Heigh-ho!*

hic, hac [Lat.] Bu: *teaches him to 'hic' and to 'hac'* (*Mer. Wives Win.*, IV/1, 66); [*hiccup* ve *hac* sözcükleriyle laf cambazlığı da yapılırdı].

hic et ubique [Lat.] Burada ve her yerde (*Ham.*, I/5, 156).

hic ibat Simois, hic est Sigeia tellus, hic steterat Priami ... regia ... celsa senis [Lat. Ovidius'tan alıntı] *Burada Simois ırmağı akardı, burası Sigeia topraklarıdır, burada bir zamanlar yaşlı Priamus'un azametli sarayı vardı* (*Tam. Shrew*, II/1, 28).

hic jacet [Lat.] Burada yatıyor (*All's Well*, III/6, 62).

hid-fox bkz. *kid-fox*.

hide, to 1. Kınına koymak: *and hide my sword* (*As You Like*, II/7, 19; *Rich. III*, I/2, 175); 2. Korumak, kalkan olmak: *To hide thee from prevention* (*Jul. Caes.*, II/1, 85; *John*, II/1, 260; *Cym.*, IV/2, 388).

hide fox Saklambaç oyununda uyarı: *hide fox and all after* (*Ham.*, IV/2, 30).

hideous 1. İğrenç, berbat, nefret uyandırıcı: *This hideous rashness* (*Lear*, I/1, 151); 2. Dehşet verici, şok edici: *a most hideous opinion of his rage* (*Tw. Night*, III/4, 194).

hie, to Acele etmek: *Hie thee to France* (*Rich. II*, V/1, 22; *Mac.*, I/5, 25; *Two Gent. Ver.*, IV/2, 94).

Hiems [Lat.] Kişileştirilmiş kış: *This side is Hiems* (*L. Lab. Lost*, V/2, 891).

high[1] [sıf.] 1. [*Higher Italy* İtalyan aristokrasisi: *Let higher Italy ... see* (*All's Well*, II/1, 12); 2. [*At high wish*] İsteklerin en üst noktası: *The one is filling still, never complete; The other, at high wish* (*Timon*, IV/3, 245); 3. [*The high east*] Tam doğu (*Jul. Caes.*, II/1, 110).

high[2] [zarf] 1. Yüksek sesle: *neigh'd so high* (*Ant. & Cleo.*, I/5. 49); 2. Oldukça: *high fantastical* (*Tw. Night*, I/1, 15; *Lucrece*, 19; *Ven. & Adon.*, 236); yoğun, çok: *My high-repented blames* (*All's Well*, V/3, 36; *Titus*, IV/4, 64); 3. Uzağa: *will he travel higher, or return again ...?* (*All's Well*, IV/3, 42; *Mer. Wives Win.*, V/5, 105; *All's Well*, II/1, 210).

high and low Büyük ya da küçük sayı atabilmek için bir yanı kurşunla doldurulmuş zar: *high and low beguiles the rich and poor* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 86; *Win. Tale*, V/1, 207). [*Win. Tale*, V/1, 207'de "*The odds for high and low's alike*" tümcesi de bir söz oyunu olarak kabul edilebilir].

high-battled Başkomutan: *high-battled Caesar* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 29).

high-blown Şişirilmiş: *My high-blown pride* (*Hen. VIII*, III/2, 361).

high-born Doğuştan soylu: *I am too high-born to be propertied* (*John*, V/2, 79).

high-borne Yüceltilmiş: *high-borne words* (*L. Lab. Lost*, I/1, 172).

high-coloured Galeyana gelmiş: *Lepidus is high-colour'd* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 4).

high-cross Pazaryerinde bir kaide üzerindeki ya da kent merkezindeki haç: *whipt at the high-cross* (*Tam. Shrew*, I/1, 132).

high-day 1. Tatil günü: *high-day wit* (*Mer. Ven.*, II/9, 98); 2. bkz. *heyday*.

high-engendered Gökyüzünde üretilen: *Your high-engender'd battles* (*Lear*, III/2, 23).

high-gravel-blind [Yoğunlaştırıcı mizahi yaklaşım] Yarı kör, zor gören: *who being more than sand-blind, high-gravel-blind knows me not* (*Mer. Ven.*, II/2, 36).

high-grown Uzun yeşilliklerle kaplanmış: *in the high-grown field* (*Lear*, IV/4, 7).

high in the instep, to be Aşırı kibirli davranmak [gen. lehçe; takr. 1540'tan itibaren. Fuller, *Church History*. Partridge, 441/2].

high-judging Başyargıç: *to high-judging Jove* (*Lear*, II/4, 228).

high-law [argo] Şakilik, haydutluk [takr. 1590-1660. Greene, *Cony-Catching* evrakı, no. 1. Partridge, 442/1].

high-lawyer [argo] Yolkesen haydut [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Greene, 1591. John Day, *The Blind Beggar*. Partridge, 442/1].

high-lone Çok yalnız, kimseden destek görmeyen: *stand high-lone* (*Rom. & Jul.*, I/3, 36).

high-minded Küstahça mağrur: *this high-minded strumpet* (*Hen. VI–1*, I/5, 12).

high-pitched Ulvi, yüksek: *high-pitch'd thoughts* (*Lucrece*, 41).

high-proof En üst derecede: *we are high-proof melancholy* (*Much Ado*, V/1, 123).

high-sighted Kibirli, tepeden bakan: *high-sighted tyranny* (*Jul. Caes.*, II/1, 118).

high-speeded pace Sözleri art arda sıralama

high-stomached Kurumlu, azametli: *High-stomach'd ... and full of ire* (*Rich. II*, I/1, 18).

hight, to Adlı, isimli: *which lion hight by name* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 139; *L. Lab. Lost*, I/1, 70; *Per.*, IV/Gower, 18).

high-viced Çok kötü, habis, çok günahkâr: *some high-vic'd city* (*Timon*, IV/3, 110).

highway-striker Yaya dolaşan haydut, yolkesen şaki: *Twenty times worse than any highway-striker* (*Cardenio*, II/2, 883).

high-witted Kurnaz, hinoğluhin: *High-witted Tamora* (*Titus*, IV/4, 35).

hild [Uyak tutturmak için "hold"un mişli geçmişi olan "held" sözcüğünün bozulmuşu]: *let it not be hild Poor woman's fault* (*Lucrece*, 1257).

hilding 1. Değersiz, işe yaramaz kişi: find him not a hilding (*All's Well*, III/6, 3; *Cym.*, II/3, 123; *Hen. V*, IV/2, 29; *Hen. IV–2*, I/1, 57); 2. [kadına atfen] haspa, oynak: *Out on her, hilding!* (*Rom. & Jul.*, III/5, 168; *Tam. Shrew*, II/1, 26).

hilt Kılıç ya da hançer sapı: *I'll run him up to thi hilts* (*Hen. V*, II/1, 64; *Jul. Caes.*, V/3, 43; *Rich. III*, I/4, 154).

hind 1. Hizmetkâr, uşak: *lets me feed with his hinds* (*All's Well*, I/1, 19; *Mer. Wives Win.*, III/1, 98; *Rom. & Jul.*, I/1, 66); 2. Kaba, yontulmamış adam: *cowardly hind* (*Hen. IV–1*, II/3, 15; *Com. Err.*, III/1, 77; *L. Lab. Lost*, I/2, 118).

hinge [mec.] Mil, eksen, pivot: *bear no hinge nor loop* (*Oth.*, III/3, 365).

hinge, to Eğ(il)mek, bük(ül)mek: *hinge thy knee* (*Timon*, IV/3, 211).

hint [Bazen *Othello*, I/3, 42'de izlendiği gibi *hent* olarak da kullanılmıştır] Fırsat, vesile: *Our hint of woe* (*Tem.*, I/2, 134; *Tem.*, II/1, 3; *Cor.*, III/3, 23; *Ant. & Cleo.*, III/4, 9).

hip[1] [*On / upon the hip*] Daha zayıf bir durumda olma: *have you on the hip* (*Mer. Ven.*, IV/1, 334)

hip[2] Yabangülünün meyvesi: *the briers (bear) scarlet lips* [f. 1 *hep*] (*Timon*, IV/3, 419).

hipped Kalçadan aksak: *his horse hipp'd* (*Tam. Shrew*, III/2, 48).

hiren [*Irene* adının başka yazılışı] Baştan çıkarıcı kadın, fahişe: *have we not Hiren here?* (*Hen. IV–2*, II/4, 175).

his 1. Şunun: *Desire his jewels, and thi other's house* (*Mac.*, IV/3, 80; *Hen. VI–2*, II/1, 131); 2. [*Genitiv* yerine de kullanılır] *the King his son's alive* [örn. o kral-lar] (*Tem.*, II/1, 236; *Hen. VI–1*, IV/6, 3; *Tw. Night*, III/3, 26); 3. [*Its* anlamında] Onun: *I will rend an oak And peg thee in his knotty entrails* (*Tem.*, I/2, 295; *Ham.*, III/3, 62; *Sonn.*, IX, 10).

hist ["Sessiz olun" ünlemi] Şşşş!: *Hist, Romeo, hist!* (*Rom. & Jul.*, II/2, 158).

history 1. Öykü, anlatım: *And what's her history?* (*Tw. Night*, II/4, 109; *Hen. VI–3*, V/6, 28; *Rich. III*, III/5, 28); 2. Dramatik bir biçimde sunulan öykü, tiyatro oyunu: [mec.] *That ends this strange eventful history* (*All's Well*, II/7, 164); 3. Tarihsel oyun: *Chorus to this history* (*Hen. V*, prol., 32; *Ham.*, II/2, 397; *Oth.*, II/1, 258).

history, to Kaydetmek, yeniden saymak: *and history his loss* (*Hen. IV–2*, IV/1, 201).

hit [*It* sözcüğünün eski biçimi]: O [nesneler için] *He blushes, and 'tis hit* (*Mac.*, I/5, 47).

hit, to 1. [*Hit of*] Akla gelmek: *you do hit of mine* (*Com. Err.*, III/2, 30); 2. Tıpkısına benze(t)mek: *your father's image is so hit in you* (*Win. Tale*, V) 1, 127); 3. Başarmak: *What, not one hit?* (*Mer. Ven.*, III/2, 267); 4. Yerine getirmek: *Oft expectation ... hits where hope is coldest* (*All's Well*, II/1, 143); 5. Uygun düşmek: *this hits right* (*Timon*, III/1, 6); uymak: *Hitting a grosser quality* (*Hen. VIII*, I/2, 84; *Mac.*, III/6, 1); 6. [*Hit together*] Karşılıklı anlaşmak: *Let us hit together* (*Lear*, I/1, 303).

hitherto 1. Nitekim, buraya kadar, böylece: *I am hitherto your daughter* (*Oth.*, I/3, 185; *Ham.*, III/2, 206); 2. Bu yere kadar: *and Severn hitherto* (*Hen. IV–1*, III/1, 73).

hive [Arı kovanını andırdığı için] Örgü hasır şapka: *Upon her head a platted hive of straw* (*L. Compl.*, 8).

hive, to Birlikte ikamet etmek: *Drones hive not with me* (*Mer. Ven.*, II/5, 48).

hizz, to Tıslamak, ıslıkla aşağılamak: *Come hizzing in upon 'em* (*Lear*, III/6, 16).

ho! [Ünlem] Tekrar edildiğinde alaylı gülüş: *Ho, ho, ho!* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 421).

ho there! Orada dur! Dur bakalım!: *Lie with her if she ask you. – Ho there, doctor!* (*Two Nob. K.*, V/2, 17).

hoar 1. Gri, kır, solgun: *That shows his hoar leaves* (*Ham.*, IV/7, 167); 2. [*Hoar leprosy*] Fil hastalığı: *Make the hoar lep-*

rosy ador'd (*Timon*, IV/3, 36); 3. Bayat, küflü: *stale and hoar* (*Rom. & Jul.*, II/4, 133; Rom. & Jul., 134). [Ses yönünden *whore* ile ikili anlam].

hoar, to 1. Küflenmek, bayatlamak: *Where it hoars ere it be spent* (*Rom. & Jul.*, II/4, 139); 2. Fil hastalığına yakalanmak: *hoar the flamen, That scolds ... And not believes himself* (*Timon*, IV/3, 155).

hoardock bkz. *hardock*.

hoary bkz. *hoar*, [anlam no. 1].

hob Robert ya da Robin adının kısaltılmışı olan "Rob"un kırsal alanda kullanılan bir başka biçimi [böylece] "köylü" anlamına da gelir: *Hob and Dick* (*Cor.*, II/3, 116).

hobbididence Bir cin; diğerleri Obidicut, Mahu, Modo, Flibberdigibbet (*Lear*, IV/1, 61).

hobbledehoy Henüz erkek olmamış çocuk.

hobby-horse 1. Yapma at; eski şenliklerdeki "Morris Dansı"nda dansçıların bellerine bağladıkları at maketi: *The hobby-horse is forgot* (*L. Lab. Lost*, III/1, 29; *Ham.*, III/2, 135; *Two Nob. K.*, V/2, 50); 2. Havai kimse, soytarı: *which these hobby-horses must not hear* (*Much Ado*, III/2, 73); 3. Aşifte, fahişe: *My wife's a hobby-horse* (*Win. Tale*, I/2, 276; *L. Lab. Lost*, III/1, 30 *horse* [f. 1 *holy-horse*]; *Oth.*, IV/1, 154).

hob, nob [*Hab, nab*'in varyantı] Ya herrü, ya merrü: *Hob nob, is his word* (*Tw. Night*, III/4, 240).

hobgoblin bkz. *puck*.

hoboy bkz. *hautboy*.

hoddie-doddie 1. [argo] Yerden bitme, bastıbacak [takr. 1530-1900]; 2. [argo] budala, 3. boynuzlu [takr. 1595-1800. Partridge, 447/1].

hoddy-peak 1. [argo] Soytarı. [16 yy.da sadece *peke*. 16. yy. başı ile 17. yy. birinci yarısı]; 2. Boynuzlu [takr. 1585-1640. Daha fazla bilgi için bkz. Partridge, 447/1].

hodge-pudding [Bizdeki aşure gibi] Birçok gıda malzemesi karıştırılarak yapılan puding: *What, a hodge-pudding?* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 151).

hoeboy bkz. *hautboy*.

hogshead, to couch a Yatıp uyumak [16. yy.da *hog's head*, "kişi" anlamında kullanılıyordu. Partridge, 448/1].

hoise, to 1. [Yelkeni] Hisa etmek, yelken açmak: *Hois'd sail, and made his course* (*Rich. III*, IV/4, 527); 2. Kaldırmak, yükseltmek: *Have the engineer Hoist with his own petar* (*Ham.*, III/4, 207; *Tem.*, I/2, 148); 3. Kaldırıp yerini değiştirmek: *hoise Duke Humphrey from his seat* (*Hen. VI–2*, I/1, 169).

hold 1. [*In hold* (*s*)] Gözaltında, tutukevinde, koruma altında: *hath the jewel of my life in hold?* (*Tam. Shrew*, I/2, 119; *M. Meas.*, IV/3, 87; *Rich. III*, IV/5, 3); 2. Hayvanların gizlendiği yer: *'tis some savage hold* (*Cym.*, III/6, 18); 3. Müstahkem mevki, kale: *And therefore fortify your hold* (*Hen. VI–3*, I/2, 52; *John*, V/7, 19; *Hen. IV–2*, ind., 35).

hold, to 1. Katlanmak, taşımak: *that will not hold the handling* (*Cor.*, III/2, 60; *Timon*, I/2, 154; *Ham.*, V/1, 166); 2. Malik olmak, saklamak, korumak: *Our garments ... hold notwithstanding their freshness* (*Tem.*, II/1, 63; *Mid. N. Dr.*, I/1, 232; *All's Well*, V/2, 3); 3. Kalmak, öyle olmak: *hold thee still* (*Mac.*, III/2, 54; *Two. Gent. Ver.*, IV/1, 32; *Rich. III*, I/3, 156); 4. Sözünü tutmak: *you yet shall hold your word* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 244); 5. Kendini tutmak, frenlemek, geciktirmek: *hold me here so long* (*Jul. Caes.*, I/2, 83; *Two Gent. Ver.*, I/3, 2; *John*, III/4, 18); 6. Düşünüp taşınmak: *Holding a weak supposal of our worth* (*Ham.*, I/2, 18; *John*, III/4, 90; *Two Gent. Ver.*, III/2, 17; *Two Nob. K.*, III/6, 89); 7. Belli bir oranda dikkate almak, göz önünde tutmak: *I hold as giddily as fortune* (*Tw. Night*, II/4, 84; *Ham.*, IV/3, 58; *Hen. VI–3*, II/2, 109); 8. Bahis tutuşmak: (*Mer. Ven.*, III/4, 62; *Tam. Shrew*, III/2, 83); 9. [Emir kipi] Al, tut: *Hold my hand!* (*Jul. Caes.*, I/3, 117; *Two Gent. Ver.*, IV/4, 127; *Mac.*, II/1, 4); 10. Sakınmak, çekinmek; 11. Durmak; 12. Vazgeçmek: *And damn'd be him that first cries, 'Hold enough!'* (*Mac.*, V/8, 34; *Ant. & Cleo.*, V/2, 39; *Lear*, III/7,

75); 13. [dolayısıyla] kendini tutmak: *we cannot hold* (*As You Like*, V/1, 12; *Hen. VIII*, epil., 14); 14. Pozisyonunu korumak, mevcut durumu sürdürmek: *Our force by land Hath nobly held* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 170); 15. Devam etmek, sürdürmek, sebat etmek: *if your pleasure hold to play with Laertes* (*Ham.*, V/2, 198; *Much Ado*, I/1, 91; *Mer. Wives Win.*, V/1, 1; *Two Nob. K.*, IV/1, 16); 16. Geçerli ve gerçek olmak: *Holds it true, sir* (*Lear*, IV/7, 85; *Hen. IV–1*, II/1, 53; *L. Lab. Lost*, IV/2, 42); 17. Yer almak: *Do these justs and triumphs hold?* (*Rich. II*, V/2, 52).

hold a wing, to Bir yol tutturmak: *At thy affections, which do hold a wing Quite from the flight of all thy ancestors* (*Hen. IV–1*, III/2, 30).

hold-door Pezevenklik: *of the hold-door trade* (*Troil. & Cres.*, V/10, 51).

hold-fast[1] [sıf.] Sıkı kavrayan, tutan: *in his hold-fast foot* (*Lucrece*, 555).

hold-fast[2] Yakaladı mı bırakmayan köpeğe verilen ad: *hold-fast is the only dog* (*Hen. V*, II63, 52).

hold hand with, to İle eşit olmak: *As she ... Holds hand with any princess of the world* (*John*, II/1, 494).

hold in, to 1. Danışmak: *such as can hold in* (*Hen. IV–1*, II/1, 77); 2. Bir şey hakkında susmak: *If there be more ... hold it in* (*Lear*, V/3, 203).

holding 1. Kararlılık, istikrar: *this has no holding* (*All's Well*, IV/2, 27); 2. Bir şarkının koral ya da nakarat bölümü: *The holding every man shall bear as loud* [f. 1 *beat*] (*Ant. & Cleo.*, II/7, 11).

holding-anchor Geminin en büyük çapası, ocaklık demiri: *the holding-anchor lost* (*Hen. VI–3*, V/4, 4).

hold off, to Uzak durmak: *if you love me, hold not off* (*Ham.*, II/2, 91; *Troil. & Cres.*, I/2, 286).

hold out, to 1. Dışlamak: *stony limits cannot hold love out* (*Rom. & Jul.*, II/2, 67; *Hen. IV–1*, II/1, 84, *Timon*, I/2, 106); 2. Vazgeçmemek, ısrarcı olmak: *hold out flight* (*Hen. VI–3*, II/6, 24); 3. Sonuna kadar dayanmak: *can Hold out this tempest* (*John*, IV/3, 156; *Hen. IV–2*, IV/4, 117); 4. Yenilmeden hedefine gitmek: *hold out enemy forever* (*Mer. Ven.*, IV61, 447; *Tw. Night*, IV/1, 5; *M. Meas.*, V/1, 366; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 135).

hold up, to Sürdürmek, devam etmek: *hold the sweet jest up* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 239; *Mer. Wives Win.*, V/5, 105; *Much Ado*, II/3, 121). [*Mid. N. Dr.*, I/2, 11'de "*hold, or cut bowstrings*" tümcesi tatmin edici bir biçimde açıklanmamıştır; genellikle, okçuluğa ilişkin olarak, "sözünü tut ya da bu yarışmayı bırak" anlamında yorumlanmıştır].

hole 1. [*Find a hole in his coat*] Birinin hatasını yakalama (*Hen. V*, III/6, 84); 2. [*Spit in the hole*] Çetin bir mücadeleye hazırlanmak için avuç içine tükürme (*Tam. Shrew*, III/1, 40).

holer [argo] Seçimi olmadan önüne gelenle yatan erkek [16. -20. yy.lar. Bunun gibi, *hole, monger* da aynı anlama geliyordu. Partridge, 450/1].

holiday[1] [*Speak holiday*] Günlük konuşmadan değişik, seçkin bir dil kullanmak: *he writes verses, he speaks holiday* (*Mer. Wives Win.*, III/2, 68).

holiday[2] 1. Eğlenceli, şen, nükteci: *holiday foolery* (*As You Like*, I/3, 14; As You Like, IV/1, 69); 2. Seçkin, zarif, ince: *holiday and lady terms* (*Hen. IV–1*, I/3, 46); 3. Haylaz; 4. Önemsiz: *a holiday fool there* (*Tem.* II/2, 29).

holla! "Holla" bağırışı: *His flattering 'Holla'* (*Ven. & Adon.*, 284). [Ünlemler] 1. Dur! Kes! *Holla, stand there* (*Oth.*, I/2, 56; *As You Like*, III/2, 244); 2. Dikkat çekmek için bağırış: *Holla, Barnardo!* (*Ham.*, I/1, 18; *Tam. Shrew*, IV/1, 11); 3. Heyecan ve şaşkınlık bağırışı: *Holla, what storm is this* (*Titus*, II/1, 25; *Lear*, III/1, 55).

hollo, to 1. Yüksek sesle bağırmak: *And in his ear I'll hollo 'Mortimer'* (*Hen. IV–1*, I/, 222; *Tw. Night*, I/5, 272; *Rich. II*, IV/1, 54); 2. Avda köpekleri çağırmak: *A cry more tuneable Was never hollo'd to* (*Mid. N. Dr.*, IV61, 125); 3. Avda arkasından bağırmak, çağırmak:

he that first lights on him, Hollo the other (*Lear*, III/1, 55; *Cor.*, I/8, 7; *Ven. & Adon.*, 973). [Bu sözcük çeşitli biçimlerde yazılmıştır: ff.; qq. *hallow, holla, hollaw, hollow* gibi ... bkz. *Holla.*]

holloing Bağırma, haykırma: *Leave holloing man* (*Mer. Ven.*, V/1, 43).

hollow[1] [*Hollo*'nun varyantı].

hollow[2] İçtensizlikle, samimiyetsizlikle: *how hollow the fiend speaks* (*Tw. Night*, III/4, 91).

holy Bir rahip gibi candan bağlı: *I was ... holy to your business* (*M. Meas.*, V/1, 383).

holy-ale Kiliseye ilişkin şenlik, şölen: *On ember-eves and holy-ales* (*Per.*, I/Gower, 6).

holy-horse bkz. *hobby-horse*, anlam 2.

holy-rood day Kutsal Haç festivalinin yapıldığı 14 Eylül günü (*Hen. IV–1*, I/1, 52).

holy thistle [Lat. *Carduus Benedictus*] Her derde deva devedikeni ya da benzer otlar: *I meant play holy-thistle* (*Much Ado*, III/4, 80).

holy tie Evlilik: *is like her That after holy tie and first night's stir* (*Two Nob. K.*, prol., 6).

holy(-)water 1. Huzur veren, teskin eden şey: *My tears that fall Prove holy water on thee* (*Cym.*, V/5, 264); 2. [*court holy-water*] nazik, ama boş vaatler, sözler, suyuna gitme, yaltaklanma, dalkavukluk etme: *court holy-water in a dry house is better than this rain-water out o' door* (*Lear*, III/2, 10).

homager Bende [*your humble servant* = aciz bendeleri] *Caesar's homager* (*Ant. & Cleo.*, I/1, 31).

home[1] 1. Mezar: *These that I bring unto their latest home* (*Titus*, I/1, 83); 2. [*From home*] Yurtdışı: *Now powers from home and discontents at home* (*John*, IV/3, 151); 3. [*Near at home*] Eve yakın olan: *I am near at home* (*M. Meas.*, IV/3, 95); 4. [*Petition us at home*] Eve gelebilmek için bana yalvarmalısın (*Ant. & Cleo.*, I/2, 183).

home[2] [sıf.] Evcil: *these home alarms* (*Rich. II*, I/1, 205; *Two Gent. Ver.*, II/4, 119).

home[3] [zarf] 1. Tam, işin temeli, hedefin tam ortası, tamamen, tatmin edici biçimde vb.: *Accuse him home* (*M. Meas.*, IV/3, 143); *Speak to me home* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 105); *Tax him home* (*Ham.*, III/3, 29); *will be reveng'd home* (*Lear*, III/3, 12); 2. Sonuna kadar: *play'd home* (*Win. Tale*, I/2, 248); *trusted home* (*Mac.*, I/3, 120); [ayrıca bkz. *Tem.*, V/1, 71; *Win. Tale*, V/3, 4; *All's Well*, V/3, 4; *Cym.*, III/5, 92].

homely 1. Yalın; 2. Güzel değil: *upon a homely object* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 98; *Com. Err.*, II/1, 89; *Win. Tale*, IV/4, 426).

home, to send (carry) 1. Gömmek; 2. Öldürmek.

homespun Yontulmamış, kaba, hödük (*Mid. N. Dr.*, III/1, 77).

honest 1. Onurlu bir makamı olan, saygın: *Honest lord* (*Tem.*, III/3, 34; *Hen. VIII*, IV/2, 160; *Mer. Wives Win.*, II/2, 116); [kibarlık hitabı olarak]: *mine honest neighbours* (*Cor.*, I/1, 62; *Mid. N. Dr.*, III/1, 84); 2. Terbiyeli, uyumlu: *tractable to any honest reason* (*Hen. IV–1*, III/3, 173; *Mer. Wives Win.*, I/1, 182; *M. Meas.*, III/2, 156); 3. İffetli: *Wives may be merry, and yet honest too* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 105; *Oth.*, III/3, 384; *Ham.*, III/1, 1027; [geçişli] *some honest slanders* (*Much Ado*, III/1, 84); 4. Gerçek, sahici, taklit olmayan: *Behold what honest clothes you send forth to bleaching* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 120).

honest man and a good bowler, an Az bulunur iki önemli niteliğe sahip kişi; Quarles, 1635'te "*He hardly can Be a a good bowler and an honest man*" diye yazmıştır. Sonra halk deyimi olarak 16. yy. başından 18. yy.a kadar sürmüştür. bkz. *L. Lab. Lost*, V/2, Partridge, 452/2-453/1].

honest woman, to make an [argo] Metresle evlenmek [takr. 1560'tan itibaren. Wycherley, *Love in a Wood*, '*Dap*'. Partridge, 453/1].

honesty 1. Onur, saygınlık: *so strong in honesty* (*Jul. Caes.*, IV/3, 67); 2. Edep, terbiye, görgü: *no wit, manners, nor honesty* (*Tw. Night*, II/3, 87; *Hen. VIII*, V/2, 28; *Oth.*, IV/1, 277; *Two Nob. K.*, V/2, 19); 3. Kadın namusu, iffet: *Could beauty ... have better commerce?* (*Ham.*, III/1, 109; *Mer. Wives Win.*, I/32, 50; *Lucrece*, 1545); 4. Cömertlik: *and honesty is his* (*Timon*, III/1, 27); 5. [*In honesty*] Gerçek: *be your groom in honesty* (*Cym.*, III/6, 69).

honey, to Sevecenlik ve tatlılıkla konuşmak: *Honeying and making love* (*Ham.*, III/4, 93).

honey-bag Arıların bal taşıdıkları besleme kanalındaki geniş bölge [torba]: *The honey-bags steal from the humble bees* (*Mid. N. Dr.*, III/1, 168).

honey-dew Yapraklarda ve bitki gövdelerinde bulunan yapışkan madde: *Tears stood ... as doth the honey-dew* (*Titus*, III/1, 112).

honey for a halfpenny, to sell [deyim] Bir şeyi doğru dürüst düşünememek [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Partridge, 453/1].

honeyseed [Ev sahibesinin hatası ile] Adam öldüren: *thou honeyseed rogue*! (*Hen. IV–2*, II/1, 52).

honey stalks Yonca ya da tırfıl çiçeği sapı: *more dangerous Than ... honey-stalks to sheep* (*Titus*, IV/4, 91).

honeysuckle Kan emici: *thou honeysuckle villain*! (*Hen. IV–2*, II/1, 50).

honi soit qui mal y pense [Fr. Şövalyelik nişanının ilkesi] "*Kötülük düşünen kötülük görsün*" (*Mer. Wives Win.*, V/5, 69).

honorificabilitudinitatibus [Ortaçağ Lat.] Namusluluk: *Not so long ... as honorificabilitudinitatibus* (*L. Lab. Lost*, V/1, 41).

honour [Çoğul] Onurlu eylemler: *such additions as your honours Have more than merited* (*Lear*, V/3, 302).

honour, to Saygılarını sunmak: *To honour me as your King* (*Hen. VI–3*, I/1, 198; *Per.*, II/3, 61; *Sonn.*, CXXV, 2).

honourable[1] [sıf.] Saygın, nazik, yakışan: *In honourable terms* (*L. Lab. Lost*, V/2, 327; *Tam. Shrew*, ind. /1, 110).

honourable[2] Saygın bir biçimde: *thou couldst not die more honourable* (*Jul. Caes.*, V/1, 60; *Hen. VI–3*, III/2, 123; *Troil. & Cres.*, II/2, 149).

honoured Namuslu, saygın, doğruluktan şaşmayan: *honour'd love* (*Lear*, V/1, 9).

honour-flawed Erdemi zarar görmüş: *Be she honour-flaw'd* (*Win. Tale*, II/1, 143).

honour-owing Namus içeren, saygı duyulacak: *honour-owing wounds* (*Hen. V*, IV/6, 9).

hood [*Two faces under one hood*] [deyim] İkiyüzlülük [15. -18. yy.lar. Partridge, 453/2].

hood, to 1. Şahin, atmaca gibi, avcı kuşların gözlerini bağlamak: *Hood my unmann'd blood* (*Rom. & Jul.*, III/2, 14); 2. [*Put a bone in one's hood*] [deyim] Boynuzlamak [16. yy. ortasından itibaren ve 17. yy. anonim oyun, *The Nice Wanton*, 1560: "*I could tell you who putteth a bone in your hood*". Partridge, 453/2].

hooded Körü körüne: [mec.] *'tis a hooded valour.*

hoodman Gözleri bağlı oyuncu: *Hoodman comes!* (*All's Well*, IV/3, 118).

hoodman-blind Körebe oyunu: *That thus hath cozen'd you at hoodman-blind* (*Ham.*, III/4, 77).

hoodwink, to 1. Gözleri bağlamak: *We will blind and hoodwink him* (*All's Well*, III/6, 25; *Rom. & Jul.*, I/4, 4); 2. [mec.] örtmek, kapatmak: *Shall hoodwink this mischance* (*Cym.*, V/2, 16; *Tem.*, IV/1, 206).

hoof [*in/on the hoof*] Yaya: *plod away i' th' hoof*! (*Mer. Wives Win.*, I/3, 82).

hoop 1. [*Tumbler's hoop*] Rengârenk kurdelerle süslenmiş çember ya da kasnak: *wear his colours like a tumbler's hoop* (*L. Lab. Lost*, III/1, 188); 2. Litrelik bir kaba eşit aralıklara bağlanan şerit: *The three hoop'd pot shall have ten hoops* (*Hen. VI–2*, IV/2, 66); 3. Yüzük: *a hoop of gold, a paltry ring* (*Mer. Ven.*, V/1, 147).

hoop[1], to Sarmak, kuşatmak: *hoop his body more with thy embraces* (*Win. Tale*, IV/4, 439).

hoop[2], to 1. Şaşkınlıkla bağırmak: *admiration did not hoop at them* (*Hen. V*, II/2, 108); 2. Alaylı bağırışlarla sürüp çıkarmak: *to be Hoop'd out of Rome* (*Cor.*, IV/5, 78).

hop, to Kafa koparmak: *quickly hop without thy head* (*Hen. VI–2*, I/3, 127).

hope 1. [*Out of hope*] Umutsuz: *That he's so out of hope* (*Tem.*, III/3, 11; *Tam. Shrew*, V/1, 141); Pek umut etmeden: *Therefore be out of hope* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 279); Geçmiş umut: *Things out of hope* (*Ven. & Adon.*, 567); Umutvar: *not out of hope ... to save my life* (*Cor.*, IV/5, 79; *Hen. VIII*, prol. 8); 2. [İstekli olmadan] Beklenti, olasılık: *which late on hopes depended* (*Oth.*, I/3, 203; *Hen. IV–1*, I/2, 211).

hope, to [İstekli olmadan] Beklemek, ummak, olabileceğini düşünmek: *I cannot hope Caesar and Antony shall well great together* (*Ant. & Cleo.*, II/1, 38; *Hen. V*, III/7, 72).

hopeless Umutlanılamayacak bir şey: *pawn his fortunes To hopeless restitution* (*Cor.*, III/1, 16).

hop-o'-my-thumb [halk ağzı] Cüce [16. yy, dan 20. yy.a kadar. Smolett, "*You pitiful hop-o'-my-thumb coxcomb*". Partridge, 456/1].

horn 1. [Aldatılan kişilere atfedilen] Boynuz: *pluck off the bull's horns, and set them in my forehead* (*Much Ado*, I/1, 263; *Ant. & Cleo.*, I/2, 5; *L. Lab. Lost*, IV/1, 112); 2. [Çoğul] Geyik: *to kill horns* (*L. Lab Lost*, IV/1, 111); 3. [*Horn of abundance*] Bolluk simgesi olan, içi meyve ve çiçekle dolu konik kap [*cornucopia*]: *for he hath the horn of abundance* [mizahi] (*Hen. IV–2*, I/2, 46). [*Lear*, III/6, 75'te, "*thy horn is dry*" tümcesinde, eskiden dilencilerin kemik boynuzu üfleyip ses çıkararak geldiklerini belirtmelerine bir gönderme vardır]

horn-beast [Geyik, keçi, boğa vb. gibi] Boynuzlu hayvan: *no assembly but horn-beasts* (*As You Like*, III/3, 50).

horn-book Boru kitap; çocuklara alfabe öğretmek için yapılmış, üstünde harfler ve heceler bulunan tahta kartlar. [Bu kartları korumak için saydam, ince kâğıttan yapılmış, boynuz biçimde bir boru bulunurdu]: *he teaches boys the horn-book* (*L. Lab. Lost*, V/1, 46; *Two Nob. K.*, II/2, 42).

horning Boynuz takma, boynuzlama: *you have a goodly gift in horning* (*Titus*, II/3, 67).

horn-mad Herkesi boynuzlayacakmış gibi hiddetli [dolayısıyla] deli gibi öfkeli, kudurmuş gibi kızgın: *he would have been horn-mad* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 50; [bazen söz oyunu ile] Boynuzlandığı için çok kızgın: *I'll be horn-mad* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 152; *Com. Err.*, II/1, 57; *Much Ado*, I/1, 270).

horn-maker Boynuzlayan kimse: *Virtue is no horn-maker* (*As You Like*, IV/1, 63).

horologe Saat: *He'll watch the horologe* (*Oth.*, II/3, 130).

horrible Aşırı, itidalsiz [15. ve 20. yy.lar arası. Partridge, 458/1]

horse 1. [*A horse of that colour*] O türde bir şey (*Tw. Night*, II/3, 167); 2. [*I run before my horse to market*] Kazancımı önceden sayarım (*Rich. III*, I/1, 160); 3. [Birine hakaret için kullanılır]: beygir herif! *spit in my face, call me horse* (*Hen. IV–1*, II/4, 194; *Troil. & Cres.*, III/3, 126); 4. [halk deyimi] [*Come for horse and harness*] Kendi sonunu hazırlama [15. ve 16. yy.lar. Caxton. Partridge, 459/1]. 5. [halk deyimi] [*As holy as a horse*] Çok kutsal [16 yy. Palsgrave. Partridge, 458/2].

horse, to 1. Vakit geçirmek, oynaşmak: *Is whispering nothing? ... horsing foot and foot?* (*Win. Tale*, I/2, 288); 2. Ata biner gibi oturmak: *ridges horse'd With variable complexions* (*Cor.*, II/1, 211).

horsehair Keman yayı: *a vice in her ears, which horsehairs and calves' guts ... can never amend* (*Cym.*, II/3, 29).

horse-leech 1. Tıpta kullanılan sülük: *like horse-leeches ... the very blood to suck* (*Hen. V*, II/3, 55) 2. [argo] Açgözlü, kan emici, orospu [16 yy. ortasından 17 yy.

ortasına kadar. Ben Jonson]; Şarlatan [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. Hall, *Satires* (1597) adlı yapıtında şöyle yazar: "*No horse-leech but will look for larger fee*"]; Cimri [takr. 1545'ten itibaren. Partridge, 460/1].

horse-way Atların gidebileceği yol: *horse-way and foot-path* (*Lear*, IV/1, 56).

hose 1. [Alm. Pantolon] Uzun çorap: *cannot see to put on your hose* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 78); 2. Belden aşağı giyilen herhangi bir giysi: *his doblet and hose* (*Much Ado*, V/1, 200; *Hen. IV–1*, II/4, 215; *Mer. Wives Win.*, III/1, 46); 3. [*French hose*] Geniş pantolon: *for stealing out of a French hose* (*Mac.*, II/3, 14; *Hen. V*, III/7, 53).

host Han: *Your goods that lay at host* (*Com. Err.*, V/1, 411).

host, to İkamet etmek, bir yerde kalmak: *the Centaur, where we host* (*Com. Err.*, I/2, 9; *All's Well*, III/5, 94).

hostage 1. Bir yükümlülüğü yerine getirmek üzere düşmana verilen güvence ya da söz: *if he stand on hostage* (*Titus*, IV/4, 105; *Cym.*, IV/2, 185); 2. [Genel anlamda] Güvence, vaat: *You know now your hostages: your uncle's word and my firm faith* (*Troil. & Cres.*, III/2, 107).

hot 1. Ateşli, coşkulu, istekli: *A hot friend cooling* (*Jul. Caes.*, IV/2, 19; *Two Gent. Ver.*, II/5, 51, *Win. Tale*, IV64, 684); 2. Öfkeli, çok kızgın: *She is hot, because the meat is cold* (*Com. Err.*, I/2, 47).

hot-house Randevuevi: *Now she professes a hot-house; which, I think, is a very ill house* (*M. Meas.*, II/1, 66).

hotly Kızgınlıkla: *and hotly asked them If they had mothers* (*Two Nob. K.*, V/1, 105).

hour An: *To the last hour of act* (*Mer. Ven.*, IV/1, 19).

hourly Saat başı: *hourly dial* (*Lucrece*, 327).

house [*Keep (the) house*] Evde kalma, dışarı çıkmama: *Who cannot keep his wealth must keep his house* (*Timon*, III/3, 41; *M. Meas.*, III/2, 71; *Cym.*, III/3, 1).

house, to [Birini] Eve getirmek, eve sokmak: *Even now we hous'd him in the abbey here* (*Com. Err.*, V/1, 188).

house-clogs Pranga, köstek, ayak zinciri: *Had I a sword, And these house-clogs away* (*Two Nob. K.*, III/1, 43).

household 1. Evcil; 2. Sade, gösterişsiz: *Familiar in his mouth as household words* (*Hen. V*, IV/3, 52; *Tam. Shrew*, II/1, 278).

housekeeper 1. Ev sahibi ya da bir evde sürekli oturan kiracı: *a good housekeeper* (*Tw. Night*, IV/2, 9); 2. Ev kadını: *You are manifest housekeepers* (*Cor.*, I/3, 51); 3. Bekçi köpeği: *The housekeeper, the hunter* (*Mac.*, III/1, 96).

housekeeping Konukseverlik: *thy plainness, and thy housekeeping* (*Hen. VI–2*, I/1, 191; *L. Lab. Lost*, II/1, 104; *Tam. Shrew*, II/1, 356).

housewife, huswife 1. Ev işlerini yöneten kâhya kadın: *make the breathless housewife churn* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 37; *All's Well*, II/2, 60; *Hen. VIII*, III/1, 24); [yazgıya atfen]: *the good housewife Fortune* (*As You Like*, I/2, 31; *Timon*, IV/3, 420); 2. Davranışları uygun olmayan, şirret ya da aşağı tabakadan kadın: *A housewife that by selling her desires* (*Oth.*, IV/1, 94; *Hen. IV–2*, III/2, 317; *Hen. V*, V/1, 80).

housewifery, huswifery Ev idaresi: *Players in your housewifery* (*Oth.*, II/1, 112; *Hen. V*, II/3, 62).

hovel Barınak: *To hovel thee with swine* (*Lear*, IV/7, 38).

hovering Duraksamalı, kararsız: *a hovering temporizer* (*Win. Tale*, I/2, 302).

how 1. [*How's the day?*] Saat kaç oldu? (*Tem.*, V/1, 3); 2. [*How say you?*] Sen ne düşünüyorsun, fikrin ne? (*Tem.*, II/1, 254; *M. Meas.*, II/4, 58; *Mac.*, III/4, 68); 3. [*How so?*] Ne? Niçin? (*Troil & Cres.*, III/3, 246; *Mer. Wives Win.*, III/5, 68); 4. [*How is that?*] Ne?: *How? Thy wife?* (*M. Meas.*, II/1, 71; *Jul. Caes.*, II/1, 312; *Cym.*, III/2, 1); 5. Kaça, ederi ne?:

How a good yoke of bullocks at Stanford fair? (*Hen. IV–2*, III/2, 38; *Troil. & Cres.*, IV/2, 23; *Per.*, IV/6, 20).

howbeit 1. Bununla birlikte, ancak: *howbeit, I thank you* (*Cor.*, I/9, 70; *Hen. V*, I/2, 91); 2. Her ne kadar: *howbeit that I endure him not* (Oth., II/1, 288).

how did you like her? Durumu hakkında ne düşünüyorsunuz? [deyim]

however, howe'er 1. Karşın, rağmen, her ne kadar, bununla birlikte: *However he puts on this tardy form* (*Jul. Caes.*, I/2, 299; *All's Well*, V/3, 83; *Much Ado*, V/1, 37); 2. Herhalde, behemehal: *howe'er, I charge thee ... To tell me* (*All's Well*, I/3, 183; *Two Gent. Ver.*, I/1, 34).

howler Baykuş: *Lizard's leg and howler's wing* (*Mac.*, IV/1, 17).

howsoever 1. Rağmen, halde, bununla birlikte: *Howsoever you have been his liar* (*Cor.*, V/2, 31; *M. Meas.*, II/1, 220; *Much Ado*, II/3, 197); 2. Herhalde, mutlaka: *But howsoever, strange and admirable* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 27; *Hen. VI–1*, IV/1, 187; *Troil. & Cres.*, III/3, 296).

howsomever, howsome'er 1. Ne (kadar) olursa olsun, hangi tavırla olursa olsun *howsomever thou pursues this act* [f. 1 howsoever] (*Ham.*, I/5, 84); 2. Karşın, rağmen, bununla birlikte: *howsome'er thou speak'st ... I shall digest it* [ff. 1-2; q. 1 *howsoere*] (*Mer. Ven.*, III/5, 89; *All's Well*, I/3, 52).

how stand I? Ben ne olacağım? [deyim]

hox Hayvanın arka ayak veteri: *Which hoxes honesty behind* (*Win. Tale*, I/2, 244).

hoy Feribot, küçük körfez gemisi: *tarry for the hay* (*Com. Err.*, IV/3, 40).

hoy(-)day [*Heyday*'in varyantı].

huck, to [argo lehçe] Pazarlık etmek [15-17. yy.lar. Holinshed, 1577: "*If anie man hucked hard with him about the price of a gelding* (*he said*): *So God helpe me*" or else "*By Jesus, I stole him*". Partridge, 465/1].

huddle, to 1. Yığmak: *huddling jest upon jest* (*Much Ado*, II/1, 244); 2. Kalabalık yapmak, üşüşmek: *That have of late so huddled on his back* (*Mer. Ven.*, IV/1, 28).

hugger-mugger Gizlilik, gizlice yapılan: *In hugger-mugger to inter him* (*Ham.*, IV/5, 84).

hulk 1. Büyük yolcu ya da yük gemisi: *a hulk better stuff'd* (*Hen. IV–2*, II/4, 64; *Troil. & Cres.*, II/3, 266]; 2. [dolayısıyla] çok iri ve havaleli kimse: *the hulk Sir John* (*Hen. IV–2*, I/1, 19).

hull, to Yelken sarıp tekneyi akıntıya bırakmak ya da yelken açıp tekneyi rüzgâra bırakmak, sürüklenmek: *I am to hull here a little longer* (*Tw. Night*, I/5, 203; *Rich. III*, IV/4, 438); *thus hulling in The wild sea of my conscience* (*Hen. VIII*, II/4, 200).

hum, to Mırıldanarak onaylamak [hımm]: *The shrug, the hum, or ha* (*Win. Tale*, II/1, 71; *Win. Tale*, II/1, 74; *Cor.*, V/4, 21).

human, humane 1. İnsana ya da insanlığa ilişkin: *enter human hearing* (*Tem.*, I/2, 265; *Com. Err.*, V/1, 189; *Mid. N. Dr.*, II/1, 101); 2. Kibar, nazik; 3. Hayır sahibi: *civil and humane seeming* (*Oth.*, II/1, 238; *Mer. Ven.*, IV/1, 25; *Mid. N. Dr.*, II/2, 57).

humanity 1. İnsan huyu, insan doğası: *change my humanity with a baboon* (*Oth.*, I/3, 316; *Timon*, I/1, 272; *Ham.*, III/2, 32); 2. İnsanlık, beşeriyet: *Humanity must perforce prey on itself* (*Lear*, IV/2, 49; *Hen. VI–1*, II/3, 53).

humble banks 1. Alçak yapılmış ırmak bentleri; 2. Sığlık.

humble-bee Hezen arısı: *The fox, the ape, and the humble bee* (*L. Lab. Lost*, III/1, 95; *Mid. N. Dr.*, III/1, 168).

humility 1. İnsanlık, iyilik; 2. Cömertlik: *And plant in tyrants mild humility* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 346; *Rich. III*, II/1, 73; *Mer. Ven.*, III/1, 69).

humorous 1. Rutubetli, nemli: *the humorous night* (*Rom. & Jul.*, II/1, 31); 2. Kaprisli, sağı solu belli olmayan: *The Duke is humorous* (*As You Like*, I/2, 266; *John*, III/1, 119; *Ham.*, II/2, 322);

3. Huysuz, keyifsiz: *a very beadle to a humorous sigh* (*L. Lab. Lost*, III/1, 175; *As You Like*, IV/1, 109).

humour 1. Nem, rutubet: *the humours Of the dank morning* (*Jul. Caes.*, II/1, 262); 2. [Eski fizyolojiye göre] Bir hayvanın, bitkinin gövdesindeki sıvı; insan gövdesinde dört temel sıvı vardı: Bunlar, kan, balgam [soğukluk, duygusuzluk], safra ve melankoli [gam ve hüzün] idi. Bu dört sıvı insanın fiziksel ve zihinsel niteliklerini saptıyordu: *the black oppressing humour* (*L. Lab. Lost*, I/1, 233; *John*, V/1, 12; *Rom. & Jul.*, IV/1, 96); 3. Zihinsel durum; 4. Huy, mizaç: *when that rash humour which my mother gave me* (*Jul. Caes.*, IV/3, 119; *Hen. IV–2*, II/4, 236; *Rich. III*, IV/4, 269); [çoğul] *that most his humours know* (*Hen. VI–2*, I/1, 247); 5. Geçici ruhsal durum, haletiruhiye: *See what humour he is in* (*Mer. Wives Win.*, II/3. 77; *Oth.*, III/4, 125; *Hen. IV–1*, III/1, 179; *Two Nob. K.*, V/2, 36); 6. Kapris, geçici istek: *let it be as humours ... shall govern* (*Mer. Ven.*, III/5, 63; *John*, IV/2, 214; *Titus*, V/2, 140); 7. [Bir şeye] Eğilim, [bir şey yapma] hevesi: *I have a humour to knock you* (*Hen. V*, II/1, 55; *Much Ado*, V/4, 101; *Mid. N. Dr.*, I/2, 28).

humour, to 1. Bir kimsenin huyuna ve eğilimlerine göre o kimseyi etkilemek: *If I were Brutus ... He should not humour me* (*Jul. Caes.*, I/2, 315; *Com. Err.*, IV/4, 81; *Much Ado*, II/1, 280); 2. Bir kimseye ya da şeye uyum göstermek: *to jig off a tune at the tongue's end ... Humour it with turning up your eyelids* (*L. Lab. Lost*, III/1, 13).

Humphrey Hour Açlar için yemek saati: *none but Humphrey Hour, that call'd your Grace To breakfast once* (*Rich. III*, IV/4, 176). ['*Dine with Duke Humphrey*', "*aç kal*" anlamındaydı].

hunch-backed bkz. *bunch-backed*.

hundred [Hem isim, hem sıfat olarak kullanılırdı] Yüksek sayı: *I have wept a hundred several times* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 145; *Ham.*, I/2, 237; *Hen. VI–1*, I/1, 123).

Hundred Merry Tales 1526'da basılan fıkra kitabı (*Much Ado*, II/1, 130).

hundred-pound [Aşağılayıcı bir hitap] Centilmen numarası yapan züppe, snop: *a base ... hundred-pound, filthy, worsted-stocking knave* (*Lear*, II/2, 16).

Hundred Psalms [*Hundredth Psalm*] Yüzüncü Zebur [Tanrı tarafından Davut Peygamber'e gönderildiğine inanılan kutsal kitap] (*Mer. Wives Win.*, II/1, 63).

hungarian [*Hunger* = açlık sözcüğünden türetilmiştir] Muhtaç kişi: *O base Hungarian wight* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 20).

hungerly[1] [sıf.] Aç kalmış, açlıktan ölecek duruma gelmiş, dolayısıyla kıt: *his beard grew thin and hungerly* (*Tam. Shrew*, III/2, 175).

hungerly[2] [zarf] Aç olanlar: *I feed Most hungerly on your sight* (*Timon*, I/1, 253; *Oth.*, III/4, 105).

hungry Kısır, çorak, semeresiz: *the hungry beach* (*Cor.*, V/3, 58).

hungry-starved Karnı aç, acıkmış: *cheer up thy hungry-starved men* (*Hen. VI–1*, I/5, 16).

hunt Avlanan hayvan: *we'll go dress our hunt* (*Cym.*, III/6, 89).

huntsman Av yöneticisi: *Huntsman, I charge thee, tender well my hounds* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 16; *Hen. VI–3*, IV/5, 25).

hunt's-up Gündoğumunda avcıları uyandırmak için söylenen şarkı, sabah şarkısı: *hunt's-up to the day* (*Rom. & Jul.*, III/5, 34).

hurling Fevri, hiddetli: *wild and hurling words* [f. 1; q. 1 *wherling*; qq. 2-4 *whurling;* Theobald *whirluing*] (*Ham.*, I/5, 132).

hurly Kargaşa, dağdağa, gürültü patırtı: *amid this hurly I intend* (*Tam. Shrew*, IV/1, 203; *John*, III/4, 169; *Hen. IV–2*, III/1, 25).

hurly-burly 1. Kargaşa, gürültü patırtı: *When the hurly-burly's done* (*Mac.*, I/1, 3); 2. gürültülü: *hurly-burly innovation* (*Hen. IV–1*, V/1, 78).

hurricano Kasırgada hortum: *dreadful spout Which shipmen do the hurrica-*

no call (*Troil. & Cres.*, V/2, 172; *Lear*, III/2, 2).

hurry Düzensizlik, kargaşa, gürültü patırtı: *Were in wild hurry* (*Cor.*, IV/6, 4).

hurtle, to Silah sesleri çıkarmak: *The noise of battle hurtled in the air* (*Jul. Caes.*, II/2, 22; *As You Like*, IV/3, 131).

hurtless Zararsız: *the strong lance of justice hurtless breaks* (*Lear*, IV/6, 166).

husband 1. Evi çekip çeviren kâhya: *your servingman and your husband* (*Hen. IV–2*, V/3, 11); 2. Yöneten kişi, yönetici: *an ill husband* [örn. kötü iktisatçı] (*Hen. VIII*, III/2, 142; *M. Meas.*, III/2, 70; *Tam. Shrew*, V/1, 69).

husband, to 1. Çift sürmek, toprak işlemek: *husband'd and till'd* (*Hen. IV–2*, IV/3, 120); 2. Evlenmek, koca olmak: *if he should husband you* (*Lear*, V/3, 70; *All's Well*, V/3, 126; *Jul. Caes.*, II/1, 297).

husbandman Ev işlerini düzenleyen kâhya: *he is your servingman and your husbandman* (*Hen. IV–2*, V/3, 11).

husbandry 1. Ev idaresi: *The husbandry and manage of my house* (*Mer. Ven.*, III/4, 25; *Cor.*, IV/7, 22; *Hen. V*, IV/1, 7); tasarruf, parayı iyi kullanma: *like as there were husbandry in war* (*Troil. Cres.*, I/2, 7; *Per.*, III/2, 20; *Ham.*, I/3, 77); 2. Toprağın işlenmesi, sürülmesi, çiftçilik: *choke the herbs for want of husbandry* (*Hen. VI–2*, III/1, 33; *As You Like*, II/3, 65; *Hen. IV–2*, III/2, 113); [mec.] *her plenteous womb Expresseth his full tilth and husbandry* (*M. Meas.*, I/4, 44; *Sonn.*, III, 6).

hush Sessiz: *As hush as death* (*Ham.* II/2, 486).

husht [Ünlem] Sus!: *Husht, here come the lords* (*Per.*, I/3, 9; *Tam. Shrew*, I/1, 68).

husks [Çoğul] Süprüntü, döküntü: *but the shales and husks of men* (*Hen. V*, IV/2, 18; *Troil. & Cres.*, IV/5, 166).

huswife bkz. *housewife.*

huswifery bkz. *housewifery.*

Hydra Kestikçe yerine baş çıkan, çok başı olan yılan canavar: *this Hydra son of war* (*Hen. IV–2*, IV/2, 38).

Hyems bkz, *Hiems.*

hyen Çakal: *I will laugh like a hyen* (*As You Like*, IV/1, 156)

Hymeneus Düğün Tanrısı Himene: *In readiness for Hymeneus stand* (*Titus*, I/1, 325; *Two Nob. K.*, I/1, sa.)

Hyperion Güneş Tanrısı

Hyrcania Hazer Denizi'nin güneydoğu bölgesindeki mıntıka; burada çok yırtıcı hayvanların olduğuna inanılırdı

hyssop [Lat. *Hyssopus officenalis*] Güzel kokulu kekiğe benzeyen bir bitki: *set hyssop and weed up tine* (*Oth.*, I/3, 322). [Bu bitkinin bir afrodizyak olduğuna inanılırdı *thyme*, anti-afrodizyaktı]

hysterica passio [Lat.] İsteri, *Hysterica passio-down, thou climbing sorrow.* (*Lear*, II/4, 57).

I

i Varyantı *Ay* [bkz. ff.; qq.].

Icarus Daedalus'un oğlu; baba ile oğul hapsedildikleri Girit adasından yapay kanatlarla kaçmışlardır; Icarus güneşe yakın uçtuğu için kanatlardaki yapıştırıcı olarak kullandıkları balmumu erimiş ve Ege Denizi'ne düşmüştür.

ice [*I shall* anlamında]: *Keep out ... or Ice try whither your costard or my ballow be the harder* (*Lear*, IV/6, 241).

ice-brook [*The ice-brook's temper*] Çeliğe su verilerek kılıcı en keskin duruma getirme: *A sword of Spain, the ice brook's temper* (*Oth.*, V/2, 253).

Iceland dog Uzun tüylü, sivri kulaklı, eskiden kucak köpeği sayılan İzlanda ev köpeği [bir kimseyi aşağılamada da kullanılırdı]: *Pish for thee, Iceland dog! Thou prick-ear'd cur of Iceland!* (*Hen. V*, II/1, 42).

idea 1. Yüz, benzerlik: *your lineaments, Being the right idea of your father* (*Rich. III*, III/7, 13); 2. Zihinsel imge ya da resim: *Th' idea of her life* (*Much Ado*, IV/1, 224); 3. Tasarlanmış ya da düşünülmüş bir şey: *A ... spirit, full of forms ... ideas* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 67).

ides of march 15 Mart: *Beware the ides of March* (*Jul. Caes.*, I/2, 18).

idiot Meslekten soytarı: *esteemed so As seely jeering idiots are with kings* (*Troil. & Cres.*, II/1, 53; *Titus*, V/1, 79; *Lucrece*, 1812).

idle 1. Etkisiz, değersiz, silik: *your store ... is not for idle markets* (*Tw. Night*, III/3, 46; *L. Lab. Lost*, V/2, 865; *Oth.*, I/2, 95); 2. Budala, alık: *their idle dream* (*M. Meas.*, IV/1, 63; *All's Well*, II/5, 49; *Lear*, I/2, 49); 3. Deli, çılgın: *I must be idle* (*Ham.* III/2, 90); 4. Kazançsız, kârsız, gereksiz: *idle moss* (*Com. Err.*, II/2, 176; *Rich. III*, III/1, 103; *Oth.*, I/3, 140).

idle, to Amaçsız, boş hareket etmek: *the gossamer That idles in the wanton summer air* (*Rom. & Jul.*, II/6, 19).

idle-headed Budala, aptal: *superstitious idle-headed eld* (*Mer. Wives Win.*, IV/4, 36).

idlely Dikkatsizce, iyi düşünülmeden: *colours idlely spread* (*John*, V/1, 72; *Com. Err.*, IV/4, 129; *Rich. II*, III/3, 171).

idleness 1. Boşa geçen zaman: *Wear out thy youth with shapeless idleness* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 8; *Hen. IV–1*, I/2, 196; *Ant. & Cleo.*, I/3, 92); 2. Kültürsüzlük, görgüsüzlük: *The even mead ... Conceives by idleness, and nothing teems But hateful docks, rough thistles* (*Hen. V*, V/2, 51; *Oth.*, I/3, 324).

idly 1. Dikkatsizce, hafife alarak: *the eyes of men ... Are idly bent on him that enters next* (*Rich. II*, V/2, 95; *Timon*, I/1, 20; *Hen. V*, I/2, 59); 2. Raslantıyla, tesadüfen: *this from rumour's tongue I idly heard* (*John*, IV/2, 124).

I'fecks [Ünlem: *in faith* anlamında] İnan olsun!: *I' fecks! Why, that's is my bawcock* (*Win. Tale*, I/2, 120).

ignis fatuus [Lat.] Boş amaç, Zümrüdüanka (*Hen. IV–1*, III/3, 39).

ignoble 1. Aşağı tabakadan doğan, soylu olmayan: *Her royal stock graft with ignoble plants* (*Rich. III*, III/7, 127; *Hen. VI–1*, III/1, 177; *Hen. VI–3*, IV/1, 70); 2. Karakteri iyi ve dürüst olmayan: *Here is the head of the ignoble traitor* (*Rich. III*, III/5, 22; *Tem.*, I/2, 116; *Win. Tale*, II/3, 120).

ignobly Adice, namussuzca: *Unwisely, not ignobly, have I given* (*Timon*, II/2, 174; *Hen. VI–2*, V/2, 23; *Lear*, III/7, 35).

ignominy, ignomy 1. Utanç; 2. Ayıp, gözden düşme: *Thy ignominy sleep with thee in the grave* (*Hen. IV–1*, V/4, 100); [f. 1 *ignomie*; ff. 2-4 ignominy] (*M. Meas.*, II/4, 111; *Titus*, IV/2, 115).

ignorance Akılsızlık, beyinsizlik: *The greater cantle of the world is lost With ignorance* (*Ant. & Cleo.*, III/10, 7).

ignorant 1. Bilgisiz, beceriksiz: *I am as ignorant in that, as you in so entit'ling me* (*Win. Tale*, II/3, 70; *Cym.*, III/2, 23); 2. Bihaber, oralı olmayan: *Most ignorant of what he's most assur'd* (*M. Meas.*, II/2, 119); 3. Bilgisizlikten sonuçlanan: *what ignorant sin have I committed* (*Oth.*, IV/2, 70); 4. Kişiyi bilgisiz, beceriksiz ve bihaber yapan: *the ignorant fumes that mantle Their clearer reason* (*Tem.*, V/1, 67; *Win. Tale*, I/2, 297).

'ild bkz. *godild.*

Ile [*I'll*'ın varyantı].

Iliad bkz. *Oeillade.*

ill[1] 1. Yanlış yapma, kötülük, günah: *capable of all ill* (*Tem.*, I/2, 353; *Rich. II*, I/1, 86; *Oth.*, IV/3, 103); 2. Talihsizlik, felaket, kötülüğe uğrama: *Bear those ills we have* (*Ham.*, III/2, 80; *Mer. Ven.*, II/5, 17; *Sonn.*, CXIX, 9).

ill[2] [sıf.] 1. Ahlaksız, kötü: *with no ill intent* (*Per.*, IV/6, 109; *M. Meas.*, II/1, 66; *Tem.*, I/2, 458); 2. Beceriksiz, acemi: *'tis an ill cook that cannot lick his own fingers* (*Rom. & Jul.*, IV/2, 6; *Ham.*, II/2, 120).

ill-affected Hain

ill-annexed Kötü niyetle katılmış, yanlış eklenmiş: *ill-annexed Opportunity* (*Lucrece*, 874).

ill-beseeming Uygunsuz: *ill-beseeming arms* (*Hen. IV–2*, IV/1, 84; *Rom. & Jul.*, I/5, 74; *Hen. VI–3*, I/4, 113).

ill-breeding Kötülük düşünme: *ill-breeding minds* (*Ham.*, IV/5, 15).

ill-composed Bileşimi [terkibi] kötü: *ill-compos'd affection* (*Mac.*, IV/3, 77).

ill-dispersing Talihsizlik yayan: *ill-dispersing wind* (*Rich. III*, IV/1, 52).

ill-disposed Keyifsiz, isteksiz, hasta: *Within his tent, but ill-dispos'd* (*Troil. & Cres.*, II/3, 77).

ill-divining Kuşku, kaygı: *an ill-divining soul* (*Rom. & Jul.*, III/5, 54).

ill-erected Kötü amaçla inşa edilmiş: *ill-erected tower* (*Rich. II*, V/1, 2).

ill-favoured Çirkin: *Very ill-favour'd rough things* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 299; *Titus*, III/2, 66; *As You Like*, III/5, 53).

ill-favouredly Uygunsuz bir biçimde (*Hen. V*, IV/2 40; *Mer. Wives Win.*, III/5, 67; *As You Like*, I/2, 39).

ill-inhabited Yanlış bellenmiş: *a knowledge ill-inhabited* (*As You Like*, III/3, 10).

illness Acımasızlık, kötülük: *Art not without ambition, but without The illness should attend it* (*Mac.*, I/5, 20).

ill-nurtured Terbiyesiz, görgüsüz, kaba: *Presumptuous dame, ill-nurtur'd Eleanor!* (*Hen. VI–2*, I/2, 42; *Ven. & Adon*, 134).

ill-roasted İyi pişmemiş: *an ill-roasted egg* (*As You Like*, III/2, 32).

ill-seeming Kötü görünüşlü ya da nitelikli: *Muddy, ill-seeming thick, bereft of beauty* (*Tam. Shrew*, V/2, 143).

ill-taken Yanlış anlaşılmış ya da anlaşılan: *his ill-ta'en suspicion* (*Win. Tale*, I/2, 460).

ill-temper'd Kötü ve karmaşık huylu

ill-tuned Melodik olmayan: *these ill-tuned repetitions* (*John*, II/1, 197).

illo (hillo) Kuşla avlananın bağırışı: *Illo, ho, ho, my lord!* (*Ham.* I/5, 115).

illume, to Aydınlatmak: *t'illume that part of heaven* (*Ham.* I/1, 37).

illusion 1. Aldatma, hile; 2. Aldanma: *th' devil's illusions* (*Hen. VIII*, I/2, 178; *Mid. N. Dr.*, III/2, 98; *Mac.*, III/5, 28).

illustrate, to Belirginleştirmek, belirtmek, ortaya koymak: *But his body and fiery mind illustrate a brave father* (*Two Nob. K.*, II/4, 22; *Hen. VIII*, III/2, 181).

illustrious[1] 1. Belirgin, açık, seçik: *The magnanimous and most illustrate King*

Cophetua (*L. Lab. Lost*, IV/1, 65; *L. Lab. Lost*, V/1, 121); 2. Işıldama: *Life is not more illustrious when health smiles on't* (*Cardenio*, IV/3, 1627).

illustrious[2] [sıf.] Parlaklığı olmayan, donuk, dumanlı: *an eye Base and illustrious as the smoky light* (*Cym.*, I/6, 109).

ill-well [*So ill-well*] Bir kusurun başarılı taklidi: *you could never do him so ill-well, unless you were the very man* (*Much Ado*, II/1, 117).

ill-wresting Her şeyi berbat eden: *this ill-wresting world* (*Sonn.*, CXL, 11).

image 1. Görünüş, benzeyiş: *Your father's image is so hit in you* (*Win. Tale*, V/1, 127; *John*, IV/ 2, 71; *Ham.* V/2, 77); 2. Göze görünen şey ya da biçim: *our last king, Whose image even but now appear'd to us* (*Ham.* I/1, 81); 3. Suret, kopya: *heaven's image* [örn. insanoğlu] (*M. Meas.*, II/4, 45; *Mac.*, II/3, 78; *Rich. III*, II/1, 124); 4. Tasvir, temsil: *this play is the image of a murder done in Vienna* (*Ham.*, III/ 2, 238); 5. Cisimlenme, boyut kazanma, tip: *Image of pride, Why should I hold my peace?* (*Hen. VI–2*, I/3, 176; simge işaret: *The images of revolt* (*Lear*, II/4, 90); 6. Hayalde canlandırılan, fikir, anlayış, görüş: *the constant image of the creature That's belov'd* (*Tw. Night*, II/4, 19; *Tem.*, I/2, 43; *Mac.*, I/3, 135).

imagery Duvarda asılı süs eşyası, duvar halısı, resim: *all walls With the painted imagery* (*Rich. II*, V/2, 16).

imaginary 1. İmgesel, fantazisi renkli ve zengin: *your imaginary forces* (*Hen. V*, prol. 18; *John*, IV/2, 265; *Sonn.*, XXVII, 9); 2. [*Imaginary work*] Figürlere ilişkin kurgusal imgeler (*Lucrece*, 1422).

imagination [*Unfelt imaginations*] Tasarlanmış, ama denenmemiş şeyler (*Rich. III*, I/4, 80); [*wrong imaginations*] gaflet, hayal, zehap (*Lear*, IV/6, 283).

imagined Düşünülmüş, tasarlanmış: *with imagin'd speed* (*Mer. Ven.*, III/4, 52; *Hen. V*, III/ch., 1; *Rom. & Jul.*, II/6, 28).

imbace, to bkz. *imbar*.

imbar, to Bertaraf etmek, engellemek, iptal etmek: *amply to imbar their crooked titles Usurp'd* [f. 1 *imbar* (*re*); qq. 1-2 *imbace*; q. 3 *embrace*; birçok baskıda teşhir ya da ifşa etmek anlamına gelen *imbare* vardır] (*Hen. V*, I/2, 94).

imbecility Zayıflık, güçsüzlük: *Strength should be lord of imbecility* (*Troil. & Cres.*, I/3, 114).

imbossed, imbost [*Embossed* [1] ve [2]'nin varyantı].

imbrue, to 1. Kanla lekelemek ya da boyamak: *Come blade, my breast imbrue* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 344; *Titus*, II/3, 222); 2. Kan dökmek: *shall we imbrue?* (*Hen. IV–2*, II/4, 196).

imitari [Lat.] Taklit etmek: *Imitari is nothing: so doth the hound his master* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 125).

immanity İnsanlık dışı eylem: *such immanity and bloody strife* (*Hen. VI–1*, V/1, 13).

immask, to Örtmek, saklamak: *to immask our noted ... garments* (*Hen. IV–1*, I/2, 180).

immaterial İnce, seyrek (*Troil. & Cres.*, V/1, 31).

immediacy Yönetici ve otoritelerle doğrudan ilişki (*Lear*, V/3, 65).

immediate 1. Tahta en yakın varis: *The immediate heir of England* (*Hen. IV–2*, V/2, 71; *Ham.*, I/2, 109); [mec.] *In these to nature she's immediate heir* (*All's Well*, II/3, 132); 2. Doğrudan sıraya göre geçen: *crown ... immediate from thy place and blood, Derives itself to me* (*Hen. IV–2*, IV/5, 42); 3. Doğrudan, direkt: *the immediate author of their variance* (*Ant. & Cleo.*, II/6, 129).

immediately Hemen, doğrudan, hızla: *our law Immediately provided in that case* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 45).

imminence Tehdit edici kötülük: *I ... dare all imminence that gods and men Address their dangers in* (*Troil. & Cres.*, V/10, 13).

immodest Ilımlı olmayan, aşırı: *immodest hatred* (*Win. Tale*, III/2, 102; *Hen. VI–1*, IV/1, 126)

immoment Önemsiz: *Immoment toys* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 166).

immortal 1. Sonsuzluğa ya da ölümden sonraki yaşama ilişkin: *immortal longings* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 281); 2. Gayriinsani, insanlığa yakışmayan: *his biting is immortal* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 247).

immortally [halk ağzı] Sonsuzcasına, insanüstü bir biçimde [takr. 1540'tan itibaren. Partridge, 473/2].

immure Sur, tabya, duvar: *within whose strong immures ... Helen ... sleeps* (*Troil. & Cres.*, prol. 8).

imp 1. [Soylu ailenin] Ahfadı: *most royal imp of fame* (*Hen. IV–2*, V/5, 42; *Hen. V*, IV/1, 45); 2. [mec.] Çocuk, evlat: *dear imp* (*L. Lab. Lost*, I/2, 5; *L. Lab. Lost*, V/2, 588).

imp, to Kuşun uçmasını daha iyi duruma getirmek için kanatlarına tüy eklemek: *Imp out our drooping country's broken wing* (*Rich. II*, II/1, 292).

impaint, to Betimlemek, tasvir etmek, göstermek: *And never yet did insurrection want Such water-colours to impaint his cause* (*Hen. IV–1*, V/1, 80).

impair bkz. *impar, impare.*

impale, to 1. Etrafını almak, kuşatıp kapatmak: *Impale him with your weapons round about* [f. 1 *empale*] (*Troil. & Cres.*, V/7, 5); 2. [Başı] Taçla süslemek: *Did I impale him with the regal crown?* (*Hen. VI–3*, III/3, 189).

impanel, to Jüri üyesi olmak: *To 'cide this title is impanelled A quest of thoughts* (*Sonn.*, LXVI, 9).

impar, impare Aşağıda bulunan, alt, adi, uygunsuz: *Nor dignifies an impare thought with breath* [q. *impare*; f. 1 *impaire*] (*Troil. & Cres.*, IV/5, 103).

impart, to 1. Sağlamak, vermek: *no tool imparteth* (*Lucrece*, 1039); 2. İletişim kurmak, bilgilendirmek, anlatmak: *When I did first impart my love to you* (*Mer. Ven.*, III/2, 253; *Win. Tale*, II/1, 165; *Tam. Shrew*, III/2, 130); [istisnai yapı] *But there is no sequel ...? Impart* (*Ham.* III/2, 330).

impartial Kayıtsız, tarafsız: *I'll be impartial. Be you judge Of your own cause* (*M. Meas.*, V/1, 166).

impartment İletişim: *As if it some impartment did desire To you alone* (*Ham.*, I/4, 59).

impasted Kabuk bağlamış: *Bak'd and impasted with the parching streets* (*Ham.* II/2, 459).

impawn, to Rehine koymak, teminat vermek, söz vermek, vaat etmek: *take heed how you impawn our person* (*Hen. V*, I/2, 21; *Hen. IV–1*, IV/3, 109); [qq.; f. 1 *impone*] (*Ham.*, V/2, 148).

impeach 1. Meydan okuma; 2. Suçlama; 3. Sorguya çekme: *what an intricate impeach* (*Com. Err.*, V/1, 270; *Hen. VI–3*, I/4, 60).

impeach, to 1. Sorguya çekmek; 2. Güvenmemek; 3. Kötülemek: *impeach the justice of the state* (*Mer. Ven.*, III/3, 29; *Mid. N. Dr.*, II/1, 214; *Rich. II*, I/1, 189).

impeachment 1. Karşı koyma, müdahale: *to march on to Calais Without impeachment* (*Hen. V*, III/6, 142); 2. Zarar ziyan: *great impeachment to his age* (*Two Gent. Ver.*, I/3, 15); 3. Suçlama, sorumlu tutma: *Devis'd impeachments to imprison him* (*Rich. III*, II/2, 22).

imperator Mutlak hükümdar, mutlak yönetici: *Sole imperator ... Of trotting paritors* (*L. Lab. Lost*, III/1, 185).

imperceiverant Anlayışsız, bir şeyi diğerinden ayırt edemeyen, algıları kapalı, ahmak: *this imperceiverant thing loves him* [F *imperseverant*] (*Cym.*, IV/1, 14).

imperious İmparatora ilişkin: *th' imperious show Of ... Caesar* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 172; *Ham.*, V/1, 213).

imperiously Görkemli bir biçimde: *Imperiously he leaps, he neighs* (*Ven. & Adon.*, 265).

imperseverant bkz. *imperceiverant.*

impertinency Uygunsuzluk, saçmalık: *matter and impertinency mix'd* (*Lear*, IV/6, 174).

impertinent Yersiz, uygunsuz, sadet dışı: *without the which this story Were most impertinent* (*Tem.*, I/2, 138). [Yanlış kul-

lanım: *the suit is impertinent to myself* (*Mer. Ven.*, II/2, 137).

impeticos Soytarıların saçma gibi görünen sözleri: *I did impeticos thy gratillity* (*Tw. Night*, II/3, 26). [Mizahi olarak *impeticot*, *impetticoat* sözcükleriyle ya soytarının uzun ceketine ya da bir kadının iç çamaşırına gönderme yapılırdı].

impierced bkz. *enpierced*.

impious Dine saygısız: *keep their impious turbans on* (*Cym.*, III/3, 10).

impiteous Acımasız, merhametsiz: *The ocean ... Eats not the flats with more impiteous haste* (*Ham.*, IV/5, 101).

impleached Birbirine örülmüş, iç içe geçirilmiş: *the hair, With twisted metal amorously impleach'd* (*L. Compl.*, 205).

implorator Yalvaran, rica eden kişi: *implorators of unholy suits* (*Ham.*, I/3, 129).

imply, to Mucip olmak, gerektirmek: *to find that her search implies* (*All's Well*, I/3, 216; *Per.*, IV/1, 81).

impone, to bkz. *impawn*.

import, to 1. Neden olmak, sonucuna katlanmak: *in matter ... No less importing than our general good* (*Rich. III*, III/7, 68; *Lear*, IV/3, 4; *M. Meas.*, V/1, 108); 2. İma etmek, göstermek, kastetmek: *To be your prisoner should import offending* (*Win. Tale*, I/2, 57; *Rom. & Jul.*, V/1, 28; *Ham.*, III/2, 139); 3. İfade etmek, beyan etmek: *tidings ... importing the mere perdition of the Turkish fleet* (*Oth.*, II/2, 2; *Timon*, V/2, 11; *Ham.*, I/2, 23); [istisnai yapı] *more general than these lines import* (*John*, IV/3, 17; *Hen. IV–1*, I/1, 51); 4. İleride olacaklara alamet olmak: *Comets, importing change of times and states* (*Hen. VI–1*, I/1, 2); 5. Önemli olmak: *what else ... Importeth thee to know* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 121; *Hen. IV–1*, IV/4, 5; *Troil. & Cres.*, IV/2, 50); 6. İlişkili olmak, dair olmak: *This letter is mistook, it importeth none here* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 57; *Oth.*, I/3, 283).

importance 1. [Önemli] İş, sorun: *upon importance of so slight ... a nature* (*Cym.*, I/4, 41); 2. Israr, tedirgin ertme, can sıkma: *At our importance hither is he come* (*John*, II/1, 7; *Tw. Night*, V/1, 363); 3. Anlam, kavram: *importance were joy or sorrow* (*Win. Tale*, V/2, 18).

importancy Anlam, önem: *Th' importancy of Cyprus to the Turk* (*Oth.*, I/3, 20).

important 1. İvedi; 2. Zorunlu; 3. Önemli; 4. Rahatsız edici: *If the Prince be too important, tell him there is measure in everything* (*Much Ado*, II/1, 71; *Lear*, IV/4, 26; *All's Well*, III/7, 21).

importantly Yoğun bir biçimde: *ears so cloy'd importantly* (*Cym.*, IV/4, 19).

importing Anlam yüklü, anlamlı, önemli: *Her business looks in her With an importing visage* (*All's Well*, V/3, 136).

importless Anlamsız, önemsiz: *matter ... of importless burden, Divide thy lips* (*Troil. & Cres.*, I/3, 71).

importunacy Israr: *Your importunacy cease till after dinner* (*Timon*, II/2, 41; *Two Gent. Ver.*, IV/2, 111).

importune, to 1. İstemek; 2. Yapmaya zorlamak, emretmek: *As time and our concernings shall importune* (*M. Meas.*, I/1, 56); 2. Kaygı, endişe: *I here importune death awhile* (*Ant. & Cleo.*, IV/5, 19).

impose Kesin emir: *According to your ladyship's impose* (*Two Gent. Ver.*, IV/3, 8).

impose, to 1. [Suçu vb.] Başkasının üzerine bırakmak: *the imputation of his wickedness ... should be impos'd upon his father* (*Hen. V*, IV/1, 150); 2. [Cezaya] Tabi, maruz: *Impose me to what penance your invention Can lay upon my sin* (*Much Ado*, V/1, 273).

imposition 1. Suçlama: *stand under grievous imposition* (*M. Meas*, I/2, 189; *Win. Tale*, I/2, 74); 2. Uyarı, emir: *this imposition, The which my love ... lays upon you* (*Mer. Ven.*, III/4, 33; *Rich. III*, III/7, 232; *Lucrece*, 1697); 3. Unvan; 4. Ek; 5. Vasıf: *Reputation is an idle and most false imposition* (*Oth.*, II/3, 269).

impossible Aşırı, inanılmaz, hayret verici: *in devising impossible slanders* (*Much Ado*, II/1, 138; *Tw. Night*, III/2, 72). 743).

imposthume, inpostume Mikroplu şişme, mikrobik kabarma: *th' impostume of*

much wealth and peace. (*Ham.*, IV/4, 27; *Troil. & Cres.*, V/1, 21; *Ven. & Adon.*, 743).

imprese Soylu ailenin arma resmi ya da belgisi [şiarı]: *Ras'd out my imprese, leaving me no sign* [f. 1 *impress* (*e*); qq. *impre(e)se*] (*Rich. II*, III/1, 25).

impress[1] İzlenim: *weak impress of love* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 6).

impress[2] Zorunlu hizmet: *Ajax was here the voluntary, and you as under an impress* (*Troil. & Cres.*, II/1, 97; *Ham.*, I/1, 75; *Ant. & Cleo.*, III/7, 36).

impress[3] bkz. *imprese.*

impress[4], **to 1.** Bir hizmete zorlamak: *Who can impress the forest ...?* (*Mac.*, IV/1, 95); [mec.] *When thou impressest* (*L. Compl.*, 297); **2.** İşaretlemek, mühürlemek: *His heart, like an agate, with your print impressed* (*L. Lab. Lost*, II/1, 235; *Mac.*, V/8, 10).

impressed Askere alınmış, hizmete zorlanmış: *our impress'd lances* (*Lear*, V/3, 50).

impressure İzlenim, intiba: *lean upon a rush, The ... capable impressure Thy palm ... keeps* (*As You Like*, III/5, 23; *Tw. Night*, II/5, 92; *Troil. & Cres.*, IV/5, 131).

imprimis, inprimis [Lat.] İlk olarak, öncelikle: *Inprimis, She can fetch and carry* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 275); [f. 4 *imprim's*] (*Tam. Shrew*, IV/1, 66).

improve, to [Bir şeyi] İyi kullanmak, avantaj sağlamak: *his means, If he impnove them, may well stretch* (*Jul. Caes.*, II/1, 159).

improvident Gafil, ihtiyatsız, dikkatsiz: *Improvident soldiers, had your watch been good ...* (*Hen. VI–1*, II/1, 58; *Mer. Wives Win.*, II/2, 289).

impugn, to Bir davayı ya da işlemi sorgulamak: *Venetian law Cannot impugn you as you do proceed* (*Mer. Ven.*, IV/1, 174).

imputation 1. İtibar, prestij: *Our imputation shall be oddly pois'd in this wild action* (*Troil. & Cres.*, I/3, 339); **2.** Rapor, düşünce: *Have you heard any imputation to the contrary?* (*Mer. Ven.*, I/3, 13; *Oth.*, III/3, 406).

impute, to 1. Dikkate almak; **2.** Tahmin etmek: *This silence for my sin you did impute* (*Sonn.*, LXXXIII, 9).

in [zarf] **1.** [*Within*] İçinde, kapsamında: *or without or in* (*Troil. & Cres.*, III/3, 97); **2.** Meşgul, ilgili: *now he is deeply in* (*Tw. Night*, II/5, 42; *L. Lab. Lost*, IV/3, 18; *Rich. III*, IV/2, 64); **3.** [*In prison*] Hapiste: *Doll is in* (*Hen. IV–2*, V/5, 38); **4.** [*In office*] İktidarda: *who's in, who's out* (*Lear*, V/3, 15); **5.** [*In drink*] Sarhoş: *you'll be in till then* (*Ant. & Cleo.*, I/7, 32); **6.** [*At* anlamında] ...da, de: *In this time of the night* (*Oth.*, I/2, 94; *Cor.*, V/3, 21; *Mer. Ven.* II/4, 1); **7.** [*On* anlamında] ...da, de: *In a hot day* (*Hen. IV–2*, I/2, 208; *Mer. Wives Win.*, I/3, 87; *Rich. III*, I/4, 28); **8.** [zaman ulacı ile kullanılırdı]: *cast ... Your caps in hooting at Coriolanus' exile* (*Cor.*, IV/6, 13; *Rich. II*, V/5, 54; *Hen. VI–1*, V/3, 41); **9.** [İlgeç yerine kullanılırdı]: *why should we proclaim it in an hour before his ent'ring* (*M. Meas.*, IV/4, 8; *L. Lab. Lost*, I/1, 39; *Tem.*, I/2, 262); **10.** [*In(-)a(-)door*] Evde, içeride: *keep in a door* (*Lear*, I/4, 125); **11.** [*In his beard*] Yüzüne, yüzüne karşı: *I will verify as much in his beard* (*Hen. V*, III/2, 71); **12.** [*In him*] Onun tarafından [*by him* anlamında]; **13.** [*In the glass*] Ayna önünde

in, inn, to [Ürün] Toplamak: *He that ears my land ... gives me leave to inn the crop* [f. 1 *inne*]; [aynı şekilde] *He that ears my land ... gives me leave to in the crop* (*All's Well*, I/3, 45).

inaidable Çaresiz: *her inaidable estate* (*All's Well*, II/1, 119).

incaged Hapsedilmiş, sınırlandırılmış: *incaged in so small a verge* [f. 1; qq. *inraged*] (*Rich. II*, II/1, 102; *Hen. VI–3*, IV/6, 12; *Ven. & Adon.*, 582).

incapable 1. Anlayışı kıt: *Incapable of more, replete with you* (*Sonn.*, CXIII, 13); **2.** [Birinin durumuna] Duyarsız: *incapable Of her own distress* (*Ham.*, IV/7, 178); **3.** [Bir şeyi] Kabullenmez: *incapable of help* (*Cor.*, IV/6, 120); **4.** Yeteneksiz: *incapable Of reasonable affairs* (*Win. Tale*, IV/4, 397; *Tem.*, I/2,

111); 5. Zeki olmayan, zekâsız: *incapable ... innocents* (*Rich. III*, II/2, 18).

in capite [Lat.] Hanedandan bir soyluyu aktif görevden mahrum etme durumu: *Men shall hold of me in capite* (*Hen. VI–2*, IV/7, 123).

incardinate, incarnal, incarnation [*Incarnate* 'in hatalı kullanımları] Cisim olarak, mücessem: *the very devil incardinate* (*Tw. Night*, V/1, 182); *the very devil incarnation* [q. 1 *incarnal*] (*Mer. Ven.*, II/2, 27).

incarnadine, to Kırmızıya boyamak: *The multitudinous seas incarnadine* [ff. *incarnardine*] (*Mac.*, II/2, 59).

incarnal bkz. *incardinate.*

incarnate İnsan biçiminde: *they were dev'ls incarnate* (*Hen. V*, II/3, 32; *Titus*, V/1, 40).

incarnation bkz. *incardinate.*

incense, to 1. Kışkırtmak, kızdırmak; 2. Meydan okumak: *I will incense Page* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 100; *Jul. Caes.*, I/3, 13; *Win. Tale*, V/1, 61). [Aynı zamanda bkz. *Insense*].

incertain [Çeşitli anlamlarda] 1.Kesin olmayan, belli olmayan, kuşkulu: *those that yawless and incertain thought Imagine howling* (*M. Meas.*, III/1, 126; *All's Well*, III/1, 15); 2. Ne düşüneceğini ya da yapacağını bilmeyen, kararsız: *Incertain lookers-on* (*Win. Tale*, V/1, 29).

incessantly bkz. *successantly.*

inch[1] 1. [*The furthest inch*] En uzak yer (*Much Ado*, II/1, 267); 2. [*The very extremest inch*] En son (*Hen. IV–2*, IV/3, 35); 3. [*At an inch*] Her an hazır (*Hen. VI–2*, I/4, 42); 4. [*Even to his inches*] Tepeden tırnağa (*Troil. & Cres.*, IV/5, 111); 5. [Çoğul] Boy, kamet: *I would have thy inches* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 40).

inch[2] Küçük ada: *Saint Colme's inch* (*Mac.*, I/2, 61).

inch-meal [*By inch-meal*] Ufak ufak, yavaş yavaş: *make him By inch-meal a disease!* (*Tem.*, II/2, 3).

inch-thick [Kuşkuya meydan vermeyecek biçimde] Somut: *Inch-thick, knee-deep, o'er head and ears a fork'd one!* (*Win. Tale*, I/2, 186).

incidency Oluş, olay, vuku buluş: *declare What incidency thou dost guess of harm Is creeping toward me* (*Win. Tale*, I/2, 403).

incision 1. Kan akıtma amacıyla kesilen yer: *A fever in your blood! Why then incision Would let her out in saucers* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 95; *Mer. Ven.*, II/1, 6; *Hen. V*, IV/2, 9).

incivil Terbiyesiz, görgüsüz, kaba: *He was a prince? – A most incivil one* (*Cym.*, V/5, 292).

incivility Görgüsüzlük, kabalık: *His incivility confirms no less* (*Com. Err.*, IV/4, 46).

inclination Huy, karakter, zihnin eğilimi: *fierce and bloody inclination* (*John*, V/2, 158; *Ant. & Cleo.*, II/5, 113).

incline, to Tarafını almak, yan tutmak: *did dissuade Great Herod to incline himself to Caesar* (*Ant. & Cleo.*, IV/6, 12; *Cor.*, II/3, 38; *Lear*, III/3, 14).

inclining[1] Ekip, maiyet: *you of my inclining* (*Oth.*, I/2, 82).

inclining[2] Uysal, sempatik: *'tis most easy Th' inclining Desdemona to subdue* (*Oth.*, II/3, 340).

inclip, to Kucaklaşmak, sarmaş dolaş olmak: *What e'er the ... sky inclips* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 68).

include, to 1. Sonunu getirmek, sonuçlandırmak: *we will include all jars With triumphs* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 160); bitirmek; 2. Karar vermek: *Then every thing include itself in power* (*Troil. & Cres.*, I/3, 119).

inclusive 1. Kuşatmak, sarmak: *the inclusive verge Of golden metal* (*Rich. III*, IV/1, 58); 2. Etraflı, geniş, şümullü: *notes whose faculties inclusive were* (*All's Well*, I/3, 226).

income Varma, gelme, vasıl olma: *Pain pays the income of each precious thing* (*Lucrece*, 334).

incomprehensible Sınırsız, uçsuz bucaksız: *the incomprehensible lies that this same*

fat rogue will tell us (*Hen. IV–1*, I/2, 187).

inconsiderate Düşüncesiz kişi, zekâsız kimse: *Doth the inconsiderate take salve for l'envoy ...?* (*L. Lab. Lost*, III/1, 78).

incontinent Hemen, bir hamlede: *stairs ... which they will climb incontinent* (*As You Like*, V/2, 38; *Rich. II*, V/6, 48; *Oth.*, IV/3, 12).

incontinently Hemen: *I will incontinently drown myself* (*Oth.*, I/3, 305).

inconvenience Hainlik, zarar, şeytanlık: *expel these inconveniences* (*Hen. V*, V/2, 66; *Hen. VI–1*, I/4, 14).

inconvenient Uygunsuz: *if it appear not convenient to you* (*As You Like*, V/2, 66).

incony Nadir, bulunmaz, zarif, güzel: *most incony vulgar wit!* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 142; *L. Lab. Lost*, III/1, 135).

incorporal Cisimsiz: *th' incorporal air* (*Ham.*, III/4, 118).

incorporate **1.** Çok sıkı bir biçimde birleşmiş, tek bir amaçta birleşmiş: *one incorporate To our attempts* [örn. suikastın bir üyesi] (*Jul. Caes.*, I/3, 135; *Mid. N. Dr.*, III/2, 208; *Cor.*, I/1, 130); **2.** Başkasıyla ortak olmuş ya da birleşmiş: *me, That individable incorporate, Am better than thy dear self's better part* (*Com. Err.*, II/2, 122); **3.** Gizli ya da kapalı birlik kurmuş: *their incorodrate league* (*Hen. V*, V/2, 366).

incorpsed Birleşik, tek cisim olmuş, yekvücut olmuş: *As had he been incorps'd and demi-natur'd With the brave beast* [q. *incorp'st*; ff. *encorp'st*] (*Ham.* IV/7, 87).

incorrect Düzeltilmemiş, yanlışlardan temizlenmemiş: *a will most incorrect* (*Ham.*, I/2, 95).

increase **1.** Üretme, üreme: *the organs of increase* (*Lear*, I/4, 279); **2.** Çocuk, evlat, zürriyet: *her womb's increase* (*Cor.*, III/3, 114; *Titus*, V/2, 191; *Rich. III*, IV/4, 297); **3.** Ürün vb. çoğaltma, üretim: *to taste this land's increase* (*Rich. III*, V/5, 38; *Tem.*, IV/1, 110; *Sonn.*, XCVII, 6).

increase, to Üretmek, yetiştirmek: *This peace is nothing but to ... increase tailors* (*Cor.*, IV/5, 219).

increaseful Verimli, doğurgan: *increaseful crops* (*Lucrece*, 958).

incredulous İnanılmaz, akıl almaz: *no incredulous or unsafe circumstance* (*Tw. Night*, III/4, 80).

in cunning Yalandan yaparak, yapmacık bir şekilde

indent Çukur, çentik: *it shall not wind with such a deep indent* (*Hen. IV–1*, III/1, 103).

indent, to **1.** Zikzak yaparak hareket etmek: *Turn, and return, indenting with the way* (*Ven. & Adon.*, 704); **2.** Pakt ya da anlaşma yapmak, uzlaşmak: *Shall we ... indent with fears, When they have lost ... themselves?* (*Hen. IV–1*, I/3, 87).

indenture **1.** Kopyalı olarak yazılan iki üç grup arasındaki anlaşma: *a pair of indentures* (*Ham.*, V/1, 110); **2.** Çıraklık anlaşması: *play the coward with thy indenture, and ... run from it* (*Per.*, IV/6, 76; *Hen. IV–1*, II/4, 47); [mec.] *this ... kiss As seal to this indenture of my love* (*John*, II/1, 20).

index **1.** Bir kitabın başına konulan içindekiler listesi: *in such indexes ... to their subsequent volumes* (*Troil. & Cres.*, I/3, 343); **2.** [mec.] önsöz, öne sürülen tez ya da özet: *As index to the story we late talk'd of* (*Rich. III*, II/2, 149; *Ham.*, III/4, 52; *Oth.*, II/1, 257).

indifferency **1.** Tarafsızlık: *take head from all indifferency* (*John*, II/1, 579); **2.** Makul ölçü, aşırı olmayan ebat: *a belly of any indifferency* (*Hen. IV–2*, IV/3, 21).

indifferent[1] [sıf.] **1.** Tarafsız: *no judge indifferent* (*Hen. VIII*, II/4, 17; *Rich. II*, II/3, 116; *Hen. V*, I/1, 72); **2.** Ne iyi, ne kötü, sıradan, olağan: *the office is indifferent* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 44; *Tam. Shrew*, IV/1, 92; *Ham.*, II/2, 227).

indifferent[2] [zarf] **1.** İyice, dayanılabilir, şöyle böyle: *indifferent well* (*Tw. Night*, I/3, 134; *Ham.*, III/1, 121; *Hen. V*, IV/7, 33); **2.** Eşit bir biçimde, aynı derecede, keza (*Tam. Shrew*, I/1, 180).

indifferently 1. Tarafsızlıkla: *Set honour in one eye and death I' th' other And I will look on both indifferently* (*Jul. Caes.*, I/2, 87); 2. Nötr bir tavırla: *he wav'd indifferently 'twixt doing them neither good nor harm* (*Cor.*, II/2, 17); 3. Ilımlı bir biçimde: *I have an humour to knock you indifferently well* (*Hen. V*, II/1, 55); 4. Oldukça iyi bir biçimde: *we have reform'd that indifferently with us* (*Ham.*, III/2, 36).

indigest[1] Biçimsiz karmaşa: *that indigest Which he had left so shapeless* (*John*, V/7, 26).

indigest[2] [sıf.] Oluşmamış, biçimlenmemiş: *To make of ... things indigest Such cherubins* (*Sonn.*, CXIV, 5).

indigested Biçimi olmayan: *foul indigested lump* [ff.; qq. *undigest*] (*Hen. VI–2*, V/1, 157; *Hen. VI–3*, V/6, 51).

indign Değersiz, utandırıcı, rezil: *all indign and base adversities* (*Oth.*, I/3, 273).

indignity Utanılacak özellik ya da eylem: *exchange His glorious deeds for my indignities* (*Hen. IV–1*, III/2, 146).

indirect Usul ve düzene aykırı, güvenilmez, haksız: *no indirect and lawless course* (*Rich. III*, I/4, 218; *As You Like*, I/1, 152; *Oth.*, I/3, 111).

indirection 1. Sapa yol, dürüst olmayan yol: *By indirections find directions out* (*Ham.*, II/1 63); 2. Usulsüz, hileli uygulama: *to wring From the hard hands of peasants their vile trash By any indirection* (*Jul. Caes.*, IV/3, 75; *John*, III/1, 276).

indirectly 1. Haksız, yanlış bir biçimde: *blood That hot rash haste so indirectly shed* (*John*, II/1, 49; *Hen. V*, II/4, 94); 2. Kaçamaklı tarzda, baştan savarak: *To speak so indirectly* (*M. Meas.*, IV/6, 1; *Hen. IV–1*, I/3, 66; *Sonn.*, LXVII, 7); 3. Kesin koşullar olmadan: *Thy head (all indirectly) gave direction* (*Rich. III*, IV/4, 226); 4. Dikkatsizce, itina göstermeden: *I answered indirectly* (*Hen. IV–1*, I/3, 66).

indisposition [Bir şeyi dinlemeye olan] İsteksizlik: *When my indisposition put you back* (*Timon*, II/2, 130).

indistinguishable Doğumu belirsiz: *you whoreson indistinguishable cur* (*Troil. & Cres.*, V/1, 29).

indistinguished bkz. *Undistinguished.*

indite, to [*Invite* sözcüğünün yanlış kullanımı] Davet etmek, çağırmak: *he is indited to dinner* (*Hen. IV–2*, II/1, 26; *Rom. & Jul.*, II/4, 129).

individable 1. Zaman ve mekân birliğine dikkat edildiği yer [Aldis Wright]; 2. "Tasnif edilemez" [Jenkins]: *scene individable* (*Ham.*, II/2, 399).

indrenched Dalıp batmış: *in how many fathoms deep They lie indrench'd* (*Troil. & Cres.*, I/1, 51).

indubitate Kuşku duyulmayan: *the ... indubitate beggar* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 66).

inducement Özendirme eylemi, etkileme: *My son corrupts a well-derived nature With his inducement* (*All's Well*, III/2, 89).

induction Üzerine alınan işte ilk adım: *And our induction full of prosperous hope* (*Hen. IV–1*, III/1, 2; *Rich. III*, I/1, 32).

indue, endue, to 1. Sağlamak: *indued Unto that element* (*Ham.*, IV/7, 179; *Two Gent. Ver.*, V/4, 153; *John*, IV/2, 43); 2. [Belli bir duruma] Getirmek: *let our finger ache, and it endues Our other ... members ... to a sense of pain* (*Oth.*, III/4, 146).

indurance bkz. *endurance.*

industrious Akıllı, becerikli, sanatlı: *your industrious scenes and acts of death* (*John*, II/1, 376).

industriously Önceden saptanmış amaçla: *if industriously I play'd the fool* (*Win. Tale*, I/2, 256).

industry Çalışkan ve hamiyetli yiğitlik, ustalık, hünerli: [Armado'nun konuşması] *in the dearest design of industry* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 86).

inequality Ayrım, fark, yeterlilik gereksinimi: *do not banish reason For inequality* (*M. Meas.*, V/1, 61).

inexecrable Yeterli bir biçimde nefret edilemeyen: *inexecrable dog!* (*Mer. Ven.*, IV/1, 128).

infallible Kuşkusuz, kesin: *he is a motion generative, that's infallible* (*M. Meas.*, III/2, 112; *All's Well*, I/1, 137; *Win. Tale*, I/2, 287).

infamonize, to [Armado'nun *infamize* sözcüğünü bozması] İftira etmek, adını kötülemek: *Dost thou infomanize me among potentates?* (*L. Lab. Lost*, V/2, 678).

infant [mec.] Fidan: *The canker galls the infants of the spring* (*Ham.*, I/3, 39).

infect [Temasla] Kirletme, bulaştırma: *many are infect* (*Troil. & Cres.*, I/3, 187).

infect, to Duyguyla etkilemek: *a fear Which oft infects the wisest* (*Win. Tale*, I/2, 262; *John*, IV/3, 69; *Cor.*, V/6, 71).

infected Yapmacık, yapay: *that infected moisture of his eye* (*L. Compl.*, 323; *Timon*, IV/3, 202).

infection 1. [*Affection* sözcüğünün yanlış kullanımı] sevgi: *Her husband has a marvelous infection to the little page* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 115; *Mer. Ven.*, II/2, 125); 2. [Bir insanın] Tamamlanmamış örneği: *Vouchsafe, diffus'd infection of a man* (*Rich. III*, I/2, 78).

infectious Hastalık kapmış, hastalıklı: *from his presence I am barr'd, like one infectious* [qq. *infected*] (*Win. Tale*, III/2, 98; *Oth.*, IV/1, 21).

infer, to 1. Neden olmak: *infer fair England's peace by this alliance* (*Rich. III*, IV/4, 343); 2. Herhangi bir şey için delil ya da neden göstermek: *Infer the bastardy of Edward's children* (*Rich. III*, III/5, 75; *Hen. VI–3*, II/2, 44; *Timon*, III/5, 72); 3. Kanıtlamak, göstermek: *this doth infer the zeal I had to see him* (*Hen. IV–2*, V/5, 14; *John*, III/1, 213)

inference Sav, iddia: *such exsufficate surmises Matching thy inference* (*Oth.*, III/3, 183).

infest, to Taciz etmek, rahatsız etmek: *Do not infest your mind with beating on The strangeness of this business* (*Tem.* V/1, 246).

infinite Sonsuzluk: *instances of infinite of love* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 70; *Much Ado*, II/3, 101; *Troil. & Cres.*, II/2, 29).

infirm Hastalıklı: *What is infirm from your sound parts shall fly* (*All's Well*, II/1, 167).

infirmity 1. Hastalık: *will you be cur'd Of your infirmity* (*All's Well*, II/1, 169; *Jul. Caes.*, I/2, 271; *Mac.*, III/4, 85); 2. İktidarsızlık: *'Twas not their infirmity* (*Phoenix*, 60).

inflammation İçkiyle heyecan yaşama: *fools and cowards, which some of us should be too, but for inflammation* (*Hen. IV–2*, IV/3, 96).

inflame the reckoning, to [deyim] Ödenecek parayı faturada çok yüksek göstermek.

inflict, to Acı ya da ceza vermek: *so inflict our province* (*Per.*, V/1, 61).

infliction Verimsizliğe, sonuçsuzluğa uğrama gerçeği: *our decrees, Dead to infliction, to themselves are dead* (*M. Meas.*, I/3, 28).

influence 1. [Astrolojik bir terim] Yıldızların insan huyu üzerindeki etkisi: *the moist star Upon whose influence Neptune's empire stands* (*Ham.*, I/1, 119; *Tem.*, I/2, 182; *Lear*, I/2, 125); 2. [dolayısıyla] astrolojik gücü olma: *If I be not by her fair influence Foster'd* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 183); 3. Esinlenme, ilham: *that which I compile Whose influence is thine* (*Sonn.*, LXXVIII, 10; *L. Lab. Lost*, V/2, 859).

in folio Bir kez katlanmış tam ebatta kâğıt: *whole volumes in folio* (*L. Lab. Lost*, I/2, 185).

inform, to 1. Biçimlenmek: *It is the bloody business which informs Thus to mine eyes* (*Mac.*, II/1, 48); 2. Aşılamak, ilham etmek: *The god ... inform thy thoughts with nobleness* (*Cor.*, V/3, 71); 3. Eğitmek, öğretmek: *nor can Her heart inform her tongue* (*Ant. & Cleo.*, III/2, 48; *Cor.*, III/3, 18; *Cym.*, I/1, 79); 4. Öğrenmek, bilmek: *inform yourselves We need no more of your advice* (*Win. Tale*, II/1, 167); 5. Bilgi vermek: *who ... Would have inform'd for preparation* (*Mac.*, I/5, 33; *All's Well*, IV/1, 93); 6. Rapor vermek, söylemek: *He did inform the truth* (*Cor.*, I/6, 42; *All's Well*, IV/1, 82; *M. Meas.*, III/2, 128).

informal Zihinde düzensizlik, zihnin düzenli çalışmaması: *These poor, informal women* (*M. Meas.*, V/1, 236).

infuse, to 1. Dökmek, çevreye yaymak: *those clear rays which she infus'd on me* (*Hen. VI–1*, I/2, 85); 2. Esinlenmek; 3. Aşılamak: *heaven hath infus'd them with these spirits* (*Jul. Caes.*, I/3, 69; *Tem.*, I/2, 154; *Rich. II*, II/2, 166).

infusion [Simya ya da ilaç terimi] Doğanın verdiği töz, asal tür: *his infusion of such dearth and rareness* (*Ham.*, V/2, 117).

ingage bkz. *engage.*

ingener bkz. *engineer, enginer.*

ingenious[1] Akıllı kimse: *The meaning, pretty ingenious?* (*L. Lab. Lost*, III/1, 57).

ingenious[2] [sıf.] 1. Yetenekli: *Bold, quick, ingenious* (*Rich. III*, III/1, 155); 2. Zeki, algılması hızlı ve duyarlı: *thy most ingenious sense* (*Ham.*, V/1, 248; *Lear*, IV/6, 280); 3. Becerikli: *that an eel is ingenious?* (*L. Lab. Lost*, I/2, 27; *Cym.*, V/5, 215); 4. Çare bulmakta usta: My *ingenious instrument* [f. 1 *ingenuous*] (*Cym.*, IV/2, 186); [q. 2 *Ingenuous*] (*L. Lab. Lost*, III/1, 58); 5. Soylu kişilere uygun: *A course of learning and ingenious studies* (*Tam. Shrew*, I/1, 9).

ingenuous [17. yy.da sıkça *ingenious* yerine kullanılmıştır].

ingeniously Hilesiz, dürüst bir biçimde, dosdoğru: *Ingeniously I speak* (*Timon*, II/2, 221).

ingraffed, ingraft, ingrafted bkz. *engraffed, engrafted.*

ingrate Nankör: *this ingrate and cank'red Bullinbrook* (*Hen. IV–1*, I/3, 137; *Tam. Shrew*, I/2, 268; *Tw. Night*, V/1, 113).

ingredience İlacın ya da zehrin karışımına giren madde: *th' ingredience of our poison'd chalice* (*Mac.*, I/7, 11; Mac., IV/1, 34).

ingredient Karışımın asal maddesi: *the ingredient is a devil* (*Oth.*, II/3, 308; *Win. Tale*, II/1, 43).

ingross bkz. *engross.*

inhabit, to Durmak, kalmak: *If trembling I inhabit* (*Mac.*, III/4, 104).

inhabitable Oturulması [iskânı] olanaksız olan: *any other ground inhabitable* (*Rich. II*, I/1, 65).

inhabited bkz. *ill-inhabited.*

in hac spe vivo [Lat.] Bu umutla yaşıyorum (*Per.*, II/2, 44).

inhearse, to Tabuttaymış gibi yatmak: *did my ripe thoughts in my brain inhearse* (*Sonn.*, LXXXVI, 3; *Hen. VI–1*, IV/7, 45).

inherent Sürekli oturan, sürekli kalan: *A most inherent baseness* (*Cor.*, III/2, 123).

inherit, to 1. Bir kimseyi sahiplendirmek: *that can inherit us So much as of a thought of ill in him* (*Rich., II*, I/1, 85); 2. Mirastan payına düşeni almak: *a grave, Whose hollow womb inherits nought but bones* (*Rich., II*, II/1, 83; *Rom. & Jul.*, I/2, 30; *Tem.*, IV/1, 154).

inheritance Sahiplik, servet: *the inheritance of their loves* (*Cor.*, III/2, 68; *Ham.*, I/1, 92; *All's Well*, IV/3, 279).

inheritor Sahip: *the sole inheritor Of all perfections* (*L. Lab. Lost*, II/1, 5; *Ham.*, V/1, 112; *Rich. III*, IV/3, 34).

inhibited Kilise yasasına göre yasaklanmış: *the most inhibited sin in the Canon* (*All's Well*, I/1, 145; *Oth.* I/2, 79).

inhibition Resmi yasak: *their inhibition comes by the means of the late innovation* (*Ham.*, II/2, 332).

inhooped Sınırlandırılmış bir alanda dövüşen horozlar ya da bıldırcınlar: *and his quails ever Beat mine, inhoop'd* (*Ant. & Cleo.*, II/3, 39).

inhuman, inhumane 1. İnsan olmayan; 2. Kaba saba; 3. Hayırda bulunmayan.

iniquity Eski töreci oyunlarda [moraliteler'de] komik tip, [bir adı da Vice = kusur, günah idi]: *like the formal Vice, Iniquity* (*Rich. III*, III/1, 82); [gönderme] *that reverend Vice, that grey iniquity, that father ruffian* (*Hen. IV–1*, II/4, 454; *M. Meas.*, II/1, 172).

initiate Çıraklığa, başlangıca, ilk adıma ilişkin: *the initiate fear that wants hard use* (*Mac.*, III/4, 142).

injoint, to Birleştirmek: *Have there injointed them with an after fleet* (*Oth.*, I/3, 35).

injurious 1. İftiracı, onur kıran; 2. Hakaret eden: *Call me their traitor, thou injurious tribune!* (*Cor.*, III/3, 69; *Hen. VI–2*, I/4, 48; *Cym.*, IV/2, 86); 3. Küstah, kötü niyetli: *the injurious Romans did extort* (*Cym.*, III/1, 47; *Two Gent. Ver.*, I/2, 103; *Rich. II*, I/1, 91).

injury 1. Sövgü, hakaret, iftira, aşağılama: *what said Warwick to these injuries?* (*Hen. VI–3*, IV/1, 107; *Com. Err.*, V/1, 200; *Mid. N. Dr.*, II/1, 147); 2. Fiziksel yara: *not good to bruise an injury till it were full ripe* (*Hen. V*, III/6, 122).

inkhorn 1. Boynuzdan yapılmış yazı takımı: *with his pen and inkhorn about his neck* (*Hen. VI–2*, IV/2, 110); 2. [*Inkhorn mate*] Karalamacı, kötü yazar (*Hen. VI–1*, II/1, 99).

inkle 1. Bir çeşit kumaş şerit: *What's the price of this inkle?* (*L. Lab. Lost*, III/1, 139; *Win. Tale*, IV/4, 207); 2. İplik, kınnap: *her inkle, silk* (*Per.*, V/Gower, 8).

inland[1] Başkente, merkeze, yani toplumun yüksek kesimine yakın olan; kültürlü kesimle haşır neşir olan yer: *to defend Our inland from the pilfering borderers* [qq. *your England*] (*Hen. V*, I/2, 142).

inland[2] [sıf.] Kültürlü, kibar: *an inland man, one that knew courtship too well* (*As You Like*, III/2, 345).

inland bred [zarf] Uygar bir merkezde yetişmiş olan (*As You Like*, II/7, 96).

inly[1] [sıf.] İçsel: *the inly touch of love* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 18; *Hen. VI–3*, I/4, 171).

inly[2] [zarf] İçin için: *I have inly wept* (*Hen. V*, IV/ch., 24).

inn Hukuk öğrencilerinin kaldıkları yer; bu yerler çoğu kez ilk sahiplerinin adlarını taşırlardı [örn. *Clement's Inn* gibi] (*Hen. IV–2*, III/2, 14; *Hen. VI–2*, IV/7, 2; *Hen. IV–2*, 13).

innocent[1] Alık, bön, safdil kimse: *a dumb innocent* (*Two Nob. K.*, IV/1, 41; *Lear*, III/6, 7; *All's Well*, IV/3, 187; *Per.*, IV/3, 17).

innocent[2] [sıf.] Aptalca, saçma, abes: *an innocent rhyme* (*Much Ado*, V/2, 38).

innovation Kargaşa, huzursuzluk, gürültü patırtı: *behold what innovation it makes here* (*Oth.*, II/3, 40); isyan, ihtilal, başkaldırı: *hurly-burly innovation* (*Hen. VI–1*, V/1, 78). [*Ham.*, II/2, 333'teki "*their inhibition comes by the means of the late innovation*" tümcesi, ya yakın geçmişte olan bir huzursuzluğa ya da tiyatroların aleyhine çıkarılmış yeni bir yasaya göndermedir]

innovator Devrimci, ihtilalci ya da asi: *a traitorous innovator* (*Cor.*, III/1, 174).

inobled bkz. *mobled*.

inoculate, to Aşılamak: *inoculate our old stock* (*Ham.*, III/1, 117).

inprimis bkz. *imprimis*.

inquire Soruşturma: *answering the most strange inquire* [qq.; ff. *inquiry*] (*Per.*, III/Gower, 22; *Ham.*, II/1, 4).

insane Deliliğe neden olan: *the insane root, That takes the reason prisoner* (*Mac.*, I/3, 84).

insanie Delilik: *it insinuateth me of insanie* (*L. Lab. Lost*, V/1, 25).

insconce bkz. *ensconce*.

inscroll, to Tomar üzerinde anlatmak: *Your answer had not been inscroll'd* (*Mer. Ven.*, II/7, 72).

insculp, to Hakketmek, kazmak, yontmak: *but that's insculp'd upon* (*Mer. Ven.*, II/7, 57).

insculpture Kazılarak yazılmış yazı, kitabe: *on his grave-stone this insculpture* (*Timon*, V/4, 67).

insense, to [Birinin] Anlamasını sağlamak: *I have insens'd the lords ... that he is ... A most arch-heretic* [f. 1 incenst] (*Hen. VIII*, V/1, 43).

insensible Duyularla algılanamayan şey: *Doth he hear it? No. 'Tis insensible then?* (*Hen. IV–1*, V/1, 137).

inshipped Gemiye bin(dir)miş: *safely brought to Dover, where inshipp'd* (*Hen. VI–1*, V/1, 49).

insinewed bkz. *ensimewed*.

insinuate, to 1. Kendini sevdirmek için sokulgan davranmak: *He would insin-*

uate with thee but to make thee sigh (*Rich. III*, I/4, 148; *Rich. II*, IV/1, 165; *Titus*, IV/1, 38); **2.** [Birine] Öneride ya da imada bulunmak: *it insinuateth me of insanie* (*L. Lab. Lost*, V/1, 25).

insinuation **1.** Sokulganlık: *make compromise Insinuation, parley, and base truce* (*John*, V/1, 68); **2.** bir işe hünerli bir biçimde müdahale etme: *Their defeat Does by their own insinuation grow* (*Ham.*, V/1, 59); **3.** Öneri, ipucu: *a kind of insinuation ... in way, of explication* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 14).

insisture Israrla yolundan dönmeme: *The heavens ... Observe degree, priority- ... Insisture* (*Troil. & Cres.*, I/3, 87).

insociable Yabani, insanlara sokulmayan: *this austere insociable life* (*L. Lab. Lost*, V/2, 799; *L. Lab. Lost*, V/1, 18).

insolence Gurur, hükmedici huy: *I do wonder His insolence can brook to be commanded* (*Cor.*, I/1, 262).

insomuch Mademki, ...e göre: *insomuch I say, I know you are* (*As You Like*, V/2, 55).

instalment İnsanın yerleştiği yer ya da alıştığı koltuk: *Each fair instalment, coat, and sev'ral crest* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 63).

instance **1.** Neden, sebep, saik: *his fears are shallow without instance* (*Rich. III*, III/2, 25; *All's Well*, IV/1, 40; *Ham.*, III/2, 182); **2.** [*Presence*] Hazır bulunma: *the examples Of every minute's instance* (*Hen. IV–2*, IV/1, 83); **3.** Delil, kanıt, emare, işaret: *I have received A certain instance that Glendower is dead* (*Hen. IV–2*, III/1, 103; *Two Gent. Ver.*, II/7, 70; *Com. Err.*, I/1, 64; *Ham.*, IV/4, 159; *Lucrece*, 1511).

instancy bkz. *instance* no. **1.**

instant[1] [*Upon, on, o'th' instant*] Hemen (*Timon*, II/2, 198; *L. Lab. Lost*, III/1, 41; *Oth.*, I/2, 38); *'tis instant due* (*Timon*, II/2, 230; *Ham.*, I/5 94).

instant[2] [sıf.] **1.** Şimdi var olan, olmakta olan: *this instant cloud* (*Hen. VIII*, I/1, 225); **2.** [*the instant way*] Önümüzdeki yol (*Troil. & Cres.*, III/3, 153); **3.** [*the instant army*] Şu anda kullanabilecek güç (*Cor.*, V/1, 37); **4.** Derhal, ivedi olarak: *take your instant leave* (*All's Well*, II/4, 48; *Hen. IV–1*, IV/4, 20; *Lear*, I/4, 247).

instantly Birlikte aynı zamanda, hep beraber: *Of teaching and of learning instantly* (*Hen. IV.* –1, V/2, 64).

instate bkz. *enstate.*

insteeped Kana bulanmış: *in gore he lay insteeped* (*Hen. V*, IV/6, 12).

instigation Özendirici ya da kışkırtıcı şey: *Such instigations have been often dropp'd* (*Jul. Caes.*, II/1, 49).

instinct **1.** Sevk; **2.** İtme, saika: *By a divine instinct* (*Rich. III*, II/3, 42).

instinctively bkz. *intentively.*

instruct, to Haber vermek, bilgi vermek: *He'll then instruct us of this body* (*Cym.*, IV/2, 360; *M. Meas.*, I/1, 80; *Tam. Shrew*, IV/2, 120).

instruction Haber, bilgi: *Of thy intents desires instruction* (*Ant. & Cleo.*, V/1, 54).

instrument: **1.** [mec.] Araç, amil: *That instrument of ill* (*Hen. VI–1*, III/3, 65; *Tw. Night*, V/1, 122; *Oth.*, IV/2, 45); **2.** Evrak, belge, doküman: *I kiss the instrument of their pleasures* [örn. arzularını birbirlerine belirttikleri belgeler] (*Oth.*, IV/1, 218).

instrumental Yararlı, işe yarayan: *The hand (is not) more instrumental to the mouth, Than is the throne ... to thy father* (*Ham.*, I/2, 48).

insubstantial Gerçek olmayan, sanal: *this insubstantial pageant* (*Tem.*, IV/1, 155).

insufficience, insufficiency Yetersizlik, beceriksizlik: *With insufficiency my heart to sway* (*Sonn.*, CL, 2; *Mid. N. Dr.*, II/2, 128); *unintelligent of our insufficience* (*Win. Tale*, I/1, 150).

insult, to Gururla ya da aşağılayarak övünmek: *While he insults o'er dull and speechless tribes* (*Sonn.*, CVII, 12; *As You Like*, III/5, 36; *Titus*, III/2, 71).

insulter Başarı kazanan: *what ransom the insulter willeth* (*Ven. & Adon.*, 550).

insulting 1. Aşağılayarak övünme; 2. Başkalarını hor görerek zaferi kutlama: *thy insulting tyranny* (*Hen. VI–1*, IV/7, 19; *Rich. II*, IV/1, 254; *Hen. VI–3*, II/1, 168).

insultment Zaferin getirdiği küçük görme: *my speech of insultment* (*Cym.*, III/5, 140).

insuppressive Bastırılamayan, örtbas edilemeyen: *th' insuppressive mettle of our spirits* (*Jul. Caes.*, II/1, 134).

integer vitae, scelerisque purus, not eget Mauri jaculis, nec arcu [Lat.] Lekesiz bir yaşamı olan ve suçtan uzak kalmış bir adamın Mağribi'nin ok ve yayına gereksinimi yoktur (*Titus*, IV/2, 20).

intellect Anlam, meal: *the intellect of the letter* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 133).

intelligence 1. İletişim, ilişki: *if with myself I hold intelligence* (*As You Like*, I/3, 47; *Cym.*, IV/2, 347; *Sonn.*, LXXXVI, 10); 2. Gizli bilgi sağlama: *to entrap me by intelligence* (*Hen. IV–1*, IV/3, 98); 3. haber ya da bilgi ajansı: *Where hath our intelligence been drunk* [örn. casuslar] (*John*, IV/2, 116).

intelligence of state Ulusal önem taşıyan gizli bilgi

intelligencer Muhbir, casus: *hell's black intelligencer* (*Rich. III*, IV/4, 71; *Hen. IV–2*, IV/2, 20).

intelligencing Haber taşıma: *A most intelligencing bawd!* (*Win. Tale*, II/3, 69).

intelligent 1. Bilgili, haberdar; 2. Konuşkan: *Posts shall be swift and intelligent betwixt us* (*Lear*, III/1, 25; Lear, III/7, 11; *Win. Tale*, I/2, 378).

intemperature İtidalsizlik, taşkınlık, ifrat: *The long-grown wounds of my intemperature* [ff.; qq. *intemperance*] (*Hen. IV–1*, III/2, 156).

intend, to 1. [Yolculuğa] Niyet etmek: *intend a zealous pilgrimage* (*Sonn.*, XXVII, 6; *Ant. & Cleo.*, V/2, 201; *Per.*, I/2, 116); *The King ... hitherwards intended speedity* (*Hen. IV–1*, IV/1, 92); 2. Anlam vermek: *I speak no more than what my soul intends* (*Hen. VI–3*, III/2, 94; *Hen. VI–1*, III/1, 141; *Ant. & Cleo.*, II/2, 40); 3. Bahane uydurmak, vesile bulmak: *intend a kind of zeal* (*Much Ado*, II/2, 35; *Rich. III*, II/5, 8; *Tam. Shrew*, IV/1, 203); 4. Eğilim göstermek: *any thing that intends to laughter* (*Hen. IV–2*, I/2, 8; *Mid. N. Dr.*, III/2, 333).

intendment Amaç, niyet, tasarı: *But fear the main intendment of the Scot* (*Hen. V*, I/2, 144; *As You Like*, I/1, 133; *Oth.*, IV/2, 203).

intenible İşe yaramaz: *this captious and intenible sieve* [f. 2 *intenible*; f. 1 *internible*] (*All's Well*, I/3, 202).

intent 1. Hedef, eğilim: *with swift intent* (*Tw. Night*, II/4, 77; *Lucrece*, 46); 2. Anlam, meal, kavram: *to catch at mine intent* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 41; *Mer. Ven.*, IV/1, 247; *Hen. IV–2*, IV/1, 9).

intention Duygu: *with such a greedy intention* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 66; *Win. Tale*, I/2, 138).

intentively Olaya bütün dikkatini odaklayarak: *by parcels she had something heard, But not intentively* [q. 1; *f. 1 instinctively*; ff. 2-4 *distinctively*] (*Oth.*, I/3, 155).

intercept Sözünü kesmek, araya girmek: *they will not intercept my tale* (*Titus*, III/1, 40).

interchained Birbiriyle bağlantılı olma: *Two bosoms interchained with an oath* [qq.; ff. *interchanged*] (*Mid. N. Dr.*, II/2, 49).

interchange Değişkenlik: *such interchange of state* (*Sonn.*, LXIV, 9).

interchange, to Değiş tokuş yapmak, trampa etmek: *interchange My waned state for Henry's regal crown* (*Hen. VI–3*, IV/7, 3).

interchangeably Karşılıklı yasal anlaşma ile: *sealed interchangeably* (*Hen. IV–1*, III/1, 80; *Rich. II*, V/2, 98; *Troil. & Cres.*, III/2, 58).

interdiction Kabul etmeme, engelleme, baskı: *By his own interdiction stands accus'd* (*Mac.*, IV/3, 107).

interessed Hak ya da pay verilen: *strive to be interess'd* (*Lear*, I/1, 85).

interest 1. Yasal ilgi, hak ya da unvan: *we will divest us ... of ... Interest of terri-*

tory (*Lear*, I/1, 50; *Hen. IV–1*, III/2, 98; *John*, IV/3, 147; [mec.] *Where life hath no more interest but to breathe!* (*Titus*, III/1, 249; *As You Like*, V/1, 8; *Lucrece*, 1067); **2.** Katılma hakkı ya da unvanı: *so much interest have* (*I*) *in thy sorrow* (*Rich. II*, II/2, 47; *Hen. VI–1*, V/4, 167; *Rom. & Jul.*, III/1, 188); **3.** [Bir şeye] Avantaj sağlayacak ilgi: *What's thy interest In this sad wrack?* (*Cym.*, IV/2, 365); kâr, kazanç: *deceive Our bosom interest* (*Mac.*, I/12, 64; *Lear*, V/3, 85).

inter'gatory [*Interrogatory*'nin apostroflu biçimi] Soruşturucu: *charge us there upon inter'gatories* (*Mer. Ven.*, V/1, 298; *All's Well*, IV/3, 183).

interim 1. Ara oyun: *This child ... For interim to our studies shall relate* (*L. Lab. Lost*, I/1, 171); **2.** [*by interims*] ara ile, ara vererek (*Cor.*, I/6, 5).

interjoin, to Karşılıklı katılmak: *interjoin their issues* (*Cor.*, IV/4, 22).

interlace, to Birbirine örmek, dokumak, aralara serpiştirmek: *here and there the painter interlaces Pale cowards* (*Lucrece*, 1390).

interloper Ruhsatsız tüccar, asalak tüccar [16. yy'dan 20. yy.a kadar. 1750'ye kadar halk ağzı, sonra standart İngilizce. Minsheu. Partridge, 477/2].

interlude Komik tiplerin bulunduğu ve töreci oyunlar [moralite] ya da ermiş [mister] oyunları ve 16 yy. ile 17 yy'da da sahne oyunları arasında halkı güldürmek için oynanan skeç: *to play in our interlude* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 6; *Lear*, V/3, 89; *Tw. Night*, V/1, 372).

interludum [Lat.] Oyun arası

intermission Gecikme: *cut short all intermission* (*Mac.*, IV/3, 232; *Mer. Ven.*, III/2, 199; *As You Like*, II/7, 32).

intermissive Aralarla gerçekleşen, sürekliliğe bir süre ara vererek yapılan: *their intermissive miseries* (*Hen. VI–1*, I/1, 88).

intermit, to Ertelemek, devam etmemek: *Pray to the gods to intermit the plague* (*Jul. Caes.*, I/1, 54).

interpret, to [Kukla oynatımına ilişkin olarak kullanılırdı] Aksiyona kuklacı tarafından açıklamalar eklemek: *O excellent motion! O exceeding puppet! Now will he interpret to her* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 95; *Ham.*, III/2, 246; *Lucrece*, 1325).

in terram salicam mulieres ne succedant [Lat.] O kadın Salic diyarında başarılı olamaz (*Hen. V*, I/2, 38).

interrogatory Suçlanan bir kimseye ya da bir tanığa, yeminle yöneltilen resmi soru: *What earthy name in interrogatories Can taste the ... breath of a ... king?* (*John*, III/1, 147; *Cym.*, V/5, 392).

intertissued İç içe dokunmuş: *The intertissued robe of gold and pearl* (*Hen. V*, IV/1, 262).

intervallum Dinlenme arası, mahkeme tatili: *six fashions, which is four terms, or two actions, and 'a shall laugh without intervallums* (*Hen. IV–2*, V/1, 81).

intestate Vasiyet yazmayan ya da yazmamış: [mec.] *Aery succeeders of intestate joys* [ff. *intestine*] (*Rich. III*, IV/4, 128).

intil [*Into* anlamında Kuzey lehçesi] İçine doğru, ...e, ...in içeriye: *hath shipped intil the land* (*Ham.*, V/1, 73).

intitled bkz. *entitled*.

intituled 1. Atanmış, tayin edilmiş, gösterilmiş: *who is intituled ... Don Adriano* (*L. Lab. Lost*, V/1, 7); **2.** İddiası olan, isteği olan (*Lucrece*, 57).

into [*Unto, to*] *pray God's blessing into thy attempt* (*All's Well*, I/3, 254; *Tw. Night*, V/1, 84; *Tem.*, I/2, 100).

intolerable Aşırı, ifrat, çok büyük (*Hen. IV–1*, II/4, 541; *Mer. Wives Win.*, V/5, 153); son derecede, ifrat derecede: *she is intolerable curst* (*Tam. Shrew*, I/2, 89).

intrate filii [Lat.] Girin çocuklarım (*Two Nob. K.*, III/5, 136).

intreasured bkz. *entreasured*.

intrenchant Kesilmesi, yok edilmesi olanaksız: *the intrenchant air* (*Mac.*, V/8, 9).

intrince, intrinse Girift, karışmış: *Which are t' instrinse t' unloose* (*Lear*, II/2, 75).

intrinsicate Belirsiz, muğlak, karışık: *this knot is intrinsicate* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 304).

intrude, to [Bir yere] Zorla girmek: *Why should the worm intrude the maiden bud?* (*Lucrece*, 848).

inurned Defnedilmiş, gömülmüş: *we saw thee quietly inurn'd* [f. 1 *enurn'd*; q. 1 *interr'd*] (*Ham.* I/4, 49).

invasive İstilacı, işgalci: *make ... truce To arms invasive?* (*John*, V/1, 69).

invectively Şiddetle aleyhinde bulunarak, tahkir edici bir biçimde: *most invectively he pierceth through The body of the country* (*As You Like*, II/1, 58).

invention 1. Yaratıcılık, hayal gücü: *The jerks of invention* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 125; *Much Ado*, V/1, 283; *Oth.* II/1, 125); 2. Yazınsal kompozisyon: *Or say 'tis not your seal, not your invention* (*Tw. Night*, V/1, 333); 3. Tasarım, taslak: *Do it without invention, suddenly* (*Hen. VI–1*, III/1, 5; *Lear*, I/2, 20; *Tam. Shrew*, I/1, 190).

inventorially Ayrıntılı, tek tek, birer birer: *to divide him inventorily* (*Ham.*, V/2, 113).

invest, to 1. Sağlamak, donatmak: *to invest Their sons with arts and martial exercises* (*Hen. IV–2*, IV/5, 72); 2. Refakat etmek, arkadaşlık etmek: *their gesture sad, investing lank-lean cheeks and worn-torn coats* (*Hen. V*, IV/ch., 26).

investments [Çoğul] Giysiler, elbiseler: *Whose white investments figure innocence* (*Hen. IV–2*, IV/1, 45; *Ham.*, I/3, 128).

in via [Lat.] Yolda (*L. Lab. Lost*, IV/2, 14).

invincible [*Invisible* yerine hatalı bir kullanım olabilir]: *his dimensions to any thick sight were invincible* (*Hen. IV–2*, III/2, 313).

invised Görünmez, görünmeyen: *his invis'd properties* (*L. Compl.*, 212).

invisible 1. İnce, kolayca fark edilmez: *a strange invisible perfume* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 212); 2. Gizli: *an invisible instinct* (*Cym.* IV/2, 77).

invitation Kışkırtıcı, özendirici, çekici olan şey: *the leer of invitation* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 46).

inviting Çekici, cazibeli: *An inviting eye* (*Oth.*, II/3, 24).

invitis nobibus [Lat.] Bulutlara rağmen (*Hen. VI–1*, IV/1, 99).

inward[1] 1. İç kısım: *the tender inward of thy hand* (*Sonn.*, CXXVIII, 6; *Cym.*, III/4, 6); 2. İçlidışlı arkadaş, sıkı fıkı dost: *I was an inward of his* (*M. Meas.*, III/2, 130).

inward[2] 1. [*Inward with*] Samimi: *Who is most inward with the noble Duke?* (*Rich. III*, III/4, 8); 2. Özel, mahrem: *any inward impediment* (*Much Ado*, IV/1, 12; *L. Lab. Lost*, V/1, 97); 3. İç, dahili, yerel: *these inward wars* (*Hen. IV–2*, III/1, 107).

inward[3] İçte, içten: *Hercules and ... Mars Who inward search'd, have livers white as milk* (*Mer. Ven.*, III/2, 86; *Ham.*, IV/4, 28; *Sonn.*, LXII, 4).

inwardness Yakın arkadaşlık: *my inwardness and love* (*Much Ado*, IV/1, 245).

ipso facto Kendi kendine, kendiliğinden (*Two Nob. K.*, V/2, 35).

Iris 1. Tanrıların ulağı, haberci: *or as Iris Newly dropped down from heaven* (*Two Nob. K.*, IV/1, 87; *Hen. VI–2*, III/2, 407); 2. Gökkuşağı Tanrıçası; 3. Gökkuşağı: *His crest that prouder than blue Iris bends* (*Troil. & Cres.*, I/3, 379).

iron[1] 1. Silahların ve zırhların yapıldığı maden: *put thy iron on* (*Ant. & Cleo.*, IV/4, 3; *Hen. IV–2*, I/1, 150); kılıç: *put up your iron* (*Tw. Night*, IV/1, 39, *Rich. III*, V/3, 110; *Troil. & Cres.*, II/3, 17); 2. Saldırı silahları: *Runs not this speech like iron through your blood?* (*Much Ado*, V/1, 245; *Hen. VI–1*, IV/3, 20); 3. Katı yürekliliğin simgesi: *all that have not hearts of iron* (*Hen. VIII*, III/2, 424; *Mid. N. Dr.*, II/1, 196; *Hen. VI–3*, II/2, 139).

iron[2] Sert, acımasız: *in this iron age* (*John*, IV/1, 60).

iron-witted Haşin tavırlı, acımasız: *iron-witted fools* (*Rich. III*, IV/2, 28).

irreconciled Kefaretini ödemeyen ya da ödememiş: *die in many irreconcil'd iniquities* (*Hen. V*, IV/1, 153).

irregular Yasa tanımaz, yasadışı: *our ... irregular course* (*John*, V/4, 54; *Hen. IV–1*, I/1, 40).

irregulous Yasa tanımaz, serkeş: *that irregulous devil Cloten* (*Cym.*, IV/2, 315).

irreligious Yanlış dine inanan: *an irreligious Moor* (*Titus*, V/3 121).

ise bkz. *ice*.

isebrook bkz. *ice-brook*.

issue 1. Çocuk, zürriyet: *no issue know us, No figures of ourselves shall we e'er see To glad our age* (*Two Nob. K.*, II/1, 86); 2. [Uygulama ya da durum sonucu] Ürün, hâsılat: *the dearest issue of his practice* (*All's Well*, II/1, 106; *John*, III/4, 21; *Lear*, I/1, 17); 3. Eylem, iş, fiil: *The cruel issue of these bloody men* (*Jul. Caes.*, III/1, 294; *M. Meas.*, I/1, 36; *Cym.* II/1, 47); 4. Talih, şans: *better issue* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 93); 5. Tartışma sonucu, delil [dolayısıyla] sonuç: *grosser issues* (*Oth.*, III/3, 219); 6. (Yasal kullanım) Konunun karar verme olgunluğuna erişmesi, karar verme aşaması: *With fearful bloody issue arbitrate* (*John*, I/1, 38; *Rom. & Jul.*, I/1, 65; *Mac.*, V/4, 20).

issue, to Gözyaşı dökmek: *eyes ... will issue too* (*Hen. V*, IV/6, 34).

issued Doğmuş, babadan oğula geçmiş: *But issued from the progeny of kings* (*Hen. VI–1*, V/4, 38; *Tem.*, I/2, 59).

issuing Dökülen, fışkıran: *their issuing spouts* (*Titus*, II/4, 30; *Hen. VI–3*, II/6, 82).

it 1. [*There* anlamında]: *For 'tis no trusting to yond foolish tout* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 66); 2. [*Its* anlamında]: *it had it head bit off by it young* (*Lear*, I/4, 216; *Rom. & Jul.*, I/3, 52; *Tem.*, II/1, 164).

it is in one's buttons Başarmak zorunda [deyim]

it was a great beauty Çok güzel bir manzaraydı

iterance Tekrar, yineleme, ısrar: *What needs this iterance, woman?* (*Oth.*, V/2, 150).

i'th'fire, the fat's [özdeyiş] Her şey yıkıldı.

i'th'nick Tam zamanında: *There's a dainty madwoman, master, Comes i'th'nick* (*Two Nob. K.*, III/5, 74).

I wis Mutlaka, kuşkusuz: *I wis your grandam had a worser match* (*Rich. III*, I/3, 101; *Tam. Shrew*, I/1, 62; *Mer. Ven.*, II/9, 68).

J

Jack[1] **1.** [*John* adının bilinen varyantı. Halk arasında en yaygın adlardan biri] *Jack shall have Jill* [özdeyiş] Jack Jill'i alacak. (*Mid. N. Dr.* III/2, 461; *L. Lab. Lost*, V/2, 875); **2.** Soysuz ya da kaba kimse: *these bragging Jacks* (*Mer. Ven.*, III/4, 77; *Tam. Shrew*, II/1, 288; *Rich. III*, I/3, 53); **3.** [*Play the Jack*] Alçaklık, düzenbazlık yapmak (*Much Ado*, I/1, 184; *Tem.*, IV/1, 197); **4.** Saat kulelerinde, saat başlarında çana vuran figür: *Like a Jack thou keep'st the stroke Betwixt thy begging and my meditation* (*Rich. III*, IV/2, 114; *Timon*, III/6, 97; *Rich. II*, V/5, 60); **5.** "Virginal" adlı müzik aletinde klavyeyi aşağı yukarı hareket ettiren tahta klavye manivelası: *those jacks that nimble leap To kiss the tender inward of thy hand* (*Sonn.*, CXXVIII, 5); **6.** İçki ölçüsü kap: *Be the Jacks fair within, the Gills fair without* (*Tam. Shrew*, IV/1, 49); **7.** Aşağılama, küçük görme hitabı: *I will kill the Jack priest* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 117; *Cym.*, II/1 20); **8.** İskambilde "Bacak": *a harmless fairy, has done little better than play'd the Jack with us* (*Tem.*, IV/1, 197); **9.** Küçük bir topla kaplara nişan alma oyunu: *When I kiss'd the Jack, upon an up-cast to be hit away!* (*Cym.*, II/1, 2).

Jack[2] Bedeni saran bel üstü giysisi, meşinden yapılmış bir tür ceket: *How now, blown Jack? how now, quilt?* [Falstaff'a gönderme ile kelime oyunu] (*Hen. IV–1*, IV/2, 49).

Jack-a-lent [Eski bir spor] Büyük perhizde, hedef olarak kullanılan, içi doldurulmuş manken: *See now how wit may be made a Jack-a-Lent* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 27; Mer. Wives Win., V/5, 127).

jack-an-apes (jack-a-nape, jack'nape): 1. Maymun: *sit like a jack-an-apes, never off* (*Hen. V*, V/2, 142); **2.** Kendini beğenmiş, "hem kel hem fodul": *and then a whoreson jack-an-apes must take me for swearing* (*Cym.*, II/1, 3; *All's Well*, III/5, 85; *Mer. Wives Win.*, II/3, 83); **3.** [Aşağılama hitabı] *a scurvy jack-a-nape priest* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 109).

jack, to lay on the [halk ağzı] Dövmek ya da şiddetle azarlamak: [takr. 1550-1640 *Jacob and Esau* adlı yapıtta şöyle yazar: "*If I wrought one stroke to-day, lay me on the jack*"; North, 1579: "*Lay it on the jacks of them*". Partridge, 481/2].

Jack brag(ger) [halk ağzı] Böbürlenen kişi [16. yy.dan 20. yy.a kadar. Partridge, 482/1].

Jack-dog [Hakaret hitabı]: it, it oğlu it! *Scurvy Jack-dog priest* (*Mer. Wives Win.*, II/3, 63).

Jack Drum's entertainment [halk deyimi] Kötü muamele [takr. 1570-1660. Gosson; Nashe: "*I would give him Jacke Drumme's entertainment, and send him packing*". Holinshed, *Tom Drum's entertainment*. Partridge, 482/1].

Jack of (on) both sides [halk ağzı] Tarafsız, hem tavşanın hem köpeğin tarafını tutan [takr. 1550-1880. Nashe, Defoe, Spurgeon. Partridge, 483/1].

Jack of the clock bkz. *Jack*[1] anlam 4.

Jack out of office [halk ağzı] Kovulmuş kişi: [takr. 1540- 1790. *Jack in office*'in karşıtı, Partridge, 483/1].

Jack sauce Arsız, yüzsüz, sulu kişi: *his reputation is as arrant a villain and a Jack sauce, as ever ... trod upon God's ground* (*Hen. V*, IV/7, 141).

Jack Sprat Beden olarak gelişmemiş erkek ya da çocuk [16 yy. ortasından itibaren Partridge, 483/2].

Jack Straw [argo] Hiç kimse [takr. 1590-1910. Nashe: "*These worthless whippets and Jacke-Strawes*". Kayn. 14 yy.daki asi *Guy Fawkes*. Partridge, 483/2].

Jackson's hens, to fly up with [halk deyimi] İflas etmek [takr. 1570'ten itibaren. Partridge, 484/2].

jade 1. At cinsinin en altı; "sütçü beygiri", "dolap beygiri": *let carman whip his jade* (*M. Meas.*, II/1, 255; *Hen. V*, IV/2, 46; *Ham.*, III/2, 242); hırçın at: *a red murrion a' thy jade's tricks!* (*Troil. & Cres.*, II/1, 20; *Tam. Shrew*, I/2, 247; *All's Well*, IV/5, 61); 2. [Kadınlara aşağılayıcı hitap] soysuz dişi beygir; *I had as live have my mistress a jade* (*Hen. V*, III/76, 59: *Tam. Shrew*, II/1, 201; *John*, II/1, 385).

jade, to 1. [Yazınsal] Bir atı yorarcasına koşturmak: *The ne'er-yet-beaten horse of Parthia We have jaded out o' the' field* (*Ant. & Cleo.*, III/1 34); 2. Gülünç duruma düşürmek, alay etmek: *I do not now fool myself, to let imagination jade me* (*Tw. Night*, II/5, 164; *Hen. VIII*, III/2, 280).

jaded Alçak, pespaye, rezil: *such a jaded groom* (*Hen. VI–2*, IV/1, 52).

jadery Huysuz atın davranışı

jady bkz. *jaded.*

jakes Özel mekân, aptesane: *daub the wall of a jakes with him* (*Lear*, II/2, 67).

jangle, to Tartışma, ağız dalaşı: *Good wits will be jangling* (*L. Lab. Lost*, II/1, 225).

jangling Yüksek sesli atışma, ağız dalaşı: *this their jangling I esteem a sport* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 353).

jar 1. Müzikte uymsuzluk: *If he, compact of jars, grow musical.* (*As You Like*, II/7, 5); 2. Kavga, uyuşmazlık: *the ... jars 'Twixt thy seditious countrymen and us* (*Com. Err.*, I/1, 11; *Two Gent.* Ver., V/4, 160; *Ven. & Adon.*, 100); [*at jars*]; 3. Kavganının içinde olma: *And Humphrey with the peers be fall'n at jars* (*Hen. VI–2*, I/1, 253); 4. Saatin tiktakı: *not a jar o' th' clock* (*Win. Tale*, I/2, 43).

jar, to 1. Müziksel uyumsuzluk yaratmak, detone olmak: *the treble jars* (*Tam. Shrew*, III/1, 39; *Two. Gent. Ver.*, IV/2, 67; *Hen. VI–2*, II/1, 55); 2. Tartışmak, kavga etmek: *be friends, and join for that you jar* (*Titus*, II/1, 103; *Hen. VI–1*, III/1, 70); 3. Saati kurmak, çalıştırmak: *My thoughts are minutes, and with sighs they jar Their watches on unto mine eyes* (*Rich. II*, V/5, 51).

jarkman [argo] Sahte evrak taşıyan ya da üreten kişi, kalpazan.

jarring Ahenksiz, uyumsuz: [mec.] *our jarring notes agree* (*Tam. Shrew*, V/2, 1; *Lear*, IV/7, 15; *All's Well*, I/1, 172).

jaunce bkz. *jaunt.*

jaunce, to [At üstünde olduğu gibi) Hoplamak, zıplamak: *To catch my death with jauncing up and down* [q. 2-3; f.; qq. 4-5 *jaunting, iaunce*] (*Rom. & Jul.*, II/5, 52).

jauncing [mec.] Hoplayıp zıplayarak: *Spurr'd, gall'd and tir'd by jauncing Bullingbrook* (*Rich. II*, V/5, 94).

jaunt, to Oraya buraya koşuşturmaktan yorulmak: *Fie, how my bones ache! What a jaunt have I!* (*Rom. & Jul.*, II/5, 26).

jaw, to Isırmak, yemek: *I reck not if the wolves would jaw me* (*Two Nob. K.*, III/2, 7).

jay Etli butlu, süslü kadın: *Some jay of Italy ... hath betray'd him* (*Cym.*, III/4, 40; *Mer. Wives Win.*, III/3, 42).

jealous 1. Kuşkulu bir biçimde dikkatli: *jealous of your absence* (*Hen. V*, IV/1, 285; *Rom. & Jul.*, II/2, 181); 2. Vehimli, korkak: *jealous ... as the stung Are of the adder* (*Lear*, V/1, 56; *Two Gent. Ver.*, III/1, 28; *Jul. Caes.*, I/2, 71); 3. Kimseye güvenmeyen, kuşkulu: *That you do love me, I am nothing jealous* (*Jul. Caes.*, I/2, 162; *Tw. Night*, IV/3, 27; *Tam. Shrew*, IV/5, 76); 4. Koruyucu, himaye edici: *I am so jealous of your weaknesses* (*Cardenio*, I/2, 315).

jealous-hood Kıskanç kadın: *A jealous-hood, a jealous-hood!* (*Rom. & Jul.*, IV/4, 13).

jealousy[1] Kuşku, evham, güvensizlik: *jealousy shall be call'd assurance* (*Much Ado*, II/2, 49; *Tw. Night*, III/3, 8; *Oth.*, III/3, 147).

jealousy[2] Kıskanç: *He is a very jealousy man* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 90).

jean judgements Yarım akıllılar.

jennet, gennet Midilli, küçük İspanyol atı: *A breeding jennet* [f. 1 *gennets*] (*Ven. & Adon.*, 260; *Oth.*, I/1, 113).

jerk Kısa, çarpıcı, esprili konuşma ya da nükte: *the jerks of invention* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 125).

jerkin Meşin yelek: *My jerkin is a doublet* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 20; *Troil. & Cres.*, III/3, 265; *Hen. IV–1*, I/2, 42).

Jerusalem Cennet: *To meet with joy in sweet Jerusalem* (*Hen. VI–3*, V/5, 8).

jesses [Çoğul] Eğitilmiş atmacanın ya da şahinin ayağına bağlanan şeritler: *If I do prove her haggard, Though that her jesses were my dear heart-strings* (*Oth.*, III/3, 261).

jest 1. Neşe, keyif, cümbüş: *a fellow of infinite jest* (*Ham.*, V/1, 185); 2. Muziplik, azizlik, yaramazlık: *hold the sweet jest up* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 239); 3. Taşlama konusu, hiciv konusu: *let me be your jest* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 151).

jest, to Muziplik, azizlik yapmak: *As gentle and as jocund as to jest Go I to fight* (*Rich. II*, I/3, 95).

jet Payanda, istinat kemeri, demir ya da tahta kuşak

jet[1], **to** Azametle yürümek, caka satmak: *How he jets under his advanc'd plumes* (*Tw. Night*, II/5, 31; *Cym.*, III/3, 5; *Per.*, I/4, 26).

jet[2], **to** Tecavüz etmek: *how dangerous It is to jet upon a price's right* (*Titus*, II/1, 64; *Com. Err.*, II/2, 28; *Rich. III*, II/4, 51).

Jew's, Jewess' eye [Atasözü] Çok değerli, çok pahalı: *There will come a Christian by, Will be worth a Jewess' eye* (*Mer. Ven.*, II/5 43).

jig 1. Canlı, hızlı bir dans: *My very walk should be a jig.* (*Tw. Night*, I/3, 29; *Much Ado*, II/1, 74; *L. Lab. Lost*, IV/3, 1660); 2. Canlı, güldürücü şarkı ya da balad: *all my merry jigs are quite forgot* (*Pass. Pilg.*, XVII. 5); 3. Bir oyunun arasında ya da sonunda canlı, güldürücü kısa oyun: *for a jig or a tale of bawdry* (*Ham.*, II/2, 500).

jig, to 1. Jig usulu şarkı söylemek: *to jig off a tune* (*L. Lab. Lost*, III/1, 11); 2. Ani ve hızlı hareket etmek: *You jig and amble* (*Ham.*, III/1, 144).

jigging Jig besteleme uğraşı: *What should the wars do with these jigging fools* (*Jul. Caes.*, IV/3, 137).

Jill bkz. *Gill.*

Joan Köy kadınına verilen ad: *Some men must love my lady, and some Joan* (*L. Lab. Lost*, III/1, 205; *John*, I/1, 184; *Tam. Shrew*, ind. /2, 110).

jobbernowl (-nole) [halk ağzı] Soytarı ya da soytarının başı [16. yy. ikinci yarısı. Partridge, 494/1].

Jockey *Jock* (Jack)'ın takma adı: *Jockey of Norfolk* (*Rich. III*, V/3, 304).

jockum [Bazen *jockam*] [argo] Penis [16. yy. başı. Partridge, 495/1].

John-a-dreams Dalgın kimse, "ayakta uyuyan": *peak Like John-a-dreams* (*Ham.*, II/2, 568).

John Drawlatch [halk ağzı] Sinsi kişi [16. ve 17. yy.lar. Heywood, *Proverbs*, 1546. Partridge, 496/1].

John Thomson's man [İskoç halk deyimi] Karısına son derece düşkün koca [16. -19. yy.lar. Dunbar. Partridge, 496/2].

join, to "Savaşa katıl", "çatışmaya göğüs ger" [tümcesinin kısaltılmışı]: *If once they join in trial* (*Hen. IV–1*, V/I, 85; *Hen. VI–3*, I/1, 15; *Rich. III*, V/3, 312).

joinder Birleşme: *Confirm'd by mutual joinder of your hands* (*Tw. Night*, V/1, 157).

join-stool, joined stool bkz. *joint-stool.*

jointress Kocasının bıraktığı mülke ölünceye kadar bakmakla yükümlü dul kadın: *Imperial jointress to this warlike state* (*Ham.*, I/2, 9).

joint-ring Birkaç halkanın iç içe geçmesiyle ortaya çıkan yüzük: *I would not do such a thing for a joint-ring.* (*Oth.*, IV/3, 73).

joint stool Usta bir marangozluk eseri olan iskemle: *jump upon joint-stools* (*Hen. IV–2*, II/4, 247; [f. 1 *Ioyn'd*] *Rom. & Jul.*, I/5, 6; *Tam. Shrew*, II/1, 198).

jointure Evlenme dolayısıyla kocanın karısına verdiği pay: *This is my daughter's jointure* (*Rom. & Jul.*, V/3, 297; *Tam. Shrew*, III/1, 370).

joll bkz. *jowl.*

jollity Güzel, gösterişli giysi: *needy nothing trimm'd in jollity* (*Sonn.*, LXVI, 3).

jolly 1. Mağrur, hükmeden: *a jolly surly groom* (*Tam. Shrew*, III/2, 213); 2. Aşık, aşıkâne: *a jolly thriving wooer* (*Rich. III*, IV/3, 434); 3. Çapkın, hafifmeşrep: *the jolly Britain* (*Cym.*, I/6, 67).

jolthead Kaz kafalı: *You heedless jolthead ...!* (*Tam. Shrew*, IV/1, 166; *Two Gent. Ver.*, III/1, 290).

jordan Oturak: *ne'er a jordan.* (*Hen. IV–1*, II/1, 19; *Hen. IV–2*, II/4, 34).

joul bkz. *jowl.*

journal Günlük, gündelik: *twice the sun hath made his journal greeting* (*M. Meas.*, IV/3, 88; *Cym.*, IV/2, 10).

journey-bated Seyahat yorgunu: *So are the horses ... journey-bated* (*Hen. IV–1*, IV/3, 26).

journeyman [Değeri küçülterek söylenirdi] İşinin ehli olmayan kimse: *I have thought some of nature's journeymen had made men, and not made them well* (*Ham.*, III/2, 33).

Jove! by Jove "Vay Canına" anlamında bir ünlem

Jovial 1. Jüpiter'e [Zeus'a] benzer: *Our Jovial star reign'd at this birth* (*Cym.*, V/4, 105); 2. Heybetli, muhteşem: *his jovial face* (*Cym.*, IV/2, 311).

jowl, to Fırlatmak, vurmak, çarpmak: *they may jowl horns together like any deer i' th' herd* (*All's Well*, I/3, 54; [f. 1 *ioule*] *Ham.*, V/1, 76).

joy 1. [*Take joy*] Memnun olma, hoşlanma: *I take some joy to say you are* (*As You Like*, IV/1, 89; *Win. Tale*, V/1, 80); 2. Memnuniyetin kaynağı ya da nedeni: *makes him all her joy* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 27; *All's Well*, I/3, 73; *Titus*, I/1, 382); 3. Sevgili: *my gentle joy* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 4; *Lear*, I/1, 82).

joy, to 1. Memnun etmek, sevindirmek: *it joys me* (*Rich. III*, 1/2, 219; *Cym.*, V/5, 424; *Per.*, I/2, 9); 2. Haz duymak, zevk almak: *live thou to joy thy life* (*Hen. VI–2*, III/2, 365; *Rich. II*, V/6, 26; *Rich. III*, II/4, 59).

judge, to Düşünmek, varsaymak: *although you judge I wink* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 136; Two Gent. Ver., III/1, 25; *Hen. VI–2*, III/2, 67).

judgement 1. [*In my judgement*] Bana göre, kanımca, tahminde bulunma (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 151; *Rich. III*, III/4, 43); [*to* ile] *Lear*, I/4, 58); [aynı şekilde] *Thy black is fairest in my judgement's place* (*Sonn.*, CXXXI, 12); 2. Yetkili eleştirmen: *He's one o' the' soundest judgements in Troy* (*Troil. & Cres.*, I/2, 192); 3. [*Judgement by*] Akıl tarafından yönetilen: *I'll be judgement by mine host of the Garter* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 95).

judicious 1. Hukuksal, yasalara uygun: *His last offences ... Shall have judicious hearing* (*Cor.*, V/6, 126); 2. Adil, doğru, haklı: *judicious punishment* (*Lear*, III/4, 74).

jug [*Joan* adının takma biçimi] Evde Joan adını taşıyan kadınlar için kullanılır: *Whoop, Jug! I love thee* (*Lear*, I/4, 225).

juggle, to Hile yapmak, aldatmak: *juggle man into such strange mysteries* (*Hen. VIII*, I/3, 1; *Hen. VI–1*, V/4, 68; *Ham.*, IV/5, 131).

juggler Hileci, dolandırıcı, şarlatan: *you juggler ... You thief of love!* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 282).

juggling[1] Hile aldatma: *such juggling and such knavery!* (*Troil. & Cres.*, II/3, 71).

juggling[2] Aldatıcı, göz boyayıcı: *be these juggling fiends no more believ'd* (*Mac.*, V/8, 19; *John*, III/1, 169).

juggling law Bazı oyun düşkünlerinin hile için başvurdukları kurallar [16. yy. başından 17. yy. sonuna dek. Greene, A Disputation, 1592: "*The Juggling Law, wherein I will set out the disorders of Nyneholes and Ryfling* (*i. e. dicing*), *how they are only for the benefit of the Cutpurses*". Partridge, 499/2].

juice [argo] Ücret, kazanç [takr. 1520-1640. Latimer. Sir E. Hoby. Partridge, 499/2].

jumble [argo] Cinsel birleşme [16. yy. ikinci yarısından 18. yy.a kadar Stanyhurst, Barnfield, Randolph, D'Urfey. Partridge, 500/1].

jump[1] Tehlike, tehlikeli iş: *Our fortune lies Upon this jump* (*Ant. & Cleo.*, III/8, 6).

jump[2] [zarf] Tam olarak, tam zamanında: *bring him jump when he may Cassio find Soliciting his wife* (*Oth.*, II/3, 386; *Ham.*, I/1, 65; [f. 1 *just*] (*Ham.*, V/2, 375).

jump, to 1. Anlaşmak, uymak: *I will not jump with common spirits* (*Mer. Ven.*, II/9, 32; *Tam. Shrew*, I/1, 190; *Hen. IV–1*, I/2, 69); **2.** Riske atılmak (*Mac.*, I/7, 7; *Cym.*, V/4, 182); **3.** Riskli bir işe atılıp çare bulmaya çalışmak: *To jump a body with a dangerous physic* (*Cor.*, III/1, 154).

jump, at the first [halk ağzı] Başlangıçta, bir işlemin başında [takr. 1570-1700. Partridge, 500/2].

junket Şekerleme, tatlı: *there wants no junkets at the feast* (*Tam. Shrew*, III/2, 248).

Juno's mantle Çok güzel bir giysi; Hera'nın güzel giysisi; Zeus'un (Jove) karısı Hera, kendini kocasına beğendirmek için çok güzel bir giysiyle çıkardı karşısına; (bkz: Homer, *Ilyada*, 14. Kitap) *Not Juno's mantle fairer than your tresses* (*Two Nob. K.*, I/1, 63).

jure, to Jüri üyeliği yapmak: *You are grand-jurors, are ye? We'll jure, ye, faith* (*Hen. IV–1*, II/2, 91).

just[1] [*Joust* 'un varyantı] At üzerinde mızrak oyunu: *Do these justs and triumphs hold?* (*Rich. II*, V/2, 52).

just[2] **1.** Onurlu, sadık: *faithful and just to me* (*Jul. Caes.*, III/2, 85); **2.** Tam: *a just pound* (*Mer. Ven.*, IV/1, 327; *Much Ado*, II/1, 360; *Oth.*, I/3, 5); **3.** Eşit, birbirini tutan ölçüde: *just distance 'tween our armies* (*Hen. IV–2*, IV/1, 224).

just[3] [Onaylı yanıtlarda kullanılırdı] Tamamen öyle, tıpkı öyle vb. gibi: *Why, just, my lord* (*M. Meas.*, V/1, 202; *Much Ado*, II/1, 27; *As You Like*, III/2, 264).

just-borne Doğru bir nedenle yapılan şey: *our just-borne arms* (*John*, II/1, 245).

justice İçki içerken verilen söz: *I am for it, lieutenant; and I'll do you justice* (*Oth.*, II/3, 87).

justicer Yargıç: *most learned justicer* (*Lear*, III/6, 31; *Cym.*, V/5, 214).

justify, to 1. Dürüst ve masum olduğunu göstermek: *To justify this worthy nobleman, so vulgarly. ... accus'd* (*M. Meas.*, V/1, 159; *Win. Tale*, I/1, 9; *Sonn.*, CXXXIX, 1); **2.** Kanıtlamak, delil göstermek; **3.** Onaylamak: *justify you traitors* (*Tem.*, V/1, 128; *Hen. VIII*, I/2, 6; *Cym.*, II/4, 78).

justify your manhood Cesaretini göster: *well Might justify your manhood* (*Two Nob. K.*, III/1, 64).

justle, to İtip kakmak, dürtüklemek, sıkıştırmak: *justled from your senses* (*Tem.*, V/1, 158).

justly 1. Dosdoğru, dürüst bir biçimde: *I do not find that thou deal'st justly with me* (*Oth.*, IV/2, 173); **2.** Tam olarak: *justly weigh'd* (*Per.*, V/1, 88; *As You Like*, I/2, 244; *Rom. & Jul.*, III/2, 78).

justness Uygunluk, meşruluk, haklılık: *We may not think the justness of each act Such and no other than event doth form it* (*Troil. & Cres.*, II/2, 119).

jut, to Tecavüz etmek: *tyranny begins to jut Upon the ... throne* (*Rich. III*, II/4, 51).

jutting-out Sürüp atmak: *jutting-out of bums* (*Timon*, I/2, 231).

jutty Bir binanın ya da duvarın çıkıntısı: *no jutty, frieze, Buttress, nor coign of vantage* (*Mac.*, I/6, 6).

jutty, to 1. Hâkim olmak; **2.** Üstünde bulunmak; **3.** Asılıp sarkmak: *As fearfully as doth a galled rock ... Jutty his confounded base* (*Hen. V*, III/1, 13).

juvenal [Şakacı, güldürücü] Gençlik: *A most acute juvenal.* (*L. Lab. Lost*, III/1, 66; *Mid. N. Dr.*, III/1, 95; *Hen. IV–2*, I/2, 19).

K

kad [*God* sözcüğünün bozulmuşu; Evans'ın konuşması] Tanrı: *So Kad udge me* [q.; f. 1 *god-udge*] (*Mer. Wives Win.*, I/1, 185).

kam 1. Eğri, çarpık; 2. Yanlış: *This is clean kam* (*Cor.*, III/1, 302).

kate bkz. *cates*.

kecksy [Lehçe] Baldıran otuna benzeyen, sapının içi boş, zehirli bir ot: *But hateful docks, rough thistles, kecksies, burrs Losing both beauty and utility* (*Hen. V*, V/2, 52).

keech 1. Hayvan yağından yapılmış yağ rulosu; içyağı; 2. [mec.] özellikle kasap ve ailesi için kullanılırdı: *I wonder That such a keech can with his very bulk Take up the rays o' th' beneficial sun* (*Hen. VIII*, I/1, 55).

keel, to Kaynayan bir şeyin [karıştırarak, köpüğünü alarak ya da soğuk bir şey dökerek] taşmasını önlemek: *While greasy Joan doth keel the pot* (*L. Lab. Lost*, V/2, 920).

keen Sert, keskin, acı, şiddetli: *cry thou amen To my keen curses* (*John*, III/1, 182; *Mid. N. Dr.*, II/2, 123; *L. Lab. Lost*, V/2, 399).

keep Saklama, muhafaza etme: *For in Baptista's keep my treasure is* (*Tam. Shrew*, I/2, 119).

keep, to 1. İkamet etmek: *Inquire me first what Danskers are in Paris ... and where they keep* (*Ham.*, II/1, 3; *Mer. Ven.*, III/3, 19; *Troil. & Cres.*, IV/5, 278; *Rom. & Jul.*, III/2, 74; *Cym.*, III/3, 1); 2. Kendini frenlemek, kendini tutmak: *O 'tis a foul thing when a cur cannot keep himself in all companies!* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 10); 3. Sürdürmek, devam ettirmek: *Who is that at the door that keeps all this noise?* (*Com. Err.*, III/1, 61; *Tw. Night*, II/3, 72); 4. [*Keep the deck*] Güvertede kalmak: *he did keep The deck* (*Cym.*, I/3, 10); [*keep the wind*] Rüzgâr altı kalmak: *how true he keeps the wind* (*Hen. VI–3*, III/2, 14); 5. [*Kept short*] Sert disiplini korumak: *whose providence Should have kept short, restrain'd, and out of hunt This mad young man* (*Ham.*, IV/1, 18). 6. Kalmak, kalıcı olmak: *In their best-tempered pieces keep enthroned in your dear heart* (*Two Nob. K.*, I/3, 10); 7. Kutlamak: *If we shall keep our wedding there* (*Two Nob. K.*, V/2, 74).

keep close, to Saklı kalmak, kendini korumak: *yet I keep close for all this, Close as a cockle* (*Two Nob. K.*, IV/1, 129).

keep down, to Büyümesini engellemek

keep in with, to Dostça ilişkiyi sürdürmek [16. yy. ikinci yarısında 20. yy.a kadar. Partridge, 503/1]

keep it bravely, to Ustaca eyer üstünde kalmak:

keep oneself, to Kendi kendine kalmak, inzivaya çekilmek:

keep touch, to Sözünde durmak, güvenilir olduğunu kanıtlamak: *If he keep touch, he dies for't.* (*Two Nob. K.*, III/3, 53).

keep touch Güvenilir:

keeper 1. Zindancı: *tell me, keeper, will my nephew come* (*Hen. VI–1*, II/5, 17; *Win. Tale*, II/2, 1; *Rich. III*, I/4, 73); 2. Hemşire, hastabakıcı: *breaks like a fire Out of his keeper's arms* (*Hen. IV–2*, I/1, 143). [*Rom. & Jul.*, V/3, 89: *How oft when men are at the point of death Have they been merry, which their keepers call A lightning before death!* Tümcesi yukarıdaki her iki anlamı da içermektedir]; 3. Koruyucu melek: *Give us kind keepers, heavens!* (*Tem.*, III/3, 20).

Keisar, Keiser [*Kaiser* sözcüğünün eski biçimi] İmparator: *Thou'rt an emperor – Caesar, Keiser, and Pheazar* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 9).

ken[1] Ev, site içinde dizi evlerden biri [takr. 1560-1860. Harman. Lytton, Henley & Stevenson. kayn. Romence *tan* = bir yer. Hinduca *khan* = ev, oda; aynı zamanda çingene lehçesi içinde de bulunur. Partridge, 504/1].

ken[2] **1.** Görüş uzamı, göz erimi: *within a ken our army lies* (*Hen. IV–2*, IV/1, 149; *Cym.*, III/6, 6); **2.** Bir yerin manzarası: *For losing ken of Albion's wished coast* (*Hen. VI–2*, III/2, 113; *Lucrece*, 1114).

ken, to 1. Görmek: *As far as I could ken thy chalky cliffs* (*Hen. VI–2*, III/2, 101); **2.** Tanımak, kabul etmek: *I ken the manner of his gait* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 14); **3.** [Bir kimseyi] Tanımak, bilmek: *I ken the wight* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 37).

Kendal green Westmorland'da imal edilen yeşil, kaba kumaş: *three misbegotten knaves in Kendal green.* (*Hen. IV–1*, II/4, 222).

kenned Bilinen: *Had I kenned all that were.* (*Two Nob. K.*, V/1, 100).

kennel[1] Atıksu kanalı, su yolu: *Go hop me over every kennel home* (*Tam. Shrew*, IV/3, 98; *Hen. VI–2*, IV/1, 71).

kennel[2] Av köpeği sürüsü: *Maz'd with a yelping kennel of French curs!* (*Hen. VI–1.* IV/2, 47).

kennel, to Köpek kulübesi gibi yerde ikamet etmek: *here kennel'd in a brake she finds a hound* (*Ven. & Adon.*, 913).

kept down Boyu uzamamış: *He was kept down with hard meat and ill lodging* (*Two Nob. K.*, V/2, 95).

kerchief 1. Kadınların başlarını örtmek için kullandıkları kumaş: *There is no woman's gown big enough for him, otherwise he might put on a hat, a muffler, and a kerchief, and so escape* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 71); **2.** Hastalık zamanında giyilen başörtüsü: [*wear a kerchief*] hasta olma: *O, what a time ... To wear kerchief! Would you were not sick!* (*Jul. Caes.*, II/1, 315).

kern, kerne [Çoğu kez küçümsemek için kullanılırdı] Hafif silahlı İrlanda askeri: *Compell'd these skipping kerns to trust their heels* (*Mac.*, I/2, 30; *Rich. II*, II/1, 156; *Hen. VI–2*, III/1, 361).

kernel 1. Tohum, küçük çekirdek: *for picking a kernel out of a pomegranate* (*All's Well*, II/3, 259); **2.** Önemsiz bir şey: *How like, me thought, I was in this kernel* (*Win. Tale*, I/2, 159).

kersey[1] Kaba yün kumaş: *I had as lief be a list of English kersey as be pil'd ... for a French velvet* (*M. Meas.*, I/2, 33).

kersey[2] [sıf.] **1.** *Kersey*'den yapılmış: *a kersey boot-hose on the other* (*Tam. Shrew*, III/2, 67); **2.** [mec.] Basit, yalın: *In russet yeas and honest kersey noes* (*L. Lab. Lost*, V/2, 413).

keth, ke-tha bkz. *quotha.*

kettle [*Kettle-drum*'ın kısaltılmışı] Dümbelek: *And let the kettle to the trumpet speak* (*Ham.*, V/2, 275).

key 1. Denetim: *had he Duncan's sons under his key* (*Mac.*, III/6, 18; *Hen. VI–2*, I/1, 114; *Hen. V*, II/2, 96); **2.** [Tezeneli çalgılar için] Akort anahtarı: *having both the key Of officer and office, set all hearts ... To what tune pleas'd his ear* (*Tem.*, I/2, 83).

key-cold Taş gibi soğuk, ölü gibi soğuk: *Poor key-cold figure of a holy king* (*Rich. III*, I/2, 5; *Lucrece*, 1774).

kibe Topuk yarası: *the toe of the peasant comes so near the heel of the courtier, he galls his kibe* [örn. teşrifat ve saygı eksikliği anlamında] (*Ham.*, V/1, 141; *Tem.*, II/1, 276; *Lear*, I/5, 9).

kickshaws [Fr. *Quelque chose*] **1.** Abur cubur: *a joint of mutton, and pretty littte tiny kickshaws, tell William cook* (*Hen. IV–2*, V/1, 28); **2.** Ciddiyetten uzak davranış: *Art thou good at these kickshawses, knight?* (*Tw. Night*, I/3, 115).

kicksy-wicksy, kicky-wicky [Mizahi] Kadın eş, karı: *That hugs his kicky-wicky here at home* (*All's Well*, II/3, 280).

kid-fox Tilki yavrusu: *We'll fit the kid-fox with a pennyworth* (*Much Ado*, II/3, 42). [Bazı baskılarda *hid-fox* yazılıdır;

bu saklambaç '*hide-and-seek*' oyununa bir gönderme olabilir; bkz. *Hide*, 3 no. lu anlam].

kill Kireç ya da tuğla ocağı: *which is as hateful to me as the reek of a lime-kill* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 79).

kill, to 1. Yıkmak, kırmak: *that kills my eyes and heart!* (*Hen. VI–3*, II/5, 87); 2. Boyun eğdirmek, zapt etmek, ram etmek: *Some Cupid kills with arrows* (*Much Ado*, III/1, 106); 3. [*Kill up*] Kökünü kazımak, imha etmek: *To fright the animals and to kill them up* (*As You Like*, II/1, 61).

killen [Eski İng. *kill* anlamında] Öldürmek: *though he strive To killen bad* (*Per.*, II/ Gower, 20).

kill-hole Ocak ağzı: *Is there not milking time? when you are going to bed? or kill-hole? to whistle off these secrets?* (*Win. Tale*, IV/4, 245; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 59).

kind[1] 1. Doğal karakter ya da huy: *thy youth and kind* (*As You Like*, IV/3, 59; *Lucrece*, 1147); 2. [*do his kind*] huyuna suyuna gitme (*Tem.*, II/1, 164; *Ant. & Cleo.*, V/2, 263); 3. Doğa düzeni: *the deed of kind* (*Mer. Ven.*, I/3, 85); 4. [*by kind*] doğa tarafından, doğal olarak: *Your cuckoo sings by kind* (*All's Well*, I/3, 63); 5. [*from kind*] Doğaya ters (*Titus*, II/1, 116; *Jul. Caes.*, I/3, 64); 6. Tarz, tavır, usul: *in their silent kind* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 90; *Rich. II*, II/3, 143; *Lear*, IV/6, 162); 7. Irk; 8. Sosyal sınıf: *bred out of the Spartan kind* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 119; *Tem.*, V/1, 23; *Troil. & Cres.*, V/4, 14); 9. Aile, soy: *Came of a gentle kind and noble stock* (*Per.*, V/1, 68).

kind[2] [sıf.] 1. Doğal: *A kind overflow of kindness* (*Much Ado*, I/1, 26; *Lucrece*, 1423); 2. Uygun, muvafık: *kind event* (*Tem.*, III/1, 69; *Timon*, I/2, 148, *Sonn.*, X, 11); 3. Şefkatli, muhabbetli, sevgi dolu: *kind embracements* (*Com. Err.*, I/1, 43; *All's Well*, V/3, 310; *Ham.*, IV/5, 147).

kindle[1], **to** 1. Teşvik etmek; 2. Sevk etmek; 3. Etkilemek: *I kindle the boy thither* (*As You Like*, I/1, 72).

kindle[2], **to** [Tavşanlara ilişkin] Doğ(ur)-mak: *dwell where she is kindled* (*As You Like*, III/2, 340).

kindless Doğadışı, gayritabii, anormal: *kindless villain!* (*Ham.*, II/2, 581).

kind manage, of Nezaketle davranış

kindly[1] 1. Yaradılıştan, doğuştan, fıtri: *kindly warmth* (*Timon*, II/2, 217); 2. Doğal: *fatherly and kindly power* (*Much Ado*, IV/1, 74); 3. Uyan, yakışan: *the Bishop hath a kindly gird* (*Hen. VI–1*, III/1, 131; *As You Like*, II/3, 53); 4. Yumuşak huylu: *kindly creatures* (*Ant. & Cleo.*, II/5, 78); 5. Sahte olmayan, yapmacık olmayan: *Washing with kindly tears his gentle cheeks* (*Hen. IV–2*, IV/5, 83).

kindly[2] [zarf] 1. Doğal bir biçimde: *kindlier mov'd* (*Tem.*, V/1, 24); 2. Kolayca, kendiliğinden, içten doğarak: *and do it kindly* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 66); 3. Tam olarak: *Thou hast most kindly hit it* (*Rom. & Jul.*, II/4, 55); 4. Sevgiyle: *Let him come, and kindly* (*Tam. Shrew*, ind. 1, 15).

kindred, kinred 1. Akrabaya ya da akraba malına ilişkin: *His hands were guilty of no kinred blood* (*Rich. II.*, II/1, 182; *Rich. III*, II/2, 63); 2. Aynı soydan: *any kindred action liked to this?* (*John*, III/4, 14).

kine [Çoğul; lehçe] İnekler: *Pharaoh's lean kine* (*Hen. IV–1*, II/4, 473).

king, to 1. Kral yap(ıl)mak, tahta otur(tul)-mak: *Then am I king'd again* (*Rich. II*, V/5, 36; *Rich. III*, II/2, 63); 2. Yönetmek, hüküm sürmek: *she is so idly king'd* [F *Kings of our fears*] (*Hen. V*, II/4, 26; *John* II/1, 371).

kingdom 1. Hükümranlık, egemenlik: *the hungry ocean gain Advantage on the kingdom of the shore* (*Sonn.*, LXIV, 6); 2. Mikrokozmos: *the rest of this little kingdom* (*Hen. IV–2*, IV/3, 109; *John*, IV/2, 246).

kingdomed Krallık karakteristiği olan, krallığa benzeyen: *Kingdom'd Achilles in commotion rages* (*Troil. & Cres.*, II/3, 175).

kirtle Etek, içetek: *What stuff wilt have a kirtle of?* (*Hen. IV–2*, II/4, 274; *Pilg.*

Pass., XIX, 11); [*half-kirtle*] Etek: *I'll forswear half-kirtles* (*Hen. IV–2*, V/4, 21).

kiss Tahta toplarla oynanan oyunda topların birbirine değmesi: *when I kissed the jack* (*Cym.*, II/1, 2).

kissing-comfit Soluk almayı yumuşatan güzel kokulu pastil: *let it ... hail kissing-comfits* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 20).

kit bkz. *kite*[2].

kitchen, to Mutfak malzemesini [yiyecek, içecek] sağlamak: *That kitchen'd me for you to-day at dinner* (*Com. Err.*, V/1, 416).

kite[1] Hırslı, açgözlü kimse: *Detested kite, thou liest* (*Lear*, I/4, 262; *Ant. & Cleo.*, III/13, 89; *Hen. VI–2*, III/2, 196).

kite[2] [*Kitten*'ın kısaltılmışı] Kedi yavrusu: *the lazar kite of Cressid's kind* [örn. fahişe; f. 4 *kit*] (*Hen. V*, II/1, 76).

knack Çerez ve çerez türünden yiyecek: *Knacks, trifles, nosegays, sweatmeats* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 34; *Tam. Shrew*, IV/3, 67; *Win. Tale*, IV/4, 349).

knap, to 1. Gürültüyle ısırmak, şapırdatarak çiğnemek: *as lying a gossip ... as ever knapp'd ginger* (*Mer. Ven.*, III/1, 9); 2. Sertçe vurmak: *she knapp'd 'em ... with a stick* (*Lear*, II/4, 123).

knave 1. [Alm. *Knabe*] Hizmet eden erkek çocuk: *a couple of Ford's knaves, his hinds* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 98; *Lear*, I/4, 94; *Hen. IV–2*, I/2, 72); 2. [şövalyeşe'nin tersi] Adi, basit adam: *To call thee knave, knight* (*Tw. Night*, II/3, 68; *John*, I/1, 243).

knavery 1. [Çoğul] Serserice hileler: *He was full of jests, and gipes, and knaveries, and mocks* (*Hen. V*, IV/7, 49; *Mid. N. Dr.*, III/2, 346; *All's Well*, I/3, 12); 2. Giysi süsleri: *amber bracelets, beads, and all this knav'ry* (*Tam. Shrew*, IV/3, 58).

knee Diz çökme, yere kapanma, eğilerek selam verme: *give them title, knee, and approbation* (*Timon*, IV/3, 37; *Rich. II*, II/3, 83; *Oth.*, II/1, 84). [Aynı zamanda bkz. *Cap-and-knee*].

knee, to Diz çökerek eğilmek: *To knee his throne* (*Lear*, II/4, 214).

knee-deep Diz boyu yükseklik: *The place Was knee-deep where she sat* [örn. bitkiler diz boyu kadar]. (*Two Nob. K.*, IV/1, 83).

knit Örgü işi, örgü: *their garters of an indifferent knit* (*Tam. Shrew*, IV/1, 92).

knit, to 1. Bağlayıp düğüm atmak: I *knit my handkerchief about your brows* (*John*, IV/1, 42); 2. Birleşmek: *I'll have this knot knit up* (*Rom. & Jul.*, IV/2, 24; *Mid. N. Dr.*, I/1, 172; *Tem.*, III/3, 89).

knob Sivilce: *His face is all bubuckles, and whelks, and knobs* (*Hen. V*, III/6, 102).

knock, to [*Knock it*] Makam tutturmak: *Let the music knock it* (*Hen. VIII*, I/4, 108).

knoll, to Çan çalmak, çınlatmak: *bells have knoll'd to church* (*As You Like*, II/7, 114; *Two Nob. K.*, I/1, 134; *Mac.*, V/9, 16); [q. *tolling*] (*Hen. IV–2*, I/1, 103).

knot 1. Kol kavuşturma: *His arms in this sad knot* (*Tem.*, I/2, 224; *Titus*, III/2, 4); 2. Düzenli bahçe tarhı: *Her knots disordered.* (*Rich. II*, III/4, 46); 3. Yumru, şişkin kas: *Let grow thy sinews till their knots be strong* (*Troil. & Cres.*, V/3, 33); 4. Grup, takım, topluluk: *So often shall the knot of us be call'd* (*Jul. Caes.*, III/1, 117; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 118; *Rich. III*, III/1, 182).

knot, to Demet ya da hevenk yapmak: *for foul toads To knot and gender in!* (*Oth.*, IV/2, 62).

knot-grass O dönemde bitkilerin büyümesini engellediği sanılan hayvanları besleyen adi otlar, ayrıkotları: *You minimus, of hind'ring knot-grass made* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 329).

knotted 1. Özenle ortaya konulmuş, dikkatle hazırlanmış: *thy curious-knotted garden* (*L. Lab. Lost*, I/1, 246); 2. Boğumlu, budaklı, pürüzlü, çarpık çurpuk: *knotted oaks* (*Troil. & Cres.*, I/3, 50).

knotty Boğumlu, budaklı: *knotty oaks* (*Jul. Caes.*, I/3, 6).

knotty-pated Kalın kafalı: *thou knotty-pated fool* (*Hen. IV–1*, II/4, 227).

know bkz. *knowing* 1. anlam.

know, to [bkz. *knowing*, anlam 1] **1.** Otoritenin isteklerini kabul etmek: *I'll know his humour, when he knows his time* (*Jul. Caes.*, IV/3, 136); **2.** Tanışmak: *You and I have known, sir* (*Ant. & Cleo*, II/6, 83; *Cym.*, I/4, 35); **3.** [*More known*] Daha iyi tanımak: *better friends, more known* (*Win. Tale*, IV/4 66); **4.** [*Be not you know on't*] ... hakkında bir bilgisi olmamak (*Oth.*, III/3, 319); **5.** [*Know for*] Bilincinde olmak: *more diseases than he knew for* (*Hen. IV–2*, I/2, 5); **6.** [*Know of*] Doğrusunu ögrenmek, anlamak: *know his business of him* (*M. Meas.*, I/4, 8; *As You Like*, IV/3, 95; *Hen. V*, III/6, 115).

knowing 1. Bilgi: *on the view and knowing of these contents* (*Ham.*, V/2, 44); [ff. *know*] (*Timon*, III/7, 67; *Cym.*, I/4, 29); **2.** Deneyim, tecrübe: *this sore night Hath trifled former knowings* (*Mac.*, II/4, 4).

knowingly Deneyime dayanarak: *Did you but know the city's usuries, And felt them knowingly* (*Cym.*, III/3, 46; *All's Well*, I/3, 250).

knowledge 1. Bilinçlilik, farkındalık: *the knowledge of thyself* (*John*, V/2, 35; *Lear*, IV/6, 284; *Ant. & Cleo.*, II/2, 91); **2.** Cinsel bilgi, cinsel ilişki: *The knowledge of your mistress* (*Cym.*, II/4, 51); **3.** Kişisel yakınlık: *Love talks with better knowledge* (*M. Meas.*, III/2, 150; *As You Like*, I/2, 285).

L

la 1. [Hitaptan ya da vurgulayıcı bir beyandan önce kullanılan ünlem]: *I thank you always with my heart, la! with my heart* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 85); *La you, and you speak ill of the devil, how he takes it at heart!* (*Tw. Night*, III/4, 100; *Win. Tale*, II/3, 50); 2. [Alay etmek için tekrarlanırdı]: *La, la, la, la! 'nothing doubting', says he* (*Timon*, III/1, 21).

la fin couronne les oeuvres: [Fr.] Sonunda yapıtlar taç giyer (*Hen. VI–2*, V/2, 28).

label 1. Kâğıt parçası, pusula: *I found this label on my bosom* (*Cym.*, V/5, 430); 2. Belgenin mührünü kırmak için kullanılan açacak. (*Rom. & Jul.*, IV/1, 57).

label, to Vasiyetnameye ek, zeyil koymak: *It shall be inventoried, and every particle and utensil labell'd to my will* (*Tw. Night*, I/5, 246).

labour Zor ve meşakkatli iş [çocuk doğurma işini de kapsar]: *Take it for your labour* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 133; *Rich. II*, V/6, 41; *Hen. V*, III/6, 158).

labour, to 1. Bir şeyi elde etmek için çabalamak: *That he would labour my delivery* (*Rich. III*, I/4, 246; *Tam. Shrew*, I/1, 118); 2. Yapmak, ifa etmek: *if your love Can labour aught in sad invention* (*Much Ado*, V/1, 283); 3. Uğraşmak: *Against my soul's pure truth why labour you, To make it wander ...?* (*Com. Err.*, III/2, 37); 4. Çocuk doğurmak: [mec.] *my Muse labours, And thus she is deliver'd* (*Oth.* II/1, 127; *Timon*, III/4, 8); [dünyaya getirilen için de kullanılır]: *When great things labouring perish in their birth* (*L. Lab. Lost*, V/2, 520).

laboured 1. İş ya da acı altında ezilmiş: *whose labour'd spirits, Forewearied in this action* (*John*, II/1, 232); 2. Ustaca işlenmiş, mükemmelleştirilmiş: *you are her labour'd scholar* (*Per.*, II/3, 17).

laboured meditance Yoğun, yorucu düşünceler: *your first thought is more Than others' laboured meditance* (*Two Nob. K.*, I/1, 136).

laboursome Özenilmiş, dikkatle hazırlanmış: *Your laboursome and dainty trims* (*Cym.*, III/4, 164; *Ham.*, I/2, 59).

labras [Çoğul. Lat. *Labra*'dan türetilmiştir] Dudaklar: *Word of denial in thy labras. here!* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 163).

lace Korsayı bağlayan şerit: O, *cut my lace, lest my heart, cracking it* (*Win. Tale*, III/2, 173: *Rich. III*, IV/1, 33; *Ant. & Cleo.*, I/3, 71).

lace, to 1. Süsleyici örgülerle bezemek ya da giysiyi düzeltmek, işlemek ya da süslemek: *lac'd with silver* (*Much Ado*, III/4, 19); 2. [mec.] renkli şeritler dikmek: *White and azure lac'd With blue of heaven's own tinct* (*Cym.*, II/2, 22; *Rom. & Jul.*, III/5, 8; *Mac.*, II/3, 112); 3. Süslemek: *lace itself with his society?* (*Sonn.*, LXVII, 4).

laced mutton bkz. *mutton*.

lack, to 1. Gereksinim duymak: *here lacks but your mother for to say amen* (*Ham.*, I/4, 3; Ham., I/5, 186); 2. Bir şeysiz [eksikle] yapmak ya da gitmek: *Alas, dear love, I cannot lack thee two hours!* (*Much Ado*, IV/1, 179); 3. Eksikliğini duymak: *your noble friends do lack you* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 44; *Cor.*, IV/1, 15).

'lack [Ünlem: *Alack*'ın kısaltılmışı] Yazık, eyvah, heyhat

lack(-)beard Sakalsız: *For my Lord, Lackbeard there, he and I shall meet* (*Much Ado*, V/1, 184).

lack-brain Beyinsizlik: *What a lack-brain is this!* (*Hen. IV–1*, II/3, 16).

lack-linen Gömleksiz, çulsuz: *What! You poor, base, rascally, cheating lack-linen mate!* (*Hen. IV–2*, II/4, 117).

lack-love Sevgisiz: *she durst not lie Near this lack-love, this kill-courtesy* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 77).

lack-lustre Donuk bakan gözler: *And then he drew a dial from his poke, And, looking on it with lack-lustre eye* (*As You Like*, II/7, 21).

lackey Ayak işlerine bakan uşak: *he outruns any lackey* (*All's Well*, IV/3, 290; *Tam. Shrew*, III/2, 65).

lackey, to Yakından dikkatle izlemek, takip etmek: *Goes to and back, lackeying the varying tide* [f. 1 *lacking*]. (*Ant. & Cleo.*, I/4, 46).

lacquey [lackey'in varyantı].

lade, to Kepçeyle sonuna kadar boşaltmak: *he'll lade it dry* (*Hen. VI–3*, III/2, 139).

lading Yük: *a ship of rich lading* (*Mer. Ven.*, III/1, 3; *Titus*, I/1, 72; *Per.*, I/2, 49).

lady[1] **1.** Eş, karı: *I would make thee my lady* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 51; *Mid. N. Dr.*, II/1, 64; *Hen. VI–2*, II/1, 175); **2.** [Genellikle *our Lady*, bazen *God's Lady*] Meryem Ana: *Heaven and our Lady gracious hath it pleas'd* (*Hen. VI–1*, I/2, 74; *Hen. V*, II/1, 36); **3.** Dişi köpeklere verilen popüler ad: *Lady, my brach* (*Hen. IV–1*, III/1, 235; *Lear*, I/4, 112); **4.** [*Lady walled about with diamonds*] Üstünde kadın portresi olan, değerli taşlarla bezenmiş olan broş ya da pandantif (*L. Lab. Lost*, V/2, 3).

lady[2] [sıf.] **1.** Kadınsı, feminen: *I some lady trifles have reserv'd* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 165; *Hen. IV–1*. I/3, 46); **2.** Doğuştan soylu kadın, aristokrat kadın: *I love thee not a jar o' th' clock behind What lady she her lord* (*Win. Tale*, I/2, 44).

ladybird 1. Sevgili: *What lamb! What ladybird!* (*Rom. & Jul.*, I/3, 3); **2.** [argo] Fahişe [16-20. yy.lar. Partridge, 520/1].

lady-smock [Lat. *Cardamine pratensis*] Avrupa ve Amerika'da yetişen acı tere çiçeği: *And lady-smocks all silver-white And cucoo-buds of yellow hue* (*L. Lab. Lost*, V/2, 895).

lag[1] [Fr. *Legge*] Halkın en alt tabakası: *together with the common lag of people* (*Timon*, III/6, 81).

lag[2] Geç: *Came too lag to see him buried* (*Rich. III*, II/1, 91); ardından, sonra: *I am ... lag of a brother?* (*Lear*, I/2, 6).

lag, to 1. [argo] İşemek [takr. 1560-1850; **2.** Yıkamak – *off* ile – takr. 1560-1700. Partridge, 520/2].

lag-end Sonraki bölüm, kalan kısım: *the lag-end of my life* (*Hen. IV–1*, V/1, 24; *Hen. VIII*, I/3, 25; *Cym.*, V/3, 92).

lagging Ağır, yavaş, bati: *Four lagging winters* (*Rich. II*, I/3, 214; *Lucrece*, 1335).

lag hours Bir ihtiyarın acınacak son saatleri

lakin [*Ladykin*'in varyantı] Küçükhanım: *By'r lakin* [*Mid. N. Dr.*, III/1, 13; *Tem.*, III/3, 1).

lambkin [Küçümseyici] Kuzucuk: *thy tender lambkin now is king* (*Hen. IV–2*, V/3, 116; *Hen. V*, II/1, 127).

lamentable Üzüntülü, kederli: *that lamentable rheum* (*John*, III/1, 22).

lammes-tide 1 Ağustos; Lammes'in arifesi: *Come Lammes Eve at night shall she be fourteen* (*Rom. & Jul.*, I/3, 18).

lamp 1. Meşale: *As Hymen's lamps shall light you* (*Tem.*, IV/1, 23); **2.** Göz (özellikle zayıf gözler için): *yet hath ... My wasting lamps some fading glimmer left* (*Com. Err.*, V/1, 316; *Ven. & Adon.*, 489).

lampass At hastalığı; ön dişlerin damağa yakın kesiminde dişeti iltihabı: *his horse ... troubled with the lampass* (*Tam. Shrew*, III/2, 51).

lance (lanch), to 1. Delmek, delip geçmek, yaralamak: *with his prepared sword he lanc'd mine arm* (*Lear*, II/1, 52; *Rich. III*, IV/4, 225); **2.** Tıbbi bir biçimde kesmek: *lanceth not the sore* (*Rich. II*, I/3, 303; *Ant. & Cleo.*, V/1, 36).

lance-knight, lanceman Haydut

lanceman-prigger Haydut.

land 1. [mec.] İnsan bedeni: *this fleshy land* (*John*, IV/2, 245; *Lucrece*, 439);

2. Çimenlik: *Leave your crisp channels, and on this green land Answer your summons* (*Tem.*, IV/1, 130; *L. Lab. Lost*, V/2, 310).

land-carrack bkz. *carrack.*

land-damn, to Biri için dünyayı cehenneme çevirmek: *I would land-damn him* (*Win. Tale*, II/1, 143).

land-fish 1. Karada yaşayabilen balık; 2. [dolayısıyla] ucube: *a very land-fish, languageless, a monster* (*Troil. & Cres.*, III/3, 263).

land-raker bkz. *foot-land-raker.*

land-service Askerlikte kara hizmeti: *the laws of this land-service* (*Hen. IV–2*, I/2, 135; *Win. Tale*, III/3, 94).

lane [halk ağzı] Boğaz, gırtlak [takr. 1550'den itibaren. Nicholas Udall: *'the narrow lane'*, 1542; 1800'lerde kaybolmuştur. Partridge, 523/1].

lane of children bkz. *law.*

language 1. Konuşmanın gücü: *Here is that which will give language to you, cat* (*Tem.*, II/2, 83); 2. Yabancı dilde konuşma yetisi: *I shall lose my life for want of language* (*All's Well*, IV/1, 70).

languish Zayıf düşme, mecalsiz kalma: *death ... That rid our dogs of suffering* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 42; *Rom. & Jul.*, I/2, 48).

languish, to Hastalık dolayısıyla süzülmek, erimek: *let her languish A drop of blood a day* (*Cym.*, I/1, 156).

languishing Uzun süren hastalık: *cure the desperate languishings* (*All's Well*, I/3, 229); can çekişme: *languishing death* (*Cym.*, I/5, 9).

languishment Acı, elem, sıkıntı: *As the dank earth weeps at thy languishment* (*Lucrece*, 1130; *Titus*, II/1, 110).

languor Keder, üzüntü: *My heart's deep languor* (*Titus*, III/1, 13).

lanes in, to make Önlerini kesmek

lank, to Büzülmek, buruşmak, incelmek, çekilmek: *that thy cheek So much as lank'd not* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 71).

lanthorn, lantern Her yanı camekân olan tonozlu, kubbeli cumba: *A grave? O no, a lanthorn* (*Rom. & Jul.*, V/3, 84).

lap İçilebilir herhangi bir sıvı [takr. 1565'ten itibaren; 16. yy-19. yy. yayık ayranı (Hanman). Partridge, 523/2].

lap, to Sarmak, sarmalamak, örtmek: *he did lap me Even in his own garments* (*Rich. III*, II/1, 116; *Mac.*, I/2, 54; *Cym.*, V/5, 360).

lapis [Lat.] Taş: *What is lapis, William?* (*Mer. Wives Win.*, IV/1, 31).

lapland Eskiden büyücülerin ve cadıların dadandıkları yer olarak kabul edilirdi: *And Lapland sorcerers inhabit here* (*Com. Err.*, IV/3, 11).

lapse Ahlaksal sürçme, kusur: *the careless lapse Of youth and ignorance* (*All's Well*, II/3, 163).

lapse, to 1. Günah işlemek, hata yapmak, sürçmek: *all the size that verity Would without lapsing suffer* (*Cor.*, V/2, 19; *Cym.*, III/6, 12); 2. Ayrı düşmek: *laps'd in time and passion* (*Ham.*, III/4, 107); 3. Yakala(n)mak: *If I be lapsed in this place I shall pay dear* (*Tw. Night*, III/3, 36).

lapwing Kızkuşu: *Far from her nest the lapwing cries away* (*Per.*, IV/2, 27; *Ham.*, V/2, 185; *Much Ado*, III/1, 24).

lard, to 1. Semirtmek: *Falstaff ... lards the lean earth as he walks along* (*Hen. IV–1*, II/2, 109); [kanıyla] zenginleştirmek: *doth he lie, Larding the plain* (*Hen. V*, IV/6, 8; *Timon*, IV/3, 12); 2. [Konferansta ya da konuşmada] Araları doldurmak, süslemek: *The mirth whereof so larded with my matter* (*Mer. Wives Win.*, IV/6, 14; *Troil. & Cres.*, V/1, 57; *Ham.*, V/2, 20); 3. Kapsamak, içermek: *Larded all with sweet flowers* (*Ham.*, IV/5, 38); 4. İçine işlemek: *the name Palamon lards it, that she farces every business withal, fits it to every question* (*Two Nob. K.*, IV/3, 7).

large[1] 1. Genişlik, büyüklük, bolluk: *This little abstract doth contain that large Which died in Geffrey* (*John*, II/1, 101); 2. [*At large*] Tam büyüklükte, büyük ölçüde: *A land itself at large* (*As You Like*, V/4, 169; *Troil. & Cres.*, I/3, 346); 3. Ayrıntılı bir biçimde: *Where you with*

Silvia may confer at large (*Two Gent. Ver.*, III/2, 61; *Hen. VI–1*, I/1, 109); *Hen. V*, I/1, 78); 4. Genellikle: *So to the laws at large I write my name* (*L. Lab. Lost*, I/1, 155; *Hen. V*, II/4, 21).

large[2] 1. Geniş, vâsi: *Large lengths of seas and shores* (*John*, I/1, 105; *Tem.*, I/2, 110; *Sonn.*, CXXXV, 5); 2. Cömert, eliaçık; 3. Müsrif: *Your praises are too large* (*Win. Tale*, IV/4, 147; *Lear*, I/1, 52; *Hen. VI–2*, I/1, 111); 4. İtidalsiz, pervasız (*Mac.*, III/4, 11); 5. Hafifmeşrep, kaba: *some large jests* (*Much Ado*, II/3, 198; *Rom. & Jul.*, II/4, 97; *Ant. & Cleo.*, III/6, 93).

large confessors Kadın ya da aşk konusunda palavra sıkanlar: *I have been harsh To large confessors, and have hotly asked them If they had mothers.* (*Two Nob. K.*, V/1, 105).

large-handed Açgözlü: *Large-handed robbers your grave masters are* (*Timon*, IV/1, 11).

largely 1. Cömertçe, bolca: *have given largely to many* (*Mer. Wives, Win.*, II/2, 199; *Hen. IV–2*, I/3, 12; *Per.*, I/4, 53); 2. Sonuç olarak, en sonunda: *I'll tell you largely of fair Hero's death* (*Much Ado*, V/4, 69).

largess 1. Cömertçe yapılan değerli armağan ya da armağanlar: *Sent forth great largess to our offices* (*Mac.*, II/1, 14; *Tam. Shrew*, I/2, 150; *Hen. V*, IV/ch., 43); 2. Aşırı harcama: *with too great a court And liberal largess* (*Rich. II*, I/4, 44).

lark's-heels Hezaren çiçeği: *Marigolds on death-beds growing, Lark's-heels trim* (*Two Nob. K.*, I/1, 12).

laroon, laroone, larron Haydut, hırsız: *vat is in my closet? Villainy! Laroon!* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 68).

larum ('larum) bkz. *alarm, alarum.*

larum-bell bkz. *alarm-bell.*

'las [*Alas*] Yazık, ne yazık ki: *'Las what is the matter* (*Oth.*, V/1, 111).

lass-lorn Sevgilisi tarafından terk edilmiş: *the dismissed bachelor Being lass-lorn* (*Tem.*, IV/1, 68).

last[1] 1. Sonuç, son: *hear the last of our sea-sorrow* (*Tem.*, I/2, 170; *Jul. Caes.*, III/2, 12; *Ant. & Cleo.*, V/2, 335); 2. [*try the last*] bitirici dövüş (*Mac.*, V/8, 32); 3. [*at the last*] sonunda (*Tam. Shrew*, V/1, 127; *Cor.*, V/6, 37); 4. [*in the last*] nihai, en sonunda (*Cor.*, V/6, 41); 5. Sonuncu, geçen: *The last that e'er I took her leave at court* (*All's Well*, V/3, 79); 6. Son nefes; *I may breathe my last* (*Rich. II*, II/1, 1; *Timon*, III/6, 90; *L. Compl.*, 168).

last[2] [sıf. *Last morning*] Dün sabah (*Two Gent. Ver.*, II/1, 79).

lasting 1. Sürekli; 2. Dayanıklı: *With gold on lasting pillars* (*Tem.*, V/1, 208; *Tw. Night*, I/1, 31; *Sonn.*, CXXII, 2).

latch, to 1. Yakalamak, kavramak; 2. Dokunmak: *With his prepared sword he ... latch'd mine arm* (*Lear*, II/1, 52); 3. Göze çarpmak ya da ses duymak: *Where hearing should not latch them* (*Mac.*, IV/3, 195; *Sonn.*, CXIII, 6); 4. Büyü yoluyla tutulmasını sağlamak, yakalamak: *hast thou yet latch'd the Athenian's eyes With the love-juice ...?* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 36).

late 1. Tarih yakınlığı: *Our late edict shall strongly stand in force* (*L. Lab. Lost*, I/1, 11); 2. Yeni yapılan ya da en sonuncu: *Who are the late commissioners?* (*Hen. V*, II/2, 61; Hen. V, II/4, 31; *Mac.*, I/6, 19).

latest 1. En son: *breath'd his latest gasp* (*Hen. VI–3*, II/1, 108; *Two Nob. K.*, V/4, 29); 2. yeni, son zamanlarda olan: *those that serv'd Mark Antony but late* (*Ant. & Cleo.*, IV/1, 13; *Tw. Night*, V/1, 215; *Rich. III*, III/1, 99); *Late-betrayed* (*Hen. VI–1*, III/2, 82; *Titus*, I/1, 184; *Ven. & Adon.*, 818).

lated Gecikmiş, geç kalmış: *Now spurs the lated traveler apace* (*Mac.*, III/3, 6; *Ant. & Cleo.*, III/11, 3).

late-walking Geç vakitleri değerlendirme: *This is enough to be the decay of lust and late-walking* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 144).

lath 1. Yapay [tahtadan yapılmış] silah malzemesi: *no Cupid ... Bearing Tartar's painted bow of lath* (*Rom. & Jul.*, I/4, 5); [aynı zamanda bkz. *Dagger*]; 2. [mec.

küçümseyici, alaylı] Kılıç: *have your lath glued within your sheath, Till you know better how to handle it* (*Titus*, II/1, 41).

latitat [halk ağzı] Avukat, dava vekili [1565, Cooper'in *Thesaurus*'u. Foote, *The Maid of Bath* adlı yapıtında şöyle yazmıştır: "*I will sand for Luke Latitat and Codicil, and make a handsome bequest to the hospital*". Partridge, 526/1].

latten Pirine benzeyen, o renkte bir madeni karışım: *this latten bilbo* [f. 1 *latine*] (*Mer. Wives Win.*, I/1, 162).

latter En son: *And in his bosom spend my latter gasp* (*Hen. VI–1*, II/5, 38; *Hen. V*, IV/1, 137; *Mer. Ven.*, I/1, 151).

lattice 1. [*Red lattice*] Birahane olduğunu gösteren kırmızı boyalı kafesli pencere: *through a red lattice* (*Hen. IV–2*, II/2, 80); 2. [dolayısıyla, *red-lattice phrases*] meyhane sohbeti (*Mer. Wives Win.*, II/2, 27).

laud İlahi: *snatches of old lauds* (*Ham.*, IV/7, 177).

laughter 1. Neşe konusu: *Hath Cassius liv'd To be but mirth and laughter to his Brutus?* (*Jul. Caes.*, IV/3, 114; *Hen. IV–1*, II/2, 95); 2. Gülüş: *The wager? – A laughter* (*Tem.*, II/1, 33).

launce bkz. *lance, lanch.*

launch bkz. *lance, lanch*

laund, lawnd Ormanda açık alan: *through this laund anon the deer will come* (*Hen. VI–3*, III/1, 2; *Ven. & Adon.*, 813).

laundry [*Laundress* için hatalı kullanım] Çamaşırcı kadın: *his dry nurse – or his cook – or his laundry* (*Mer. Wives Win.*, I/2, 4).

laurel Defne çelengiyle bezenen: *Upon your sword Sit laurel victory* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 100).

laus Deo, bone, intelligo [Lat.] *Değerli efendim, Tanrıyı övmeyi anlıyorum* (*L. Lab. Lost*, V/1, 27).

lave, to 1. Yıkamak; 2. Yıkanmak: *Basins and ewers to lave her dainty hands* (*Tam. Shrew*, II/1, 348; *Titus*, IV/2, 103); 3. Temiz ve lekesiz kalmak: *we Must lave our honours in these flattering streams* (*Mac.*, III/2, 33).

lavish 1. İtidalsiz, küstah, kaba; 2. Çapkın: *Curbing his lavish spirit* (*Mac.*, I/2, 57; *Hen. IV–2*, IV/4, 64).

lavishly İfrat derecede, ziyadesiyle, aşırı bir biçimde: *And some about him have too lavishly Wrested his meaning and authority* (*Hen. IV–2*, IV/2, 57).

lavolt, lavolta İkili canlı bir dans: *Nor heel high lavolt* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 86; *Hen. V*, III/5, 33).

law 1. Yasal hüküm: *Let him have all the rigour of the law* (*Hen. VI–2*, I/3, 196); 2. Adalet: *I shall have law in Ephesus* (*Com. Err.*, IV/1, 83); 3. İncil'in öngördüğü kutsal buyruklar ve cezalar sistemi: *It is religion to be thus forsworn: For charity itself fulfils the law* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 361; *John*, II/1, 180; *Rich. III*, I/4, 196); 4. [*Law of writ*] Yazılı yasa (*Ham.*, II/2, 401); 5. [*Law of children*] Çocuklar için ilkeler, düsturlar (*Jul. Caes.*, III/1, 39).

law! [Ünlem: *God help me law!*] Tanrı yasayı korusun! (*L. Lab. Lost*, V/2, 414).

law-day Duruşma günü: *uncleanly apprehensions Keep leets and law-days* (*Oth.*, III/3, 140).

lawyer, high Yol kesen, haydut [takr. 1590-1640; Greene. Partridge, 526/2].

lay Bahis, bahse konulan şey: *My soul and body on the action both!– A dreadful lay!* (*Hen. VI–2*, V/2, 27; *Oth.*, III/3, 140; *Cym.*, I/4, 147).

lay, to 1. [Bir şeye] Bağlı olmak, tabi olmak: *Yes, I love her, And if the lives of all my name lay on it* (*Two Nob. K.*, II/1, 230); 2. Gömmek, gömülmek: *And in sad cypress let me be laid* (*Tw. Night*, II/4, 52; *Hen. VIII*, IV/2, 22; *Cym.*, IV/2, 233); 3. Tuzakla doldurmak: *all the country is laid for me* (*Hen. VI–2*, IV/10, 4); 4. Yatmak, uzanmak: *And down I laid to list the sad-tun'd tale* (*L. Compl.*, 4); 5. Hapse atmak: *I'll lay ye all By th' heels* (*Tw. Night*, IV/2, 29; *Rich. III*, I/3, 325); 6. Bahse tutuşmak: *I'll lay my head to any good man's hat* (*L. Lab. Lost*, I/1, 308; *Ham.*, V/2, 102; *Troil. & Cres.*, III/1, 87).

lay aboard, to 1. [Gemi gemiye] Bordalamak: *laying the prize aboard* (*Hen. VI–2*, IV/1, 25); 2. [*Lay knife aboard*] Saldırıda bulunmak; 3. [mec.] saldırarak talebi bastırmak: *Paris, that would fain lay knife aboard* (*Rom. & Jul.*, II/4, 202).

lay a-hold, to bkz. *ahold.*

lay apart (aside), to Saklanmak, uzak durmak: *thy godhead laid apart* (*As You Like*, IV/3, 44; *Rich. II*, II/2, 3; *Win. Tale*, IV/2, 51).

lay by, to 1. Feragat etmek, ...den vazgemek: *I have laid by my majesty* (*Hen. V*, I/2, 276; *Much Ado.*, V/1, 64; Troil. & Cres., II/3, 79); 2. Durmak, hareketsiz kalmak: *got with swearing 'lay by'* (*Hen. IV–1*, I/2, 36).

lay down, to 1. Hesaplamak, formüle etmek; **2.** Kesin ve açık bir biçimde ifade etmek: *lay down our proportions* (*Hen. V*, I/2, 137; *Much Ado*, IV/1, 236; *Hen. IV–2*, I/3, 35); 3. Bahse girmek: *Lay down my soul at stake* (*Oth.*, IV/2, 13); 4. Hamile bırakmak: *a speeding trick to lay down ladies* (*Hen. VIII*, I/3, 40).

lay for, to Gönlünü almak için çabalamak: *I'll cheer up My discontented troops, and lay for hearts* (*Timon*, III/5, 114).

lay forth, to 1. Göstermek, sergilemek: *Lay forth the gown* (*Tam. Shrew*, IV/3, 62); 2. Yas kıyafetleriyle cenazeye hazırlanmak: *Embalm me, Then lay me forth* (*Hen. VIII*, IV/2, 71).

lay home to, to Haşlamak, azarlamak: *Look you lay home to him* (*Ham.*, III/4, 1).

lay in water, to [halk ağzı] Yargıyı geciktirmek [15. yy. başından 17. yy.a kadar. Lyly: "*I see all his expeditions for warres are laid in water; for now when he should execute, he begins to consult.*" Partridge, 527/1].

lay it on, to [Bir şeyi] Doğru bir üslupla yapmak: *I would, I could see this taborer; he lays it on* (*Tem.*, III/2, 151; *Win. Tale*, IV/3, 40).

lay off, to Kıyıdan ayrılmak: *Set her two courses off to sea again! Lay her off* (*Tem.*, I/1, 50).

lay on, to 1. [Her zaman mecazi] Bir kat boyamak: *beauty ... whose red and white Nature's own ... hand laid on* (*Tw. Night*, I/5, 40; *As You Like*, I/2, 106; *Win. Tale*, V/3, 49); 2. Sert bir biçimde vurmak: *Look you what hacks are on his helmet! ... there's laying on* (*Troil. & Cres.*, I/2, 207; *Mac.*, V/8, 33).

lay out, to Sarf etmek, harcamak: *You lay out too much pains For purchasing but trouble* (*Cym.*, II/3, 87; *Tw. Night*, III/4, 202).

lay to, to Harekete geçirmek: *lay to your fingers* (*Tem.*, IV/1, 250).

lay up, to 1. Bir yana koymak, saklamak: *like a wet cloak ill laid up* (*Hen. IV–2*, V/1, 85); 2. Aciz bırakmak: *Then there were two cousins laid up, when the one should be lam'd with reasons* (*As You Like*, I/3, 7).

layer-up Koruyan, biriktiren: *old age, that ill layer-up of beauty* (*Hen. V*, V/2, 230).

lazar Bulaşıcı hastalığı olan, özellikle cüzzama yakalanmış yoksul kimse: *to relief of lazars* (*Hen. V*, I/1, 15; *Troil. & Cres.*, II/3, 33; *Ham.*, I/5, 72).

lazy[1] Uyuşuk, iyi işlemeyen: *How shall we beguile The lazy time* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 41; *As You Like*, III/2, 304; *Hen. VI–3*, II/1, 130).

lazy[2] Yavaşça, miskinlikle: *the lazy, puffing clouds* (*Rom. & Jul.*, II/2, 31).

lazy-bones Tembel, haylaz, vaktini boş geçiren kişi [takr. 1590'dan itibaren. Harvey: "*Was ... vivacitie a lassie-bones?*" Partridge, 527/2].

le cheval volant ches les narines de feu [Fr.] Ateşli burun delikleri olan kanatlı küheylan (*Hen. V*, III/7, 14).

le chien est retourné â son propre vomissement, et la truie lavêe au bourbier [Fr.] Köpek kusmuğuna geri döndü ve yıkanan dişi domuz tekrar bataklığa girdi (*Hen. V*, III/7, 64).

lea Tarıma elverişli arazi, sürülmüş arazi: *Dry up thy marrows, vines, and plough-torn leas* (*Timon*, IV/3, 193; *Tem.*, IV/1, 60; *Hen. V*, V/2, 44).

lead 1. Kurşun, saçma: *As swift as lead, sir* (*L. Lab. Lost*, III/1, 57; *Hen. IV–1*, V/3,

34); 2. Düz, kurşun kaplı çatı: *Go, go up to the leads* (*Rich. III*, III/7, 55); 3. Bir tabutun iç kurşun kaplaması: *burst his lead and rise from death* (*Hen. VI–1*, I/1, 64; *Pass Pilg.*, XX, 24; *Mer. Ven.*, II/7 49).

lead, to 1. Taşımak: *has led the drum before the English tragedians* (*All's Well*, IV/3, 266; *Mer. Ven.*, IV/1, 18; *Tw. Night*, I/5, 242); 2. Dansa başlamada insiyatifi ele almak: *he's able to lead her a coranto* (*All's Well*, II/3, 43; *Hen. VIII*, I/4, 107); 3. İleri gitmek, ilerlemek: *Lead off this ground* (*Tem.*, II/1, 323; *Ant. & Cleo.*, II/6, 81 *Cym.*, IV/4, 53).

lead away, to Baştan çıkartmak, ayartmak: *How many gazers mightst thou lead away* (*Sonn.*, XCVI, 11).

lead on, to 1. Sevk etmek; 2. Yönetmek: *These three lead on this preparation Whither 'tis bent* (*Cor.*, I/2, 15); 3. [Birini] Daha geniş çapta işler için tatlılıkla ayartmak: *lets ... lead him on with a fine-baited delay* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 95).

leaden 1. Cansız, ruhsuz, uyuşuk: *leaden appetite* (*Hen. VI–1*, IV/6, 12; *L. Lab. Lost*, IV/3, 318; *Ven. & Adon.*, 34); 2. İç karartıcı, kasvetli: *leaden thoughts* (*Oth.*, III/4, 177); 3. [Uykuya ilişkin] Ağır, sıkıntılı: *O murd'rous slumber! Layest thou thy leaden mace upon my boy ...?* (*Jul. Caes.*, IV/3, 268; *Mid. N. Dr.*, III/2, 365; *Lucrece*, 124); 4. [*Leaden dagger*] Etkisiz silah: *The state is taken for a joint-stool; thy golden sceptre for a leaden dagger* (*Hen. IV–1*, II/4, 381).

leaden-foot [*Be leaden-footed*] Acele etmemek, ağır aksak yürümek: *The King calls for you; yet be leaden-footed Till his rage be off him* (*Two Nob. K.*, (I/2, 84).

leading 1. Komuta gücü: *I beg the leading of the vaward* (*Hen. V*, IV/3, 131; *Rich. III*, V/3, 297); 2. Yönetim: *The leading of thine own revenges* (*Cor.*, IV/5, 137; *Lucrece*, 436); 3. Liderlik: *men of such great leading as you are* (*Hen. IV–1*, IV/3, 17).

league[1] Uzaklık ölçüsü, takriben 5 kilometre: *within seven leagues of Rome* (*Jul. Caes.*, III/1, 286; *Com. Err.*, I/1, 62; *Tem.*, I/2, 145).

league[2] 1. İttifak, arkadaşlık; 2. Mütareke: *In sign of league and amity with thee* (*Rich. III*, I/2, 280; *Mer. Wives Win.*, III/2, 25; *Titus*, V/3, 23).

league, to 1. Birliğe girmek, ittifak yapmak: *if partially affin'd, or leagu'd in office* (*Oth.*, II/3, 218); 2. [mec.] Çapraz koymak, bacak bacak üstüne atmak, kolları kavuşturmak vb.: *His arms thus leagu'd* (*Cym.*, IV/2, 213).

leaguer Kamp: *he is carried into the leaguer of the adversaries* (*All's Well*, III/4, 22).

leak, to 1. Sulamak; 2. İşemek: *we leak in your chimney* (*Hen. IV–1*, II/1, 20).

lean 1. Yoksul, zayıf; 2. Kötü: *I have but lean luck* (*Com. Err.*, III/2, 92; *Ant. & Cleo.*, II/2, 19; *Tw. Night*, III/4, 344); 3. Kısır, çorak: *like, lean, sterile, and bare land* (*Hen. IV–2*, IV/3, 119; *Hen. IV–1*, II/2, 109).

lean, to 1. Saygı gösterip uymak: *'twere good You leaned unto his sentence* (*Cym.*, I/1, 70); 2. Güvenmek: *The love that lean'd on them* (*Troil. & Cres.*, III/3, 85; *M. Meas.*, II/1, 48 [mizahi]; *Hen. IV–2*, I/1, 164).

lean as a rake [**lean as a shotten-herring**] [deyim] Çiroz gibi kara kuru [16 yy. ikinci yarısından itibaren. Partridge, 528/1].

lean-witted Geri zekâlı: *A lunatic lean-witted fool* (*Rich. II*, II/1, 115).

leap at a daisy [halk ağzı] [Darağacında] Asılmak [takr. 1550-1620. Anonim, *Respublica*. Greene, *Pasquil's Jests*, 1604: "*He sayd: Have at yon dasie that grows yonder; and so leaped off the gallows*". Partridge, 528/2].

leaping-house 1. Genelev; 2. Garsoniyer: *unless ... clocks* [*were*] *the tongues of bawds, and dials the signs of leaping-houses* (*Hen. IV–1*, I/2, 9).

leaping-time Gençlik: *To have turn'd my leaping-time into a crutch* (*Cym.*, IV/2, 200).

learn, to 1. Öğretmek: *they will learn you by rote* (*Hen. V*, III/6, 71; *Ham.*, V/2, 9); *Two Gent. Ver.*, II/6, 13; *Rom. & Jul.*, IV/2, 17); 2. Bilgi vermek: *learn me the proclamation* (*Troil. & Cres.*, II/1, 21).

learning. 1. Ders, öğretim: *Puts to him all the learnings that his time Could make him the receiver of* (*Cym.*, I/1, 43; *Sonn.*, LXXVII, 4); **2.** Bilgi, haber: *have my learning from some true reports* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 47); **3.** Elde edilmiş bilgi; **4.** Başarılmış iş: *labour'd much How to forget that learning* (*Ham.*, V/2, 35).

lease 1. [*In lease*] Kiralık: *So should the beauty which you hold in lease Find no determination* (*Sonn.*, XIII, 5); **2.** [*Lease of nature*] Doğal yaşamın vadesi, sınırı: *Shall live the lease of nature* (*Mac.*, IV/1, 99).

leash [*Leash of drawers*] Bir zincire bağlı üç köpek tasması: *I am sworn brother to a leash of drawers* (*Hen. IV–1*, II/4, 7). [Üç köpeğin bir zincire bağlanması âdettendi].

leash, to Eşleş(tir)mek: *at his heels, Leash'd in like hounds, should famine, sword, and fire Crouch* (*Hen. V*, prol., 7).

leasing Yalancılık: *Mercury indue thee with leasing* (*Tw. Night*, I/5, 97); yalan (*Cor.* V/2, 22).

least 1. [*In the least*] En küçük olasılık: *What, in the least, Will you require in present dower with her ...?* (*Lear*, I/1, 191); **2.** En az derece: *in the least Would fail her obligation* (*Lear*, II/4, 141).

leather 1. [argo] Ten, insan derisi [14. yy–20. yy.]; **2.** fahişe [16. yy–20. yy. Partridge, 529/1].

leather-coat Kuru yaprak rengi bir çeşit sarı elma: *There's a dish of leather-coats for you* (*Hen. IV–2*, V/3, 41).

leathren Köseleden yapılmış: *their leathren wings* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 4).

leave 1. İzin: *I'll utter what my sorrow gives me leave* (*Com. Err.*, I/1, 35; *Hen. VI–3*, III/2, 34; *Ven. & Adon.*, 568); **2.** Ayrılmak için izin: *women, come, you have leave, take leave* (*Win. Tale*, II/1, 124); **3.** Veda: *the last that e'er I took her leave at court* (*All's Well*, V/3, 79); [Kibarlık tavrı olarak] Veda etme: *By your leave, sir –Whither goest thou?* (*Mer. Ven.*, II/4, 15; *Mer. Wives Win.*, III/2, 28); Gitmesini isteme: *Nurse, give leave a while* (*Rom. & Jul.*, I/3, 7; *John*, I/. 1, 230; *Hen. VI–3*, III/2, 33); **4.** Ayrılış: *Our lack is nothing, but our leave* (*Mac.*, IV/3, 237); **5.** Veda için izin isteme: *Occasion smiles upon a second leave* (*Ham.*, I/3, 54).

leave, to 1. Terk etmek, bırakmak, kaybolmak: *such black and grained spots As will not leave their tinct* (*Ham.*, III/4, 91; *Two Gent. Ver.*, V/4, 138; *Mer. Ven.*, V/1, 172); **2.** Durmak, bırakmak, sürdürmemek: *Now, have you left pursuit?* (*Hen. IV–2*, IV/3, 71; *M. Meas.*, IV/2, 6; *Cor.*, IV/1, 1); **3.** Koparmak, kesmek: *Fold down the leaf where I have left* (*Cym.*, II/2, 4; *Tam. Shrew*, III/1, 24; *Ham.*, II/1, 51); **4.** Ölmek: *no man ... knows what is't to leave betimes* (*Ham.*, V/2, 224); **5.** [*Leave out*] İstisna etmek, hariç tutmak: *Motion and breath left out* (*Cym.*, II/4 85); **6.** [*Leave on the left hand*] bkz. *left hand.*

leave that unreasoned Bu konu tartışılmasın:

leaven [*Lay the leaven on*] [mec.] **1.** Kötü koku; **2.** Leke; **3.** Ayıp (*Cym.*, III/4, 62).

leavened [mec.] İyi düşünülmüş: *a leaven'd and prepared choice* (*M. Meas.*, I/1, 51).

leavy Yapraklı, yapraklanmış: *Since summer first was leavy* (*Much Ado*, II/3, 73).

lecture 1. Öğretmek için yapılan konuşma: *Say we read lectures to you, How youngly he began to serve his country* (*Cor.*, II/3, 235; *As You Like*, III/2, 347); **2.** Ders: *His lecture will be done ere you have tun'd* (*Tam. Shrew*, III/1, 23; Tam. Shrew, III/1, 24); **3.** [mec.] öğretici örnek: *Must he in thee read lectures of such shame?* [f. 1 *lector*] (*Lucrece*, 618).

ledger bkz. *leiger.*

leer Ten, cilt, yüzün rengi: *he hath a Rosalind of a better leer than you* (*As You Like*, IV/1, 67; *Titus*, IV/2, 119; *Mer. Wives Win.*, I/3, 42).

lees 1. Tortu, geriye kalan, posa: *He like a puling cuckold would drink up lees and dregs* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 64); **2.** Şarap tortusu: *The every lees of such ... Exceed the wine of others* (*Two Nob. K.*, I/4, 29).

leese, to Yitirmek, kaybetmek: *But flowers distill'd ... Leese but their show* (*Sonn.*, V/14).

leet Malikâne sahibinin yıllık ya da altı aylık yetkisindeki özel mahkeme: *present her at the leet* (*Tam. Shrew*, ind. /2/87: *Oth.*, III/3, 140).

left-hand [*Leave on the left hand*] Aldırmamak, kulak asmamak (*Mer. Wives Win.*, II/2, 24).

leg[1] [Bir ayak geriye, bir ayak bükülmüş olarak] Elizabeth dönemi selamı: *He that cannot make a leg ... were not for the court* (*All's Well*, II/2, 10; *Hen. IV–1*, II/4, 388; *Cor.*, II/1, 69).

leg[2] bkz. *lag.*

legative Elçiliğe ilişkin: *By your power legative within this kingdom* (*Hen. VIII*, III/2, 339).

leg, have a bone in one's: [halk deyimi] Yeterli olmayan kişi, kapasitesi olmayan kişi [takr. 1540'tan itibaren. Nicholas Udall, 1542. Partridge, 530/2].

lege ('lege), to [*Allege* sözcüğünün kısaltılmışı] İleri [öne] sürmek, göstermek: *what he 'leges in Latin* (*Tam. Shrew*, I/2, 28).

lege, domine [Lat.] Okuyun, efendim (*L. Lab. Lost*, IV/2, 104).

legend [*Legion* yerine yanlış kullanım] Eski Roma'da alay, askeri kıta: *legend of angels* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 53).

legerity Çeviklik, tetiklik: *move With casted sloth and fresh legerity* (*Hen. V*, IV/1, 23).

legion 1. Eski Roma'da aşağı yukarı altı bin kişilik piyade kıtası: *to pay my legions.* (*Jul. Caes.*, IV/3, 76); 2. Herhangi bir askeri güç: *to land his legions* (*John*, II/1, 59; *Hen. V*, II/2, 124); 3. Habis ruhları barındıran kişi: *But one fiend at a time, I'll fight their legions o'er* (*Tem.* III/3, 103; *Tw. Night*, III/4 85).

legitimate Mantıklı, mantıklı bir biçimde açıklanmış: *I'll prove it legitimate* (*Tw. Night*, III/2, 14).

legitimation Yasallık, meşruluk: *Legitimation, name, and all is gone* (*John*, I/1, 248).

leiger (lieger) Elçi, temsilci: *Where you shall be an everlasting leiger* (*M. Meas.*, III/1, 58; *Cym.*, I/5, 80).

leisure 1. Dinlenme anları: *Not one ... any of my leisures ever charmed* (*L. Compl.*, 193); 2. [*Wait for a – person's – leisure*] Sırasını bekleme: *wait for no man's leisure* (*Much Ado*, I/3, 15; *Mer. Ven.*, I/1, 68; *John*, II/1, 58); 3. [*Spiritual leisure*] Dinsel göreve ve düşünmeye ayrılan zaman: *You have scarce time To steal from spiritual leisure a brief span* (*Hen. VIII*, III/2, 140); 4. [*By leisure*] Hemen hemen, ancak: *I'll trust by leisure him that mocks me once* (*Titus*, I/1, 301).

leman Sevgili: *And drink unto thee, leman mine*: *Hen. IV–2*, V/3, 47; *Tw. Night*, II/3, 25); aşık, metres: *search'd ... for his wife's leman* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 164).

lend, to Vermek: *As I will lend you cause* (*Hen. VIII*, III/2, 151); *Lend me your ears* (*Jul. Caes.*, III/2, 73; *Win. Tale*, IV/3, 68).

lendings 1. Doğal olmayan gereksiz eşyalar: *Off, off, you lendings!* (*Lear*, III/4, 108); 2. Askerlere aylık ücretleri verilemeyince verilen avans para: *Mowbray hath receiv'd eight thousand nobles In name of lendings for your Highness' soldiers* (*Rich. II*, I/1, 89).

length 1. Yakınlık, civar: *there is such length in grief* (*Rich. II*, V/1, 94; *Ant. & Cleo.*, IV/ 14, 46); 2. Mesafe, menzil, vüsat: *Within my sword's length set him* (*Mac.*, IV/3, 234; *Ham.*, I/2, 204; *Per.*, I/1, 166); 3. Alan, kapsam: *Large lengths of seas and shores* (*John*, I/1, 105; *Sonn.*, XLIV, 10); 4. [*Of length*] Uzun: *Is not my arm of length?* (*Rich. II*, IV/1, 11; *Troil. & Cres.*, I/3, 136); 5. [*Draw out in length*] Uzatma, temdit (*Mer. Ven.*, III/2, 23).

length, to Uzatmak, temdit etmek, artırmak: *length thyself* (*Pass. Pilg.*, XIV, 30).

leno Pezevenk, kaltaban: *Like a base leno hold the chamber door* (*Hen. V*, IV/5, 14).

Lent Et yemeğinin bırakıldığı Paskalya'dan kırk gün öncesi

lenten 1. Kıt, yetersiz, az: *A good lenten answer* (*Tw. Night*, I/5, 9; *Ham.*, II/2, 316); 2. [*Lenten pie*] Kıymasız börek: *unless a hare, sir, in a lenten pie* (*Rom. & Jul.*, II/4, 132).

l'envoy, lenvoy Uzun bir şiirin bitişi, epiloğu: *Some enigma, some riddle come, thy l'envoy – begin* (*L. Lab. Lost*, III/1, 72).

leperous, leprous Cüzzamlı: *And in the porches of my ears did pour The leprous distilment* (*Ham.*, I/5, 64).

less, lesser 1. [*Less in*] İkinci derecede önemli: *And hope to joy is little less in joy Than hope enjoyed* (*Rich. II*, II/3, 15); 2. [Zaman zaman olumsuzluk ifade eden sözcüklerle birlikte kullanıldığında tam tersine, *more* anlamında] Daha çok: *wanted Less impudence to gainsay what they did* (*Wint. Tale*, III/2, 56; *Cym.*, I/4, 23); *Doth lesser blench at suff'rance than I do* (*Troil. & Cress.*, I/1, 28; *Cor.*, I/4, 16).

lesson Müzik parçası ya da müzik temrini: *My lessons make no music in three parts* (*Tam. Shrew*, III/1, 60).

lesson, to Öğretmek, eğitmek: *as he lesson'd us to weep* (*Rich. III*, I/4, 240; *Two Gent. Ver.*, II/7, 5; *Titus*, V/2, 110).

let Engel, mania: *That I may no the let* (*Hen. V*, V/2, 65; *Lucrece*, 330; Lucrece, 646).

let[1], **to** Engel olmak: *What lets but one may enter at her window?* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 113; *Com. Err.*, II/1, 105; *Tw. Night*, V/1, 249).

let[2], **to** 1. Kalmasına izin vermek: *To let him there a month behind the gest Prefix'd for's parting* (*Win. Tale*, I/2, 41); 2. Çekinmek, sakınmak: *did not let To praise* (*Lucrece*, 10); 3. Neden olmak, mucip olmak: *if your name be Horatio, as I am let to know it is* (*Hamlet*, IV/6, 12); 4. [Emir kipi yardımcısı olarak] Haydi, [yap, et!]: *Let us into the city presently* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 90; *Mer. Ven.*, III/2, 39; *Hen. IV–1*, I/1, 91); 5. [*Let me alone for*] ... için bana güven (*Tw. Night*, III/4, 183).

let-alone Araya girmekten geri durma, çekince, böylece izin isteme: *The let-alone lies not in your good will* (*Lear*, V/3, 79).

let be 1. [*Let it alone*] Kendi haline bırak, yalnız bırak: *Ah, let be! let be!* (*Ant. & Cleo.*, IV/4, 6); 2. [*No matter*] Zararı yok, önemi yok (*Ham.*, V/2, 224).

let blood [*Bleed*] Öldür: *his ... adverseries Tomorrow are let blood at Pomfret Castle* (*Rich. III*, III/1, 83).

let down the wind [Şahinle av eğitimi] Serbest bırak, uçsun (*Oth.*, III/3, 262).

let fall, to Bayağılaştırmak, batırmak: *If we let fall the nobleness of this* (*Two Nob. K.*, Prol, 15).

let forth İzin ver geçsin: *Every one lets forth his sprite* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 381; *Lucrece*, 1029).

let go Artık konuşma, "boş ver" (*Cor.*, III/2, 18).

let loose, to 1. Katlanmış bir şeyi açmak: *Their ragged curtains poorly are let loose* (*Hen. V*, IV/2, 41); 2. Terk etmek, vazgeçmek: *I do now let loose my opinion, hold it no longer* (*Tem.*, II/2, 34); 3. Rahatlamak; 4. Kendine gelmek: *let loose; Or I will shake thee from me* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 260).

let out Parayı faize koymak: *let out Their coin upon large interest* (*Timon*, III/5, 106).

let slip, to [Köpeğin] Zincirini [ipini] çözmek: *Before the game is afoot thou still let'st slip* (*Hen. IV–1*, I/3, 278).

lethargied Körleştirilmiş, duyarlığı giderilmiş: *his notion weakens, his discernings Are lethargied* (*Lear*, I/4, 229).

Lethe 1. Suyunu içince unutmaya neden olan Cehennemdeki ırmak: *Till that the conquering wine hath steep'd our sense in soft and delicate Lethe* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 108; *Tw. Night*, IV/1, 62; *Rich. III*, IV/4, 251); 2. Ölüm: *crimson'd in thy lethe* (*Jul. Caes.*, III/1, 206).

Lethe'd, Lethied Unutkan: *a lethe'd dullness* (*Ant. & Cleo.*, II/1, 27).

lets Engeller: *And thy dogs ... May they kill him without lets* (*Two Nob. K.*, III/5, 155).

letter 1. [*No letter*] Tek kelime yok: *I heard no letter from my master* (*Cym.*, IV/3, 36); 2. [*Affect the letter*] Aliterasyon [bir

sözcük grubunda baş harflerin uyaklı olması] temrini (*L. Lab. Lost*, IV/2, 55); 3. [Çoğul yazılıp tekil okunur] Resmi yazışma, mektup: *letters of commission from the King* (*Hen. VI–1*, V/4, 95; *Much Ado*, I/1, 20; *Oth.*, IV/1, 275); 4. Tavsiye mektubu: *your important letters* (*Com. Err.*, V/1, 138); 5. Yazınsal anlam, yazınsallık: *answering the letter of the oracle* (*Cym.*, V/5, 450; *Oth.*, I/3, 68); 6. Bilgi; 7. Bilimsellik: *Whose learning and good letters peace hath tutor'd* (*Per.*, IV/ Gower, 8; *Tem.*, II/1, 151).

letter, to Baş harfleri kafiyeli yazmak

lettered Bilgili: *are you not lett'red?* (*L. Lab. Lost*, V/1, 45).

lettice [*Lattice* = kafes'in varyantı] Kırışıklar [mec.]: *some beauty peep'd through lettice of sear'd age* (*L. Compl.*, 14).

level[1] 1. Eşitlik durumu: *hold their level with thy princely heart* (*Hen. IV–1*, III/2, 17; *Win. Tale*, III/2, 81); 2. [Askeri terim] Güllenin menzili ve hedefi: *I stood I' th' level Of a full-charg'd confederacy* (*Hen. VIII*, I/2, 2)

level[2] [sıf.] 1. Dengeli, dengede: *thrust me from a level consideration* (*Hen. IV–2*, II/1, 113); 2. Hemen erişilebilir: *It shall as level to your judgement 'pear As day does to your eye* (*Ham.*, IV/5, 152; *Hen. IV–2*, IV/4, 7); 3. Dosdoğru, düz bir çizgide: All's obliquy, *There's nothing level in our cursed natures But direct villainy* (*Timon*, IV/3, 19).

level[3] [zarf] 1. İstikrarlı bir biçimde: *So sways she level in her husband's heart* (*Tw. Night*, II/4, 31); 2. Kesin amaçla: *Whose whisper ... As level, as the cannon to his blank, Transports his poison'd shot* (*Ham.*, IV/1, 42).

level, to 1. [*Level with*] Eşit olmak, başabaş olmak: *As levels with her breeding* (*Oth.*, I/3, 329); 2. [*Level at*] Tahmin etmek: *she levell'd at our purposes* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 336; *Mer. Ven.*, I/2, 38); 3. [Topçulukta] Nişan almak: [mec.] *Bravest at the last, She levell'd at our purposes* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 333).

leven, 'leven 1. [*Eleven*'in kısası]: On bir: *by a leven of the clock* (*Troil. & Cres.*, III/3, 295); 2. [sıfat olarak] On birinci: *every 'leven weather tods* (*Win. Tale*, IV/3, 32; *Mer. Ven.*, II/2, 162; *L. Lab. Lost*, III/1, 171).

levy [*Level*'in yanlış kullanımı]: seviyeli, düzeyli: *Never did thought of mine levy offence* (*Per.*, II/5, 52).

lewd Aşağı kalitede, değersiz, kötü: *such lewd, such mean attempts* (*Hen. IV–1*, III/2, 13; *Much Ado*, V/1, 332; *Tam. Shrew*, IV/3, 65).

lewdly 1. Ahmakça, budalaca: *and I have lied so lewdly That women ought to beat me* (*Two Nob. K.*, IV/2, 35); 2. Haince, kötülükle: *naughty persons, lewdly bent* (*Hen. VI–2*, II/1, 163).

lewdness Kötülük, hainlik: *The lag end of their lewdness* (*Hen. VIII*, I/3, 35).

lewdster Zampara, kadın delisi: *Against such lewdsters, and their lechery* (*Mer. Wives Win.*, V/3, 21).

liable 1. [*Liable to*] Bir şeyin işleyişine bağlı ya da bir kişinin ya da şeyin etkisi altında: *to the choleric fisting of every rogue Thy ear is liable* (*Per.*, IV/6, 168); 2. Araç olarak yararlı, uşak ruhlu: *such as to my claim are liable* (*John*, V/2, 101; John, II/1, 490; *Jul. Caes.*, II/2, 104); 3. Uyan, uygun: *The posterior of the day ... is liable ... for the afternoon* (*L. Lab. Lost*, V/1, 92; *John*, IV/2, 226).

lib, to Yatmak, uzanmak, "şekerleme yapmak" [takr. 1560-1870. Aynı zamanda *lyp* (16. ve 17. yy.lar), Partridge, 534/1].

libbard [*Leopard*'ın varyantı] Leopar: *With libbard's head on knee* (*L. Lab. Lost*, V/2, 548).

libel Yalancı, iftiralı yayın ya da ilan: *drunken prophecies, libels and dreams* (*Rich. III*, I/1, 33).

liberal[1] 1. Centilmen davranışlı, nitelikli ve karakterli: *Witty, courteous, liberal* (*Hen. VI–3*, I/2, 43; *Hen. VI–2*, IV/7, 63); Soylu kişilere özgü: *most delicate carriages, and of very liberal conceit* (*Ham.*, V/2, 153; *L. Lab. Lost*, II/1, 167; *Tem.*, I/2, 73); 2. Teklifsiz, laubali

konuşan: *My heart ... must break with silence, Ere't be disburdened with a liberal tongue* (*Rich. II*, II/1, 229; *Oth.*, V/2, 220). **3.** Çapkın, sefih, hafifmeşrep: *most like a liberal villain* (*Much Ado*, IV/1, 92; *Two Nob. K.*, V/1, 102; *L. Lab. Lost*, V/2, 733; *Mer. Ven.*, II/2, 185).

liberal[2] Serbest, sınırsız bir biçimde: *I will speak as liberal as the north* (*Oth.*, V/2, 220).

libertine Yalnızca kendi eğilimlerine göre davranan kişi: *The air, a charter'd libertine, is still* (*Hen. V*, I/1, 48).

liberty 1. [*The liberty*] ...e sınırsız giriş: *He hath evermore had the liberty of the prison* (*M. Meas.*, IV/2, 148); **2.** Yakışıksız, doğru olmayan serbestiyet: *Lust and liberty, Creep in the minds and marrows of our youth* (*Timon*, IV/1, 25; *M. Meas.*, I/3, 20; *Com. Err.*, I/2, 102); **3.** [Çoğul] Ayrıcalıklar, haklar: *a consul that will from them take Their liberties* (*Cor.*, II/3, 215; *Jul. Caes.*, V/1, 75; *Per.*, I/2, 112).

licence (**license**) İzin, ruhsat, hareket serbestliği: *your virtue hath a licence in't* (*M. Meas.*, II/4, 145; *Hen. V*, IV/7, 71; *Ham.*, IV/4, 2).

lick, to [argo] Dövmek, pataklamak [kayn. takr. 1535. Partridge, 534/1].

licourish bkz. *liquorish.*

lictor Roma sulh yargıçlığı görevinde olan memur: *Saucy lictors Will catch at us* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 214).

lid Gözkapağı: *By God's lid* (*Troil. & Cres.*, I/2, 211).

lie, to 1. Yatmak: *to lie long* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 4; *Mac.*, II/3, 23); **2.** Sükûn bulmak, sessizliğe bürünmek: *the wind is loud, and will not lie till the ship be clear'd of the dead* (*Per.*, III/1, 47); **3.** Hapis yatmak: *There without ransom to lie forfeited* (*Hen. IV–1*, IV/3, 96; *Rich. III*, I/1, 115); **4.** İkamet etmek [özellikle bir yerde geceyi geçirmek]: *Does he lie at the Garter?* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 180; *Hen. VI–1*, II/2, 41; *Cor.*, I/9, 82); **5.** Kamp kurmak: *How far off lies your power?* (*Rich. II*, III/2, 63). **5.** Belli bir tavırda ya da savunmada olmak: *at all these wards I lie, at a thousand watches* (*Troil. & Cres.*, I/2, 263; *Hen. IV–1*, II/4, 195).

lie along, to Upuzun yere yatmak: *as he lay along Under an oak* (*As You Like*, II/1, 30).

lie by, to Dinlenmeye çekilmek: *Hung their heads, and then lay by* (*Hen. VIII*, III/1, 11).

lie in, to Bağlı olmak: *good luck lies in odd numbers* (*Mer. Wives Win.*, V/1, 2; *M. Meas.*, III/1, 161; *Rich. II*, I/2, 4); **2.** Loğusa olmak: *the good lady that lies in* (*Cor.*, I/3, 77).

lie low, to Düşüp ölmek: *Some of us would lie low* (*Much Ado*, V/1, 52).

lie off, to [Bir yerden] Uzakta bulunmak, ... mesafede bulunmak: *The remnant northward lying off from Trent* (*Hen. IV–1*, III/1, 78).

lie on (upon), to 1. Bir yükümlüluk olarak kalmak: *would the quarrel lay upon our heads* (*Hen. IV–1*, V/2, 47; *Cor.*, III/2, 52); **2.** Tabi olmak, bağlı olmak: *As if his life lay on it* (*All's Well*, III/7, 43; *Troil. & Cres.*, IV/4, 147; *Sonn.*, XCII, 10); **3.** Ait olmak, ... nin olmak: *Which fault lies on the hazards of all husbands That marry wives* (*John*, I/1, 119).

lie under, to Maruz kalmak: *if this sweet lady lie not guiltless here Under some biting error* (*Much Ado*, IV/1, 169; *Troil. & Cres.*, II/3, 135).

lief 1. Sevilen, sevgili, aziz: *My liefest liege* (*Hen. VI–2*, III/1, 164); **2.** [*Had as lief*] Olmak isterdi: *I had as lief be a list of an English kersey* (*M. Meas.*, I/2, 33; *As You Like*, I/1, 146; *Tw. Night*, III/2, 31).

liege[1] [sıf.] Serbest, özgür

liege[2] Koruyucu efendi, hükümdar, lord: *My royal liege* (*Win. Tale*, II/3, 144; *Tem.*, V/1, 245; *Com. Err.*, V/1, 278); [mec.] *Liege of all loiterers* (*L. Lab. Lost*, III/1, 183).

liegeman Tebaa, uyruk: *As thou art liegeman to us* (*Win. Tale*, II/3, 174; *Ham.*, I/1, 15; *Hen. IV–1*, II/4, 338).

lieger bkz. *leiger.*

lieutenantry 1. [Kara] Teğmenlik, [deniz] yüzbaşılık: *If such tricks as these strip you out of your lieutenantry* (*Oth.* II/1, 172); 2. [*On lieutenantry*] Vekâleten, temsilen: *He alone Dealt on lieutenantry, and no practice had In the brave squares of war* (*Ant. & Cleo.*, III/11, 39).

lieve [*Lief* 'in varyantı].

life 1. [*Lines of life*] Çoluk çocuk: *So should the lines of life that life repair* (*Sonn.*, XVI, 9); 2. Ömrün sürmesi: *They that went on crutches ere he was born desire yet their life to see him a man* (*Win. Tale*, I/1, 40; Win. Tale, V/1, 37); 3. Yaşayan varlık: *Whiles I see lives* (*Mac.*, V/8, 2); 4. Öz, cevher, ruh: *the life of all his blood Is touch'd corruptibly* (*John*, V/7, 1; *Troil. & Cres.*, I/3, 384; *Lucrece*, 780); 5. Yaşayan form ya da örnek, gerçeklik: *There was never counterfeit of passion came so near the life of passion as she discovers it* (*Much Ado*, II/3, 105; *Win. Tale*, V/3, 19; *Hen. V*, V/ch., 5); 5. [*to the life*] yaşamın aynen taklidi: *call And give them repetition to the life* (*Per.*, V/1, 246; *Cor.*, III/2, 106).

life-blood 1. Hayat veren kan: *a gaping wound Issuing life-blood* (*Mer. Ven.*, III/2, 266; *Hen. VI–1*, IV/6, 43; *Titus*, IV/4, 37); 2. [mec.] canlı kısım ya da taraf: *The very life-blood of our enterprise* (*Hen. IV–1*, IV/1, 29).

lifeless bkz. *liveless.*

lifelings [Önemsiz bir yeminin bir bölümü] Küçük yaşamlar: *'Od's lifelings, here he is!* (*Tw. Night*, V/1, 184).

life-rendering Kendini feda eden, fedakâr: *And like the kind life-rendering pelican, Repast them with my blood* (*Ham.*, IV/5, 147).

lift, lifter Dükkânları soyan hırsız: [mizahi] *so young a man and so old a lifter* (*Troil. & Cres.*, I/2, 117).

lift, to [argo] Çalmak, yürütmek [kayn. takr. 1526; Skelton, Greene. Partridge, 535/2].

lifting up Gündoğumu, şafak: *The lifting up of day* (*Hen. IV–2*, IV/4, 93).

lig, to [Kuzey lehçesi] Yalan söylemek: *I'll lig i' th' grund for it* (*Hen. V*, III/2, 115).

liggens [Belki de *lidkin*'den türetilmiş bir yemin] gözkapakçığı: *By God's liggens* (*Hen. IV–2*, V/3, 65).

light[1] 1. Aydınlanma, bilgi: *That I had any light from thee of this* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 49; *Per.*, I/3, 17; *John*, IV/3, 61); 2. Göz parlaklığı ya da keskinliği: *And dying eyes gleam'd forth their ashy lights* (*Lucrece*, 1378; *Two Gent. Ver.*, II/1, 71; *Cym.*, II/2, 21).

light[2] [sıf.] 1. Önemsiz, değersiz: *for a few light crowns* (*Hen. V*, II/2, 89; *Mid. N. Dr.*, III/2, 133; *Tem.*, I/2, 453); 2. Sonuç alma olasılığı az: *Holds his soul light* (*Oth.*, II/3, 174; *Rich. II*, I/3, 293; *All's Well*, III/4, 32); 3. Havai, hoppa: *thou mayest think my behaviour light* (*Rom. & Jul.*, II/2, 99; *Tam. Shrew*, II/1, 203; *Lear*, III/4, 92); 4. Oyunbaz, iffetsiz, aşifte: *By this light flesh and corrupt blood* (*Hen. IV–2*, II/4, 295; *Com. Err.*, IV/3, 52; *Mer. Ven.*, II/6, 42; *Much Ado*, III/4, 47); 5. Tez ve çevik: *love's light wings* (*Rom. & Jul.*, II/2, 66; *Tam. Shrew*, II/1, 204; *Ven. & Adon.*, 150); 6. Kolay: *too light winning* (*Tem.*, I/2, 452); 7. Şen, güler yüzlü, neşeli: *smiles, gestures, and light behaviours* (*Oth.*, IV/1, 102; *Two Gent. Ver.*, I/2, 81; *Hen. IV–2*, IV/2, 85); 8. Hezeyanlı, çılgın, hoppa: *Is he not light of brain?* (*Oth.*, IV/1, 269; *Com. Err.*, V/1, 72; *Cym.*, V/4, 164).

light[1]**, to** 1. Işık vermek: *Torches are made to light* (*Ven. & Adon.*, 163; *Rom. & Jul.*, III/4, 33; *Tem.*, IV/1, 23); 2. Aydınlanmak: *And that shall be the day, when e'er it lights* (*Hen. IV–1*, III/2, 138); 3. Parlamak: *as when the sun doth light a scorn* (*Troil. & Cres.*, I/1, 37).

light[2]**, to** [Eline] Düşmek: [yazınsal ve mec.] *You are light into my hands* (*Per.*, IV/2, 72; *Mac.*, II/3, 142; *Rich. III*, III/4, 93).

light 'o love 1. Dans melodisi; 2. Hafif kadın:

light of ear Çabuk inanan safdil kimse:

lighten, to 1. Aydınlatmak, açıklamak: *the Lord lighten thee!* (*Hen. IV–2*, II/1, 194); 2. Işıldamak: *his eye ... lightens forth Controlling majesty* (*Rich. II*, III/3,

69; *Rom. & Jul.*, II/2 120; *Jul. Caes.*, I/3, 74).

lightening bkz. *lightning.*

light-foot Çevik, ayağına tez: *Some light-foot friend* (*Rich. III*, IV/4, 440).

lightly 1. Pek az bir biçimde, belirsizlikle: *they love his Grace but lightly* (*L. Lab. Lost*, I/2, 152); 2. Neşeyle, hoşlukla: *we punish it Seeming to bear it lightly* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 138; *Rom. & Jul.*, V/1, 3); 3. Kolaylıkla, hemen: *Will not lightly trust the messenger* (*Com. Err.*, IV/4, 5; *Titus*, II/3, 289); 4. Hızla, tez bir biçimde: *could their master come and go as lightly* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 142); 5. Her zamanki gibi, sık sık, çoğunlukla: *Short summers lightly have a forward spring* (*Rich. III*, III/1, 94); 6. Düşüncesizce: *Believe't not lightly* (Cor., IV/1, 29).

lightmans Gündüz, gündoğumu [takr. 1565-1860. (Tersi: *Darkmans*) Partridge, 536/2].

lightness 1. Hoppalık, havailik: *Thence to a lightness, and ... Into the madness wherein now he raves* (*Ham.*, II/2, 149);. 2. Hafifmeşreplik, oynaklık, vefasızlık: *Can it be That modesty may more betray our sense Than woman's lightness?* (*M. Meas.*, II/2, 169; *Tam. Shrew*, IV/2, 24; *Hen. IV–2*, I/2, 46).

lightning, lightening [*Lightning before death*] Ölümden birhaç dakika önceki anlık canlanma (*Rom. & Jul.*, V/3, 90).

like[1] [sıf.] 1. Büyük bir olasılıkla, kuvvetle muhtemel, görünene göre: *O that it were as like as it is true!* (*M. Meas.*, V/1. 104; *Tam. Shrew*, III/2, 213; *Rom. & Jul.*, IV/3, 45); 2. [*Like to*] Olası, -cak/cek gibi: *Thou art like enough ... To fight against me* (*Hen. IV–1*, III/2, 124; *Mid. N. Dr.*, V/1, 117; *Cor.*, III/1, 48); görünüşe göre uygun: *I was like to be apprehended* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 116; *Much Ado*, V/4, 110; *As You Like*, V/4, 47).

like[2] [zarf] 1. Eşit olarak, aynı derecede, benzer biçimde: *and doing Each side like justice, which he loves best* (*Two Nob. K.*, I/3, 47; *Tem.*, III/3, 66; *Com. Err.*, I/1, 82; *Sonn.*, CXXXII, 12); 2. Hem ... hem, kadar, olarak: *Like enforced smiles* (*Rich. III*, III/5, 9); 3. Olasılıkla, galiba: *as 'tis great like he will* (*Hen. VI–2*, III/1, 379; *Tem.*, V/1, 265; *Cym.*, V/5, 259); 4. [*Like as*] Hatta, bile: *Like as the waves make towards the pebbled shore, So do our minutes hasten to their end* (*Sonn.*, LX, 1).

like[1], **to** 1. Memnun etmek: *The music likes you not* (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 55; *Troil. & Cres.*, V/2, 102; *Tem.*, IV/1, 239); *and't like your Grace* (*Hen. VIII*, I/1, 100; *Cym.*, II/3, 54); 2. [*Like of*] Memnun olmak, hoşlanmak: *I am your husband if you like of me* (*Much Ado*, V/4, 59; *Rom. & Jul.*, I/3, 96; *Rich. III*, IV/4, 354); 3. Sevgi duymak: *Or if you like elsewhere, do it by stealth* (*Com. Err.*, III/2, 7; *John*, II/1, 511); 4. İyi durumda, sağlıklı olmak: *By my troth, you like well* (*Hen. IV–2*, III/2, 83).

like[2], **to** 1. Benzetmek; 2. Karşılaştırmak: *And like me to the peasant boys of France* (*Hen. VI–1*, IV/6, 48; *Hen. IV–2*, II/1, 90); 3. [*Had liked to*] Bir şeyin yakınına gelmek, yakında olmak: *we had lik'd to have had our two noses snapp'd off* (*Much Ado*, V/1, 115).

like, very Büyük bir olasılıkla:

likelihood 1. Gösterge, işaret: *Many likelihoods inform'd me of this* (*All's Well*, I/3, 123; *Two Gent. Ver.*, V/2, 43; *Oth.*, I/3, 108); 2. Gelecek için umut verme: *A fellow of no mark nor likelihood* (*Hen. IV–1*, III/2, 45).

likely Yakışıklı: *a likely fellow* (*Hen. IV–2*, III/2, 175; *Mer. Ven.*, II/9, 92; *Hen. IV–2*, III/2, 255).

liking Bedensel kondüsyon: *while I am in some liking* (*Hen. IV–1*, III/3, 6; *Mer. Wives Win.*, II/1, 57).

lill for loll (**law**) Alışına verişim, mukabele bilmisil:

lily-livered Korkak: *lily-lived'd boy* (*Mac.*, V/3, 15).

limb [mec.] Üye: *the limbs o' th' plot* (*Hen. VIII*, I/1, 220; *Hen. IV–2*, V/2, 135).

limbeck İçki damıtmaya yarayan imbik: *the receipt of reason A limbeck only* (*Mac.*, I/7, 67; *Sonn.*, CXIX, 2).

limber Katı olmayan, esnek: *limber vows* (*Win. Tale*, I/2, 47).

limb-meal Uzuv *to tear her limb-meal* (*Cym.*, II/4, 147).

limbo 1. Vaftiz olmayanların [*Limbo infantum*] ya da İsa'dan önce doğan puta tapanların [*Limbo patrum*] ölümden sonra gidecekleri yer, cehennem: *talk'd of Satan and of Limbo and of Furies* (*All's Well*, V/3, 261; *Titus*, II/1, 149); 2. Hapishane: *I have some of'em in Limbo Patrum* (*Hen. VIII*, V/3, 64; *Com. Err.*, IV/2, 32).

lime, to 1. Yapıştırmak, çimentolamak: *Who gave his blood to lime the stones together* (*Hen. VI–3*, V/1, 84); 2. Yapışkan ile kuş tuzağı kurmak: *The bird that hath been limed in a bush* (*Hen. VI–3*, V/6, 13; *Much Ado*, III/1, 104; *All's Well*, III/5, 24); 3. İçkiye misket limonu koymak: *Let me see thee froth and lime* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 14).

limed Tuzağa düşmüş, kapana kısılmış: *O limed soul, that struggling to be free Art more engag'd* (*Ham.*, III/3, 68).

lime-kill, lime-kiln Kireç ocağı: *lime-kilns I' th' palm* [örn. buram buram yanan duygular] (*Troil. & Cres.*, V/1, 21; *Mer. Wives Win.*, III/3, 79).

lime(-)twig 1. Kuş yakalamak için yapışkanla sıvanmış ince dal: *Like lime-twigs set to catch my winged soul* (*Hen. VI–2*, III/3, 16). 2. [argo] Hırsız [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. başı. Greene, *Third Cony-Catching*, 1592. Partridge, 538/2].

limit 1. Önceden saptanmış zaman ya da dönem: *between which time of the contract and the limit of the solemnity* (*M. Meas.*, III/1, 215; *Rich. III*, III/3, 8; *Rich. II*, I/3, 151); 2. Loğusalık dönemi: *before I have got strength of limit* (*Win. Tale*, III/2, 106); 3. Mıntıka, alan: *divided into three limits* (*Hen. IV–1*, III/1 72; *Ven. & Adon.*, 235; *Sonn.*, XLIV, 4).

limit, to 1. [Zamanı] Kararlaştırmak: *having the hour limited* (*M. Meas.*, IV/1, 166; *Com. Err.*, I/1, 150); 2. [Bir kimseyi] Atamak, görevlendirmek: *Limit each leader to his several charge* (*Rich. III*, V/3, 25).

limitation [Bir şey için] Verilen süre: *You have stood your limitation* (*Cor.*, II/3, 138).

limited 1. Sınırlandırılmış, düzenlenmiş: *there is boundless theft in limited professions* (*Timon*, IV/3, 428); 2. Görevlendirilmiş, atanmış: *'tis my limited service* (*Mac.*, II/3, 52).

limn, to Boyamak: *Look when a painter would surpass the life In limning out a well-proportioned steed* (*Ven. & Adon.*, 290; *As You Like*, II/7, 94).

line[1] Ihlamur ağacı: *hang them on this line* (*Tem.*, IV/1, 193).

line[2] 1. Olta sicimi, misina: *Hold hook and line* (*Hen. IV–2*, IV/1, 158); 2. [mec.] etkinlik alanı: *I am angling now; Though you perceive me not how I give line* (*Win. Tale*, I/2, 181; *Hen. IV–2*, IV/4, 39; *M. Meas.*, I/4, 56); 3. İskandil ipi, [*by line and level*] yöntemsel kesinlik: *we steal by line and level* (*Tem.*, IV/1 239); 4. Yüz hattı, yüz biçimi: *every line and trick of his sweet favour* (*All's Well*, I/1, 96; *Cym.*, IV/1, 9; *Win. Tale*, I/2, 153); 5. [*Line of life*] Avuç içindeki yaşam çizgisi: *here's a simple line of life* (*Mer. Ven.*, II/2, 160); 6. Ekvator, istiva hattı: *Now is the jerkin under the line* (*Tem.*, IV/1, 236); 7. Derece, rütbe, makam: *To show the line and the predicament Wherein you range* (*Hen. IV–1*, I/3, 166; *Hen. IV–1*, III/2, 85); 8. [Çoğul] Kaprisler: *His pettish lines, his ebbs, his flows* (*Troil. & Cres.*, II/3, 130; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 22).

line[1]**, to** Resmetmek: *All the pictures fairest lin'd* (*As You Like*, III/2, 92).

line[2]**, to** 1. Güçlendirmek, desteklemek: *Line and new repair our towns of war With men of courage and with means defendant* (*Hen. V*, II/4, 7; *Hen. IV–1*, II/3, 83; *John*, II/1 352); 2. [Para, gıda, armağan] Sağlamak: *with good capon lin'd* (*As You Like*, II/7, 154; *Per.*, IV/6, 58); 3. Rüşvet vermek: *what if we do line one of their hands?* (*Cym.*, II/3, 67).

lineal 1. Doğrudan doğruya torun: *Queen Isabel ... Was lineal of the Lady Ermengare* (*Hen. V*, I/2, 82); 2. Veraset

hakkı ile geçerli: *Our just and lineal entrance to our own* (*John*, II/1, 85).

lineaments İnsan gövdesinin çeşitli organları.

lined [İçi] Doldurulmuş: *the lin'd crutch* (*Timon*, IV/1, 14).

line-grove Limon bahçesi: *In the line-grove which weather-fends your cell* (*Tem.* V/1, 10).

linen Soluk, beyaz: *linen cheeks* (*Mac.*, V/3, 16).

ling[1] Morina balığı türünden gelen balık: *old ling* [tuzlanmış balık]: *old ling* (*All's Well*, III/2, 14).

ling[2] Süpürgeotu, funda: *ling, heath, broom, furze* (*Tem.*, I/1, 68).

linger, to 1. Uzatmak: *unless his abode be ling'red here by some accident* (*Oth.*, IV/2, 226; *Rich. II*, II/2, 72; *Troil & Cres.*, V/10, 9; *Hen. IV–2*, I/2, 237; *Sonn.*, XC, 8); 2. Yerine getirmeyi ertelemek: *She lingers my desires* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 4).

lingering Yavaş etkileyen [zehir vb.]: *no rash potion, But with a ling'ring dram* (*Win. Tale*, I/2, 320; *Ant. & Cleo.*, II/5, 66; *Cym.*, I/5, 34).

link 1. Kıtık ya da ziftle yanan meşale: *Thou has sav'd me a thousand marks in links and torches* (*Hen. IV–1*, III/3, 42); 2. Meşaleden çıkan is ya da karartmakta kullanılan gereç: *There was no link to colour Peter's hat* (*Tam. Shrew*, IV/1, 134).

linsey-woolsey 1. Keten ve yün karışımı; 2. [mec.] sözlerin garip karışımı, saçmasapan: *But what linsey-woolsey hast thou to speak to us again?* (*All's Well*, IV/1, 11).

linstock Topçunun topu ateşlemede kullandığı ucu çatallı, bir metrelik sopa: *the nimble gunner With linstock now the devilish cannon touches* (*Hen. V*, III/ ch., 33).

lioness [argo] Orospu, fahişe: *at your den, sirrah, with your lioness* (*John*, II/1, 291).

lion-sick Hasta, ama [aslan gibi] azametli; *Yes, lion-sick, sick of proud heart* (*Troil. & Cres.*, II/3, 86).

lip 1. [*Falling a lip of much contempt*] Dudak hareketiyle küçümseme (*Win. Tale*, I/2, 373); 2. [*Make a lip at*] Dudak bükme, yüze aşağılayıcı bir ifade verme (*Cor.*, II/1, 115).

lip, to Öpmek: *a hand that kings Have lipp'd* (*Oth.*, IV/1, 71).

liquor [*Grand liquor*] İksir: *Where should they Find this grand liquor that hath gilded'em?* (*Tem.*, V/1, 280).

liquor, to 1. Yağlamak: ... *and liquor fishermen's boots with me* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 98); 2. [*grease the palm*] Rüşvet vermek (*Hen. IV–1*, II/1, 85).

liquorish Lezzetli: *liquorish draughts* [ff. 3-4; ff. 1-2 *licourish*] (*Timon*, IV/3, 194).

list[1] **1.** Kumaş kenarı: *a list of an English hersey* (*M. Meas.*, I/2, 33); 2. Kumaş şerit: *gart'red with a red and blue list* (*Tam. Shrew*, III/2, 68); 3. [mec.] Sınır: *she is the list of my voyage* (*Tw. Night*, III/1, 77; *M. Meas.*, I/1, 6; *All's Well*, II/1, 51); 4. Bir mekânı çevreleyen çit: *so ... daring-hardy as to touch the lists* (*Rich. II*, I/3, 43); 5. Dövüş için ayrılmış alan: *come fate into the list* (*Mac.*, III/1, 70); [mec.] *in the very lists of love* (*Ven. & Adon.*, 595).

list[2] **1.** Asker listesi; 2. Asker toplama: *any man ... within the list of the army* (*Lear*, V/3, 111; *Ham.*, I/2, 32); 3. [böylece] herhangi bir katalog ya da liste: *the list Of those that claim their offices this day* (*Hen. VIII*, IV/1, 14).

list[3] İstek, arzu: *when I have list to sleep* (*Oth.*, II/1, 104).

list[1]**, to** Seçmek, istemek, hoşlanmak: *go to bed when she list, rise when she list* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 119; *Tem.*, III/2, 129; *Rich. III*, III/5, 84).

list[2]**, to 1.** Dinlemek: *List, list, O, list!* (*Ham.*, I/5, 22; *Ant. & Cleo.*, IV/3, 12; *Troil. & Cres.*, V/2, 17); [*list to*] *Sir, list to me* (*Tam. Shrew*, II/1, 363; *Win. Tale*, IV/4, 541; *Hen. IV–1*, III/3, 95); 2. [Bir kimseyi ya da sesi] Dinlemek:, *Elves, list your names* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 42; *Hen. V*, I/1, 43; *Com. Err.*, IV/1, 101).

listen, to [*Listen after*] İşitmek için çaba göstermek: *listen after Humphrey, how he proceeds* (*Hen. VI–2*, I/3, 149; *Hen. IV–2*, I/1, 29).

literatured Bilgili: *literatured in the wars* (*Hen. V*, IV/7, 150).

lither Yumuşak, uysal: *winged through the lither sky* (*Hen. VI–1*, IV/7, 21).

litigious Kuşkulu, "su götürür": *Tyrus stands In a litigious peace* (*Per.*, III/3, 3).

litter, to [Aşağılama ile] Doğurmak: *the son that she did litter here* (*Tem.*, I/2, 282; *Cor.*, III/1, 238).

little[1] **1.** [*But a little*] Çok değil, az: *Thou'dst thank me but a little for my counsel* (*Tam. Shrew*, I/2, 61); **2.** [*In a little*] Bir kaç tümceyle, kısaca: *I'll tell you in a little* (*Hen. VIII*, II/1, 11); **3.** [*In little*] Küçük ölçüde, minyatür: *The quintessence of every sprite Heaven would in a little show* (*Ham.*, II/2, 366).

little[2] **1.** [sıf.] Biraz, az: *Which ... may be restored With good advice and little medicine* (*Hen. IV–2*, III/1, 43; *Tw. Night*, V/1, 171); **2.** Tiz ses: *I'll speak in a monstrous little voice* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 52); **3.** [*Little world*] Mikrokozmos: *his little world of man* (*Lear*, III/1, 10).

little England beyond Wales Pembrokeshire

liveless Cansız: *a mere liveless block* (*As You Like*, I/2, 251; *Hen. V*, IV/2, 55; *Hen. VI–2*, IV/1, 142).

livelihood Yaşam, canlılık: *takes all livelihood from her cheek* (*All's Well*, I/1, 51; *Rich. III*, III/4, 55; *Ven. & Adon.*, 26).

lively[1] [sıf.] **1.** Yaşayan, canlı: *lively veins* (*Titus*, V/3, 44; *Sonn.*, LXVII, 10). **2.** Canlı gibi, tıpkı: *livelier than life* (*Timon*, I/1, 38; *As You Like*, V/4, 27); **3.** Canlı, keskin, yoğun: *That record is lively in my soul* (*Tw. Night*, V/1, 246; *Ven. & Adon.*, 498; *Sonn.*, CLIII, 6). **4.** Canlı, parlak, taze: *Her lively colour* (*Lucrece*, 1593; *Timon*, I/2, 156).

lively[2] [zarf] Doğal bir tarzda: *Thou counterfeit'st most lively* (*Timon*, V/1, 82; *Two Gent. Ver.*, IV/4, 169).

liver[1] **1.** Aşkın ve şehvetin beşiği sayılan karaciğer: *If ever love had interest in his liver* (*Much Ado*, IV/1, 231; *Two Nob. K.*, IV/3, 23; *Tw. Night*, I/1, 36); **2.** [*White, pale liver*] Korkaklığın simgesi (*Mer. Ven.*, III/2, 86; *Troil. & Cres.*, II/2, 50).

liver[2] Yaşayan yaratık: *There's livers out of Britain* (*Cym.*, III/4, 140).

liver-vein Bir sevgilinin davranışı ve tarzı: *This is the liver-vein, which makes flesh a deity* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 72).

livery 1. Miras; **2.** [*sue one's livery*] Miras davası (*Rich. II*, II/1, 104; *Hen. IV–1*, IV/3, 62).

livery, to [Fr. Livre] Giyinmek [büyük konaklarda uşakların özel giysisine de livery deniliyordu]: *His rudeness ... Did livery falseness in a pride of truth* (*L. Comp.*, 105).

living[1] **1.** Ömür, yaşam boyu: *To spend her living in eternal love* (*L. Compl.*, 238); **2.** Mal, mülk, servet: *life and living* (*Mer. Ven.*, V/1, 286; *Rom. & Jul.*, IV/5, 40; *Win. Tale*, IV/3, 38; *Mer. Ven.*, III/2, 156; *Cardenio*, I/1, 92).

living[2] **1.** [sıf.] Yaşanan dönem [bir kimsenin yaşadığı ya da yaşamış olduğu süreç]: *death, rather than living torment* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 70; *Rich. II*, V/1, 30; *Sonn.*, LXVII, 6); **2.** Gerçek, yaşayan: *a living humour of madness* (*As You Like*, III/2, 419; *Oth.*, III/3, 409); **3.** Sonsuza dek, ebediyen: *This grave shall have a living monument* (*Ham.*, V/1, 297); **4.** [*living art*] Hep yaşayacak olan sanat [stoa felsefesindeki *ars vitae* ya da *ars vivendi* sözcüklerine gönderme] (*L. Lab. Lost*, I/1, 14); **5.** Hayat veren: *living light* (*Mac.*, II/4, 10).

loach Çok yumurtlayan küçük bir tatlı su balığı: *your chamber-lye breeds fleas like a loach* (*Hen. IV–1*, II/1, 21).

load, to Ödüllendirmek: *to load thy merit richly* (*Cym.*, I/5, 74).

loathed İğrenç, tiksinti verici: *Thou loathed issue of thy father's loins!* (*Rich. III*, I/3, 231; *Rom. & Jul.*, III/5, 31; *Ven. & Adon.*, 19).

loathly Tiksinerek: *how loathly opposite I stood* (*Lear*, II/1, 49).

loathness 1. İsteksizlik; 2. Çekingenlik: *Weigh'd between loathness and obedience* (*Tem.*, II/1, 131; *Cym.*, I/1, 106; *Ant. & Cleo.*, III/11, 18).

lob Hödük: *Farewell, thou lob of spirits* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 16).

lob, to Kafası düşmüş, gözkapakları inmiş: *and their poor jades Lob down their heads* (*Hen. V*, IV/7, 42).

lock Zülüf, kâkül, bukle: *'a wears a lock* (*Much Ado*, III/3, 170).

lockram Bir çeşit kaba dokunmuş bez: *her richest lockram* (*Cor.*, II/1, 249).

locust Keçiboynuzu, harup: *The food that ... is as luscious as locusts* (*Oth.*, I/3, 348).

lodestar Rehber yıldız, kutupyıldızı: *Your eyes are lodestars* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 183).

lodge Av bekçisinin kulübesi: *a lodge in a warren* (*Much Ado*, II/1, 215).

lodge, to 1. [Duyguları] Beslemek: *I well might lodge a fear* (*Hen. IV–2*, IV/5, 207; *Rich. III*, II/1, 66; *Win. Tale*, II/1, 111); 2. [Yağmur ya da rüzgârla] Ekini ezmek, indirmek, dümdüz etmek: *They shall lodge the summer corn* (*Rich. II*, III/3, 162; *Hen. VI–2*, II/2, 176; *Mac.*, IV/1, 55).

lodged Yerleşmiş, kalmış: *a lodg'd hate* (*Mer. Ven.*, IV/1, 60).

lodging 1. Bir gecelik yatacak yer ya da barınak: *hard lodging* (*L. Lab. Lost*, V/2, 801; *Hen. V*, IV/1, 16); 2. İkametgâh, kalacak yer: *to come anon to my lodging* (*Mer. Ven.*, II/2, 118; *As You Like*, II/3, 23; *Oth.*, I/2, 45); 3. [mec.] ceza tahtası: *This shameful lodging* (*Lear*, II/2, 172); 4. Salon, oda, daire: *Doth any name particular belong Unto the lodging where I first did swound?* (*Hen. IV–2*, IV/5, 233; *Rich. II*, I/2, 68; *Tam. Shrew*, ind. 1, 49).

loff(e), to Gülmek: *the whole quire hold their hips and loff* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 155).

loggats, loggets İşaret için kalın tahta parçalarının yere atılarak oynanan bir oyun: *Did these bones cost no more the breeding, but to play at loggats with them?* (*Ham.*, V/1, 92).

loggerhead Kalın kafalı, ahmak: *Ah, you whoreson loggerhead* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 199; *Rom. & Jul.*, IV/4, 21; *Hen. IV–1*, II/4, 4).

loggerheaded Budala: *You loggerheaded and unpolish'd grooms!* (*Tam. Shrew*, IV/1, 125).

London-Stone Londra'da Cannon Sokağındaki Roma sütunu (*Hen. VI–2*, IV/6, 2).

long[1] [sıf.] 1. [*Before, ere it be long*] Kısa bir süre önce (*M. Meas.*, IV/2, 76; *Hen. VI–1*, III/2, 75; *Hen. VI–3*, III/3, 232); 2. [*Think long*] Bıkkın, sabırsız: *But long she thinks till he return again* (*Lucrece*, 1359; *Rom. & Jul.*, IV/5, 42).

long[2] 1. [sıf. *Long of*] Yüzünden, ...den dolayı, nedeniyle; 2. Adına, yerine: *'Tis long of you* (*L. Lab. Lost*, II/1, 118; *Hen. VI–1*, IV/3, 33; *Cor.*, V/4, 29).

long, 'long, to Ait olmak, ilişkin olmak: *such austerity as 'longeth to a father* (*Tam. Shrew*, IV/4, 7; *Hen. VIII*, I/2, 32; *M. Meas.*, II/2, 59).

long-engraffed, long engrafted bkz. *engraffed, engrafted.*

long heath 1. Fundalık arazi; 2. Funda: *long heath, brown furze, any thing* (*Tem.*, I/1, 66).

longing Şiddetli arzu, tutku: *my longing journey* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 85).

longly Uzun bir süre: *you looked so longly on the maid* (*Tam. Shrew*, I/1, 165).

long purples Bir çeşit salep otu: *nettles, daisies, and long purples* (*Ham.*, IV/7, 169).

long-staff Kapkaççı: *I am joined ... no long-staff six-penny strikers* (*Hen. IV–1*, II/1, 71).

long sword Eski moda, iki elle tutulan ağır kılıç: *give me my long sword* (*Rom. & Jul.*, I/1, 75).

long-tail bkz. *cut and long tail.*

long-winded Soluğu kesilmeden bir işi uzun süre yapan, uzun soluklu: *one poor pennyworth of sugar-candy to make thee long-winded* (*Hen. IV–1*, III/3, 160).

'loo, loo, low! [Ünlem] Köpeği, avın peşinden koşmasına iten sesler: *Now, bull!*

now dog! Low, Paris, low! (*Troil. & Cres.*, V/7, 10; *Lear*, III/4, 71).

loof [*Luff* 'un eski biçimi] Yelkenin rüzgâr alan yanı, orsa etme: *She once being loof'd ... Antony, Claps on his sea-wing* (*Ant. & Cleo.*, III/10, 17).

look [*Have a look of*] ... tarafından bakılma: *To have a look such a worthy mistress* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 8).

look, to 1. Dikkat etmek, görmek: *Look thou be true* (*Oth.*, IV/3, 9; *Rich. III*, III/4, 78); **2.** Ummak, beklemek: *The gifts she looks from me* (*Win. Tale*, IV/4, 358); *you look to have my pardon* (*Tem.*, V/1, 393; *M. Meas.*, I/1, 57; *Mac.*, V/3, 26); *I look'd when some of you should say I was too strict* (*Rich. II*, I/3, 243; *Hen. VIII*, V/1, 117; *Sonn.*, XXII, 4); **3.** Gibi, herhangi, her ne, her ne zaman, her kim, kim olursa olsun, her ne kadar, ... ise de: *look when I serve him so, he takes it ill* (*Com. Err.*, II/1, 12; *Troil. & Cres.*, I/3, 79; *Sonn.*, XXXVII, 13); **4.** Aramak: *I will look some linen for your head* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 81; *As You Like*, II/5, 33, *Lear*, III/3, 14); **5.** Bakışla belli bir duruma getirmek: *thou hast looked thyself into my grace* (*Cym.*, V/5, 94). **6.** Benzerlik göstermek, gibi gözükmek: *that is there which looks With us to break his neck* (*Cor.*, III/3, 29).

look about, to Gözcülük etmek: *be wary, look about* (*Rom. & Jul.*, III/5, 40; *Hen. IV–2*, V/1, 52).

look after, to 1. [Bir kimseyi] Aramak: *Go, look after* (*Cym.*, III/5, 55); **2.** İstemek, talep etmek: *those requisites ... that folly and green minds look after* (*Oth.*, II/1, 247); **3.** Gözetlemek, gözden kaybetmemek: *Is lechery so looked after* (*M. Meas.*, I/2, 144).

look against, to [Göz kamaştıran bir şeye] Bakmak: *too bright to be looked against* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 245).

look back, to [Bir şey için] Geçmişe bakmak: *By looking back what I have left behind* (*Ant. & Cleo.*, III/1, 53).

look beyond, to Yanlış hüküm vermek: *you look beyond him quite* (*Hen. IV–2*, IV/4, 67).

look on, to Saygı duymak: *For yet I'm not look'd on in the world* (*Hen. VI–3*, V/7, 22; *Ant. & Cleo.*, III/13, 109).

look one way and row another, to [halk deyimi] Yapmak istediğinin tam tersini yapmak [takr. 1580-1880. Melbancke, 1583; D'Urfey; Spurgeon, 1869. Partridge, 548/2].

look out, to 1. Görünmek, kendini göstermek: *man When he looks out in an ungrateful shape* (*Timon*, III/2, 73; *Ant. & Cleo.*, V/1, 50; *Troil. & Cres.*, IV/5, 56); **2.** Bakarak keşfetmek: *I'll look you out a good turn* (*Timon*, III/2, 60).

look through, to 1. Görünür olmak: *life looks through and will break out* (*Hen. IV–2*, IV/4, 120); **2.** Neden olmak: *that our drift look through our bad performance* (*Ham.*, IV/7, 151; *Tam. Shrew*, ind. /2, 12).

look to, to Bakmak: *looks so many fathoms to the sea* (*Ham.*, I/4, 77; *Much Ado*, V/4, 116).

look up, to Cesaretlenmek: *My sovereign lord, cheer up yourself, look up* (*Hen. IV–2*, IV/4, 113; *Ham.*, III/3, 50; *Win. Tale*, V/1, 215).

look upon, to 1. Seyretmek, seyirci kalmak: *look upon with marvel* (*Win. Tale*, V/3, 100; *Hen. VI–3*, II/3, 27; *Troil. & Cres.*, V/6, 10); **2.** Bir şey yapmadan bakmak: *I'll look upon the world* (*Hen. VI–2*, II/4, 38).

loon, lown: 1. İşe yaramaz, budala adam: *The devil damn thee black, thou cream-fac'd loon!* (*Mac.*, V/3, 11; *Oth.* II/3, 92); **2.** Avamdan biri: *We should have both lord and lown* (*Per.*, IV/6, 18).

loop[1] Menteşenin bir parçası: *no hinge nor loop To hang a doubt on* (*Oth.*, III/3, 365).

loop[2] Mazgal: *And stop all sight-holes, every loop from whence The eye of reason may pry in upon us* (*Hen. IV–1*, IV/1, 75).

looped Deliklerle dolu, delik deşik: *Your loop'd and window'd raggedness.* (*Lear*, III/4, 31).

loose[1] **1.** Okun yaydan fırladığı an; **2.** [böylece, mec.] son anda: *at times very loose*

(*L. Lab. Lost*, V/2 742); **2.** [*Fast and loose*] bkz. *fast and loose.*

loose[2] [sıf.] **1.** [*Loose shot*] Bir topluluğa ait olmayan nişancı: *a file of boys behind 'em, loose shot* (*Hen. VIII*, V/3, 56); **2.** Disiplinsiz: *so loose of soul, That in their sleeps will mutter their affairs* (*Oth.*, III/3, 416; *Hen. VIII*, II/1, 127; *L. Lab. Lost*, V/2, 766). **3.** Dikkatsiz: *lay negligent and loose regard upon him* (*Troil. & Cres.*, III/3, 41).

loose, to 1. Ok atmak: *And loos'd his love-shaft smartly from his bow* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 159; *Hen. V*, I/2, 207; *Titus*, IV/3, 59); **2.** Rahatlamak: *loose now and then A scarr'd smile* (*As You Like*, III/5, 103; *All's Well*, II/3, 165); **3.** [Birinin] Tutmasından kurtulmak: *Thy hand once more, I will not loose again* (*Titus*, II/3, 243); **4.** Serbest bırakmak: *loose the forfeiture* (*Mer. Ven.*, IV/1, 24).

loosen, to İki kişinin arasını açmak: *I had rather lose the battle than that sister Should loosen him and me* (*Lear*, V/1, 19).

loose-wived Havai eş, iffetsiz eş: *to see a handsome man loose-wiv'd* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 72).

lop Küçük, ince dallar: *From every tree, lop, bark, and part o' th' timber* (*Hen. VIII*, I/2, 96).

lord, to Güçlü bir pozisyona yükselmek: *He being thus lorded* (*Tem.*, I/2, 97).

lording 1. Efendi: *a lording daughter* (*Pass. Pilg.*, XV, 1); [çoğul] beyler efendiler: *Lordings, farewell* (*Hen. VI–2*, I/1, 145); **2.** Küçük bey, genç efendi: *you were pretty lordings then?* (*Win. Tale*, I/2, 62).

lordliness Lordluk durumu, lordluk makamı: *Doing the honour of thy lordliness To one so meek* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 161).

lordship Koca otoritesi: *yield my virgin patent up Unto his lordship* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 81; *All's Well*, V/3, 156).

lose, to 1. Yıkmak, tahrip etmek: *When they have lost and forfeited themselves?* (*Hen. IV–1*, I/3, 88; *Ham.*, III/2, 195; *Hen. VIII*, III/1, 107; *Lear*, I/1, 223); **2.** Unutmak: *Hear what I say, and then go home and lose me* (*Hen. VIII*, II/1, 57; *L. Lab. Lost*, IV/3, 71; *Mid. N. Dr.*, I/1, 114); **3.** [Birinin] Kaybına neden olmak: *it shall lose thee nothing* (*Lear*, I/2, 115; *Tw. Night*, II/2, 20); **4.** Hedefi kaçırmak, hedefi bulamamak: *All the Parthian darts ... lost aim* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 71); **5.** Aklını yitirmek: *lose myself in dotage* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 117).

lose honour, to Bekâretini kaybetmek: *And shake to lose his honour* (*Two Nob. K.*, prol., 5).

losing Kayıpla sonuçlanan: *A losing suit* (*Mer. Ven.*, IV/1, 62; *Jul. Caes.*, V/5, 36; *Hen. IV–2*, I/1, 101).

loss 1. Yıkım, mahvolma: *Beguil'd me to the very heart of loss* (*Ant. & Cleo.*, IV/12, 29; *All's Well*, III/2, 41; *Lear*, III/6, 95); **2.** [Zamanı] İyi kullanmama: *his loss of time* (*Two Gent. Ver.* I/3, 19; *Troil. & Cres.*, II/2, 4; *Lucrece*, 1420); **3.** Kusur, ihmal: *in the loss of question* (*M. Meas.*, II/4, 90).

lost 1. Yıkıma ya da ölüme sevk edilen, yokolmuş: *Met I my father with his bleeding rings, Their precious stones new lost* (*Lear*, V/3, 191; *Mac.*, I/3, 24; *Win. Tale*, V/3, 135); **2.** Boşuna, beyhude, nafile: *a lost fear* (*Oth.*, V/2, 269; *Rich. III*, II/2, 11); **3.** Şaşkın, zihni karışmış: *Can you devise me? – I am lost in it, my lord* (*Ham.*, IV/7, 54; *Mac.*, II/2, 68).

lot 1. Sonuçları tahmin etmede kullanılan şey: *It is lots to blanks* (*Cor.*, V/2, 10); **2.** [*Scot and lot*] bkz. *Scot.*

lottery 1. Kur'a çekmedeki karar: *I know not, 'tis put to lott'ry* (*Troil. & Cres.*, II/1, 128); [*by lottery*] raslantısal: *till each man drop by lottery* (*Jul. Caes.*, II/1, 119); **2.** Kur'ada bir kimseye gülen şans, ödül: *Octavia is A blessed lottery to him* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 242).

loud 1. Gürültülü, taşkın, şamatacı: *this loud day* (*John*, V/4, 14; *Win. Tale*, III/3, 11; *Ham.*, IV/7, 22); **2.** İvedi, gerekli, mübrem: *he's embarked With such loud reason to the Cyprus wars* (*Oth.*,

I/1, 150; *Troil. & Cres.*, V/3, 9); 3. [*To the loudest*] Olabildiğince yüksek sesle: *undertake to be Her advocate to th' loudest* (*Win. Tale*, II/2, 37).

louse, to Bitlenmek: *The head and he shall louse* (*Lear*, III/2, 29).

lousy [mec.] Aşağılık, rezil: *what an arrant, rascally, beggarly, lousy knave it is* (*Hen. V*, IV/8, 34; *Hen. VI–2*, IV/1, 50).

lout, to Tahkir etmek, hakaretle muamele etmek, alay etmek, budala yerine koymak: *I am louted by a traitor villain* (*Hen. VI–1*, IV/3, 13).

love 1. İyilik: *What good love may I perform for you?* (*John*, IV/1, 49; *Per.*, II/4, 49); 2. Sıkı dost: *Whether Bassanio had not once a love* (*Mer. Ven.*, IV/1, 77; *Sonn.*, XIII, 1; Sonn., LXVI, 14); 3. Sevgili: *to search the house for his wife's love* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 78; *Two Gent. Ver.*, I/2, 76; *Ven. & Adon.*, 867); 4. [*For (one's) love*] Uğruna, adına, anısına (*M. Meas.*, IV/2, 113; *L. Lab. Lost*, V/2, 840); 5. Aşkın protestosu: *if you will marry, make your loves to me* (*Lear*, V/3, 88); 6. [*Of all loves*] Israrcı olma ya da yalvarma ifadesi: *Speak, of all loves* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 154; *Mer. Wives Win.*, II/2, 114; *Oth.*, III/1, 13); 7. [*Out of love with*] İsteksiz olan, eğilimsiz olan; 8. Nefret eden: *these humble considerations make me out of love with my greatness* (*Hen. IV–2*, II/2, 12; *M. Meas.*, III/1, 172: *Two Gent. Ver.*, IV/4, 205).

love, to Birbirini sevmek: *Love, and be friends* (*Jul. Caes.*, IV/3, 131; *As You Like*, I/1, 112; *Ant. & Cleo.*, I/3, 49).

love-book Konusu aşk olan kitap (*Two Gent. Ver.*, I/1, 19).

love-broker Çöpçatan (*Tw. Night*, III/2, 37).

love-cause Aşk macerası (*As You Like*, IV/1, 97).

love-day Barışma günü (*Titus*, I/1, 491).

love-feat Flört (*L. Lab. Lost*, V/2, 123).

love-in-idleness Hercai menekşe (*Mid. N. Dr.*, II/1, 168).

love-juice Aşk iksiri (*Mid. N. Dr.*, III/2, 89).

love-line Aşk mektubu (*All's Well*, II/1, 78).

love-monger Pezevenk, arabulucu (*L. Lab. Lost*, II/1, 254).

love-performing Aşk gereksinimini yerine getirme (*Rom. & Jul.*, III/2, 5).

love-prate Aşk üzerine geyik muhabbeti (*As You Like*, IV/1, 201).

love-shaked Aşk Ateşiyle yanma (*As You Like*, III/2, 367).

love-spring Aşkın baharı (*Com. Err.*, III/2, 3).

lovely Seven, duyarlı, müşfik: *and seal the title with a lovely kiss!* (*Tam. Shrew*, III/2, 123; *Pass. Pilg.*, IV, 3).

lover 1. Dost, kafa dengi, kafadar: *Romans, countrymen and lovers* (*Jul. Caes.*, III/2, 13; *Mer. Ven.*, III/4, 17; *Cor.*, V/2, 14); 2. Sevgili, metres: *Your brother and his lover* (*M. Meas.*, I/4, 40; *As You Like*, III/4, 43; *Cym.*, V/5, 172).

lovered [Böyle] Sevgilisi olma: *Who ... would not be so lover'd?* (*Lucrece*, 320).

loving Sevgiye ilişkin: *thy loving voyage* (*As You Like*, V/4, 191); sevgi göstergesi: *loving likelihood* (*Hen. V*, V/ch., 29).

low[1] 1. Kısa: *so dwarfish and so low* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 295; *Much Ado*, I/1, 171; *As You Like*, IV/3, 87); 2. Aşağılık, basit: *low desires* (*Hen. IV–1*, III/2, 12; *Lear*, II/3, 17; *Hen. IV–2*, II/2, 174); 3. Mütevazı, alçakgönüllü: *distinction Of place 'tween high and low* (*Cym.*, IV/2, 249; *Mer. Ven.*, I/3, 43; *Tw. Night*, III/4, 344); 4. Bayındır ya da mamur olmayan: *my estate is very low* (*Mer. Ven.*, III/2, 317; *Per.*, II/1, 142; *Hen. IV–1*, IV/3, 57); 5. Alçak sesli: *Her voice was ever soft, Gentle, and low* (*Lear*, V/3, 274; *Tam. Shrew*, ind. /1, 114; *Ant. & Cleo.*, III/3, 12); 6. [*Lower world*] Yeryüzü (*Tem.*, III/3, 54; *Rich. II*, III/2, 38).

low[2] bkz. *loo*.

low-crooked Yerlere kadar eğilinen: *Low-crooked curtsies* (*Jul. Caes.*, III/1, 43).

low men [argo] Sadece küçük sayılara dönen hileli zarlar [16. yy. ikinci yarısından itibaren. Nash; Florio. Partridge, 532/2].

lower Daha kısa boylu: *Arcite is the lower of the twain.* (*Two Nob. K.*, II/1, 50).

lower, to [*Lour*'un varyantı] Surat asmak, kızgın bakmak: *Why at our justice seem'st thou thou then to low'r* (*Rich II*, I/3, 235; *Com. Err.*, II/1, 86; *Rom. & Jul.*, IV/5, 94).

lowering 1. Asık suratlı, kızgın bakışlı; 2. Tehdit edici; 3. Kederli: *This low'ring tempest* (*Rich. II*, I/3, 187; *Rom. & Jul.*, II/5, 6; *Hen. VI–2*, III/1, 206).

lowliness Düşük ya da aşağılık durum, bedeli düşük emlak: *thou the beggar, for so witnesseth thy lowliness* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 80; *Hen. V*, IV/8, 52).

lowly[1] [sıf.] 1. Güçten düşen, ölen: *As looks the mother on her lowly babe When death doth close his tender-dying eyes* (*Hen. VI–1*, III/3, 47); 2. Aşağılık, adi: *These couchings and these lowly courtesies* (*Jul. Caes.*, III/1, 36; *Tam. Shrew*, ind. /2, 32; *Rich. III*, III/7, 134).

lowly[2] [zarf] Aşağılık bir durumda, adice: *highly fed and lowly taught* (*All's Well*, II/2, 3).

lown bkz. *loon.*

lowness 1. Alçaltma, aşağılık durum: *nothing could have subdu'd nature To such a lowness but his unkind daughters* (*Lear*, III/4, 71). 2. Aşağılık: *dodge And palter in the shifts of lowness* (*Ant. & Cleo.*, III/11, 63).

loyal Yasal, meşru: *Loyal and natural boy* (*Lear*, II/1, 84).

lozel Çapkın; dalavereci: *And, lozel, thou art worthy to be hang'd* (*Win. Tale*, II/3, 109).

lubber Hantal, kaba saba, ayı gibi adam: *I am afraid this great lubber the world will prove a cockney* (*Tw. Night*, IV/1, 14; *Lear*, I/4, 91; *Troil. & Cres.*, III/3, 139).

lubberly Mankafa, hantal: *a great lubberly boy* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 184).

luce[1] Arma olarak kargı işareti: *the dozen white luces in their coat* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 16).

luce[2] Tatlı su turna balığı:

lucina Doğumu kontrol eden Tanrıça (*Per.*, III/1, 10).

lucre Kazanç hırsı: *for lucre of the rest* (*Hen. VI–1*, V/4, 141).

Ludgate, to take [halk ağzı] İflas etmek [daha çok ticaret alanında kullanılırdı. 1585, Higgins; 1700'lerde bu sözcük kaybolmuştur. kayn. Ludgate Hapishanesi asal olarak borcunu ödeyemeyenlerin ve iflas edenlerin hapsedildiği yerdi. Partridge, 553/2].

Lud's town Londra'nın eski adı; efsanevi Kral Lud'dan gelir. (*Cym.*, III/1, 32).

luggage 1. Taşınması ağır olan şey; 2. Kereste: *To dote thus on such luggage* (*Tem.*, IV/1, 231; *Hen. IV–1*, V/4, 156); 3. Askeri eşya; *the luggage of our camp* (*Hen. V*, IV/4, 75; Hen. V., IV/7, 1).

lugged [Ayılara ve boğalara ilişkin] Tuzağa düşmüş: *as melancholy as ... a lugg'd bear* (*Hen. IV–1*, I/2, 74).

lull, to [*Loll*'un varyantı] Dili sarkıtmak: *lulling on a lewd lovebed* (*Rich. III*, III/7, 72).

lullaby Elveda, iyi geceler: *sir, lullaby to your bounty till I come again* (*Tw. Night*, V/1, 45; *Pass. Pilg.*, XV, 15)

lump Çömlekçinin ya da yontucunun bir şey yapmak için ayırdığı parça, kil çamuru: *All men's honours Lie like one lump before him, to be fashion'd Into what pitch he please* (*Hen. VIII*, II/2, 48).

lumpish Güvensiz, süngüsü düşük, ağır: *she is lumpish, heavy, melancholy* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 62).

lunes [Çoğul] Çılgınlık ya da delilik nöbetleri: *These ... unsafe lunes i' th' King* (*Win. Tale*, II/2, 28). [bkz. *line*, anlam 7]

lupercal Kaynağı bolluk törenleri olan ve her yılın 15 Şubat'ında düzenlenen Roma festivali (*Jul. Caes.*, III/2, 95).

lurch, to 1. Kötü niyetle gizlenmek: *to shuffle, to hedge, and to lurch* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 25); 2. Hile yapmak, soymak: *He lurch'd all swords of the garland* (*Cor.*, II/2, 101).

lure Şahin ya da atmacanın geri dönmesini teşvik için yapılmış manken kuş: *she never looks upon her lure* (*Tam. Shrew*, IV/1, 92; *Ven. & Adon.*, 1027).

lure, to [Şahini] Geri çağırmak: *To lure this tassle-gentle back again!* (*Rom. & Jul.*, II/2, 159).

lust 1. Zevk, haz: *mankind whose eyes do never give But through lust and laughter* (*Timon*, IV/3, 485; *Lucrece*, 1384); 2. Arzu, tutku: *I'll answer to my lust* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 132).

lust-breathed Tutkudan esinlenmiş: *Lust-breathed Tarquin* (*Lucrece*, 3).

lust-dieted Açgözlü, obur: *The superfluous and lust-dieted man* (*Lear*, IV/1, 67)

lustful Cinsel duyguları kışkırtan: *the lustful bed* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 38).

lustick (lustique) [Alm. ve Fel. *Lustig*] Şen, keyifli: *Lustick, as the Dutchman says* (*All's Well*, II/3, 41).

lustihood Bedensel dinçlik: *His May of youth and bloom of lustihood* (*Much Ado*, V/1, 76; *Troil. & Cres.*, II/2, 50).

lusty 1. Canlı, fıkırdak, şen: *The horn, the horn, the lusty horn* (*As You Like*, IV/2, 17; *John*, I/1, 8; *Tam. Shrew*, IV/2, 50); 2. Şehvetli: *I do suspect the lusty Moor Hath leap'd into my seat* (*Oth.*, II/1, 295).

lute Lavta, ud (*Hen. VI–1*, I/4, 96; *Tam. Shrew*, II/1, 106; *Titus*, II/1, 45; *Hen. V.*, III/2, 43; 2. [*a lute case*] lavta kılıfı (*Much Ado*, III/2, 60).

lux tua vita mihi [Lat.] Senin ışığın bana hayat veriyor (*Per.*, II/2, 21).

luxurious Şehvete düşkün: *Thou damned and luxurious mountain goat* (*Hen. V*, IV/4, 19; *Much Ado*, IV/1, 41; *Titus*, V/1, 88).

luxuriously Şehvetli bir tarzda: *what hotter hours ... you have luxuriously pick'd out* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 120).

luxury Şehvetli olma: *A couch for luxury and damned incest* (*Ham.*, I/5, 83; *Mer. Wives Win.*, V/5, 94; *L. Compl.*, 314).

Lydford law Önce cezalandırıp sonra yargılama [standart İngilizce; 14. yy. sonundan 20. yy.a kadar. Lendland; T. Fuller'Molère'; Ozell, Kingsley. Lydford, Dartmoor yakınlarında küçük bir köydü. Partridge, 557/1-2].

lym (lyme-hound) Geyik avında kullanılan havlamayan av köpeği: *Hound or spaniel, brach or lym* (*Lear.*, III/6, 69).

lyp, to Yatmak, uzanmak [takr. 1560-1700 arası. Partridge, 557/2].

M

ma foi [Fr.] Sözüm söz (*Hen. V*, III/4, 9).

ma foi, il fait fort chaud. o, je m'en vois á la cour – la grande affaire Daha yeni söz verdim. Ben saraya gidiyorum – buna ne diyeceksiniz! (*Mer. Wives Win.*, I/4, 51).

mace 1. Tören asası: *thy leaden mace* (*Jul. Caes.*, IV/3, 268); 2. Saltanat asası: *the sword, the mace, the crown imperial* (*Hen. VI–2*, IV/1, 261; *Hen. VI–2*, IV/7, 135).

Machivel (Macchiavelli) Shakespeare döneminde acımasız bir entrikacı olduğuna inanılırdı: *Am I politic? Am I subtle? Am I a Machivel?* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 101; *Hen. VI–3*, III/2, 193).

machination Tasarlananlar:

machine Beden: *Thine evermore ... whilst this machine is to him* (*Ham.*, II/2, 124).

maculate Kirlenmiş, lekelenmiş: *most maculate thoughts* (*L. Lab. Lost*, I/2, 92; *Two Nob. K.*, V/1, 145).

maculation Leke, günah noktası: *no maculation in thy heart* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 64).

mad 1. Yabanıl, eğitilmemiş: *he she lov'd prov'd mad, And did forsake her* (*Oth.*, IV/3, 27); 2. İtidalsiz, sınır tanımayan: *Troilus, who hath done to-day Mad and fantastic execution* (*Troil. & Cres.*, V/5, 38; *Hen. IV–1*, V/3, 191).

mad, to Delirtmek: *wherefore dost thou mad me?* (*Com. Err.*, IV/4, 126; *Lear*, IV/2, 43).

mad as a buck [deyim] Çok kızgın [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. Shakespeare: "*It would make a man mad as a buck to be so bought and sold*". Partridge, 559/2

madam Soylu kadın: *The madams too, Not us'd to toil* (*Hen. VIII*, I/1, 23; *Hen. V*, III/5, 28).

mad-bred Çılgınlıkla üretilmiş: *this mad-bred flaw* (*Hen. VI–2*, III/1. 354).

madding[1] Çılgınlık, çılgınca davranış: *witness ... To th' madding of her lord* (*Cym.*, II/2, 37).

madding[2] 1. Çılgınca hareket eden, çılgınca öfkeli: *Madding Dido* (*Hen. VI–2*, III/2, 117); 2. [İnsanı] Deliye çeviren, çıldırtıcı: *distraction of this madding fever* (*Sonn.*, CXIX, 8).

mad dog [argo] Çok sert içki:

made Sıkıca bağlanmış (*Com. Err.*, III/1, 93).

made-up Usta: *he's a made-up villain* (*Timon*, V/1, 98).

mad lodging Yaşamak için garip olan yer: *Is't not mad lodging, Here in the wild woods, cousin?* (*Two Nob. K.*, III/3, 22).

madonna [*My Lady, madam*] Efendim: *Two faults, madonna, that drink and good counsel will amend* (*Tw. Night*, I/5, 43).

madrigal Rönesans'ta ortaya çıkmış, bir kısmı şiir, bir kısmı şarkı olan bir koral tür: *Melodious birds sing madrigals* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 18; *Pass. Pilg.*, XIX, 8).

maggot-pie [Lat. *Pica*] Saksağan: *maggot-pies, and choughs and rooks* (*Mac.*, III/4, 124).

magnanimity Cesaret, şecaat: *Infuse his breast with magnanimity* (*Hen. VI–1*, V/4, 41).

magnanimous Mangal yürekli, gözü pek yiğit: *valiant and magnanimous deeds* (*Troil. & Cres.*, II/2, 200; *Hen. V*, III/6, 6; *All's Well*, II/6, 67).

Magni dominator poli, Tam lentus audis scelera? Tam lentus vides? [Lat. Seneca'nın *Hippolytus* 671 "*magne regnator deum*" un değiştirilmiş formu] Ey Cennetin Hükümdarı, işlenen suçları işitmekte

bukadar yavaş mısın? Onları görmekte bukadar yavaş mısın? (*Titus*, IV/1, 81).

magnificent Kendini beğenmiş, küstah: *A domineering pedant, o'er the boy, Than whom no mortal so magnificent!* (*L. Lab. Lost*, I/1, 191; L. Lab. Lost, III. 1, 178).

magnifico Venedikli eşraftan kişi: *The magnifico is much belov'd* (*Oth.*, I/2, 12; *Mer. Ven.*, III/2, 280).

maid Bakire: *Is it a maid?* (*Two Nob. K.*, V/4, 33).

maid-child Kız çocuk: *brought forth A maid-child call'd Marina* (*Per.*, V/3, 6).

maiden 1. Bakire: *Thou maiden youth* (*Hen. VI–1*, IV/7, 38); 2. Kıza ait olan ya da ona uygun olan: *my maiden weeds* (*Tw. Night*, V/1, 255; *Hen. VI–1*, II/4, 47; *Rom. & Jul.*, II/2, 86); 3. [Askeri terim] Ele geçirilemeyen müstahkem mevki: *maiden worlds unconquered* (*Lucrece*, 408). 4. Savaşa girmemiş, kan dökmemiş kişi: *full bravely hast thou flesh'd Thy maiden sword* (*Hen. IV–1*, V/4, 131); masum, kan dökmemiş: *This hand of mine Is yet a maiden and an innocent hand* (*John*, IV/2, 252); 5. [*maiden battle*] kanlı olmayan savaş (*Troil & Cres.*, IV/5, 87).

maidenhead 1. Bekâret; 2. [böylece] başlangıç, ilk evre: *the maidenhead of our affairs* (*Hen. IV–1*, IV/1, 159).

maiden-widowed Hâlen bakire iken dul kalan: *But I, a maid, die maiden-widowed* (*Rom. & Jul.*, III/2, 135).

maidhood Bekâret: *By maidhood, honour, truth* (*Tw. Night*, III/1, 150; *Oth.*, I/1, 172).

Maid Marian Morris dansında bir tip (*Hen. IV–1*, III/3, 114).

maid-pale Beyaz yüzlü: [mec.] *Change the complexion of her maid-pale peace To scarlet indignation* (*Rich. II*, III/3, 98).

mail[1] Zırhlı giysi ya da onun bir parçası: *like a rusty mail in monumentary mock'ry* (*Troil. & Cres.*, III/3, 152).

mail[2] Torba, çanta: *no salve in the mail* (*L. Lab. Lost*, III/1, 73).

mail, to Sarıp sarmalamak: *Mail'd up in shame* (*Hen. VI–2*, II/4, 31).

mailed Zırh kuşanmış: *mailed Mars* (*Hen. IV–1*, IV/1, 116); zırh eldiven giymiş: *With his mail'd hand* (*Cor.*, I/3, 35).

maim 1. Kesilmiş uzuv; 2. [Böylece] Vahim kusur, sakatlık: *stop those maims Of shame seen through thy country* (*Cor.*, IV/5, 86; *Rich. II*, I/3, 156; *Hen. IV–1*, IV/1, 42).

main[1] 1. [Bir şeyin] Asal bölümü: *Empties itself, as doth an inland brook, Into the main of waters* [örn. okyanus] (*Mer. Ven.*, V/1, 97; *Ham.*, IV/4, 15; *Sonn.*, LX, 5); 2. Asal sorun, ilgilenilen en önemli şey, asal neden: *I doubt it is no other but the main, His father's death and our o'er hasty marriage* (*Ham.*, II/2, 56); 3. Anakara: *swell the curled waters 'bove the main* (*Lear*, III/1, 6); 4. Okyanus: *the tumbling billows of the main* (*Rich. III*, I/4, 20; *John*, II/1, 26; *Oth.*, II/1, 3).

main[2] 1. Şans oyununda zarlar atılmadan önce, kumara oturacaklara numara verilmesi; 2. [mec.] bahis: *to set so rich a main On the nice hazard of one doubtful hour* (*Hen. IV–1*, IV/1, 47); 3. [Böylece] Bahis tutuşmada en önemli şey: *took unto the main* (*Hen. VI–2*, I/1, 208); bkz. *main chance*.

main[3] [sıf.] 1. Dayanılmaz: *by main force* (*Hen. VI–2*, I/1, 210; *Hen. VIII*, II/2, 6); 2. Çok önemli: *this main secret* (*Hen. VIII*, III/2, 215); 3. Yüksek derecede: *a main danger* (*All's Well*, III/6, 15); 4. En büyük parça, asal şey: *the main harvest; main battle* (*As You Like*, III/5, 103); 5. Ordunun en önemli kısmı (*Hen. VI–3*, I/1, 8; *Rich. III*, V/3, 299); 6. Genel: *by the main assent Of all these learned men* (*Hen. VIII*, IV/1, 31; *Jul. Caes.*, II/1, 196; *Hen. V*, I/2, 144); 7. Asal, başlıca: *the main blaze of it is past* (*Cor.*, IV/3, 20; *Hen. VIII*, II/2, 40; *Ant. & Cleo.*, I/2, 91); 8. [*Main flood*] Yüksek gelgit (*Mer. Ven.*, IV/1, 72).

main, to [*Maim*'in eski biçimi] Vahim bir kusurda bulunmak, sakatlamak: *thereby is England main'd, and fain to go with a staff* (*Oth.*, I/3, 99).

main chance 1. Gelecekteki bir olay için genel olasılık kanısı: *prophesy ... of the main chance of things* (*Hen. IV–2*, III/1, 83); 2. Riske edilmiş ya da üzerinde bahse tutuşulmuş en önemli konu: *Main chance, father, you meant* (*Hen. VI–2*, I/1, 112).

main-course Ana yelken: *bring her to try with main-course* (*Tem.*, I/1, 35).

main goodness Talihin büyük yardımı, büyük piyango: *'Tis a main goodness, cousin, that our fortunes Were twinned together* (*Two Nob. K.*, II/1, 117).

mainly 1. Zorunlulukla, şiddetle: *These four ... mainly thrust at me* (*Hen. IV–1*, II/4, 200); 2. Tamamen: *I am mainly ignorant What place this is* (*Lear*, IV/7, 64); 3. Mükemmel bir biçimde: *You mainly were stirred up, so mainly* (*Ham.*, IV/7, 9; *Two Nob. K.*, V/2, 8); 4. Çok fazla: *I do not call your faith in question So mainly as my merit* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 85).

maintain, to 1. [Konuşmayı] Sürdürmek: *Maintain no words with him* (*Tw. Night*, IV/2, 99; *Much Ado*, IV/1, 205; *Lear*, III/3, 15); 2. Gücü yetmek, bedelini karşılamak: *I am able to maintain* (*Tam. Shrew*, V/1, 76; *Timon*, II/2, 2); 3. Beslemek, bakmak: *the one maintained by the owl, th' other by the cuckoo* (*L. Lab. Lost*, V/2, 892).

maintenance Tavır, hal, hareket: *lustier maintenance than I did look for* (*Hen. IV–1*, V/4, 22).

major[1] Mantıksal kıyaslamada ana fikir: *I deny your major* (*Hen. IV–1*, II/4, 495).

major[2] [sıf.] En önemli: *My major vow lies here* (*Troil. & Cres.*, V/1, 44).

majority Üstünlük: *whose high deeds ... Holds from all soldiers chief majority* (*Hen. IV–1*, III/2, 109).

make Eş, karı: *Else one self mate and make could not beget Such different issues* [q. 1; q. 2 *mate*] (*Lear*, IV/3, 34).

make, to 1. Asker toplamak: *Bid him levy straight The greatest strength and power he can make* (*Rich. III*, IV/4, 450; *Cor.*, V/1, 37); 2. [*make head*] ordu kurmak: *Three times hath Henry Bullingbrook made head Against my power* (*Hen. IV–1*, III/1, 63); 3. Kapamak: *the doors are made against you* (*As You Like*, IV/1, 161); 4. Neden olmak: *What make you from home?* (*Oth.*, III/4, 169; *Mer. Wives Win.*, II/1, 236; *Rich. III*, I/3, 163); 5. Hareket etmek: *Two ships from far, making amain to us* (*Com. Err.*, I/1, 92; *Lear*, I/1, 143; *Ven. & Adon.*, 5); 6. [Biriyle] İşi olmak: *the less you meddle or make with them* (*Much Ado*, III/3, 52; *Troil. & Cres.*, I/1, 14; *Mer. Wives Win.*, I/4, 110); 7. Davet vermek: *This night he makes a supper* (*Hen. VIII*, I/3, 52; *Hen. VI–3*, V/5, 85); 8. Dikkate almak: *to make it Natural rebellion* (*All's Well*, V/3, 5; *M. Meas.*, V/1, 51; *Tam. Shrew*, III/2, 191); 9. Mal olmak; 10. Baliğ olmak: *This bottle makes an angel* (*Hen. IV–1*, IV/2, 6); 11. Kanıtlamak: *I'll make it on thy heart ... thou art in nothing less Than I have here proclaim'd thee* (*Lear*, V/3, 93); 12. [*Make all split*] bkz. *split*. 13. [*Make one*] Katılmak: *If I see a sword out, my finger itches to make one* (*Mer. Wives Win.*, II/3, 46; *Tam. Shrew*, I/2, 244; *Tw. Night*, I/5, 201).

make against, to 1. Karşı delil sağlamak: *as the time and place Doth make against me* (*Rom. & Jul.*, V/3, 225); 2. [Bir şey için] Uygun olmamak, engel olmak: *no bar To make against your Highness' claim* (*Hen. V*, I/2, 36).

make a man's beard without a razor, to [deyim]: Kafasını kesmek

make away, to Son vermek, yok etmek: *make away my guiltless life* (*Hen. VI–2*, III/1, 167).

make death a devil, to [deyim] En korkunç biçimde ölüm cezası vermek

make forth, to İlerlemek (*Jul. Caes.*, V/1, 25; *Hen. V*, II/4, 5).

make from, to Yolundan çekilmek: *The bow is bent and drawn, make from the shaft* (*Lear*, I/1, 143).

make good the tongue o'th' world! [deyim] Namını temizle, haklı çıkart, adını temize çıkart!

make in to, to Bir şeye doğru gitmek, yaklaşmak: *I made in to her* (*Two Nob. K.*, IV/1, 94).

make lanes in, to Yarıp geçmek:

make no bones, to Duraksamamak, tereddüt etmemek

make no cry, to Etkisi olmamak

make not up, to Bir karara varamamak

make out, to Çıkmak: *Seven of my people ... make out for him* (*Tw. Night*, II/5, 59).

make to, to Yaklaşmak: *Look how he makes to Caesar* (*Jul. Caes.*, III/1, 18).

make up, to 1. Tamamlamak, bitirmek: *scarce half made up* (*Rich. III*, I/1, 21; *Cym.*, IV/2, 109); 2. Toplamak, bir araya getirmek: *Make up no factious numbers* (*Hen. VI–2*, II/1, 39; *Jul. Caes.*, IV/3, 208); 3. Seçip toplamak, derlemek: *He makes up the file Of all the gentry* (*Hen. VIII*, I/1, 75); 4. Çözümlemek: *O ay, make up that* (*Tw. Night*, II/5, 121); 5. Öne geçmek: *make up, Lest your retirement do amaze your friends* (*Hen. IV–1*, V/4, 5); 6. Karara varmak: *Election makes not up in such conditions* (*Lear*, I/1, 206; *Troil. & Cres.*, II/2, 170; *John*, II/1, 541).

makeless Eşsiz, kocasız: *a makeless wife* (*Sonn.*, IX, 4).

make-peace Barıştırıcı, arabulucu: *To be a make-peace shall become my age* (*Rich. II*, I/1, 160).

making 1. Biçim, yapı: *your shape and making* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 32; *Com. Err.*, IV/2, 22); 2. [*The makings of*] Yapmak ya da olmak için gerekli olan malzeme: *She had all the royal makings of a queen* (*Hen. VIII*, IV/1, 87).

malapert Haddini bilmeyen, "hem kel, hem fodul": *this malapert blood* (*Tw. Night*, IV/1, 44; *Rich. III*, I/3, 254; *Hen. VI–3*, V/5, 32).

mal(e)content 1. Gayri memnun: *Liege of all loiterers and malecontents* (*L. Lab. Lost*; III/1, 183; *Two Gent. Ver.*, II/1, 20; *Mer. Wives Win.*, I/3, 104); 2. şikâyetçi, hoşnutsuz: *thou art malecontent* (*Hen. VI–3*, IV/1, 10).

male and make Koca ve karı

malefaction Kötülük yapan: *They have proclaim'd their malefactions* (*Ham.*, II/2, 592).

malevolent Zararlı etkide bulunma: *Malevolent to you in all aspects* (*Hen. IV–1*, I/1, 97).

male-mules [*Callibisters*] Husye, erkek cinsel organı [Rabelais, *cellistris*: penis]. [Partridge, 363/12].

malice 1. Zararlı olma: *our cannons' malice* (*John*, II/1, 251); 2. Kötü niyetli, habis eylem: *to report otherwise were a malice* (*Cor.*, II/2, 32); 3. [Hitap biçimi] Kötülük, hainlik: *Shrug'st thou malice?* (*Tem.*, I/2, 367).

malicious Azılı, şiddetli, zorlu: *this hot malicious day* (*John*, II/1, 314).

maliciously Şiddetli, amansız bir biçimde: *I will be treble-sinew'd ... and fight maliciously* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 178; *Win. Tale*, I/2, 321).

malign, to Kötü davranmak, nefretle dikkate almak: *wayward fortune did malign my state* (*Per.*, V/1, 89; *Cor.*, I/1, 113).

malignancy Uğursuz, zararlı nitelik: *the malignancy of my fate* (*Tw. Night*, II/1, 4).

malignant 1. Tanrıtanımaz: *a malignant ... Turk* (*Oth.*, V/2, 353); 2. [Hastalığa ilişkin] Şiddetli, zehirli: *that malignant cause* (*All's Well*, II/1, 111); 3. Kötü, olumsuz etkisi olan: *But O malignant and ill-boding stars!* (*Hen. VI–1*, IV/5, 6; *Two Gent. Ver.*, III/1, 240).

malkin (mawkin) Hırpani, şapşal hizmetçi: *the kitchen malkin* (*Cor.*, II/1, 208; *Per.*, IV/3, 34).

Mall Mary: *Mistress Mall's picture* (*Tem.* II/2, 51) [Buradaki Mall, ya dillere destan V. Mary'e ya da ünlü yankesici Mall'a bir göndermedir]. (*Tw. Night*, I/3, 137).

mallard Erkek yaban ördeği (*Ant. & Cleo.*, III/8, 29; Ant. & Cleo., III/10, 20).

mallecho (malicho) [Büyük bir olasılıkla İspanyolca *malhecho* sözcüğünden gelmiştir] 1. Şeytanlık, fesat; 2. Muziplik, yaramazlık: *this miching mallecho, it means mischief* (*Ham.*, III/2, 137).

malmsey Tatlı, kırmızı şarap

malmsey-nose Kırmızı burunlu: *that arrant malmsey-nose knave* (*Hen. IV–2*, II/1, 39).

malt-horse Katana [sövgüde de kullanılır]: *Mome, malt-horse, capon, coxcomb, idiot, patch!* (*Com. Err.*, III/1, 32; *Tam. Shrew*, IV/1, 129).

malt-worm Ayyaş, alkolik: *these mad mustachio purple-hu'd malt-worms* (*Hen. IV–1*, II/1, 75; *Hen. IV*, II/4, 334).

mammer, to 1. Kekelemek; 2. [dolayısıyla] duraksamak: *Or stand so mamm'ring on* (*Oth.*, III/3, 70).

mammet 1. Bebek; 2. Kukla: *whining mammet* (*Rom. & Jul.*, III/5, 184; *Hen. IV–1*, II/3, 92).

mammock, to Çekip parçalamak: *how he mammock'd it!* (*Cor.*, I/3, 65).

man 1. [*Since I was man*] Doğduğumdan beri (*Lear*, III/2, 45); 2. [*I write man*] Erkek gibi davranıyorum (*All's Well*, II/3, 198); 3. [*Never mine own man since*] Eskiden olduğum gibi değilim (*Hen. VI–2*, IV/2, 83); 4. [*No man was his own*] Hiç kimse kendinde değildi (*Tem.*, V/1, 213); 5. [*Man of this world*] Sıradan ölümlü (*Hen. IV–2*, V/3, 97).

man, to 1. Uşaklar tarafından getirilmek: *I was never mann'd with an agot till now* (*Hen. IV–2*, I/2, 16; *Hen. IV–2*, I/2, 54); 2. Atmaca, şahin eğitmek: *to man my haggard* (*Tam. Shrew*, IV/1, 19 3. Nişan almak, yönelmek: *Man but a rush against Othello's breast* (*Oth.*, V/2, 270).

manage 1. At adımlarını eğitme: *The manage of unruly jades* (*Rich. III*, III/3, 179; *Hen. IV–1*, II/3, 49; *Per.*, IV/6, 64); 2. Eğitimli atın hareketleri ve adımları: *His horses are bred better, for ... they are taught their manage* (*As You Like*, I/1, 13); 3. Kısa adımlarla dörtnala koşma: *Full merrily Hath this brave manage, this career, been run* [q. 1 *nuage*; f. 1; q. 2 *manager*] (*L. Lab. Lost*, V/2, 482); 4. Yönetim: *The manage of my state* (*Tem.*, I/2, 70; *Mer. Ven.*, III/4, 25; *Rich. II*, I/4, 39); 5. Vuku bulma, olma: *The unlucky manage of this fatal brawl* (*Rom. & Jul.*, III/1, 143).

manage, to 1. Ele almak: *Put up thy sword, Or manage it to part these men with me* (*Rom. & Jul.*, I/1, 69; *Two Gent. Ver.*, III/1, 249; *Rich. II*, III/2, 118; [mec.] *still would manage those authorities* (*Lear*, I/3, 17); 2. Hasıl etmek, kurmak, icat etmek: *To manage private and domestic quarrel?* (*Oth.*, II/3, 215); 3. At eğitmek ve alıştırmak ya da yönetmek: *He will not manage her, although he mount her* (*Ven. & Adon.*, 598).

manager [Silah kullanma] Ustası: *Adieu, valour, rust, rapier, be still, drum, for your manager is in love* (*L. Lab. Lost*, I/2, 182).

manakin bkz. *manikin.*

mandragora Adamotu, kankurutan; uyuşturucu ve zehirleyici bir ot: *not poppy, nor mandragora, Nor all the drowsy syrups of the world* (*Oth.*, III/3, 330; *Ant. & Cleo.*, I/5, 4).

mandrake Adamotu, mandragora türünden güney ve doğu Avrupa'da yetişen zehirli bir ot: *the mandrakes groan* (*Hen. VI–2*, III/2, 310; *Rom. & Jul.*, IV/3, 47; [hakaret olarak]: Zehirli ot! *Thou whoreson mandrake* (*Hen. IV–2*, I/2, 14; *Hen. IV–2*, III/2, 315).

mane Yele: *wind-shak'd surge with high and monstrous mane* (*Oth.*, II/1, 13).

mangle, to 1. Yarmak, kesmek, yırtmak; 2. Arka arkaya vurarak yaralamak: *mangled shalt thou be by this my sword* (*Hen. V*, IV/4, 39; *Oth.*, V/1, 79).

mangled Kesilmiş, yırtılmış, yaralanmış: *the mangled Tybalt* (*Rom. & Jul.*, IV/3, 52; *Hen. VI–3*, V/2, 7; *Hen. IV–1*, V/4, 96).

mangling Kesik, yaralanma: *her mangling eye* (*Ven. & Adon.*, 1065).

manhood 1. Yiğitlik, cesaret, gözü peklik: *I have seen you move in such a place which well Might justify your manhood* (*Two Nob. K.*, III/1, 64; Two Nob. K., III/5, 36); 2. Erkeklik [çocukluk değil]: *Thy school days ... furious, Thy prime of manhood daring* (*Rich.* III, IV/4, 71; *Mac.*, V/2, 11; *Cym.*, III/4, 192).

manikin, manakin Küçük adam: *This is a dear manikin to you, Sir Toby* (*Tw. Night*, III/2, 53).

mankind[1] Erkek cinsi: *Because thou art a woman, and disclaim'st Flinty mankind* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 33; *Win. Tale*, I/2, 199).

mankind[2] [sıf.] Erkeksi, maskulen, cadaloz gibi: *A mankind witch* (*Win. Tale*, II/3, 68; *Cor.*, IV/2, 16).

manly Yiğitçe, cesurca: *This tune goes manly* (*Mac.*, IV/3, 235).

manner[1] **1.** Âdet, töre, teamül: *to the manner born* (*Ham.*, I/4, 15; *M. Meas.*, IV/2, 134; *Com. Err.*, I/2, 12); **2.** [Çoğul] Maneviyat, ahlak: *Their face their manners ... told* (*Lucrece*, 1397; *Mer. Ven.*, II/3, 19; *Hen. V*, I/2, 49); **3.** [Çoğul] Nezaket, terbiye: *Defect of manners, want of government* (*Hen. IV–1*, III/1, 182; *As You Like*, IV/3, 15; *Tw. Night*, II/3, 87); **4.** Kibarlık tarzları: *frame your manners to the time* (*Tam. Shrew*, I/1, 227; *All's Well*, IV/5, 88); **5.** [*In, with manners*] Edepli, terbiyeli bir biçimde: *Can we, with manners, ask* (*Cym.*, I/4, 52; *Tw. Night*, II/1, 15; *Sonn.*, XXXIX, 1)

manner[2] [*Taken with the manner*] Birinin sahip olduğu bir şeye kapılıp çalma: *thou stolest a cup of sack ... and wert taken with the manner* (*Hen. IV–1*, II/4, 315; *L. Lab, Lost*, I/1, 203).

mannerly[1] [sıf.] Uygun, terbiyeli: *What ... is most mannerly* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 58; *Win Tale*, II/1, 86; *Rom. & Jul.*, I/5, 98).

mannerly[2] [zarf] Terbiye ile, yakışık alır bir biçimde: *We'll mannerly demand thee of thy story* (*Cym.*, III/6, 91; *Much Ado*, II/1, 76; *Mer. Ven.*, II/9, 100).

man-queller Katil, cani: *Thou art a honey seed, a man-queller* (*Hen. IV–2*, II/1, 53).

mansion 1. İkametgâh: *his everlasting mansion;* **2.** [mezar] (*Timon*, V/1, 215).

mansionry İkametgâh, yerleşik oturulan yer: *by his lov'd mansionry* (*Mac.*, I/6, 5).

mantle Akmayan su yüzüne çıkan pislik, köpük: *Drinks the green mantle of the standing pool* (*Lear*, III/4, 133).

mantle, to 1. Kaplamak, örtmek: *the ignorant fumes that mantle Their clearer reason* (*Tem.*, V/1, 67); *Cor.*, I/6, 29); **2.** Pislik tabakası ile kaplamak, kabuk bağlamak: *whose visages Do cream and mantle like a standing pond* (*Mer. Ven.*, I/1, 89).

mantled Pislikle kaplanmış: *th' filthy mantled pool* (*Tem.*, IV/1, 182).

manu cita [Lat.] Tez elli [f. 1 *unum cita*] (*L. Lab. Lost*, V/1, 69).

manual seal El mührü, parmak basma: *There is my gage, the manual seal of death* [örn. ölüm garantisi] (*Rich. II*, IV/1, 25).

manure, to Çift sürmek, toprağı işlemek: *sterile with idleness or manur'd with industry* (*Oth.*, I/3, 324).

manus [Lat.] El (ler): *Thus did he strangle serpents in his manus* (*L. Lab. Lost*, V/2, 591).

many[1] Çokluk, kalabalık: *thou fond many* [f. 4; ff.1-3 *Meyny, meynie*] (*Hen. IV–1*, I/3, 91; *Cor.*, III/1, 66).

many[2] [sıf.] **1.** [*Many a day*] Uzun zaman önce: *I think, your Highness saw this many a day* (*Hen. VIII*, V/2, 21); **2.** [*For this many a day*] Bütün bu zaman içinde: *How does your honour for this many a day?* (*Ham.*, III/1, 90); **3.** [*Many a many*] Çok, birçok: *Many a many foot of land* (*John*, I/1, 183).

map [Bir şeyin] Temsili özeti, imgesi, resmi: *Thou map of honour* (*Rich. II*, V/1, 12; *Cor.*, II/1, 62; *Titus*, III/2, 12).

mappery Kitabi kuram; harita, grafik ve sayısal bilgiler: *They call this bed-work, mapp'ry, closet-war* (*Troil. & Cres.*, I/3, 5).

marble 1. Taş yürekli, acımasız: *Who was most marble there chang'd colour* (*Win. Tale*, V/2, 90; *Hen. VI–3*, III/1, 38); **2.** [Gökyüzü için] Parlak, parıldayan: *yond marble heaven* (*Oth.*, III/3, 490).

marble-breasted Taş yürekli: *the marble-breasted tyrant* (*Tw. Night*, V/1, 124).

marble-constant Taş gibi sağlam: *I am marble-constant* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 240).

marbled [Mermer gibi] Parlak: *the marbled mansion all above* (*Timon*, IV/3, 191).

marcantant [Ital. *mercatante* ile ilişkili] Tüccar: *a marcantant, or a pedant* (*Tam. Shrew*, IV/2, 63).

March-chick 1. Vaktinden önce doğan civciv; 2. [böylece, mec.] vaktinden önce gelişmiş çocuk: *very forward March-chick!* (*Much Ado*, I/3, 56).

marches İskoçya ve Gallerle sınırı olan İngiliz bataklık bölgeleri: *They of those marches ... Shall be a wall sufficient to defend Our inland* (*Hen. V*, I/2, 140; *Hen. VI–3*, II/1, 140).

marchpane Marsipan denilen badem ezmeli şekerleme ya da kurabiye: *save me a piece of marchpane* (*Rom. & Jul.*, I/5, 8).

mare[1] 1. [*The man shall have his mare again*] Her şey sonunda ortaya çıkacak (*Mid. N. Dr.*, III/2, 463); 2. [*Wild-mare*] Tahterevalli (*Hen. IV–2*, II/4, 247); 3. [*Whose mare dead?*] Ne eksik, ne yanlış, ters olan ne? (*Hen. IV–2*, II/1, 43).

mare[2] Karabasan, kâbus: *I will ride thee 'a nights like the mare* (*Hen. IV–2*, II/1, 77).

mare with three (two) legs [*three-legged mare*] [halk deyimi] Darağacı [takr. 1565-1850. Answorth'un *Rookwood* adlı yapıtı. Partridge, 565/2].

margent 1. Kenar, sınır: *the beached margent of the sea* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 85; *L. Compl.*, 39); 2. Bir kitabın ya da defterin marjı: *Writ o' both sides the leaf, margent and all* (*L. Lab. Lost*, V/2, 8); 3. [böylece] marj boşluğuna alınan notlar, yazılan düşünceler: *I knew you must be edified by the margent* (*Ham.*, V/2, 155); 4. Kişinin gözlerine yansıyan duyguları ve düşünceleri: *written in the margent of his eyes* (*Rom. & Jul.*, I/3, 86; *L. Lab Lost*, II/1, 246; *Lucrece*, 102).

marish bkz. *nourish*.

mark[1] 1. Hedef: *A mark marvelous well shot, for they both did hit it* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 129; *Much Ado*, II/1, 246; *Sonn.*, LXX, 2); 2. [mec, *beyond the mark*] erişebilirliğin ötesinde (*Ant. & Cleo.*, III/6, 87; *Cor.*, II/2, 89); 3. [*God bless, save the mark*] Tanrı kutsasın, haçı korusun (*Rom. & Jul.*, III/2, 53; *Oth.*, I/1, 33; *Hen. IV–1*, I/3, 56); 4. İlgi çekici kişi ya da nesne, çarpıcı, dikkate değer: *As much in mock as mark.* (*M. Meas.*, V/1, 322; *Two Nob. K.*, I/4, 20; *Oth.*, II/3, 317); 5. Önem: *of no mark* (*Hen. IV–1*, III/2, 45); 6. Denizde yer tespitine yarayan nesne (*Sonn.* CXVI, 5); 7. Rehber nesne, model, doku: *He was the mark and glass ... That fashioned others* (*Hen. IV–2*, II/3, 31; *Win. Tale*, IV/4, 8).

mark[2] 13 şiling, 4 peni değerinde bir para birimi; sterlinin üçte ikisi değerinde bir para birimi: *Give her an hundred marks* (*Hen. VIII*, V/1, 170; *M. Meas.*, IV/3, 7; *Com. Err.*, I/1, 21).

mark s. o., to Aldırmak, dikkate almak:

market 1. [*I run before my horse to market*] Pazarlık yapmadan önce kârımı hesaplarım (*Rich. III*, I/1, 160); 2. [*Market of his time*] Zamanını pazarlama ya da satma [dolayısıyla mec.] zamanını çıkarına kullanma: *If his chief good and market of his time Be but to sleep ...* (*Ham.*, IV/4, 34).

market-bell Pazarın açıldığını ilan eden çan: *the market-bell is rung* (*Hen. VI–1*, III/2, 16).

mark-man Keskin nişancı: *A right good mark-man!* [f. 1; ff.3-4 *Marksman*] (*Rom. & Jul.*, I/1, 206).

marl Kil, toprak: *a clod of wayward marl* (*Much Ado*, II/1, 83).

marlet bkz. *martlet*.

marmazet [*Marmoset*'in varyantı] Cüce maymun: *snare the nimble marmazet* (*Tem.*, II/2, 170).

Marquess 1. [*Marquis*'in varyantı] Marki: *Marquess Montague* (*Hen. VI–3*, III/3, 164; *Hen. VI–2*, I/1, 44; *Rich. III*, I/3, 254); 2. Markiz: *Lady Marquess Dorset* (*Hen. VIII*, V/2, 203).

marry 1. [Ünlem: onay ve dilek için bir yemin] Gerçekten, inan olsun: *Marry, and did, sir* (*Com. Err.*, II/2, 102; *All's Well*, II/3, 58; *Rich. III*, I/3, 260; [sık sık kesinlik kazandırarak kullanılırdı]: *Marry, amen* (*Tw. Night*, IV/2, 101); *Marry, God forbid!* (*Rich. II*, IV/1, 114);

2. [Şaşkınlık yaratan bir soru karşısında] Tuhaf şey, elbette: *how know you that I am in love? – Marry, by these special marks* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 18; *Jul. Caes.*, I/2, 229; *Rich. III*, I/3, 97); **3.** [*Marry, come up*: kızgın ya da eğlenerek şaşkınlık ya da ret ifadesi] "Çıkar ağzındaki baklayı": *Marry, come up; my dish of chastity with rosemary and bays* (*Per.*, IV/6, 150; *Rom. & Jul.*, II/5, 62); **4.** [*Marry trap*: belki bir oyun terimi] Yakalandın: *I will say marry trap with you, if you run the nuthook's humour on me* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 167).

marry, to İçlidışlı birleşmek: *Married in league* (*John*, III/1, 228; *Sonn.*, VIII, 6; *Rom. & Jul.*, I/3, 63).

marshal 1. Bugün "*Earl Marshal*" denilen yüksek makamdaki memur: *The Lord Marshal* (*Hen. IV–1*, IV/4, 2; *Hen. VIII*, IV/1, 19); **2.** Törenleri düzenlemekle görevli olan kişi; özellikle dövüş gösterilerinde kuralları koyan, ayrıca ziyafet ve şenliklerde protokolün yerlerini saptayan görevliydi: *The marshal's truncheon, nor the judge's robe* (*M. Meas.*, II/2, 61; *Rich. II*, I/1, 204; *Hen. IV–2*, I/3, 4); **3.** [mec.] lider: *Reason becomes the marshal to my will* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 120); **4.** Fransız ordusunda mareşal: *The marshal of France* (*Lear*, IV/3, 8).

marshal, to Yol göstermek, rehberlik etmek, sevk etmek: *Thou marshal'st me the way that I was going* (*Mac.*, II/1, 42; *Ham.*, III/4, 205; *Oth.*, II/1, 261).

mart 1. İnsanların alışveriş yaptıkları, belli bir zamanda kurulan pazar: *any Syracusian marts and fairs* (*Com. Err.*, I/1, 17; *Per.*, IV/2, 4); **2.** Pazaryeri: *I'll meet with you upon the mart* (*Com. Err.*, I/2, 27; *Mer. Ven.*, III/1, 47); **3.** Alışveriş, ticaret: *foreign mart for the implements of war* (*Ham.*, I/1, 70); **4.** Pazarlık: *venture madly on a desperate mart* (*Tam. Shrew*, II/1, 327).

mart, to 1. Ticaret yapmak; **2.** Pazarlık etmek: *to mart As in a Romish stew* (*Cym.*, I/6, 151); **2.** Satın almak; **3.** Satmak: *To sell and mart your offices for gold* (*Jul. Caes.*, IV/3, 11).

Martial Savaş Tanrısı Mars'a [Ares'e] benzeyen: *His foot Mercurial, his Martial thigh* (*Cym.*, IV/2, 310).

martialist Profesyonel, usta asker: *Scars and bare weeds The gain o'th' martialist* (*Two Nob. K.*, I/2, 16).

Martin 1. [*Saint Martin's summer*] 23 Ekim de başlayıp 11 Kasım'da sona eren Ermiş Martin kutlamaları; **2.** [mec.] kıtlıktan sonra gelen bereket dönemi: *Expect Saint Martin's summer, halcyon days* (*Hen. VI–1*, I/2, 131).

Martlemas Martinmas: 11 Ekim; kışın yiyecek bulamayan hayvanların öldürüldüğü dönem. (*Hen. IV–2*, II/2, 112).

martlet Kırlangıç: *like the martlet Builds in the weather on the outward wall* (*Mer. Ven.*, II/9, 28; *Mac.*, I/6, 4).

martyr, to 1. İşkence yapmak, eziyet etmek: *hated matyr'd, kill'd!* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 59); **2.** Kesmek, sakatlamak: *Nor tongue to tell me who hath mart'red thee* (*Titus*, III/1, 107; Titus, V/2, 180; *Lucrece*, 802).

martyred [Kolu ya da bacağı kesildiği için] Sakatlanmış: *I can interpret all her martyr'd signs* (*Titus*, III/2, 36).

marvailes, marvail's [*Marvellous*'un eski biçimi] Hayret verici biçimde *I am marvail's hairy about the face* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 24; *Hen. IV–2*, V/1, 35; *Mid. N. Dr.*, III/1, 2).

marvel 1. Şaşkınlık, hayret: *And to kill the marvel, Shall be so ever* (*Cym.*, III/1, 10; *Win. Tale*, V/1, 188; Win. Tale, V/3, 100); **2.** [*It is marvel*] Bu bir mucize: *it is marvel he out-dwells his hour* (*Mer. Ven.*, II/6, 3; *Tam. Shrew*, IV/2, 86); **3.** [*no marvel*] Şaşılacak bir şey değil, pek doğal: *no marvel though thy horse be gone* (*Ven. & Adon.*, 390; *Mid. N. Dr.*, II/2, 96; *Lear*, II/1, 98).

marvellous Fevkalade, şaşılacak derecede: *The rogues are marvellous poor* (*All's Well*, IV/3, 157; *Tem.*, III/3, 19; *Com. Err.*, IV/3, 58).

mary-bud Kadife çiçeği tomurcuğu: *And winking Mary-buds begin to open their golden eyes.* (*Cym.*, II/3, 24).

mash, to Maltı suyla karıştırmak, [böylece] kaynatıp tahammür ettirerek bira vb. üretmek: [mec.] *no other drink but tears, Brew'd with her sorrow, mash'd upon her cheeks* [ff.; qq. *mesh'd*] (*Titus*, III/2, 38).

mask, to Bir maskeli baloya katılmak: *then we mask'd* (*Rom. & Jul.*, I/5, 37).

masking, masquing 1. Bir maskeli eğlenceye ya da karnavala katılma: *our masquing mates* (*Mer. Ven.*, II/6, 59); 2. Karnavala ya da maskeli toplantılarda kullanılan eşya: *What masquing stuff is here?* (*Tam. Shrew*, IV/3, 87).

mass 1. Kütle, katı cisim: *what hath mass or matter* (*Troil. & Cres.*, I/3, 29); 2. Toprak: *this solidity and compound mass* (*Ham.*, IV/4, 47); 3. Büyük miktar, sayısal çokluk: *that mass of moan to come* (*Troil. & Cres.*, II/2, 107; *Mer. Wives Win.*, II/2, 272; *Hen. VI–2*, I/3, 131).

mast Domuz yemi olarak kullanılan meşe palamudu: *The oaks bear mast* (*Timon*, IV/3, 419).

master[1] 1. Lider, şef: *bees ... Led by their master* (*Titus*, V/1, 15; *Tem.*, I/2, 163; *Hen. V*, IV/8, 94); 2. Ticaret gemisi kaptanı: *The master, the swabber, the boatswain* (*Tem.*, II/2, 46; *Mac.* I/3, 7); 3. Savaş gemisi komutanı; *a Captain, a Master, a Master's-mate* (*Hen. VI–2*, IV/1, sa.); 4. Gemi ya da emlak sahibi: *The masters of some merchant* (*Tem.*, II/1, 5); 5. [*Good master*] Patron: *my Lord Browne, a good master of mine* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 104; *Win. Tale*, V/2, 174); 6. [*Great master*] En üst rütbeli saray subayı: *Great Master of France* (*Hen. V*, IV/8, 95); 7. [Saygı hitabı] Efendimiz: A *plum-tree, master* (*Hen. VI–2*, II/1, 95); efendilerim: *Masters, you are all welcome* (*Ham.*, II/2, 429; *Cor.*, I/1, 62; *Tam. Shrew*, I/2, 188); 8. Ad önüne eklenerek hitap: *Master Shallow* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 80); 9. Meslek adının başına eklenerek hitap: *Master Constable* (*Much Ado*, III/3, 17; *Timon*, IV/2, 1); 10. Büyüklerin aile çocuklarına hitap biçimi: *Talk you of young Master Launcelot?* (*Mer. Ven.*, II/2, 48; *Lear*, II/2, 46).

master[2] [sıf.] Asal, başlıca, en önemli, belli başlı: *The choice and master spirits of this age* (*Jul. Caes.*, III/1, 163; *Oth.*, II/1, 262; *Per.*, IV/6, 8).

master, to 1. Baş olarak yönetmek, efendileri olmak: *rather father thee than master thee* (*Cym.*, IV/2, 395); 2. Sahip olmak, malik olmak: *the wealth That the world masters* (*Mer. Ven.*, V/1, 174; *Hen. IV–1*, V/2, 63; *Sonn.*, CVI, 8).

masterdom Mutlak denetim: *solely sovereign sway and masterdom* (*Mac.*, I/5, 70).

masterly [*A masterly report*] Belli bir etkinlikte birinin üstünlüğünü bildiren ileti ya da rapor: *a masterly report for art and exercise in your defence* (*Ham.*, IV/7, 96).

master-mistress Metres konumunda olan erkek, jigolo: *the master-mistress of my passion* (*Sonn.*, XX, 2).

master of the black art [argo] Dilenci [takr. 16. ve 17. yy.lar. Partridge, 568/2].

mastership Bir otoriteye ya da büyüğe hitap biçimi: *an't please your mastership* (*Mer. Ven.*, II/2, 59; *Two Gent. Ver.*, III/1, 281).

mastic 1. *Mastis*, *mastice* sözcüklerinin yanlış dizgisi; lehçedeki biçimi *mastiff* ve böylece *massive* = lenduha, kütlevi vb. 2. *Mastic* = mastika, yapışkan anlamında: *When rank Thersites opes his mastic-jaws* (*Troil. & Cres.*, I/3, 73).

match 1. Rakip: *match to match I have encount'red him* (*Hen. VI–2*, V/2, 10; 2. Yarışma: *It were no match, your nail against his horn* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 46; *Ham.*, II/2, 471); 3. [*for Hector's match*] Hector için yarışma (*Troil. & Cres.*, V/4, 26); 4. [*Cry a match*] Galibiyet savunusu: *swits and spurs, or I'll cry a match* (*Rom. & Jul.*, II/4, 70); 5. Uzlaşma, pazarlık: *Thy hand upon that match* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 270; *Mer. Ven.*, III/1, 44; *Mer. Wives Win.*, II/2, 290); 6. [*a match!*] anlaştık!: *The wager?– A laughter. – A match!* (*Tem.*, II/1, 34; *Tam. Shrew*, V/2, 74); 7. [*Set a match*] bkz. *set*.

match, to 1. Evlilikle birleşmek: *to match in my kindred* (*Much Ado*, II/1, 64; *Tw. Night*, I/3, 109; *Hen. VI–2*, I/1, 131); 2. Ortak olmak, katılmak: *a sharp wit matc h'd with too blunt a will* (*L. Lab. Lost*, II/1, 49; *Much Ado*, II/1, 107); 3. [Eşit bir güce] Karşı çıkmak: *You perhaps may think* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 305; *Cym.*, II/2, 25; *Ham.*, IV/7, 100); 4. Dövüşmek: *Strength match'd with strength* (*John*, II/1, 330); 5. Karşılaştırmak: *With tender Juliet match'd* (*Rom. & Jul.*, II/ch., 4; *Troil. & Cres.*, I/3, 194; *Oth.*, III/3, 237); 6. [Bir şeye] Uygun olmak: *As matching to his youth and vanity* (*Hen. V*, II/4, 130); 7. Uygun diye elde etmek: *Here comes another of the tribe, a third cannot be match'd* (*Mer. Ven.*, III/1, 78).

mate Herif, adam: *you, poor, base, rascally, cheating, lack-linen mate!* (*Hen. IV–2*, II/4, 125; *Tam. Shrew*, I/1, 58; *Rich. III*, I/3, 339.

mate[1], **to** 1. Katılmak ya da eşleşmek: *Her more than haste is mated with delays* (*Ven. & Adon.*, 909); 2. Rekabet etmek: *You ... that in the way of loyalty and truth ... dare mate a sounder man than Surrey can be* (*Hen. VIII*, III/2, 274).

mate[2], **to** 1. ...den daha kurnazca davranmak, [birini] kafeslemek: *that is good deceit Which mates him first that first intends deceit* (*Hen. VI–2*, III/1, 265); 2. Şaşırtmak, sersemletmek: *I think you are all mated, or stark mad* (*Com. Err.*, V/1, 282; *Mac.*, V/1, 78).

material 1. Özü biçimlenmiş, özü belli: *She that herself will ... disbranch from her material sap* (*Lear*, IV/2, 35); 2. Zekâ dolu, akıl dolu: *A material full!* (*As You Like*, III/3, 32).

matin Sabah: *The glow-worm shows the matin to be near* (*Ham.*, I/5, 89).

matter 1. İş; 2. Konu; 3. Sorun: *Touch you the sourest points with sweetest terms, Nor curstness grow to th' matter* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 25; *Mer. Wives Win.*, I/1, 215; *M. Meas.*, III/1, 196); 4. [*to the matter*] Sadete gelme (*Cym.*, V/5, 169; *Ham.*, III/2, 324); 5. [*off the matter*] Sadet dışı, yersiz (*Much Ado*, III/5, 10); 6. Sağduyu: *matter and impertinency mixed* (*Lear*, IV/6, 174; *Much Ado*, II/1, 330; *As You Like*, II/1, 68); 7. Neden: *there is not ... either malice or matter to alter it; ground for complaint* (*Win. Tale*, I/1, 34; *Hen. VIII*, III/2, 21; *Cor.*, III/3, 76; *Hen. IV–2*, I/2, 132); 8. [*There is matter in it*] Buna ilişkin önemli bir şey var (*Oth.*, III/4, 139); 9. [*Tis no matter for*] Bununla ilgili önemli bir şey yok (*Hen. V*, V/1, 16); 10. [*It's no matter for that*] Önemli değil (*Cor.*, IV/5, 165; *Two Gent. Ver.*, III/1, 330); 11. [*No such matter*] Öyle bir şey yok (*Much Ado*, II/2, 217; *Tw. Night*, III/1, 5; *Troil. & Cres.*, III/1, 88).

mature 1. Kıvamında, hazır: *is almost mature for the violent breaking out* (*Cor.*, IV/3, 25); 2. Olgun, erkek olmuş: *their more mature dignities* (*Win. Tale*, I/1, 25); 3. Zamanı gelen: *in the mature time* (*Lear*, IV/6, 275).

maugre, to Rağmen, karşın: *maugre all thy pride* (*Tw. Night*, III/1, 151; *Titus*, IV/2, 110; *Lear*, V/3, 132).

maund Tutamaklı sepet: *A thousand favours from a maund she drew* (*L. Compl.*, 36).

maund, to [Fr. *mendier* ya da *quémander*] 1. Dilemek; 2. Rica etmek; 3. Yalvarmak [takr. 1565-1800. Harman; Beaumont & Fletcher. Romence *mang* sözcüğünün etkisi]; 4. Sormak [takr. 1565-1700. Partridge, 570/1].

May [mec.] 1. Tazelik; 2. Kıvam; 3. Olgunluk çağı: *His May of youth* (*Much Ado*, V/1, 76).

May-morn [mec.] Tazelik, kıvam, olgunluk çağı; *the very May-morn of his youth* (*Hen. V*, I/2, 120).

may, to 1. Yapabilmek, gücü ve yeteneği olmak: *as I may remember* (*Hen. IV–2*, III/1, 66; *Tem.*, I/2, 345; *Hen. V*, I/2, 292); 2. [*You may, you may*] Tamam, devam et (*Cor.*, II/3, 35; *Troil. & Cres.*, III/1, 109).

mazard, mazzard Baş, kafa, kelle: *I'll knock you o'er the mazzard* (*Oth.*, II/3, 154; *Ham.*, V/1, 89).

mazed Akıl karıştıran, şaşırtıcı, sersemletici: *the mazed world ... knows not which*

is which (*Mid. N. Dr.*, II/1, 113; *Hen. VIII*, II. 4, 186; *Hen. VI–1*, IV/2, 47).

me pompae provexit apex [Lat.] Zafer tacı beni daha yükseklere çıkardı (*Per.*, II/2, 30).

meacock Ödlek, kadınsı: *A meacock wretch* (*Tam. Shrew*, II/1, 313).

mead Çayır, otlak, mera: *as frosts do bite the meads* (*Tam. Shrew*, V/2, 139; *Hen. V*, V/2, 48; *Titus*, II/4, 54).

meadow Deniz seviyesinde, sulak toprak: *like meadows yet not dry, With miry slime left on them by a flood* (*Titus*, III/1, 125; *L. Lab. Lost*, V/2, 897; *Sonn.*, XXXIII, 3).

meagre Yoksul, kurak: *The meagre cloddy earth* (*John*, III/1. 80; *Mer. Ven.*, III/2, 104).

mealed Lekelenmiş: *Were he meal'd with that Which he corrects* (*M. Meas.*, IV/2, 83).

mealy Tozla ya da barutla kaplanmış: *for men, like butterflies, Show not their mealy wings* (*Troil. & Cres.*, III/3, 79).

mean[1] 1. Orta mevki: *seated in the mean* (*Mer. Ven.*, I/2, 8; *Ant & Cleo.*, II/7, 19); itidal: *he keeps no mean* (*Hen. VI–1*, I/2, 121); **2.** Orta kalınlıkta ses: [tenor ya da alto]: *he can sing A mean most meanly* (*L. Lab. Lost*, V/2, 328; *Two Gent. Ver.*, I/2, 93); 3. Bu seslere sahip şarkıcılar: *they are most of them means and bases* (*Win. Tale*, IV/3, 43). 4. Bir şeyin araya girmesi, müdahalesi: *The means that keeps me from it* (*Hen. VI–3*, III/2, 141; *Ant. & Cleo.*, III/2, 32); 5. [*Make means*] Önlem alma, çaba gösterme: *make some good means to speak with him* (*Rich. III*, V/2, 40; *Two Gent. Ver.*, V/4, 137; *Cym.*, II/4, 3); 6. Araç. Yöntem: *a swifter mean Shall outstrike thought* (*Ant. & Cleo.*, IV/6, 34; *Rom. & Jul.*, III. /3, 45); 7. [Birine kendini göstermek için] Bir şeyler yapma fırsatı: *Let me have open means to come to them* (*Rich. III*, IV/2, 76; *Com. Err.*, I/2, 18; *Ham.*, IV/6, 14); 8. Etkileme, kışkırtma: *murd'red By Suffolk and the Cardinal Beauford's means* (*Hen. VI–2*, III/2, 24; *Rich. III*, I/3, 77; *M. Meas.*, II/4, 95); 9. Para tutarı: *Many a man would ... go indeed, having so good a mean* (*Com. Err.*, I/2, 18); 10. [çoğul] para, varlık, zenginlik: *Our means secure us* (*Lear*, IV/1, 20).

mean[2] [sıf.] 1. Aşağı derecede, tabakada ya da konumda: *she is too mean To have her name repeated* (*All's Well*, III/5, 60; *Two Gent. Ver.*, II/4, 107; *Tem.*, III/3, 87); **2.** Basit, aşağılık: *Such poor, such bare ... such mean attempts* (*Hen. IV–1*, III/2, 13; *Rom. & Jul.*, III/3, 45; *Rich. III*, III/5, 55).

mean, to Şikâyet etmek: *And thus she means* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 323).

meaning Niyet, amaç: *He hath some meaning in his mad attire* (*Tam. Shrew*, III/2, 124; *Lear*, I/2, 173; *Rich. III*, III/5, 55).

meanly[1] [zarf] 1. Kötü bir biçimde: *he can sing A mean most meanly* (*L. Lab. Lost*, V/2, 328); **2.** Aşağılık bir biçimde: *His daughter meanly have I match'd in marriage* (*Rich. III*, IV/3, 37; *Cym.*, III/3, 62).

meanly[2] [zarf] Vasat bir biçimde: *My wife, not meanly proud of two such boys* (*Com. Err.*, I/1, 58).

measle 1. Uyuz; **2.** [dolayısıyla mec.] Aşağılık habis herif: *those measles Which we disdain should tetter us* (*Cor.*, III/1, 78).

measurable Uygun: *The posterior of the day ... is ... measurable for the afternoon* (*L. Lab. Lost*, V/1, 92).

measure 1. Eskrimcinin rakibinden uzaklığı; **2.** [mec.] menzil, mesafe: *Come not within the measure of my wrath* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 127); **2.** Eşit, mütenasip (*Cor.*, II/2, 123); [arzuya ilişkin] doyum, tatmin: *Or fortune give me a measure of revenge* (*Hen. VI–3*, II/3, 32); 3. Sınır, son, belirlenmiş nicelik: *There is no end, no limit, measure, bound* (*Rom. & Jul.*, III/2, 125; *Mac.*, V/9, 39; *Ant. & Cleo.*, III/4, 8); [*above, beyond all, out of measure*] aşırı bir biçimde: *O, above measure false!* (*Cym.*, II/4, 113; *Tam. Shrew*, I/2, 90; *Much Ado*, I/3, 2); 4. İtidal: *In measure rain thy joy* (*Mer. Ven.*, III/2, 112; *Rich. II*, III/4, 8; [alaylı bir biçimde] *Much Ado*,

II/1, 71); **5.** Dava kararı, ölçülü işlem: *receiv'd no sinister measure from his judge* (*M. Meas.*, III/2, 243; *All's Well*, II/3, 257; *Hen. VI–3*, II/6, 55); **6.** Metre: *neither words nor measure* (*Hen. V*, V/2, 134). **7.** Müzik ölçüsü: *Shall braying trumpets and loud churlish drums ... be measures to our pomp?* (*John*, III/1, 304); **8.** Bir müzık parçasında tartım ya da zamanlama: *The triplex, sir, is a good tripping measure* (*Tw. Night*, V/1, 38); **9.** Özellikle ciddı ve resmi dans: *a measure, full of state and ancientry* (*Much Ado*, II/1, 77; *Rom. & Jul.*, I/4, 10; *Ven. & Adon.*, 1148); **10.** Resmi ve vakur yürüyüş: *Hath not my gait in it the measure of the court* (*Win. Tale*, IV/4, 32; *Mer. Ven.*, II/6, 11); **11.** Sığa [kapasite], büyüklük [ebat] ve oylum [hacim] birliği: *we'll drink a measure* (*Mac.*, III/4, 11; *Oth.*, II/3, 32; Oth., IV/3, 73).

measure, to 1. [*Measure one's length*] Boydan boya yere yatmak ya da düşmek: *To measure out my length on his cold bed* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 429; *Lear*, I/4, 90); **2.** [*Measure swords*] Dövüşmek ya da düello için hazırlanmak: *we measur'd swords* (*As You Like*, V/4, 87); **3.** Bir şeyin sınırlarını işaretlemek: *measure out my grave* (*As You Like*, II/6, 2); **4.** Tahmin etmek, tahmin edip karar vermek: *Not measuring what use we made of them* (*Hen. V*, I/2, 268; *Win. Tale*, II/1, 114; *Rom. & Jul.*, I/1, 126); **5.** Karşıdan karşıya geçmek, aşmak: *For we must measure twenty miles today* (*Mer. Ven.*, III/4, 84; *Two Gent. Ver.*, II/7, 10); Geldiği yoldan geri dönmek: *How shall that Claribel Measure us back to Naples* (*Tem.*, II/1, 2; *John* 59;. V/5, 3); **6.** Adımlamak, arşınlamak: *We'll measure them a measure and be gone* [alaylı] (*Rom. & Jul.*, I/4, 10).

meat [Genel olarak] Gıda, yiyecek içecek: *the thanksgiving before meat* (*M. Meas.*, I/2, 15; *Much Ado*, II/3, 239; *Mer. Wives Win.*, I/1, 294).

mechanic[1] Elleriyle çalışan işçi: *Do not bid me ... capitulate Again with Rome's mechanics* (*Cor.*, V/3, 83).

mechanic[2] [sıf.] **1.** Uğraşı bedeniyle çalışmak olan: *The poor mechanic porters* (*Hen. V*, I/2, 200; *Ant. & Cleo.*, V/2, 209); **2.** [dolayısıyla] aşağılık, kaba, adi: *to stand On more mechanic compliment* (*Ant. & Cleo.*, IV/4, 32).

mechanical[1] [Mekanik] El işçisi: *A crew of patches, rude mechanicals* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 9; *Hen. VI–2*, I/3, 193).

mechanical[2] [sıf.] Kaba, adi herif: *Mechanical salt-butter rogue!* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 278; *Hen. IV–2*, V/5, 36; *Jul. Caes.*, I/1, 3).

medal Değersiz süs, madalya ve madalyon olarak kullanılan madeni disk: *he that wears her like her medal hanging About his neck* (*Win. Tale*, I/2, 307).

meddle, to 1. Karış(tır)mak, katmak: *More to know Did never meddle with my thoughts* (*Tem.*, I/2, 22); **2.** Çatışmak, dövüşmek: *I'll not meddle with him* (*Tw. Night*, III/4, 280); **3.** İlgilenmek: *the shoemaker should meddle with his yard* (*Rom. & Jul.*, I/2, 39; *Much Ado*, III/3, 33; *All's Well*, IV/3, 35).

medice, telpsum [Lat. *cura* çıkarılmış] Doktor, kendini [tedavi et] (*Hen. VI–2*, II/1, 51).

medicinable Şifalı, iyileştirici: *medicinable gum* (*Oth.*, V/2, 351; *Troil & Cres.*, I/3, 91; *Cym.*, III/2, 33).

medicinal İlaç

medicine[1] Doktor: *The medicine of our house* (*Win. Tale*, IV/4, 587; *Mac.*, V/2, 27; *All's Well*, II/1, 72).

medicine[2] **1.** Simyacıların herhangi bir madeni altına çevirme arayışındaki hacer-i felsefi ya da büyük iksir: *the tinct and multiplying med'cine* (*All's Well*, V/3, 102); [mec.]: *that great med'cine hath ... , med'cine potable gilded thee* (*Ant. & Cleo.*, I/5, 36); **2.** Altın içeren ve yaşamın iksiri varsayılan ilaç (*Hen. IV–2*, IV/5, 162); **3.** Zehir: *Sick, O sick! – If not, I'll never trust medicine* (*Lear*, V/3, 96; *Oth.*, IV/1, 45); **4.** Aşk iksiri: *corrupted by spells and medicines* (*Oth.* I/3, 61; *Hen. IV–1*, II/2, 18).

medicine, to 1. İyileştirmek, tedavi etmek: *Great griefs ... med'cine the less* (*Cym.*, IV/2, 243); 2. İlaçlarla kendine getirmek: *Nor all the drowsy syrups of the world Shall ever medicine thee to that sweet sleep* (*Oth.*, III/3, 332).

medlar Muşmula: *There's a medlar for thee, eat it* (*Timon*, IV/3, 304; *Rom. & Jul.*, II/1, 34; *M. Meas.*, IV/3, 174).

meed 1. Ücret, ödül, tazminat: *duty never yet did want his meed* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 112; *Two Nob. K.*, V/3, 16; *Rich. III*, I/4, 28; *As You Like*, II/3, 58); [*meed for meed*] kısasa kısas (*Titus*, V/3, 66); 2. Değer, liyakat, meziyet: *my meed hath got me fame* (*Hen. VI–3*, IV/8, 38; *Ham.*, V/2, 142; *Timon*, I/1, 277).

meek[1] [sıf.] 1. Yumuşak, merhametli, nazik: *affable wolves, meek bears* (*Timon*, III/6, 95; *Jul. Caes.*, III/1, 255; *Hen. VIII*, II/4, 107); 2. Donuk, ruhsuz, uysal: *Feeble desire, all recreant, poor, and meek* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 162; *Lucrece*, 710).

meek[2] Yumuşak ve nazik bir biçimde: *Duncan hath borne his faculties so meek* (*Mac.*, I/7, 17).

meered bkz. *mered*.

meet[1] [sıf.] 1. Uygun: *Let me have What thou think'st meet* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 58; *Mer. Wives* Win., I/1, 36; *Mer. Ven.*, III/5, 73); 2. [*Be meet with*] Anlaşma, fit olma: he'll *be meet with you* (*Much Ado*, I/1, 47).

meet[2] [zarf] Uygun bir biçimde: *if it ends so meet* (*All's Well*, V/3, 333; *M. Meas.*, V/1, 539).

meet, to 1. Karşılamak, görüp geçirmek, almak, kazanmak: *When thou dost meet good hap* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 15; *Hen. IV–1*, V/5, 42; *Lear*, III/7, 101); 2. [*Meet with*] Biriyle ya da bir toplulukla yüz yüze gelmek: *I'll meet you upon the mart* (*Com.* Err., I/2, 27; *Mac.*, I/1, 7; *Two Gent. Ver.*, V/2, 45); Düşmana karşı çıkmak: *I must go and meet danger there* (*Hen. IV–2*, II/3, 48; *Tem.*, IV/1, 166). 3. Toplantıya gelmek, randevu sözünü tutmak: *the hour ... that Sir Hugh promis'd to meet* (*Mer. Wives Win.*, II/3, 5; *M. Meas.*, IV/1, 18; *As You Like*, V/2, 112).

meeting Toplantı yeri: *Our meeting Is Bridgenorth* (*Hen. IV–1*, III/2, 124).

meetly Oldukça iyi, fena değil: *You can do better yet; but this is meetly* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 81).

meetness Sağlık: *sick of welfare, find a kind of meetness To be diseas'd ere that there was true needing* (*Sonn.*, CXVIII, 7).

mehercle [Lat.] Herkül tarafından (*L. Lab. Lost*, IV/2, 78).

meinie, meiny 1. Maiyet: *They summoned up their meiny* (*Lear*, II/4, 35); 2. Ayaktakımı: *the mutable, rank scented meiny* (*Cor.*, III. /1, 66).

melancholy Somurtkanlık, huysuzluk: *that surly spirit, melancholy* (*John*, III/3, 42).

mell, to İlgilenmek: *Men are to mell with, boys are not to kiss* (*All's Well*, IV/3, 228).

melt, to Zayıflatmak, takattan düşürmek: *But manhood is melted into curtsies* (*Much Ado*, IVB/1, 319; *Timon*, IV/3, 256).

melting 1. Duyarlı, yumuşak huylu: *melting spirits of women* (*Jul. Caes.*, II/1, 122; *Hen. VI–3*, II/2, 41; *Titus*, II/1, 213); 2. [dolayısıyla] ağlamaklı: *moist'ned like a melting eye* (*Lucrece*, 1227).

member 1. Kişi, birey: *instruments of some more mightier member That sets them on.* (*M. Meas.*, V/1, 237); 2. Bir şeyde payı olan: *be a member of his love* (*Oth.*, III/4, 112; *Hen. IV–2*, IV/1, 169; *Troil. & Cres.*, I/3, 98).

memento mori [Lat.] Öleceğini anımsa (*Hen. IV–1*, III/3, 30).

memorable 1. Kolayca anımsanan: *our too much memorable shame* (*Hen. V*, II/4, 53); 2. Anısı kutlanan: *I wear it for a memorable honour* (*Hen. V*, IV/7, 104 ve V/1, 72).

memorial[1] Anıyı yaşatacak bir şey, hatıra, anıt: *the bull, the primitive statue and oblique memorial of cuckolds* (*Troil. & Cres.*, V/1, 55; *Tw. Night*, III/3, 23; *Sonn.*, LXXIV, 4).

memorial[2] [sıf.] Anımsatmak adına verilmiş duygusal bir şey: *memorial dainty kisses* (*Troil. & Cres.*, V/2, 80).

memorize, to Anımsanmaya değer bulmak, unutulmayacak yapmak: *from her Will fall some blessing to this land, which shall In it be memoriz'd* (*Hen. VIII*, III/2, 52; *Mac.*, I/2, 40).

memory 1. Yadigâr: *that surname – a good memory ... of the ... displeasure Which thou should'st bear me* (*Cor.*, IV/5, 71; *Lear*, IV/7, 7; *Jul. Caes.*, III/2, 134); 2. [*Of memory*] Anımsanmış, anımsanan: *That ever-living man of memory, Henry the fifth* (*Hen. VI–1*, IV/3, 51; *Ham.*, V/2, 389); 3. [*Of as little memory*] Hemen unutulacak olan: *this lord of weak remembrance, this Who shall be of as little memory When he is earth'd* (*Tem.*, II/1, 233) 4. [*Book of memory*] Anı defteri: *I'll note you in my book of memory* (*Hen. VI–1*, II/4, 101; *Hen. VI–2*, I/1, 100).

mend, to 1. Yeniden düzenlemek, düzeltmek: *bid the dishonest man mend himself* (*Tw. Night*, I/5, 45; Tw. Night, I/5, 46; *Hen. VIII*, III/1, 5; *Lear*, II/4, 229; *M. Meas.*, III/2, 27); 2. Kefaret ödemek, telafi etmek: *You must return and mend it* (*Cor.*, III/2, 26; *Rich. II*, III/2, 100; Rich. II, II/3, 153); 3. Onarmak, doğrultmak: *Your crown's awry, I'll mend it* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 319; *All's Well*, III/2, 7); 4. Sağlığa kavuşmak: *God mend him!* (*Hen. IV–2*, I/2, 109); 5. İyileşmek, hastalıktan kalkmak: *Serve God, love me, and mend* (*Much Ado*, V/2, 93); hastalığı hafiflemek: *My long sickness Of health and living now begins to mend* (*Timon*, V/1, 187; 6. Eklemelerle geliştirmek, değerini artırmak: *I'll mend it with a largess* (*Tam. Shrew*, I/2, 150; *Timon*, I/1, 172; *Ant. & Cleo.*, I/5, 45); 7. Açığı kapatmak: *we'll mend our dinner here* (*Com. Err.*, IV/3, 59; *Hen. VIII*, I/4, 61); 8. Daha iyisini yapmak, geliştirmek, daha iyi bir nitelik kazanmak: *Mend and charge home* (*Cor.*, I/4, 38; *Tw. Night*, I/5, 74; *Ant. & Cleo.*, I/3, 82); 9. Bir şeyde gelişmek ya da iyileşmek: *in hushering Mend him who can* (*l. Lab. Lost*, V/2, 329; *As You Like*, III/2, 68); 10. [Beyanlarda ve dindarca isteklerde] Durumunu daha iyileştirmek: *and so God mend me* (*As You Like*, IV/1, 189; *Rom. & Jul.*, I/5, 79; *Cym.*, V/5, 68).

mends Tedavi araçları, ilaçları: *she has the mends in her own hands* (*Troil. & Cres.*, I/1, 68).

mercatante bkz. *marcatant.*

mercer's books Kumaş tüccarının hesabı: *On the court library, the mercer's books* (*Cardenio*, I/1, 94).

merchandise, merchandize Ticaret: *make what merchandise I will* (*Mer. Ven.*, III/1, 128; *Ant. & Cleo.*, II/5, 104).

merchandise, to Alışveriş yapmak: *That love is merchandis'd whose rich esteeming The owner's tongue doth publish* (*Sonn.*, CII, 3).

merchant 1. Adam, yoldaş, herif: *What saucy merchant was this ...?* (*Rom. & Jul.*, II/4, 145; *Hen. VI–1*, II/3, 57); 2. Ticaret gemisi; 3. Tüccar: *the masters of some merchant* (*Tem.*, II/1, 5; *Hen. IV–2*, II/4, 63).

mercurial Mercury gibi hızlı giden: *His foot mercurial* (*Cym.*, IV/2, 310).

Mercury[1] 1. Roma mitologyasında Tanrıların habercisi. 2. [Dolayısıyla] Hızlı haberci, tez ulak: *your first order ... a winged Mercury did bear* (*Rich. III*, II/1, 89); 3. [*she Mercury*] kadın haberci (*Mer. Wives Win.*, II/2, 80).

mercury[2] [argo]: Serserilerin ve dolandırıcıların patronu

mercy 1. [*Cry mercy*] Bağışlanmayı istemek: *O, cry you mercy, sir, I have mistook* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 94; *As You Like*, III/5, 61; *Oth.*, IV/2, 88); 2. [*By mercy*] Yasada gösterilen af ilkelerine göre: *To kill ... But in defence, by mercy, 'tis most just* (*Timon*, III/5, 55); 3. Mutlak bir kralın ya da fatihin takdirine kalmış af: *Yield to our mercy* (*Hen. VI–3*, I/4, 30; *Mer. Ven.*, IV/1, 355; *Hen. V*, III/3, 3); 4. Kazananın mutlak egemenliğindeki bağışlanma: *I' th' part that is at mercy* (*Cor.*, I/10, 7; *Lear*, I/4, 327; *L. Lab. Lost*, V/2, 846).

mere[1] [sıf.] Mutlak olan: *the mere undoing Of all the kingdom* (*Hen. VIII*, III, 2, 329; *Two Nob. K.*, I/2, 42; Two Nob. K., II/1, 112; *Mer. Wives Win.*, IV/5, 63; *L. Lab. Lost*, I/2, 33).

mere[2] Mutlaka, kesin olarak: *mere the truth* (*All's Well*, III/5, 55).

mered [*Mered question*] Tartışılması sınırlı olan konu ya da sorun: *he being The mered question* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 10).

merely Kesin olarak, tamamen: *We are merely cheated of our lives by drunkards* (*Tem.*, I/1, 56; *Ham.*, I/2, 137; *Jul. Caes.*, I/2, 39).

merit 1. Hak edilmiş ödül; 2. Telafi armağanı: *A dearer merit, not so deep a maim ... Have I deserved* (*Rich. II*, I/3, 156; *L. Lab. Lost*, IV/1, 21).

Merlin Kral Arthur efsenelerinde sözü edilen ünlü büyücü ve bilici.

mermaid Çekici ve güzel kadın: *train me not, sweet mermaid, with thy note* (*Com. Err.*, III/2, 45; *Ven. & Adon.*, 777; *Lucrece*, 1411).

merriment 1. Şaka, latife: *our first merriment hath made thee jealous* (*Tam. Shrew*, IV/5, 76; *Hen. IV–2*, II/4, 298); 2. Eğlence: *To set against me for your merriment* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 146).

merry 1. Hoş, nazik: *Whilst I at home starve for a merry look* (*Com. Err.*, II/1, 88); 2. Mutlu: *fed well, was free and merry* (*Oth.*, III/3, 340); 3. [Rüzgâra ilişkin] Uygun: *the merry wind* (*Com. Err.*, IV/1, 90); 4. Eğlenceli, komik: *my hand cut off and made a merry jest* (*Titus*, V/2, 174); 5. Alaycı: *merry with me* (*Timon*, III/2, 37). 6. [*Merry men*] Askerlik arkadaşları, şövalyenin ya da haydut başının adamları: *he is already in the forest of Arden, and a many merry men with him* (*As You Like*, I/1, 115; *Tw. Night*, II/3, 76); 7. [*Rest you merry*] Alışılagelinmiş veda tümcesi [örn. "Hoşça kalın" gibi] (*Rom. & Jul.*, I/2, 62; *As You Like*, V/1, 59).

merry-go-sorry [argo] İsteri [16. yy. ikinci yarı ile 17. yy. Breton. Partridge, 574/2].

mervailous, mervilous [*marvellous*'un eski biçimi] Garip, fevkalade, şaşırtıcı: *The 'solus' in thy most mervailous face* (*Hen. V*, II/1, 47).

mesh bkz. *mash.*

mess 1. Bir tabak yemek: *a mess of porridge* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 63; *Tam. Shrew*, IV/4, 70; *Lear*, I/1, 117); 2. Porsiyon [yemek]: *to borrow a mess of vinegar* (*Hen. IV–2*, II/1, 95); 3. Genellikle dörtlü gruplara ayrılmış yerdeki gruplardan biri: *Lower messes* [yemek masasının aşağısında oturanlar] (*Win. Tale*, I/2, 227; *John*, I/1, 90; *Ham.*, V/2, 87); 4. Dörtlü takım: *That you three fools lack'd me fool to make up the mess* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 203; *Hen. VI–3*, I/4, 73).

message 1. Dolaşarak ufak tefek işler görme: *I go of message* (*Hen. VI–2*, IV/1, 114; *Two Gent. Ver.*, IV/4, 112; *Hen. VI–1*, IV/7, 53); 2. [Çoğul için tekil] İleti, mesaj: *pester us with message* [ısrarlı iletilerle bizi rahatsız et] (*Ham.*, I/2, 22).

messenger Bir çeşit polis memuru: *Were you made the messenger?* [Seni, beni tutuklamaya mi gönderdiler?] (*As You Like*, I/2, 59).

metal (mettle) 1. Silahların yapıldığı madde [dolayısıyla] kılıç; *I must draw this metal from my side* (*John*, V/2, 16); 2. Değerli maden, altın: *all the metral in your shop* (*Com. Err.*, IV/1, 82; *Mer. Ven.*, I/3, 134; *Rich. III*, IV/4, 382); [mec.]: *How now, my metal of India?* (*Tw. Night*, II/5, 14); 3. [mec.] Öz: *the mettle of my speech* (*As You Like*, II/7, 82; *Hen. V*, III/1, 70; yaşamın özü, insanın yaratıldığı madde: *That you were made of is metal to make virgins* (*All's Well*, I/1, 130; *Hen, VIII*, III/2, 239; *M. Meas.*, I/1, 48; *Lear*, I/1, 69); 4. Huy, mizaç: *gentlemen of brave mettle* (*Tem.*, II/1, 182; *Tw. Night*, III/4, 272; *John*, II/1, 401); 5. [At'a ilişkin] Doğal etkinlik: *Worcester's horses ... their ... mettle is asleep* (*Hen. IV–1*, IV/3, 22; *L. Compl.*, 107); 6. Ateşli, coşkun huylu, ruhlu ve cesaretli: *thou hast mettle enough in thee to kill care* (*Much Ado*, V/1, 133; *Oth.*, IV/2, 204; *Hen. IV–1*, II/4, 12).

metaphysical Doğaüstü: *metaphysical aid* (*Mac.*, I/5, 29).

mete, to 1. Ölçmek; 2. Tahmin etmek: *a measure ... By which his Grace must mete the lives of other* (*Hen. IV–2*, IV/4, 77); 3. Hedeflemek: *Let the mark have a prick in't, to mete at* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 132).

meteor Göktaşı; güneşten aldığı enerji ile buhara dönüşüp ateşlendiğine inanılırdı: *It is some meteor that the sun exhal'd* (*Rom. & Jul.*, III/5, 13; *Rich.* II, II/4, 9); [mec.]: *his heart's meteors tilting in his face* (*Com. Err.*, IV/2, 6).

mete(-)yard İngiliz uzunluk ölçüsü [takriben 5 metrelik]: *give me the mete-yard* (*Tam. Shrew*, IV/3, 152).

metheglin Bitki özü ve balla yapılan bir tür baharatlı içki: *sack, and wine, and metheglins.* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 159; *L. Lab. Lost*, V/2, 233).

methinks Kanımca, bana öyle geliyor ki, bana göre: *Methinks, I do* (*Tem.*, II/1, 269; *Two Gent. Ver.*, I/2, 87; *Mac.*, IV/2, 70).

method Bir kitabın içeriğinin özeti: [mec.]: *In what chapter of his bosom? – To answer by the method, in the first of his heart* (*Tw. Night*, I/5, 226).

methought(s) Bana öyle geliyor, bana göre: *methoughts I did recoil Twenty-three years* (*Win. Tale*, I/2, 154; *Rich, III*, I/4, 9; *Mid. N. Dr.*, II/2, 149).

mettle bkz. *metal.*

mew! 1. Sus! ; 2. [Kuşla avlama terimi] Tüy dökme sırasında kuşun kapatıldığı kafes

mew, to Susturmak: *Why will you mew her up ...?* (*Tam. Shrew*, I/1, 87; *Mid. N. Dr.*, I/1, 71; *Rom. & Jul.*, III/4, 11).

mewl, to İnildemek, sızlanmak, mızıldanmak: *the infant, Mewling and puking in the nurse's arms* (*As You Like*, II/7, 144).

mi perdonato [İtal.] Beni bağışlayın: *Mi perdonato, gentle master mine* (*Tam. Shrew*, I/1, 25).

micher Görevini ya da dersini alan kimse: *Shall the blessed sun of heaven prove a micher* (*Hen. IV–1*, II/4, 408).

miching Gizlice kötülük yapmak: *this miching mallecho* (*Ham.*, III/2, 137)

mickle Çok, pek çok (*Hen. V*, II/1, 66; *Com. Err.*, III/1, 45; *Rom. & Jul.*, II/1, 15).

microcosm İnsan, evrenin özeti, mikrokozmu: *the map of my microcosm* (*Cor.*, II/1, 63).

mid Orta: *the mid of night* (*Rich. III*, V/3, 77).

middle Orta: *the middle summer's spring* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 82).

middle earth İnanışa göre, dünya cennet ile cehennem arasında ve evrenin ortasındaydı: *I smell a man of middle earth* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 80).

midnight's arse hole [*As white as midnight's arse hole*] [argo deyim] Kapkaranlık:

mid season Öğle üzeri: *Past the mid season* (*Tem.*, I/2, 239).

midsummer noon Delilik, çılgınlık [gen. *'tis Midsummer noon with you* = sen delisin. 16. yy. ortasından 19. yy. başına kadar. Eski bir özdeyiş: *when the moon's in the full, then wit's in the wane.* Partridge, 576/2].

midway[1] Orta yol: *in the midway between him and Benedick* (*Much Ado*, II/1, 7; *Ant. & Cleo.*, III/4, 19).

midway[2] [sıf.] [*Midway air*] Havada kuşların uçabildiği uzaklık (*Lear*, IV/6, 13).

midway[3] [zarf] Yarı yol: *Midway between your tents and walls of Troy* (*Troil. & Cres.*, I/3, 278; *Per.*, V/1, 48).

might 1. [Bir şey yapacak] Güç: *for to be wise and love Exceeds men's might* (*Troil. & Cres.*, III/2, 157; *Mid. N. Dr.*, V/1, 92); 2. Yarar, etki, erdem: *thy saw of might* (*As You Like*, III/5, 81; *Hen. V*, II/1, 68; *Sonn.*, LVI, 4); 3. Bedensel güç: *I have a man's mind, but a woman's might* (*Jul. Caes.*, II/4, 8).

might not merit İş yaparmış gibi görünme, niyeti iş yapmak olmayan:

mightily [zarf] 1. Çok fazla: *thou wrongst thy children mightily* (*Hen. VI–3*, III/2, 74; *Much Ado*, II/2, 24; *All's Well*, IV/3, 65); 2. Büyük bir çabayla, canla başla: *Strive mightily* (*Tam. Shrew*, I/2, 277).

mighty Ebat ve derece açısından çok büyük [takr. 16. yy. ikinci yarısından itibaren; 1840'larda standart İngilizce, sonra hızla yaygınlaşmıştır. Partridge, 577/1].

milch [Alm.] **1.** Sağılmış süt: *milch kine* (*Tam. Shrew*, II/1, 357; *Mer. Wives Win.*, IV/4, 33; *Ven. & Adon.*, 875); **2.** Ağlamaklı: *Would have made milch the burning eyes of heaven* (*Ham.*, II/2, 517).

mild Durgun, sakin: *Now, mild may be thy life! For a more blusterous birth had never babe* (*Per.*, III/1, 27).

mile-end Askerin eğitildiği, talim ettiği yer

militarist Asker: *Monsieur Parolles, the gallant militarist* (*All's Well*, IV/3, 141).

milk Hoş ve besleyici olan: *Adversity's sweet milk, philosophy* (*Rom. & Jul.*, III/3, 55; *Mac.*, I/5, 17; Mac., IV/3, 98).

milk-liver'd Korkak: *milk-liver'd man* (*Lear*, IKV/2, 50).

milk, to give down one's [halk deyimi] Ödemek [takr. 1590-1800. Marlowe, *L'Etrange.* Partridge, 577/2].

milky Ürkek, zayıf: *a faint and milky heart* (*Timon*, III/1, 54; *Ham.*, II/2, 478; *Lear*, I/4, 341).

mill Hırsız, dolandırıcı [takr. 1605-1830. Dekker, Grose. Partridge, 578/1].

mill, to [argo] Çalmak, hırsızlık etmek [takr. 1565-1840. Harman. Partridge, 578/2].

milliner Eldiven, şapka ve fantazi şeyler satıcısı, tuhafiyeci: *no milliner can so fit his customers with gloves* (*Win. Tale*, IV/4, 192; *Hen. IV–1*, I/3, 36).

millioned Sayısız: *Time, whose million'd accidents* (*Sonn.*, CXV, 5).

mill-sixpence Kenarları tırtıllı para: *seven groats in mill-sixpences* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 155).

millstone [*Drop, weep millstones*] Taş yürekli insanların akıttıkları gözyaşları ["timsah gözyaşları"]: *Your eyes drop millstones, when fool's eyes fall tears* (*Rich. III.* I/3, 352; Rich. III. I/4, 20); [aynı şekilde] *Queen Hecuba laughed that her eyes ran o'er – With millstones* (*Troil. & Cres.*, I/2, 144).

mimic Burlesk oyuncusu, mukallit: *And forth my mimic comes* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 19).

mince, to 1. Hafifletmek: *Thy honesty and love doth mince this matter* (*Oth.*, II/3, 247); **2.** [Söyleneni] Yazınsal bir dille haber vermek: *mince not the general tongue* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 105); **3.** Utangaç bir biçimde etkilemek: *yond simp'ring dame ... That minces virtue* (*Lear*, IV/6, 120).

minced Yapmacıklı kadınsı: *a minced man* (*Troil. & Cres.*, I/2, 256).

mincing Yapaylık, gösteriş: *Saving your mincing* (*Hen. VIII*, II/3, 31).

mind 1. Fikir, düşünce: *in my mind you are much bound to him* (*Mer. Ven.*, IV/1, 407); [*to my mind*] bana göre (*Ham.*, I/4, 14); **2.** Amaç, niyet, istek: *For servants must their masters' minds fulfil* (*Com. Err.*, IV/1, 113; *Mer. Ven.*, II/8, 42; *Titus*, V/3, 1); **3.** Ahlaksal değerlere göre düşünmek ve duymak: *he bears an honourable mind, And will not use a woman lawlessly* (*Two Gent. Ver.*, V/3, 13; *Jul. Caes.*, I/2, 291); **4.** Başkalarına olan eğilim, niyet: *I would I knew his mind* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 33; *As You Like*, I/2, 236; *Hen. VI–2*, III/1, 374); **5.** [Zihinsel nitelikleri olan] Kişi: *I have frequent been with unknown minds* (*Sonn.*, CXVII, 5); **6.** Bilgilendirme: *It were well The general were put in mind of it* (*Oth.*, II/3, 124).

mind, to 1. Hatırına getirmek, anımsatmak: *I minded him how royal 'twas to pardon* (*Cor.*, V/1, 18; *Win. Tale*, III/2, 225; *Hen. V*, IV/3, 13); **2.** Anımsamak: *Minding true things by what their mock'ries be* (*Hen. V*, IV/ch., 53); **3.** Farkına varmak: *I'll fall flat, Perchance he will not mind me* (*Tem.*, II/2, 17); **4.** Kulak vermek, dikkat etmek: *you do not mind the play* (*Tam. Shrew*, I/1, 249; *Rom. & Jul.*, IV/1, 13; *Per.*, II/5, 20); **5.** Eğilimli olmak, niyetli olmak: *as minding to content you. Our true intent is* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 113; *Per.*, II/4, 3; *Hen. VI–3*, IV/1, 106).

minded Niyetli, eğilimli: *to know How you stand minded* (*Hen. VIII*, III/1, 58; *Lear*, III/1, 2; *Tem.*, V/1, 126).

mindless Düşüncesiz, dikkatsiz, farkında olmayan: *mindless of thy worth* (*Timon*, IV/3, 94; *Win. Tale*, I/2, 301).

mine[1] Toprakaltı boşluğu: *The bawdy wind ... Is hush'd within the hollow mine of earth* (*Oth.*, IV/2, 79).

mine[2] **1.** Benim malım: *she shall have me and mine* (*Tam. Shrew*, II/1, 383; *Win. Tale*, I/2, 134; *Sonn.*, CXXXIV, 3); **2.** Benim işim: *Go to, let that be mine* (*M. Meas.*, II/2, 12).

mine, to Baltalamak, gizli entrikalarla zarar vermek: *He ... mines my gentility with my education* (*As You Like*, I/1, 20; *Ham.*, III/4, 138).

mineral 1. Maden: *Among a mineral of metals base* (*Ham.*, IV/1, 26); **2.** Zehir ya da madenden yapılan ilaç: *a poisonous mineral* (*Oth.*, II/1, 297; *Cym.*, V/5, 50; *Oth.*, I/2, 74).

mingle Karışım: *He was not sad ... , he was not merry ... , but between both. O heavenly mingle!* (*Ant. & Cleo.*, I/5, 59; Ant. & Cleo., IV/8, 37).

mingle, to 1. Bir merkezde toplamak: *Some ... of us and your lord ... have mingled sums To buy a present* (*Cym.*, I/6, 186); **2.** [Dostlukta, arkadaşlıkta] Bir araya gelmek: *To mingle friendship far* (*Win. Tale*, I/2, 109; *Win. Tale*, IV/4, 460); **3.** [*mingle eyes*] birbirinin gözlerinin içine bakmak: *To flatter Caesar, would you mingle eyes With one that ties his points* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 156).

minikin Tiz ve keskin sesli: *one blast of thy minikin mouth* (*Lear*, III/6, 43).

minikin, to tickle (the) [halk ağzı] Lavta ya da keman çalmak [takr. 1600-1640. Cinsel ima için oyun yazarları tarafından kullanılırdı; *minikin* kadın için yüceltici bir sözcüktü. Marston (?): "*When I was a young man and could tickle the minikin ... I had the best stroke, the sweetest touch, but now ... I am fallen from the fiddle, and betook me to (the pine)*". Partridge, 580/1].

minim Müzik notası; eski müzik bilgisinde en kısa ses değeri: *he rests his minim rests* (*Rom. & Jul.*, II/4, 22).

minimus En küçük boyutta olan: *you dwarf; You minimus* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 329).

minion 1. Sevgili, gözde: *your minion, whom I know you love* (*Tw. Night*, V/1, 125; *Mac.*, I/2, 19; *Tem.*, IV/1, 98); **2.** İşvebaz, utanmaz, şuh, şirret kadın: *Minion, your dear lies dead* (*Oth.*, V/1, 33; *Com. Err.*, III/1, 54; *Hen. VI–2*, I/3, 138).

minister 1. Aracı, vasıta: *He that of greatest works is finisher Oft does them by the weakest minister* (*All's Well*, II/1, 137; *Tem.*, I/2, 131; *Ham.*, III/4, 175); **2.** [Tanrı'nın ulağı] Melek: *Angels and ministers of grace defend us!* (*Ham.*, I/4, 39; *M. Meas.*, V/1, 115).

minister, to 1. Sağlamak: *minister such assistance as I shall give you direction* (*Much Ado*, II/1, 369; *Rich. II*, II/3, 105; *Oth.*, II/1, 270); **2.** Fırsat vermek; **3.** Akıl öğretmek, önermek: *As cause doth minister* (*M. Meas.*, IV/5, 6); **4.** Tören yapmak: *before All ... ceremonies may ... be minist'red* (*Tem.*, IV/1, 7); **5.** Uygulamak: *you gave me bitter pills, And I must minister the like to you* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 150; *John*, V/1, 15; *Rom. & Jul.*, IV/3, 25); *minister to a mind diseas'd* (*Mac.*, V/3, 40).

ministration Yönetim: *The ministration and required office* (*All's Well*, II/5, 60).

minnick, minnock Taklit ve soytarılık yapan kimse: *And forth my minnick comes* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 19).

minnow 1. Küçük balık; **2.** [mec.] aşağılık bir şey: *that base minnow of thy mirth* (*L. Lab. Lost*, I/1, 248; *Cor.*, III/1, 89).

minority Çocukluk [5 yaşına kadar]: *from world's minority* (*Lucrece*, 67).

minstrel Müzikle öykü anlatan sanatçı: *I hear the minstrels play* (*Tam. Shrew*, III/2, 183; *Rom. & Jul.*, III/1, 46; *Lucrece*, 817).

minstrelsy 1. *Minstrel* topluluğu: *I will use him for my minstrelsy* (*L. Lab. Lost*, I/1,

176); **2.** *Minstrel*'ler tarafından çalınan müzik: *What minstrelsy, and pretty din* (*Per.*, V/2, 7; *Timon*, II/2, 161).

minute 1. [*Minute white*] Dakika, an (*Hen. VI–1*, I/4, 54); **2.** [*By the minute*] Her an, fasılasız (*Ant. & Cleo*, III/1, 20; *Cym.*, V/5, 51).

minute-jack 1. Dakika kaçırmadan, ama boşa çalışan kişi; **2.** Modaya göre fikir değiştiren kişi [zamane adamı]: *Cap-and-knee slaves, vapours, and minute-jacks!* (*Timon*, III/6, 97).

minutely Her an olan: *Now minutely revolts upbraid his faith-breach* (*Mac.*, V/2, 18).

minx 1. Aşifte, iffetsiz kadın: *Damn her, lewd minx!* (*Oth.*, III/3, 476; Oth., IV/1, 153); **2.** Arsız, yüzsüz, saygısız kadın: *My prayers, minx!* (*Tw. Night*, III/4, 120; *Troil. & Cres.*, IV/5, 142).

mirable Fevkalade, hayran olmaya değer: *Not Neoptolemus mirable* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 142).

miracle, to Bir şeyi mucizeye çevirmek: *I'm not their father, yet who this should be Doth miracle itself, lov'd before me* (*Cym.*, IV/2, 29).

mire, to 1. Çamur atmak, lekelemek: *mir'd with infamy* (*Much Ado*, IV/1, 133); **2.** Batağa batmak: *Paint till a horse may mire upon your face* (*Timon*, IV/3, 147).

mirror Mükemmellik örneği: *the mirror of all Christian kings* (*Hen. V*, II/ch., 6; *Hen. VI–1*, I/4, 74; *Hen. VIII*, II/1, 53).

mirth 1. Eğlence: *to speak all mirth and no matter* (*Much Ado*, II/1, 330; *Mer. Wives Win.*, IV/6, 14; *Mid. N. Dr.*, V/1, 57); **2.** Latife, nükte: *give a kingdom for a mirth* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 18); **3.** Eğlence ya da alay konusu: *I'll use you for my mirth* (*Jul. Caes.*, IV/3, 49; *Win. Tale*, I/2, 166); **4.** [*Make yourself mirth*] Kendi kendini eğlendirme, oyalanma: *Good lady. Make yourself mirth with your particular fancy* (*Hen. VIII*, II/3, 101).

misadventured Talihsiz, şanssız: *misadventur'd piteous overthrows* (*Rom. & Jul.*, I/ch., 7).

misanthropos İnsandan kaçan, nefret eden: *I am misanthropos, and hate mankind* (*Timon*, IV/3, 54).

misbecome Uygunsuz: *misbecom'd our oaths and gravities* (*L. Lab. Lost*, V/2, 768).

misbehaved bkz. *mishaved.*

miscarry [Yazınsal kullanım] Öldürülme

miscarry, to 1. Zarar görmek: *my ships have all miscarried* (*Mer. Ven.*, III/2, 316; *Two Nob. K.*, III/6, 302; Two Nob. K., IV/1, 50; *Lear*, V/1, 5; *Hen. V*, IV/1, 148); **2.** Yanlış yapmak, başarısız olmak: *what miscarries Shall be the general's fault* (*Cor.*, I/1, 266; *Rom. & Jul.*, V/3, 267); **3.** Verimsiz kalmak, başaramamak: *if horns that year miscarry* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 112); **4.** [Bebeğe ilişkin] Erken doğmak: *and the child I go with do miscarry* (*Hen. IV–2*, V/4, 9); **5.** Yanlış ellere geçmek: *The cardinal's letters to the Pope miscarried* (*Hen. VIII*, III/2, 30; *L. Lab. Lost*, IV/2, 140).

mischief 1. Talihsizlik, felaket: *A plaguing mischief light on Charles* (*Hen. VI–1*, V/3, 39; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 74; *Per.*, I/4, 8); **2.** Zarar: *lest that the people ... should do your age some mischief* (*Jul. Caes.*, III/1, 93; *Mid. N. Dr.*, II/1, 237; *Hen. IV–2*, II/1, 15); *nature's mischief evil done in nature* (*Mac.*, I/5, 50); **3.** Hastalık: *apply a moral medicine to a mortifying mischief* (*Much Ado*, I/3, 12); **4.** Kötü eylem: *For mischiefs manifold* (*Tem.*, I/2, 264).

misconceived Yanlış fikirli, yanılmış: *No, misconceived!* (*Hen. VI–1*, V/4, 49).

misconster, to [*Misconstrue*'nin 16. ve 17. yy.daki varyantı] Yanlış anlamak, yanlış anlam vermek: *nor misconster the mind of Talbot* (*Hen. VI–1*, II/3, 73; *Rich. III*, III/5, 61; *As You Like*, I/2, 265).

miscreant Dinsiz, imansız [dolayısıyla] habis, kötü kişi: *Curse, miscreant, when thou com'st to the stake* (*Hen. VI–1*, V/3, 44; *Lear*, I/1, 161; *Rich. II*, I/1, 39).

miscreate 1. Yasadışı; **2.** Yapay, sahte: *titles miscreate, whose right Suits not in native colours with the truth* (*Hen. V*, I/2, 16).

misdoubt Güvensizlik, kuşkulanma: *change misdoubt to resolution* (*Hen. VI–2*, III/1, 332; *Hen. IV–2*, IV/1, 204).

misdoubt, to 1. Güvenmemek, kuşku duymak: *Do you misdoubt This sword, and these my wounds?* (*Ant. & Cleo.*, III/7, 62; *All's Well*, I/3, 125; All's Well, III/7, 1); **2.** [Bir kimseden] Kuşkulanmak: *I do not misdoubt my wife* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 185); **3.** Bir konu hakkında kaygıları olmak: *The sudden stab of rancour I misdoubt* (*Rich. III*, III/2, 87; *L. Lab. Lost*, IV/3, 192; *Hen. VI–3*, V/6, 14).

misdread Kötülüğün dehşeti: *the passions of the mind, That have their first conception by misdread* (*Per.*, I/2, 12).

miser Alçak herif, soysuz adam: *Decrepit miser! base ignoble wretch!* (*Hen. VI–1*, V/4, 7).

misery [*Noble misery*] Soylunun alçaklığı: *This is a lord! O noble misery, To be i' th' field and ask 'what news?, of me!* (*Cym.*, V/3, 64).

misgoverned Denetlenemeyen: *rude misgovern'd hands* (*Rich. II*, V/2, 5).

misgovernment Kötü davranış: *I am sorry for thy much misgovernment* (*Much Ado*, IV/1, 99).

misgraffed 1. Yanlış ağaç aşısı; **2.** [mec.] Uyumsuz çift, yanlış eşleşme: *misgraffed in respect of years* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 137).

mishaved Edepsizce davranış: *like a mishaved and sullen wench* (*Rom. & Jul.*, III/3, 143).

mislike 1. Nefret; **2.** Hoşlanmayış: *Setting your scorns and your mislike aside* (*Hen. VI–3*, IV/1, 24).

mislike, to 1. Nefret etmek; **2.** Onaylamamak; **3.** Kırılmak; **4.** Hoşnut olmamak: *'Tis not my speeches that you do mislike* (*Hen. VI–2*, I/1, 140; *Mer. Ven.*, II/1, 1; *Ant. & Cleo.*, III/13, 147).

misorder, to Bozmak, zarar vermek: *The time misord'red doth ... Crowd us* (*Hen. IV–2*, IV/2, 33).

misplace, to Sözcükleri yanlış yerde kullanmak, sözcüklerin yerini değiştirmek: *Do you hear how he misplaces* (*M. Meas.*, II/1, 88).

misprise, misprize, to Küçümsemek, hor görmek: *Disdain and scorn ... Misprising what they look on* [f. 1 *disprising*] (*Much Ado*, III/1, 52: *As You Like*, I/1, 171; *Troil. & Cres.*, IV/5, 74).

misprised, misprized Yanılmış: *You spend your passion on a mispris'd mood* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 74).

misprising [*Misprision*[2]] Aşağılama, değerinden küçük görme: *By the misprising of a maid too virtuous or the contempt of empire* (*All's Well*, III/2, 31).

misprision[1] Yanlış anlama, yanılma: *There is some strange misprision in the princes* (*Much Ado*, IV/1, 185; *Mid. N. Dr.*, III/2, 90; *Tw. Night*, I/5, 55).

misprision[2] Aşağılama, küçümseme, hor görme: *in vile misprision shackle up My love and her desert* (*All's Well*, II/3, 152).

misproud Küstah: *misproud York* (*Hen. VI–3*, II/6, 7).

misreport, to [Birisi ya da bir şey hakkında] Aleyhte konuşmak: *a man that never yet Did ... misreport your Grace* (*M. Meas.*, V/1, 148).

miss 1. [Bir kişinin] Yokluğundan dolayı ortaya çıkan sakınca: *I should have a heavy miss of thee* (*Hen. IV–1*, V/4, 105); **2.** Yanlış iş, kabahat: *blames her miss* (*Ven. & Adon.*, 53).

miss, to 1. Onsuz yapmak: *we cannot miss him* [onsuz yapamayız] (*Tem.*, I/2, 311). **2.** [Bir kimseyi] Yarı yolda bırakmak, [bir kimsenin] güvenini boşa çıkarmak: *I will not miss her* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 55); **3.** Gereksinimi olmak: *what here shall miss, our toil shall strive to mend* (*Rom. & Jul.*, I/ch., 14; *Timon*, I/1, 136; *Sonn*, CXXVIII, 8).

mis-sheath Yanlış kına koymak: *This dagger ... mis-sheathed in my daughter's bosom* (*Rom. & Jul.*, V/3, 205).

missing Bulunmayış, mevcut olmama, orada olmama: *Upon my lady's missing* (*Cym.*, V/5, 275).

missingly Yitirme duygusuyla: *I have (missingly) noted, he is of late much retir'd from court* (*Win. Tale*, IV/2, 31).

missive Haberci: *and with taunts Did gibe my missive out of audience* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 74; *Mac.*, I/5, 6).

misspeak, to Yanlış konuşmak: *thou hast misspoke, misheard* (*John*, III/1, 4).

mist Belirsiz durum: *in this mist at all adventures go* (*Com. Err.*, II/2, 216).

mist, to 1. Karartmak; 2. Buğulandırmak: *If that her breath will mist or staine the stone* (*Lear*, V/3, 262).

mistake, to 1. Yanlış tahmin etmek: *I have lost my edifice by mistaking the place where I deceted it* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 216; *John*, III/1, 274; *Ham.*, III/2, 252); 2. Yanlış kişiye ya da yere gitmek, yönelmek: *This letter is mistook* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 57); 3. Yanlış düşünmek ya da hüküm vermek: *mistake me not so much To think my powerty is treacherous* (*As You Like*, I/3, 64; *Hen. VIII*, I. 1, 195; *Timon*, I/2, 9). 4. Hata yapmak: *yet had he mistook him and sent to me* (*Timon*, III/2, 23). 5. Yolunu şaşırmak: *This dagger hath mista'en* (*Rom. & Jul.*, V/3, 203).

mistaking Yanlış, hata: *make thee no mistakings* (*Tem.*, I/2, 248; *M. Meas.*, III/2, 141; *Tam. Shrew*, IV/5, 49).

mistempered 1. Düzensiz, karışık: *made thee no mistakings* (*John*, V/1, 12); 2. Kötü bir amaç için kızgın: *Throw your mistemp'red weapons to the ground* (*Rom. & Jul.*, I/1, 87).

mistership bkz. *Mistrishiр.*

mistful Buğulanmış: *mistful eyes* (Hen. V, IV/6, 34).

misthink, to 1. Yanlış düşünmek; 2. [Birisi hakkında] Kötü fikri olmak: *we, the greatest, are misthought For things that others do* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 176; *Hen. VI–3*, II/5, 108).

misreading Kabahat, kötülük: *To punish my misreadings* (*Hen. IV–1*, III/3, 11).

mistress[1] 1. Koruyucu ve yol gösterici nitelikleri olan kadın: *conjuring the moon To stand auspicious mistress* (*Lear*, II/1, 40; *Mac.*, III/5, 6; *Sonn.*, VXXVI, 5); 2. Kadın mal sahibi: *I'll use thee kindly fid thy mistress' sake* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 202); [*mistress of*] sahibi olma: *I show more mirth than I am mistress of* (*As You Like*, I/2, 4; *Win. Tale*, III/2, 59); 3. [Hitap olarak] Bayan: *Mistress, look on me* (*L. Lab. Lost*, V/2, 837; *Mer, Wives Win.*, I/1, 190 ve IV/2, 29); 4. Küçük tahta toplarla oynanan oyunda "bacak": *kiss the mestress.* (*Troil. & Cres.*, III/2, 50); 5. Yazar, yaratıcı, bir sanatın patroniçesi: *So that the art and practic part of life Must be the mistressto this thedric* (*Hen. V*, I/1, 52); 6. Baş, birinci: *the lily, That once was mistress of the field* (*Hen. VIII*, III/1, 152).

mistress[2] [sıf.] En önemli, ilk: *the mistress court of mighty Europe* (*Hen. V*, II/4, 133).

mistriship [*Mistership*'in varyantı: *Mistress-ship*] *Mistress*'in durumu ya da bir evin hâkimi olan kadın: *and your mistriship be imperial* [q. 2 *mistership*] (*Titus*, IV/4, 40).

mistrust [*Mistrust of*] Kuşkulanma; *Mistrust of my success* (*Jul. Caes.*, V/3, 65).

mistrust, to [Bir şeyin] Varoluşundan kuşku duymak ya da [kötü bir şeyin] olacağını ummak: *an accident of hourly proof, Which I mistrusted not* (*Much Ado*, II/1, 182; *Win. Tale*, II/1, 48; *Rich. III*, II/3, 42).

mistrustful Kuşku ya da kaygı uyandıran: *some mistrustful wood* (*Ven. & Adon.*, 826).

misuse 1. Kötüye kullanma, hırpalama: *Upon whose dead corpse there was such misuse* (*Hen. IV–1*, I/1, 43); 2. Saldırı, kötü tavır ya da davranış: *my least misuse* (*Oth.*, IV/2, 109).

misuse, to 1. Sövmek, hakaret etmek: *she misus'd me past the endurance of a block* (*Much Ado*, II/1, 239; *As You Like*, IV/1, 201; *Tam. Shrew*, II/1, 159); 2. Hatalı konuşmak: *I am perjur'd most, For all my vows are oaths but to misuse thee* (*Sonn.*, CLII, 7). 3. Aldatmak, hile ile kandırmak: *Proof enough to misuse the Prince* (*Much Ado*, II/2, 28).

mite Zerre, katre: *Losing a mite, a mountain gain* (*Per.* II/Gower, 8).

mo, moe[1] Sayıca daha fazla: *Charges she moe than me* (*M. Meas*, V/1, 200; *Timon*, IV/3, 33; *Jul. Caes.*, II/1, 72).

mo, moe[2] [sıf.] Üstün sayıda: *no moe* (*dities*) (*Much Ado*, II/3, 70; *Mac.*, V/3, 35; *Cor.*, II/3, 125); [*Tem.*, V/1, 234'te "*moe diversity of sounds*" seslerin daha fazla çeşitliliği anlamına gelmektedir].

moan 1. Dövünme; 2. Keder: *Thy mirth shall turn to moan* (*Hen. VI–1*, II/3, 44; *Much Ado*, V/3, 16; *Cym.*, IV/2, 273).

moan, to Yüksek sesle ağlayıp inildemek: *To make him moan* (*Lucrece*, 977; *Sonn.*, XXX, 8).

mobled Sarıp sarmalanmış: *the mobled queen* (*Ham.*, II/2, 502).

mock 1. [*In mock*] Alay, istihza: *As much in mock as mark* (*M. Meas.*, V/1, 322); 2. [*Made mocks with*] Maskaralık: *villany hath made mocks with love* (*Oth.*, V/2, 151).

mock, to 1. Karşı koymak: *mock the lion when 'a roars for prey* (*Mer. Ven.*, II/1, 9; *Mac.*, II/2, 6; *Ant. & Cleo.*, III/13, 184); 2. [*Mock with*] Alay etmek: *mock you with me after I am gone* (*Sonn.*, LXXI, 14); 3. Yalandan yapmak: *For mocking marriage* (*Hen. VI–3*, III/3, 255; *Ant. & Cleo.*, V/1, 2).

mockable Alay edilmeyi hak eden: *the behaviour of the country is most mockable at the court* (*As You Like*, III/2, 48).

mocker Aldatan ve düş kırıklığına uğratan kişi: *thou art a mocker of my labour* (*As You Like*, II/6, 13).

mockery 1. Taklit, yapaylık, gerçek olmayan görünüş: *Minding true things by what their mock'ries be* (*Hen. V*, IV/ch., 53; *Rich. III*, III/2, 27; *Mac.*, III/4, 106); *O that I were a mockery king of snow ...!* (*Rich. II*, IV/1, 260); 2. Gülünç bir beyhude çaba ya da eylem: *our vain blows* [are] *malicious mockery* (*Ham.*, I/1, 146).

mode bkz. *mood*.

model 1. Mimarın bina tasarısı: *We first survey the plot, then draw the model* (*Hen. IV–2*, I/3, 42); [mec.] *Will it serve for any model to build mischief on?* (*Much Ado*, I/3, 46); 2. Küçük ölçekte temel plan: *I'll draw the form and model of our battle* (*Rich. III*, V/3, 24; *Rich II*, III/4, 42; *Hen. IV–2*, I/3, 51); 3. Bir şeyin, küçük ölçekte tıpatıp benzeri ya da imgesi: *princes are A model which heaven makes like to itself* (*Per.*, II/2, 11; *Rich. II*, I/2, 28; *Ham.*, V/2, 50); 4. Sıkıca saran bir şey, kalıp: *that small model of barren earth Which serves as paste and cover to our bones* (*Rich. II*, III/2, 153; *Hen. V*, II/ch., 16).

modern Sıradan, basmakalıp; genel, önemsiz: *where violent sorrow seeems A modern ecstacy* [örn. sıradan duygu] (*Mac.*, IV/3, 170; *John*, III/4, 42; *As You Like*, II/7, 156).

modest Makul, akla yakın, mantıklı: *I could say more, But reverence to your calling makes me modest* (*Hen. VIII*, V/2, 104; *Lear*, II/4, 25; *Tw. Night*, I/3, 9).

modestly Abartmadan, tahmin yürütmeden, ölçülü bir biçimde: *modestly I think The fall of every Phrygian stone will cost a drop of Grecian blood* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 222; *Jul. Caes.*, I/2, 69).

modesty Ölçülülük, ılımlı olma: *in a friend, it is cold modesty* (*Jul. Caes.*, III/1, 213; *Tam. Shrew*, ind. /1, 68).

modicum Az sayı, küçük miktar: *what modicum of with he utters!* (*Troil. & Cres.*, II/1, 68).

module Kopya, yapay imge: *but a clod and module of confounded royalty* (*John*, V/7, 58; *All's Well*, IV/3, 99).

moe bkz. *mo*.

moiety 1. Parça, pay: *a moi'ty competent Was gaged* (*Ham.*, I/1, 90; *Lear*, I/1, 7; *Hen. IV–1*, III/1, 95); 2. Bir şeyin küçük kısmı, küçük pay: *say that she were gone ... moi'ty of my rest Might come to me again* (*Win. Tale*, II/3, 8; *Lucrece*, Ded. 2). 3. Yarım: *you have half our power. The other moiety ere you ask is given* (*Hen. VIII*, I/2, 12; *Ant. & Cleo.*, V/1, 19)

moist 1. Nemli, ıslak: *these moist trees* (*Timon*, IV/3, 223); 2. [gözlere ilişkin] gözyaşları ile ıslanmış: *moist eyes* (*Hen. VI–1*, I/1, 49); [yaşlılıkta]; 3. Sulu, kızar-

mış gözler: *a moist eye, a dry hand* (*Hen. IV–2*, I/2, 180); 4. Yağmurlu, yağmur yağdıran: *Moist Hesperus* (*All's Well*, II/1, 164; *Ham.*, I/1, 118).

moist, to Rutubetlendirmek, ıslatmak: *no more The juice of Egypt's grape shall moist this lip* (*Ant. & Cleo.* V/2, 282).

moisture Kan, bedenin sıvı kısmı, bedensel nitelikler: *I cannot weep, for all my body's moisture Scarce serves to quench my furnace-burning heart* (*Hen. VI–3*, II/1, 79).

moldwarp Köstebek: *the moldwarp and the ant* (*Hen. IV–1*, II/1, 147).

molestation Anafor, türbülans, kargaşa: *I never did like molestation view On the enchafed flood* (*Oth.* II/1, 16).

mollis aer [Lat.] Duyarlı ve yumuşak tavır: *The piece of tender air, thy virtuous daughter, Which we call mollis aer* (*Cym.*, V/5, 447).

mome Alık, salak: *Mome, malt-horse ... idiot, patch!* (*Com. Err.*, III/1, 32).

moment 1. [*On, upon the moment*] Hemen, o anda: *The accident which brought me to her eye Upon the moment did her force subdue* (*L. Compl.*, 248; *Timon*, I/1, 70); 2. [*In a moment*] Bir anda, birdenbire: *Who can be wise, amaz'd ... Loyal, and neutral, in a moment* (*Mac.*, II/3, 109); 3. Neden, eylemin sebebi: *I have seen her die twenty times upon far poorer moment* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 142).

momentany Anlık, göz açıp kapayıncaya kadar: *momentany as a sound* [q. 1; f. 1 *momentarie*] (*Mid. N. Dr.*, I/1, 143).

momentary-swift Bir an, bir lahza kadar hızlı: *wings more momentary-swift than thought* (*Troil. & Cres.*, IV/2, 14).

Monarcho Shakespeare döneminde, çılgın bir İtalyan kendine "Dünyanın İmparatoru" anlamına gelen bir unvan vermiş ve sonradan yaygınlaşan bu sözcük, zaman zaman dalga geçmek için kullanılmıştır: *This Armado is a Spaniard ... a Monarcho, and one that makes sport To the Prince and his book-mates* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 99).

Monmouth cap Genellikle, askerler ve denizciler tarafından giyilen basık kep: *wearing leeks in their Monmouth caps* (*Hen. V*, IV/7, 100).

mons [Lat.] Dağ, tepe: *mons, the hill* (*L. Lab. Lost*, V/1, 84).

monster, to 1. Canavar yaratmak: *her offence Must be of such unnatural degree That monsters it* (*Lear*, I/1, 220). 2. Fevkalade bir şeyi göstermek ya da ona dikkat çekmek: *To hear my nothings monster'd* (*Cor.*, II/2, 77).

monstrous[1] [sıf.] [ünlem] Şaşırtıcı, sıradışı, sersemletici: *O monstrous! O strange! We are haunted* (*Mid. N. Dr.*, III/1, 104; *Lear*, V/3, 160; *Hen. IV–1*, II/4, 540).

monstrous[2] [zarf] Şaşırtıcı bir biçimde, fevkalade: *monstrous desperate* (*All's Well*, II/1, 184; *Mid. N. Dr.*, I/2, 52).

monstruosity Mucize, doğadışı bir şey: *the monstruosity in love* (*Troil. & Cres.*, III/2, 81).

montant Eskrimde diklemesine bir hamle: *to see pass thy puncto ... thy montant* (*Mer. Wives Win.*, II/3, 27); [*Much Ado*, I/1, 30'da Benedick'in iyi bir eskrimci olduğunu ima için *Signior Mountanto* hitabı kullanılmıştır].

month's mind Eğilim, hoşlanma: *I see you have a month's mind to them* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 134).

monument 1. Mezar, lahit, türbe: *that dim monument where Tybalt lies* (*Rom. & Jul.*, III/5, 201; *Much Ado*, IV/1, 206; *Ant. & Cleo.*, IV/13, 3); 2. Geleceğe ait bir işaret, emare: *Some wondrous monument, Some comet or unusual prodigy* (*Tam. Shrew*, III/2, 95); 3. Heykel, totem, insan modeli: ... *be confixed here, A marble monument!* (*M. Meas.*, V/2, 233; *All's Well*, IV/2, 6; *Cym.*, II/2, 32).

monumental 1. Mezardaki, kabirdeki, türbedeki: *smooth as monumental alabaster* (*Oth.*, V/2, 5); 2. [Atalardan kalan] Yadigâr ya da kimlik kanıtı olarak: *He hath given her his monumental ring* (*All's Well*, IV/3, 17); 3. Anıt gibi: *to have done is to hang Quite out of fashion, like a risky mail In monumental mock'ry* (*Troil. & Cres.*, III/3, 153).

mood[1] **1.** Öfke; **2.** Hoşnutsuzluk: *Who in my mood, I stabb'd unto the heart* (*Two Gent. Ver.*, IV/1, 49; *All's Well*, V/2, 4; *Rom. & Jul.*, III/1, 12); 3. Kızgın bakış, öfkeli ifade: *the false heart's history Is writ in moods and frowns* (*Sonn.*, CXIII, 8); 4. Biçim, tarz, usul: *all forms, moods, shapes of grief* (*Ham.*, I/2, 82; *L. Compl.*, 201).

mood[2] Müziğin yazıldığı ses perdesi: [mec.] *And now my death Changes the mood* (*Hen. IV–2*, IV/5, 199).

moody Öfkeli, hırçın: *your moody, discontended souls* (*Rich. III*, V/1, 7; *Tem.*, I/2, 244; *Rom. & Jul.*, III/1, 12).

moon 1. [Takvimde] Ay: *One twelve moons more she'll wear Diana's livery* (*Per.*, II/5, 10; *Ant. & Cleo.*, III/12, 6; *Pass. Pilg.*, XIV, 27); **2.** [*Moon's men, minions of the moon*] Özellikle suç işleme niyetiyle gece dolaşanlar (*Hen. IV–1*, I/2, 26; *Hen. IV–1*, I/2, 31); 3. [*go by the moon*] gece dolaşmayı seven, "gece kuşu": *We that take purses go by the moon and the seven stars, and not by Phoebus* (*Hen. IV–1*, I/2, 14). 4. [*Beneath, under the moon*] Yeryüzünde (*Lear*, IV/6, 26; *Ham.*, IV/7, 145); [*below the moon*] dünyevi: *His thinkings are below the moon* (*Hen. VIII*, III/2, 134); 5. Bakireliğin temsilcisi Diana'nın simgesi: *Bemock the modest moon* (*Cor.*, I/1, 257; *Mid. N. Dr.*, I/1, 73; *Hen. IV–1*, I/1, 29). 6. [*To take leave on the moon*] [yazınsal deyim] Ölmek.

moon-calf Ay'ın etkisinden dolayı biçimsiz doğan yaratık: *under the dead moon-calf gaberdine* (*Tem.*, II/2, 106; Tem., III/2, 21).

moonish [Ay gibi] Değişken, oynak, vefasız, gelgeç: *I, being but a moonish youth ... be ... changeable.* (*As You Like*, III/2, 410).

moon(-)man Roman, Çingene [16. yy. ikinci yarısı 17 yy. Shakespeare: *moon's man*'. Partridge, 589/2].

moonshine 1. [Takvimdeki] Ay: *I am some twelve or fourteen moonshines Lag of a brother* (*Lear*, I/2, 5); **2.** [*Moonshine in the water*] Gerçekçi olmayan, sanal bir şey: *Thou now requests but moonshine in the water* (*L. Lab. Lost*, V/2, 208); 3. [*Make a sop o' th' moonshine of*] Onu öldür ve cesedini orada bırak, süngerin suyu içtiği gibi, cesedi süngerleşip ayışığı içsin; bırak yerleri kirletsin: *I'll make a sop o' th' moonshine of you ... draw* (*Lear*, II/2, 32).

Moor Mağribi, siyahi, zenci: *the Moor is with child by you* (*Mer. Ven.*, III/5, 39; *Oth.*, I/1, 40; *Titus*, II/3, 51).

mop Grimas, yüz buruşturma: *with mop and mow* (*Tem.*, IV/1, 47).

mope, to Şaşkın bir biçimde, düşünceli, düşüncesiz, maksatsız gezinmek: *to mope ... so far out of his knowledge!* (*Hen. V*, III/7, 133; *Tem.*, V/1, 240; *Ham.*, III/4, 81).

moped Şaşkına dönmüş, çaresiz kalmış: *Should I try death by dozens, I am moped* (*Two Nob. K.*, III/2, 25).

mopping Grimas yapma, dudak bükme: *mopping and mowing* (*Lear*, IV/1, 61).

moral[1] **1.** Gizli anlam, kavram: *You have some moral in this benedictus* (*Much Ado*, III/4, 78; *Tam. Shrew*, IV/4, 79; *Hen. V*, III/6, 33); **2.** Simgesel figür ya da betimleme: *Fortune is an excellent moral* (*Hen. V*, III/6, 38).

moral[2] [sıf.] 1. Kesinlikle belirlenmiş ahlak kuralları: *a moral foot* (*Lear*, IV/2, 58; *Much Ado*, V/1, 30); **2.** Kinaye yoluyla, alegorik: *A thousand moral paintings* (*Timon*, I/1, 90); 3. Gizli: *I have no moral meaning* (*Much Ado*, III/4, 79).

moral, to Ahlaktan dem vurmak, ahlaka ilişkin fikir serdetmek: *When I did hear The motley foot thus moral on the time* (*As You Like*, II/7, 29).

moralize, to 1. Gizli anlamı çıkarmak, 2. yorumlamak, 3. açıklamak: *Did he not moralize this spectacle?* (*As You Like*, II/1, 44; *Tam. Shrew*, IV/4, 81; *Rich. III*, III/1, 83; *Ven. & Adon.*, 712).

moraller Ahlakçı: *you are too severe a moraller* (*Oth.*, II/3, 299).

more 1. Soylu sınıf; **2.** [*more and less*] her sınıftan kişiler: *Both more and less have given him the revolt* (*Mac.*, V/4, 12; *Hen. IV–1*, IV/3, 68; *Sonn.*, XCVI, 3);

2. Daha büyük ölçüde: *I am sure, a more content* (*Two Nob. K.*, II/1, 154; *John*, II/1, 34; *Two Gent. Ver.*, V/3, 3; *Cor.*, III/2, 124).

more above Ayrıca, şu da var ki, bundan başka: *This hath my daughter shown me, And more above, hath his solicitings ... All given to mine ear* [f. 1; qq.2-4 *about*] (*Ham.*, II/2, 126).

moreover Zaten, bir de, bundan maada: *Moreover that we much did long to see you, The need we have to use you did provoke Our hasty sending* (*Ham.*, II/2, 2).

Morisco Mağribi kökenden gelen *Morris* dansçısı: *caper upright like a wild Morisco* (*Hen. VI–2*, III/1, 365).

morris[1] *Morris* dansı: Fantastik türde bir kıyafet dansıydı. Bu kıyafetler arasında Robin Hood, Maid Marian gibi tip giysileri ve oyuncuların bellerine taktıkları yapma atlar vardı: Meydanlarda ya da yükseltiler üzerinde oynanırdı: *As fit as ... a morris for May-day* (*All's Well*, II/2, 24; *Hen. V*, II/4, 26; *Two Nob. K.*, III/5, 107).

morris[2] [*Nine men's morris*] Çimen üzerinde iki kişiyle oynanan oyun; her iki oyuncuda da dokuz çakıltaşı [mandal, çivi ya da düğme] vardı: *The nine men's morris is fill'd up with mud* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 98).

morris-pike Mağribilerden alındığı söylenen kargı türü: *to do more exploits with his mace than a morris-pike* (*Com. Err.*, IV/3, 28).

morrow Sabah

mort Geyiğin öldürüldüğünü bildiren boru sesi: *The mort o' th' deer* (*Win. Tale*, I/2, 118).

mort de ma vie! [Fr. Bir küfür: doğrudan çevirisi: "hayatımın ölümü"] Hayatım sönsün! (*Hen. V*, III/5, 11).

mort dieu! [Fr. Bir küfür] Allah canını alsın! (*Hen. VI–2*, I/1, 123).

mort, strolling (walking) Sokak kadını, sokaklarda yaşayan kadın [16. yy.dan 19. yy.a kadar. Partridge, 592/1].

mort de vinaigre! [Fr. Anlamsız bir küfür: doğrudan çevirisi: "sirkenin ölümü"] (*All's Well*, II/3, 44).

mortal[1] **1.** Ölümcül: *my mortal sword* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 134; *Oth.*, III/3, 355; *Lucrece*, 364); **2.** Ölüme ilişkin: *my mortal preparation* (*All's Well*, III/6, 76; *Mac.*, IV/1, 100); **3.** Fani, ölümlü insan; [*mortal knowledge*] (*Mac.*, I/5, 3); **4.** [*mortal times*] insan ömrü (*Hen. V*, IV/1, 242); [*mortal breathing*] insanın varoluşu (*Rich. II*, I/1, 177; Rich. II, IV/1, 48); **5.** Uç, aşırı: *mortal in folly* (*As You Like*, II/4, 56).

mortal[2] [sıf.] Vahim: *Most dangerously you have with him prevail'd, If not most mortal to him* (*Cor.*, V/3, 189).

mortal-breathing İnsan gibi soluk alıp veren: *this mortal-breathing saint* (*Mer. Ven.*, II/7, 40)

mortality 1. İnsan ya da fani yaşamı: *Brief mortality* (*Hen. V*, I/2, 28; *M. Meas.*, II/2, 185; *Mac.*, II/3, 93); **2.** Ölüm: *We cannot hold mortality's strong hand* (*John*, IV/2, 82; *Hen. VI–1*, IV/5, 32; *M. Meas.*, I/1, 44); **3.** Öldürücülük: *Killing in relapse of mortality* (*Hen. V*, IV/3, 107).

mortal-living Geçici yaşam: *Dead life, blind sight, poor mortal-living ghost* (*Rich. III*, IV/4, 26).

mortally İnsani tarzda: *I was mortally brought forth* (*Per.*, V/1, 104).

mortal-staring Öldürücü bakışı olan: *put thy fortune to the arbitrement Of bloody strokes and mortal-staring war* (*Rich. III*, V/3, 90).

mortar-piece Geniş çapı olan kısa namlulu top: *he stands there like a mortar-piece to blow us* (*Hen. VIII*, V/3, 46).

mortgage, to [mec.] Güvence vermek: *I myself am mortgag'd to thy will* (*Sonn.*, CXXXIV, 2).

mortified 1. Yok edilmiş, ölü: *his wildness, mortified in him, Seemed to die too* (*Hen. V*, I/1, 26); **2.** Dünyevi zevklere kapalı: *Dumaine is mortified* (*L. Lab. Lost*, I/1, 28); **3.** Kayıtsız, körelmiş, uyuşmuş: *Thou ... hast conjur'd up My mortified spirit* (*Jul. Caes.*, II/1, 324; *Lear*, II/3, 15; *Mac.*, V/2, 5).

mortifying Ölü gibi, yaşam ve canlılık yoksunu: *a mortifying mischief* (*Much Ado*, I/3, 12; *Mer. Ven.*, I/1, 82).

mortise [*Hold the mortise*] Dağılmama, bir arada tutma (*Oth.*, II/1, 9).

mose En çok atlarda görülen, insanlara da bulaşan ölümcül bir hastalık, "ruam sakağı"

mose, to [*Mose in the chine*] Ruam sakağından acı çekmek (*Tam. Shrew*, III/2, 51).

most[1] 1. En büyük tutar ya da nitelik: *to the most of praise add something more* (*Sonn.*, LXXXV, 10; *Mer. Ven.*, III/2, 91; *Lear*, V/3, 70); 2. En yüksek sayı, çoğunluk: *To th' most of men this is a Caliban* (*Tem.*, I/2, 481; *Tw. Night*, III/3, 35; *Win., Tale*, IV/4, 404); 3. [*For the most*] Büyük bir bölüm: *They say best men are moulded out of faults, And for the most, become much more the better For being a little bad* (*M. Meas.*, V/1, 440).

most[2] [sıf.] 1. En yüksek derecede: *The sense of death is most in apprehension* (*M. Meas.*, II/1, 77; *Ant. & Cleo.*, II/2, 166; *Ham.*, I/5, 180); 2. [*Most master*] En büyük usta, üstat: *Though in this place most master wear no breeches* (*Hen. VI–2*, I/3, 146).

most faint Zor hissedilebilen, zor fark edilebilen

mot Belgi; arma rumuzu: *may read the mot afar* (*Lucrece*, 830).

mote 1. Güneş ışınında görülen toz zerreciği: *like motes and shadows see them move a while* (*Per.* IV/4, 21); 2. Atom: *A mote will turn the balance* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 318; *Ham.*, I/1, 112; *John*, IV/1, 91); 3. Leke, kusur: *wash every mote out of his conscience* (*Hen. V*, IV/1, 179).

moth 1. Asalak, parazit: *A moth of peace* (*Oth.*, I/3, 256; *Cor.*, I/3, 84); 2. [önemsiz kişilere özel ad olarak uygulanan cinas]: *Cobweb! Moth! And Mustardseed!* (*Mid. N. Dr.*, III/1, 162; *L. Lab. Lost*, I/2, 76).

mother 1. Kadınsı nitelikler: *And all thy mother came into mine eyes* [örn. gözyaşları] (*Hen. V*, IV/6, 31); 2. Alt sınıftan yaşlı bir hanıma hitap biçimi: *Come, mother Prat* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 182; *Hen. VI–2*, I/4, 10); 3. [mec.] Kaynak, neden: *Alas! I am the mother of these griefs* (*Rich. III*, II/2, 80; *Cym.*, III/4, 50); 4. Dinsel kadın cemaatinin başı: *to give the Mother Notice of my affair* (*M. Meas.*, I/4, 86); 5. [Yazınsal] Rahim, döl yatağı; 6. [dolayısıyla mec.] isteri: *O how this mother swells up toward my heart!* (*Lear*, II/4, 56). [Eski fizyoloji biliminde isterinin rahmin yukarı doğru şişmesinden ileri geldiğine inanılırdı].

Mother Bunch Su [cockney, 1590-1640. Dekker, *The Shoemaker's Holiday*, 1599'da oynanmıştır. Londra'da tanınmış bir birahanenin adı da *Mother Bunch* idi. Partridge, 593/2].

mother-queen Ana kraliçe: *With him alone is come the mother-queen* (*John*, II/1, 62).

motion 1. Hareket gücü: *Vile earth, to earth resign end motion here* (*Rom. & Jul.*, III/2, 59; *M. Meas.*, III/1, 119); 2. Bedensel uğraşı: *When in your motion you are hot and dry* (*Ham.*, IV/7, 157); 3. Eğitimle sağlanan beden esnekliği ve hareketi, eskrimde hamle hareketi: *The scrimmers of their nation ... had neither motion, guard, nor eye* (*Ham.*, IV/7, 101; *Tw. Night*, III/4, 76); 4. Rica; 5. Dilek; 6. Öneri: *an earnest motion Made to the Queen to call back her appeal* (*Hen. VIII*, II/4, 234; *Mer. Wives Win.*, I/1, 54*Titus*, I/1, 243); 7. Kışkırtma, tahrik; 8. Sevk etme: *he gives her folly motion and advantage* (*Mer. Wives Win.*, III/2, 35; *Com. Err.*, III/2, 24); 9. Etki: *We do request your kindest ears, and after Your loving motion toward the common body To yield what passes here* (*Cor.*, II/2, 53); 10. Arzu, eğilim; 11. Duygusallık: *The wanton stings and motions of the sense* (*M. Meas.*, I/4, 59; *Mer. Ven.*, V/1, 86; *Jul. Caes.*, II/1, 64); 12. Neden, sebep: *From sincere motions* (*Hen. VIII*, I/1, 153; *Cor.*, II/1, 51); 13. Sezgi, içe doğma: *see in my motion, have it not in my tongue* (*Ant. & Cleo.*, II/3, 14); 14. Kukla gösterisi: *he compass'd a motion of the Prodigal Son* (*Win. Tale*, IV/3, 96; *Lucrece* 1326); 15. Kukla: *O excellent motion! O exceeding puppet!* (*Two Gent.*

Ver., II/1, 94; *M. Meas.*, III/2, 111); **16.** Bir çalgının aksiyonu, temposu: *That blessed wood whose motion sounds With thy sweet fingers* (*Sonn.*, CXXVIII, 2); **17.** [*Upon the foot of motion*] Kendini göstermeye hazır (*Mac.*, II/3, 125).

motion, to Önermek, teklif etmek: *One that still motions war and never peace* (*Hen. VI–1*, I/3, 63).

motive **1.** Elebaşı, baş kışkırtıcı: *Who were the motives that you first went out* (*Timon*, V/4, 27; *Ant. & Cleo.*, II/2, 96; *Oth.*, IV/2, 32; *Hen. V*, II/2, 156); **2.** Araç, vesile; *As it hath fated her to be my motive And helper to a husband* (*All's Well*, IV/4, 20); **3.** Hareketli organ [kol, bacak vb. gibi] *The slavish motive* [dil] *of recanting* [2. maddeye mizahi yaklaşım] (*Rich. II*, I/1, 193; *Troil. & Cres.*, IV/5, 57).

motley **1.** Profesyonel soytarının renk renk giysisi: *A worthy fool! Motley's the only wear* (*As You Like*, II/7, 34; *Lear*, I/4, 146; *Tw. Night*, I/5, 57); **2.** Soytarı rolü oynayan kimse: *The motley fool* (*As You Like*, II/7, 29; *Hen. VIII*, prol., 16; *As You Like*, III/3, 78; *Sonn.*, CX, 2).

motley-minded Budala: *the motley-minded gentleman* (*As You Like*, V/4, 41).

mought, to [*May*'in geçmiş zaman kipi] Yapabilirdi: *In a vault, That mought not be distinguish'd* (*Hen. VI–3*, V/2, 45).

mould[1] **1.** Toprak; **2.** Dünya: [*men of mould*] ölümlü insan (*Hen. V*, III/2, 22).

mould[2] **1.** Taklit nesnesi, model; **2.** Doku: *The glass of fashion and the mould of form* (*Ham.*, III/1, 153); **2.** Beden ve beden için dikilmiş giysiler: *our strange garments, cleave not to their mould. But with the aid of use* (*Mac.*, I/3, 145); **3.** Beden biçimi, beden kalıbı: *this single plot ... This mould of Martius* [1. maddeki anlama ironik yaklaşım] (*Cor.*, III/2, 103).

mould, to [*Mould up*] Biçimlemek, düzenlemek: *All princely graces That mould up such a mighty piece as this* (*Hen. VIII*, V/5, 26).

moulten Kel, tüysüz, köse: *A clip-wing'd griffin and a moulten raven* (*Hen. IV–1*, III/1, 150).

mounch, to Kıtırdatarak yemek, çiğnemek: *A sailor's wife had chestnuts ... And mounch'd* (*Mac.*, I/3, 4).

mount [*On mount*] Üstün, faik: *challenger on mount of all the age* (*Ham.*, IV/7, 28).

mount, to **1.** Yükseltmek: *The fire that mounts the liquor till't run o'er* (*Hen. VIII*, I/1, 144; *Hen. VI–2*, I/4, 37); **2.** Kaldırmak, kurmak: *where castles mounted stand* (*Hen. VI–2*, I/4, 37; *Tem.*, II/2, 110); **3.** Daha ileri bir aşamaya neden olmak: *which mounts my love so high* (*All's Well*, I/1, 220; *Hen. V*, IV/1, 106); **4.** [Topları] Hazır duruma getirmek: *And ready mounted are they to spit forth their iron indignation* (*John*, II/1, 211; [mec.] *encounters mounted are Against your peace* (*L. Lab. Lost*, V/2, 82; *Hen. VIII*, I/2, 205).

mountant Yükselen, artan: *Your aprons mountant* (*Timon*, IV/3, 136).

mountante bkz. *montant*.

mountebank, to Yalan söyleyerek kazanmak: *I'll mountebank their loves* (*Cor.*, III/2, 132).

mounted Yüce: *Th' impartial gods, who from the mounted heavens ...* (*Two Nob. K.*, I/4, 4).

mouse Bir kadına muhabbet içeren hitap: *Good my mouse of virtue, answer me* (*Tw. Night*, I/5, 63; *L. Lab. Lost*, V/2, 19; *Ham.*, III/4, 183).

mouse, to Çeneyle tutup koparmak, ısırmak: *he feasts, mousing the flesh of men* (*John*, II/1, 354; *Mid. N. Dr.*, V/1, 269).

mouse-foot [*By (the) mouse foot*] Günlük konuşmada hafif bir küfür [takr. 1560-1640. A. Dent, 1601: "*I know a man that will never sweare but by Cocke, or Pie, or Mouse Foot. I hope you will not say these be oaths*". Partridge, 595/2].

mouse-hunt [*Mouse-hunter*] Çapkın, zampara, kadın avcısı: *you have been a mouse-hunt in your time* (*Rom. & Jul.*, IV/4, 11).

mouth **1.** [*A sweet mouth*] (?) Tatlı şeylerin tadı [*sweet tooth*]: *Item: she hath a sweet mouth* (*Two Gent Ver.*, III/1, 327); **2.** [*In the mouth(s) of*] Konuşulan(lar): *Your*

worship was the last man in our mouths (*Mer. Ven.*, I/3, 60; *John*, IV/2, 187); 3. [Köpeğe ilişkin] Havlama: *Between two dogs, which hath the deeper mouth* (*Hen. VI–1*, II/4, 12; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 123); [*spend his mouth*] havlama: *for coward dogs Must spend their mouths* [örn. korkak köpekler daha fazla havlarlar] (*Hen. V*, II/4, 70; *Ven. & Adon.*, 695); [mec.] *he will spend his mouth and promise* (*Troil. & Cres.*, V/1, 91); 4. Sözcü: *I am now my father's mouth* (*Hen. VI–3*, V/5, 18; *Cor.*, III/1, 36); 5. [*Make mouths*] Grimas: *Make mouths upon me when I turn my back* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 238); 6. [*I' th' mouth*] Yüz yüze, kafa kafaya: *meet the bear I' th' mouth* (*Lear*, III/4, 11).

mouth, to 1. Ağıza almak: *first mouth'd, to be last swallow'd* (*Ham.*, IV/2, 19); 2. [*With* ile] Dudağını birleştirmek: *he would mouth with a beggar* (*M. Meas.*, III/2, 183); 3. Atıp tutmak, yüksekten atmak: *and though it mouth, I'll rant as well as thou* (*Ham.*, III/2, 2); [geçişli] *Speak the speech ... but if you mouth it* (*Ham.*, V/1, 283).

mouthed Geniş ve açık [yara]: *mouthed wounds* (*Hen. IV–1*, I/3, 97; *Sonn.*, LXXVII, 6).

mouth-friend Dostluğunda içten olmayan, sözde arkadaş: *You knot of mouth-friends! ... trencher-friends ...!* (*Timon*, III/6, 89).

mouth-honour Yapmacık saygı ifadesi: *Curses, not loud but deep, mouth-honour* (*Mac.*, V/3, 27).

mouth-made Samimiyetsiz, içtenliksiz, yürekten olmayan: *those mouth-made bows* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 30).

move, to 1. Öfkeden kudurmak: *A woman mov'd is like a fountain troubled* (*Tam. Shrew*, V/2, 142; *Mer. Wives Win.*, I/4, 90; *Rom. & Jul.*, I/1, 7); 2. İkna etmek, özendirmek, teşvik etmek: *I'll move him To walk this way* (*Cym.*, I/1, 103; *Oth.*, III/4, 19; *Com. Err.*, II/2, 181); 3. [Bir şey] Önermek: *Let me but move one question to your daughter* (*Much Ado*, IV/1, 73; *Ham.*, III/2, 182; *Oth.*, III/4, 176).

mover 1. Hareket ettiren [Evreni hareket ettiren Tanrı] *O thou eternal Mover of Heavens* (*Hen. VI–2*, III/3, 19); 2. Neden, sebep, amil olan: *poisonous compounds, Which are the movers of a languishing death* (*Cym.*, I/5, 9); 3. Yaşayan yaratık: *O fairest mover on this mortal round* (*Ven. & Adon.*, 368); 4. Hareketli kişi [ironik bir biçimde yağma arayan boş gezenler için söylenirdi]: *See here these movers* (*Cor.*, I/5, 4).

moving[1] 1. [Gök cisimlerinin] Hareketi: *Mars his true moving ... is not known* (*Hen. VI–1*, I/2, 1); 2. Bedensel hareket: *how infinite in faculties, in form and moving* (*Ham.*, II/2, 305).

moving[2] Duyguları uyandıran: *Heaven give thee moving graces* (*M. Meas.*, II/2, 36; *Rich. II*, V/1, 47).

mow Alaycı grimas: *with mop and mow* (*Tem.*, IV/1, 47; *Ham.*, II/2, 364; *Cym.*, I/6, 41).

mow, to[1] Grimas yapmak: *like apes that mow and chatter at me* (*Tem.*, II/2, 9; *Lear* IV/1, 62).

mow, to[2] [16. yy. İskoç ve Kuzey İngiltere lehçesinde] Cinsel birleşme [argo; İskoç lehçesinde *mowdiwark* ya da *mowdiwort* sözcükleri penis anlamına geliyordu. Partridge, 596/2].

moy Pistol tarafından uydurulan bir para [Fr. Moy (moi), ben anlamına gelir]: *Moy shall not serve, I will have forty moys* (*Hen. V*, IV/4, 13).

much[1] [sıf.] 1. Ciddi konuşmada, ironik bir biçimde "hayır" yerine kullanılırdı: *And here much Orlando!* (*As You Like*, IV/3, 2); 2. [*Tis much*] Büyük ve zorlu bir şey ya da ciddi sorun: *'Tis very much* (*Oth.*, IV/1, 243; *Cym.*, I/6, 79; *Rich. III*, III/7. 93); 3. [*Think* (it) *much*] önemli ya da külfetli: *think you much to pay two thousand crowns ...?* (*Hen. VI–2*, IV/1, 18).

much[2] [zarf] 1. Çok: *I take it much unkindly* (*Oth.*, I/1, 1; *As You Like*, I/1, 184; *Win. Tale*, V/2, 118); 2. Hiç, asla, bir şey değil: *God's light, with two points on your shoulder? Much!* (*Hen. IV–2*, II/4, 133); 3. Aşağı yukarı, takriben, hemen

hemen: *much at one* (*Hen. V*, V/2, 192; *Rom. & Jul.*, I/3, 72; *M. Meas.*, III/2, 228); 4. Ne kadar fazla olursa o kadar iyi: *By so much the more shall I to-morrow be at the height of heart-heaviness, by how much I shall think my brother happy* (*As You Like*, V/2, 45).

mud, to Çamura gömmek: *I wish Myself were mudded in that oozy bed* (*Tem.*, V/1, 151; Tem., III/3, 102).

muddy Zihni karışık ya da zihince tedirgin: *Dost think I am so muddy, so unsettled ...?* (*Win. Tale*, I/2, 325).

muddy-mettled Donuk ruhlu: *Muddy-mettled rascal* (*Ham.*, II/2, 567).

muffled Gözleri bağlı: *that love, whose view is muffled still* (*Rom. & Jul.*, I/1, 171; *All's Well*, IV/1, 90).

muffler 1. Göz bandajı: *Fortune is painted blind, with a muffler afore his eyes* (*Hen. V*, III/6, 31). 2. [16. ve 17. yüzyıllarda] Kadınların kendilerini gizlemek ya da güneşli ya da soğuk havadan yüzlerini ve boyunlarını korumak için kullandıkları eşarp ya da kaşkol: *I spy a great peard under his muffler* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 71; Mer. Wives Win., IV/2, 194).

muleter [*Muleteer*'n varyantı] Katırcı: *Base muleters of France* [f. 1 *milites*] (*Hen. VI–1*, III/2, 68; *Ant. & Cleo.*, III/7, 35).

mulier [Lat.] Kadın: *The piece of tender air, thy virtuous daughter ... We term it mulier* (*Cym.*, V/5, 448).

mulled Ruhsuz, sıkıcı: *Peace is a very apoplexy, lethargy, mull'd, deaf* (*Cor.*, IV/5, 224).

multiply, to Artmak, genişlemek: *Your Grace's title shall be multiplied* (*Hen. VI–2*, I/2, 73; *Hen. VI–2*, II/1, 69).

multiplying medicine Simyacıların değerli madenleri daha değersiz madenlerle karıştırarak elde ettikleri daha çok miktar: *Plutus himself, That knows the tinct and multiplying med'cine* (*All's Well*, V/3, 102).

multipotent En güçlü, en muktedir: *by Jove multipotent* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 129).

multitudinous 1. Uçsuz bucaksız: *The multitudinous seas* (*Mac.*, II/2, 59); 2. Sıradan kalabalıklara ilişkin: *The multitudinous tongue* (*Cor.*, III/1, 156).

mum[1] Dudakları açmadan çıkarılan "mm" sesi; kişinin konuşmayı istemediğini gösterir "bir kelime bile etmem" anlamında: *Seal up your lips, and give no words but mum* (*Hen., VI* –2, I/2, 89; *Tem.*, III/2, 51).

mum[2] [sıf.] Suskun; *The citizens are mum* (*Rich. III*, III/7, 3).

mum![3] [Ünlem] Sus!: *Grumio, mum!* (*Tam. Shrew*, I/2, 162; *M. Meas.*, V/1, 287; *Mer. Wives Win.*, V/2, 6)

mum, to Susmak, sessiz kalmak: *mum and gaze your fill* (*Tam. Shrew*, I/1, 73).

mumble-crust [argo] Dişsiz kimseye verilen ad [takr. 1550-1620. Partridge, 601/2].

mumble-matins [argo] Rahibe verilen ad [takr. 1560-1630. Partridge, 601/2].

mumble-news Gammaz: *Some mumble-news ... Told our intents before* (*L. Lab. Lost*, V/2, 464).

mummy 1. Ölü bedenlerin tıbbi ya da büyüsel hazırlığı: *Witch mummy* (*Mac.*, IV/1, 23; *Oth.*, II/4, 74); 2. Ölü beden, ceset: *a mountain of mummy* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 18).

muniment Savunma aletleri; savunmaya ve korunmaya hizmet eden araçlar: *the arm our soldier, Our steed the leg, the tongue our trumpeter, With other muniments* (*Cor.*, I/1, 118).

munition Askeri depolar, takviyeler: *what munition sent, To under underprop this action?* (*John*, V/2, 98; *Hen. VI–1*, I/1, 168).

munpins, mompyns [*Mouth pins*] Dişler [15. ve 16. Yüzyıllar. Ayrıca Lydgate'te *mona pynnes*; Skelton'da *munpynnys*. Partridge, 603/1].

mural Duvar: *Now is the mural down* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 206).

murdering-piece Güllesi parçalanıp saçılan küçük havan topu: *this, Like to a murd'ring piece, in many places Gives me superfluous death* (*Ham.*, IV/5, 96).

mure Duvar: *the mure that should confine it in* (*Hen. IV–2*, IV/4, 119).

murk Karanlık: *in murk and occidental damp* (*All's Well*, II/1, 163).

murmur Söylenti, dedikodu: *'twas fresh in murmur ... That ...* (*Tw. Night*, I/2, 32).

murrain[1], **murrion** Sığır vebası salgını: *A murrain on your monster* (*Tem.*, III/2, 80; *Cor.*, I/5, 3; *Troil. & Cres.*, II/1, 19).

murrain[2] [sıf.] Ölen: *crows are fatted with the murrain flock* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 97).

murther, murtherous [*Murder* ve *murderous*'un varyantları]

muscadel Tatlı, sert bir şarap türü: *quaff'd off the muscadel* (*Tam. Shrew*, III/2, 172).

muscat [*Musk-cat*'in varyantı].

muse, to 1. Şaşırmak, hayret etmek: *And rather muse than ask why I entreat you* (*All's Well*, II/5, 65; *Mac.*, III/4, 85; *Rich. III*, I/3, 30); bir şeye şaşmak; 2. Meraka düşmek: *I cannot too much muse Such shapes* (*Tem.*, III/3, 36); 3. Mırıldanmak, dırdır etmek şikâyet etmek: *I will muse no further* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 239).

muset Avda, tavşanın kaçarken geçtiği açıklık: *The many musets through the which he goes Are like a labyrinth* [*q. musits*] (*Two Nob. K.*, III/1, 97; *Ven. & Adon.*, 683).

music Bando, çalgıcılar topluluğu: *Bid the music leave* (*Hen. VIII*, IV/2, 94; *Rom. & Jul.*, IV/4, 22; *L. Lab. Lost*, V/2, 211).

musit [*Muset*'in varyantı]

musk Misk geyiğinin ifrazatı: *smelling so sweetly, all musk, and so rushing* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 60).

musk-cat [*Moschus moschiferus*] Misk geyiği: *Fortune's cat –but not a musk cat* (*All's Well*, V/2, 20).

muss Küçük nesnelerin atılarak oynandığı, kapışmalı bir oyun: *Like boys unto a muss* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 91).

mussel-shell Midye gibi ağzı açık bakan kişi, alık alık bakan kimse: *Ay, marry, was it, mussel-shell* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 28).

must [Geçmiş zaman kipi olarak talihsiz bir olaya duyulan pişmanlık ifadesi] Zorunda olma: *And I must be from thence!* (*Mac.*, IV/3, 212); [Hareket ifade eden edimin elipsisi (kat-ı nakısı)]: *I must to Coventry* (*Rich. II*, I/2, 56).

muster, to 1. Sergilemek; 2. Örnek vermek: *they ... do muster true gait* (*All's Well*, II/1, 54); 3. Üye kaydetmek; 4. Askere yazmak: *not muster'd Among the bands* (*Cym.*, IV/4, 10).

muster-book Askere yazılanların kayıt defteri: *we have a number of shadows fill up the muster-book* (*Hen. VI–2*, III/2, 135).

muster-file Sicil dosyası: *the muster-file ... amounts not to fifteen thousand pole* (*All's Well*, IV/3, 166).

mute 1. Suskun seyirci; 2. Konuşma parçası olmayan oyuncu: *That are but mutes, or audience to this act* (*Ham.*, V/2, 335); 3. Doğu ülkelerinde görülen dilsiz uşak ya da hademe: *our grave, Like Turkish mute, shall have a tongless mouth* (*Hen. V*, I/2, 232; *Tw. Night*, I/2, 62; *Cym.*, III/5, 153).

mutine İsyancı, başkaldıran: *Do like the mutines* (*Ham.*, V/2, 6).

mutine, to Başkaldırmak, isyan etmek, ayaklanmak: *If thou canst mutine in a matron's bones* (*Ham.*, III/4, 83).

mutiny Anlaşmazlık, uyumsuzluk, çatışma: *so with herself is she in mutiny* (*L. Lab. Lost*, I/1, 160; *Hen. VIII*, III/2, 120).

mutiny, to 1. Yarışmak, çekişmek; 2. Kavga etmek: *Where will doth mutiny with wit's regard* (*Rich. II*, II/1, 28; *Oth.*, II/1, 275; *Ant. & Cleo.*, III/11, 13).

mutton 1. Koyun: *a lost mutton* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 96; *As You Like*, III/2, 56; *Mer. Ven.*, I/3, 167); 2. Şehvetin gıdası; 3. [dolayısıyla] hafifmeşrep kadın: *I* (*a lost mutton*) *gave your letter to her* (*a lac'd mutton*) (*Two Gent. Ver.*, I/1, 97; *M. Meas.*, III/2, 181).

mutual 1. Sıkı fıkı, içlidışlı, mahrem, intim: *The stealth of our most mutual entertainment* (*Hen. VI–2*, I/1, 25; *M. Meas.*, I/2, 154; 2. Ortaklaşa, müşterek: *one mutual cry* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 117; *Mer. Ven.*, V/1, 77; *Titus*, V/3, 71).

mutuality İçlidışlılık, karşılıklı içtenlik: *When these mutualities so marshal the way* [f. 1 *mutabilities*] (*Oth.*, II/1, 261).

mutually 1. Karşılık olarak, mukabilinde: *Who mutually hath answer'd my affection* (*Mer. Wives Win.*, IV/6, 10); 2. Birbirini izleyen, sırayla: *Pinch him. Fairies, mutually!* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 99; *M. Meas.*, II/3, 27).

mynheers! [Almanca "*Meine Herren*" hitabından gelir] Baylar, beyler! (*Mer. Wives Win.*, II/1, 220).

Myrmidon, the great Ahilleus; Myrmidon'lar onun izleyicileriydiler.

mystery[1] 1. Kişisel giz, sır: *you would pluck out the heart of my mystery* (*Ham.*, III/2, 366); 2. [Sıkça gizli yapılan] Dinsel tören: *The mysteries of Hecate and the night* (*Lear*, I/1, 110).

mystery[2] 1. Meslek, iş: *Painting ... is mystery* (*M. Meas.*, IV/2, 36; *Oth.*, IV/2, 30; *Timon*, IV/1, 18); 2. Beceri, hüner: *your mystery in stratagem* (*All's Well*, III/6, 65).

N

nab, nabb(e) Baş, kafa

nag İffetsiz, havai kadın: *Yon ribaudred nag of Egypt* (*Ant. & Cleo.*, III/10, 10).

nail 1. Giysi boyu için ölçü; bir yardanın on altıda biri (91milimetre): *Thou ... half-yard, quarter, nail* (*Tam. Shrew*, IV/3, 108); **2.** [*Blow* (one's) *nails*] Parmakları ısıtmak için hohlama: *Dick the shepherd blows his nail* (*L. Lab. Lost*, V/2, 913; *Hen. VI–3*, II/5, 3); **3.** [mec.] Sabırlı olma: *we may blow our nails together* (*Tam. Shrew*, I/1, 108).

naked 1. Yoksul, yoksun, parasız: *some forlorn and naked hermitage* (*L. Lab. Lost*, V/2, 795; *Ham.*, IV/7, 44; *Rich. II*, I/2, 31); **2.** Silahsız: *and he but naked, though lock'd up in steel, Whose conscience ... is corrupted* (*Hen. VI–2*, III/2, 234; *Cor.*, I/10, 20; *Oth.*, V/2, 258); **3.** Yalın, saf: *the very naked name of love* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 142); **4.** [*Naked bed*] Çırılçıplak uyuyanlar için kullanılan bir söz: *in her naked bed* (*Ven. & Adon.*, 397).

nakedness Yoksulluk, parasızlık, belli bir şeyden yoksun olmak: *His ceremonies laid by, in his nakedness he appears but a man* (*Hen. V*, IV/1, 105; *Timon*, IV/1, 33; *Much Ado*, IV/1, 175).

name 1. Aile, soy sop: *our general name* (*Titus*, II/3, 183; *All's Well*, I/3, 156); **2.** İtibar: *for a name* (*M. Meas.*, I/2, 169; *Hen. VI–1*, IV/4, 9; *Cor.*, II/1, 35); **3.** Tanınmış kişi: *Tullius Aufidius, The second name of men* (*Cor.*, IV/6, 125; *Two Nob. K.*, III/6, 240; Two Nob. K., V/3, 27); **4.** Unvan, nam, san: *King, be thy thoughts imperious, like the name* (*Titus*, IV/4, 81; *Hen. IV–1*, III/2, 64; *Tem.*, II/1, 150); **5.** [*in* (*the*) *name*] Unvan altında: *to carry me in the name of foul clothes* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 99; *Much Ado*, II/1, 172; *Win. Tale*, III/2, 60); **6.** [*by the name of*] Nitelik olarak: *I arrest thee ... by the name of Richard Earl of Cambridge* (*Hen. V*, II/2, 146; *Hen. VIII*, II/1, 59; *Mac.*, II/1, 16).

name, to Söylemek, anlatmak: *name the word of hands* (*Titus*, III/2, 33; *L. Lab. Lost*, V/2, 239; *Hen. VI–3*, V/5, 58).

nameless 1. Adı bilinmeyen: *the secret, nameless friend of yours* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 105); **2.** Yasal adı olmayan: *nameless bastardy* (*Lucrece*, 522); **3.** Ayrıntısı açıklanamayacak kadar küçük olan, somut olmayan: *nameless virtues* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 317; *Rich. II*, II/1, 40).

napkin Mendil: *oft did she heave her napkin to her eyne* (*Ham.*, V/2, 288; *Oth.*, III/3, 287; *L. Compl.*, 15).

Naples Napoli, frengi'nin çıktığı yer olarak bilinen bir kentti: *have your instruments been in Naples, that they speak I' th' nose thus?* (*Oth.*, III/1, 4).

napless Eskimiş, havı dökülmüş: *the napless vesture of humility* (*Cor.*, II/1, 234).

napping [*To take* (*catch*) *napping*] [deyim] İş üzerinde yakalamak [1562, Pilkington. Grose. Partridge, 611/2].

narrow[1] [sıf.] Ufak: *most narrow measure lent me* (*Ant. & Cleo.*, III/4, 8).

narrow[2] Yakından: *the narrow prying father* (*Tam. Shrew*, III/2, 146).

narrowly Dikkatle, yakından: *Search the market narrowly* (*Per.*, IV/2, 3; *Much Ado*, V/4, 116; *Tam. Shrew*, III/2, 139).

narrow-prying Yakından gözetleyen, kolaçan eden: *the narrow-prying father* (*Tam. Shrew*, III/2, 146).

nase, naze, nace, nazie, nazy [argo] Sarhoş [takr. 1530'den 1690'a kadar. Fr. *nez*, Alm. *nass* = nemli. Partridge, 612/1].

nasty Pis, kirli, iğrenç: *the nasty sty* (*Ham.*, III/4, 94; *Hen. V*, II/1, 50).

native[1] Kaynak, çıkış ya da doğum yeri: *Th' accusation ... could never be the native Of our so frank donation* (*Cor.*, III/1, 129).

native[2] [sıf.] 1. Doğal: *native beauty* (*John*, III/4, 83; *L. Lab. Lost*, IV/3, 259; *Rom. & Jul.*, IV/1, 97); [*to* ile] *native to them* (*Oth.*, II/1, 217); 2. Yakından ilişkili, bağlı: *The head is not more native to the heart* (*Ham.*, I/2, 47; *All's Well*, I/1, 223); 3. Doğuştan belli bir pozisyona hak kazanmış, uygun, hak sahibi: *her native king* (*Rich. II*, III/2, 25; *Hen. V*, II/4, 95; *Hen. VI–3*, III/3, 190).

nativity Yeni doğmuş bebek: *Nativity ... Crawls to maturity* (*Sonn.*, LX, 5).

natural[1] Budala, geri zekâlı: *That a monster be such a natural!* (*Tem.*, III/2, 33; *As You Like*, I/2, 49; *Rom & Jul.*, II/4, 92).

natural[2] [sıf.] 1. Doğumla gelen belli bir yasal hısımlık: *Whom should he follow but his natural king* (*Hen. VI–3*, I/1, 82; *Lear*, IV/6, 191); 2. Kan yoluyla akrabalık: *his natural brother* (*As You Like*, I/1, 145; *Timon*, IV/3, 282; *Cym.*, III/3, 107); 3. Doğal duygular ve iyilik: *ever most kind and natural* (*M. Meas.*, III/1, 221; *Lear*, II/1, 84; *Hen. V*, II/ch., 19). 4. Yarım akıllı: *He hath indeed, almost natural* (*Tw. Night*, I/3, 29).

naturalize, to Alıştırmak: *My instruction shall serve to naturalize thee* (*All's Well*, I/1, 208).

naturally Yaşama benzer tarzda: *that part Was ... naturally perform'd* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 87).

nature 1. Doğal duygu ya da sevgi: *nature, love and filial tenderness* (*Hen. IV–2*, IV/5, 39; *Tem.*, V/1, 76; *Mac.*, I/5, 45); 2. [*Of nature*: birçok yönden] Doğal: *Making ... we fools of nature ... to shake our disposition* (*Ham.*, I/4, 54; *Troil. & Cres.*, V/1, 34); 3. [*bias of nature*] doğal sevgi: *the King falls from bias of nature* (*Lear*, I/2, 111).

naught[1] 1. Kötülük, haksızlık, yanlışlık: *He that doth naught with her* (*Rich. III*, I/1, 99); 2. Kötü olan bir şey: *A paramour is ... a thing of naught* (*Mid. N. Dr.*, IV/2, 14); 3. [*Be naught*] Bir köşeye çekilme: *be better employ'd and be naught a while* (*As You Like*, I/1, 35); 4. [*Call all to naught*] Şiddetli bir biçimde kötüleme: *It was not she that call'd him all to naught* (*Ven. & Adon.*, 993); 5. [*Set at naught*] Saygısızlık ve tahkir etme: *the public power, Which he so sets at naught* (*Cor.*, III/1, 269; *Two Gent. Ver.*, I/1, 68; *Hen. IV–2*, V/2, 85). [2, 3 ve 4. maddeler bazen *nought* olarak da yazılır].

naught[2] [sıf.] 1. Kötü, yaramaz: *thy sister's naught* (*Lear*, II/4, 134; *Rom. & Jul.*, III/2, 87; *Mac.*, IV/3, 225); 2. Yitirilmiş, yıkılmış, mahvolmuş: *be gone away! All will be naught else* (*Cor.*, III/1, 230; *Ant. & Cleo.*, III/10, 1); 3. Değersiz, gereksiz: *his title ... was corrupt and naught* (*Hen. V*, I/2, 73; *Much Ado*, V/1, 156; *As You Like*, III/2, 15).

naughty 1. Değersiz: *a good drum ... but a naughty orator* (*All's Well*, V/3, 253); 2. Kötü, habis, hain: *Thou naughty varlet* (*Much Ado*, IV/2, 72; *Mer. Ven.*, III/3, 9; *Hen. VI–2*, II/1, 163); 3. [Havaya ilişkin] Kötü, nahoş, pis: *'tis a naughty night to swim in* (*Lear*, III/4, 110).

nave 1. Tekerlek göbeği, eksen merkezi: *Break all the spokes and fellies from her wheel, And bowl the round nave down the hill* [*knave* sözcüğü ile söz oyunu] (*Ham.*, II/2, 496; *Hen. IV–2*, II/4, 255); 2. Göbek: *from the nave to th' chops* (*Mac.*, I/2, 22).

navel [mec.] Merkez: *the navel of the state* (*Cor.*, III/1, 123).

navigation Gemiler, denizcilik: *swallow navigation up* (*Mac.*, IV/1, 54).

nay Olumsuzluk ifadesi [en sık kullanımı bir şeyin doğrusunu göstermek ya da vurgulamak içindir, hafif bir protestodur]: *A wolf, nay worse, a fellow all in buff* (*Com. Err.*, IV/2, 36; *Tem.*, I/1, 15; *M. Meas.*, III/1, 147).

nayward [*To the nayward*] Karşıt görüşe ya da inanca yöneliş: *lean to the nayward* (*Win. Tale*, II/1, 64).

nayword, nay-word 1. Parola, şifre: *we have a nayword how to know one another* (*Mer. Wives Win.*, V/2, 5); 2. Atasözü: *If I do not gull him into a nayword* (*Tw. Night*, III/3, 135). [Rowe'un metin düzeltmesinde *ayword*]

Nazarite Nâsıralı

ne Ve ne de: *Ne aught escapend but himself* (*Per.*, II/Gower, 36; *All's Well*, II/1, 173).

ne intelligis, domine? [Lat.] Anlıyor musunuz, efendim? (*L. Lab. Lost*, V/1, 21).

neaf Yumruk: *Give me your neaf* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 19; *Hen. IV–2*, II/4, 186).

Neapolitan bone-ache Zührevi hastalık: *the Neapolitan bone-ache ... is the curse ... on those that war for a placket* (*Troil. & Cres.*, II/3, 18).

Neapolitan favour [bkz. *Naples*] Frengi.

near[1] [sıf.] Birine yakın etkili durmak ya da dokunmak: *many my near occasions* (*Timon*, III/6, 10; *Troil. & Cres.*, II/2, 175; *Mac.*, III/1, 117).

near[2] [zarf] 1. İçlidışlı olarak, derinlemesine ve yakın bir biçimde: *some affairs That touch me near* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 60; *Hen. VI–1*, III/1, 58; *Timon*, I/2, 177); 2. [*come near*] dokunmak, okşamak: *No grief did ever come so near thy heart* (*Two Gent. Ver.*, IV/3, 19; *As You Like*, V/2, 62; *Oth.*, IV/1, 198); 3. [Biriyle] Sıkı fıkı olan: *being near their master* (*Hen. IV–2*, V/1, 73); 4. [*come near the house, draw near*] Giren, dahil olan: *come near the house* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 132; *Tem.* V/1, 319; *Mer. Ven.*, V/1, 223); 5. [*Near upon*] Girmek ya da gelmek üzere: *and very near upon The Duke is ent'ring* (*M. Meas.*, IV/6, 14); 6. [*Go near*] Başarmak üzere, başarma noktasında olan: *If you not take heed, you shall go near To call them both a pair of crafty knaves* (*Hen. VI–2*, I/2, 192; *Tem.*, II/2, 75).

near[3] [zarf] Daha yakında: *Nor near no farther off ... Than this weak arm* (*Rich. II*, III/3, 64); *ne'er the near no nearer the object in view* (*Mac.*, II/3, 140); *Better far off than, near, be ne'ver the near* (*Rich. II*, V/1, 88)

near-legged Ön ayakları birbirine yakın: *his horse ... near-legged before* (*Tam. Shrew*, III/2, 56).

neat[1] 1. Sığır türünden hayvan [öküz, inek, dana vb.]: *a neat's foot* (*Tam. Shrew*, IV/3, 12; *Hen. VI–3*, II/1, 14; *Mer. Ven.*, I/1, 112); 2. Sürü: *the steer, the heifer, and the calf Are all call'd neat* (*Win. Tale*, I/2, 125).

neat[2] [sıf.] 1. Elegan, zarif, nazik: *a certain lord, neat, and trimly dress'd* (*Hen. IV–1*, I/3, 33; *Win. Tale*, I/2, 123; *Two Gent. Ver.*, I/2, 10); rüküş, şık olmaya çalışan: *you neat slave* (*Lear*, II/2, 42); 2. Nefis: *his neat cookery* (*Cym.*, IV/2, 49).

neat-herd Sığırtmaç: *three shepherds, three neat-herds, three swine-herds* (*Win. Tale*, IV/4, 325; *Cym.*, I/1, 149).

neb 1. Gaga; 2. [dolayısıyla] ağız: *How she holds up the neb ... to him* (*Win. Tale*, I/2, 183).

necessary 1. Yararlı hizmet veren: *a necessary bencher in the Capitol* (*Cor.*, II/1, 82). 2. Kaçınılmaz, zorunlu: *necessary wrinkles* (*Sonn.*, CVIII, 11; *Jul. Caes.*, II/2, 36; *Ham.*, III/2, 192).

necessitied Muhtaç: *Her fortunes ever stood Necessitied to help* (*All's Well*, V/3, 85).

neck 1. [*In, on the neck*] Hemen sonra: *A thousand groans ... One on another's neck* (*Sonn.*, CXXXI, 11; *Hen. IV–1*, IV/3, 92); 2. [*On one's neck*] İftira atmak, bir suçu başkasının üzerine atmak *men must lay their murders on your neck* (*Oth.*, V/2, 70).

neck-weed [İdamda] İlmik

ned fool [halk ağzı] Gürültülü soytarı ya da budala kişi [16. yy. başı ve 17. yy. Nashe. Partridge, 613/1].

need 1. [*For a need*] Gerektiğinde, zorunluluk durumunda: *with five hundred ... for a need* (*Ham.*, II/2, 54; *Rich. III*, III/5, 85; *Hen. VI–3*, I/2, 67); 2. [*Had need*] Yapılması gerekli olan: *we had need pray* (*Hen. VIII*, II/2, 44; *As You Like*, II/7, 169; *Tw. Night*, II/3, 182).

need, to 1. [*It needs*] Gerekmek, zorunlu olmak: *It shall not need, thy father hath*

his life (*Com. Err.*, V/1, 391; *Hen. VI–3*, I/4, 125; *Mac.*, V/2, 29); **2.** [*What need (s)*] Gerekli olmamak: *What needs these feasts ...* (*Timon*, I/2, 242; *Com. Err.*, III/1, 60; *Ant. & Cleo.*, II/7, 125).

needful İnsan takviyesi gerektiren: *With aid of soldiers to this needful war* (*Hen. VI–3*, II/1, 147).

Needham Yoksulluk [standart İng. takr. 1570-1890. Needham, Ipswich yakınında küçük bir ilçeydi. Partridge, 613/2].

needless Gereksiz, gerekmeyen: *his weeping into the needless stream* (*As you Like*, II/1, 46).

needly İhtiyaçtan dolayı, gereksinim yüzünden: *needly will be rank'd with other griefs* (*Rom. & Jul.*, III/2, 117).

needy Beslenmek için gerekli olan: *your needy bread* (*Per.*, I/4, 95).

neele İğne: *with her neele composes Nature's own shape* (*Per.*, V/Gower, 5).

neeze, to Aksırmak, hapşırmak: *The whole quire ... waxen in their mirth, and neeze* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 56).

negation İnkâr, yalanlama: *my negation hath no taste of madness* (*Troil. & Cres.*, V/2, 127).

negative Reddeden, olumsuz: *If thou wilt confess, Or else be impudently negative* (*Win. Tale*, I/2, 274)

neglect, to İhmale neden olmak: *My absence doth neglect no great design* (*Rich. III*, III/4, 24).

neglected Hor görülen, itibar edilmeyen: *the fatal and neglected English* (*Hen. V*, II/4, 13).

neglectingly Dikkatsizce, kayıtsızca, ihmal ederek: *Answe'ed neglectingly* (*Hen. IV–1*, I/3, 52).

neglection İhmal, gaflet, özensizlik: *Sleeping neglection* (*Hen. VI–1*, IV/3, 49; *Troil. & Cres.*, I/3, 127; *Per.*, III/3, 20).

negligence Aldırmama, küçümseme: *both the worlds I give to negligence* (*Ham.*, IV/5, 135).

negligent Dikkatsizlikten ya da ihmalden dolayı: *we in negligent danger* (*Ant. & Cleo.*, III/6, 81).

neighbour [*The neighbour to*] Özel danışma: *No more shall be the neighbour to my counsels* (*Rich. III*, IV/2, 43).

neighbour, to 1. Yakınında ya da yanında bulunmak: *a copse that neighbours by* (*Ven. & Adon.*, 259); **2.** Komşu olmak: *thy places shall Still neighbour mine* (*Win. Tale*, I/2, 449; *Hen. V*, I/1, 62).

neighboured Yakından ilişkili ya da bağlantılı: *so neighboured to his youth* (*Ham.*, II/2, 12; *Lear*, I/1, 119).

neighbourhood Dostça ilişkiler, dostça duygular: *neighbourhood and Christian-like accord* (*Hen. V*, V/2, 353; *Timon*, IV/1, 17).

neither 1. Ne bu, ne o: *shall she marry him? – No. – How then? Shall he marry her? – No, neither* (*Two Gent. Ver.*, II/5, 17; *Com. Err.*, V/1, 94; *Hen. IV–1*, III/1, 240); **2.** İkisinden biri: *Nay, that cannot be so neither* (*Two Gent. Ver.*, II/3, 16; *Tem.*, III/2, 19); **3.** Bununla birlikte, mamafih, ancak: *let it live. It shall not neither* (*Win. Tale*, II/3, 158; *As You Like*, I/1, 87; *Tem.*, III/2, 20); [*but*'tan sonra]: *But a trifle neither* (*All's Well*, II/2, 34; *Mer. Ven.*, III/5, 8; *Much Ado*, I/1, 287); **4.** [*Not so neither*] Hiçbir suretle, hiç değil, katiyen: *But art not thou thyself giddy with the fashion too ...? Not so neither* (*Much Ado*, III/3, 144; *Mid. N. Dr.*, III/1, 149; *Cor.*, IV/5, 167).

Nemean hide Herakles'in on iki emeğinden [sınavından] biri: Herakles [Herkül] Nemea arslanını yenip derisini kuşanmıştı: *He tumbled down his Nemean hide* (*Two Nob. K.*, I/1, 68).

nephew 1. Kuzen: *Depos'd his nephew Richard* (*Hen. VI–1*, II/5, 64; *Troil. & Cres.*, I/2, 13); **2.** Erkek torun: *You'll have your nephews neigh to you* (*Oth.*, I/1, 1120).

Neptune 1. [Lat.; Yun. Poseidon] Deniz Tanrısı; **2.** [dolayısıyla] deniz simgesi: *Thou mighty one, that with thy power hast turned Green Neptune into purple* (*Two Nob. K.*, V/1, 50; *Tem.*, V/1, 35; *Per.*, III/3, 36; *Mid. N. Dr.*, II/1, 126).

Nereides Deniz perileri [Nereus'un elli kızı]: *Her gentlewomen, like the Nereides* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 210).

nerve 1. Kas, adale: *this body As hardy as the Nemean lion's nerve* (*Ham.*, I/4, 83); 2. [Özellikle çoğul] Bedenin asal gücünün bulunduğu organlar: *strains his young nerves* (*Cym.*, III/3, 94; *Tem.*, I/2, 485; *Cor.*, I/1, 138); [mec.] *the very nerves of state* (*Troil. & Cres.*, I/3, 55).

nervy Güçlü kuvvetli, adaleli (*Cor.*, II/1, 160).

net [mec.] Girift, belirsiz, yanıltmacalı tartışma: *hide them into a net* (*Hen. V*, I/2, 93).

nether Aşağı: *our nether crimes* (*Lear*, IV/2, 79).

nether-stocks Diz üstüne kadar gelen çorap: *I'll sew nether-stocks* (*Hen. IV–1*, II/4, 116; *Lear*, II/4, 11).

neuter Nötr, tarafsız: *I do remain as neuter* (*Rich. II*, II/3, 159).

never trust me! Bir yemin [eğer bunu yapmazsam bir daha bana inanma anlamında Londra aşağı tabaka yemini. 16. yy. ikinci yarısınndan itibaren. Partridge, 617/2].

new 1. Yakın zamanda, son zamanda, bu yakınlarda: *even before this truce, but new before* (*John*, III/1, 233; *Timon*, I/2, 78; *Sonn.*, LVI, 10); 2. Yeniden, yeni baştan, tekrar: *I Richard's body have interred new* (*Hen. V*, IV/1, 295; *Cym.*, I/5, 165; *Rich. II*, I/3, 76).

new-added Takviye edilmiş: *refresh'd, new-added, and encouraged* (*Jul. Caes.*, IV/3, 209).

new-adopted Sonradan benimsenmiş: *Unfriended, new-adopted to our hate* (*Lear*, I/1, 203).

new-apparalled: Giyinip süslenmiş: *What, have you got the picture of old Adam, new-apparell'd?* (*Com. Err.*, IV/3, 13).

new-appearing: Yeniyetme: *Ah my poor princes! ... My unblown flowers, new-appearing sweets!* (*Rich. III*, IV/4, 10; *Sonn.*, VII, 3).

new beloved: Yeni sevdiği: *And she as much in love, her means much less To meet her new beloved any where* (*Rom. & Jul.*, II/ch., 12).

new-bleeding Yeni kanamaya başlayan: *Experience for me ... Of proofs new-bleeding* (*L. Compl.*, 153).

new-built Henüz kazandırılan: *Her new-built virtue and obedience* (*Tam. Shrew*, V/2, 118; *Cym.*, I/5, 59).

new-come Yeni başlayan: *Who are the violets now That strew the green lap of the new come spring?* (*Rich. II*, V/2, 47; *Hen. VI–1*, II/2, 20).

new-conceived Yeni gebe olan, gebeliği başlayan: *Lined with strong sinews ... Gently they swell, like women new-conceived* (*Two Nob. K.*, IV/2, 128).

new-create(d) Yeni bir hata: *Or did the letters work upon his blood, and new-create this fault?* (*Oth.*, IV/1, 273; *Tem.*, I/2, 81; *Hen. VIII*, V/4, 41).

new-crowned[1] Yeni tahta çıkan: *a new-crowned monarch* (*Mer. Ven.*, III/2, 50).

new-crowned[2] [zarf] Tahta çıkmadan önce: *before you were new-crown'd* (*John*, IV/2, 35).

new-dated Yeni yazılmış ya da yazılan: *I have receiv'd New-dated letters from Northumberland* (*Hen. IV–2*, IV/1, 8).

new-delivered Piyasaya yeni çıkarılmış, [kişi] yeni salıverilmiş: *But who comes here? The new delivered Hastings?* (*Rich. III*, I/1, 121).

new-devised Yeni icat edilen, "nev icat": *I would ... ransom him to any French courtier for a new-devis'd curtsy* (*L. Lab. Lost*, I/2, 61).

new-dyed Yeni boyalı: *That our garments ... drench'd in the sea ... being rather new-dy'd, than stain'd with salt water* (*Tem.*, II/1, 59).

new enkindled Yeni yakılmış ya da yeni yanan: *With eyes as red as new-enkindled fire* (*John*, IV/2, 163).

new-fallen 1. Yeni elde edilmiş ya da kazanılmış: *your new-fall'n right. The seat of Gaunt* (*Hen. IV–1*, V/1, 44; *As You Like*, V/4, 176); 2. Yeni günahkâr: *His tend'rer cheek receives her soft hand's print As apt as new-fall'n snow takes any dint* (*Ven. & Adon.*, 354).

new-fangled 1. Yenilikleri ve yeni şeyleri seven: *more new-fangled than an ape* (*L. Lab. Lost*, I/1, 106); 2. Yeni moda düşkünü: *Some in their garments, though new-fangled ill* (*Sonn.*, XCI, 3).

new-fired Yepyeni bir ateşle, yeni bir coşkuyla: *Set on your foot, And with a heart new-fir'd I follow you* (*Jul. Caes.*, II/1, 332).

new-found Yeni bulunan: *do I not glance aside To new-found methods and to compounds strange?* (*Sonn.*, LXXVI, 4; *Two Gent. Ver.*, IV/4, 30).

newgate nightingale, bird [halk ağzı] Hapishane kuşu [16. yy'da *nightengale* (Copland), 17. yy'da *bird* (Dekker). Partridge, 618/2].

new-hatched Yeni çizilmiş: *But do not dull thy palm with entertainment Of each new-hatch'd, unfledg'd courage* (*Ham.*, I/3, 65; *Mac.*, II/3, 59).

new-healed Yeni iyileşen: *Well, I am loath to gall a new-heal'd wound* (*Hen. IV–2*, I/2, 140; *Rich. III*, II/2, 125).

new-killed Yeni öldürülen, can çekişen: *Like to a new-kill'd bird she trembling lies* (*Lucrece*, 457).

new-made[1] [sıf.] Yeni yapılmış, gıcır gıcır, yepyeni: *For new-made honour doth forget men's names* (*John*, I/1, 187; *Rom. & Jul.*, IV/1, 84; *Titus*, II/1, 20).

new made[2] Yeni baştan: *This were to be new made when thou art old* (*Sonn.*, II/13; *M. Meas.*, II/2, 79).

new-married Yeni evli: *For this new-married man approaching here* (*M. Meas.*, V/1, 398; *Hen. V*, V/2, 179; *Titus*, II/2, 15).

new pay Yeni ödeme: *Which I new pay as if not paid before* (*Sonn.*, XXX, 12).

new-planted Yeni diktirdiği (ağaç, çiçek): *He hath left you all his walks, His private arbours, and new-planted orchards* (*Jul. Caes.*, III/2, 248).

new-sad Son kederli durum: *I thank you, gracious lords, For all your fair endeavours, and entreat Out of a new-sad soul* (*L. Lab. Lost*, V/2, 731).

new-shed Yeni akan kanlar: *Upon whose leaves are drops of new-shed blood* (*Titus*, II/3, 200).

new-sprung Yeni doğan, yeni açan, yeni ortaya çıkan: *She bows her head the new-sprung flow'r to smell* (*Ven. & Adon.*, 1171).

new-store Yeni artış: *Our madams ... will give their bodies to the lust of English youth To new-store France with bastard warriors* (*Hen. V*, III/5, 31).

new-taken Yeni doğmuş: *as new ta'en sparrow* (*Troil. & Cres.*, III/2, 33).

new-transformed Yeni değişen: *the hounds Should drive upon thy new-tranformed limbs* (*Titus*, II/3, 64).

new-trothed Bağlılığını yeni onaylayan: *So says the prince and my new-trothed lord* (*Much Ado*, III/1, 38).

new-tuned Değişik, yeni, duyulmadık: *they trick up with new-tuned oaths* (*Hen, V*, III/6, 76).

new-varnished Yeni cilalanmış, yenilenmiş: *and how much honour Pick'd from the chaff and ruin of the times, To be new varnish'd!* (*Mer. Ven.*, II/9, 49).

new woo Yeniden kur yapma: *New woo my queen* (*Win. Tale*, III/2, 156).

newly Yeniden, yeni baştan, tekrar (*Lucrece*, 490; *L. Lab. Lost*, I/2, 115; *Much Ado*, I/3, 22).

next 1. [Yer olarak] En yakın: *The best way is the next way to a grave* (*Two Nob. K.*, III/2, 33; *Tem.* III/2, 36; *Win. Tale*, I/2, 195; *Mac.*, V/5, 38); 2. [*the next way*] en yakın yol: *Come, good boy, the next way home* (*Win. Tale*, III/3, 127; *Hen. IV–1*, III/1, 250); [mec.]: *I speak the truth the next way* [Örn. Doğrudan apaçık konuştum] *I speak the truth the next way* (*All's Well*, I/3, 59); 3. Akrabalıkta en yakın olan: *the next by birth* (*Hen. VI–1*, II/5, 73; *Hen. IV–1*, I/3, 146; *Sonn.*, CXXXIII, 6); 4. [*The next*] Sonraki: *Humphrey being dead ... And Henry put apart, the next for me* (*Hen. VI–2*, III/1, 383; *John*, V/2, 69; [*my* ile] *My next is ...* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 201).

nice 1. Şehvet uyandırıcı: *nice wenches* (*L. Lab. Lost*, III/1, 23; *Ant. & Cleo.*, III/13, 79); 2. Duyarlı, nahif, ince: *Hence therefore, thou nice crutch!* (*Hen. IV–2*, I/1, 145); 3. Utangaç, mahcup: *Well not be nice, take hands* (*L. Lab. Lost*, V/2, 219; *Two Gent. Ver.*, III/1, 82); 4. Titiz, dikkatli: *that will venture To marry us, for here they are nice and foolish* (*Two Nob. K.*, V/2, 77; *John*, III/4, 138; *L Compl.*, 97). 5. Kolay beğenmez, nazik, merasime düşkün: *nice direction of a maiden's eyes* (*Mer. Ven.*, II/1, 14; *Tam. Shrew*, III/1, 80; *All's Well*, V/1, 15); 6. Çok ince, önemsiz gibi görülen: *These nice sharp quillets of the law* (*Hen. VI–1*, II/4, 17; *L. Lab. Lost*, V/2, 232; *Hen. VI–3*, IV/7, 58). 7. Zayıf, kıt yavan: *such nice and waterish diet* (*Oth.*, III/3, 15). 8. Önemsiz, cüzi: *every nice offence* (*Jul. Caes.*, IV/3, 8; *Rich. III*, III/7, 175; *Rom. & Jul.*, III/1, 154); 9. Tehlikeli, güvenilemez: *the nice hazard of one doubtful hour* (*Hen. IV–1*, IV/1, 48); 10. Kesin, tam, doğru: *to prenominate in nice conjecture Where thou wilt hit me dead* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 250; *Mac.*, IV/3, 174; *Lucrece*, 1412).

nicely [zarf] 1. Zarif ve kibar bir biçimde: *their nicely gawded cheeks* (*Cor.*, II/1, 217; *Tw. Night*, III/1, 14); 2. Önem vermeden, değer vermeden: *Can sick men play so nicely with their names?* (*Rich. II*, II/1, 84); 3. Tam olarak kesin ya da doğru biçimde: *articles too nicely urged* (*Per.*, IV/1, 6; *Hen. V*, V/2, 94; *Lear*, V/3, 145); 4. İçtenlikle, doğal, yalın, hilesiz bir biçimde: *dally nicely with words* (*Tw. Night*, III/1, 14; *Hen. V*, I/2, 15); 5. Kesin iletişim ile: *two ... Cupids ... nicely depending on their brands* (*Cym.*, II/4, 90).

niceness 1. Aşırı kaygı (*Two Nob. K.*, V/2, 19); 2. Kuruntu, vesvese, çekince, zor beğenirlik (*Cym.*, III/4, 155).

nice-preserved Utangaçlıkla korunan: *That nice-preserved honesty* (*Titus*, II/3, 135).

nicety Sakınma, çekinme: *Lay by all nicety* (*M. Meas.*, II/4, 162).

Nicholas Oğlan çocuklarının ve bilim adamlarının koruyucu ermişi (*Two Gent, Ver.*, III/1, 300). [Elizabeth dönemi argosunda Ermiş Nikola hırsızların koruyucusuydu]: bkz. *Saint Nicholas' clerks.*

Nicholas' clerks, st. [argo] Yol kesen eşkıya, haydutlar (*Hen. IV–1*, II/1, 61).

nick 1. [*Out of all nick*] Aşırı derecede; 2. [böylece] her şeyden fazla: *he lov'd her out of all nick* (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 76); 2. [*In the nick*] Tam zamanında, uygun zamanda: *Iago in the nick Came in* (*Oth.*, V/2, 317).

nick, to 1. Çentmek: *His man with scissors nicks him* (*Com. Err.*, V/1, 175); 2. Kısa kesmek: *The itch of his affection should not then Have nick'd his captainship* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 8); 3. [argo] Hile yapmak, aldatmak [16. yy.dan itibaren. Partridge, 620/2].

nickname, to 1. Yanlış ad vermek: *you nickname God's creatures* (*Ham.*, III/1, 144); 2. [Bir şeyden] Yanlış söz etmek: *You nickname virtue; vice you should have spoke* (*L. Lab. Lost*, V/2, 349).

niece Kız torun: *My niece Plantagenet* (*Rich. III*, IV/1. 1).

niesse [*Nyas*'ın varyantı] Yavru atmaca: *My niesse?* (*Rom. & Jul.*, II/2, 167).

niggard İdareli kullanma: *our richest balms, Rather than niggard, waste* (*Two Nob. K.*, I/4, 32).

niggard, to 1. Cimrilik, istifçilik yapmak: *mak'st waste in niggarding* (*Sonn.*, I, 12); 2. Biriktirmek: *necessity, Which we ill niggard with a little rest* (*Jul. Caes.*, IV/3, 228).

niggardly İdareli bir biçimde [kullanma]: *every slight occasion that could but niggardly give me sight of her* (*Mer. Wives Win.*, /2, 197).

niggle, to [argo] Bir kadınla cinsel ilişkide bulunmak [16. yy. başı; 17. yy.da *nygle*, 18. yy.da ise *nigle*. takr. 1565-1820. 1612 yılında, Dekker şöyle yazmıştır: "*Ard wapping Dell that niggles well, and takes loure for her hire*". Partridge, 621/2].

night 1. [*What is the night?*] Gecenin kaçı? (*Mac.*, III/4, 25); 2. [*Good night*] Elveda: *good night you vow* (*Tem.*, IV/1, 54; *Tam. Shrew*, II/1, 301; *Rich. III*, IV/3, 39); [*to* ile] *Good night to your redress!* (*M. Meas.*, V. /1, 299); 3. [*The night*] Gece boyunca, geceleyin: *Revel the night* (*Hen. IV–2*, IV/5, 125; *Rich. III*, IV/4, 118); 4. [*On, a' night (s)*] Geceleyin: *fighting a' days and foining a' nights* (*Hen. IV–2*, II/4, 32; *Hen. IV–2*, II/1, 77; *Com. Err.*, V/1, 210); 5. [*Of the night*] Gece içinde: *There sleeps Titania sometime of the night* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 253).

night-bird Bülbül: *She sung, and made the night-bird mute* [q. 1 *night bed*] (*Per.*, IV/ Gower, 26).

night cap (cape) [mec.] Eş, karı: *I fear Cassio with my night-cap* (*Oth.*, II/1, 307).

night-crow 1. Baykuş; 2. [*ardea cinerea*] Balıkçıl kuşu; 3. Kulakları tırmalayan ses: *The night-crow cried aboding luckless time* (*Hen. VI–3*, V/6, 45).

nighted Gece kadar [gibi] karanlık: *to dispatch His knighted life* [qq.; f. 1 *nightly*] (*Lear*, IV/5, 13; *Ham.*, I/2, 68).

night-gown Gece giyilen bir giysi [robdöşambr]: *Get on your night-gown* (*Mac.*, II/2, 67; *Much Ado*, III/4, 18; *Oth.*, IV/3, 34).

nightly[1] [sıf.] 1. Geceye ilişkin, gece kullanılan, geceleri etkin olan: *the nightly owl Titus*, II/3, 97; *Two Gent. Ver.*, II/4 132; *Mid. N. Dr.*, V/1, 370); 2. Karanlık, kasvet: *cast thy nightly colour off* (*Ham.*, I/2, 68).

nightly[2] [zarf] Geceleyin: *hide me nightly in a charnel-house* (*Rom. & Jul.*, IV/1, 81; *Mid. N.* Dr., II/2, 6).

night-physic [argo] Cinsel birleşme [16. yy. ikinci yarısından 18. yy. başına kadar; mizahi kullanım. Massinger: "*Which ... ministers night-physic to you?* ". Partridge, 621/2].

night-rule Gecenin yanıltması: *What night-rule now about this haunted grove?* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 5).

nill, to [*Will not* anlamında] *will he, nill he* (*Ham.*, V/1, 17, *Tam. Shrew*, II/1, 271; *Per.*, III/Gower, 55).

nimble-pinioned Hızlı uçan: *nimble-pinion'd doves* (*Rom. & Jul.*, II/5, 7).

nimble-set Atik ve çevik bedenli: *He's white-haired ... but ... tough and nimble-set* (*Two Nob. K.*, IV/2, 125).

nimbly Canlı, uyanık bir biçimde: *the air Nimbly ... recommends itself Unto our ... senses* (*Mac.*, I/6, 2).

nin İçki [küçük çocukların içecek için kullandıkları sözcük. 16. ve 17. yy.lar. Congrave: "*Before they can speak*". Partridge, 622/2].

ninefold Dokuz kişiden oluşan refakatçiler: *He met the night-mare and her nine-fold* (*Lear*, III/4, 121).

nine men's morris bkz. *morris.*

nine pence [*Bring nine pence to nothing*] Maldan olmak, mal kaybetmek, malı heba etmek [16. ve 17. yy.larda "*bring a shilling to ninepence*". Partridge, 623/1].

nine ways [ya *nine ways at thrice* ya da *nine ways for Sunday (s), look*] [deyim] Şaşılık ya da şaşı gibi bakma [16. –18. yy.lar. Partridge, 623/1].

nip[1], **to** 1. Dikkatini çekmek: *music ... nips me unto listening* (*Per.*, V/1, 234); 2. Yaralayıcı bir biçimde etki etmek: *These tidings nip me, and I hang the head As flowers with frost* (*Titus*, IV/4, 70; *L. Lab. Lost*, V/2, 802); 3. [*Nip in the head*] Kararlı bir biçimde sonuca ulaşmak: *This outward-sainted deputy ... Nips youth i' th' head* (*M. Meas.*, III/1, 90).

nip[2] **(nippe, nyp), to** 1. Yankesicilik yapmak, para kesesini yürütmek [takr. 1570-1830; 2. Kavramak, yakalamak. [takr. 1560'ta genel olarak lehçe] 3. Tutuklamak: takr. [1560, R. Edwards: "*I go into the city some knaves to nip*". bkz. Partridge, 623/2].

nipper Yankesici, hırsız [takr. 1580–1830; 1585'te Fleetwood: *A judiciall Nypper*". bkz. Partridge. 624/1].

nit Bit yumurtası [hakaret olarak kullanılırdi]: *most pathetical nit* (*L. Lab. Lost*, IV. /1, 148; *Tam. Shrew*, IV/3, 109).

no deafing [*But to hear no deafing*] Sesleri yok etmeye olanak yok

no man İktidarsız: *I'll proclaim him, And to his face, no man* (*Two Nob. K.*, II/5, 31).

noble 6 şiling 8 peni değerinde para birimi: *receiv'd eight thousand nobles.* (*Rich. II*, I/1, 88; *Hen. V*, II/1, 107; *Rich. III*, I/3, 81).

noblesse Aristokrasi: *true noblesse would Learn him forbearance* (*Rich. II*, IV/1, 119).

nod 1. [Sarhoşluktan] Sallanma: *like a drunken sailor on a mast, Ready with every nod to tumble down* (*Rich. III*, III/4, 100); 2. Budala: *Will he give you the nod?* (*Troil. & Cres.*, I/2, 196).

nod, to [Birine] İşaret etmek: *Cleopatra Hath nodded him to her* (*Ant. & Cleo.*, III/6, 66).

noddy Bön, safdil, salak: *having nothing but the word 'noddy' for my pains* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 124).

noise 1. Söylenti, şayia: *the least noise of this* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 141; *Troil. & Cres*, I/2, 12; *Lear*, III/6, 111); 2. Müzikal ses, müzik: *The isle is full of noises* (*Tem.*, III/2, 135; *Ant. & Cleo.*, IV/3, 12; *Mac.*, IV/1, 106); 3. Bando, müzik topluluğu: *see if thou canst find out Sneak's noise. Mistress Tearsheet would fain hear some music* (*Hen. IV–2*, II/4, 11).

noise, to 1. Dedikodu yapıp çevreye yaymak: *It is nois'd he hath a mass of treasure* (*Timon*, IV/3, 402; *Hen. VIII*, I/2, 105; *L. Lab. Lost*, II/1, 22); 2. [*Noise it*] Gürültü çıkarmak, kargaşa yaratmak: *gives his ... regiment to a trull That noises it against us* (*Ant. & Cleo.*, III/6, 96).

nole (nowl) Baş, kafa: *An ass's nole I fixed on his head* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 17).

nominate, to 1. Adını söylemek, çağırmak: *Can you nominate ... the degrees of the lie?* (*As You Like*, V/4, 88; *Hen. VI–2*, II/1, 128; *L. Lab. Lost*, I/2, 15); 2. Kararlaştırmak, belirtmek: *It is so nominated in the bond?* (*Rich. III*, III/4, 5).

nomination 1. Söz etme, zikretme: *What imports the nomination of this gentleman?* (*Ham.*, V/2, 127; *L. Lab. Lost*, IV/2, 134); 2. Belirtme, karar verme: *the royal day ... wants but nomination* (*Rich. III*, III/4, 5).

nonage Küçük yaşta olma: *in his nonage* (*Rich. III*, II/3, 13).

nonce 1. Özellikle söz konusu amaç ya da vesile için: *I have cases of buckrom for the nonce* (*Hen. IV–1*, I/2, 180; *Ham.*, IV/7, 160); 2. Anlamı olmayan bir etiket: *This is a riddling merchant for the nonce* (*Hen. VI–1*, II/3, 57).

noncome [*non compos mentis*'in kısaltılmışı] Sağlıklı aklı olmayan: *drive some of them to a noncome* (*Much Ado*, III/5, 62).

none Hiç, hiçbir: *none so small advantage* (*John*, III/4, 151; *Hen. VIII*, IV/1, 33; *Cym.*, I/4, 94).

nonino bkz. *nonny*.

nonny Anlamsız nakarat: *hey nonny nonny* (*Much Ado*, II/3, 69); *nonino, nonny no* (*Ham.*, IV/5, 166); *A hey nonino* (*As You Like*, V/3, 17).

nonparell Eşsiz, eşi olmayan: *The nonparell of beauty* (*Tw. Night*, I/5, 254; *Tem.*, III/2, 100; *Mac.*, III/4, 18).

non-regardance Aldırmayış, saygısızlık: *Since you non-regardance cast my faith* (*Tw. Night*, V/1, 121).

non(-)suit, to [Birinin] İsteğini reddetmek: *Nonsuits my mediators* (*Oth.*, I/1, 16).

nook Muhafazalı ırmak ağzı ya da küçük körfez: *by many winding nooks he strays* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 31; *Tem.*, I/2, 227); [mec.] *forswear the full stream of the world, and to live in a nook merely monastic* (*As You Like*, IV/2, 420).

nooked bkz. *three-nooked*.

nook-shotten Burun ve berzahları olan köşeler ve açılarla kaplı kara parçası: *that nook-shotten isle of Albion* (*Hen. V*, III/5, 14).

north 1. Kuzey rüzgârı: *I will speak as liberal as the north* (*Oth.*, V/2, 220; *Cym.*, I/3, 36); 2. [*Into the north of*] Güneş ışığının dışında: *sail'd into the north of my lady's opinion* (*Tw. Night*, III/2, 26); 3. [*North pole*] Çoban yıldızı: *By the north pole, I do challenge thee* (*L. Lab. Lost*, V/2, 693).

Northern Star Kuzey ya da Çobanyıldızı: *I am constant as the northern star* (*Jul. Caes.*, III/1, 60).

nose[1] **1.** [*By, to* (*one's*) *nose*] Gözleri önünde: *borne her cleanly by the keeper's nose* (*Titus*, II/1, 94; *Cor.*, IV/6, 83); **2.** [*Bite, pluck, tweak by the nose*] Aşağılayıcı davranış: *liberty plucks justice by the nose* (*M. Meas.*, I/3, 29; *Ham.*, II/2, 574; *M. Meas.*, III/1, 107); **3.** [*Speak I' th' nose*] Burnu frengiden düşen kimsenin sesiyle konuşma; boğuk ve burundan konuşma (*Oth.*, III/1, 4); **4.** [*Down with the nose*] Burun kemiği çürüsün, düşsün (*Timon*, IV/3, 157).

nose[2] [*A nose to light candles*] [deyim] Sarhoşun kırmızı burnu.

nose-herb Parfüm yapımında kullanılan kokulu bitki: *They are not herbs ... they are nose-herbs* (*All's Well*, IV/5, 19)

nose-painting Burnun kırmızı olması: *What ... things does drink especially provoke? – nose-painting* (*Mac.*, II/3, 28).

not 1. Yalnızca ...değil: *It is not my consent, But my entreaty too* (*M. Meas.*, IV/1, 66; *Cor.*, III/2, 71; *Per.*, III/2, 46); **2.** Bile değil: *Not sickmess should detain me* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 170).

notable Dikkat çekici, farkına varılan: *notable scorns That dwell in ... his face* (*Oth.*, IV/1, 82).

not-answering Yanıtlamayı reddetme: *He professes not-answering* (*Troil. & Cres.*, III/3, 269).

not-appearance Mahkemeye çıkmamak, sarayda görünmemek: for *not-appearance and The King's late scruple ... she was divorc'd* (*Hen. VIII*, IV/1, 30).

notary Kâtip, sekreter: [mec.]: *Dim register and notary of shame* (*Lucrece*, 765).

note 1. İşaret, emare, remiz: *a note infallible Of breaking honesty* (*Win. Tale*, I/2, 287; *Cym.*, II/2, 29; *Much Ado*, III/2, 54); **2.** Namus lekesi, damga, utanılacak şey: *my posterity, sham'd with the note* (*Lucrece*, 208; *Rich. II*, I/1, 43; *L. Lab. Lost*, IV/3, 123); **3.** Fikir, irdeleme: *A good note, that keeps you from the law* (*Tw. Night*, III/4, 153); **4.** Haşiye, açıklama, dipnot (*Rom. & Jul.*, I/1, 235); **5.** Dikkat etme, itina gösterme: *Take but good note; upon our note* (*Ant. & Cleo.*, I/1, 11; *Two Nob. K.*, I/4, 19; *Cym.*, IV/4, 20); **6.** Kısa not; **7.** Liste: *dates, none – that's out of my note* (*Win. Tale*, IV/3, 46); **8.** Fatura, hesap: *The smith's note for shoeing and plough-irons* (*Hen. IV–2*, V/1, 18; *Timon*, II/2, 16; *Tam. Shrew*, I/2, 144); **9.** Şan, şöhret, önemli olma, paye: *foil the precious note of it with a base slave* (*Cym.*, II/3, 122; *Mac.*, III/2, 44; *L. Compl.*, 233); **10.** Bilgi, haber, ima: *she that from Naples Can have no note* (*Tem.*, II/1, 248; *Lear*, II/1, 83; *Win. Tale*, I/1, 36); **11.** [*in note*] bilinen (*All's Well*, I/3, 227); **12.** [*take note of it*] hakkında bilinen (*Tw. Night*, III/2, 36). **13.** Nota, melodi, müzik: *use like note and words* (*Cym.*, IV/2, 237; *Two Gent. Ver.*, I/2, 78; *Hen. VI–2*, III/2, 40).

note, to 1. Belirtmek, göstermek: *to note That you know aught of me* (*Ham.*, I/5, 178). **2.** Damgalamak, lekelemek: *You have condemn'd and noted Lucius Pella For taking bribes* (*Jul. Caes.*, IV/3, 2); **3.** Bestelemek, melodi yaratmak: *An you 're' us and 'fa' us, you note us* [anlam 2'ye gönderme ile söz oyunu] (*Rom. & Jul.*, IV/5, 120; *Troil. & Cres.*, V/2, 11).

notedly Özellikle: *Do you remember what you said ...? Most notedly* (*M. Meas.*, V/1, 332).

nothing[1] **1.** Hiçlik: *admiring the nothing of it* (*Win. Tale*, IV/4, 613); **2.** [*Be nothing of*] Uygunsuz, saçma: *Let this fellow Be nothing of our strife* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 80); yersiz, sadet dışı: *She may be – But that's all one, 'tis nothing to our purpose* (*Two Nob. K.*, V/2, 30).

nothing[2] [zarf] Asla, birşey değil: *That you do love me, I am nothing jealous* (*Jul. Caes.*, I/2, 162; *M. Meas.*, II/4, 113; *Ant. & Cleo.*, II/6, 79).

nothing-gift Değersiz armağan: *That nothing-gift of differing multitudes* (*Cym.*, III/6, 85).

notice 1. Bilgi, haber, istihbarat: *they had some notice* (*Jul. Caes.*, III/2, 270; *Two*

Gent. Ver., II. 6, 36; *Hen. V*, IV/7, 117); **2.** Gözlem, inceleme: *To my poor unworthy notice* (*Cor.*, II/3, 59).

notify, to 1. Bildirmek, dikkat çekmek: *she gives you to notify that her husband will be absence* [Quickly'nin konuşması] (*Mer. Wives Win.*, II/2, 83); **2.** Haber, bilgi vermek: *I shall seem to notify unto her* (*Oth.*, III/1, 29).

notion Anlayış, algılayış, zihin: *His notion weakens* (*Lear*, I/4, 228; *Cor.*, V/6, 106; *Mac.*, III/1, 82).

notorious Tanınmış, itibarlı, esaslı: *you have done me wrong, Notorious wrong* (*Tw. Night*, V/1, 329; *Titus*, V/1, 127; *Tam. Shrew*, V/1, 52).

not-pated Kısa saçlı: *Wilt thou rob this ... not pated ... Spanish pouch?* (*Hen. IV–1*, II/4, 70).

not to care a (brass) button Hiçbir şekilde ilgilenmemek

notre três cher fils Henri, Roi d'Angleterre heritiér de France [Fr.] Sevgili oğlumuz, İngiltere Kralı Henry, Fransa tahtının varisidir (*Hen. V*, V/2, 339).

not worth a hen Beş para etmez [14. yy. sonundan 16. yy. ortasına kadar. Partridge, 632/2].

nouns [Çoğul: *wounds*'un bozulmuş biçimi] Yaralar: *Od's nouns* (*Mer. Wives Win.*, IV/1, 24).

nourish [mec.] Dadı, hastabakıcı: *Our isle be made a nourish of salt tears* (*Hen. VI–1*, I/1, 50).

nourish, to Desteklemek, bakmak, beslemek: *Whiles I in Ireland nourish a mighty band* (*Hen. VI–2*, III/1, 348).

nousle [*nuzzle*[1]'ın varyantı].

nouzell [*nuzzle*[2]'nin varyantı].

no-verb Var olmayan sözcük: *He gives me the proverbs and no-verbs* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 105).

novum Beş ya da altı kişiyle oynanan eski bir zar oyunu: dokuz-beş atmak önemliydi: *Abate throw at novum* (*L. Lab. Lost*, V/2, 544).

now-born Şu anda üretilmiş: *whose ceremony Shall seem expedient on the now-born brief* [f. 1 *now borne*] (*All's Well*, II/3, 179).

nowl bkz. *nole*.

noyance Zarar, kötülük: *To keep itself from noyance* (*Ham.*, III/3, 13).

numb Uyuşukluğa neden olan: *the numb cold night* (*Rich. III*, II/1, 118).

number 1. İnsan topluluğu: *us, the honour'd number* (*Cor.*, III/1, 72); **2.** [çoğul] ayaktakımı, avam, yığın: *go into the other street, And part the numbers* (*Jul. Caes.*, III/2, 4); **3.** Vezin, ölçü: *The numbers altr'd!* (*Tw. Night*, II/5, 100; *Rom. & Jul.*, II/4, 38; *Sonn.*, XVII, 6).

number, to Vezinli yazmak: *scribes, bards, poets, cannot ... write, sing, number* (*Ant. & Cleo.*, III/2, 17).

numbered Çok miktarda, bol: *the twinn'd stones Upon the number'd beach* (*Cym.*, I/6, 36).

nuncio, nuntio Haberci, ulak: *in a nuncio's of more grave aspect* (*Tw. Night*, I/4, 28).

nuncle [*Uncle*'ın varyantı] Amca [resmi soytarının üstlerine hitabı] *Mark it, nuncle* (*Lear*, I/4, 117; *Lear*, I/4, 131).

nunquam 1. [Lat. *nunquam*] Asla; **2.** [böylece] ağırkanlı ulak [takr. 1560–1620; Awdelay. Partridge, 633/2].

nunquid [Lat. *numquid*] Meraklı kişi [takr. 1560–1620; bkz. Partridge, 633/2].

nurse 1. [mec.] Bir şeyi besleyen ve büyüten herhangi bir şey: *Time is the nurse and breeder of all good* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 245; *Hen. V*, V/2, 35; *Ant. & Cleo.*, V/2, 8); **2.** Başkasına hizmet eden [böylece] kâhya kadın: *Mistress Quickly, which is in the manner of his nurse* (*Mer. Wives Win.*, I/2, 3).

nurse, to Beslemek, olgunlaştırmak: *Truth shall nurse her* (*Hen. VIII*, V/4, 28; *M. Meas.*, III/1, 15; *Lucrece*, 141).

nurser [mec.] Besleyici: *the most bloody nurser of his harms* (*Hen. VI–1*, IV/7, 46).

nursery Dadılık, kucağında olma: *set my rest On her kind nursery* (*Lear*, I/1, 124).

nurse equal to Biri için dürüst ve tarafsız bir şekilde eğilim duyma:

nurture Öğretim, eğitim: *I ... know some nurture* (*As You Like*, II/7, 97; *Tem.*, IV/1, 189).

nut Değersiz olan bir şey: *a pin, A nut, a cherry-stone* (*Com. Err.*, IV/3, 73).

nut-hook Kilise memuru, mübaşir: *If you run the nut-hook's humour on me* [örn. eğer beni hırsızlıkla suçluyorsan] (*Mer. Wives Win.*, I/1, 168; *Hen. IV–2*, V/4, 7).

nuzzle[1], to Burnuyla itmek ya da dürtmek: *nuzzling in his flank* [qq. *nousling*] (*Ven. & Adon.*, 1115).

nuzzle[2], to Eğitmek, yetiştirmek: *to nuzzle up their babes* (*Per.*, I/4, 42).

nymph Genç ve güzel kadın: *Nymph, in thy orisons Be all my sins rememb'red* (*Ham.*, III/1, 88; *Two Gent. Ver.*, V/4, 12; *Mid. N. Dr.*, II/1, 245).

O

O[1]; **1.** Sıfır, hiçbir şey: *thou art an O without a figure* (*Lear*, I/4, 192); **2.** Nokta, çevresindeki daire: *O, that your face were not so full of O's!* (*L. Lab. Lost*, V/2, 45 [örn. suçiçeği izleri]; **3.** [yıldızlara ilişkin] (*Mid. N. Dr.*, III/2, 188); **4.** [Globe Tiyatrosuna ilişkin]: *this wooden O* (*Hen. V*, prol. 13).

O[2] Keder, üzüntü, iç çekiş: *Why should you fall into so deep an O?* (*Rom. & Jul.*, III/3, 90).

o[3] **1.** [*Of* bağlacı]: *the rest o' th' fleet* (*Tem.*, I/2, 226; *Oth.*, I/1, 123; *Hen. V*, II/3, 13); **2.** [*On*]: *clapped him o' the shoulder* (*As You Like*, IV/1, 48; *Win. Tale*, IV/4, 60; *Mer. Wives Win.*, I/1, 40).

o diable, diable! [Fr.] Ah, şeytan, şeytan! (*Mer. Wives Win.*, I/4, 67).

o Dieu vivant! [Fr.] Ey yaşayan Tanrı! (*Hen. V*, III/5, 5).

oak 1. Kereste: *seal ... close as oak* (*Oth.*, III/3, 210); **2.** Baş çelengi olarak kullanılan meşe yaprağı: *his brows bound with oak* (*Cor.*, I/3, 15). **3.** Yolkesen haydut için gözcülük eden kişi. [16. yy.ın ilk yarısından itibaren; Grene, 1591, Partridge, 639/1].

oar [*Have an oar in every man's boat* ya da *barge*] [deyim] Herkesin işine karışmak, herkesin işine burnunu sokmak [16. yy. dan itibaren; Udall, Florio, Howell. Partridge, 639/1].

oar, to Kürek çekmek: *he ... oared Himself ... to th' shore* (*Tem.*, II/1, 119).

oathable Yeminine güvenilir kişi: *You are not oathable, Although I know you'll swear* (*Timon*, IV/3, 136).

oats, wild [Fr. *Folle avoine*] Sefih, ahlaksız genç adam [takr. 1560–1620; genellikle takma ad olarak verilirdi. Becon (öl. 1570]: "*Certain light brains and wild oats*" bkz. Partridge, 639/2].

ob [*Obolus'un kısaltılmışı*] Yarım peni: *Item, bread ... ob* (*Hen. IV–1*, II/4, 539).

ob and sol [*Objection and solution*'un kısaltılmışı] Skolastik [böylece] herhangi bir inceliği olan tartışma [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. anon. 1588: "*Very skilful in the learning of ob and sol*". Partridge, 639/2- 640/1].

obit [*Obituary*'nin kısaltılmışı: Gazetedeki] Ölüm ilanı [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Partridge, 640/1].

obedient 1. Saygılı: *reproof, obedient, and in order* (*Per.*, I/2, 42; *L. Lab. Lost*, IV/3, 221); **2.** İtaatlı, muti, yumuşak başlı: *that obedient right Which ... thy duty owes* (*All's Well*, II/3, 160); **3.** [*obedient orb*] İtaat alanı ya da çevrimi (*Hen. IV–1*, V/1, 17).

object 1. Aşk, nefret, acıma ya da zulüm duyguları uyandıran bir kimsenin ya da şeyin görünüşü: *The object and the pleasure of mine eyes is only Helena* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 170; *Troil. & Cres.*, IV/5, 106; *Timon*, IV/3, 123); **2.** [böylece] manzara, temâşâ: *this object kills me!* (*Titus*, III/1, 64); **3.** Merak uyandıran görünüş (*Jul. Caes.*, IV/1, 37). **4.** Göze ya da duygulara hitap eden bir şeyin sunumu: *reason flies the object of all harm* (*Troil. & Cres.*, II/2, 41; *Cor.*, I/1, 20).

object, to Kışkırtmak, sevk etmek: *it is well objected* (*Hen. VI–1*, II/4, 43).

objection Suçlama: *your spiteful false objections* (*Hen. VI–2*, I/3, 155; *Hen. VI–1*, IV/1, 129; *Hen. VIII*, III/2 307).

obligation Sözleşme, anlaşma: *he can make obligations, and write court-hand* (*Hen. VI–2*, IV/2, 93; *Mer. Wives Win.*, I/1, 10).

obliged Söz verilen, vaat edilen: *To keep obliged faith unforfeited* (*Mer. Ven.*, II/6, 7).

oblique Dolayısıyla, dolaylı: *oblique memorial of cuckolds* (*Troil. & Cres.*, V/1, 55).

obliquy Seciyesizlik, karakter olarak güvenilmezlik, ahlaksal sapma: *All's obliquy* (*Timon*, IV/3, 18).

oblivious Unutkanlığa neden olma: *some sweet oblivious antidote* (*Mac.*, V/3, 43).

obloquy Utanç, ayıp: *Which were the greatest obloquy i' th' world In me to lose* (*All's Well*, IV/2, 44; *Hen. VI–1*, II/5, 49; *Lucrece*, 523).

obscene İğrenç, tiksindirici: *so ... obscene a deed* (*Rich. II*, IV/1, 131; *L. Lab. Lost*, I/1, 241; *Hen. IV–1*, II/4, 228).

obscenely [Bilerek yanlış kullanım] iğrenç bir şekilde. Costard: *When it comes so smoothly off, so obscenely* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 143): Bottom: *there we may rehearse most obscenely* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 108):

obscure 1. Loş, karanlık: *the obscure grave* (*Mer. Ven.*, II/7, 51; *Ven. & Adon.*, 237); 2. Karanlığı seven: *The obscure bird* (*Mac.*, II/3, 59); 3. Uzak, ücra: *wand'red ... to an obscure plot* (*Titus*, II/3, 77); 4. Sıradan, önemsiz, basit: *Obscure ... swain* (*Hen. VI–2*, IV/1, 50; *Ham.*, IV/5, 214; *Rich. II*, III/3, 54); 5. Belirgin ve sade olmayan: *Some obscure precedence* (*L. Lab. Lost*, III/1, 82; *Tw. Night*, II/3, 155; *Oth.*, II/1, 257).

obscured Kıyafet ya da görünüş değiştirmiş, gizlenmiş: *my obscured course* (*Lear*, II. 2, 168).

obscurely 1. Karanlıkta: *evils that obscurely sleep* (*Lucrece*, 1250); 2. Açıkça değil, herkese değil: *wherein obscurely Caesar's ambition shall be glanced at* (*Jul. Caes.*, I/3, 319).

obscurity Karanlık yer, gözden ırak mekân: *There's ... No vast obscurity ... Where ... murder ... Can couch for fear* (*Titus*, V/2, 36).

obsequious 1. Sadık, itaatkâr, görevine bağlı: *I see you are obsequious in your love* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 2; *M. Meas.*, II/4, 28); 2. Ölüler için sevgi ve görev bilinci olan: *To do obsequious sorrow.* (*Ham.*, I/2, 92; *Titus*, V/3, 152; *Sonn.*, XXXI, 5).

obsequiously Görev bilinciyle yas tutarak, kederli bir biçimde: *Whilst I awhile obsequiously lament* (*Rich. III*, I/2, 3).

obsequy 1. Cenaze töreni: *Keep the obsequy so strict* (*Phoenix* 12); [çoğul] *my tributary tears I render for my brethren's obsequies* (*Titus*, I/1, 160; *Ham.*, V/1, 236); 2. [Çoğ.] Ölenin anısına yapılan, âdetten olan ayinler ve hizmetler: *all in vain are these mean obsequies* (*Hen. VI–2*, III/2, 146; *Hen. VI–3*, I/4, 147; *Rom. & Jul.*, V/3, 16).

observance 1. Saygı ve sevgiyle gösterilen dikkat, görev bilinciyle yapılan hizmet: *followed her with a doting observance* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 196; *As You Like*, V/2, 96; *Troil. & Cres.*, I/3, 31); 2. Dikkatli özen, itina: *with this special observance, that you o'erstep not the modesty of nature* (*Ham.*, III/2, 18; *Lucrece*, 1385); 3. Gözlem, dikkat etme eylemi: *his scattering and unsure observance* (*Oth.*, III/3, 151; *As You Like*, III/2, 234; *All's Well*, III/2, 5); duyum: *Is this certain? – Or I have no observance* (*Ant. & Cleo.*, III/3, 22).

observancy [bkz. *Observance*, 1. Madde]: *such observancy As fits the bridal* [f. 1; ff.2-4 *observance*; qq. *observances*] (*Oth.*, III/4, 149).

observant Efendisinin isteklerini hemen yerine getiren kişi: *twenty ... observants That stretch their duties nicely* (*Lear*, II/2, 103)

observation: 1. [Dine ya da yasaya] Uyma, riayet etme: *our observation is perform'd* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 104); 2. Başkalarının isteklerine saygı gösterme: *he ... That doth not smack of observation* (*John*, I/1, 208); 3. Dikkatlice özen gösterme, itina etme: *with good life, And observation strange* [örn. sıradışı bir titizlikle] (*Tem.*, III/3, 87); 4. Gözlem ve dikkatle bir şey öğrenme [bilgi, deneyim gibi]: *in his brain ... he hath strange places cramm'd With observation* (*As You*

Like, II/7, 41; *Much Ado*, IV/1, 165; *Lear*, I/1, 289).

observe[1], **to** 1. Saygı göstermek; onurlandırmak; 2. Suyuna gitmek.: *he is gracious if he be observ'd* (*Hen. IV–2*, IV/4, 30; *Timon*, IV/3, 212).

observe[2], **to** Eğlendirmek: *You should observe her every way* (*Two Nob. K.*, V/2, 13)

observed Saygı gören ve önem verilen kişi: *Th' observ'd of all observers* (*Ham.*, III/1, 154).

observing Alçakgönüllü ve saygılı: *in an observing kind* (*Troil. & Cres.*, II/3, 128).

obsque hoc nihil est [Lat.] Bunun dışında hiçbir şey yok (*Hen. IV–2*; V/5, 28).

obstacle İnatçı, dikkafalı: *that thou wilt be so obstacle* (*Hen. VI–1*, V/4, 17).

obstruct bkz. *abstract*, madde 4.

obstruction 1. Işığı engelleme: *complainest thou of obstruction?* (*Tw. Night*, IV/2, 39); 2. Kan dolaşımının durması: *This does make some obstruction in the blood* (*Tw. Night*, III/4, 21); hayat fonksiyonlarının durması: *To die ... To lie in cold obstruction, and to rot* (*M. Meas.*, III/1, 118).

occasion 1. Saldırmak ya da yanlış bulmak için fırsat: *when contention and occasion meet* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 17); 2. Neden, durum, koşul: *Occasions ... of some prize* (*Lear*, II/1, 120); 3. İşgalin ya da alıkonmanın nedeni: *he heartily prays some occasion may detain us* (*Much Ado*, I/1, 50); [*on ... ... occasion for*] ... nedeni (*Timon*, III/6, 10); *on what occasion break Those tears from thee?* (*Lucrece*, 1270; *Tw. Night*, II/1, 41; *Oth.*, IV/1, 58); 4. Fırsat ya da neden olan şey: *that woman that cannot make her fault her husband's occasion* (*As you Like*, IV/1, 175). 5. Özel kişisel gereksinim: *he married but his occasion here* (*Ant. & Cleo.*, II/6, 131; *Mer. Ven.*, I/1, 139; *Cym.*, V/5, 87); 6. Olayların gidişatı: *the rough torrent of occasion* (*Hen. IV–2*, IV/1, 72; *John*, IV/2, 125); 7. Düşünülmesi ya da tartışılmasına neden olan konu, şey: *That ... enemies may not have this To grace occasions* (*John*, IV/2, 62; *Mer. Ven.*, III/5, 55).

occulted Saklı, gizli: *his occulted guilt* (*Ham.*, III/2, 80).

occupant Yosma [argo; 16. yy. ilk yarısından itibaren. Marston, 1599. 17. yy.da randevuevi anlamına da geliyordu. Partridge, 640/2].

occupation 1. El işçisi; 2. Ticaret; 3. İş: *the voice of occupation* [örn. çalışan işçinin oyu] (*Cor.*, IV/6, 97; *Ant. & Cleo.*, IV/4, 17; *M. Meas.*, IV/2, 34).

occupy, to Karı-koca gibi cinsel yaşamı olmak: *occupy the argument no longer* [söz oyunu] (*Rom. & Jul.*, II/4, 100; *Hen. IV–2*, II/4, 149) [Shakespeare döneminde, yazın dünyasında sık kullanılmayan bir anlam]; [*occupying-house*] randevuevi [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. Partridge, 640/2].

occurrent Olay: *th' occurrents more and less* (*Ham.*, V/2, 357).

Od (ud's) [Ant içmelerde ve yeminler de kullanılırdı] Tanrı: *Od's heartlings* (*Mer. Wives Win.*, III/4, 57; *Tw. Night*, V/1, 184; *Cym.*, IV/2, 293); [*Od's me*] (*Mer. Wives Win.*, I/4, 62); [*Od's my little life*] (*As You Like*, III/5, 43); [*Od's my will*] (*As You Like*, IV/3, 17).

odd 1. ... ile uyuşmazlık içinde: *to be odd with him* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 265); 2. Bağlantısız, düzensiz, raslantısal: *some odd quirks and remnants of wit* (*Much Ado*, II/3, 236; *Mer. Ven.*, II/2, 62; *Rich. III*, I/3, 336); 3. Sapa yerde: *In an odd angle of the isle* (*Tem.*, I/2, 223); 4. Fazladan, ekstra: *nothing but my shame and the odd hits* (*Ham.*, V/2, 178); 5. Olağanüstü, sıradışı, örneksiz: *such odd actions* (*Lucrece*, 1433).

odd-conceited Yepyeni bir biçimde bulgulanmış: *twenty odd-conceited true love knots* (*Two. Gent. Ver.*, II/7, 46).

odd-even Gece yarısı ya da o saatler: *At this odd-even and dull watch o' th' night* (*Oth.*, I/1, 125).

oddly Düzenli olmayan: *Our imputation shall be oddly pois'd In this wild action* (*Troil. & Cres.*, I/3, 339).

odds 1. Uyuşmazlık, bozuşma: *this peevish odds* (*Oth.*, II/3, 185; *Hen. V*, II/4, 129; *Timon*, IV/3, 43); 2. [Herhangi bir] Üstünlük, avantaj farkı: *Thou hast the odds of me* (*Titus*, V/2, 19; *Hen. V*, IV/3, 5; *As You Like*, I/2, 159); [*at* (*the*) *odds*] Biri lehine avantaj farkı: *I shall win at the odds* (*Ham.*, V/2, 212); 3. [*take the odds*] Fırsattan yararlanma: *Took odds to combat a poor famish'd man* (*Hen. VI–2*, IV/10, 44; *Hen. IV–1*, V/1, 97); 4. Büyük bir olasılıkla (*Two Nob. K.*, II/3, 1); 5. olasılıklar: *The odds for high and low's alike* (*Win. Tale*, V/1, 207; *Tam. Shrew*, IV/3, 154; *Cym.*, V/2, 9); 6. [*Make odds all even*] Eşitsizliği bozup eşit duruma getirme: *death ... That makes these odds all even* (*M. Meas.*, III/1, 41).

oeillade [Fr. *Illiads*] Aşk dolu bakışlarla süzüş, davetkâr bakışlar: *examin'd my parts with most judicious oeillades* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 61; *Lear*, IV/5, 25).

o'erbear, to [mec.] Ezmek, kahretmek: *O'erbear the shores of my mortality* (*Per.*, V/1, 193).

o'erbeat, to Ezmek, kahretmek, batırmak: *Like a bold flood o'erbeat* (*Cor.*, IV/5, 131).

o'erblow, to Sürüp götürmek: *the ... wind of grace O'erblows the ... clouds Of ... villany* (*Hen. V*, III/3, 31).

o'ercloyed Tıkabasa doymuş: *peasants Whom their o'ercloyed country vomits forth* (*Rich. III*, V/3, 318).

o'ercome Her yanı kaplayıp yayılmış: *O'ercome with moss* (*Titus*, II/3, 95).

o'ercount, to Sayıca üstün olmak: *thou know'st How much we do o'ercount thee* (*Ant. & Cleo.*, II/6, 26).

o'er-crow, to Hakkından gelmek, yenmek: *The patent poison quite o'er-crows my spirit* (*Ham.*, V/2, 353).

o'er-dyed İkinci bir boya ile boyanmış: *false as o'er-dy'd blacks* (örn. kara şeyler] (*Win. Tale*, I/2, 132).

o'er-eaten Her yanından kemirilmiş: [mec.] *greasy relics Of her o'er-eaten faith* (*Troil. & Cres.*, V/2, 160).

o'er-eye, to Gözetlemek, gözlemlemek: *wretched fools' secrets heedfully o'er-eye* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 78).

o'erflourish, to Çicekler ve yeşillikle kaplamak, dıştan süslü, gösterişli duruma getirmek: *empty trunks o'erflourish'd by the devil* [örn. içi boş, ama aldatıcı bir süslü duruma getirilmiş] (*Tw. Night*, III/4, 370).

o'erflow, to Dökmek: *Such Brooks are welcome to me, that o'erflow such liquor* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 151).

o'ergall, to Acı vermek, acıtmak: *Their eyes o'er-galled with recourse of tears* (*Troil. & Cres.*, V/3, 55).

o'er-green, to [mec.] Bir kusuru iyi bir şeyle örtmek: *So you o'er-green my bad* (*Sonn.*, CXII, 4). [Bu tümcede belki de, Southampton Dükü'nün savunduğu Greene'in eleştirilerine bir gönderme yapılmıştır].

o'ergrown: 1. Kıllı, her yanı tüyle kaplı; 2. [mec.] Bazı şeylerin fazla büyümesinden dolayı gizli kalmış; 3. Düşünemeyen, belleği olmayan: *yourself So out of thought, and thereto so o'ergrown* (*Cym.*, IV/4, 33); 4. Çok büyük, çok iri: *an o'ergrown lion* (*M. Meas.*, I/3, 22).

o'erleap, to 1. Öte yana atlamak ya da sıçramak: *a step ... I must ... o'erleap* (*Mac.*, I/4, 49); 2. [mec.] görmezden gelmek, aldırmamak, bilerek [bir şeyi] atlayarak geçmek: *Let me o'erleap that custom* (*Cor.*, II/2, 136); 3. Uzağa sıçramak, haddini aşmak: *Vaulting ambition, which o'erleaps itself* (*Mac.*, I/7, 27).

o'er-leaven, to 1. Ekmeğe mayayı fazla koymak; 2. [dolayısıyla mec.] ek ögelerle aşırıya kaçmak: *some habit, that too much o'er-leavens The form of ... manners* (*Ham.*, I/4, 29).

o'erlook, to 1. İncelemek, araştırmak: *O'erlook the walls* (*Rich. III*, III/5, 17; *Per.*, I/2, 48); 2. Okumak, göz gezdirmek: *I would I had o'erlook'd the letter* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 50; *Mid. N. Dr.*, II/2, 121; *Sonn.*, LXXXII, 2); 3. Saygısızlık yapmak, hakaret etmek, gönül kıracak

harekette bulunmak: *We will ... Stoop low within these bounds we have o'erlook'd* (*John*, V/4, 55); 4. Kötü gözle bakmak; 5. Efsunlamak: *Beshrew your eyes, They have o'erlook'd me* (*Mer. Ven.*, III/2, 15; *Mer. Wives Win.*, V/5, 83).

o'erlooking Dikkatle okuma, irdeleme: *not fit for your o'erlooking* (*Lear*, I/2, 39).

o'ermaster, to Güç elinde olmak, iktidarda olmak: *the crown that thou o'ermasterest* (*John*, II/1, 109).

o'ermatched Üstün bir güçle bastırılmış, saf dışı bırakılan: *our o'ermatched forces* (*Hen. VI–1*, IV/4, 11; *Hen. VI–3*, I/4, 64).

o'er-office, to Konumuna dayanarak [birine] hükmetmek istemek: *the pate of a politician, which this ass now o'er-offices* (*Ham.*, V/1, 79).

o'erparted Zor bir görevi ya da rolü olma: *for Alisander ... a little o'erparted* (*L. Lab. Lost*, V/2, 564).

o'erpeer, to bkz. *overpeer* (*Cor.*, II/3, 121).

o'erperch, to Üstünden uçmak: *with love's light wings did I o'erperched these walls* (*Rom. & Jul.*, II/2, 66).

o'er-picture, to Hayal edildiğinden daha güzel olduğunu söylemek: *she did lie ... O'er-picturing that Venus* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 200).

o'erpost, to Hızla ve kolayca aşmak: *You may thank th' unquiet time for your quiet o'erposting that action* (*Hen. IV–2*, I/2, 150).

o'erpressed 1. Kahrolan, kendini kahreden: *bestrid An o'erpress'd Roman, and ... Slew three opposers* (*Cor.*, II/2, 93).

o'er-prize, to Aşmak, geçmek, üstün çıkmak: *that which ... O'er-priz'd all popular rule* (*Tem.*, I/2, 92).

o'er-rank 1. Gereğinden fazla olgunlaşmış; 2. Fazla lüksten yozlaşmış

o'erreach, to 1. Yetişip geçmek: *certain players We o'erraught on the way* (*Ham.*, III/1, 17); 2. Dolandırmak, kafeslemek, avantajlı duruma gelmek: *by some device ... The villain is o'erraught of all my money* (*Titus*, V/2, 143; *Ham.*, V/1, 79).

o'erreaching Aldatma, dolandırma: *to prevent so gross o'erreaching* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 136).

o'errun, to 1. Akmak, akıp gitmek: *the tears ... like envious floods o'errun her lovely face* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 65; *M. Meas.*, V/1, 319; *Titus*, II/3, 212); 2. Aklından geçirmek: *in thy thought o'errun my former time* (*Hen. VI–3*, I/4, 45); 3. Üstünden geçmek, çiğnemek: *O'errun and trampoled on* (*Troil. & Cres.*, III/3, 163); 4. [mec.] ezmek: *I will o'errun thee with policy* (*As You Like*, V/1, 56).

o'erset Bastırılmış, sertçe ezilmiş: *since we are o'erset venture again* (*Hen. IV–2*, I/1, 185).

o'ershoot, to Çok ileri gitmek: *I have o'ershot myself to tell you of it* (*Jul. Caes.*, III/2, 150).

o'ertshot [Hedefi] Tutturamayıp ötesine aşıran: *are you not ashame'd ... to be thus much o'ershot?* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 158).

o'er-size, to Tutkal, çiriş vb. gibi bir şey sürerek kaplamak: *o'ersize'd with coagulate gore* (*Ham.*, II/2, 462).

o'erskip, to Aldırış etmeden geçmekte: *the mind much sufferance doth o'erskip* (*Lear*, III/6, 106).

o'erslip, to İhmal etmek, elden kaçırmak: *when that hour o'erslips me in the day* (*Two Gent. Ver.*, II/2, 9).

o'erstare, to Birine dik dik bakıp utandırmak: *I would o'erstare the sternest eyes* [q. 1 *outstare*] (*Mer. Ven.*, II/1, 27).

o'erstink, to Aşırı kokmak: *the foul lake o'erstunk their feet* (*Tem.*, IV/1, 184).

o'erstrawed Dağılıp yayılmak: *o'erstrawed With sweets* (*Ven. & Adon.*, 1143).

o'ersway, to 1. Hükmetmek, egemen olmak: *So ... would ... I ... o'ersway his state* (*L. Lab. Lost*, V/2, 67); 2. Yetkisine ya da güçlü ordusuna dayanarak hüküm sürmek ya da galip gelmek: *mortality o'ersways their power* (*Ham.*, V/1, 226; *Sonn.*, LXV, 2). 3. İkna etmek, etkilemek: *If he be so resolv'd, I can o'ersway him* (*Jul. Caes.*, II/1, 203).

o'er-teemed Çocuk doğurmaktan bezmiş: *her ... o'er-treemed loins* (*Ham.*, II/2, 508).

o'ertake, to İçkiyle üstesinden gelmek: *There was 'a gaming, there o'ertook in 's rouse* (*Ham.*, II/1, 56).

o'ertop, to [mec.] Bastırmak, üstün gelmek: *wisdom O'ertopping woman's pow'r* (*Hen. VIII*, II/4, 88; *Troil. & Cres.*, III/3, 164).

o'ertrip, to [Bir şeyin üzerinden] Yavaşça atlamak: *o'ertrip the dew* (*Mer. Ven.*, V/1, 7).

o'ervalue, to Değerinin üstünde olmak: *pawn the moi'ty of my estate to your ring, which ... o'ervalues it something* (*Cym.*, I/4, 109).

o'erwatched Gözcülük etmekten bitap düşmüş, yorulmuş: *All weary and o'er-watch'd* (*Lear*, II/2, 170; *Jul. Caes.*, IV/3, 241).

o'erween, to Bencil ve küstah olmak: *I o'erween to think so* (*Win. Tale*, IV/2, 8).

o'erwhelm, to Bir şeyi gizlemek için kaşlarını çatmak: *let the brow o'erwhelm it* (*Hen. V*, III/1, 11; *Ven. & Adon.*, 183).

o'erworn 1. Geçkin: *The jealous o'erworn widow* (*Rich. III*, I/1, 81); 2. Fazlasıyla yıpranmış, yorgun: *crush'd and o'erworn* (*Sonn.*, LXIII, 2; *Ven. & Adon.*, 135); 3. Harcanmış, geçmiş, ilerlemiş: *the morning is so much o'erworn* (*Ven. & Adon.*, 866).

o'er-wrested Zoraki, abartılı oyunculuk.: *o'erwrested seeming* (*Troil. & Cres.*, I/3, 157).

of 1. [*From, away from*] ...den/dan: *take the letter of her* (*All's Well*, III/4, 1; *Cor.*, V/6, 14; *Com. Err.*, II/2, 136); 2. [*From*] ...den/dan [belli bir zaman dilimi, evre vb.]: *one that I brought up of a puppy* (*Two Gent Ver.*, IV/4, 3; *Ham.*, II/2, 11); 3. [*From*] Kişiden ya da şeyden [başlangıç ve kaynak olarak]: *lustier maintenance than I did look for Of such an ungrown warrior* (*Hen. IV–1*, V/4, 23); den dolayı, sebebiyle: *cams'st thou here by chance, Or of devotion ...?* (*Hen. VI–2*, II/1, 86; *Tem.*, V/1, 230; *Cym.*, IV/3, 3); 4. [*By*] Tarafından: *to be disdain'd of all* (*Much Ado*, I/3, 29; *Rich. III*, IV/4, 418; *Ham.*, I/1, 25); 5. [*With*] ile: *you are not satisfied Of these events* (*Mer. Ven.*, V/1, 297; *Ham.*, V/1, 211; *Mac.*, I/2, 13). 6. [*In, in the person of*] Onunla: *We lost a jewel of her* (*All's Well*, V/3, 1; All's Well, I/1, 6); 7. ... Bakımından, açısından: *a proper fellow of my hands* (*Mer. Ven.*, II/2, 181; *Oth.*, I/3, 63); 8. Sırasında: *did I never speak of all that time?* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 82; *Hen. VIII*, II/1, 147; *L. Lab. Lost*, I/1, 43); 9. Üstünde: *he had more hair of his tail than I have of my face* (*Mer. Ven.*, II/2, 97; *Lear*, I/5, 22; *Hen. V*, II/3, 27); 10. [*Of bounty*] Cömert, bol; 11. Onurlu; *Magic of bounty* (*Timon*, I/1, 6); 12. [*of danger*] Tehlikeli (*Lear*, I/2, 88); 13. [*of earnest*] Ciddi (*As You Like*, IV/3, 121); [*of expectation*]; 14. Umut edilen, beklenen (*Mac.*, III/3, 10); 15. [*of health*] Kurtarılan (*Ham.*, I/4, 40); 16. [*of life*] Canlı, hayatta (*Sonn.*, XVI, 9); 17. [*of scorn*] Küçümseyerek (*Oth.*, IV/2, 54).

off 1. Konu dışında: *that's off* (*Cor.*, II/2, 60); 2. [*Be off*] Şapkasını çıkararak: *I will ... be we off to them* (*Cor.*, II/3, 100); 3. [*Off of*] ...den/dan: *A fall off of a tree* (*Hen. VI–1*, II/1, 94); 4. [*Off and on*] Şuraya buraya, öteye beriye: *I swam ... off and on* (*Tem.*, III/2, 14); 5. [*Go off*] Ölmek: *Some must go off* (*Mac.*, V/9, 2); 6. [*Off the matter*] Yersiz, sadet dışı, abuk subuk: *Goodman Verges, sir, speaks a little off the matter* (*Much Ado*, III/5, 9).

off-cap, to Kasketi çıkarmak: *Off-capp'd to him* (*Oth.*, I/1, 10).

offence 1. İncitme, zarar verme, hasar verme: *To do offence and scathe* (*John*, II/1, 75; *Mid. N. Dr.*, II/2, 23; *As You Like*, III/5, 17); 2. [*sick offence*] Kötü bir hastalığın nedeni: *You have some sick offence within your mind* (*Jul. Caes.*, II/1, 268); 3. Gözden düşme; 4. Hoşnutsuzluk: *I am ... in offence with my niece* (*Tw. Night*, IV/2, 69); 5. Tehlikeli, tiksindirici şey: *thou art a general offence* (*All's Well*, II/3, 54); 6. Küskünlük, gücenme: *their souls are topful of offence* (*John*, III/4, 180; *Hen. VI–1*, I/2, 49; *Mer. Ven.*, IV/1, 68); 7. [*Slow offence*] bkz. *slow*.

offenceful Günahkâr: *your most offenceful act* (*M. Meas.*, II/3, 26).

offenceless Zararsız: *beat his offenceless dog* (*Oth.*, II/3, 275).

offend, to 1. İhlal etmek, tecavüz etmek: *When I, that censure him do so offend* (*M. Meas.*, II/1, 29); 2. Günah işlemek: *Ransacking the Church, Offending charity* (*John*, III/4, 173; *Ant. & Cleo.*, III/11, 49); 3. [Birine] Haksızlık yapmak: *I never did offend you* (*Oth.*, V/2, 59; *As You Like*, I/3, 52; *Lear*, I/2, 160); 4. [Bir yasayı] Çiğnemek: *he hath offended the law* (*M. Meas.*, III/2, 15); 5. İncitmek, zarar vermek: *Thou but offen'st thy lungs to speak so loud* (*Mer. Ven.*, IV/1, 140; *John*, IV/1, 131; *All's Well*, V/3, 55); 6. Acı vermek: *a ... rheum offends me* (*Oth.*, III/4, 51); *a stone is silent and offendeth not* (*Titus*, III/1, 46) 7. Engel olmak, set çekmek: *Dispers'd those vapours that offended us* (*Com. Err.*, I/1, 89; *Timon*, V/4, 60).

offender Başka birine zarar veren kimse: *Th' offender's sorrow lends but weak relief To him that bears the strong offence's cross* (*Sonn.*, XXXIV, 11).

offending 1. İhlal; 2. Tecavüz; 3. Günah: *The very head ... of my offending* (*Oth.*, I/3, 80).

offer, to 1. Hücum etmek, saldırmak: *his power ... May offer, but not hold* (*Hen. IV–2*, IV/1, 217); 2. [Bir şey yapmaya] Cüret etmek: *What are you that offer to beat my servant* (*Tam. Shrew*, V/1, 63; *Per.*, IV/2, 107; *Win. Tale*, IV/4, 777).

offering 1. Tapınma töreni, ritüel: *witchcraft celebrates Pale Hecat's off'rings* (*Mac.*, II/1, 52); 2. Kurban: *the entrails of an offering* (*Jul. Caes.*, II/2, 39; *Troil. & Cres.*, V/3, 17); 3. Saldırı, taarruz: *we of the off'ring side* (*Hen. IV–1*, IV/1, 69).

office 1. Uygun işlem ya da eylem: *with all the office of my heart* (*Oth.*, III/4, 13); 2. Resmi bir makamda olan kişi: *The insolence of office* (*Ham.*, III/1, 72; *Hen. VIII*, I/1, 44); 3. [Çoğul] Binanın ev işlerinde kullanılan bölümleri, öz. mutfak: *our offices have been oppress'd With riotous feeders* (*Timon*, II/2, 158; *Mac.*, II/1, 14; *Oth.*, II/2, 8; [mec.] *the cranks and offices of man* (*Cor.*, I/1, 137).

office, to 1. Hizmet vermek, uşak olarak çalışmak: *angels offic'd all* (*All's Well*, II/2, 126); 2. Bir işi dürüstçe yürütmek: *a Jack guardant cannot office me from my son* [örn. çalışkan bir kimse beni oğlumdan uzak tutamaz] (*Cor.*, V/2, 62).

officed Bir işe atanmış: *So stands this squire Offic'd with me* (*Win. Tale*, I/2, 172; *Oth.*, I/3, 270).

officer 1. Bir hizmeti yerine getiren kişi, acente: *Caesar and Antony have ever won More in their officer than person* (*Ant. & Cleo.*, III/1, 17; *Tam. Shrew*, V/2, 37; *Jul. Caes.*, IV/2, 7); 2. Bir malikânenin ev işlerini ve yönetimini yürüten baş uşak: *hath moe kings his servants than Thyself domestic officers* (*Cym.*, III/1, 64; *Tam. Shrew*, IV/1, 48; *Tw. Night*, II/5, 47); 3. [*Officer-at-arms*] Hükümdarlara nameleri götürmek ve getirmekle görevlendirilen saray görevlisi: *command our officer-at-arms* (*Rich. II*, I/1, 204).

officious İşinde gayretli olan: *so tenderly officious ... To save this bastard's life* (*Win. Tale*, II/3, 159; *Titus*, V/2, 201).

oft Sık sık: *By oft predict* (*Sonn.*, XIV, 8).

often Sık sık, sıkca: *by often rumination* (*As You Like*, IV/1, 19).

ointment [halk ağzı] Para [15. – 17. yy.lar. Partridge, 643/2].

'old [*Wold*] Yüksek arızalı çıplak kır, yayla: *Swithold footed thrice the 'old* (*Lear*, III/4, 120).

old[1] İhtiyarlık, yaşlılık: *mid-age and wrinkled old* (*Troil. & Cres.*, II/2, 104).

old[2] [sıf.] 1. Yaşlı: *old cramps* (*Tem.*, I/2, 369; *Lear*, I/1, 187; *Sonn.*, II, 11); 2. ... yaşta, yaşında: *a prisoner nine years old* (*M. Meas.*, IV/2, 131; *Com. Err.*, I/1, 44; *Ham.*, IV/6, 16); 3. Yılların: *an old murderer* (*Rom. & Jul.*, III/3, 94); 4. Kılıksız, hırpani, süfli: *The rest were ragged, old, and beggarly* (*Tam. Shrew*, IV/1, 137); 5. Büyük, çok, bol: *an old abusing of*

God's patience (*Mer. Wives Win.*, I/4, 5; *Mer. Ven.*, IV/2, 15; *Mac.*, II/3, 2); 6. [*Old-fac'd*] bkz. *feazed.*

old[3] Uzun zaman önce: *a song that old was sung* (*Per.*, I/Gower, 1).

old dog [*Be old dot at it*] [halk deyimi] Bir konu üzerinde uzman olmak [takr. 1590–1880. Nashe: "*Olde dogge at that drunken, staggering kind of verse*". Eski bir özdeyiş: *old dog for a hand road.* Partridge, 645/1].

old huddle and twang [halk deyimi] Yaşlı ve cimri kişi [takr. 1575-1640. Lyly, 1579. Partridge, 646/1].

omen Fal ile olacakların kehaneti: *prologue to the omen coming on* (*Ham.*, I/1, 123).

omit, to 1. Aldırmamak, ihmal etmek: *omit This reprobate* (*M. Meas.*, IV/3, 73; *Hen. IV–2*, IV/4, 27; *Hen. VI–2*, III/2, 382); 2. Bırakmak, boş vermek, salıvermek: *omit their moral naturis* (*Oth.*, II/1, 71).

omittance İhmal, kusur: *omittance is no quittance* (*As You Like*, III/5, 133).

omnipotent [mizahi] Son derece güçlü, eşsiz: *omnipotent villain* (*Hen. IV–1*, I/2, 109).

on 1. Karşı ya da üzerinde: *what art thou That hast this fortune on me* (*Lear*, V/3, 166); 2. [*Of*] *such stuff As dreams made on* (*Tem.*, IV/1, 157; *Mac.*, II/3, 38; *Cym.*, IV/2, 198); 3. [*on's=of his*] onun: *The master cord on's heart* (*Hen. VIII*, III/2, 106; *Lear*, I/5, 20; *Cor.*, I/3, 66; [*on't= of it*]; 4. *The lord on't* (*Tem.*, I/2, 457; *Mer. Wives Win.*, V/5, 181; *Tw. Night*, III/4, 289); 5. ...dan/den dolayı, çünkü (*Two Nob. K.*, IV/1, 50); 6. [Zamana ilişkin] Tam ya da olmak üzere: *How's the day? – On the sixh hour* (*Tem.*, V/1, 4).

once 1. Günün her saatinde, her zaman: *If this servile usage once offend* (*Hen. VI–1*, V/3, 58; *Much Ado*, V/1, 208; *Cym.*, V/3, 78); [*When ... once whenever, every time*]: *When you have bid your servant once adieu* (*Sonn.*, LVII, 8); 2. Bir kez için: *once in my days I'll be a madcap* (*Hen. IV–1*, I/2, 142; *Tem.*, III/2, 21; *Mid. N. Dr.*, III/2, 68); 3. İlk ve son kez (*Cor.*, II/3, 1); [*'tis once*] kısacası: *'tis once thou lovest* (*Much Ado*, I/1, 318; *Com. Err.*, III/1, 89); 4. [*At once*] Başka gürültü çıkarmadan işimize bakalım: *My lords, at once* (*Hen. VI–2*, III/1, 66; *Rich. III.* III/4, 1).

one-trunk-inheriting Yalnızca bir bavul eşyası olma: *one-trunk-inheriting slave* (*Lear*, II/2. 19).

oneyer 1. Ödenecek para için krala karşı sorumlu memur; 2. Bir: *I am join'd ... with nobility, and tranquility, burgomasters and great oneyers.* (*Hen. IV–1*, II/1, 76).

onion-eyed Ağlamaya hazır, ağlamaklı: *they weep, and I ... am onion-eyed* (*Ant. & Cleo.*, IV/2, 35).

only doer Olağanüstü, sıradışı kahraman: *I heard them reported in the battle to be the only doers* (*Two Nob. K.*, II/1, 30)

onset Başlangıç: *give the onset to thy good advice* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 93; *Titus*, I/1, 238; *Sonn.*, CX, 11).

open[1] 1. [Kilidi] Açmak, içini açmak [mec.] *my hand has open'd bounty to you* (*Hen. VIII*, III/2, 184): 2. [Bir konuyu] Açığa çıkarmak, ifşa etmek: *open the matter* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 127; *Hen. V*, I/1, 78; *Ham.*, II/2, 18); 3. Açıklamak, yorumlamak: *charge your ... soul With opening titles miscreate* (*Hen. V*, I/2, 16); 4. [Köpeklere ilişkin] Havlamak; *If I cry out thus upon no trail, never trust me when I open again* [öz. avını görunce] (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 197); 5. Geç(il)- mesi kolay: *The windows are too open* (*Two Nob. K.*, II/1, 318).

open[2] [sıf.] 1. Kamuya açık: *an open room* (*M. Meas.*, II/1, 131; *Hen. VIII*, II/1, 168; *Rom. & Jul.*, V/3, 193); 2. [*in open*] Halk içinde: *Lady Anne ... This day was view'd in open as his queen* (*Hen. VIII*, III/2, 404); 3. Apaçık, besbelli, aşikâr: *Their faults are open* (*Hen. V*, II/2, 142; *Rich. III*, III/5, 30; *M. Meas.*, II/1, 21); 4. Eliaçık, cömert: *open bounty* (*Timon*, V/1, 58; *Hen. IV–2*, I/4, 32).

open[3] [zarf] Halk arasında: *Do not then walk too open* (*Tw. Night*, III/3, 37).

open-arse bkz. *open et cetera.*

opener Yorumlayıcı: *The very opener and-intelligencer Between the ... sanctities of heaven, And our dull workings* (*Hen. IV–2*, IV/2, 20).

open et cetera Muşmula [beşbıyık] ve ağacının eski adı: *that she were An open et cetera* (*Rom. & Jul.*, II/1, 38).

open-eyed Uyanık, açıkgöz: *Open-ey'd conspiracy* (*Tem.*, II/1, 301).

operance Etkinlik, eylem: *yet do effect Rare issues by their operance* (*Two Nob. K.*, I/3, 63).

operant Etkin, aktif: *my operant powers* (*Ham.*, III/2, 174); güçlü: *thy most operant poison* (*Timon*, IV/3, 25).

operation Yarar, etki: *If knife, drugs, serpents have Edge, sting, or operation* (*Ant. & Cleo.*, IV/15, 26).

Operative: Etkili, yararlı: *many simples operative* (*Lear*, IV/4, 14).

opinion 1. Eleştiri, kabahat bulma: *The small'st opinion on my least misuse* (*Oth.*, IV/2, 109); 2. Kamuoyu: *Opinion, that did help me to the crown* (*Hen. IV–1*, III/2, 42; *Hen. IV–2*, V/2, 128; *Oth.*, I/3, 224); 3. [Bir kimsenin] İtibarı, kredisi, ünü: *Thou hast redeem'd thy lost opinion* (*Hen. IV–1*, V/4, 48; *Mer. Ven.*, I/1, 91; *Oth.*, II/3, 195); 4. Kendini beğenmişlik, küstahlık: *learned without opinion* (*L. Lab. Lost*, V/1, 5; *Troil. & Cres.*, III/3, 264; *Hen. IV–1*, III/1, 183); 5. [olumlu anlamda] kendine güvenme: *To steel a strong opinion to themselves* (*Troil. & Cres.*, I/3, 353; *Ant. & Cleo.*, II/1, 36); 6. Kötü niyetli dedikodular: *how their lives Might breed the ruin of my name, opinion* (*Two Nob. K.*, III/6, 240).

opportunity [*Importunity* = ısrar, yerine yanlış kullanım] *If opportunity and humblest suit Cannot attain it* (*Mer. Wives Win.*, III/4, 20).

oppose, to 1. Sergilemek: *opposing freely The beauty of her person to the people* (*Hen. VIII*, IV/1, 87; *Lear*, IV/7, 31); 2. Karşı koymak: *How she opposes her against my will* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 26; *Rich. II*, III/3, 18; *Win. Tale*, V/1, 46; *Lear*, IV/2, 74; *Ham.*, III/1, 59); 3. Karşılaştırmak: *Oppose not Scythia to ambitious Rome* (*Titus*, I/1, 132).

opposed[1] Muhalif, düşman: *the opposed may beware of thee* (*Ham.*, I/3, 67).

opposed[2] 1. Ters, zıt, karşıt: *To offend and judge are distinct offices, and of opposed natures* (*Mer. Ven.*, II/9, 62; *Hen. IV–1*, III/1, 109); 2. Düşmanca; 3. Rakip olarak: *those opposed eyes* (*Hen. IV–1*, I/1, 9).

opposeless Dayanılmaz: *your great opposeless wills* (*Lear*, IV/6, 38).

opposing *Ters, zıt: the four opposing coigns* (*Per.*, III/Gower, 17).

opposite[1] Karşıt, muhalif, rakip: *the opposites of this day's strife* (*Lear*, V/3, 42; *Rich. III*, V/4, 3; *Tw. Night*, III/4, 267).

opposite[2] [sıf.] 1. Düşmanca; 2. Muhalif olarak: *He's opposite to humanity* (*Timon*, I/1, 273; *Rich. III*, IV/4, 216; *Oth.*, I/2, 67: [*with* ile]: *Be opposite with a kinsman* (*Tw. Night*, II/5, 149; *Rich. III*, II/2, 94).

opposition 1. Dövüş için feda edilen şey: *the opposition of your person in trial* (*Ham.*, V/2, 171); 2. Karşı durulan şey: *too light for the counterpoise of so great an opposition* (*Hen. IV–1*, II/3, 14); 3. Muhalefet; 4. Düşmanlık: *The liberal opposition of our spirits* (*L. Lab. Lost*, V/2, 731; *Cym.*, II/5, 17; *Rom. & Jul.*, IV/2, 18); 5. Teke tek dövüş, vuruşma: *In single opposition hand to hand* (*Hen. IV–1*, I/3, 99; *Oth.*, II/3, 184; *Cym.*, IV/1, 13).

oppress, to 1. Bastırmak; 2. Ortadan kaldırmak: *The mutiny ... t' oppress* (*Per.*, III/Gower, 29); 3. Taciz etmek, eziyet etmek, sıkıntı vermek: *You ne'er oppress'd me* (*All's Well*, I/3, 147; *Lear*, V/3, 5; *Cym.*, V/4, 99); 4. Yüklemek, zorlamak, sıkmak: *When all our offices have been oppress'd With riotous feeders* (*Timon*, II/2, 158).

oppressed Mustarip, büyük keder ve rahatsızlık içinde: *their oppress'd and fear-surprised eyes* (*Ham.*, I/2, 203).

oppression 1. Baskı, ağırlık: *oppresison of their ... weight* (*Rom. & Jul.*, I/4, 24); 2. Eziyet, sıkıntı, rahatsızlık: *thy good heart's oppression* (*Rom. & Jul.*, I/1, 184; *Rich. II*, I/4, 14; *Hen. VIII*, II/4, 209).

oppugnancy Anlaşmazlık, uyumsuzluk (*Troil. & Cres.*, I/3, 111).

or[1] Önce: *Or I could make a prologue* (*Ham.*, V/2, 30); [*or ere, or ever*] (*Cym.*, II/4, 14); *Would I had met my dearest foe in heaven Or ever I had seen that day* (*Ham.*, I/2, 183; *Tem.*, I/2, 11; *John*, IV/3, 20).

or[2] 1. [*Or ... or*] Ya ... ya [ikisinden biri] *Or I shall live your epitaph to make, Or you survive when I ... am rotten* (*Tem.*, IV/1, 30; *Cor.*, I/3, 7); [seçenekli soru ile]: *Tell me where is fancy bred, Or in the heart or in the head?* (*Mer. Ven.*, III/2, 64; *Cym.*, IV/2, 356; *Sonn.*, CXIV, 1); 2. [Seçenek olmadığında] ve: *More white and red than doves or roses are* (*Ven. & Adon.*, 10; *Timon*, II/2, 155).

orange-tawny Donuk sarımsı kahverengi: *your orange-tawny beard* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 94; Mid. N. Dr., III/1, 126).

orange-wife Portakal satan kadın: *a cause between an orange-wife and a faucet-seller* (*Cor.*, II/1, 70).

orator Avukat, dava vekili: *Beauty ... doth ... persuade The eyes of men, without an orator* (*Lucrece*, 30).

orb 1. Daire: *her orbs upon the green* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 9); 2. [Eski astronomide] Gezegenlerin ve yıldızların yörüngeleri: *my good stars ... Have empty left their orbs* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 146; *Rom. & Jul.*, II/2, 110; *Much Ado*, IV/1, 57); 3. Küre ya da kürevi olan herhangi bir cisim: *orb of one particular tear* (*L. Compl.*, 289); 4. Evren, gökkubbe: *The fiery orbs above* (*Cym.*, I/6, 35; *Mer. Ven.*, V/1, 60; *Lear*, I/1, 111); 5. Dünya, yeryüzü: *To shake the orb* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 85; *Tw. Night*, III/1, 38; *Ham.*, II/2, 485); 6. Hareket çevrimi: *move in that obedient orb again* (*Hen. IV–1*, V/1, 17; *Per.*, I/2, 122).

orbed Kürevi: *th' orbed earth* (*L. Compl.*, 25; *Ham.*, III/2, 156; *Tw. Night*, V/1, 271).

orchard Bitki ve meyve ağaçlarının bulunduğu bahçe: *his plants in others' orchards grew* (*L. Compl.*, 171; *Much Ado*, III/1, 5; *Tam. Shrew*, II/1, 111).

ordain, to 1. Kurmak: *why music was ordain'd* (*Tam. Shrew*, III/1, 10; *Hen. VI–1*, IV/1, 33; *Cym.*, III/1, 55); 2. Tasarlamak: *All things that we ordained festival* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 83; *Titus*, V/3, 22).

order 1. Bir amacın tamamlanmasını gerçekleştirecek uygun düzenlemeler yapma: *There shall be order for't* (*M. Meas.*, II/2, 25); [*take order*] önlem alma, gerekli düzenlemeleri yapma: *There is order ta'en for you* (*Rich. II*, V/1, 53; *All's Well*, IV/2, 55; *Oth.*, V/2, 72); 2. Hareket planı, düzenleme: *the order of the siege* (*Hen. V*, III/2, 65; *Mac.*, V/6, 6; *John*, V/2, 4); 3. Bir olayın oluş biçimi: *hear the order of his death* (*Hen. VI–2*, III/2, 129; *Hen. IV–2*, IV/4, 100; *Jul. Caes.*, I/2, 25); 4. Güzergâh: *Speak in the order of his funeral* (*Jul. Caes.*, III/1, 230).

orderly Doğru dürüst, gerektiği gibi, kurallara uygun bir biçimde: *These things being bought and orderly bestowed* (*Mer. Ven.*, II/2, 170; *Ham.*, III/2, 210; *Tam. Shrew*, IV/3, 94).

ordinance 1. Geçmişte ve gelecekte mukadder olan: *let ord'nance Come to as the gods foresay it* (*Cym.*, IV/2, 145; *Lear*, IV/1, 68; *Rich. III*, IV/4, 184); 2. Uygulama, teamül, âdet, saptanmış kural: *all these things change from their ordinance* (*Jul. Caes*, I/3, 66; *Hen. V*, II/4, 83); 3. Rütbe: *one but of my ordinance* (*Cor.*, III/2, 12); 4. [Silah] Top: *the composition of their ordinance* (*John*, II/1, 218; *Hen. V*, II/4, 126).

ordinant Basiretli, sağgörülü: *even in that was heaven ordinant* (*Ham.*, V/2, 48).

ordinary 1. Saptanmış fiyatla, düzenli bir biçimde sağlanan yemek: *I did think thee for two ordinaries, to be a pretty wise fellow* (*All's Well*, II/3, 201); [çok

seyrek] yemek: *for his ordinary pays his heart* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 225); **2.** Usulden olan, olağan durum: *I see no more in you than in the ordinary Of nature's sale-work* (*As You Like*, III/5, 42).

ordinate Düzenli, geçerli düzeni gözeten, Tanrı korkusu olan: *even in that was heaven ordinate* (*Ham.*, V/2, 48)

organ 1. Org: *there is much music ... in this little organ* (*Ham.*, III/2, 388); **2.** İnsan sesi: *as the maiden's organ, shrill and sound* (*Tw. Night*, I/4, 33; *All's Well*, II/1, 176); **3.** Eylem ya da etkinlik aracı ya da amili: *given his deputation all the organs Of our own pow'r* (*M. Meas.*, I/1, 20; *Ham.*, IV/7, 70); **4.** Zihinsel meleke, ussal yeti: *the organs of her fantasy* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 51).

organ-pipe [mec.] bkz. *Organ*, madde 2: *from the organ-pipe of frailty sings* (*John*, V/7, 23; *Tem.*, III/3, 98).

orgillous, orguious Kibirli, çatık kaşlı, yukarıdan bakan: *The princes orgillous* (*Troil. & Cres.*, prol., 2).

orient 1. [Doğudan gelen inciler ve değerli taşlar dolayısıyla] Mükemmel, parlak: *like round and orient pearls* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 54; *Rich. III*, IV/4, 322; *Ant. & Cleo.*, I/5, 41); **2.** Gözyaşı: *an orient drop* (*Ven. & Adon.*, 981).

orifex [*Orifice*'nin varyantı] **1.** Delik, aralık; **2.** Irmak ağzı: *no orifex for a pont ... to enter* (*Troil. & Cres.*, V/2, 151).

original Kaynak, köken, başlangıç: *We are their parents and original* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 117; *Hen. IV–2*, I/2, 115).

orison Dua, yakarış: *in thy orisons Be all my sins rememb'red* (*Ham.*, III/1, 88; *Rom. & Jul.*, IV/3, 3; *Cym.*, I/3, 32).

ornaments Donanım, giysi: *For clothing me in these grave ornaments* (*Hen. VI–1*, V/1, 54; *Tam. Shrew*, IV/3, 61).

orphan Öksüz, yetim: *You orphan heirs of fixed destiny* [örn. periler] (*Mer. Wives Win.*, V/5, 39).

ort Bir parça yemek, azık: *a beggar's orts* (*Lucrece*, 985); [mec.]: *The fractions of her faith, orts of her love* (*Troil. & Cres.*, V/2, 158; *Timon*, IV/3, 399).

orthography, ortography [*Orthographer* yerine yanlış kullanım] Yazım [imla] tekniği açısından titizlenen kimse: *now is he turn'd orthography* (*Much Ado*, II/3, 20).

osprey [*Pandion haliaëtus*] Deniz atmacası; denildiğine göre, balıkların, kaçma girişimi olmadan kendilerini teslim ettikleri büyük kuş: *As is the osprey to the fish, who takes it By sovereignty of nature* [f. 1 *aspray*] (*Cor.*, IV/7, 34).

ostent Gösteriş, sergileme, gösteri: *well studied in a sad ostent* (*Mer. Ven.*, II/2, 196; *Hen. V*, V/ch., 21; *Per.*, I/2, 25).

ostentare [Lat.] Göstermek (*L. Lab. Lost*, IV/2, 15).

ostentation 1. Gösteriş, teşhir, sergileme: *ostentation of despised arms* (*Rich. II*, II/3, 95; *Ant. & Cleo.*, III/6, 52; *Much Ado*, IV/1, 205); **2.** Parlak gösteri: *Some delightful ostentations* (*L. Lab. Lost*, V/1, 112).

other[1] **1.** Bir önceki [şey]: *Every letter he hath writ hath disvouch'd other* (*M. Meas.*, IV/4, 2; *Rich II*, I/1, 27; *Jul. Caes.*, I/2, 230); **2.** Belirtmeden ya da düşünmeden önce, başka tür bir şeyi nitelendirmek için kullanılır: *to preserve this vessel for my lord From any other foul unlawful touch* (*Oth.*, IV/2, 84; *Rich. II*, I/1, 33; *Mac.*, IV/3, 90); **3.** [*No other cause*] Başka türlü olması için başka bir neden yok: *They can be meek that have no other cause* (*Com. Err.*, II/1, 33).

other[2] Yoksa, aksi takdirde, başka türlü: *You'll look pale Before you find it other* (*Cor.*, IV/6, 102; *Hen. VIII*, I/3, 58; *Mac.*, I/7, 77).

othergates Başka ve değişik bir biçimde: *he would have tickled you othergates than he did* (*Tw. Night*, V/1, 194).

otherwhere Başka yerde ya da yerlerde: *The King has sent me otherwhere* (*Com. Err.*, II/1, 104; *Hen. VIII*, II/2, 59).

otherwhiles Zaman zaman, bazen: *Otherwhiles the furnish'd English ... Faintly besiege us one hour in a month* (*Hen. VI–1*, I/2, 7).

o'th'least Adi, düşük kalite, ikinci derece: *But use your gauntlets, though. Those are o'th'least* (*Two Nob. K.*, III/6, 64).

ouch 1. Broş; 2. Takılar, mücevherler: *Your brooches, pearls, and ouches* (*Hen. IV–2*, II/4, 48).

ought, to Borçlanmak, borçlu olmak: *you ought him a thousand pound* (*Hen. IV–1*, III/3, 134).

oui, mettez-le au mon pocket; dépéchez [Fr.] Evet, cebime koy; çabuk (*Mer Wives Win.*, I/4, 54)

ounce Vaşak, karakulak: *Be it ounce, or cat, or bear* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 30).

ouph Cüce, muzip peri, cüce cin: *dress like urchins, ouphes, and fairies* (*Mer. Wives Win.*, IV/4, 50; Mer. Wives Win., V/5, 57).

ousel bkz. *ouzel.*

out[1] 1. Dışarısı: *Search ... within and out* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 56); 2. Yurtdışı, yabancı ülke: *seek preferment out* (*Lear*, I/1, 32); 3. Savaş alanında: *many worthy fellows that were out* (*Mac.*, IV/3, 183); 4. Başkalarının elinde: *my possessions – they are out by lease* (*Two Gent. Ver.*, V/2, 29); 5. Uyuşmazlık: *be not out with me* (*Jul. Caes.*, I/1, 16; *Mer. Ven.*, III/5, 32); 6. Tamamen, tam: *thou wast not Out three years old* (*Tem.*, I/2, 41; Tem., IV/1, 101; *Cor.*, IV/5, 121); 7. Son bulan, biten: *One our Is fully out* (*Ant. & Cleo.*, IV/9, 32; *Rich. III.* III/3, 8; *Tem.*, III/2, 1); 8. Sefalette olan: *If you be out sir, I can mend you* (*Jul. Caes.*, I/1, 17); 9. Bellek zayıflığı ya da güvensizlik yüzünden zarara uğrayan: *I have forgot my part, and I am out* (*Cor.*, V/3, 41; *L. Lab. Lost*, V/2, 152; *As You Like*, IV/1, 76). 10. Dışarıda tutulan, ilişkisi olmayan [kesilen]: *The honourable board of council out* (*Hen. VIII*, I/1, 79); 11. Cepten çıkan [para]: *I am a foul way out* (*Tw. Night*, II/3, 185).

out[2] 1. Dışarıda, dışarısı: *within and out that wall* (*Timon*, IV/1, 38); 2. [İçeriden] Dışarıya: *push'd out your gates* (*Cor.*, V/2, 39; *Mer. Ven.*, III/4, 21; *Hen. IV–2*, II/2, 23).

out![3] [Ünlemler] Nefret, gücenme, azarlama, ayıplama ünlemleri: *Out, out, Lucetta, that will be ill-favour'd* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 54; *Mid. N. Dr.*, III/2, 65; *Rich. III*, I/3, 117); [*upon* ile] *Out upon't what have I forgot?* (*Com. Err.*, III/1, 77; *Win. Tale*, IV/3, 101); [şikâyet sözcükleriyle] *Out, Alas!* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 36; *Oth.*, V/2, 119; *Sonn.*, XXXIII, 11).

outbrag, to Görünüşte [güzellikte] başkalarına fark atmak: *Whose bare outbragg'd the web it seem'd to wear* (*L. Compl.*, 95).

outbrave, to 1. Cesarette başkalarından üstün olmak: *Outbrave the heart most daring on the earth* (*Mer. Ven.*, II/1 28); 2. Başkalarından daha güzel olmak: *The bases weed outbraves his dignity* (*Sonn.*, XCIV, 12)

outbreast, to Şakımak: *And by and by outbreasted, that the sense Could not judge between 'em* (*Two Nob. K.*, V/3, 127).

outbreasted 1. Şarkıda üstünlük; 2. Bir kuşun ötmesindeki ustalık [örn. bülbül]

outbreathed Soluk soluğa, soluksuz kalmış: *Wearied and outbreath'd* (*Hen. IV–2*, I/1, 108).

out-burn, to Yanıp kül olmak: *as soon as straw but out-burneth* (*Pass. Pilg.*, VII, 14).

outcrafty, to Hünerde, beceride üstün olmak: *The drug-damn'd Italy hath outcraftied him* (*Cym.*, III/4, 15).

outdare, to: 1. Meydan okumak, karşı koymak: *did outdare The dangers of the time* (*Hen. IV–1*, V1, 40; *Rich. II*, I/1, 190); 2. Gözü peklikte üstün olmak: *sensibly outdares his senseless sword* (*Cor.*, I/4, 53).

outdure, to Göğüs germek: *and I feel myself ... To outdure danger* (*Two Nob. K.*, III/6, 10).

out-dwell, to Uzak durmak, aşarak geçmek: *he out-dwells his hour* (*Mer. Ven.*, II/6, 3).

outface, to 1. Yere bakmak, surat asmak; *with no face, as 'twere, outfacing me* (*Com. Err.*, V/1, 245; *Mer. Ven.*, IV/2, 17; *Ham.*, V/1, 278); 2. Tehdit edici, sert bakmak: *thou hast ... Outfaced infant state* [örn. çocuk kralı tehdit ettin] (*John*, II/1, 97; *Hen. IV–1*, II/4, 256); 3. Meydan okuyarak, karşı koyarak bak-

mak: *outface The winds* (*Lear*, II/3, 11); 4. Küstahça bakmak: *Outfacing faults* (*Pass. Pilg.*, I, 8).

outfacing Sert bakan: *outfacing, fashion-monging boys* (*Much Ado*, V/1, 94).

outfly, to [mec.] Kaçınada üstün olmak: *his evasion ... Cannot outfly our apprehensions* (*Troil. & Cres.*, II/3, 115).

outgo, to 1. Aşmak, üstün çıkmak: *he outgoes The very heart of kindness* (*Timon*, I/1, 274; *Cym.*, II/4, 84; *Hen. VIII*, I/2, 207); 2. Daha çok sürmek, zamana dayanmak: *the time shall not Outgo my thinking on you* (*Ant. & Cleo.*, III/2, 61).

out-Herod, to Herod'u yenmek, Herod'a galebe çalmak [o dönemdeki yazın yaşamında Herod en zorba ve acımasız tiran olarak bilimiyordu]: *it out Herods Herod* (*Ham.*, III/2, 14).

outjest, to Hareketlerle [kederi, üzüntüyü, kırgınlığı vb.] dağıtmak: *the fool, who labours to outjest His heart-struck injuries* (*Lear*, III/1, 16).

outlaw [Zaman zaman kullanılırdı] Sürgün: *A poor unminded outlaw sneaking home* (*Hen. IV–1*, IV/3, 58).

outlawed Sürgün edilmiş ya da edilen: *I had a son, Now outlaw'd from my blood* (*Lear*, III/4, 167).

outlive, to Hayatta kalmak, canlı kalmak: *Let not this wasp outlive, us both to sting* (*Titus*, II/3, 132).

outlook, to Aşağıya bakmak: *To outlook conquest and to win renown* (*John*, V/2, 115).

outnight, to [Geceleri belirterek] Galebe çalmak: *I would out-night you, did nobody come* (*Mer. Ven.*, V/1, 23).

out of 1. ...den/dan yapılmış: *They say it is a copy out of mine* (*Win. Tale*, I/2, 102; *Troil. & Cres.*, I/1, 15); 2. Sonuç olarak: *out of my neglect* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 89); 3. Ötesinde: *Things out of hope* (*Ven. & Adon.*, 567; *L. Lab. Lost*, IV/1, 30; *Hen. IV–1*, IV/1, 135); sınırları dışında (*Hen. VIII*, III/2, 13); 4. [*Out of itself*] Krallığın dışında; 5. [*Out of love*] Aşk tarafından öğretilen:

out of square Anormal: *This may bring her to eat ... and reduce what's now out of square ...* (*Two Nob. K.*, IV/3, 94).

out-peer, to Üstün gelmek, yenmek: *Great men ... Could not outpeer these twain* (*Cym.*, III/6, 86).

outprize, to Değerde aşmak; *She's outpriz'd by a trifle* (*Cym.*, I/4, 81).

outrage Sert hareket ya da konuşma, öfke: *this immodest clamorous outrage* (*Hen. VI–1*, I/1, 126; *John*, III/4, 106; *Rom. & Jul.*, V/3, 216).

outrageous Zapt edilemeyen, aşırı: *thy poor heart beats with outrageous beating* (*Titus*, III/2, 13).

outsell, to [mec.] Daha değerli olmak ya da yapmak: *her pretty action did outsell her gift* (*Cym.*, II/4, 102; Cym., III/5, 74).

outside Giysi, kıyafet: *for the outside of thy poverty we must make an exchange* (*Win. Tale*, IV/4, 632; [mec.]: *make his wrongs His outsides, to wear them like his raiment* (*Timon*, III/5, 33).

outsleep, to Fazla uyumak: *outsleep the coming morn* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 365).

outspeak, to Olandan daha fazlasını söylemek: *an inventory ... which ... outspeaks Possession of a subject* (*Hen. VIII*, III/2, 27).

outsport, to Eğlencede aşırıya kaçmak: *Not to outsport discretion* (*Oth.* II/3, 3).

outstand, to [Bir yerde] Gereğinden fazla kalmak: *I have outstood my time* (*Cym.*, IK/6, 207).

outstretch, to Sonuna kadar uzatmak: *Timon is dead, who hath outstretch'd his span* (*Timon*, V/3, 3).

outstretched Abartılmış: *Then are our beggars bodies, and our monarchs and outstretch'd heroes the beggars' shadows* (*Ham.*, II/2, 264).

outstrike, to Hafif vuruşlarla iş görmek: *a swifter mean shall outstrike thought* (*Ant. & Cleo.*, IV/6, 35).

out-vie, to Birinden fazla pey sürmek ya da kumarda artırmak: *Gremio is out-vied* (*Tam. Shrew*, II/1, 387).

outswear, to Küfrederek üstesinden gelmek: *methinks I should outswear Cupid* (*L. Lab. Lost*, I/2, 64).

outsweeten, to Güzel kokuyla ya da tatlılıkla başkalarını yatıştırmak: *eglantine ... Outsweet'ned not thy breath* (*Cym.*, IV/2, 224).

out-wall Dışarısı, dış görünüş: *I am much more Than my out-wall* (*Lear*, III/1, 45).

outward[1] Dış görünüş: *Thy outward thus ... is crowned* (*Cym.*, I/1, 23; *Sonn.*, LXIX, 5; *Troil. & Cres.*, III/2, 162); [çoğul] *one by nature's outwards so commended* (*L. Compl.*, 80).

outward[2] [sıf.] Yüzeyde kişi, sathi kimse: *A common and outward man* (*All's Well*, II/1, 11).

outward[3] [zarf] Dıştan, kabuk olarak: *They show well outward* (*Much Ado*, I/2, 8; *M. Meas.*, III/1, 88; *Ham.*, II/2, 374).

outwards Dıştan haricen: *my extent to the players ... must show fairly outwards* [qq.; f. 1 *outward*] (*Ham.*, II/2, 374).

outwork, to İşçilikte ustalaşmak: *we see The fancy outwork nature* (*Ant. & Cleo*, II/2, 201).

outworth, to Daha değerli olmak: *A beggar's book Outworths a noble's blood* (*Hen. VIII*, I/1, 123).

ouzel (**ousel**) Karatavuk (*Mid. N. Dr.*, III/1, 125); [esmerler için de kullanılırdı] *Alas, a black ouzel* (*Hen. IV–2*, III/2, 8).

overbear, to 1. Ezmek, batırmak: *every pelting river ... they have overborne their continents* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 92); 2. Yaralamak, hükümsüz bırakmak: *it pleas'd your Highness To overbear it* (*John*, IV/2, 37); 3. Üstün gelmek: *overbears attaint With cheerful semblance* (*Hen. V*, IV/ch., 39; *Much Ado*, II/3, 151; *Titus*, IV/4, 2).

overblown Yukarıda patlayan: *Is the storm overblown* (*Tem.*, II/2, 110); [esasta mec.]: *perils overblown* (*Tam. Shrew*, V/2, 3; *Rich. II*, III/2, 190; *Hen. VI–2*, I/3, 152).

overbulk, to Ezip geçmek: *a nursery of like evil, To overbulk us all* (*Troil. & Cres.*, I/3, 320).

overbuy, to Değerinden fazla fiyat ödemek: *overbuys me Almost the sum he pays* (*Cym.*, I/1, 146).

overcome, to 1. Sürprize uğramak, birdenbire şaşırmak: *overcome us like summer's cloud* (*Mac.*, III/4, 110) 2. Her tarafa yayılmak: *trees ... Overcome with moss* (*Titus*, II/3, 95).

over-eye, to Gözlemlemek: *over-eyeing of his odd behaivour* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 95).

overflow Fazlalık: *Thy overflow of good converts to bad* (*Rich. II*, V/3, 64; *Much Ado*, I/1, 26).

overfly, to ...den/dan daha hızlı uçmak: *I would be loath to have you overflown with a honey-bag* (*Ven. & Adon.*, 324).

overglance, to Göz gezdirmek: *I will overglance the superscript* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 131).

overgo, to 1. Daha ileri gitmek: *a face That overgoes my blunt invention* (*Sonn.*, CIII, 7; *Rich. III*, II/2, 61). 2. Ezmek, üstesinden gelmek: *Sad-hearted men, much overgone with care* (*Hen. VI–3*, II/5, 123).

over-handled Gereğinden fazlası görevlendirilmiş, kullanılmış: *your idle over-handled theme* (*Ven. & Adon.*, 770).

overhear, to Tekrar tekrar işitmek: *overheard what you shall overhear* (*L. Lab. Lost*, V/2, 95).

overhold, to Değerinin üstünde tahmin ya da takdir etmek: *If he overhold his price so much* (*Troil. & Cres.*, II/3, 133).

overleather Ayakkabının üst kısmı: *such shoes as my toes look through the overleather* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 12).

overlive, to Yaşamı sürdürmek, hayatta kalmak: *prayers That your attempts may overlive the hazard* (*Hen. IV–2*, IV/1, 15).

overlook, to 1. ...den daha yüksekte olmak, tepesini aşmak: *shall ... Our scions ... Spurt up ... And overlook their grafters?* (*Hen. V*, III/5, 9); 2. Yukarıdan aşağıya bakmak: *this hand ... That sways the earth this climate overlooks* (*John*, II/1, 344; *Hen. VI–3*, I/4, 180; *Titus*, II/1, 8);

3. Dikkatle okumak: *when thou shalt have overlook'd this* (*Ham.*, IV/6, 14; *Hen. V*, II/4, 90).

overlooking Denetim, kontrol, teftiş: *bequeath'd to my overlooking* (*All's Well*, I/1, 39).

overlusty Çok hareketli, çok canlı, hiperaktif: *The confident and overlusty French* (*Hen. V*, IV/ch., 18; *Lear*, II/4, 10).

overmatching Güç açısından daha üstün: *swim against the tide, And spend her strength with overmatching waves* (*Hen. VI–3*, I/4, 21).

overnight 1. Geceden önce; 2. [Ertesi gün ile ilişkili olarak düşünülerek] Önceki akşam: *If I had given you this at overnight* [dün akşam] (*All's Well*, III/4, 23).

overpass, to 1. Geçirmek; 2. Harcamak: *like a hermit overpass'd thy days* (*Hen. VI–1*, II/5, 117).

overpeer, to 1. Göz gezdirmek ya da aşağıya bakmak: *to overpeer the city, And thence discover now ...* (*Hen. VI–1*, I/4, 11); 2. Yükselmek, kuleye çıkmak: *your argosies ... do overpeer the petty traffickers* (*Mer. Ven.*, I/1, 12; *Hen. VI–3*, V/2, 14); [mec.] *The ocean, overpeering of his list* (*Ham.*, IV/5, 100).

overplus Artık, artakalan: *Our overplus of shipping* (*Ant. & Cleo.*, III/7, 50); fazlalık: *And will to boot, and will in overplus* (*Sonn.*, CXXXV, 2).

overreach, to bkz. *O'erreach*, madde 2: *We'll overreach the greybeard Gremio* (*Tam. Shrew*, III/2, 145).

over-read, to Baştan sona okumak: *You shall anon over-read it* (*M. Meas.*, IV/2, 197).

over-red, to [Bir şeyin] Üstünü kırmızıya boyamak: *Go prick thy face, and over-red thy fear* (*Mac.*, V/3, 14).

override, to Yetişip geçmek: *I overrode him on the way* (*Hen. IV–2*, I/1, 30).

overscutched Kaşarlanmış kadın [fahişe]: *overscutch'd huswives* (*Hen. IV–2*, III/2, 317).

oversee, to Denetlemek, kontrol etmek, idamda hazır bulunmak: *Thou, Collatine, shalt oversee this will* (*Lucrece*, 1205).

overseen Aldatılmış, dolandırılmış: *how was I overseen* (*Lucrece*, 1206).

overset, to Devirmek, altüst etmek: *will overset Thy tempest-tossed body* (*Rom. & Jul.*, III/5, 136).

over(-)shine, to 1. Aydınlatmak: *join our lights ... And over-shine the earth* (*Hen. VI–3*, II/1, 38); 2. Gölgede bırakmak, ...den/dan daha parlak olmak: *Dost overshine the gallant'st dames of Rome* (*Titus*, I/1, 317; *Troil. & Cres.*, III/1, 158).

overshoot, to Kaçmak: *to overshoot his troubles, How he outruns the wind* [q. 1 *overshut*] (*Ven. & Adon.*, 680).

overshot Hedeften uzak, hatalı, yanlış: *So study evermore is overshot* (*L. Lab. Lost*, I/1, 142).

overshut [*overshoot*'un varyantı].

overslip, to Farkında olmadan geçmek: *Which hath overslipp'd her thought* (*Lucrece*, 1576).

oversway, to bkz. O'ersway, madde 2: *he that over-rul'd, I overswayed* (*Ven. & Adon.*, 109).

overswear, to Tekrar tekrar yemin etmek: *And all those sayings will I overswear* (*Tw. Night*, V/1, 269).

overthrow 1. [*I have the overthrow*] Yenilmiş, mağlup olmuş: *we are like to have the overthrow again* (*Hen. VI–1*, III/2, 106). 2. [*Give the overthrow*] Yenmiş, mağlup etmiş: *sudden push gives them the overthrow* (*Jul. Caes.*, V/2, 5)

overtopping Yükseklere fazla tırmanma [öz. Güç olarak] (*Tem.*, I/2, 81).

overture İfşa: *made the overture of thy treason to us* (*Lear*, III/7, 89; *Win. Tale*, II/1, 172); [*Cor.*, I/9, 46'da: *Let him be made an overture for th' wars* tümcesi yer alır. Bu ya '*ovation*'dan gelen '*ovator*' [Hulme] ya da '*coverture*' sözcüğünün yanlış okunuşudur [Steevens]

over-view Teftiş: *Are we betrayed thus to thy overview?* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 173).

overwatch, to Bütün gece bekçilik etmek: *As much as we this night have overwatch'd* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 366). [bkz. *o'erwatch*].

over-weathered Rüzgâr, yağmur vb. den hırpalanmış: *with overweather'd ribs and ragged suits* [f. 1 *ouer-wither'd*] (*Mer. Ven.*, II/6, 18).

overween, to Saldırgan ve küstah olmak: *you overween to take it so* (*Hen. IV–2*, IV/1, 147; *Titus*, II/1, 29).

overwhelming Sarkık: *overwhelming brows* (*Rom. & Jul.*, V/1, 39).

overworn Bayat: *the word is overworn* (*Tw. Night*, III/1, 59).

owd [Kuzey lehçesi] Eski: *take thy owd cloak about thee* (*Oth.*, II/3, 96).

owe, to 1. Sahip olmak, malik olmak: *Thou dost here usurp The name thou ow'st not* (*Tem.*, I/2, 455; *John*, IV/2, 99; *Mac.*, I/3, 76). 2. Başkasına karşı belli duygular [sevgi, nefret] beslemek: *if any love you owe me* (*Ven. & Adon.*, 523; *As You Like*, III/2, 74; *Tw. Night*, II/4, 105).

owest, to Sahip olmak: *who owest his strength And his love too* (*Two Nob. K.*, I/1, 88).

owing Sahip olma, malik olma: *a black one, owing not a hair-worth of white* (*Two Nob. K.*, V/4, 50).

own Kendi üzerinde tam kontrollü, kendinin efendisi: *no man was his own* (*Tem.*, V/1, 213)

own, to Belli bir işlevi olmak: *own no other function* (*Win. Tale*, IV/4, 143).

ox [mec.] Soytarı: *I am made an ass. Ay, and an ox too* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 120; *Troil. & Cres.*, V/1, 59).

ox(-)head Boynuzlanmanın [aldatılmanın] simgesi: *with your lioness, I would set an ox-head to your lion's hide* [örn. Seni boynuzlayacağım] (*John*, II/1, 292).

oxlip Şifalı bitkiler ve yaban çuhaçiçeği demeti: *Where oxlips and the nodding violet grows* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 250; *Win. Tale*, IV/4, 125).

oyes Tellalın halkın dikkatini çekmek için bağırması: *Crier Hobgoblin, make the fairy Oyes* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 41; *Troil. & Cres.*, IV/5, 143).

P

pace 1. Yürüyüş tarzı: *in pace another Juno* (*Per.*, V/1, 111; *Rich. II*, V/2, 10; *Ven. & Adon.*, 294); 2. Eğitimli bir atın gösteri yürüyüşü: [mec.] *he has no pace, but runs where he will* [hiç sıkıntıya girmez, disiplinsiz] (*All's Well*, IV/5, 670; 3. [*Hold me pace*] Nama ayak uydur: *hold me pace in deep experiments* (*Hen. IV–1*, III/1, 48).

pace, to Ata adım öğretmek (*Hen. VIII*, V/2, 57); [mec.] *The third o' th' world is yours, which with a snaffle You may pace easy, but not such a wife* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 64; *M. Meas.*, IV/3, 132; *Per.*, IV/6, 63).

pack Fitne ve fesat birliği: *there's a ... pack, a conspiracy against me* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 118; *Rich. III*, III/3, 4; *Com. Err.*, IV/4, 102).

pack[1], **to** 1. Suikast düzenlemek, dolap çevirmek, kumpas kurmak: *Go pack with him* (*Titus*, IV/2, 155); 2. Bir entrikada, suikastta birlik olmak: *were he not pack'd with her* (*Com. Err.*, V/1, 219; *Much Ado*, V/1, 299); 3. İskambil kartlarını hileyle dizmek ya da hile yapmak [mec.] *she, Eros, has pack'd with Caesar's* [örn. Kartları Sezar lehine dizdi] (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 19).

pack[2], **to** 1. Doldurmak, yüklemek: *Our thighs pack'd with wax, our mouths with honey, We bring it to the hive* (*Hen. IV–2*, IV/5, 76; *Hen. IV–1*, II/1, 3); 2. Gitmek, ayrılmak, terk etmek: *'Tis time ... to trudge, pack, and be gone* (*Com. Err.*, III/2, 153; *Mer. Wives Win.*, I/3, 82).

pack-horse [mec.] Ağır ve zevksiz işlerde çalışan: *I was a pack-horse in his great affairs* (*Rich. III*, I/3 121; *Lucrece*, 928).

packing Entrika, gizli düzenleme, gizli plan: *Here's packing, with a witness, to deceive us all* (*Tam. Shrew*, V/1, 118; *Lear*, III/1, 26).

paction Anlaşma: *Thrust in between the paction of these kingdoms* (*Hen. V*, V/2, 365).

pad Patika [16. ve 17 yy.lar. bazen *padde*; takr. 1565'te 19. yy. başına kadar. Daha sonra lehçe olarak varlığını sürdürdü. Harman; Middleton & Dekker; Priot; Scott Eski Alm. *Pfad*. Partridge, 658/2-659/1].

pad in the straw [halk ağzı] Gizli, görünmeyen tehlike [takr. 1530, Palsgrave. bkz. *Gammer Gurton's Needle*. Partridge, 659/2].

paddle, to Parmaklarıyla dokunmak: *paddling in your neck with his damned fingers* (*Ham.*, III/4, 185; *Oth.*, II/1, 254); parmaklarıyla okşamak, sevmek: *to be paddling palms* (*Win. Tale*, I/2, 115).

paddock Zehirli olduğuna inanılan kara kurbağa: *from a paddock, from a bat, a gib* (*Ham.*, III. /4, 190); kurbağa görünümünde bir cin: *Paddock calls* (*Mac.*, I/1, 9).

pagan Fahişe: *What pagan may that be?* (*Hen. IV–2*, II/2, 154).

page, to Hizmet etmek, uşak gibi izlemek: *page thy heels* (*Timon*, IV/3, 224).

pageant 1. Tiyatro temsili, gösteri: *Shall we their fond pageant see?* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 114; *Hen. VIII*, IV/1, 11); sahte gösteri: *a pageant To keep us in false gaze* (*Oth.*, I/3, 18); 2. Ortaçağ'da, kent meydanlarında halk gösterisi olarak sunulan, üzerinde oyunlar [öz. tansık oyunları = mirakl'lar], sahneler ya da tablolar oynanan arabalı sahne [mec.

olarak gemiye uyarlanmış]: *As it were the pageants of the sea* (*Mer. Ven.*, I/1, 11); [mec. bulutlara uyarlanmış]: *They are black vesper's pageants* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 8).

pageant, to Sahnedeymiş gibi davranmak: *He pageants us* (*Troil. & Cres.*, I/3, 151).

pageantry Tiyatro gösterisi: *What pageantry, what feats, what shows ... The regent made ... To greet the King* (*Per.*, V/2, 6).

paid with ice Soğuk bir biçimde boşlanmış

pain 1. Ceza: *on pain of perpetual displeasure* (*Lear*, III/3, 4; *M. Meas.*, II/4, 86; *L. Lab. Lost.* I/1, 123; *Rich. II*, I/3, 42; *Hen. VI–2*, III/2, 257); 2. Emek, çaba: *conn'd with cruel pain* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 80; *Lear*, III. 1, 53; *Rich. III*, IV/4, 303).

pain, to Zahmete sokmak, zahmet vermek: *I ... have employ'd and pain'd Your unknown sovereignty* (*M. Meas.*, V/1, 386).

pained Eziyet edilen, acı verilen: *the pained'st fiend Of hell* (*Per.*, IV/6163; *L. Lab. Lost*, V/2, 854); *Give ... ease to the pained* (*Lucrece*, 901).

painful 1. Meşakkatle, büyük bir gayretle, zorlukları aşarak: *painful study* (*L. Lab. Lost.*, II/1, 23; *Hen. V*, IV/3, 111; *Cor.*, IV/5, 68); 2. Meşakkatli, gayretli: *The painful warrior* (*Sonn.*, XXV, 9).

painfully Gayret ve sebatla, zahmetle (*L. Lab. Lost*, I/1, 74; *John*, II/1, 223).

painted: 1. [*Painted cloth*] Üstünde figürler ve ahlaki sözler bulunan ucuz duvar halısı: *you will be scrap'd out of the painted cloth for this* (*L. Lab. Lost*, V/2, 576; *Hen. IV–1*, IV/2, 25; *Lucrece*, 245; *As You Like*, III/2, 273); 2. Aldatıcı, gerçek olmayan ama gerçekmiş duygusu veren: *painted peace* (*John*, II/1, 105; *As You Like*, II/1, 3; *Ham.*, III/1, 52). [*Rich. III*, I/3, 240'ta *Poor painted queen* tümcesi geçer: Burada aynı zamanda, bazı kraliçelerin cenaze törenlerinde taşınan, ölen kraliçenin ahşap ya da mum heykelciklerine bir gönderme de olabilir].

painted favours Sevgi belirtisi olarak verilen parlak renkli hatıra nesneler:

painting Boya [dolayısıyla] kozmetik: *some jay of Italy* (*Whose mother was her painting* [Kozmetik, onu, ne idiyse o yapmış] (*Cym.*, III/4, 50: *Win. Tale*, V/3, 83; *Hen. VIII*, I/1, 26).

pair [*Pair of stairs*] İki sahanlık arasındaki merdiven (*As You Like*, V/2, 37).

pajock 1. [Elizabeth döneminde kötülüklerıyle ilişkili olarak] Tavuskuşu; 2. [*paddock*] Ahır yakınındaki çayırlık, 3. basit, aşağılık, yabani adam anlamına gelen *Patchock*'un bir varyantı: ... *now reigns here A very, very – pajock* (*Ham.*, III/2, 284).

palabras [İsp.] Sözler, sözcükler, laflar: *Comparisons are odorous – palabras, neighbour Verges* (*Much Ado*, III/5, 16; *Tam. Shrew*, ind. /1, 5).

palate, to 1. [Bir şeyden] Tat almak: *Not palating the taste of her dishonour* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 60; *Ant. & Cleo.*, V/2, 7); 2. Tadını çıkararak yavaş yavaş yemek: *the great'st taste Must palates theirs* (*Cor.*, III/1, 104).

pale[1] 1. [Çoğul:] Şarampol: *I'll peck you o'er the pales* (*Hen. VIII*, V/3, 9); 2. Çit, parmaklık: *too unruly deer, he breaks the pale* (*Com. Err.*, II/1, 100; *Rich. II*, III/4, 40; *Troil. & Cres.*, II/3, 249); [mec.] *the pales and forts of reason* (*Ham.*, I/4, 28); 3. Etrafı çitle çevrili, yabancılara kapalı, özel alan: *bounded in a pale* (*Hen. VI–1*, IV/2, 45; *Mid. N. Dr.*, II/1, 4; *Ven. & Adon.*, 230); [mec.] *the red blood reigns in the winter's pale* (*Win. Tale*, IV/3, 4).

pale[2] Solgunluk: *a sudden pale ... Usurps her cheek* (*Ven. & Adon.*, 589; *Win. Tale*, IV/3, 4 [bkz. *pale[1]*, madde 3].

pale[3] 1. Solgun: *agues pale and faint* (*Ven. & Adon.*, 739); 2. [*Pale at mine heart*] Korkak (*M. Meas.*, IV/3, 151).

pale[1], to Etrafını çevirip kapamak: *What e'er the ocean pales, or sky inclips* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 68; *Cym.*, III/1, 19; *Hen. VI–3*, I/4, 103).

pale[2], to Solgunlaşmak için neden yaratmak: *to pale his uneffectual fire* (*Ham.*, I/5, 90).

paled bkz. *pallid.*

pale-hearted Korkak: *pale-hearted fear* (*Mac.*, IV/1, 85).

palfrey Savaş atından farklı olan binek atı: *in Cheapside shall my palfrey go to grass* (*Hen. VI–2*, IV/2, 69; *Hen. V*, III/7, 33; *Titus*, V/2, 50).

palisado Ucu sivri kazıklar çakılarak yapılmış savunma hattı: *palisadoes, frontiers, parapets* (*Hen. IV–1*, II/3, 52).

pall[1], **to** Sarmak, örtmek: *pall thee in the dunnest smoke of hell* (*Mac.*, I/5, 51).

pall[2], **to** Başarısız olmak: *When our deep plots do pall* (*Ham.*, V/2, 9).

Pallas [*Pallas: Athene*] Akıl ve Bilgi Tanrıçası: *Pallas, inspire me!* (*Two Nob. K.*, III/5, 94).

palled Güçten düşmüş ya da düşen: *Thy pall'd fortunes* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 82).

pallet Saman yatak, küçük ve kötü yatak: *Upon uneasy pallets* (*Hen. IV–2*, III/1, 10).

palliament Roma konsüllüğüne aday olanın beyaz giysisi: *This palliament of white and spotless hue* (*Titus*, I/1, 182).

palliard Saman üzerinde uyuyan serseri [ama öz. "*he that goeth in a patched cloke*", Awdelay. takr. 1560–1830. Partridge, 662/2].

pallid Derinliği ya da renk yoğunluğu olmayan: *pallid pearls* [q. *palyd*] (*L. Compl.*, 198).

palm 1. [mec.] Zafer simgesi: *bear the palm* (*Cor.*, V/3, 117; *Troil. & Cres.*, III/1, 157; *Jul. Caes.*, I/2, 131); 2. [mec. Erkekler için] Seçkin kişi: *You shall see him a palm in Athens again* (*Timon*, V/1, 10).

palmer [Kutsal topraklardan gelen ve elinde hurma yaprağı olan] Hacı: *Have not saints lips, and holy palmers too?* (*Rom. & Jul.*, I/5, 101; *Rich. II*, III/3, 151; *Hen. VI–2*, V/1, 97).

palm tree [Lat. *Salix caprea*] Bir tür söğüt ağacı; kuzey ülkelerinde hurma yaprağı yerine bu ağacın yaprakları kullanılırdı: *look here what I have found on a palm tree* (*As You Like*, III/2, 175).

palmy 1. Yüce; 2. Azametli; 3. Gönençli: *In the most high and palmy state of Rome* (*Ham.*, I/1, 113).

palsy[1] [*Cold palsies*] Akut gribin neden olduğu felç: *the rotten diseases of the south, the guts-griping ... cold palsies* (*Troil. & Cres.* V/1, 20).

palsy[2] [sıf.] İnmeliler gibi sarsakça: *with a palsy fumbling* (*Troil. & Cres.*, I/3, 174).

palter, to Hileli iş yapmak, hileli kâğıt dağıtmak: *friends ... That palter with us in a double sense* (*Mac.*, V/8, 20; *Ant. & Cleo.*, III/11, 63; *Jul. Caes.*, II/1, 126).

paly Solgun, soluk: *chafe his paly lips* (*Hen. VI–2*, III/2, 141; *Hen. V*, IV/ch., 8).

palyd bkz. *pallid.*

pamphlet Bilimsel yapıt ya da yazı, risale: *written pamphlets studiously devis'd* (*Hen. VI–1*, III/1, 2).

pancake [Bazen etli] Dilimli kızartılmış elma: *the pancakes were naught, and the mustard was good* (*As You Like*, I/2, 66; *All's Well*, II/2, 23).

pander El altından gizli aşk anlaşmaları yürüten aracı, pezevenk: *Like a base pander hold the chamber door* (*Hen. V*, IV/5, 14; *Much Ado*, V/2, 31; *Troil. & Cres.*, III/2, 204).

pander, to [Birinin] Zevk gereksinimini gidermek: *reason panders will* (*Ham.*, III/4, 88).

panderly Açık saçık, müstehcen: *you panderly rascals* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 117).

pang, to Acı vermek, ıstıraba neden olmak: *'tis a sufferance panging As soul and body's severing* (*Hen. VIII*, II/3, 15; *Cym.*, III/4, 95).

pannel, to [Doğrudan bir açıklaması yok]: *The heart's That panelled me at heels* (*Ant. & Cleo.*, IV/12, 21). [Hulme, bu sözcüğün *panele* Antillerde kullanılan kahverengi işlenmemiş şeker ile ilişkisi olabileceğini ve bunun "tatlandırmak" anlamına gelebileceğini ve böylece "övmek, yaltaklanmak" anlamlarını da içerebileceğini belirtir].

pant Yürek çarpıntısı: *leap thou ... to my heart, and there Ride on the pants tri-*

umphing (*Ant. & Cleo.*, IV/8, 16; *Oth.*, II/1, 80).

pantaloon Bunak, sıska, yaşlı adam [İtalyan halk tulûat komedyasındaki *Pantalone* tipinden alınmıştır; bu tip, sivri sakallı, gözlüklü, bel ağrılarından dolayı kambur duran ve bir eliyle arkadan belini tutan, pelerin, pantolon ve Türkiye'den ithal çedik pabuç giyen, zengin bir adamdır]: *the lean and slipper'd pantaloon* (*As You Like*, II/7, 158; *Tam. Shrew*, III/1, 37).

Pantheon Roma'daki tüm tanrılar için yapılan tapınak (*Titus*, I/1, 242).

pantier Sofra takımlarının korunduğu ve yıkandığı odadan sorumlu uşak: *'A would have made a good pantier, 'a would 'a' chipp'd bread well* (*Hen. IV–2*, II/4, 238; *Cym.*, II/3, 124; *Win. Tale*, IV/4, 56).

paper O dönemde suçluların sırtına iliştirilen ve onların suçlarını belirten yafta: *Why, he comes like a perjure, wearing papers* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 46; *Hen. VI–2*, II/4, 31).

paper, to Kâğıt üzerine yazmak, liste çıkarmak: *his own letter ... Must fetch him in he papers* (*Hen. VIII*, I/1, 80).

paper-faced Yüzü kâğıt gibi solgun: *thou paper-fac'd villain!* (*Hen. IV–2*, V/4, 10).

Paracelsus 1. 16. yy.da yaşamış olan ve Galen'in akademik tıbbi düşüncelerine karşı çıkan simyacı; 2. [*Both of Galen and Paracelsus*] bütün tıbbi ekoller (*All's Well*, II/3, 11).

paradox Genel kanıya ters düşen beyan, ifade ya da kesin düşünce: *This was sometime a paradox, but now the time gives it proof* (*Ham.*, III/1, 113).

paragon, to 1. [Bir şeyi] Kendi türünün mükemmel örneği olarak değerlendirmek: *the primest creature That's paragon'd o' th' world* (*Hen. VIII*, II/4, 231); 2. Üstün gelmek, bastırmak: *a maid That paragons description and wild fame* (*Oth.*, II/1, 62). 3. Karşılaştırmak, kıyaslamak: *If thou with Caesar paragon again, My man of men* (*Ant. & Cleo.*, I/5, 71).

parallel [Çoğul] Koşut çizgiler: *the extremest ends Of parallels* (*Troil. & Cres.*, I/3, 168); yüz kırışıkları: *delves the parallels in beauty's brow* (*Sonn.*, LX, 10).

parallel Hemfikir: *To counsel Cassio to this parallel course* (*Oth.*, II/3, 349).

parallel, to 1. [Bir kimseyle ya da şeyle] Uyumlu duruma getirmek: *his life is parallel'd Even with the stroke and line of his great justice* (*M. Meas.*, IV/2, 79); 2. Koşut ya da eşit olarak sunmak: *My young remembrance cannot parallel A fellow to it* (*Mac.*, II/3, 62); 3. Denk olmak, eşit olmak: *her whom ... The world's large spaces cannot parallel* (*Troil. & Cres.*, II/1, 162; *All's Well*, IV/3, 251).

paraquito [*Parakeet*'in varyantı] Küçük papağan: *Come, come, you paraquito, answer me* (*Hen. IV–1*, II/3, 85).

parcel 1. Parça, kısım: *Though parcel of myself* (*Two Nob. K.*, V/1, 24; *Mer. Wives Win.*, I/1, 230; *Com. Err.*, V/1. 106; *Cor.*, I/2, 32); [*by parcels*] bölük pörçük (*Oth.*, I/3, 154); 2. Ayrıntı: *The parcels and particulars of our grief* (*Hen. IV–2*, IV/2, 36; *All's Well*, IV/3, 90); 3. Küçük topluluk, küçük grup ya da takım: *this parcel of wooers* (*Mer. Ven.*, I/2, 108; *L. Lab. Lost*, V/2, 160; *All's Well*, II/3, 52).

parcel, to 1. Bir takımı tamamlamak [böylece, mec.] toplamak, bir araya getirmek, 2. Açıkça belirtmek: *that mine own servant should Parcel the sum of my disgraces by Addition of his envy!* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 163).

parcel-bawd Yarım gün çalışan pezevenk: *a tapster, sir, parcel-bawd* (*M. Meas*, II/1, 63).

parcel-gilt Kısmen yaldızlanmış: *a parcel-gilt goblet* (*Hen. IV–2*, II/1, 87).

parcelled 1. Parçalara ayrılmış; 2. [dolayısıyla] Özel, özgü, belli, kişisel: *Their woes are parcell'd mine is general* (*Rich. III*, II/2, 81).

pard Panter ya da leopar: *more pinch-spotted make them Than pard or cat 'o*

(*Ham.*, V/2, 111; *Much Ado*, V/2, 60; *Win. Tale*, V/1, 64); 8. [gen. çoğul] Beceriler, kapasiteler, yetenekler: *an envious emulator of every man's good parts* (*As You Like*, I/1, 144; *L. Lab. Lost*, IV/2, 114; *Sonn.*, XVII, 4); 9. Bir davranışın ya da eylemin parçası: *This part of his conjoins with my disease, And helps to end me* (*Hen. IV–2*, IV/5, 63; *Tw. Night*, V/1, 361; *Oth.*, I/2, 31); 10. Grup içinde taraf olma, parti içinde ayrılık, nifak: *Of the part of England* (*John*, V/6, 2; *Hen. V*, IV/7, 118; *Cym.*, V/1, 25); 11. [*on part and part*] [Bazısı] Bir yanda [ötekiler] diğer yanda: *Came more and more. And fought on part and part* (*Rom. & Jul.*, I/1, 114); 12. [Çoğul] [*in their parts*] Aile niteliklerini gösteren arma levhasının bölümleri: *whether beauty, birth, or wealth ... Entitled in their parts do crowned sit* [q. Capell thy] (*Sonn.*, XXXVII, 7); 13. [*In/on/upon the parts of*] Adına, namına: *Plead on her part some cause to you unknown* (*Com. Err.*, III/1, 91; *Cor.*, III/1, 91; *Sonn.*, XLIX, 12); 14. Karşılığında: *I give thee thanks in part of thy deserts* (*Titus*, I/1, 236).

part, to 1. [*Part from*] Vazgeçmek, bırakmak: *this ring, Which when you part from, lose, or give away* (*Mer. Ven.*, III/2, 172); 2. [*Part with*] Uzaklaşmak, gitmek: *who parted with me to go fetch a chain* (*Com. Err.*, V/1, 221; *As You Like*, III/2, 223; *Rom. & Jul.*, III/3, 174); 3. Ayrılmak: *But now he parted hence* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 71; *Hen. IV–2*, IV/2, 70; *Titus*, I/1, 488); 4. Ölmek: *A parted ... between twelve and one* (*Hen. V*, II/3, 12; *Rich. III*, II/1, 5; *Mac.*, V/9, 18); 5. [Bir yeri] Terk etmek: *When we ... parted Pentapolis* (*Per.*, V/3, 38; *Rich. II*, III/1, 3); 6. Eşit olarak bölmek: *and betwixt ye I part my wishes* (*Two Nob. K.*, V/1, 17).

partake, to 1. Bir kısmını almak: *one may drink, depart, And yet partake no venom* (*Win. Tale*, II/1, 41); 2. Bildirmek, iletişim kurmak: *your exultation Partake to every one* (*Win. Tale*, V/3, 132; *Per.*, I/1, 152); 3. Taraf tutmak: *When I against myself with thee partake* (*Sonn.*, CXLIX, 2).

partaker Destekçi, taraftar: *your partaker Pole* (*Hen. VI–1*, II/4, 100).

parted 1. Ayrık; 2. [böylece] odak dışı: *with parted eye, When every thing seems double* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 189); 3. Hünerli, yetenekli: *man, how dearly ever parted* (*Troil. & Cres.*, III/3, 96).

partial [*Nothing ... partial*] Tek yanlı [Çoğu kez olumsuz eleştiri olarak kullanılırdı]: (*M. Meas.*, II/1, 31); [*a partial slander*] tarafgirliği ayıplama, suçlama (*Rich. II*, I/3, 241).

partialize, to Tek yanlı, taraf tutarak etkilemek: *neatness to our ... blood should nothing privilege him nor partialize The unstooping firmness of my ... soul* (*Rich. II*, I/1, 120).

partially [zarf] İfrat taraftarlıkla, fanatik bir biçimde: *If partially affin'd or leagu'd in office* (*Oth.*, II/3, 218; *Lucrece*, 634).

participate Ortak olarak, ortaklıkla: *And mutually participate, did minister* (*Cor.*, I/1, 103).

participate, to Başkalarıyla paylaşmak: *that dimension ... Which from the womb I did participate* (*Tw. Night*, V/1, 238).

parti-coated Alacalı giyinmiş, soytarının alacalı kıyafeti: *parti-coated presence of loose love Put on by us* (*L. Lab. Lost*, V/2, 766).

parti-coloured Rengârenk, renk renk: *parti-colour'd lamps* (*Mer. Ven.*, I/3, 88).

particular[1] 1. Ayrıntı: *With every course in his particular* [= ayrıntılarıyla ortaya konulan] (*Ham.*, II/2, 239; *All's Well*, IV/3, 182); 2. [*by particulars*] tek tek, ayrıntılarıyla: *He's to make his requests by particulars* (*Cor.*, II/3, 43); 3. Kişisel ilgi ya da merak: *for your particular* (*Cor.*, IV/7, 13; *Ant. & Cleo.*, I/3, 54; *All's Well*, II/1, 61); 4. Sıkı dostluk, içlidışlı olma: *who loved him in a most dear particular* (*Cor.*, V/1, 3; *Hen. VIII*, III/2, 89).

particular[2] 1. Özel, kişisel: *particular knowledge* (*Hen. V*, III/2, 78; *M. Meas.*, IV/4, 27; *Lear*, V/1, 30); Belli bir kişiye ait: *particular ballad* (*Hen. IV–2*, IV/3, 48); 2. Belli bir sevgiliye ilişkin: *a good and particular mistress* (*Hen. V*, III/7, 47).

particular broils Kişisel çekişme, kişisel anlaşmazlık:

particular, for his Onu ilgilendireceği sürece.

particularities [Çoğul] Kişisel işler ya da konular: *the derivation of my birth, and in other particularities* (*Hen. V*, III/2, 130; *Hen. VI–2*, V/2, 66).

particularly Bireysel olarak: *my free drift Halts not particularly* (*Timon*, I/1, 46; *Cor.*, IV/5, 66).

parti-eyed Kanayan gözler: *My father, parti-ey'd?* (*Lear*, IV/1, 10).

partisan (partizan) 16. ve 17. yy.larda, piyadelerin uzun mızraklarının ucuna taktıkları, üç dört kenarlı keskin bıçak: *Clubs, bills, partisans!* (*Rom. & Jul.*, I/1, 73; *Ham.*, I/1, 140).

Partlet Tavuk. Kümes tavuğunun geleneksel adı [bazen "kafasız kadın" anlamında da kullanılmıştır]: *How now, Dame Partlet the hen? Have you inquir'd yet who pick'd my pocket?* (*Hen. IV–1*, III/3, 52; *Win. Tale*, II/3, 76).

partner 1. Kefil olan dost: *My noble partners* (*Hen. VIII*, V/4, 5; Hen. VIII, V/2, 202); 2. Suç ortağı: *Your partner ... Must die to-morrow* (*M. Meas.*, II/3, 37).

partner, to Ortak olmak, birleşmek, ilişki kurmak: *A lady ... to be partner'd With tomboys* (*Cym.*, I/5, 121).

party 1. Bir yarışmada taraf; 2. [belli bir] neden ya da ilgi: *they came from Buckingham Upon his party* (*Rich. III*, IV/4, 526; *John*, I/1, 34; *Lear*, II/1, 26); 3. Ayrımcı: *Lest parties ... break out* (*Cor.*, III/1, 313); 4. Yandaş, müttefik: *These promises are fair, the parties sure* (*Hen. IV–1*, III/1, 1; *Win. Tale*, II/3, 21; *Cor.*, V/6, 13).

party-verdict Ortak alınan bir kararda bireysel katkı: *Thy son is banish'd upon good advice, Whereto thy tongue a party-verdict gave* (*Rich. II*, I/3, 234).

pash Baş, kafa: *Thou want'st a rough pash and the shoots that I have* [örn. bir boğanın tüylü kafası ve boynuzları] (*Win. Tale*, I/2, 128).

pash, to Sert vurmak: *I'll pash him o'er the face* [f. 1; q. *push*] (*Troil. & Cres.*, II/3, 203).

pashed Parçalanmış: *the pashed corses of the kings* (*Troil. & Cres.*, V/5, 10).

pass 1. Geçit: *to give quiet pass* (*Ham.*, II/2, 77; *Hen. V*, II/ch., 39); 2. Kendi sınırını aşma, ihlal, tecavüz: *your Grace ... Hath look'd upon my passes* (*M. Meas*, V/1, 370); 3. İtibar: *common speech Gives him a worthy pass* (*All's Well*, II/5, 53); 4. Sonuç, son: *to no other pass my verses tend* (*Sonn.*, CIII, 11); 5. Bunalımlı durum, müşkül durum: *being at the pass, You would keep from my heels* (*Com. Err.*, III/1, 17; *Tam. Shrew*, V/2, 124; *Lear*, III/4, 63); 6. Ruhsat, izin: *When evil deeds have their permissive pass* (*M. Meas.*, I/3, 38); 7. Eskrimde ileri hamle: *Between the pass and fell incensed points Of mighty opposites* (*Ham.*, V/2, 61); 8. Girişme: *I had a pass with him, rapier, scabbard, and all* (*Tw. Night*, II/4, 274); 9. [*Pass of pate*] Alaylı ve beklenmedik nükte: *'Steal by line and level' is an excellent pass of pate* (*Tem.*, IV/1, 244; *Mer. Wives Win.*, II/1, 225; *Ham.*, V/2, 166).

pass, to 1. Ölmek: *let him pass peaceably* (*Lear*, IV/6, 47); 2. İçinden geçmek, yürüyüp geçmek: *see great Pompey pass the streets of Rome* (*Jul. Caes.*, I/1, 42; *Mac.*, III/1, 79); 3. [mec.] katlanmak, görüp geçirmek: *pass the difficulties* (*Troil. & Cres.*, II/2, 139; *Per.*, II/Gower, 6; *Oth.*, I/3, 131); 4. Aşmak: *she passes praise* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 237; *Mer. Wives Win.*, I/1, 179; *Ham.*, I/2, 85); 5. Tüm sınırların ötesine geçmek, tarife sığmamak: *Breath'd as it were, To an untirable ... goodness, He passes* (*Timon*, I/1, 12; *Troil. & Cres.*, I/2, 167; *Mer. Wives Win.*, I/1, 297); 6. Aldırmamak, göz ardı etmek: *If you fondly pass our ... offer* (*John*, II/1, 258; *M. Meas*, IV/6, 12; *Cor.*, II/2, 139); 7. Nakletmek, devretmek, vermek: *pass my daughter a sufficient dower* (*Tam. Shrew*, IV/4, 45); 8. [Birisiyle] İş yapmak: *pass the business privately and well* (*Tam. Shrew*, IV/4, 57); 9. [Bir görev için] Uygun olmak: *this swain, because of his great limb ... shall pass Pompey the great* (*L. Lab. Lost*, V/1, 128); 10. Karar vermek: *pass upon his life* (*Lear*, III/7,

24); **11.** Onay almak: *Hath he not pass'd the noble and the common?* (*Cor.*, III/1, 29); **12.** Söz vermek, vaat etmek: *he will not pass his word* (*L. Lab. Lost*, I/1, 19; *Rich. II*, V/3, 51); **13.** Hamle yapmak: *I pray you pass with your best violence* (*Ham.*, V/2, 298); **14.** [mec.] Nükte yapmak: *and thou pass upon me* (*Tw. Night*, III/1, 42; *Lear*, III/7, 24); **15.** Geçmek, aşmak: *see thee pass thy puncto* (*Mer. Wives Win.*, II/3, 26); **16.** Korumak, özen göstermek, itina etmek: *As for these silken-coated slaves, I pass not* (*Hen. VI–2*, IV/2, 128); **17.** [*Pass upon*] Aldatmak, hileyle inandırmak: *This practice hath most shrewdly pass'd upon thee* (*Tw. Night*, V/1, 352).

passable 1. Geçerli, yürürlükte olan: *the virtue of your name Is not here passable* (*Cor.*, V/2, 13); **2.** Geçit veren: *His body's a passable carcass ... it is a thoroughfare for steel* (*Cym.*, I/2, 9)

passado Kılıç dövüşünde ileri hamle; bir ayak öne atılırken aniden kılıçla ileri hamle yapılırdı: *ah the immortal passado, the punto reverso* (*Rom. & Jul.*, II/4, 26; Rom. & Jul., III/1, 85; *L. Lab. Lost*, I/2, 178).

passage 1. Gelip geçen insanlar: *Now in the stirring passage of the day* [örn. iş saatlerinde gelip geçen birçok kişi var] (*Com. Err.*, III/1, 99; *Oth.*, V/1, 37); **2.** Ölüm: *fit and season'd for his passage* (*Ham.*, III/3, 86 ve V/2, 398); **3.** Yön, gidişat: *The fearful passage of their death-mark'd love* (*Rom. & Jul.*, prol., 9; *Win. Tale*, III/2, 90; *Troil. & Cres.*, II/3, 131); **4.** Olay, gerçeklik: *in passages of proof* (*Ham.*, IV/7, 112; *All's Well*, I/1, 18; *Cym.*, III/4, 91); **5.** Eylem, davranış: *the passages of life* (*Hen. IV–1*, III/2, 8; *Tw. Night*, III/2, 72; *Hen. V*, III/6, 93); **6.** Yolculuk: *To foreign passages* (*Rich. II*, I/3, 272); **7.** [Çoğul] Sohbet, karşılıklı konuşma: *I will between the passages of his project come in with my appliance* (*Two Nob. K.*, IV/3, 97).

passant [Armacılık terimi] Yayan, yürüyerek: *The dozen white louses do become an old coat well, it agrees well, passant* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 20).

passed İfade edilen: *thy passed speech* (*Hen. VI–2*, III/2, 221).

passenger Yaya yolculuk **eden:** *Never did passenger ... More thirst* (*Rich. II*, V/3, 9; *Two Gent. Ver.*, IV/1, 1; *Ven. & Adon.*, 91).

passing Üstün, aşırı: *O passing traitor ...!* (*Hen. VI–3*, V/1, 106; *Two Gent. Ver.*, I/2, 17; Two Gent. Ver., II/1, 75); üstün bir biçimde: *I find you passing gentle* (*Tam. Shrew*, II/1, 242; *Much Ado*, II/1, 81; *Tam. Shrew*, II/1, 112).

passing-bell Cenaze duası için çalınan çan: *To one sore sick that hears the passing bell* (*Ven. & Adon.*, 702).

passion 1. Sevinç, keder gibi herhangi bir yoğun duygu: *idle merriment – A passion hateful to my purposes* (*John*, III/3, 47; *Hen. V*, II/2, 132; *Tem.*, IV/1, 143); **2.** Fiziksel ya da zihinsel hastalık: *But till this afternoon his passion Ne'er brake into extremity of rage* (*Com. Err.*, V/1, 47; *Mac.*, III/4, 56; *Hen. IV–1*, III/1, 34); **3.** Üzüntü, keder, yas: *A mother's tears in passion for her son* (*Titus*, I/1, 106; *Hen. IV–1*, II/4, 3416; *Ven. & Adon.*, 832); **4.** [Çoğul] Aşka ilişkin duygular ve tutkular: *plead my passions for Lavinia's love* (*Titus*, II/1, 36; *Lucrece*, Arg., 23); **5.** Coşkulu konuşma, taşkınlık; **6.** Acıklı şiir: *her passion ends the play* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 318); **7.** İsa'nın acı çekmesi: *Got's will, and his passion of my heart!* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 62; *Tam. Shrew*, IV/1, 118); **8.** Öfke nöbeti, galeyan: *O coz, What passion would enclose thee* (*Two Nob. K.*, III/1, 30).

passion, to Kederlenmek, acı duymak: *Dumbly she passions* (*Ven. & Adon.*, 1059; *Tem.*, V/1, 24; *L. Lab. Lost*, I/1, 260).

passionate 1. Kederli, üzgün: *She is sad and passionate* (*John*, II/1, 544; *Two Gent. Ver.*, I/2, 121; *L. Lab. Lost*, III/1, 1); **2.** Merhametli, şefkatli: *this passionate humour of mine* (*Rich. III*, I/4, 118).

passionate, to Tutkuyla ifade etmek: *cannot passionate our tenfold grief* (*Titus*, III/2, 6).

passy-measures pavin [Ital. *passamezzo pavana*] Pavan dansının yavaş tempolu ve görkemli olanı (*Tw. Night*, V/1, 200).

past-proportion Ölçü ötesi: *will you with counters sum The past-proportion of his infinite* [örn. sınırsız büyüklüğü ölçülemez] (*Troil. & Cres.*, II/2, 29).

pastry Hamur işi ya da pasta yapılan yer: *They call for dates and quinces in the pastry* (*Rom. & Jul.*, IV/4, 2).

pasture [*The mettle of your pasture*] Yetiştirmenin kalitesi (*Hen. V*, III/1, 27).

patch Soytarı, maskara [*Patch*, 16. yy.da Kardinal Wolsey'in soytarısı Sexton'un takma adıydı; sonradan genel anlamda "soytarı" olarak kullanılmaya başlandı: Takriben 1560–1700 yılları arasında revaçtaydı]: *a patch set on learning* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 31; *Tem.*, III/2, 63; *Mer. Ven.*, II/5, 46).

patch, to 1. [Parçalarla] Yamamak: *patch a quarrel* [şundan bundan söz ederek kavga çıkarmak] (*Ant. & Cleo*, II/2, 52); 2. Değişik malzeme parçalarıyla bir yüzeyi işaretlemek: *patch'd with foul moles* (*John*, III/1, 47).

patched [*Patch'd fool*] Meslekten mukallit, profesyonel soytarı: *man is but a patch'd fool* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 209).

patchery Dolandırıcılık (*Troil. & Cres.*, II/3 71; *Timon*, V/1, 96).

pate Baş, kafa [öz. başın saçlı kısmı: 13. yy.dan 19. yy.a kadar Mizahi: Barham: '*His little bald pate*' Partridge, 670/1].

paten İnce metal tabak [Hıristiyanlıkta, *Ökaristi* denilen İsa'nın kanını ve etini temsil eden ekmekle şarabın yenmesi töreninde kullanılırdı]: *Look how the floor of heaven Is thick inlaid with patens of bright gold* (*Mer. Ven.*, V/1. 59).

patent 1. Otorite, unvan, ayrıcalık, ruhsat: *give her patent to offend* (*Oth.*, IV/1, 198); 2. [*my virgin patent*] bakire olmanın özgürlük ayrıcalığı (*Mid. N. Dr.*, I/1, 80; *All's Well*, IV/5, 66).

path, to Yürümek, dolaşmak: *if thou path, thy native semblance on* (*Jul. Caes.*, II/1, 83).

pathetical 1. Duygulandıran, etkileyen: *Sweet invocation of a child, most pretty and pathetical!* (*L. Lab. Lost*, I/2, 98; L. Lab. Lost, IV/1, 146); 2. [Küçültücü, aşağılayıcı] Alçak, aşağılık: *most pathetical break promise, and the most hollow lover* (*As You Like*, IV/1, 192).

patience 1. Hoşgörü; 2. İzin: *But only, with your patience, that we may Taste your wine* (*Hen. VI–1*, II/3, 78; *Ham.*, III/2, 107; *Tem.*, III/3, 3).

patient, to Sakin olmak, sabırlı olmak: *Patient yourself* (*Titus*, I/1, 121).

patine bkz. *paten.*

patron Örnek alınması gereken model: *Patron of virtue, Rome's best champion* (*Titus*, I/1, 65). [*Pattern*'in varyantı: 17. yy.da *patron* ile *pattern* sözcükleri hem biçim hem anlam yönünden birbirinden ayrılmıştır].

patronage, to Korumak, savunmak: *as an outlaw in a castle keeps And useth it to patronage his theft* (*Hen. VI–1*, III/1, 48; *Hen. VI–1*, III/4, 32).

patten bkz. *paten.*

pattens 1. [*Run on: pattens*] Konuşurken takırdamak; 2. Daha önce, nalınların çıkardığı ses [takr. 1550–1620; Nicholas Udall. Partridge, 670//2]

pattern 1. Örnek, emsal, teamül: *find some pattern of our shame* (*John*, III/4, 16; *Titus*, V/3, 44); 2. Modele bakılarak yapılan bir şey: *The patterns that by God and by French fathers Had twenty years been made* (*Hen. V*, II/4, 61; *Hen. VI–1*, V/5, 65; *Lucrece*, 1350).

pattern, to 1. [Bir şey için] Örnek olmak; 2. Model bulmak: *Let mine own judgement pattern out my death* (*M. Meas.*, II/1, 30; *Titus*, IV/1, 57; *Lucrece*, 629); 3. Birbirine uymak: *more Than history can pattern* (*Win. Tale*, III/2, 36).

pauca 1. [Lat. *pauca verba*] Az: *and – pauca, there's enough too!* (*Hen. V*, II/1, 79); 2. [*pauca verba*] Birkaç sözcük: *Pauca verba, Sir John, good words* (*Mer. Wiv. es Win.*, I/1, 120).

paucas pallabris [İsp. *Pocas palabras*] Birkaç söz: *Therefore paucas pallabris, let the world slide* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 5).

paunch, to Karnını deşmek: *Batter his skull, or paunch him with a stake* (*Tem.*, III/2, 90).

pause 1. Duraksama, merak: *This sudden sending him away must seem Deliberate pause* (*Ham.*, IV/3, 9; *Mer. Ven.*, II/9, 53; *Troil. & Cres.*, IV/4, 350; **2.** [*in pause*] temkin, uzun düşünme: *I stand in pause where I shall first begin* (*Ham.*, III/3, 42); **3.** [*give* (*one*) *pause*] birini temkinli olmaya sevk etme: *what dreams may come ... Must give us pause* (*Ham.*, III/1, 67).

pause, to Duraksamak, eylemi ertelemek: *And pause us till these rebels ... Come underneath the yoke of government* (*Hen. IV–2*, IV/4, 9).

pauser Temkinli kimse, ölçüp biçmeden harekete geçmeyen kişi: *Th' expedition of my violent love Outrun the pauser, reason* (*Mac.*, II/3, 111).

paved bed Üstü taş döşeli mezar: *Her brother's ghost his paved bed would break* (*M. Meas.*, V/1, 435).

pavement 1. [Her türlü trafik için] Taş döşenmiş yol: *Or like a ... horse fall'n in first rank, Lie there for pavement to the abject rear* (*Troil. & Cres.*, III/3, 62); **2.** [*The marble pavement*] Gökyüzü: *The marble pavement closes, he is enter'd His radiant roof* (*Cym.*, V/4, 120).

pavilion Tepesi üçgen büyük çadır [otağ]: *To our pavilion shall I lead you* (*Troil & Cres.*, I/3, 305; *Hen. V*, IV/1, 27; *Ant. & Cleo.*, II/2, 199).

pavilioned Otağlı karargâh: *he pavilion'd in the fields of France* (*Hen. V*, I/2, 129).

pavin bkz. *passy-measures pavin.*

paw, to [anonim] Bir şeyi, bir işi kaba ve sakar bir biçimde tutma 1604].

paw [anonim] El [takr. 1590, Chapman, 1605. " *I ... layd these pawes Close on his shoulders*". kayn. *paw* = ayak. Partridge, 671/2].

paw, to Kabaca, acemice ele almak, tutmak [anonim; 1604, T. M. "*His palm shall be pawed with pence*". Partridge, 671/2].

pawn 1. Savaş güvencesi: *to take up my honour's pawn* (*Rich. II*, I/1, 74); **2.** Bir bahiste tehlikeye atılan şey ya da para: *My life I never held but as a pawn To wage against thine enemies* (*Lear*, I/1, 155).

pawn, to **1.** Riske girmek: *I'll pawn the little blood which I have left To save the innocent* (*Win. Tale*, II/3, 166; *Mer. Ven.*, III/5, 82; *Lucrece*, 156); **2.** Hak yitirmek, yoksun kalmak: *Thy Garter, blemish'd, pawn'd his knightly virtue* (*Rich. III*, IV/4, 370; *Ant. & Cleo.*, I/4, 32); **3.** Söz vermek, garanti vermek, vaat etmek: *I'll pawn this truth with my three drops of blood* (*Troil. & Cres.*, I/3, 301).

pax [Kilise törenlerinde cemaat ve halk tarafından öpülen] İstavroz: *He hath stolen a pax* (*Hen. V*, III/6, 40).

pay, to **1.** İçkiyle kendine bağlamak: *Sorry that you are paid too much* (*Cym.*, V/4, 163); **2.** [*Pay home*] Karşılığını vermek ya da ödemek: *All my services You have paid home* (*Win. Tale*, V/3, 4; *Hen. IV–1*, I/3, 288). **3.** [*Pay soundly*] Ciddi bir biçimde cezalandırmak: *With all the justice of affection I'll pay thee soundly* (*Two Nob. K.*, III/6, 52); **4.** [*Pay with ice*] Soğuk ve kayıtsız kalmak: *That sweatening in an honourable toil Are paid with ice to cool'em* (*Two Nob. K.*, I/2, 34).

peace 1. [*The peace*] Kralın yetkisiyle yapılan genel barış: *though I know be ... of the peace* (*Mer. Wives Win.*, II/3, 45); *sworn of the peace made a justice of the peace* (*Hen. IV–2*, III/2, 90; *Mer. Wives Win.*, II/3, 53); **2.** [*Keep peace between*] Birbirinden ayrı tutma: *keep peace between Th' effect and it* (*Mac.*, I/5, 46); **3.** [*Take peace with*] ... ile barış yapma: *those numberless offences 'Ganist me, That I cannot take peace with* (*Hen. VIII*, II/1, 85).

peace, to Sessiz kalmak, susmak: *when the thunder would not peace at my bidding* (*Lear*, IV/6, 102; *Rich. II*, V/2, 81; *Tem.*, II/1, 9).

peaceful Kavgadan uzak [dolayısıyla] aykırı olmayan, muhalif olmayan: *let the dan-*

gerous enemy Measure our confines with such peaceful steps (*Rich. II*, III/2, 25).

peace-parted Huzur içinde öldü: *such rest to her As to peace-parted souls* (*Ham.*, V/1, 238).

peach, to 1. [*Appeach*'in bozulmuş biçimi] İtham etmek, suçlamak: *peaches him a beggar* (*M. Meas.*, IV/3, 11); **2.** Ele vermek: *If I be ta'en, I'll peach for this* (*Hen. IV–1*, II/2, 44).

peaching Bir kimse hakkında bilgi verme, muhbirlik yapma [anonim, 15. yy. ortasından 18. yy.a kadar halk ağzı, sonra da 20. yy. başına kadar standart İng. Partridge, 673/2].

peak, to 1. Ruhen ya da fiziksel olarak çaptan düşmek, "süngüsü düşük" olmak: *Yet I ... peak ... And can say nothing* (*Ham.*, II/2, 567); **2.** Zayıflamak: *dwindle, peak, and pine* (*Mac.*, I/3, 23).

peaking Sinsice dolaşma, gizlice gözetleme: *the peaking cornuto her husband* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 70).

pear, to [*Appear*'ın bozulmuş biçimi] Görünmek, ortaya çıkmak [14. yy.dan 18. yy.a kadar standart İng., sonradan 20 yy. başına kadar halk ağzı ve lehçe. Partridge, 674/1].

pearl 1. Gözdeki katarakt: *such pearls as put out ladies' eyes* (*Two Gent. Ver.*, V/2, 13); **2.** Mükemmel olan kısım; **3.** [dolayısıyla] asalet, soyluluk: *I see thee compass'd with thy kingdom's pearl* (*Mac.*, V/9, 22); [*kingdom's pearl* = soylu gençlik anlamına da gelebilir].

peas [*As like as two peas*] Tıpkı birbirinin aynı [16. yy. ikinci yarısından 19. yy.a kadar. bkz. Partridge, 674/2].

peasant 1. Kaba saba, görgüsüz kişi: *She's fled unto that peasant Valentine* (*Two Gent. Ver.*, V/2, 35; *Mer. Wives Win.*, II/2, 282; *Com. Err.*, II/1, 81); **2.** Aşağılık: *what a rogue and peasant slave am I?* (*Ham.*, II/2, 550).

peasantry Aşağı tabaka, basitlik: *How much low peasantry would then be gleaned From the true seed of honour?* (*Mer. Ven.*, II/9, 46).

peascod-time Yaz başlangıcı [bezelyeler kabuklandığı zaman]: *I have known thee these twenty-nine years, come peascod time* (*Hen. IV–2*, II/4, 383).

peat 1. Evcil hayvan; **2.** Sevgili: *A pretty peat!* (*Tam. Shrew*, I/1, 78).

peck[1] Kuru şeyler ölçüsü kilenin dörtte biri: *in the circumference of a peck* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 111).

peck[2], **pek** Yiyecek içecek [takr. 1565'ten 19. yy.a kadar; Harman, Johnson, Centlivre, Moncrieff. Partridge, 674/2].

peck, to 1. Yemek içmek, çimlenmek, gagalamak [takr. 1565'ten 19. yy.a kadar. Partridge, 674/2]. **2.** Tutup atmak: *I'll peck you over the pales else* (*Hen. VIII*, V/4, 87).

peculiar 1. Kendine özgü, özel: *a peculiar river* (*M. Meas.*, I/2, 90; *Oth.*, I/1, 60; *Lucrece*, 14); [*the single and peculiar life*]; **2.** Özel birey (Ham., III/3, 11); **3.** [*my peculiar care*] kendimle ilgilenişim (*Cym.*, V/5, 83).

pedagogus [Lat.] Öğretmen, eğitmen: *And I am the rectifier of all, By title pedagogus* (*Two Nob. K.*, III/5, 109).

pedant Okul öğretmeni: *like a pedant that keeps a school I' th' church* (*Tw. Night*, III/2, 75; *L. Lab. Lost*, II/1, 177; *Tam. Shrew*, III/1, 4).

pedantical Ukalaca: *Three-pil'd hyperboles ... Figures pedantical* (*L. Lab. Lost*, V/2, 408).

pedascule [Lat. *pedasculus*] Özel öğretmen, mürebbiye: *Pedascule, I'll watch you* (*Tam. Shrew*, III/1, 50).

peeled [Katolik papazları gibi] Saçları tepeden daire biçiminde traş edilmiş rahip: *Peel'd priest* (*Hen. VI–1*, I/3, 30).

peep [*Pip* sözcüğünün ilk biçimi] İskambil kâğıdında fazlalık [sayı 31 olacağına elde 32 olması]: *two and thirty, a peep out* (*Tam. Shrew*, I/2, 33).

peer[1], **to 1.** Göze görünür olmak: *a many of your horsemen peer* (*Hen. V*, IV/7, 85; *Win. Tale*, IV/4, 3; *Ven. & Adon.*, 86); **2.** Kendi isteğiyle görünmek, ortaya çıkmak: *Who o'er the white sheet peers her whiter chin* (*Lucrece*, 472).

peer², to [*Peer over*] Yükselmek [*Overpeer*, anlam 2] *Like a proud river peering o'er his bounds* (*John*, III/1, 23).

peevish 1. Salak, akılsız: *a peevish schoolboy* (*Jul. Caes.*, V/1, 61; *Mer. Wives Win.*, I/4, 14; *As You Like*, III/5, 110); 2. Ters, serkeş, dik kafalı: *A peevish self-will'd harlotry* (*Hen. IV–1*, III/1, 196; *Two Gent. Ver.*, V/2, 49; *Cym.*, I/6, 54).

peevish-fond İnatçı salak: *be not peevish-fond in great designs* (*Rich. III*, IV/4, 117).

Peg-a-Ramsey Değişik görünmek için kadınların giydiği sarı çorap [büyük bir olasılıkla, kaynağı *Peg-a-Ramsey* adlı baladdır]: *Malvolia's a Peg-a-Ramsey* (*Tw. Night*, II/3, 76).

peise, peize, to 1. Dengede tutmak: *The world, who of it self is peised well* (*John*, II/1, 575); 2. Ağır çekmek: *Lest leaden slumber peize me down* (*Rich. III*, V/3, 105); 3. [*Peise the time*] Ağırlaştırmak, zamanı yavaşlatmak: *'tis to pelze the time ... to draw it out of length* (*Mer. Ven.*, III/2, 22). [Peise ya da peize kurgulu saatlerde ağırlık olarak kullanılırdı].

pelf Mal, mülk: *Immortal Gods, I crave no pelf* (*Timon*, I/2, 62; *Per.*, II/Gower, 35; *Pass. Pilg.*, XIV/12).

pelfry Kilit kırarak yağmalama [16. yy. ilk yarısından 17. yy.a kadar; Greene, 1592. Partridge, 677/2].

pelican Kan emici [Pelikanın yavrularını kendi kanıyla beslediğine inanılırdı]: *Those pelican daughters* (*Lear*, III/4, 75; *Ham.*, IV/5, 147; *Rich. II*, II/1, 126).

pelion Titanlar, cenneti ölçmek için Ossa Dağı'nı Pelion Dağı üzerine koymuşlardır: *Now pile your dust upon the dead ... , Till of this flat a mountain ... T' o'er-top old Pelion ...* (*Ham.*, V/1, 247).

pellet, to Damlacıklar durumuna getirmek: *the brine that seasoned woe had pelleted in tears* (*L. Compl.*, 18).

pelleted [Dolu] Tanecikleri olan: *this pelleted storm* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 165).

pell-mell El ele: *defy each other, and pell-mell Make work upon ourselves* (*John*, II/1 406; *L. Lab. Lost*, IV/3, 365; *Lear*, IV/6, 117).

Pelop's shoulder Pelops, babası Tantalus tarafından öldürülüp Tanrılara yemek olarak sunulur. Tanrılar onu hayata döndürürler, ama Tanrıça Demeter yediği için sol omzunun bir kısmı yoktur, bu eksik parça fildişi ile tamamlanır.

pelt, to Kızgın sözlerle saldırmak: *to pelt and swear* (*Lucrece*, 1418).

pelting 1. Adi, sefil, miskin, saçma ve nahoş, tatsız: *Like to a tenement or pelting farm* (*Rich. II*, II/1, 60); 2. [*pelting wars*] zayıf dövüş: *We have had pelting wars since you refus'd The Grecians' cause* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 267; *M. Meas.*, II/2, 112); 3. Değersiz: *Poor pelting villages* (*Lear*, II/3, 18).

pelting scurvy Uğursuz, sevimsiz: *Thou bringest such pelting scurvy news continually* (*Two Nob. K.*, II/1, 322).

pen [*Have no more ink in the pen*] [argo deyim] Yorgunluktan geçici olarak iktidarsız kalmak [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy.; örn. Weever, *Lusty Juventus*. Partridge, 678/1].

pencil 1. Ressamın fırçası: *they were besmear'd ... With slaughter's pencil* (*John*, III/1, 237; *Rom. & Jul.*, I/2, 41; *Sonn.*, XVI, 10); 2. Makyaj kalemi: *'Ware pencils, ho!* (*L. Lab. Lost*, V/2, 43).

pencilled Yağlıboya resim yapılmış: *sad tales doth tell To pencill'd pensiveness and colour'd sorrow* (*Lucrece*, 1497; *Timon*, I/1, 159).

pendant Oylumda desteksiz asılı duran: *round about The pendant world* (*M. Meas.*, III/1, 125).

pendulous Baş üstündeki sarkaç, "Demokles'in kılıcı": *all the plagues that in the pendulous air Hang* (*Lear*, III/4, 67).

pene gelidus bkz. *pine gelidus.*

penetrate, to Yüreğe dokunmak: *give her music a' mornings ... it will penetrate* (*Cym.*, II/3, 12).

penetrative Duyguları derinden etkileyen: *penetrative shame* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 75).

penner Divit, kalem hokkası: *To speak before thy noble grace this tenor, At whose great feet I offer up my penner* (*Two Nob. K.*, III/5, 123).

penniless bench [*Sit on the penniless bench*] [halk deyimi] Yoksullaşmak [16. yy.ın ikinci yarısından 19. yy.a kadar kullanılmıştır; Massinger "*Bid him bear up, he shall not | Sit long on penniless bench*". Partridge, 678/2].

pennon Bayrak, flama: *pennons painted in the blood of Harfleu* (*Hen. V*, III/5, 49).

pennyworth 1. Pazarlık: *We'll fit the hid-fox with a pennyworth* [örn. en kötüsünü alacağı bir pazarlık ayarlıyacağız] (*Much Ado*, II/3, 42; *Win. Tale*, IV/4, 635); 2. [*Pennyworth of sugar*] Şarabı tatlandırmak için meyhanecinin sattığı küçük paket şeker (*Hen. IV–1*, II/4, 23).

pensioners [Çoğul] VIII. Henry tarafından, onu korumak için sarayda kurulan Kraliyet Muhafız Gücü: *earls, nay, which is more pensioners* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 77); *The cowslips tall her pensioners be* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 10).

pensived Hüzünlü: *Of pensiv'd and subdued desires* (*L. Compl.*, 219)

penthouse lid Gözkapağı: *Sleep shall neither night nor day Hang upon his penthouse lid* (*Mac.*, I/3, 20).

penurious Muhtaç, gereksinimi olan: *The want whereof doth daily make revolt In my penurious band* (*Timon*, IV/3, 93).

peonied bkz. *pioned*.

Pepin Şarlman'ın babası [bu sözcük, önceki yüzyıllarda yaşamış kişiler için de kullanılırdı]: *when King Pepin of France was a little boy*. (*L. Lab. Lost*, IV/1, 113).

pepper, to Kararlı bir biçimde cezalandırmak, son vermek: *I have pepper'd two of them* (*Hen. IV–1*, II/4, 191; *Rom. & Jul.*, III/1, 99; *Hen. IV–1*, V/3, 36).

pepper-gingerbread Bol zencefilli kek ya da kurabiye (*Hen. IV–1*, III/1, 255).

pepper in the nose [*Take pepper in the nose*] [halk deyimi] Alınmak, kızmak [16. yy.dan 18. yy. başına kadar kullanılmıştır. Partridge, 680/1].

pepst [halk ağzı] Çakırkeyf [takr. 1570–1590. Kendall, 1577. Partridge, 680/2].

per se [Lat.] Kendfine kendine *They say he is a very man per se and stands alone* (*Troil. & Cres.*, I/2, 15).

per styga, per manes vehor [Lat.] Gölgeler dünyası Styx civarına sürüklendim (*Titus*, II/1, 135).

peradventure 1. Raslantısal olarak: *If peradventure he shall ever return* (*M. Meas.*, III/1, 203; *Much Ado*, I/2, 23; *M. Meas.*, IV/6, 5); 2. Belki: *Peradventure I will with ye to the court* (*Hen. IV–2*, III/3, 295; *As You Like*, I/2, 51; *John*, V/6, 31).

peradventures Belki, olabilir: *that peradventures shall tell you another tale* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 77).

perceive, to 1. [mec.] Dikkatle izlemek: *The King in this perceives him, how he costs And hedges his own way* (*Hen. VIII*, III/2, 38; *Troil. & Cres.*, I/1, 36; Troil. & Cres., IV/5, 87); 2. Almak: *I could perceive nothing ... from her; no, not so much as a ducat* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 136).

perch[1] Arazi ölçüsü [5 metre] (*Per.*, III/ Gower, 15).

perch[2] [*Knock off the perch*] Rahatsız etmek, kaygılandırmak [deyim: *throw over the perch*: 16. ve 17. yy.lar, Fulwell, 1568]; yenmek. Partridge, 680/2].

perchance 1. Raslantıyla, tesadüfen: *It is perchance that you yourself were sav'd* (*Tw. Night*, I/2, 6); 2. Belki: *I'll fall flat, Perchance he will not mind me* (*Tem.*, II/2, 17; *Com. Err.*, I/2, 86; *Rom. & Jul.*, II/5, 3).

perdie, perdy 1. [Fr. *Par dieu*] Tanrı için; 2. [dolayısıyla] Allah Allah! Ya öyle mi; 3. Elbette, kuşkusuz, gerçekten: *My lady is unkind, perdie* (*Tw. Night*, IV/2, 75; *Com. Err.*, IV/4, 71; *Ham.*, III/2, 294).

perdition 1. Toptan yok etme: *the mere perdition of the Turkish fleet* (*Oth.*, II/2, 3; *Win. Tale*, IV/4, 378; *Tem.*, III/3, 77); 2. Kayıp, azaltma: *not so much perdition as an hair* (*Tem.*, I/2, 30; *Hen. V*, III/6, 98; *Ham.*, V/2, 112).

perdu Tehlikeli bir görevde bulunan asker: *to watch – poor perdu! – with this thin helm* (*Lear*, IV/7, 34).

perdurable Sürekli, sonsuzca: *O perdurable shame!* (*Hen. V*, IV/5, 7; *Oth.*, I/3, 337).

perdurably Sonsuza dek: *for the momentary trick Be perdurably fin'd* (*M. Meas.*, III/1, 114).

perdy bkz. *perdie.*

peregrinate Ülke dışına seyahat ettiğini göstermek için yapmacık pozlar takınan: *too peregrinate* (*L. Lab. Lost*, V/1, 14).

peremptorily Kesinlikle, kesenkes: *peremptorily I speak it* (*Hen. IV–1*, II/4, 29).

peremptory 1. Kesin, ikna edici: *our accept and peremptory answer* (*Hen. V*, V/2, 82); 2. Kararlı: *we are peremptory to dispatch This viperous traitor* (*Cor.*, III/1, 84; *John*, II/1, 454); 3. Hükmedici, egemence: *your presence is too bold and peremptory* (*Hen. IV–1*, I/3, 17; *L. Lab. Lost*, IV/3, 222; *Hen. VI–2*, III/1, 8).

perfect 1. Olgun: *sons at perfect age* (*Lear*, I/2, 72); 2. Tamamen hazır: *Now I am perfect* (*Two Nob. K.*, III/6, 88; *M. Meas.*, V/1, 82; *Oth.*, I/2, 31.); 3. İyice öğrenilmiş: *the lesson ... once made perfect, never lost again* (*Ven. & Adon*, 408); 4. [*perfect in*] işinde uzman, çok bilgili: *In thy ... action will I be as perfect As ... hermits in their ... prayers* (*Titus*, III/2, 40; *Hen. IV–1*, III/1, 200; *Mac.*, IV/2, 66); 5. Sağlıklı, aklı başında: *not in his perfect wits* (*Com. Err.*, V/1, 42; *Lear*, IV/7, 62); 5. Doğru: *perfect guess* (*Hen. IV–2*, III/1, 88; *John*, V/6, 6; *Mac.*, III/1, 129); 6. Tamamen kesin: *Thou art perfect then, our ship hath touch'd upon The deserts ...?* (*Win. Tale*, III/3, 1; *Cym.*, III/1, 72; Mac., I/5, 2); 7. Hoşnut, tatmin olmuş: *Might we but have that happiness ... we should think ourselves perfect* (*Timon*, I/2, 87; *Mac.*, III/4, 20).

perfect, to 1. Başarmak: *Ere I perfect my intents* (*All's Well*, IV/4, 4; *Hen. V*, I/1, 69); 2. Öğretmek, ders vermek: *Her cause and yours I'll perfect him withal* (*M. Meas.*, IV/3, 141; *Tem.*, I/2, 79; *Per.*, III/2, 67).

perfection 1. Bir işi yerine getirme, yürütme ya da yapma, performans: *vowing more than the perfection of ten and discharging less the tenth part of one* (*Troil. & Cres.*, III/2, 86; *M. Meas.*, III/1, 260; *Lucrece*, 837); 2. Tamamlanmış durum, sonuç durumu, en yüksek durum: *Smoke and luke-warm water Is your perfection* (*Timon*, III/6, 90).

perfectness 1. Tam zamanı: *The Prince will in the perfectness of time Cast off his followers* (*Hen. IV–2*, IV/4, 74); 2. Hüner, ustalık: *Is this your perfectness?* (*L. Lab. Lost*, V/2, 174).

perfit [*Perfect*'in varyantı]: *perfit in the great commanders' names* (*Hen. V*, III/6, 70).

perfitly [*Perfectly*'nin varyantı]: *this they con perfitly in the phrase of war* (*Hen. V*, III/6, 75).

perforce Zorla, baskıyla: *He ... took perforce My ring away* (*Com. Err.*, IV/3, 94; *Lear*, I/4, 298; *Rich. II*, II/3, 121).

perform, to Kendine düşeni yapmak: *though he perform To th' utmost of a man* (*Cor.*, I/1, 267; *Hen. VIII*, I/1, 35).

performer Yapan, icra eden, amil: *Performers of this ... bloody deed* (*Titus*, IV/1, 80; *All's Well*, III/6, 61; *Cym.*, V/3, 30).

perfume [*Diseas'd perfume*] Parfümlü metres, fahişe: *Hug their diseas'd perfumes* (*Timon*, IV/3, 207).

perfumer Odalara güzel kokular serpen kişi: *Being entertain'd for a perfumer* (*Much Ado*, I/3, 58).

perge [Lat.] Devam etmek: *perge, so it shall please you to abrogate squirility* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 53).

periapt Muska, tılsım (*Hen. VI–2*, V/3, 2).

peril 1. [*At peril*] Risk pahasına, tehlikeye karşın: *Pleas'd you to do't at peril of your soul* (*M. Meas*, II/4, 67; *Lear*, III/7, 52; *Mer. Ven.*, IV/1, 344); 2. [*In peril of*] Tehlikeye açık: *to be in peril of my life* (*Mer. Ven.*, II/2, 164; *Cor.*, /3, 102); 3. [*In peril to*] Bir şey yapmanın riski: *In peril to incur your former malady* (*Tam. Shrew.*, ind. /2, 122); 4. [*Without the peril of*] Tehlikenin erişemediği yer:

Without the peril of the Athenian law (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 153).

perilous 1. bkz, *Parlous*, anlam 2: *a perilous boy, Bold, quick, ingenious* (*Rich. III*, III/1, 154); 2. Kaygılandırıcı, korkutucu; bkz. *Parlous*, anlam 3: *A perilous knock* (*Rom. & Jul.*, I/3, 54).

period 1. Son, sonuç: *The period of thy tyranny approacheth* (*Hen. VI–1*, IV/2, 17; *Rich. III*, I/3, 237; *Oth.*, V/2, 357); 2. En yüksek nokta, doruk, zirve: *time is at his period* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 107); 3. Hedef, amaç: *This is the period of my ambition* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 45; Mer. Wives Win., IV/2, 221; *Hen. VIII*, I/2, 209); 4. Bir tümcenin sonundaki durak ya da es: *Make periods in the midst of sentences* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 96; *Two Gent. Ver.*, II/1, 116; *Lucrece*, 565).

period, to Bitirmek, sonunu getirmek: *Your ... letter he desires ... which failing, Periods his comfort* (*Timon*, I/1, 99).

perish, to Yok etmek, yok etmeye neden olmak: *Because thy flinty heart ... Might in thy palace perish* (*Hen. VI–2*, III/2, 100).

periwig-pated Perukalı, takma saçlı [oyuncu]: *to hear a robustious periwig-pated fellow tear passion to tatters* (*Ham.*, III/2, 9).

perjure Yalan yere yeminden suçlu, yalancı: *like a perjure, wearing papers* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 46).

perjure, to Yozlaştırmak, yalancılığa sevk etmek: *want will perjure The ne'er-touch'd vestal* (*Ant. & Cleo.*, III/12, 90).

perjur'd note Yalancıya takılan, suçunu gösteren kâğıt: *from my forehead wipe a perjur'd note* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 123).

perk, to [*Perk up*] Düzeltmek, dengelemek: *to be perk'd up in a glist'ring grief And wear a golden sorrow* (*Hen. VIII*, II/3, 21).

pernicious Kötü, habis, alçak: *thy adverse pernicious enemy* (*Rich. II*, I/3, 82; *M. Meas.*, II/4, 150; *Lear*, III/2, 22).

perniciously Büyük bir nefretle: *all the commons Hate him perniciously* (*Hen. VIII*, II/1, 50).

peroration Retorik konuşma, coşkulu hitabet: *what means this passionate discourse, This peroration ...?* (*Hen. VI–2*, I/1, 105).

perpend, to Dikkate almak, düşünüp taşınmak: *Perpend my words* (*Hen. V*, IV/4, 8; *Mer. Wives Win.*, II/1, 115; *Tw. Night*, V/1, 299).

persecute, to Taciz etmek, eziyet vermek: *persecuted time with hope* (*All's Well*, I/1, 14).

Perseus' horse Perseus'un kanatlı atı, deniz üzerinden bir kuş gibi uçabiliyordu:

Persian Zengin ve süslü: *I do not like the fashion of your garments. You will say they are Persian, but let them be chang'd* (*Lear*, III/6, 79). [Lear'in hitap ettiği Edgar bu sahnede paçavralar içindedir.]

persisted Sürekli, sebatlı: *to lament Our most persisted deeds* (*Ant. & Cleo.*, V/1, 30).

persistive Sebatlı, metin: *find persistive constancy in men* (*Troil. & Cres.*, I/3, 21).

person[1] 1. Kişinin görünüşü, endamı: *If it assume my noble father's person* (*Ham.*, I/2, 243; *Mid. N. Dr.*, IV/2, 11; *Ant. & Cleo.*, II/2, 197); 2. Erkeğin düzgün bedeni: *a proper man of person* (*Troil. & Cres.*, I/2, 193); 3. Kişisel mevcudiyet, kişisel olarak hazır bulunma: *Macduff denies his person At our great bidding* (*Mac.*, III/4, 127).

person[2] [*Parson* anlamında] Rahip, papaz: *God give you good morrow, Master Person* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 82).

personage Kişisel görünüm, figür: *her tall personage* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 292; *Tw. Night*, I/5, 155).

personal Bedensel, fiziksel: *little personal strength* (*Hen. IV–2*, IV/4, 8; *Jul. Caes.*, I/3, 7).

personate, to Temsil etmek, andırmak: *The lofty cedar ... personates thee* (*Cym.*, V/5, 454; *Tw. Night*, II/3, 159; *Timon.*, I/1, 69).

perspective 1. Fantazi imgeler üreten görsel cihaz: *Contempt his scornful per-*

spective did lend me (*All's Well*, V/3, 48; *Sonn.*, XXIV, 4); **2.** Fantazi etkiler yaratan, değişik açılardan bakıldığında değişik görünen resim ya da figür: *Like perspectives, which rightly gaz'd upon Show nothing but confusion, ey'd awry, Distinguish form* (*Rich. II*, II/2, 18; *Tw. Night*, V/1, 217).

perspectively Aygıttan [*Perspektive*'den, bkz. anlam 1] bakarak: *you see them perspectively* (*Hen. V*, V/2, 320).

perspicuous Kolayca görülebilen, belirgin: *the purpose is perspicuous as substance* (*Troil. & Cres.*, I/3, 324).

persuade, to **1.** Teşvik etmek, özendirmek; **2.** İkna etmek: *persuading me not to kill the Duke* (*Rich. III*, I/4, 146; *Mer. Wives Win.*, I/1, 1; *Lear*, II/4, 216); **3.** [*persuade from*] vazgeçirmek, caydırmak: *Persuaded him from any further act* (*Hen. VI–2*, V/3, 10; *As You Like*, I/2, 206); **4.** [Birine] Bir şeyi kabul ettirmeye çalışmak: *to persuade me patience* (*Hen. VI–3*, III/3, 176; *Ham.*, IV/5, 169); **5.** Kandırmaya çalışmak: *How I persuaded, how I pray'd* (*M. Meas.*, V/1, 93; *Mer. Ven.*, III/2, 281).

persuaded İnanmış, içi rahat, ikna olmuş: *I am persuaded this question* (*Two Nob. K.*, III/1, 113).

persuading İkna edici, kandırıcı, inandırıcı: *wise, fair-spoken, and persuading* (*Hen. VIII*, IV/2, 52).

persuasion **1.** İnandırıcılık: *Is't possible that my deserts to you Can lack persuasion?* (*Tw. Night*, III/4, 249); **2.** Fikir, kanı: *too bold a persuasion* (*Cym.*, I/4, 114; *M. Meas.*, IV/1, 46; *Mid. N. Dr.*, I/1, 156).

pert **1.** Canlı, uyanık: *This pert Berowne was out of count'nance* (*L. Lab. Lost*, V/2, 272; *Mid. N. Dr.*, I/1, 13); **2.** [*as pert as pearmonger*] [halk deyimi] Çok neşeli, şen, güler yüzlü [1560'tan 19. yy.a kadar kullanılmıştır. Harding 1564. Partridge, 682/1].

pertain, to [*Pertain to life*] Yaşamak: *If she pertain to life* (*Win. Tale*, V/3, 113).

pertaunt Dört benzerin [örn. 4 papaz] bir arada olmasıyla kazanılan iskambil oyunu: *So pertaunt like would I o'ersway his state* (*L. Lab. Lost*, V/2, 67; *Hen. VI–2*, IV/4, 16).

pertly Derhal, tezelden: *Appear, and pertly!* (*Tem.*, IV/1, 58).

perturbation Kışkırtma nedeni: *O polish'd perturbation! golden care!* (*Hen. IV–2*, IV/5, 23).

perusal **1.** İnceleme: *He falls to such perusal of my face* (*Ham.*, II/1, 87); **2.** Yeniden okuma, mütalaa: *aught in me Worthy perusal* (*Sonn.*, XXXVIII, 6).

pervert, to Başka yana çevirmek, caydırmak: *Let's ... pervert the present wrath He hath against himself* (*Cym.*, II/4, 151).

pester, to Kösteklemek, kalabalık yaparak engel olmak: *behold Dissentious numbers pest'ring streets* (*Cor.*, IV/6, 7).

pestle of a lark [halk ağzı] Çok minik bir şey, çok önemsiz bir şey [16. yy.dan 18. yy. ikinci yarısına kadar. 1690'da, Fuller Rutlandshire için, "*Indeed ... but the Pestel of a Lark*" demiştir. Partridge, 682/1].

petar Geçit açmak için kale kapılarını uçurmakta kullanılan bir çeşit patlayıcı madde: *to have the engineer Hoist with his own petar* (*Ham.*, III/4, 207).

petition Bir duanın maddesi: *do relish the petition well that prays for peace* (*M. Meas.*, I/2, 15).

petition, to [Bir şey için] Yalvarmak, yakarmak: *Petition us at home* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 183).

petitionary **1.** Ricada bulunan; **2.** Yalvaran: *with most petitionary vehemence* (*As You Like*, III/2, 189; *Cor.*, V/2, 76).

petitioner Rica ile başlayan bir harekette davacı: *I am but a poor petitioner of our whole township* (*Hen. VI–2*, I/3, 23).

pettiness Önemsizlik, siliklik: *losses ... which in weight to re-answer, his pettiness would bow under* (*Hen. V*, III/6, 129).

pettish Kötü huylu (*Troil. & Cres.*, II/3, 130).

pettitoes [Bir aşağılama] Domuz ayağı: *he would not stir his pettitoes* (*Win. Tale*, IV/4, 607).

pew fellow Ortak [mateme ortak olan]: *makes her pew-fellow with others' moan* (*Rich. III*, IV/4, 58).

phantasime Fantastik kişi: *I abhor such fanatical phantasimes* (*L. Lab. Lost*, V/1, 18; L. Lab. Lost, IV/1, 99).

phantasma Karabasan, kâbus: *Like a phantasma or a hideous dream* (*Jul. Caes.*, II/1, 65).

pharaoh [*One of Pharaoh's lean kine*] [halk deyimi] Çok sıska kişi [1598, Shakespeare: "*If to be fat be to be hated, then Pharaoh's lean kine are to be loved*". Partridge, 684/1].

Phebe, to Zorbaca davranmak: *She Phebes me* (*As You Like*, IV/3, 39).

pheezar, pheazar [*Pheeze*'in mizahi türevi; Sezar'a ya da Kayzer'e benzetilmek istenmiştir]: *Thou art an emperor – Caesar, Keiser, and Pheazar* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 10).

pheeze [*feeze*'in varyantı].

phil-horse bkz. *fill-horse.*

Philip Serçe için kullanılan popüler ad: *Philip! Sparrow!* (*John*, I/1, 231).

Philip and Jacob 1 Mayıs'ta düzenlenen Ermiş Philip ve Ermiş James Şenliği: *a year and a quarter old come Philip and Jacob* (*M. Meas.*, III/2, 202).

Philip, saint [*Saint Philip's daughters*] Evangelist Ermiş Philip'in geleceği bilme hassası vardı. (*Hen. VI–1*, I/2, 143).

Philippan [*Sword philippan*] Philippi Savaşı'nda Brutus ile Cassius'u yenen kılıç: *I wore his sword Philippan* (*Ant. & Cleo.*, II/5, 23).

Philomel Mitolojiye göre, Attica Kralı Pandion'un Philomel ve Procne adlı iki kızı vardı. Procne ile evlenen Tereus, baldızı Philomel'in ırzına geçti; ama suçu ortaya çıkmasın diye onun dilini kesti ve Philomel'i bir bülbüle dönüştürdü: ... *tragic tale of Philomel And treats of Tereus' treason and his rape* (*Titus*, IV/1, 48).

Philomel(a) Bülbül: *I have heard two emulous Philomels* (*Two Nob. K.*, V/3, 124; *Mid. N. Dr.*, II/2, 13; *Lucrece*, 1079; *Pass. Pilg.*, XIV/17).

philosopher [*Philosopher's two stones*] Metalleri altına dönüştüren simyacı: *I'll make him a philosopher's two stones* (*Hen. IV–2*, III/2, 329; *Timon*, II/2, 110).

Phoebe, Phoebus [*Phibbus*] Ay Tanrıça, Güneş Tanrısı (*Mid. N. Dr.*, I/1, 209; Mid. N. Dr., I/2, 29).

phoenix [mec.] Eşsiz kişi: *There shall your master have ... A Phoenix* (*All's Well*, I/1, 169; *Hen. VIII*, V/5, 40; *L. Compl.*, 93).

phrase 1. Sözcük, deyim: *'Steal'? foh! a fico for the phrase!* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 30; *Hen. IV–2*, III/2, 72; *Ham.*, II/2, 112); **2.** Dil [lisan], ifade tarzı: *no sallets in the lines ... nor no matter in the phrase* (*Ham.*, II/2, 443).

phrase, to [Bir şeyi] Betimlemek, açıklamak, göstermek: *these suns* (*For so they phrase'em*) (*Hen. VIII*, I/1, 340).

phraseless Tasvirin ötesinde, betimlenemez: *that phraseless hand* (*L. Compl.*, 225).

physic 1. Sağaltma [tedavi] sanatı: *I ever Have studied physic* (*Per.*, III/2, 32; *L. Lab. Lost*, II/1, 188; *Rom. & Jul.*, II/3, 52); **2.** Tıp melekesi, doktorlar: *The sceptre, learning, physic, must All follow this and come to dust* (*Cym.*, IV/2, 268).

physic, to Sağlığı korumak: *Some griefs are med'cinable, that is one of them, For it doth physic love* (*Cym.*, III/2, 34; *Win. Tale*, I/1, 38); sağaltmak: *The labour we delight in physics pain* (*Mac.*, II/5, 50; *Troil. & Cres.*, I/3, 377).

physical İyileştirici, sağlık için yararlı olan: is it physical *To walk unbraced and suck up the humours Of the dank morning?* (*Jul. Caes.*, II/1, 261; *Cor.*, I/5, 18).

physiognomy Yüz biçiminden karakter çözümleme sanatı: *In Ajax and Ulysses, O what art Of physiognomy might one behold* (*Lucrece*, 1395).

pia mater 1. Beyin zarı; **2.** [böylece] beyin: *his pia mater is not worth the ninth part of a sparrow* (*Troil. & Cres.*, II/1, 71).

pibble [*Pebble*'ın Varyantı] Çakıltaşı (*Two Gent. Ver.*, II/3, 10).

pick, to Fırlatmak, atmak: *as high As I could pick my lance* (*Cor.*, I/1, 200).

picked İnce eleyip sık dokuyan, titiz, kolay beğenmeyen: *I suck my teeth, and catechize My picked man of countries* (*John*, I/1, 193; *L Lab. Lost*, V/1, 13; *Ham.*, V/1, 140).

picker [*Pickers and stealers*] Eller (*Ham.*, III/2, 336). [Dua Kitabı'ndan: *Keep my hands from picking and stealing*].

picking Titiz, kolay beğenmeyen: *such picking grievances* (*Hen. IV–2*, IV/1, 196).

pick-thank Dalkavuk: *smiling pick-thanks and base newsmongers* (*Hen. IV–1*, III/2, 25).

Pickt-hatch O dönemde, Londra'da, savaklı ve yarım kapılı randevuevleriyle dolu olan kötü tanınan bir semt: *Go ... to your manor of Pickt- hatch!* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 18).

picture 1. Heykel ya da resim: *to see the Queen's picture* (*Win. Tale*, V/2, 174); 2. [*Pictures of 'we three'*] İki soytarı ya da iki eşek başı, üçüncüsü de seyirci (*Tw. Night*, II/3, 17); 3. [*Picture in little*] Minyatür (*Ham.*, II/2, 366).

pie[1] [*Chatt'ring pies*] Gevezeler, çalçeneler (*Hen. VI–3*, V/6, 48).

pie[2] [Yazınsal söz] Kutsal hizmetler rehberi: *By cock and pie* [Tanrı ve kutsal hizmetler üzerine] (*Mer. Wives Win.*, I/1, 303).

piece 1. [mec.] İçki fıçısı: *The lees and dregs of a flat tamed piece* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 63); 2. [Kadın için kullanılmıştır] Kişi, kişilik, birey: *Thy mother was a piece of virtue* (*Tem.*, I/2, 56; *Hen. VIII*, V/4, 26; 3. [bazen aşağılamak için de kullanılmıştır] Karı, cadı karı: *This is that scornful piece, that scurvy hilding* (*Two Nob. K.*, III/5, 43; *Titus*, I/1, 309, *Per.*, IV/2, 43). 4. Başyapıt: *What a piece of work is man* (*Ham.*, II/2, 303); 5. Baskı, heykel, resim, anıt gibi sanat yapıtı: *her mother's statue ... a piece many years in doing* (*Win. Tale*, V/2, 96; *Timon*, I/1, 28; *Lucrece*, 1443); 6. Para: *Never call a true piece of gold a counterfeit* (*Hen. IV–1*, II/4, 491; *Tem.* II/2, 29; *Cor.*, III/3, 32); 7. Yer, mekân: *And for that love must and dare kill this cousin On any piece the earth has* (*Two Nob. K.*, III/6, 263).

piece, to 1. İdareli kullanmak, artırmak: *Their purpos'd trim Piec'd not his grace but were all grac'd by him* (*L. Compl.*, 119); 2. [*out* ile]: tanımlamak, eklemek: *you shall make it whole again – you shall piece it out with a piece of your performance* (*Troil. & Cres.*, III/1, 51; *Mer. Wives Win.*, III/2, 34; *Lear*, III/6, 2); 3. [*up* ile] kabul etmek: *much grief from you as he Will piece up in himself* (*Win. Tale*, V/3, 56).

piece (her) portion, to Çeyizi tamamlamak [deyim; 16-17. yy.lar].

pied Karışık renkli, alacalı bulacalı: *all the eanlings which were streak'd and pied* (*Mer. Ven.*, I/3, 79; *L. Lab. Lost*, V/2, 894; *Tem.*, III/2, 63).

piedness Karışık renk niteliği: *an art which in their piedness shares With great creating Nature* (*Win. Tale*, IV/4, 87).

pierce your wife's waiting woman [cinaslı söz oyunu] Elbette karınızın hizmetçilerinin içyüzünü de anlarsınız (*Cardenio*, I/1, 89).

pig [*Pull the wrong pig by the ear*] [halk deyimi] Hata yapmak [takr. 1540–1870; Heywood, 1546. Partridge, 689/1].

pigeon-egg Küçük olan herhangi bir şey: *thou pigeon-egg of discretion* (*L. Lab. Lost*, V/1, 74).

pigeon-livered Alçakgönüllü, uysal, yumuşak: *I am pigeon-liver'd, and lack gall To make oppression bitter* (*Ham.*, II/2, 577).

pigeons [*Catch* (*take*) *two Pigeons with one bean*] [halk deyimi] Bir taşla iki kuş vurmak [takr. 1550-1700. *North'un Dial of Two Princes*, 1557. Partridge, 690/2].

pight 1. Sabitlenmiş: *tents, Thus proudly pight* (*Troil. & Cres.*, V/10, 24); 2. Kararlaştırılmış: *found him pight to do it* (*Lear*, II/1, 65).

pig-nut [Lat. *Bunium flexuosum*] Yer fıstığı (*Tem.*, II/2, 168).

pike 1. Küçük kalkan ortasındaki sivri demir (*Much Ado*, V/2, 21); 2. Okçuların önünde, korunmak için toprağa çakılmış,

1,75 m. uzunluğunda, her iki yanı keskin demirle kaplı kazık: *He wanted pikes to set before his archers* (*Hen. VI–1*, I/1, 116); **3.** Savaşta kullanılan bir tür mızrak: *The soldiers should have toss'd me on their pikes* (*Hen. VI–3*, I/1, 44; *Hen. IV–2*, II/4, 50; *Hen. V*, IV/1, 40); **4.** Diren, saman tırmığı: *Let us revenge this with our pikes, ere we become rakes* (*Cor.*, I/1, 23).

pike, to go Yürümek, ayrılıp gitmek [deyim, aynı zamanda lehçe; takr. 1520–1650. Partridge, 691/1].

pilch Deri ya da meşin gitysi [aynı zamanda özel ad olarak da kullanılmıştır]: *What ho, Pilch!* (*Per.*, II/1, 12).

pilcher[1] [*Pilchard*'ın varyantı] Ateşbalığı: *fools are as like husbands as pilchers are to herrings* (*Tw. Night*, III/1, 34).

pilcher[2] Kın: *pluck your sword out of his pilcher* (*Rom. & Jul.*, III/1, 80).

pile Kadife ya da başka havlı kumaş üstündeki hav [yanak anlamında]: *a cheek of two pile and a half* (*All's Well*, IV/5, 97).

piled Kadife gibi havı olan: *pil'd for a French velvet* (*M. Meas.*, I/2, 34).

pill, to **1.** Yağmalamak, çapulculuk etmek: *The commons hath he pill'd with grievous taxes* (*Rich. II*, II/1, 246; *Rich. III*, I/3, 158; *Timon*, IV/1, 12); **2.** Soymak: *The skilful shepherd pill'd me certain wands* (*Mer. Ven.*, I/3, 84; *Lucrece*, 1167).

pillage Yağma, ganimet, çapul: *Which pillage they will merry march bring home* (*Hen. V*, I/2, 195; *Hen. VI–1*, IV/7, 451; *Lucrece*, 428).

pillar Wolsey'in kardinalliği döneminde önde, direk üstünde taşınan bayrak: *two Gentlemen bearing two great silver pillars* (*Hen. VIII*, II/4, sa.).

pilled **1.** Soyulmuş; **2.** [dolayısıyla mec.] dilenci gibi: *I would be so pill'd esteem'd* (*Hen. VI–1*, I/4, 33).

pillicock, pillock [argo] Penis [16. ve 17. yy.lar; Lyndsay, Florio, Cotgrave, Urquart, D'Urfey. Partridge, 692/2]; *Pillicock sat on Pillicock-hill* (*Lear*, III/4, 76).

pil(l)icock-hill [argo] Aşifte [16. ve 17, yy. lar]: *Pillicock sat on pillicock-hill* (*Lear*, III/4, 76). [Lear'in *Pelican daughters*'a uyan sözcük oyunu].

pin **1.** Hedef tahtasının ortasındaki tahta saplama ya da çivi: *cleaving the pin* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 136); [mec.] *the very pin of the heart* (*Rom. & Jul.*, II/4, 15); **2.** Delik açmak için matkap: *with a little pin Bores through his castle wall* (*Rich. II*, III/2, 189); **3.** Önemsiz, değersiz bir şey, "fasafiso": *Tut, a pin!* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 114; *Troil. & Cres.*, V/2, 22); **4.** [*Pin and web*] Göz hastalığı, katarakt, körlük: *Blind with the pin and web* (*Win. Tale*, I/2, 291; *Lear*, III/4, 117).

pin-buttock Bombesi olmayan düz ve dar kıç, kemikli kıç: *the pin-buttock, the quatch-buttock, ... or any buttock* (*All's Well*, II/2, 18).

pinch **1.** Isırık, dişleme: *Not rascal-like, to fall down with a pinch* (*Hen. VI–1*, IV/2, 49); **2.** Pişmanlık ya da keder acısı: *inward pinches* (*Tem.*, V/1, 77; *Cym.*, I/1, 30; *Lear*, II/4, 211); utanma, acı çekme: *since I know, Their lives but pinch'em* (*Two Nob. K.*, V/3, 133).

pinch, to **1.** Isırmak: *a bear ... having pinch'd a few dogs* (*Hen. VI–3*, II/1, 16); **2.** Sancılanmak: *with a kind of colic pinch'd* (*Hen. IV–1*, III/1, 28); eziyet etmek: *the pox pinches the other* (*Hen. IV–2*, I/2, 231); **3.** Acı vermek, huzursuzluk yaratmak: *As they pinch one another by the disposition* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 6; *Tem.*, V/1, 74; *Hen. IV–1*, I/3, 229).

pinched Huzursuz, taciz edilmiş, daralmış: *I remain a pinch'd thing* [sıkıştırılmış, maskara edilmiş anlamı ile ironi] (*Win. Tale*, II/1, 51).

pinching Isırıcı soğuk, acı verecek kadar soğuk: *our pinching cave* (*Cym.*, III/3, 38).

pinch-spotted Rengi atmış: *more pinch-spotted make them Then pard or cat o' mountain* (*Tem.*, IV/1, 260).

pine, to **1.** Açlıktan ölecek duruma gelmek, besinsiz kalmak: *pine the maw* (*Ven. &*

Adon., 602). **2.** Sarf etmek, yıpratmak: *the north, Where shivering cold and sickness pines the clime* (*Rich. II*, V/1, 77).

pine gelidus timor occupat artus [Lat.] Soğuk ter döktüren korku bacakları titretir (*Hen. VI–2*, IV/1, 117).

pinfold Ağıl: *I mean the pound – a pinfold* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 107; *Lear*, II/2, 9).

pinion Kanattaki uçmaya yarayan tüyler: *so poor a pinion of his wing* (*Ant. & Cleo.*, III/12, 4).

pink[1] "Çiçek", en yüksek, en güzel: *I am the very pink of courtesy* (*Rom. & Jul.*, II/4, 57).

pink[2] [sıf.] Göz kırpan, gözleri yarı kapalı: *Bacchus with pink eyne!* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 114).

pinkany, pinkeny [*Pinken eye*] [halk ağzı] Sevilen bir şeye hitap; insana, kedi, köpek gibi, ev hayvanlarına da söylenen muhabbet sözcüğü [16. ve 17. yy.lar; Nash, Massinger. Partridge, 694/2-695/1].

pinked Deliklerle süslenmiş: *her pink'd porringer* (*Hen. VIII*, V/3, 48).

pinnace Küçük, hafif tekne [genellikle iki direkli]: *our pinnace anchors in the Downs* (*Hen. VI–2*, IV/1, 9; *Hen. VI–2*, IV/1, 107; *Mer. Wives Win.*, I/3, 60).

pinnock [*Bring pinnock to pannock*] [halk ağzı] Yıkıma neden olmak [16. yy. ve 17. yy. başı; Huloet, 1552: '*Brynge somethynge to nothyge, as the vulgare speache is, to brynge pynnock to pannock*'. Partridge, 695/1.

pins [Tekil kullanılması çok seyrekti] Bacaklar [halk lehçesi, 1530. Partridge, 695/1].

pinse, to İşkenceye koymak, eziyet etmek: *fairies will not pinse you* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 130).

pioned **1.** Kazılmış, hendek yapılmış: *Thy banks with pioned and twilled brims* (*Tem.*, IV/1, 64); **2.** [Peter Alexander'ın karşılığı] Kuşkulu [bkz. William Shakespeare, *Complete Works*, 'Glossary' Collins, London, 1954].

pioneer [Askeri] Ufak mühendislik işlerinde çalışan kazıcı, madenci: *Have you quit the mines? Have the pioneers given o'er?* (*Hen. V*, III/2, 87; *Ham.*, I/5, 163; *Oth.*, III/3, 346).

pip bkz. *peep*.

pipe **1.** [*Put up one's pipes*] Birinin enstrümanını bırakması, çalmayı bırakması; **2.** [dolayısıyla sevdiği şeyden vazgeçmesi]: *Put up one's pipes and be gone* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 96; *Oth.*, III/1, 19).

pipe, to [*Pipe for*] Boş yere beklemek: *we may go pipe for justice* (*Titus*, IV/3, 24).

pipe wine Fıçı şarabı: *I shall drink in pipe-wine first with him* [gizli alay] (*Mer. Wives Win.*, III/2, 89).

piper's cheeks [halk ağzı] Kabarık, şişkin yanaklar [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. Partridge, 697/1].

piping times Barış süreci: *this piping time of peace* (*Rich. III*, I/1, 24).

pire, to Göz gezdirmek: *Piring in maps for ports and piers and roads* (*Mer. Ven.*, I/1, 19).

pismire Karınca: *stung with pismires* (*Hen. IV–1*, I/3, 240).

piss [*Piss money against the wall*; özellikle içki için] [argo] Parayı çarçur etme [16. yy. ikinci yarısından 18. yy.a kadar. Partridge, 698/1].

piss o'th'nettle Öfkelenme, sinirlenme: *Now to be frampold, now to piss o' th' nettle* (*Two Nob. K.*, III/5, 58) [halk lehçesi, deyim; 16. yy. ortasından 18. yy.a kadar. Heywood; Greene, *The Upstart Courtier*. Partridge, 698/1]

pissing conduit Kraliyet Kambiyosu yakınında küçük bir su yolunun popüler adı: *I ... command that ... the pissing conduit run nothing but claret wine* (*Hen. VI–2*, IV/6, 3).

pissing-while Çok kısa bir süre: *He had not been there ... a pissing-while* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 19).

pistol [halk ağzı] Caka satan kabadayı [16. yy.dan itibaren; Shakespeare bu anlamı özel ad olarak kullanmıştır: bkz. *Mer. Wives Win.* ve *Hen. V*, II/2]

pit **1.** Gamze: *these round enchanting pits* (*Ven. & Adon.*, 247); **2.** Üstü örtülü tuzak hendeği: *Our enemies have beat us to the pit* (*Jul. Caes.*, V/5, 23).

pitch[1] İğrençlik, pislik: *So will I turn her virtue into pitch* (*Oth.*, II/3, 360.

pitch[2] [Bir şahin ya da atmacanın dalışa geçmeden önce çıktığı] Yükseklik: *Between two hawks, which flies the higher pitch* (*Hen. VI–1*, II/4, 11; *Hen. VI–2*, II/1, 12); [mec.] *Seduc'd the pitch and height of his degree To base declension* (*Rich. III*, III/7, 188; *Tw. Night*, I/1, 12; *Rich. II*, I/1, 109).

pitch, to 1. Hamle yapmak, kucaklamak: *when I see her next, and pitch between her arms to anger thee* (*Two Nob. K.*, II/1, 273); 2. Düşman süvarilerine karşı savunma hattı oluşturmak için toprağa kazık çakmak: *sharp stakes ... They pitched in the ground* (*Hen. VI–1*, I/1, 116); 3. [dolayısıyla] savaş düzeni kurmak: *Here pitch our battle* (*Hen. VI–3*, V/4, 66; *Hen. VI–1*, /2, 23); 4. [*Pitch and pay*] Nakit ödemek: *Let senses rule; the word in 'pitch and pay'* (*Hen. V*, II/3, 49).

pitchy Zifiri karanlık, kapkaranlık: *night ... Whose pitchy mantle over-veil'd the earth* (*All's Well*, IV/4, 24; *Hen. VI–3*, V/6, 85).

piteous Merhametli, şefkatli: *your piteous heart* (*Tem.*, I/2, 14; *Rich. II*, V/3, 126; *Ven. & Adon.*, 504).

piteously Acıma duygusu uyandıran: *word it ... piteously* (*Ant. & Cleo.*, IV/13, 9; *Titus*, V/1, 66).

pitfall Kuş avcısının tuzağı: *never fear the net nor lime, The pitfall nor the gin* (*Mac.*, IV/2, 35).

pith 1. Güç, çaba, cesaret: *not arriv'd to pith and puissance* (*Hen. V*, III/ch., 21; *Oth.*, I/3, 83; *Ven. & Adon.*, 26); 2. Önem, ciddiyet: *enterprises of great pith and moment* (*Ham.*, III/1, 85).

pithless Zayıf, güçsüz: *pithless arms* (*Hen. VI–1*, II/5, 11).

pities from these springs Gözyaşları: *Which draws so many pities from these springs* (*Cardenio*, V/1, 2101).

pittance Kıt, yetersiz yemek: *You are like to have a thin and slender pittance* (*Tam. Shrew*, IV/4, 61).

pittie-ward Windsor'daki küçük parka doğru: *the pittie-ward, the park-ward – every way* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 11).

pittikins [*Pity* sözcüğünün minikleştirilmesi] Şefkatçik, merhametcik: *'Ods pittikins* (*Cym.*, IV/2, 293).

pity 1. [*Of pity*] Merhametli: *an eye of pity* (*Win. Tale*, III/2, 123); merhamet uyandıran: *A thing of pity!* (*Cym.*, V/4, 47); 2. [*It is pity of*] Yazık olma: *If you think I come hither as a lion, it were pity of my life* (*Mid. N. Dr.*, III/1, 43; *M. Meas.*, II/1, 77; *Oth.*, II/3, 125).

piu per dolcere que per force [İtal. – İsp. - Port.] Güçten daha çok nezaket (*Per.*, II/2, 27).

pizzle [*Bull's pizzle*] Çok ince olan şey: *you starveling ... you bull's pizzle* (*Hen. IV–1*, II/4, 245). [pizzle = hayvan penisi, özellikle – takr. 1520'den itibaren – boğa için kullanılırdı. Flam. *pezel*, Alm. argo *pesel*, özgün anlamı: küçük kas. Partridge, 700/2].

place 1. İkametgâh, barınak: *This is no place, this house is but a butchery* (*As You Like*, II/3, 27; *Rich. III*, III/1, 69; *Oth.*, I/3, 237); 2. Atmacanın avına pike yapmadan önce çıktığı yükseklik: *A falcon. Tow'ring in her pride of place* (*Mac.*, II/4, 12); 3. [*In place*] Mevcut olma, orada hazır olma: *she was there in place* (*Hen. VI–3*, IV/1, 3; *M. Meas.*, V/1, 499; *Tam. Shrew*, I/2, 156); 4. [*Keep place*] Uzlaşma, anlaşmış olma: *they do no more adhere and keep place together than ...* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 62; *Troil. & Cres.*, III/3, 199); 5. [*Take place*] Kabul görme: *evils ... take place when virtue's steely bones Looks bleak* (*All's Well*, I/1, 103).

place, to Bir göreve tayin etmek, atamak: *place thieves, and give them title* (*Timon*, IV/3, 36; *Per.*, IV/6, 193).

placket Kadınların giyip çıkarmalarına yarayan içeteklikteki yırtmaç: *Keep thy foot out of brothels, thy hand out of plackets* (*Lear*, III/4, 97; *Troil & Cres.*, II/3, 20; *Win. Tale*, IV/4, 243).

plague, to 1. Cezalandırmak, işkence etmek: *he is not only plagued for her sin* (*John*, II/1, 184; *All's Well*, I/1, 90; *Rich. II*, III/1, 24); 2. Taciz etmek, kızdırmak: *I shall be plagued* (*Troil. & Cres.*, V/2, 105).

plain[1] Savaş alanı: *I will lead forth my soldiers to the plain* (*Rich. III*, V/3, 291; *John*, II/1, 295; *Hen. V*, IV/6, 8).

plain[2] [sıf.] 1. Düz, düzlük: *Follow me then To plainer ground* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 404; *Mer. Ven.*, III/1, 12; *All's Well*, II/1, 31); 2. Pürüzsüz, düzgün: *the plain bald pate of Father Time* (*Com. Err.*, II/2, 69; *Win. Tale*, IV/4, 721); 3. Açık, dürüst: *Such signs of truth in his plain face* (*Lucrece*, 1532; *Rich. III*, I/1, 118; *Tem.*, III/1, 82); [*plain dealer*] açık sözlü, toksözlü, dobra: *thou didst conclude hairy men plain dealers without wit* (*Com. Err.*, II/2, 87).

plain[1], to Şikâyet etmek: *Of how unnatural and bemadding sorrow The King hath cause to plain* (*Lear*, III/1, 39).

plain[2], to Açıklamak: *What's in dumb show I'll plain with speech* (*Per.*, III/ Gower, 14).

plaining Ağıt yakma, şikâyet: *his heart granteth No ... entrance to her plaining* (*Com. Err.*, I/1, 72; *Rich. II*, I/3, 175; *Lucrece*, 559).

plainness Açıksözlülük, dürüstlük: *Thy deeds, thy plainness, and thy house-keeping* (*Hen. VI–2*, I/1, 191; *Tam. Shrew*, IV/4, 39; *Hen. V*, I/2, 244).

plain-song 1. Basit melodi, yalın tema: *An honest country lord ... may bring his plain-song* (*Hen. VIII*, I/3, 45); 2. [mec.] Basit gerçek: *the very plain-song* (*Hen. V*, III/2, 8; *Mid. N. Dr.*, III/1, 131).

plaint Ağıt, şikâyet: *our plaints and prayers* (*Rich. II*, V/3, 127; *Hen. VI–3*, II/6, 23; *Lucrece*, 1364).

plaintful Yaslı, kederli: *A plaintful story* (*L. Compl.* 2).

plait bkz. *pleat.*

plaited bkz, *pleated.*

planched Ahşap kaplama: *planched gate* (*M. Meas.*, IV/1, 30).

plant Ayak tabanı: *Some o' their plants are ill-rooted already* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 1).

plant, to Sabitleştirmek, kurmak: *To plant unrightful kings* (*Rich. II*, V/1, 63; *Hen. VI–1*, II/5, 80; *L. Lab. Lost*, I/1, 164).

plantage Bitki örtüsü: *As true as steel, as plantage to the moon* (*Troil. & Cres.*, III/2, 177).

plantain Yaralara iyi gelen, geniş yapraklı şifalı ot: *no salve, sir, but a plantain* [f. 1; q. 1 *plantan*] (*L. Lab. Lost*, III/1, 74; *Two Nob. K.*, I/2, 61); *Your plantain leaf is excellent for that* [f. 1 *plantan*] (*Rom. & Jul.*, I/2, 51).

plantan bkz. *plantain.*

plantation İskan edilmiş yer, kolonizasyon: *Had I plantation of this isle* (*Tem.*, II/1, 144).

plash Havuz: *A shallow plash* (*Tam. Shrew*, I/1, 23).

plat Saç örgüsü, örük: *Her hair, nor loose nor tied in formal plat* (*L. Compl.*, 29)

plate Gümüş sikke: *realms and islands were As plates dropp'd from his pocket* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 92).

plate, to Zırh kuşanmak: *plated in habiliments of war* (*Rich. II*, I/3, 28); [mec.] *Plate sin with gold, And the ... lance of justice ... breaks* (*Lear*, IV/6, 165).

plated Zırhla donanmış: *plated Mars* (*Ant. & Cleo.*, I/1, 4).

platform 1. Plan, tasarı: *lay new platforms to endamage them* (*Hen. VI–1*, II/1, 77); 2. Kalede topların konulduğu yer: *upon the platform where we watch* (*Ham.*, I/2, 213; Ham., 251; *Oth.*, II/3, 120).

plausible Kabul edilebilen, hoş karşılanan: *answer his requiring with a plausible obedience* (*M. Meas.*, III/1, 244).

plausibly Onaylayarak, kabul ederek: *The Romans plausibly did give consent To Tarquin's ... banishment* (*Lucrece*, 1854).

plausive 1. Memnun edici, övülecek bir şey: *his plausive words* (*All's Well*, I/2, 53; *Ham.*, I/4, 30); 2. Akla yakın gelen, ama aldatıcı: *a very plausive invention* (*All's Well*, IV/1, 26).

play, to 1. [*Play off*] Kadeh kaldırmak: *bid you play it off* (*Hen. IV–1*, II/4, 17); 2. Vaktini boş geçirmek: *Let the plough play today* (*Two Nob. K.*, II/2, 28).

play diddle-diddle, to Hile yapmak [halk dili, 16. yy.; Skelton. Partridge, 703/1].

play it off, to Sona erdirmek, son vermek [halk dili, 16. yy. ikini yarısından 17. yy. ortasına kadar. Partridge, 703/1]. Fondip: *They call drinking deep, dyeing scarlet; and when you breathe in your watering, then they cry hen, and bid you play it off* (*Hen. IV–1*, II/4).

play the bear, to Sert oynamak, sert girişme [halk dili, deyim, 16. ve 17. yy.lar]

play the Jack, to Düzenbazlığı oynamak [halk dili, takr. 1560–1700; Golding; Ray. Partridge, 703/2].

playferes Oyun arkadaşları: *Learn what maids have been her companions and playferes* (*Two Nob. K.*, IV/3, 89).

plea 1. Anlaşmazlık, tartışma, müzakere: *I am a suitor That to your sword you will bequeath this plea* (*Two Nob. K.*, III/1, 115); 2. Talep edilen: *Though justice be thy plea* (*Mer. Ven.*, IV/1, 198; *L. Lab. Lost*, II/1, 7; *Mer. Ven.*, III/2, 282).

pleached 1. [Kollar] Kavuşmuş: *with pleach'd arms* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 73); 2. Dalların birbirine girdiği sık ağaçlıklarla çevrili: *the pleached bower* (*Much Ado*, III/1, 7; Much Ado, I/2, 9).

plead, to Savunma ya da tartışma yoluyla konuşmak: *If he suppose that I have pleaded truth* (*Hen. VI–1*, II/4, 29; *Mid. N. Dr.*, I/1, 61).

pleasance Haz, zevk, safa, neşe: *with joy, pleasance, Revel, and applause* (*Oth.*, II/3, 292).

pleasant Şakacı, alaycı: *I have been thus pleasant with you both* (*Tam. Shrew*, III/1, 58; *L. Lab. Lost*, C/1, 3; *Hen. V*, I/2, 281).

pleasant-sprited Oyunbaz, şakacı, şen: *a pleasant-spirited lady* (*Much Ado*, II/1, 341).

please, to [Nezaket yanıtı] İyi dilekler sunmak: *Will you hear the letter? – So please you* (*As You Like*, IV/3, 37; *Cym.*, II/1, 1; *Rich. III*, IV/2, 70).

please-man Dalkavuk: *Some carry-tale, some please-man, some slight zany* (*L. Lab. Lost*, V/2, 463).

pleaseth [*Please it*'in değişik biçimi] Hoşa gitme: *Pleaseth your lordship To meet his Grace* (*Hen. IV–2*, IV/1, 223; *Com. Err.*, IV/1, 12; *Hen. V*, V/2, 78).

pleasing[1] Uygunluk: *the lascivious pleasing of lute* (*Rich. III*, 1/1, 13).

pleasing[2] İstekli: *Relish your nimble notes to pleasing ears* (*Lucrece*, 1126).

pleasure 1. [Birinin] İsteği, tutkusu, seçimi: *the Duke's pleasure is that you keep Costard safe* (*L. Lab. Lost*, I/2, 127; *Tem.*, I/2, 190; *M. Meas.*, I/1, 26); 2. [*of pleasure*] gönüllü olarak: *Art thou a messenger, or come of pleasure?* (*Hen. VI–2*, V/1, 16); 3. [*Speak one's pleasure*] Düşünceyi serbestçe belirtme: *My lords, you speak your pleasures* (*Hen. VIII*, III/2, 13; *Troil. & Cres.*, III/1, 48; *Timon*, III/1, 33); 4. [Çoğul] Eğlence yerleri: *common pleasures, To walk abroad and recreate yourselves* (*Jul. Caes.*, III/2, 250).

pleasure, to Haz vermek, memnun etmek: *I cannot pleasure such an homourable gentleman* (*Timon*, III/2, 56; *Hen. VI–3*, III/2, 22; *Mer. Ven.*, I/3, 7).

pleat Kıvrım, pili: *Hiding base sin in pleats of majesty* (*Lucrece*, 93).

pleated 1. Katlanmış; 2. [mec.] gizlenmiş: *Time shall unfold what pleated cunning hides* (*Lear*, I/1, 280).

plebeii [Lat.] Plebler: *Fast foe to th' plebeii* (*Cor.*, II/3, 184).

pledge 1. Kefil: *I am Gromio's pledge* (*Tam. Shrew*, I/2, 45; *Rich. II*, V/2, 44; *Titus*, III/1, 291); 2. Kadeh kaldırma ya da tokuşturma: *My heart is thirsty for that noble pledge* (*Jul. Caes.*, IV/3, 160; *Ham.*, I/4, 12; *Mac.*, III/4, 91).

pledge, to Şerefe kadeh kaldırmak ya da tokuşturmak: *I'll pledge you all* (*Hen. VI–2*, II/3, 68; *Timon*, I/2, 47; *Ant. & Cleo.*, II/7, 85).

plenty[1] [Çoğul] Yaşamın gereksinimleri ve rahatlıkları: *Dear nurse of arts, plenties, and joyful births* (*Hen. V*, V/2, 35).

plenty[2] [sıf.] Bol, mebzul: *Earth's increase, foison plenty* (*Tem.*, IV/1, 110; *Hen. IV–1*, II/4, 239).

pleurisy Gereğinden çok, fazlalık: *goodness, growing to a pleurisy, Dies in his own too much* (*Ham.*, IV/7, 117).

pliant Amaca uygun: *a pliant hour* (*Oth.*, I/3, 151).

plight 1. [*In plight*] Hazır: *I am in plight* (*Two Nob. K.*, III/1, 88); 2. [*Take plight*] Vaat, söz, ant, yemin: *That lord whose hand must take my plight* (*Lear*, I/1, 101).

plight to Güvence vermek: *Plight me the full assurance of your faith* (*Tw. Night*, IV/3, 26; *Lear*, III/4, 123; *L. Lab. Lost*, V/2, 283).

plighted[1] Söz vermiş, bağlanmış: *sign of plighted faith* (*Hen. VI–1*, V/3, 162).

plighted[2] bkz. *pleated.*

plot 1. Toprak parçası; 2. [dolayısıyla mec.] Beden, ceset: *were there but this single plot to lose* (*Cor.*, III/2, 102).

pluck, to 1. Aşağı çekmek, indirmek, yıkmak: *What ... my prayers pluck down* (*All's Well*, I/1, 69; *Two Nob. K.*, V/1, 53; *Rich. II*, V/2, 92; *Hen. V*, IV/ch., 42); 2. Kışkırtmak (*John*, III/1, 57; *Rich.* III, IV/2, 64); 3. ...den/dan çıkarmak: *Not from the stars do I my judgement pluck* (*Sonn.*, XIV, 1); 4. [*Pluck a crow together*] Hesaplaşmak (*Com. Err.*, III/1, 83); 5. [*Pluck off*] Soyunmak; 6. [mec.] bir alt rütbeye inmek [attan inip eşeğe binmek]: *pluck off a little* (*Hen. VIII*, II/3, 40); 7. [*Pluck up*] Kendini toplamak: *Pluck up, my heart, and be sad* (*Much Ado*, V/1, 203).

plum-broth Et, kurutulmuş meyve, baharatla yapılan bir Noel yemeği [16. ve 17. yy.lar].

plum porridge Kurutulmuş meyvelerle yapılan lapa [16. yy.dan 18 yy.a dek].

plumb Tamamen [anonim, 'plum ripe', halk dili, 1587. 1750'den sonra aynı zamanda lehçe. Partridge, 706/1].

plume Kuşun tüyleri: *one dowle that's in my plume* (*Tem.*, III/3, 65).

plume, to 1. [*Plume up*] Tüylere bürünmek; 2. [mec.] giyinip kuşanmak: *to plume up my will In double knavery* [f. 1; q. 1 *make*] (*Oth.*, I/3, 393).

plume plucked Aşağılanmış, baş eğdirilmiş ["tüyleri yolunmuş"]: *plume-pluck'd Richard, who ... his high sceptre yields* (*Rich. II*, IV/1, 108).

plummet Su tesisatı: *I am not able to answer the Welsh flannel, ignorance itself is a plummet o'er me* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 163; *Tem.*, III/3, 101).

plumpy Semiz, tombul: *Plumpy Bacchus* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 114).

plurisy bkz. *pleurisy.*

plurisy of people Nüfus fazlalığı: *and curest the world O'th'plurisy of people* (*Two Nob. K.*, V/1, 66).

pocket, to [*up* ile] 1. Gözden ırak bırakmak; 2. [böylece] gizlemek; 3. Aldırış etmemek; 4. İhmal edilmek: *falsely pocket up his report* (*Tem.*, II/1, 68; *Ant. & Cleo.*, II/2, 73); 2. Sunmak, arz etmek: *I must pocket up these wrongs* (*John*, III/1, 200; *Hen. IV–1*, III/3, 163).

pocketing [*up* ile] 1. Sunu, arz; 2. Katlanma; 3. Teslim: *It is plain pocketing up my wrongs* (*Hen. V*, III/2, 51).

pocky Frengili, frengiye yakalanmış: *many pocky corses* (*Ham.*, V/1, 166).

point 1. En yüksek nokta, doruk: *the point of human skill* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 110); 2. Sonuç: *and so grow to a point* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 10); 3. Buyruk, emir: obeys his points *As if he were his officer* (*Cor.*, IV/6, 125); 4. Kılıcın sivri ucu: *I'll touch my point With this contagion* (*Ham.*, IV/7, 146; *Hen. IV–1*, II/4, 195; *Rom. & Jul.*, III/1, 160); 5. Hortumun çıkmaması için musluk bağlantısına takılan kelepçe: *one that ties his points* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 157; *Tam. Shrew*, III/2, 48; *Hen. IV–2*, I/1, 53); 6. Yırtıcı kuşla avlanmada atmacanın dalışa geçmeden önce çıktığı yükseklikteki avantajlı durum: *what a point ... your falcon made* (*Hen. VI–2*, II/1, 5); 7. [*Point of war*] Kısa boru sesi: *a loud trumpet and a point of war* (*Hen. IV–2*, IV/1, 52); 8. [*Full point*] Nokta:

Come we full points here? [alaycı] (*Hen. IV–2*, II/4, 184).

point ('point), to [*Appoint*'in bozulmuş biçimi] Kararlaştırmak, tayin etmek: *thou 'point'st the season* (*Lucrece*, 879).

point, at (a) 1. Hazır beklemede: *keep At point a hundred knights* (*Lear*, I/4, 324; *Mac.*, IV/3, 135); 2. Dönüm noktası: *You are at point to lose your liberties* (*Cor.*, III/1, 193; *Lear*, III/1, 33; *Cym.*, III/1, 30); 3. Uygun bir biçimde donanımlı: *Armed at point exactly* (*Ham.*, I/2, 200).

point, at ample Tepesine kadar dolu (*Troil & Cres.*, III/3, 89).

point-blank [mec.] Mıntıka, alan, uzaklık, menzil: *within point-blank of our jurisdiction* (*Hen. VI–2*, IV/7, 26).

point-device[1], devise [sıf.] Tam olarak, her hususta, titiz bir biçimde: *such insociable and point-device companions* (*Tw. Night*, II/5, 163; *L. Lab. Lost*, V/1, 18; *As You Like*, III/2, 382).

point-device[2], devise [zarf] Tamamen: *I will be point-devise the very man* (*Tw. Night*, II/5, 163).

point, no Asla, hiçbir zaman: *Will you prick't with your eye? – No point, with my knife* (*L. Lab. Lost*, II/1, 190).

point, some hard Zor durumda bulunma: *And he's at some hard point* (*Cym.*, III/4, 16).

point, to 1. Göstermek, [bir kimseye] direktif vermek: *The which shall point you forth ... What you must say* (*Win. Tale*, IV/4, 561; *Ham.*, I/5, 129; *L. Lab. Lost*, II/1, 245). 2. [*Point on*] Yöneltmek: *those his golden beams ... Shall point on me* (*Rich. II*, I/3, 147); [böylece] bir şeye etki etmek: *portentous things Unto the climate that they point upon* (*Jul. Caes.*, I/3, 32; *Sonn.*, XXVI, 10).

point, to (the) Ayrıntısına kadar, tam olarak: *agree with his demands to the point* (*M. Meas.*, III. 1, 245; *Tem.*, I/2, 194).

pointed [*Appointed* sözcüğünün bozulmuş biçimi] Kararlaştırılmış: *I'll not be tied to hours nor pointed times* (*Tam. Shrew*, III/1, 19; Tam. Shrew, III/2, 1).

pointing-stock Alay konusu: *a pointing-stock To every idle rascal follower* (*Hen. VI–2*, II/4, 46).

points, stand on, upon (nice): Çok titiz, çok dikkatli: *this fellow doth not stand upon points* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 118; *Hen. VI–3*, IV/7, 58).

poise 1. Denge: [mec.] *the equal poise of this fell war* (*M. Meas.*, II/4, 68; *Two Nob. K.*, I/1, 86; *Oth.*, III/3, 82); 2. Ağırlık: *Backward the jade comes o'er, and his full poise Becomes the rider's load* (*Two Nob. K.*, V/4, 81); 3. Çarpma, şiddetli darbe: *the great swings and rudeness of his poise* (*Troil. & Cres.*, I/3, 207).

poise, to 1. Tartmak, tasarlamak: *We poising us in her defective scale* (*All's Well*, II/3, 154; *Troil. & Cres.*, I/3, 339; *Rom. & Jul.*, I/2, 95); 2. Dengelemek: *one scale of reason to poise another of sensuality* (*Oth.*, I/3, 327).

poison, to Zehirlemek, yok etmek: *The object poisons sight* (*Oth.*, V/2, 364).

poisoned Zehirlenmiş, yok edilmiş: *The hollow passage of my poison'd voice* (*Hen. VI–1*, V/4, 121).

poisonous Yıkıcı, mahvedici: *poisonous of your honour* (*Cor.*, V/3, 135).

poke Cep: *he draw a dial from his poke* (*As You Like*, II/7, 20).

poking-sticks XVI. yüzyılda kullanılan kırmalı yakalığı düz tutmak için kullanılan maşa: *poking-sticks of steel* (*Win. Tale*, IV/4, 226).

Polack[1] Polonyalı, Leh: *The Polack will never defend it* (*Ham.*, IV/4, 23).

Polack[2] [sıf.] Lehçe, Polonya dili, Polonya: *from the Polack wars* (*Ham.*, V/2, 376).

pole[1] 1. Kutupyıldızı: *th' ever-fixed pole* (*Oth.*, II/1, 15; *Ham.*, I/1, 36); 2. [mec. sebatın simgesi olan] rehber yıldız: *The soldier's pole is fall'n!.* (*Ant. & Cleo.*, IV/15, 65).

pole[2] bkz. *poll.*

polecat, poulcat [Aşağılayıcı sözcük] Fahişe: *you baggage, you polecat, you runnion!* [f. 1 poulcat] (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 185).

pole-clipt Üzüm bağında fidanları desteklemek için konulan çubuklar: *thy pole-clipt vineyard* (*Tem.*, IV/1, 68).

policy 1. Politik davranışlardaki ihtiyat ya da basiret: *Both strength of limb, and policy of mind* (*Much Ado*, IV/1, 198; *Rich, II*, V/1, 84; *Sonn.*, CXVIII, 9); 2. Hükümet biçimi, kurulu rejim: *This policy and reverend of age* (*Lear*, I/2, 46); 3. Hükümet yönetimi: *Turn him to any cause of policy* (*Hen. V*, I/1, 45; *Troil. & Cres.*, I/3, 197); 4. Strateji, marifet, özel düzenleme: *Honour and policy ... I' th' war do grow together* (*Cor.*, III/2, 42; *All's Well*, I/1, 121; *Hen. VI–1*, III/2, 2).

politic Siyasal bilgilerle ilgilenme: *I will read politic authors* (*Tw. Night*, II/5, 161).

politician Siyaset entrikacısı [dolayısıyla] düzenbaz, entrikacı: *a scurvy politician* (*Lear*, IV/6, 171; *Hen. IV–1*, I/3, 241; *Tw. Night*, III/2, 32).

poll 1. Baş, kafa: *flaxen was his poll* (*Ham.*, IV/5, 196; *Hen. IV–2*, II/4, 259); 2. [Saymada] Birim: *fifteen thousand poll* (*All's Well*, IV/3, 167); 3. Kişi sayısı, toplantı: *We are the greater poll* (*Cor.*, III/1, 134); [*by the poll*] Kafa [kişi] sayma (*Cor.*, III/3, 10). [Tüm anlamları içeren varyantı *pole*].

polled Çorak, çıplak, yaprakları dökülmüş: *He will mow all down ... and leave his passage poll'd* (*Cor.*, IV/5, 202; *Two Nob. K.*, V/1, 85).

pomander Güzel koku topu: *not a ribbon, glass, pomander, brooch* (*Win. Tale*, IV/4, 598).

pomewater Bir tür iri, sulu elma: *ripe as the pomewater* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 4).

pomgarnet Bir handa, kapı üzerindeki ad: Nar (*Hen. IV–1*, II/4, 42).

pomp Zafer töreni ve arabaları: *these feasts, pomps, and vainglories* (*Timon*, I/2, 242; *Mid. N. Dr.*, I/1, 15; *Titus*, I/1, 176).

Pompion [*Pumpion*'un varyantı] Helvacı kabağı: *I am ... Pompion the great* [Pompey yerine yanlış sözcük] (*L. Lab. Lost*, V/2, 502).

pompous Görkemli, şaşaalı: *the pompous court* (*As You Like*, V/4, 182; *Per.*, III/ Gower, 4; *Rich. II*, IV/1, 250).

ponderous [mec.] Ciddi, nüfuzlu: *My love's More ponderous than my tongue* (*Lear*, I/1, 78; *Win. Tale*, IV/4, 524).

poniard Hançer: *Stab poniards in our flesh* (*Hen. VI–3*, II/1, 98; *All's Well*, IV/1, 76; *Ham.*, V/2, 149; [mec.] *She speaks poniards and every word stabs* (*Much Ado*, II/1, 247).

Pontic Sea Karadeniz (*Oth.*, III/3, 457).

poop, to Yerin dibine batırmak: *she quickly poop'd him, she made him roast-meat for worms* [örn. frengi aşılayarak] (*Per.*, IV/2, 24).

poor-John Tuzlanmış balık [ucuz balık]: *'Tis well thou art not fish, if thou hadst, thou hadst been poor-John* (*Rom. & Jul.*, I/1, 31; *Tem.*, II/2, 27).

poorly Küçümseyerek, değersiz bularak: *Be not lost So poorly in your thoughts* (*Mac.*, II/2, 69; *Rich. II*, III/3, 128; *Hen. V*, IV/2, 41).

poother bkz. *pother*.

Poperin Poperin armudu: *Pop'rin pear* [Poperinghe, Ypres yakınında bir ilçe] (*Rom. & Jul.*, II/1, 38).

popingay, popinjay 1. Papağan; 2. [dolayısıyla] çenebaz: *pest'red with a popingay* (*Hen. IV–1*, I/3, 50).

popular 1. Avam; 2. [dolayısıyla] Pleb, sıradan kişi: *art thou officer, Or art thou base, common, and popular?* (*Hen. V*, IV/1, 38; *Tem.*, I/2, 92; *Cor.*, II/3, 101).

popularity Avamla ilişki kurma, bayağılık: *sequestration From open haunts and popularity* (*Hen. V*, I/1, 59; *Hen. IV–1*, III/2, 69).

populous Sayısız, çok kalabalık: *your populous troops* (*Ant. & Cleo.*, III/6, 50).

porch Kemeraltı, revak: *stay for me In Pompey's Porch* [Pompey'in inşa ettirmiş oldugu Tiyatro binasının revağı] (*Jul. Caes.*, I/3, 126).

poring Miyopmuş gibi, hayal meyal görünen bir şeye dikkatle bakma: *the poring dark* (*Hen. V*, IV/ch., 2).

porpentine 1. Kirpi: *quills upon the ... porpentine* (*Ham.*, I/5, 20; *Hen. VI–2*, III/1, 363); 2. [birini ayıplamak için de kullanılırdı]: *Do not, porpentine, do not, my fingers itch* (*Troil. & Cres.*, II/1, 26); bir han adı (*Com. Err.*, III/1, 116).

porridge Yulaf ezmesi: *at dinner they should drop in his porridge* (*Com. Err.*, II/2, 99; *Lear*, III/4, 55; *Tem.*, II/1, 10).

porringer Yumuşak ya da sıvı besinlerin yenildiği tas (*Tam. Shrew*, IV/3, 64; *Hen. VIII*, V/3, 48).

port[1] Kapı, giriş: *Him I accuse The City ports by this hath enter'd* (*Cor.*, V/6, 8; *All's Well*, III/5, 36; *Ant. & Cleo.*, IV/4, 23; *Two Nob. K.*, V/1, 147); [mec.]: *the ports of slumber* (*Hen. IV–2*, IV/5, 24).

port[2] 1. Tavır, davranış, hal hareket: *Assume the port of Mars* (*Hen. V*, prol., 6; *Hen. VI–2*, IV/1, 19; *Ant. & Cleo.*, IV/14, 52); 2. Yaşam üslubu, toplumsal konum: *keep house and port and servants, as I should* (*Tam. Shrew*, I/1, 203; *Mer. Ven.*, I/1, 124; *Mer. Ven.*, III/2, 81).

port, to Taşımak, ulaştırmak: *The sails, that must these vessels port even where The heavenly limiter pleases* (*Two Nob. K.*, V/1, 29).

portable Katlanılan, tahammül edilen: *How light and portable my pain seems now* (*Lear*, III/6, 108; *Mac.*, IV/3, 89).

portage[1] Ücretsiz ve risk içererek taşınan yük ya da kargo: [mec.] *Thy loss is more than can thy portage quit With all thou canst find here* (*Per.*, III/1, 35).

portage[2] Lumbuzlar: [mec.] *through the portage ... like the ... cannon* (*Hen. V*, III/1, 10).

portance Davranış: *his present portance, Which ... he did fashion After the ... hate he bears you* (*Cor.*, II/3, 224; *Oth.*, I/3, 139).

portcullis Gümüş yarım peni [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy.].

portcullis, to *Portcullis* [aşağı yukarı hareket eden parmaklıklı kapı] gibi kapatmak: *you have enjail'd my tongue, Doubly portcullis'd with my teeth and lips* (*Rich. II*, I/3, 67).

portend, to Anlamı olmak, anlam vermek: *What should that alphabetical position portend?* (*Tw. Night*, II/5, 119).

portly 1. Görkemli, heybetli; 2. Ağırbaşlı: *with portly sail* (*Rom. & Jul.*, I/5, 66; *Mer. Ven.*, I/1, 9; *Hen. IV–1*, I/3, 13).

pose, to Şaşırtmak: *I have posed him* (*Two Nob. K.*, III/5, 80).

posied Belgi [şiar] kazınmış ya da yazılmış: *many a ring of posied and bone* (*L. Compl.*, 45).

posies [Yüzük üzerine yazılan] Kısa maniler ya da belgiler, [şiarlar] *and to'em spoke The prettiest posies* (*Two Nob. K.*, IV/1, 90).

position Onay, olumlu sav: *I do not in position Distinctly speak of her* (*Oth.*, III/3, 234; Oth., II/1, 236; *Troil. & Cres.*, III/3. 112).

positive 1. Kuşku götürmez, kesin: *it is as positive as the earth is firm that Falstaff is there* (*Mer. Wives Win.*, III/2, 48; *Hen. V*, IV/2, 25); 2. Mutlak: *Patroclus is a fool positive* (*Troil. & Cres.*, II/3, 65).

possess, to 1. Uğraş içinde olmak: *let instructions enter Where folly now possseses* (*Cym.*, I/5, 48); 2. Sahiplenmek; 3. Gaspetmek; 4. Almak: *Remember First to possess his books* (*Tem.* III/2, 92; *Hen. VI–3*, I/1, 26; *Rom. & Jul.*, III/2, 27); 5. [*Of* ya da *with* ile] Birinin bir şeye sahip olmasına önayak olmak: *I will possess you of that ship* (*Ant. & Cleo.*, III/11, 21); 6. Bir şeyi elde etmek: *Lucius ... had possessed himself of the kingdom* (*Lucrece*, Arg. 5); 7. Sahip olmak: *Whereof our uncle Gaunt did stand possess'd* (*Rich. II.* II/1, 162; *John* IV/2, 9; *Sonn.*, XXIX, 6); 8. Bilgi vermek: *I'll ... possess the what she is* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 112; *M. Meas*, IV/1, 43; *Tw. Night*, II/3, 138).

possessed Saplantılı, tutkun: *thou ... art possess'd now to depose thyself* (*Rich. II*, II/1, 108).

possession Kötü ruhlar tarafından ele geçirilme: *How long hath this possession held the man?* (*Com. Err.*, V/1, 44).

posset, to Hem tat hem de tedavi için, yatarken yenen, baharatlı içki ile karıştırılıp katılaştırılmış, muhallebiye benzeyen sıcak sütlü puding: *we'll have a posset for't soon* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 8; *Mac.*, II/2, 6; *Mer. Wives Win.*, V/5, 171).

possibility 1. Yetenek, kapasite: *I ... to the possibility of your soldiership will subscribe for thee* (*All's Well*, III/6, 82; *Hen. IV–2*, IV/3, 35); [bir şey edinme] Şansı: *I'll rather keep That which I have than ... Be cast from possibility of all* (*Hen. VI–1*, V/4, 146); 2. Para beklentisi: *Seven hundred pounds, and possibilities, is good gifts* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 64); 3. [*Speak with possibility*] Olasılık sınırı içinde konuşma (*Titus*, III/1, 214).

post[1] 1. [İlanlar için kullanılan] Direk, sütun, pano vb.: *myself on every post Proclaim'd a strumpet* (*Win. Tale*, III/2, 101); 2. [*sheriff's post*] Şerif'in ilan tahtası: *he'll stand at your door like a sheriff's post* (*Tw. Night*, I/5, 148); 3. Meyhane tabelası: *I shall be post indeed, For she will score your fault upon my pate* (*Com. Err.*, I/2, 64).

post[2] 1. Haberci, kurye: *There's a post come ... with his horn full of good news* (*Mer. Ven.*, V/1, 46; *Mac.*, I/3, 98; *Hen. IV–2*, ind. /37); 2. Hızlı koşabilen posta beygiri: *I have foundr'd ninescore and odd posts* (*Hen. IV–2*, IV/3, 36); 3. [*take post*] posta beygiri ile yolculuğa çıkma: *I ... presently took post to tell it to you* (*Rom. & Jul*, V/1, 21); 4. [*In post*] İvedi, hemen: *I from my mistress come to you in post* (*Com. Err.*, I/2, 63; *Two Nob. K.*, I/4, 48; *Win. Tale*, II/1, 182); *in such post* (*Hen. VI–3*, I/2 48).

post[3] [sıf.] İvedilikle, hızla, tez bir biçimde: *Spur post, and get before him to the king* (*Rich. II*, V/2, 112; *Hen. IV–2*, II/4, 378; *All's Well*, IV/5, 80).

post, to 1. Hızla, tez, acele gitmek: *away he posts* (*Cym.*, V/5, 283; *Rich. II*, I/1, 56; *Lear*, III/7, 1); 2. Hızla taşımak, naklet-mek: *The swiftest harts have posted you in land* (*Cym.*, II/4, 27); 3. [*Past over*] Hızla, kolayca atlatmak: *His guilt should be but lightly posted over* (*Hen. VI–2*, III/1, 255); 4. [*Post off*] Ertelemek *I have not ... posted off their suits with slow delays* (*Hen. VI–3*, IV/8, 40).

poster Hızlı yolcu: *The weird sisters, ... Posters of the sea and land* (*Mac.* I/3, 33).

postern Küçük arka ya da yan kapı: *Go on ... Out at the postern by the abbey wall* (*Two Gent. Ver.*, V/1, 9; *M. Meas.*, IV/2, 89; *Win. Tale*, I/2, 438); [mec.] *As for a camel To thread the postern of a ... needles' eye* (*Rich. II*, V/5, 17).

post-haste[1] Büyük sefer: *this post-haste and romage in the land* (*Ham.*, I/1, 107).

post-haste[2] [zarf] Olabildiğince hızla: *hath send post-haste* (*Rich. II*, I/4, 55). [bkz. *Haste-post*, *Haste* ve *Post-post haste*].

posting Hızlı yolculuk: *this exceeding posting* (*All's Well*, V/1, 1; *Sonn.*, LI, 4); hızlı, tez giden: *the posting winds* (*Cym.*, III/4, 36).

post-post-haste [*Post-haste*'in kesin biçimi] Olabildiğince hızla: *Write from us to him, post-post-haste. Dispatch!* (*Oth.*, I/3, 46).

posture Eğitimde ya da savaşta silah kullanmanın belli bir pozisyonu: *The posture of your blows are yet unknown* (*Jul. Caes.*, V/1, 33).

posy Yüzük içindeki kazınmış şiir, belgi, mani yazıları: *Is this a prologue, or a posy of a ring?* (*Ham.*, III/2, 152; *Mer. Ven.*, V/1, 148; *Mer. Ven.*, 151).

pot [*To the pot*] Yıkıma, yok etmeye (*Cor.*, I/4, 47).

pot-headed Kalın kafalı [halk ağzı; başl. takr. 1533. Partridge, 717, 2].

pot walks İçki içme yarışı [takr. 1560–1750. Partridge, 718/1].

potato [*Batatas edulis*] 16. ve 17 yy.larda afrodizyak etkisi olduğuna inanılan İspanyol patatesi ya da tatlı patates: *Let the sky rain potatoes* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 19); [sıfat olarak kullanımı] *potato finger* (*Troil. & Cres.*, V/2, 56).

potch, to Hançerlemek, bıçaklamak: *I'll potch at him* (*Cor.*, I/10, 15).

potent Hükümdar, egemen güç: *You equal potents, fiery kindled spirits!* (*John*, II/1, 358).

potential Güçlü: *potential spirits* (*Lear*, II/1, 76; *Oth.*, I/2, 13; *L. Compl.*, 264).

pothecary [*Apothecary*'nin bozulmuş biçimi] Eczacı: *he did buy a poison Of a poor pothecary* (*Rom. & Jul.*, V/3, 289; *Per.*, III/2, 9).

pother Kargaşa, gürültü, karışıklık, hayhuy: *such a pother* [f. 1 *poother*] (*Cor.*, II/1, 216; [q. 1 *Powther*; ff. *pudder*; qq. 2-3 *Thundring*] (*Lear*, III/2, 50).

potting İçkiye düşkünlük: *they are most potent in potting* (*Oth.*, II/3, 77).

pottle 1. 2, 27 litrelik sıvı ölçüsü: *a pottle of sack* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 29); 2. İki litrelik bira bardağı: *ere the next pottle can be fill'd* (*Oth.*, II/3, 84).

pottle-deep İki litrelik birayı bir dikişte içme, fondip: *carous'd Potations pottle-deep* (*Oth.*, II/3, 54).

pottle-pot Bir *pottle* sıvı alan kap ya da bardak: *you'll crack a quart together ...? – Yea, sir, in a pottle-pot* (*Hen. IV–2*, II/2, 78; *Hen. IV–2*, V/3, 64).

pouch Para kesesi: *Tester I'll have in pouch when thou shalt lack* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 87; *As You Like*, II/7, 159).

poulcat bkz. *polecat*.

poulter Tavuk vb. satıcısı: *hang me up by the heels for ... a poulter hare* (*Hen. IV–1*, II/4, 437).

pouncet-box Delikli parfüm kutusu: *he held A pouncet-box, Which ever and anon He gave his nose* (*Hen. IV–1*, I/3, 38).

pound[1] *Pound* [ağırlık]: *Tie leaden pounds to's heels* (*Cor.*, III/1, 312).

pound[2] Başıboş sığırlar için çit: *I mean the pound – a pinfold* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 107).

pound, to [Birini] Bir yere kapatmak: *you are astray; 'twere best pound you* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 104; *Cor.*, I/4, 17).

pour oil out, to [argo] Yağlamayı bırakmak [16. yy.]

pourquoi [Fr.] Neden? Niçin?: *Pourquoi, my dear knight?* (*Tw. Night*, I/3, 90).

poverty Zayıf şey: *what poverty my Muse brings forth* (*Sonn.*, CIX, 1; *Sonn.*, XL, 10).

pow! [*Pooh* ünleminin varyantı] bkz. *pow waw!*

powder, to Tuz ekmek: *to powder me and eat me* (*Hen. IV–1*, V/4, 112).

powdered [yazınsal] 1. Tuzlanmış; 2. [dolayısıyla] Tuzlu su banyosu uygulanmış: *your fresh whore and your powder'd bawd* (*M. Meas.*, III/2, 59).

powdering-tub 1. Maden temizleme teknesi; 2. [mizahi olarak] zührevi hastalıkları tedavide kullanılan tuzlu su banyosu *The powd'ring-tub of infamy* (*Hen. V*, II/1, 75).

power: 1. Nüfuzlu kimse, yüksek makamdaki kişi: *Where powers are your retainers* (*Hen. VIII*, II/4, 113); 2. Ordu, silahlı kuvvetler: *the power of Greece* (*John*, IV/; 2, 110; *Lear*, III/1, 30); 3. [çoğul: *powers*] güçlü kişiler: *Brutus and Cassius Are levying powers* (*Jul. Caes.*, IV/1, 42); 4. Meleke, yetenek: *My operant powers their functions leave to do* (*Ham.*, III/2, 174; *Mer. Ven.*, III/2, 177; *Mid. N. Dr.*, II/2, 143).

pow, waw [*Pow wow, pooh pooh* ünlemlerinin varyantı] Saçma!: *The gods grant them true! – True? Pow, waw* (*Cor.*, II/1, 142).

pox 1. Frengi, zührevi hastalıklar: *the way to the pox* (*Per.*, IV/6, 16; *Hen. IV–2*, I/2, 231). 2. [*On, upon* ile] Beddua, lanetleme: *A pox on your throat* (*Tem.*, I/1, 40; *All's Well*, III/6, 46; *Per.*, IV/6, 13).

prabble [*brabble*'ın Galler'deki söylenişi] Kavga, dövüş, ağız dalaşı: *if we leave our pribbles and prabbles* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 55; *Hen. V*, IV/8, 65).

practic Pratik, uygulamaya yönelik: *the art and practic part of life* (*Hen. V*, I/1, 51).

practice 1. İcra, ifa, eylem, fiil: *paid me richly for the practice of it* (*Much Ado*, V/1, 248); 2. [*put in practice*] bir şeyi uygulamaya sokmak: *thy advice this night I'll put in practice* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 88; *L. Lab. Lost*, I/1, 306;

Pass. Pilg., XV/7); **2.** Strateji; **3.** Kumpas, suikast, entrika, tuzak, hile: *This practice hath most shrewdly pass'd upon thee* (*Tw. Night*, V/1, 352; *M. Meas.*, V/1, 107; *Ham.*, IV/7, 138).

practisant Strateji uygulayan, suikast planlayan, entrika düzenleyen, tuzak hazırlayan vb.: *Pucelle and her practisants* (*Hen. VI–1*, III/2, 20).

practise, to 1. Yerine getirmek, yapmak, yaptığını sürdürmek: *aught ... Whereon to practise your severity* (*Hen. VI–1*, II/3, 47; *Jul. Caes.*, IV/3, 88); **2.** Lehte ya da aleyhte stratejik ve planlı davranmak, entrika çevirmek: *he will practise against thee by poison* (*As You Like*, I/1, 150; *Hen. V*, II/2, 99; *Oth.*, I/2, 73). **3.** Kötülük tasarlamak: *My uncle practises more harm to me* (*John*, IV/1, 20; *Rom. & Jul.*, III/5, 209).

practiser Pratisyen, doktor: *Sweet practiser, thy physic I will try* (*All's Well*, II/1, 185).

Praeclarissimus fillus noster Henricus, Rex Angliae, et Heres Franciae [Lat.] En ünlü oğlumuz Henry, İngiltere Kralı ve Fransa tahtının varisidir (*Hen. V*, V/2, 341).

praemunire facias [Lat. Papa'nın otoritesini sürdürmeye ilişkin dava için] Papalık yasalarını çiğnemekle suçlanan birine gönderilen ihbar yazısı: *Fall into th' compass of a praemunire* (*Hen. VIII*, III/2, 340).

praetor Kanunları uygulayan Roma savcısı: *The throng ... Of senators, of praetors* (*Jul. Caes.*, II/4, 35).

prag, pragge [halk ağzı] Hırsız [takr. 1590–1600. Green, 1592. Partridge, 721/1}

praise 1. Övgüye değer kişi ya da şey, hak edilen övgü, erdem: *So to be valiant is no praise at all* (*Troil. & Cres.*, II/2, 145; *Mer. Ven.*, V/1, 108; *Per.*, I/1, 15); **2.** [*praise in departing*; bilinen bir atasözü ibaresi olan *praise at parting*'in varyantı] eğlence bitiminde yapılan övgü (*Tem.*, III/3, 39).

praise, to Övmek, değer vermek: *Were you sent hither to praise me?* (*Tw. Night*, I/5, 249).

praised Övülmesi gereken, övülen: *the diamonds Of a most praised water* (*Per.*, III/2, 101).

praiseful Övgüye layık, takdire değer: *The praiseful Princess pierc'd ... a ... pricket* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 56).

prank Kötü niyetli eylem ya da hile, desise: *foul pranks* (*Oth.*, II/1, 142; *Ham.*, III/4, 2; *Com. Err.*, II/2, 208).

prank, to Giyinmek, süslenmek: *that miracle and queen of gems That nature pranks her in* (*Win. Tale*, IV/4, 10); [mec.] *they do prank them in authority* (*Cor.*, III/1, 23).

pranks and friskins Eğlenceler, spor gösterileri ve oyunlar: *'tween her mind and eye become the pranks and friskins of her madness* (*Two Nob. K.*, IV/3, 79).

prat, to Kaba etlere vurmak: *Come, Mother Prat ... I'll prat her* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 181).

prate [prattle] Gevezelik: *his innocent prate* (*John*, IV/1, 25; *Hen. VI* –V/1, 124).

prate, to 1. Çene çalmak, boş konuşmak, "geyik muhabbeti": *Tut, tut, my lord, we will not stand to prate* (*Rich. III*, I/3, 349; *Wives Win.*, I/4, 121; *Com. Err.*, II/2, 193); **2.** Küstahça konuşmak: *he prated, And spoke such scurvy and provoking terms* (*Oth.*, I/2, 6; *Oth.*, II/3, 150); **3.** Övünerek konuşmak: *prate to me of the wildness of his youth* (*Hen. IV–2*, III/2, 305; *Tem.*, II/1, 263).

prating cheat Dil [ağızdaki dil: takr. 1565–1860. Partridge, 721/2].

pray, to 1. Davet etmek: *I pray you home to dinner with me* (*M. Meas*, II/1, 278); **2.** [*Pray in aid*: yasal terim] Yardım dilemek: *A conqueror that will pray in aid for kindness* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 27).

preachment Sıkıcı söylev ya da konuşma: *made a preachment of your high descent?* (*Hen. VI–3*, I/4, 72).

preambulate, to Önden gitmek: *Artsman perambulate* (*L. Lab. Lost*, V/1, 81).

precedence Önceden söylenen, belirtilen: *an epilogue ... to make plain Some obscure precedence* (*L. Lab. Lost*, III/1, 82; *Ant. & Cleo.*, II/5, 52).

precedent[1] **1.** Emare, işaret: *The precedent of pith and livelihood* [q. 1 *president*] (*Ven. & Adon.*, 26); **2.** Kopyası yapılan orijinal, özgün şey: *let this be copied out ... Return the precedent to these lords again* [f. 1; *president*] (*John*, V/2, 3).

precedent[2] [sıf.] Önceki: *your precedent lord* (*Ham.*, III/4, 98; *Timon*, I/1, 133; *Ant. & Cleo.*, IV/14, 83).

precept 1. Talimat, direktif: *my father's precepts* (*Tem.*, III/1, 58; *Ham.*, II/2, 142; *L. Comp.*, 267). **2.** Yapılacak bir şey için yazılı buyruk: *send precepts to the Leviathan To come ashore* (*Hen. V*, III/3, 26; *Hen. IV–2*, V/1, 13).

preceptial Uygun tavsiyeleri içeren: *give preceptial med'cine to rage* (*Much Ado*, V/1, 24).

precinct Denetimi olan kişiyi bağışlama: *Within her quarter and mine own precinct* (*Hen. VI–1*, II/1, 68).

precious[1] **1.** Katıksız, son derece, tamamen: *you precious pandar!* (*Cym.*, III/5, 82, *Oth.*, V/2, 235); **2.** Kolaycı olmayan, titiz, duyarlı: *spectacles so precious* (*Cym.*, I/6, 37).

precious[2] [sıf.] Değerli, nadide: *too precious princely for a grave*: (*John*, IV/3, 40; *Troil. & Cres.*, V/3, 26; *Rom. & Jul.*, II/3, 8).

preciously Değerli bir şey olarak: *The time ... Must ... be spent most preciously* (*Tem.*, I/2, 241).

precipice Uçurum, yar: *You take a precipice for no leap of danger* [f. 1 *precepit*] (*Hen. VIII*, V/1, 139).

precipitance Yüksekten atlayarak intihar: *Those that with ... precipitance, Weary of this world's light* (*Two Nob. K.*, I/1, 142).

precipitate, to Kafa üstü düşmek: *So many fathdom down precipitating* (*Lear*, IV/6, 50).

precipitation Uçurum derinliği ve dikliği: *That the precipitation might down stretch Below the beam of sight* (*Cor.*, III/2, 4).

precise Kuralları titizlikle uygulamakta dikkatli ve titiz: *Lord Angelo is precise* (*M. Meas.*, I/3, 50; *Mer. Wives Win.*, II/2, 22; *Hen. IV–2*, II/3, 40).

preciseness Uygunluk, yakışık alma: *Is all your strict preciseness come to this?* (*Hen. VI–1*, V/4, 67).

precisian Koşulları, dinsel vecibeleri, vb. yerine getirmede katı kuralları olan tutucu kişi: *though Love use Reason for his precisian, he admits him not for his counsellor* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 5).

pre-contract Evlilik için sözlenme: *He is your husband on a pre-contract* (*M. Meas.*, IV/1, 71).

precurrer Önden gelip haber veren kişi: *Foul precurrer of the fiend* (*Phoenix*, 6).

precurse Geleceğe ait bir şeye alamet olma: *the like precurse of fear'd events* (*Ham.*, I/1, 121).

predeceased Daha önce yok olan, halen mevcut olmayan: *worn as a memorable trophy of predeceased valour* (*Hen. V*, V/1, 22).

predecessor Ata, cet: *your great predecessor, King Edward the Third* (*Hen. V*, I/2, 248; *Cor.*, II/1, 91; *Mac.*, II/4, 34).

predicament Durum, koşul: *the line and the predicament Wherein you range* (*Hen., IV –1*, I/3, 168; *Mer. Ven.*, IV/1, 357; *Rom. & Jul.*, III/3, 86).

predict Kehanet, bilicilik: *By oft predict that I in heaven find* (*Sonn.*, XIV, 8).

predominance Gezegensel etkiler: *thieves and treachers by spherical predominance* (*Lear*, I/2, 123).

predominant Egemen ya da etkin olan durum: *you must needs be born under Mars. – When he was predominant* (*All's Well*, I/1, 197; *Win. Tale*, I/2, 202).

predominate, to: 1. [Bir gezegeninki gibi] Egemen, etkili, nüfuzlu olmak: *I will predominate over the peasant* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 282); **2.** Yenmek, üstün gelmek, hüküm sürmek: *Let your close fire predominate his smoke* (*Timon*, IV/3, 143).

prefer, to 1. Sunmak, önermek, ileri sürmek: *And happiness prefer me* (*Two Nob. K.*, II/2, 82; *Hen. VIII*, III/1, 10; *Jul. Caes.*, III/1, 28; *Oth.*, I/3, 109); **2.**

Tanıtmak, salık vermek, tavsiye etmek: *my book preferr'd me to the King* (*Hen. VI–2*, IV/7, 72; *Two Gent. Ver.*, II/6, 15; *Tam. Shrew*, I/1, 97); **3.** Teşvik etmek: *I am bold Still to prefer my love* (*Cardenio*, V/1, 1899).

preferment 1. İlerleme, terfi: *these do labour for their own preferment* (*Hen. VI–2*, I. 1, 181; *Oth.*, I/1, 36; *Rich. III*, I/3, 94); **2.** Tercih, öncelik hakkı: *the preferment of the eldest sister* (*Tam. Shrew*, II/1, 93).

preformed Önceden biçimlenmiş [dolayısıyla] yaradılıştan, fıtri, kalıtım yoluyla: *all these things change from their ... preformed faculties* (*Jul. Caes.*, I/3, 67)

pregnancy Hazırcevaplık, buluş becerisi: *pregnancy is made a tapster, and his quick wit wasted in giving reckonings* (*Hen. IV–2*, I/2, 170).

pregnant[1] [sıf.] **1.** Besbelli, açık ve seçik: *'Tis very pregnant, The jewel that we find, we stoop and take't* (*M. Meas.*, II/1, 23; *Win. Tale.*, V/2, 30; *Ant. & Cleo.*, II/1, 45). **2.** Zorlayıcı, ivedi, zorunlu: *the profits of my death Were very pregnant and potential spurs to make thee seek it* [q. 1 *spurres*; f. 1 *spirits*. bkz. *Pregnant*[2], anlam 2] (*Lear*, II/1, 76).

pregnant[2] [sıf.] **1.** Anlayışlı, kavrayışlı: *your own most pregnant and vouchsafed ear* (*Tw. Night*, III/1, 89; **2.** [dolayısıyla] eğilimli: *pregnant to good pity* (*Lear*, IV/6, 223; *Ham.*, III/2, 61; *Lear*, II/1, 76). **3.** Hazır, yetenekli, becerikli: the *pregnant enemy* (*Tw. Night*, II/2, 28; *M. Meas.*, I/1, 11; *Ham.*, II/2, 209).

pregnantly İnandırıcı, belirgin: *pointings ... That shall demonstrate these ... blows ... More pregnantly than words* (*Timon*, I/1, 92).

prejudicate, to Daha önceden karar vermek ya da yargılamak: *our dearest friend Prejudicates the business* (*All's Well*, I/2, 8).

prejudice Zarar ziyan, hasar: *the interview ... might ... Breed him some prejudice* (*Hen. VIII.* I/1, 182; Hen. VIII. II/4, 155).

prejudice, to Zarar vermek: *how we may prejudice the foe* (*Hen. VI–1*, III/3, 91).

premeditation [*Cold premeditation*] Gelecekteki herhangi bir plan için cesaret kırıcı düşünce: *A cold premeditation for my purpose!* (*Hen. VI–3*, III/2, 133).

premise 1. [Çoğul] Durumlar, koşullar: *the premises observed* (*All's Well*, II/1, 201; *Tem.*, I/2, 123); **2.** Önceki durumlar ve koşullar: *'T has done, upon the premises, but justice* (*Hen. VIII*, II/1, 63).

premised Vaktinden önce gönderilmiş: *the premised flames of the last day* (*Hen. VI–2*, V/2, 41).

prenominate Önceden söylenmiş, önceden belirtilmiş: *the prenominate crimes* (*Ham.*, II/1, 45).

prenominate, to Önceden adlandırmak: *to prenominate ... Where thou wilt hit me dead* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 250).

prenzie [Hem isim hem sıfat olabilir; kuşku götüren bir sözcük] Dikkatli ve titiz anlamındaki *precise* sözcüğü büyük bir olasılıkla kayda yanlış geçirilmiştir]: *The prenzie Angelo?* (*M. Meas.*, III/1, 93); *to invest and cover In prenzie guards* (*M. Meas.*, III/1, 96).

pre-ordinance Önceden yayınlanmış yönerge ya da yönetmelik: *turn pre-ordinance and first decree Into the law of children* (*Jul. Caes*, III/1, 38).

preparations 1. Savaş için donatılmış ordu ya da donanma: *The Turkish preparation makes for Rhodes* (*Oth.*, I/3, 14; *Cor.*, I/2, 15; *Hen. IV–1*, IV/1, 93). **2.** Başarılmış işler, üstesinden gelinmiş olaylar: *Your many warlike ... and learned preparations* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 228).

prepare Hazırlık (*Hen. VI–3*, IV/1, 131).

preposterous Doğal olan tersyüz edilmiş: *Preposterous ass* [sapık eşek] (*Tam. Shrew*, III/1, 9).

preposterously Doğadışı, doğaya aykırı bir biçimde: *wrought upon thee so preposterously* (*Hen. V*, II/2, 112; *Mid. N. Dr.*, III/2, 121; *Oth.*, I/3, 62).

prerogative Öncelik hakkı: *executing the outward face of royalty With all prerogative* (*Tem.*, I/2, 105; *Tam. Shrew*, III/1, 6; *All's Well*, II/4, 41).

prerogatived Ayrıcalıklı, imtiyazlı: *Prerogativ'd are they less than the base* (*Oth.*, III/3, 274).

presage 1. Fal, kehanet, kötüye işaret: *sullen presage of your own decay* (*John*, I/1, 28; John, III/4, 158; *Ven. & Adon.*, 457); **2.** Gelecek hakkında haber: *the sad augurs mock their own presage* (*Sonn.*, CVII, 6); **3.** Önceden hissetme, içe doğma: *heart's presages* (*Rich. II*, II/2, 142).

presager Gösteren, işaret eden: *let my books be ... dumb presagers of my speaking breast* (*Sonn.*, XXIII, 10).

prescribe, to Sınırlamak, kısmak: *Prescrib'd his pow'r* (*Lear*, I/2, 24).

prescript[1] Talimat, direktif: *Do not exceed the prescript of this scroll* (*Ant. & Cleo.*, III/8, 5).

prescript[2] [sıf.] Belirlenmiş, konunun gerektirdiği: *the prescript praise ... of a good ... mistress* (*Hen. V*, III/7, 46).

prescription Kullanıma uygun unvanın bulunması: *silly time To make prescription for a kingdom worth* (*Hen. VI–3*, III/3, 94).

presence 1. Kabul salonu: *the two great Cardinals Wait in the presence* (*Hen. VIII*, III/1, 17; *Rich. II*, I/3, 289; *Rom. & Jul.*, V/3, 86); **2.** Toplantı, toplananlar: *This presence knows* (*Ham.*, V/2, 228; *L. Lab. Lost*, V/2, 533; *Rich. II*, IV/1, 32); **3.** Kişi, kişilik: *My presence ... Ne'er seen but wond'red at* (*Hen. IV–1*, III/2, 56; *John*, I/1, 137; *Rich. II*, III/3, 76); **4.** [*In presence*] Mevcut: *he is in presence here* (*Hen. IV–2*, IV/4, 17; *Hen. V*, I/2, 2; *Rich. II*, IV/1, 62).

present[1] **1.** Mevcut belge, yazı: *What present hast thou there?* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 187; [mizahi, madde 2] (*As You Like*, I/2, 124); **2.** Elde olan fırsat ya da amaç: *that you not delay the present* (*Cor.*, I/6, 60; *M. Meas.*, IV/2, 25; *Ant. & Cleo.*, II/6, 30); mevcut olan şey (*Tw. Night*, III/4, 346). **3.** [*This present*] Mevcut zaman ve an: *her son gone, So needful for this present!* (*Cym.*, IV/3, 8; *Win. Tale*, I/2, 192; *Hen. VIII*, V/2, 44: *such a one I was this present* (*Tw. Night*, I/5, 234); **4.** [*In, on the present*] Şimdi: *shall have a praise in present* (*Troil. & Cres.*, III/2, 93; Troil. & Cres., III/3, 163; *on the present* (*Timon*, I/1, 41).

present[2] [sıf.] **1.** Elde bulunan hazır para: *I am not furnish'd with the present money* (*Com. Err.*, IV/1, 34; *Mer. Ven.*, I/1, 179; *Mer. Ven.*, II/2, 273); [*present debts; dues*]; **2.** Hemen ödenmesi gereken borç (*Timon*, II/2, 145; Timon, II/2, 148). **3.** O an, o anda: *Call him to present trial* (*Hen. VIII*, I/2, 211; *Ant. & Cleo.*, II/2, 137; *Rom. & Jul.*, IV/1, 61); **4.** Acil, ivedi: *H'as only sent his present occasion* (*Timon*, III/2, 34).

present, to 1. Açıklamak, nakletmek, anlatmak: *to your grave ears I'll present* (*Oth.*, I/3, 124); **2.** [Birini] Temsil etmek: *When I presented Ceres* (*Tem.*, IV/1, 167; *Mer. Wives Win.*, IIV/6, 20; *Mid. N. Dr.*, III/1, 67); **3.** Birine karşı suçlamada bulunmak: *rail upon the hostess ... And say you would present her at the leet* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 87).

presentation 1. Gösteri, teşhir: *He uses his folly like a stalking-horse, and under the presentation of that he shoots his wit* (*As You Like*, V/4, 107); **2.** Benzeyiş, aynılık, suret: *poor shadow, painted queen, The presentation of but what I was.* (*Rich. III*, IV/4, 84).

presently Hemen, o anda: *when the other presently gives* (*Two Nob. K.*, II/1, 42; *Tw. Night*, V/1, 173; *Mer. Ven.*, I/1, 183; *Rich. III*, III/2, 16).

presentment 1. Velinimete ya da hamiye bir kitabın ithafı: *When comes your book forth? – Upon the heels of my presentment* (*Timon*, I/1, 27); **2.** Resim, portre: *The counterfeit presentment of two brothers* (*Ham.*, III/4, 54).

presents itself to th' doing [deyim] Hemen yapılması gereken

president Devletin başı, hükümdar: *the president of my kingdom* (*Ant. & Cleo.*, III/7, 17).

press[1] Asker toplamada gelenleri etkilemeye izin veren komisyon: *I have misus'd the the King's press* (*Hen. IV–1*, IV/2, 12).

press[2] **1.** Kalabalık: *Who is it in the press that calls on me?* (*Jul. Caes.*, I/2, 15; *Hen.*

VIII, IV/1, 78; *Lucrece*, 1301); 2. Kalabalıklaşma: *in their throng and press ... Confound themselves* (*John*, V/7, 19); 3. [*Printing-press*] Baskı makinesi: *He will print them ... for he cares not what he puts into the press* [alaylı] (*Mer. Wives Win.*, II/1, 78); 4. [*Clothes-press*] Ütü: *press, coffer, chest, trunk* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 61; Mer. Wives Win., III/3, 212).

press[1], **to** 1. Karada ya da denizde askerlik yapmaları için insanları zorlamak, onlara baskı yapmak: *They have press'd a power* (*Cor.*, I/2, 9; *Hen. IV–1*, IV/2, 14: *Rich. II*, III/2, 58); 2. [*Press forth*] Zorlamak, mecbur etmek: *Whereto he'll infuse power, and press you forth Our undertaker* (*Two Nob. K.*, I/1, 73).

press[2], **to** 1. Ezmek: *I have ... with leaden thoughts been press'd* (*Oth.*, III/4, 177; *Lear*, IV/3, 26; *Rom. & Jul.*, I/1, 187); 2. Kalabalık etmek: *what suitors press to him* (*Jul. Caes.*, II. 4, 15; *Hen. VI–3*, III/1, 19; *Hen. VIII*, II/4, 187); 3. İleriye itmek: *to press to heaven* (*Titus*, IV/3, 91); 4. [*Press to death*] '*Peine forte et dure*' denilen eski bir işkence usulü ile işkence etmek [pişmanlık duyup af dilemeyen suçlunun göğsüne çok ağır demir ağırlıklar konulurdu]: *pressing to death, whipping and hanging* (*M. Meas.*, V/1, 522); [mec.] *O, I'm press'd to death through want of speaking*! (*Rich. II*, III/4, 72; *Much Ado*, III/1, 76; *Troil. & Cres.*, III/2, 209).

press-money Askere alınması dolayısıyla acemi ere ödenen miktar: *There's your press-money* (*Lear*, IV/6, 87).

pressure Etkili karakter: *to show ... the very age and body of the time his ... pressure* (*Ham.*, III/2, 24; Ham., I/5 100).

prest Hazır: *The pregnant instrument of wrath Prest for this blow* (*Per.*, IV/ Gower, 45; *Mer. Ven.*, I/1, 160).

Prester John Habeşistan'ın [bugün Ethiopia] doğusunda gizemli bir masal kahramanı kral: *bring you the length of Prester John's foot* (*Much Ado*, II/1, 238).

presuppose, to 1. Önceden fikir yürütmek ya da önermek; 2. [*presuppos'd, forms*] sahte mektupta yazıldığı gibi giyinmek: *such forms which here were presuppos'd Upon thee in the letter* (*Tw. Night*, V/1, 350).

pretence 1. Niyet, amaç, tasarı: *the undivulg'd pretence ... Of treasonous malice* (*Mac.*, II/3, 131; *Win. Tale*, III/2, 17; *Lear*, I/2, 87); 2. Bahane, vesile: *Under pretence to see the Queen* (*Hen. VIII*, I/1, 177; *All's Well*, IV/3, 48; *Cym.*, III/4, 103).

pretend, to 1. Kandırmak için öneride bulunmak: *such black payment as thou hast pretended* (*Lucrece*, 576); 2. İddia etmek: *Whom you pretend to honour and adore* (*Titus*, I/1, 42); 3. Talep etmek, istemek: *if you pretend no title* (*Hen. VI–3*, IV/7, 57); 4. [Bir şeyi bahane ederek] Yanlış bir iddiada bulunmak: *swallow'd his vows whole, pretending in her discoveries of dishonour* (*Cym.*, II/3, 113; Cym., V/5, 250; *M. Meas.*, III/1, 227); 5. Niyet etmek: *What good could they pretend?* (*Mac.*, II/4, 24; *Hen. VI–1*, IV/1, 6); 6. Göstermek, işaret etmek, anlam vermek: *doth this churlish superscription Pretend some alteration in good will?* (*Hen. VI–1*, IV/1, 54).

pretended Niyetlenilen, planlanan: *omit not anything In the pretended celebration* (*Two Nob. K.*, I/1, 210; *Two Gent. Ver.*, II/6, 37).

pretenders Bir kıza talip olanlar, kızı isteyenler: *He of the two pretenders that best loves me* (*Two Nob. K.*, V/1, 158).

prettily Zekice, ustaca: *Lysander riddles very prettily* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 53; *Rich. III*, III/1, 134).

prettiness Cana yakınlık, sevimlilik: *hell itself She turns to ... prettiness* (*Ham.*, IV/5, 189).

pretty 1. Zekice, akıllıca: *pretty traps to catch the petty thieves* (*Hen. V*, I/2, 177). 2. Oldukça hatırı sayılır [uzun, önemli, dikkatli vb.]: *A pretty while* (*Lucrece*, 1233).

prevail, to Yararlı olmak: *If wishes would prevail with me* (*Hen. V*, III/2, 15; *Rom. & Jul.*, III/3, 60).

prevailment Daha büyük güç ya da etki: *messengers of strong prevailment in hardened youth* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 35).

prevent, to 1. [Bir olayı] Ummak, merakla beklemek: *to prevent the tune of life* (*Jul. Caes.*, V/1, 104; *Ham.*, II/2, 294); 2. [Bir kimseyi] Beklemek ya da başkasından daha önce davranmak: *I must prevent thee* (*Jul. Caes.*, III/1, 35; *Mer. Ven.*, I/1, 61; *Two Nob. K.*, V/4, 6; *Tw. Night*, III/1, 83); 3. Kaçmak, zamanında hareket ederek tehlikeyi savuşturmak: *wise men ne'er sit and wail their woes, But presently prevent the ways to wail* (*Rich. II*, III/2, 179; *Hen. IV–2*, I/2, 232); 4. Engelleyici önlemler almak: *Caesar may; Then lest he may, prevent* (*Jul. Caes.*, II/1, 28).

prevention 1. Daha önce davranarak başkasının planını bozma: *be sudden, for we fear prevention* (*Jul. Caes.*, III/1, 19; *Rich. II*, II/1, 167; *Hen. VI–2*, II/4, 57); 2. Sakınma, sakınmalı önlem: *Achievements, plots, orders, preventions* (*Troil. & Cres.*, I/3, 181).

preventious İhtiyatlı olan, önceden önlem alan:

prey Avlanma eylemi: *wolf in greediness, dog in madness, lion in prey* (*Lear*, III/4, 94; *Hen. V*, I/2, 169; *Mid. N. Dr.*, II/2, 150).

preyful Çok av hayvanı öldürmeye alışık: *The preyful Princess pierc'd ... a ... pricket* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 56). [bkz. *praiseful*.]

prewarn, to İleride olacak şeyi önceden tahmin edip uyarmak, önceden haber vermek: *Green Neptune into purple whose approach Comets prewarn* (*Two Nob. K.*, V/1, 51).

pribble [*Prabble*'in zayıf yankısı: *Pribbles and prabbles*] Ağız dalaşı, önemsiz kavga, gereksiz atışma: *swearings and starings, pribbles and prabbles* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 160; Mer. Wives Win., I/1, 155).

price, prize; 1. Değer, kıymet: *happy news of price* (*Hen. IV–2*, V/3, 96; *Troil. & Cres.*, II/2, 82; *Lear*, I/1, 197); 2. Değerlendirme, tahmin: *falls into ... low price* (*Tw. Night*, I/1, 13; *M. Meas.*, I/3, 9; *All's Well*, V/3, 61); 3. Değer takdiri: *to make prize with you Of things* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 183; *Lear*, II/1, 120; *Cym.*, III/6, 76).

prick 1. Diken: *He that sweetest rose will find, Must find love's prick* (*As You Like*, III/2, 112; *Two Nob. K.*, III/4, 25); 2. [*skewer*] şiş: *Pins wooden pricks, nails* (*Lear*, II/3, 16); 3. Saat kadranındaki sayısal işaretler: *at the noontide prick* (*Hen. VI–3*, I/4, 34; *Rom. & Jul.*, II/4, 113; *Lucrece*, 781); 4. Sivri uç: *small pricks To their subsequent volumes* (*Troil. & Cres.*, I/3, 343); 5. Hedef tahtasının merkezindeki yuvarlak nokta: *Let the mark have a prick in't* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 132); 6. [*at pricks*] belli bir uzaklıktan hedefe nişan alma: *She's too hard for you at pricks* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 138); 7. Kirpinin dikeni: *hedgehogs which ... mount Their pricks at my footfall* (*Tem.*, II/2, 12).

prick, to 1. Mahmuzlamak, dürtmek: *I have no spur To prick the sides of my intent* (*Mac.*, I/7, 26); 2. [dolayısıyla] Kışkırtmak, teşvik etmek: *My duty pricks me on to utter that* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 8; *Tam. Shrew*, III/2, 72; *Hen. IV–1*, V/1, 129); 3. İşaretle(n)mek: *Will you be prick'd in number of our friends* (*Jul. Caes.*, III/1, 216; Jul. Caes., IV /1, 1; *Hen. IV–2*, II/4, 332); 4. Seçmek: *she prick'd thee out* (*Sonn.*, XX, 13; *L. Lab. Lost*, V/2, 545); 5. Özenerek giyinmek: *if he had been a man; 's tailor, he'd 'a' prick'd you* (*Hen. IV–2*, III/2, 153; *Hen. IV–2*, III/2, 45) 6. İğnelemek: *the humour of forty fancies prick'd in't for a feather* (*Tam. Shrew*, III/2, 69); 7. [Bir şeyi] İğneyle çıkartmak: *a ... worm Prick'd from the lazy finger* (*Rom. & Jul.*, I/4, 69).

prick-eared Dik, sivri kulaklı: *thou prick-ear'd cur ...!* (*Hen. V*, II/1, 42).

pricket İki yaşındaki geyik ya da erkek karaca: *it was a buck of the first hand. – ... 'twas a pricket* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 12).

pricking[1] Sızı, karıncalanma: *By the pricking of my thumbs* (*Mac.*, IV/1, 44).

pricking[2] Dürtme: *The pricking spur* (*Ven. & Adon.*, 285).

prick-song Bir şarkının alt melodisi ya da notaya alınmış şarkı, notası yazılan şarkı: *He fights as you sing prick-song, keeps time, distance, and proportion* (*Rom. & Jul.*, II/4, 21).

pride 1. Görkem, debdebe, ihtişam: *He of tall building and of goodly pride* (*Sonn.*, LXXX, 12; *Rom. & Jul.*, I/2, 10; *Oth.*, III/3, 354); 2. Gösteriş tutkusu: *in their pride do presently abuse it* (*Lucrece*, 864); 3. Göz kamaştırıcı süs, ziynet: *the madams ... did almost sweat to bear The pride upon them* (*Hen. VIII*, I/1, 25; *Lucrece*, 1809; *Sonn.*, LXXVI, 1). 4. Onur, şan, ün: *let's die in pride* (*Hen. VI–1*, IV/6, 57); 5. Mükemmel durum ya da kıvam: *in the very heat And pride of their contention* (*Hen. IV–1*, I/1, 60; *Hen. VI–1*, IV/7, 16); 6. Atın çevikliği: *The colt that's back'd and burden'd being young, Loseth his pride* (*Ven. & Adon.*, 420; *Hen. IV–1*, IV/3, 22); 7. Cinsel istek: *As salt as wolves in pride* (*Oth.*, III/3, 404; *L. Lab. Lost*, II/1, 237; *Sonn.*, CXLIV, 8); 8. [*Pride of place*] bkz. *place*, madde 2.

priest 1. Rahibe: *my maiden priests* (*Per.*, V/1, 242; *Cym.*, I/8, 133); 2. [*Be one's priest*] Öldür onu [rahiplerin son görevleri olan ölü gömme törenine gönderme olarak]: *Say but the word, and I will be his priest* (*Hen. VI–2*, III/1, 272).

priesthood Rahip için alaylı unvan: *What, Cardinal? is your priesthood grown peremptory* (*Hen. VI–2*, II/1, 23).

prig 1. [argo] Hırsız: *prig, for my life, prig!* (*Win. Tale*, IV/3, 101); 2. [Sık olarak *prigg*] Tenekeci [takr. 1567-1690. Partridge, 724/1].

prig, to Çalmak, hırsızlık yapmak [1561, Awdelay; Harman. Partridge, 724/2].

prigger [Daha sık *priggar*] 1. Hırsız [1561, Awdelay; 17. yy.] 2. Atlı haydut. [Partridge, 724/2].

prigging[1] 1. At binmek; 2. [mec.] Bir kadınla yatmak: Greene, 1691: "*This base villany of prigging or horse-stealing*". Partridge, 724/2].

prigging[2] [sıf.] Hırsızlık [takr. 1567'den itibaren, 18. yy. başına kadar. Partridge, 724/2].

prigman, prig-man Hırsız [1560–1600. Awdelay, *prygman*; Drant, 1567, *pridgeman*. Partridge, 725/1].

primal İlkel: *from the primal state* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 41; *Ham.*, III/3, 37).

primater [*Pia mater* yerine yanlış yazılış] Beyin zarı: *begot in the ventricle of memory, nourish'd in the womb of primater* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 60).

prime[1] En aziz, en çok sevilen, en değerli: *dearer in love than blood And our prime cousin ...* (*Two Nob. K.*, I/2, 2)

prime[2] İlkbahar: *frosts that sometime threat the spring To add a more rejoicing to the prime* (*Lucrece*, 332; *Sonn.*, XCVIII, 7).

prime[3] [sıf.] 1. [Zamanda] İlk: *the prime creation* (*Rich. III*, IV/3, 19); 2. [Rütbede, kibarlıkta] İlk: *Prospero the prime duke* (*Tem.*, I/2, 72; *Hen. VIII*, III/2, 162); 3. [Önemde ya da mükemmellikte] İlk: *There is no primer business* (*Hen. VIII*, I/2, 67; Hen. VIII, II/4, 230; *Tem.*, I/2, 426); 4. Cinsel olarak uyarılmış: *as prime as goats* (*Oth.*, III/3, 403).

primero 1530 ile 1640 tarihleri arasında çok moda olan iskambil ile kumar oyunu: *I forswore myself at primero* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 102; *Hen. VIII*, V/1, 7).

primest En iyi, üstün askerler: *Artesius, that best knowest ... The primest for this proceeding* (*Two Nob. K.*, I/1, 161).

primo, secundo, tertio [Lat.] Birincisi, ikincisi, üçüncüsü (*Tw. Night*, V/1, 36).

primogenitive, primogenity Daha yaşlı olanın yasal hakkı: *The primogenity and due of birth* (*Troil. & Cres.*, 5/3, 106).

primrose [*Primrose path, way*] Zevk ve sefa yolu: *go to the primrose way to th' everlasting bonfire* (*Mac.*, II/3, 19; *Ham.*, I/3, 50).

primy Henüz olgunlaşmamış olan, ilk yıllarını süren: *A violet in the youth of primy nature* (*Ham.*, I/3, 7).

prince: 1. Hükümdar: *the sentence of your moved prince* (*Rom. & Jul.*, I/1, 88;

Com. Err., V/1, 197; *M. Meas.*, I/3, 45); 2. Kraliyet ailesinin erkek çocuğu: *Give us a prince of blood, a son of Priam* (*Troil. & Cres.*, III/3, 26; *Win. Tale*, II/1, 17; *John*, II/1, 248); 3. [Çoğul] Kraliyet çifti: *these two princes if you marry them* (*John*, II/1, 445).

prince, to [*It* ile] Prens'i oynamak: *nature prompts them ... to prince it much* (*Cym.*, III/3, 85).

princess Kadın hükümdar: *She shall be ... An aged princess* (*Hen. VIII*, V/4, 57; *Lear*, IV/7, 28; *Ant. & Cleo.*, V/2, 326).

principal 1. İşveren, patron: *hath your principal made known unto you who I am?* (*Per.*, IV/6, 82); 2. [Yasal terim] Cinayetten ve suç ortağı olmaktan sorumlu kişi: *with her most vile principal* (*Win. Tale*, II/1, 92); 3. Çatıyı tutan ahşap ana kirişler: *The very principals did seem to rend, And all to topple* (*Per.*, III/2, 16).

principality Kutsal varlık ya da üst düzeydeki melek: *if not divine, Yet let her be a' principality* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 152).

princox Şımarık, arsız erkek çocuk: *You are a princox, go, Be quiet* (*Rom. & Jul.*, I/5, 86).

prinked İyi giyinmiş [Kuzey halk dili, 1579, North. Partridge, 725/2].

prinkum, prankum Şeytanlık, yaramazlık [halk dili. 16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Nashe. Partridge, 725/2].

print [*In print*] Tam ve doğru olarak: *I will do it, sir, in print* (*L. Lab. Lost*, III/1, 172; *Two Gent. Ver.*, II/1, 169).

print, to [Kendini] Yazmaya adamak: *Heaven guide thy pen to print thy sorrows plain* (*Titus*, IV/1, 75).

Priscian Ünlü Romalı gramerci: *Priscian a little snatch'd* [örn. senin Latince gramer bilgin eksik] (*L. Lab. Lost*, V/1, 28).

prison, to Hapsetmek, zindana kapatmak [her zaman mec.]: *Prison my heart in thy steel bosom's ward* (*Sonn.*, CXXXIII, 9, *L. Lab. Lost*, IV/3, 301; *Ven. & Adon.*, 362).

pristine Eski, kadim: *the pristine wars of the Romans* (*Hen. V*, III/2, 81); önceki, asal: *to a sound and pristine health* (*Mac.*, V/3, 52).

prithee [Ünlem] Lütfen! [*I pray thee*'nin kısaltılmışı] (*Troil. & Cres.*, IV/2, 15; *Mer. Wives Win.*, V/1, 1; *As You Like*, IV/1, 1).

privacy Gizlilik: *Let her descend ... my chambers are honourable. Fie, privacy?* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 23).

private 1. Kamu hizmetinde çalışmayan kişi: *what have kings, that privates have not too ...* (*Hen. V*, IV/1, 237); 2. Sevgili, gözde: *Faith, her privates we* [alay ile] (*Ham.*, II/2, 234); 3. Mahrem konuşma: *Whose private with me of the Dauphin's love Is much more general than these lines import* (*John*, IV/3, 16); 4. Yalnızlık, kendi kendine olma: *Let me enjoy my private* (*Tw. Night*, III/4, 89).

private Yalnız başına, kendi kendine; *And private in his chamber pens himself* (*Rom. & Jul.*, I/1, 138; *Hen. VIII*, II/2, 14).

privately Gizlice: *The Duke himself came privately in the night* (*Two Nob. K.*, II/1, 46).

privilege 1. Avantajdan yararlanma, üstünlük: *I would see his heart out ere the priest Should ever get that privilege of me* (*Hen. VI–1*, III/1, 121); 2. Uygun durum: *my patience ... Is privilege for thy departure hence* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 160; *Mid. N. Dr.*, II/1, 220; *Sonn.*, XCV, 13); 3. Sığınma, barınma hakkı: *the holy privilege Of blessed sanctuary* (*Rich. III*, III/1, 41).

privilege, to Yetki ya da izin vermek: *To privilege dishonour* (*Lucrece*, 621; *Sonn.*, LVIII, 10).

privity Özel bilgi ya da haber: *Without the privity o' th' King* (*Hen. VIII*, I/1, 74).

prize me at her worth Benim de onun kadar değerli olduğumu düşün

prize[1] 1. Ganimet, yağma (*Rich. III*, III/7, 187; *Hen. IV–2*, III/1, 101; *Jul Caes.*, V/4, 27); 2. Denizde ele geçirilen gemi (*Hen VI –2* IV/1, 25)

prize[2] 1. Avantaj, ayrıcalık: *It is war's prize to make all vantages* (*Hen. VI–3*, I/4, 59; *Hen. VI–3*, II/1, 20); 2. Yarışma, maç: *Like one of two contending in a prize*

(*Mer. Ven.*, III/2, 141); **3.** [*play one's prize*] biri üzerine bahis oynamak: *you have play'd your prize* (*Titus*, I/1, 399).

prize, to 1. Değer vermek: *volumes that I prize above my dukedom* (*Tem.*, I/2, 168; *Cor.*, I/5, 4; *Timon*, I/1, 171); **2.** Kıymet takdir etmek: *so swift ... a wit As she is priz'd to have* (*Much Ado*, III/1, 90; *Troil. & Cres.*, IV/4, 134); **3.** [Olumsuz ile] Hiçbir şeye aldırmamak: *Not prizing her poor infant's discontent* (*Sonn.*, CXLIII, 8; *Tw. Night*, II/4, 82; *Win. Tale*, IV/4, 357).

prizer[1] Değerlendirme yapan ya da değerini tahmin eden: *'tis precious of itself As in the prizer* (*Troil. & Cres.*, II/2, 56)

prizer[2] Ödül için yarışan ya da dövüşen: *to overcome the bonny prizer of the ... Duke* [f. 1 *priser*] (*As You Like*, II/3, 8).

probable Kabule değer, akla yakın, makul: *The least of all signs were probable* (*Hen. VI–2*, III/2, 178; *All's Well*, II/4, 51; *Cor.*, IV/6, 66).

probal Akla yakın, makul: *this advice is ... honest, Probal to thinking* (*Oth.*, II/3, 338).

probation 1. Duruşma, soruşturma: *there is no consonancy in the sequel that suffers under probation* (*Tw. Night*, II/5, 130); mesleği ya da yeteneği sınama: *in probation of sisterhood* (*M. Meas.*, V/1, 72); **2.** Kanıt, delil: *of the truth herein This present object made probation* (*Ham.*, I/1, 156; *Mac.*, III/1, 79; *Oth.*, III/3, 365).

proceed, to 1. Vuku bulmak, olmak, meydana gelmek: *what in time proceeds* (*All's Well*, IV/2, 62; *Rich. III*, III/2, 23; *Jul. Caes.*, I/2, 181); **2.** Neden olmak: *I pray his absence Proceed by swallowing that drug* (*Cym.*, III/5, 58; *Hen. V*, II/2, 54); **3.** [Üniversite derslerinde] Daha yüksek dereceye yükselmek: *Hadst thou ... proceeded The sweet degrees that this brief world affords* (*Timon*, IV/3, 252).

proceeder Bir üniversire derecesi elde eden: *And may you prove, sir, master of your art! – While you, sweet dear, prove mistress of my heart! – Quick proceeders, marry!* [alay ile] (*Tam. Shrew*, IV/2, 11).

proceeding İlerleme, gelişme: *my ... love To your proceeding bids me tell you this* (*Jul. Caes.*, II/2, 103).

process 1. Eğilim, anlam, meal: *the process of your speech* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 9); **2.** Öykü, konu: *a forged process of my death* (*Ham.*, I/5, 37; *Mer. Ven.*, IV/1, 274; *Rich. III*, IV/3, 32); **3.** Birbirini izleyen olaylar, gidişat: *after this process, To give her the avaunt, it is a pity Would move a monster* (*Hen. VIII*, II/3, 9; *All's Well*, I/1, 15); **4.** Resmi emir ya da [sadece] emir: *thou mayst not coldly set Our sovereign process* (*Ham.*, IV/3, 63; *Ant. & Cleo.*, I/1, 28).

process-server Yazıları yazan, haciz ve tutuklamaları yapan adli memur: *he hath been since an ape-bearer, then a process-server, a bailiff* (*Win. Tale*, IV/3, 98).

proclaim, to 1. Halka haber vermek, ilan etmek: *Will not proclaim against her maiden loss* (*M. Meas.*, IV/4, 24). **2.** Bir kimseyi hain, isyancı ya da haydut olarak ilan etmek: *I heard myself proclaim'd* (*Lear* II/3, 1; *Oth.*, I/1, 69); ithamda bulunmak, suçlamak: *I will proclaim thee, Angelo* (*M. Meas.*, II/4, 151).

proclamation Bildirge, manifesto, deklarasyon: *The very stream of his life ... must ... give him a better proclamation* [örn. daha iyi bir insan olacağını açıkla] (*M. Meas.*, III/2, 144).

procreant Üretici: *Leave procreants alone* (*Oth.*, IV/2, 28).

procurator Vekil, başkasına vekâlet eden: *As procurator to your Excellence, To marry Princess Margaret for your Grace* (*Hen. VI–2*, 1/1, 3).

procure, to 1. Neden olmak: *I am sorry that such sorrow I procure* (*M. Meas.*, V/1, 474; *Lear*, II/4, 303; *Hen. VI–2*, II/4, 62); **2.** [İş yapması için, birini] Bulmak: *you'll procure the vicar To stay for me* (*Mer. Wives Win.*, IV/6, 48: *Rom. & Jul.*, II/2, 145; *Hen. VI–1*, V/5, 88); **3.** [Birini başka bir yere] götürmek: *What ... cause procures her hither* (*Rom. & Jul.*, III/5, 67); **4.** [Bir şeyin] Çaresini bulmak: *With sighs so deep procures to weep* (*Pass. Pilg.*, XVII/21).

prodigal Müsrif, düşünmeden sarf eden: *What prodigal portion Have I spent ...?* (*As You Like*, I/1, 38; *Timon* II/2, 165; *L. Lab. Lost.*, V/2, 64); müsrifane: *how prodigal the soul Lends the tongue vows* (*Ham.*, I/3, 116).

prodigious 1. Uğursuz, meşum, kötüye işaret: *Never mole, hair-lip ... nor mark prodigious* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 412; *Troil. & Cres.*, V/1, 93; *Rom. & Jul.*, I/5, 140); 2. Anormal, doğadışı, inanılmaz decede müthiş: *if ever we have child, abortive be it, Prodigious* (*John*, III/1, 46; *Rich. III*, I/2, 22); 3. [*Prodigal* sözüğünün yerine Launce'ın kullandığı yanlış sözcük] *Like the prodigious son* (*Two Gent. Ver.*, II/3, 3).

prodigiously Ucubeler ile: *let wives with child Pray that their burdens may not fall this day, Lest that their hopes prodigiously be cross'd* (*John*, III/1, 91).

prodigy 1. Anlamlı kötülük alameti: *A prodigy of fear, and a portent Of ... mischief* (*Hen. IV–1*, V/1, 20; *Jul. Caes.*, I/3, 26; *Ven. & Adon.*, 926); 2. Anormal, ucubik olan bir şey: *Now hath my soul brought forth her prodigy* (*Rich. II*, II/2, 64).

proditor Hain: *thou most usurping proditor* (*Hen. VI–1*, I/3, 31).

product, to Üretmek, ortaya çıkarmak, ibraz etmek: *To be producted ... Against the Moor* [ff.; qq. *produced*] (*Oth.*, I/1, 146).

proface [Lat. 16. yy. Başlarından 17. yy. ortalarına kadar başvurulan] Yemek duası: *Proface! What you want in meat, we'll have it in drink* (*Hen. IV–2*, V/3, 28).

profane Küfürbaz, ağzı bozuk: *what profane wretch art thou?* (*Oth.*, I/1, 114; *Hen. IV–2*, V/5, 50; *Cym.*, II/3, 124).

profess, to 1. Herkese açıkça beyan etmek, herkesi bilgilendirmek: *I do profess You speak not like yourself* (*Hen. VIII*, II/4, 84; *M. Meas.*, IV/2, 100; *Lear*, I/1, 72); 2. [Özellikle dostluğu ya da arkadaşlığı] Açığa vurmak, izhar etmek: *That I profess myself in banqueting To all the rout* (*Jul. Caes.*, I/2, 77); [geçişsiz] *a man which ever Profess'd to him* (*Win. Tale*, I/2, 456); 3. Belli bir alanda kendisinin uzman olduğunu iddia etmek: *I profess not talking* (*Hen. IV–1*, V/2, 91; *As You Like*, III/2, 404; *Tam. Shrew*, IV/2, 8); bir şeyi kendi işi kabul etmek: *she professes a hot-house* (*M. Meas.*, II/1, 65).

professed Açıkça itiraf ya da ikrar etmiş: *a profess'd tyrant to their sex* (*Much Ado*, I/1, 169; *Timon*, IV/3, 426; *Rom. & Jul.*, III/3, 50).

professor Bir dini öğreten ve uygulayan kişi: *the zeal Of all professors* (*Win. Tale*, V/1, 108; *Hen., VI* –1, V/1, 14); düşüncelerini, duygularını ve bağlılığını açıkça ilan eden kişi: *Woe upon ... all such false professors!* (*Hen. VIII*, III/1, 115).

proficient İlerleme gösteren acemi ya da öğrenci: *I am so good a proficient in one quarter of an hour* (*Hen. IV–1*, II/4, 18).

profit 1. Bir kimsenin ya da şeyin yararına olan bir avantaj: *I thank you for this profit* (*Oth.*, III/3, 379; *M. Meas.*, I/4, 61); 2. İlerleme, maharet, vukuf: *report speaks goldenly of his profit* (*As You Like*, I/1, 6; *Tam. Shrew*, I/1, 39).

profit, to Gelişmek, ilerleme göstermek: *my son profits nothing in the world at his book* (*Mer. Wives Win.*, IV/1, 16; *Tam. Shrew*, IV/2, 6).

profited Maharetli, ehliyetli, ehil: *profited in strange concealments* (*Hen. IV–1*, III/1, 164).

profiting Gelişme, ilerleme: *God give ... him the ears of profiting* (*Hen. IV–1*, I/2, 153).

profound Derin anlamlı: *hangs a vap'rous drop profound* (*Mac.*, III/5, 24).

progeny 1. Irk, soysop, şecere, döl: *the Hector That was the whip of your bragg'd progeny* (*Cor.*, I/8, 12; *Hen. VI–1*, V/4, 38); 2. Sülale, kuşak [nesil]: *Doubting thy birth and lawful progeny* (*Hen. VI–1*, III/3, 61).

prognostication 1. Gelecekteki yılın tahminlerinin yayımı ya da almanağı: *in the hottest day prognostication proclaims* (*Win. Tale*, IV/4, 788); 2. İşaret, emare: *if an oily palm be not a fruitful prognostication* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 53).

progress 1. Bir kralın devleti temsilen yolculuğu: *The King is now in progress towards Saint Albans* (*Hen. VI–2*, I/4, 72); [mizahi] *how a king may go a progress through the guts of a beggar* (*Ham.*, IV/3, 31); 2. İleri doğru gidiş: *A peaceful progress to the ocean* (*John*, II/1, 340; *Jul. Caes.*, II/1, 2; *Hen. IV–1*, III/1, 219). 3. Akış, seyir, yöneliş, cereyan: *in all the progress Both of my life and office* (*Hen. VIII*, V/2, 67; Hen. VIII, II/4, 176).

progress, to İleriye doğru hareket etmek, ilerlemek, sürmek: *dew, That silverly doth progress on thy cheeks* (*John*, V/2, 46).

Proh deum, medius fidius [Lat.] Ey Tanrım! Bu kuluna yardım et! (*Two Nob. K.*, III/5, 11).

prohibit, to [Dogberry'nin yanlış kullanımı] *permit*: İzin vermek: *A merry meeting may be wish'd, God prohibit it* (*Much Ado*, V/1, 326).

project İdrak etme, düşünce, anlayış, nosyon: *She cannot ... take no shape nor project of affection* (*Much Ado*, III/1, 55; *Hen. IV–2*, I/3, 29).

project, to Göstermek, ileri sürmek: *I cannot project mine own cause so well* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 121).

projection Plan, tasarım: *of a weak and niggardly projection* (*Hen. V*, II/4, 46).

prolixious Can sıkıcı, usandırıcı: *prolixious blushes* (*M. Meas.*, II/4 162).

prologue Oyunda proloğu konuşan kişi: *Enter Prologue* (*Hen. V*, prol., sa.)

prologue, to Başlamak, konuşarak girişi yapmak: *Thus he his special nothing ever prologues* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 92).

prolong, to Geciktirmek: *this wedding day Perhaps is but prolong'd* (*Much Ado*, IV/1, 254; *Rich. III*, III/4, 45).

Promethean [çağrışım ile] Hayat veren ateşle, ışık ya da coşkuyla: *Promethean fire* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 300; *Oth.*, V/2, 12).

promise [*Claim* ile] Sözün tutulması: *I claim the promise for her heavenly picture* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 87).

promise, to İnanarak söylemek, kesin konuşmak: *I do not like thy look, I promise thee* (*Much Ado*, IV/2, 45; *Lear*, IU/2, 143; *Mer. Wives Win.*, III/2, 71).

promised [*Be promised*] Nişanlı olma: *Will you sup with me?– No, I am promis'd forth* (*Jul. Caes.*, I/2, 289).

promontory Denize uzanan kara parçası, denizde burun.

prompt Hazır, eğilimli: *virtues ... To which the Grecians are most prompt* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 88).

prompt, to 1. Harekete geçirmek: *till our ... pastime ... prompt us to have mercy* (*Tw. Night*, III/4, 139; *Ham.*, II/2, 584; *Troil. & Cres.*, III/3, 2); 2. Esinlenmek, ilham almak [etmek]: *prompt me, plain and holy innocence!* (*Tem.*, III/1, 82); 3. [Birine bir şey] Önermek: *th' matter which your heart prompts you* (*Cor.*, III/2, 54); 4. Anımsatmak: *All prompting me how fair young Hero is* (*Much Ado*, I/1, 304).

prompted Hazır: *my prompted sword* (*Troil. & Cres.*, V/2, 175).

prompting İlham veren: *The prompting eyes Of beauty's tutors* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 319).

prompture Kışkırtan, teşvik eden: *he hath fall'n by prompture of the blood* (*M. Meas.*, II/4, 78).

promulgate, to Bildirnek, yaymak, ilan etmek: *Which, when I know that boasting is an honour, I shall promulgate* [f. 1; q. 1 *provulgate*] (*Oth.*, I/2, 21).

prone Hazır ve istekli: *I never saw one so prone* (*Cym.*, V/4, 199; *Lucrece*, 684) [*M. Meas.*, I/2, 183'te *'In her youth There is a prone and speechless dialect'* tümcesi yer alır; bu, büyük bir olasılıkla istekle, ama sözsüz konuşan kadınlardan söz etmektedir].

pronounce, to Yüksek sesle ve jestlerle söz söylemek [inşat etmek]: *Speak the speech ... as I pronounc'd it to you* (*Ham.*, III/2, 1; *Mer. Ven.*, I/2, 10); [geçişsiz] *Pronounce* (*Ham.*, III/2, 310).

proof 1. Sınama, deneme: *stand to the proof* (*Troil. & Cres.*, I/2, 129; *Oth.*, V/1, 26; *Ham.*, IV/7, 154); 2. Deneyim, tecrübe:

Out of your proof you speak (*Cym.*, III/3, 27; *Much Ado*, II/1, 181; *Rich. III*, II/3, 43); 3. Sonuç: *all my pains is sorted to no proof* (*Tam. Shrew*, IV/3, 43; *Hen. IV–2*, IV/3, 91). 4. Zırhın kılıç darbesine dayanaklı olması; *be thou arm'd ... Ay, to the proof* (*Tam. Shrew*, II/1, 140; *Rich. II*, I/3, 73; *Ven. & Adon.*, 626).

propagate, to [mec.] Artmaya neden olmak: *To propagate their states* (*Timon*, I/1, 67; *Rom. & Jul.*, I/1, 187).

propagation Artma, çoğalma: *propagation of a dow'r* (*M. Meas.*, I/2, 150).

propend, to Eğilimli göstermek: *I propend to you In resolution to keep Helen still* (*Troil. & Cres.*, II/2, 190).

propension Eğilim: *your full consent Gave wings to my propension* (*Troil. & Cres.*, II/2, 133).

proper[1] [sıf.] 1. Yakışıklı: *Upon my soul, a proper man* (*Two Nob. K.*, II/4, 16; *Troil. & Cres.*, I/2, 193; *Tem.*, II/2, 60; *Two Gent. Ver.*, IV/1, 10); 2. [*Proper son*] Öz oğul: *my proper son* (*Hen. IV–2*, V/2, 109; *Tem.*, III/3, 60; *Ham.*, V/2, 66); 3. [Tersinleme–ironi] Mükemmel: *A proper jest* (*Hen. VI–2*, I/1, 132; *Much Ado*, IV/1, 309; *Mac.*, III/4, 59); 4. Kendine özgü, garip: *Faults proper to himself* (*M. Meas.*, V/1, 110; *Hen. V*, V/ch., 5; *Jul. Caes.*, I/2, 41); 5. Dürüst, saygıdeğer, saygın: *a proper maid* (*All's Well*, IV/3, 213; *Hen. IV–2*, II/2, 155).

proper[2] [zarf] Uygun bir biçimde: *what better or properer can we call our own* (*Timon*, I/2, 102).

proper-false Yakışıklı, ama yalancı ya da hilekâr: *How easy is it for the proper-false In women's waxen hearts to set their forms!* (*Tw. Night*, II/2, 29).

properly [zarf] 1. Kendi için: *though I owe My revenge properly, my remission lies in Volscian breasts* (*Cor.*, V/2, 84; *Win. Tale*, II/1, 170). 2. Kesin bir biçimde: *to speak more properly* (*As You Like*, I/1, 8; *John*, II/1, 514).

propertied Nitelikli, kaliteli: *his voice was propertied As all the tuned spheres* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 83).

property 1. Sahiplik, malikiyet, hak sahipliği: *Property was thus appalled, That the self was not the same* (*Phoenix*, 37); 2. Amaç için araç: *'tis a thing impossible I should love thee but as a property* (*Mer. Wives Win.*, III/4, 10; *Jul. Caes.*, IV/1, 40).

property of blood Akrabalık, hısımlık: *Here I disclaim all my paternal care, Propinquity and property of blood* (*Lear*, I/1, 113)

property, to 1. Birine cansız bir nesneymiş gibi davranmak, birini kendi amacı için kullanmak: *to be propertied ... To be a ... serving man and instrument* (*John*, V/2, 79; *Tw. Night*, IV/2, 91); 2. Uygun olmak: *His large fortune ... properties to his love ... All sorts of hearts* (*Timon*, I/1, 57).

prophesy, to Önceden görmek ya da bilmek: *thy very gait did prophesy A royal nobleness* (*Lear*, V/3, 176).

prophet Fal, geleceği gösteren işaret, emare: *a comet of revenge; A prophet to the fall of all our foes!* (*Hen. VI–1*, III/2, 32).

Propontic Marmara Denizi.

proportion 1. Büyüklük, ebat: *Whose power was in the first proportion* (*Hen. IV–1*, IV/4, 15; *Hen. IV–2*, IV/1, 23); 2. Uygun bir duruma getirme eylemi: *That the proportion both of thanks and payment Might have been mine!* (*Mac.*, I/4, 19); 3. Savaş için gerekli olan silah ve malzeme tahmini: *the levies, The lists, and full proportions are all made Out of his subject* (*Ham.*, I/2, 32); 4. [böylece] silah ve malzemenin kendisi: *lay down our proportions to defend Against the Scot* (*Hen. V*, I/2, 137; *Hen. V*, II/4, 45); 5. Genel durum: *King Henry had resembled thee In ... proportion* (*Hen. VI–2*, I/3, 54; *Mer. Ven.*, III/4, 14; *Rich. III*, I/1, 18); 6. Metrik tartım ya da müzik tartımı: *How sour sweet music is When time is broke, and no proportion kept!* (*Rich. II*, V/5, 43; *M. Meas.*, I/2, 22); 7. Miktar, tutar: *her promised proportions* [örn. çeyiz] (*M. Meas.*, V/1, 219; *Per.*, IV/2, 27; *Two Gent. Ver.*, II/3, 3).

proportion, to 1. Oranlı olmak, birbirine uygun olmak: *his ransom, which must proportion the losses we have borne* (*Hen. V*, III/6, 126); 2. Uygun bir biçimde ayarlamak, düzenlemek: *our size of sorrow, Proportion'd to our cause, must be as great As that which makes it* (*Ant. & Cleo.*, IV/15, 5).

proportioned 1. Tahsis edilmiş: *proprtion'd course of time* (*Lucrece*, 774). 2. Biçimlendirilmiş: *Proportion'd as one's thought would wish a man* (*Rom. & Jul.*, III/5, 182).

propose [Konuşma ya da tartışma] Konusu: *listen to our propose* (*Much Ado*, III/1, 12)

propose, to 1. Bir beklentiyi önceden kafasına koymak: *I propose not merely to myself The pleasures* (*Troil. & Cres.*, II/2. 146); 2. [Bir şeyi] Karşılamaya hazır olmak: *a thousand deaths Would I propose to achieve her* (*Titus*, II/1, 80); 3. Göz önüne getirmek, imgelemek, hayalde canlandırmak, tahayyül etmek: *Be now the father and propose a son* (*Hen. IV–2*, V/2, 92); 3. Konuşmak, görüşmek, sohbet etmek: *Proposing with the Prince and Claudio* (*Much Ado*, III/1, 3; *Oth.*, I/1, 25).

proposer Düşünülmesi gereken bir şeye dikkat çeken kimse: *better proposer* (*Ham.*, II/2, 286).

proposition 1. Sunma, arz: *The ample proposition that hope makes In all designs* (*Troil. & Cres.*, I/3, 3); 2. Bir karara varmak için ileri sürülen öneri: *to resolve the propositions of a lover* (*As You Like*, III/2, 233).

propriety 1. Bireysellik, kimlik: *it is the baseness of thy fear That makes thee strangle thy propriety* (*Tw. Night*, V/1, 147); 2. Uygun durum: *It frights the isle From her propriety* (*Oth.*, II/3, 176).

propound, to Ödül olarak önermek: *who did propound To his bold ends honour and golden ingots* (*Two Nob. K.*, I/2, 16).

propugnation Savunma: *What propugnation is in one man's valour To stand ... push and enmity ...?* (*Troil. & Cres.*, II/2, 136).

prorogue, to 1. Ertelemek: *Prorogue this business we are going about* (*Two Nob. K.*, I/1, 196; *Rom. & Jul.*, II/2, 78); 2. Uzatmak, temdit etmek: *That sleep and feeding may prorogue his honour* (*Ant. & Cleo.*, II/1, 26; *Per.*, V/1, 26).

prosecution Takip, kovalama: *behind me Th' inevitable prosecution of Disgrace* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 65).

Proserpine Yeraltı dünyasının kraliçesi

prospect 1. Hayal genişliği, vizyonu olma: *the eye and prospect of his soul* (*Much Ado*, IV/1, 229; *John*, II/1, 208); 2. Görünen, görünüş, manzara: *Their chiefest prospect murd'ring basilisks* (*Hen. VI–2*, III/2, 324); 3. Herhangi bir şeyin yansıttığı görünüş ya da durum: *It were a tedious difficulty ... To bring them to that prospect* (*Oth.*, III/3. 398).

prosperous 1. Meymenetli, uğurlu: *A prosperous south-wind* (*Win. Tale*, V/1, 161; *Timon*, V/1, 183; *Oth.*, I/3, 244); 2. Başarı getiren, *kazançlı: good advice* (*Which still hath been ... prosperous*) (*Mac.*, III/1, 21).

protect, to Koruyucu olmak: *Why should he then protect our sovereign ...?* (*Hen. VI–2*, I/1, 165; *Hen. VI–2*, II/3, 29; *Rich. III*, II/3, 21).

protest Protesto eylemi, itiraz eylemi: *their rhymes, Full of protest* (*Troil. & Cres.*, III/2, 175; *Hen. IV–1*, III/1, 255).

protest, to 1. Herkese ilan etmek: *I will protest your cowardice* (*Much Ado*, V/1, 147; *Oth.*, IV/2, 202); 2. Yemin etmek, söz vermek: *since you protest to do't* (*Timon*, IV/3, 434; *Mid. N. Dr.*, I/1, 89).

protestation Ciddi beyan, onay ya da vaat: *his many protestations to marry me* (*All's Well*, V/3, 139; *L. Lab. Lost*, I/1, 35; *Hen. V*, V/2, 144).

protester Ciddi beyanda bulunan, [örn. arkadaşlığı] itiraf eden (*Jul. Caes.*, I/2, 74).

Proteus Çeşitli görünüşlere giren, değişken Deniz Tanrısı (*Hen. VI–3*, III/2, 192).

protract, to Geciktirmek: *not protract with admiration what Is not due debt* (*Cym.*, IV/2, 232).

protractive Uzayan, uzatılan, sürüncemede kalan: *the protractive trials* (*Troil. & Cres.*, I/3, 20).

proud 1. Hoşnut kalmış, sevinmiş: *I am less proud to hear you tell my worth* (*L. Lab. Lost*, II/1, 17; *Rich. II*, V/5, 84; *Ven. & Adon.*, 309); **2.** Yücelmiş, coşkun: *nature never fram'd a woman's heart Of prouder stuff than that of Beatrice* (*Much Ado*, III/1, 50; *Hen. VIII*, III/2, 127); **3.** Parlak, mükemmel: *the proud day* (*John*, III/3, 34; *Lear*, III/4, 83; *Sonn.*, II, 3); **4.** [Hayvanlara ilişkin] Cesur, korkusuz ve atak: *the proudest panther in the chase* (*Titus*, II/2, 21; *Ven. & Adon.*, 260, 884); *5.* [Suya ilişkin] Kabarmış, yükselmiş: *Hath every pelting river made so proud* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 91); **6.** [Bitkilere ilişkin] Bol, coşkun, gümrah: *over-proud in sap* (*Rich. II*, III/4, 59); 7. Cinsel olarak uyarılmış, şehvet uyandırıcı: *The flesh being proud* (*Lucrece*, 712).

proudly 1. Azametle, parlak, mükemmel bir biçimde: *Bearing their birthrights proudly on their backs* (*John*, II/1, 70); **2.** Güçle, şiddetle, gayretle: *The tide of blood in me hath proudly flow'd* (*Hen. IV–2*, V/2, 130).

proud-pied Rengârenk: *proud-pied April* (*Sonn.*, XLVIII, 2).

provand Hayvanlara verilen ot ya da yem: *camels ... who have their provand Only for bearing burdens* (*Cor.*, II/1, 251).

prove, to 1. Denemek, sınamak: *I mean to prove this lady's courtesy* (*Hen. VI–1*, II/2, 58; *Cym.*, I/5, 38; *Ven. & Adon.*, 40; *Much Ado*, I/3, 73; *Mer. Ven.*, II/1, 7; *Ham.*, III/2, 202); **2.** Çabalamak, çalışmak: *I'll prove a kiss* (*Cardenio*, IV/3, 1653); **3.** Deney yoluyla bulmak: *give you cause to prove my saying true* (*John*, III/1, 28; *Oth.*, III/3, 260; *Lucrece*, 613); **4.** Keşfetmek: *Prove that I cannot, take me home again* (*Per.*, IV/6, 189; *Much Ado*, I/1, 250; *Hen. IV–2*, II/4, 279); *5.* Deney yapmak: *You have seen and prov'd a fairer ... fortune* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 33; *Ham.*, III/1, 46; *Sonn.*, CXXIX, 11).

prover Başkasını sınayan kişi: *Why am I a fool? – Make that demand of the prover* [q. 1; f. 1 *to the Creator*] (*Troil. & Cres.*, II/3, 67).

proverb, to Atasözü üretmek: *I am proverb'd with a grandsire phrase* (*Rom. & Jul.*, I/4, 37).

provide, to 1. Hazırlık yapmak, hazırlanmak: *Provide your going* (*Ant. & Cleo.*, III/4, 36); **2.** Kendisini donatmak ya da hazırlamak: *We will ourselves provide* (*Ham.*, III/3, 7; *As You Like*, I/3, 87).

provided Hazırlanmış, hazır: *I cannot be so soon provided* (*Two Gent. Ver.*, I/3, 72; *Rich. III*, III/1, 132; *Lear*, II/4, 232).

providence Basiret: *The providence that's in a watchful state* (*Troil. & Cres.*, III/3, 196; *Ham.*, IV/1, 17).

provincial Taşrada belli bir yere bağlı olan: *His subject am I not, Nor here provincial* (*M. Meas.*, V/1, 316).

provincial roses [Süs olarak konulan] Menevişli gül taklidi rozet: *with two Provincial roses on my raz'd shoes* (*Ham.*, III/2, 2276).

provoke, to Kışkırtmak, harekete geçirmek: *Beauty provoketh thieves sooner than gold* (*As You Like*, I/3, 110; *Rich. III*, I/2, 97; *Sonn.*, L, 9); (*John*, II/1, 246).

provost Suçluları yakalayıp cezalandırmaktan sorumlu memur: *led by the Provost to prison* (*M. Meas.* I/2, 115; M. Meas. I/4, 73).

provulgate bkz. *promulgate.*

pruin Kurutulmuş erik (*Win. Tale*, IV/3, 48).

prune, to 1. [Kuşla avlanma] Gagayla tüyleri taramak: *His royal bird Prunes the immortal wing* (*Cym.*, V/4, 118; *Hen. IV–1*, I/1, 98); **2.** Kendine çekidüzen vermek: *see me ... spend a minute's time In pruning me?* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 181).

psaltery Parmakla çalınan tezeneli çalgılar: *trumpets, sack-buts, psalteries, and fifes* (*Cor.*, V/4, 49).

publican Vergi toplayan, tahsildar: *fawning publican* (*Mer. Ven.*, I/3, 41).

publication Herkesçe bilinmesi gereken, kamu ilanı: *in the publiation* (*Troil. & Cres.*, I/3, 326).

publish, to [Birinin] Nasıl bir kişi olduğunu herkese açıklamak, ilan etmek *thus far I will boldly publish her* (*Tw. Night*, II/1, 28); [Aşağılayarak] İtham etmek: *that You thus hath publish'd me* (*Win. Tale*, II/1, 98).

published Herkese duyurulmuş, herkesin bildiği: *a publish'd traitor* (*Lear*, IV/6, 232).

publisher [Bir şeyi] Aydınlatan, herkese duyuran: *the publisher Of that rich jewel* (*Lucrece*, 33; *Two Gent. Ver.*, III/1, 47).

Pucelle bkz. *Puzzel.*

Puck Muzip, yaramaz bir ruh (*Mid. N. Dr.*, II/1, 40; Mid. N. Dr., V/1, 431).

pudden Tatlı [16. yy.dan başlayarak 20. yüzyıla kadar devam etmiş olan, yoksul kesimin konuştuğu lehçe. Partridge, 730/1].

pudder bkz. *pother.*

pudding[1] 1. Et, bitki vb. nin karışımıyla yapılan bir tür sosis ya da sucuk: *his guts are made of puddings* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 32; *Oth.*, II/1, 253); 2. [böylece] Kızarmış hayvan için dolgu malzemesi: *that roasted ... ox with the pudding in his belly* (*Hen. IV–1*, II/4, 453).

pudding[2] [*Give* ya *make* ya da *yield the crow(s) pudding*] Ölme ya da darağacında can verme [16. yy. ikinci yarısından itibaren: Shakespeare: *'He'll yield the crow a pudding one of these day'*. Partridge, 730/1].

pudding-house [argo] Mide, karın [16. yy. ikinci yarısından itibaren. Nashe. Partridge, 730/1].

puddle, to Saflığı lekelemek: *Something ... Hath puddle his clear spirit* (*Oth.*, III/4, 143).

puddled Çamurlu, kirli: *palls of puddle mire* (*Com. Err.*, V/1, 173).

pudency Alçakgönülülük, tevazu: *did it with pudency so rosy the sweet view on't Might ... have warm'd ... Saturn* (*Cym.*, II/5, 11).

pueritia [Lat.] Çocukluk çağı (*L. Lab. Lost*, V/1, 49).

pugging Hırsız gibi, hırsızlama: *The white sheet bleaching on the hedge ... Doth set my pugging tooth on edge* (*Win. Tale*, IV/3, 7).

puisne (puisny) 1. [Junior] Küçük; 2. [dolayısıyla] çırak, acemi: *a puisny tilter, that spurs his horse but on one side* (*As You Like*, III/4, 43).

puissance 1. Güç, kudret: *Not dreams we stand before your puissance* (*Two Nob. K.*, I/1, 155; *Hen. V*, III/ch., 21; *Hen. VI–2*, IV/2, 83); 2. Silahlı kuvvetler: *draw our puissance together* (*John*, III/1, 339; *Hen. V*, II/2, 190; *Hen. IV–2*, I/3, 9).

puissant Güçlü kuvvetli: *your puissant arm* (*Hen. V*, I/2, 116; *Lear*, V/3, 217; *Hen. VI–2*, IV/9, 25).

puke Üstün kalite yünlü kumaş: *this leathern-jerkin ... puke stocking* (*Hen. IV–1*, II/4, 70).

puke, to Kusmak: *the infant, Mewling and puking* (*As You Like*, II/7, 144).

puke-stocking Koyu renk yün çorap: (*Hen. IV–1*, II/4, 67)

pulcher [Lat.] Güzel: *What is 'fair', William? – Pulcher* (*Mer. Wives Win.*, IV/1, 27).

pull Burkma, burkulma: *two pulls at once – his lady banish'd, and a limb lopp'd off* (*Hen. VI–2*, II/3, 41).

pull, to [Tüy] Yolmak: *We'll pull his plumes* (*Hen. VI–1*, III/3, 7)

pull-back Bir şeyi geciktirici ya da bastırıcı bir eylem ya da etki [16. yy.dan itibaren, halk ağzı. Partridge, 732/1].

pull down, to Utandırmak: *Whose bookish rule hath pull'd fair England down* (*Hen. VI–2*, I/1, 259; *Oth.*, II/3, 95).

pull in, to Dizginleri sıkmak, yavaş gitmek: *I pull in resolution, and begin To doubt* (*Mac.*, V/5, 41).

pulpit Eski Roma'da Forum'daki hitabet kürsüsü: *Some to the common pulpits, and cry out* (*Jul. Caes.*, III/1, 80).

pulpiter Hatip: *O most gentle pulpiter, what tedious homily of love have you*

wearied your parishioners withal (*As You Like*, III/2, 155).

pulsidge [*Pulse* yerine yanlış kullanım] Çarpıntı: *your pulsidge beats* (*Hen. IV–2*, II/4, 23).

pumpion Balkabağı: *gross wat'ry pumpion* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 41).

pun, to Ufalamak, yumruklamak: *He would pound thee into shivers* (*Troil. & Cres.*, II/1, 39).

puncto bkz. *punto*.

punk Fahişe: *Marrying a punk ... is pressing to death, whipping, and hanging* (*M. Meas.*, V/1, 522; *Mer. Wives Win.*, II/2, 135; *All's Well*, II/2, 22).

punto Eskrimde kılıç ucuyla bir hamle: *pass thy punto, thy stock, thy reverse* [f. 1 *puncto*] (*Mer. Wives Win.*, II/3, 26).

punto reverso Ters hamle, soldan vurma. (*Rom. & Jul.*, II/4, 26).

puny Ham, deneyimsiz: *Did flesh his puny sword* (*Hen. VI–1*, IV/7, 36).

puppy-dog Hoppa delikanlı [16. yy. ikinci yarısı; Shakespeare. Partridge, 734/2].

puppy-headed Budala, aptal, kıt zekâlı: *this puppy-headed monster* (*Tem.*, II/2, 154).

pur bkz. *purr*.

purblind 1. Tamamen kör, hiç görmeyen: *This ... purblind, wayward boy ... Dan Cupid* (*L. Lab. Lost*, III/1, 179; *Win. Tale*, I/2, 228; *Rom. & Jul.*, II/1, 12); 2. Kısmen kör, görüşü az: *The truth appears so naked on my side That any purblind eye may find it out* (*Hen. VI–1*, II/4, 21; *Ven. & Adon.*, 679).

purblinded [bkz. *Purblind*, madde 1]: *purblinded Argus, all eyes and no sight* (*Troil. & Cres.*, I/2, 29).

purchase 1. Elde edilen şey: *purchase of a heavy curse* (*John*, III/1, 205; *Per.*, I/2, 72); 2. Ganimet, yağma: *A ... widow ... Made prize and purchase of his wanton eye* (*Hen. IV–1*, II/1, 92; *Hen. V*, III/2, 42); kazanç, kâr: *The purchase is to make men glorious* (*Per.*, I/Gower, 9); 3. [*After fourteen years' purchase*] On dört yıllık kira bedeline eşit kazanç [dolayısıyla] çok yüksek bedel [alışagelinmiş kira bedeli on iki yıl esasına dayanıyordu] (*Tw. Night*, IV/1, 23).

purchase, to 1. Kendini göstermek, çabalamak: *That I should purchase ... for a little part, and undo a great deal of honour* (*Timon*, III/2, 47); 2. Elde etmek, kazanmak: *How hast thou purchased this experience?* (*L. Lab. Lost*, III/1, 26; *Tem.*, IV/1, 14; *Cym.*, II/3, 88); 3. [Yasal terim] Mirasla değil, başka yollardan kazanmak: *His faults ... hereditary. Rather than purchased* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 14; *Hen. IV–2*, IV/5, 199); 4. Emeği ile kazanmak: *that Which simpleness and merit purchaseth* (*Much Ado*, III/1, 70); 5. [*Purchase out*] Telafi etmek: *Nor tears nor prayers shall purchase out abuses* (*Rom. & Jul.*, III/1, 193).

purchasing Hak edilmiş kazanç: *not without his true purchasing* (*Cor.*, II/1, 140).

pure Yalnızca, sadece: *expose myself* [*pure for his love*) *Into the danger* (*Tw. Night*, V/1, 83).

purely Sapma olmadan, yozlaşmadan: *faith and troth, Strain'd purely from all hollow bias-drawing* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 169).

purgation 1. Suçlamalardan ve günahlardan aklanma eylemi: *If their purgation did consist in words, They are as innocent as grace itself* (*As You Like*, I/3, 53; *Win. Tale*, III/2, 7; *Hen. VIII*, V/2, 187); 2. Kişiye aklanması için verilen fırsat: *If any man doubt that, let him put me to my purgation* (*As You Like*, V/4, 44; *Ham.*, III/2, 306); 3. Müshille dışarı çıkıp temizlenme.

purge Arınma, arıtma eylemi, engelleyici şeylerden kurtulma: *Pour we, in our country's purge, Each drop of us* (*Mac.*, V/2, 26).

purge, to 1. Suçtan arınmak: *hoping to purge himself with words* (*Cor.*, V/6, 8; *Rom. & Jul.*, V/3, 226; *Hen. IV–1*, III/2, 20); 2. [mec.] Saf bir duruma gelmek, temizlenmek: *I'll purge and leave sack* (*Hen. IV–1*, V/4, 164); 3. Boşaltmak, akmak: *their eyes purging ... gum* (*Ham.*,

II/2, 198); 4. [İlaçlar (arınma) ile] Tekrar aktif duruma gelmek, ayağa kalkmak: *quietness, grown sick of rest, would purge By any desperate change* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 53.)

purl, to [Soluğa ilişkin] Kıvrılıp dönerek akıp gitmek: *Thin winding breath, which purl'd up to the sky* (*Lucrece*, 1407).

purlieu Ormana sınırı olan arazi: *in the purlieus of this forest.* (*As You Like*, IV/3, 76).

purple[1] bkz. *long purples.*

purple[2] [sıf.] Kan rengi: *purple fountains issuing from your veins* (*Rom. & Jul.*, I/1, 85; *Rich. II*, III/3, 94; *Lucrece*, 1734).

purpled Kan ile lekelenmiş: *with purpled hands* (*John*, II/1, 322; *Jul. Caes.*, III/1, 58).

purple-in-grain bkz. *grain.*

purport 1. Anlam: *look so piteous in purport* (*Ham.*, II/1, 79); 2. Niyet: *a very pretence and purport of unkindness* (*Lear*, I/4, 70).

purpose 1. Kişinin gerçekleştirilmesi gerektiğine inandığı hedef: *Our holy purpose to Jerusalem* (*Hen. IV–1.* I/1, 102: *Mid. N. Dr.*, IV/1, 161); 2. Öneri: *shall mine uncle Bring him our purposes* (*Hen. IV–1*, IV/3, 111; *Hen. VI–1*, V/1, 39; *Ant. & Cleo.*, II/6, 4); 3. Konuşma, sohbet: *To listen our purpose* (*Much Ado*, III/1, 12); 4. Anlam: *My words express my purpose* (*M. Meas.*, II/4, 146); meal: *He bade me ... to this purpose speak* (*Troil. & Cres.*, I/3, 264); 5. [*To such a purpose*] Bu sonuca göre: *Have you importun'd her to such a purpose?* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 212; *M. Meas.*, I/2, 78); 6. [*of this war's purpose*] Bu savaşa göre (*Cym.*, IV/2, 345); 7. [*To any purpose*] Herhangi bir önemde: *I will think nothing to any purpose that the world can say against it* (*Much Ado*, V/4, 106).

purpose, to 1. [Hareket fiili ile] Niyet etmek, maksadı olmak: *He purposeth to Athens* (*Ant. & Cleo.*, III/1, 35); 2. Öyle karar vermek, niyetinde olmak: *So I am purpos'd* (*Lear*, II/4, 293).

purr [Bir tür balık] Morina yavrusu: *Here is a purr of Fortune's* (*All's Well*, V/2, 19). [Bir olasılıkla burada şu anlamlar da olabilir: Bir parça gübre; iskambilde bacak (vale); kedi mırıltısı].

purse, to 1. Cebe indirmek: *I will go and purse the ducats straight* (*Mer. Ven.*, I/3, 74); 2. [dolayısıyla, mec.] çalmak, sahiplenmek: *She purs'd up his heart* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 187).

purse-bearer Başka birinin parasını yönetmekten sorumlu kişi: *I'll be your purse-bearer* (*Tw. Night*, III/3, 47).

purse-taking Yolda para kesesi çalan yankesici: *from praying to purse-taking* (*Hen. IV–1*, I/2, 103).

pursue, to 1. Düşmanca davranmak, eziyet etmek: *Will you the knights Shall to the edge of all extremity Pursue each other ...?* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 69; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 208); 2. cezadan vazgeçmemek: *pursue faults* (*M. Meas.*, V/1, 109). 3. Refakatçi ya da duacı olarak izlemek: *Fortune pursue thee!* (*Ant. & Cleo.*, III/12, 25; *Troil. & Cres.*, V/3, 10; *Ham.*, III/2, 222); 4. Sonuç olarak ortaya çıkmak: *mistrust Pursuing danger* (*Rich. III*, II/3, 43); 5. Sürdürmek, devam etmek: *pursue sentence* (*Mer. Ven.*, IV/1, 298; *Ham.*, I/5, 84; *Ant. & Cleo.*, V/2, 355).

pursuit Çabalama, gayret, çalışma: *With all my force, pursuit, and policy* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 19; Troil. & Cres., II/2, 142).

pursuivant Haber verme işlerindeki küçük memur: *send out a pursuivant-at-arms* (*Rich. III*, V/3, 59; *Hen. VIII*, V/2, 24; *Hen. VI–2*, I/3, 34); ulak: *these grey locks, the pursuivants of death* (*Hen. VI–1*, II/5, 5).

pursy 1. Soluk soluğa: *breathless wrong ... And pursy insolence* (*Timon*, V/4, 12); 2. Şişman: [mec.] *in the fatness of these pursy times* (*Ham.*, III/4, 153).

purveyor Önemli birinin barınması için önceden ev aramakla yükümlü devlet memuru: *We cours'd him at the heels, and had a purpose To be his purveyor* (*Mac.*, I/6, 22).

push 1. Saldırı, hücum: *sudden push gives them the overthrow* (*Jul. Caes.*, V/2, 5); 2. [*stand the push of*] saldırıyı karşılama: *stand the push Of every beardless vain comparative* (*Hen. IV–1*, III/2, 66; *Hen. IV–2*, II/2, 37; *Troil. & Cres.*, II/2, 137); 3. Girişim, çaba itki, düşünmeden yapılan ani hareket: *This push Will cheer me ever, or disseat me now* (*Mac.*, V/3, 20); 4. İtme, ani hareket: *Lest they desire* (*upon this push*) *to trouble Your joys* (*Win. Tale*, V/3, 129); 5. [*Put ... to the present push*] Hemen duruşmaya çıkarma (*Ham.*, V/1, 295); 6. [Bir alay ifadesi]: *However they have writ the style of gods And made a push at chance and sufferance* (*Much Ado*, V/1, 38; *Timon*, III/6, 120).

push, to Silahla öldürücü hamle yapmak: *push home* (*Hen. V*, II/1, 98).

push-pin Bir çocuk oyunu: *great Hercules whipping a gig ... And Nestor lay at push-pin with the boys* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 167).

put[1], **to** 1. Kılıçla ani ve öldürücü hamle yapmak: *Wear thy good rapier bare, and put it home* (*Oth.*, V/1, 2); 2. Bahse koymak: *Would I had put my estate ... on th' approbation of what I have spoke!* (*Cym.*, I/4, 123). 3. [*Upon* ile] Hile ile sokuşturmak, kandırıp yutturmak: *Do you put tricks upon's ...?* (*Tem.*, II/2, 58; *All's Well*, IV/5, 60); 4. Nakletmek, bildirmek: *Why do you put these sayings upon me?* (*M. Meas.*, II/2, 33; *Tw. Night*, V/1, 67; *Ham.*, I/3, 94) 5. Bir suçu birisine isnat etmek: *put upon him What forgeries you please* (*Ham.*, II/1, 19; *Mac.*, I/7, 70; Mac., II/4, 26). 6. [Bir şey yapılması için] Kışkırtmak, teşvik etmek: *had I first been put to speak my mind* (*Hen. VI–2*, III/1, 43; *Lear*, II/1, 99; *Cor.*, II/1, 256); 7. Zorlamak, mecbur etmek: *You put me to forget a lady's manners* (*Cym.*, II/3, 105; *M. Meas.*, I/1, 5; *Hen. VI–2*, III/1, 43); 8. Teyit etmek; 9. Israr etmek: *As common bruit doth put it* (*Timon*, V/1, 193); 10. [*Put to* (*one's*) *books*] İpotek etmek: *his land's put to their books* (*Timon*, I/2, 200).

put[2], **to** 1. [*Put a bone in any one's hood*] Kelle uçurmak; 2. [*Put apart* (*away*)] Yollamak, başından atmak: *To put apart these your attendants* (*Win. Tale*, II/2, 13; *Rom. & Jul.*, II/4, 197; *Lear*, I/4, 220).

put back, to Geri püskürtmek, reddetmek, kabul etmemek: *Petitioners for blood thou ne'er put'st back* (*Hen. VI–3*, V/5, 80; *Troil. & Cres.*, IV/4, 34; *Lucrece*, 843).

put by, to 1. Bir yana itmek: *he put it by with the back of his hand* (*Jul. Caes.*, I/2, 222); 2. Vazgeçmek, bırakmak: *put by this barbarous brawl* (*Oth.*, II/3, 172; *Rich. III*, III/7, 183).

put down, to 1. Lağvetmek, ortadan kaldırmak: *till eating and drinking be put down* (*M. Meas*, III/2, 103); 2. Azletmek: *put me down and reign thyself* (*Hen. VI–3*, I/1, 200); 3. Aptal yerine koymak: *how the ladies and I have put him down!* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 141); 4. Alt etmek, yenmek: *We'll put these down, 'gainst whom these arms we bear* (*John*, II/1, 346; *Hen. VI–2*, IV/4, 40); 5. [içki ile] Dumur etmek, köreltmek: *unless you see canary put me down* (*Tw. Night*, I/3, 83); 6. Yok etmek: *To put down Richard, that sweet lovely rose* (*Hen. IV–1*, I/3, 175).

put forth, to 1. [Elini] Uzatmak: *Put forth thy hand, reach at the glorious gold* (*Hen. VI–2*, I/2 11; *Hen. V*, I/2, 92); 2. Dışarı göndermek, atmak: *Put forth their sons to seek preferment out* (*Two Gent. Ver.*, I/3, 7); 3. Borç para vermek: *Thou usurer, that put'st forth all to use* (*Sonn.*, CXXXIV, 10); 4. [mec.] Fışkırmak, filizlenmek: *his negligence, his folly, fear ... Sometime puts forth* (*Win. Tale*, I/2, 254).

put in, to 1. İsteğinde ileri adım atmak: *Put in now, Titus* (*Timon*, III/4, 84); 2. Biri için ricacı olmak: *They had gone down too, but that a wise burgher put in for them* (*M. Meas.*, I/2, 100); 3. Limana girmek: *who has put in?* (*Oth.*, II/1, 65).

put o'er, to bkz. *put over.*

put off, to 1. [Bir düşünceyi] Kafasından atmak: *here I will put off my hope* (*Tem.* III/3, 7; *Mer. Wives Win.*, II/1, 234); 2. [Küçümseyerek] Bir yana koymak: *when you put off that with such contempt* (*All's Well*, II/2, 6); 3. Hizmet dışı bırakmak ya da işten çıkartmak: *The clothiers ... have put off The spinsters, carders, fullers, weavers* (*Hen. VIII*, I/2, 32); 4. Önüne geçmek; 5. Bertaraf etmek: *poison and treason are ... the targets to put off the shame* (*Per.*, I/1, 140); 6. [Bir daveti] Reddetmek: *An earnest inviting, which many my near occasions did urge me to put off* (*Timon*, III/6, 11); 7. Ertelemek: *The ... prerogative ... he does acknowledge, But puts it off to a compell'd restraint* (*All's Well*, II/4, 32); 8. Borcunu ya da taksidi daha sonra ödemek için başvurmak: *he hath put me off To the succession of new days this month* (*Timon*, II/2, 19); 9. [*Put it off*] Alıp götürmek: *if God have lent a man any manners, he may easily put it off at court* (*All's Well*, II/2, 9); 10. Defetmek: *Finely put off!* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 110); 11. [Gemiye ilişkin] İskeleyi terk etmek: *Let me cut the cable, And when we are put off, fall their throats* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 72). 12. bkz. *put by*.

put on, to 1. Vurmak: *if horns that year miscarry. Finely put on!* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 113); 2. İşe başlamak: *he was likely, had he been put on, To have prov'd most royal* (*Ham.*, V/2, 397; *Mac.*, IV/3, 239); 3. Üstüne almak, giymek: *The Duke hath put on a religious life* (*As You Like*, V/4, 181); 4. Kötü bir eylemi desteklemek, kötü olmak: *That you protect this course and put it on By your allowance* (*Lear*, I/4, 208; *Cym.*, V/1, 9; *Ham.*, III/1, 2); 5. İfşa etmek, açığa çıkarmak: *Let not our looks put on our purposes* (*Jul. Caes.*, II/1, 225).

put out, to 1. Denemek; 2. Göstermek: *put out your wit* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 121).

put over, to Devretmek: *But for the certain knowledge of that truth I put you o'er to heaven and to my mother* (*John*, I/1, 62).

put to, to Çiftleşmek, cinsel ilişkiye girmek: *any flax-wench that puts to Before her troth-plight* (*Win. Tale*, I/2, 277).

put to it, to [Birini] Aşırılıklara götürmek: *he puts transgression to't* (*M. Meas.*, III/2, 95; *All's Well.* III/6, 1; *Win. Tale*, I/2, 16).

put up, to Katlanmak, dayanmak: *to put up in peace what already I have foolishly suffered* (*Oth.*, IV/2, 179; *Titus*, I/1, 433).

putter-on Elebaşı, kışkırtıcı: *putter-on Of these exactions* (*Hen. VIII*, I/2, 24; *Win. Tale*, II/1, 141).

putter-out Faize para koyan kişi: *Each putter-out of five for one* (*Tem.*, III/3, 48). [Yolculuğa çıkarken bahisçi ile bire beş oynayan gezgin: Dönüşünde koyduğu paranın beş mislini alır, ama dönemezse parası yanar].

putting 1. [*Down* ile] Yıkım, yok oluş: *the putting down of men* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 29); 2. [*On* ile] Teşvik, özendirme: *this unwanted putting on* (*M. Meas.*, IV/2, 117; *Oth.*, II/1, 304; *Cor.*, II/3, 252).

puttock[1] 1. Çaylak türü av kuşu: *I chose an eagle, And did avoid a puttock* (*Cym.*, I/1, 140; *Troil. & Cres.*, V/1, 62; *Hen. VI–2*, III/2, 191).

puttock[2] [argo] Fahişe, açgözlü kimse [16. yüzyıldan itibaren. Partridge, 739/1].

Puzzel [*Pucelle*'in varyantı]. Şirret, sürtük, pasaklı kadın: *Pucelle, or Puzzel* [f. 1 *Puzel or pussel*] (*Hen. VI–1*, I/4, 107)

puzzle, to Şaşırtmak, sersemletmek, hayrette bırakmak: *thou art more puzzled than the Egyptians in their fog* (*Tw. Night*, IV/2, 43; *Ham.*, III/1, 79; *Ant. & Cleo.*, III/7, 10).

pyramis Piramit, ehram: *the Ptolemies' pyramises* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 35; Ant. & Cleo., V/2, 61; *Hen. VI–1*, I/6, 21).

Q

q [*Cue*'nun varyantı] Replik; oyuncunun, sözü karşısındakine bırakmadan önce söylediği son tümce ya da işaret: *Had you not come upon your q.* (*Rich. III*, III/4, 7).

qu'ai-je oublié [Fr.] Ne unuttum (*Mer. Wives Win.*, I/4, 63).

quail Fahişe: *one that loves quails* (*Troil. & Cres.*, V/1, 51).

quail, to 1. Gevşemek, yan gelmek: *Let not search and inquisition quail* (*As You Like*, II/2, 20); 2. Üstünlük kurmak: *he meant to quail and shake the orb* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 85; *Mid. N. Dr.*, V/1, 287).

quaint 1. Akıllı; hünerli: *how quaint an orator* (*Hen. VI–2*, II/2, 274; *Tam. Shrew*, III/2, 147); 2. Akıllıca ya da ustalıkla, maharetle icat edilmiş: *quaint mazes* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 99); 3. [Konuşma, tarz, ifade vb.ne ilişkin] Dikkatle hazırlanmış, inceden inceye düşünülmüş: *quaint lies* (*Mer. Ven.*, III/4, 69; *Hen. VI–1*, IV/1, 102); 4. [Kişilere ilişkin] Güzel, şirin, hoş, yakışıklı: *wonders At our quaint spirits* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 7; *Tem.*, I/2, 317; *Two Nob. K.*, I/1, 5); 5. [Görünüş ve kılığa ilişkin] Güzel, kibar, ince zevkli, elegan: *quaint in green she shall be loose enrob'd* (*Mer. Wives Win.*, IV/6, 41; *Tam. Shrew*, IV/3, 102; *Much Ado*, III/4, 22).

quaintly 1. Sanat dolu bir biçimde, akıllıca, ustalıkla: *a ladder, quaintly made of cords* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 117; *Ham.*, II/1, 31; *Hen. VI–3*, II/5, 24); 2. İnce bir zevkle: *the lines are very quaintly writ* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 122; *Mer. Ven.*, II/4, 6).

quake, to Titretmek, kımıldatmak, rahatsız etmek: *frighted, And ... quak'd* (*Cor.*, I/9, 6).

quake-breach (-buttock) [halk dili] Korkak [16. ikinci yarısı ve 17. yy. Partridge, 741/1]

quaking-cheat 1. Buzağı, koyun [takr. 1560–1850. Partridge, 741/1].

qualification Kişinin karakteristik niteliği ya da nesnenin belirgin durumu ve özelliği: *will cause these ... to mutiny, whose qualification shall come into no true taste again but by the displanting of Cassio* (*Oth.*, II/1, 275).

qualified 1. [*So qualified*] ... gibi nitelikleri olan: *qualified as may beseem The spouse of any noble gentleman* (*Tam. Shrew*, IV/5, 66; *Win. Tale*, II/1, 113); 2. [*Qualified in*] Uygun, işin ehli: *That which ordinary men are fit for; I am qualified in* (*Lear*, I/4, 35).

qualify, to 1. Yumuşatmak, makul bir duruma getirmek: *so to enforce or qualify the laws As to your soul seems good* (*M. Meas.*, I/1, 65; *John*, V/1, 13; *Lear*, I/2, 161); 2. Yatıştırmak, teskin etmek: *your discontenting father strive to qualify* (*Win. Tale*, IV/4, 532); 3. Denetlemek, düzenlemek, ayarlamak: *no discourse of reason, No fear ... Can qualify the same* (*Troil. & Cres.*, II/2, 118); 4. Sulandırmak, hafifletmek: *one cup ... and that was craftily qualified* (*Oth.*, II/3, 40); 5. İndirmek, azaltmak: *Time qualifies the spark and fire of it* (*Ham.*, IV/7, 113; *Sonn.*, CIX, 2).

qualities Beceriler, ustalıklar: *What proves you? – A little of all noble qualities* (*Two Nob. K.*, II/4, 10).

quality 1. Huy, karakter, nitelik: *The quality of mercy* (*Mer. Ven.*, IV/1, 184; *Timon*, I/1, 54; *Lear*, II/4, 92); [*stream of quality*] doğal eğilim (*Hen. IV–2*, V/2, 34); 2. Erdemli, iyilik dolu huy: *The*

Grecian youths are full of quality (*Troil. & Cres.*, IV/4, 76; *Two Gent. Ver.*, III/1, 65); **3.** Başarı, beceri, hüner: *I have bred her at my dearest cost In qualities of the best* (*Timon*, I/1, 125; *Two Gent. Ver.*, III/1, 272; *Per.*, IV/2, 46); **4.** Rütbe, mertebe, makam: *Men of great quality* (*Two Nob. K.*, I/4, 14; *All's Well*, I/3, 113; *Lear*, V/3, 120; *Hen. IV–2*, IV/1, 11); **5.** Üst makam: *gentlemen of blood and quality* (*Hen. V*, IV/8, 90; *Lear*, V/3, 110); **6.** Meslek, uğraş, iş: *a man of such perfection As we do in our quality much want* (*Two Gent. Ver.*, IV/1, 56; *M. Meas.*, II/1, 58; *Ham.*, II/2, 432); **7.** Grup; **8.** Taraf: *Because you are not of our quality* (*Hen. IV–1*, IV/3, 36); **9.** Tavır, üslup: *Hate counsels not in such a quality* (*Mer. Ven.*, III/2, 6; *Hen. VIII*, I/2, 84; *Lear*, II/4, 137); **10.** Vesile, nedensellik: *note of our approach, With the whole quality wherefore* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 45; *Timon*, III/6, 107).

qualtitle! calen o custere me! [Karışık, uydurma] Fransız askerin *qualité* sözcüğüne, Pistol, '*Calen, o custere me*' sözcüklerini ekler; bu bir Elizabeth dönemi şarkısının nakaratıdır [bir başka biçimi de '*callino casrure me*'dir] ve "genç kız, benim hazinem" anlamındaki bir İrlanda şarkısı olan '*callin oc astoir*'a nazire yapılmıştır; oyun içinde bir anlamı yoktur (*Hen. V*, IV/4, 4).

quandary [halk dili] Şaşkınlık ya da duraksama anı ya da durumu [Lyly: "*Leaving this olde gentleman in a great quandarie*" 1579].

quantity 1. Orantı, birbirine uyma, tenasüp: *women's fear and love hold quantity* [kadınların korkusu da sevgisi de uyumla ilintilidir] (*Ham.*, III/2, 167; *Mid. N. Dr.*, I/1, 232); **2.** Küçük parça: *thou quantity, thou remnant* (*Tam. Shrew*, IV/3, 111; *John*, V/4, 23; *Hen. IV–2*, V/1, 62).

quare [Lat.] Neden, niçin? (*L. Lab. Lost*, V/1, 33).

quarrel 1. [*Have a quarrel to*] Uyuşmazlık, ihtilaf: *The Lady Beatrice hath a quarrel to you* (*Much Ado*, II/1, 236; *Tw. Night*, III/4, 227; *Cor.*, IV/5, 127); **2.** Şikâyet, tartışma zemini: *what's thy quarrel?* (*Rich. II*, I/3, 33; *Ham.*, IV/4, 55); **3.** Taraf ya da yarışmadaki gruplardan biri: *my blood in Rome's great quarrel shed* (*Titus*, III/1, 4; *Hen. VI* –2, III/2, 233); **3.** Kavgacı ve didişken olma: *full of quarrel and offence* (*Oth.*, II/3, 50).

quarrel, to Biriyle ya da birileriyle uyuşmazlık içinde olmak: *some defect in her Did quarrel with the noblyest grace she ow'd* (*Tem.*, III/1, 45; *John*, V/1, 9).

quarrelling Sürekli kusur bulan, her fırsatta itiraz eden: *Yet more quarrelling with occasion* [örn. her fırsatta daha çok tartışıyor] (*Mer. Ven.*, III/5, 55).

quarrelious Kavgacı: *As quarrelious as the weasel* (*Cym.*, III/4, 159).

quarrom(e), quarron Beden [takr. 1565–1830, anonim; Harman ve Grose, *quarromes*; Brome ve B. E. *quarron*. Partridge, 741/2].

quarry Avda öldürülen geyiklerin üst üste konmasıyla ortaya çıkan yığın: *the quarry of these murder'd deer* (*Mac.*, IV/3, 206); ölü insan yığını: *I'd make a quarry With thousands of these quarter'd slaves* (*Cor.*, I/1, 198; *Ham.*, V/2, 364).

quarter 1. Pusulanın dört temel noktalarından biri [dolayısıyla] dünyanın bir mıntıkası: *All the quarters ... I' th' shipman's card* (*Mac.*, I/3, 16); **2.** Ordu birlikleri için ayrılan kampın bir bölümü: *Had all your quarters been as safely kept* (*Hen. VI–1*, II/1, 63); **3.** Askeri barakalar: *bring this instrument of honour again into his native quarter* (*All's Well*, III/6, 66; *Timon*, V/4, 60); **4.** [*keep good quarter*] dikkatli nöbet tutma (*John*, V/5, 20); **5.** [*Have quarter*] Korunacağı hususunda güvenme: *Follow the noise so far we have quarter* (*Ant. & Cleo.*, IV/3, 24); **6.** Başkasıyla olan ilişki ya da başkasına olan tavır: *So he would keep fair quarter with his bed* [örn. evliliğine bağlı] (*Com. Err.*, II/1, 208; *Oth.*, II/3, 180; *Cym.*, IV/4, 18; *Cor.*, I/1, 197).

quarter, to 1. [Daha çok hainler ve suçlular için kullanılırdı] Parçalara ayırmak:

Hang'd and drawn and quarter'd (*John*, II/1, 508); 2. [dolayısıyla] boğazlamak, kesmek: *behold Their infants quartered with the hands of war* (*Jul. Caes.*, III/1, 268).

quartered 1. Öldürülmüş, parçalanmış: *if these quarter'd slaves* (*Cor.*, I/1, 199); 2. Askeri karargâha ait: *their quarter'd fires* (*Cym.*, IV/4, 19).

quartering Parçalayıcı, öldürücü: *quartering steel* (*Hen. VI–1*, IV/2, 11).

quasi [Lat.] Sanki: *Master Person, quasi persone* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 83).

quat 1. Ergenlik; 2. Sivilce [gençleri aşağılmada kullanılırdı]: *I have rubb'd this young quat almost to the sense* (*Oth.*, V/1, 112).

quatch Şisman, kıçı yere yakın: *the quatch-buttock* (*All's Well*, II/2, 18).

quean Arsız, yüzsüz, edepsiz kadın, orospu: *A witch, a quean, an old cozening quean!* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 172; *All's Well*, II/2, 26; *Hen. IV–2*, II/1, 47).

queasiness Yufka yüreklilik: *did fight with queasiness* (*Hen. IV–2*, I/1, 196).

queasy 1. Tehlikeli, nazik [bir sorun, durum]: *of a queasy question* (*Lear*, II/1, 17); 2. Mide bulantısına eğilimli, hemen midesi bulanan: *queasy stomach* (*Much Ado*, II/1, 383); 3. [*queasy with*] Tiksinen, iğrenen, nefret duyan: *queasy with his insolence* (*Ant. & Cleo.*, III/6, 20). 4. [*Queasy question*] Zor durum, nazik iş: *And I have one thing, of a queasy question, Which I must act* (*Lear*, II/1, 17).

queer cove [argo] Serseri [16. yy. in ikinci yarısından itibaren: Partridge, 744/1].

queer ken [halk dili] Hapishane [Dekker, 1608: Partridge, 744/2].

quell Cinayet, katliam: *our great quell* (*Mac.*, I/7, 72).

quell, to Öldürmek: *Quall, crush, conclude, and quell!* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 287).

queller Yok edici, katil, öldüren: *Murder, murder! ... thou art ... a man-queller, and a woman-queller* (*Hen. IV–2*, II/1, 53; *Troil. & Cres.*, V/5, 45).

quench, to 1. Bir duyguyu bastırmak: *might quench the zeal* (*Win. Tale*, V/1, 107; *Much Ado*, IV/1, 239; *Cym.*, V/5, 195); 2. Yatışmak: *Dost thou think in time She will not quench ...?* (*Cym.*, I/5, 47).

quern El değirmeni: *Skim milk, and sometimes labour in the quern* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 36).

quest 1. Soruşturma grubu: *what lawful quest have given their verdict up Unto the ... judge* (*Rich. III*, I/4, 184; *Ham.*, V/1, 22); [mec.] *A quest of thoughts* (*Sonn.*, XLVI, 10); 2. Araştırmaya gönderilen kişi ya da kişiler: *The senate hath sent about three several quests To search you out* (*Oth.*, I/2, 46).

quest, to [Av köpeklerine ilişkin] Çığlık gibi, keskin bir biçimde bağırmak [yaralı bir köpeğin bağırması gibi] [mec.] *Volumes of report Run with these false, and most contrarious quest Upon thy doings* (*M. Meas.*, IV/1, 61).

questant Arayan, ün peşinde koşan kimse: *the bravest questant shrinks* (*All's Well*, II/1, 16).

question 1. Konuşma, sohbet: *Made she no verbal question?* [örn. konuşmadı mı?] (*Lear*, IV/3, 24; *Ham.*, III/1, 13; *Hen. IV–2*, I/1, 49); 2. Silahla deneme: *So may he with more facile question bear it* (*Oth.*, I/3, 23); 3. [*In question*] Yasal incelemede, duruşmada: *He that was in question for the robb'ry?* (*Hen. IV–2*, I/2, 60; *Much Ado*, III/3, 79; *Win. Tale*, V/1, 198); 4. Göz önünde tutuluyor, dikkate alınıyor: *Old Escalus, Though first in question, is thy secondary* (*M. Meas.*, I/1, 46; *Cym.*, I/1, 34; *Hen. V*, I/1, 5); 5. [*Call in question*] Soruşturma, bilgi edinme, inceleme: *call in question our necessities* (*Jul. Caes.*, IV/3, 165; *As You Like*, V/2, 5; *Ham.*, IV/5, 218); 6. [*No* ile olumsuz ifade] Kuşkusuz: *Why, no question but he was* (*M. Meas.*, III/2, 138; *Hen. VI–2*, IV/2, 57; *Oth.*, IV/3, 62); 7. [*out of* ile] söz konusu bile olamaz, sözü bile olamaz: *out of doubt and out of question too* (*Hen. V*, V/1, 46; *Much Ado*, II/1, 332); 8. [*past* ile] boş verme: *would that have mended my hair? – Past question* (*Tw. Night*, I/3, 98); 9. [*sans* ile] hiç kuşkusuz: *I do, sans question* (*L. Lab.*

Lost, V/1, 86); 10. [*in contempt of* ile] *It is, in contempt of question, Her hand* (*Tw. Night*, II/5, 88). 11. Tartışma, atışma: *since that Your question's with your equal* (*Two Nob. K.*, III/1, 55).

question, to 1. Araştırmak, soruşturmak: *to question our delay* (*Hen. V*, II/4, 142; *Mid. N. Dr.*, I/1, 67; *Mac.*, II/3, 128); 2. [Bir konuyu] Müzakere etmek, üzerinde görüşmek: *Disarm them, and let them question* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 76; *Cym.*, II/4, 52; *Lucrece*, 122); 3. [*talk to*] konuşmak: *With many holiday ... terms He questioned me* (*Hen. IV–1*, I/3, 47; *Ham.*, I/1, 45); 4. [*With* ile] Biriyle tartışmak, görüşmek, müzakere etmek: *let your reason with your choler question* (*Hen. VIII*, I/1, 130; *Sonn.*, LVII, 9).

questionable Davetkâr sorun ya da ilginç konuşma: *Thou com'st in such a questionable shape That I will speak to thee* (*Ham.*, I/4, 43).

questrist Başka birini araştırıcı: *Hot questrists after him* (*Lear*, III/7, 17).

quick 1. Diri, hayatta: *The mercy that was quick in us ... is ... kill'd* (*Hen. V*, II/2, 79; *Ham.*, V/1, 126; *Mer. Wives Win.*, III/4, 86); 2. [*Quick with child*] Gebe: *Jaquenetta that is quick by him* (*L. Lab. Lost*, V/2, 676; L. Lab. Lost, V/2, 681); 3. Verimli: *we bring forth weeds When our quick winds lie still* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 110); 4. [İlkbahar] Doğurgan: *the quick freshes* (*Tem.*, III/2, 67); 5. [Hava] Keskin, içine işleyen: *the air is quick there, And it pierces and sharpens the stomach* (*Per.*, IV/1, 27). 6. Aceleci, sabırsız: *Your reasons are too shallow and too quick* (*Rich. III*, IV/4, 361; *L. Lab. Lost*, II/1, 117); 7. Hayat dolu, canlı: *What an eye, Of what a fiery sparkle and quick sweetness, Has this young prince!* (*Two Nob. K.*, IV/2, 13; *L. Lab. Lost*, I/1, 161; *All's Well*, IV/2, 5).

quick-answered Hazırcevap: *Ready in gibes, quick-answer'd, saucy* (*Cym.*, III/4, 158).

quicken, to 1. Canlandırmak: *quickens what's dead* (*Tem.*, III/1, 6; *All's Well*, II/1, 74; *Ant. & Cleo.*, I/3, 69); 2. Hayata dönmek: *Quicken with kissing* (*Ant. & Cleo.*, IV/15, 39; *Lear*, III/7, 39; *Oth.*, III/3, 277); 3. Neşelendirmek, gayrete getirmek: *quicken his ... heaviness* (*Mer. Ven.*, II/8, 52; *Rich. III*, IV/4, 124; *Tam. Shrew*, I/1, 36).

quickening[1] Hayata dönüş, yeniden canlanma: *I see a quick'ning in his eye* (*M. Meas.*, V/1, 495).

quickening[2] Canlandıran, hayat veren: *Hyperion's quick'ning fire* (*Timon*, IV/3, 184).

quid 'for' quo [Lat. *quid pro quo*] Bunun için o, onun için bu (*Hen. VI–1*, V/3, 109).

quiddity İncelik taşıyan kaçamaklı söz, safsata: *Where be his quiddities now ... his tricks?* (*Ham.*, V/1, 199; *Hen. IV–1*, I/2, 45).

quiet [*Out of quiet*] Huzursuz, kaygılı (*Tw. Night*, II/3, 133).

quietus 1. Borçtan kurtulma: *Time ... her quietus is to render thee* (*Sonn.*, CXXVI, 12); 2. Yaşamın bağlarından kendini koparma: *his quietus make With a bare bodkin* (*Ham.*, III/1, 74).

quill [*In the quill*] Hep birlikte: *we may deliver our supplications in the quill* (*Hen. VI–2*, I/3, 3).

quillet Yasal safsata ya da yasalara uygun kaçamaklı söz: *these nice sharp quillets of the law* (*Hen. VI–1*, II/4, 17; *Oth.*, III/1, 23; *Ham.*, V/1, 100).

quilt [Mizahi] Kalın kabuklu [Falstaff gibi çok şişman kişiler için kullanılırdı]: *How now, blown Jack? How now, quilt?* (*Hen. IV–1*, IV/2, 49).

quincy [*Quincy choked by a hempen*] Asılmış [16. yy.dan 19 yy. başına kadar: Partridge, 746/2]

quintain Çalışmalarda, üzerine hamle yapmada kullanılan herhangi bir yapma nesne: [mec.] *that which here stands up Is but a quintain, a mere lifeless block* (*As You Like*, I/2, 251).

quintessence Beşinci öz ya da element: yıldızları ortaya çıkaran dört elementin (toprak, hava, su ve ateş) sentezi olan ilahi element: *this quintessence of dust*

(*Ham.*, II/2, 308; *As You Like*, III/2, 139).

quip Sert ve alaylı yanıt ya da karşılık: *notwithstanding all her sudden quips* (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 12; *Hen. IV–1*, I/2, 45; *Mer. Wives Win.*, I/3, 41).

quire Topluluk, kumpanya: *the whole quire* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 55).

quire, to Müzik yapmak: *Which quir'd with my drum* (*Cor.*, III/2, 113).

quirk 1. İncelikli söz oyunu: *she has me her quirks, her reasons* (*Per.*, IV/6, 7); 2. Zekice söylenen ya da yazılan nükte: *excels the quirks of blazoning pens* ['*blazoning*' sözcüğüyle mec. olarak boru sesine de gönderme yapılmış] (*Oth.*, II/1, 63; *Much Ado*, II/3, 236); 3. Davranış garipliği ya da hilesi: *a man of that quirk* (*Tw. Night*, III/4, 245); 4. Hastalık nöbeti: *quirks of joy and grief* (*All's Well*, III/2, 49).

quis Kim (*L. Lab. Lost*, V/1, 52).

quit Fit olan, uzlaşan: *Hortensio will be quit with thee* (*Tam Shrew*, III/1, 92); öç alan: *To be full quit of those* (*Cor.*, IV/5, 83).

quit, to 1. Serbest bırakmak: *your master quits you* (*Tw. Night*, V/1, 321); 2. [*Quit of*] Kurtulmak: *Quit me of these cold gyves* (*Two Nob. K.*, III/1, 72; *Hen. VIII*, V/1, 70; *Hen. V*, III/5, 47; *Hen. VI–2*, III/2, 218); 3. Aklanmak: *God quit you in his mercy!* (*Hen. V*, II/2, 166; *As You Like*, III/1, 11; *Hen. IV–1*, III/2, 19); 4. Aksiyondan yüzünün akıyla çıkmak: *quit you well* (*Lear*, II/1, 30; 5. Kendine düşeni yapmak: *The general subject to a well-wish'd king Quit their own part* (*M. Meas*, II/4, 28); 6. [Cezayı vb.] Bağışlamak: *To quit the fine* (*Mer. Ven.*, IV/1, 38; *M. Meas.*, V/1, 483); 7. Ödüllendirmek, karşılığını vermek: *be trusty, and I'll quit thy pains* (*Rom. & Jul.*, II/4, 192; *Two Nob. K.*, III/6, 24; *Lear*, III/7, 87; *M. Meas.*, V/1, 411); 8. Fit olmak: *To quit me of them* (*Much Ado*, IV/1, 200); 9. Ödemek, temizlemek: *To quit the penalty* (*Com. Err.*, I/1, 22).

quite, to [*Quit*'in varyantı] Ödüllendirmek, karşılığını vermek: *more to me deserving Than I can quite or speak of* (*Two Nob. K.*, V/4, 35; *Rom. & Jul.*, II/4, 92; *Rich. II*, V/1, 43; *Per.*, III/2, 18).

quittal Ödül: *in revenge or quittal of such strife* (*Lucrece*, 236).

quittance 1. Borçtan kurtulma: *omittance is not quittance* [örn. Talebin başarısızlığı, talebin reddi değildir] (*As You Like*, III/3, 133; *Mer. Wives Win.*, I/1, 10); 2. Karşılığını verme, telafi: *quittance of desert and merit* (*Hen. V.*, II/2, 34; *Hen. IV–2*, I/1, 108; *Timon*, I/1, 280).

quittance, to Karşılığını vermek: *to quittance their deceit* (*Hen. VI–1*, II/1, 14).

quiver Çevik, atik, tetik: *a little quiver fellow* (*Hen. IV–2*, II/2, 281).

quod me alit, me extinguit [Lat.] Ateşimi körükleyen ışığımı söndürür (*Per.*, II/2, 33).

quoif İyi oturan kep; dar şapka: *Golden quoifs ... For my lads to give their dears* (*Win. Tale*, IV/4, 224; *Hen. IV–2*, I/1, 147).

quoit, to Kaydırarak atmak: *Quoit him down ... like a shove-groat shilling* [f. 1 *Quaite*] (*Hen. IV–2*, II/4, 192).

quondam Önceki, önce olan: *the quondam king* (*Hen. VI–3*, III/1, 23; *Troil & Cres.*, IV/5, 179; *Hen. V*, II/1, 78; *L. Lab. Lost*, V/1, 16).

quoniam Çünkü, ...den dolayı (*L. Lab. Lost*, V/2, 592).

quote, to 1. Alıntı yapmak [mec.] *His face's own margent did quote such amazes* (*L. Lab. Lost*, II/1, 246); 2. İşaret etmek: *A fellow by the hand of nature, mark'd, Quoted, and sign'd to do a deed of shame* (*John*, IV/2, 222); 3. Gözlem yapmak, dikkatle incelemek: *I have with exact view perus'd thee ... And quoted joint by joint* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 233; *Ham.*, II/1, 109; *Rom. & Jul.*, I/4, 31); 4. Dikkate almak: *Her amber hair for foul hath amber quoted* [Örn. Onun amber rengindeki saçları yanında amber çirkin kaldı] (*L. Lab. Lost*, IV/3, 85; *All's Well*, V/3, 205; (*L. Lab. Lost*, V/2, 786). [F ve

Q'da *coat(e)* olarak da yazıldığı yerler de vardır]

quoth, to 1. [Birinci ve üçüncü kişiler için kullanılır ve sözcüklerin tekrar edildiğini gösterir] Dedi, söyledi: *'Tis dinner-time' quoth I: 'My Gold! Quoth he* (*Com. Err.*, II/1, 62; *Hen. IV–2*, II/1, 48; *Mac.*, I/3, 5); **2.** [İkinci kişiler için alaylı] Gerçekten, çok: *Did they, quoth you?* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 217).

quotha (quoth'a) [Ünlem; aşağılayıcı, alaycı bir ifadeyi getirir] Gerçekten: *'The humour of it', quoth 'a* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 138; *All's Well*, I/3, 85; *Hen. IV–2*, V/3, 16).

quotidian 1. [*Quotidian fever*'ın kısaltılmışı] Sıtma, bataklık humması, her gün çıkan ateş: *a burning quotidian tertian* [örn. çeşitli hummaların karışımı] (*Hen. V*, II/1, 119); **2.** [mec.] aşk ateşi: *the quotidian of love* (*As You Like*, III/2, 365

quousque tandem? (Latince) Daha ne kadar sürer? Ya da Daha ne kadar katlanacağım? (*Two Nob. K.*, III/5, 38).

R

rabato bkz. *rebato.*

rabbit-sucker Yavru tavşan: *hang me up by the heels for a rabbit-sucker* (*Hen. IV–1*, II/4, 437).

rabblement Nüfusun düzensiz aşağı tabakadan olan bölümü: *the rabblement hooted* (*Jul. Caes.*, I/2, 244).

race[1] **1.** Zamanın yönü: *the drowsy race of night* (*John*, III/3, 39). **2.** Akış, seyir, cereyan.

race[2] **1.** At sürüsü (*Mer. Ven.*, V/1, 72); **2.** Doğal ya da soyaçekimle elde edilmiş düzen: *I give my sensual race the rein* (*M. Meas.*, II/4, 160; *Tem.*, I/2, 358); **3.** Çeşni, tat, lezzet: *none of our parts so poor But was a race of heaven* [1. ve 2. anlamlarla söz cambazlığı] (*Ant. & Cleo.*, I/3, 37).

race, to bkz. *rase, raze.*

raced bkz. *rased, razed.*

race (**raze**) **of ginger** Zencefil kökü: *a race or two of ginger* (*Win. Tale*, IV/3, 15).

rack Rüzgârla sürüklenen bulut ya da bulut kümesi: *A silence in the heavens, the rack stand still* (*Ham.*, II/2, 484; *Sonn.*, XXXIII, 6); [mec.] *the great globe itself ... shall dissolve, And ... leave not a rack behind* (*Tem.*, IV/1, 156); sis (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 10).

rack·to 1. Acı vermek için kişiyi ellerinden ve ayaklarından bağlayıp '*rack*' adı verilen aletle germek: *Say he be taken, rack'd, and tortured* (*Hen. VI–2*, III/1, 376; *M. Meas.*, V/1, 315); [dolayısıyla] işkence etmek (*Tem.*, I/2, 369); **2.** Zihinsel işkence: *How have the hours rack'd and totur'd me!* (*Tw. Night*, V/1, 219); **3.** Normal boyutundan daha büyütmek: *my credit ... shall be rack'd, even to the uttermost* (*Mer. Ven.*, I/1, 181; *L. Lab. Lost*, V/2, 818; *Much Ado*, IV/1, 290; *Cor.*, V/1, 16); **4.** Tehdit ve keyfi vergilerle halkı ezmek: *The commons hast thou rack'd* (*Hen. VI–2*, I/3, 128). **5.** Yanlış tanımlamak (*M. for Meas.*, IV/1, 63).

racker İşkenceci, cellat: *such rackers of orthography* (*L. Lab. Lost*, V/1, 19).

racking Rüzgârla sürüklenme: *racking clouds* (*Hen. VI–3*, II/1, 27).

raddock bkz. *ruddock.*

rag **1.** Parça, zerre: *not a rag of money* (*Com. Err.*, IV/4, 86); **2.** [Aşağılama sözcüğü] Değersiz, kılıksız, partal kimse: *these overweening rags of France* (*Rich. III*, V/3, 328; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 185; *Tam. Shrew*, IV/3, 111).

rage **1.** Çılgınlık: *the great rage ... is kill'd in him* (*Lear*, IV/7, 77; *Com. Err.*, IV/3, 87; *Rom. & Jul.*, IV/3, 53); **2.** Kızgınlık: *stockfish, hard, and full of rage* (*Mer. Ven.*, V/1, 81; *Hen. IV–1*, III/1, 181; *Lucrece*, 1398); **3.** Şiddetli tutku, iştah, ateşli istek: *rage and hot blood are his counsellors* (*Hen. IV–2*, IV/4, 63; *Lucrece*, 424; Lucrece, 468); cinsel arzu: *When he is drunk asleep, or in his rage* (*Ham.*, III/3, 89); **4.** Şiddet, sert hareket, doğanin şiddeti [kasırga, deniz, yangın, deprem vb.] *river stay'd ... swelleth with more rage* (*Ven. & Adon.*, 332); [mec.] *the fire's extreme rage* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 22; *Rich. II*, III/3, 59); Sel, su baskını [mec.] *So high above his limits swells the rage Of Bullingbrook* (*Rich. II*, III/2, 109); **5.** Şiirsel coşku ya da esinlenme (*Sonn.*, XVII, 11); **6.** Yiğitlik ruhu, coşkusu: *shall we give the signal to our rage* (*King John*, II/1, 265; *Rich. II*, II/4, 14; *Hen. IV–1*, I/3, 31).

rage, to 1. Gürültülü ve amaçsız bir biçimde davranmak: *raged in savage sensuality* (*Much Ado*, IV/1, 61; *Sonn.*, XVII. 11); 2. Deli gibi davranmak: *whiles the foe doth rage* (*Hen. VI–3*, II/3, 26; *Ant. & Cleo.*, IV/1, 7); 3. Kudurtmak, kızıştırmak: *young hot colts being raged* (*Rich. II*, II/1, 70; Rich. II, 173).

ragged(-)staff Sivri uçları ve pürtükleri olan kazık: *The rampant bear chain'd to the ragged staff* (*Hen. VI–2*, V/1, 203).

raging Şehvetli: *his raging eye* (*Rich. III*, III/5, 83; *Oth.*, I/3, 330; *Troil. & Cres.*, II/2, 281).

raging(-)wood Öfkeden delirmiş: *the young whelp of Talbot's, raging wood* (*Hen. VI–1*, IV/7, 35).

rain, to get out of the Kendi işini yürütecek kadar akıllı olmak, sağduyulu davranmak [deyim: 1599, H. Buttes: "*Fools ... have the wit to keep themselves out of the rain*"].

rainy Yağmur altında: *rainy marching* (*Hen. V*, IV/3, 111).

raise, to Dedikodu üretmek: *Rais'd only that the weaker sort may wish Good Martius home again* (*Cor.*, IV/6, 70).

raised 1. Kışkırtılan: *the raised father* (*Oth.*, I/2, 29); 2. Başlayan: *the raised search* (*Oth.*, I/1, 158).

raising Söylenti, uydurma haber: *his raising, Nothing but his report* (*Cor.*, IV/6, 61).

raisins o' th' sun Güneşte kurutulmuş üzümler: *four pounds of pruins, and as many of raisins o' th' sun* (*Win. Tale*, IV/3, 48).

rake Sıska kişi: *ere we become rakes* (*Cor.*, I/1, 23).

rake, to [*Up* ile] Üstünü kapatmak, gömmek: *Thee I'll rake up* (*Lear*, IV/6, 274).

ram, to [*Up* ile] Kapıyı ya da pencereyi sıkıca kapatmak: *Have we ramm'd up our gates against the world* (*John*, II/1, 272).

ramp Orospu: *variable ramps* (*Cym.*, I/4, 134).

rampallian (rampallion) Kadın bulan kadın kişi, çöpçatan: *you scullion! you rampallian!* (*Hen. IV–2*, II/1, 59) [f. 1].

ramping 1. Hayvanın arka ayaklarıyla dövüşe hazır durum alması: *A couching lion and a ramping cat* (*Hen. IV*, -1, II/1, 151); 2. [dolayısıyla] azgın bir duruş: *Under whose shade the ramping lion slept* (*Hen. VI–3*, V/2, 13); 3. İtidalsiz, aşırı: *A ramping fool* (*John*, III/1, 122).

rampired Tahkim edilmiş, güçlendirilmiş: *our rampir'd gates* (*Timon*, V/4, 47).

random (randon) [*At random*] İhmal edilen, gözetilmeyen: *goods at random left* (*Com. Err.*, I/1, 42).

range Saf, sıra: *that great face of war, whose several ranges Frighted each other* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 5).

range, to 1. Saf halinde yayılmak (*Cor.*, III/1, 205); 2. [Biriyle ya da bir şeyle] Aynı düzeyde olmak (*Much Ado*, II/2, 7); 3. Bir makamı işgal etmek (*Hen. VIII.* II/3, 20; *Hen. IV–1*, I/3, 169); 4. Başıboş gezmek, dolaşmak: *Else had she with her father rang'd along* (*As You Like*, I/3, 68; *Ham.*, III/3, 2); 5. Vefalı ya da sadık olmamak: *If once I find thee ranging* (*Tam. Shrew*, III/1, 91; *Sonn.*, CIX, 5); 6. [Bir kimseyi ya da şeyi] Bulmak için dolaşmak, "altını üstüne getirmek": *range the town to seek me out* (*Tw. Night*, IV/3, 7).

ranged Ismarlanmış: *the rang'd empire* (*Ant. & Cleo.*, I/1, 34).

ranger 1. Av bekçisi; 2. [*Diana's rangers*] Diana'nın bakire perileri (*Cym.*, II/3, 69).

rank[1] Saf halinde hareket: *the right butter-women's rank in market* (*As You Like*, III/2, 98).

rank[2] [sıf.] 1. Kabaca bol: *Wanting the scythe ... uncorrected, rank* (*Hen. V*, V/2, 50; *Ham.*, III/4, 152); [dolayısıyla, mec.] *the seeded pride That hath to this maturity blown up In rank Achilles* (*Troil. & Cres.*, I/3, 318; *As You Like*, II/7, 46); aşırı miktarda: *nor will it yield ... a ranker rate, should it be sold in fee* (*Ham.*, IV/4, 22; *As You Like*, IV/1, 84); 2. Şişmiş, çok şişman (*Jul. Caes.*, III/1, 152); 3. [dolayısıyla mec.] taşkın, fazlasıyla dolu: *To diet rank minds* (*Hen. IV–2*, IV/1, 64; *Sonn.*, CXVIII, 12); 4. Bol,

mebzul: *a river that is rank* (*Ven. & Adon.*, 71); 5. Kokmuş, çok kötü kokan: *as rank as a fox* (*Tw. Night*, II/5, 124; *Mer. Wives Win.*, III/5, 92; *Ant. & Cleo.*, V/2, 212); [mec.] *O, my offence is rank, it smells to heaven* (*Ham.*, III/3, 36); 6. Şehvetli: *the ewes being rank* (*Mer. Ven.*, I/3, 80); 7. Şehvet uyandırıcı: *rank thoughts* (*Cym.*, II/5, 24; *Oth.*, II/1, 306; *L. Compl.*, 307); 8. Bozuk, yoz, iğrenç: *rank diseases* (*Ham.*, III/4, 149; *Troil. & Cres.*, I/3, 73).

rank[3] Bol miktarda (*Mer. Wives Win.*, IV/6, 22); aşırı bir biçimde (*Troil. & Cres.*, I/3, 196).

rank, to Saflar ve sıralar halinde kuşatmak ya da işgal etmek (*Timon*, I/1, 65).

rankle, to İrinli bir yarayı bulaştırmak: *His venom tooth will rankle to the death* (*Rich. II*, I/3, 290; Rich. II, 302).

rankness 1. Sel basması: *like a bated ... flood, Leaving our rankness and irregular course* (*John*, V/4, 54); taşkınlık (*Hen. VIII*, IV/1, 10); 2. Küstahlık: *the mere rankness of their joy* (*As You Like*, I/1, 86).

ransacked Dalıp gitmiş, kendinden geçmiş: *the ransack'd queen* (*Troil. & Cres.*, II/2, 150).

ransom 1. Tutuklunun ya da esir düşenin serbest kalmak için ödediği miktar: *without rescue in the first assault or ransom afterward* (*All's Well*, I/3, 116; *Hen. IV–1*, I/3, 141; *Hen. IV–1*, IV/3, 96); 2. Bir kimsenin bu şekilde özgürlüğüne kavuşması: *Here shall they make their ransom* (*Hen. VI–2*, IV/1, 10; *Hen. V*, IV/3, 80). 3. Kefaret: *if hearty sorrow Be a sufficient ransom for offence* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 75; *Hen. VI–2*, III/1, 127, *Cym.*, V/3, 80).

ransom, to Kefaretini ödemek: *Mine ransoms yours* (*Sonn.*, CXX, 14; *Sonn.*, XXXIV, 4); telafi etmek: *nor my service past, nor present sorrows ... Can ransom me into his love again* (*Oth.*, III/4, 118).

rap, to Kendinden geçirerek neşelendirmek: *what ... raps you?* (*Cym.*, I/6, 51).

rapier and dagger bkz. *dagger*.

rapture 1. Zorla yakalama, gaspetme: *And, spite of all the rapture of the sea* (*Per.*, II/1, 155); 2. Nöbet [ağlama nöbeti gibi]: *Into a rapture lets her baby cry* (*Cor.*, II/1, 207).

rare Mükemmel, âlâ: *O rare!* (*Hen. IV–1*, I/2, 64).

rarely 1. İncelikle: *This is a pretty colour; will't not do Rarely upon a skirt, wench?* (*Two Nob. K.*, II/1, 184; *Much Ado*, III/1, 60; *Ant. & Cleo.*, IV/4, 11; *Mid. N. Dr.*, I/2, 29); 2. Ayrıcalıkla, istisnai bir biçimde: *O rarely base!* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 158; *Win. Tale*, V/1, 150).

rarely Yakışan, güzel duran.

rareness Mükemmellik açısından nadir görülen bir karakter (*Ham.*, V/2, 117).

rariety bkz. *rarity*.

rarity Mükemmellik açısından az görülen bir karakter: *He hath out-villain'd villainy so far, that the rarity redeems him* (*All's Well*, IV/3, 274; *Tem.*, II/1, 59; *Phoenix*, 53).

rarest Mükemmel: *she'll do the rarest gambols* (*Two Nob. K.*, III/5, 76).

rascal[1] 1. Sürünün en çelimsiz geyiği (*As You Like*, III/3. 58); 2. [dolayısıyla mec.] Küçük görülen bir kimse için kullanılmıştır: *Come, you thin thing, come, you rascal* (*Hen. IV–2*, V/4, 30; *Hen. VI–1*, I/2, 35; *Cor.*, I/1, 159).

rascal[2] [sıf.] 1. Sıska; 2. Aşağılık, değersiz: *Out, rascal dogs!* (*Timon*, V/1, 115; *Jul. Caes.*, IV/3, 80); 3. Ayaktakımı: *The rascal people* (*Hen. VI–2*, IV/4, 51).

rase[1], **to** Kopartmak (*Rich. III*, III/2, 11; Rich. III, III/4, 82).

rase[2] (**raze**), **to** Silmek, yok etmek: *Raze out the written troubles* (*Mac.*, V/3, 42: *Sonn.*, XXV. 11); [mec.] *massacre them all, and rase their faction and their family* (*Titus*, I/1, 451; *Hen. VI–2*, I/1, 101; *Cym.*, V/5, 70).

rased (**razed**) 1. Kesilmiş: *my raz'd shoes* (*Ham.*, III/2, 277); 2. Geride iz bırakmamış: *raz'd oblivion* (*Sonn.*, CXXII, 7).

rash[1] 1. Ani ve hızla yapılan işlem (*Win. Tale*. I/2, 319; *Hen., IV* -2, IV/4, 48; *M. Meas.*, V/1, 392); 2. İvedilik gerektiren şey (*Troil. & Cres.*, IV/2, 60).

rash[2] Hızla, düşünmeden (*Oth.*, III/4, 79).

rash, to Seğirtmek, aniden hamle yapmak: *In his anointed flesh rash boarish fangs* (*Lear*, III/7, 58).

rat, drunk as a [deyim] Kendini bilmeyecek kadar içkili [halk dili; 16. yy. ortası ve 17. yy. Boorde, 1542].

rate 1. [Tahmin edilen] Miktar: *I judge their number Upon or near the rate of thirty thousand* (*Hen. IV–2*, IV/1, 22); **2.** [Tahmin edilen] Değer, fiyat, bedel: *a spirit of no common rate* (*Ham.*, IV/4, 22; *Mid. N. Dr.*, III/1, 154; *All's Well*, III/3, 91; *Rom. & Jul.*, V/3, 301); 3. Tahmin: *all popular rate* (*Tem.*, I/2, 92; Tem., II/1. 116); 4. Yaşam biçimi, üslubu: *such a noble rate* (*Mer. Ven.*, I/1, 127).

rate[1]**, to 1.** Bölüştürmek, ayırmak, vermek: *we had not rated him His part o' th' isle* (*Ant. & Cleo.*, III/6, 25); **2.** Hesaplamak, tahmin etmek: *must we rate the cost of the erection* (*Hen. IV–2*, I/3, 44; *Timon*, II/2, 126); 3. İtibar etmek, saymak, addetmek: *all that life can rate Worth name of life* (*All's Well*, II/1, 179); 4. Aynı değerde olmak: *Fall not a tear ... one of them rates All that is won and lost* (*Ant. & Cleo.*, III/11, 69).

rate[2]**, to 1.** Şiddetle ya da öfkeyle serzenişte bulunmak: *Why do you rate my Lord of Suffolk thus?* (*Hen. VI–2*, III/2, 56; *Jul. Caes.*, II/1, 216; *Mer. Ven.*, I/3, 107); **2.** [Aşk] zorla söküp atmak: *Affection is not rated from the heart* (*Tam. Shrew*, I/1, 157; *Hen. IV–1*, IV/3, 99); 3. Öfkeli sitemde bulunmak: *rails, and swears, and rates* (*Tam. Shrew*, IV/1, 84; *Hen. VI–2*, III/1, 175).

rated 1. Hesaplanmış: *a rated sinew* (*Hen. IV–1*, IV/4, 17); **2.** Gerçek değeri biçilmiş: *Paying the fine of rated treachery* (*John*, V/4, 37).

rates 1. [*Millions of rates*] Milyonlara değer; **2.** Milyonlarca kez: *The very lees of such, millions of rates, Exceed the wine of others* (*Two Nob. K.*, I/4, 29).

rather 1. [*The rather*] Olabildiğince hızlı (*Mac.*, I/7, 62); olabildiğince erken (*All's Well*, III/5, 39; *John*, V/7, 87; *Tw. Night*, III/3, 12); **2.** [*Me rather had*] Keşke (*Rich. II*, III/3, 192).

ratherest Her şeyden çok, en çok: *after his ... untrained, or rather unlettered, or ratherest unconfirmed fashion* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 18).

ratify, to Metrik ya da tartımsal oranına oturtmak, düzeltmek, ayarını doğru yapmak: *Here are only numbers ratified, but for the ... golden cadence of poesy, caret* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 116).

rational 1. Doğru bir biçimde mantık kullanan, akılcı, sağduyulu: *the rational hind Costard* (*L. Lab. Lost*, I/2, 118); **2.** Makul, kabul edilebilir: *Loss of virginity is rational increase, and there was never virgin got till virginity was first lost* (*All's Well*, I/1, 128).

ratalorum (rato-lorum) bkz. *custalorum.*

ratsbane Fare zehiri: *set ratsbane by his porridge* (*Lear*, III/4, 55; *Hen. IV–2*, I/2, 42; *Hen. VI–1*, V/4, 29).

rattle, to Zırıltılı, takırtılı bir gürültüyle saldırmak: *rattle the welkin's ear* (*John*, V/2, 122).

raught bkz. *reach.*

ravel, to 1. Karmakarışık olmak, karıştırmak: *as you unwind her love from him, Lest it should ravel You must provide to bottom it on me* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 52); **2.** [*Out* ile] Belirgin ve açık olmak: *must I ravel out My view'd up follies?* (*Rich. II*, IV/1, 228; *Ham.*, III/4, 186).

ravelled Arapsaçı olmuş, karmakarışık olan: *Sleep that knits up the ravell'd sleave of care* (*Mac.*, II/2, 34).

raven (ravin), to 1. Hayvan gibi yemek, yalayıp yutmak, yiyip bitirmek: *ravening first the lamb* (*Cym.*, I/6, 49); **2.** [*down* ile] *Like rats the ravin down their proper bane* (*M. Meas.*, I/2, 129); 3. [*up* ile] *ravin up Thine own live's means* (*Mac.*, II/4, 28).

ravened (ravined) Yiyici: *the ravin'd salt-sea shark* (*Mac.*, IV/1, 24)

ravin Açgözlü, gözü doymaz: *I met the ravin lion* (*All's Well*, III/2, 117).

ravish, to 1. Bozmak, yozlaştırmak, bulaştırmak: *With rotten damps ravish the morn-*

ing air (*Lucrece*, 778); **2.** Koparıp almak, çekip koparmak: *These hairs which thou dost ravish from my chin* (*Lear*, III/7, 38); **3.** Esrime [vecd] ile kendinden geçmek: *the music ... Doth ravish like enchanting harmony* (*L. Lab. Lost*, I/1, 167; *Hen. VI–1*, V/5, 15; *Much Ado*, II/3, 58); *Her sight did ravish* (*Hen. VI–2*, I/1, 32).

ravished Zorla ya da kurnazlıkla kaçırılan: *The ravish'd Helen* (*Troil. & Cres.*, Prologue, 9).

ravishing Avı yakalama: *Murder ... With Tarquin's ravishing strides, towards his designs Moves* (*Mac.*, II/1, 55).

raw Ham, olgunlaşmamış: *my service ... being tender, raw and young* (*Rich. II*, II/3, 42); deneyimsiz, eğitimsiz, acemi: *raw tricks* (*Mer. Ven.*, III/4, 77; *Per.*, IV/2, 55; *As You Like*, III/2, 72).

raw-boned Sıska, çökük yanaklı: *Lean raw-boned rascals* (*Hen. VI–1*, I/2, 35).

rawly Olgunlaşmamış bir yaşta: *crying ... upon their children rawly left* (*Hen. V*, IV/1, 141).

rawness [mec.] Eksiklik, olmamışlık [dolayısıyla] hazır olmayışlık: *Why in that rawness left you wife and child ...?* (*Mac.*, IV/3, 26).

ray, to Kirletmek: *his horse ... ray'd with the yellows* (*Tam. Shrew*, III/2, 53; Tam. Shrew, IV/1, 3).

raz'd shoes Kalıba uyan ayakkabı yüzü (*Hamlet*, II/2, 271).

raze bkz. *race, raze.*

razed bkz. *raced, razed.*

razorable Yeterli, uygun, tıraş olmuş: *till new-born chins Be rough and razorable* (*Tem.*, II/1, 250).

razure Yok etme; silme: *razure of oblivion* (*M. Meas.*, V/1, 18).

re Oktavın [Guido'nun heksakordunun] ikinci sesi: *A re, to plead Hortensio's passion* (*Tam. Shrew*, III/1, 74; Tam. Shrew, 77; *L. Lab Lost*, IV/2, 100). [Şaka için fiil olarak da kullanılırdı]: *I'll re you* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 118; Rom. & Jul., 120).

reach Ustalık yeteneği ve gücü: *Thus do we of wisdom and of reach ... By indirections find directions out* (*Ham.*, II/1, 61).

reach, to [Geçmiş zaman kipi *raught*] **1.** Ele geçirmek: *The hand of death hath raught him* (*Ant. & Cleo.*, IV/9, 29; *Hen. VI–2*, II/3, 43); **2.** Kavramak, tutmak: *Put forth thy hand. Reach at the glorious gold* (*Hen. VI–2*, I/2, 11; *Hen. VI–3*, I/4, 68: [mec.] *To reach at victory above my head* (*Rich. II*, I/3, 72); **3.** Zamanı uzatmak, sürdürmek: *The moon ... raught not to five weeks* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 40); **4.** Miktarı genişletmek: *What may the King's whole battle reach unto? – To Thirty Thousand* (*Hen. IV–1*, IV/1, 29); **5.** Kazanmak, elde etmek: *another ... intent By marrying her which I must reach unto* (*Rich. III*, I/1, 159).

reaching Yükseklere ya da uzaklara erişebilen: *Great men have reaching hands* (*Hen. VI–2*, IV/7, 81).

read, to 1. Ders okumak [dolayısıyla]; **2.** Konferans vermek, konuşma yapmak: *Which calls me pupil or hath read to me?* (*Hen. IV–1*, III/1, 45); **3.** Öğretmek: *Give me leave to read philosophy* (*Tam. Shrew*, III/1, 13).

readiness 1. Eylemde, uzmanlıkta, yetenekte hızlılık (*M. Meas.*, II/12); **2.** [*Put on manly readiness*] Giyinmek (*Mac.*, II/3, 133).

ready 1. [Seslenenlere yanıt olarak kullanılır] Evet! ya da Burdayım!: *Answer as I call you, Nick Bottom the weaver* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 18; *Mer. Ven.*, IV/1, 2; *Rom. & Jul.*, I/5, 11); **2.** Giyinmiş: *Enter ... Bastard Alanson, Regnier, half ready and half unready* (*Hen. VI–1*, II/1, sa.; *Cym.*, II/3, 81).

reak bkz. *reck.*

re-answer, to Telafi fırsatını, karşılığını vermek: *his ransom, which must proportion the losses we have borne ... which in weight to re-answer his pettiness would bow under* (*Hen. V*, III/6, 128).

reap, to 1. Karşılığını almak, kazanmak, elde etmek: *when wit and youth is come to harvest; your wife is like to reap a proper man* (*Tw. Night*, III/1, 133; *Hen. VIII*, III/2, 204); **2.** Bilgi edinmek: *a thing Which you might from relation likewise reap* (*Cym.*, II/4, 86).

rear 1. Bir ordunun ya da deniz filosunun en artçısı (*Troil. & Cres.*, III/3, 162); 2. [*In, within the rear*] Geri plan: *keep you in the rear of your affection* (*Ham.*, I/3, 34; *Win. Tale*, IV/4, 581).

rear, to 1. Kaldırmak: *When I rear my hand* (*Tem.*, II/1, 295; *Titus*, III/1, 168; *Ant. & Cleo.*, II/1, 35); 2. Kışkırtmak: *if you rear the house against this house* (*Rich. II*, IV/1, 145) 3. Dikmek, kurmak, inşa etmek: *a statelier pyramis to her I'll rear* (*Hen. VI–1*, I/6, 21; *Titus*, V/2, 188).

rearmouse (rere-mouse) Yarasa: *Some war with rere-mice for their leathren wings* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 40).

rearward Artçı kuvvetler: *in the rearward comes the Duke* (*Hen. VI–1*, III/3, 33); [mec.] *with a rearward following Tybalt's death, 'Romeo is banished'* (*Rom. & Jul.*, III/2, 121; *Hen. IV–2*, III/2, 316; *Sonn.*, XC, 6).

reason 1. Gözlem, bir şeyin açıklaması, dikkat: *Your reasons at dinner* (*L. Lab. Lost*, V/1, 2; *As You Like*, I/3, 6; *Rich. III*, IV/4, 61); 2. Söylev, konuşma: *reason and discourse* (*M. Meas*, I/2, 185; *Sonn.*, CLI, 8); 3. Bir şeyin kaynağı ya da nedeni: *the reason of this haste* (*Rom. & Jul.*, IV/1, 15; *Jul Caes.*, I/3, 30); 4. Nedeni var: *and reason too he should* (*John*, V/2, 130; *Rich. III*, V/3, 185; *Titus*, II/3, 81); 5. Akıllılık, aklın kabul ettiği şeye uygunluk: *in all reason, we must stay the time* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 255; *Hen. VI–3*, III/3, 147; *Oth.*, III/3, 64); 6. Uygun, akıllıca davranış ya da konuşma: *I shall do that that is reason* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 211; *Hen. V*, V/2, 330; *Much Ado*, V/1, 41); 7. Uygun nicelik, miktar ya da derece: *Do not you love me? – Troth no, no more than reason* (*Much Ado*, V/4, 77; *Mer. Ven.*, III/5, 41); 8. Kişiden akıl yoluyla beklenen, akılcı gereklilik: *do reason* [haklı davran, tatminkâr ol]: *To do myself this reason and this right* (*Titus*, I/1, 279; *Tem.*, III/2, 119; *Mer. Wives Win.*, I/1, 234); 9. [*Have reason*] Doğru ol [beyanda bulunurken]: *Have I not reason to prefer mine own?* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 156; *Mac.*, III/5, 2; *Ven. & Adon.*, 612); 10. [Olumsuzluk ile] Olabilirlik: *There is no reason but I shall be blind* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 212; *Tam. Shrew*, II/1, 407).

reason, to 1. Biriyle tartışmaya girmek, bir konuyu tartışmayı sürdürmek: *I reason'd with a Frenchman yesterday, Who told me ...* (*Mer. Ven.*, II/8, 27; *L. Lab. Lost*, I/1, 94; *Rom. & Jul.*, III/1, 52); 2. Sorgulamak [ne, nasıl, nerede vb. yi] tartışmak: *I will not reason what is meant hereby* (*Rich. III*, I/4, 93; *Cor.*, IV/6, 52; *Hen. IV–1*, II/3, 104); 3. Görüşmek, tartışmak: *reason not the need* (*Lear*, II/4, 264); 4. Açıklamak; 5. Sonuç çıkarmak; 6. Desteklemek: *Though the wisdom of nature can reason it thus and thus* (*Lear*, I/2, 105; *Cor.*, V/3, 176); 7. [*with* ile] [olabilecek olanın en kötüsünü düşünelim]; *Let's reason with the worst that may befall* (*Jul. Caes.*, V/1, 96).

reasonable 1. [Ruhsal ya da entelektüel güce ilişkin] Akılcı: *the reasonable shores* [örn. aklın kıyıları; beyin, bellek, düşünme erki] (Tem., V/1, 81). 2. Aklı kullanma gereksinimi: *incapable of reasonable affairs* (*Win. Tale*, IV/4, 398).

reason, o'er-wrestling strength in Mantık gücüne egemen olma [deyim]

reave, to 1. [Bir kimseyi] Soymak, zorla elinden almak (*Com. Err.*, I/1, 115; *Cym.*, III/3, 102; ve 766); 2. Alıp götürmek: *he himself is reft from her by death* (*Ven. & Adon.*, 1174).

rebate, to [Bir şeyin ucunu] Körleştirmek (*M. Meas.*, I/4, 60).

rebato 1560 ile 1630 yılları arasında moda olan bir tür kalkık kolalı yaka: *I think your other rebato were better* (*Much Ado*, III/4, 6).

rebeck Üç telli keman; aynı zamanda bu çalgıyı çalan müzisyene de bu ad verilmiştir: *What say you, Hugh Rebeck?* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 133).

rebuke, to Ezmek ya da geri püskürtmek: *we could have rebuk'd him at Harfleur* (*Hen. V*, III/6, 121; *Per.*, III/1, 1); Bastırmak: *under him my genius is rebuk'd* (*Mac.*, III/1, 55; *John*, II/1, 9); Uzaklaştır-

mak: *why rebuke you him that loves you so?* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 43).

recant, to Sözünden ya da yemininden dönmek: *or else I do recant The pardon that I late pronounced here* (*Mer. Ven.*, IV/1, 391).

recanting Sözünden dönen, yemini geri alan: *The slavish motive of recanting fear* (*Rich. II*, I/1, 193; *Timon*, I/2, 17).

receipt 1. Para alındısı [makbuzu]: *Three parts of that receipt I had for Calais* (*Rich. II*, I/1, 126); yiyecek içecek alındısı (*Lucrece*, 703); *Drunken desire must vomit his receipt* (*Cor.*, I/1, 112); 2. Kap, şeyleri koymaya yarayan yer: *the receipt of reason A limbeck only* (*Mac.*, I/7, 66); [O dönemde akıl ve mantığın beynin ayrı bir lobunda olduğuna inanılırdı]; 3. Algılama, uzlaşma yetisi ya da kapasitesi: *things of great receipt* (*Sonn.*, CXXXVI, 7); 4. Alma ya da eylemi: *such receipt of learning* (*Hen. VIII*, II/2, 138); 5. [Öz. Tıp ile aşçılığa ilişkin] Formül, reçete: *many receipts he gave me* (*All's Well*, II/1, 105).

receive, to 1. Duyarak ya da dinleyerek başkasından bir şeyler öğrenmek; 2. [dolayısıyla] dikkat etmek, dinlemek: *Our hearts receive your warnings* (*All's Well*, II/1, 22; *Ham.*, V/2, 91; *Lear*, V/3, 216); 3. Algılamak, anlamak: *To be received plain, I'll speak more gross* (*M. Meas.*, II/4, 82); 4. İnanmak: *Will it not be receiv'd ... That they have done't?* (*Mac.*, I/7, 74; *Tw. Night*, III/4, 93; *Ham.*, II/2, 437); 5. Kabul etmek: *be received for the Emperor's heir* (*Titus*, IV/2, 158; *Hen. V*, V/2, 368; *Hen. VI–1*, I/2, 92).

receiving 1. [Saygı ve dikkatle] Konuk kabulü (*Win. Tale*, IV/4, 526); 2. Anlayış: *To one of your receiving* (*Tw. Night*, III/1, 120).

receptacle 1. [Türbelerde] Mezardan önceki küçük giriş holü. *This fell devouring receptacle* (*Titus*, II/3, 235; Titus, I/1, 92; *Rom. & Jul.*, IV/3, 39); 2. Lağım kanalı: *Empty Old receptacles, or common shores, of filth* (*Per.*, IV/6, 175)

rechate bkz. *Recheat.*

recheat, to Boru sesiyle av köpeklerini Bir araya toplamak için çağrı: *I will have a recheat winded in my forehead* [boynuzlanmaya gönd.] (*Much Ado*, I/1, 240).

reck (reak), to 1. Aldırmak, kulak vermek: *recks nor for his own rede* (*Ham.*, I/3, 51; *Two Gent. Ver.*, IV/3, 40; *Ven. & Adon.*, 283); *I reck not if the wolves would jaw me* (*Two Nob. K.*, III/2, 7); 2. İstemek, arzu etmek, [bir şey yapmaya] istekli olmak: *And little recks to find the way to heaven By doing deeds of hospitality* (*As You Like*, II/4, 81).

reckless Görevini umursamayan (*Hen. VI–3*, V/6, 7).

reckon, to 1. Hesaba katmak: *trespasses ... whereof I reckon ...* (*Win. Tale*, III/2, 190); 2. Tahmin etmek, değer biçmek: *she reckon'd it At her live's rate* (*All's Well*, V/3, 90; *Lucrece*, 19).

reckoning 1. [Özellikle han ve meyhanelerde] Hesap, fatura: (*Hen. IV–1*, II/4, 101); *his eloquence the parcel of a reckoning* (*As You Like*, III/4, 32; *Hen. IV–2*, I/2, 171); 2. Bir konuyu görüş biçimi: *By this reck'ning he is more shrew than she* (*Tam. Shrew*, IV/1, 85); 3. [*Be one reckoning*] Eşit ve aynı değerde olma: *the great, or the mighty, or the huge ... are all one reckonings* (*Hen. V*, IV/7, 17); 4. Ün, ad, nam, saygınlık: *Of honourable reckoning are you both* (*Rom. & Jul.*, I/2, 4).

reclaim, to Boyun eğdirmek, itaat ettirmek: *this arm, that hath retain'd To your obedience fifty fortresses* (*Hen. VI–1*, III/4, 5; *Hen. VI–2*, V/2, 54; *Rom. & Jul.*, IV/2, 42).

reclusive İnzivası ve emekliliği ile göze çarpan: *some reclusive and religious life* (*Much Ado*, IV/1, 242).

recognizance 1. Borç için yapılan yasal senet: *This fellow might be a great buyer of land, with his statutes, his recognizance, his fines* (*Ham.*, V/1, 105); 2. Yadigâr: *that recognizance ... of love* (*Oth.*, V/2, 214).

recoil, to 1. Yozlaş(tır)mak: *A good virtuous nature may recoil* (*Cym.*, I/4, 128; *Mac.*, IV/3, 19); 2. Düşüncelerde geçmişe

gitmek: *Methoughts I did recoil Twenty-three years* (*Win. Tale*, I/2, 154).

recollect, to Biriktirmek: *from their wat'ry empire recollect All that may men approve or men detect!* (*Per.*, II/1, 50).

recollected Oradan buradan toplanmış [dolayısıyla] içten gelmeyen, taklit edilen, yapmacık: *light airs and recollected terms Of these ... giddy-placed times* (*Tw. Night*, II/4, 5).

recomforted Teselli ya da teskin edilmiş, yatıştırılan: *Ne'er through an arch so hurried the blown tide, As the recomforted through the gates* (*Cor.*, V/4, 48).

recomforture Avuntu: *to your recomforture* (*Rich. III*, IV/4, 425).

recommend, to 1. Göndermek, teslim etmek, tevdi etmek: *denied me my own purse, Which I had recommended to his use Not half an hour before* (*Tw. Night*, V/1, 91; *Cor.*, II/2, 151); 2. Haber ya da bilgi vermek: *Your trusty ... servitor ... recommends you thus* (*Oth.*, I/3, 41); 3. Uygun olmak, kabul edilebilir olmak: *the air ... sweetly recommends itself Unto our ... senses* (*Mac.*, I/6, 2).

recompt, to [*Recount*'un varyantı] Anlatmak, nakletmek: *If we should recompt Our baleful news* (*Hen. VI–3*, II/1, 96).

reconcile, to [Uzlaşmayı, yakınlaşmayı] Geri getirmek: *I desire To reconcile me to his friendly peace* (*Rich. III*, II/1, 60; *Lear*, III/6, 113).

reconciliation Bozulan ilişkiyi düzeltme çabası: *His present reconciliation take* (*Oth.*, III/3, 47).

record 1. [*In, upon*] Yasal önemi olan bir delilin yazıya dökülmüş belgesi: *To fine the faults whose fine stands in record* (*M. Meas.*, II/2, 40; *Much Ado*, V/1, 240; *Rich. II*, IV/1, 230); 2. Tanık: *heaven be the record to my speech* (*Rich. II*, I/1, 9); 3. Anı, anımsama: *that record is lively in my soul!* (*Tw. Night*, V/1, 246; *Cor.*, IV/6, 50).

record, to 1. Şakımak: *the night-bird ... That still records with moan* (*Per.* IV/ Gower, 27); bir şey hakkında şarkı söylemek: *to the nightingale's ... notes Tune my distresses and record my woes* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 6); 2. Bir armağanı kaydettirmek: *that he do record a gift Here in the court* (*Mer. Ven.*, IV/1, 388); 3. Tanık olmak: *How proud I am of thee ... Rome shall record* (*Titus*, I/1, 255); tanıklık yapmak: *Let me be recorded by the righteous gods* (*Timon*, IV/2, 4).

recordation Anı, kutlanması gereken bir yıldönümü: *make a recordation to my soul Of every syllable that here was spoke* (*Troil. & Cres.*, V/2, 116; *Hen. IV–2*, II/3, 61).

recorded Yazılı olarak kaydedilmiş: *the last syllable of recorded time* (*Mac.*, V/5, 21; *M. Meas.*, II/4, 61).

recorder[1] Vali ve Belediye meclisinin kıdemli üyesi tarafından atanan, mahkemelerdeki davaların kaydını tutan ve kentin törelerini bilen yasal görevli: Bu kişinin beyanı en önemli delil sayılıyordu: *The people were not used To be spoke to but by the recorder* (*Rich. III.*, III/7, 30).

recorder[2] [Müz.] Bir çeşit Flavta: *he hath play'd on the prologue like a child on a recorder* (*Ham.*, III/2, 292; *Mid. N. Dr.*, V/1, 23).

recountment Nakletme, öykü anlatma: *Tears our recountments had ... bath'd* (*As You Like*, IV/3, 140).

recourse 1. Akış, akan: *Their eyes o'ergalled with recourse of tears* (*Troil. & Cres.*, V/3, 55); 2. [Bir kimseye] Başvurma fırsatı: *that no manner person Have ... recourse unto the princes* (*Rich. III*, III/5, 109; *Two Gent. Ver*, III/1, 112; *Mer. Wives Win.*, II/1, 215).

recover[1], **to** 1. Barıştırmak, aralarını bulmak: *there are more ways to recover the general again* (*Oth.*, II/3, 27 2); 2. Bir kimsenin havasını solumak ya da ona karşı olmak: *why do you go about to recover the wind of me* (*Ham.*, III/2, 346); 3. Vasıl olmak, erişmek: ere I could recover the shore (*Tem.*, III/2, 14; *Two Gent. Ver.*, V/1, 12; *Tw. Night*, II/3, 184); 4. Hayata dönmek, kendine gelmek: *he fainted ... I recover'd him* (*As You Like*, IV/3, 150; *Two Nob. K.*, I/4, 27; *Win. Tale*, IV/4, 786; *Per.*,

III/2, 9); sağlığa kavuşmak, iyileşmek, eski gücünü kazanmak: *she hath recover'd the King* (*All's Well*, III/2, 20; *Tem.*, II/2, 93); 5. Tehlikeden kurtarmak: *kill him whom you have recover'd* (*Tw. Night*, II/1, 38); 6. [*Discover* sözcüğünün yanlış kullanımı] Keşfetmek, farkına varmak, ortaya çıkarmak: *We have here recover'd the most dangerous piece* (*Much Ado*, III/3, 67).

recover², **to** Yeniden kaplamak, [ayakkabıya] yeni taban koymak: *I am ... a surgeon to old shoes ... I recover them* [iki anlamlı, bkz. Recover¹, anlam 4] (*Jul. Caes.*, I/1, 24).

recoverable Tekrarlayabilir, kaynağına dönebilir, eskisi gibi olabilir: *a prodigal course Is like the sun's, but not like his recoverable* (*Timon*, III/4, 13).

recovery Mülkün başkasına ferağ edilmemek koşuluyla belli bir kimseye ya da mirasçılarına bağışlanmasına ilişkin işlem: *his fines, his double vouchers, his recoveries* (*Ham.*, V/1, 106; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 211 *Com. Err.*, II/2, 74) [mizahi].

recreant¹ 1. Bir çarpışmada korkakça davranan kişi: *Come, recreant, come, thou child* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 409; *Troil. & Cres.*, I/3, 287; *Hen. VI–2*, IV/8, 27); 2. Anlaşmayı ya da sadakati bozan kişi, hain, asker kaçağı, vb.: *Hear me, recreant, On thine allegiance* (*Lear*, I/1, 166; *Rich. II*, I/2, 53; *Cor.*, V/3, 114).

recreant² [sıf.] 1. Korkak, yüreksiz, alçak (*John*, III/1, 129; *Hen. IV–2*, V/3, 92); 2. Görevinde sadakatsiz, dönek [mürtet], hain: *A recreant and most degenerate traitor* (*Rich. II*, I/1, 144).

recreation 1. Beslenme, yeme içme: *the gentles are at their game, and we will to our recreation* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 166); 2. Eğlenceyi sağlayan kişi: *make him a common recreation* (*Tw. Night*, II/3, 135).

rectifier Yönetici, müdür, direktör: *And that I am the rectifier of all, By title pedagogus* (*Two Nob. K.*, III/5, 108).

rector Hükmeden kişi, vali (*All's Well*, IV/3, 59).

rectorship Rejim, kural: *the rectorship of judgement* (*Cor.*, II/3, 202).

recure, to 1. Eski durumuna getirmek, bir kayıp ya da yıkımdan sonra onarmak: *Until life's composition be recured* (*Sonn.*, XLV, 9; *Rich. III*, III/7, 130); 2. Çaresini bulmak, ifa vermek, iyileştirmek: *A smile recurs the wounding of a frown* (*Ven. & Adon.*, 465).

red Bir çeşit deri hastalığına verilen sıfat: *red murrion* (*Troil. & Cres.*, II/1, 19; *Cor.*, IV/1, 13; *Tem.*, I/2, 364).

redbreast [*Redbreast teacher*] Saka kuşuna [Lat. *erithecus rubecula*] şakımasını öğreten kişi (*Hen. IV–1*, III/1, 260).

rede Nasihat, danışma (*Ham.*, I/3, 51).

redeem, to 1. [Manevi bir şeyi] Yeniden kazanmak: *Thou hast redeem'd thy lost opinion* (*Hen. IV–1*, V/4, 48; *Hen. IV–1*, I/3, 180); 2. [Bir şey için] değiş tokuşa girişmek: *would some part of my young years Might but redeem the passage of your age!* (*Hen. VI–1*, II/5, 108); 3. Zaman kazanmak: *Redeeming time when men think least I will* (*Hen. IV–1*, I/2, 217); 4. Telafi etmek: *No fault could you make Which you have not redeem'd* (*Win. Tale*, V/1, 3; *Tw. Night*, III/2, 28; *Lear*, V/3, 267); bir yanlışlığın karşılığını vermek: *I will redeem all this on Percy's head* (*Hen. IV–1*, III/2, 132); 5. [Birini] Bir hatadan ya da lekeden kurtarmak: *He hath out villain'd villainy so far that the rarity redeems him* (*All's Well*, IV/3, 274; *Timon*, IV/3, 500).

redeliver, to Yinelemek, önerge vermek (*Ham.*, V/2, 179). [*M. Meas.*, IV/4, 6 için bkz. *reliver.*]

redemption Kurtarış, kurtarma: *But anon Th' assistants made a brave redemption* (*Two Nob. K.*, V/3, 82).

redime te captum quam queas minimo [Lat.] Olabildiğince az bir bedelle köleliğini satın al (*Tam. Shrew*, I/1, 162).

red(-)lattice 1. Meyhane ya da han olduğunu belirten kırmızıya boyanmış pencere kafesi (*Hen. IV–2*, II/2, 76); 2. [*red-lattice phrases*] meyhane argosu (*Mer. Wives Win.*, II/2, 27).

redoubted Korkulan, dehşet duyulan (*Mer. Ven.*, III/2, 88); saygı duyulan: *my most redoubted lord* (*Rich. II*, IIII/3, 198; *Hen. V*, II/4, 14; *Hen. VI–1*, II/1, 8).

red-plague bkz. *red.*

redress 1. Çare, kurtuluş, hafifleme, ferahlık, huzur, yardım: *that which ends all counsel, trug redress* (*John.* III/4, 24; *Rich. II*, III/2, 32; *Two Nob. K.*, II/2, 20); 2. [*past redress*] çare bulunamaz, iyileştirilemez ya da yardım edilemez (*Rom. & Jul.*, IV/5, 143; *Rich. II*, II/3, 171); 3. [*a* ya da *in* ile, çoğul] Telafi yolu ya da olanakları: *a safe redress* (*Lear*, I/4, 206); *the fault Would not scape censure, nor the redresses sleep* (*Lear*, I/4, 210).

reduce, to 1. [Şeyleri, zamanı vb] Geri getirmek, onarmak: *Abate the edge of traitors ... That would reduce these bloody days again* (*Rich. III*, V/5, 36; *Two Nob. K.*, IV/3, 93); 2. [Bir şeyi ya da kurumu] Eski durumuna döndürmek: *Which to reduce into our former favour You are assembled* (*Hen. V*, V/2, 63); 3. Bir araya getirmek: *All springs reduce their currents to mine eyes ...!* (*Rich. III*, II/2, 68).

reechy Dumanlı, kirli, pis (*Much Ado*, III/3, 134; *Cor.*, II/1, 209; *Ham.*, III/4, 184).

reed voice Gayda sesi, tulum sesi, ya da cırlak ses (*Mer. Ven.*, III/4, 67).

re-edify, to Yeniden inşa etmek (*Rich. III*, III/1, 71; *Titus*, I/1, 351).

reek, to [Duman, buhar ve pafüme ilişkin] Salıvermek, yaymak [dolayısıyla] çıkmak, yükselmek: *the breath that from my mistress reeks* (*Sonn.*, CXXX, 8); [mec.] *Saw sighs reek from you* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 138; *Hen. V*, IV/3, 101).

reeky Ekşimiş rutubet, kokmuş nem: *dead men's rattling bones, With reeky shanks* (*Rom. & Jul.*, IV/1, 83).

reel [Çoğul] Cümbüşler, içki alemleri, eğlentiler: *Drink thou; increase the reels* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 94; *Ham.*, I/4, 9).

reeling(-)ripe Yere düşecek kadar içmiş: *Trinculo is reeling ripe* (*Tem.*, V/1, 279).

refel, to Yalanlamak (*M. Meas.*, V/1, 94).

refer, to 1. Güvenmek, bel bağlamak: *I do refer me to the oracle* (*Win. Tale*, III/2, 115; *Oth.*, I/2, 64; *M. Meas.*, III/1, 245); 2. Devretmek, teslim etmek; 3. Evlenmek: *His daughter ... hath referr'd herself Unto a poor but worthy gentleman* (*Cym.*, I/1, 6).

reference 1. Tartışmalı bir konuda, düşünmesi, karar vermesi konusunda, birine ya da bir yetkiliye arz: *Make your full reference freely to my lord* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 23); 2. Atama; 3. Ayırma; 4. Üleştirme: *Due reference of place* (*Oth.*, I/3, 237); 5. İlişki: *Something that hath a reference to my state* (*As You Like*, I/3, 127; *All's Well*, V/3, 20; *Hen. V*, I/2, 205).

refigure, to Tekrar temsil etmek, [bir kişinin] biçimini yansıtmak (*Sonn.*, VI, 10).

reflect, to 1. Geldiği yere geri göndermek: *Reflect I not on thy baseness court-contempt?* (*Win. Tale*, IV/4, 734); 2. Parlamak, ışık vermek: *whose virtues will ... Reflect on Rome as Titan's rays on earth* (*Titus*, I/1, 226; *Lucrece*, 376); 3. Dikkatini vermek, değer vermek: *He is one of the noblest note ... Reflect upon him accordingly, as you value your trust* (*Cym.*, I/6, 23).

reflection Bir noktadan dönme hareketi, dönüş: *whence the sun'gins his reflection* (*Mac.*, I/2, 25).

reflex, to Aydınlatmak: *May never glorious sun reflex his beams Upon the country* (*Hen. VI–1*, V/4, 87).

reform, to Kötü gidişi, kötüye kullanımı ve kötü bir eylemi durdurmak: *to reform Some ... edicts* (*Hen. IV–1*. IV/3, 78; *Hen. VIII*, V/2, 54; *Ham.*, III/2, 36).

refrain, to Bir hareketin dışında bırakmak, vazgeçmek (*Hen. VI–3*, II/2, 110).

reft bkz. *reave.*

refuge 1. Güvenlik sağlama yolu, çare: *Their latest refuge Was to send him* (*Cor.*, V/3, 11); 2. Bahane, vesile: *I did imagine what would be her refuge* (*Hen. VI–1*, V/4, 69; *Lucrece*, 1654).

refuge, to [mec.] Korunmak ya da korunaklı yer bulmak (*Rich. II*, V/5, 26).

refuse, to 1. [Rakiple] Karşılaşmayı kabul etmemek: *for refusing him at sea* (*Ant.*

& Cleo., III/7, 39); **2.** [Bir ad] Taşımayı reddetmek: *Deny thy father and refuse thy name* (*Rom. & Jul.*, II/2, 34); **3.** [Bir kimseyi] Başından atmak: *O my father, ... Refuse me, hate me* (*Much Ado*, IV/1, 184); **4.** Belli bir makam ya da ilişki için [bir kimseyi] reddetmek: *I refuse you for my judge* (*Hen. VIII*, II/4, 82; *John*, I/1, 1§27; *Much Ado*, IV/2, 63); **5.** Vazgeçmek, terk etmek, yüzüstü bırakmak: *since you refus'd the Grecians' cause* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 267).

regard 1. Bakış, süzüş, sürekli ve sabit bakış: *You throw a strange regard upon me* (*Tw. Night*, V/1, 212; *Troil. & Cres.*, III/3, 254; *M. Meas.*, V/1, 20); **2.** Görünüş, manzara (*L. Compl.*, 213); **3.** Görülen nesne: *till we make the main and th' aerial blue An indistinct regard* (*Oth.*, II/1, 40); **4.** Niyet, tasarı amaç: *Our reasons are so full of good regard That were you, Antony, the son of Caesar, You should be satisfied* (*Jul. Caes.*, III/1, 224; *Hen. V*, I/1, 22); **5.** Elde tutulan bir şey üzerine tahmin yürütmek: *slight regard, contempt* (*Hen. V*, II/4, 117; *Hen. IV–2*, I/2, 168; *Hen. VI–1*, IV/1, 145; *Troil. & Cres.*, III/3, 128); **6.** [*in* (*one's*) *regard*] Düşüncesine, tahminine göre: *Sick in the world's regard, wretched and low* (*Hen. IV–1*, IV/3, 57; *Ham.*, IV/7, 75); **7.** [Bir konuyu] Önemseme, o konuya aldırış edip dikkat gösterme: *I am sworn not to give regard to you* (*Timon*, I/2, 245; *Mac.*, III/2, 12; *Tam. Shrew*, IV/1, 126); **8.** Uzun uzadıya düşünme, müzakere, dikkat ve itina: *Where will doth mutiny with wit's regard* (*Rich. II*, II/1, 28; *Lucrece*, 277; Lucrece, 305); **9.** Göreve bağlılık ya da birini görevlendirmek: *Your loss is great, so your regard should be* (*Hen. VI–1*, IV/5, 22); **10.** Göz önünde tutulacak şey, neden, düşünülmesi gereken şey: *Love' not love When it is mingled with regards that stands Aloof from th' entire point* (*Lear*, I/1, 239; *Ham.*, IV/7, 75); **11.** Durum: *On such regards of safety and allowance As therein are set down* (*Ham.*, II/2, 79); **12.** [*In regard of*] Düşünce [mülahaza] dışı (*Rich. II*, I/3, 216); **13.** [*In regard*] hususunda, münasebetiyle (*Hen. V*, I/1, 77; *Oth.*, I/1, 153); **14.** [*In regard*] Çünkü, göz önüne alarak: *in regard King Henry gives consemt* (*Hen. VI–1*, V/4, 124).

regard, to 1. Bakmak, dikkate almak, göz önünde tutmak: *Regard thy danger* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 73; Two Gent. Ver., 258); **2.** Korumak, gözetmek: *As the gods regard you* (*Two Nob. K.*, V/1, 15; *Hen. VI–1*, III/2, 86); **3.** [Bir kimseye] Büyük saygı göstermek: *Let him be regarded as the most notable corse that ever herald Did follow his urn* (*Cor.*, V/6, 142; *Jul. Caes.*, V/3, 88); **4.** Saygı ya da korku duymak: *Here's Beauford, that regards nor God, nor king* (*Hen. VI–1*, I/3, 60; *Hen. VI–2*, III/1, 18); **5.** Değer vermek, önemsemek: *so let him As he regards his aged father's life* (*Titus*, V/2, 130; *Hen. VI–1*, IV/2, 10).

regardfully Dikkatle, saygıyla: *Athenian minion, whom the world Voic'd so regardfully* (*Timon*, IV/3, 82).

regenerate Yeniden doğan, yeniden var olan: *Whose youthful spirit, in me regenerate* (*Rich. II*, I/3, 70).

regent Hükümdar, yönetici (*Per.*, V/1, 186); [mec.] *Regent of love-rhymes* (*L. Lab. Lost*, III/1, 181).

regiment Hükümet (*Ant. & Cleo.*, III/6, 95).

region 1. Gökyüzü, cennet: *the dreadful thunder Doth rend the region* (*Ham.*, II/2, 487; *Rom. Jul.*, II/2, 21; *Hen. VI–1*, V/3, 11); **2.** [region kites] havaya ilişkin (*Ham.*, II/2, 579); **3.** [mec.] Konum, makam, rütbe: *he is too high a region, he knows too much* (*Mer. Wives, Win.*, III/2, 73; *Cym.*, V/4, 93); **4.** Bir bütünün kesimi ya da parçası; *every region of his face* (*Oth.*, IV/1, 83; *Lear*, I/1, 145; *Hen. VIII*, II/4, 185).

register[1] **1.** Liste, katalog, kayıt (*Mer. Wives Win.*, II/2, 187; *Sonn*, CXXIII, 9; *L. Compl.*, 52); **2.** Sicil, kütük (*Ant. & Cleo.*, IV/9, 21).

register[2] Sicil memuru, evrak müdürü: *Night ... Dim register and notary of shame* (*Lucrece*, 765).

regreet Selama karşılık verme (*John*, III/1, 241); selam (*Mer. Ven.*, II/9, 89).

regreet, to 1. Yeniden selamlamak ya da selamı tekrarlamak: *You ... Shall not regreet our fair dominions* (*Rich. II*, I/3, 142; Rich. II, 186); **2.** Selamlamak: *I regreet Thee daintiest last, to make the end most sweet* (*Rich. II*, I/3, 67).

regress Dönmek, yeniden girmek: *thou shalt have egress and regress* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 218).

reguerdon Ödül (*Hen. VI–1*, III/1, 170).

reguerdon, to Ödüllendirmek (*Hen. VI–1*, III/4, 23).

rehearsal Anlatılan şey, öykü, resital (*Hen. VI–2*, I/2, 24).

rehearse, to 1. Söylemek, seslenmek: *Do not so much as my poor name rehearse* (*Sonn.*, LXXI, 11); **2.** Anlatmak, naklet-mek, betimlemek: *Like an old tale still, which will have matter to rehearse* (*Win. Tale*, V/2, 62; *Two Gent. Ver.*, IV/1, 26; *Sonn.*, XXXVIII, 4).

rein 1. [*Give* (*the*) *rein*(*s*) *to*] Tam bir fırsat verme: *And now I give my sensual race the rein* (*M. Meas.*, II/4, 160; *L. Lab. Lost*, V/2, 657; *Rich. II*, I/1, 55); **2.** [*Make the rein*] Baskısız sürdürme: *when she will take the rein I let her run* (*Win. Tale*, II/3, 51); **3.** [*Bear* (*in a, the*) *rein*] Başı yukarıda, mağrur bir biçimde tutma: *the hard rein which both of them have borne Against the ... King* (*Lear*, III/1, 27; *Troil. & Cres.*, I/3, 189).

rein, to 1. Frenlemek, engellemek, tutmak: *rein thy tongue* (*L. Lab. Lost*, V/2, 656; *Troil. & Cres.*, V/3, 48; *Lucrece*, 706); 2. Dayanmak, tahammül etmek, boyun eğmek, kendini kontrol etmek: *He ... reins well* (*Tw. Night*, III/4, 324).

reinforce, to Destek sağlamak: *Let's reinforce, or fly* (*Cym.*, V/2, 18).

reins Bel altı, döl, sulp (*Mer. Wives Win.*, III/5, 23).

rejoice, to [Bir olaydan dolayı] Sevinç duymak (*Cym.*, V/5, 370; *Hen. V*, II/2, 159).

rejoicing-fire Şenlik ateşi (*Cym.*, III/1, 32).

rejoindure Yeniden birleşme: *beguiles our lips Of all rejoindure* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 36).

rejourn, to Ertelemek: *rejourn the contraversy* (*Cor.*, II/1, 71).

relapse 1. Kısmen iyileştikten sonra yeniden hasta olma: *her relapse is mortal* (*Per.*, III/2, 109). **2.** [*In relapse of mortality*] Ölümcül yansıma (*Hen. V*, IV/3, 107).

relation 1. Konuşmada ifade (*Troil. & Cres.*, III/3, 201); **2.** Öykü, anlatı, beyan rapor (*Per.*, V/1, 123; *Mac.*, IV/3, 123; *Win. Tale*, V/2, 2); **3.** Uygulama: ... *the intent and the purpose of the law Hath full relation to the penalty* (*Mer. Ven.*, IV/1, 243); [*understood relations*] doğru yorumlanmış düzenlemeler (*Mac.* III/4, 124).

relative İnanılabilir, somut: *I'll have grounds More relative than this* (*Ham.*, II/2, 604).

release, to Vazgeçmek, terk etmek, bırakmak: *With thine own breath release all dureous oaths* (*Rich. II*, IV/1, 210; *Hen. VI–2*, I/1, 51).

relent, to 1. Eritmek, yumuşatmak: *he, a marble to her tears ... relents not* (*M. Meas.*, III/1, 230; *Ven. & Adon.*, 200); **2.** İnattan ya da kararlılıktan vazgeçmek: *will ye relent And yield to mercy ...?* (*Hen. VI–2*, IV/8, 11; *Mid. N. Dr.*, I/1, 91; *Hen. VI–1*, III/1, 108).

relenting Çabucak acıyan, merhametli (*Hen. VI–2*, III/1, 227; *Rich. III*, IV/4, 431; *Lucrece*, 1829).

relic 1. Yadigâr, anı eşyası (*Jul. Caes.*, II/2, 89; *All's Well*, V/3, 25); **2.** Antika olduğu ya da geçmişle olan ilişkisi için ilgi çeken şeyler ya da harabeler: *go see the relics of this town* (*Tw. Night*, III/3, 19). **3.** [Çoğul] Yemekten artakalanlar: [mec.] *the bits and greasy relics Of her o'er-eaten faith* (*Troil. & Cres.*, V/2, 159).

relier [Bir kimseye ya da şeye] Güvenen kişi (*Lucrece*, 639).

relieve, to Yeniden kaldırmak ya da yükseltmek (*Tem.*, II/1, 122).

religion Bir ilkeye bağlılık, katı sadakat, vicdanlı olma (*As You Like*, IV/1, 197; *Rom. & Jul.*, I/2, 88; *Cym.*, I/4, 137; *Ant. & Cleo.*, V/2, 199).

religious Vicdanlı, insaflı, dürüst: *a most devout coward, religious in it* (*Tw.*

Night, III/4, 389; *Hen. VIII*, IV/2, 74; *Sonn.*, XXXI, 6).

religiously 1. Törensel bir biçimde (*John*, III/1, 140); 2. Sadakatle, vicdanlı ve dürüst bir biçimde (*John*, II/1, 246; John, IV/3, 73; *Hen. V*, I/2, 10).

relinquish, to Doktorlar tarafından kendi haline terk edilmiş: *To be relinquish'd of the artists* (*All's Well*, II/3, 10).

relique bkz. *relic.*

relish 1. Tat, tadını edinme: ... *for our milk Will relish of the pasture* (*Two Nob. K.*, I/2, 77); [mec.] *th' imaginary relish is so sweet* (*Troil. & Cres.*, III/2, 19; *Tw. Night*, IV/1 60); 2. [dolayısıyla] Tür, nitelik: *the same relish as ours are* (*Hen. V*, IV/1, 109); 3. İz, alamet, ima: *some relish of the saltness of time* (*Hen. IV–2*, I/2, 98; *Mac.*, IV/3, 95; *Ham.*, III/3, 92); 4. Kişisel zevk ya da hoşlanma: *grafted to your relish* (*Cor.*, II/1, 189).

relish[1], **to** 1. Haz duymak: *take a taste of my finding him and relish it with good observance* (*As You Like*, III/2, 34); 2. hissetmek: *shall not myself ... that relish all as sharply passion as they?* (*Tem.*, V/1, 25); 3. Anlamak, takdir etmek: *Relish atruth like us* (*Win. Tale*, II/1, 167); 4. Bir şeyin tadı, lezzeti (*Ham.*, III/1, 117; *Cym.*, III/2, 30; *Per.*, II/5, 60; 5. Hoş, nazik olmak (*Win. Tale*, V/2, 122).

relish[2], **to** Şarkı söylemek: *relish a love song, like a robin red-breast* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 20; *Lucrece*, 1126).

reliver, to Tekrar vazgeçmek, yeniden kurmak, yenilemek: *reliver our authorities* (*M. Meas.*, IV/4, 6).

relume (relumine), to Yeniden yakmak, ateşi harlandırmak: *that Promethean heat That can thy light relume* (*Othello*, V/2, 13).

remain[1] Geriye yapılması kalan: *All the remain is 'Welcome!'* (*Cym.*, III/1, 85).

remain[2] Kalma, kalış: *Let's fetch him off, or make remain alike* (*Cor.*, I/4, 62; *Mac.*, IV/3, 148).

remain, to 1. Kalmak, barınmak, ikamet etmek: *Where remains he?* (*As You Like*, III/2, 223; *Tem.*, I/2, 424; *Cym.*, IV/3, 14); 2. Birine ait olmayı sürdürmek: *To thee and thine hereditary ever Remain in this ample third of our fair kingdom* (*Lear*, I/1, 80); 3. Öyle olmayı sürdürmek: *remain assur'd That he's a ... villain* (*Timon*, V/1, 97; Timon, IV/3, 325; *Cym.*, I/4, 60; Cym., II/3, 16). 4. [*Remain with*] Saplantı olmak: *I hope it remains not unkindly with your lordship that ...* (*Timon*, III/6, 36).

remainder[1] 1. [Yasal terim] Bağışlanmış olan mülkten geri kalanların da bağışlanmış sayılması: *cut th' entail from all remainders* (*All's Well*, IV/3, 280); 2. [Çoğul] Geride [baki] kalanlar: *the good remainders of the court* (*Cym.*, I/1, 120; *Lear*, I/4, 250); 3. Belli bir para miktarının ödenmemiş kısmı, bakiyesi: *in my debt Upon remainder of a dear account* (*Rich. II*, I/1, 130).

remainder[2] [sıf.] Arda kalan: *the remainder biscuit After a voyage* (*As You Like*, II/7, 39); [*remainder viands*] artan gıda (*Troil. & Cres.*, II/2, 70).

remarked Göze çarpan, seçkin, belirgin (*Hen. VIII*, V/1, 33).

remediate Şifa verici (*Lear*, IV/4, 17).

remedy 1. Bir dış kötülüğe karşı önlem alma ya da onu bertaraf etme, onarma, düzeltme, kurtarma (*Cor.*, IV/6, 2; *Rom. & Jul.*, II/3, 51; *Hen. IV–2*, I/2, 236); 2. [*There is no remedy*] Bundan kaçış yok (*Mer. Wives Win.*, I/3, 33; *M. Meas.*, II/1, 281; *Tw. Night*, III/4, 296); 3. [*No remedy*] Kaçınılamaz: *You must send her your page, no remedy* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 122; *M. Meas.*, II/2, 48; *Troil. & Cres.*, IV/4, 55); 4. [*What remedy?*] Nasıl yardım edilebilir? Ne yapılabilir? *If it will not, what remedy?* (*Tw. Night*, I/5, 51; *Mer. Wives Win.*, V/5, 236: *Hen. VI–1*, V/3, 132).

remember, to 1. Kaydetmek; 2. Korumak (*Hen. IV–2*, V/2, 142; *Hen. VIII*, IV/2, 160); 3. Kutlamak: *The ditty does remember my drown'd father* (*Tem.*, I/2, 406; *Hen. IV–1*, V/4, 101); 4. Armağan verilecek ya da ödüllendirilecek kişiyi akılda tutmak: *remember the porter* (*Mac.*, II/3, 20); 5. Anımsa(t)mak (*Hen. VIII*, I/2, 190). 6. Anımsayıp düşünmek:

I do remember me, Henry ... Did Prophesy (*Rich. III*, IV/2, 95; *Tw. Night*, V/1, 279; *Rom. & Jul.*, I/3, 9); 7. Kendi üzerinde düşünmek: *Briefly thyself remember* (*Lear*, IV/6, 229); 8. Birine anımsatmak, birinin aklını çelmek: *Let me remember thee what thou hast promised* (*Tem.*, I/2, 243; *John*, III/4, 96; *Lear*, I/4, 67); 9. [*Remember thy courtesy*] Doğru dürüst davranmak (*L. Lab. Lost*, V/1, 98; *Ham.*, V/2, 104); 10. [*Be remembered*] Anımsamak, belleğini yoklamak: *If you be remember'd, I did not bid you mar it to the time* (*Tam. Shrew*, IV/3, 96; *M. Meas.*, II/1, 106; *Rich. III*, II/4, 23).

remembrance 1. Bellek gücü: *this lord of weak remembrance* (*Tem.*, II/1, 232; *Cym.*, II/4, 93; *John*, V/6, 12); 2. Anıt yazısı, kitabe: *Tombless, with no remembrance over them* (*Hen. V*, I/2, 229); 3. Anımsatıcı eşya: *With this remembrance, that you use the same With the like ... spirit As you have done 'gainst me* (*Hen. IV–2*, V/2, 115); 4. Yadigâr, hatıra: *Keep this remembrance for thy Julia's sake* (*Two Gent. Ver.*, II/2, 5; *Mer. Ven.*, IV/1, 422; *Oth.*, III/3, 291); 5. Dostane düşünce: *out of a self-gracious remembrance* (*All's Well*, IV/5, 73; *Cor.*, II/3, 248; *Ham.*, I/2, 7).

remembrance, to [*Remember* yerine yanlış kullanım] Anımsatmak: *remembrance tomorrow on the lousy knave* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 239).

remembrancer Başkasına bir şeyi anımsatan (*Cym.*, I/5, 77; *Mac.*, III/4, 36).

remission 1. Bağışlamaya eğilimli olan: *I find an apt remission in myself*; *And yet here's one in place I cannot pardon* (*M. Meas.*, V/1, 498); 2. Borçlu durumdan kurtulma: [mec.] *though I owe My revenge properly, my remission lies In Volscian breasts* (*Cor.*, V/2, 84).

remit, to Bırakmak, istifa etmek, [hakkından ya da sahip olduğundan] vazgeçmek: *I remit both twain* (*L. Lab. Lost*, V/2, 459).

remnant [Tek kişi için] Hayatta kalan, artakalan: *Thou bloodless remnant of that royal blood* (*Rich. III*, I/2, 7).

remonstrance Güç gösterisi, demonstrasyon: *Make rush remonstrance of my hidden pow'r* (*M. Meas.*, V/1, 392).

remorse 1. Acıma, üzüntü, merhamet (*John*, IV/3, 50; *Tem.*, V/1, 76; *Timon*, IV/3, 123; *Lear*, IV/2, 73); 2. [*Without remorse*] Yumuşama olmadan (*Tw. Night*, IKI/3, 90); 3. Ciddi görev ya da yükümlülük: *to obey shall be in me remorse* (*Oth.*, III/3, 468).

remorseful Merhametli, acıma duygularıyla dolu: *remorseful tear* (*Rich. III*. I/2, 155; *Two Gent. Ver.*, IV/3, 13; *All's Well*, V/3, 58).

remorseless Acımasız: *Thou stern, obdurate ... remorseless* (*Hen. VI–3*, I/4, 142; *Ham.*, II/2, 581; *Lucrece*, 562).

remotion Uzaklaşma, kaçış, terk: *this remotion of the Duke and her Is practice only* (*Lear*, II/4, 114; *Timon*, IV/3, 342).

remove 1. Bir yerden başka bir yere taşınma, yer değiştirme (*L. Lab. Lost*, V/2, 135; *Pass. Pilg.*, XVII/8); 2. İkametgâhını değiştirme (*All's Well*, V/3, 131); başka bir yere gitmek üzere ayrılma (*Ant. & Cleo.*, I/2, 196; *Lear*, II/4, 4); 3. Bir yerde olmayış dönemi: *In our remove be thou at full ourself* (*M. Meas.*, I/1, 43); 4. Ölüm ayrılışı: *author Of his own just remove* (*Ham.*, IV/5, 81); 5. Kuşatmayı kaldırma: *If they set down before's, for the remove Bring up your army* (*Cor.*, I/2, 28).

remove, to 1. Başka bir yere girmek: *Till Birnam wood remove to Dunsinane* (*Mac.*, V/3, 2; *As You Like*, III/4, 56; *John*, V/2, 33); 2. Hayattan ayrılmak, ölmek: *thy uncle removing hence* (*Hen. VI–1*, II/5, 104); 3. Öldürmek: *young Richard thus remov'd* (*Hen. VI–1*, II/5, 71; *Win. Tale*, I/2, 335; *Hen. VIII*, II/1, 42).

removed 1. Kan karabeti olan uzak akraba (*Win. Tale*, IV/4, 474; *John*, II/1, 182; *Rom. & Jul.*, III/3, 96); [mec.] (*As You Like*, V/4, 68); 2. Ücra bir köşede, emekli, inzivaya çekilmiş: *so remov'd a dwelling* (*As You Like*, II/2, 342; *M. Meas.*,

I/3, 8; *Ham.*, I/4, 61); 3. Yer ve zaman açısından ayrılmış: *so far from Italy removed* (*Tem.*, II/1, 111; *Tw. Night*, V/1, 89; *Sonn.*, XLIV, 6 ve XCVII, 5); 4. İçlidışlı olmayan ilişki (*Hen. IV–1*, IV/1, 35).

removedness Bulunmayış, inziva, emeklilik: *eyes ... which look upon his removedness* (*Win. Tale*, IV/2, 36).

remover Durmadan yer değiştiren kimse, huzursuz kişi (*Sonn.*, CXVI, 4).

render 1. Teslim, feragat, terk: *mutual render, only me for thee* (*Sonn.*, CXXV, 12); 2. Bir konunun, beyanın, itirafın yorumu: *Newness Of Cloten's death ... may drive us to render Where we have liv'd* (*Cym.*, IV/4, 11); 3. Bir borcu ya da bir taahhüdü yerine getirme: *take No stricter render of me than all* (*Cym.*, V/4, 17); 4. İtiraf, kabul: *And send forth us to make their sorrowed render* (*Timon*, V/1, 149).

render, to 1. [Bir sesi ya da imgeyi vb.] Tepkiyle iade etmek (*Troil. & Cres.*, III/3, 122); [mec.] *rend'red such aspect As cloudy men use their adversaries* (*Hen. IV–1*, III/2, 82); 2. [Öz. sanatsal yoldan] Göstermek: *you shall hear a fearful battle rend'red you in music* (*Hen. V*, I/1, 44); 3. Nitelendirmek, betimlemek: *he did render him the most unnatural That liv'd* (*As You Like*, IV/3, 122; *Cym.*, II/4, 150; *All's Well*, I/3, 230); 4. Teslim etmek, vermek: *See thou render this Into my cousin's hands* (*Mer. Ven.*, III/4, 49; *Cor.*, I/9, 34; *Troil. & Cres.*, IV/5, 36); 5. Vazgeçmek, terk etmek, bırakmak: *She rend'red life* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 33; *Mac.*, V/7, 24; *L. Compl.*, 221; *Ham.*, I/5, 4); 6. Beyan etmek, açıklamak: *that this gentleman may render Of whom he had this ring* (*Cym.*, V/5, 135; *Hen. V*, I/2, 238; *Cym.*, II/4, 119); 7. Vade ya da haraç ödemek: [mec.] *my tributary tears I render for my brethen's obsequies* (*Titus*, I/1, 60); 8. Hizmet olarak vermek: [mec.] *this for whom we rend'red up this woe* (*Much Ado*, V/3, 33).

rendezvous 1. Görüşme yeri: *rendezvous, a home to fly unto* (*Ham.*, IV/4, 4); 2. Barınak, sığınak: *that is the rendezvous of it* (*Hen. IV–1*, IV/1, 57; *Hen. V*, II/1, 16; Hen. V, V/1, 83).

renegado Dininden ya da sözünden dönen kişi [öz. Hıristiyanlıktan müslümanlığa dönmüş kimse], mürtet: *Malvolio is turn'd heathen, a very renegado* (*Tw. Night*, III/2, 70).

renege (renegue), to 1. İnkâr etmek, yalanlamak: *Renege, affirm* (*Lear*, II/2, 78); 2. İstifa etmek, çekilmek, feragat etmek: *reneges all temper* (*Ant. & Cleo.*, I/1, 8). [Yanlış yazılışlar: *Reuenge*, *Reneag*].

renew, to 1. [Eylemi, hareketi] Tekrarlamak, yinelemek: *renew their fits* (*Hen. V*, I/2, 116); 2. Yeni bir saldırı başlatmak (*Troil. & Cres.*, V/5, 6).

renounce, to [Birisine] İtaat etmeyi ya da bağlılığı [biat etmeyi] reddetmek: *I here renounce him* (*Hen. VI–3*, III/3, 194).

renowmed Ünlü, meşhur, tanınmış: *renowmed Douglas* (*Hen. IV–1*, III/2, 107; *Titus*, I/1, 373; Titus, V/1, 20).

renown 1. Söylenti, rivayet: *Of whom so often I have heard renown* (*Tem.*, V/1, 193); 2. [İyi ya da kötü] Ün, şöhret, nam: *of a most chaste renown* (*All's Well*, IV/3, 15; *Per.*, IV/6, 39); 3. İyi, itibarlı ad: *his belief in her renown* (*Cym.*, V/5, 202).

renown, to Ünlü yapmak, ününü yaymak: *the things of fame That do renown this city* (*Tw. Night*, III/3, 24; *Hen. V*, I/2, 118).

rent, to Yırtıp atmak, çekip koparmak, paralamak: *will you rent our ancient love asunder ...?* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 215; *Rich. III*, I/2, 126; *Mac.*, IV/3, 168).

renying Feragat, el çekme, vazgeçme: *Love is dying, faith's dying, Heart's renying, causer of this* (*Pass. Pilg.*, XVII/4).

repair[1] Başvurulacak merci, [bir yere] girip çıkma: *their repair hither* (*Ham.*, V/2, 218; *M. Meas.*, IV/1, 142; *L. Lab. Lost*, II/1, 240).

repair[2] 1. Yenileme, restorasyon (*Cym.*, III/1, 56; *John*, III/4 113; *Win. Tale*, V/1, 31); 2. [*Fresh repair*] Sağlıklı durum: *that face ... Whose fresh repair* (*Sonn.*, III, 3).

repair[1], **to 1.** Gitmek: *bid her repair to our solemnity* (*John*, II/1, 554; *Ant. & Cleo.*, I/4, 39; *Jul. Caes.*, I/3, 147); **2.** Geri dönmek: *to Athens back again, repair* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 67; *L. Lab. Lost*. V/2, 292; *Timon*, III/4, 68).

repair[2], **to 1.** [Manevi açıdan] Yenile(n)mek: *to repair my honour lost for him* (*Hen. VI–3*, III/3, 193; *Hen. VIII*, V/1, 3; *Cym.*, II/2, 12); **2.** Yeniden canlanmak, tazelenmek, yeniden yaratmak: *Repair me with thy presence, Sylvia* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 11; *All's Well*, I/2, 30); **3.** [Kötü bir şeye] Çare bulmak, düzeltip iyileştirmek: *I'll repair the misery thou dost bear With something rich about me* (*Lear*, IV/1, 76; Lear, IV/7, 27; *Per.*, IV/2, 111).

repairing Kendini çabuk toplayan: *'Tis not enough our foes are this time fled, Being opposites of such repairing nature* (*Hen. VI–2*, V/3, 22).

repast [*o'erpast* yerine yanlış basılmıştır] Geçmiş gitmiş (*Rich. III*, IV/4, 396).

repast, to Beslemek: *like the ... pelican, Repast them with my blood* (*Ham.*, IV/5, 148).

repasture Yiyecek, gıda (*L. Lab. Lost*, IV/1, 93).

repeal Sürgünden geri çağırma: *freedom of repeal* (*Jul. Caes.*, III/1, 54; *Two Gent. Ver.*, III/1, 236; *Lucrece*, 640).

repeal, to 1. Sürgünden geri çağırmak: *The banished Bullingbrook repeals himself* (*Rich. II*, II/2, 49; *Two Gent. Ver.*, V/4, 143; *Rich. II*, IV/1, 87); [mec.] *this ... hand, whose banish'd sense Thou hast repeal'd* (*All's Well*, II/3, 49); **2.** [Bir iyilik ya da onursal bir şey için] Geri çağırmak (*Lear*, III/6, 113); **3.** [Birisinin] Durumunu iyileştirmeye çalışmak: *That she repeals him for her body's lust* (*Oth.* II/3, 357).

repent, to Zamanını pişmanlıkla geçirmek (*All's Well*, IV/3, 243).

repetition Geçmişi anma, anlatma: *kill all repetition* (*All's Well*, V/3, 22).

repine Memnuniyetsizlik, tatminsizlik (*Ven. & Adon.*, 490).

repining Gönülsüz övgü: *But what the repining enemy commends, That breath fame blows* (*Troil. & Cres.*, I/3, 243).

replenish, to Dolmak, doldurmak: *saw the blood his cheek replenish* (*Lucrece*, 1357).

replenished Dolu, tamamlanmış, kusursuz: *The most replenish'd villain in the world* (*Win. Tale*, II/1, 79; *Rich. III*, IV/3, 18).

replication 1. Yanıt, cevap: *what replication should be made by the son of a king?* (*Ham.*, IV/2, 13; *L. Lab. Lost*, IV/2, 15; *L. Compl.*, 122); **2.** Yankı, titreşim: *the replication of your sounds* (*Jul. Caes.*, I/1, 46).

report 1. Söylenti, dedikodu: *it can appear to me report is a true speaker* (*Two Nob. K.*, II/1, 6; *As You Like*, I/1, 6; *Hen. VI–1*, II/1, 13; *Ant. & Cleo.*, II/2, 184); **2.** İtibar, ün, nam: *Hath blister'd her report* (*M. Meas*, II/3, 12; *Much Ado*, III/1, 97; *Cym.*, III/3, 57); **3.** [Kişinin ya da bir niteliğin] Övgüsü, tanıklığı: *my report to his great worthiness* (*L. Lab. Lost*, II/1, 63; *Ant. & Cleo.*, V/2, 255; *Sonn.*, XCV); **4.** Bilgi veren, muhbir: *I did ... have my learning from some true reports That drew their swords with you* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 47); **5.** Tınlayan, her yandan duyulan, yansıyan ses: *clamorous report of war* (*Rich. III*, IV/4, 153; *Mid. N. Dr.*, III/2, 22; *Hen. IV–1*, IV/2, 19); **6.** [*Suffer the report*] Söylenmiş olan (*Cym.*, I/4, 56).

report, to 1. Açıklamak, anlatmak: *Report me and my cause aright* (*Ham.*, V/2, 339; *Cor.*, V/4, 25; *Per.*, V/1, 129; *Cym.*, II/4, 83); **2.** Nakletmek (*Cor*, II/2, 31; *M. Meas*, III/2, 108; *Hen. IV–1*, II/4, 13); **3.** Belli bir tarzda konuşmak: *There is a gentleman ... Reports but coarsely of her* (*All's Well*, III/5, 57); **4.** Övgüyle konuşmak (*Win. Tale*, III/1, 3).

reporter Bilgi veren, muhbir (*Ant. & Cleo.*, II/2, 188).

reportingly Söylentiyle, kulaktan dolma bilgiyle: *I Believe it better than reportingly* (*Much Ado*, III/1, 116).

reposal (**reposure**) Güvenme, bel bağlama: *would the reposal Of any trust ... in thee Make thy words faith'd?* (*Lear*, II/1, 68).

repose, to 1. [mec.] [Bir kimseye ya da şeye] Güvenmeye karar vermek: *on thy fortune I repose myself* (*Hen. VI–3*, IV/6, 47); 2. [Birisine] Bel bağlamak, güvenmek: *Upon whose faith and honour I repose* (*Two Gent. Ver.*, IV/3, 26; *All's Well*, III/6, 13); 3. Yerleştirmek, koymak [mec.] *The king reposeth all his confidence in thee* (*Rich. II*, II/4, 6).

reposure bkz. *reposal.*

reprieve Ölüm cezasının affındaki ya da başka bir cezaya dönüştürülmesindeki süreç: *In his reprieve, Longer or shorter* (*M. Meas.*, II/4, 39).

reprisal Ödül: *this rich reprisal is so nigh, And yet not ours* (*Hen. IV–1*, IV/1, 118).

reproach, to [Bir şeyi] Utanılacak bir duruma getirmek: *reproach your life* (*M. Meas.*, V/1, 421).

reproachful Ağzı bozuk, aşağılayıcı: *Thrust those reproachful speeches down his throat* (*Titus*, II/1, 55; Titus, I/1, 308).

reproachfully Yüz kızartıcı, utandırıcı bir biçimde: *shall I then be us'd reproachfully?* (*Hen. VI–2*, II/4, 97).

reprobance Lanetlenme: *curse his better angel from his side, And fall to reprobance* (*Oth.*, V/2, 209).

reprobate Düşük ahlaklı: *reprobate desire* (*Lucrece*, 300; *L. Lab. Lost*, I/2, 61).

reproof 1. Utanç, ayıp, utanacak şey: *She did betray me to my own reproof* (*Com. Err.*, V/1, 90; [miz.] *Timon*, V/4, 57). 2. Tersini kanıtlama: *in reproof of many tales devis'd* (*Hen. IV–1*, III/2, 23; *Troil. & Cres.*, I/3, 33; *Cor.*, II/2, 33).

reprove, to Bir düşüncenin ya da beyanın aksini kanıtlamak: *Reprove my allegation* (*Hen. VI–2*, III/1, 40; *Much Ado*, II/3, 232; *Ven. & Adon.*, 787).

repugn, to Karşı koymak, karşı durmak: *he did repugn the truth* (*Hen. VI–1*, IV/1, 94)

repugnancy Karşı koyma, dayanma, muhalefet: *let the foes quietly cut their throats Without repugnancy* (*Timon*, III/5, 45).

repugnant Muhalif, asi: *His ... sword ... lies where it falls, Repugnant to command* (*Ham.*, II/2, 471).

repure, to Yeniden arınmak, saflaşmak: *Love thrice repured nectar* (*Troil. & Cres.*, III/2, 22).

repute, to 1. Değer vermek, takdir etmek: *ingratitude, Which Rome reputes to be o heinous sin* (*Titus*, I/1, 448; *Tam. Shrew*, IV/2, 113; *Two Gent. Ver.*, II/7, 59); 2. Saygı duymak: *by reputing of his high descent* (*Hen. VI–2.*, III/1, 48).

request, to [*Off* ile] Ayrılıp ya da bırakıp gelmesini rica etmek: *Let me request you off, our graver business Frowns at this levity* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 120).

require, to İstemek, rica etmek, talep etmek *you to declare: In humblest manner I require your Highness That it shall please* (*Hen. VIII*, II/4, 145; *Mer. Wives Win.*, I/2, 10; *Cor.*, II/2, 156).

require, to Rica etmek, istemek: *Require of him the hearts of lions* (*Two Nob. K.*, V/1, 39).

required Gerekli, zorunlu: *his personal return was most requir'd and necessary* (*Lear*, IV/3, 6; *Win Tale*, V/3, 94; *Oth.*, II/1, 231).

requiring Rica, istek, talep: *if requiring fall he will compel* (*Hen. V*, II/4, 101; *Tem.*, II/2, 182; *M. Meas.*, III/1, 244).

requit, to [*Requite*'ın varyantı] Borç ödemek, karşılığını vermek: *the sea (which hath requit it)* (*Tem.*, III/3, 71; *Cor.*, IV/1, 70; *Oth.*, IV/2, 16).

reremouse bkz. *rearmouse.*

rescue Bir kimseyi zorla nezaretten kaçırmak: *I am thy prisoner. Wilt thou suffer them To make a rescue?* (*Com. Err.*, IV/4, 111; *Cor.*, III/1, 275); [mec.] *death will seize her, but Your comfort makes the rescue* (*Ant. & Cleo.*, III/11, 48).

resemblance Olasılık, ihtimal: *Not a resemblance, but a certainty* (*M. Meas.*, IV/2, 188).

reservation 1. Kendine hak ya da ayrıcalık tanıma: *With reservation of an hundred knights* (*Lear*, I/1, 133); böylece hak verilmiş: *Kept a reservation to be followed With such a number* (*Lear*, II/4, 252); 2. Bir şeyi ya da gizi başkalarından saklama: *make some reservation of your wrongs*

(*All's Well*, II/3, 245); 3. Bir şeyi kendi kullanımı için saklama: *He will'd me In heedfull'st reservation to bestow them* (*All's Well*, I/3, 225: *Cor.*, III/3, 130).

reserve, to 1. Ölümden kurtarmak: *one in the prison ... I have reserv'd alive* (*M. Meas.*, V/1, 467); 2. Sahibi olarak saklamak: *Reserve them for my love, not for their rhyme* (*Sonn.*, XXXII, 7; *Oth.*, III/3, 295); 3. [Bir kişinin ya da şeyin] Durumunu olduğu gibi korumak: *reserve That excellent complexion* (*Per.*, IV/1, 39; *Titus*, I/1, 165; *Sonn.*, LXXXV, 3); 4. Kendine saklamak: *Reserve thy state* (*Lear*, I/1, 149; *Rich. II*, I/1, 128; *Lear*, III/4, 65); 5. [İşlevi için] Elinden kaçırmamak, kendi elinde tutmak: *hell's black intelligencer, Only reserv'd their factor to buy souls* (*Rich. III*, IV/4, 72).

reserved 1. İstisna olarak, koşullu: *Only reserv'd you claim no interest In any of our towns of garrison* (*Hen. VI–1*, V/4, 167); 2. Korunan, saklanan, güvende tutulan: *a reserved honesty* (*All's Well*, III/5, 62).

residence Oturma, ikamet: *How chances it they travel? Their residence ... was better both ways* (*Ham.*, II/2, 329); [mec.] *my lord's displeasure ... out of it you'll run again, rather than suffer question for your residence* (*All's Well*, II/5, 39).

resign, to Boyun eğmek, yola gelmek, teslim olmak: *Vile earth, to earth resign* (*Rom. & Jul.*, III/2, 59).

resist, to İğrendirmek, tiksindirmek: *These cates resist me* (*Per.*, II/3, 29).

resolute Kararlı, her şeyi göze alan suçlu kişi, desperado: *a list of lawless resolutes* (*Ham.*, I/1, 98).

resolution Kesinlik, inandırıcılık: *I would unstate myself to be in a due resolution* (*Lear*, I/2, 100).

resolve Sebat, süreklilik: *a lady of so high resolve* (*Hen. VI–1*, V/5, 75).

resolve, to 1. Erimek, dağılmak, başka bir biçim almak: *his passion ... resolv'd my reason into tears* (*L. Compl.*, 296; *Timon*, IV/3, 439; *John*, V/4, 25; *Ham.*, I/2, 130); 2. Soruyu ya da bir düşünceyi yanıtlamak: *to resolve the propositions of a lover* (*As You Like*, III/2, 232; *Tam. Shrew*, IV/2, 7; *Titus*, V/3, 25; *Rich. III*, IV/2, 117); 3. Bir sorunu ya da bilmeceyi çözmek (*Per.*, I/1, 71); 4. Kuşkuyu, zorluğu ve korkuyu dağıtmak, gidermek: *Resolve my doubt* (*Hen. VI–3*, IV/1, 135; *John*, II/1, 371); 5. [Bir kimseyi] kuşkudan ve şaşkınlıktan kurtarmak: *you are amaz'd, but this shall absolutely resolve you* (*M. Meas.*, IV/2, 209; *Hen. VI–3*, II/1, 9; *Jul. Caes.*, III/2, 179); 6. Haber vermek, bilgilendirmek: *My letter will resolve him of my mind* (*Rich. III*, IV/5, 20; *Tem.*, V/1, 248; *Lear*, II/4, 25); 7. Karar vermek: *Resolve yourself apart* (*Mac.*, II/1, 137; *Win. Tale*, V/3, 86; *Hen. VI–3*, I/1, 49); 8. [*For* ile] Bir yere gitmek için yola çıkmayı kararlaştırmak: *I will resolve for Scotland* (*Hen. IV–2*, II/3, 67); 9. [*On* ile] Tatmin olmak, ikna olmak, emin olmak: *Resolve on this: you shall be fortunate* (*Hen. VI–1*, I/2, 91).

resolved 1. [Öz. kötülük için] Kafasında hazırlamış: *now is he resolv'd to die* (*M. Meas.*, III/2, 248; *Titus*, I/1, 135); [*for* ile] *resolv'd for death* (*Hen. VI–2*, V/1, 194; *Win. Tale*, IV/4, 508); 2. Sebatlı, kararlı, cesur: *a resolved villain* (*Rich. III*, I/3, 339); 3. İnanmış, tatmin olmuş: *we were resolved of your truth* (*Hen. VI–1*, III/4, 20; *Hen. VI–3*, II/2, 124); 4. Kesin karar verilmiş, önceden düşünülmüş: *a resolv'd and honourable war* (*John*, II/1, 585; *Hen. IV* – 2, IV/1, 211).

resolvedly Kuşku ve belirsizlik ortadan kalkmış: *Of that and all the progress ... Resolvedly more leisure shall express* (*All's Well*, V/3, 332).

resort 1. Ziyaret: *to forbid him her resort* (*Timon*, I/1, 127; *Two Gent. Ver.*, III/1, 108: *Ham.*, II/2, 143); randevuevi, genelev: *shall all our houses of resort in the suburbs be pull'd down?* (*M. Meas.*, I/2, 101; *Per.*, IV/6, 80); 2. Toplanma, kalabalık, üşüşme: *all the fair resort of gentlemen* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 4).

resorter Ziyaretçi: *'tis the better for you that your resorters stand upon sound legs* (*Per.*, IV/6, 24).

respect 1. İlişki: *It is your music ... Nothing is good ... without respect: methinks it sounds much sweeter than by day* (*Mer. Ven.*, V/1, 99); 2. Hoşgörü, başkalarını düşünme: *Respect and reason wait on wrinkled age!* (*Lucrece*, 275; *Mer. Ven.*, I/1, 74; *Cor.*, III/1, 180); 3. Ayırdına varma, akıl izan: *is there no respect of place, persons, nor time in you* (*Tw. Night*, II/3, 91); 4. Aldırış etme, dikkat etme: *So it be new, there's no respect how vile* (*Rich. II*, II/1, 25; *M. Meas.*, II/2, 86; *Hen. IV–1*, IV/3, 31); 5. Dikkate alınan, önem verilen şey: *if it were not for one trifling respect* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 45; *John*, V/4, 41; *Ham.*, III/2, 183); 6. Saygı ya da onurlandırılacak durum: *this ring, Whose high respect* (*All's Well*, V/3, 192; *John*, V/7, 85; *Mac.*, III/6, 29); 7. Rütbe, yaşamdaki konum, toplumdaki yer: *many of the best respect in Rome* (*Jul. Caes.*, I/2, 59; Jul. Caes., V/5, 45; *Oth.*, I/3, 282).

respect, in (my) Bana kalırsa, bana göre: *He was a man: this in respect, a child* (*Hen. VI* –3, V/5, 56; *Mid. N. Dr.*, II/1, 224; *Cym.*, II/3, 135).

respect, to 1. Dikkat etmek, dikkate almak; 2. Önem vermek; 3. O gözle bakmak (*Mid. N. Dr.*, I/1, 160); 4. Değer vermek, takdir etmek.

respect, in 1. Karşılaştırma, kıyaslama ile: *He was a man; his, in respect a child* (*Hen. VI–3*, V/5, 56); 2. Dikkate alarak: *in respect that it is a shepherd's life, it is naught* (*As You Like*, III/2, 14).

respect of, in 1. ... ile karşılaştırarak, kıyaslıyarak: *Hector was a Trojan in respect of this* (*L. Lab Lost*, V/2, 636; *Much Ado*, III/. 4, 18; *Jul. Caes.*, I/1, 10); 2. Münasebetiyle, nazaran, hakkında: *misgraffed in respect of years* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 137; *As You Like*, III/2, 13); 3. Çünkü, yüzünden, nedeniyle, ...den dolayı: *in respect of the love I bear your house* (*Hen. IV–1*, II/3, 2; *Ham.*, V/2, 115; *Two Gent. Ver.*, III/1, 324).

respect, to 1. Kulak vermek, dikkate almak: *For pity's sake and true gentility's, Hear and respect me!* (*Two Nob. K.*, I/1, 26; *Two Gent. Ver.*, V/4, 54; *Com. Err.*, IV/4, 41; *Ven. & Adon.*, 911); 2. Aldırmak, önem vermek: *Spoke like a tall man that respects thy reputation* (*Rich. III*, I/4, 152; *Two Gent. Ver.*, III/1, 89; *Cym.*, I/6, 155); 3. [olumsuzluk ile] Aldırış etmemek: *thou respect'st not spilling Edward's blood* (*Rich. II*, II/1, 131; *L. Lab. Lost*, I/2, 179; *Jul. Caes.*, IV/3, 69); 4. Telakki etmek, saymak: *I have a widowed aunt ... And she respects me as her only son* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 160; *Hen. IV–1*, V/4, 20; *Cor.*, III/1, 305); 5. Değer vermek, saygı duymak: *If you respect them, best to take them up* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 131; *Per.*, II/2, 13; *Two Gent. Ver.*, IV/4, 182).

respect, upon Bilinçli olarak, düşünülerek: *'tis worse than murder To do upon respect such violent outrage* (*Lear*, II/4, 23).

respect, without Anlatım biçimi tutarsız: *Nothing is good, I see, without respect* (*Mer. Ven.*, V/1, 99).

respecting 1. Düşünerek, akılda tutarak: *Respecting what a rancorous mind he bears* (*Hen. VI–2*, III/1, 24; *Hen. VIII*, II/4, 181); 2. [bkz. *In respect of*, madde 1] Karşılaştırarak, kıyaslayarak (*Win. Tale*, V/1, 35; *Tam. Shrew*, V/2, 32).

respective 1. Dikkatli, itinalı, uyumlu: *You should have been respective and have kept it* (*Mer. Ven.*, V/I, 156); 2. Kibar, nazik: *'Tis too respective and too sociable* (*John*, I/1, 188); 3. Titiz, ayırt edici: *Away to heaven respective lenity* (*Rom. & Jul.*, III/1, 123); 4. Saygın, saygı duyulan: *But I can make respective in myself* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 195).

respectively Yakışan bir saygıyla: *you are very respectively welcome* (*Timon*, III/1, 8)

respects of thrift, base Kârı, kazancı düşünme: *The instances that second marriage move are base respects of thrift, but none of love* (*Ham.*, III/2, 178)

respice finem [Lat.] Sonuca bak (*Com. Err.*, IV/4, 41).

respite 1. Gecikme, zamanı uzatma: ... *day to my fearful soul Is the determin'd respite of my wrongs* (*Rich. III*, V/1, 19; *M. Meas*, IV/2, 160; *Hen. VIII*, II/4,

178); 2. Hareketi erteleme: *After some respite will return to Calais* (*Hen. VI–1*, IV/1, 170).

responsive Uygun, [bir şeyin] yerini tutan, karşılık olan: *Three of the carriages ... are ... very responsive to the hilts* (*Ham.*, V/2, 151).

rest[1] **1.** *Primero* adı verilen eski iskambil oyununda, başlangıçta bahisler anlaşma ile ihtiyatta tutulur, bunların kaybı oyunun sonunu getirir; 2. [mec.] rest çekme: *that's my rest, set up one's rest* (*Hen. V*, II/1, 16); [kişinin] her şeyini tehlikeye atarak bir şeyi sona erdirmesi: *he that sets up his rest to do more exploits* (*Com. Err.*, IV/3, 27; *Mer. Ven.*, III/2, 103); [dinlenme (*rest*) sözcüğüne gönderme] *here ... Will I set up my everlasting rest* (*Rom. & Jul.*, V/3, 110; *Lear*, I/1, 123); 3. [*Above the rest*] Özellikle: *Therefore, above the rest, we parley to you* (*Two Gent. Ver.*, IV/1, 58; *Lear*, IV/1, 48; *Sonn.*, XCVI, 6).

rest[2] **1.** Eski canlılığını ve gücünü kazanma: *we ... Are full of rest, defence, and nimbleness* (*Jul. Caes.*, IV/3, 202; *Hen. IV–1*, IV/3, 27); 2. Oturma, ikamet: *your rest here in our court* (*Ham.*, II/2, 13; *Per.*, II/Gower, 26); 3. Sessizlik, asudelik, zihinsel huzur (*Mer. Ven.*, II/5, 17; *Win. Tale*, II/1, 191; *Lear*, II/4, 290); [*have in rest*] zihin huzuru (*John*, IV/2, 55); 4. [*do one rest*] birine huzur verme (*Tw. Night*, V/1, 133).

rest[1]**, to 1.** Birini sakinleştirip ona huzur vermek: *God rest his soul* (*Mer. Ven.*, II/2, 71; *Rom. & Jul.*, I/3, 18; *Mac.*, IV/3, 227); [böylece, geleneksel selam] *God rest you merry* (*As You Like*, V/1, 59; *Rom. & Jul.*, I/2, 62); 2. [*Rest in*] Gücü içinde: *What you command that rests in me to do* (*M. Meas.*, I/3, 31; *Titus*, II/3, 41); 3. [*Rest on*] Güvenmek, bel bağlamak: *Rest on my word* (*Titus*, I/1, 267; *Ham.*, III/3, 14).

rest[2]**, to 1.** Kalmak: *let it rest where it began at first* (*Hen. VI–1*, IV/1, 121; *Hen. VIII*, V/1, 55; *Mac.*, I/6, 20); 2. Geriye kalmak: *What then? What rests? Try what repentance can* (*Ham.*, III/3, 64; *Tam. Shrew*, I/1, 246; *Hen. VI–3*, I/2, 44).

rest[3] **('rest), to** [*Arrest*'in kısaltılmışı] Tutuklamak: *in a suit of buff which 'rested him* (*Com. Err.*, IV/2, 45, IV/2, 42; Com. Err., IV/4, 3).

restem Yeniden rota vermek: *and now they do restem Their backward course* (*Oth.*, I/3, 37).

resting Sabit, kımıldanamaz, değişmez (*Jul. Caes.*, III/1, 61).

restive bkz. *resty*.

restore, to 1. Kayıpları ve hasarı telafi etmek: *All losses are restor'd* (*Sonn.*, XXX, 14); tazmin etmek: *And Robin shall restore amends* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 438); 2. Zihinsel huzuru sağlamak: *to restore the King, He counsels a divorce* (*Hen. VIII*, II/2, 29).

restrain, to 1. [Birinden bir şeyi] Esirgemek: *thou restrain'st from me the duty, which To a mother's part belongs* (*Cor.*, V/3, 167; *Rich. III*, V/3, 322; *Timon*, V/1, 148); 2. Sıkıca çekmek: *a head stall ... which being restrain'd to keep him from stumbling* (*Tam. Shrew*, III/2, 58).

restrained Yasaklanmış, engellenmiş (*M. Meas.*, II/4, 48).

restraint 1. Tutsaklık, mahkûmiyet, *they ... discourse many things, but nothing of their restraint ...* (*Two Nob. K.*, II/1, 40; *John*, IV/2, 52; *Cym.*, I/1, 74; *M. Meas.*, I/2, 124); 2. Zorla alıkonma, engellenme (*Com. Err.*, III/1, 97).

resty Uyuşuk, miskin: *when resty sloth Finds the down pillow hard* (*Cym.*, III/6, 34; *Troil. & Cres.*, I/3, 263; *Sonn.*, C, 9).

resume, to Üstüne almak, deruhte etmek: *Takes no account How things go from him nor resumes no care Of what is to continue* (*Timon*, II/2, 4).

retain, to [*Retain anew*] Yeniden işe almak: *and retain anew Her charitable heart* (*Two Nob. K.*, I/2, 24; *Hen. VIII*, I/2, 192).

retention 1. Bellek gücü: *That poor retention could not so much hold* (*Sonn.*, CXXII, 9); 2. Bir şeyi tutma ya da koruma yeteneği: *no woman's heart So big, to hold so much; they lack retention* (*Tw. Night*, II/4, 96); 3. Bir kimsenin

zorla alıkonması, mahpusluk: *send the ... Ring To some retention* (*Lear*, V/3, 47); 4. Ağzı sıkılık, ketumluk: *My love, without retention or restraint, All his in dedication* (*Tw. Night*, V/1, 81).

retentive Sıkı ve sağlam duran: *my retentive enemy* (*Timon*, III/4, 81; *Jul. Caes.*, I/3, 95).

retire 1. İnzivaya çekilme, emeklilik: *all his behaviours did make their retire To the court of his eye* (*L. Lab. Lost*, II/1, 234); 2. Dönüş: *That to his borrowed bed he make retire* (*Lucrece*, 573; *John*, II/1, 253); 3. Geri çekilme, savaşta toprak kaybetme: *Nor cowardly in retire* (*Cor.*, I/6, 3; *John*, II/1, 326; [mec.] *Lucrece*, 174).

retire, to 1. Geri dönmek: *now she will no further; But back retires* (*Ven. & Adon.*, 906; *Troil. & Cres.*, I/3, 281); 2. [Bir şeyi] Geri çekmek (*Rich. II*, II/2, 46; *Lucrece*, 303); 3. Kendini geri çekmek: *retir'd himself to Italy* (*Rich. II*, IV/1, 96; *Tem.*, V/1, 311; *Oth.*, II/3, 380); 4. Savaşta geri çekilmek: *The French fight coldly, and retire themselves* (*John*, V/3, 13).

retired 1. Kendini toplumdan çekmiş (*Tem.*, I/2, 91; *Cym.*, III/5, 36; *Win. Tale*, IV/2, 32); 2. İçine kapanmış (*Win. Tale*, IV/4, 62); 3. Azalmış, suyu çekilmiş: *like a bated and retired flood* (*John*, V/4, 53).

retirement 1. İçine kapanmışlık: *Any retirement ... From open haunts* (*Hen. V.*, I/1, 58); 2. İnzivaya çekilmişlik: *certain words he spake against your Grace In your retirement* (*M. Meas.*, V/1, 130); 3. İnziva yeri, sığınak: *A comfort of retirement lives in this* (*Hen. IV–1*, IV/1, 56).

retiring Geriye dönmüş: *One poor retiring minute* (*Lucrece*, 962).

retort, to 1. [Sıcak ya da ışık] Yansıtmak: *Heat them, and they retort that heat again* (*Troil. & Cres.*, III/3, 101); 2. [Başvuruyu] Geri çevirmek, reddetmek: *The Duke's unjust Thus to retort your manifest appeal* (*M. Meas.*, V/1, 301); 3. Geri ödemek: *I will retort the sum in equipage* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 1)

retrait 1. Geri çekilmek için verilen askeri işaret: *The trumpet sounds retrait* (*Hen. IV–1*, V/4, 159); 2. Geri çekilme: *for a retrait, how swiftly will this Feeble ... run off!* (*Hen. IV–2*, III/2, 267); 3. bkz. *retreat*.

retreat Takipçi kıtaları geri çağırmak (*Hen. IV–2*, IV/3, 72).

retrograde 1. Ters yönde hareket eden [yıldızlar]: *born under Mars ... When he was retrograde* (*All's Well*, I/1, 198); 2. Zıt, karşı: *It is most retrograde to our desire* (*Ham.*, I/2, 114).

return Yanıt, cevap, karşılık: *if my father render fair return* (*Hen. V*, II/4, 127).

return[1], to 1. Başka yana dönmek: *Return thee therefore with a flood of tears* (*Hen. VI–1*, III/3, 56); 2. Yanıtlamak (*Rich. II*, III/2, 121; *Per.*, II/2, 4; *Hen. V*, III/3, 46).

return[2], to Tekrar geri dönmek: *see the dew-bedabbled wretch Turn, and return* (*Ven. & Adon.*, 704).

revenge 1. Can yakarak öç alma isteği: *Though my revenges were high bent upon him* (*All's Well*, V/3, 10; *Much Ado*, V/1, 292; *Win. Tale*, II/3, 19); 2. Birinin intikamını alma: *none would strike a stroke in his revenge* (*Hen. VI–1*, I/5, 35; *Hen. VI–1*, II/2, 11; *Hen. VI–2*, III/2, 127); 3. [*In revenge of*] Karşılık olarak misilleme yapma: *in revenge of thy ingratitude* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 107 ve II/4, 133; *Lucrece*, 236).

revenge, to 1. [*Be revenged*] Öç almak: *revenged I will be* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 31); *to be revenged on her death* (*Lucrece*, 1778); [*of* ile] *I'll be reveng'd of her* (*Hen. IV–2*, II/4, 154); 2. Misillemede bulunmak: *if you wrong us, shall we not revenge?* (*Mer. Ven.*, III/1, 67; *Hen. VI–2*, I/4, 36; *Titus*, IV/1, 29).

revengement Ceza, intikam (*Hen. IV–1*, III/2, 7).

revengingly Öç alıcı, kinci bir biçimde: *the air ... Revengingly enfeebles me* (*Cym.*, V/2, 4).

revengive Kinli, öç almayı düşünen: *the revengive gods* (*Lear*, II/1, 45).

reverb, to Yankılamak, çınlamak, tınlamak: *those empty-hearted whose low sounds Reverb no hollowness* (*Lear*, I/1, 154).

reverberate Yankılayan, ses veren: *the reverberate hills* (*Tw. Night*, I/5, 272).

reverence 1. Saygı duyulacak bir konum ya da durum [özellikle yaşlı ve muhterem kişiler için]: *in thy reverence, and thy chair-days* (*Hen. VI–2*, V/2, 48; *Much Ado*, II/3, 120; *Lear*, IV/7, 28); 2. [*Save, saving* (*one's*) *reverence*] Bir eleştiri, itiraz ya da dinleyeni kızdıracak bir söz içeren özür dileme tümcesi: *saving reverence of the word* (*Cym.*, IV/1, 5; *Much Ado*, III/4, 32; *Hen. IV–1*, II/4, 469).

reverend (reverent) 1. Derin saygıyı hak eden: *reverent age* (*Tam. Shrew*, IV/5, 60); *virtuous an a reverend lady* (*Com. Err.*, V/1, 134; *Per.*, V/1, 14); 2. Saygı duyulacak biçimde: *all is done in reverend care of her* (*Tam. Shrew*, IV/1, 204; *Hen. VI–2*, III/1, 34; *Hen. VI–1*, V/3, 47). [Her iki yazılış biçimi 16. ve 17. yy.larda değişerek sürmüştür.]

reverse Eskrimde ters vuruş: *thy puncto, thy stock, thy reverse* (*Mer. Wives Win.*, II/3, 26).

reversion Gelecekte elde edilecek bir olasılık ya da sahiplik: *Where now remains a sweet reversion We may boldly spend* (*Hen. IV–1*, IV/1 53); [*in reversion*] gelecekte gerçekleşecek olan: *As were our England in reversion his* (*Rich. II*, I/4, 35; *Troil. & Cres.*, III/2, 92).

revert, to Geri dönmek ya da geri gitmek: *my arrows ... Would have reverted to my bow again* (*Ham.*, IV/7, 23).

reverted 1. Geriye dönmek ya da yanlış yöne gitmek; 2. [dolayısıyla, mec.] muhalif, isyankâr: *In her forehead, arm'd and reverted, making war against her heir* (*Com. Err.*, III/2, 123).

review (re-view), to 1. Tekrar bakmak: *I shall re-view Sicilia* (*The Winter's Tale*, IV/4, 668); 2. Göz gezdirmek, teftiş etmek: *When thou reviewest this thou dost review The very part was consecrate to thee* (*Sonn.*, LXXIV, 5).

revokement İptal, fesih, geri alma: *through our intercession this revokement And pardon comes* (*Hen. VIII*, I/2, 106).

revolt[1] 1. İştahta ani tepki: *suffer, surfeit, cloyment, and revolt* (*Tw. Night*, II/4, 99); 2. Sevgide vefasızlık: *Since that my life on thy revolt doth lie* (*Sonn.*, XCII, 10; *Rom. & Jul.*, IV/1, 58; *Oth.*, III/3, 188); 3. [*revolt to*] nüksetme, yeniden başlama, depreşme: *gravity's revolt to wantonness* (*L. Lab. Lost*, V/2, 74); 4. [*Give* (*one*) *the revolt*] Başkaldırma, karşı durma: *both more and less have given him the revolt* (*Mac.*, V/4, 12).

revolt[2] İsyancı, asi (*John*, V/2, 121; John, V/4, 7; *Cym.*, IV/4, 6).

revolted 1. Asi: *revolted faction* (*Rich. II*, II/2, 57; *Hen. IV–1*, I/3, 92); 2. Sadık ya da vefalı olmayan: *revolted wives* (*Win. Tale*, I/2, 199; *Mer. Wives Win.*, III/2, 39; *Troil. & Cres.*, V/2, 186).

revolution 1. Değişim, mutasyon, kader çarkının dönüşüyle akan zaman: *the revolution of the times* (*Hen. IV–2*, III/1, 46; *L. Lab. Lost*, IV/2, 67; *Ham.*, V/1, 90); 2. [*By revolution*] Zamanın akışı içinde (*Ant. & Cleo.*, I/2, 125).

revolve, to 1. Düşünceden düşünceye atlamak: *I may revolve and ruminate my grief* (*Hen. VI–1*, V/5, 101; *Cym.*, III/3, 14; *Troil. & Cres.*, II/3, 187); 2. Uzun uzadıya düşünmek: *If this fall into thy hand, revolve* (*Tw. Night*, II/5, 143).

reward [Avcılık] Avda yakalanan hayvanın ödül olarak oracıkta köpeklere verilen kısmı: [mec.] *I'll follow as they say, for reward* (*Hen. IV–1*, V/4, 162; *Hen. VI–2*, II/3, 105).

reword, to 1. [Sözlerini] Tekrarlamak: *the matter will reword, which madness Would gambol from* (*Ham.*, III/4, 143); 2. Yeniden yankılamak: *a hill whose concave womb reworded A plaintful story* (*L. Compl.*, 1).

rhapsody Anlamsız yave (*Ham.*, III/4, 18).

Rhenish Ren şarabı (*Ham.*, I/4, 10).

rheum 1. Grip: *We prevent The loathsome misery of age, beguile the gout and rheum* (*Two Nob. K.*, V/4, 8); 2. Nezle:

'Run barefoot up and down threat' ning the flames With bison rheum (*Ham.*, II/2, 500; *Ant. & Cleo.*, III/2, 57; *Mid. N. Dr.*, II/1, 105; *Jul. Caes.*, II/1, 266); **2.** Akıntı: sümük (*Com. Err.*, III/2, 128); tükürük (*Mer. Ven.*, I/3, 117); gözyaşı (*John*, IV/3, 108; *Much Ado*, V/2, 83; *Rich. II*, I/4, 8); 3. Ruh sağlığının bozulması: *I have a rheum in mine eyes* (*Troil. & Cres.*, V/3, 104; *M. Meas.*, III/1, 31; *Win. Tale*, IV/4, 399).

rheumatic 1. [Kişiye ilişkin] Hastalıklı, romatizmalı, kataraktlı, vb.: *Were I hard-favour'd ... rheumatic and cold* (*Ven. & Adon.*, 135); **2.** [Hastalığa ilişkin] Romatizma ya da katarakt nitelikli: *rheumatic diseases* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 105); 3. [Havaya ilişkin] Nemli, rutubetli: *this raw rheumatic day* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 47). [Yanlış kullanımlar: *he was rheumatic* (*Hen. V*, II/3, 38); *as rheumatic as the two dry toasts* (*Hen. IV–2*, II/4, 57)].

rheumy Nemli, rutubetli: *the rheumy and unpurged air* (*Jul. Caes.*, II/1, 266).

rib, to Güçlü bir korumayla kapamak: *To rib her cerecloth in the obscure grave* (*Mer. Ven.*, II/7, 51; *Cym.*, III/1, 19).

ribald Rahatsız edici derecede kakafonik: *the ribald crows* (*Troil. & Cres.*, IV/2, 9).

ribaudred Fahişe: *You ribaudred nag of Egypt* (*Ant. & Cleo.*, III/10, 10).

rib-roast (-baste), to Dövmek [halk dili 16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Gascoigne: *'I hope to give them al o rybbe to roste for their paynes'*. Smollett: *He knew he should be rib-roasted every day, and murdered at last'*].

rich 1. Görmüş geçirmiş gözler: *Whose beauty did astonish the survey Of richest eyes* (*All's Well*, V/3, 17; *As You Like*, IV/1, 24); **2.** Burun ya da yüzdeki zenginlik: [mizahi] *Look upon his face; what call you rich?* (*Hen. IV–1*, III/3. 78); 3. [*Rich opinion*] İtibarlı, adı iyiye çıkmış: *spend your rich opinion for the name Of a night-brawler* (*Oth.*, II/3, 195).

riched Zenginleştirilmiş: *With shadowy forests and with champains rich'd* (*Lear*, I/1, 64).

riches [Tekil, *richesse*'nin varyantı] Servet, zenginlik: *A city on whom plenty held full hand, For riches strew'd herself even in her streets* (*Per.*, I/4, 23; *Oth.*, II/1, 83; *Sonn.*, LXXXVII, 6).

rid, to 1. Şiddet kullanarak yok etmek, öldürmek: *The red-plague rid you ...* (*Tem.*, I/2, 364; *Rich. II*, V/4, 11; *Hen. VI–3*, V/5, 67); **2.** [*Rid way*] Hızla ilerlemek: *We ... will thither straight, for willingness rids way* (*Hen. VI–3*, V/3, 21).

ridden Alıştırılmış, eğitilmiş: *the horses ... I saw well chosen, ridden, and furnish'd* (*Hen. VIII*, II/2, 2).

ride, to 1. [Mil ve dingil gibi şeylere ilişkin] Dönmek: *If life did ride upon a dial's point* (*Hen. IV–1*, V/2, 83; *Troil. & Cres.*, I/3, 67); **2.** Ezmek, zorbalık etmek: *she rides me and I long for grass* (*Com. Err.*, II/2, 200; *Mer. Wives Win.*, V/5, 37); **3.** [*Ride out*] Fazla zarar görmeden ya da zincir [çapa] tarayarak fırtınayı atlatmak: [mec.] *he bears a tempest, which his mortal vessel tears, And yet he rides it out* (*Per.*, IV/4, 31).

ride the mare, to [argo deyim] Asılmak [16. ve 17. yy.lar. Shakespeare, bkz. *Three-legged mare*].

ride the wild mare, to 1. Tahterevallide oynamak; 2. Hovardalık etmek [halk dili, 16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. bkz. Shakespeare, Cotgrave, *'Desferrer l'asne ... we say, to ride wild mare'*].

rider At eğiticisi (*As You Like*, I/1, 13).

riding-rod Binicilikte kullanılan kamçı: *if my legs were two such riding-rods* (*John*, I/1, 140).

rife Hazır, tedarikli: *There is a brief how many sports are rife* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 42).

rifler At hırsızı [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. birinci yarısı. Greene, *Second Cony-Catching*, 1592].

rift, to Yar(ıl)mak: *Then I'ld shriek, that even your ears Should rift to hear me* (*Win. Tale*, V/1, 66; *Tem.*, V/1, 45).

riggish İşveli: *the holy priests Bless her when she is riggish* (Ant. & Cleo., II/2, 239).

right[1] [*Rite* söcüğünün yanlış söylenişi] Dinsel tören: *The right of May* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 133).

right[2] **1.** Doğru, haklı davranış, adil olma: *Do me right, or I will protest your cowardice* (*Much Ado*, V/1, 147; *Lucrece*, 1027; *Titus*, I/1, 203); **2.** Sağlığa içmek: *now you have done me right; right for right* (*Hen. IV–2*, V/3, 72); **3.** Hakkını isteyene, adaletin yanıtı (*Rich. III*, IV/4, 15); **4.** Yasal ya da ahlaksal yönden haklı çıkarılabilecek talep: *In right of Arthur do I claim of thee* (*John*, II/1, 153; *Hen. VI–1*, III/1, 149; *Cor.*, III/3, 14); **5.** [*The direct*] Doğru yol: *Something about, a little from the right* (*John*, I/1, 170).

right[3] [sıf.] Dosdoğru, dümdüz: *Your nose ... stands too right* (*L. Lab. Lost*, V/2, 565).

right[4] **1.** Doğru yolda ya da çizgide; [*right on*] dosdoğru, açıkça: *I only speak right on* (*Jul. Caes.*, III/2, 223; *L. Compl.*, 26); **2.** [*Right out*] Açık, olumlu, dobra dobra: *be a boy right out* (*Tem.*, IV/1, 101); **3.** Tam olarak, tamamı: *here begins his morning story right* (*Com. Err.*, V/1, 357; *Mid. N. Dr.*, IV/2, 31; *Troil. & Cres.*, I/3, 170); **4.** [*right now*] tam şimdi: *Came he right now* (*Hen. VI–2*, III/2, 40); **5.** Pek çok, ziyadesiyle: *right well* (*Jul. Caes.*, I/3, 162; *Mac.*, III/6, 5; *Lear*, I/1, 195); **6.** Doğruluk, dürüstlük: *my right drawn sword* (*Rich. II*, I/1, 46); **7.** Uygun, gerekli bir bir biçimde: *if thou tell'st the heavy story right* (*Hen. VI–3*, I/4, 160; *John*, II/1, 139 ve III/1, 183); **8.** [*Take right*] bkz. *take*.

right-drawn bkz. *right*[4], anlam **5.**

righteously Doğru bir biçimde: *If the truth of thy love to me were so righteously temper'd as mine is to thee* (*As You Like*, I/2, 14).

rightful Adil, dürüst, namuslu: *Most rightful judge!* (*Mer. Ven.*, IV/1, 301).

right-hand file Roma patrisyenleri, aristokratik parti: *us a' the' right hand file* (*Cor.*, II/1, 23.)

rightly Doğrudan: *lives, which rightly gaz'd upon Show nothing but confusion, ey'd awry Distinguish form* (*Rich. II*. II/2, 18).

rigol (**rigoll**) Halka, daire, taç: *this golden rigol* (*Hen. IV–2*, IV/5, 36; *Lucrece*, 1745).

rigsby Havai, gürültücü delikanlı ya da kız [halk dili; takr. 1540'tan itibaren, 17. yy. ikinci yarısında yalnızca lehçe olarak kalmıştır. Partridge, 766/2].

rim Karın zarı, periton: *I will fetch thy rim out at thy throat* (*Hen. V*, IV/4, 14).

ring Sınır, kenar, dairevi nesnenin [öz. paranın ya da tekerleğin] dış kenarı: *crack'd within the ring* (*Ham.*, bII/2, 428).

ring-carrier Arabulucu: *hang you! – And your courtesy, for a ring-carrier!* (*All's Well*, III/5, 92).

ring, cracked in the [argo] Bekâretini kaybetmiş [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. bkz. Lyly, Beaumont & Fletcher].

ringlet 1. Dairevi bir dans ya da yol: *dance our ringlets to the whistling wind* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 86); **2.** Peri yüzüğü: *you demi-puppets that By moon shine do the green sour ringlets make, Whereof the ewe not bites* (*Tem.* V/1, 37).

ring-pigger [argo] Alkolik [takr. 1560–1600. Partridge, 767/2].

ring the bell, to Ölümü haber vermek: *Be bold to ring the bell* (*Two Nob. K.*, III/2, 20).

ring(-)time Aşk anısı olarak yüzüklerin verildiği ya da değiş tokuş edildiği zaman: *In spring time, the only pretty ring-time* (*As You Like*, V/3, 19).

rinsing bkz. *wrenching*.

riot Havailik, başıboşluk, sefahat, aşırılık: *his flow of riot* (*Timon*, II/2, 3; *Per.*, I/4, 54; *Ven. & Adon.*, 1147).

rioter Sefih, havai, ahlaksız kişi: *He's a sworn rioter* (*Timon*, III/5, 67).

riotous 1. Havai, ahlaksız, aşırı: *riotous feeders* (*Timon*, II/2, 159; *Lear*, II/1, 94; *M. Meas.*, IV/4, 29); **2.** Gürültülü, şamatacı: *this our court ... Shows like a riotous inn; unrestrained* (*Lear*, I/4, 244; *Ant. & Cleo.*, I/3, 29; *Lear*, IV/6, 123).

ripe 1. Olgun meyveye benzeyen, olgun ve kırmızı: *how ripe in show Thy lips ... tempting grow!* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 139; *Lear*, IV/3, 20); 2. Doğurmak üzere: *Some unborn sorrow. Ripe in fortune's womb* (*Rich. II*, II/2, 10); 3. [Kişilere ilişkin] Akıl ve beden olarak olgunlaşmış, olgun, yetişkin: *a ripe sister* (*As You Like*, IV/3, 87); 4. Hemen tatmin isteği: *ripe wants* (*Mer. Ven.*, I/3, 63). 5. Eyleme hazır, bir amacı gerçekleştirmenin tam zamanı: *ripe revenue* (*Rich. III*, III/7. 158; *Jul. Caes.*, IV/3, 215; *Mid. N. Dr.*, V/1, 42).

ripe, to 1. Büyüyüp olgunlaşmak: *from hour to hour, we ripe and ripe* (*As You Like*, II/7, 26; *Mid. N. Dr.*, II/2, 18); 2. Olgunlaştırmak: *to ripe his growing fortunes* (*Hen. IV–2*, IV/1, 13; *John*, II/1, 472).

rise betime, to Erken kalkmak: *that ostler Must rise betime that cozens him* (*Two Nob. K.*, V/2, 58)

risse Gül: *Black! Whence risse that cloud?* (*Cardenio*, I/1, 115).

rivage Kıyı, deniz kenarı: *You stand upon the rivage* (*Hen. V*, III/ch., 14).

rival Partner, ortak: *The rivals of my watch* (*Ham.*, I/1, 13).

rival, to Rekabet etmek: *who with this king Hath rivall'd for my daughter* (*Lear*, I/1, 191).

rivality Ortaklık, eşitlik: *Caesar ... denied him rivality* (*Ant. & Cleo.*, III/5, 8).

rive, to 1. Yarmak, parçalamak: *Blunt wedges rive hard knots* (*Troil. & Cres.*, I/3, 316; *Cor.*, V/3, 153; *Jul. Caes.*, I/3, 6); [mec. topçuluğa ilişkin] *rive their dangerous artillery* (*Hen. VI–1*, IV/2, 29); *The soul and body rive not more in parting Than greatness going off* (*Ant. & Cleo.*, IV/13, 5; *Troil. & Cres.*, I/1, 35). 2. [Kalbe ilişkin] Yürek paralamak: *Brutus hath riv'd my heart* (*Jul. Caes.*, IV/3, 85).

rivelled Yüzü buruşmuş, küçük kıvrımlı, oluklu: *the rotten diseases ... the rivell'd fee simple of the tetter* (*Troil. & Cres.*, V/1, 22).

rivo Ayyaş ünlemi: *'Rivo!' says the drunkard* (*Hen. IV–1*, II/4, 111).

road[1] 1. At üstünde yolculuk: *At last, with easy roads, he came to Leicester* (*Hen. VIII*, IV/2, 17); 2. Atlıların yol kesmesi, baskın: *the Scot, who will make road upon us* (*Hen. V*, I/2, 138; *Cor.*, III/1, 5); 3. Gemi demirleme yeri: *an argosy That now is lying in Marsellis road* (*Tam. Shrew*, II/1, 375; *Two Gent. Ver.*, I/1, 53; *Mer. Ven.*, I/1, 19); 4. Anayol, karayolu: *enforce A thievish living on the common road?* (*As You Like*, II/3, 33; *Hen. IV–1*, II/1, 15); 5. [mec.] yön, tarz: *the very road into his kindness* (*Cor.*, C/1, 59; *Much Ado*, V/2, 34; *Hen. IV–2*, II/2, 166); 6. Bilinen yol, alışılmış yön ya da uygulama: *out of the road of rutting for ever* (*Per.*, IV/5, 9).

road[2] [argo] Fahişe, vulva [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy;]

roadway Anayol, karayolu: *Never a man's thought in the world keeps the roadway better than thine* (*Hen. IV–2*, II/2, 58).

roar 1. Karmaşa, curcuna, gürültü, kargaşa: *you have Put the wild waters in this roar* (*Tem.*, I/2, 2). 2. Neşenin taşkınlığı, patlaması: *your flashes of merriment, that were wont to set the table on a roar* (*Ham.*, V/1, 191).

roast [*Rule the roast*] Bir şey üstünde mutlak egemenliği ve otoritesi olma: (*Hen. VI–2*, I/1, 109).

roast a stone, to [halk deyimi] Boş yere vakit ve enerji harcamak [takr. 1520–1620. Skelton].

roast, to smell of the [halk deyimi] Hapishaneye atılmak [takr. 1580–1640. Nares].

rob, to Bir şey yapma olasılığına son vermek: *death, Which robs my tongue from breathing native breath?* (*Rich. II*, I/3, 173).

robin goodfellow bkz. *Puck.*

robustious Harekette ve konuşmada taşkın, gürültülü: *robustious periwig-pated fellow* (*Ham.*, III/2, 9; *Hen. V*, III/7, 148).

Roger Kendini üniversite öğretim üyesi olarak tanıtan dilenci [Rogue sözcüğünden türetilmiştir, 16. yy. ortasından itibaren. Copland. Partridge, 771/1].

rogue 1. Başıboş dolaşan, dalavereci dilenci: *To hovel thee with swine and rogues forlorn in ... straw* (*Lear*, IV/7, 38); oradan oraya dolaşan profesyonel serseri: *having flown over many knavish professions, he settled only in rogue* (*Win. Tale*, IV/3, 100); 2. Namussuz, ilkesiz kimse (*Hen. IV–1*, II/4, 124; *Troil. & Cres.*, V/1, 88; *Oth.*, II/3, 145); [genellikle uşaklar için söylenirdi] *Off with my boots, you rogues!* (*Tam. Shrew*, IV/1, 144); 3. [Sevecenlik gösteren bir sözcük olarak da kullanılırdı] Muzip ya da bir kimseye hitap: *you sweet little rogue* [bizdeki "seni küçük serseri" hitabı gibi] (*Hen. IV–2*, II/4, 216; *Lear*, V/3, 13; *Oth.*, IV/1, 111).

rogue, wild Doğuştan serseri ya dolandırıcı [takr. 1560–1700 yılları arasında. Awdelay. Partridge, 771/2].

roguing Avarece gezme, başıboşluk: *These roguing thieves* (*Per.*, IV/1, 96).

roguish Serserice, derbederce: *his roguish madness Allows itself to anything* (*Lear*, III/7, 104).

roisting Yüksekten atan, bağırıp çağıran, kabadayılık yapan: *I have a roisting challenge sent amongst The dull and factious nobles of the Greeks* (*Troil. & Cres.*, II/2, 208).

roll 1. Kayıt, liste, katalog: [mec.] *the roll of common men* (*Hen. IV–1*, III/1, 42; *Ant. & Cleo.*, V/2, 181); 2. [Askerliğe ilişkin] Asker toplama listesi (*Hen. IV–2*, III/2, 96); 3. [*Master of the rolls*] Danıştay'ın dört yargıcından biri ve adli sicillerin, patentlerin başında olan, ayrıca yüksek mahkemenin mühründen ve bütün kayıtlarından sorumlu olan yüksek memur (*Hen. VIII*, V/1, 35).

romage bkz. *rummage.*

Roman 1. [Elizabeth döneminde, İtalya'dan etkilenilen bir çeşit eğik yazı stili] Yuvarlak ve siyah: *the sweet Roman hand* (*Tw. Night*, III/4, 28); 2. Roma alfabesi ya da harfleri: *Roman letters* (*Titus*, V/1, 139).

Rome ville, (Romeville, Rumville) Londra [mükemmel kent, anlamında. 16. yy. ortası ve 17. yy. ilk yarısı, Partridge, 773/1].

rondure Küre: *all things rare That heaven's air in this huge rondure hems* (*Sonn.*, XXI, 8).

ronyon [Kadınları aşağılayıcı terim] Uyuz, alçak yaratık: *the rump-fed ronyon* (*Mac.*, I/3, 6; Mer. Wives Win., IV/2, 185).

roofed Tavana vurmuş: *Here had we now our country's honour roof'd* (*Mac.*, III/4, 39).

rook, to [*Ruck*'un varyantı] Çömelmek, sinmek: *The raven rook'd her on the chimney's top* (*Hen. VI–3*, V/6, 47).

rooky Bol, dolu, sık: th' rooky wood: *th' rooky wood* (*Mac.*, III/2, 51).

room 1. Bir kimseye ya da şeye ayrılmış yer: *let Bianca take her sister's room* (*Tam. Shrew*, III/2, 250; *John*, III/4, 93; *Rich. II*, V/5, 107); 2. [*In one's room*] Bir kimsenin yerinde (*Much Ado*, I/1, 302).

root Yürek derinliği: *at very root on's heart* (*Cor.*, II/1, 185; *Two Gent. Ver.*, V/4, 103; *Ant. & Cleo.*, V/2, 105).

root[1], to 1. Sağlam kurmak, derine dikmek: *lest the ... earth ... Disdain to root the summer-swelling flower* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 162; *Ham.*, I/5, 33; *Sonn.*, CXLII, 11); 2. Köklenmek (*Hen. V*, V/2, 46; *Rom. & Jul.*, I/1, 122); [mec.] *there rooted betwixt them then such an affection* (*Win. Tale*, I/1, 23).

root[2], to Altüst etmek, hayvan burnu ile toprağı kazmak: *like a boar too savage, doth root up His country's peace* (*Timon*, V/1, 165; *Ven. & Adon.*, 636).

rooting Toprağı kazan ya da eşeleyen: *rooting hog* (*Rich. III*, I/3, 27).

rope[1] İdam ipi: *the rope of his destiny* (*Tem.*, I/1, 31; *Hen. VI–1*, I/3, 53).

rope[2] Keder ağlaması, inilti: *I see that men make rope's in such a scarre* (*All's Well*, IV/2, 38).

ropery Dolandırıcılık, hile: *what saucy merchant was this, that was so full of his ropery?* (*Rom. & Jul.*, II/4, 146).

rope-trick Belagatta cinas yapma ya da bilgisizce yapılan çarpıtmalar: *he'll rail in his rope-tricks* (*Tam. Shrew*, I/2, 112).

roping İplik gibi: *Let us not hang like roping icicles* (*Hen. V*, III/5, 23); teltel: *The gum down-roping from their pale dead eyes* (*Hen. V*, IV/2, 48).

rose [*Cake of roses*] Parfüm olarak kullanılan gül yapraklarının pasta gibi düzenlenmesi: *old cakes of roses* (*Rom. & Jul.*, V/1, 47).

rosed Gül rengi kırmızıya boyalı: *a crimson river of warm blood ... Doth rise and fall between thy rosed lips* (*Titus*, II/4, 24; Titus, V/2, 295).

rose, under the Gizlilik, mahremiyet [16. yy. ortasından itibaren; S. E. Dymock, 1546. *Sub rosa* = gül altı. Gül, Sessizlik Tanrısı Harpocrates için kutsal sayılırdı].

rot, to [halk dili] Sert bir biçimde takılmak, ciddi şaka yapmak. [1588 Shakespeare: *'But vengeance rot you all'*]

rote, to [Bir şeyi] Anlamadan söylemek ya da ezberlemek: *such words that are but roted in Your tongue* (*Cor.*, III/2, 55).

rother Öküz: *It is the pasture lards the rother's sides* (*Timon*, IV/3, 12).

rotten [Hava, su vb. ne ilişkin] Kokmuş, bozuk, kötü kokulu, kirli: *rotten dews* (*Cor.*, II/3, 32; *Timon*, IV/3, 2; *Lucrece*, 778); [hastalıklara ilişkin] *the rotten diseases of the south* (*Troil. & Cres.*, V/1, 18).

rough-hew, to Kabaca biçimlendirmek: [mec.] *there's a divinity that shapes our ends, Rough-hew them how we will* (*Ham.*, V/2, 11).

round[1] **1.** Daire, halka: *the golden round* [örn. Taç] (*Mac.*, I/5, 28; Mac., IV/1, 88; *Mer. Wives Win.*, IV/4, 51); **2.** Dansçıların daire halinde hareket ettikleri bir dans: *While you perform your antic round* (*Mac.*, IV/1, 130; *Mid. N. Dr.*, II/1, 140); **3.** Dairevi hareket: *What rounds, what bounds, what course* (*L. Compl.*, 109); **4.** Dolambaçlı yol: *lead you about a round* (*Mid. N. Dr.*, III/1, 106); **5.** El merdiveninin basamağı: *when he once attains the upmost round ...* (*Jul. Caes.*, II/1, 24); **6.** [*This mortal round*] Yeryüzü (*Ven. & Adon.*, 368).

round[2] [sıf.] **1.** Büyük miktarda [para]: *round fines* (*Hen. VIII*, V/3, 80; *Mer. Ven.*, I/3, 103); **2.** Açık, dürüst ve dobra: *a round unvarnish'd tale* (*Oth.*, I/3, 90); **3.** Belirgin, ödün vermeden, dosdoğru konuşulan: *Your reproof is something too round* (*Hen. V*, IV/1, 203; *Lear*, I/4, 54).

round[3] **1.** Açıkça ve dosdoğru bir tavırla: *I went round to work* (*Ham.*, II/2, 139); **2.** [*Round about*] Her yandan: *a scroll, and written round about* (*Titus*, IV/2, 18; *Much Ado*, V/3, 26).

round[1]**, to 1.** [Bir işi ya da şeyi] Tamamlamak, bitirmek ya da mükemmel bir duruma getirmek: *our little life Is rounded with a sleep* (*Tem.*, IV/1, 158); **2.** Etrafını çevirmek: *the hollow crown That rounds the mortal temples of a king* (*Rich. II*, III/2, 161; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 51; *All's Well*, I/3, 152); **3.** Tam, şişkin bir yuvarlak durumuna gelmek: *The Queen ... rounds apace: we shall Present our services to a fine new prince One of these days* (*Win. Tale*, II/1, 16); **4.** Kuşatmak, etrafını almak: *How rank soever rounded in with danger* (*Troil. & Cres.*, I/3, 196).

round[2]**, to** Fısıldamak, çok alçak sesle konuşmak: *They're with me already, whisp'ring and rounding* (*Win. Tale*, I/2, 217; *John*, II/1, 566).

roundel Daire içinde yapılan bir rond: *a roundel and a fairy song* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 1).

rounder bkz. *roundure*.

roundly 1. Tamamen, adamakıllı (*Hen. IV–2*, III/2, 18); **2.** Dobra, toksözlü, açık (*Tam. Shrew*, I/2, 59, III/2, 219 ve V/2, 21, 3. Dolanmadan, dosdoğru: *Shall we clap into't roundly?* (*As You Like*, V/3, 11; *Hen. IV–1*. I/2, 22; *Troil. & Cres.*, III/2, 154); **4.** Dil döken, cerbezeli: *This tongue that runs so roundly in thy head* (*Rich. II*, II/1, 122).

round robin [argo] Ev sahibi [16. yy. ortası ve 17. yy. Coverdale, Foxe, Heylin. bkz. Partridge, 778/1]

roundure Dolaşım, çevrim: *the roundure of your old-fac'd walls* [ff. *rounder*] (*John*, II/1, 259).

rouse 1. Ağzına kadar dolu bardak: *the King's rouse* (*Ham.*, I/2, 127; Ham., I/4, 8; *Oth.*, II/3, 64); 2. İçki alemi: *o'ertook in 's rouse* (*Ham.*, II/1, 56).

rouse, to 1. [Eğlence] Çıkartmak: *To rouse a lion* (*Hen. IV–1*, I/3, 198; *Titus*, II/2, 21; *Ven. & Adon.*, 240); [mec.] *To rouse his wrongs and chase them to the bay* (*Rich. II*, II/3, 28; *Hen. VI–3*, V/1, 65); 2. Kalkmak; 3. Kaldırmak: *When I do rouse in my throne* (*Hen. V*, I/2, 275; *Hen. IV–2*, IV/1, 116; *Ant & Cleo.*, V/2, 284; *Lucrece*, 541); 4. Dikelmek, dimdik olmak: *my fell of hair Would ... rouse and stir* (*Mac.*, V/5, 12); 5. Uyanmak, uyandırılmak: *night's black agents to their preys do rouse* (*Mac.*, III/2, 53).

roust, to 1. [halk dili] Cinsel birleşmeye girmek [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. Hall, *Satires*: *'She seeks her third roust on her silent toes'*]. 2. Bağırmak, böğürmek, kükremek [16. ve 17. yy.lar. Partridge, 778/2].

rout[1] Kumpanya, topluluk: *we are a merry rout* (*Two Nob. K.*, III/5, 105).

rout[2] 1. Düzensiz, gürültücü kişilerin bulunduğu kalabalık: *rout of rebels* (*Hen. IV–2*, IV/2, 9; *Hen. IV–2*, IV/1, 33; *Hen. VI–1*, IV/1, 173); 2. [*The* (*common*) *rout*] Avam sürüsü, ayaktakımı (*Jul. Caes.*, I/2, 78; *Com. Err.*, III/1, 101; *Tam. Shrew*, III/2, 181); 3. Ayaklanma, kargaşalık, velvele, şamata (*Oth.* II/3, 210).

row [Şiirde] Kıta: *the first row of the pious chanson* (*Ham.*, II/2, 419).

rowel Mahmuz çarkı: *At the sharp rowel, which he frets at rather Than any joy obeys* (*Two Nob. K.*, V/4, 70).

royal[1] On şiling değerindeki altın para: *thou camst not of the blood royal, if thou darest not stand for ten shillings* (*Hen. IV–1*, I/2, 141; *Hen. IV–1*, II/4, 291; *Rich. II*, V/5, 87).

royal[2] [sıf.] 1. Hükümdarlık ve hükümdarlara ilişkin: *add a royal number to the dead*: (*John*, II/1, 347; *Hen. V*, V/2, 27; *Hen. VIII*, I/4, 86); 2. Krallık umudu (*Mac.*, I/3, 56); 3. Hükümdara bağlılık: *our royal faiths* (*Hen. IV–2*, IV/1, 191; *Hen. VIII*, IV/1, 8); 4. Hükümdar tarafından kararlaştırılan: *the royal session* (*Hen. VIII*, II/4, 66; *Mac.*, V/3, 57); hükümdarın eylemi: *this royal bargain* (*John*, III/1, 235); 5. [Şeylere ilişkin] Hükümdara uygun [dolayısıyla] görkem, debdebe: *sport royal* (*Tw. Night*, II/3, 172; *Timon*, III/6, 49; *Ant. & Cleo.*, IV/8, 35); 6. [Kişilere ve onların karakterlerine ilişkin] Kral için uygun karakterli kimse: *A royal nobleness* (*Lear*, V/3, 177; *Rich. III*, I/2, 244); 7. [Dolayısıyla] Soylu, heybetli, hoşgörülü, cömert kişi (*Hen. V*, IV/8, 101; *Jul. Caes.*, III/1, 127; *As You Like*, IV/3, 117). 8. Kral kadar güçlü ve zengin (*Mer. Ven.*, III/2, 239; *Mer. Ven.*, IV/1, 29).

royalty 1. Krallık hanedanından kimse: *I have stray'd to tire your royalty* (*Win. Tale*, I/2, 15; *John*, V/2, 129; *Ant. & Cleo.*, I/3, 91); 2. Hükümranlık ya da [bir devletin] hükümranlık yasaları: *lose the royalty of England's throne* (*Rich. III*, III/4, 40); 3. Kraliyet ailesi: *as a branch and a member of this royalty* (*Hen. V*, V/2, 5; *Mac.*, IV/3, 155); 4. Krala benzer, hükmedici karakteri ve nitelikleri olan kişi: *his royalty of nature* (*Mac.*, III/1, 49; *Cym.*, IV/2, 178); 5. Kraliyet arması, taç: *You were crown'd before, And that high royalty was ne'er pluck'd off* (*John*, IV/2, 5; *Hen. IV–1*, /3, 55; *Rich. III*, V/5, 4); kraliyet ailesinin hakları ve ayrıcalıkları: *Temporal royalties* (*Tem.*, I/2, 110; *John*, II/1, 176; [soylulara ilişkin] *The royalties and rights of banish'd Hereford.* (*Rich. II*, II/1, 190).

roynish Alçak, aşağılık, adi: *the roynish clown* (*As You Like*, II/2, 8).

rub 1. O dönemde çanaklarla oynanan bir oyundaki engel: [mec.] *'Twill make me think the world is full of rubs, and that my fortune runs against the bias* (*Rich. II*, III/4, 4; *Cor.*, III/1, 60); 2. Engel, zorluk (*Hen. V*, II/2, 188; *John*, III/4, 128; *Ham.*, III/1, 64); 3. Düzensizlik, pürüz: *leave no rubs nor botches in the work* (*Mac.*, III/1. 133).

rub, to 1. Engellemek, engel çıkarmak: *Whose disposition ... Will not be rubb'd nor stopp'd* (*Lear*, II/2, 154); 2. Bir şeyi geciktiren ya da yolunu değiştiren bir engelle karşılaşmak: *rub on and kiss the mistress* (*Troil. & Cres.*, III/2, 49); 3. [*Rub the elbow*] bkz. *elbow*; 4. [*Rub the vein of him*] bkz. *vein.*

rubbing [Çanaklarla oynanan oyuna ilişkin] Bir engelle karşılaşma: *challenge her to bowl. – I fear too much rubbing* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 139).

rubigo [argo] Penis [İskoç. 16. yy. ikinci yarısı - 17. yy. R. Sempill. Lat. *rubber* = kırmızı; Lat. *rubigo* (*rudigo*) =metal üzerindeki pas; belki Lat. *purigo* = şehvete düşkünlük sözcüklerinden gelmektedir]

rubious Yakut renkli: *Diana's lip Is not more smooth and rubious* (*Tw. Night*, I/4, 32).

ruby Yüzdeki kırmızı sivilce: *her nose, all o'er embellish'd with rubies* (*Com. Err.*, III/2, 135).

ruddock Saka kuşu: *The ruddock would bring thee all things* (*Cym.*, IV/2, 224).

rude 1. Bilgisiz, eğitimsiz, cahil: *the posteriors of this day, which the rude multitude call the afternoon* (*L. Lab. Lost*, V/1, 89); 2. İncelmemiş, görgüsüz, kültürsüz: *Rude am I in my speech* (*Oth.*, I/3, 81; *As You Like*, II/7, 92; *Hen. IV–1*, III/2, 14); 3. Barbar, uygar olmayan: *this rude place we live in* (*Cym.*, III/6, 85; *Hen. IV–2*, I/1, 159; *Sonn.*, LXXVIII, 4); 4. Kaba, sert, acımasız: *that rude uncivil touch* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 60; *Hen. IV–1*, I/1, 41; *Rich. II*, V/5, 105); 5. Gürültülü, taşkın, kavgacı: *the rude wind* (*Lear*, IV/2, 30; *Hen. IV–2*, III/1, 20; *Tw. Night*, V/1, 28); 6. [Sese ilişkin] Uyumsuz, akortsuz, kulağa hoş gelmeyen: *peace, you ungracious clamours! Peace rude sounds!* (*Troil. & Cres.*, I/1, 89); 7. [Yazı dili ve kompozisyona ilişkin] İnceliği ya da parlaklığı olmayan: *rude harsh sounding rhymes* (*John*, IV/2, 150; *Sonn.*, XXXII, 4); 8. [Doğaya ve doğal olana ilişkin] Yabanıl, geliştirilip terbiye edilmemiş [kültive edilmemiş]: *the roughest berry on the rudest hedge* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 64); 9. İri ve kaba, güçlü ama biçimsiz (*John*, V/7, 27; John, II/1, 262; *Rich. II*, III/3, 32).

rude-growing Yabanıl, vahşi: *rude-growing briers* (*Titus*, II/3, 199).

rudely 1. Vahşice, kabaca: *knock against the gates of Rome, Or rudely visit them in parts remote* (*Cor.*, IV/5, 142; *Lucrece*, 170; Lucrece, 669); 2. Vahşi ve kaba bir davranışla: *Thy place in the council thou hast rudely lost* (*Hen. IV–1*, III/2, 32); 3. Sert koşullar altında: *Thou art the rudeliest welcome to this world That ever was prince's child* (*Per.*, III/1, 30); 4. Kaba ve acemice bir işçilikle: *I, that am rudely stamp'd* (*Rich. III*, I/1, 16).

rudeness 1. İncelik gerektiren, yaşamın ve alışkanlıkların kabalığı, hoyratlık: *Do, rudeness, do, camel* (*Troil. & Cres.*, II/1, 53); 2. Eylemlerde ya da başkalarıyla olan ilişkilerde şiddet ve sertlik: *the great swing and rudeness of his poise* (*Troil. & Cres.*, I/3, 207); 3. Üslupta ve işçilikte kabataslaklık: *My clouted brogues ... whose rudeness Answer'd my steps too loud* (*Cym.*, IV/2, 214).

rudesby Kaba saba, küstah, görgüsüz kişi: *mad-brain rudesby full of spleen* (*Tam. Shrew*, III/2, 10; *Tw. Night*, IV/1, 51).

rue, to Acımak, merhamet göstermek: *Victorious Titus, rue the tears I shed* (*Titus*, I/1, 105).

ruff O dönemin modası olan kolalanmış yaka: *With ruffs and cuffs and fardingales* (*Tam. Shrew*, IV/3, 56; *Per.*, IV/2, 103; *Hen. IV–2*, II/4, 145).

ruffian 1. [Rüzgâra ilişkin] Öfkeli, sert esen rüzgâr: *It hath ruffian'd so upon the sea* (*Oth.*, II/1, 7); 2. [İnsana ilişkin] Hergele

ruffle Gürültülü gösteri, taşkın huy: *blusterer that the ruffle knew Of court, of city* (*L. Compl.*, 58).

ruffle[1], **to** 1. Yüksekten atmak, kabadayılık etmek: *To ruffle in the commonwealth of Rome* (*Titus*, I/1, 313); 2. [Rüzgâra ilişkin] Gürültülü ve sert esmek: *the bleak winds Do sorely ruffle* (*Lear*, II/4, 301); 3. Kaba bir biçimde kapmak: *With robber's hands my hospitable favours You should not ruffle thus* (*Lear*, III/7, 41).

ruffle[2], to İçerlemeye, kızgınlığa neden olmak: *there were an Antony Would ruffle up your spirits* (*Jul. Caes.*, III/2, 228).

ruffling Gösterişli (*Tam. Shrew*, IV/3, 60).

rugged 1. Çok kıllı: *the rugged ... bear* (*Mac.*, III/4, 99; *Hen. VI–2*, III/2, 175; *Ham.*, II/2, 450); 2. Hoşnutsuzluktan yüzü kırışmış, suratı asılmış: *sleek o'er your rugged looks* (*Mac.*, III/2, 27).

rug-headed Sert ve sık saçlı: *those rough rug-headed kerns* (*Rich. II*, II/1, 156).

ruinate Yıkıp döken, yıkıcı: *Shall love in building grow so ruinate* (*Com. Err.*, III/2, 4).

ruinous 1. Yıkılmış, tahrip edilmiş: *you ruinous butt* (*Troil. & Cres.*, V/1, 28; *Two Gent. Ver.*, V/4, 9; *Titus*, V/1, 21); 2. Her şeyini yitirmiş: *yond despis'd and ruinous man* (*Timon*, IV/3, 459).

rule 1. İlke, düstur, yasa: *the rule of that philosophy By which I did blame Cato* (*Jul. Caes.*, V/1, 100; *Rich. III*, I/2, 68; *Tam. Shrew*, III/1, 81); doğal hukuk: *the rule of nature* (*All's Well*, I/1, 136; *Hen. V*, I/2, 188; *Oth.*, I/3, 101); 2. İyi düzen, disiplin: *he cannot buckle his distemper'd cause Within the belt of rule; out of true rule* (*Mac.*, V/2, 16); [*out of true rule*] düzensizlik durumu, ayaklanma (*Hen. IV–1*, III/3, 39); 3. [*in such rule*] şimdiye dek her şey düzenli (*Mer. Ven.*, IV/1, 178); 4. Davranış, tavır: *this uncivil rule* (*Tw. Night*, II/3, 123); 5. Uzunluk ölçeği, mezura, metre (*Jul. Caes.*, I/1, 7; *Ant. & Cleo.*, V/2, 210); [mec.] *to square the general sex By Cressid's rule* (*Troil. & Cres.*, V/2, 133; *Ant. & Cleo.*, II/3, 7).

rum (rome, room(e) Mükemmel, iyi, güzel [16. ve 17. yy.lar; ortaya çıkışı takr. 1565. Partridge781/2].

rum co (coe) Akıllı delikanlı [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. ilk yarısı. Partridge, 783/1].

rummage Kargaşa, hengâme: *this post-haste and rummage in the land* (*Ham.*, I/1, 107)

rumour 1. [Biri hakkında çıkan] Söylenti: *Great is the rumour of this dreadful knight* (*Hen. VI–1*, II/3, 7); 2. Kargaşa, gürültü, huzursuzluk: *the noise and rumour of the field* (*John*, V/4, 45; *Jul. Caes.*, II/4, 18).

rump-fed 1. İyi beslenmiş, besili; 2. Şımartılmış: *the rump-fed ronyon* (*Mac.*, I/3, 6).

run, to 1. Hızlı [dörtnala] at binmek: *That runs a' horseback up a hill* (*Hen. IV–1*, II/4, 343); [mec.] *To run upon the sharp wind of the north* (*Tem.*, I/2, 254); 2. [Konuşmaya ilişkin] Serbestçe nükte yapmak: *This tongue that runs so roundly in thy head* (*Rich. II*, II/1, 122); 3. Birini bıçaklamak: *I'll run him up to the hilts* (*Hen. V*, II/1, 64); 4. Yaymak: *The King hath run bad humours on the knight* (*Hen. V*, II/1, 121; *Mer. Wives Win.*, I/1, 167; Mer. Wives Win., I/3, 77).

runagate 1. Asker kaçağı, kaçak, firari: *that runagate to your bed* (*Cym.*, I/6, 137); 2. Serseri, avare, göçebe: *that same banish'd runagate* (*Rom. & Jul.*, III/5, 89; *Cym.*, IV/2, 62; *Rich. III.*, IV/4, 464).

runaway 1. Kaçak: *bring again these foolish runaways* (*As You Like*, II/2, 21; *Mer. Ven.*, II/6, 47; *Mid. N. Dr.*, III/2, 405); 2. Avare, göçebe: *vagabonds, rascals, and runaways* (*Rich. III*, V/3, 316; *Rom. & Jul.*, III/2, 6).

runner Asker kaçağı, kaçak: *'Tis sport to maul a runner* (*Ant. & Cleo.*, IV/7, 14).

runnion bkz. *ronyon.*

rupture 1. [İki kişi arasındaki] Uyum bozukluğu: *It is a rupture that you may easily heal* (*M. Meas.*, III/1, 235); 2. Dalgaların çarpıp kırılması: *And, spite of all the rupture of the sea* (*Per.*, II/1, 155).

rush 1. Parmağa yüzük yapılan leylak familyasından bir bitki [Lat. *Juncaceous*] *Tib's rush for Tom's forefinger* (*All's Well*, II/2, 23); 2. Değeri ve gücü olmayan arma: *Man but a rush against Othello's breast And he retires* (*Oth.*, V/2, 270; *As You Like*, III/2, 371; *John*, IV/3, 129).

rush, to Makam ve konumu zor ile bırakmak, kenara süpürmek: *The kind Prince, Taking thy part, hath rush'd aside the law* (*Rom. & Jul.*, III/3, 26).

rush-candle Az ışık veren küçük kandil: *call it a rush-candle* (*Tam. Shrew*, IV/5, 14).

rushling [*Rustling*'in varyantı] Hışırtılı; tafta vb. gibi hışırtılı kumaştan giymiş şık kimse: *so rushling ... in silk and gold* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 67).

russel, to [*Ruffle*'ın yanlış basımı] Kırıştırmak, düzgünlüğünü bozmak: *the ... winds Do sorely russel* (*Lear*, II/4, 301).

russet 1. Evde dokunmuş kumaş: *the morn in russet mantle clad* (*Ham.*, I/1, 166); **2.** Rustik, evcil, basit: *russet yeas and honest kersey noes* (*L. Lab. Lost.*, V/2, 413).

russet-pated Gri ya da kızıl saçlı: *russet-pated choughs* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 21).

rust Yozlaşma, bozulma: *How he glisters through my rust* (*Win. Tale*, III/2, 171).

rust, to Paslanmak: *this ... blood cleaving to my blade Shall rust upon my weapon* (*Hen. VI–3*, I/3, 51).

ruth Acıma, merhamet: *Looking with pretty ruth upon my pain* (*Rich. II*, III/4, 106; *Cor.*, I/1, 197; *Troil. & Cres.*, V/3, 48; *Sonn.*, CXXXII, 4).

ruthful Ağlanacak, acınacak [şey]: *O that my death would stay these ruthful deeds* (*Hen. VI–3*, II/5, 95; *Titus*, V/1, 66; *Troil. & Cres.*, V/3, 48).

rut-time Erkek geyiğin cinsel isteğe girdiği dönem: *Send me a cool rut-time* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 14).

rutting Cinsel birleşme, çiftleşme: *I am out of the road of rutting for ever* (*Per.*, IV/5, 9)

ruttish Şehvetli: *a foolish idle boy, but for all that very ruttish* (*All's Well*, IV/3, 216).

S

's[1] S harfi yeminlerde ve ant içmelerde "Tanrı" sözcüğünün kısaltılmışı olarak kullanılıyordu. Örn. *'slife* = hayatım üzerine, *'sblood* =Namusum üzerine, gibi ...

's[2] 1. [*Us*] Biz: *to betray 's* (*Mac.*, I/3, 125; *Much Ado*, V/3, 32; *Ant. & Cleo.*, III/13, 114); 2. [*His*] Onun: on 's face (*Mer. Ven.*, V/1, 158; *Lear*, I/4, 102; *Ant. & Cleo.*, III/2, 51); 3. [*This*] Bu: *my father dies within's two hours* (*Ham.*, III/2, 127).

sa [Ünlem] Ani bir eylemden sonra tekrarlanan bir ünlem: *you shall get it by running: Sa, sa, sa, sa* (*Lear*, IV/6, 203).

sable[1] Siyah renk: *It was ... A sable silver'd* (*Ham.*, I/2, 241).

sable[2] Samur kürk: *let the dev'l wear black, for I'll have a suit of sables* (*Ham.*, IV/7, 80). [Samur kürk genellikle siyaha boyanır ve matem giysisi olarak kullanılırdı; *Ham.*, III/2, 130'da, *Sable*[1] anlamıyla bir söz oyunu yapılmış olabilir].

sack O dönemde İspanya ve Kanarya Adaları'ndan ithal edilen bir tür beyaz şarap: *I'll go burn some sack* (*Tw. Night*, II/3. 130; *Hen. IV–1*, II/4, 470; *Hen. VI–2*, II/3, 60).

sack, to Yağmalamak [dolayısıyla] tahrip etmek: *that I may sack The hateful mansion* (*Rom. & Jul.*, III/3, 107).

sackbut Pistonlu trombona benzeyen bir trompet türü: *trumpets, sackbuts, psalteries, and fifes* (*Cor.*, V/4, 49).

Sackerson Thames Irmağı kıyısındaki Paris bahçesindeki ünlenmiş ayının adı: *I have seen Sackerson loose twenty times* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 269).

sacrament 1. Kabul; 2. [*take the sacrament*] kutsal komünyona alınma sözü; 3. [dolayısıyla] yemin etme, kendini bağlama: *Thou didst receive the sacrament to fight* (*Rich. III*, I/4, 203); *I'll take the sacrament on't* (*All's Well*, IV/3, 136; *Rich. III*, V/5, 18).

sacred 1. Kutsal şeylere saygılı: *the sacred name of knight* (*Hen. VI–1*, IV/1, 40; *Tam. Shrew*, I/1, 176; *Two Gent. Ver.*, III/1, 212); [krallık sıfatı olarak] *a sacred king* (*John*, III/1, 148; *Com. Err.*, V/1, 133; *Hen. V*, I/2, 7; 2. Uğursuz, berbat, melun: *our empress with her sacred wit To villainy ... consecrate* [anlam 1'le söz oyunu yapılmış olabilir] (*Titus*, II/1, 120); 3. [*Sacred vials*] bkz. *vial.*

sacrificial Fedakârlığa ya da kurbana ilişkin: *Rain sacrificial whispering in his ear* (*Timon*, I/1, 81).

sacrificing Kurbanlığa ilişkin: *the sacrificing fire* (*Titus*, I/1, 144).

sacring bell Sabah duasına çağıran çan: *startle you Worse than the sacring bell* (*Hen. VIII*, III/2, 295).

sad 1. Ciddi: *sad and solemn priests* (*Hen. V*, IV/1, 301; *Two Gent. Ver.*, I/3, 1; *Tw. Night*, III/4, 18); 2. Abus, huysuz: *that sad dog That brings me food* (*Rich. II*, V/5, 70; *Mid. N. Dr.*, III/2, 439); Kederli görünen, yas içinde olduğu görülen: *sad habiliment* (*Titus*, V/2, 1).

sad-eyed Ciddi yüzlü ya da görünüşlü: *The sad-eyed justice* (*Hen. V*, I/2, 202).

sadly Ciddiyetle: *sadly, tell me, who?* (*Rom. & Jul.*, I/1, 201; *Much Ado*, II/3, 221; *Hen. IV–2*, V/2, 125).

sadness 1. Ciddiyet (*Hen. VI–3*, III/2, 77; *Cym.*, I/6, 62; *Tam. Shrew*, V/2, 63); 2. [*in* (*good*) *sadness*] tüm ciddiliği ile (*Mer. Wives Win.*, III/5, 123; *Rom. & Jul.*, I/1, 204; *Ven. & Adon.*, 807).

safe[1] [sıf.] **1.** Zihnen ve manen sağlıklı: *Are his wits safe?* (*Oth.*, IV/1, 269; *Cor.*, II/3, 218; *Jul. Caes.*, I/1, 13); **2.** Güvenilir: *My blood begins my safer guides to rule* (*Oth.*, II/3, 205; *Hen. VI–3*, IV/7, 52).

safe[2] [*Safe toward*] Kesin güvenle: *By doing everything Safe toward your love and honour* (*Mac.*, I/4, 27).

safe, to 1. Güvenli yapmak: *should safe my going* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 55); **2.** Güvenle davranmak: *Best you saf'd the bringer Out of the host* (*Ant. & Cleo.*, IV/6, 25).

safe-conduct, to Güvenle sevk etmek, idare etmek, yol göstermek: *Are they not ... Safe-conducting the rebels ...?* (*Rich. III*, IV/4, 482).

safeguard 1. Koruma güvenliği (*M. Meas*, V/1, 419; *Cor.*, III/2, 68); **2.** [*in safeguard of*] Savunma ya da korunma için (*Hen. VI–3*, II/2, 18); **3.** [*on safeguard*] güvenliği garanti altında (*Rich. III*, V/3, 259; *Cor.*, II/1, 9).

safely Güvenli gözaltı ile: *I'll keep him dark and safely lock'd* (*All's Well*, IV/1, 94; *Rich. II*, IV/1, 153); *plac'd it safely* (*Ham.*, V/2, 52).

safety 1. Güvenlik ya da koruma olanakları: *It is our safety* (*John*, IV/3, 12; *Mac.*, III/1, 53; *Troil. & Cres.*, V/3, 94); **2.** Güvenli gözaltı: *Deliver him to safety* (*John*, IV/2, 158; *Rom. & Jul.*, V/3, 183).

saffron [Lat, *Crocus sativus*] Safran (*All's Well*, IV/5, 2: *Win. Tale*, IV/3, 45).

sag, to Bükülmek, sarkmak, çökmek: *the heart I bear, Shall never sag with doubt* (*Mac.*, V/3, 10).

Sagittary Ortaçağ öykülerinde, Yunanlılara karşı Troyalıları tutan okçu kentaroslar [at gövdeli insan başlı yaratıklar]: *The dreadful Sagittary Appals our numbers* (*Troil. & Cres.*, V/5, 14).

sail[1] [Tekil] Gemiler, tekneler: *A whole armada of convicted sail* (*John*, III/4, 2; *Oth.*, I/3, 37); [aynı zamanda çoğul olarak da kullanılır] *Thou canst not fear us ... with thy sails* (*Ant. & Cleo.*, II/6, 24).

sail[2] Seyreden [tekne] sayısı: *A portly sail of ships* (*Per.*, I/4, 61).

sain [Uyaklı dizelerde kullanılır] Dedi: *that hath tofore been sain* (*L. Lab. Lost*, III/1, 82).

saint, to 1. Ermişi oynamak: *To sin and never for to saint* (*Pass. Pilg.*, XVIII/44); **2.** Cennette ermiş olmak: *a thing enskied and sainted* (*M. Meas.*, I/4, 34).

Saint Nicholas' clerks bkz. *Nicholas.*

sainted 1. Ermişler mertebesine yükselen ya da yükselmiş: *her sainted spirit* (*Win. Tale*, V/1, 57); **2.** Kutsanmış ya da kutsal: *most sainted king* (*Mac.*, IV/3, 109); **3.** Bir ermişe uyan ya da yakışan: *sainted vow* (*All's Well*, III/4, 7).

sake [*are ... for the Lord's sake*] Tanrı adına, Allah aşkına [Ludgate mahpusları sadaka istediklerinde demir parmaklıların ardından böyle bağırırlardı] (*M. Meas.*, IV/3, 18).

salad [*Salad days*] Gençlikteki hamlık, deneyimsizlik günleri: *My salad days, When I was green in judgement* (*Ant. & Cleo.*, I/5, 73).

salamander Ateşte yaşadığına inanılan kertenkeleye benzeyen hayvan, ateşte yaşayan cin [kırmızı suratlı kişiler için söylenirdi] *I have maintain'd that salamander of yours with fire* (*Hen. IV–1*, III/3, 47).

salary 1. Ödül; **2.** Ücret: *this is hire and salary, not revenge* (*Ham.*, III/3, 79).

sale 1. Satılık (*L. Lab. Lost*, IV/3, 236; *Per.*, IV/6, 78); **2.** Yararlanılacak alıp satılan şey: *I saw him enter such a house of sale, Videlicet, a brothel* (*Ham.*, II/1, 58).

sale-work 1. Hazır iş **2.** [dolayısıyla] en iyi kalitede olmayan I: *the ordinary Of nature's sale-work* (*As You Like*, III/5, 43).

Salique 1. [Dördüncü yüzyılda Sala Irmağı kıyısında konuşlanmış Germen kabilesinden olanlara verilen ad] Salyanlı Frank: *Which Salique land the French unjustly glaze To be the realm of France* (*Hen. V*, I/2, 40); **2.** [*Salique law*] Salyan yasası [kadınların tahta geçemeyeceğini belirten Fransız monarşisinin temel yasası] (*Hen. V*, I/2, 91).

sallet[1] **1.** [Elizabeth döneminde genel olarak] Salata; **2.** [dolayısıyla] karışık ya da lezzetli olan bir şey (*Ham.*, II/2, 401; *All's Well*, IV/5, 17).

sallet[2] [Ortaçağ zırhında] Hafif, yuvarlak başlık: *but for a sallet, my brain-pan had been cleft with a brown hill* (*Hen. VI–2*, IV/10, 11).

salt[1] [mec.] Gözyaşı: *a man of salt* [örn. gözyaşlarıyla eriyen adam] (*Lear*, IV/6, 195; *Cor.*, V/6, 92; [bu sözcüğün uygulanması gözyaşının tuzlu olmasından dolayıdır] *the salt of most unrighteous tears* (*Ham.*, I/2, 154).

salt[2] [sıf.] **1.** Denizde yaşayan: *salt fish* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 22); **2.** [mec.] Acı: *salt scorn* (*Troil. & Cres.*, I/3, 370); **3.** [*Salt rheum*] Nezle durumunda burundaki rahatsız edici akıntı, akıntılı soğuk algınlığı (*Com. Err.*, III/2, 128; *Oth.*, III/4, 51).

salt[3] [*saut*'un varyantı ve *assaut*'un kısaltılmışı] Şehvete düşkün, zampara [zenperest], havai: *thy salt hours* (*Timon*, IV/3, 86; *M. Meas.*, V/1, 401; *Oth.*, II/1, 240).

salt-butter Kaba, kokmuş: *salt-butter rogue* (*Mer. Wives Win.*, III/2, 278).

saltier [*Satyr*'in yanlış basımı] **1.** Kırların Yarı Tanrısı Satir; **2.** Şehvete düşkün kişi: *They call themselves Saltiers* (*Win. Tale*, IV/4, 327).

saltness Kabalık: *some relish of the saltness of time in you* (*Hen. IV–2*, I/2, 98).

salutation [*Give salutation to*] Etkileme eylemi, biri üzerinde işleme: *why should others' false adulterate eyes Give salutation to my sportive blood?* (*Sonn.*, CXXI, 8).

salute, to 1. İlişkiye girmek, temasa geçmek: *When his fair angels would salute my palm* (*John*, II/1, 590); **2.** Etkilemek, harekete geçmek: *If this salute my blood a jot* (*Hen. VIII.* II/3, 103).

salvage [*Savage*'in varyantı] Yabanıl, vahşi, barbar: *salvages and men of Inde* (*Tem.*, II/2, 58).

salve, to Yağlamak [dolayısıyla] yumuşatmak, hafifletmek (*Much Ado*, I/1, 315).

sampire [Fr. *L'herbe de saint Pierre*] Sen Piyer otu [kayalıklarda ve yarlarda yetişen havuç familyasından kokulu ve tadı tuzlu bir bitki] *one that gathers sampire* (*Lear*, IV/6, 15).

sample Örnek, emsal: *A sample to the youngest* (*Cym.*, I/1, 48).

sancta majestas [Lat.] Kutsal majesteleri [Ital. *santa maesta*] (*Hen. VI–2*, V/1, 5).

sanctified 1. Takdis edilmiş: *buried out of all sanctified limit* (*All's Well*, I/1, 140; *Oth.*, III/4, 126; *Lucrece*, 233); **2.** Sahte sofu, dindarlığı gösteriş: *Your virtues ... Are sanctified and holy traitors to you* (*As You Like*, II/3, 13; *Ham.*, I/3, 130).

sanctify, to 1. Kutsamak, takdis etmek: *drops of balm to sanctify thy head* (*Hen. IV–2*, IV/5, 114); **2.** Kutsal diye saygı duymak: *His name with zealous fervour sanctify* (*All's Well*, III/4, 11; All's Well, I/1, 96); **3.** Hayır dua etmek: *his good receipt Shall ... be sanctified By th' luckiest stars in heaven* (*All's Well*, I/3, 245; *Cor.*, IV/5, 195); **4.** Kutsallık bahşetmek: *'As true as Troilus' shall ... shall sanctify the numbers* (*Troil. & Cres.*, III/2, 183).

sanctimonious Kutsal: *All sanctimonious ceremonies* (*Tem.*, IV/1, 16).

sanctimony 1. Kutsallık, dindarlık: *If sanctimony be the god's delight* (*Troil. & Cres.*, V/2, 140; *All's Well*, IV/3, 50); **2.** Kutsal ya da dinsel birlik: *sanctimony and a frail vow* (*Oth.*, I/3, 355); **3.** [Çoğul] Kutsal şeyler: *If vows be sanctimonies* [f. 1 *are sanctimonie*] (*Troil. & Cres.*, V/2, 139).

sanctuarize, to Bir kimseye korunak sağlamak: *No place ... should murder sanctuarize* (*Ham.*, IV/7, 127).

sanctuary 1. [*Break sanctuary*] Kutsal korunma hakkını çiğneme (*Rich. III*, III/1, 47); **2.** [*Sanctuary men, children*] Ayrıcalıklı bir korunağa sığınanlar (*Rich. III*, III/1, 55).

sandal [*Sandal shoon*] Sandaletler: *his cocklehat and staff, And his sandal shoon* (*Ham.*, IV/5, 26).

sand-blind Yarı kör: *being more than sand-blind* (*Mer. Ven.*, II/2, 36).

sanded Kum rengi [gri bej] (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 120).

sandy Kum saati: *see the sandy hour-glass run* (*Mer. Ven.*, I/1, 25; *Hen. VI–1*, IV/2, 36); [dolayısıyla] *sandy hour*.

sanguine 1. Kan kırmızı: *the sanguine colour of the leaves* (*Hen. VI–1*, IV/1 92; *Cym.*, V/5, 364); 2. Kırmızı suratlı: *This sanguine coward* (*Hen. IV–1*, II/4, 242; *Titus*, IV/2, 97).

sanguis [Lat.] Kan (*L. Lab. Lost*, IV/2, 3).

sans [edat] ...sız, siz: *Sans teeth* [dişsiz], *sans eyes* [gözsüz] (*As You Like*, II/7, 166; *Ham.*, III/4, 79; *Tem.*, I/2, 97).

sap 1. Özsu, usare, mayi (*Rich. III*, IV/4, 277); 2. [mec.] *If with the sap of reason you would quench ... the fire of passion* [dolayısıyla] dirilik, canlılık (*Hen. VIII*, I/1, 148); 3. Yaşamın özsuyu: *that men as plants increase ... Vaunt in their youthful sap, there's sap in ...* (*Sonn.*, XV, 7; *Win. Tale*, IV/4, 565; *Ant. & Cleo.*, III/13, 191).

sapego bkz. *serpigo*.

sarsenet (sarcenet) 1. İyi kalite, ince, yumuşak ipek: *green sarcenet flap for a sore eye* (*Troil. & Cres.*, V/1, 31); 2. [mec.] yumuşak: *givest such sarcenet surety for thy oaths* (*Hen. IV–1*, III/1, 251).

sarum [*Sarum plain*] Salisbury ovası (*Lear*, II/2, 78).

sate bkz. *set*.

satire Taşlamacı, hicivci [heccav] *Be a satire to decay* (*Sonn.*, C, 11).

satis quod sufficit [Lat.] Yeterli olan bir şölen kadar iyidir (*L. Lab. Lost*, V/1, 1).

satisfaction [*In heavy satisfaction*] Gerçeğin acı veren kabulü: *she ceas'd In heavy satisfaction* (*All's Well*, V/3, 100).

Saturn Kinci ve intikamcı kişilerin, etkisi altında kaldıkları gezegen (*Much Ado*, I/3, 10; *Titus*, II/3, 31).

sauce, to 1. Fahiş fiyat istemek, fazlasıyla ödetmek: *I'll make them pay; I'll sauce them* (*Mer. Wives Win.*, IV/3, 9); 2. Akıllıca azarlamak: *I'll sauce her with bitter words* (*As You Like*, III/5, 69).

saucer Kan vermede kullanılan kâse: *A fever in your blood! Why then incision Would let her out in saucers* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 96).

saucily Haddini aşarak: *others saucily Promise more speed* (*Lucrece*, 1348).

sauciness Küstahlık: *my noble lord be rated For sauciness* (*Titus*, II/3, 82).

saucy 1. Acı, yakıcı [mec.] *Here's the challenge ... there's vinegar and pepper in't – Is't so saucy?* (*Tw. Night*, III/4, 145); 2. Kadın düşkünü: *Their saucy sweetness* (*M. Meas.*, II/4, 45; *All's Well*, IV/4, 23; *Cym.*, I/6, 151); 3. Küstah, haddini bilmez: *I'm too blunt and saucy* (*Cym.*, V/5, 325; *Mac.*, III/4, 24; *Oth.*, I/1, 128); 4. Vahşi, yabanıl: *They're not so saucy To seize her for their own* (*Cardenio*, II/3, 1067); 5. [Tekneye ilişkin] Riskli: *the saucy boat* (*Troil. & Cres.*, I/3, 42; *Sonn.*, LXXX, 7).

saunce bell Kilise çanı: *O my lord, as plain as my wife's tongue, That drowns a saunce bell* (*Cardenio*, II/23, 960).

savage 1. Yabanıl, eğitilmemiş: *any thing savage* [örn. Hiç vahşi hayvan var mı?] (*As You Like*, II/6, 7; *Mer. Ven.*, V/1, 78); 2. [Durum, gürültü vb. ilişkin] Yabanıl, taşkın, zapt olunamayan: *A savage clamour* (*Much Ado*, IV/1, 61); Nezaketsiz: *the savage strangeness he puts on* (*Troil. & Cres.*, II/3, 126); 3. [*savage cause*] Taşkınlığın nedeni: *I have savage cause* (*Ant. & Cleo.* III/13, 128).

savagery Vahşi bitki örtüsü: *deracinate such savagery* (*Hen. V*, V/2, 47).

save 1. [*Save that*] Dua et de olmasın: *save that he comes not along with her* (*All's Well*, III/2, 2; *Rich. III*, III/7, 193, *Sonn.*, LXVI, 14); 2. Dışında, hariç, ... den başka: *save I alone* (*Tw. Night*, II/1, 160; *Timon*, IV/3, 500; *Jul. Caes.*, V/5, 69); 3. [*save for*] ... hariç: *Save for the son* (*Tem.*, I/2, 282).

save, to 1. [*God save*'in kısası] Tanrı korusun: *save thee* (*Lear*, II/1, 1; *Two Gent. Ver.*, I/1, 70; *Cor.*, IV/4, 6); 2. [Bir kimsenin] Yaşamasına izin vermek: *makes the true man kill'd and saves the thief* (*Cym.*, II/3, 71: *Jul. Caes.*, V/3, 38; *Lear*, V/3, 152); 3. Önceden görüp engellemek: *And sav'd the treacherous labour of your son* (*Hen. IV–1*, V/4, 57; *Timon*, I/1, 252;

Troil. & Cres., III/3, 241). 4. [*Save your reverence*] bkz. *reverence.*

saving 1. Dışında, haricinde: *Saving in dialogue of compliment* (*John*, I/1, 201); 2. Önyargısız, gücenme olmadan, saygıyla: *Saving your mincing* (*Hen. VIII*, II/3, 31; *Com. Err.*, IV/1, 27; *Tam. Shrew*, II/1, 71).

savour 1. Koku, parfüm: *the savour of tar* (*Tem.*, II/2, 52; *Tam. Shrew*, ind. /2, 71; *John*, IV/3, 112); 2. Nitelik, tarz: *much o' th' savour Of other your new pranks* (*Lear*, I/4, 237).

savour, to 1. Belli bir kokusu olmak: *The very doors and windows savour vilely* (*Per.*, IV/6, 110); 2. [mec. *savours nobly*] soylu bir niteliği var (*Tw. Night*, V/1, 120); [*of* ile] *His jest will savour but of shallow wit* (*Hen. V*, I/2, 295; *Tw. Night*, V/1, 314; *Win. Tale*, II/3, 119); 3. Umursamak: *Filths savour but themselves* (*Lear*, IV/2, 39).

sawn [*Seen* ya da *sown* anlamlarını taşıyabilir] *on his visage was in little drawn What largeness thinks in Paradise was sawn* (*L. Compl.*, 91).

say[1] Şayağa benzeyen ince dokunmuş kumaş: *thou say, thou serge ... thou buckram lord!* (*Hen. VI–2*, IV/7, 25).

say[2] [Genellikle *assay*'in kısaltılmış biçimi olarak kabul edilir] Taslak, deneme, model, örnek: *thy tongue some say of breeding breathes* (*Lear*, V/3, 144).

say[1]**, to** Denemek: *Of all say'd yet, mayst thou prove prosperous!* (*Per.*, I/1, 59).

say[2]**, to** 1. Doğruyu konuşmak: *Why, there thou say'st* (*Ham.*, V/1, 26); 2. [*I have said*] Konuşmamı bitirdim, düşüncemi söyledim: *When I have said, make answer to us both* (*John*, II/1, 235; *Ant. & Cleo.*, III/2, 34); Kararlı konuştum: *I have said, Be gone* (*Hen. VIII*, V/1, 86); Benim söylediğim gibi: *My wife kill'd too? – I have said* (*Mac.*, IV/3, 213; *Ant. & Cleo.*, I/2, 57); 3. [*You have said*] Söylediğin doğru ya da gerçek (*Two Gent. Ver.*, II/4, 29; *Tw. Night*, III/1, 11; *Oth.*, IV/2, 201); 4. [*Say you?*] Ne diyorsun? Söylediğin ne? (*M. Meas.*, V/1, 274; *Ham.*, IV/5, 28; *Cym.*, II/1, 25); 5. [*How say you by ... ?*] ... hakkında ne diyorsun? (*Mer. Ven.*, I/2, 54; *Oth.*, I/3, 17).

'sblood Tanrı'nın kanı üzerine: *'Sblood, an arrant traitor ...!* (*Hen. V*, IV/8, 9; *Ham.*, II/2, 366; Ham., III/2, 369).

s' buy Satın alacak. [Buradaki "S" *'Shall*'in kısaltılmışıdır].

scab Aşağılık, adi, düzenbaz kişi: *and I had the scratching of thee, I would make thee loathsomest scab in Greece* (*Troil. & Cres.*, II/1, 29; *Tw. Night*, II/5, 74). [Olası cinaslar için bkz. *Much Ado*, III/3, 100; *Cor.*, I/1, 166; *Hen. IV–2*, III/2, 276].

scaffold Tiyatro sahnesi: *On this unworthy scaffold* (*Hen. V*, prol., 10).

scaffoldage Tiyatro sahnesi: *'Twixt his ... footing and the scaffoldage* (*Troil. & Cres.*, I/3, 156).

scald Aşağılık, bayağı, değersiz: *the rascally, scald ... knave* (*Hen. V*, V/1, 5; *Ant. & Cleo.*, V/2, 215).

scald, to 1. Güneş altında sıcaktan yanmak: *Like a rich armour worn in heat of a day, That scalds with safety* (*Hen. IV–2*, IV/1, 31); 2. [Sıcaktan] kavrulmuş olmak: *I am scalded with my violent motion* (*John*, V/7, 49).

scalding Yakıcı, kavurucu: *summer's scalding heat* (*Hen. VI–3*, V/7, 18).

scale[1] [*Equal scale*] Eşit dengeli: *In equal scale weighing delight and dole* (*Ham.*, I/2, 13).

scale[2] [Çoğul] Bir aletin üzerindeki derece ya da nicelik ölçeği olan işaretler: *they take the flow o' th' Nile By certain scales I' th' pyramid* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 18).

scale[1]**, to** Tartmak, karşılaştırmak, değer takdiri: *the corrupt deputy* [*is*] *scal'd* (*M. Meas.*, III/1, 255; *Cor.*, II/3, 249).

scale[2]**, to** Yukarı doğru çıkmak, tırmanmak: *as his hand did scale* (*Lucrece*, 440).

scaling Pulu olan, pullu: *like scaling sculls* (*Troil. & Cres.*, V/5, 22).

scall Aşağılık, adi, değersiz: *This same scall, scurvy ... companion* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 120).

scalp Baş, başın tepesi, kafatası: *the bare scalp or Robin Hood's fat friar* (*Two Gent. Ver.*, IV/1, 36; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 64; *Lucrece*, 1413).

scaly [zırha ilişkin] Birbirinin üzerine geçen metal ya da deri zırh parçaları: *A scaly gauntlet ... with joints of steel* (*Hen. IV–2*, I/1, 146).

scamble, to Bir şeyi elde etmek için hırsla çabalamak: *The tug and scamble* (*John*, IV/3, 146).

scambling[1] Düzensiz ve kuralsız çatışma: *I get thee with scambling* (*Hen. V*, V/2, 205).

scambling[2] Kavgacı, yırtıcı, hırslı: *Scambling ... boys, That lie and cog and flout* (*Much Ado*, V/1, 194; *Hen. V*, I/1, 4).

scamel Martı: *I'll get thee Young scamels from the rock* (*Tem.*, II/2, 172). [*Scamel* ya da *Staniel*]

scan, to 1. Tahmin etmek, takdirde bulunmak: *scan The outward habit by the inward man* (*Per.*, II/2, 56); **2.** İncelemek, düşünüp taşınmak: *Which must be acted ere they may be scann'd* (*Mac.*, III/4, 139; *Com. Err.*, II/2, 150: *Oth.*, III/3, 245); **3.** Yorumlamak, anlamını açıklamak: *That would be scann'd: A villain kills my father, and for that I ... do this same villain send To heaven* (*Ham.*, III/3, 75).

scandal 1. Utanç verici suçlama, itham: *You must not put another scandal on him, That he is open to incontinency* (*Ham.*, II/1, 29; *Win. Tale*, I/2, 330); **2.** İtibarın sarsılması: *Not without some scandal to yourself* (*Com. Err.*, V/1, 15; *Hen. VI–2*, II/4, 65; *Ham.*, I/4, 38).

scandal, to **1.** İtibardan düşürmek: *Sinon's weeping Did scandal many a holy tear* (*Cym.*, III/4, 60); **2.** İftira etmek: *fawn on men ... and after scandal them* (*Jul. Caes.*, I/2, 76; *Cor.*, III/1, 44).

scandalize, to 1. Gözden düşürmek: *I fear me it will make me scandaliz'd* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 61); **2.** İftira etmek: *we in the world's wide mouth live scandaliz'd and foully spoken of* (*Hen. IV–1*, I/3, 154).

scant[1] [sıf.] **1.** İhtiyatlı, esirgeyen: *Be something scanter of your maiden presence* (*Ham.*, I/3, 121); **2.** Yetersiz ya da eksik olmak: *He's fat and scant of breath* (*Ham.*, V/2, 287).

scant[2] Hemen hiç: *she shall scant show well that now seems best* (*Rom. & Jul.*, I/2, 99).

scant, to 1. [Bir kimseyi] Kısıtlı bir tedarikle bırakmak: *scants us with a single famish'd kiss* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 47); **2.** Miktarı azaltmak, indirmek: *Scant not my cups* (*Ant. & Cleo.*, IV/2, 21; *Lear*, II/4, 175); **3.** Esirgemek, alıkoymak, vermemek: *I scant this breathing courtesy* (*Mer. Ven*, V/1, 141; *Com. Err.*, II/2, 80; *Lear*, II/4, 140); **4.** Sınırlamak: *had not scanted me And hedg'd me by his wit* (*Mer. Ven.*, II/1, 17; *Mer. Ven.*, III/2, 112); **5.** İhmal etmek: *I will your ... great business scant* (*Oth.*, I/3, 267).

scantle Parça: *And cuts me ... a monstrous scantle out* (*Hen. IV–1*, III/1, 99).

scantling Örnek, model, mostra: *the success ... shall give a scantling Of good or bad unto the general* (*Troil. & Cres.*, I/3, 341).

scantly Gönülsüz olarak, istemeyerek, kerhen: *Spoke scantly of me* (*Ant. & Cleo.*, III/4, 6).

scape 1. Kaçış, kurtulma, kaçamak (*Oth.*, I/3, 136; *Tam. Shrew*, V/2, 3); **2.** [Özellikle bakireliği] Bozmak, tecavüz, ihlal (*Win. Tale*, III/3, 72; *Lucrece*, 747).

scape, to Sıvışmak, kaçıp kurtulmak: *The thicket is beset, he cannot scape* (*Two Gent. Ver.*, V/3, 11; *Mer. Ven.*, II/2, 163; *Hen. VI–3*, I/3, 1).

scarcity Yoksulluk: *Scarcity and want shun you* (*Tem.*, IV/1, 116); [*in scarcity of*] sıkıntıda ya da yoksun olma: *he was ... in scarcity of friends* (*Timon*, II/2, 225).

scare bkz. *scarre.*

scarf 1. Subay kuşağı, hamail; omuzdan bele kadar çapraz inen bağ (*Much Ado*, II/1, 190; *All's Well*, III/5, 85; All's Well, IV/3, 324); tören kuşağı (*Jul. Caes.*, IK/2, 285); **2.** Kol bağı, kol askısı (*As You Like*, V/2, 20; *Cor.*, I/6, sa.); **3.** Flama ya

da güverteyi süslemede kullanılan flamalar (*All's Well*, II/3, 303).

scarf, to 1. Gözlerini bağlamak: *Scarf up the ... eye of ... day* (*Mac.*, III/2, 47); 2. Kaşkol ya da atkı gibi sarmak: *My seagown scarf'd about me* (*Ham.*, V/2, 13).

scarfed Bayrak ve flamalarla donatılmış: *The scarfed bark* (*Mer. Ven.*, II/6, 15).

scarlet [*cardinal's colour*] Kırmızı, kızıl: *The scarlet sin* [bkz. *Cardinal*] (*Hen. VI–1*, I/3, 58).

scarlet, to dye [deyim] Fazlasıyla içki içmek [16. yy. ikinci yarısı ile 17 yy. ilk yarısı].

scarre [*Scare*'in varyantı] Korku, kaygı, telaş, panik: *I see that men make rope's in such a scarre, That we'll forsake ourselves* (*All's Well*, IV/2, 38).

scathe Zarar, hasar, ziyan: *that have done scathe to us* (*Rich. III*, I/3, 316; *John*, II/1, 75; *Hen. VI–2*, II/4, 62).

scathe, to Zarar vermek, zedelemek, sakat etmek: *This trick may chance to scathe you* (*Rom. & Jul.*, I/5, 84).

scatheful Zararlı, muzır: *such scatheful grapple* (*Tw. Night*, V/1, 56).

scattered 1. [Dikkati ve zihni] Başka yana çekilmiş: *this scattered kingdom* [bölünmüş krallık] (*Lear*, III/1, 31); 2. Başıboş, avare, rasgele: *Loose now and then A scatt'red smile* (*As You Like*, III/5, 104).

scattering Dağınık, düzensiz: *his scattering and unsure observance* (*Oth.*, III/3, 151).

scavenger's daughter [halk dili] 16. yy.a ait bir işkence aleti; 1545'te Londra Kulesi Komutanı Leonard Skevington [ya da Skeffington] tarafından icat edilmiştir [17. yy.da bkz. *Journals of the House of Commons*, 14 Mayıs 1604. Bu terim 1564'te *Skevington's gives* ya da *irons*. Partridge 801/2 – 802/1].

scene [Bir oyunun dramatik temsilinde] Sahne: *the scene Wherein we play in* (*As You Like*, II/7, 138; *Ham.*, II/2, 196; *Mer. Wives Win.*, IV/6, 17).

scene individable Olayların gidişatı ve yer birliği: *The best actors in the world either for tragedy, comedy ... scene individable, or poem unlimited* (*Ham.*, II/2, 395).

schedule 1. Belge, doküman: *the short schedule* [mektup] (*Lucrece*, 1312; *Jul. Caes.*, III/1, 3; *Mer. Ven.*, II/9, 55); 2. [dolayısıyla] tasnif edilmiş çizelge ya da müfredat defteri: *this schedule ... contains our general grievances* (*Hen. IV–2*, IV/1, 166; *L. Lab. Lost*, I/1, 18; *Tw. Night*, I/5, 245).

scholar Öğrenci: *Thy master dies thy scholar* (*Ant. & Cleo*, IV/14, 102; *Per.*, II/3, 17; Per., II/5 31).

scholarly Bir öğrenciye yakışan biçimde: *Speak scholarly and wisely* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 2).

school[1] 1. Üniversite: *My brother ... he keeps at school* (*As You Like*, I/1, 6; *Ham.*, I/2, 113; *Troil. & Cres.*, I/3, 104); 2. Öğrenim, ögrenme: *wisdoms warrant and the help of school* (*L. Lab. Lost*, V/2, 71); 3. [*Set to school*] Öğretim, öğretme: *And set the murderous Machevil to school* (*Hen. VI–3*, III/2, 193; *Lear*, II/4, 67; *Lucrece*, 1820); 4. [*The schools*] Tıp fakültesi: *the schools ... have left off The danger to itself* (*All's Well*, I/3, 240).

school[2] 1. Balık sürüsü: *like scaling schools Before the ... whale* (*Troil. & Cres.*, V/5, 22); 2. [mec.] Çok sayıda, kalabalık: *I have a whole school of tongues in this belly of mine* (*Hen. IV–2*, IV/3, 18).

school, to 1. Azarlamak: *Well, I am school'd* (*Hen. IV–1*, III/1, 188); 2. Terbiye etmek, disipline almak, denetlemek: *school yourself* (*Mac.*, IV/2, 15).

schooling Azarlama, uyarma: *I have some private schooling for you both* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 116).

schoolmaster Özel eğitmen: *keep a schoolmaster* (*Lear*, I/4, 179; *Tem.*, I/2, 172; *Cor.*, I/3, 56).

s(c)hroff [Anglo-hint halk ağzı] Banker, veznedar, özel sekreter. [16. yy.dan itibaren. kayn. Eski Arapça. Partridge, 802/2, 803/1].

science Bilgi: *Plutus himself ... Hath not in nature's mystery more science Than I have in this ring* (*All's Well*, V/3, 103; *M. Meas.*, I/1, 5).

scion 1. [Ağacı aşılama için] Budama: *lusts, whereof I take this that you call love*

to be a set of scion (*Oth.*, I/3, 332); **2.** Tomurcuk, filiz: *we marry a gentler scion to the wildest stock* (*Win. Tale*, IV/4, 93; *Hen. V*, III/5, 7).

scold, to Gürültülü biçimde kavga etmek, ağız dalaşına girmek: *My ... visor began to ... scold with her* (*Much Ado*, II/1, 242; *Timon*, IV/3, 156; *Hen. VIII*, V/1, 123).

scolding Azarlayıcı, kavgacı, gürültücü: *the scolding winds* (*Jul. Caes.*, I/3, 5).

sconce[1] [Şakacı terim] Kelle, kafa: *knock him about the sconce* (*Ham.*, V/1, 102; *Com. Err.*, I/2, 79; *Cor.*, III/2, 99).

sconce[2] **1.** Küçük kale ya da tabya, siper: *at such and such a sconce* (*Henry V*, III/6, 72); **2.** [mec.] savunma: *I must get a sconce for my head, and insconce it* (*Com. Err.*, II/2, 37).

sconce, to Sipere yatmak: [mec.] *I'll sconce me even here* (*Ham.*, III/4, 4).

scope 1. Hedef, amaç: *His coming hither hath no further scope Than ...* (*Rich. II*, III/3, 112; *Hen. IV–1*, III/1, 169; *Ham.*, III/2, 219); **2.** [*to scope to*] hedefe, amaca uygun: *'Tis conceiv'd to scope* (*Timon*, I/1, 72); **3.** Özgürlük, serbestlik: *scope of speech* (*Hen. VI–2*, III/1, 176; *M. Meas.*, I/3, 35; *Rich. II*, III/3, 141); **4.** Özgürlük anı: *every scope by the immoderate use Turns to restraint* (*M. Meas.*, I/2, 127); **5.** [*Scope of nature*] Doğanın etkinlikleri sınırı içindeki durumlar (*John*, III/4, 154).

scorch Bıçak kesiği: *We have scorch'd the snake, not kill'd it* (*Mac.*, III/2, 13; *Com. Err.*, V/1, 183).

score 1. Hesapları tutmak için çentik sopası ya da çetele (*Hen. VI–2*, IV/7, 35); **2.** Çetele ya da kapı üzerine işaretle koyularak tutulan hesap: *he never pays the score* (*All's Well*, IV/3, 224; *Mac.*, V/9, 18); **3.** [*on my score*] benim hesabıma (*Hen. VI–2*, IV/2, 73); **4.** [*on the score*] borçlu (*Tam. Shrew*, ind. /2, 23).

score, to **1.** Kesmek, çentmek; **2.** Kamçılayarak iz bırakmak: *Let us score their backs* (*Ant. & Cleo.*, IV/7, 12); **3.** Çentik atarak hesap tutmak: *Nor need I tallies thy dear love to score* (*Sonn.*, CXXII, 10); **4.** [mec.] kayıt tutmak: *score me up for the lying'st knave in Christendom* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 24); **5.** Krediyle mal satın almak: *After he scores, he never pays the score* (*All's Well*, IV/3, 224; *Hen. IV–1*, II/4, 27).

scorn 1. Alaycı söz ya da hareket, hakaret: *the whips and scorns of time* (*Ham.*, III/1, 69; *L. Lab. Lost*, V/2, 865; *Oth.*, IV/1, 82). **2.** Aşağılanacak ya da alay edilecek şey: *To make a loathsome abject scorn of me* (*Com. Err.*, IV/4, 103; *Hen. VI–1*, IV/6, 49; *Titus*, I/1, 265); **3.** [*Take scorn, think scorn*] Utanç verici olduğunu düşünme, hor görme: *take foul scorn to fawn on him* (*Hen. VI–1*, IV/4, 35; *L. Lab. Lost*, I/2, 63); **4.** [*think scorn*] kendinden başka herkesi küçük görme (*Cym.*, IV/4, 53).

scorn, to **1.** [Biriyle] Alay etmek, dalga geçmek: *Why scorn'st thou at Sir Robert?* (*John*, I/1, 228; *Rom. & Jul.*, I/5, 57; *L. Lab. Lost*, IV/3, 145); **2.** Maskara etmek: *He hath ... mock'd at my gains, scorn'd my nation* (*Mer. Ven.*, III/1, 56; *Cor.*, II/3, 222; *Com. Err.*, IV/4, 75); **3.** Tenezzül etmemek, itibar etmemek, kibirli davranmak: *That all those eyes ador'd them ere their fall Scorn now their hand should give them burial* (*Per.*, II/4, 12); **4.** Küçük görerek reddetmek: *law shall scorn him further trial* (*Cor.*, III/1, 267).

scornful Kibirli, herkesi küçük gören: *The scornful mark of every open eye* (*Lucrece*, 520).

scot 1. Ödeme, katkı; **2.** [*scot and lot*] tamamını ödemek: [mec.] *that hot termagant Scot had paid me scot and lot too* (*Hen. IV–1*, V/4, 114).

scotch Bıçak yarası: *I have yet Room for six scotches more* (*Ant. & Cleo.*, IV/7, 10).

scotch, to Kesmek, yaralamak: *he scotch'd him and notch'd him like a carbinado* (*Cor.*, IV/5, 186). [*Mac.*, III/2, 13'te Theobald *scotch'd* ibaresi f. 1 de *scorch'd* olarak yazılmıştır: bkz. *Scorch*].

scour[1], to **1.** Kaldırmak, kurtulmak, başından atmak, temizlemek, silmek: *Which*

wash'd away shall scour my shame with it (*Hen. IV–1*, III/2, 137; *Mac.*, V/3, 56; *Hen. V*, I/1, 34); **2.** Dövmek, cezalandırmak: *she will scour your fault upon my pate* (*Com. Err.*, I/2, 65); **3.** Silahı *scourer* ile temizlemek (*Hen. V*, II/1, 56).

scour[2], **to** Acele etmek, hızlı hareket etmek: *never Saw I men scour so on their way* (*Win. Tale*, II/1, 35).

scouring Bir aşağı bir yukarı acele hareket etme: *fearful scouring Doth choke the air with dust* (*Timon*, V/2, 15).

scout[1], **to** Dikkat etmek, gözetmek: *scout me for him* (*Tw. Night*, III/4, 176).

scout[2], **to** Alay etmek: *scout'em and flout'em* (*Tem.*, III/2, 122).

scrape, to Bıçakla kazımak, silmek: *went to sea with Ten Commandments, but scrap'd one out of the table* (*M. Meas.*, I/2, 9; *L. Lab. Lost*, V/2, 575); [mec.] *to scrape the figures out of your husband's brains* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 216).

scraping Nekes, cimri: *their scraping fathers' gold* (*Rich. II*, V/3, 69).

scribe Yazar, yazman: *my master, being scribe, to himself should write the letter* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 140; *Hen. VIII*, II/4, sa.; *Titus.* II/4, 4).

scrimer Silahşor, eskrimci: *The scrimers ... had neither motion, guard, nor eye* (*Ham.*, IV/7, 100).

scrip[1] Üzeri yazılı kâğıt, belge: *to call them generally, man by man, according to the scrip* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 3).

scrip[2] Çobanların, dilencilerin omuzlarına astıkları çanta ya da heybe: *though not with bag and baggage, yet with scrip and scrippage* (*As You Like*, III/2, 162).

scrippage Çantanın içindekiler: *though not with bag and baggage, yet with scrip and scrippage* (*As You Like*, III/2, 162).

scripper Madrabazlıkta gözcülük eden kişi [16. yy. in ikinci yarısı ile 17. yy. Greene. bkz. Partridge, 810/2].

scripture Yazılar [aynı zamanda kutsal kitaptaki yazılar] *The scriptures of the loyal Leonatus, All turn'd to heresy?* (*Cym.*, III/4, 81).

scrivener 1. Profesyonel yazar: *Enter a scrivener* (*Rich. III*, III/6, sa.); **2.** Noter ya da sözleşmeleri yapan kişi: *My boy shall fetch the scrivener* (*Tam. Shrew*, IV/4, 59).

scrowl, to Kabaca gösterme [Çiziktirmek, kargacık burgacık yazmak anlamına gelen *scrawl*'dan gelir ya da konuşurken aşırı hareket yapmak] *See how with signs and tokens she can scrowl* [not etmek anlamına gelen *scroll*'a benzeterek yapılan sözcük oyunu] (*Titus*, II/4, 5).

scroyle Çapkın, yaramaz; düzenbaz: *these scroyles ... flout you* (*John*, II/1, 373).

scrubbed Cılızlaştırılmış, sıska: *a little scrubbed boy* (*Mer. Ven.*, V/1, 162; *Mer. Ven.*, 261).

scruple 1. Başka şeylere kuşku duyduğu için bir şeyi ya da işi durmadan sürdürme: *Not making any scruple of her soil* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 57); **2.** Kuşku, inanmakta güçlük çekme: *I ... Made scruple of his praise* (*Cym.*, V/5, 182; *Hen. IV–2*, I/2, 130).

scrupulous Eyleme girmede kararsızlık ya da tedbirli davranma: *Equality of two domestic powers Breed scrupulous faction* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 48; *Hen. VI–3*, IV/7, 61).

scul(l) bkz. *school*[2].

scullion Mutfaktaki ağır ve zevksiz işler yapan hizmetkârlar: *Away, you scullion!* (*Hen. IV–2*, II/1, 59; *Ham.*, II/2, 587).

sculls Balık sürüleri: *And there they fly or die like scaled sculls* (*Troil. & Cres.*, V/5, 22).

scurril Kaba saba ve açık saçık küfürlü, pis iftiralı: *Breaks scurril jests* (*Troil. & Cres.*, I/3, 148; *Two Nob. K.*, V/1, 147).

scurvy hilding Beş para etmez şımarık kadın: *That is that scornful piece, that scurvy hiding* (*Two Nob. K.*, III/5, 43).

scuse [*Excuse*'un bozulmuş biçimi] Mazeret, vesile, bahane: *That scuse serves many men to save their gifts* (*Mer. Ven.*, IV/1, 444; *Oth.*, IV/1, 79).

scut Geyik kuyruğu: *My doe with the black scut* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 18).

scutcheon [*Escutcheon*'un varyantı] Ölen bir soylunun cenazesinde taşınan armayı gösteren levha: *honour is a mere scutcheon* (*Hen. IV–1*, V/1, 140).

scythe, to Biçmek: [mec.] *Time had not scythed all that youth began* (*L. Compl.*, 12).

scythe-tusked [Tırpan gibi] Kocaman orak dişli: *Most dreaded Amazonian, that hath slain The scythe-tusked boar* (*Two Nob. K.*, I/1, 79).

'sdeath [Yemin] Tanrı'nın ölümü üzerine: *'Sdeath, The rubble should have first unroof'd the city* (*Cor.*, I/1, 217).

sea 1. [mec.] Dört elementten biri olan su: *Whether in sea or fire, in earth or air* (*Ham.*, I/1, 153; *Com. Err.*, II/1, 17; *Per.*, I/4, 34); **2.** [Tekil için çoğul kullanılır] Deniz, uçsuz bucaksız su: *the Narrow Seas that part the French and English* (*Mer. Ven.*, II/8, 28; *Tam. Shrew*, I/2, 74); **3.** [*At the sea*] Denizde: *He scap'd the land to perish at the sea* (*Per.*, I/3, 28; Per., V/3, 47).

sea-bank Deniz kıyısı: *Stood Dido ... Upon the wild sea-banks* (*Mer. Ven.*, V/1, 11; *Oth.*, IV/1, 133).

sea-boy Kraliyet donanmasındaki en küçük rütbeli gemici: *give then repose To the wet sea-boy* (*Hen. IV–2*, III/1, 27).

sea-cap Denizci kepi: *no sea-cap on your head* (*Tw. Night*, III/4, 330).

sea-coal New Castle'dan Londra'ya deniz yoluyla getirilen maden kömürü: *sea-coal fire* (*Hen. IV–2*, II/1, 88; *Mer. Wives Win.*, I/4, 9).

seal 1. Onay: *my kisses ... Seals of love* (*M. Meas.*, IV/1, 6; *Hen. V*, IV/1, 164; *Troil. & Cres.*, IV/4, 122); **2.** [*to give them seals*] Sözü eyleme geçirerek teyit etme (*Ham.*, III/2, 399); **3.** Yadigâr, [bir şeyin] işareti: *All seals and symbols of redeemed sin* (*Oth.*, II/3, 344; *All's Well*, I/3, 132; *Mid. N. Dr.*, III/2, 144).

seal, to 1. Mühür basmak: *I'll seal to such a bond* (*Mer. Ven.*, I/3, 152; *Tw. Night*, II/5, 93; *Hen. IV–1*, III/1, 265); **2.** [*seal under for*] Kuşku götürmez duruma gelmek: *the Frenchman become his surety and seal'd under for another* (*Mer. Ven.*, I/2, 82); **3.** Tamamlamak, sonucunu getirmek: *till we Have seal'd thy full desire* (*Timon*, V/4, 54; *Ham.*, IV/3, 56; *Ant. & Cleo.*, IV/14, 49); **4.** [*Seal up*] Tamamen onaylamak: *Thou hast seal'd up my expectation* (*Hen. IV–2*, IV/5, 103); Tamamlamak: *Here had the conquest fully been seal'd up If ...* (*Hen. VI–1*, I/1, 130); Nihayet kararını vermek: *seal up thy mind, Whether ...* (*As You Like*, IV/3, 58).

sealed quarts [Çoğul] Resmi makamlarca damgalanmış litrelik maddeler: *you would present her at the leet, Because she brought ... no sealed quarts* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 88).

sea-like Deniz yolculuğuna hazır: *our sever'd navy too Have knit again, and fleet, threat'ning most sea-like* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 171).

sealing-day Sözleşme günü: *The sealing-day betwixt my love and me* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 84).

seal manual [*Sign manual* 'ın değişik olanı] İmza [öz. hükümdarın bir belgeyi onaylamak için attığı imza]: [mec.] *Set thy seal manual on my wax-red lips* (*Ven. & Adon.*, 516).

seam Şişman, yağlı: *bastes his arrogance with his own seam* (*Troil. & Cres.*, II/3, 185).

seamy side En kötü yanı: *That turned your wit the seamy side ...* (*Oth.*, IV/2, 147).

sea-maid Denizkızı: *Some report a sea-maid spawn'd him* (*M. Meas.*, III/2, 108; *Mid. N. Dr.*, II/1, 154).

sea-mail bkz. *scamel.*

sea-mark İşaret dubası: *Like a great sea-mark ... saving those that eye thee!* (*Cor.*, V/3, 74; *Oth.*, V/2, 268).

sea-mel(l) Martı: *I'll get the young seamels from the rack* (*Tem.*, II/2, 172).

sear [*Sere*'nin varyantı] **1.** Kuruma, solma (*L. Compl.*, 14); **2.** Dibe vurmuş devlet: (*Mac.*, V/3, 23).

sear, to 1. Kurutmak: *sear up my embracements from a next* (*Cym.*, I/1, 116); **2.** Damgalamak, dağlamak: *calumny will*

sear virtue itself (*Win. Tale*, II/1, 73; *All's Well*, II/1, 173); 3. Yakmak, kavurmak: *to sear me to the brains* (*Rich. III*, IV/1, 60; *Hen. VI–3*, V/6, 23; *Mac.*, IV/1, 113).

search Arama, araştırma grubu: *Lead to the Sagittary the raised search* (*Oth.*, I/1, 158).

search, to 1. Aramak: *He hath been search'd among the dead and living* (*Cym.*, V/5, 11; *Hen. VI–3*, V/2, 18); **2.** [Yarayı] Sonda ile yoklamak: *to the bottom dost thou search my wound* (*Titus*, II/3, 262; *Two Gent. Ver.*, I/2, 113; *As You Like*, II/4, 44; *Troil. & Cres.*, II/2, 16); 3. Delip girmek, nüfuz etmek: *with this good sword ... search this bosom* (*Jul. Caes.*, V/3, 42; *L. Lab. Lost*, I/1, 85).

searcher Ölenleri bildiren ve veba salgının gidişatını izleyen memur: *the searchers ... seal'd up the doors* (*Rom. & Jul.*, V/2, 8).

searching terms Acı sözler, sövgü, küfür: *bitter searching terms* (*Hen. VI–2*, III/2, 311).

searching wine Mest eden, sarhoş eden bir şey: *a marvellous searching wine* (*Hen. IV–2*, II/4, 27).

seared Tazeliği gitmiş, kurumuş: *sear'd age* (*L. Compl.*, 14; *M. Meas.*, II/4, 9).

sea-room Açık deniz: *But sea-room, and the brine and cloudy billow kiss the moon. I care not* (*Per.*, III/1, 45).

sea-sick Denizden bıkmış, yolculuktan yorgun düşmüş: *thy sea-sick weary bark* (*Rom. & Jul.*, V/3, 118).

sea-side Deniz kıyısı, sahil: *Let's to the sea-side* (*Oth.*, II/1, 36).

season 1. Kötü havanın tılsımı: *How shall your houseless heads ... defend you from seasons such as these?* (*Lear*, III/4, 32); **2.** Şeyleri taze tutan, çeşni veren koruyucu: *season give To her foul tainted flesh* (*Much Ado*, IV/1, 142; *Mac.*, III/4, 140; *M. Meas.*, II/2, 167); 3. Yaş, yıl: *From* youth of such a season (*Cym.*, III/4, 172). 4. Fırsat: *Time is a very bankrupt and owes more than he's worth to season* [örn. ortaya çıkan tüm fırsatları değerlendirmeye zaman yetmez] (*Com. Err.*, IV/2, 58). 5. [*Of (the) season*] Dönemde: *buck, and of the season* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 159; *M. Meas.*, II/2, 85); **6.** Tam zamanı, yılın bu zamanına uygun: *a day of season* (*All's Well*, V/3, 32).

season, to 1. Olgunlaştırmak: *my blessing season this in thee* (*Ham.*, I/3, 81; *Timon*, IV/3, 86; *Ham.*, III/2, 209); **2.** Onarmak, hafifletmek, azaltmak: *When mercy seasons justice* (*Mer. Ven.*, IV/1, 197; *Ham.*, I/2, 192; Ham., II/1, 28); 3. [Damağa] Haz vermek: *let their palates Be season'd with such viands* (*Mer. Ven.*, IV/1, 97).

seasoned Zamanla kuruluşunu tamamlamış, olgunlaşmış: *you have contriv'd to take From Rome all season'd office* (*Cor.*, III/3, 64).

seat 1. Taht: *the crown and seat of France* (*Hen. V*, I/1, 88; *Rich. II*, III/2, 119; *Rich. III*, III/7, 169); **2.** Malikâne: *her seat of Belmont* (*Mer. Ven.*, I/1, 171; Cym., V/4, 60); 3. Tımar, zeamet: *For your great seats now quit you of great shames* (*Hen. V*, III/5, 47; *Hen. IV–1*, V/1, 45); 4. Mevki, bulunduğu yer: *This castle hath a pleasant seat* (*Mac.*, I/6, 1).

seat, to Yerleşmek, konuşlanmak: *did seat the French Beyond the river Sala* (*Hen. V*, I/2, 62).

seated 1. Tahta oturmuş, tahta geçmiş: *If he were seated as King Edward is* (*Hen. VI–3*, III/1, 96; *Rich. III*, IV/2, 4); **2.** Güçlü bir biçimde bağlanmış: *my seated heart* (*Mac.*, I/3, 136); 3. Yerleşik, bulunan: *Some ... desert seated from the way* (*Lucrece*, 1144).

second[1] 1. Taraftar, yandaş, arka çıkan, destekçi, yardımcı: *No seconds? All myself?* (*Lear*, IV/6, 194; *Tem.*, III/3, 103; *Cym.*, V/3, 90); **2.** [Bir şeye] Yardım: *this project Should have a back or second* (*Ham.*, IV/7, 153; *Cor.*, I/8, 15).

second[2] [sıf.] **1.** İkincil, tali (*Hen. IV–2*, V/2, 90); [*in second voice*] vekâleten (*Hen. IV–1*, I/3, 165; *Troil. & Cres.*, II/3, 140); **2.** Destekleyen, arka çıkan: *be second to me* (*Win. Tale*, II/3, 27).

secondary İkincil, ikinci adam: *Escalus ... is thy secondary* (*M. Meas.*, I/1, 46; *John*, V/2, 80).

secret[1] [*Marks of secret*] Gizli işaretler, emareler (*Cym.*, V/5, 206).

secret[2] [sıf.] 1. Özel: *my secret soul* (*Tw. Night*, I/4, 14; *Rich. III*, II/5, 28; *Ham.*, II/2, 235); 2. Gizemli: *secret powers* (*Hen. VI–3*, IV/6, 68; *Tem.*, I/2, 77; *Mac.*, IV/1, 48); 3. Ketum, ağzı sıkı: *secret as a dumb man* (*Much Ado*, I/1, 209; *Two Gent. Ver.*, III/1, 60; *Jul. Caes.*, II/1, 125); 4. [*Secret to*] Sırdaş: *thee That art to me as secret and as dear As* (*Tam. Shrew*, I/1, 153; *Rom. & Jul*, I/1, 149); 5. [*Have secret feet*] Gizlice karaya ayak basma (*Lear*, III/1, 32).

sect[1] 1. Kesim, kısım: *I take this that you call love to be a sect or scion* (*Othello*, I/3, 331); 2. Parça: *In a wall'd prison packs and sects of great ones* (*Lear*, V/3, 18) 3. Halk sınıfı, rütbe: *All sects, all ages* (*M. Meas*, II/2, 5); 4. Cins, seks: *So is all her sect; sect and force* (*Hen. IV–2*, II/4, 37); 5. Hiddet, şiddet, sertlik [ff., qq. *act and place*] (*Ham.*, I/3, 26).

sect[2] bkz. *set*, anlam 4.

sectary 1. Ayrımcı tarikat üyesi: *you are a sectary ... Your ... gloss discovers ... words and weakness* (*Hen. VIII*, V/2, 105); 2. [*Sectary astronomical*] Astrolog (*Lear*, I/2, 150).

secure[1] [sıf.] 1. Aşırı güvenli, hiç kuşkusu olmayan, kayıtsız: *secure foolhardy King* (*Rich. II*, V/3, 43; *Mer. Wives Win.*, II/1, 233; *Oth.*, III/3, 198; *Two Nob. K.*, I/1, 154); 2. Güvenli: *secure from force and fraud* (*Hen. VI–3*, IV/4, 33); [*secure of*] kurtulmuş, selamete çıkmış (*Titus*, II/1, 3); Tehlikeden uzak: *In iron walls they deem'd me not secure* (*Hen. VI–1*, I/4, 49).

secure[2] Güvenle, tehlikesizce: *We may do it as secure as sleep* (*Hen. IV–1*, I/2, 131).

secure, to 1. Güven vermek: *Secure thy heart* [yüreğini ferah tut] (*Timon*, II/2, 176; *Lear*, IV/1, 20; *Oth.*, I/3, 10); 2. Korumak, güvenli duruma getirmek: *securing your repose* (*Tem.*, II/1, 310; *Ham.*, I/5, 113; *Hen. VI–2*, V/2, 76).

securely Kuşku duymadan, emin olarak: *stand securely on their battlements* (*John*, II/1, 374; *Mer. Wives Win.*, II/2, 243; *Troil. & Cres.*, IV/5, 73).

security Aşırı güvenme, ihtiyatı elden bırakma: *security is mortals' chiefest enemy* (*Mac.*, III/5, 32; *Rich. II*, III/2, 34; *Jul. Caes.*, II/3, 7).

sedge Bataklıklarda ya da su kenarlarında yetişen sazlar, sazlık: *as the waving sedges play with the wind* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 53; *Much Ado*, II/1, 203; *Two Gent. Ver.*, II/7, 29).

sedged Sazdan yapılmış: *sedg'd crowns* (*Tem.*, IV/1, 129).

See [*The See*] Roma kenti: *late come from the See, in special business from his holiness* (*M. Meas.*, III/2, 219).

see, to 1. Birbiriyle görüşmek, buluşmak: *Since last we saw in France* (*Hen. VIII*, I/1, 2; *Troil. & Cres.*, IV/4, 57); 2. [*See to*] ... ile meşgul olmak, [bir işe] bakmak: *To see this business* (*Rich. II*, II/1, 217; *Tam. Shrew*, I/2, 146; *Ant. & Cleo.*, V/2, 365); 3. [*See away*] Görmeye hasretmek: *may see away their shilling Richly in two short hours* (*Hen. VIII*, prol. 12); 4. [*See for*] ...e dikkat etmek: *Let's see for means* (*Rom. & Jul.*, V/1, 35; *Oth.*, II/1, 95).

seeded Olgun ve aktif duruma gelmiş: *the seeded pride ... must or now be cropp'd, Or, shedding, breed a nursery of like evil* (*Troil. & Cres.*, I/3, 316; *Lucrece*, 603).

seedness Ekim, ekme (*M. Meas.*, I/4, 42).

seedsman Tohum eken kişi: *the seedsman ... scatters his grain* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 21).

seeing 1. Görme duyusu: *It adds a precious seeing to the eye* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 330); 2. Görünüş: *And steal dead seeing of his living hue?* (*Sonn.*, LXVII, 3; *Win. Tale*, V/2, 17).

seek, to 1. [*Seek through*] Arayıp bulmak (*Cym.*, IV/2, 160); 2. [*Seek to*] Israrla yaklaşma, yanaşma (*Lucrece*, 293).

seek others and lose oneself, to [deyim] Budala rolü oynamak [16. ve 17. yy.lar. Florio. bkz. Partridge, 815/1].

seeking İstek, talep, dilekçe: *What's their seeking?* (*Cor.*, I/1, 188).

seel, to 1. [Kuşla avlanmada] Gözleri kapatmak; avdan sonra yakalanan şahinin ya da atmacanın gözleri hemen kapatılırdı; 2. [mec.] kör: *to seel her father's eyes up, close as oak* (*Oth.*, III/3, 214; Oth., I/3, 269; *Ant. & Cleo.*, III/13, 112; *Mac.*, III/2, 46).

seeling Körleştiren: *Come, seeling night* (*Mac.*, III/2, 46).

seely [*silly*'nin varyantı].

seeming[1] **1.** Dış biçim, dış görünüş: ... *with Arcite, by his seeming Should be a stout man* (*Two Nob. K.*, IV/2, 76; *Hen. VIII*, II/4, 108; *Ham.*, III/2, 87; *Cym.*, V/5, 65; *Win. Tale*, IV/4, 75); 2. Aldatıcı görünüş, teşhir, ikiyüzlülük: *Covert and convenient seeming* (*Lear*, III/2, 56; *M. Meas.*, II/4, 150; *Much Ado*, IV/1, 56); 3. Olasılık, ihtimal: This hath some seeming (*Cym.*, V/5, 452).

seeming[2] 1. Görünüşte bile: *There is no seeming mercy in the King* (*Hen. IV–1*, V/2, 34; *Mer. Ven.*, III/2, 100: *Ant. & Cleo.*, II/2, 209); 2. [dolayısıyla] Aldatıcı; dışta doğru, ama gerçekte yanlış: *the so seeming Mistress Page* (*Mer. Wives Win.*, III/2, 42).

seeming[3] **1.** Dış görünüşüyle: *my most seeming virtuous queen* (*Ham.*, I/5, 46; *L. Compl.*, 327); 2. Yakışan bir biçimde: bear your body moreseeming (*As You Like*, V/4, 69).

seen [*Well seen*] Hünerli, maharetli: *a schoolmaster Well seen in music* (*Tam. Shrew*, I/2, 134).

seethe, to 1. Kaynamak: *Till the high fever seethe your blood to froth* (*Timon*, IV/3, 430); 2. [mec.] fevkalade acelesi olmak: *my business seethes* (*Troil. & Cres.*, III/1, 40).

seething Kaynar su: *a seething bath* (*Sonn.*, CLIII, 7); [mec.] *seething brains* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 4).

segregation Dağıtma: *A segregation of the Turkish fleet* (*Oth.*, II/1, 10).

seize, to 1. [*Seize on, upon*] Bir kişinin yasal sahibi olmak: *Thee and thy virtues here I seize upon* (*Lear*, I/1, 252; Lear, II/1, 116; *Much Ado*, V/4, 53); 2. Bir şeyin sahibi olmak: *seize upon the fortunes of the Moor* (*Oth.*, V/2, 366); 3. [*Seized of*] Sahiplenilmek: *all those his lands Which he stood seiz'd of* (*Ham.*, I/1, 89).

seizure Kavrama, yakalama, sımsıkı tutma (*Troil. & Cres.*, I/1, 57; *John*, III/1, 241).

seld [*Seld shown flamens*] Halkın içinde seyrek görülen rahipler (*Cor.*, II/1 203).

seld Seyrek, nadiren: *As seld I have the chance* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 150; *Cor.*, II/1, 213).

seldom[1] [sıf.] Seyrek, nadiren (*Hen. IV–1*, III/2, 58; *Sonn.*, LII, 4).

seldom[2] **1.** [*Seldom but*] Genellikle değil nadiren; *seldom but that pity begets you a good opinion* (*Per.*, IV/2, 120); 2. [*Seldom when*]. Seyrekçe: *seldom when The steeled jailer is the friend of* (*M. Meas.*, IV/2, 86; *Hen. IV–2*, IV/4, 79).

self 1. Birine ait olan: *self and violent hands* (*Mac.*, V/9, 36; *Ant. & Cleo.*, V/1, 21; *Rich. II*, III/2, 166); 2. Aynı, benzer, eşit: *that self way* (*Mer. Ven.*, I/1, 148; *Hen. VI–3*, III/1, 11; *Phoenix*, 38); 3. [*One self*] Tek ve aynı: *one self king* (*Tw. Night*, I/1, 38; *Lear*, IV/3, 34); 4. [Bileşimler] [*Self-breath*] Kendi sözleriyle (*Troil. & Cres.*, II/3, 172); [*self-affairs*] kendi işleriyle (*Mid. N. Dr.*, I/1, 113); [*self-bounty*] kendi cömertliğiyle (*Oth.*, III/3, 200); [*Self-charity*] Kendini severek (*Oth.*, II/3, 202); [*self-abuse*] bkz. *Abuse*, anlam 2; [*self-affrighted*] kendi korkusuyla (*Rich. II*, III/2, 53); Kendisiyle (*Sonn.*, LVIII, 12); [*self-subdued*] kendini zora sokmuş (*Lear*, I/2, 122); [*Self-figur'd*] (*Cym.*, II/3, 119); [*self-affected*] Kendisine aşık bir biçimde (*Troil. & Cres.*, II/3, 239); [*self-endeared*] kendini sevdiren (*Much Ado*, III/1, 56); [*self-gracious*] kendi yüceliğiyle (*All's Well*, IV/5, 73); Kendinden geçmiş (*Hen. VIII*, I/1, 63); Kendisine ait olanla (*Sonn.*, I, 6); Kendisine olan saygıyla: *Thou changed and self-cover'd thing* (*Lear*, IV/2, 62); [*self-unable*] kendisinin yetersizliğiyle (*All's Well*, III/1, 13); [*self-born*] yerli, ülkede üretilen: *fright our native peace with self-born arms* (*Rich. II*, II/3, 80).

self-born Tam tamına aynı, tıpatıp benzeyen: *in one self-born hour To plant and o'erwhelm custom* (*Win. Tale*, IV/1, 8).

self-borne Kendi çıkarı için uygulanan: *self-borne arms* (*Rich. II*, II/3, 80)

sell, to 1. [*Sell* (*one's*) *life, body*] Ölmek: *Two of thy name ... Have sold their lives unto the house of York* (*Hen. VI–3*, V/1, 74; *Hen. VI–1*, V/4, 106; *Mer. Ven.*, II/7, 67); 2. [*Sell* (*a thing*) *from* (*oneself*)] Bir şeyi yitirmek, kaybetmek: *sells pardon from himself* (*John*, III/1, 167; *Cor.*, I/3, 9).

sellingly Satıcı gibi, sanki bir şeyi satıyormuş gibi [böylece] pohpohlayarak: *to speak sellingly of him* (*Ham.*, V/2, 109).

s'elp! Tanrım yardım et bana [*s'elp me God*. 14. yy.dan 20. yy.a kadar. Partridge 815/2].

semblable[1] Benzeri (*Ham.*, V/2, 118; *Timon*, IV/3, 22).

semblable[2] [sıf.] Aynısı, tıpkısı (*Ant. & Cleo.*, III/4, 3; (*Hen. IV–2*, V/1, 65).

semblably Benzer biçimde: *semblably furnish'd like ...* (*Hen. IV–1*, V/3, 21).

semblative Tıpkı, andıran: *all is semblative a woman's part* (*Tw. Night*, I/4, 34).

semi-circled farthingale Kasnağı öne kadar gelmeyen bir tür içeteklik (*Mer. Wives Win.*, III/3, 64).

semper idem Lat.] *Her zaman aynı* (*Hen. IV–2*, V/5, 28).

send, to Bağlılığını sunmak: *I send him The greatness he has got* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 29).

seniory Kıdemlilik: *the benefit of seniory* (*Rich. III*, IV/4, 36).

sennet Bir geçit alayının ya da önemli kişilerin girişlerini ve çıkışlarını haber veren boru sesi ve notaları: [sa.] *A Sennet* (*Cardenio*, I/1, 3; *Mac.*, III/1, sa.).

sennight (se'nnight) Hafta (*Othello*, II/1, 77; *As You Like*, III/2, 315; *Mac.*, I/3, 22).

Senoys [Çoğul] Siena'lılar (*All's Well*, I/2, 1).

sense 1. Duyu organı: *my adder's sense To critic and to flatterer stopped are* (*Sonn.*, CXII, 10; *Mac.*, V/1, 25; *Oth.*, IV/3, 94); 2. Fiziksel duygu, idrak: *Dost thou think I have no sense, thou strik'st me thus* (*Troil. & Cres.*, II/1, 22; *Ham.*, IV/5, 156; *Per.*, III/2, 60); [*to the sense*] fit sokma (*Oth.*, V/1, 11); 3. Zihinsel meleke, beyin: *man's o'erlabour'd sense Repairs itself by rest* (*Cym.*, II/2, 11; *Oth.*, III/3, 374; *Tw. Night*, IV/1, 62); 4. Düşünce, kanı: *in my sense, 'tis happiness to die* (*Oth.*, V/2, 90); 5. Cinsel istek: *The wanton stings and motions of the sense* (*M. Meas.*, I/4, 59; M. Meas., II/2, 168; *Per.*, V/3, 30).

senseless[1] [sıf.] 1. Duyarsız, kayıtsız: *The ears are senseless that should give us hearing* (*Ham.*, V/2, 369; *Cym.*, II/3, 53); [*senseless of*] bir şeye karşı duyarsız: *seem senseless of the bob* (*As You Like*, II/7, 55; *Cym.*, I/1, 135) 2. Duygusuz, algılaması kıt: *You blocks, you stones, you worse than senseless things* (*Jul. Caes.*, I/1, 35; *Ven. & Adon.*, 211; *Pass. Pilg.*, XX, 21); 3. [*Senseless conjuration*] cansız olana [toprağa] hitap (*Rich. II*, III/2, 23).

senseless[2] Mantıksız bir biçimde: *You are too senseless obstinate* (*Rich. III*, III/1, 44).

sensible 1. Duyguları olan, duyarlı: *sensible and nimble lungs* (*Tem.*, I/1, 174; *M. Meas.*, III/1, 119; *Cor.*, I/3, 85); [*of* ile] *his hand, sensible of fire* (*Jul. Caes.*, I/3, 18; *Hen. IV–1*, V/4, 94); 2. Duyuları kullanmaya ilişkin, duyularının bir olduğuna kanıt: *the sensible and true avouch Of mine own eyes* (*Ham.*, I/1, 57); 3. Hissedebilen: *with affection wondrous sensible* (*Mer. Ven.*, II/8, 48: *Ham.*, IV/5, 151; *Mid. N. Dr.*, V/1, 180); [*of* ile] *sensible of grief* (*John*, III/4, 53); 4. Yoğun biçimde hisseden: *My woe too sensible* (*Lucrece*, 1678); 5. Kendini hissettiren: *sensible To feeling as to sight* (*Mac.*, II/1, 36); 6. Elle dokunulabilen, somut: *sensible regrets: To wit ... Gifts of rich value* (*Mer. Ven.*, II/9. 89).

sensibly 1. Duygulu bir varlık olarak, acısına ya da yaralarına karşın: *Who sensibly outdares his senseless* (*Cor.*, I/4, 53; *Titus*, IV/2, 122); 2. Hissederek: *I will*

tell you sensibly (*L. Lab. Lost*, III/1, 113; *Ham.*, IV/5, 151).

sentence Özdeyiş (*Much Ado*, II/3, 240; *Mer. Ven.*, I/2, 10; *Oth.*, I/3, 199).

sententious Az sözle çok şey söyleyen: *Your reasons ... have been sharp and sententious* (*L. Lab. Lost*, V/1, 3; *As You Like*, V/4, 62).

sentinel, to Korumak: *To ... sentinel the night* (*Lucrece*, 942; *Ham.*, V/1, 9).

se offendendo [Lat. *in self-offence*] Yasal bir terim olan "kendini koruma" anlamına gelen *se defendendo* yerine kullanılmış olan gülünç bir yanlış (*Ham.*, V/1, 9).

separable Ayrılığa neden olan: *a separable spite* [nispetçi ayrılık] (*Sonn.*, XXXVI, 6).

septentrion Kuzey: *as the south to the septentrion* (*Hen. VI–3*, I/4, 136).

sequel [*In sequel*] Gerekli olan [uygun] silsile: *in sequel all, According to their ... natures* (*Hen. V*, V/2, 333).

sequence [*In sequence*] Art arda, arka arkaya: *Why lifts she up her arms in sequence thus?* (*Titus*, IV/1, 37); [*in the sequence of degree*] rütbe sırasına göre, hiyerarşiye göre (*Timon*, V/1, 208).

sequent[1] Maiyet: *a sequent of the stranger queen's* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 138).

sequent[2] [sıf.] 1. Birbirini izleyen, takip eden: *a dozen sequent messengers* (*Oth.*, I/2, 41); 2. Sonuçta, neticede: *Immediate sentence ... and sequent death* (*M. Meas.*, V/1, 373; *Lear*, I/2, 106; *Troil. & Cres.*, IV/4, 66); [*sequent to*] bunun sonucu olarak: *what to this was sequent Thou knowest already* (*Ham.*, V/2, 54; *All's Well*, II/2, 54).

sequester Ayrılık, ayırma, ayrılma: *This hand of yours requires A sequester from liberty* (*Oth.*, III/4, 40).

sequester, to Ayırmak: *sequest'ring me from all That time ... Made tame* (*Troil. & Cres.*, III/3, 8; *Titus*, II/3, 75).

sequestered Ayrılmış, kendi başına (*As You Like*, II/1, 33).

sequestration Ayrılık [bir şeyin arkası ya da akıbet anlamına da gelebilir] *any sequestration From open haunts* (*Hen. V*, I/1, 58; *Oth.*, I/3, 345; *Hen. VI–1*, II/5, 25).

sere[1] (sear) Kuru ve buruşuk durum: *fall'n into the sere, the yellow leaf* (*Mac.*, V/3, 23).

sere[2] Tetik mekanizmasının bir parçası (*Ham.*, II/2, 324).

sere[3] [sıf.] Kurumuş, solgun (*Com. Err.*, IV/2, 19; *M. Meas.*, II/4, 9).

sergeant: 1. İngiltere'de, kontluklarda, kralın fahri temsilcisi Şerif'in yardımcısı: *this fell sergeant, Death, Is strict in his arrest* (*Ham.*, V/2, 336; *Com. Err.*, IV/2, 56; *Hen. VIII*, I/1, 198); 2. [*Sergeant of a band*] Bugünkü astsubay çavuştan daha yüksek bir askeri rütbe (*Hen. VI–1*, II/1, sa.; *Mac.*, I/2, 3).

serpent [*Serpent's tongue*] Tıslama: *to scape the serpent's tongue* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 433).

serpigo Deri hastalığı (*Troil. & Cres.*, II/3, 74).

servant Sadık bende, sevgili, aşık: ... *the fair Emilia – Whose servant ... justly I am* (*Two Nob. K.*, III/6, 147; *Two Gent. Ver.*, II/4, 106; *L. Lab. Lost*, V/2, 277; *Rich. III*, I/2, 206).

servanted İtaat altında olan, bağlı bulunan: *My affairs Are servanted to others* (*Cor.*, V/2, 83).

serve, to 1. [Birine] Fırsat vermek: *When the day serves, before black-corner'd night* (*Timon*, V/1, 44; *Hen. VI–3*, III/3, 236; *Jul. Caes.*, IV/3, 223); [geçişli fiil] *as you find your stomach serves you* (*Tam. Shrew*, I/1, 38; *Hen. VI–3*, IV/7, 78; *Rom. & Jul.*, IV/1, 39); 2. İhtiyacı karşılamak: *till necessity be serv'd* (*As You Like*, II/7, 89; *Jul. Caes.*, III/1, 8; *Tam. Shrew*, I/1, 15); [dolayısıyla] yerine getirmek: *Thy will by my performance shall be serv'd* (*All's Well*, II/1, 202; *Hen. IV–2*, V/1, 14); 3. Uygun gelmek, yakışmak: *Which served me as fit ... as if the garment had been made for me* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 162; *Hen. IV–2*, V/1, 14); 4. [*Serve (one's) turn*] [Birinin] Amacına uygun düşmek: *Will none but Herne the hunter serve your turn?* (*Mer.*

Wives Win., V/5, 104; *Rich. II*, III/2, 90; *Oth.*, I/1, 42); 5. [*Serve in*] Hizmet etmek: *all I kept were knaves, to serve in meat to villains* (*Timon*, IV/3, 478; *Mer. Ven.*, III/5, 59; *Mer. Ven.*, III/5, 61); [mec.] *serve in your harmony* (*Tam. Shrew*, III/1, 14); 6. [İskambile ilişkin] Oynamak (*Mer. Wives Win.*, III/5, 6).

service 1. Yemek için masaya konulanlar [örtü, tabak, çatal, bıçak, ekmek, tuz vb] *with dishes and service* (*Mac.*, I/7, sa.); 2. Yemekte yeneceklerin sırası: *variable service* (*Ham.*, IV/3, 24); 3. [Bir Leydi'nin] Hizmetçisi olma durumu: *Longaville was for my service born* (*L. Lab. Lost*, V/2, 284; *As You Like*, V/2, 89; *Cym.*, I/6, 140); 4. Biat, sadakat: *your oath of service to the Pope* (*John*, V/1, 23; *Hen. VIII*, IV/2, 115); 5. [*do* (*one's*) *service*] Saygı sunma: *Pray do my service to his Majesty* (*Hen. VIII*, III/1, 179).

serviceable Hizmette aktif ve gayretli: *a serviceable villain* (*Lear*, IV/6, 252; *Tam. Shrew*, I/1, 214; *Cym.*, III/2, 15); Hizmete hazır olduğunu ifade etme: *serviceable vows* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 70).

servile Bağlı, tabi: *Yet was he servile to my coy disdain* (*Ven. & Adon.*, 112; Ven. & Adon., 1161; *M. Meas.*, III/1, 9).

servility Kulluk, kölelik: *To be a queen in bondage is more vile Than is a slave in base servility* (*Hen. VI–1*, V/3, 113).

serving 1. Baş eğme, eğilme: *serving of becks and jutting-out of bums* (*Timon*, I/2, 231); 2. [*In their serving*] Başkaları tarafından yardım edilme: *Would you in their serving ... Present yourself* (*Cym.*, III/4, 170)

servingman Bende: *A servingman! proud in heart and mind* (*Lear*, III/4, 85).

servitor 1. Uşak, hizmetçi: *I am thy true servitor* (*Hen. VI–3*, III/3, 196; *Oth.*, I/3, 40; *Lucrece*, 285); 2. Refakatçi: *Enter ... a servitor* (*Mer. Ven.*, II/9, sa.; *Ant. & Cleo.*, IV/2, sa.; *Rich. III*, IV/3, 52); 3. Savaşta hizmet eden kişi, asker: *poor servitors ... Constrain'd to watch in darkness, rain, and cold* (*Hen. VI–1*, II/1, 5).

sessa! [*Sa-sa*'nın varyantı; Fr. *ça ça*: eskrim ve avlanmada kullanılırdı] Teşvik çağrısı ["Hadi, göreyim seni" gibi] *Dolphin my boy, boy, sessa! Let him trot by* (*Lear*, III/4, 100; Lear, III/6, 74). [Fr. *Cessez* = "durma" yerine kullanımı] *let the world slide. Sessa!* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 6).

session Mahkeme duruşması, yasal işlemler: *Summon a session* (*Win. Tale.*, II/3, 202; *Hen. VIII*, II/4, 66; *Oth.*, I/2, 86); [mec.] *the sessions of ... thought* (*Sonn.*, XXX, 1).

set[1] 1. Günbatımı: *from the rise to set* (*Hen. V*, IV/1, 272); güneşin batışı: *The weary sun hath made a golden set* (*Rich. III*, V/3, 19; *Mac.*, I/1, 5); 2. [Saatte] Bir dönüş: *He'll watch the horologue a double set* [saatin iki dönüşü] (*Oth.*, II/3, 130); 3. [Tenis, voleybol, iskambil vb. gibi oyunlarda] Belirtilmiş ve kurumlaşmış oyun sayısı: [mec.] *A set of wit well played* (*L. Lab. Lost*, V/2, 29; *John*, V/2, 107, *Titus*, V/1, 100); 4. Sürgün: *whereof I take this that you call love to be a set or scion* (*Oth.*, I/3, 332).

set[2] 1. Spontane değil, bilerek; 2. [dolayısıyla] özgün olmayan: *these set kind of fools* (*Tw. Night*, I/5, 89); 3. [*Set hand*] Yasal belgelerde kullanılan el yazısı: *Which in a set hand fairly is engross'd* (*Rich. III*, III/6, 2).

set, to 1. [Edilgen eylem] Oturmak: *I was set at work* (*Hen. VIII*, III/1, 74; *Two Gent. Ver.*, II/1, 85; *Cor.*, IV/5, 192); [dönüşlü eylem] *set thee down* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 4); [katışık eylem] *The king ... is set him down* (*Hen. VI–3*, IV/3, 2); 2. Bağışlamak, vermek: *Till I have set a glory to this hand* (*John*, IV/3, 71; *Timon*, I/2, 147; *Ven. & Adon.*, 935); 3. [Bir şeyi, bir şeye karşı] Ortaya koymak: *set'st oath to oath* (*John*, III/1, 264; *Mid. N. Dr.*, III/1, 134; *Troil. & Cres.*, II/1, 86); 4. Kapatmak: *to set mine eyes* (*John*, V/7, 51); 5. Sabit bakmak ya da sabit ifadesi olmak: *his eyes were set at eight i' th' morning* (*Tw. Night*, V/1, 199; *Tem.*, III/2, 9); 6. Bahse koymak: *Set less than thou throwest* (*Lear*, I/4, 123; *Hen. IV–1*, IV/1, 46; *Jul. Caes.*,

V/1, 74); 7. [mec.] meydan okumak: *who sets me else?* (*Rich. II*, IV/1, 57); 8. [Geçişsiz eylem] Beste yapmak *Give me a note, your ladyship can set* [anlam 8'in mizahi ifadesi] (*Two Gent. Verona*, I/2, 78); güfteyi besteye uydurmak [mec.] *set all hearts ... To what tune* (*Tem.*, I/2, 84); 9. Saygı duymak, değer vermek: *mocks at it and sets it light* (*Rich. II*, I/3, 293; *Rom. & Jul.*, V/3, 301; *Ham.*, IV/3, 62); **10.** [Edilgen eylem] Yola çıkmak: *The King is set from London* (*Hen. V*, II/ch., 34); **11.** Yerleştirmek: *let's set the watch* (*Oth.*, II/3, 120; *Rom. & Jul.*, III/3, 148); **12.** Reddetmek, iptal etmek: *He sate our messengers* (*Troil & Cres.*, II/3, 79). **13.** [İfade tarzı olarak] [*Set ... clear*] Temize çıkarmak: *in the end, the villainies of man will set him clear* (*Timon*, III/3, 30); [*Set (one's) countenance*] Ciddi bir ifade [tavır] takınmak: *set your countenance* (*Tam. Shrew*, IV/4, 18); [*Set a form upon*] İyi bir izlenim bırakmak (*Sonn.*, LXXXIX, 6); [*Set a match*] Sözleşmek, haydutlarla kurbanları arasında görüşme düzenlemek ya da bir yol kesmeyi planlamak (*Hen. IV–1*, I/2, 106); [*Set off his head*] Onun sorumluluğunda değil: *This present enterprise set off his head* (*Hen. IV–1*, V/1, 88); [*Set on edge*] İştah uyandırmak (*Win. Tale*, IV/3, 7); [*Set on the proof*] Kanıt göstermek: *Call me before th' exactest auditors, And set me on the proof* (*Timon*, II/2, 157); [*Set spurs*] Atı mahmuzlamak (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 68); [*Set to himself*] Tamamen kendine dönük: *For he is set so only to himself* (*Timon*, V/1, 117); [*Set to't*] Tutkulu bir biçimde karşılık vermek (*M. Meas.*, IV/3, 154); [*Set upon the head of*] Kategorik davranmak (*Timon*, III/5, 27). **14.** [Bileşimler] [*Set abroad*] Başlamak, kurmak, faaliyete geçmek: *resign my life, And set abroad new business for you all* (*Titus*, I/1, 192); [*Set against*] Bir şeye saldırmak: *bent To set against me for your merriment* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 146); [*Set apart*] Vazgeçmek: *all reverence set apart To ... his usurp'd authority* (*John*, III/1, 159); [*Set aside*] Devam etmemek, durdurmak: *set this ... fight aside* (*Hen. VI–1*, III/1, 93); [*Set down*] Zaman saptamak: *We have not yet set down this day of triumph* (*Rich. III*, III/4, 42); Bir sey üzerinde karar vermek: *set down ... thine own ways* (*Cor.*, IV/5, 138; *Hen. IV–1*, I/3, 274; *Ham.*, III/1, 169); Kamp kurmak: *Caesar sets down in Alexandria* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 168); [*Set down the pegs*] Tezeneli çalgıların ses perdesini daha pese indirmek (*Oth.*, II/1, 200); [*Set down before*] Bir kenti kuşatmak: *If they set down before's* (*Cor.*, I/2, 28; *All's Well*, I/1, 118; *Mac.*, V/4, 10); [*Set forth*] Sergilemek, göstermek: *set forth a deep repentance* (*Mac.*, I/4, 6); Övgüyle bir iş vermek: *I'll set you forth* (*Mer. Ven.*, III/5, 90; *Lucrece*, 32); [*Set forward*] Yolculuğa çıkmak: *then set forward, for 'twill be Two long day's journey* (*John*, IV/3, 19); [*Set off*] En avantajlı durumda olmak: *He hath a kind of honour sets him off* (*Cym.*, I/6, 170; *Tem.*, III/1, 2; *Cym.*, III/3, 13); Göz önüne almamak (*Hen. IV–2*, IV/1, 143); [*Set on*] Birinin kışkırtması ile [bir aksiyona] neden olmak: *your reports have set the murder on* (*Oth.*, V/2, 187; Oth., II/3, 210); Ordu göndermek: *Bid him set on his pow'rs* (*Jul. Caes.*, IV/3, 307, II/1, 331; Jul. Caes., V/3, 108); İlerlemek (*Cym.*, V/5, 484; *Hen. IV–2*, I/3, 109; *Hen. VIII*, II/4, 242); Devam etmek, sürdürmek: *Set on, and leave no ceremony out* (*Jul. Caes.*, I/2, 11; *Cor.*, III/1, 58); [*Set out*] Ayırmak (*Timon*, V/4, 57); [*Set to*] Kırık kemik kaynaması: *Can honour set to a leg?* (*Hen. IV–1*, V/1, 131); [*Set up*] Birinin kışkırtması ile harekete geçmek; *That didst set up my disobedience* (*Cym.*, III/4, 88); Topaç gibi döndürmek: *as one would set up a top* (*Cor.*, IV/5, 153).

set down in ice, to Soğuk ve resmi tavır takınmak [deyim, 16 ve 17. yy].

set in, to Yalvarmaya başlamak: *That truly noble prince Pirithous, Half his own heart, set in too ...* (*Two Nob. K.*, IV/1, 14).

set off, to Telafi etmek: ... *and many a murder Set off whereto she's guilty* (*Two Nob. K.*, V/3, 28).

setter İçki içmeye ya da kumar oynamaya ayartan ya da hırsızlara yataklık (casusluk) eden kişi (*Hen. IV–1*, II/2, 51).

setting 1. [Yüze] İfade vermek: *The setting of thine eye* (*Tem.*, II/1, 229); 2. Düşüş, çöküş, yıkılma: *I haste now to my setting* (*Hen. VIII*, III/2, 225).

settle, to Sakinleşmek: *till the fury of his Highness settle* (*Win. Tale*, IV/4, 471; *Lear*, IV/7, 81).

settled 1. İnatçı, sabit, değişmeyen: *And when he's angry, then a settled valour ... runs through his body* (*Two Nob. K.*, IV/2, 100; *Rich. II*, I/1, 201; *Win. Tale*, IV/3, 524); 2. Katılaşmış, pıhtılaşmış: *Her blood is settled* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 6; *Hen. IV–2*, IV/3, 104); 3. Kararlı: *I am settled, and bend up Each corporal agent to this terrible feat* (*Mac.*, I/7, 79); 4. Sakin: *settled visage* (*M. Meas.*, III/1, 89; *Ham.*, IV/7, 80; *Sonn.*, XLIX, 8).

seven 1. Uzun bir süreyi simgeleyen tipik bir ifade: *I saw not better sport these seven years' day* (*Hen. VI–2*, II/1, 2; *Win. Tale*, IV/4, 578; *Lear*, III/4, 139); 2. Büyük miktar: *tears seven times salt* (*Ham.*, IV/5, 155; *Mer. Ven.*, II/9, 63); 3. [*Seven stars*] Süreyya, ülker: *The reason why the seven stars are no more than seven* (*Lear*, I/5, 35; *Hen. IV–1*, I/2, 14; *Hen. IV–2*, II/4, 187).

sevennight [*Sennight*] Hafta (*Much Ado*, II/1, 360; *Win. Tale*, I/2, 17).

several[1] 1. Bireyler: *By some severals Of head-piece extraordinary* (*Win. Tale*, I/2, 226); 2. Ayrıntılar, özellikler: *The severals ... Of his true titles to ...* . (*Hen. V*, I/1, 86); 3. Bireysel nitelikler: *Severals and generals of grace exact* (*Troil. & Cres.*, I/3, 180).

several[2] [sıf.] 1. Farklı, değişik, belirgin: *For several virtues Have I lik'd several women* (*Tem.*, III/1, 42; *Ant. & Cleo.*, I/5, 62; *Ham.*, V/2, 20); [gen. *each* ya da *every* ile] *each several chamber* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 417; *Hen. VI–2*, III/2, 363); 2. Kendine özgü: *my meaner ministers Their several kinds have done* (*Tem.*, III/3, 88; *Per.*, II/3, 109; *Cym.*, I/5, 29); 3. Çeşitli, birçok: *The several parcels of his plate* (*Hen. VIII*, III/2, 25; *Tem.*, V/1, 232; *Win. Tale*, IV/4, 184); 4. Özel: *Why should my heart think that a several plot* (*Sonn.*, CXXXVII, 9); [böylece imalı] *My lips are no common, though several they be* [şaka ile] (*L. Lab. Lost.*, II/1, 223).

severally 1. Her biri çeşitli yollarla ya da amaçlarla: *the counterchange Is severally in all* (*Cym.*, V/5, 397; *Jul. Caes.*, III/2, 10; *Timon*, II/2, 187); 2. Ayrı ayrı, tek tek: *Concur together, severally intreat him* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 273; *Tam. Shrew*, IV/1, sa.)

severe Acımasız, vahşi [hayvan] (*Ven. & Adon.*, 1000).

sewer[1] Atık su yolu: *Sweet sink, sweet sewer* (*Troil. & Cres.*, V/1, 76); [*shores*] *Per.*, IV/6, 175).

sewer[2] Bir ziyafette masanın düzeninden sorumlu ve konukların oturma yerlerini saptayan kâhya ya da baş uşak (*Mac.*, I/7, sa.)

sex [*The general sex*] bkz. *general.*

sex dividual [*In sex dividual*] Ayrı cinsler arasındaki aşk: *That the true love 'tween maid and maid may be More than in sex dividual* (*Two Nob. K.*, I/3, 82)

sexton Kilise kayyumu, zangoç (*John*, III/1, 324; *Ham.*, V/1, 90; *Per.*, II/1, 36).

'sfoot [Kısaltma] Tanrı'nın ayağı: *'Sfoot, I'll learn to conjure* (*Troil. & Cres.*, II/3, 5)

shackle, to Zincire vurmak [yalnızca mec.] *That dost ... shackle up My love and her desert* (*All's Well*, II/3, 152; *Ant. & Cleo.*, V/2, 6).

shade 1. [İnsana ilişkin] Gölge: *everyone hath, everyone, one shade* (*Sonn.*, LIII, 2); 2. Gerçek bir şeyin somut olmayan imgesi: *thy shade shines* (*Sonn.*, XLIII, 8; Sonn., XLIII, 11); 3. Hayalet: *Fairies ... moonshine revellers, and shades of night* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 38); 4. [*Shades*] Yeraltı dünyası, Hades: *and brave souls in shades That have died manly* (*Two Nob. K.*, III/1, 78).

shade, to 1. Örtmek, kaplamak: *Sweet leaves, shade folly* (*L. Lab. Lost*, IV/3

42); **2.** Karartmak, gölge düşürmek: *Bright ortent pearl ... too timely shaded* (*Pass. Pilg.*, X/3).

shadow 1. Gölge: *thy broom-groves, Whose shadow the dismissed bachelor loves* (*Tem.*, IV/1, 67; *Rich. II*, III/4, 25; *Lear*, V/2, 1); **2.** Gölgelik yer: *I'll go find a shadow* (*As You Like*, IV/1, 217); **3.** Karanlık, belirsizlik: *all shadow and silence* (*M. Meas.*, III/1, 247); [çoğul] *whose shadow shadows doth make bright* (*Sonn.*, XLIII, 5); **4.** Barınak, korunak: *In shadow of such greatness* (*Hen. IV–2*, IV/2, 15; *Timon*, V/4, 6); **5.** Yansıyan imge, yansıma: *The shadow of myself form'd in her eye* (*John*, II/1, 498; *Jul. Caes.*, I/2, 58; *Ven. & Adon.*, 162; **6.** Resim, portre benzerlik: *Long time thy shadow had been thrall to me, For in my gallery thy picture hangs* (*Hen. VI–1*, II/3, 36; *Mer. Ven.*, III/2, *Lucrece*, 1457); **7.** İmgelemin ürettiği imge: *Such shadows are the weak brain's forgeries* (*Lucrece*, 460; *Ant. & Cleo.*, V/2, 100; *Rich. III*, V/3, 216); **8.** Ayrılan ruh: *A shadow like an angel* (*Rich. III*, I/4, 53; *Titus*, I/1, 100; *Cym.*, V/4, 97); **9.** [dolayısıyla] ceset: *A mangled shadow* (*Ant. & Cleo.*, IV/2, 27); **10.** Hayalet: *gentle shadow* [ölüm] (*Ven. & Adon.*, 1001); [periler ve cinler için söylenirdi] *king of shadows* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 347; Mid. N. Dr., V/1, 429).

shadow, to 1. Gizlemek: *thereby shall we shadow The number of our host* (*Mac.*, V/4, 5; *Titus*, II/1, 130); **2.** Korumak, barındırmak: *Shadowing their right under your wings of war* (*John*, II/1, 14).

shadowed Karanlık: *The shadowed livery of the burnish'd sun* (*Mer. Ven.*, II/1, 2).

shadowing Önceden tasavvur etmek: *Nature would not invest herself in such shadowing passion without some instruction* (*Oth.*, IV/1, 40).

shadowy Gölgeli: *This shadowy desert* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 2; *Lear*, I/1, 64).

shady Gölgenin: *thy dial's shady stealth* [saat kadranı üzerinde gölgenin yavaş ilerlemesi] (*Sonn.*, LXXVII, 7).

shaft Uzun yay oku: *I'll make shaft or bolt on't* (*Mer. Wives Win.*, III/4, 24; *Tw. Night*, I/1, 34; *Rom. & Jul.*, I/4, 19).

shag Çok kıllı: *fetlocks shag* (*Ven. & Adon.*, 295).

shag-eared Kulakları kıllı: *thou shag-ear'd villain!* (*Mac.*, IV/2, 83).

shag-haired Sık kaba saçlı: *a shag-hair'd crafty kern* (*Hen. VI–2*, III/1, 367; *Mac.*, IV/2, 83).

shake, to 1. Harekete geçmek, kımıldamak: *Shake, quoth the dove house* (*Rom. & Jul.*, I/3, 33); **2.** [*Shake* (*a person's*) *beard*] Meydan okumak, karşı koymak: *That we can let our beard be shook with* (*Ham.*, IV/7, 32; *Lear*, III/7, 77); **3.** [*Shake the ears*] bkz. *Ear*; **4.** [*Shake the head*] Başla onay hareketi: *thought thee happy when I shook my head* (*Hen. VI–2*, IV/1, 55); **5.** [Bileşimler] [*Shake off*] Ağırlamayı kabul etmemek: *I shake off these names* (*Tw. Night*, V/1, 73; *Ant. & Cleo.*, III/7, 33); [*shake out*] Boşboğazlık, gevezelik etmek: *many a man's tongue shakes out his master's undoing* (*All's Well*, II/4, 24); [*Shake up*] Azarlamak, haşlamak: *thou shalt hear how he will shake me up* (*As You Like*, I/1, 28).

shale Deniz kabuğu (*Hen. V*, IV/2, 18).

shall, to 1. [İrade, istek eylemi:] *If much you note him, You shall offend him* (*Mac.*, III/4, 56; *Ant. & Cleo.*, II/1, 1; *Titus*, IV/4, 107); **2.** [Mutlaka, kaçınılmaz, mukadder olan eylem] *Your Grace shall pardon me* (*John*, V/2. 78; *As You Like*, I/1, 128; *Lear*, V/3, 22): **3.** [Hareket getiren fiile zorunlu olmayan bir ya da birkaç sözcüğün eklenmesi ile] Gitmek: *Shall's to the Capitol?* (*Cor.*, IV/6, 147; *Hen. VIII*, III/2, 304; *Ham.*, III/3, 4); [bazen kısaltma ile] *thou's hear our counsel* (*Rom. & Jul.*, I/3, 9); *Ise try* (*Lear*, IV/6, 241). [Bu sözcügun kullanımları için bkz. *should*].

shallow [*Shallow in*] Hükümlerinde üstünkörü, sathi, yarım yamalak *are shallow, madam – in great friends* (*All's Well*, I/3, 42).

shallowly İyi düşünmeden, acele ederek: *Most shallowly did you these arms commence* (*Hen. IV–2*, IV/2, 118).

shambles [Çoğul] **1.** Kasap dükkânı ya da mezbaha: *as summer flies are in the shambles* (*Oth.*, IV/2, 66); **2.** [mec.] Kan gölü: *To make a shambles of the parliament house* (*Hen. VI–3*, I/1, 71).

shame Alçakgönüllülük, tevazu: *faces ... fairer Than those for preservation cas'd, or shame* (*Cym.*, V/3, 22).

shame, to Utanmak: *I shame To wear a heart so white* (*Mac.*, II/2, 61; *As You Like*, IV/3, 135; *Ham.*, III/2, 145).

shamefaced (shamefast) Alçakgönüllü, mütevazı, utangaç: *a blushing shamefac'd spirit* (*Rich. III*, I/4, 138; *Hen. VI–3*, IV/8, 52).

shape 1. Biçim: *I'll move the King To any shape of thy preferment* (*Cym.*, I/5, 71; *Troil. & Cres.*, I/3, 17; *Per.*, V/Gower, 6); işlem biçimi (*Ham.*, IV/7, 150); [*shape of likelihood*] olasılık (*Hen. IV–1* –1 I/1, 58); **2.** Görünüş, kıyafet: *I am resolved another shape shall make me, O end my fortunes* (*Two Nob. K.*, II/2, 21); **3.** Moda: *In the shape of two countries at once* (*Much Ado*, III/2, 34; *Mer. Wives Win.*, IV/4, 45; *Hen. V*, IV/8, 53); **4.** İmgesel ya da ilahi biçim: *full of nimble, fiery, and detectable shapes* (*Hen. IV–2*, IV/3, 100; *Mid. N. Dr.*, V/1, 16; *Tw. Night*, I/1, 14).

shape, to 1. [Bir şeyi başka bir şeye] Uydurmak, intibak ettirmek: *make him ... shape his service wholly to my device* (*L. Lab. Lost*, V/2, 65; *Tw. Night*, I/2, 61; *Lucrece*, 1458); **2.** Uygun olmak, yakışmak (*Cym.*, V/5, 346); **3.** Hayalinde canlandırmak, tasavvur etmek: *my jealousy Shapes faults that are not* (*Oth.*, III/3, 148; *Jul. Caes.*, IV/3, 277; *Hen. IV–2*, IV/4, 48).

shapeless 1. Amaçsız, hedefsiz: *shapeless idleness* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 8); **2.** Biçimsiz, çirkin, çelimsiz: *ill-fac'd, worse bodied, shapeless everywhere* (*Com. Err.*, IV/2, 20; *L. Lab. Lost*, V/2, 303; *Lucrece*, 973).

shaping İmgesel, hayali, düşsel: *Such shaping fantasies* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 5).

shard 1. Çömleğin kırılmış parçası: *shards, flints and pebbles should be thrown on her* (*Ham.*, V/1, 231); **2.** Böcek kanadı: *They are his shards and he their beetle* (*Ant. & Cleo.*, III/2, 20). [Bu sözcük bazı yerlerde "inek gübresi" anlamında kullanılmıştır].

shard-born(e) Kanatlarını saklayıp uçmak için açan böcek: *The shard-borne beetle* [örn. uç uç böceği] (*Mac.*, III/2, 42).

sharded Kanatları saklı: *The sharded beetle* (*Cym.*, III/3, 20).

share, to 1. Payını almak, kazanmak: *That book ... doth share the glory* (*Rom. & Jul.*, I/3, 91; *Troil. & Cres.*, I/3, 367; *Rich. III*, V/3, 268); **2.** Görüp geçirmek: *many Trojan mothers, sharing joy To see* (*Lucrece*, 1431); **3.** [*share from*] Bedel ödeme karşılığı kazanmak: *so great an honour As one man more ... would share from me* (*Hen. V*, IV/3, 21; *Troil. & Cres.*, I/3, 366).

shark, to [*Shark up*] Seçmeden aceleyle toplamak: *young Fortinbras ... Hath ... Shark'd up a list of lawless resolutes* (*Ham.*, I/1, 98).

sharp[1] Tiz ses: *harsh discords and unpleasing sharps* (*Rom. & Jul.*, III/5, 28).

sharp[2] [sıf.] **1.** Çok aç, açlıktan ölen: *My falcon now is sharp and passing empty* (*Tam. Shrew*, IV/1, 190; *Ven. & Adon*, 55); şiddetli: *Sharp hunger* (*Lucrece*, 422; *All's Well*, III/2, 118; *M. Meas.*, II/4, 161); **2.** Keskin, ince zekâlı, mahir: *Your reasons ... have been sharp* (*L. Lab. Lost*, V/1, 3; *Hen. VI–1*, II/4, 17; *Hen. VIII*, II/1, 14); **3.** Tiz, keskin sesli: *I do not like this tune ... 'tis too sharp* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 88).

sharp-ground Bilenmiş: *no sharp-ground knife* (*Rom. & Jul.*, III/3, 44).

sharp-looking Açgözlü: *A needy ... sharp-looking wretch* (*Com. Err.*, V/1, 241).

sharply Keskin, etkili: *myself ... that relish all as sharply* (*Tem.*, V/1, 23; *Cym.*, III/4, 86; *All's Well*, III/4, 33).

sharpness Şiddet, sertlik, huşunet: *Thou must not take my former sharpness ill* (*Ant. & Cleo.*, III/3, 35; *All's Well*, I/2, 37; *Lear*, V/3, 57).

sharp-provided Hızlı ve hazırcevap: *With what a sharp-provided wit he reasons* (*Rich. III*, III/1, 132).

shaver [halk dili] Şakacı kimse. [başlangıcı 16. yy. ikinci yarısı. Marlowe, 1592, *'Sirrah, are you not an old shaver? ... Alas, sir! I am a very youth'* Partridge, 824/1].

she 1. Kadın: *the cruell'st she alive* (*Tw. Night*, I/5, 241; *Cym.*, I/3, 29; *Sonn.*, CXXX, 14); 2. [*lady she*] unvanlı leydi (*Win. Tale*, I/2, 44); 3. Sevgili, metres: *I have ... the quandam Quickly For the only she* (*Hen. V*, II/1, 79; *As You Like*, III/2, 10; *Win. Tale*, IV/4, 349).

sheaf, to Buğday başaklarını demet yapmak: *They that reap must sheaf and bind* (*As You Like*, III/2, 107).

shealed Kabuğu soyulmuş: *That's a sheal'd peascod* (*Lear*, I/4, 200).

shearman Biçkici [öz. yünlü kumaşlarda] (*Hen. VI–2*, IV/2, 133).

sheathing Kın ya da kılıf yapma işlemi (*Tam. Shrew*, IV/1, 135).

sheaved Hasırdan yapılma: *her sheav'd hat* (*L. Compl.*, 31).

shed, to [Tohum] Serpmek: *the seeded pride ... must or now be cropp'd Or, shedding; breed a nursery of like evil* (*Troil. & Cres.*, I/3, 319).

sheep-biter 1. Koyunları ısıran ya da korkutan köpek; 2. [dolayısıyla hakaret sözleri: 'sinsi kılkuyruk' gibi] sinsi, kusur bulan, çatık kaşlı kişi: *the niggardly rascally sheep –biter* (*Tw. Night*, II/5, 5).

sheep-biting [mec.] Hırsızlama, sinsi: *Show your sheep-biting face, and be hang'd an hour!* (*M. Meas.*, V/1. 354).

sheep–cote Koyun ağılı: *poor pelting villages, sheep cotes* (*Lear*, II/3, 18; *As You Like*, II/4, 84; *Win. Tale*, IV/4, 779).

sheep-hook Çoban değneği: *a sceptre's heir, That thus affects a sheep-hook* (*Win. Tale*, IV/3, 420).

sheep-shearing Çiftlikte koyunların kırpılması sırasında verilen şölen: *I must go and buy spices for our sheep-shearing* (*Win. Tale*, IV/3, 117).

sheep-whistling Koyun çobanı, koyun güdücü: *an old sheep-whistling rogue, a ram tender* (*Win. Tale.* IV/4, 776).

sheer Saf, temiz: *Thou sheer, immaculate, and silver fountain* (*Rich. II*, V/3, 61).

sheer ale Saf bira: (*Tam. Shrew*, ind. /2, 23).

sheet, to Örtüyle kapamak, örtmek: *When snow the pasture sheets* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 65).

sheeted Kefenlenmiş: *the sheeted dead* (*Ham.*, I/1, 115).

shekel bkz. *sicle.*

shelf Kumsal: *shelves and rocks that threaten* (*Hen. VI–3*, V/4, 23; *Lucrece*, 335).

shelving Çıkıntılı: *Her chamber is aloft ... And built so shelving that one cannot climb it* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 115).

shelvy Kumluk: *the shore was shelvy and shallow* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 15).

shent Kabahatlı bulunan, sorumlu tutulan: *I Am shent for speaking to you* (*Tw. Night*, IV/2, 104; *Mer. Wives Win.*, I/4, 37; *Ham.*, III/2, 398). [Theobald'ın metin düzeltisinde, bu sözcük *Troil. & Cres.*, II/3, 89'da "genellikle kabul olunur" anlamındadır: *He shent our messengers.* ff. *sent*, q. *sate.* bkz. *To set*, anlam 11].

sherif's post bkz. *post.*

sherris Eski İspanya'da, Jerez de la Frontera yakınında ve Kanarya adalarında üretilen beyaz şarap, Sace: *this valour comes of sherris* (*Hen. IV–2*, IV/3, 113; *Hen. IV–2*, IV/3, 103; *Hen. IV–2*, IV/3, 121).

shew [*Eschew* sözcüğünün kısaltılmışı] Kaçınmak, ...den/dan vazgeçmek: *those men ... Will shew no course* (*Per.*, I/1, 136). [Theobald *schew*, q. 1].

shield, to 1. Korumak; 2. [*Heaven shield*] Tanrı göstermesin, Tanrı korusun: *Heaven shield my mother play'd my Father fair!* (*M. Meas.*, III/1, 41; *Rom. & Jul.*, IV/1, 41); 3. [olumsuzluk ile] *God shield you mean it not!* (*All's Well*, I/3, 168).

shift 1. Uygun, maharetli buluş; 2. Savaş hilesi: *I'll find a thousand shifts to get away* (*John*, IV/3, 7; *Com. Err.*, III/2,

182; *Titus*, IV/1, 72); 3. Koşulların stresiyle zorunlu buluş: *dodge and palter in the shifts of lowness* (*Ant. & Cleo.*, III/11, 63); 4. [kötü anlamda] hile, dalavera: *treason, forgery, and shift* (*Lucrece*, 920); 5. [*For* (*a*) *shift*] Daha iyi bir şey için geçici önlem, yasak savma: *To rain ... tears, An onion will do well for such a shift* (*Tam. Shrew*, Ind/1, 126; *Much Ado*, II/3, 78; *Hen. VI–3*, III/2, 108); 6. [*Make* (*a*) *shift*] Çaresini bulma: *I shall make shift to go without him* (*Mer. Ven.*, I/2, 90; *Mac.*, II/3, 41; *Hen. VI–2*, IV/8, 31); 7. [*make other shift*] Başka bir yoldan çaresini bulma (*Hen. IV–2*, II/1, 156).

shift, to 1. Çare bulmak, plan kurmak: *Every man shift for all the rest* (*Tem.*, V/1, 256; *Mer. Wives Win.*, I/3, 34; *Com. Err.*, V/1. 168); 2. Bir yere varmayı başarmak: *thou hast shifted out thy tale* (*Much Ado*, III/3, 142); 3. [*Shift away*] Kimse görmeden gözden kaybolmak: *let us not be dainty of leave-taking; But shift away* (*Mac.*, II/3, 145); [kişinin] yoldan çekilmesini sağlamak: *I shifted him away* (*Oth.*, IV/1, 78); 4. Değiş tokuş etmek: *Mine will now be yours, And should we shift estates, yours would be mine* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 152); 5. Değiştirmek: *Am I your bird? I mean to shift my bush* [örn. Başka bir ağaca uçmak] (*Tam. Shrew*, V/2, 46; *Hen. VI–2*, II/4, 107 [anlam 6'yı ikinci bir anlamla kullanma]; *M. Meas.*, III/1, 24); ölmek, tarihe karışmak (*Lucrece*, 1104); 6. Çamaşır değiştirmek: *I would advise you to shift a shirt* (*Cym.*, I/2, 1; Cym., I/2, 5); yeni giysi giymek: *to ride day and night and ... not to have patience to shift me* (*Hen. IV–2*, V/5, 22); kıyafet değiştirmek, başka giysi giymek: *to shift into madman's rags* (*Lear*, V/3, 187).

shifter [halk dili] Kurnaz hırsız [takr. 1560–1640; [Awdelay, Florio, Withals. bkz. Partridge, 828/2].

shifting Değiştiren ya da hileler, tuzaklar kuran, planlar yapan: *injurious shifting Time* (*Lucrece*, 930).

shine [mec.] Parlaklık, görkem, tantana: *Thou show'dst a subject's shine, I a true prince* (*Per.*, I/2, 124).

shine, to [*Shine down*] Parlaklıkta üstün çıkmak: *the French ... all in gold ... Shone down the English* (*Hen. VIII*, I/1, 20).

shipboard [*To shipboard*] Gemiye girme: *that you may ... to shipboard Get descried* (*Win. Tale*, IV/4, 654).

shipman Denizci (*Troil. & Cres.*, V/2, 172; *Per.*, I/3, 23; *Mac.*, I/3, 17).

shipped Gemide olan: *Is he well-shipped?* [gemisi sağlam mı bari?] (*Oth.*, II/1, 47).

shipping 1. [*Take shipping*] Gemiye bindirme (Hen. Vi –1, V/5, 87); 2. [*good shipping*] iyi yolculuklar (*Tam. Shrew*, V/1, 42).

ship-tire Elizabeth döneminde moda olan ve gemiye benzeyen, gösterişli kadın şapkası: *the ... beauty of the brow that becomes the ship-tire* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 57).

shive Dilim: *easy it is Of a cut loaf to steal a shive* (*Titus*, II/1, 87).

shiver, to Küçük parçalara ya da kıymık kıymık ayırmak: *shiver'd all the beauty of my glass* (*Lucrece*, 1763); *tuzla buz olmak*, parça parça olmak: *Thou'dst shiver'd like an egg* (*Lear*, IV/6, 51).

shivering Parça parça olan: *The raging rocks And shivering shocks* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 32).

shivers Parçalar: *crack'd in a hundred shivers* (*Rich. II*, IV/1, 289).

shoal Sığ, sığlık: *all the depths and shoals of honour* (*Hen. VIII*, III/2, 436; *Mac.*, I/7, 6).

shock, to Güçle karşılamak: *Come the three corners of the world in arms, And we shall shock them* (*John*, V/7, 117).

shoeing-horn 1. Ayakkabı çekeceği; 2. [deyimsel anlamı] Başka biri tarafından bir şeye alet edilen kişi: *a thrifty shoeing-horn in a chain, hanging at his brother's leg* (*Troil. & Cres.*, V/1, 55)

shog, to Gitmek, uzaklaşmak: *Will you shog off?* (*Hen. V*, II/1; Hen. V, 45, II/3, 45).

shoon Ayakkabılar: *his cockle hat and staff, And his sandal shoon* (*Ham.*, IV/5, 26; *Hen. VI–2*, IV/2, 185).

shoot Kurşunla vurma ya da atış yapma eylemi: *A stand where you may make*

the fairest shoot (*L. Lab. Lost*, IV/1, 10; *Hen. VI–3*, III/1, 7; *Ham.*, V/2, 366).

shop 1. [mec.] Dükkân: *A shop of all the qualities that man loves women for* (*Cym.*, V/5, 166); 2. İşlik, atölye: *the store-house and the shop Of the whole body* (*Cor.*, I/1, 133); 3. Bir şey üretilen yer [dolayısıyla] üretme organı (*L. Lab. Lost*, IV/3, 57).

shore[1] 1. Sınır, hat, hudut: *I have labour'd for the poor gentleman to the extremest shore of my modesty* (*M. Meas.*, III/2, 252); 2. [*The high shore of this world*] Yeryüzünün yüksek yerleri (*Hen. V*, IV/1, 265); 3. [*The varying shore o' th' world*] Yeryüzünün ülkeden ülkeye değişen engebeleri (*Ant. & Cleo.*, IV/5, 11).

shore[2] bkz. *sewer*[1].

shore, to Karaya çıkarmak: *to shore them again* (*Win. Tale*, IV/4, 837).

short 1. Yetersiz: *She passes praise, then praise too short doth blot* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 237; *Timon*, I/1, 96; *Per.*, I/2, 8); 2. [*Kept short*] Denetim altında tutmak: *Should have kept short, restrain'd ... this mad young man* (*Ham.*, IV/1, 18); 3. [*Short'st of day*] Yılın en kısa süren günü (*Rich. II*, V/1, 80).

short, to 1. [mec.] Kısa kesmek: *I shall short my word By length'ning my return* (*Cym.*, I/6, 200); 2. Kısaltmak (*Pass. Pilg.*, XIV/30).

short-armed 1. İleri uzanamayan; 2. [mec.] ileri görüşlü olmayan: *short-arm'd ignorance* (*Troil. & Cres.*, II/3, 14).

shorten, to Önyargıyla davranmak: *Yet to be known shortens my made intent* (*Lear*, IV/7, 9; *Cor.*, I/2, 23).

short-heeled Aşifte, şehvet düşkünü: *What now? Are you short-heeled?* (*Cardenio*, IV/1, 1387).

shortness Dürüstlük, doğruluk: *Your plainness and your shortness please me well* (*Tam. Shrew*, IV/4, 39).

shot[1] Herhangi bir yere borcun kapanması için ödenecek tutar: *one shot of five pence* (*Two Gent. Ver.*, II/5, 9; *Hen. IV–1*, V/3, 31; *Cym.*, V/4, 156).

shot[2] Nişancı, iyi atıcı: *a guard of chosen shot* (*Hen. VI–1*, I/4, 53; *Hen. IV–2*, III/2, 275).

shot-free Ücretsiz, parasız: *I could scape shot-free* (*Hen. IV–1*, V/3, 30).

shotten herring Yumurtalarını bırakmış ringa balığı; bu yüzden değeri düşüktür: *If ... then I am a shotten herring* (*Hen. IV–1*, II/4, 130).

shough Uzun tüylü köpek türü (*Mac.*, III/1, 93).

should 1. [*Would*] *Force should be right* (*Troil. & Cres.*, I/3, 116; *Mer. Ven.*, I/2, 93; *Ham.*, III/2, 304); 2. [*might* (*have*), *could* (*have*)] *Where should they Find this grand liquor ...?* (*Tem.*, V/1, 279; *Hen. VI–1*, II/1, 71; *Oth.*, III/4, 23); 3. [Anlatıma dayanan ya da aktarılan konuşmada, di'li geçmiş yardımcı fiil olarak kullanılırdı] *when the priest Should ask ...* (*Tam. Shrew*, III/2, 159; *Two Gent. Ver.*, II/3, 24; *As You Like*, III/2, 173).

shoulder [*In the shoulder*] Arkada: *in the shoulder of Behind* (*Ham.*, I/3, 56).

shoulder-clapper 1. Dostça, 2. Tutuklamak için omuza vuran kişi: *A back friend, a shoulder-clapper* [her ikisi de iki anlamlı] (*Com. Err.*, IV/2, 37).

shouldered Şiddetle ya da kabaca itilen, omuz vurulan: *almost should'red in the swallowing gulf Of dark forgetfulness* (*Rich. III*, III/7, 128).

shoulder-piece Omuzları koruyan zırh parçası: *his arms are brawny, Lined with strong sinews; to the shoulder-piece they swell* (*Two Nob. K.*, IV/2, 127).

shoulder-shotten Cılız ve fırlak omuzlu: *his horse ... shoulder-shotten* (*Tam. Shrew*, III/2, 56).

shove-groat shilling VI. Edward döneminde oynanan ve "*Shove-groat*" adlı oyunda kullanılan dört peni değerinde sikke (*Hen. IV–2*, II/4, 192; *Mer. Wives Wind.*, I/1, 139). [*Edward shovel-board* da denilirdi].

show 1. Dış görünüş: *for his show Has all the ornament of honour in't* (*Two Nob. K.*, IV/2, 92); 2. Hayranlık, merak ya da

alayla bakılan bir kimse ya da nesne: *the show and gaze o' th' time* (*Mac.*, V/8, 24); 3. Görünüş, manzara: *Leaving free things and happy shows behind* (*Lear*, III/6, 105; *Rich. II*, III/3, 71; *Tem.*, II/2, 5); hayalet: *other spritely shows Of mine own kindred* (*Cym.*, V/5, 428); 4. Tasvir, temsil, resim: *in shows of discontent* (*Lucrece*, 1580; Lucrece, 1507).

show, to 1. Görünmek, belli bir görünüşü olmak: *thou wilt show more bright and seem more virtuous When she is gone* (*As You Like*, I/3, 81); *Hen. V*, IV/1, 103; *Mac.*, I/3, 54); 2. Kendini sergilemek: *most monster-like, be shown For poor'st diminutives* (*Ant. & Cleo.*, IV/12, 36).

showing 1. [*Great showing*] Seçkin ve kibar görünüş (*Ham.*, V/2, 108); 2. [*In showing*] Görünme, gösterim: *if you will have it in showing* [örn. kitap baskısı olarak görünme] (*All's Well*, II/3, 21).

shrap Düzenbazlıkta kullanılan şarap [yerel, takr. 1592. Greene, *The Black Book's Messenger*. Bir olasılıkla, kaynak sözcük yem ya da tuzak anlamına gelen eski İngilizce'deki *shrap* (*e*)'dir.

shred(s) Terzi [16. yy.ın ikinci yarısından itibaren. bkz. Partridge, 840/1].

shrew Yanlış ya da ters bir davranışta bulunması nedeniyle azarlanan ya da küfredilen, şikâyet edilen kişi: *like a shrew you first begin to brawl* (*Com. Err.*, IV/1, 51; *Tw. Night*, I/3, 47; *Tam. Shrew*, II/1, 313). [bkz. *beshrew*].

shrewd 1. Kötü kalpli, hasta ruhlu: *shrewd tempters* (*Hen. VI–1*, I/2, 123; *Mid. N. Dr.*, II/1, 33; *Jul. Caes.*, II/1, 153); kötü şeyler: *A shrewd turn* (*All's Well*, III/5, 68; *Mer. Wives Win.*, II/2, 223; *Hen. VIII*, V/2, 211); 2. Sivri dilli, cin fikirli: *so shrewd of your tongue* (*Much Ado*, II/1, 19; *Mid. N. Dr.*, III/2, 323; *Tam. Shrew*, I/1, 180); 3. [Nesneler için] Kötü olan, habis etkisi olan şey, katlanılması zor, üzüntü veren bir şey: *There are some shrewd contents in yond same paper* (*Mer. Ven.*, III/2, 243; *As You Like*, V/4, 173; *John*, V/5, 14). [q. 1 Shrowd].

shrewdly 1. Şiddetli bir biçimde, sertçe: *your mistress shrewdly shook your back* (*Hen. V*, III/7, 49; *Troil. & Cres.*, III/3, 228; *Ham.*, I/4, 1); [zihinsel olarak] *you apprehend passing shrewdly* (*Much Ado*, II/1, 81); 2. Acı ve yoğun bir biçimde: *these English are shrewdly out of beef* (*Hen. V*, III/7, 152; *All's Well*, III/5, 89; *Jul. Caes.*, III/1, 146).

shrewd measure Katı kural, sert ceza: *O, they have shrewd measure; take heed!* (*Two Nob. K.*, IV/3, 33)

shrieve Kontluklarda kralı temsil eden fahri memur: *the shrieve's fool* (*All's Well*, IV/3, 174).

shrift 1. Günah çıkarma ve günahların kilise tarafından affı: *done his shrift* (*Hen. VI–3*, III/2, 107; *M. Meas.*, II/4, 207); 2. İtiraf, ikrar: *Make a short shrift* (*Rom. & Jul.*, III/4, 95; *Rom. & Jul.*, I/1, 159; Rom. & Jul., II/4, 180); 3. Bağışlanma ile sonuçlanan günah çıkarma: *Riddling confession finds but riddling shrift* (*Rom. & Jul.*, II/3, 56); 4. Günahları hakkında: *His bed shall seem a school, his board a shrift* (*Oth.*, III/3, 24).

shrike Çığlık, acı acı bağırma, feryat: *what shrike is this?* (*Troil. & Cres.*, II/2, 97).

shrike, to Çığlık atmak, feryat etmek: *you would fright the ... ladies, that they would shrike* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 76; *Rom. & Jul.*, V/3, 190; *Troil. & Cres.*, II/2, 210).

shrill, to [*Shrill forth*] Yüksek sesle bağırmak ya da ifade etmek: *Andromache shrills her dolours forth* (*Troil. & Cres.*, V/3, 84).

shrill-gorged Tiz sesli: *the shrill-gorg'd lark* (*Lear*, IV/6, 58).

shrine [Ermiş] Resmi, sureti: *this shrine, this mortal breathing saint* (*Mer. Ven.*, II/7, 40; *Cym.*, V/5, 164; *Rom. & Jul.*, I/5, 92; *Lucrece*, 194).

shrink, to 1. Soğuktan ya da korkudan titremek: *I shrink with cold* (*As You Like*, II/1, 9; *Rich. II*, II/2, 32; *Hen. VI–1*, IV/1, 37); 2. Kaçmak, bırakmak: *If any mean to shrink from me* (*Rich. III*, V/3, 222; *Hen. VIII*, IV/1, 107); [mec.] *his estate shrinks from him* (*Timon*, III/2, 7).

shrinking Titreme: *The shrinking slaves of winter* (*Cym.*, IV/4, 30).

shrive, to Günahları dinleyip bağışlamak: *I'll ... shrive you of a thousand idle pranks* (*Com. Err.*, II/2, 208; *Mer. Ven.*, I/2, 131; *Hen. VI–1*, I/2, 110).

shriver Günah çıkartan: *When he was made a shriver, 'twas for shrift* (*Hen. VI–3*, III/2, 108).

shriving Günah çıkarma ve af: *shriving work* (*Rich. III*, III/2, 115; *Ham.*, V/2, 47).

shroud[1] Koruma, himaye: *had ... put yourself under his shroud* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 71).

shroud[2]: [Çoğul] Ana yelken direğini tutan halatlar: *all the shrouds wherewith my life should sail* (*John*, V/7, 53; *Hen. VIII*, IV/1, 72; *Hen. VI–3*, V/4, 18).

shroud, to Korunmak, sakla(n)mak: *I have been closely shrouded in this bush* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 135; *Hen. VI–3*, III/1, 1; *Hen. VI–3*, IV/3, 40); gizlenmek: *I will here shroud* (*Tem.*, II/2, 40).

shrow bkz. *Shrew.*

shrowd, shrowdly [*Shrewd*, *shrewdly*'nin varyantları]

shuffle, to 1. Hileli ya da kaçamaklı davranmak: *to shuffle, to hedge* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 25); 2. [*Shuffle for oneself*] Kendini değiştirmek: *your life ... Must shuffle for itself* (*Cym.*, V/5, 105/; 3. El altından, gizlice bir şeyin yerini değiştirmek ya da o şeyi ortadan kaldırmak: *That he shall ... shuffle her away* (*Mer. Wives Win.*, IV/6, 29); 4. [*Shuffle off*] Zahmetli, zor ve usandırıcı bir şeyden sakınmak ya da kurtulmak, bir yana koymak: *When we have shuffled off this mortal coil* (*Ham.*, III/1, 66; *Tw. Night*, III/3, 16).

shuffling Aldatıcı eylem, hile: *with a little shuffling, you may choose a sword unbated* (*Ham.*, IV/7, 137; Ham., III/3, 61).

shunless Kaçınılmaz, mukadder: *shunless destiny* (*Cor.*, II/2, 112).

shut, to 1. [*Shut up*] İçeri almamak, kabul etmemek, yolu tıkamak: *did shut up his passage* (*Hen. VI–3*, IV/3, 20); 2. [*Shut up in*] Hapsetmek, sınırlamak, kapatmak: *Whose baser stars do shut us up in wishes* (*All's Well*, I/1, 183; *Troil. & Cres.*, I/3, 58; *Oth.*, III/4, 121). [f. 1, q. 1, q. 2 *shoote*]. 3. [*Shut of, be or get*] Kurtulmak, ...den/dan serbest kalmak [deyim; 16. yy. in ikinci yarısından itibaren. bkz. Partridge 840/2].

si fortune (-a) me tormente (-o), sperato (spero) me contente (-o) [Pistol'un İtalyancası] *Kader bana işkence etse de, umut beni hoş tutuyor* (*Hen. IV–2*, II/4, 171; *Hen. IV–2*, V/5, 96).

sib Bağlı, hısım, ilişkin: *The blood of mine that's sib to him* (*Two Nob. K.*, I/2, 72).

sic spectanda fides [Lat.] *Böylece kader denenecek* (*Per.*, II/2, 38).

sick 1. Kederden ya da zayıflıktan bitkin: *heart sick with thought* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 69; *John*, V/3, 4; *Ham.*, I/1, 9); 2. [*For* ile] Özlem çekmek: *sick for breathing and exploit* (*All's Well*, I/2, 16; *Hen. IV–2*, V/3, 135; *M. Meas.*, II/4, 103); *sick till I see her* [örn. Onu görmenin özlemi içindeyim] (*Mer. Wives Win.*, III/2, 38); 3. Gıpta eden, imrenen: *sick interpreters* (*Troil. & Cres.*, I/3, 132); 4. Nefret ve kıskançlık içinde: *I am sick when I do look on thee*: (*Mid. N. Dr.*, II/1, 212; *Much Ado*, II/2, 5); 5. Soluk ya da hasta benizli: *Her vestal livery is but sick and green* (*Rom. & Jul.*, II/2, 8); 6. Hastalıklı: *the sick hour that his surfeit made* (*Rich. II*, II/2, 84); hasta olduğunda: *at your sick service* [örn. hasta olduğunda yanında ya da hizmetinde] (*John*, IV/1, 52); 7. Ruhen ve ahlaksal olarak rahatsız: *I would not be so sick though for his place* [örn. yerinde olsam bu kadar kibirlenmezdim] (*Hen. VIII*, II/2, 82; *Ham.*, IV/5, 17; *Hen. VIII*, II/4, 205).

sick of the fever burden İliklerine kadar tembel [16. ve 17. yy.lar. Örn. Fulwood'un 1593'te yayımlanan *Enemy of Idleness* adlı kitabında şöyle yazar: '*You have the palsey or eke the fever burden*'; Ray, *Sick of the Lombard Fever*. bkz. Partridge 842/1].

sicken[1], **to** Hastalanmak: *sick'd and died* (*Hen. IV–2*, IV/4, 128).

sicken[2], to **1.** [Aşırı yemekten] Midesi bulanmak: *The appetite may sicken* (*Tw. Night*, I/1, 3; *Mac.*, IV/1, 60); [ani tepki ile] *Whose nature sickens but to speak a truth* (*All's Well*, V/3, 207; *Ant. & Cleo.*, III/10, 16); **2.** [Geçişli eylem (fiil)] Rahatsızlığa neden olmak; **3.** [dolayısıyla mec.] güçten düşürmek, yoksullaştırmak: *That have ... so sicken'd their estates* (*Hen. VIII*, I/1, 82).

sickle bkz. *sicle.*

sicklied [*sicklied o'er*] Soluk bir renkle kaplı: [mec.] *the native hue of resolution Is sicklied o'er with the pale cast of thought* (*Ham.*, III/1, 84).

sickly[1] [sıf.] hastalığa ya da hastaya ilişkin: *sickly coif* [örn. illetlinin takkesi ya da başlığı] (*Hen. IV–2*, I/1, 147; *All's Well*, II/3, 111; *Ham.*, III/3, 96).

sickly[2] **1.** Hastalıkla: *Who wear our health but sickly in his life* (*Mac.*, III/1, 106); **2.** Dermansız, halsiz olarak: *cold and sickly He vented them* (*Ant. & Cleo.*, III/4, 7).

sick-thoughted Sevdalı, aşkla yanıp tutuşan: *sick-thoughted Venus* (*Ven. & Adon.*, 5).

sicle Para birimi, şekel [kayn. Ortadoğu]: *sicles of ... gold* (*M. Meas.*, II/1, 149).

side[1] **1.** Bir kişinin ya da bir grubun ilgi ya da çıkar alanı: *hardly shall I carry out my side* (*Lear*, V/1, 61); **2.** İnsan bedeninin iki yanından biri [öz. yüreğin ve ciğerlerin bulunduğu taraf] *O sides, you are too tough!* (*Lear*, II/4, 197; *Tw. Night*, II/4, 93; *Cym.*, I/6, 69); **3.** [Çoğul] Dünya küresinin bölgeleri: whose qualityæ *The sides o' th' world may danger* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 192; *Win. Tale*, IV/4, 478).

side[2] [*side sleeves*] Omuzlardan açılarak inen sarkık giysi kolu ya da manşonu [*Lithicum*, 1936] (*Much Ado*, III/4, 20).

side, to 1. Bir tarafı tutmak: *The nobility ... whom we see have sided in his behalf* (*Cor.*, IV/2, 2); [geçişli eylem] ile birlikte taraf tutmak: *They'll ... side factions* (*Cor.*, I/1, 193). **2.** İki kişiden ya da gruptan birine ayırmak [tahsisi etmek] *To side this title* (*Sonn.*, XLVI, 9).

side-piercing Yürek parçalayan: *O thou side-piercing sight!* (*Lear*, IV/6, 85).

sides [*Besides*'ın kısaltılmışı] Ayrıca, yanısıra [halk dili; 16. yy.ın ikinci yarısından itibaren].

siege 1. Makam, mevki: *the very siege of justice* (*M. Meas.*, IV/2, 98); **2.** Rütbe, mertebe: *Of the unworthiest siege* (*Oth.*, I/2, 22); **3.** Dışkı: *the siege of this moon calf* (*Tem.*, II/2, 106).

siege, men of royal Kraliyetten gelen atalar: *I fetch my life and being From men of royal siege* (*Oth.*, I/2, 22).

sigh, to İnlemek, dövünmek, şikâyet etmek: *I sigh the lack of many a thing I sought* (*Sonn.*, XXX, 3).

sight 1. Göz ya da gözler: *His low'ring brows o'erwhelming his fair sight* (*Ven. & Adon.*, 183; *Phoenix*, 35; *Mid N. Dr.*, II/1, 183); [çoğul] *Cor.*, II/1, 205; *Per.*, I/1, 74); **2.** Bakış: *his wanton sight* (*Lucrece*, 104); **3.** [Gerçeğe aykırı] Görünüş: *good in nothing but in sight* (*Per.*, I/1, 123); **4.** Tulga siperliği: *their beavers down, Their eyes ... sparkling through sights of steel* (*Hen. IV–2*, IV/1, 119); **5.** Görme: *I am joyful of your sights* [örn. seni gördüğüme sevindim] (*Timon*, I/1, 245).

sighted Gözleri olan: *Make me not sighted like the basilisk* (*Win. Tale*, I/2, 388).

sight-hole Gözetleme deliği: *Stop all sight-holes* (*Hen. IV–1*, IV/1, 71).

sightless 1. Görme özürlü, kör: *my sightless view* (*Sonn.*, 2XXVII, 10; Sonn., XLIII, 12); **2.** Göz gözü görmez karanlık: *Poor grooms are sightless night, kings glorious day* (*Lucrece*, 1013); **3.** Görünmeyen: *sightless substances* (*Mac.*, I/5, 49; Mac., I/7, 23); **4.** Göze batan, çirkin, yakışıksız: *sightless stains* (*John*, III/1, 45).

sightly Göze hoş görünen: *It lies as sightly on the back of him As great Alcides' shows upon an ass* (*John*, II/1, 143).

sign 1. İşaret: *shall we give sign of battle?* (*Jul. Caes.*, V/1, 23; *Hen. VI–1*, II/1, 3; *Hen. VI–1*, III/2, 8); **2.** Sancak, flama: *a flag and sign of love* (*Oth.*, I/1, 156); **3.** [*sign of battle, war*] sancaktar: *The*

signs of war advance! (*Hen. V*, II/2, 92; *Jul. Caes.*, V/1, 14); 4. [*In* (*a*) *sign*] Yadigâr, anı [olarak] *In a sign of peace* (*Hen. VIII*, III/1, 66; *Rich. III*, I/3, 280); 5. Simge: *a flag ... Which is indeed but sign* (*Oth.*, I/1, 157; *Much Ado*, IV/1, 33; *L. Lab. Lost*, V/2, 469).

sign, to 1. İşaretlemek: *You sign your place and calling ... With meekness* (*Hen. VIII*, II/4, 108; *Jul. Caes.*, III/1, 206); [*John*, IV/2, 222'de '*by the hand of nature mark'd, Quoted and sign'd to do a deede of shame*' tümcesindeki *sign* "işaretlemek" anlamını verdiği gibi, *assign* sözcüğünün kısaltılmışı da olabilir]; 2. Yol göstermek [delalet etmek], demeye gelmek, işaret etmek: *It signs well* (*Ant. & Cleo.*, IV/3, 14).

signal Belirti, yadigâr: *in signal of my love to thee* (*Hen. VI–1*, II/4, 121; *Hen. V*, V/ ch., 21; *Rich. III*, V/3, 21).

significant Yadigâr, belirti, işaret: *In dumb significants* (*Hen. VI–1*, II/4, 26; *L. Lab. Lost*, III/1, 130).

signior 1. Soylu kişi, centilmen [öz. ad söylemeden hitap olarak kullanılırdı] (*Mer. Ven.*, I/1, 10; *Cym.*, I/4, 100); 2. [*sir*] efendim (iz) (*M. Meas*, III/1, 49; *Oth.*, I/3, 78; *Hen. VI–1*, III/2, 67); 3. [sonra ad söyleyerek] *Signior Launce* (*Com. Err.*, III/1, 1; *Tam. Shrew*, I/1, 85).

signory 1. Malikâne, arazi: *you have fed upon my signories* (*Rich. II*, III/1, 22; *Hen. IV–2*, IV/1, 109); 2. Kuzey İtalya'da prenslerin yönetimindeki küçük devletlerden biri: *Through all the signories it was the first* (*Tem.*, I/2, 71); 3. Venedik devletinin hükümeti: *My services which I have done the signory* (*Oth.*, I/2, 19).

silence Suskun kimse: *My gracious silence; hail!* (*Cor.*, II/1, 175).

silence, to [Yazınsal olarak kullanılırdı] Baskı ya da denetim altında tutmak: *Imagine me ... in your power soft silencing your son* (*Hen. IV–2*, V/2, 97; *Hen. VIII*, I/1, 97).

silent Sessizlik, suskunluk: *the silent of the night* (*Hen. VI–2*, I/4, 16).

silent hanging Duvar halısı ya da örtüsü: *The chambermaid and servingman, by night That seek out silent hanging* (*Two Nob. K.*, III/5, 126)

silk İpeksi: *black silk hair* (*As You Like*, III/5, 46).

silken 1. Simle işlenmiş: *silken figures* (*L. Compl.* 17); 2. İnce, zarif, yumuşak, kadınsı: *a beardless boy, A cock'red silken wanton* (*John*, V/1, 70; *L. Lab. Lost*, V/2, 406; *Rich. III*, I/3, 53).

silly 1. Çaresiz: *Provided that you do no outrages On silly women or poor passengers* (*Two Gent. Ver.*, IV/1, 72; *Hen. VI–3*, I/1, 243); 2. [koyunlara ilişkin] *silly sheep* (*Hen. VI–3*, II/5, 43; *Ven. & Adon.*, 1098); 3. Savunmasız kadın, acınası kimse: *silly beggars Who sitting in the stocks refuge their shame* (*Rich. II*, V/5, 25; *Hen. VI–2*, I/1, 225; *Lucrece*, 1812); 4. Zayıf, kırılgan: *a child, a sill; dwarf* (*Hen. VI–1*, II/3, 22); 5. Kıt, az: a pedigree *Of three-score and two years – a silly time* (*Hen. VI–3*, III/3, 93); 6. Basit, bilgisiz: *a silly groom* (*Lucrece*, 1345); 7. Sade, süssüz: *It is silly sooth* (*Tw. Night*, II/4, 46; *Cym.*, V/3, 86; *Hen. VI–1*, IV/7, 72); 8. [böylece] adi, önemsiz: *my revenue is the silly cheat* [örn. önemsiz, küçük .bir hırsızlık ya da hilekârlık] (*Win. Tale*, IV/3, 28). [Bu sözcüğün önceki yazılışı olan *seely* q. 1'de *Lucrece*, 1345, 1812; *Rich. II*, V/5, 25; *Rich. II*, V/6, 14'te görülür].

silly-ducking Gülünç bet biçimde eğilerek selam verme: *silly-ducking observants* (*Lear*, II/2, 103).

silverly Gümüşi parlaklık: *this ... dew, That silverly doth progress on thy cheeks* (*John*, V/2, 46).

silver-shedding Gümüşi akan: *silvere-shedding tears* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 232).

simple[1] 1. Özellikle ilaç yapmada, karışım içinde kullanılan maddeler: *The poisonous simple sometime is composed in a pure compound* (*Lucrece*, 530; *As You Like*, IV/1, 16); 2. Şifalı otlar: *Culling of simples* (*Rom. & Jul.*, V/1, 40; *Mer. Wives Win.*, I/4, 63; Mer. Wives Win.,

III/3, 73; *Lear*, IV/4, 14; *Ham.*, IV/7, 144). [*Ham.*, IV/7, 144'te, *Collected from all simples that have virtue* tümcesi daha çok anlam 1'i vermekle birlikte anlam 2'ye de uygun düşüyor].

simple[2] [sıf.] **1.** Yoksul ve zavallı: *When they do homage to this simple peasant* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 135; *Win. Tale*, IV/4, 745; *Ant. & Cleo.*, V/2, 339); **2.** Karıştırılmamış: *brew a pottle of sack finely – Simple of itself* (*Win. Tale*, III/5, 31; *Sonn.*, CXXV, 7; *Phoenix*, 44).

simpleness **1.** Masumiyet, saflık: *never gives to truth, and virtue that Which simpleness and merit purchaseth* (*Much Ado*, III/1, 70; *Mid. N. Dr.*, V/1, 83; *Oth.*, I/3, 246); **2.** Doğruluk, dürüstlük: *In her they are the better for their simpleness* (*All's Well*, I/1, 44).

simpler [halk dili] Şehvete düşkün, basit ya da geri kalmış kişi [16. yy.ın ikinci yarısı ve 17. yy. Greene, 1592; Rowlands, 1602. bkz. Partridge, 845/1]

simplicity Akılsızlık, ahmaklık: *profound simplicity* (*L. Lab. Lost*, V/2, 52; *Mer. Ven.*, I/3, 43; *Sonn.*, LXVI, 11).

simply Ek yapmadan, olduğu gibi: *let him take her simply* (*Mer. Wives Win.*, III/2, 76; *All's Well*, IV/3, 333; *Troil. & Cres.*, III/3, 80).

simular[1] Doğruymuş gibi görünen, ama aldatıcı: *thou similar of virtue* (*Lear*, III/2, 54).

simular[2] [sıf.] Sahte, ikiyüzlü, yapay: *simular proof* (*Cym.*, V/5, 200; *Lear*, III/2, 54).

sin [halk dili] Utanılacak, acınacak şey [14. yy.dan itibaren: bkz. Partridge, 845/1].

since[1] **1.** Bundan [şimdiden] önce: Twelve year since (*Tem.*, I/2, 53; *All's Well*, I/2, 71; *Hen. VI–1*, III/4, 20); **2.** [*since night*] dün geceden beri: *Since night you lovest me* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 275).

since[2] **1.** [Zaman ulacı olarak] ... olduğu zaman: *remember since you ow'd no more to time Than I do now* (*Win. Tale*, V/1, 219; *Mid. N. Dr.*, II/1, 149; *Hen. VI–2*, III/1, 9); **2.** [*Since that*] Mademki, için: *Since that the truest issue of thy throne ... stands accus'd* (*Mac.*, IV/3, 106; *Lear*, I/1, 248; *Cor.*, III/2, 50).

sinew (**sinow**) **1.** [Çoğul] Sinirler: *This rest might yet have balm'd thy broken sinews* (*Lear*, III/6, 98; *Ven. & Adon.*, 903); **2.** [Çoğul] Güç, kuvvet: *my sinews shall be stretch'd upon him* (*Cor.*, V/6, 44); **3.** [mec.] Destek [istinat] noktası: *the portion and sinew of her fortune* (*M. Meas.*, III/1, 221; *Hen. IV–1*, IV/4, 17; *Hen. V*, I/2, 223).

sinewed Güçlendirilmiş: *when he sees Ourselves well sinewed to our defence* (John, V/7, 88). [bkz. *Treble-sinewed*].

sinfully Günahlarının ortasında, işlediği günahlardan pişman olmadan: *do sinfully miscarry upon the sea* (*Hen. V*, IV/1, 148).

sing, to **1.** [Kadına ilişkin] Cezbetmek, kendisine çekmek: *She will sing any man at first sight* (*Troil. & Cres.*, V/2, 9) **2.** [Erkeğe ilişkin] Cinsel ilişkide bulunmak: *any man may sing her* (*Troil. & Cres.*, V/2, 10).

singing-man Korist, kilise korosunda şarkı söyleyen kişi: *a singing-man of Windsor* (*Hen. IV–2*, III/1, 90).

single[1] Tek başına: *Single I'll resolve you* (*Tem.*, V/1, 248).

single[2] [sıf.] **1.** Yalnız, tek başına: *thou stand'st single* (*Timon*, II/2, 56); [kocasız olma durumuna üstü kapalı söz] (*All's Well*, II/3, 296; *Ant. & Cleo.*, V/1, 18); birey: *The single and peculiar life* (*Ham.*, III/3, 11); **2.** Yardımsız tek başına: *Trust to thy single virtue* (*Lear*, V/3, 103; *Troil. & Cres.*, II/2, 135); **3.** [*single blessedness*] bekârlık yaşamına uyumlu hayır duası (*Mid. N. Dr.*, I/1, 78); **4.** [*single bond*] Kefil olmadan borç senedi imzalayan; şartlı senet imzalayan (*Mer. Ven.*, I/3, 145). **5.** Sadece, sırf: *whiles he thought to steal the single ten* (*Hen. VI–3*, V/1, 43); **6.** Zavallı, zayıf, dermansız: *A single thing* [anlam 1'e üstü kapalı yaklaşım] (*Tem.*, I/2, 433; *Hen. IV–2*, I/2, 183; *Mac.*, I/6, 16); **7.** Bölünemeyen, bütün, taksim edilemez: *my single state of man* [anlam 6'ya üstü kapalı yaklaşım] (*Mac.*, I/3, 140); **8.** İçten, garazsız: *a single heart* (*Hen. VIII*, V/2, 73); [anlam 1'e örtülü yaklaşım] (*All's Well*, IV/2, 22).

single, to [Avcılıkta] Avlanacak hayvanı sürüden seçmek; [ima yoluyla] *I have singled thee alone* (*Hen. VI–3*, II/4, 1; *Titus*, II/1, 117; *L. Lab. Lost*, II/1, 28); [*forth* ile] *your Moor and you Are singled forth to try thy experiments* (*Titus*, II/3, 69; *Hen. VI–2*, II/1, 12).

singleness Bönlük, ahmaklık: *solely singular for the singleness!* (*Rom. & Jul.*, II/4, 66).

single-soled [mec.] Aşağılık, zavallı: *O single-sol'd jest!* (*Rom. & Jul.*, II/4, 65).

singly 1. Tek başına olarak: *The man ... cannot in the world Be singly counterpois'd* (*Cor.*, II/2, 87); 2. Eşsiz bir biçimde: *Thou singly honest man* ["içten, samimi" anlamına örtülü yaklaşım olabilir] (*Timon*, IV/3, 523).

singular Eşsiz, biricik, tek: *singular in his art* (*Cym.*, III/4, 121; *Win. Tale*, IV /4, 144; *Rom. & Jul.*, II/4, 65).

singulariter, nomimativo, hic, haec, hoc [Lat.] *Tek sayıda, yalın durumda, bu, şu, bu* (*Mer. Wives Win.*, IV/1, 41).

singularity 1. Gariplik, eksantriklik: *More than his singularity* [örn. onun eksantrikliği dışında] (*Cor.*, I/1, 278; *Tw. Night*, II/5, 152); 2. [Çoğul] Nadide şeyler, antikalar: *much content in many singularities* (*Win. Tale*, V/3, 12).

singule, to Birçok kimse arasından birini seçip ayırmak: *we will be singuled from the barbarous* (*L. Lab. Lost*, V/1, 81).

sinister 1. Sol taraf: *On the sinister side the heart lies* (*Two Nob. K.*, V/3, 76; *All's Well*, II/1, 44; *Troil. & Cres.*, IV/4, 128; *Mid. N. Dr.*, V/1, 163); 2. Kaba saba, haksız, yasadışı, hatalı (*M. Meas.*, III/2, 242; *Hen. V*, II/4, 85; *Tw. Night*, I/5, 176).

sink Lağım, atıksu kanalı (*Hen. VI–2*, IV/1, 71; *Troil. & Cres.*, V/1, 76; *Cor.*, I/1, 122); [mec.] *the sink of fear* (*Hen. V*, III/5, 59).

sink, to 1. Yok olmak, yıkılmak: *The gall of hazard, so they grow together, Will never sink* (*Two Nob. K.*, II/1, 121; *Ant. & Cleo.*, III/7, 15; *Oth.*, II/3, 209; *Per.*, IV/6, 120); 2. [Geçişli eylem] Başarısızlığa neden olmak: *my heavy conscience, sinks my knee* (*Cym.*, V/5, 413; *Tem.*, II/1, 201); 3. [dolayısıyla] yıkıma neden olmak: *I have a conscience. let it sink me* (*Hen. VIII*, II/1, 60; *All's Well*, V/3, 181; *Hen. VIII*, II/1, 131).

sinke-a-pace bkz. *cinquepace.*

sinking-ripe Batmaya hazır: *the ship, then sinking-ripe* (*Com. Err.*, I/1, 77).

sinow bkz. *sinew.*

sir 1. Tanrı, hükümdar: *Sole sir o' th' world* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 120); 2. Centilmen: *some sir of note* (*Tw. Night*, III/4, 73; *Tem.*, V/1. 69; *Cym.*, V/5, 145); [tersinleme ile] *this great sir* (*Win. Tale*, I/2, 212; *Lear*, II/4, 78; *Cym.*, I/1, 166); 3. [*play the sir*] centilmen rolünü oynamak (*Oth.*, II/1, 174); 4. Saygılı hitap, hitabın kibar biçimi: *Sir, my liege* (*Tem.*, V/1, 245; *Win. Tale*, I/2, 318; *Cym.*, III/1, 16); 5. Bir kimsenin konumuna göre hitap: *sir boy* (*Much Ado*, V/1, 83; *Tem.*, V/1, 106; *Win. Tale*, I/2, 135); 6. [çoğul] kadına hitap: *Good sirs* (*Ant. & Cleo.*, IV/15, 85); 7. Kadın ile erkeğe bir arada hitap: *Hence, sirs, away!* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 208); 8. Rahibe verilen unvan: *I am one that had rather go with sir priest than sir knight* (*Tw. Night*, II/4, 271); [*sir* unvanından sonra genellikle ilk ad kullanılır] *make him believe thou art Sir Topas the curate* (*Tw. Night*, IV/2, 2; *L. Lab. Lost*, IV/2, 11; *Mer. Wives Win.*, I/1, 1). [*Rich. III*, III/2, 109'da '*good sir John*' hitabında John konvansiyonel anlamda rahibe hitaptır. bkz. *Jack*, anlam 7].

siren Denizcileri çığlık ve şarkılarıyla kendilerine çeken deniz perileri [kullanımı] güzel, cezbedici, büyüleyici kadın: *This siren that will charm Rome's Saturnine, And see his shipwreck* (*Titus*, II/1, 23; *Com. Err.*, III/2, 47); [niteleme] *Siren tears* (*Sonn.*, CXIX, 1).

sirrah! Genellikle daha aşağı görülen kimseye alaylı bir hitap: *Hold, sirrah, bear you these letters rightly* (*Mer Wives Win.*, I/3, 79; *Two Gent. Ver.*, II/1, 7; *M. Meas.*, III/2, 19); [kadın hizmetkâra hitap] *Sirrah, Iras* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 229); [bir adın öneki olarak] *Sirrah Costard* (*L. Lab. Lost*, III/1, 120); [bir

işin öneki olarak] *Sirrah carrier* (*Hen. IV–1*, II/1, 41); [bir üste saygı duymadığını göstermek için ya da laubali bir hitap biçimi] *and, sirrah, I have cases of buckrom* (*Hen. IV–1*, I/2, 179; *John*, II/1, 140; *Com. Err.*, IV/1, 81); [konum olarak eşit birine ya da bir uşağın uşağa hitabı] *Sirrah, here will be the Prince and Master Poins anon* (*Hen. IV–2*, II/4, 15; *Com. Err.*, III/1, 83; *Two Gent. Ver.*, II/5, 11). [Tiradlarda *'ah sirrah'* konuşmacının kendine hitabıdır] (*As You Like*, IV/3, 165; *Hen. IV–2*, V/3, 16; *Rom. & Jul.*, I/5, 29).

sir-reverence Yozlaşma, bozulma: *the mire Of this sir-reverence love* (*Rom. & Jul.*, I/4, 42; *Com. Err.*, II/2, 91).

sister [*the sisters three*] Ecel Perileri ya da *Parcae*: (*Mid. N. Dr.*, V/1, 336; *Mer. Ven.*, II/2, 63; *Hen. IV–2*, II/4, 199).

sister, to Çok benzemek, yakından benzemek: *even her art sisters the natural roses* (*Per.*, V/Gower, 7).

sistering Civardaki, yakındaki, bitişik olan: *a sist'ring vale* (*L. Compl.*, 2).

sit, to: 1. Toplantı yapmak, birlikte fikir alışverişinde bulunmak: *we sit too long on trifles* (*Per.*, II/3, 92; *Hen. V*, V/2, 80; *Rich. III*, III/1, 173); 2. Ağırlığını hissetmek: *Your brother's death ... sits at your heart* (*M. Meas.*, V/1, 389; *Ham.*, III/4, 112; *All's Well*, II/1, 144); [*heavy* ile] [kişinin] içine oturmak: *Woe doth the heavier sit* (*Rich. II*, I/3, 280; *Rich. III*, V/3, 118); 3. [Rüzgâra ilişkin] Belli bir yönden esmek: *Plucking the grass to know where sits the wind* (*Mer. Ven.*, I/1, 18; *Hen. V*, II/2, 12; *Rich. II*, II/2, 123); [mec.] *Sits the wind in that corner?* (*Much Ado*, II/3, 98; *Lear*, I/4, 100); 4. [Belli bir harcama ile] Yaşamak: *I sit at ten pounds a week* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 8); 5. [*Sit in*] Kapsamak, tutmak: *much more than in my verse can sit* (*Sonn.*, CIII, 13); 6. [Geçişli eylem] Binmeyi sürdürmek: *grew so ill He could not sit his mule* (*Hen.* VIII, IV/2, 16). 7. [Bileşimler] [*Sit above*] Daha önemli yeri olmak: *policy sits above conscience* (*Timon*, III/2, 87); [*sit down*] kuşatmadan vazgeçmek: *All places yield to him ere he sits down* (*Cor.*, IV/7, 28); [*sit out*] Katılmamak *Well, sit you out* [iskambil oyunu terimi] *L. Lab. Lost*, I/1, 110).

sit fas aut nefas [Lat.] Doğru ya da yanlış olsun (*Titus*, II/1, 133).

sith O zamandan beri: *And sith so neighboured to his youth and haviour* (*Ham.*, II/2, 12); [zaman ulacı] çünkü, bu yüzden: *sith you yourself know how easy It is* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 188; *Lear*, I/1, 180; *Oth.*, III/3, 380); [*that* ile] ...den, ...dan bu yana: *Sith that the justice of your title to him Doth flourish the deceit* (*M. Meas.*, IV/1, 73; *Lear*, II/4, 239); Belli zamandan beri: *this sith then befall'n* (*Hen. VI–3*, II/1, 106).

sithence O zamandan sonra, ...den/dan beri: *Have you informed them sithence?* (*Cor.*, III/1, 47); [zaman ulacı] Bundan böyle, bu yüzden: *sithence ... It concerns you something to know it* (*All's Well*, I/3, 119).

sitting Görüşme, toplantı: *at every sitting* (*Win. Tale*, IV/4, 561).

size 1. [Çoğul] Ödenekler: *to scant my sizes* (*Lear*, II/4, 175); 2. [Mec]. Büyüklük, ölçü, miktar, nicelik: *our size of sorrow* (*Ant. & Cleo.*, IV/15, 4; *Cor.*, V/2, 18; *Timon*, V/1, 66); 3. Hak kazanılan şey, pay (*Ant. & Cleo.*, IV/15, 4).

sized Belli bir büyüklükte: *my love is siz'd, my fear is so* (*Ham.*, III/2, 170).

skains-mate "Ten eşi" anlamında; bir aşağılama; ahlaksız kadınlar için kullanılırdı [Dadı'nın konuşmasında geçen bu sözcüğü çevirirken dönüştürmek ("transpoze" etmek) daha anlamlı olur] (*Rom. & Jul.*, II/4, 154).

skew [kayn. *Scew*] Tahta çanak ya da kap: takr. 1560-1830 arası. Lat. *scutella* = kap, çanak. Galya çingenelerinde *skudela* aynı anlama gelir. bkz. Partridge 849/1].

skill 1. Ustalık, ayırt etme gücü, feraset, yargılama yeteneği: *or stupefied Or seeming so in skill* (*Win. Tale*, II/1, 166; *Two Nob. K.*, V/2, 51); 2. İyi politika: *I'll so offend, to make offence a skill* (*Hen. IV–1*, I/2, 216); 3. Sebep, neden amil: *you have As*

little skill to fear as I have purpose to put you to't (*Win. Tale*, IV/4, 152).

skill, to [*It skills no greatly, not much*] Büyük bir fark yaratmamak (*Tam. Shrew*, III/2, 132; *Tw. Night*, V/1, 288; *Hen. VI–2*, III/1, 281).

skilless (skil-less) [*skilles in*] Bilmez, tanımaz: *How features are abroad I am skilles of* (*Tem.*, III/1, 53); *being skilles in these parts* (*Tw. Night*, III/3, 9).

skillet Yemek pişirmeye yarayan, saplı küçük kap: *Let housewives make a skillet of my helm* (*Oth.*, I/2, 272).

skelder, to [Yaralı bir asker olarak] Yalvarmak, rica etmek [16. yy. ikinci yarısından 17. yy. ortasına kadar; (öz. İskoçlar kullanırdı). Ben Jonson; belki de Flamanca *bedelen*'den gelmektedir. bkz. Partridge, 849/1].

skimble-skamble Saçma sapan, karmakarışık, ipsiz sapsız: *skimble-skamble stuff* (*Hen. IV–1*, III/1, 152).

skin, to İnce bir zar ya da folyo ile kaplamak: *skin and film the the ulcerous place, Whiles ... corruption ... infects unseen* (*Ham.*, III/4, 147; *M. Meas.*, II/2, 136).

skin-coat 1. Deri ceket; 2. [dolaylı] birinin derisi: *I'll smoke your skin-coat and I catch you right* (*John*, II/1, 139).

skip, to Hızla sıvışmak, kaçmak [15. yy. dan itibaren. bkz. Partridge, 851/1].

skipped Sakınmış, sakınan: *like wanton boys through bonfires, Have skipped thy flame* (*Two Nob. K.*, V/1, 87).

skipper Oynak, havai, hafif mizaçlı kişi: *Skipper, stand back* (*Tam. Shrew*, II/1, 339).

skipping Havai, düşüncesiz: *Thy skipping spirit* (*Mer. Ven.*, II/2, 187; *L. Lab. Lost*, V/2, 761; *Tw. Night*, I/5, 201).

skirr, to Hızla hareket etmek: *we will ... make them skirr away* (*Hen. V*, IV/7, 61); [geçişli eylem] Ülkeyi baştan başa dolaşmak: *Send out moe horses, skirr the country round* (*Mac.*, V/3, 35).

skirt [Çoğul] Kenarlar, uç bölümler, sınırlar: the skirts of the forest (*As You Like*, III/2, 226; *As You Like*, V/4, 159: *Ham.*, I/1, 97).

skirted [O dönemde Fransızlar arasında moda olan] Etekleri olan ceket: *French thrift, you rogues – myself and skirted page* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 84).

skyey [Atmosfere ilişkin] Gökyüzündan çıkan, kaynaklanan: *skyey influences* (*M. Meas.*, III/1, 9).

skyish Başı göğe değen, azametli, yüksek: *the skyish head Of blue Olympus* (*Ham.*, V/1, 253).

slab Yapışkan: *Make the gruel thick and slab* (*Mac.*, IV/1, 32).

slack [*Come slack of*] Görevini yapmada istenilene erişemeyen: *If you come slack of former services* (*Lear*, I/3, 9).

slack, to 1. Gevşek davranmak, tembellik etmek: *they slack their duties* (*Oth.*, IV/3, 87); 2. [bir kimseyi] ihmal etmek: *If ... they chanc'd to slack ye* (*Mer. Wives Win.*, III/4, 111).

slake, to Azaltmak, hafifletmek, indirmek: *It could not slake mine ire* (*Hen. VI–3*, I/3, 29; *Lucrece*, 425). [*Lucrece*, 1677'de: *no flood by raining slaketh*].

slander 1. [Kişiyi] Azarlama, ayıplama: *he slander'd me with bastardy* (*John*. I/1, 74; *Hen. VI–3*, I/4, 47; *Hen. IV–1*, I/3, 112); 2. Kötü şöhret: *After the slander of most stepmothers* (*Cym.*, I/1, 71; *Com. Err.*, III/1, 105; *Hen. VIII*, II/1, 153).

slander, to 1. Ayıplamak, azarlamak: *a partial slander* (*Rich. II*, I/3, 241; *Com., Err.*, IV/4, 67; *Rich. III*, III/3, 13); [utanç verici bir şeye neden olan kişileri] Tekdir etme: *this slander of his blood* (*Rich. II*, I/1, 113; *Hen. V*, III/6, 80; *Rich. III*. I/3, 230); 2. Utanç vermek: to slander music (*Much Ado*, II/3, 45; *Ham.*, I/3, 133; *Cym.*, III/5, 76).

slanderous 1. İtibarsız, utanç veren kişi: *Ugly, and sland'rous to thy mother's womb* (*John*, III/1, 445; *Lucrece*, 1001); 2. Utanılacak şeylere fırsat veren, itibarsızlığa neden olan: *To ease ourselves of diverse sland'rous loads* (*Jul. Caes.*, IV/1, 20).

slaughter [Dolaylı] Kan: *Dy'd in the dying slaughter of their foes* (*John*, II/1, 323.

slaughterman Katil, cani: *Had he been slaughterman to all my kin* (*Hen. VI–3*, I/4, 169; *Hen. VI–1*, III/3, 75; *Cym.*, V/3, 49); cellat (*Titus*, IV/4, 58).

slave, to Bir kimseyi kendi için köle gibi kullanmak: *the ... man, That slaves your ordinance* (*Lear*, IV/1, 66).

slaver, to [Pis dudaklarla] Kirlenmek: *should I ... Slaver with lips as common as the stairs* (*Cym.*, I/6, 105).

sleave Bükülmemiş ipek, floş: *the ravell'd sleave* [örn. karışmış iplik] (*Mac.*, II/2, 34); [nitelendirme] *thou ... skein of sleave-silk* (*Troil. & Cres.*, V/1, 31).

sledded Kızak üzerinde taşınanlar: *He smote the sledded Polacks on the ice* (*Ham.*, I/1, 69).

sleek Yaltaklanan, yüze gülücü: *how sleek and wanton ye appear in every thing may bring my ruin!* (*Hen. VIII*, III/2, 241).

sleek, to Düzleştirmek, düzeltmek: *sleek o'er your rugged looks* (*Mac.*, III/2, 27).

sleep, to: 1. [mec.] Pasif ve etkisiz olmak: *The law hath not been dead, though it hath slept* (*M. Meas.*, II/2, 90; *Ham.*, I/3, 3; *Lear*, I/4, 210). **2.** [mec.] Bitmek, ölmek: *Nor shall this peace sleep with her* (*Hen. VIII*, V/4, 39). **3.** [*Sleep upon*] Kötülüğe karşı aldırmaz ya da kör olmak: *The King's eyes, that so long have slept upon This bold bad man* (*Hen. VIII*, II/2, 42; *Timon*, III/5, 43).

sleeve-hand Bilek bandı, bileklik: *the sleeve-hand and the work about the square on't* (*Win. Tale*, IV/4, 210).

sleeveless Beyhude, abes: *a sleeveless errand* [gereksiz bir iş] (*Troil. & Cres.*, V/4, 8).

sleid (sleided) [*Sleid silk*] Bükümü açılmış ipek: *Thou ... skein of sleid silk* (*Troil. & Cres.*, V/1, 31; *L. Compl.*, 48; *Per.*, IV/Gower, 21). [q. 1 *sleded*].

sleight 1. Kurnazlık, aldatmaca: *With sleight and manhood stole to Rhesus' tents* (*Hen. VI–3*, IV/2, 20); **2.** [bir şey yapmada] Kesin tarz ya da yöntem: *magic sleights* (*Mac.*, III/6, 26). [*Per.*, V/1, 260'ta *I have another sleight* (q. 1 Malone *suit*) büyük olasılıkla bozulmuş bir metin]

slenderly Belli bir yere kadar, çok az: *Yet he hath ever but slenderly known himself* (*Lear*, I/1, 294).

slice Narin, ufak yapılı: *Slice, I say!* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 132).

'slid [Bir yemin ya da ant] Tanrı'nın gözkapakları [üzerine] *'Slid, 'tis but venturing* (*Mer. Wives Win.*, III/4, 24; *Tw. Night*, III/4, 391).

sliding Dil sürçmesi, manevi hata: *You rather prov'd the sliding of your brother A merriment than a vice* (*M. Meas.*, II/4, 115).

slight 1. Önemsiz: *a some slight zany* (*L. Lab. Lost*, V/2, 463; *Cor.*, V/2, 154; *Jul. Caes.*, IV/1, 12): **2.** Kayıtsız, dikkatsiz: *We have been too slight in sufferance* (*Cym.*, III/5, 35; *Timon*, II/1, 17); **3.** Cismani ya da somut olmayan: *slight air* (*Sonn.*, XLV, 1).

slight, to 1. Hırsla ya da hor görerek itmek ya da atmak: *The rogues slighted me into the river* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 9); **2.** Küçük görerek oyalamak, savsaklamak, ertelemek: *my letters ... was slighted off* (*Jul. Caes.*, IV/3, 5).

'slight! [Ünlem] [*God's light* anlamına gelen bir yemin] Tanrının ışığı adına (*Tw. Night*, II/5, 23; Tw. Night, III/2, 13).

slightly 1. Dikkatsizce, kayıtsızca: *Untouched or slightly handled in discourse* (*Rich. III*, III/7, 19; *Mer. Ven.*, V/1, 167; *Troil. & Cres.*, III/3, 166); **2.** Kolayca, hemencecik: *You have ... gone slightly o'er low steps* (*Hen. VIII*, II/4, 112).

slightness Önemsizlik, bayağılık: *give way ... To unsatiable slightness* (*Cor.*, III/1, 148).

slip 1. Tazıların boynuna takılan sırım ya da tasmalı zincir: *you stand like greyhounds in the slips* (*Hen. V*, III/1, 31); **2.** Kalp para: *What counterfeit coin did I give you? – The slip* (*Rom. & Jul.*, II/4, 48); [cinas ile] (*Ven. & Adon.*, 515); [Benzer cinas için bkz. *Troil. & Cres.*, II/3, 24]. **3.** [mec.] Evlat, [öz. soylu ailenin] genç üyesi: *Brave slip, sprung from the great Andronicus* (*Titus*, V/1, 9; *Hen. VI–2*, II/2, 58; *M. Meas.*, III/1, 141).

slip, to 1. [*Let slip*] Sırımı çözüp köpeği serbest bırakmak: *let slip the dogs of war* (*Jul., Caes.*, III/1, 273; *Cor.*, I/6, 39; *Hen. IV–1*, I/3, 278); 2. Serbest bırakmak: *Lucentio slipp'd me like his greyhound* (*Tam. Shrew*, V/2, 52); özgürlüğünü vermek: *we'll slip you for a season* (*Cym.*, IV/3, 22).

slipper Kaygan, kaypak: *a slipper and a subtle knave* (*Oth.*, II/1, 242).

slippery Vefasız, gelgeç, oynak: *My wife is slippery?* (*Win. Tale*, I/2, 273; *Ant. & Cleo.*, I/2, 185; *Cor.*, IV/4, 12).

slip(-)shod Terlikli: *thy wit shall not go slip-shod* (*Lear*, I/5, 11).

sliver Kesilmiş ya da koparılmış dal: *an envious sliver broke* (*Ham.*, IV/7, 173).

sliver, to Dal koparmak, uzun ince parçalara bölmek: *slips of yew Sliver'd in the moon's eclipse* (*Mac.*, IV/1, 28; *Lear*, IV/2, 34).

slobbery Çamurlu, çirkefli, yaş: *a slobb'ry and a dirty farm* (*Hen. V*, V/3, 13).

slop(s) Geniş, bol golf pantolon: *the satin for my short cloak and my slops* (*Hen. IV–2*, I/2, 30; *Much Ado*, III/2, 36; *Rom. & Jul.*, II/4, 45).

slovenly Hoş olmayan, pis kokulu: *a slovenly unhandsome corse* (*Hen. IV–1*, I/3, 44).

slovenry Hırpanilik, şapşallık, pasaklılık: *time hath worn us into slovenry* (*Hen. V*, IV/3, 114).

slow 1. Ağır: *a slow heart* (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 65); 2. Can sıkıcı, ciddi, donuk: *slow arts* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 321; *Rich. III*, I/2, 116). 3. [*Slow offence*] Yavaş [ağır] olma kabahati (*Sonn.*, LI, 1).

slubber, to 1. Lekelemek, kirletmek: *to slubber the gloss of your new fortunes* (*Oth.*, I/3, 227) 2. [Bir işi] Savsaklayarak yapmak: *Slubber not business for my sake* (*Mer. Ven.*, II/3, 39).

slug Miskin, uyuşuk: *what a slug is Hastings* (*Rich. III*, III/1, 22; *Com. Err.*, II/2, 194).

slug-a-bed Tembel, uykucu: *fie, you slug-a-bed ... How sound is she asleep!* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 2).

slumber, to Pasif ve etkisiz olmak: *if heaven slumber* (*Per.*, I/4, 16; *All's Well*, III/6, 73).

sluttish İffetsiz, bayağı, fahişe: *sluttish spoils of opportunity* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 62).

sly Sinsi, saman altından su yürüten: *The sly slow hours* (*Rich. II*, I/3, 150).

small[1] 1. Az, çok değil: *Small have continual plodders ever won* (*L. Lab. Lost*, I/1, 86); 2. Bacağın baldırdan aşağıdaki kısmı: *he is best indu'd in the small* (*L. Lab. Lost.* V/2, 641); 3. [*In the smallest*] En az biçimde: *to cross this in the smallest* (*M. Meas.*, IV/2, 168); 4. [*By small and small*] Azar azar, tedricen: *I play the torturer by small and small* (*Rich. II*, III/2, 198).

small[2] [sıf.] 1. İnce, narin, fidan gibi: *as small as a wand* (*Two Gent. Ver.*, II/3, 21; *Rom. & Jul.*, I/4, 64; *Per.*, IV/ Gower, 22); 2. İnce toz: *grind their bones to powder small* (*Titus*, V/2, 198); 3. [yağmura ilişkin] Ahmak ıslatan: *Small show'rs* (*Rich. II*, II/1, 35); 4. [Sese ilişkin] İnce, tiz ses: *thy small pipe Is as the maiden's organ* (*Tw. Night*, I/4, 32; *Cor.*, III/2, 114); 5. [Zamana ilişkin] Kısa süre: *Within so small a time* (*Rich. III*, IV/1, 76; *Hen. V*, II/4, 145; *As You Like*, IV/3, 151); 6. [İçkiye ve meşrubata ilişkin] Hafif, basit: *a pot of small ale* (*Tam. Shrew*, ind. /2, 1; *Hen. IV–2*, II/2, 6; *Hen. VI–2*, IV/2, 68); 7. [dolayısıyla] Önemsiz uğraşılar: *To suckle fools and chronicle small beer* (*Oth.*, II/1, 160).

small[3] 1. İnce, tiz bir sesle: *speaks small like a woman* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 48; *Mid. N. Dr.*, I/2, 50); 2. Bir nebzeye kadar: *it small avails my mood* (*Lucrece*, 1273).

smallness Yumuşaklık: *and by the smallness of it A boy or woman* (*Two Nob. K.*, IV/1, 58).

smart Acı verici, ıstırap veren: *How smart a lash that speech doth give my conscience* (*Ham.*, III/1, 49; *Hen. VI–2*, III/2, 325).

smatch Tat, çeşni, beğeni: *Thy life hath had some smatch of honour in it* (*Jul. Caes.*, V/5, 46).

smatter, to Gevezelik etmek, boş konuşmak: *smatter with your gossips* (*Rom. & Jul.*, III/3, 71).

smear, to Kirletmek, pisletmek: *Triumphant Death smear'd with captivity* (*Hen. VI–1*, IV/7, 3; *Much Ado*, IV/1, 133; *Lucrece*, 945). [q. 1 *smirched*].

smell, to Kokuyu duymak, kokuyu burnunda hissetmek: *I do smell all horse-piss* (*Tem.*, IV/1, 199; *M. Meas.*, III/2, 183; *Mer. Wives Win.*, III/2, 68).

smelling cheat (chete) Çiçek bahçesi [takr. 1567, Harman; B. E.; Grose; 16. yy. dan sonra *smelling cheat*'in çiçek demeti anlamına geldiği belirtilmiştir. 1610'da Rowlands, çiçek bahçesi için *smellar* sözcüğünün doğru olduğunu ileri sürmüştür. bkz. Partridge, 864/2].

smile İz, eser, alamet: *Of all this sprightly sharpness not a smile* (*Two Nob. K.*, IV/2, 30)

smile, to 1. Müstehzi bir tavırla gülmek: *Smile you my speeches* (*Lear*, II/2, 82); [*at* ile] *Sit, Gods, upon your thrones, and smile at Troy* (*Troil. & Cres.*, V/10, 7); 2. [*Smile* (*one's*) *cheeks in years*] Birinin kırışıklarına yüzüne karşı gülmek (*L. Lab. Lost*, V/2, 465).

smilet Gülücük: *those happy smilets That play'd on her ripe lip* (*Lear*, IV/3, 19).

smit [*Smitten*'in varyantı] Darbe indirme: *my reliances on his fracted dates Have smit my credit* (*Timon*, II/1, 23).

smock 1. Kadın iç çamaşırı: *O ill-starr'd wench, Pale as thy smock* (*Oth.*, V/2, 273; *Much Ado*, II/3, 132; *Mer. Wives Win.*, III/5, 900; 2. [gönderme] kadın: *a shirt and a smock* [örn. erkek ve kadın] (*Rom. & Jul.*, II/4, 103; *Ant. & Cleo.*, I/2, 168; *All's Well*, II/1, 30).

smoke 1. Buhar, sis, pus: *the dunnest smoke of hell* (*Mac.*, I/5, 51; *Hen. VI–1*, II/2, 27; *Sonn.*, XXXIV, 4); 2. Anlaşılmayan, belirsiz konuşma: *Sweet smoke of rhetoric!* (*L. Lab. Lost*, III/1, 63; *John*, II/1, 229; *Lucrece*, 1027).

smoke, to 1. Dumanla doldurmak: *smoke the temple with our sacrifices* (*Cym.*, V/5, 398); tütsülemek: *as I was smoking a musty room* (*Much Ado*, I/3, 59); 2. Dumanla [tilkiyi] ininden çıkartmak; 3. [mec.] Bir kimseyi keşfetmek: *He was first smok'd by the old Lord Lafew* (*All's Well*, III/6, 103; All's Well, IV/1, 27); 3. [*Smoke one's skincoat*] Değnekle dövmek: *I'll smoke your skincoat and I'll catch you right* (*John*, II/1, 139); 4. [Bir şeyin] Acısını çekmek: *some of you shall smoke for it in Rome* (*Titus*, IV/2, 111); 5. Dumanı tütmek: *What means this bloody knife? – 'Tis hot, it smokes* (*Lear*, V/3, 224).

smoking Dumanı, buğusu tüten: *smoking swords* (*Cor.*, I/4, 11; *Hen. VI–3*, II/3, 21).

smooth 1. Sokulgan, yaltaklanan: *smooth civility* (*As You Like*, II/7. 96; *Hen. VI–2*, III/1, 65; *Timon*, III/6, 94) 2. Sertlikten şiddeten uzak, hoş, ılımlı: *smooth and welcome news* (*Hen. IV–1*, I/1, 66; *Hen. IV–2*, ind. /40; *Ant. & Cleo.*, I/3, 100).

smooth, to 1. Küçültmek, azaltmak, üstünü örtmek: *To smooth his fault* (*Rich. II*, I/3, 240; *Hen. VI–3*, III/1, 48); 2. Yaltaklanmak, gereğinden fazla övmek: *smooth, deceive and cog* (*Rich. III*, I/3, 48; *Titus*, IV/4, 96; *Per.*, I/2, 78); [geçişli eylem] *smooth every passion* (*Lear*, II/2, 75; *Hen. VI–2*, II/1, 22; *Titus*, V/2, 140); 3. Yumuşatmak, imalı davranmak: *smooth not thy tongue with filed talk* (*Pass. Pilg.*, XVIII/8).

smoothing Aşırı öven, yaltaklanan: *let not his smoothing words Bewitch your hearts* (*Hen. VI–2*, I/1, 156; *Rich. III*, I/2, 168; *Lucrece*, 892).

smooth-faced [mec.] Sıcak, güler yüzlü ama içten pazarlıklı: *That smooth-fac'd gentleman* (*John*, II/1, 573; *L. Lab. Lost*, V/2, 828).

smooth-pate (smoothy-pate) Dalkavuk: *The whoreson smooth-pates do now wear nothing but high shoes* (*Hen. IV–2*, I/2, 38). [f. 1; q. 1 *smoothy-pate*].

smote Vurmuş, çarpmış, sert bir darbe indirmiş: *when their fresh rays have smote The night of dew* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 27; *Cor.*, III/1, 317).

smother Boğucu duman: *Thus I must from the smoke into the smother* (*As You Like*, I/2, 287).

smug 1. Zarif, şık, kendine çekidüzen vermiş kişi; "iki dirhem bir çekirdek": *to come so smug upon the mart* (*Mer. Ven.*, III/1, 46; *Lear*, IV/4, 198); 2. [ırmağa ilişkin] Sakin. Durgun: *the smug and silver Trent* (*Hen. IV–1*, III/1, 101).

snaffle Daha az güç sarf etme: *The third o' th' world is yours, which with a snaffle You may pace easy* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 63).

snap Pay [takr. 1560'ten itibaren. Awdelay, 1561. bkz. Partridge, 868/1].

snapper Ortak [takr. 1530-1550. bkz. Partridge, 868/2].

snapping Ganimetten ya da yağmadan düşen pay [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. Greene, 1591. bkz. Partridge 868/2].

snatch 1. [Bir şeyi] Birden kavrama, tutma: *some certain snatch or so Would serve your turns* (*Titus*, II/1, 95); 2. Konuşmada ani durak: *The snatches in his voice* (*Cym.*, IV/2, 105); 3. Hazır cevaplık: *leave me your snatches* (*M. Meas.*, IV/2, 6).

snatcher Hırsız: *the coursing snatchers* (*Hen. V.* I/2, 143).

sneak-cup [*Sneak-up* sözcüğünün yanlış kullanımı].

sneak-up Gammazcı, adi, zelil kişi: *the Prince is a Jack, a sneak-up* (*Hen. IV–1*, III/3, 85).

sneap Alaylı söz ya da hareket, azarlama: *I will not undergo this sneap without reply* (*Hen. IV–2*, II/1, 122).

sneaped 1. Azarlanmış, paylanmış: *I'm a man quickly sneaped* (*Cardenio*, III/1, 1126); 2. [Soğuktan] Donmuş: *the sneaped birds* (*Lucrece*, 333).

sneaping Isıran, çimdikleyen, kesen: *sneaping winds* (*Win. Tale*, I/2, 13; *L. Lab. Lost*, I/1, 100).

sneck (snick) [*Up* ile] Git de kendini as!: *Sneck up!* (*Tw. Night*, II/3, 94).

snip Küçük bir parça, azıcık: *keep not too long in tne tune, but a snip and away* (*L. Lab. Lost*, III/1, 22).

snipe [Aşağılamak için kullanılan bir sözcük] Budala, avanak: *If I would time expend with such a snipe* (*Oth.*, I/3, 385).

snipt-taffeta Gülünç, alacalı bulacalı ve tafta kumaşlardan giyinmiş kimse: *misled with a snipt-taffeta fellow* (*All's Well*, IV/5, 1).

snort, to Horlamak: *Fast asleep ... and snorting like a horse* (*Hen. IV–1*, III/4, 529).

snorting Horuldayan: *Awake the snorting citizens* (*Oth.*, I/1, 90).

snot Sümük [15. yy.dan itibaren. Aynı zamanda birine hakaret için kullanılırdı].

snot, to Sümkürmek [16. yy.ın ikinci yarısından itibaren; daha çok argo. bkz. Partridge, 873/1].

snuff 1. Dargınlık, küskünlük, gücenme: *snuffs and parkings of the Dukes* (*Lear*, III/1, 26); 2. [*take in snuff*] üstüne alınmak: *Who therewith angry ... Took it in snuff* (*Hen. IV–1*, I/3, 41); 3. [snuff aynı zamanda "kandil ya da mum fitili" anlamına geldiğinden, "mum yakmak" anlamıyla söz oyunu: *You'll mar the light by taking it in snuff* (*L. Lab. Lost*, V/2, 22; *Mid. N. Dr.*, V/1, 250).

so[1] [sıf.] İyice, Şöyle böyle, vasat: *he is, in telling true – but so* (*L. Lab. Lost*, I/1, 225).

so[2] 1. Mamafih, her ne kadar, şu şartla ki ... : *no cataplasm so rare can save the thing from death* (*Ham.*, IV/7, 143; *M. Meas.*, III/2, 187; *Tam. Shrew*, V/2, 144); 2. [Onaylama, rıza, teslimiyet ünlemi] İyi, çok iyi!: *So, Lie there, my art* (*Tem.*, I/2, 24; *Hen. VIII*, V/2, 7; *Oth.*, V/1, 82); 3. [*So many*] Aynı sayıda: *Spurio, a hundred and fifty; Sebastian, so many* (*All's Well*, IV/3, 162; *Win. Tale*, V/32, 51); 4. [*So as*] Bu gibi, bunun gibi: *so as thou art* (*Sonn.*, CXXXI, 1); *so sacred as it is* (*Win. Tale*, V/1, 172); 5. [*So, so*] İyi! İyi! Bu da olur: *So, so; These are the limbs o' th' plot. No more, I hope?* (*Hen. VIII*, I/1, 219; *Two Gent. Ver.*, II/3, 23; *Ant. & Cleo.*, IV/4, 26; *Tem.*, V/1, 96; *Lear*, III/6, 84). 6. [Bileşkenler] Bir koşulla, ancak: *Will you walk about*

with your friend? – So you walk softly (*Much Ado*, II/1, 88; *Rich. III*, I/2, 124; *Sonn.*, CXXXIV, 3); [*as* ile] Olduğuna göre: *So as thou liv'st in peace, die free from strife* (*Rich. II*, V/6, 27); [*that* ile] Böylece: *So that you had her wrinkles, and I her money* (*All's Well*, II/4); 20; [*if* ile] *If it be so, Laertes* (*Ham.*, IV/7, 57; *Mer. Ven.*, IV/1, 80; *Hen. VI–3*, II/6, 98; *Rom. & Jul.*, IV/3, 9); Olsa da, ... se bile: *So half my Egypt were submerg'd* (*Ant. & Cleo.*, II/5, 945).

soaking Emici, soğurucu, mas edici: *thy conceit is soaking* (*Win. Tale*, I/2, 224).

sob 1. Yorulan ata soluklanması için verilen fırsat; 2. [mec.] dinlenme, erteleme, mühlet: *the man, sir, that when gentlemen are tir'd, gives them a sob* (*Com. Err.*, IV/3, 25).

sober 1. Sakin: *sober and unnoted passion* (*Timon*, III/5, 21; *Jul. Caes.*, IV/2, 40); 2. Ciddi: *speak in sober judgement* (*Much Ado*, UI/1, 170; *As You Like*, V/2, 69); 3. Vakur, itibarlı, haysiyetli: *my sober house* (*Mer. Ven.*, II/5, 36; *Tam. Shrew*, I/2, 132; *Lucrece*, 1403); [kadına ilişkin] ağırbaşlı, çekingen, alçakgönüllü: *Her sober virtue* (*Com. Err.*, III/1, 90; *Ham.*, III/4, 189; *Ant. & Cleo.*, V/2, 54).

sober-blooded Soğukkanlı, sakin: *this same young sober-blooded boy* (*Hen. IV–2*, IV/3, 87).

soberly Vekar ile, ciddiyetle: *soberly did mount an arm-gaunt steed* (*Ant. & Cleo.*, I/5, 48).

sober-sad Vakur ve ağırbaşlı: *even as subtle Sinon here is painted, So sober-sad, so weary* (*Lucrece*, 1542).

sober-suited Edepli, yakışık alır bir biçimde giyinen: *night, thou sober-suited matron all in black* (*Rom. & Jul.*, III/2, 11).

sobriety Alçakgönüllülük: *Maid's behaviour and sobriety* (*Tam. Shrew*, I/1, 71); görgü, terbiye: *the ceremonies of the wars ... the sobriety of it* (*Hen. V*, IV/1, 73).

sociable Sempatik, sevimli: *Mine eyes, ev'n sociable to the show of thine* (*Tem.*, V/1, 63).

society 1. Birliktelik, arkadaşlık: *my riots past, my wild societies* (*Mer. Wives Win.*, III/4, 8); 2. [mec.] Ortaklık: *Thou makest the triumphery, the corner-cap of society* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 51).

sod 1. Kaynayan, kaynatılmış: *twice sod simplicity* [örn. yalınlığın esası] (*L. Lab. Lost*, IV/2, 22); 2. [dolayısıyla] haşlanan: *Her eyes, though sod in tears* (*Two Nob. K.*, I/3, 21; *Lucrece*, 1592).

sodden Kaynamış: *sodden water* (*Hen. V*, III/5, 18); *Sodden business! There's a stew'd phrase indeed* (*Troil. & Cres.*, III/1, 41) [burada zührevi hastalıkları tedavide kullanılan kaynamış suda banyo yapmaya ve genelevlere bir gönderme de vardır] (*Per.*, IV/2, 20).

so-forth [Yazınlsal deyim] Vesaire, ve benzeri: *Sicilia is a so-forth* (*Win. Tale*, I/2, 2). 18.

soft[1] [sıf.] Nazik, yumuşak, merhametli: *thy soft mercy* (*Hen. V*, III/3, 48; *Cor.*, III/2, 82; *Oth.*, I/3, 82).

soft[2] 1. [*Go soft*'un kısaltılmışı] Durun! Bekleyin!: *Soft you; a word or two before you go* (*Oth.*, V/2, 338; *Tem.*, I/2, 450; *Ant. & Cleo.*, II/2, 83; *Rom. & Jul.*, I/1, 195; *Much Ado*, V/1, 203; *Ham.*, III/1, 87); 2. Yumuşak, tatlı, hoşgörülü bir biçimde: *soft silencing your son* (*Hen. IV–2*, V/2, 97; *All's Well*, IV/3, 332).

softly 1. [Ünlem olarak kullanılırdı] Sert olmadan, dikkatli bir biçimde: *Softly, my masters!* (*Tam. Shrew*, I/2, 236; *Tw. Night*, II/5, 120; *Win. Tale*, IV/3, 72); 2. Yavaşça, yumuşak ve rahat bir biçimde: *lead your battle softly on* (*Jul. Caes.*, V/1, 16; *As You Like*, III/2, 328; *Per.*, IV/1, 48).

softly-sprighted Nazik ve yumuşak tavırlı: *A softly-sprighted man, is he not?* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 24).

soger, sojer, sodger [argo] Asker. [15. yy. dan itibaren. bkz. Partridge, 877/1].

soho! (so ho) [Ünlem] Bir tavşanın yeri bulunduğunda avcının seslenişi (*Rom. & Jul.*, II/4, 130; *Two Gent. Ver.*, III/1, 189).

soil[1] Leke, kusur: *yet must Antony No way excuse his soils* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 24; *Much Ado*, III/2, 5; *Ham.*, I/3, 15).

soil[2] Bir sorunun [problemin] çözümü: *The soil is this* (*Sonn.*, LXIX, 14)

soil, to Lekelemek, kirletmek: [mec.] *with swinish phrase Soil our addition* (*Ham.*, I/4, 20; *Timon*, III/5, 16; *Rich. II*, I/3, 125; *Two Nob. K.*, IV/2, 59).

soiled Taze, yeşil ottan bıkmış: *the soiled horse* (*Lear*, IV/6, 122).

soilure Pisletme, pislik: *Not making any scruple of her soilure* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 57).

Sol [Astrolojik açıdan] Güneş: *the glorious planet Sol* (*Troil. & Cres.*, I/3, 89).

sola! [Ünlem] Merhaba! Selam!: *Sola, sola! Wo ha ho!* (*Mer. Ven.*, V/1, 39; *L. Lab. Lost*, IV/1, 149).

solace, to 1. Eğlence sağlamak, eğlendirmek: *with some strange pastime solace them* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 374). 2. Mutlu olmak, haz duymak, zevk almak: *one thing to rejoice and solace in* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 47; *Rich. III*, II/3, 30; *Cym.*, I/6, 86).

solder, to Birleştirmek, yakınlaştırmak: [mec.] *that slain man Should solder up the rift* (*Ant. & Cleo.*, III/4, 32: *Timon*, IV/3, 387).

soldier [*Soldier to*] ...nun hizmetinde, ona bağlı: *This attempt I am soldier to* (*Cym.*, III/4, 183; *Per.*, IV/1, 8).

sole 1. Eşsiz, biricik, yegane: *this, so sole and so unmatchable* (*John*, IV/3, 52; *Sonn.*, XXXVI, 7; *Phoenix*, 2); eşsiz bir biçimde: *That praise, sole pure* (*Troil. & Cres.*, I/3, 244). 2. Sırf, sadece, yalnızca: *whose sole name* (*Mac.*, IV/3, 12).

solely 1. Tamamen, bütünüyle: *solely a coward* (*All's Well*, I/1, 101; *Mac.*, I/5, 70; *Rom. & Jul.*, II/4, 65); 2. [*not solely*] sadece ...değil: *In terms of choice, I am not solely led* (*Mer. Ven.*, II/1, 13); 3. Yalnız, tek başına: *Leave me solely* (*Win. Tale*, II/3, 17; *Hen. V*, II/ch., 4; Tek, biricik: *Left solely heir* (*Tam. Shrew*, II/1, 117).

solemn 1. Bir kutlamaya, şenliğe ya da dinsel törene ait ya da ilişkin: *our solemn festival* (*Tam. Shrew*, III/2, 101; *Titus*, II/1, 112; *Mac.*, III/1, 14); 2. Törensel, resmi, formaliteye göre yapılan: *he hath taken a solemn leave* (*All's Well*, IV/3, 77; *Ant. & Cleo.*, V/2, 364; *Sonn.*, LII, 5); 3. Huşu veren, korku veren: *This solemn sympathy poor Venus noteth* (*Ven. & Adon.*, 1057); 4. Kapanık, iç karartıcı, hüzünlü, keder verici: *customary suits of solemn black* (*Ham.*, I/2, 78); 5. Acıklı, mahzun: *passion's solemn tears* (*L. Lab. Lost*, V/2, 118).

solemnity 1. Önemli durumlarda törensel olana riayet etme: *hold a feast in great solemnity* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 85); 2. Önemli bir şeyi kutlama, şenlik düzenleme: *triumphs, mirth, and rare solemnity* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 181; *Rom. & Jul.*, I/5, 57; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 134); [öz.] düğün törenleri: *murder our solemnity* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 61; *John*, II/1, 555; *M. Meas.*, III/1, 216); 3. Görkem, etki edici olma, unutulmazlık: *my state ... won by rareness such solemnity* (*Hen. IV–1*, III/2, 59).

solemnly Törensel bir biçimde: *we solemnly proclaim Our coronation* (*Rich. II*, IV/1, 319; *Hen. V*, V/ch., 14; *Rich. III*, I/2, 213).

sol-fa, to [Mizahi] Nota ile şarkı söylemek: *I'll try how you can sol-fa and sing* (*Tam. Shrew*, I/2, 17). [f. 1 *Sol*, *Fa*].

solicit Israrla isteme, yalvarma: *Frame yourself To orderly solicits* (*Cym.*, II/3, 47).

solicit, to 1. Kımıldatmak, tahrik etmek: *Solicit Henry with her wondrous praise* (*Hen. VI–1*, V/3, 190; *Rich. II*, I/2, 2; *Ham.*, V/2, 358); 2. [Bir kimseyi amacı ya da davası için] Teşvik etmek, ısrar etmek: *would you undertake another suit, I had rather hear you to solicit that* (*Tw. Night*, III/1, 109).

solicitation Kur yapma, flört etme: *my unlawful solicitation* (*Oth.*, IV/2, 199).

soliciting 1. Harekete geçirme, sevk etme: *This supernatural soliciting cannot be ill* (*Mac.*, I/3, 130); 2. [Çoğul] Kur yapma, elde etmeye çalışma: *my daughter ... hath his solicitings ... All given to mine ear* (*Ham.*, II/2, 126).

solicity bkz. *solicit.*

solidare Ufak para: *Here's three solidares for thee* (*Timon*, III/1, 43).

solus [Lat.] Yalnız, tek başına: *I would have you solus* (*Hen. V*, II/1, 45; *Hen. IV–1*, II/3, sa.; *Rich. III*, I/1, sa.).

some[1] Birisi: *Go some of you and fetch a looking-glass* (*Rich. II*, IV/1, 268).

some[2] [sıf.] 1. Birkaç: *some year elder* (*Lear*, I/1, 20; *Rich. III*, III/1, 64; *L. Lab. Lost*, V/2, 90); 2. [*Certain* ile] Belli birkaç: *Some certain of the noblest minded Romans* (*Jul. Caes.*, I/3, 122; *Rich. III*, I/4, 121); 3. [*Some deal*] Bir dereceye kadar, biraz: *To weep with them that weep doth ease some deal* (*Titus*, III/1, 244); 4. [*Some other*] Eskiden, bir zamanlar: *This is not Romeo, he's some other where* (*Rom. & Jul.*, I/1, 198; *Com. Err.*, II/1, 30).

something 1. Bir dereceye kadar: *I prattle something too wildly* (*Tem.*, III/1, 58; *Hen. IV–2*, I/2, 188; *Ham.*, I/3, 121); 2. Belli bir uzaklıkta: *something from the palace* (*Mac.*, III/1, 131).

sometime Bir zamanki, önceki: *our sometime sister, now our queen* (*Ham.*, I/2, 8; *Cor.*, IV/1, 23; *Lear*, I/1, 120).

sometime(s) 1. Bazen, belli zamanlarda: *Sometimes from her eyes I did receive fair speechless messages* (*Mer. Ven.*, I/1, 163; *Per.*, II/1, 137; *Hen. VI–1*, V/1, 31); 2. Eskiden, bir zamanlar: *I was sometime Milan* (*Tem.*, V/1, 86; *Cor.*, V/1, 2; *Ham.*, I/1, 49).

son Damat: *Padua affords this kindness, son Petruchio* (*Tam. Shrew*, V/2, 13; *Mer. Wives Win.*, III/4, 75; *Lear*, I/1, 41).

sonance Selen, ses: *The tucket sonance* (*Hen. V*, IV/2, 35).

song-men bkz. *three man-song-men.*

sonnet Bir kimseye [öz. sevgiliye] övgü olarak yazılan şiir: *will you then write me a sonnet in praise of my beauty* (*Much Ado*, V/2, 4; *Hen. V*, III/7, 41; *L. Lab. Lost*, IV/3, 15).

sonneting Sonnet yazımı: *none but minstrels like of sonneting* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 156).

sonties [*By God's sonties*] Yaşlı Gobo'nun bir yemini (*Mer. Ven.*, II/2, 45).

soon[1] [sıf.] Çabuk, hemen: *your soonest haste* (*Ant. & Cleo.*, III/4, 27; *Hen. V*, III/6, 113).

soon[2] 1. [Belirlenmiş zamandan önceyi gösterir]: *soon at supper-time I'll visit you* (*Com. Err.*, III/2, 174; *Rich. III*, IV/3, 31; *Mer. Ven.*, II/3, 5); 2. [dolayısıyla *soon at night*] akşama doğru: *we'll have a posset for't soon at night* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 8; *M. Meas.*, I/4, 88).

soopstake bkz. *swoopstake.*

sooth[1] 1. Gerçek: *If I say sooth* (*Mac.*, I/2, 36; *Hen. V*, III/6, 142; *Hen. VIII*, II/3, 30); [*in* (*good*) *sooth*] gerçekten: *in sooth, in good sooth, very rude* (*Troil. & Cres.*, III/1, 56; *Tem.*, II/2, 147; *Mer. Ven.*, I/1, 1); [*in* olmadan]: *Good troth, you do me wrong good sooth you do* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 129; *Troil. & Cres.*, II/2, 109; *Win. Tale*, IV/4, 160); [*very* ile] Gerçekten: *Very sooth, tomorrow* (*Win. Tale*, I/2, 17); 2. Yaltaklanma ya da yumuşak, güleryüzlü konuşma: *words of sooth* (*Rich. II*, III/3, 136); [kişileştirerek] Bay Gerçek: *When Signior Sooth here does proclaim a peace, He flatters you* (*Per.*, I/2, 44).

sooth[2] [sıf.] Gerçek, hakikat: *if thy speech be sooth* (*Mac.*, V/5, 39).

sooth[3] Gerçekten, hakikaten: *No, sooth, sir* (*Tw. Night*, II/1, 11; *Win. Tale*, IV/4, 347; *Oth.*, III/3, 52).

soothe, to 1. Nabza göre şerbet vermek, huyuna gitmek, gönül almak: *to soothe him in these contraries* (*Com. Err.*, IV/4, 79; *Rich. III*, I/3, 297; *Lear*, III/4, 177); 2. Övmek, yaltaklanmak: *you sooth'd not, therefore hurt not* (*Cor.*, II/2, 73; *John*, III/1, 121).

soother Dalkavuk, yağcı: *I do defy the tongues of soothers* (*Hen. IV–1*, IV/1, 7).

soothing Yaltaklanma, dalkavukluk: *false-fac'd soothing* (*Cor.*, I/9, 44); övgü, kompliman: *My tongue could never learn sweet soothing word* (*Rich. III*, I/2, 168); [*smoothing*, 7-8. ff. ve qq.] (*Pass. Pilg.* I/11).

soothsay, to İleriyi görmek, kehanette bulunmak: *Go, you wild bedfellow, you cannot soothsay* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 51).

soothsayer Bilici, kâhin: *A soothsayer bids you beware the Ides of March* (*Jul. Caes.*, I/2, 19; *Ant. & Cleo.*, I/2, 3; *Cym.*, V/5, 426).

sop İçkiye batırılıp yenen unlu mamuller [ekmek, pasta vb gibi]: *threw the sops all in the sexton's face* (*Tam. Shrew*, III/2, 173); [mec.]: *throw him into the malmsey butt ... make a sop of him* (*Rich. III*, I/4, 157; *Troil. & Cres.*, I/3, 113; *Lear*, II/2, 32). [bkz. *moonshine*].

sophister Sofist, aldatıcı tezler ileri süren, akıllı, inandırıcı tartışmacı: *A subtle traitor needs no sophister* (*Hen. VI–2*, V/1, 191).

sophisticated Kılık değiştirerek kendini gizleyen: *Here's three on's are sophisticated* (*Lear*, III/4, 106).

Sophy Sufi; ama oyunda "İran Şahı" anlamında kullanılmıştır: *I will not give my part of this sport for pension of thousands to be paid from the Sophy* (*Tw. Night*, II/5, 161).

sore[1] Dört yaşında erkek karaca: *Some say a sore* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 57).

sore[2] Hastalık, illet: *All kind of sores and shames on my bare head* (*Oth.*, IV/2, 49; *Much Ado*, IV/1, 252; *Timon*, IV/3, 7).

sore[3] [sıf.] Keder verici, acı, ciddi, tehlikeli: *a sore injuction* (*Tem.*, III/1, 11; *Rich. III*, I/4, 42; *Lear*, III/5, 22).

sore[4] Ciddi ve ağır bir biçimde: *your sorrow was too sore laid on* (*Win. Tale*, V/3, 49; *Troil. & Cres.*, V/5, 14; *Ven. & Adon.*, 702).

sorel Üç yaşında erkek karaca: *the sorel jumps from thicket* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 58).

sorely Ciddi ve ağır: *The heart is sorely charg'd* (*Mac.*, V/1, 53; *Win. Tale*, V/1, 18; *Hen. VIII*, IV/2, 14).

sorrow 1. [*I am sorrow*] Üzgünüm: *I am sorrow for thee* (*Cym.*, V/5, 297); **2.** Acı bir şeyin ardından üzüntü ifadesi, dövünme: *full of repentance, Continual meditation, tears and sorrows* (*Hen. VIII*, IV/2, 28; *Titus*, III/1, 119; *Ven. & Adon.*, 963).

sorrowed Kederli, acılı: *their sorrowed render* (*Timon*, V/1, 149).

sorrow-wreathen Acı dolu: *unknit that sorrow-wreathen knot* (*Titus*, III/2, 4).

sorry 1. Acılı, kederli: *a salt and sorry rheum* (*Oth.*, III/4, 51); **2.** Hüzünlü, acı içinde: *I never wish'd to see you sorry* (*Win. Tale.*, II/1, 123; *Mac.*, III/2, 9; *Hen. VIII*, II/4, 26); **3.** Hazin, üzüntü veren: *This is a sorry sight* (*Mac.*, II/2, 18; *Com. Err.*, V/1, 121; *Hen. VI–2*, I/4, 75).

sort[1] Kura: *draw the sort* (*Troil. & Cres.*, I/3, 375).

sort[2] **1.** [*Of sorts*] Çeşitli türlere ilişkin: *They have a king, and officers of sorts* (*Hen. V*, I/2, 190); **2.** Toplumsal mevki, rütbe, makam: *a gentleman of great sort* (*Hen. V*, IV/8, 75); **3.** [dolayısıyla] üst makam: *men of sort and suit* (*M. Meas.*, IV/4, 17; *Much Ado*, I/1, 7; Much Ado, 33); **4.** Halk sınıfları: *With voices and applauses of every sort, Patricians and plebeians* (*Titus*, I/1, 230; *As You Like*, I/1, 167; *Hen. VI–1*, II/5, 123); **5.** Grup, çete, takım: *A sort of traitors* (*Rich. II*, IV/1, 246; *Mid. N. Dr*, III/2, 13: *Rich. III*, V/3, 316); **6.** [*in sort*] bir araya gelme, toplanma: *choughs, many in sort* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 21); **7.** Tavır, davranış biçimi: *express yourself in a more comfortable sort* (*Cor.*, I/3, 2; *Mer. Ven.*, I/2, 104; *Hen. VI–3*, IVC/2, 28); **8.** [*in a, some sort*] bir tarzda, bir biçimde; *I mean, in a sort* (*Tem.*, II/1, 104); *he doth in some sort confess it* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 103); **9.** [*in sort*] modaya uygun (*M. Meas.*, III/2, 28; *Jul. Caes.*, II/1, 283); **10.** Toplumsal konumu, itibarı: *I have not seen so young a man so noble – If he say true – of his sort* (*Two Nob. K.*, II/4, 19; *Tem.*, IV/1, 146); **11.** Dış görünüş, karizma: *The mayor and all his brethren in best sort* (*Hen. V*, V/ch., 25).

sort, to 1. [*With* ile] Aynı seviyede görmek, aynı sınıfa koymak: *I will not sort you with the rest of my servants* (*Ham.*, II/2,

267; *L. Lab. Lost*, I/1, 258); ...le düşüp kalkmak: *the hare ... sometime sorteth with a herd of deer* (*Ven. & Adon.*, 689); **2.** Seçmek, arayıp bulmak: *To sort some gentleman well skill'd in music* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 91; *Rich. III*, II/2, 148; *Rom. & Jul.*, III/5, 109); **3.** Uydurmak, uzlaştırmak: *sort thy heart to patience* (*Hen. VI–2*, II/4, 68; *Two Gent. Ver.*, I/3, 63; *Lucrece*, 1221); **4.** Uymak, yakışmak: *This woman's answer sorts* (*Troil. & Cres.*, I/1, 106; *Ham.*, I/1, 109; *Hen. V*, IV/1, 63); **5.** [Tanrı'ya ilişkin] Takdir etmek, mukadder kılmak: *If God sort it so* [takdir-i ilahi] (*Rich. III*, II/3, 36; *Mer. Ven.*, V/1, 132); **6.** Vuku bulmak, olmak: *so far am I glad it so did sort* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 352; *Hen. VI–2*, I/1, 107; *Tam. Shrew*, IV/3, 43). [bkz. *proof*, anlam 3].

sortance Anlaşma, uzlaşma: *with such powers As might hold sortance with his quality* (*Hen. IV–2*, IV/1, 11).

sorted [*Ill sorted*] Yanlışa götürülen: *which was an excellent word before it was ill sorted* (*Hen. IV–2*, II/4, 150).

sot Budala kişi, kalın kafalı kimse: *thou snail, thou snug, thou sot* (*Com. Err.*, II/2, 194; *Tem.*, III/2, 93; *Lear*, IV/2, 8).

sotted Aptallaşmış: *I am sotted, Utterly lost* (*Two Nob. K.*, IV/2, 45).

sottish Aptalca: *patience is sottish* (*Ant. & Cleo.*, IV/15, 79).

soud! [Ünlem] Yorgun ya da sabırsız bir insanın ünlemi: *Sir down, Kate, and welcome. Soud, soud, soud, soud!* (*Tam. Shrew*, IV/1, 142).

soul **1.** Özün özü: *brevity is the soul of wit* (*Ham.*, II/2, 90; *M. Meas.*, III/1, 183; *Hen. V*, IV/1, 245); **2.** [Dolambaçlı kullanım] ben, sen, biz vb.: *the folly of my soul* [benim akılsızlığım] (*Mer. Wives Win.*, II/2, 244); *our soul* [biz] (*M. Meas.*, V/1, 6); *Since my dear soul was mistress of her choice* (*Ham.*, III/1, 63); *heaven defend your good souls* [Tanrı seni korusun] (*Oth.*, I/3, 266); **3.** [Metafizik] İnsanların, hayvanların, bitkilerin canlı, duyarlı ya da rasyonel temeli: *Shall we rouse the night-owl in a catch that will draw three souls out of one weaver* (*Tw. Night*, II/3, 58); **4.** [Bir şeyin] Esası, ilkesi ya da temeli: *There is some soul of goodness in things evil* (*Hen. V*, IV/1, 4).

soul-confirming Esas tarafından onaylanmış: *twenty-thousand soul-confirming oaths* (*Two Gent. Ver.*, II/6, 16).

soul-fearing İnsanı dehşete düşüren: *their soul-fearing clamours* (*John*, II/1, 383).

sound[1] [sıf.] **1.** Geniş, büyük: *There is a leak sprung, a sound one* (*Two Nob. K.*, III/4, 8); **2.** Dürüst, sadık, doğru: *Dare mate a sounder man than Surrey can be* (*Hen. VIII*, III/2, 274; Hen. VIII, V/2, 116); **3.** [Sese ilişkin] Berrak, temiz: *thy small pipe Is as the maiden's organ, shrill and sound* (*Tw. Night*, I/4, 33).

sound[2] İçtenlikle, yürekten: *pinch him sound* (*Mer. Wives Win.*, IV/4, 62).

sound[1]**, to** [16. ve 17. yy.daki *swowne*'nin varyantı] Bayılmak, kendinden geçmek: *She sounds to see them bleed* (*Ham.*, V/2, 308; *Rom. & Jul.*, III/2, 56; *Titus*, V/1, 119).

sound[2]**, to** **1.** Seslenmek, telaffuz etmek, ağza almak, bildirmek: *sound this unpleasing news* (*Rich. II*, III/4, 74; *Ant. & Cleo.*, II/2, 34); [yanıltmaca ile] (*Tam. Shrew*, II/1, 192); **2.** [Boru sesi ile] İşaret vermek: *like a trumpet doth his tongue begin To sound a parley* (*Lucrece*, 471; *Hen. IV–1*, V/4, 159; *Oth.*, II/3, 22); **3.** [*Sound out*; emir kipi] Selamlamak ya da işaret vermek için boru sesi (*Ant. & Cleo.*, II/7, 133).

soundless **1.** Sessiz: *rob the Hybla bees, And leave them ... soundless too* (*Jul. Caes.*, V/1, 36); **2.** Gizine erişilmez, dibi bulunmaz: *Whilst he upon your soundless deep doth ride* (*Sonn.*, LXXX, 10).

soundpost Keman köprüsünün altında bulunan tahta çivi [müzisyenler için de kullanılırdı]: *What say you, James Soundpost?* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 136).

sour[1] Acı ya da ekşi olan bir şey: *The sweets we wish for turn to loathed sours* (*Lucrece*, 867; *Oth.*, IV/3, 95).

sour[2] [sıf.] Acı, sert: *the sour cup of prosperity* (*L. Lab. Lost*, I/1, 313; *Rich. II*, IV/1, 241; *Hen. VI–2*, III/2, 301).

sour, to Surat asmak, somurtmak: *made me sour my patient cheek* [surat asmama neden oldun] (*Rich. II*, II/1, 169).

sour cudgel [halk dili] Eşek sudan gelinceye kadar dayak [17. yy. Withals, 1608; bkz. Partridge, 881/1].

sour-faced Hüzünlü, gamlı: *the sour-fac'd groom* (*Lucrece*, 1334).

sourly Acımasızca, yaralayıcı bir tavırla: *To that sweet thief which sourly robs from me* (*Sonn.*, XXXV, 14).

soused Salamura: *sous'd gurnet* (*Hen. IV–1*, IV/2, 12).

souse, to Kuşun üzerine pike yaparak saldırmak (*John*, V/2, 150).

south fog [Genellikle sağlıksız addedilen] Güney sisi: *The south fog rot him* (*Cym.*, II/3, 131).

South Sea Bilinmeyen Pasifik Okyanusu'nda yeni keşifler için uzun süren deniz yolculuğu: *South Sea of discovery* (*As You Like*, III/2, 183).

southward Güneyli: *looking with a southward eye* (*Win. Tale*, IV/4, 789).

south-west Güneybatı rüzgârı: *A south-west blow on ye* (*Tem.*, I/2, 323).

sovereign 1. Yüksek, üstün, faik, pek muteber: *A man of sovereign parts* (*L. Lab. Lost*, II/1, 44; *Lear*, IV/3, 42; *Hen. IV–1*, III/2, 161); 2. [ilaçlara ilişkin] çok etkili: *the most sovereign prescription in Galen* (*Cor.*, II/1, 116; *Hen. IV–1*, I/3, 57; *Ven. & Adon.*, 28); [mec.] *I search it with a sovereign kiss* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 113).

sovereignly En üstün biçimde: *So sovereignly being honourable* (*Win. Tale*, I/2 323).

sovereignty Üstünlük, mükemmeliyet: *Whose sovereignty so oft thou hast preferr'd* (*Two Gent. Ver.*, II/6, 15; *L. Lab. Lost*, IV/3, 230; *Lucrece*, 36); [eczacılığa ilişkin]: *prescriptions ... such as his reading ... had collected For general sovereignty* (*All's Well*, I/3, 224).

sow Ağır kitle, ağır blok ya da kaya: *Alcides was To him a sow of lead* (*Two Nob. K.*, V/3, 120)

sowl, to Kulak çekmek: *sowl the porter of Rome gates by th' ears* (*Cor.*, IV/5, 200).

sowter Kundura tamircisi [aynı zamanda süklüm püklüm köpeklere de bu ad verilirdi] *Sowter will cry upon't for all this, though it be as rank as a fox* (*Tw. Night*, II/5, 123).

space 1. Zaman, süreç, dönem, zaman arası: *after some small space* (*As You Like*, IV/3, 151; *Ant. & Cleo.*, II/1, 31; *All's Well* II/3, 181); 2. [*at further space*] daha sonra: *they are ready Tomorrow, or at further space* (*Lear*, V/3, 53).

span Kısa süreç: *To steal from spiritual leisure a brief span* (*Hen. VIII*, III/2, 140); [öz. insanoğlunun kısa yaşam süreci] *Timon is dead who hath outstretch'd his span* (*Timon*, V/3, 3; *Oth.*, II/3, 72).

span, to Sınırlamak: *My life is spann'd already* (*Hen. VIII*, I/1, 223).

span-counter Paralarla oynanan bir çocuk oyunu; ileride duran paraya çarpmak üzere başka bir para atılarak oynanan oyun (*Hen. VI–2*, IV/2, 158).

spaniel, to Körü körüne izlemek: *The hearts That spaniel'd me at heels* (*Ant. & Cleo.*, IV/12, 21).

Spanish padlock Bekâret kemeri [16. yy. dan itibaren. Grose, 2. basım. bkz. Partridge, 882/2].

Spanish pouch İspanyol meşininden yapılan torba; şarapçının giysisinin bir parçası [dolayısıyla bir aşağılama sözcüğü]: *Caddis garter, smooth tongue, Spanish pouch* (*Hen. IV–1*, II/4, 71).

spare[1] Tutum, tokgözlülük: *I made no spare* (*Hen. VIII*, V/3, 21).

spare[2] [sıf.] 1. Sıska, cılız: *give me the spare men* (*Hen. IV–2*, III/2, 269; *Jul. Caes.*, I/2, 201); 2. Tutumlu, idareli: *they are spare in diet* (*Hen. V*, II/2, 131).

spare, to 1. [*Spare for no ... , spare not for ...*] Serbest olmak, dışında kalmak: *We will spare no wit* (*Much Ado*, III/5, 61; *Rom. & Jul.*, IV/4, 6; *Hen. VI–1*, V/4, 56); 2. Çekinmek, sakınmak: *I prithee spare* (*Tem.*, II/1, 25; *Rich. III*, I/3, 113; *Cor.*, I/1, 256); vermekten sakınmak: *spare me the great ones* (*Hen. IV–2*, III/2,

269); 3. Geri durmak, önlemek: *shun me, and I will spare your haunts* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 142). 4. [Birinin duygularını rencide etmekten] Kurtarmak: *Showing we would not spare heaven as we love it* (*M. Meas.*, II/3, 33).

sparingly [Konuşmada] Çekinceli olmak, geri planda kalmak: *Or shall we sparingly show you far off The Dauphin's meaning* (*Hen. V*, I/2, 239; *Rich. III*, III/5, 93)

sparkle, to 1. Kıvılcımlanmak: *It perchance will sparkle in your eyes* (*John*, IV/1, 114); 2. Alev yaymak: *Women's eyes ... sparkle still the right Promethean fire* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 348).

sparrow Şehvetin simgesi: *my double-henn'd sparrow* (*Troil. & Cres.*, V/7, 11; *M. Meas.*, III/2, 175).

Spartan dog Bir tür zağar, polis köpeği: *My hounds are bred out of the Spartan kind* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 119; *Oth.*, V/2, 381). [*Mid. N. Dr.*, IV/1, 114'te '*Hounds of Sparta*'].

spavin Atlarda görülen mafsal hastalığı: *sped with spavins* (*Tam. Shrew*, III/2, 53); [insanlara da uygulanılırdı] *the spavin And springhalt reign'd among 'em* (*Hen. VIII*. I/3, 12).

spay, to Hadım etmek: *to geld and spay all the youth of the city* (*M. Meas.*, II/1, 230).

speak, to 1. Eyleme geçirmek: *when extremities speak* (*Cor.*, III/2, 41; *Ham.*, V/2, 201; *Ant. & Cleo.*, II/2, 102; eylem istemek: *Th' occasion speaks thee* (*Tem.*, II/1, 207); 2. Belirtmek, beyan etmek: *blessings ... That speak him full of grace* (*Mac.*, IV/3, 159: *Hen. VIII*, II/4, 141). 3. Anlatmak, betimlemek: *speak it to us* (*Hen. VIII*, IV/1, 61; *Ham.*, III/2, 30; *Hen. IV–1*, V/2, 57); 4. [Bir kimse adına] Tanıklık etmek: *let me speak myself* (*Hen. VIII*, III/1, 125; Hen. VIII, II/4, 167; *Cor.*, II/2, 103); 5. [biri için] çok konuşmak: *You speak him far* (*Cym.*, I/1, 24); 6. [*Speak* (*oneself*) *of*] Ismarlamak, önceden tutmak: *We have not spoke us yet of torchbearers* (*Mer. Ven.*, II/4, 5); 7. [Yazınsal söyleyiş biçimi] Dövüşmek, yumruk yumruğa gelmek: *Would we had spoke together!* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 164; Ant. & Cleo., II/6, 25; *Cor.*, I/4, 4); 8. [Rüzgâra ilişkin] Uğuldamak, ses vermek: *the wind hath spoke aloud at land* (*Oth.*, II/1, 5); 9. [Çalgıya ilişkin] Ses çıkarmak: *let the kettle to the trumpet speak* (*Ham.*, V/2, 275; *Mac.*, V/6, 9; *Cym.*, IV/2, 191); 10. [Konuşma tarzını veren bir ifade olarak] *speak parrot* [saçma konuşma] (*Oth.*, II/3, 279); *speaks poniards, and every word stabs* (*Much Ado*, II/1, 247); *speak ... plain soldier* (*Hen. V*, V/2, 149). 11. [Bileşimleri] [*Speak for*] İstemek, talep etmek: *The shame itself doth speak For instant remedy* (*Lear*, I/4, 248); [*Speak on*] Hakkında konuşmak: *I am well spoke on* (*Hen. IV–2*, II/2, 65); [*Speak out*] Beyan etmek, ilan etmek, açıkça göstermek: *If thy rare qualities ... could speak thee out* (*Hen. VIII*, II/4, 141); [*Speak to*] Israrla istemek: *The death of Fulvia with more urgent touches, Do strongly speak to us* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 181; *Oth.*, I/2, 23); [Bir şeyin taklidi olmak: *I was spoke to, with Sir Henry Guilford, This night to be comptrollers* (*Hen. VIII*, I/3, 66).

speaking[1] Konuşma, sözcükler: *to unthink your speaking* (*Hen. VIII*, II/4, 104); Konuşma anı: *a speaking such As sense cannot untie* (*Cym.*, V/4, 147).

speaking[2] İfadeli ve iyi konuşan [beliğ]: *most speaking looks* (*Lear*, IV/5, 25).

speargrass Bir tür sivri uçlu düğün çiçeği: *to tickle our noses with speargrass to make them bleed* (*Hen. IV–2*, II/4, 309).

special Özellikli gösteren: *what place make you special* (*All's Well*, II/2, 6).

specialty 1. [*Specialty of rule*] Üst otoritenin özel hakları: *The specialty of rule hath been neglected* (*Troil. & Cres.*, I/3, 78); 2. Paranın ödenmesi için özel, mühürlü sözleşme: *Let specialties be therefore drawn between us* (*Tam. Shrew*, II/1, 126; *L. Lab. Lost*, II/1, 164).

speciously [*Specially*'nin lehçesel varyantı] Özellikle: *but speciously for Master Fenton* (*Mer. Wives Win.*, III/4, 108; Mer. Wives, Win., IV/5, 111).

spectacle [Çoğul] Görme organları: *bid mine eyes be packing ... And call'd them blind and dusky spectacles* (*Hen. VI–2*, III/2, 112).

spectatorship Seyircinin gözlerine sunulan [şey]: *If thou stand'st not i' th' state of ... some death more long in spectatorship* [örn. seyircinin gözleri önünde] (*Cor.*, V/2, 66).

speculation 1. Gözlem: *spies and speculations* (*Lear*, III/1, 24); 2. Boş boş bakmak, [bir şeye] seyirci olmak: *idle speculation* (*Hen. V*, IV/2, 31); 3. Görme duyusu ya da gücü: *speculation turns not to itself* (*Troil. & Cres.*, III/3, 109); [öz. akıllıca ve kavrayarak bakma] *Thou hast no speculation in those eyes* (*Mac.*, III/4, 94).

speculative Görüş gücü: *my speculative and offic'd instruments* (*Oth.*, I/3, 270).

speechless Sözsüz: *speechless song* (*Sonn.* VIII, 13; *Mer. Ven.*, I/1, 164; *M. Meas.*, I/2, 183).

speed 1. [*Have the speed of*] Öne geçmek, daha önce gitmek: *One of my fellows had the speed of him* (*Mac.*, I/5, 35); 2. Bol şans, başarı, refah: *Speed to him* (*Two Nob. K.*, I/3, 5; *Tam. Shrew*, II/1, 138; *Cym.*, III/5, 161; *Win. Tale*, III/2, 145); 3. Başarıya ve şansa ulaşma, yolu açık olma: *Saint Nicholas be thy speed* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 300; *Rom. & Jul.*, V/3, 121; *As You Like*, I/2, 210); 4. Başarıya ya da şansa ulaştıran: *good manners be your speed* (*Hen. IV–1*, III/1, 188).

speed, to 1. [Belli bir] Başarı elde etmek: *It were impossible I should speed amiss* (*Tam. Shrew*, II/1, 283; *John*, IV/2, 141; *Troil. & Cres.*, III/1, 142); 2. Olmak sonuçlanmak: *Speed how it will* (*Cor.*, V/1, 61); 3. Başarmak, başarılı olmak: *If this letter speed* (*Lear*, I/2, 19; *Rich. III*, IV/4, 58; *Oth.*, IV/1, 108); 4. Acele etmek, acele ettirmek: *speed her foot* (*All's Well*, III/4, 37; *M. Meas*, IV/5, 10; *Hen. V*, III/5, 36); 5. Başarıya, zenginliğe neden olmak: let the gods so speed me (*Jul. Caes.*, I/2, 88; *Win Tale*, IV/4, 67; *Mer. Wives Win.*, III/4, 12); [özne olmadan] *Sir, speed you* (*Lear*, IV/6, 208); 6. Uygun olmayan, uyumsuz bir duruma getirmek: *We three are married, but you two are sped* (*Tam. Shrew*, V/2, 185); 7. Bitirmek son vermek: *sped with spavins* (*Tam. Shrew*, III/2, 52); 8. [bir kimseyi] ortadan kaldırmak, öldürmek: *I am sped* (*Rom. & Jul.*, III/1, 91).

speeding[1] 1. Varlık, zenginlik başarı: *Is this your speeding?* (*Tam. Shrew*, II/1, 301; *Per.*, II/3, 115); 2. Başarı konusundaki talih, nasip, kısmet: *O cruel speeding* (*Pass. Pilg.*, XVII/16).

speeding[2] Etkili: *a speeding trick* (*Hen. VIII*, I/3, 40).

speken, to [*Speak* fiilinin arkaik formu] Konuşmak: *each man Thinks all is writ he speken can* [q. *spaken*] (*Per.*, II/ Gower, 12).

spell, to [*Spell backward*] Yanlış anlamak, ters anlam vermek: *she would spell him backward* (*Much Ado*, III/1, 61).

spelling Büyü ile bağlanmış, büyülenmiş: spelling charms (*Hen. VI–1*, V/3, 31).

spell-stopped Büyülü, afsunlu: *there stand, For you're spell-stopp'd* (*Tem.*, V/1, 61).

spend, to 1. İstihdam etmek, kullanmak: *this sad shadow Lucrece spends her eyes* (*Lucrece*, 1457; *All's Well*, V/1, 3; *Sonn.*, LXXX, 3); 2. [Konuşma ve dile ilişkin] Seslenmek, söylemek: *spend a word* (*Oth.*, I/2, 48; *Hen. VI–1*, II/5, 98; *Cym.*, II/1, 5); 3. [tutkuya, öfkeye vb. ye ilişkin] Göstermek, çıkarmak: *spend your passion* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 74; *Hen. VI–3*, V/5, 57; *Cor.*, II/1, 53); 4. [*Spend (the) mouth, tongue* (of hunting dogs)] Bir av bulunca ya da avı görünce havlamak (*Hen. V*, II/4, 70; *Troil. & Cres.*, V/1, 91; *Ven. & Adon.*, 695); 5. Heba etmek, israf etmek, çarçur etmek: *Nought's had, all's spent* (*Mac.*, III/2, 4; *Rich. II*, I/1, 108; *Oth.*, II/3, 195); 6. Telef etmek, sarf etmek: *spend her strength* (*Hen. VI–3*, I/4, 21;*Tam. Shrew*, V/1, 69; *Much Ado*, I/1, 271); 7. Yiyip bitirmek: *state and hoar ere it be spent* (*Rom. & Jul.*, II/4, 133; *Hen. IV–2*, III/2, 117).

spent 1. Tükenmiş: *two spent swimmers* (*Mac.*, I/2, 8; *Cym.*, III/6, 62); 2. Geçip giden: *Six frozen winters spent* (*Rich. II*, I/3, 211; *Sonn.*, CVII, 14; *Lucrece*, 1589).

sperr (sperre), to [*Spar*'ın varyantı] İyice kapatmak, engellemek: *with massy staples ... Sperr up the sons of Troy* (*Troil. & Cres.*, prol. 19).

sphere 1. Eski gökbilimciler tarafından hayal edilmiş yoğun, saydam küreler; inanışa göre bunlar dünyanın çevresinde dönen ilahi dünyalardı [ay, güneş, yıldızlar ve gezegenler; dolayısıyla] bir gezegenin yörüngesi: *Swifter than the moon's sphere* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 7; *John*, V/7. 74; *Ham.*, IV/7, 15; *Ant. & Cleo.*, IV/5 10; *All's Well*, I/1, 89); [o dönemdeki anlayışa göre, güneş, ay gezegenler dünyanın çevresinde saydam, müşterek merkezli kürelerden oluşuyordu ve bunlar hareketleriyle uyumlu bir ses çıkarıyorlardı] *discord in the spheres* (*As You Like*, II/7, 6; *Ant. & Cleo.*, V/2, 84; *Tw. Night*, III/1, 110); [yörüngesinden çıkmış yıldızlara ilişkin] *certain stars that madly from their spheres* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 153); 2. [mec.] Göz çukuru ve küreleri: *do entreat her eyes To winkle in their* (*Rom. & Jul.*, II/2, 17; *Ham.*, I/5, 17; *Ant. & Cleo.*, II/7, 14); 3. Gezegen, yıldız: *all kind of natures, That labour on the bosom of this sphere* [dünya] (*Timon*, I/1, 66; *L. Compl.*, 23).

sphere, to Yörüngede olmak, yörüngeye oturtmak: *therefore is the glorious planet Sol ... spher'd Amidst the other* (*Troil. & Cres.*, I/3, 90).

sphered Küre gibi, top gibi yuvarlak: *thy sphered bias cheek*

spherical Gezegensel: *spherical predominance* (*Lear*, I/2, 123).

sphery Yıldız gibi: *Hermia's sphery eyne* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 99).

spice [mec.] Tat, [bir şeyin] "tuzu biberi": *Thy by-gone fooleries were but spices of it* (*Win. Tale*, III/2, 184; *Hen. VIII*, II/3, 26; *Cor.*, IV/7, 46).

spicery [Çoğul] Baharat: *nest of spicery* [Zümrüdüanka'nın, ölü cesedi yakmak için toplanan odunların üzerine serptiği baharatla dolu yuvasına gönderme]: *nest of spicery* (*Rich. III*, IV/4, 424).

spigot Şarap fıçısının musluğunu açıp kapamada kullanılan tahta mandal: *wilt thou the spigot wield* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 21)

spill, to Öldürmek, yıkmak, tahrip etmek: *It spills itself in fearing to be split* (*Ham.*, IV/5, 20; *Lear*, III/2, 8).

spilth [Bir şeyi] Dökme: *drunken spilth of wine* (*Timon*, II/2, 160).

spin, to [Kan] Fışkırmak: *That their hot blood may spin in English eyes* (*Hen. V*, IV/2, 10).

spinner [Özellikle ağ ören] Örümcek: *Hence you long-legg'd spinners* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 21; *Rom. & Jul.*, I/4, 62).

spinster 1. Yün eğiren: *The spinsters and the knitters* (*Tw. Night*, II/4, 44; *Hen. VIII*, I/2, 33); 2. Savaştan korkan evcil kadınlar: *then if You stay to see of us spinsters, we should hold you here for ever* (*Two Nob. K.*, I/3, 23).

spire [mec.] Doruk, zirve: *the spire and top of praises* (*Cor.*, I/9, 24).

spirit 1. Yaşamsal enerji, yaşam: *Now my spirit is going* (*Ant. & Cleo.*, IV/15, 58; *John*, IV/1, 109; *Sonn.*, CXXIX, 1); [aynı zamanda bkz. 5/a]; 2. Zekâ, algılama yeteneği: *some shallow spirit of judgement* (*Hen. VI–1*, II/4, 16; *Sonn.*, LXXXVI, 5); 3. [*Spirit of sense*] Keskin duyarlılık: *the eye itself, That most pure spirit of sense* (*Troil. & Cres.*, III/3, 106; Troil. & Cres., I/1, 53); 4. Öfke, hiddet: *not to swell our spirit* (*Timon*, III/5, 101); 5. [Çoğul] Duyular: *My spirits, as in a dream, are all bound up* (*Tem.*, I/2, 487; *John*, II/1, 232; *Cym.*, I/5, 41); Duygular: *pour my spirits in thine ear* (*Mac.*, I/5, 26; *Ham.*, III/2, 58; *Timon*, V/4, 74); Akıl, ruh: *Heaven give your spirits comfort* (*M. Meas.*, IV/2, 70; *Oth.*, III/4, 62; *John*, III/1, 17); 6. [*Vital spirits*] O dönemde inanılan, insanı canlandıran, kana ve bedene nüfuz eden madde ve sıvılar [bunlar üç kategoriye ayrılıyordu: doğal, hayvani ve yaşamsal] *the vital commoners and inland petty spirits*

(*Hen. IV–2*, IV/3, 109); 7. Cesaret, gözü peklik: *Hark how yon spurs to spirit do incite The princes to their proof!* (*Two Nob. K.*, V/3, 56).

spirit, to Canlandırmak: *shall our quick blood, spirited with wine, seem frosty* (*Hen. V*, III/5, 21).

spiriting bkz. *sprighting*.

spiritualiy Kutsal kişiler, rahipler: *we of the spiritualiy* (*Hen. V*, I/2, 132).

spirt, to Filiz sürmek, sürgün vermek: *shall ... Our scions, put in wild and savage stock, Spirt up so suddenly* (*Hen. V*, III/5, 8).

spital Hastahane: *my Doll is dead i' th' spital* (*Hen. V*, V/1, 81; *Timon*, IV/3, 40).

spite 1. Zorbalık, haksızlık: *I'll ... revenge this spite* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 420; *Rom. & Jul.*, IV/1, 31); 2. Aşağılayıcı meydan okuma: *Old Montague ... flourishes his blade in spite of me* (*Rom. & Jul.*, I/1, 78; Rom. & Jul., I/5, 62); 3. Zillet: *the spite of hell* (*Oth.*, IV/1, 70; *Com. Err.*, IV/2, 8; *Hen. IV–1*, III/1, 190); 4. [*in spite of*] Karşın, halde: *To fashion this false sport, in spite of me* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 194; *Hen. VI–1*, II/4, 106); 5. [(*in*) *spite of spite*] Her şeye rağmen: *And spite of spite needs must I rest awhile* (*Hen. VI–3*, II/3, 5); 6. Acı veren durum: *The time is out of joint – o cursed spite* (*Ham.*, I/5, 188; *Two Gent. Ver.*, IV/2, 69; *Com. Err.*, II/2, 189).

spite, to Nefse acı vermek: *that which spites me more than all these* (*Tam. Shrew*, IV/3, 11; *Mac.*, III/1, 110).

spitting Mıhlama, delme: *a spitting power* (*Hen. VIII*, II/4, 184).

spittle bkz. *spital*.

splay bkz. *spay*.

spleen 1. Dalağın öfke, kavga ve hiddetli gülüşün kaynağı olduğuna inanılırdı: *digest the venom of your spleen* (*Jul. Caes.*, IV/3, 47; *M. Meas.*, II/2, 122; *John*, II/1, 68); 2. Ateşli mizaç, atılgan huy: *the unruly spleen of Tybalt* (*Rom. & Jul.*, III/1, 157; *John*, V/7, 50; *Hen. IV–1*, V/2, 19); Yüreklilik: *that robb'd my soldiers of their heated spleen* (*Hen. VI–3*, II/1, 124); 3. Kin, garaz, nefret: *the spleen Of all the under-fiends* (*Cor.*, IV/5, 91; *Lear*, I/4, 282; *Hen. VIII*, II/4, 89); 4. İtki, nöbet; 5. Öfke galeyanı, tutku: *y' are all in all in spleen* (*Oth.*, IV/1, 88); [mec.] *the lightning ... That in a spleen, unfolds both heaven and earth* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 146); 6. Kahkaha, neşe, eğlenti: *That in this spleen ridiculous appears To check ... passion's solemn tears* (*L. Lab. Lost*, V/2, 117; *Tam. Shrew*, ind. /1, 137; *Tw. Night*, III/2, 68); 7. Şiddetli istek: *our heaving spleens* (*Troil. & Cres.*, II/2, 196); 8. Kapris, şımarıklık, değişken huy: *A weasel hath not such a deal of spleen* (*Hen. IV–1*, II/3, 78; *Hen. IV–1*, III/2, 25; *As You Like*, IV/1, 212).

spleenative Fevri, coşkulu: *spleenative and rush* (*Ham.*, V/1, 261).

spleeny Huysuz, nalet: *A spleeny Lutheran* (*Hen. VIII*, III/2, 99).

spleentive bkz. *spleenative*.

spleet bkz. *split*.

splendiferous Çok görkemli, ihtişamı bol [15. ve 16. yy.lardan itibaren. Partridge, 890/1].

splint bkz. *splinter*.

splinter, to Kırık parçaları birleştirmek, onarmak: *The broken rancour of your ... hates, But lately splinter'd, knit, and join'd together* (*Rich. III*, II/2, 118; *Oth.*, II/3, 323).

split, to 1. [Konuşmaya ilişkin] Sakatlamak, bozmak: *mine own tongue Splits what it speaks* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 124; *Com. Err.*, V/1, 309); 2. [*Make all split*] Kargaşa yaratmak: *a part to tear a cat in, to make all split* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 30).

splitted Parçalara ayrılmış, parçalanmış: *a splitted bark* (*Hen. VI–2*, III/2, 411).

splitting Parçalanmaya neden olan: *the splitting rocks* (*Hen. VI–2*, III/2, 97).

spoil 1. Kurban: *Leaving his spoil perplex'd in greater pain* (*Lucrece*, 733; *Troil. & Cres.*, IV/5, 62); 2. Yağma, çapul: *His soldiers fell to spoil* (*Jul. Caes.*, V/3, 7; *Hen. V*, III/3, 25; *Hen. VI–2*, IV/7, 134); yağmacılık yapma: *fit for treasons, stratagems, and spoils* (*Mer. Ven.*, V/1,

85); 3. Yıkım, tahribat: *the spoil of her honour* (*All's Well*, IV/3, 16; *Hen. IV–1*, III/3, 10; *Sonn.*, C, 12); 4. [Avcılık] Avın yakalanması ve köpeklerin ödüllendirilmesi; 5. [dolayısıyla] katliam: *here thy hunters stand, Sign'd in thy spoil* (*Jul. Caes.*, III/1, 206; *Cor.*, II/2, 120).

spoil, to 1. Yağmalamak, soymak: *To spoil the city* (*Hen. VI–2*, IV/4, 53; *Ant. & Cleo.*, III/6, 25); 2. Kurban olarak alıp götürmek: *Not his that spoils her young before her eyes* (*Hen. VI–3*, II/2, 14); 3. Yıkmak, yakmak, mahvetmek: *I am spoil'd* (*Oth.*, V/1, 54; *Tam. Shrew*, V/1, 110).

spongy 1. İçkide boğulmuş. körkütük sarhoş: *His spongy officers* (*Mac.*, I/7, 71); 2. Islak, nemli: *spongy April* (*Tem.*, IV/1, 65; *Cym.*, IV/2, 349).

spoon Vaftizde çocuğa verilen kaşığa gönderme: *you'd spare your spoons* (*Hen. VIII*, V/2, 101; Hen. VIII, V/3, 39).

spoon-meat 1. [Öz. bebeklere ve özürlülere ilişkin] Muhallebi gibi kaşıkla yenen yumuşak ya da içilen sıvı gıda; 2. [dolayısıyla] tatlı üstlük: *expect spoon-meat* (*Com. Err.*, IV/3, 60).

spoon the ship, to [deyim] Gemiyi rüzgâr altına alıp hızlandırmak [16. yy.].

sport 1. Eğlence, dinlence: *What sport shall we devise here in this garden* (*Rich. II*, III/4, 1; *Mer. Wives Win.*, II/1, 197; *Ant. & Cleo.*, I/1, 47); [öz. tiyatro gösterisi] *Who Pyramus presented in their sport* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 14; *L. Lab. Lost*, V/1, 155); 2. Av: *a book of sport* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 239; *L. Lab. Lost*, IV/2, 1); 3. Şans oyunları *We shall ne'er win at that sport* (*Mer. Ven.*, III/2, 216; *Ant. & Cleo.*, II/3, 35); 4. Aşk oyunları ya da cinsel birleşme: *When the blood is made dull with the act of sport* (*Oth.*, II/1, 227; *Ven. & Adon.*, 124); 5. Savaş, dövüş: *for lack of sport* (*Hen. V*, IV/2, 23; *Hen. IV–1*, I/3, 302); 6. [*Make sport*] Eğlence düzenleme: *one that make sport To the Prince* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 99; *Mer. Wives Win.*, IV/4, 13; *All's Well*, IV/5, 65); Eğlenme, hoşça vakit geçirme: *Let foolish gnats make sport* (*Com. Err.*, II/2, 30; *Ham.*, II/2, 513; *Rich. II*, II/1, 85); 7. Alay, takılma: *why then sport at me* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 150; *Much Ado*, III/1, 58; *As You Like*, I/2, 26); 8. Şaka, latife, tuhaflık: *'Tis holy sport to be a little vain* (*Com. Err.*, III/2, 27; *Much Ado*, I/1, 177; *Mer. Ven.*, I/3, 145); 9. Alay konusu: *He would make but a sport of it* (*Much Ado*, II/3, 156; *Cym.*, II/4, 48).

sport, to Eğlendirmek, dikkati başka yöne çevirmek: *So many hours must I sport myself* (*Hen. VI–3*, II/5, 34; *Tem.*, IV/1, 74; *Lucrece*, 907).

sportful 1. Aşıkâne: *let Kate be chaste and Dian sportful* (*Tam. Shrew*, II/1, 261); 2. Şakadan yapılan: *a sportful combat* (*Troil. & Cres.*, I/3, 335).

sportive Oyunbaz, havai, aşıkâne: *sportive tricks* (*Rich. III*, I/1, 14; *Sonn.*, CXXI, 6).

spot 1. Leke, utanç: *the spot of this enforced cause* (*John*, V/2, 30; *Ant. & Cleo.*, IV/12, 35; *All's Well*, V/3, 206); 2. Şablon, örnek, gergef işi, nakış: *Wives What are you sewing here? A fine spot* (*Cor.*, I/3, 52); 3. [Bir listede adı işaretlemek için kullanılan] İşaret, nokta ya da çizgi: *with a spot I damn him* (*Jul. Caes.*, IV/1, 6).

spotted 1. Lekelenmiş, kirlenmiş: *their spotted souls* (*Rich. II*, III/2, 134; *Mid. N. Dr.*, I/1, 110; *Titus*, II/3, 74; *Timon*, V/4, 35); 2. İşlenmiş, nakışla süslenmiş: *handkerchief Spotted with strawberries* (*Oth.*, III/3, 435).

spousal[1] Evlilik: [mec.] *So be there 'twixt your kingdoms such a spousal* (*Hen. V*, V/2, 362).

spousal[2] [sıf.] Evliliğe ilişkin, zifafa ait: *our spousal rites* (*Titus*, I/1, 337).

sprag Hızlı, uyanık, canlı: *He is a good sprag memory* (*Mer. Wives Win.*, IV/1, 82).

sprat Küçük balık [aşağılamada kullanılan mec. sözcük] çurçur: *what a sprat you shall find him* (*All's Well*, III/6, 105).

sprawl, to Ölüm acısıyla kıvranmak: *Hang the child, that he may see It sprawl* (*Titus*, V/1, 51; *Hen. VI–3*, V/5, 39).

spright (sprite) [*Spirit*'in varyantı: ff. ve qq.da birçok anlama gelir; ancak genellikle doğaüstü varlıklar ve hayaletler için kullanılmıştır].

sprighted (sprited) [Hayalet olarak] Bir yere dadanmış: *I sprighted with a fool* (*Cym.*, II/3, 139).

sprightful (speriteful) Canlı, heyecanlı, yürekli: *a sprightful noble gentleman* (*John*, IV/2, 177).

sprightfully Büyük bir yüreklilikle: *The Duke of Norfolk, sprightfully and bold, Stays but the summons* (*Rich. II*, I/3, 3).

sprighting (spriting) Hayaletin görevleri: *do my spriting gently* (*Tem.*, I/2, 298).

sprightly[1] **(spritely)** [sıf.] **1.** Canlı, uyanık: *sprightly fire and motion* (*All's Well*, II/1, 75; *Ant. & Cleo.*, IV/14, 52; *Hen. IV–1*, II/4, 342); **2.** Neşeli, iyimser: *thy sprightly comfort* (*Ant. & Cleo.*, IV/7, 15; *Cym.*, III/6, 74); **3.** "İyi saatte olsunlar" biçiminde: *sprightly shows Of mine own kindred* (*Cym.*, V/5, 428).

sprightly[2] **(spritely)** Neşeli bir biçimde: *entertain them sprightly* (*Win. Tale*, IV/4, 53).

spring 1. [Bitki] Yeni sürgün: *Unruly blasts wait on the tender spring* (*Lucrece*, 869; Lucrece, 950); [mec. aşka ilişkin] *This canker that eats up Love's tender spring* (*Ven. & Adon.*, 656; *Com. Err.*, III/2, 3); [bkz. *Love, Love spring*] *The tender spring upon the tempting lip* (*Ven. & Adon.*, 127); **2.** Kaynak: [mec.] *from that spring whence comfort seem'd to come* (*Mac.*, I/2, 27; *Rich. II*, I/1, 97; *Hen. IV–1*, V/2, 23); **3.** Başlangıç, ilk evre: *the middle summer's spring* [yaz dönümü'nün başlangıcı] (*Mid. N. Dr.*, II/1, 82); *the spring of day* [sabahın erken vakti] (*Hen. IV–2*, IV/4, 35); **4.** Yılın ilk mevsimi; **5.** [mec.] ömrün ilk yılları: *in this new spring of time* (*Rich. II*, V/2, 50; *Per.*, IV/4, 35; *Lucrece*, 49); **6.** [öz. aşkın ilk evresi] *this spring of love* (*Two Gent. Ver.*, I/3, 84; *Ant. & Cleo.*, III/2, 43; *Sonn.*, CII, 5).

springe Tuzak, kuş kapanı: *springes to catch woodcocks* (*Hamlet*, I/3, 115 ve V/2, 306; *Win. Tale*, IV/3, 35).

springhalt Atların arka bacak hastalığı: *They have all new legs, and lame ones ... the spavin And springhalt reign'd among 'em* (*Hen. VIII*, I/3, 13).

springing Büyüyen: *springing things* (*Ven. & Adon.*, 417).

sprite, sprited, spriteful, spritely, spriting bkz. *spright, sprighted, sprightful. sprightly, sprighting.*

spungy [*Spongy*'nin varyantı].

spur 1. [*On the spur*] Tam hızda: *With horsemen, that make to him on the spur* (*Jul. Caes.*, V/3, 29); **2.** [*set spurs*] en yüksek hızda başlama: *spurs and away* (*Mer. Wives Win.* IV/5, 68); **3.** [mec.] Kışkırtıcı şey, saik: *potential spurs To make thee seek* (*Lear*, II/1, 76; *Rich. II*, I/2, 9; *Per.*, III/3, 23); **4.** Ağaç kökü: *by the spurs pluck'd up The pine and cedar* (*Tem.*, V/1, 47; *Cym.*, IV/2, 58).

spur-galled Hızdan yorgun düşmüş: *Spur-galled and tir'd by jauncing* (*Rich. II*, V/5, 94) [qq., f. 1'de *spu rrde galid*].

spurn 1. Aşağılayıcı darbe: *that which gives my soul the greatest spurn* (*Titus*, III/1, 101; *Timon*, I/2, 141); **2.** Hakaret: *the spurns That patient merit of th' unworthy takes* (*Ham.*, III/1, 72).

spurn, to 1. Tekmelemek: *spurn in pieces posts of adamant* (*Hen. VI–1*, I/4, 52; *Com. Err.*, II/1, 83); **2.** [*Spurn at, against*] Aşağılayarak karşı durmak: *I know no personal cause to spurn at him* (*Jul. Caes.*, II/1, 11; *John*, III/1, 142); **3.** [*Spurn upon*] Ayaklar altına almak: *I'll strike thee to my foot, And spurn upon thee* (*Rich. III*, I/2, 42).

spy 1. Gören; **2.** Göz: *If these be true spies which I wear in my head* [örn. dikkatli gözler] (*Tem.*, V/1, 259); **3.** Gözlem: *the perfect spy o' th' time* (*Mac.*, III/1, 129).

squander, to Pervasızca dağıtmak: *other ventures he hath, squand'red abroad* (*Mer. Ven.*, I/3, 21).

squandering Rasgele, gelişigüzel: *the squand'ring glances of the fool* (*As You Like*, II/7, 57).

square[1] **1.** On iki pusluk ölçü; [*by the square*] tam tamına: *Do not you know my lady's foot by th' square* [ör. tam olarak] (*L. Lab. Lost*, V/2, 474; *Hen. IV–1*, II/2, 12; *Win. Tale*, IV /4, 339); **2.** [Aksiyonda] Kural, uygunluk, orantı, sınırlar: *I have not kept my square* (*Ant. & Cleo.*, II/3, 6); **3.** Alan, yüzölçümü; **4.** Bölge, parça: *the most precious square of sense* [örn. huyumun en duyarlı bölgesi ya da duygularımın doruğu, anlamında] (*Lear*, I/1, 74); **5.** Kare biçiminde düzenlenmiş askerler ya da tabur: *squares of battle* (*Hen. V*, IV/2, 28; *Ant. & Cleo.*, III/13, 40); **6.** Giysinin süslü yakası: *the work about the square on't* (*Win. Tale.* IV/4, 210).

square[2] [sıf.] **1.** [*Square brows*] Geniş alınlı: *My queen's square brows* (*Per.*, V/1, 108); **2.** Uygun, usule göre: it is not square to take On those (*Timon*, V/4, 36); **3.** [Bir şeyin] Tıpatıp karşılığı: *if report be square to her* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 185).

square, to 1. Düzeltmek, düzenlemek, [bir şeye] uygun duruma getirmek: *square my talk* (*Titus*, III/2, 31; *M. Meas.*, V/1, 482; *Win. Tale*, III/3, 41); **2.** Ölçmek, tahmin etmek: *to square the general sex By Cressid's rule* (*Troil. & Cres.*, V/2, 132); **3.** Bozuşmak, tartışmak, ağız dalaşına girmek: *My honesty and I begin to square* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 41; *Mid. N. Dr.*, II/1, 30; *Titus*, II/1, 100; [biriyle kavga etmek: *to square yourselves* (*Titus*, II/1, 124).

squarer Kavgacı: *Is there no young squarer now that will make a voyage with him to the devil* (*Much Ado*, I/1, 82).

squash 1. Olgunlaşmamış kabuklu bezelye: *as a squash is before 'tis a peascod* (*Tw. Night*, I/5, 157; *Mid. N. Dr.*, III/1, 186); **2.** [bir kimseye hakaret sözcüğü] *this kernel, this squash, this gentleman* (*Win. Tale*, I/2, 160).

squene [*Squiny*'nin varyantı].

squier[1] [*Square*'in varyantı].

squier[2] Marangozluk kuralı (*L. Lab. Lost*, V/2. 474).

squint, to Yan bakmaya neden olmak: *Squints the eye* (*Lear*, III/4, 117).

squiny, to Dik dik bakmak: *Dost thou squiny at me?* (*Lear*, IV/6, 137).

squire[1] [*Square*'in varyantı].

squire[2] **1.** Rütbesi şövalyenin bir altında olan centilmen: *lords and barons, knights and squires* (*Hen. V*, IV/8, 78; *Cym.*, II/3, 123; *Lear*, I/4, 241); **2.** Bir hükümdara ya da aristokrata refakat eden ve ona hizmet eden kimse: *us that are squires of the night's body* (*Hen. IV–1*, I/1, 24; *Ant. & Cleo.*, IV/4, 14); **3.** Genç adam, genç efendi: *A proper squire!* (*Much Ado*, I/3, 52; *Mid. N. Dr.*, II/1, 131); [küçümsemede de kullanılır] *Some such squire he was That turn'd your wit the seamy side without* (*Oth.*, IV/2, 145; *Hen. VI–1*, IV/1, 23).

squire-like Refakatçi ya da hizmetli gibi: *To knee his throne, and squire-like, pension beg* (*Lear*, II/4, 214).

squirility Kaba küfür, ağız bozukluğu: *abrogate scuirility* (*L. Lab Lost*, IV/2, 53). [q. 1, f. 1 *scurilitie*].

squirrel Küçük köpek: *the other squirrel was stol'n from me* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 55).

stable Sürekli, düzenli: *stable bearing* (*Tw. Night*, IV/3, 19).

stableness Süreklilik, sebat: *justice, verity, temp'rance, stableness* (*Mac.*, IV/3, 92).

stablish, to Kurmak, tesis etmek: *And stablish quietness on every side* (*Hen. VI–1*, V/1, 10).

stablishment Onaylanmış sahiplik, saptanmış uğraşı: *Unto her He gave the stablishment of Egypt* (*Ant. & Cleo.*, III/6, 9).

staff 1. Sap, tutamak: *He wears a well-steeled axe, the staff of gold* (*Two Nob. K.*, IV/2, 115; *John*, II/1, 318; *Rich. III*, V/3, 65; *Mac.*, V/7, 18); **2.** Mızrak oyunu, mızraklarla çarpışma: *breaks his staff like a noble goose* (*As You Like*, III/4, 44; *Per.*, II/3, 35; *Much Ado*, V/1, 138); **3.** [*Set in* (*one's*) *staff*] Bir yere yerleşme, kendini evinde hissetme: *Shall I set in my staff?* (*Com. Err.*, III/1, 61); **4.** Şiir kıtası: *Let me hear a staff, a stanza, a verse* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 104).

stage 1. Sehpa, yükselti; 2. [*stage of death*] idam sehpası: *that these bodies High on a stage be placed to the view* (*Ham.*, V/2, 396).

stage, to 1. Sahnede temsil etmek: *quick comedians Extemporally will stage us* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 217); 2. [mec.] kalabalık önünde teşhir etmek: *do not like to stage me to their eyes* (*M. Meas.*, I/1, 68).

stagger, to Duraksamak: *A man ... may stagger in this attempt* (*As You Like*, III/3, 49; *M. Meas.*, I/2, 165).

staggering Duraksama: *without any pause or staggering* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 12).

staggers [Çoğul] 1. Baş dönmesi: *How comes these staggers on me* (*Cym.*, V/5, 233); [öz.] baş dönmesindan kaynaklanan hayvan hastalığı: *his horse ... spoil'd with the staggers* (*Tam. Shrew*, III/2, 54).

staid Sakin, dingin: *my staider senses* (*Cym.*, III/4, 10).

stain 1. İz, leke, yara: *Full of unpleasing blots and sightless stains* (*John*, III/1, 45; *Cym.*, II/4, 139); 2. Utanç, ayıp, rezalet: *do not stain to your own gracious person* (*M. Meas.*, III/1, 202; *Hen. IV–1*, III/1, 185; *Cor.*, I/1, 18); 3. Utanca neden olan kişi: *Stain to thy countrymen* (*Hen. VI–1*, IV/1, 45); 4. Gölgeye giren kimse: *sweet above compare, Stain to all nymphes* (*Ven. & Adon.*, 9); 5. Hafif renk, hafif iz: *You have some stain of soldier in you* (*All's Well*, I/1, 111; *Troil. & Cres.*, I/2, 26).

stain, to 1. Çirkinleştirmek, bozmak: *stain her beauty* (*Rich. III*, IV/4, 207; *Rich. II*, III/1, 14; *Ven. & Adon.*, 797); 2. Lekelemek, yozlaştırmak: *stain our judgement* (*All's Well*, II/1, 120; *Ham.*, IV/4, 57; *John*, IV/2, 6); 3. Karartmak, gölgelemek: *clouds and eclipses stain both moon and sun* (*Sonn.*, XXXV, *Rich. II*, III/3, 66; *Lear*, V/3, 263); 4. [mec.] ay ya da güneş tutulması: *I'll raise the preparations of a war Shall stain your brother* (*Ant. & Cleo.*, III/4, 27); 5. Kararmak, belirsiz duruma gelmek, örtülmek: *If virtue's gloss will stain with any soil* (*L. Lab. Lost*, II/1, 48; *Sonn.*, XXXIII, 14).

stained 1. Utanç dolu: *thou shalt not know The stained taste of violated troth* (*Lucrece*, 1059; Lucrece, 1316; *Hen. VI–1*, III/3, 57); 2. Biçimi değişen, karalar bağlanmış: *he's something stain'd with grief* (*Tem.*, I/2, 415; *Two Nob. K.*, I/1, 24).

staining Yozlaştırıcı: *any staining act* (*All's Well*, III/7, 7).

stair-work Gizli aşk ilişkisi, gizli buluşma: *This has been some stair-work* (*Win. Tale*, III/3, 74).

stake Ayıyı avlamak için hayvanın bağlandığı direk: [mec.] *We are at the stake, And bay'd about with many enemies* (*Jul. Caes.*, IV/1, 48; *Tw. Night*, III/1, 118; *Hen. VI–2*, V/1, 144).

stale[1] 1. Yem, tuzak: *For stale to catch these thieves* (*Tem.*, IV/1, 187; *Tam. Shrew*, III/1, 90); 2. Aldatılmış kimse: *To make a stale of me, amongst these mates* [satraçta "pat", yani çıkmaz anlamına gelen *stalemate*'e gönderme ile söz oyunu] (*Tam. Shrew*, I/1, 58; *Hen. VI–3*, III/3, 260; *Titus*, I/1, 304); 3. Bir eşin ya da metresin başkaları tarafından alay konusu olacak kadar aşırı sadakati: *poor I am but his stale* (*Com. Err.*, II/1, 101); 4. Hırsızlar tarafından yem olarak öne sürülen en adi fahişe [gen. bakire olmayan kadınlar için söylenen aşağılayıcı söz] *marrying the renown'd Claudio ... to a contaminated stale* (*Much Ado*, II/2, 25; Much Ado, IV/1, 65).

stale[2] At idrarı: *Thou didst drink The stale of horses* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 62); [Dr. Caius için] *is he dead, bully-stale?* (*Mer. Wives Win.*, II/3, 30).

stale, to 1. Bir işi üstün körü yapmak; 2. Bayatlatmak, kurutmak: *nor custom stale her infinite variety* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 234; *Cor.*, I/1, 92) [f. 1 *scale*]; 3. Basitleştirmek, bayağılaştırmak: *To stale with ordinary oaths my love* (*Jul. Caes.*, I/2, 73; *Troil. & Cres.*, II/3, 191).

stalk, to 1. Sessizce hareket etmek: *stalk on, stalk on, the fowl sits* (*Much Ado*, II/3, 92); 2. Ses çıkarmadan süzülmek: *Into the chamber wickedly he stalks* (*Lucrece*, 365).

stalking-horse Avda saklanmayı sağlayan gerçek ya da yapma at: *He uses his folly like a stalking-horse* (*As You Like*, V/4, 106).

stall [argo] Kurbanların dikkatini başka yöne çeken yankesici yardımcısı [Kullanımı 1590'dan itibaren; Greene, 1591; Dekker. *Stallman* olarak da kullanılırdı. Partridge, 901/2].

stall, to 1. Ahırda saklamak ya da korumak: *The steed is stalled up* (*Ven. & Adon.*, 39; *Pass. Pilg.*, XVIII/2); [mec.] Saklamak: *Stall this in your bosom* (*All's Well*, I/3, 126); 2. Yerleştirmek, kurmak, kuşatmak: *Deck'd in thy rights, as thou art stall'd in mine* (*Rich. III*, I/3, 205); 3. İkamet etmek: *we could not stall together* (*Ant. & Cleo.*, V/1, 39); 4. [argo] Suç işlenirken siper olmak. [1590'dan itibaren. Partridge, 902/1].

stalling Kalacak yer: *the stalling of an ox* (*As You Like*, I/1, 10).

stallion bkz. *scullion, staniel.*

stamp 1. [Bir kimsenin] Özelliğini gösterdiği şey: *His sword death's stamp* (*Cor.*, II/2, 107; *Sonn.*, LXXXII, 8); 2. [öz.] madeni para basan makine (*M. Meas.*, II/4, 46); 3. Özellik, marka, bırakılan izlenim: *Without the stamp of merit* (*Mer. Ven.*, II/9, 39; *Cym.*, V/5, 366; *Ham.*, I/4, 31); [mec.] *Your fire-new stamp of honour is scarce current* (*Rich. III*, I/3, 255; *Hen. IV–1*, IV/1, 4); 4. Belli bir resimle basılan madeni para, madalya: *The empress sends It thee, thy stamp, thy seal* (*Titus*, IV/2, 69); 5. [çocuk edinmeye gönderme olarak] Madeni para: *a golden stamp about their necks* (*Mac.*, IV/3, 153; *Mer. Wives Win.*, III/4, 16; *Cym.*, V/4, 24).

stamp, to 1. Damgala(n)mak: I, *that am rudely stamp'd* (*Rich. III*, I/1, 16); 2. [mec.] Doğurmak: *When I was stamp'd* (*Cym.*, II/5, 5); 3. Sürüm değerini vermek: *has an eye can stamp and counterfeit* (*Oth.*, II/1, 243); 4. Gerçekmiş izlenimi vermek: *Has almost stamp'd the leasing* (*Cor.*, V/2, 22).

stampers [argo] Ayakkabı ya da çizme [kullanımı takr. 1565'ten itibaren Partridge, 903/1].

stamp-in-the-ashes [argo] Alışılmadık, değişik içki [16. yy. ilk yarısı. Partridge, 903/1].

stamps [argo] Bacaklar [kullanımı takr. 1565'ten itibaren. Partridge, 903/1].

stanch, to Doymak, tatmin olmak: *Let my tears stanch the earth's dry appetite* (*Titus*, III/1, 14). [sıfat için bkz. *Staunch*].

stanchless Doymak bilmez, açgözlü: *stanchless avarice* (*Mac.*, IV/3, 76).

stand[1] **1.** Durulan yer, durak: *I have found you out a stand most fit* (*M. Meas*, IV/6, 10); 2. [*make* (*one's*) *stand*] [birini] beklemeye zorlamak: (*Mer. Ven.*, II/6, 2; *Lucrece*, 438); 3. [*take* (*one's*) *stand*] yerini almak: (*Hen. VIII*, IV/1, 2; *Hen. VI–3*, IV/3, 1; *Pass. Pilg.*, IX/5); 4. [öz.] Avcının, okçunun ya da pusu kuranın yeri: *For through this laund anon the deer will come, And in this covert will we make our stand* (*Hen. VI–3*, III/1, 3; *L. Lab. Lost*, IV/1, 10; *Mer. Wives Win.*, V/5, 235).

stand[2] [argo] Gözcü, hırsızlık yapanın yardımcısı. [kullanımı takr. 1590 ile1640 arası. Greene, 'Water Poe' Taylor. Ex standing on watch. Partridge, 903/1].

stand, to 1. Durmak: *Stand, sir* (*Two Gent. Ver.*, IV/1, 3; *M. Meas.*, III/2, 264; *Tam. Shrew*, IV/3, 44); 2. Dövüşmek: *Dar'st not stand nor look me in the face* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 424; *Rom. & Jul.*, I/1, 10); 3. [Emir kipi] Dur! Yaklaşma!: *Stand, Diomed* (*Troil. & Cres.*, V/6, 9; *Cor.*, V/6, 126); 4. Kalmak, baki kalmak: *It was said It should not stand in thy posterity* (*Mac.*, III/1, 4); 5. Bir şey yapma üzerinde durmak, [bir şey] için zaman harcamak: *stand not to discourse* (*Two Gent. Ver.*, V/2, 44; *Jul. Caes.*, V/3, 43; *Mer. Wives Win.*, III/3, 125); 6. Karşı koymak: *none durst stand him* (*Hen. VI–1*, I/1, 123; *Lear.*, IV/1, 68; *Cym.*, V/3, 60); 7. [*Stand in act*] Hareket halinde olmak: *the Cyprus wars* (*Which even now stands in act*) (*Oth.*, I/1, 151).

stand by, to 1. Hareketsiz kalmak: *he stood by, whilst I ... Was made a wonder and a pointing stock* (*Hen. VI–2*, II/4, 45); 2. Dövüşmek: *If you seek to prove, I dare not stand by* (*Win. Tale*, I/2, 444).

stand for, to Taraf tutmak, desteklemek: *When Martius stood for Rome* (*Cor.*, IV/6, 45; *Hen. V*, I/2, 101; *Cym.*, III/5, 56).

stand in, to 1. Israr etmek: *if he stand in hostage for his safety* (*Titus*, IV/4, 105) [f. 4 *stand on*]; 2. Bir şeyin maksadı olmak: *though our proper son Stood in your action* (*Oth.*, I/3, 70).

stand off, to 1. Ayrı olmak: *our bloods ... stands off In differences so mighty* (*All's Well*, II/3, 120); 2. Göze çarpmak: *the truth of it stands off as gross as black and white* (*Hen. V*, II/2, 103).

stand on (upon), to 1. Bir şeyden destek almak, dayanmak: *stands on the hourly thought* (*Lear*, IV/6, 214; *Mid. N. Dr.*, I/1, 139; *Mer. Ven.*, III/2, 201); 2. Güvenmek, bel bağlamak: *The good I stand on is my truth and honesty* (*Hen. VIII*, V/1, 122); 3. Bir şey üzerinde ısrar etmek: *you stand on distance* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 225; *Mac.*, II/4, 118; *Ant. & Cleo.*, IV/4, 31); 4. Geçerli saymak, değerli bulmak: *I never stood on ceremonies, Yet now they fright me* (*Jul. Caes.*, II/2, 13; *Cor.*, IV/6, 96); 5. [Bir şeyle] Yakından ilgilenmek, kafa yormak: *'tis but the time ... that men stand upon* (*Jul. Caes.*, III/1, 100; *Com. Err.*, I/2, 80; *Rom. & Jul.*, II/3, 93); 6. Önem taşımak: *how it stands upon my credit* (*Com. Err.*, IV/1, 69; *Rich. III*, IV/2, 58); Gerekli olmak: *It stands your Grace upon to do him right* (*Rich. II*, II/3, 138; *Ham.*, V/2, 63); 7. Yakışık almak: *for my state Stands on me to defend* (*Lear*, V/1, 69).

stand out, to Teslim olmamak, dayanmak: *Now for the rebels which stand out in Ireland* (*Rich. II*, I/4, 38).

stand to, to 1. [Otoriteyi] Tutmak, desteklemek: *let us stand to our authority* (*Cor.*, III/1, 207); 2. [Birinin] Yanında olmak: *Stand to me in this cause* (*Cor.*, V/3, 199; *Hen. IV–2*, II/1, 64; *Hen. VI–3*, II/3, 51); 3. Yemeğe saldırmak: *I will stand to, and feed* (*Tem.*, III/3, 49; *Mac.*, II/3, 34).

stand to it, to 1. Kafa tutmak: *We stood to't in good time* (*Cor.*, IV/6. 10; *All's Well*, II/1, 29; *Hen. IV–2*, II/1, 4); 2. Beyanında ısrarlı olmak: *I'll stand to it, the pancakes were naught* (*As You Like*, I/2, 65; *Hen. IV–1*, III/3, 162).

stand under, to Tabi olmak, bağlı olmak: *There's none stands under more calumnious tongues Than I* (*Hen. VIII*, V/1, 112).

stand up, to 1. Başkaldırmak, karşı olmak: *We all stand up against the spirit of Caesar* (*Jul. Caes.*, II/1, 167; *Cor.*, II/3, 15; *Lear*, III/7, 80); 2. [Bir şey üzerinde] İddialı olmak, hak talep etmek: *We stand up peerless* (*Ant. & Cleo.*, I/1, 40; *Cym.*, V/4, 54).

stand upon, to bkz. *stand on.*

stand with, to İstiktarlı olmak, sebatkâr olmak: *if it stand with honesty* (*As You Like*, II/4, 91; *Cor.*, II/3, 85).

standard 1. Namuslu, dosdoğru: *he's no standard* (*Tem.*, III/2, 17); 2. Bayraktar: *thou shalt be my lieutenant, monster, or my standard* (*Tem.*, III/2, 16).

standing[1] 1. Süre, devamlılık: *his folly ... will continue The standing of his body* [örn. hayatta olduğu sürece] (*Win. Tale*, I/2, 431); 2. Toplumsal konum, rütbe: *How this grace Speaks his own standing* (*Timon*, I/1, 31).

standing[2] 1. Durgun su, akmayan su: *I am standing water* (*Tem.*, II/1, 221; *Lear*, III/4, 133; *Tw. Night*, I/5, 159); 2. Sabit: *my deadly standing eye* (*Titus*, II/3, 32); 3. Desteği olan [örn. ayaklı yatak] *his standing bed and truckle bed* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 7); 4. Dik oturan: *you vile standing tuck* (*Hen. IV–1*, II/4, 247).

standing[3] [argo] Hırsızların toplandığı yer [takr. 1548'den sonra: Latimer. 1590'da artık kulla nılmıyor. Partridge, 904/1].

standing-bowl Ayaklı bardak: *we drink this standing bowl of wine to him* (*Per.*, II/3, 65; *Hen. VIII*, V/4, sa.).

standing-tuck Ucu düğmeli ince kılıç (*Hen. IV–1*, II/4, 240).

staniel Şahinin bir alt türü: *with what wing the staniel checks at it* (*Twelfth Night*, II/5, 113; *Tem.* II/2, 172).

stanze Şiir kıtası: *Let me hear a staff, a stanze, a verse* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 104).

stanzo [*Stanza*'nın varyantı] *Come, more another stanzo* (*As You Like*, II/5, 18; As You Like, 19).

staple Yün lifi: *He draweth out the thread of his verbosity finer than the staple of his argument* (*L. Lab. Lost.*, V/1, 17).

star 1. Bir insanın yazgısını ortaya çıkaran yıldız: *In my stars I am above thee* (*Tw. Night*, II/5, 144; *Ham.*, I/4, 32); 2. [*out of thy star*] Konum olarak daha üst makamda (*Ham.*, II/2, 141); 3. [*Moist, watery star*] Dünyanın uydusu Ay (*Ham.*, I/1, 118; *Win. Tale*, I/2, 1); 4. [*seven stars*] Büyükayı yıldızı (*Hen. IV–1*, I/2, 14; *Hen. IV–2*, II/4, 187; *Lear*, I/5, 35); 5. Kutupyıldızı: *there's no more sailing by the star* (*Much Ado*, III/4, 58); [mec.] *love ... is the star top every wandering bark* (*Sonn.*, CXVI, 7); 6. Yıldıza benzeyen leke ya da ben: *Upon his neck a mole, a sanguine star* (*Cym.*, V/5, 364).

star-blasting Kötü yıldızların zararlı etkisi: *Bless thee from whirlwinds, star-blasting* (*Lear*, III/4, 59).

star-chamber Ceza mahkemesi: *I will make a Star-chamber matter of it* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 2).

stare Şaşkınlık veren dik bakış: *why stand you in this strange stare* (*Tem.*, III/3, 94).

stare, to [Saç] Diken diken olmak: *That mak'st ... my hair to stare* (*Jul. Caes.*, IV/3, 280)

stark[1] [sıf.] Katı, sert, esnek olmayan: *Each part ... Shall, stiff and stark and cold, appear like death* (*Rom. & Jul.*, IV/1, 103; *Cym.*, IV/2, 209; *Hen. IV–1*, V/3, 41).

stark[2] Tamamen, mutlak bir biçimde: *stark spoiled with the staggers* (*Tam. Shrew*, III/2, 54; *Tw. Night*, III/4, 251; *Com. Err.*, II/1, 59).

starkly Katı ve sert bir biçimde: *When it lies starkly in the traveller's bones* (*M. Meas.*, IV/2, 67).

starred Mukadder olan: *My third comfort* (*Starr'd most unluckily*) (*Win. Tale*, III/2, 99).

stars 1. Bahtlar, yazgılar; 2. Kişisel hünerler: *Our stars must glister with new fire* (*Two Nob. K.*, V/1, 69)

start 1. Ani yolculuk, ani savaş ya da işgal: *use your legs, take the start, run away* (*Mer. Ven.*, II/2, 6; *Hen. VI–2*, IV/8, 43); 2. Ani öfke ya da itki: *the start of spleen* (*Hen. IV–1*, III/2, 125; *Lear*, I/1, 300); [*by, in starts*] öfke ya da itki ile: *she did speak in starts distractedly* (*Tw. Night*, II/2, 21; *Hen. V*, epil., 4; *Ant. & Cleo.*, IV/12, 7); 3. [*on the start*] Birden görününce: *the first face of neither on the start Can woman me unto't* (*All's Well*, III/2, 50); 4. Bir yarışa ya da yolculuğa ilk başlayışla elde edilen üstünlük, avantaj: *You have the start of me* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 161; *Jul. Caes.*, I/2, 130).

start, to 1. Korkutmak, şaşırtmak: *every father starts you* (*All's Well*, V/3, 232; *Mac.*, V/5, 15; *Troil. & Cres.*, V/2, 101); 2. Rahatsız ya da huzursuz etmek: *dost thou come To start my quiet* (*Oth.*, I/1, 101); 3. Hayvanı bulunduğu yerden zorla çıkarmak: *the blood more stirs To rouse a lion than to start a hare* (*Hen. IV–1*, I/3, 198); 4. Uyandırmak, kışkırtmak: *Brutus will start a spirit as soon as Caesar* (*Jul. Caes.*, I/2, 147; *John*, V/2, 167; *Tw. Night*, IV/1, 59).

starting Hayat dolu, atlayıp sıçrayan: *starting courage* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 2).

starting-hole 1. Barınak; 2. [mec.] kaçamak, hile: *What trick? What device? What starting-hole?* (*Hen. IV–1*, II/4, 263).

startingly Heyecanla, coşkuyla: *Why do you speak so startingly and rash* (*Oth.*, III/4, 79).

startle, to 1. Telaşa düşmek, korkmak, şok olmak: *Patience herself would startle at this letter* (*As You Like*, IV/3, 13; *Rich. III*, III/4, 85); 2. [geçişli fiil] korkutmak, şoka uğratmak: *startles and frights consideration* (*John*, IV/2, 25; *Per.*, V/1, 146; *Hen. VIII*, III/2, 294).

start-up Türedi, zıpçıktı: *That young start-up hath all the glory* (*Much Ado*, I/3, 66).

starve, to 1. Soğuktan ölmek: *catch cold and starve* (*Cym.*, I/4, 167); 2. Soğuktan,

dondan haşlanmak: *The air hath starv'd the roses in her cheeks* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 154); 3. Hasara uğratmak, felç etmek: *Aches contract and starve your supple joints* (*Timon*, I/1, 248; *Per.*, I/4, 38); 4. [*Starve out*] Telef edici soğuğa katlanmak: *Never go home; here starve we out the night* (*Troil. & Cres.*, V/10, 2).

starved 1. Soğuktan uyuşmuş: *warm the starved snake* (*Hen. VI–2*, III/1, 343; *Titus*, II/1, 251); 2. Aç: *thy desires Are wolvish, bloody, starv'd and ravenous* (*Mer. Ven.*, IV/1, 138); 3. Açlıktan bir deri bir kemik kalmış: This same starv'd justice (*Hen. IV–2*, III/2, 304; *Hen. IV–2*, V/4, 27); 4. [mec.] güçsüz, dermansız: *It is too starv'd a subject for my sword* (*Troil. & Cres.*, I/1, 93).

starve-lackey Uşağını ya da hizmetkârlarını aç bırakan kimse: *Master Starve-lackey the rapier and dagger man* (*M. Meas.*, IV/3, 14).

state 1. [Şeylerin] Durumu: *Bearing a state of mighty moment in't* (*Hen. VIII*, II/4, 214; *Lear*, II/2, 169; *Jul. Caes.*, I/3, 71); 2. [*the child of state*] durumların doğurduğu şey, tamamen raslantısal olan: *If my dear love were but the child of state* (*Sonn.*, CXXIV, 1); 3. Emlak, mal, mülk: *When I told you My state was nothing* (*Mer. Ven.*, III/2, 259; *Mer. Wives Win.*, III/4, 5; *Hen. IV–1*, IV/1, 46); 4. Yüksek makam ya da rütbe [dolayısıyla] hükümranlık, kudret: *I ... to my state grew stranger* (*Tem.*, I/2, 76; *Rich. III*, III/7, 205; *Mac.*, IV/2, 66); 5. [mec.] [*the state of floods*] Okyanusların hükümdarı (*Hen. IV–2*, V/2, 132); 6. [Çoğul] Makamı olan kişiler: *Kings, queens and states* (*Cym.*, III/4, 37; *John*, II/1, 395; *Timon*, I/2, sa.); 7. [Kişinin dış görünüşündeki tavrında, donanımında, eşyalarında] Debdebe, görkem: *a measure, full of state ancientry* (*Much Ado*, II/1, 77; *Hen. IV–2*, III/1, 13; *Rom. & Jul.*, IV/3, 8); 8. [*keep ... state*] Hal ve hareketini ya da itibarını sürdürme: *Keep some state in thy exit* (*L. Lab. Lost*, V/2, 594; *Jul. Caes.*, I/2, 160; *Hen. V*, I/2, 273); 9. [*chair of state*] Makam koltuğu ya da kral tahtı: *a rich chair of state* (*Hen. VIII*, IV/1, 67; *Hen. VI–3*, I/1, 51); 10. Başkanlık makamı ya da yüksek makam: *sitting in my state* (*Tw. Night*, II/5, 45; *Mac.*, III/4, 5; *Hen. IV–1*, II/4, 378); 11. Hükümet: *we will accite ... all our state* (*Hen. IV–2*, V/2, 142; *Cor.*, IV/3, 11; *Troil. & Cres.*, I/3, 191); 12. Yerleşik hükümet, düzen: *Against the state and profit of this land* (*Rich. II*, IV/1, 225); 13. Krallık, devlet: [mec.] *Shakes so my single state of man* (*Mac.*, I/3, 140; *Jul. Caes.*, II/1, 67); 14. Tavır, duruş: *A gait, a state* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 183).

state-statue Devlet adamı imgesi: *We should take root here where we sit, or sit state-statues only* (*Hen. VIII*, I/2, 88).

state, to cons Devlet işlerini ayağa kaldırmak (*Tw. Night*, II/3, 139).

station Davranış biçimi, tarz, tavır: *A station like the herald Mercury* (*Ham.*, III/4, 58; *Ant. & Cleo.*, III/3, 19).

statist Devlet adamı: *I do believe* (*Statist though I am none*) (*Cym.*, II/4, 16; *Ham.*, V/2, 33).

statua Heykel, yontu: *she saw my statua* (*Jul. Caes.*, II/2, 76; Jul. Caes., III/2, 188; *Hen. VI–2*, III/2, 80; *Rich. III*, III/7, 25).

statute Alacaklının, borçlunun borcuna karşılık malını rehin tutma anlaşması: *a great buyer of land, with his statutes* (*Ham.*, V/1, 104); [mec.] *The statute of thy beauty thou wilt take* (*Sonn.*, CXXXIV, 9).

statute-cap Yün ticaretini desteklemek için parlementonun 1571'de, pazar günleri giyme zorunluluğu getirdiği yün şapka: *better wits have worn plain statute-caps* (*L. Lab. Lost.*, V/2, 281).

staunch[1] bkz. *stanch.*

staunch[2] [sıf.] 1. Su geçirmez; 2. [dolayısıyla] sımsıkı: *If I knew What hoop should hold us staunch from edge to edge* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 115).

staves bkz. *staff.*

stay[1] Destek: *if thou lose thy stay* (*Troil. & Cres.*, V/3, 60; *John*, V/7, 68; *Rich. III*, II/2, 74).

stay[2] **1.** Durdurma, engelleme: *Here's a stay That shakes the rotten carcass of old Death Out of his rags* (*John*, II/1, 455); **2.** Devlette süreklilik (istikrar): *the conceit of this inconstant stay* (*Sonn.*, XV, 9).

stay, to[1] Desteklemek, onaylamak (*Rich. III*, III/7, 97; Rich. III, I/4, 19; *John*, II/4, 138).

stay, to[2] **1.** Durmak: *Stay, you that bear the corse* (*Rich. III*, I/2, 33; *Rom. & Jul.*, IV/3, 57; *Ven. & Adon.*, 706); Konuşmayı kesmek: *Stay, stand apart I know not which is which* (*Com. Err.*, V/1, 365; *Mer. Wives Win.*, V/5, 80); susmak: *That wilt not stay her tongue* (*Win. Tale*, II/3, 110; *Much Ado*, III/3, 79; *Titus*, III/1, 192); **2.** Geciktirmek, ertelemek: *no longer staying but to give the mother Notice* (*M. Meas.*, I/4, 86; *Two Gent. Ver.*, III/1, 37); *Hen. VI–3*, II/5, 135); devam etmemek, esirgemek, tutmak: *Stay your thanks a while* (*Hen. VI–3*, III/2, 136); **3.** Metanet göstermek, dayanmak: *give them leave to fly that will not stay* (*Hen. VI–3*, II/3, 50); Bir şeye karşı sıkı durmak: *stay the siege of loving terms* (*Rom. & Jul.*, I/1, 212; *Jul. Caes.*, V/1, 106; *Ven. & Adon.*, 894); **4.** Beklemek: *My father stays my coming* (*Two Gent. Ver.*, II/2, 13; *Mid. N. Dr.*, II/1, 235; *John*, II/1, 58); **5.** [bir şeyler yapmak için] Kalmak: *I cannot stay thanksgiving* (*L. Lab. Lost*, II/1, 193; L. Lab. Lost, IV/2, 142); **6.** Alıkoymak, tutmak, engellemek: *my wife, stays me at home* (*Jul. Caes.*, II/2, 75; *Tam. Shrew*, IV/2, 83; *Hen. VIII*, I/1, 5); **7.** Kavgayı yatıştırmak, denetime almak: *Until the goose came out of door, Staying the odds by adding four* [tek sayılar üzerine yanıltmaca] (*L. Lab. Lost*, III/1, 98).

stay behind, to [Tehlikeli bir işte] Yer alamamak, [bir kimseye] katılamamak: *Ere stay behind this business* (*Cor.*, I/1, 243; *As You Like*, I/1, 110; *Tw. Night*, III/3, 4); [nesnesi olmayan fiil] *I will not stay behind* (*Ant. & Cleo.*, III/7, 19; *John*, III/3, 1; *Lear*, III/6, 101).

stay by, to Karşı durmak ya da karşıkoymak: *and he had stay'd by him* (*Cor.*, II/1, 130).

stay by it, to Çalışmak, gevşememek: *You stay'd well by't in Egypt* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 176).

stay for, to [Birini ya da bir şeyi] Olduğu yerde beklemek: *thy master stays for thee at the North-gate* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 373; *Mer. Ven.*, II/6, 48).

stay on, upon, to 1. Refakatinde bulunmak, hizmet etmek, birlikte olmak: *we stay upon your leisure* (*Mac.*, I/3, 148; 24; *Ant. & Cleo.*, I/2, 115; *Tw. Night*, II/4); **2.** Beklemek: *I have a servant ... that stays upon me* (*M. Meas.*, IV/1, 46; *Cor.*, V/4, 8).

stead [*Stand in little stead*] Az yararlı olma, pek işe yaramaz: *The help of one stands me in little stead* (*Hen. VI–1*, IV/6, 31).

stead, to 1. Yardımcı olmak, yararlı olmak, işe yaramak: *What woman I may stead that is distressed* (*Two Nob. K.*, I/1, 36; *Oth.*, I/3, 339; *Two Gent. Ver.*, II/1, 113; *All's Well*, III/7, 41; *Tem.*, I/2, 165); **2.** [*Stead up*] Bir kişinin yerini almak [düzenlemek]: *We shall advise this wrong'd maid to stead up your appointment* (*M. Meas.*, III/1, 250).

steal, to [*Steal a marriage*] Gizlice evlenmek: *'Twere good methinks to steal our marriage* (*Tam. Shrew*, III/2, 140).

stealing Gizli, sinsi, kimseye belli etmeden, usulcacık: *the stealing hours of time* (*Rich. III.* III/7, 168; *Ham.*, V/1, 71).

stealth 1. Hırsızlık: *And now ingratitude makes it worse than stealth* (*Timon*, III/4, 27; *Lear*, III/43, 93); **2.** El altından, gizlice hareket: *your stealth unto the wood* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 310; *Tw. Night*, I/5, 297; *Sonn.*, LXXVII, 7); [yazınsal] gizli eylem: *The stealth of our most mutual entertainment* (*M. Meas.*, I/2, 154; *Lear*, I/2, 11).

steel 1. Kılıç ve zırhların yapıldığı maden; **2.** [dolayısıyla] silah, özellikle de kılıç ve küçük balta [teberzin] *as he pluck'd his cursed steel away* (*Jul. Caes.*, III/2, 177; *Hen. VIII*, II/1, 76; *Rich. III*, III/2, 59); **3.** zırh: *The hope thereof makes Clifford mourn in steel* (*Hen. VI–3*, I/1, 58). **4.** Sertliğin ve dayanıklılığın simgesi: *a*

man of steel (*Ant. & Cleo.*, IV/4, 33; *Two Gent. Ver.*, I/1, 141; *Ven. & Adon.*, 199; [nitelendirme] *thy steel bosom's ward* (*Sonn.*, CXXXIII, 9).

steel, to 1. [mec.] Çelik gibi sert ve eğilmez yapmak: *O, give it me, lest thy hard heart do steel it* (*Ven. & Adon.*, 375; *Rich. II*, V/2, 34; *Hen. V*, IV/1, 289); **2.** Hakketmek, kazıyarak yapmak: *Mine eye hath play'd the painter and hath steel'd Thy beauty's form in table of my heart* (*Sonn.*, XXIV, 1).

steeled 1. Çelikten yapılmış: *my steeled coat* (*Hen. VI–1*, I/1, 85): **2.** Çelikle takviye edilmiş: *from his metal was his party steeled* (*Hen. IV–2*, I/1, 116); 3. Sert, bükülmeyen, esnek olmayan kişi: *the steeled goaler* (*M. Meas.*, IV/2, 87; *Hen. V*, II/2, 36; *Sonn.*, CXII, 8).

steely 1. Çelikten yapılmış: *the steely point of Clifford's lance* (*Hen. VI–3*, II/3, 16); 2. [mec.] çelik gibi sert, boyun eğmez, teslim olmayan: *virtue's steely bones* (*All's Well*, I/1, 103).

steep 1. Dik yamaç, sarp uçurum; 2. [dolayısıyla] dağ silsilesi: *the farthest steep of India* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 69). [q. 1, *steppe*].

steep-down Derin uçurum, bayır aşağı: *Wash me in steep-down gulfs of liquid fire!* (*Oth.*, V/2, 280).

steep-up Dik bayır yukarı: *the steep-up heavenly hill* (*Sonn.*, VII, 5; *L. Lab. Lost*, IV/1, 2; *Pass. Pilg.*, IX/5).

steepy Tırmanması zor: *the steepy mount* (*Timon*, I/1, 75); [mec.] *ages steepy night* (*Sonn.*, LXIII, 5).

steerage [Bir kimsenin yaşamına ya da işlerine] Yön verme: *He that hath the steerage of my course* (*Rom. & Jul.*, I/4, 112; *Per.*, IV/4, 19). [f. 1 stirrage].

stell, to 1. Yerine tespit etmek, yerleştirmek: *a face where all distress is stell'd* (*Lucrece*, 1444); 2. Resmetmek, biçimini çizmek: *Mine eyes have play'd the painter and hath stell'd Thy beauty's form in table of my heart* (*Sonn.*, XXIV, 1) [Anlam 1 de uygun].

stelled Raptedilmiş, yerleşik: *The sea ... would have buoy'd up And quench'd the stelled fires* [örn. yerleşik yıldızlar] (*Lear*, III/7, 61).

stem Geminin pruvası: *they skip From stem to stern* (*Per.*, IV/1, 63; *Cor.*, II/2, 107).

stem, to Göğüslemek, dalgalara karşı seyretmek: *Command an argosy to stem the waves* (*Hen. VI–3*, II/6, 36; *Jul. Caes.*, I/2, 109).

step-dame Üvey ana: *Like a step-dame, or a dowager* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 5; *Cym.*, I/6, 1; *Troil. & Cres.*, III/2, 194).

steppe 1. Step, uçsuz bucaksız ağaçsız arazi **2.** [bir yolculuk ya da keşifte] İleri adım: *the farthest steppe of India* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 69). [örn. gidilen en son nokta].

sterling 1. Sterlin; **2.** [dolayısıyla] tam değerinde: *with sterling money* (*Hen. IV–2*, II/1, 120; *Ham.*, I/3, 107); 3. [*be sterling*] geçerli para, değeri tam olan para: *if my word be sterling* (*Rich. II*, IV/1, 264).

stern 1. Dümen; **2.** [mec.] işleri yönlendiren ya da denetleyen şey: *sit at chiefest stern of public weal* [örn. en üst denetimi olan makam] (*Hen. VI–1*, I/1, 177).

sternage Bir deniz filosunun kolektif yönetimi: *Grapple your minds to sternage of this navy* (*Hen. V*, III/ch., 18).

stew 1. Randevuevi, genelev: *to mart As in a Romish stew* (*Cym.*, I/6, 162); [çoğul] *he would unto the stews* (*Hen. IV–2*, I/2, 54); **2.** Yemek yapılan büyük tencere: *Where I have seen corruption boil and bubble Till it o'errun the stew* [örn. Anlam 1'i de içerebilir] (*M. Meas.*, V/1, 319).

stick, to 1. [Yazınsal ve mec.] Hançerlemek: *to stick the heart of falsehood* (*Troil. & Cres.*, III/2, 195; *Two Gent. Ver.*, I/1, 102; *As You Like*, I/2, 242); **2.** [*On* ile] Yapışmak: *Opinion that so sticks on Marcius* (*Cor.*, I/1, 271); 3. [*off* ile] belirgin olmak: *Your skill shall like a star ... Stick fiery off indeed* (*Ham.*, V/2, 257); 4. [Bir şeyi yapmada] Duraksamak: *he will not to say his face is a face royal* (*Hen. IV–2*, I/2, 22; *Cor.*, II/3, 16; *Sonn.*, X, 6).

sticking-place Bir şeyin durduğu ve tutunduğu yer: *screw your courage to the sticking-place* (*Mac.*, I/7, 60).

stickler-like Hakem gibi (*Troil. & Cres.*, V/8, 18).

stiff 1. Sağlam: *stiff bats and clubs* (*Cor.*, I/1, 161); korkulacak: *This is stiff news* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 100); 2. Eğilmez, inatçı: *how stiff is my vile sense* (*Lear*, IV/6, 279; *Cor.*, I/1, 241).

stiff-borne İnatla sürdürülen: *The stiff-borne action* (*Hen. IV–2*, I/1, 177).

stiffly Güçle, sağlam bir biçimde: *bear me stiffly up* (*Ham.*, I/5, 95).

stigmatic Sakatlık, biçimsizlik: *a foul misshapen stigmatic* (*Hen. VI–3*, II/2, 136; *Hen. VI–2*, V/1, 215).

sigmatical Sakat, biçimsiz: *Stigmatical in making, worse in mind* (*Com. Err.*, IV/2, 22).

still[1] 1. Sessiz; [*be* ile] *Peace and be still* (*Oth.*, V/2, 46; *L. Lab. Lost*, I/2, 181; *Hen. IV–1*, III/1, 239); [*hold oneself* ile] kendini tutma: *I cannot, nor I will not, hold me still* (*Com. Err.*, IV/2, 17; Com. Err., III/2, 69; *Sonn.*, LXXXV, 1); 2. [*Be still*] Huzur içinde: *Caesar, now be still* (*Jul. Caes.*, V/5, 50); 3. [Müziğe ilişkin] Yumuşak: *Still music* (*As You Like*, V/4, sa.); 4. Değişmeyen, sürekli bir biçimde: *But dead-cold winter must inhabit here still* (*Two Nob. K.*, II/1, 99; Two Nob. K., II/1, 296; *Rich. III*, IV/4, 230; *Titus*, II/3, 45).

still[2] 1. Her zaman: *We still have known thee for a holy man* (*Rom. & Jul.*, V/3, 270; *Two Gent. Ver.*, II/1, 11; *Ham.*, II/2, 42); 2. [*still and anon*] Zaman zaman, sürekli olarak: *I ... still and anon cheer'd up the heavy time* (*John*, IV/1, 47); 3. [*still an end*] durmadan, sürekli, hep: *A slave, that still an end turns me to the shame* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 62). [Bazen *still* tire ile değişik biçimde kullanılabilir: örn. *still-breeding* (*Rich. II*, V/5, 8), *still-gazing* (*Lucrece*, 84) ya da *still vex'd* (*Tem.*, I/2, 229) gibi].

stillitory İmbik: *from the stillitory of thy face* (*Ven. & Adon.*, 443). [q.7 *stillatorie*].

stillness Sessizlik, sükûn: *a willful stillness* (*Mer. Ven.*, I/1, 90); davranışta sakinlik: *modest stillness and humility* (*Hen. V*, III/1, 4).

still-peering 1. Her zaman hayal meyal görünmek, 2. Hareket etmeden bakmak: *the still-peering air* (*All's Well*, III/2, 110).

still-stand Med ve cezirde, suyun aynı seviyere kaldığı süre: *That makes a still-stand, running neither way* (*Hen. IV–2*, II/4, 64).

still temper Ağır, sakin karakter: *a still temper No stirring in him, no alacrity* (*Two Nob. K.*, IV/2, 28); dinginlik, durgunluk (*Ven. & Adon.*, 443).

stilly Hafifçe: *The hum of either army stilly sounds* (*Hen. V*, IV/ch., 5).

sting 1. Güçlü uyarıcı: *O most potential love! vow, bond, nor space In thee hath neither sting, knot, nor confine* (*L. Compl.*, 265); 2. Cinsel itki ve istek: *The wanton stings and motions of the sense* (*M. Meas.*, I/4, 59; *As you Like*, II/7, 66; *Oth.*, I/3, 331).

stint Durdurma: *with the stint of war* (*Per.*, I/2, 25).

stint, to 1. Durmasını sağlamak: *We must not stint Our necessary actions* (*Hen. VIII*, I/2, 76; *Timon*, V/4, 83; *Titus*, IV/4, 86; *Troil. & Cres.*, IV/5, 93); 2. Durmak, kesilmek, bitmek: *swears she'll never stint* (*Per.*, IV/4, 42; *Rom. & Jul.*, I/3, 48).

stir 1. Hareket, gürültü patırtı: *no stir or walking in the streets* (*Jul. Caes.*, I/3, 127; *Mac.*, I/3, 144); 2. Olay, oluş: *stirs abroad* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 82); 3. Zihinsel uyarı ya da kışkırtma: *the fits and stirs of's mind* (*Cym.*, I/3, 12; *Ven. & Adon.*, 283).

stir, to Hareket etmek, etkin olmak: *my felt of hair Would ... rouse and stir* (*Mac.*, V/5, 12).

stirring Hareket eden, etkin: *a stirring dwarf* (*Troil. & Cres.*, II/3, 137).

stith (stithy) Nalbant dükkânı: *as foul As Vulcan's stithy* (*Ham.*, III/2, 82).

stith, to Demir dövmek, demir işlemek: *the forge that stithied Mars his helm* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 255).

stoccado Ansızın itme ya da eskirimde hamle: *your passes, stoccadoes* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 226).

stoccata, alla Bir hamlede: *O calm, dishonourable, vile submission! Alla stoccata carries it away* (*Rom. & Jul.*, III/1, 72).

stock[1] bkz. *stoccado*.

stock[2] **1.** Duyarsız kişi, kalın kafalı: *Let's be no stoics nor no stocks* (*Tam. Shrew*, I/1, 31); **2.** Çorap: *in a dun-colour'd stock* (*Tw. Night*. I/3, 135; *Two Gent. Ver.*, III/1, 309; *Tam. Shrew*, III/2, 66); **3.** Çeyiz: *What need a man care for a stock with a wench* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 309).

stock, to Ayakların geçirildiği tahta kanepede suçluyu teşhir etmek ya da kafaya ve kollara boyunduruk takılarak suçluyu sokaklarda gezdirip cezalandırmak: *Stocking his messenger* (*Lear*, II/2, 139, II/4, 188; Lear, III/4, 135). [ff. *stockt, punish'd*; qq.1-2 *stock-punisht*]

stockfish 1. Kurutulmuş morina balığı: *he was begot between two stockfishes* (*M. Meas.*, III/2, 109); **2.** [*make a stockfish of*] dövme [pişirilmeden önce morina balığının dövülmesi gibi] (*Tem.*, III/2, 70); [hakaret için de kullanılırdı] *you bull's pizzle, you stockfish* (*Hen. IV–1*, II/4, 245).

stockish Odun gibi duyarsız: *nought so stockish, hard and full of rage* (*Mer. Ven.*, V/1, 81).

stock-punished Boyunduruk cezasına çarptırılan: *who is whipt ... and stock-punish'd* (*Lear*, III/4, 135).

stoic Duygularını bastıran, zor ve haşin kimse: *Let's be no stoics nor no stocks* (*Tam. Shrew*, I/1, 31).

stole Uzun giysi: *my white stole of chastity* (*L. Compl.*, 297).

stolen Kaçamaklı, sinsi: *their stol'n marriage-day* (*Rom. & Jul.*, V/3, 233; *Oth.*, III/3, 338).

stomach 1. İştah: *I am glad You have so good a stomach* (*Two Nob. K.*, III/3, 21; *Com. Err.*, I/2, 50; *Hen. IV–1*, II/3, 41; *Cym.*, III/6, 32); [Anlam 3 ile söz oyunu] *That you might kill your stomach on your meat* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 68; *Tam. Shrew*, IV/1, 158); **2.** Eğilim: *as you find your stomach serves you* (*Tam. Shrew*, I/1, 38; *Jul. Caes.*, V/1, 66; *As You Like*, III/2, 21); [*to* ile] *my little stomach to the war* (*Troil. & Cres.*, III/3, 220); **3.** Kindar, öfkeli huy: *their grudging stomachs* (*Hen. VI–1*, IV/1, 141; *Titus*, III/1, 233; *Lear*, V/3, 74); **4.** Kibir, küstahlık: *a man Of unbounded stomach* (*Hen. VIII*, IV/2, 34; *Tam. Shrew*, V/2, 176); **5.** Cesaret, yükselme hırsı: *An undergoing stomach* (*Tem.*, I/2, 157 *Ham.*, I/1, 100; *Hen. IV–2*, I/1, 129).

stomach, to Alınmak, içerlemek, gücüne gitmek: *if you must believe, Stomach not all* (*Ant. & Cleo.*, III/4, 12).

stomacher Korsanın altına giyilen süslü kadın sütyeni: *Golden quoifs and stomachers* (*Win. Tale*, IV/4, 224); [mec.] *you shall no more Be stomachers to my heart* (*Cym.*, III/4, 84).

stomaching Küskünlük, kin: *'Tis not a time For private stomaching* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 9).

stone 1. Cilalı taş ya da kristal: *Lend me a looking-glass; If that her breath will mist or stain the stone* (*Lear*, V/3, 263); **2.** Katılığın ve duyarsızlığın simgesi: *I have said too much unto a heart of stone* (*Tw. Night*, III/4, 201; *Two Gent. Ver.*, II/3, 10; *Sonn.*, XLIV, 3); [çoğul] *you are men of stones* (*Lear*, V/3, 258); **3.** Dilsizliğin, suskunluğun simgesi: *your considerate stone* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 110); **4.** Yıldırım, şimşek: *Are there no stones in heaven But what serves for the thunder* (*Oth.*, V/2, 234; *Cym.*, V/5, 240); **5.** Husye, taşak: *Curs'd be thy stones for thus deceiving me* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 181; *Mer. Wives Win.*, I/4, 112; *Rom. & Jul.*, I/3, 53).

stone, to Taş gibi yapmak: *thou dost stone my heart* (*Oth.*, V/2, 63).

stone-bow Taş fırlatmaya yarayan sapan: *O, for a stone-bow, to hit him in the eye* (*Tw. Night*, II/5, 46).

stonish, to Şaşır(t)mak, şoka uğra(t)mak: *O wonderful son, that can so stonish a mother* (*Ham.*, III/2, 328) [ff. *astonish*] (*Ven. & Adon.*, 825).

stony girths Güçlendirilmiş, tahkim edilmiş surlar: *The stony girths of cities* (*Two Nob. K.*, V/1, 56).

stool İskemleli oturak [hakaret için kullanılırdı] *thou stool for a witch* (*Troil. & Cres.*, II/1, 42).

stool-ball Krikete benzeyen bir oyun; yalnız burada sopa yerine tabure kullanılıyordu: *Why, play at stool-ball* (*Two Nob. K.*, V/2, 72).

stoop[1] bkz. *stoup*.

stoop[2] [sıf.] Hafifçe kamburlaşmış, omuzları düşmüş: *As upright as the cedar. – Stoop, I say, Her shoulder is with child* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 87).

stoop, to 1. [Avcı kuşlara ilişkin] Avın üzerine pike yapmak: *the holy eagle Stoop'd as to fool us* (*Cym.*, V/4, 116; Cym., V/3, 42; *Tam. Shrew*, IV/1, 191); [mec.] *when they stoop, they stoop with the like wing* (*Hen. V*, IV/1, 107). 2. [Başı ya da boynu] Eğmek: *stoop'd my neck under your injuries* (*Rich. II*, III/1, 19; *Hen. IV–2*, ind., 32); 3. [mec.] küçük düşür(ül)mek: *stoop and humble my intents To your ... directions* (*Hen. IV–2*, V/2, 120; *M. Meas.*, II/4, 182).

stop 1. [Biniciliğe ilişkin] Bir atın yaptığı işteki ani gelen başarısızlığı: [mec.] *He hath rid his prologue like a rough colt, he knows not the stop* [Anlam 3'le söz oyunu] (*Mid. N. Dr.* V/1, 120; *Cym.* V/3, 40); 2. Konuşmada durak: *these stops of thine fright me* (*Oth.*, III/3, 120; *Rich. II*, V/2, 4); 3. Noktalama işareti: *Come, the full stop* (*Mer. Ven.*, III/1, 15); [bkz. Anlam 1] (*Mid. N. Dr.* V/1, 120); 4. [Müzikte] Nefesli çalgılarda parmakla ses deliğini kapatma: *a pipe ... of so easy and so plain a stop* [örn. çalması kolay] *Hen. IV–2*, ind., 17; *Ham.*, III/2, 71); [mec.] *restless discord loves no stops nor rests* (*Lucrece*, 1124); 5. Sesi akort için kullanılan mandal: *his jesting spirit, which is now crept into a lute-string, and now govern'd by stops* (*Much Ado*, III/2, 60); 6. Bir deliği ya da aralığı kapama: *A breach that craves a quick expedient stop!* (*Hen. VI–2*, III/1, 288).

stop, to 1. Doldurmak: *stop this gap of breath with fulsome dust* (*John*, III/4, 32; *As You Like*, IV/1, 163; *Hen. VIII*, V/2, 58); 2. Bir yaranın kanamasını durdurmak: *stop his wounds, lest he do bleed to death* (*Mer. Ven.*, IV/1, 258; *Cor.*, IV/5, 86; *Rich. III*, V/5, 40); 3. [Kulakları] Sesle doldurmak: *it is stopp'd with other flattering sounds* (*Rich. II*, II/1, 17; *Hen. IV–2*, I/1, 79).

stop in, to Kapatmak, korumak: *Stop in your wind* (*Com. Err.*, I/2, 53; *Mer. Wives Win.*, III/5, 112; *Rich. III*, I/4, 38).

stop no more holes [Bir deyimden aktarılmıştır: "Tenekeci bir deliği kaparken ötekini açar"; delikleri tıkamayı bırak] *sirrah tinker, Stop no more holes but what you should* (*Two Nob. K.*, III/5, 84).

stop up Durdurmak: *stop up the displeasure he hath conceive'd* (*All's Well*, IV/5, 75).

stopple, to Kapatmak: *shut your mouth, dame. Or with this paper shall I stopple* (*Lear*, V/3, 158). [O1; f. 1 *stop*].

store 1. [*In store*] Depoda toplanmış gibi: *O sacred receptacle of my joys ... How many sons of mine hast thou in store* (*Titus*, I/1, 94); 2. Bereket, bolluk, artış: *those whom nature hath not made for store* (*Sonn.*, XI, 9; Sonn., XIV, 12).

store. to İskân ettirmek, bayındır etmek: *To new store France with bastard warriors* (*Hen. V*, III/5, 31; *Oth.*, IV/3, 85).

stored 1. Depolanmış, biriktirilmiş: *All the stor'd vengeances of heaven* (*Lear*, II/4, 162); 2. İstif edilmiş, ağzına kadar dolu: *so stor'd with friends* (*John*, V/4, 1; *Cor.*, II/1, 18; *Per.*, I/1, 77).

storehouse Türbe: *The sacred storehouse of his predecessors And guardian of their bones* (*Mac.*, II/4, 34).

storm, to 1. Gürültü ve kargaşa çıkarmak; 2. [mec.] allak bullak etmek: *Storming her world with sorrows wind and rain* (*L. Compl.*, 7).

story Gülmece teması: *make me not your story* (*M. Meas.*, I/4, 30).

story, to Öykü anlatmak: *story him in his own hearing* (*Cym.*, I/4, 33; *Ven. & Adon.*, 1013; *Lucrece*, 106).

stoup Aşağı yukarı iki litrelik kulplu şarap testisi: *a stoup of wine* (*Tw. Night*, II/3, 14; *Ham.*, V/2, 267; *Oth.*, II/3, 30).

stout 1. Cesur, gözü pek, kararlı: *the stout Lord Talbot* (*Hen. VI–1*, I/1, 106; *Hen. IV–1*, V/4, 93; *Rich. III*, I/3, 339); 2. Güçlü: *Jove's stout oak* (*Tem.*, V/1, 45; *Timon*, IV/3, 33; *Sonn.*, LXV, 7); 3. Kibirli, burnu havada: *I will be strange, stout* (*Tw. Night*, II/5, 170; *Hen. VI–2*, I/1, 187; *Cor.*, III/2, 78).

stoutly 1. Yüreklice, cesur bir biçimde: *Thou that so stoutly hath resisted me* (*Hen. VI–3*, II/5, 79; *Oth.*, III/1, 44; *Lucrece*, 1209). 2. Güçlü bir biçimde: *His bark is stoutly timber'd* (*Oth.*, II/1, 48).

stoutness Onulmaz kibir: *Thy dangerous stoutness* (*Cor.*, III/2, 127).

stover Yem [Kuru ot ve saman gibi] *flat meads thatch'd with stover* (*Tem.*, IV/1, 63).

stow, to [argo] Konuşmayı bırakmak, susmak [1567'den önce. Partridge, 916/2].

straggler Serseri, korsan: *Let's whip these stragglers o'er the seas again* (*Rich. III*, V/3, 327).

straight Hemen, gecikmeden: *I'll bring thee word Straight how 'tis like to go* (*Ant. & Cleo.*, IV/12, 3; *Oth.*, IV/1, 57; *M. Meas.*, I/2, 162).

straight-pight Dimdik: *straight-pight Minerva* (*Cym.*, V/5, 164).

strain[1] 1. Soy sop, ırk: *the noblest of thy strain* (*Jul. Caes.*, V/1, 59; *Hen. V*, II/4, 51; *Timon*, I/1, 250); 2. Huy, karakter, nitelik, mizaç: *you have show'd today your valiant strain* (*Lear*, V/3, 40; *Cym.*, IV/2, 24); 3. Tür, toplumsal sınıf, davranış vb.: *I would all of the same strain were in the same distress* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 186).

strain[2] 1. Zihnin güçlü bir itkisi ya da hareketi, aşırı duygusallık: *love is full of unbefitting strains* (*L. Lab. Lost*, V/2, 760: *Hen. IV–2*, IV/5, 170; *Sonn.*, XL. 13); 2. Özel eğilim, kişisel eğilim: *unless he know some strain in me* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 87; *Timon*, IV/3, 213); 3. [*Make no strain but that*] Ona inanmakta zorluk çekme, ona inanman güç olmasın (*Troil. & Cres.*, I/3, 326); 4. Müzik notası ya da parçası, melodi: *touch thy instrument strain or two* (*Jul. Caes.*, IV/3, 257; *As You Like*, IV/3, 68; *Lucrece*, 1131).

strain, to 1. Kucaklamak: *when he strains that lady* (*Hen. VIII*, IV/1, 46); 2. Sonuna kadar kullanmak ya da yapmak: *Strain what other means is left unto us* (*Timon*, V/2, 227; *Much Ado*, IV/1, 252; *Hen. VI–1*, I/5, 10); 3. Çabalamak, uğraşmak: *To build his fortune I will strain a little* (*Timon*, I/1, 143); 4. Baskı yapmak, teşvik etmek: *if your lady strain his entertainment* (*Oth.*, III/3, 250); 5. Zorlamak: *Nor aught so good but, strain'd from that fair use, Revolts from true birth* (*Rom. & Jul.*, II/3, 19; Rom. & Jul., IV/1, 47; *John*, III/3, 46); 6. Sınırı aşmak: *With what encounter so uncurrent I have strain'd, to appeal thus* (*Win. Tale*, III/2, 50); [*strain too far*] Konuları büyütmek (*Hen. IV–1*, IV/1, 75); 7. [Meyvenin ya da sebzenin] Ezerek suyunu çıkarmak: [mec.] *The quality of mercy is not strain'd* (*Mer. Ven.*, IV/1, 184); 8. [*Strain courtesy*] Çok kibar, seremoniye bağlı olmak: *They all strain courtesy who shall cope him first* (*Ven. & Adon.*, 888); Kibarlığa pek kulak asmamak: *in such a case as mine a man may strain courtesy* (*Rom. & Jul.*, II/4, 50); 9. [*Strain at*] Bir şeyin yapılmasını zor bulmak: *I do not strain at the position* (*Troil. & Cres.*, III/3, 112).

strained 1. Aşırı: *This strained passion doth you wrong* (*Hen. IV–2*, I/1, 161); 2. Damıtılmış, saf: *so strain'd a purity* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 24); 3. Zorlama, fiilen olmayan, saçma sapan: *Away with this strained mirth* (*Two Nob. K.*, III/3, 43; *Sonn.*, LXXXII, 10).

strait[1] Dar yol ya da patika: *honour travels in a strait so narrow* (*Troil. & Cres.*, III/3, 154).

strait[2] [sıf.] 1. Dar: *a strait lane* (*Cym.*, V/3, 7-11); 2. Sımsıkı giysi: *strait strossers* (*Hen. V*, III/7, 54; *Two Nob. K.*, III/6, 86) 3. Sert, hoşgörüsüz: *most strait in virtue* (*M. Meas.*, II/1, 9; *Hen. IV–1*, IV/3, 79; *Hen. VI–2*, III/2, 258); müşkülpesent: *his creditors most strait* (*Timon*, I/1, 96); 4. Cimri, elisıkı: *you are so strait And so ingrateful* (*John*, V/7, 42).

strait[3] Baskıcı, ezici: *Proceed no straiter 'gainst our uncle* (*Hen. VI–2*, III/2, 20).

strait, to Sıkıya ya da zora girmek: *you were straited for a reply* (*Win. Tale*, IV/4, 354).

straitly Kesin bir biçimde: *hath straitly given in charge* (*Rich. III*, IV/1, 17).

straitness Kesinlik: *the straitness of his proceeding* (*M. Meas.*, III/2, 255).

strange[1] [sıf.] 1. Yabancı, başka bir ülkeye ilişkin: *one of the strange queen's lords* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 130; *As You Like*, IV/1, 34; *Hen. VIII*, III/1, 45); 2. Başkasının, kendine değil, başka birine ait olan: *millions of strange shadows on you tend* (*Sonn.*, LIII, 2. *Much Ado*, V/4, 49; *Cym.* I/4, 89); 3. Eskiden bilinmeyen, yeni ortaya çıkan, yepyeni, taptaze: *learned without opinion, and strange without heresy* (*L. Lab. Lost*, V/1, 6; *Rich. II*, V/5, 66; *Mac.*, I/3, 145); 4. Konuya vâkıf olmayan, bilmeyen, tanımayan: *in thy fortunes and unlearn'd and strange* (*Timon*, IV/3, 57; *Troil. & Cres.*, III/3, 12); [*strange to, unto*] bilgisiz: *As strange unto your town as to your talk* (*Com. Err.*, II/2, 149; *Mac.*, III/4, 111); [*look strange (on)*] [*put a strange face on*] yalandan yapan, gibi yapan: *why look you strange on me?* (*Com. Err.*, V/1, 296) [Anlam 5'i de içerebilir] 5. Mesafeli, alışık değil [dolayısıyla] utangaç, içe kapanık, isteksiz, gönülsüz: *You throw a strange regard upon me* (*Tw. Night*, V/1, 12; *Rom. & Jul.*, III/2, 15; *Jul. Caes.*, I/2, 35); 6. Sıradışı, seyrek, dikkate değer: *most foul, strange and unnatural* (*Ham.*, I/5, 28; *Tem.*, III/3, 87; *Cym.*, I/5, 34).

strange[2] Alışılmadık bir biçimde, olağanüstü bir tarzda: *How strange or odd some'er I bear myself* (*Ham.*, I/5, 170).

strange-achieved 1. Yabancı bir ülkede kazanılmış ya da başarılmış; 2. İstisnai ve yanlış bir biçimde elde edilmiş, 3. Başkalarının zevki için gerçekleştirilmiş: *The cank'red heaps of strange-achieved gold* (*Hen. IV–2*, IV/5, 71).

strange-disposed Olağandışı özellik: *It is a strange-disposed time* (*Jul. Caes.*, I/3, 33).

strangely 1. Yabancı, başka bir ülkenin insanı olarak: *That thou commend it strangely to some place* (*Win. Tale.* II/3, 182); 2. Uzakta duran ya da uzakta durmaya yeltenen kişi olarak: *strangely pass, And scarcely greet me* (*Sonn.*, XLIX, 5; *Hen. IV–2*, V/2, 63; *Hen. VIII*, III/2, 11); 3. Alışılmadık derecede, aşırı, garip bir biçimde, sıradışı bir biçimde: *thou Hast strangely stood the test* (*Tem.*, IV/1, 7; *Mac.*, IV/3, 150; *Much Ado*, III/2, 132).

strangely-visited Hastalığa yakalanmış, hastalıklı: *strangely-visited people All swoll'n and ulcerous* (*Mac.*, IV/3, 150).

strangeness Dostça duyguların yokluğu, uzakta durma, çekingenlik: *ungird thy strangeness* (*Tw. Night*, IV/1, 15; *Oth.*, III/3, 12; *Hen. VI–2*, III/1, 5; *Troil. & Cres.*, II/3, 122).

stranger[1] Başka bir ülkenin insanı, yabancı: *Then swore he that he was a stranger here* (*Com. Err.*, IV/2, 9; *Hen. VIII*, II. 3, 17; *Oth.*, I/1, 136).

stranger[2] [sıf.] 1. Yabancı bir ülkeye ait: *stranger blood* (*John*, V/1, 11; *L. Lab. Lost*, IV/2, 139; *Rich. II*, I/3, 143); 2. Kendisinin değil, başkasının: *And foot me as you spurn a stranger cur* (*Mer. Ven.*, I/3, 118); 3. Bilinmedik birine ait, tanıdık olmayan: *she that never cop'd with stranger eyes* (*Lucrece*, 99).

strangered Yabancılaşmış: *stranger'd with our oath* (*Lear*, I/1, 204).

strangle, to [mec.] Bastırmak, nefesini kesmek, silmek: *makes thee strangle thy propriety* [kişiliğini inkâr ediyorsun] (*Tw. Night*, V/1, 147; *Win. Tale*, IV/4, 47; *Sonn.*, LXXXIX. 8).

strappado O dönemde, suçluları konuşturmak için işkence cezası; önce suçlunun elleri arkadan bağlanır ve yukarı çekilir ve birden yere bırakılır, sonra da iki yandan çekerek mafsalları birbirinden ayırmaya gidilirdi: *and I were at the strappado, or all the racks in the world* (*Hen. IV–1*, II/4, 237).

stratagem Büyük şiddet eylemi: *treasons, stratagems, and spoils* (*Mer. Ven.*, V/1, 85; *Hen. VI–3*, II/5, 89; *Rom. & Jul.*, III/5, 209).

straw 1. Değersiz ya da değeri çok az olan bir şeyin simgesidir: *I prize it not a straw* [örn. bence beş para etmez] (*Win. Tale*, III/2, 10; *John*, III/4, 128; *Ham.*, IV/4, 26); 2. [*Wisp of straw*] İffetsiz bir kadına takılan işaret, rozet ya da kol bandı: *a wisp of straw were worth a thousand crowns To make this shameless callet know herself* (*Hen. VI–3*, II/2, 144).

strawy Saman gibi, samansı: *the strawy Greeks* (*Troil. & Cres.*, V/5, 24).

stray 1. Kendi sınırları dışında gezinirken bulunan hayvan: *impounded as a stray The king of Scots* (*Hen. V*, I/2, 160); 2. [mec.] serseri, avare: *Here's the lord of the soil come to seize me for a stray, for entering his fee-simple without leave* (*Hen. VI–3*, IV/10 25); 3. Dağılmış askerler, sürüden ayrılmış hayvan: *pursue the scatter'd stray* (*Hen. IV–2*, IV/2, 120); 4. Ayrılma ya da uzaklaşma: *I would not from your love make such a stray* (*Lear*, I/1, 209).

stray, to Baştan çıkarmak: *his eye Stray'd his affection in unlawful love* (*Com. Err.*, V/1, 51).

strayed Yolunu şaşırmış: *strayed pride* (*Lear*, I/1, 169), [qq.; ff., *strain'd*].

straying Dolaşan, dolambaçlı, başıboş gezinen: *like the eye, Full of straying shapes* (*L. Lab. Lost*, V/2, 763).

streak, to [Bir yüzeye] Sıvı sürmek, sıvıyla ovmak: *with juice of this I'll streak her eyes* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 257)

strength 1. [*Of strength*] Güç, sağlamlık: *A proof of strength she could not publish more* (*Troil. & Cres.*, V/2, 113; *Hen. VI–1*, III/4, 7); 2. Sertlik, yoğunluk, kudret: *with such strength denied* (*Hen. IV–1*, I/3, 25; *Ant. & Cleo.*, III/2, 62; *Mer. Ven.*, V/1, 198); 3. [*In (the) strength of*] Tam güç ya da otorite ile: *I' th' right and strength a' th' commons* (*Cor.*, III/3, 14; *Lear*, II/1, 112; *Jul. Caes.*, III/1, 174) 4. Silahlı kuvvetler, ordu: *dissever your united strengths* (*John*, II/1, 388; *Ant. & Cleo.*, II/1, 17; *Hen. VI–1*, IV/1, 73).

stretch, to 1. [Gözleri] Dört açmak: *stretch our eye* (*Hen. V*, II/2, 55; Hen. V, III/1, 15; *Hen. VI–2*, III/2, 171); 2. Zorlamak, kasmak, zorlayarak zayıflatmak: *Our best friends made, our best means stretch'd* (*Jul. Caes.*, IV/1, 44; *Lear*, II/2, 104; *Per.*, V/1, 55); 3. Uzatmak, sürüncemede bırakmak: *There's not a minute of our lives should stretch Without some pleasure now* (*Ant. & Cleo.*, I/1, 46).

stretched Zorlanmış, etki edilmiş: *'Twixt his stretch'd footing and the scaffoldage* (*Troil. & Cres.*, I/3, 156; *Sonn.*, XVII, 12).

stretch-mouthed Ağzı bozuk, küfürbaz: *where some stretch-mouthed rascal would ... mean mischief* (*Win. Tale*, IV/4, 196).

strewing [Çoğul] Mezar üzerine serpilmiş çiçekler vb.: *strewings fitt'st for graves* (*Cym.*, IV/2, 285).

strewment [Çoğul] Mezar üzerine serpilmiş çiçekler vb.: *Her maiden strewments* (*Ham.*, V/1, 233).

strict 1. Kapalı, sıkı: *their strict embrace* (*Ven. & Adon.*, 874); 2. Miktarda sınırlı, dar: *take No stricter render of me than my all* (*Cym.*, V/4, 17) 3. Haşin, sert, acımasız: *the strict fates* (*Per.*, III/3, 8).

stricture Hoşgörüsüz, katı: *a man of stricture and firm abstinence* (*M. Meas.*, I/3, 12).

stride 1. Üzerinden geçmek: *a debtor that not dares To stride a limit* [örn. sınırı aşamaz] (*Cym.*, III/3, 35). 2. Ata biner gibi [apışarak] oturmak: *I mean to stride your horse* (*Cor.*, I/9, 71; *Mac.*, I/7, 22).

stride-wide Bira [takr. 1570 – 1620 arası. Harrison'ın *Description of England* (1577) adlı yapıtı. bkz. Partridge, 919/2].

strife 1. Çabalama, çalışma, uğraşma: *One, that above all other strifes, contended especially to know himself* (*M. Meas.*, III/2, 232; *All's Well*, epil. 4; *Rom. & Jul.*, II/2, 152). 2. Rekabet; 3. Gıpta: *Artificial strife Lives in these touches, livelier than life* (*Timon*, I/1, 37; *Lucrece*, 1377).

strike Aşağı yukarı 36 kilo tutan tahıl ağırlık ölçüsü: *And twenty srike of oats* (*Two Nob. K.*, V/2, 63).

strike, to 1. Yıkmak, patlatmak, kötü etki yaymak: *It is a bawdy planet, that will strike Where 'tis predominant* (*Win. Tale*, I/2, 201; *Cor.*, II/2, 113; *Ham.*, I/1, 162); 2. Yelkenleri mayna etmek: *we see the wind sit sore upon our sails And yet we strike not* (*Rich. II.* II/1, 266); [teslimiyet ya da boyun eğme işareti] *I'll strike and cry, "Take all!"* (*Ant. & Cleo.*, IV/2, 8); [mec.] *strike sail to spirits of vile sort* (*Hen. VI–3*, III/3, 5); 3. Bir makama ya da müziğe başlamak: *Music! Awake her! Strike!* (*Win. Tale*, V/3, 98; *Timon*, V/4, 85; *Lear*, V/3, 81); [geçişli fiil] *Strike alarum, drums!* (*Rich. III*, IV/4, 149; *Troil. & Cres.*, V/10, 30; *Cor.*, II/2, 76); 4. Savaşmak: *When Cressy battle fatally was struck* (*Hen. V*, II/4, 54); 5. Fıçıda delik açmak ya da fıçının tapasını açıp içindekini akıtmak: *Strike the vessels* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 97); 6. Çalmak, çarpmak [argo; takr. 15 65-1750 arasında. Greene, Harman]; 7. Borç almak: [17. yy. ilk yarısı; Mynshul, 1618. Partridge, 920/1].

strike a hand [Hırsıza ilişkin] Fırsat çıktığında başarılı olmak [argo; 16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy, birinci yarısı. Greene, 1592. Partridge, 920/1].

strike away, off, to 1. Puanı çizmek; 2. [mec.] silmek, iptal etmek: *her presence Shall quite Strike off all services I have done* (*Troil. & Cres.*, III/3, 29; *Oth.*, III/4, 179; *All's Well*, V/3, 56).

striker Hırsız, yankesici, kapkaççı: *no long-staff sixpenny strikers* [örn. altı peni için adam öldüren hırsızlar] (*Hen. IV–1*, II/1, 74).

string Veter, sinir: *My heart hath one-poor string to stay it by* (*John*, V/7, 55; *Ant. & Cleo.*, III/11, 57; *Ham.*, III/3, 70; *Lear*, V/3, 217).

stroke 1. Saat vuruşu: *Upon the stroke of four* (*Rich. III*, III/2, 5; Rich. III, IV/2, 122); 2. [*keep the stroke*] sürekli vurma (*Rich. III*, IV/2, 114); 3. [Savaşta] Vuruşma: *the stroke Of this scarce-cold battle* (*Cym.*, V/5, 468).

strond Deniz kıyısı: *broils To be commenc'd in stronds afar remote* (*Hen. IV–1*, I/1, 4; *Mer. Ven.*, I/1, 171; *Tam. Shrew*, I/1, 170).

strong 1. Kararlı, sebatlı: *heinous, strong and bold conspiracy* (*Rich. II*, V/3, 59; *Timon*, IV/3, 46; *Lear*, II/1, 77). [f. 1 *strange*]; 2. Kesin, reddedilmesi güç: *Whose death indeed the strongest in our censure* [örn. öldüğü kesin olan] (*Per.*, II/4, 34; *All's Well*, IV/3, 55). 3. [*Hold strong*] Sıkıca tutan: *You know that I held Epicurus strong, and his opinion* (*Jul. Caes.*, V/1. 76).

strong-besieged Ağır kuşatma altında: *strong-besieged Troy* (*Lucrece*, 1429).

strong-bonded Ağır sorumluluk getiren: *strong-bonded oath* (*Lucrece*, 279).

strossers Dizin altından bağlanan kısa, golf pantolon (*Hen. V.*, III/7, 54).

strow [*Strew*'un varyantı]

stroy ('stroy), to [*Destroy*'un bozulmuş biçimi] Yıkmak, yok etmek: *what I have left behind 'Stroy'd in dishonour* (*Ant. & Cleo.*, III/11, 54).

struck 1. Yaralanmış: *a struck fowl* (*Hen. IV–1*, IV/2, 19); 2. Pek yaşlı: *Well struck in years* (*Rich. III*, I/1, 92; *Tam. Shrew*, II/1, 360).

strumpet Fahişe: *I am no strumpet, but of life as honest* (*Oth.*, V/1, 122; *Com. Err.*, IV/4, 124; *Win. Tale*, III/2, 102); [mec.] *the strumpet wind* (*Mer. Ven.*, II/6, 16; *John*, III/1, 61; *Ham.*, II/2, 493).

strumpet, to Kızlığı bozmak: *maiden virtue rudely strumpeted* (*Sonn.*, LXVI, 6; *Com. Err.*, II/2, 144).

strung Uygun tellerle donanmış: *Orpheus' lute was strung with poets' sinews* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 77; *L. Lab. Lost*, IV/3, 340).

stubborn 1. [Fiziksel nesnelere ilişkin] Bükülmeyen, esnek olmayan: *stubborn knees* (*Ham.*, III/3, 70; *Troil. & Cres.*, III/1, 150; *Hen. VIII*, V/2, 58); 2. Haşin, kaba, sert: *some stubborn and uncourteous parts* (*Tw. Night*, V/1, 361; *Lear*, II/2, 126; *Hen. VI–2*, III/1, 360); 3. [şiire ilişkin] pürüzlü: *these stubborn lines lack power to move* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 53); 4. Acımasız, amansız, duyarsız: *pluck commiseration, from stubborn Turks and Tartars* (*Mer. Ven.*, IV/1, 32; *Troil. & Cres.*, V/2, 131; *M. Meas.*, V/1, 480).

stubbornness Kabalık, sertlik: *That can translate the stubbornness of fortune Into so quiet and so sweet a style* (*As You Like*, II/1, 19; *Oth.*, IV/3, 20).

stuck[1] Süslenmiş: *her hair stuck with flowers* (*Two Nob. K.*, V/1, sa.)

stuck[2] [*Stoccado*] Eskrimde ansızın yapılan hamle: *your venom'd stuck* (*Ham.*, IV/7, 161; *Tw. Night*, II/4, 275).

studied 1. Önceden kararlaştırılmış, enine boyuna düşünülmüş: *well studied in a sad ostent To please his grandam* (*Mer. Ven.*, II/2, 196; *Mac.*, I/4, 9); 2. Gayretli, çalışkan: *My studied purposes* (*Hen. VIII*, III/2, 168); 3. [Bir işe] Yatkın, eğilimli: *so loosely studied as to remember so weak a composition* (*Hen. IV–2*II/2, 8; *Ant. & Cleo.*, II/6, 47).

studious Gayretli, çalışkan: *be wary in thy studious care* (*Hen. VI–1*, II/5, 97).

studiously Dikkatle, itinayla: *written pamphlets studiously devis'd* (*Hen. VI–1*, III/1, 10).

study 1. İhtimamla, gayretle çalışma: *Let your study Be to content your lord* (*Lear*, I/1, 276; *Hen. VIII*, V/2, 69; *As You Like*, V/2, 79); 2. Rolünü ezberlemede güçlük çekme: *I am slow of study* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 60).

study, to 1. İyice düşünmek: *To state, whereon I studied* (*M. Meas*, II/4, 7; *Ant. & Cleo.*, V/2, 10; *Hen. VI–2*, I/1, 90); 2. [Bir şey üzerinde] Uzun uzun düşünmek, tasarlamak, kurmak: *To study fashions to adorn my body* (*Rich. III*, I/2, 257; *Two Gent. Ver.*, III/1, 244); *to study where I well may dine* (*L. Lab Lost*, I/1, 61; *Hen. VI–1*, III/1, 110; *Hen. VI–2*, III/1, 111); 3. "acaba" diye düşünmek: *I have been studying how I may compare This* (*Rich. II*, V/5, 1); 4. Ezberlemek: *study a speech of some dozen lines* (*Ham.*, II/2, 541; *As You Like*, III/2, 274; *Tw. Night*, I/5, 178); 5. Çalışarak [bir şeyi] çözümlemek: *how easy is to put 'years' to the word 'three' and study three years in two words* (*L. Lab. Lost*, I/2, 53).

stuff [Düşüncede] Konu ya da bir şey: *there was no such stuff in my thoughts* (*Ham.*, II/2, 311).

stuff, to 1. [mec.] Ger(il)mek, şiş(ir)mek: *Grief ... Stuffs ~~out~~ his vacant garments with his form* (*John*, III/4, 97); 2. Tamamlamak: *I will stuff his suspicion more fully* (*Lear*, III/5, 21) [*up* ile] *his servile powers, Who ... Stuff up his lust* (*Lucrece*, 297).

stuffed 1. Dolu: *a stuff'd man* [midesi dolu kişi] (*Much Ado*, I/1, 58); [mec.] *stuff'd sufficiency* (*Win. Tale*, II/1, 185); [*with* ile] ... ile dolu: *stuff'd with honourable virtues* (*Much Ado*, I/1, 26; *Rom. & Jul.*, III/5, 181); 2. Durdurulmuş, engellenmiş; 3. [dolayısıyla] çok nezle olmuş: *I am stuff'd cousin, I cannot smell* (*Much Ado*, III/4, 64); [mec.] *with some sweet oblivious antidote Cleanse the stuff'd bosom* (*Mac.*, V/3, 44).

stumbling Yanıltıcı: *The stumbling night* (*John*, V/5, 18).

stuprum [Lat.] Tecavüz, ırza geçme (*Titus*, IV/1, 78).

sturdy Serkeş, ele avuca sığmaz, itaatsiz: *the sturdy rebel* (*Hen. VI–3*, I/1, 50).

sturdy beggar Yalvarmayan, isteyen dilenci [takr. 16. yy.dan 18, yy.a kadar, Partridge, 924/2)

Stygian Cehennemdeki Styx Irmağı'na ilişkin (*Troil. & Cres.*, III/2, 9).

sty [mec.] Hayvani şehvetin ve ahlaksal kirlenmeinin olduğu yer: *making love*

Over the nasty sty (*Ham.*, III/4, 94; *Per.*, IV/6, 97).

sty, to Dar ve pis bir yere kapamak: *here you sty me In this hard rock* (*Tem.*, I/2, 342).

style Unvan, san: *Here's a silly stately style indeed!* (*Hen. VI–1*, IV/7, 72; *All's Well*, II/3, 195; *Hen. VI–2*, I/1, 111).

sub-contracted İkinci kez nişanlanmış: *'Tis she is subcontracted to this lord* (*Lear*, V/3, 86).

subdue, to 1. Cezayı hak etmek: *him ... whose offence subdues him* (*Cor.*, I/1, 175); **2.** Aşağılayıcı duruma getirmek, indirmek: *nothing could have subdu'd nature To such a lowness but his unkind daughters* (*Lear*, III/4, 70); **3.** Zelil bir durumda bırakmak: *his face subdu'd To penetrative shame* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 74; *Tem.*, I/2, 490; *Oth.*, I/3, 250).

subdued Kapılmış, yenilmiş: *one whose subdu'd eyes ... Drops tears* [örn. kedere kapılmış] (*Oth.*, V/2, 346).

subduement Fethetme, zapt etme: *Despising many forfeits and subduements* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 187).

subject 1. Teba, uyruk, vatandaş, yurttaş: *the greater file of the subject* (*M. Meas.*, III/2, 136; *Win. Tale*, I/1, 39; *Ham.*, I/2, 33); [mec.] *the finny subject of the sea* (*Per.*, II/1 48); **2.** Yaratık, şey: *such ridiculous subjects as you are* (*Cor.*, II/1, 85; *Rom. & Jul.*, III/5, 210); **3.** Bağımsız varlığı olan herhangi bir şey: *Thoughts are no subjects* (*M. Meas.*, V/1, 453).

subjected Bağımlı, itaatli, muti: *Needs must you lay your heart at his dispose; subjected tribute to commanding love* (*John*, I/1, 264).

subjection Boyun eğme, itaat, bir kimseye olan yükümlülük: *he's true and shall perform All parts of his subjection loyally* (*Cym.*, IV/3, 19; *John*, V/7, 105; *Hen. V*, IV/1, 146).

submission Hatasını kabul etme, özür dileme: *Find pardon on my true submission* (*Hen. IV–1*, III/2, 28; *Mer. Wives Win.*, IV/4, 11; *Rom. & Jul.*, III/1, 73).

submit, to [Kendini] Tehlikeye atmak: *I have walk'd ... submitting me unto the perilous night* (*Jul. Caes.*, I/3, 47).

suborn, to Kötü bir şeye aracı olmak, rüşvet vermek: *Thou hast suborn'd the goldsmith to arrest me* (*Com. Err.*, IV/4, 82; *Rich. III*, IV/3, 4; *Mac.*, II/4, 24).

subornation Rüşvet ya da tehdit yoluyla bir kimseyi kötü bir şey yapmaya teşvik etme: *murderous subornation* (*Hen. IV–1*, I/3, 163; *Hen. VI–2*, III. 1, 45; *Lucrece*, 919).

suborned Yalancı tanıklık yapmaya itilmiş: *Hence, thou suborn'd informer!* (*Sonn.*, CXXV, 13).

subscribe, to 1. İmzalamak: *subscribe your names* (*L. Lab. Lost*, I/1, 19); değer biçmek: *They shall subscribe them for large sums of gold* (*Rich. II*, I/4, 50); [geçişsiz fiil] birinin adına imzalamak: *Write to him (I will subscribe)* (*Ant. & Cleo.*, IV/5, 14); **2.** Kabul etmek, onaylamak: *As I subscribe not that* (*M. Meas.*, II/4, 89; *Much Ado*, V/2, 58; *Troil. & Cres.*, II/3, 147); [geçişsiz fiil] Birinin hatasını ya da adiliğini kabul etmek: *If I have fewest, I will subscribe in silence* (*Hen. VI–1*, II/4, 44; *Hen. VI–2*, III/1, 38); **3.** Teslim etmek: *subscrib'd his power* (*Lear*, I/2, 24); **4.** [geçişsiz fiil] [acıma duygusuna] teslim olmak: *All cruels else, subscribe!* (*Lear*, III/7, 65).

subscribe for, to 1. [Biri ya da birşey için] Girişimde bulunmak: *my uncle's foot ... subscrib'd for Cupid* (*Much Ado*, I/1, 41); **2.** [Bir kimseye] Kefil olmak: *I know th' art valiant, and to the possibility of thy soldiership will subscribe for thee* (*All's Well*, III/6, 83; All's Well, IV/6, 32).

subscribe to, to 1. Bir işin yükümlülüğü için imza atmak: *Subscribe to your deep oaths* (*L. Lab. Lost*, I/1, 23; *Per.*, II/5, 69); **2.** Kabul etmek: *when I had subscrib'd To mine own fortune* (*All's Well*, V/3, 96; *Two Gent. Ver.*, V/4, 145); **3.** Boyun eğmek, teslim olmak: *Hector in his blaze of wrath subscribes To tender objects* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 105; *Tam. Shrew*, I/1, 81; *Titus*, IV/2, 130).

subscription Boyun eğme, itaat: *you owe me no subscription* (*Lear*, III/2, 18).

substance 1. Biçim: *sightless substance* [örn. görünmeyen biçimler, dolayısıyla] yaratık, varlık: *Wind, rain ... remember earthly man Is but a substance that must yield to you* (*Mac.*, I/5, 49; *Per.*, II/1, 3; *Lear*, I/1, 198); 2. Büyük zenginlik: *The purpose is perspicuous as substance* (*Troil. & Cres.*, I/3, 324); 3. [*In the substance*] Kütle, oylum ya da ağırlık içinde (*Mer. Ven.*, IV/1, 328).

substitute 1. Temsilci, vekil: *We have there a substitute of most allow'd sufficiency* (*Oth.*, I/3, 223; *M. Meas.*, V/1, 140; *Mer. Ven.*, V/1, 94); 2. [*by substitute*] vekâletle (*Rich. III*, III/7, 181).

substitute, to [Bir liderin] Delegesi olmak: *who is substituted against the French, I have no certain notice* (*Hen. IV–2*, I/3, 84).

substitution [*out o' th' substitution*] Sonuçta benim temsilcim olarak: *he did believe He was indeed the Duke, out o' th' substitution* (*Tem.*, I/2, 103).

substractor Başkalarını çekiştiren, zemmeden: *they are scoundrels and substractors that say so of him* (*Tw. Night*, I/3, 34).

subtle, subtil(e) 1. Sinsi ve kurnaz: *this subtle king* (*Hen. IV–1*, I/3, 169; *Two Gent. Ver.*, IV/2, 95; *Tw. Night*, I/5, 297); hilekârca etkili, kuşku verici: *the subtle blood o' th' grape* (*Timon*, IV/3, 429); 2. İnce, zarif, nazik, duyarlı: [mec.] *subtle, tender, and delicate temperance* (*Tem.*, II/1, 42; *Troil. & Cres.*, III/2, 24; Troil. & Cres., V/2, 151); 3. [Zemine ilişkin] Yumuşak, aldatıcı: *a bowl upon a subtle ground* (*Cor.*, V/2, 20).

subtlety İlizyon, yanılsama, hayal: *You do yet taste Some subtleties o' th' isle* (*Tem.* III/1, 124). [Süslü bir yiyecek için de kullanılırdı].

subtle-witted Kurnaz: *the subtle-witted French Conjurers and sorcerers* (*Hen. VI–1*, I/1, 25).

subtly, subtilly Aldatıcı bir biçimde, hileyle: *thou proud dream, That play'st so subtly with a king's repose* (*Hen. V*, IV/1, 258; *Rom. & Jul.*, IV/3, 25; *Troil. & Cres.*, III/3, 32).

suburbs [Çoğul] Bir kentin varoşları; [öz.] ekonomik koşulları kısıtlı olanların yaşadıkları yerler [gecekondu mahalleleri] *Dwell I but in the suburbs Of your good pleasure?* (*Jul. Caes.*, II/1, 285). [Shakespeare'in yaşadığı dönemde bu mahallelerde genelevler bulunurdu

subvert, to Yıkmak, yerle bir etmek: *Razeth your cities, and subverts your towns* (*Hen. VI–1*, II/3, 65).

succeed, to 1. İzlemek, takip etmek: *after summer evermore succeeds Barren winter* (*Hen. VI–2*, II/4, 2; *Hen. VIII*, V/4, 23; *Oth.*, II/1, 193); [geçişli fiil] *The curse of heaven and men succeed their evils!* (*Per.*, I/4, 104); 2. Doğal ve yasal sonuç olarak birer birer gerçekleşmek: *the effects he writes of succeed unhappily* (*Lear*, I/2, 143); 3. Tevarüs etmek, kalıtım yoluyla birinden diğerine geçmek: *Owe and succeed thy weakness* (*M. Meas.*, II/4, 123); 4. Devretmek, geçmek: *seize upon the fortunes of the Moor; For they succeed on you* [qq. *to you*] (*Oth.*, V/2, 367; *All's Well*, III/7, 23); [mec.] *hope, succeeding from so fair a tree As your fair self* (*Per.*, I/1, 114).

succeeding Sonuç: *bloody succeeding* (*All's Well*, II/3, 191).

success 1. Sonuç, kader, bir eylemin sonucu: *Let us put it in execution, and hasten the success* (*Two Nob. K.*, IV/3, 99); 2. Babadan oğula geçen, kalıtım, genetik olan, döl, zürriyet: *our parents' noble names, In whose success we are gentle* (*Win. Tale*, I/2, 394; *Henry IV –2*, IV/2, 47); 3. [*Of success*] Başarının: *an abstract of success* (*All's Well*, IV/3, 86).

successantly Art arda birbirini izleyerek, sırayla, birbiri arkasına: *Then go successantly and plead to him* (*Titus* IV/4, 113).

successfully [*Looks successfully*] Başaracak gibi görünüyor: *yet he looks successfully* (*As You Like*, I/2, 153).

succession 1. Başkasının ayak izlerinden gitme, sorgusuz sualsiz başkasını izleme:

example ... cannot for all that dissuade succession (*All's Well* III/5, 23); 2. Gelecek: *slender lives upon succession* (*Com. Err.*, III/1, 105; *Ham.*, II/2, 351); 3. Mirasçılar, halef, varis: *for him And his succession granted Rome a tribune* (*Cym.*, III/1, 8; Cym., III/3, 102); 4. [*To the succession of new days*] Bir günden sonraki güne (*Timon*, II/2, 20).

successive 1. [*successive heir*] Silsile yoluyla varis (*Hen. VI–2*, III/1, 49; *Sonn.*, CXXVII, 3); 2. [*Successive title*] Babadan oğula geçen unvan (*Titus*, I/1, 4).

successively Soydan gelen hak, hukuk: *as successively, from blood to blood* (*Rich. III*, III/7, 135; *Hen. IV–2*, IV/5, 201).

successor Bir aile ve soydan gelen kimse: *All his successors* [*gone before him*] (*Mer. Wives Win.*, I/1, 14; *Hen. VIII*, I/1, 60).

succour Destek kıtası: *The Dauphin whom of succours we entreated* (*Hen. V*, III/3, 45).

such 1. [*No such*] Büyük olmayan: *by him, This creature's no such thing* (*Ant. & Cleo.*, III/3, 41). 2. [*Such another*] Gibi biri, o türden biri: *I'll get me one of such another length* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 133; *Much Ado*, III/4, 87); [çoğu kez aşağılama olarak kullanılırdı] Şeyin teki: *You are such another* (*Troil. & Cres.*, I/2, 271; *Oth.*, IV/1, 146); Başka, ikinci bir: *such another world* (*Oth.*, V/2, 144; *Mer. Wives, Win.*, I/4, 150).

sudden[1] [*On the, a sudden*] Birdenbire, aniden, ansızın: *Where on a sudden one hath wounded me* (*Rom. & Jul.*, II/3, 50; *Cor.*, II/1, 221; *Ant. & Cleo.*, I/2, 82); [*upon* ile] birden üstüne: *who upon the sudden Clapp'd to their gates* (*Cor.*, I/4, 50; *Titus*, I/1, 393; *Tam. Shrew*, I/1, 147).

sudden[2] [sıf.] 1. Hazırlıksız: *that you might The better arm you to the sudden time* (*John*, V/6, 26); 2. [Konuşmada] İrticalen, hazırlıksız söylenen: *sudden, and extemporal speech* (*Hen. VI–1*, III/1, 6; *Hen. VIII*, V/2, 157); 3. Eylemde tez, hızlı hareket: *my sudden wooing* (*As You Like*, V/2, 6; *John*, IV/1, 27; *Jul. Caes.*, III/1, 19); 4. Ani oluşan, hemen gerçekleşen: *expectations ... of sudden respect* (*Oth.*, IV/2, 189; *M. Meas.*, II/2, 83; *Ham.*, V/2, 46); 5. Fevri, aniden öfkelenen: *sudden, and quick in quarrel* (*As You Like*, II/7, 151; *Mac.*, IV/3, 59; *Oth.* II/1, 272); 6. [fırtınaya ilişkin] *sudden storms are short* (*Rich. II*, II/1, 35; *Hen. IV–2*, IV/4, 34); 7. Aceleci, ihtiyatsız: *revoke Your sudden approbation* (*Cor.*, II/3, 251).

sudden[3] Aceleyle, düşüncesizce: *sudden bold* (*L. Lab. Lost*, II/1, 107).

suddenly 1. Önceden düşünmeden, hazırlık yapmadan: *to make ye suddenly an answer* (*Hen. VIII*, III/1, 70; *Hen. VI–1*, III/1, 5; *Hen. VI–2*, II/1, 127) 2. Hemen, gecikmeden: *desires you to come suddenly* (*Mer. Wives Win.*, IV/1, 6; *As You Like*, II/4, 100; *Hen. IV–1*, I/3, 294).

sue, to 1. Dilemek, dilekçe vermek, yalvarmak: *When you sued staying* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 33; *Timon*, III/5, 94; *Mer. Wives Win.*, II/2, 164); [geçişsiz fiil] *Who sues, and kneels, and says, 'God save the Queen?'* (*Rich. III*, I/4, 94; *Hen. VI–3*, III/2, 61; *Lear*, I/1, 30); 2. Hukuksal açıdan talepte bulunmak, dava açmak: *that pur'st forth all to use, And sue a friend came debtor for my sake* (*Sonn.*, CXXXIV. 11); [geçişsiz fiil] *how can this be true, That you stand forfeit, being those that sue?* [genel anlamda sözcük oyunu] (*L. Lab. Lost*, V/2, 427; *Hen. VI–2*, I/3, 39); 3. İnfaz etmek, onaylamak: *That therefore such a writ be sued against you* (*Hen. VIII*, III/2, 341); 4. Flört etmek, kur yapmak: *I love, I sue, I seek a wife* (*L. Lab. Lost*, III/1, 189); 5. Bir kıza talip olmak: *My master sues to her* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 137).

suffer, to 1. İzin vermek, razı olmak: *Why will you suffer her to flout me thus?* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 327; *Titus*, IV/4, 83; *Per.*, V/1, 78); 2. Ses çıkarmamak, kabul etmek: *Thou hast no weapon, and perforce must suffer* (*Oth.*, V/2, 256); [geçişli fiil] katlanmak, dayanmak: *my duty cannot suffer T'obey your daughters' ... commands* (*Lear*, III/4, 148;

Mer. Ven., IV/1, 12; *Tem.*, III/2, 37); 3. Tam serbestiyet verilmiş olmak: *not as it hath power, but as it is suffer'd* (*Lear*, I/2, 51; *Hen. VI–2*, III/2, 262; *Hen. IV–2*, II/3, 57); 4. [ateşe ilişkin] *A little fire is quickly trodden out, Which being suffer'd rivers cannot quench* (*Hen. VI–3*, IV/8, 8; *Ven. & Adon.*, 388); 5. Kayba, yaralanmaya ve hasara katlanmak, kötüye kullanılmış olmak: *your jewel Hath suffered under praise* (*Timon*, I/1, 165; *Sonn.*, CXXIV, 6; *Per.*, IV/4, 23); [geçişli fiil] *his definement suffers no perdition in you* (*Ham.*, V/1, 112); 6. Acı vermek: *being suffer'd, with the bear's felt paw* (*Hen. VI–2*, V/1, 153); 7. [*Suffer death*] Ölmek, [dolayısıyla] yok olmak: *But let ... both the worlds suffer* (*Mac.*, III/2, 16; *Tem.*, II/2, 36; *M. Meas.*, II/2, 107).

sufferance 1. İzin, [öz.] bir şeyin kendi yolunu çizmesini engel koymama: *by his sufferance* (*Hen. V*, II/2, 46; *As You Like*, II/2, 3; *Hen. VI–3*, I/1, 234); 2. Katlanma, sabır, hoşgörü: *Against all noble sufferance* [örn. hiçbir soylu buna katlanamaz] (*Cor.*, III/1, 24; *Hen. V*, III/4, 121; *Much Ado*, I/3, 9; *Mer. Ven.*, I/3, 110); 3. Acı, elem, sıkıntı: *ling'ring sufferance* (*M. Meas.*, II/4, 167; *Much Ado*, V/1, 38; *Jul. Caes.*, II/1, 115); 4. Yıkım, hasar, zarar: *a grievous ... sufferance On most part of their fleet* (*Oth.*, II/1, 23); 5. İdam cezasına katlanma: *prevention ... Which in sufferance ... will rejoice* (*Hen. V*, II/2, 159).

suffering Onay, rıza, teslimiyet: *such suffering souls* (*Jul. Caes.*, II/1, 130).

suffice, to Tatmin olmak, hoşnut olmak: *till he be first suffic'd ... I will not touch a bit* (*As You Like*, II/7, 131; *John*, I/1, 191; *All's Well*, III/5, 10; *Sonn.*, XXXVII, 11).

sufficient 1. Yapabilen, muktedir, ehil olan: *I see through now, and am sufficient To tell the world 'tis but a gaudy shadow* (*Two Nob. K.*, II/1, 156; *Oth.*, III/4, 91; *M. Meas.*, II/1, 273; *Hen. IV–2*, III/2, 93); 2. Sorumluluğunu yerine getiren: *my meaning in saying he is a good man is ... that he is sufficient* (*Mer. Ven.*, I/3, 17; *Mer. Ven.*, I/3, 26).

suffigance [*Sufficient* sözcüğü için *Dogberry*'nin hatalı kullanımı] Yeterli: *It shall be suffigance* (*Much Ado*, III/5, 52).

suffocate Tıkanmış, soluksuz kalmış: *For Suffolk's duke, may he be suffocate* (*Hen. VI–2*, I/1, 124; *Troil. & Cres.*, I/3, 125).

suggest, to 1. Özendirmek, yol göstermek: *That he did ... Suggest his soon-believing adversaries* (*Rich. II*, I/1, 101; *Hen. VIII*, I/1, 164; *Ven. & Adon.*, 651); 2. Başkasının aklına yanlış bir fikir sokmak: *We must suggest the people in what hatred He still hath held them* (*Cor.*, II/1, 245; Cor., 253; *Mer. Wives Win.*, III/3, 215); 3. Aklını çelmek, baştan çıkarmak: *tender youth is soon suggested* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 34; *All's Well*, IV/5, 45; *Hen. V*, II/2, 114; *Oth.*, II/3, 341).

suggestion 1. Kötülüğe teşvik, kötülük yapmaya özendirme: *thy suggestion, plot, and damned practice* (*Lear*, II/1, 73; *John*, III/1, 292; *Mac.*, I/3, 134); kışkırtma, tahrik, sevk: *Then was I going prisoner to the Tower, By the suggestion of the Queen's allies* (*Rich. III*, III/2, 101; *John*, IV/2, 166); 2. Saman altından su yürütme: *one that by suggestion Tied all the kingdom* (*Hen. VIII*, IV/2, 35).

suit 1. Derebeyi sarayındaki hizmetkâr ya da maiyetten biri, metbu: *men of sort and suit* (*M. Meas.*, I/4, 17; *L. Compl.*, 234); 2. [*out of suits with*] hizmetinde değil (*As You Like*, I/2, 246); 3. [*out of all suit*] görgü kurallarına uymayan (*L. Lab. Lost*, V/2, 275); 4. Giysi: [mec.] *put on Your boldest suit of mirth* (*Mer. Ven.*, II/2, 202; *Ham.*, I/2, 86); 5. [*in all suits*] tüm ayrıntıları ile: *dress'd in all suits like a lady* (*Tam. Shrew*, ind. /1, 106); 6. Rica, dilekçe: [mec.] *at suit of his grey beard* (*Lear*, II/2, 63; *Cor.*, V/3, 135; i., III/1, 34); 7. [*suit of pounds*] para isteme (*Hen. VIII*, II/3, 85).

suit, to 1. Giyinmek: *suit myself As does a Britain peasant* (*Cym.*, V/1, 23; *As You Like*, I/3, 116); [mec.] *Description*

cannot suit itself in words (*Hen.* IV/2, 53; *Sonn.*, CXXXII, 12; *As You Like*, I/3, 116); 2. Anlaşmak, uzlaşmak: *amind that suits With this thy fair ... character* (*Tw. Night*, I/2, 50; *Hen. V*, I/2, 17; *Mac.*, II/1, 60).

suited Giyinik: *How boldly he is suited!* (*Mer. Ven.*, I/2, 74; *Lear*, IV/7, 6; *Tw. Night*, V/1, 234); [mec.] *Her eyes so suited* (*Sonn.*, CXXVII, 10).

sullen[1] Melankoli, hüzün, keyifsizlik: *let them die that age and sullens have* (*Rich. II*, II/1, 139).

sullen[2] [sıf.] 1. Melankolik, kederli, kasvetli: *sullen black* (*Rich. II*, V/6, 48; *Hen. IV–2*, I/1, 102; *Rom. & Jul.*, IV/5, 88); iç karartıcı: *a salt and sullen rheum* (*Oth.*, III/4, 51); 2. Karanlık, sıkıntılı: *like bright metal on a sullen ground* (*Hen. IV–1*, I/2, 212; *Hen. VI–2*, I/2, 5; i., XXIX, 12).

sully Kusur, leke: *You laying these slight sullies on my son* (*Ham.*, II/1, 39) [qq. 3-4, f. 1 *sulleyes*, q. 2 *sallies*].

sulphur Yıldırım: *to charge thy sulphur with a bolt* (*Cor.*, V/3, 152); [*stones of sulphur*] Gök gürültüsü (*Cym.*, V/5, 240).

sulphurous Yanan kükürt niteliği olan [yıldırım] (*M. Meas.*, II/2, 115; *Per.*, III/1, 6).

sum 1. Özet: *News, my good lord from Rome. ... the sum* [örn. özetle] (*Ant. & Cleo.*, I/1, 18; *Per.*, III/Gower, 33; *Hen. IV–2*, I/1, 131); 2. [*Grand sum*] Genel toplam: *the grand sum of his sins* (*Hen. VIII*, III/2, 293).

sumless Hesaplamaz, hesaplanamayacak kadar çok: *sumless treasures* (*Hen. V*, I/2, 165).

summer [Nitelendirmek için] Hoş, cana yakın: *summer news* (*Cym.*, III/4, 12; *Win. Tale*, IV/3, 11; *Rich. III*, IV/3, 13; *Sonn.*, XCVIII, 7): *any summer's story* (*Hen. IV–1*, III/1, 207).

summer, to Beslemek, büyütmek, yazın muhafaza etmek: *maids, well summer'd and warm kept* (*Hen. V*, V/2, 308).

summer(-)house Yazlık kır evi: *In any summer house in Christendom* (*Hen. IV–1*, III/1, 162).

summer-seeming Yaz gibi geçici, kısa ömürlü: *This avarice Sticks deeper grows with more pernicious root Than summer-seeming lust* (*Mac.*, IV/3, 86).

summon, to Teslim olmaya çağırmak: *Summon the town* (*Cor.*, I/4, 7).

summoner Engizisyon mahkemelerinde kişileri çağıran mübaşir (*Lear*, III/2, 59).

sumpter 1. Yük atı; 2. [mec.] ağır ve zevksiz işlerde çalışan: *slave and sumpter* (*Lear*, II/4, 216).

sun 1. [*From sun to sun*] Günden güne (*Rich. II*, IV/1, 55) [q. 1-5, *sinne to sinne*]; 2. [*twixt sun and sun*] bir gün içinde (*Cym.*, III/2, 68); 3. [*In the sun*] Hiçbir şey yapmadan, boş durma: *Who doth ambition shun, And loves to live i' th' sun* (*As You Like*, II/5, 39; *Rom. & Jul.*, III/1, 26; *Ham.*, I/2, 67) [*son* ile söz cambazlığı]; 4. [*Get the sun of*] Düşmanın gözlerini kamaştırması için güneşi arkana al [dolayısıyla] avantajlı ol (*L. Lab. Lost*, IV/3, 366).

sunburnt [Yazınsal] Sevimsiz, çekici olmayan: *The Grecian dames are sunburnt, and not worth The splinter of a lance* (*Troil. & Cres.*, I/3, 282; *Much Ado*, II/1, 319).

Sunday [*Sunday citizens*] Şık Pazar giysileri içindeki yurttaşlar (*Hen. IV–1*, III/1, 256).

sup, to Beslemek: *no more man's blood ... than will sup a flea* (*L. Lab. Lost*, V/2, 692; *Tam. Shrew*, ind. /1, 28)

super [Önek] Ziyadesiyle, üstünde: *super dainty* (*Tam. Shrew*, II/1, 188; *Mid. N. Dr.*, III/2, 153; *Oth.*, I/3, 356). [*super subtle*; bkz. *Subtle*, anlam 2].

superfinical bkz. *finical*.

superfluous 1. Ölçüden aşırı, müfrit: *purchas'd At a superfluous rate!* (*Hen. VIII*, I/1, 99; *Ham.*, IV/5, 96); 2. Yeterliden fazla olan: *superfluous and lust-dieted man* (*Lear*, IV/1, 67; Lear, II/4, 265; *All's Well*, I/1, 105); 3. [*superfluous riots*] lüks içinde gürültülü cümbüş (*Per.*, I/4, 54).

superflux Gereğinden çok zenginlik ve refah: *That thou mayst shake the superflux to them* (*Lear*, III/4, 35).

supernal Yüce, göksel, Tanrısal: *that supernal judge* (*John*, II/1, 112).

superscript Mektup adresi: *I will overglance the superscript* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 131).

superscription [Aynı] Zarfın üzerindeki adres: *read me the superscription of these letters* (*Timon*, II/2, 78; *Hen. VI–1*, IV/1, 53).

superserviceable İstendiğinden daha iyisini öneren ya da yapan, işgüzar: *A knave, a ... superserviceable, finical rogue* (*Lear*, II/2, 18).

superstitious Aşırı bağlanmış, kendini aşırı hasretmiş: *Been, out of fondness, superstitious to him?* (*Hen VIII*, III/1, 131).

supervise Dikkatle okuma, irdeleme: *an exact command ... That, on the supervise, no leisure bated, ... My head should be struck off* (*Ham.*, V/2, 23).

supervise, to İrdelemek, göz gezdirmek, mütalaa etmek: *Let me supervise the canzonet* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 120).

supervisor Seyirci, gözlemci: *Would you, the supervisor, grossly gape on?* (*Oth.*, III/3, 395).

supple 1. [*Supple knee*] Samimiyetsiz ya da zelil bir biçimde eğilme, diz çökme: *had the tribute of his supple knee* (*Rich. II*, I/4, 33; *Troil. & Cres.*, III/3, 48); 2. Şikâyet: *having been supple and courteous to the people* (*Cor.*, II/2, 26; Cor., V/1, 55).

suppliance [*Suppliance of a minute*] Anlık oyalama [dakikayı dolduracak oyalama] (*Ham.*, I/3, 9).

suppliant, supplyant Yardımcı, tali, ek olan: *whereunto your levy Must be supplyant* (*Cym.*, III/7, 14).

supply 1. Yardım: *the supply and profit of our hope* (*Ham.*, II/2, 24; *Timon*, II/1, 27; *Hen. V*, prol. 31); 2. [Tekil ve çoğul] Yedek güçler, takviye kuvvetler: *the great supply ... Are wrack'd* (*John*, V/3, 9; *Hen. IV–2*, IV/2, 45); *We have supplies to second our attempt* (*Hen. VI–1*, I/1, 159).

supply, to 1. Destek vermek, takviye etmek: *Macdonald ... from the western Isles Of kerns and galloglasses is supplied* (*Mac.*, I/2, 13); 2. Tatmin etmek, haz vermek, gidermek: *did supply thee ... in her imagin'd person* (*M. Meas.*, V/1, 212; *Oth.*, IV/1, 28).

supplyant bkz. *suppliant*.

supplyment Desteğin sürmesi: *I will never fail Beginning nor supplyment* (*Cym.*, III/4, 179).

support, to Katlanmak, dayanmak: *too weak the conflict to support* (*Lear*, V/3, 198; *Oth.*, I/3, 258).

supportable Dayanılabilir, katlanılabilir: *supportable To make the dear loss, have I means much weaker Than you may call to comfort you* (*Tem.*, V/1, 145).

supportance 1. Destek, el verme: *Give some supportance to the bending twigs* (*Rich. II*, III/4, 32); 2. Koruma, bakım: *for the supportance of his vow* (*Tw. Night*, III/4, 300).

supposal Tahmin, değerlendirme, kanı: *Holding a weak supposal of our worth* (*Ham.*, I/2, 18).

suppose Tahmin: *We come short of our suppose* (*Troil. & Cres.*, I/3, 11; *Titus*, I/1, 440; *Tam. Shrew*, V/1, 177).

suppose, to 1. Tasavvur etmek, akıl erdirmek: *more furious ... broils Than yet can be imagin'd or suppos'd* (*Hen. VI–1*, IV/1, 186; *Sonn.*, LVII, 10); 2. Göz önüne getirmek, tasarlamak: *Suppose within the girdle of these walls* (*Hen. V*, prol. 19; Hen. V, III/ch., 3; *Per.*, V/2, 5); 3. Tahmin etmek, varsaymak: *supposed by the common rout* (*Com. Err.*, III/1, 101).

supposed 1. Hayali, imgesel: *makes supposed terror true* (*Lucrece*, 455); 2. Yapay: *the supposed fairies* (*Mer. Wives Win.*, IV/4, 62; *Lear*, V/3, 112; *Timon*, V/1, 12).

supposing İmgelem: *In your supposing ... put your sight Of heavy Pericles* (*Per.*, V/Gower, 21).

supposition 1. [*In supposition*] Belirsizlik içinde, kuşkulu: *his means are in supposition* (*Mer. Ven.*, I/3, 17); 2. Sanı, hayal, imgelem: *in that glorious supposition think He gains by death hath such means to die* (*Com. Err.*, III/2, 50).

supreme Şef, baş, amir, başkan: *Imperious supreme of all mortal things* (*Ven. & Adon.*, 996).

sur mes genoux [Fr.] Dizlerimin üstünde (*Hen. V*, IV/4, 54).

sur-addition Ek unvan, ek ad: *gained the sur-addition Leonatus* (*Cym.*, I/1, 33).

surance Güvence, garanti: *give some surance that thou art Revenge* (*Titus*, V/2, 46).

surcease Durma, inkıta: *catch With his surcease, success* (*Mac.*, I/7, 4).

surcease, to Durmak, bitmek, kesmek: *Lest I surcease to honour mine own truth* (*Cor.*, III/2, 121; *Rom. & Jul.*, IV/1, 97; *Lucrece*, 1766).

sure[1] [sıf.] 1. Sağlam, güvenilir: *sure of your husband* (*Mer. Wives Win.*, IV/2 6; *Two Gent. Ver.*, V/1, 12; *Timon*, III/3, 39); [*the surer side*] güvenli taraf: *he is your brother by the surer side* [örn. anne tarafından] (*Titus*, IV/2, 126); 2. Zararsız, tehlikesiz [dolayısıyla] safdışı bırakma, öldurme: *I have made him sure* [örn. onu öldürdüm] (*Hen. IV–1*, V/3, 47; *Titus*, II/3, 133); [*bind* ile] *bind them sure* (*Per.*, I/1, 167); [*hold* ile] *hold him sure* (*Hen. IV–2*, II/1, 25); [*guard* ile] *guard him sure* (*Hen. VI–2*, III/1, 188; *Hen. IV–2*, IV/3, 75); 3. Güvenilir, inanılır: *You are both sure and will assist me?* (*Much Ado*, I/3, 69; *Hen. IV–1*, III/1, 1; *Cor.*, I/1, 172); 4. Sıkı sıkıya bağlı, evli: *she and I ... Are now so sure that nothing can dissolve us* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 224; *L. Lab. Lost*, V/2, 285); 5. [*Sure-card*] Başarı getiren kişi ya da yol, iyi el: *That cadding spirit ... As sure a card as ever won the set* (*Titus*, V/1, 100); [ad olarak da kullanılırdı] *Master Surecard* (*Hen. VI–2*, III/2, 86); 6. [*Sure end*] Ölüm: *Heavens lend A thousand differing ways to one sure end* (*Two Nob. K.*, I/5, 14).

sure[2] 1. Güvenle, emniyetle: *How ... open perils surest answered* (*Jul. Caes.*, IV/1, 47); sağlam bir biçimde: *And surer bind this knot of amity* (*Hen. VI–1*, V/1, 16); 2. Hiç kuşkusuz: *sure the man is mad* (*Hen. VI–1*, V/3, 85; *Tem.*, II/1, 325; *Lear*, I/1, 218); 3. Yanılmaksızın: *this brain ... Hunts not the trail of policy so sure* (*Ham.*, II/2, 47).

surety 1. Güven duygusu, itimat: *The wound if peace is surety, Surety secure* (*Troil. & Cres.*, II/2, 14); 2. Kesinlik: *as if for surety* [örn. sanki kesinmiş gibi] (*Oth.*, I/3, 390); 3. İstikrar, süreklilik: *What surety of the world, what hope, what stay* (*John*, V/7, 68); 4. Güvenilir destek: *With surety stronger than Achilles' arm* (*Troil. & Cres.*, I/3, 220); 5. Garanti, teminat, güvence: *She call'd the saints to surety* (*All's Well*, V/3, 108; *Hen. V*, V/2, 372; *L. Lab. Lost*, II/1, 134); 6. Kefil: *The Frenchman became his surety* (*Mer. Ven.*, I/2, 82; *Tem.*, I/2, 476); 7. [*surety-like*] garantör olarak: *He learn'd but surety-like to write for me Under that bond that him as fast doth bind* (*Sonn.*, CXXXIV, 7); 8. Rehine: *The bastard boys of York Shall be the surety for their traitor father* (*Hen. VI–2*, V/1, 116).

surety, to Kefil olmak: *he shall surety me* (*All's Well*, V/3, 297; *Cor.*, III/1, 177).

surgeon [Genel anlamı içinde] Tıp adamı, doktor: *Have by some surgeon, Shylock* (*Mer. Ven.*, IV/1, 257; *Per.*, IV/6, 26; *Oth.*, II/3, 254).

surly Mağrur, egemen olan, küstah, mütehakkim: *Be opposite with a kinsman, surly with servants* (*Tw. Night*, II/5, 150; *Jul. Caes.*, I/3, 21; *Hen. V*, I/2, 202).

surmise 1. Bir fikri biçimlendirme, düşünce: *Being from the feeling of her own grief brought By deep surmise others' detriment* (*Lucrece*, 1579; Lucrece, 83); 2. Zan, tahmin, varsayım; 3. spekülasyon: *function is smother'd in surmise* (*Mac.*, I/3, 141; *Hen. IV–2*, I/3, 23).

surmise, to Tahmin etmek, varsaymak: *Now, gather, and surmise* (*Ham.*, II/2,

108); [geçişli fiil] *my grief, 'Tis but surmis'd whiles thou art standing by* (*Hen. VI–2*, III/2, 347).

surmised Hayal edilen, varsayılan: *the thought That gave't surmised shape* (*Troil. & Cres.*, I/3, 17).

surmount, to [Bir şeyin] Üstüne çıkmak, [bir şeyi] geçmek: *This Hector far surmounted Hannibal* (*L. Lab. Lost*, V/2, 670; *Rich. II*, II/3, 64; *Sonn.*, LXII, 8); üstün olmak: *Bethink thee on her virtues that surmount* (*Hen. VI–1*, V/3, 1291).

surprise Beklenmedik bir felaketle ortaya çıkan panik, ani saldırı: *Our lodgings ... shook ... Pure surprise and fear Made me to quit the house* (*Per.*, III/2, 17; *Mer. Wives Win.*, V/5, 123).

surprise, to 1. Şaşırtmak, sersemletmek, hakkından gelmek: *the ear-deafening voice ... so surpris'd my sense* (*Win. Tale*, III/1, 10; *Titus*, II/3, 211; *Timon*, V/1, 156); 2. Yakalamak, esir almak: *Treason, my lord! Lavinia is surpris'd* (*Titus*, I/1, 284; *Hen. VI–2*, IV/9, 78; *Hen. IV–1*, I/1, 93).

sur-reined Çok binildiği için yorulan at: *sur-rein'd jades* (*Hen. V*, III/5, 19).

survey, to Farkına varmak, fark etmek: *the Norweyan lord, surveying vantage* (*Mac.*, I/2, 31).

surveyor Bir malikânenin ya da evin kâhyası ya da gözetimcisi: *To make the fox the surveyor of the fold* (*Hen. VI–2*, III/1, 253; *Hen. VIII*, I/1, 115).

suspect Kuşku: *some suspect of ill* (*Sonn.*, LXX, 13; *Com. Err.*, III/1, 87; *Hen. VI–3*, IV/1, 142).

suspence, suspense Bir kimseye ya da onun davranışlarına karşı duyulan kuşku: *That you will clear yourself from all suspense* (*Hen. VI–2*, IIII/1, 140). [f. 1 suspence].

suspicion 1. [*Of suspicion*] Zan altında kalma, kuşku altında bulunma: *Bring forth the parties of suspicion* (*Rom. & Jul.*, V/3, 222); 2. [*in strong suspicion*] Çok kuşkulanılan: *the verity of it is in strong suspicion* (*Win. Tale*, V/2, 29); 3. [*out of all suspicion*] Kuşku duyulmayan: (*out of all suspicion*) *she is virtuous* (*Much Ado*, II/3, 160); 4. Kuşkulu durum, olay ya da koşul: *A great suspicion* (*Rom. & Jul.*, V/3, 187).

suspiration Soluk alıp verme: *windy suspiration of forc'd breath* (*Ham.*, I/2, 79).

suspire, to Soluk almak: *since the birth of Caine ... To him that did but yesterday suspire* (*Hen. IV–2*, IV/5, 33).

sustain, to Yeri uygun olmak: *I have a weapon; A better never did itself sustain Upon a soldier's thigh* (*Oth.*, V/2, 260).

sustaining 1. Besleyici: *our sustaining corn* (*Lear*, IV/4, 6); 2. Destrekleyen, taşıyan: *On their sustaining garments not a blemish* (*Tem.*, I/2, 218).

sutler Bir karargâhta ya da garnizonda askerlere erzak ya da eşya satan satıcı: *I shall sutler be Unto the camp* (*Hen. V*, II/1, 111).

suum cuique [Lat.] *Herkese hak ettiği* (*Titus*, I/1, 280).

swabber Görevi güverteyi yıkayıp temizlemek olan denizci: *The master, the swabber, the boatswain* (*Tem.*, II/2, 46; *Tw. Night*, I/5, 203).

swaddle, to [argo] İyice dövmek [takr. 1570–1840 arası; anonim: "*Thy bones will I swaddle, so have I blisse*" (takr. 1570). [Dryden: "*I will swaddle your Hide*". Partridge, 930/1].

swadling-clouts Bebek kundağı: *that great baby ... is not yet out of his swaddling-clouts* (*Ham.*, II/2, 383).

swag-bellied İri göbekli: *your swag-bellied Hollander* (*Oth.*, II/3, 78).

swagger, to Böbürlenmek, atıp tutmak: *squabble, swagger, swear* (*Oth.*, II/3, 280; *Tw. Night*, V/1, 399; *Hen. IV–2*, II/4, 99; *Troil. & Cres.*, V/2, 136; *Lear*, IV/6, 238).

swaggerer Yüksekten atan, avurt zavurtçu, atıp tutan: *play the swaggerer* (*As You Like*, IV/3, 14; *Hen. IV–2*, II/4, 75).

swaggering Övünme, böbürlenme, yüksekten atma: *swaggering accent* (*Tw. Night*, III/4, 180; *Hen. IV–2*, II/4, 71).

swain 1. Köylü, çoban: *That young swain that you saw here* (*As You Like*, II/4, 89; *Win. Tale*, IV/4, 9; *Lucrece*, 1504); 2.

Küçük memur ya da aşağı rütbede kişi: *Obscure and lousy swain* (*Hen. VI–2*, IV/1, 50; *L. Lab. Lost*, I/1, 179; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 65); 3. Sevdalı genç, aşık, sevgili: *what is she, That all our swains commend her* (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 40; *Troil. & Cres.*, III/2, 173).

swallow, to [mec.] Caymak, sözünü geri almak: *swallow'd his vows whole* (*M. Meas.*, III/1, 226; *Rich. II*, I/1, 132).

swan Kuğu [Kuğunun ölmeden çok az önce şarkı söylediği inancına gönderme ile] *I will play the swan, And die in music* (*Oth.* V/2, 247; *John*, V/7, 21; *Phoenix*, 15).

swan-like Kuğu gibi şarkı söyleyerek: *he makes a swan-like end, Fading in music* (*Mer. Ven.*, III/2, 44).

swart Siyahi, kara derili: *Swart, like my shoe* (*Com. Err.*, III/2, 102; *Hen. VI–1*, I/2, 84; *John*, III/1, 46).

swart-complexioned Kara suratlı, siyahi, zenci yüzlü: *the swart-complexion'd night* (*Sonn.*, XXVIII, 11).

swarth[1] [*Swath*'ın varyantı] [mec.] Yığın, küme, biçilmiş ot yığını: *an affection'd ass, that cons state without book, and utters it by great swarths* (*Tw. Night*, II/3, 150).

swarth[2] [*Swart*'ın varyantı] Esmer, teni koyu renk olan kişi: *your swarth Cimmerian* (*Titus*, II/3, 72).

swarty Siyahi, kara derili (*Titus*, II/3, 72).

swasher Palavracı kimse: *I have observ'd these three swashers* (*Hen. V*, III/2, 290).

swashing 1. Kabadayılık, palavracılık: *Well have a swashing and martial outside* (*As You Like*, I/3, 120); 2. [Kılıçla dövüşte] Büyük bir güçle keserek yara açma: *remember thy slashing blow* (*Rom. & Jul.*, I/1, 63).

swath[1] Sıkı sıkıya sarmak, kundaklamak: *our first swath* [örn. bebekliğin ilk yılları] (*Timon*, IV/3, 252).

swath[2] Orağın bir hareketiyle biçilen miktar: *the strawy Greeks ... Fall down before him like a mower's swath* (*Troil. & Cres.*, V/5, 25).

swathing-clothes (-clouts) Bebek kundağı: *Mars is swathing clothes* (*Hen. IV–1*, III/2, 112; *Ham.*, II/2, 383; *Cym.*, I/1, 59).

sway 1. Yönetim, işletme, denetim: *sway o' th' state* (*Cor.*, II/3, 182; *John*, II/1, 578; *Sonn.*, LXVI, 8); 2. Hükümranlık, yönetme kudreti: *so dry he was the sway* (*Tem.*, I/2, 113; *Mer. Ven.*, IV/1 193; *Mac.*, I/5, 70); 3. Krallık, devlet: *when all the sway of earth Shakes like a thing unfirm* (*Jul. Caes.*, I/3, 3).

sway, to 1. Yönetmek, denetim altında tutmak: *let my counsel sway you* (*Much Ado*, IV/1, 201; *John*, I/1, 13; *Ant. & Cleo.*, II/2, 148); 2. Hükümranlık etmek: *Let thy fair wisdom, not thy passion sway* (*Tw. Night*, IV/1, 52; *Cor.*, II/1, 204; *Hen. VI–1*, IOII/2, 135); 3. Harekette belli bir yön olmak, hareket etmek: *So sways she level in her husband's heart* (*Tw. Night*, II/4, 31; *Mac.*, V/3, 9; *Hen. IV–2*, IV/1, 24).

swayed [Ata ilişkin] Gerginlikten dolayı ortaya çıkan depresyon: *swayed in the back* (*Tam. Shrew*, III/2, 55). [O dönemde depresyonun omurgadaki gerilmeden kaynaklandığına inanılırdı].

swear Resmi yemin [16. yy. ortasından itibaren. Partridge, 933/2].

swear, to: 1. Sadakat yemini etmek: *What is a traitor? –Why, one that swears and lies* (*Mac.*, IV/2, 47); 2. Tanrı adına ant içmek: *Thou swear'st thy gods in vain* (*Lear*, I/1, 161; *John*, III/1, 281); 3. Yemin ettirmek: *Were you sworn to the Duke, or to the deputy* (*M. Meas.*, IV/2, 182; *Hen. VIII*, I/2, 165; *Jul. Caes*, V/3, 38).

swearing Yemin, and: *all those swearings keep as true* (*Tw. Night*, V/1, 270).

swear out, to Tövbe etmek: *your Grace hath sworn out house-keeping* (*L. Lab. Lost*, II/1, 104).

swear over, to [Bir şey üzerine] Kurmak: *Swear his thought over By each particular star in heaven* (*Win. Tale*, I/2, 424).

sweat Terleten hastalık [Veba'nın bir çeşidi] *what with the war, what with the*

sweat ... I am custom-shrunk (*M. Meas.*, I/2, 83).

sweat, to Terleme tedavisine girmek [zührevi hastalıklarda bir tedaviydi] *then I'll sweat and seek about for eases* (*Troil. & Cres.*, V/10, 55).

sweep Etkili bir biçimde havalı yürüme: *What a sweep of vanity comes this way* (*Timon*, I/2, 132).

sweep, to 1. Heybetli ve havalı bir biçimde hareket etmek: *And to, where George of Clarence sweeps along* (*Hen. VI–3*, V/1, 76; *As You Like*, II/1, 550) [*it* ile] *She sweeps it through the court with troops of ladies* (*Hen. VI–2*, I/3, 77); 2. Muhteşem bir tavırda ve havada [bir şeyi] taşımak: *like a peacock sweep; along his tail* (*Hen. VI–1*, III/3, 6).

sweepstake bkz. *swoopstake*.

sweet[1] 1. Çiçek parfümü: *whence didst thou steal thy sweet that smells* (*Sonn.*, XCIX, 2; Sonn., 15); 2. [çoğul] güzel kokusu olan maddeler: *sweets to the sweet* (*Ham.*, V/1, 243; *Rich. III*, IV/4, 10).

sweet[2] [sıf.] 1. Güzel koku sürülmüş, parfümlü: *a pair of sweet gloves* (*Win. Tale*, IV/4, 250; *Titus*, II/4, 6; *Tam. Shrew*, ind. 1, 35); güzel kokulu: *sweet musk roses* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 252; *Tw. Night*, I/1, 39; *Ven. & Adon.*, 1079); 2. [Göğe ve cennete ilişkin] Lütufkâr, merhametli Tanrı: *the sweet heavens* (*Ham.*, III/3, 45; *L. Lab. Lost*, III/1, 67; *Oth.*, II/1, 195); 3. Ağzı laf yapan, belagatli: *sweet Tully* (*Hen. VI–2*, IV/1, 136); 4. Aziz, değerli: *Thy life to me is sweet* (*Hen. VI–1*, IV/6, 55; *Sonn.*, CXXXVI, 12).

sweet-and-twenty Çok değerli olan: *Then come kiss me sweet-and-twenty* (*Tw. Night*, II/3, 51).

sweeting 1. Tatlı elma: *Thy wit is a very bitter sweeting* (*Rom. & Jul.*, II/4, 77); 2. Sevgili, aziz, değerli: *How fares my Kate? What, sweeting, all amort?* (*Tam. Shrew*, IV/3, 36; *Oth.*, II/3, 252; *Tw. Night*, II/3, 42).

sweetmeat Kurutulmuş ya da şekerlenmiş meyveler: *their breath with sweetmeats tainted are* (*Rom. & Jul.*, I/4, 76; *Mid. N. Dr.*, I/1, 34).

sweetness [*Saucy sweetness*] Zevkine düşkün olma, dünyevi zevklerin müptelası olma: *to remit their saucy sweetness that do coin heaven's image In stamps that are forbid* (*M. Meas.*, II/4, 45).

sweet-seasoned Yumuşak yağmur, "ahmak ıslatan": *sweet-seasoned showers* (*Sonn.*, LXXV, 2).

sweet-suggesting Şuh, çekici, füsunkâr: *sweet-suggesting Love* (*Two Gent. Ver.*, II/6, 7).

swell-nose [halk ağzı] Alkolü yüksek bira [16. yy. ilk yarısından itibaren. "*De Generibus Ebriosorum*" – anonim, 1515, Partridge, 936/1].

swelled Şişirilmiş: *the swell'd boast* (*Cym.*, V/5, 162).

swelling 1. Gözyaşları ile dolu: *these swelling heavens* [örn. yaşla dolan gözler] (*Hen. IV–1*, III/1, 199; *Titus*, V/3, 13); 2. Gururla dolu: *Noble swelling spirits* (*Oth.*, II/3, 55); 3. Öfkeyle dolu: *swelling wrong-incensed peers* (*Rich. III*, II/1, 52; *Rich. II*, I/1, 201; *Titus*, V/3, 13); 4. Cakalı, gösterişçi, şatafatlı: *something showing a more swelling port* (*Mer. Ven.*, I/1, 124); 5. İlgi çekmekte ve azamette artan: *the swelling scene* (*Hen. V*, prol. 4; *Mac.*, I/3, 128).

sweltered [Sanki sıcak varmış gibi] Terlemiş: *swelt'red venom* (*Mac.*, IV/1, 8).

swerve, to Doğru yoldan çıkmak, hata yapmak: *If I be false, or swerve a hair from truth* (*Troil. & Cres.*, III/2, 184; *Cym.*, V/4, 129; *Win. Tale*, IV/4, 374).

swerving Hata, günah, ihlal: *A most unnoble swerving* (*Ant. & Cleo.*, III/11, 50).

swift 1. Kısa sürede tamamlanan, hızla bitirilen: *make swift the pangs Of my queen's travails* (*Per.*, II/1, 13; *Mid. N. Dr.*, I/1, 144; *Lucrece*, 9910); 2. Hazırcevap: *he is very swift and sententious* (*As You Like*, V/4, 62; *Tam. Shrew*, V/2, 54).

swig [Aynı zamanda *swyg*] [halk ağzı] İçki [16. yy.dan itibaren. Udall, 1548. Kaynağı bilinmiyor; içki anlamına gelen İskandinav *svik* sözcüğünden gelebilir. Middleton & Rowley: "*But one swig more, sweet madam*". 17. yy.da *swigge* de denilmiştir. Partridge, 936/2].

swill, to 1. Hırsla yutmak: *The ... boar, That ... Swills your warm blood like wash* (*Rich. III*, V/2, 9); 2. [Denize ilişkin] Yıkamak, kayalara çarpıp yıkamak: *a galled rock ... his confounded base, Swill'd with the wild and wasteful ocean* (*Hen. V*, III/1, 14).

swim, to Yüzmek, batmadan su üstünde durmak: *you have swam in a gondola* (*As You Like*, IV/1, 38; *Jul. Caes.*, V/1, 67).

swing Zorlu, cebri hareket: *the great swing and rudeness of his poise* (*Troil. & Cres.*, I/3, 207).

swinge, to Vurmak, dövmek, kırbaçlamak: *you swing'd me for my love* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 82; *John*, II/1, 288; *Hen. IV–2*, V/4, 21; *Troil. & Cres.*, I/3, 207).

swinge-buckler Gürültülü ve palavracı kişi: *You had not four such swinge-bucklers in all the Inns a' Court* (*Hen. IV–2*, III/2, 22).

swinge off, to Bir kadehi yuvarlamak [takr. 1525-1660 arası; *toss up* (Skelton 1529). bkz. Partridge, 938/1].

swinish Kaba, şişkin: *with swinish phrase Soil our addition* (*Ham.*, I/4, 19; *Mac.*, I/7, 67).

Swissers bkz. *Switzers.*

switch [*Switch and spurs*] Dörtnala gitme (*Rom. & Jul.*, II/4, 69).

swithold Karabasana, kâbusa karşı insanları koruyan Ermiş Vitalis (*Lear*, III/4, 118).

Switzer [Çoğul] İsviçre muhafız gücü: *Where is my Switzers* [qq. *Swissers*] (*Ham.*, IV/5, 98).

swoond [*Swoon*'un varyantı] Bayılma, kendinden geçme: *But he sleeps. – Swoonds rather* (*Ant. & Cleo.*, IV/9, 26; *Jul. Caes.*, I/2, 248).

swoopstake Rasgele, körü körüne: *is't writ in your revenge That, swoopstake, you will draw both friend and foe* (*Ham.*, IV/5, 143).

sworbote! Tanrı korusun! [Halk ağzında *God's forbote*'un bozulmasıyla ortaya çıkmıştır: takr. 1580-1620. bkz. Partridge, 939/2].

sword Kraliyetin ya da otoritenin güç simgesi: *that dost almost persuade Justice to break her sword* (*Oth.*, V/2, 17; *John*, I/1, 12; *M. Meas.*, III/2, 261).

sword-and-buckler Alt rütbedekilerin sıradan silahları: *that same sword and buckler Prince of Wales* (*Hen. IV. –1*, I/3, 230).

sworder Gladyatör: *A Roman sworder* (*Hen. VI–2*, IV/1, 135).

swordman Silahşor: *Worthy fellows, and like to prove most sinewy swordmen* (*All's Well*, II/1, 60).

sworn 1. [*Sworn counsel*] Sır saklama sözü: *what to your sworn counsel I have spoken* (*All's Well*, III/7, 9). 2. [*Sworn friend*] Çok yakın arkadaş: *my sworn friend* (*Win. Tale*, I/2, 187; *Hen. VIII*, I/2, 191; *Cym.*, II/4, 125); [*sworn brother*] Kan kardeşi: 3. *sworn brothers to France* (*Hen. V*, II/1, 12; *Much Ado*, I/1, 7; *Cor.*, II/3, 96; *Rich. II*, V/1, 20); 4. Azılı, müzmin: *a sworn rioter* (*Timon*, III/5, 67; *Hen. VI–3*, III/3, 257; *Tw. Night*, III/4, 169).

swoun [*Swoon*'un varyantı] Bayılma, kendinden geçme: *I swoun almost with fear* [f. 1] (*Mid. N. Dr.*, II/2, 154).

swound, to [*Swoon*'un varyantı] Bayılmak, kendinden geçmek: *counterfeit to swound* [f. 1] (*As You Like*, III/5, 17; *John*, V/5, 22; *Timon*, IV/3, 368).

'swounds! [Ünlem: *God's wounds, zounds*] Tanrı adına: *Hah, 'swounds, I should take it* (*Ham.*, II/2, 576; Ham., V/1, 274).

swown, to [*Swoon*'un varyantı] Bayılmak: *Doth she swown?* (*Hen. VI–3*, V/5, 45).

syllable 1. [*To the last, utmost syllable of*] Son sınırına kadar: *the last syllable of recorded time* (*Mac.*, V/5, 21); *to the utmost syllable of your worthiness* (*All's Well*, III/6, 71); 2. [*by, to the syllable*] Mektuba: *I will believe you by the syllable Of what you shall deliver* (*Per.*, V/1, 167; *Tem.*, I/2, 501).

sympathize, to 1. Aynı fikirde olmak: *We sympathize* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 26); 2. Anlaşmak: *the men do sympathize*

with the mastiffs (*Hen. V*, III/7, 147; *Hen. IV–1*, V/1, 7; *Troil. & Cres.*, I/3, 82); 3. Uygun bulmak, kabul etmek: *the senseless brands will sympathize The heavy accent of thy moving tongue, And in compassion weep the fire out* (*Rich. II*, V/1, 46; *Lucrece*, 1113); 4. Uygun ve kabul olunacak biçimde bir şeyi temsil ya da ifade etmek: *Thou, truly fair, wert truly sympathiz'd in true plain words* (*Sonn.*, LXXXII, 11).

sympathized Paylaşılan hata, yanlışlık: *all ... That by this sympathized one day's error Have suffer'd wrong* (*Com. Err.*, V/1, 398).

sympathy 1. Anlaşma, uzlaşma, uygunluk, iletişim: *sympathy in years, manners, and beauties* (*Oth.*, II/1, 229; *Mer. Wives Win.*, II/1, 7; *Hen. VI–2*, I/1, 23); 2. Soy ve rütbe eşitliği: *a sympathy in choice* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 141; *Rich. II*, IV/1, 33).

synod 1. Yasama kurulu: *It hath in solemn synods been decreed* (*Com. Err.*, I/1, 13); 2. [öz.] Tanrıların toplantısı: *Gods and Goddesses, All the whole synod of them!* (*Ant. & Cleo.*, III/10, 5; *Cor.*, V/2, 69; *Ham.*, II/2, 494).

syrup [İlaç olarak] Şurup: *wholesome syrups, drugs* (*Com. Err.*, V/1, 104; *Oth.*, III/3, 331).

T

ta [*Thou*'nun başka biçimi] Sen: *thou wo't, wo't ta?* (*Hen. IV*–21, II/1, 58).

table 1. On Emir'in bir ya da ikisini gösteren taş tablet: *the table of his law* (*Rich. III*, I/4, 196; *M. Meas.*, I/2, 9); 2. Yazı tableti, not defteri: *thee, who art the table wherein all my thoughts Are visibly character'd* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 3; *Ham.*, I/5, 96); 3. Ressam tuvali: *I beheld myself Drawn in the flattering table of her eye* (*John*, II/1, 503, *All's Well*, I/1, 95; *Sonn.*, XXIV, 2); [özellikle çoğul] *young Cupid's tables* [aşk mektupları] (*Cym.*, III/2, 39; *Hen. IV*–2, II/4, 266; *Sonn.*, CXXII, 1); 4. [El falına ilişkin] Avuç içindeki dört çizgi: *a fairer table* (*Mer. Ven.*, II/2, 158); 5. Tavla gibi üstünde oyun oynanan sehpa ya da masa: *when he plays at tables* (*L. Lab. Lost*, V/2, 326). [*Hen. V*, II/3, 17'deki *a table of green fields* için bkz. *Fields*].

table, to Liste yapmak: *though the catalogue of his endowments had been tabled* (*Cym.*, I/4, 6).

table-book Not defteri: *brooch, table-book, ballad* (*Win. Tale*, IV/4, 598; *Ham.*, II/2, 136).

table-sport Masanın maskarası, topluluğun neşe kaynağı: *let me forever be your table-sport* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 162).

tabor 1. Dümbelek, darbuka: *I will play On the tabor* (*L. Lab. Lost*, V/1, 154; *Tem.* IV/1, 175; *Cor.*, V/4, 50); 2. Profesyonel soytarılar ve maskaralar tarafından kullanılan küçük davul: *Dost thy live by thy tabor? – No sir, I live by the church* (*Tw. Night*, III/1, 9); *now had he rather hear the tabor and the pipe* [küçük davul ve flüt barış eğlencelerinin simgesiydi] (*Much Ado*, II/3, 14; *Win. Tale*, IV/4, 182).

taborer Dümbelekçi, trampetçi: *Where's the taborer?* (*Two Nob. K.*, III/5, 23; Two Nob. K., III/5, sa.; *Tem.*, III/2, 151).

taborin(e), tabourine *Tabor*'dan daha uzun asker trampeti: *our rattling* (*Ant. & Cleo.*, IV/837; *Troil. & Cres.*, IV/5, 275).

tack, to [*Tack about*] Rota değiştirmek: *Up with a course or two, and tack about, boys* (*Two Nob. K.*, III/4, 10)

tackle [*To's tackle*] Takım taklavatıyla ya da teçhizatıyla hazır: *We'll see the sports, then every man to's tackle* (*Two Nob. K.*, II/2, 55).

tackled [*Tackled stair*] İp merdiven (*Rom. & Jul.*, II/4, 189).

tackling Geminin çeşitli halatları: *a poor bark of sails and tackling reft* (*Rich. III*, IV/4, 234; *Hen. VI*–3, V/4, 18).

taffeta [*Changeable taffeta*] Yanardöner tafta, canfes: *in flame colour'd taffeta* (*Hen. IV*–1, I/2, 10; *Tw. Night*, II/4, 73), *your taffeta punk* (*All's Well*, II/2, 22) [f. 1 *taffety*] [mec.] *Taffeta phrases, silken terms precise* (*L. Lab. Lost*, V/2. 406).

tag Ayaktakımı: *before the tag return* (*Cor.*, III/1, 247).

tag-rag Avam, ayaktakımı: *tag-rag people* (*Jul. Caes.*, I/2, 258).

tailor [Kaba deyim] Kıç: *down topples she, And 'tailor' cries* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 54).

taint 1. Bozulma, yozlaşma: *affection Fall into taint* (*Lear*, I/1, 221); 2. Leke, kusur: *His taints and honours* (*Ant. & Cleo.*, V/1, 30; *Ham.*, II/1, 32; *Mac.*, IV/3, 124); 3. Utanç (*Troil. & Cres.*, I/3, 373).

taint, to 1. [İstenmeyecek biçimde] Etkilenmek: *Never yet taint with love* (*Hen. VI*–1, V/3, 183; *Hen. VI*–3, III/1,

40); **2.** Canlılığını ya da cesaretini kaybetmek, zayıf duruma düşmek ya da lekelenmek: *I cannot taint with fear* (*Mac.*, V/3, 3); **3.** Yozlaştırmak, ahlakını bozmak: *tainted with a thousand vices* (*Hen. VI–1*, V/4, 45; *Ham.*, I/5, 85; *Lucrece*, 38); yozlaşmak, ahlaksız bir duruma düşmek: *Lest the device take air, and taint* (*Tw. Night*, III/4, 132); **4.** Yaralamak, zarar vermek: *That my disports corrupt and taint my business* (*Tw. Night*, III/4, 13; *Oth.*, IV/2, 161); **5.** İtibardan düşürmek, lekelemek: *To taint that honour* (*Hen. VIII*, III/1, 55; *Tw. Night*, V/1, 138; *Hen. VI–1*, IV/5, 46); küçültmek, kötülemek: *tainting his discipline* (*Oth.*, II/1, 268); **6.** Kötülüğü bulaştırmak, sirayet ettirmek: *danger like an ague subtly taints* (*Troil. & Cres.*, III/3, 232).

taintingly [*Tauntingly*'nin yanlış yazılımı] İğneleyerek, hakaret ederek, sataşarak: *it taintingly replied* (*Cor.*, I/1, 110).

tainture Pisletme, kirletme: *the tainture of thy nest* (*Hen. VI–2*, II/1, 184).

take, to 1. Vurmak: *Take him on the costard* (*Hen. V*, IV/1, 215) *I will take thee a box on the ear* (*M. Meas.*, II/1, 180; *Tw. Night*, II/5, 67); **2.** Hastalığa yakalanmak: *he blasts the tree, and takes the cattle* (*Mer. Wives Win.*, IV/4, 32; *Ant. & Cleo.*, IV/2, 37; *Ham.*, I/1, 163); **3.** Teshir etmek, büyülemek, bent etmek: *daffodils. That take the winds of March with beauty* (*Win. Tale*, IV/4, 118; *Tem.*, V/1, 314; *Per.*, IV/4, 3); **4.** Yakalamak, buluşmak, bulmak: *I thought to have ta'en you at the Propentine* (*Com. Err.*, III/2, 167; *Hen. V*, IV/1, 219); **5.** Varsaymak, sanmak, addetmek: *Take you ... some distant knowledge of him* (*Ham.*, II/1, 13); **6.** Barınmak için [bir yeri] onarmak: *Run, take a house!* (*Com. Err.*, V/1, 36; Com. Err., 94; *Troil. & Cres.*, V/4, 19); **7.** [Geçişsiz fiil] Başvurmak: *have you anything to take to* (*Two Gent. Ver.*, IV/1, 40); gitmek: *ere the eyes of mine take themselves to slumber* (*Hen. V*, III/2, 114; *Per.*, III/4, 10); **8.** İşitmek, öğrenmek: *No, take more!* (*Cor.*, III/1, 140; *John*, I/1, 21); *take it, this of me* [örn. sana söyliyeyim] (*Titus*, II/1, 108; *Tam. Shrew*, II/1, 190; *Hen. VIII*, V/1, 30); doğru kabul etmek: *I would not take this from report* (*Lear*, IV/6, 141); **9.** Karşı koymadan kabul etmek: *Who does me thus? ... I should take it* (*Ham.*, II/2, 576; *Lear*, II/2, 100); **10.** [Birini] Olduğu gibi kabul etmek: *The Empress sons I take them* (*Titus*, V/2, 153; *All's Well*, III/5, 52); **11.** Barış ya da mütareke yapmak: *Till he take truce with her contending tears* (*Ven. & Adon*, 82; *John*, III/1, 17; *Rom. & Jul.*, III/1, 157); **12.** [Geçişsiz fiil] Alev almak, tutuşmak: *I can take* (*Hen. V*, II/1, 52); **13.** Etkin olmak: *His sword, death's stamp, Where it did mark, it took* (*Cor.*, II/2, 108).

take away, to Masayı temizlemek: (*Titus*, III/2, 81).

take on, upon oneself, to 1. İddiada bulunmak: *I take not on me here as a physician* (*Hen. IV–2*, IV/1, 60; *Com. Err.*, V/1, 243; *Cym.*, V/4, 180); bildiğini sanmak: *Take upon's the mystery of things* (*Lear*, V/3, 16); İnandırmaya çalışmak: *she takes upon her to spy a white hair on his chin* (*Hen. VI–1*, I/2, 71; *Troil. & Cres.*, I/2, 139); **2.** Kibirli tavır takınmak: *She takes upon her bravely at first dash* (*Tam. Shrew*, III/2, 214).

take (it) on (one's) death, honour, salvation, to Şiddetle kabul etmek, onaylamak: *I took't upon mine honour thou hadst it not* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 13: *Rich. II*, V/3, 11, *John*, I/1, 110).

take (one's) death, to 1. Ölmek: *let me pray before I take my death* (*Hen. VI–3*, I/3, 35); **2.** Son sözlerini söylemek: *I will take my death I never meant him any ill* (*Hen. VI–2*, II/3, 88).

take (one's) haste, to Acele etmek: *To stop affliction, let him make take his haste* (*Timon*, V/1, 210).

take head, to Koşmak, kaçmak: *this vile drawing bias ... Makes it take head from all indifferency* (*John*, II/1, 579).

take the heat, to [Bir şeyi] Ele almak: *he will ... turn all to a merriment, If you take not the heat* (*Hen. IV–2*, II/4, 298).

take in, to Zapt etmek, ram etmek: *To take in many towns* (*Cor.*, I/2, 24; *Win. Tale*, IV/4, 577; *Ant. & Cleo.*, I/1, 23).

take me with you, to Açık konuşmak: *... take me with you, wife.* (*Rom. & Jul.*, III/5, 141; *Hen. IV–1*, II/4, 460).

take note of, to 1. Fark etmek: *They have ta'en note of us* (*Cor.*, IV/2, 10); 2. Bilgisi olmak, bilgi edinmek: *my niece shall take note of it* (*Tw. Night*, III/2, 36).

take off, to 1. [Bir şeyden] Soğutmak, caydırmak: *it sets him on, it takes him off* (*Mac.*, II/3, 33); 2. Görevden almak: *Your poser and your command is taken off* (*Oth.*, V/2, 331; *Cor.*, III/3, 61); 3. [Bir insanın] Hayatını mahvetmek: *Took of her life* (*Mac.*, III/9, 37; *Cym.*, V/5, 47; *Per.*, IV/6, 127); 4. [Aşırı olan her şeye karşı kullanılabilecek özdeyişsel bir deyim] *there's laying on, take it off, who will* (*Troil. & Cres.*, I/2, 207).

take on, to 1. Kızmak, hiddete kapılmak: *she does so take on with her men* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 258; *Hen. VI–3*, II/5, 104); 2. [halk dili] Kederlenmek, hüzünlenmek [15. yy.dan 19. yy. başına kadar. Partridge, 945/1].

take out, to 1. Topluluk içinden birini dansa kaldırmak: *I were unmannerly to take you out And not to kiss you* (*Hen. VIII*, I/4, 95). 2. Kopyalamak: *Take me this work out ... I'd have it copied* (*Oth.*, III/3, 180).

take right, to Başarmak, istenileni elde etmek: *I know a way, if it take right ... Will bring me off again* (*Hen. VIII*, III/2, 19).

take the wall of, to Hakkından gelmek: *I will take the wall of any man or maid of Montague* (*Rom. & Jul.*, I/1, 12).

take up, to 1. Asker toplamak: *You are to take soldiers up* (*Hen. IV–2*, II/1, 18; *Hen. IV–2*, IV/2, 26); 2. Askere yazılmak: *yet art thou good for nothing but taking up* (*All's Well*, II/3, 207); 3. Tutuklamak: *being taken up of these men's bills* (*Much Ado*, III/3, 178; *Hen. VI–2*, IV/7, 127); 4. Karşı durmak: *a third Must take up us* (*Hen. IV–2*, I/3, 173; *Cor.*, III/1, 243); 5. Azarlamak: *take me up for swearing* (*Cym.*, II/1, 4; *Two Gent. Ver.*, I/2, 131); 6. [Bir konuşmaya] Sert karşılık ya da yanıt vermek: *I will take up that* (*Hen. V*, III/7, 116); 7. Dostça düzeltmek, uzlaştırmak, düzenlemek: *seven justices could not take up a quarrel* (*As You Like*, V/4, 99; *Titus*, IV/3, 93; *Tw. Night*, III/4, 292); 8. Tamamen doldurmak; 9. [dolayısıyla] Tıkamak, engel olmak: *tears take up The glasses of my sight* (*Cor.*, III/2, 116; *Hen. VIII*, I/1, 56); 10. Çelme takmak: *he took up my legs* (*Mac.*, II/3, 340).

take up short Derhal cezasını vermek, işini bitirmek: *Take up the English short* (*Hen. V*, II/4, 72).

taker up Gelecekteki kurban [takr. 1590-1620; Greene, 1591. bkz. Partridge, 945/2].

taking[1] 1. Kötü etki: *Bless thee from star-blasting and taking!* (*Lear*, III/4, 60); 2. Kışkırtma ve panik durumu: *What a taking was he in ...!* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 180; *Lucrece*, 453); 3. Kullanma, dokunma: *the worst is filthy, and would not hold taking* (*Timon*, I/2, 154).

taking[2] Parlayan, zararlı, kavuran: *Strike her ... bones, You taking airs, with lameness!* (*Lear*, II/4, 164).

taking(-)off Cinayet, öldürme: *devise His speedy taking off* (*Lear*, V/1, 65; *Mac.*, I/7, 20).

taking(-)up Kredi ile sağlama: *If a man is through with them in honest taking-up, then they must stand upon security* (*Hen. IV–2*, I/2, 40).

tale 1. Uydurulmuş söylenti, asılsız dedikodu: *as I remember, cousin, Else there be tales abroad* (*Two Nob.* K., III/3, 38; *Rom. & Jul.*, II/4, 95; *Ven. & Adon.*, 74); 2. [*In a tale*] Uzlaşma, anlaşma içinde: *they are both in a tale* [örn. her ikisi de aynı şeyi söylüyor] (*Much Ado*, IV/2, 31).

talent[1] Para toplamı, altın ya da gümüş ağırlığı para değeri: *Five talents in his debt* (*Timon*, I/1, 95) [dolayısıyla] servet: *In himself, 'tis much; In you, ... beyond all talents* (*Cym.*, I/6, 80; *L. Compl.*, 204).

talent[2] [16. ve 17. yy.larda *talon* yerine kullanılırdı] Yırtıcı kuş pençesi: *If a talent be a claw* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 63).

talk, to 1. Saçma sapan konuşmak: *Come, come, you talk* (*Oth.*, IV/3, 25; *Mac.*, IV/2, 64; *Win. Tale*, III/2, 41); **2.** Bir iki şey söylemek: *I must talk a word with you* (*Rich. III*, IV/4, 199; *Lear*, III/4, 157); [hakkında] konuşmak: *we were talking that our garments seem now as fresh ...* (*Tem.*, II/1, 97); [bir kimseye bir şey] anlatmak: *talk me of Cassio* (*Oth.*, III/4, 92).

tall 1. Eli yüzü düzgün, yakışıklı, güzel: *sweet youth and tall* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 144; *Tam. Shrew*, IV/4, 17); **2.** [Büyük gemiler için kullanılan sıfat] Büyük, sağlam, dayanıklı: *yond tall anchoring bark* (*Lear*, IV/6, 18; *Rich. II*, II/1, 286; *Mer. Ven.*, III/1, 6); **3.** [Genellikle ironik] Silah kullanmada usta, dövüşte zorlu: *much tall youth* (*Ant. & Cleo.*, II/6, 7; *Rom. & Jul.*, II/4, 30; *Mer. Wives Win.*, II/2, 11); cesur, gözü pek: *The spirits are most tall* (*Hen. V*, II/1, 68); **4.** Uzun: *tall stockings* (*Hen. VIII*, I/3, 30).

tall-men, tallman [argo] En az 4, 5 va 6 gelen hileli zarlar [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. ilk yarısı; Kyd, 1592. bkz. Partridge, 946/2].

tallow Besili hayvan: *who can blame me to piss my tallow?* [örn. kızışma dönemindeki geyik gibi zayıflamak] (*Mer. Wives Win.*, V/5, 15; *Com. Err.*, III/2, 98; *Hen. IV–2*, I/2, 158).

tallow-catch Kızmış yağ içindeki et [genellikle çok şişman insanları aşağılamada kullanılan bir deyimdi] *thou ... greasy tallow-catch* (*Hen. IV–1*, II/4, 228).

tallow-face 1. Soluk yüzlü; **2.** Habis: *you green-sickness carrion! ... You tallow-face!* (*Rom. & Jul.*, III/5, 157).

tally Borçları gösteren çentiklenmiş tahta çubuk: *Nor need I tallies thy dear love to score* (*Sonn.*, CXXII, 10; *Hen. VI–2*, IV/7, 35).

'tame, to [*Attame*'nin bozulmuş biçimi] Delmek, zorla girmek: *To 'tame and havoc more than she can eat* (*Hen. V*, I/2, 173).

tame 1. İtaatlı, boyun eğen: *make them tame to their obedience* (*John*, IV. 2, 262; *Lear*, IV/6, 221; *Sonn.*, LVIII, 7); **2.** Uslu, yumuşak başlı: *all That time ... and condition Made tame and most familiar to my nature* (*Troil. & Cres.*, III/3, 10).

tamed Delik tıpası açılmış: *He ... would drink up The lees and dregs of a flat tamed piece* (*Troil. & Cres*, IV/1, 63).

tang 1. Acı veren sokma (Johnson), **2.** Tiz zil sesi, gerilmiş kiriş sesi: *she had a tongue with a tang* (*Tem.*, II/2, 50).

tang, to Tiz, keskin, yüksek ses çıkarmak: *let thy tongue tang arguments of state* (*Tw. Night.*, II/5, 150; Tw. Night., III/4, 70).

tangle, to Tuzağa düşürmek, aldatmak: *lay time tangle her desires* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 68; *Hen. VI–1*, IV/2, 22; *Ven. & Adon.*, 67).

tanling Güneş yanığı kimse: *hot summer's tanlings* (*Cym.*, IV/4, 29).

tanta est erga te mentis integritas, regina serenissima [Lat.] Huzur dolu prensimizin sana olan yaklaşımı çok açıkyürekli (*Hen. VIII*, III/1, 40).

tantaene animis caelistibus trae? [Lat. Vergilius, *Aeneid*, I/15] Tanrıların zihninde böyle bir kin olabilir mi? (*Hen. VI–2*, II/1, 24).

tap, to 1. İçki koyup dağıtmak: *he shall draw, he shall tap* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 11); **2.** Fıçıdan bira çekmek: *That blood ... Hast thou tapp'd out and drunkenly carous'd* (*Rich. II*, II/1, 127).

taper Kandil, mum: *Give me a taper!* (*Oth.*, I/1, 141; *Jul. Caes.*, II/1, 7; *Cym.*, II/2, 5).

tap-house [Fıçı birası satan] Birahane: *any room in a tap-house* (*M. Meas.*, II/1, 209).

tapster Müşteriler için fıçıdan bira çeken kişi, meyhaneci: *A tapster is a good trade* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 16; *As You Like*, III/4, 31; *Hen. IV–2*, I/2, 170).

tardy 1. [*Ta'en tardy*] Gafil avlanmış, sürprizle karşılaşmış: *Be not ta'en tardy by unwise delay* (*Rich. III*, IV/1, 51); **2.** [*Come tardy off*] Yetersiz bir biçimde yapılmış, kısa düşmüş: *this overdone, or come tardy off* (*Ham.*, III/2, 25).

tardy, to Gecik(tir)mek: *the ... mind of Camillo tardied My ... command* (*Win. Tale*, III/2, 162).

tardy-gaited Yavaş yürüyen, ağır adım atan: *the cripple tardy- gaited night* (*Hen. V*, IV/ch., 20).

targe Hafif kalkan: *with targe and shield.* (*L. Lab. Lost*, V/2, 553; *Ant. & Cleo.*, II/6, 30; *Cym.*, V/5, 5).

target Hafif kalkan: *seven points in my target* (*Hen. IV–1*, II/4, 203; *Ham.*, II/2, 321; *Ant. & Cleo.*, I/3, 82).

tarre, to Tahrik etmek, ortalığı karıştırmak: *to tarre them to controversy* (*Ham.*, II/2, 353; *John*, IV/1, 118; *Troil. & Cres.*, I/3, 390).

tarriance 1. Gecikme, tehir: *I am impatient of my tarriance* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 90); 2. Umutla bekleme: *A longing tarriance for Adonis* (*Pass. Pilg.*, VI/4).

tarry, to 1. İkamet etmek: *where I will tarry* (*Mer. Ven.*, IV/2, 18); 2. Beklemek: *tarries the coming-down of thy fat woman* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 20; *Troil. & Cres.*, I/1, 15); 3. [yemeğe] kalmak: *I cannot tarry dinner* (*Hen. IV–2*, III/2, 192).

tart [mec.] Keder verici, elim, can sıkıcı: *The news is not so tart* (*Lear*, IV/2, 87); abus, kekre: *so tart a favour* (*Ant. & Cleo.*, II/5, 38).

tartar Tartarus; kötü kişilerin öldükten sonra cehennemde cezalandırıldıkları yer: *the gates of Tartar* (*Tw. Night*, II/5, 205; *Hen. V*, II/2, 123; *Com. Err.*, IV/2, 32).

tartly [Görünüş] Bozuk, abus, ters bir biçimde: *How tartly that gentleman looks!* (*Much Ado*, II/1, 3).

tartness [mec.] Suratsızlık: *The tartness of his face sours ripe grapes* (*Cor.*, V/4, 17; *All's Well*, IV/3, 83).

task [At task] Sorumlu tutulma: *task for want of wisdom* (*Lear*, I/4, 343).

task, to 1. Görev yüklemek: *Like to a harvest-man that's task'd to mow* (*Cor.*, I/3, 36; *L. Lab. Lost*, II/1, 20); 2. Vergi koymak: *task'd the whole state* (*Hen. IV–1*, IV/3, 92); 3. İsteklerde bulunmak, çağırmak, celp etmek, [bir şey için] meydan okumak: *To thy strong bidding, task Ariel* (*Tem.*, I/2, 192; *Hen., IV* -1, IV/1, 9; *Sonn.*, LXXII, 1); 4. Zihni meşgul etmek: *things of weight That task thoughts* (*Hen. V*, I/2, 6; *Mer. Wives Win.*, IV/6, 30; *Oth.*, II/3, 42); 5. Ayıplamak, serzenişte bulunmak, azarlamak: *I task not you ... with unkindness* (*Lear*, III/2, 16) [q.; ff. *tax*].

tasking Meydan okuma: *Tell me, tell me, How show'd his tasking?* (*Hen. IV–1*, V/2, 51) [q. 1; f. 1; qq.2-6 *talking*].

tassel-gentle Erkek atmaca: *a falc'ner's voice, To lure this tassel-gentle* (*Rom. & Jul.*, II/2, 159).

taste 1. Deneme: *an essay or taste of my virtue* (*Lear*, I/2, 45; *Hen. IV–2*, II/3, 52); 2. Tat alma: *The sweetest honey ... in the taste confounds the appetite* (*Rom. & Jul.*, II/6, 13; *Rich. II*, II/1, 13); 3. [mec.] sevincin ya da acının deneyimi: *the taste of much correction* (*Hen. V*, II/2, 51; *Hen. IV–1*, III/1, 173l; *Sonn.*, XL, 8); 4. Denemek için bir şeyi azcık tatma: [mec.] *take a taste of my finding of him, and relish it* (*As You Like*, III/2, 233; *Troil. & Cres.*, I/3, 387); 5. [dolayısıyla] örnek, numune: *For a taste* (*As You Like*, III/2, 100; *Cor.*, III/1, 316; *Ham.*, II/2, 431); 6. [*in some taste*] bir kerteye kadar: *and in some taste is Lepidus but so* (*Jul. Caes.*, IV/1, 34); 7. Muhakeme, feraset: *we of taste and feeling are* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 29).

taste, to 1. Denemek, test etmek: *taste their valour* (*Tw. Night*, III/4, 244; *Hen. IV–1*, IV/1, 119; *Troil. & Cres.*, III/2, 91); *Taste your legs* (*Tw. Night*, III/1, 78); [*of* ile] *every idle ... reason Shall to the King taste of this action* (*Hen. IV–2*, IV/1, 190); 2. Hissetmek, görüp geçirmek: *You do not yet taste Some subtleties o' th' isle* (*Tem.*, V/1, 123; *Mid. N. Dr.*, V/1, 275 [qq. *take*]; *Hen. V*, IV/7, 65); 3. Nitelikleri denemek: *I never tasted Timon* (*Timon*, III/2, 77); [*of* ile] *To taste of thy most worst* (*Win. Tale*, III/2, 179; *Cym.*, V/5, 308; *Rom. & Jul.*, II/3, 72); 4. Tatma işini yapmak: *How did he take it? Who did taste to him?* (*John*, V/8, 28).

tasteful Güzel tatlara duyarlı: *O, when Her twining cherries shall their sweetness fall Upon thy tasteful lips* (*Two Nob. K.*, I/1, 179).

tattering Eski püskü, partal: *our tatt'ring colours* (*John*, V/5, 7).

tawdry-lace Gümüş kolye ya da 16. yy. ile 17. yüzyılın başlarında kadınların taktığı boyunbağı; bunların gösterişli olanlarını köylü kızlar takardı: *promis'd me a tawdry-lace* (*Win. Tale* IV/4, 250).

tawny-coat Üstüne giydiği livre'nin [özel giysinin] renginden kaynaklandığı için böyle adlandırılmış olan kilise hizmetkârı ya da refakatçisi: *Out, tawny-coats!* (*Hen. VI–1*, I/3, 58).

tax Eleştiri, kabahat bulma, suçlama: *Tax of impudence* (*All's Well*, II/1, 170). [Hibbard, New Penguin'de bu sözcüğü, *Timon*, I/1, 47'deki *'My free drift ... itself In a wider sea of tax* (f. 1 wax) ' tümcesinden hareketle, 'düzeltme, onarım' anlamına geldiğini belirtir; karş. *As You Like*, II/7, 70-87].

tax, to 1. Sansür koymak (*Ham.*, I/4, 18); 2. Eleştirmek, kabahat bulmak, suçlamak: *you tax signior Benedick too much* (*Much Ado*, I/1, 46; *Ham.*, I/4, 18; *As You Like*, II/7, 71); [*of* ile] *My ... proofs ... Shall tax my fears of little vanity* (*All's Well*, V/3, 122); [*with* ile] *to tax him with injustice* (*M. Meas.*, V/1, 310; *Lear*, III/2, 16; *As You Like*, III/2, 349); 3. bkz, *to task*, anlam 3: *tax not so bad a voice To slander music* (*Much Ado*, II/3, 44).

taxation 1. Talep, istek, iddia: *I bring ... no taxation of homage* (*Tw. Night*, I/5, 209); 2. Eleştiri, kınama, iftira: *you'll be whipt for taxation one of these days* (*As You Like*, I/2, 76).

taxing Eleştiri, kabahat bulma: *If he be free, Why then my taxing like a wild goose flies, Unclaim'd* (*As You Like*, II/7, 86).

teach, to Nasıl yapıldığını ya da olduğunu göstermek: *Who is the shooter?– Shall I teach you to know* (*Rom. & Jul.*, I/5, 44; *Ven. & Adon.*, 398).

teach iron to swim, to [halk deyimi] Olmayacak bir şeyi yapmaya çalışmak [16. yy.dan itibaren. bkz. Partridge, 952/1].

teachy bkz. *tetchy*.

tear, to 1. Parça parça etmek [dolayısıyla] silmek, yok etmek: *Had I it written, I would tear the word* (*Rom. & Jul.*, II/2, 57); 2. [*Tear a cat*] Şamatacı kahraman rolü oynamak, atıp tutmak: *a part to tear a cat in* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 29).

tear-distained Yaşlarla gözleri kızarmış: *her tear-distained eye* (*Lucrece*, 1586).

tear-falling Gözyaşı döken, ağlayan: *Tear-falling pity dwells not in this eye* (*Rich. III*, IV/2, 65).

Te Deum [Lat. *'Te Deum laudamus'* diye başlayan kısa ilahinin başlığı] Seni övüyoruz, ey Tanrım! (*Hen. V*, IV/8, 23).

tedious 1. Bıktırıcı, can sıkıcı: *heavy tedious penury* (*As You Like*, III/2, 324; *Rich. II*, II/1, 75; *Mac.*, III/4, 137); 2. Yorucu, zahmetli: *the tedious ways of art* (*Hen. IV–1*, III/1, 47); zahmetle gerçekleştirilen: *tedious sampler* (*Titus*, II/4, 39); 3. [gülünç bir biçimde] uzun: *that is the brief and the tedious of it* (*All's Well*, II/3, 29).

tediously Yavaşça, ağır ağır: *limp so tediously away* (*Hen. V*, IV/ch., 22).

teem, to 1. Ortaya çıkarmak: *Each minute teems a new one* (*Mac.*, IV/3, 176; *Hen. V*, V/2, 51; *Timon*, IV/3, 179); 2. Çocuk doğurmak, [gençleri] büyütmek, verimli olmak: *If she must teem, Create her child of spleen* (*Lear*, I/4, 281); [*with* ile] *Teem with new monsters* (*Timon*, IV/3, 190); 3. [*Teem with*] Gebe kalmak, akıl erdirmek: *If that the earth could teem with woman's tears* (*Oth.*, IV/1, 245).

teeming 1. Verimli, üretken: *this teeming womb* (*Rich. II*, II/1, 51; *M. Meas.*, I/4, 43; *Sonn.*, XCVII, 6); 2. [*teeming date*] doğurma zamanı (*Rich. II*, V/2, 91).

teen Keder, acı: *each hour's joy wrack'd with a week of teen* (*Rich.* III, IV/1, 96; *Tem.*, I/2, 64; *L. Lab. Lost*, IV/3, 162).

tell, to 1. Sayı saymak: *Hear nothing but the clock that tells our woes* (*Two Nob. K.*, II/1, 96; *Rich. III*, I/4, 119; *Ham.*,

I/2, 237; *Ven. & Adon.*, 277); 2. Para saymak: *they have told their money* (*Timon*, III/5, 106; *Win. Tale*, IV/4, 184; *Lear*, III/2, 91; [mec.] *Tell out my blood* (*Timon*, III/4, 94); 3. [*Tell the clock*] Saat vuruşlarını saymak, zamanı söylemek: *Tell the clock there* (*Rich. III*, V/3, 276); [ya da kısaca *tell*] (*Tem.*, II/1, 15); 4. [mec.] Tempoya uymak: *They'll tell the clock to any business that We say befits the hour* (*Tem.*, II/1, 289); 5. [Saat] Vurmak: *The iron tongue of midnight hath told twelve* [saat ... on ikiyi vurdu] (*Mid. N. Dr.*, V/1, 363; *Oth.*, II/2, 10); 6. [Tespih çekerek] Dua etmek: *Numb'ring our Ave-Maries with our beads? Or shall we on the helmets of our foes Tell our devotion ...?* (*Hen. VI–2*, II/1, 164); 7. [*Tell over*] Derdini dökmek, üzerinden bir daha geçmek: *Tell over your woes again* (*Rich. III*, IV/4, 39; *Oth.*, II/3, 169; *Sonn.*, XXX, 10); 8. [*Can tell*] Bilmek, anlamak: *If you could tell how to reckon* (*Hen. V*, IV/1, 223; *Titus*, I/1, 202); [öz. Negatif: *I cannot tell* = ne söyleyeceğimi ya da ne yapacağımı bilmiyorum]; *I cannot tell, the world is grown so bad* (*Rich. III*, I/3, 69; *Tam. Shrew*, IV/3, 22; *Cor.*, V/8, 14); 9. [Meydan okuma ya da istihza ifadesi olarak] *When? Can you tell?* (*Com. Err.*, III/1, 52; *Hen. IV–1*, II/1, 39); 8. [*Never tell me, tell not me*]; 10. [Sabırsızlık ifadesi] Saçma, boş laf: *Tilly-fally, Sir John, ne'er tell me* (*Hen. IV–2*, II/4, 83); *Tell not me: when the butt is out, we will drink water* (*Tem.*, III/2, 1; *Oth.*, I/1, 1).

tell one his own, to [halk deyimi] Birinin yanlışlarını dürüstçe yüzüne söylemek [16. yy.dan itibaren; Horman, 1519. bkz. Partridge, 953/2]

temnest Suçlamayı en çok hak edenler: *basest and temnest wretches* (*Lear*, II/2, 143).

temper 1. Ruh durumu: *their valiant temper* (*Two Nob. K.*, III/1, 66); huy, mizaç, tamperaman: *a hot temper leaps o'er a cold decree.* (*Mer. Ven.*, I/2, 19; *Hen. IV–2*, IV/4, 36; *Hen. IV–2*, V/2, 15); 2. Zihnin iyi durumda olması: *Keep me in temper, I would not be mad!* (*Lear*, I/5, 47); 3. Ölçülü, ılımlı olma, duyguları denetim altında tutma: *his captain's heart ... reneges all temper* (*Ant. & Cleo.*, I/1, 8; *M. Meas.*, II/2, 184); 4. Çelik gibi katı, ama esnek olma: *Sword, hold thy temper* (*Hen. VI–2*, V/2, 70; *Hen. VI–1*, II/4, 13; *Rich. II*, IV/1, 29).

temper, to 1. [Zehir] Karışım yapmak: *To temper poisons* (*Cym.*, V/5, 250; *Much Ado.*, II/2, 21; *Rom. & Jul.*, III/5, 97); 2. [Bir sıvı ile] Nemlendirmek: *temper clay with blood* (*Hen. VI–2*, III/1, 311; *Titus*, V/2, 199; *Lear*, I/4, 304); 3. Onarmak: *Temp'ring extremities with extreme sweet* (*Rom. & Jul.*, II/ch., 14; *L. Lab. Lost*, IV/3, 344); 4. [Belli bir amaç ya da ruh hali] Üzerinde çalışmak: *you may temper her by your persuasion To hate young Valentine* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 64; *Hen. V*, II/2, 118; *Titus*, IV/4, 109); 5. [Bir şeyle] Harman olmak, uygunluk göstermek: *few men rightly temper with the stars* (*Hen. VI–3*, IV/6, 29); 6. Eritmek, [Isı ile mumu] yumuşatmak: [mec.] *I have him already temp'ring between my finger and my thumb, and shortly will I seal with him* (*Hen. IV–2*, IV/3, 130).

temperality [Bayan Quickly'nin *temper* sözcüğünü çarpıtması] Ruh Durumu: *you are in an excellent good temporality* (*Hen. IV–2*, II/4, 23).

temperance 1. İklim, ısı derecesi, suhunet: *this island ... must needs be of subtle ... temperance* (*Tem.*, II/1, 43); 2. Ölçülülük, itidal: *are you shaf'd? Ask God for temp'rance* (*Hen. VIII*, I/1, 122; *M. Meas.*, III/2, 237; *Ham.*, III/2, 7); 3. İffet, namus: *Though you can guess what temperance should be, You know not what it is* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 21; *Lucrece*, 884).

temperate 1. [İklim] Ilımlı, mutedil: *the cool and temperate wind of grace* (*Hen. V*, III/3, 30; *Sonn.* XVIII, 2); 2. Ilımlı, makul, orta, aşırı olmayan: *a more temperate fire* (*Troil. & Cres.*, I/2, 146; *John*, II/1, 195; *Mac.*, II/3, 108); 3. İffetli, namuslu: *temperate nymphs* (*Tem.*, IV/1, 132; *Tam. Shrew*, II/1, 294).

temperately Ilımlı bir biçimde, sakince: *My pulse, as yours, doth temperately keep time* (*Ham.*, III/4, 140; *Cor.*, II/1, 224; Cor., III/3, 67).

tempering Eritme, yumuşatma eylemi: *What wax so frozen but dissolves with tempering?* (*Ven. & Adon.*, 585).

temporal [Din ile devlet işlerini ayıran] Laik: *temporal lands* (*Hen. V*, I/1, 9; *Mer. Ven.*, IV/1, 190; *M. Meas.*, II/2, 155).

temporary Bugünkü yaşama ait ya da yaşamakta olduğumuz dünya, laikliğe adanmış yaşam: *a man divine and holy, Not ... a temporary meddler* (*M. Meas.*, V/1, 145).

temporize, to Uzlaşmak: *will not temporize with my entreaties* (*John*, V/2, 125; *Troil. & Cres.*, IV/4, 6; *Much Ado*, I/1, 274).

tempt, to 1. Sınamak, denemek: *we will tempt the frailty of our powers* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 96; *Tw. Night*, III/4, 349; *Hen. VIII*, I/2, 55); **2.** Risk almak, cüret etmek, tehlikeli bir işe girişmek: *tempt not yet the brushes of the war* (*Troil. & Cres.*, V/3, 34; *John*, IV/3, 84; *Jul. Caes.*, II/1, 266).

ten *Ten groats*, bkz. *groat*.

tenable Gizli tutmaya elverişli, gizli tutulması gereken: *Let it be tenable in your silence still* (*Ham.*, I/2, 247).

tenant Efendisinin toprağında oturan, bağımlı, buyruk altında olan: *Where be thy tenants and thy flowers?* (*Rich. III*, IV/4, 480; *Hen. VIII*, I/2, 173; *Sonn.*, XLVI, 10).

ten bones [argo] El parmakları [özellikle ant içmeler ve yeminlerde. 15. - 19. yy. arasında kullanıldı. bkz. Partridge, 954/1].

tench Tatlı su balığı, alabalık: *I am stung like a tench* (*Hen. IV–1*, II1/ 15).

ten commandments [argo] [özellikle evli kadının] el parmakları 15. yüzyılın ortalarından 20. yy.'a kadar; Heywood, takr. 1540: "*Thy wives ten commandments may search thy five wyttes*"; Dekker & Webster, 107; Scott; H., üçüncü basım: "*A virago's fingers, or nails. Often heard in a female street disturbance.*" bkz. Partridge, 954/1.

tend[1]**, to 1.** [Hizmet için] Hazır bulunmak ya da beklemede olmak: *your servants tend* (*Ham.*, I/3, 83; Ham., IV/3, 45). **2.** Refakatinde olmak: *women ... that tended me* (*Tem.*, I/2, 47; *Lear*, II/4, 263; *Ant. & Cleo.*, II/2, 207); **3.** Göz etmek, bakmak: *to tend his Majesty* (*John*, V/6, 32; *Hen. VI–2*, I/1, 204); **4.** Korumak: *good angels tend thee* (*Rich. III*, IV/1, 92) [qq. 1-6 *garde*]; **5.** Eşlik etmek, refakat etmek: *cares ... tend the crown* (*Rich. II*, IV/1, 99).

tend[2]**, to** Nakletmek, anlatmak, dair olmak: *grace his speech Tending to Caesar's glories* (*Jul. Caes.*, III/2, 58).

tend on, upon, to 1. Hizmet etmek, maiyetinde bulunmak, peşinden gelmek: *threefold vengeance tend upon your steps!* (*Hen. VI–2*, III/2, 304; *Ham.*, III/2, 206; *Lear*, II/1, 95); **2.** İlgilenmek, karışmak: *tend on no man's business* (*Much Ado*, I/3, 16).

tend to, to [Bir şeye] Dikkatini vermek, [bir şeyi] dinlemek: *Tend to th' master's whistle* (*Tem.*, I/1, 6).

tendance 1. Dikkat, ihtimam, itina: *His ... fortune ... Subdues ... to his love and tendance All sorts of heart* (*Timon*, I/1, 57; *Hen. VIII*, III/2, 149; *Cym.*, V/5, 53); **2.** Refakatçiler, maiyet: *his lobbies fill with tendance* (*Timon*, I/1, 80).

tender[1] **1.** Kabul edilmek üzere sunulan herhangi bir şey: *He hath ... made many tenders Of his affection to me* (*Ham.*, I/3, 99; *Rom. & Jul.*, III/4, 12; *L. Lab. Lost*, II/1, 170); **2.** [Öz. ödeme olarak] Sunulan şey: *The barren tender of poet's debt* (*Sonn.*, LXXXIII, 4; *Mid. N. Dr.*, III/2, 87; *L. Compl.*, 219). [*Ham.*, I/3, 106'da, *you have ta'en these tr true pay* buradaki her iki anlamı da içerebilir].

tender[2] Duyarlı gözetim ya da koruma, ihtimam: *Thou mak'st some tender of my life* (*Hen. IV–1*, V/4, 49; *Lear*, I/4, 211).

tender[3] [sıf.] **1.** Genç, ham, olgunlaşmamış: *tender, raw, and young* (*Rich. II*, II/3, 42; *Hen. VI–3*, II/2, 28; *Ven. & Adon.*, 1091); **2.** [İklime ilişkin] Yumuşak, ılıman: *tender air* (*Cym.*, V/4, 140; *Tem.*,

II/1, 42); 3. Aziz, değerli, sevgili: *Whose life's as tender to me as my soul* (*Two Gent. Ver.*, V/4, 37; *Mac.*, I/7, 55); 4. Duyarlılığa yönelen, hissedilen: *subscribes To tender objects* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 106); 5. Fiziksel duyu yönünden çok duyarlı: *the full-fed hound ... unapt for tender smell* (*Lucrece*, 695; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 25; *Sonn.*, CXLI, 6); 6. [*Tender of*] ...ye karşı duyarlı: *tender of rebukes* (*Cym.*, III/5, 40); 7. [*Tender over, o'er*] ...ye hakkında çok duyarlı: *Tender o'er his follies* (*Win. Tale*, II/3, 128; Win. Tale, 133; *Cym.*, V/5, 87).

tender[1], **to** 1. Dikkate almak: *How I should tender you* (*Two Nob. K.*, V/1, 25); 2. Sunmak, vermek: *Commend me to her, and to piece her portion Tender her this* (*Two Nob. K.*, V/4, 32).

tender[2], **to** 1. Sergilemek, göstermek: *jewels ... tend'ring their own worth from where they were glass'd* (*L. Lab. Lost*, II/1, 244; *Ham.*, I/3, 109); 2. [*Tender down*] Para peşin vermek: [mec.] *had he twenty heads to tender down On twenty bloody blocks* (*M. Meas.*, II/4, 180; *Timon*, I/1, 54).

tender[3], **to** 1. Göz etmek: *You tender more your person's honour that Your high profession spiritual* (*Hen. VIII*, II/4, 116; *Two Gent. Ver.*, IV/4, 140; *Rom. & Jul.*, III/1, 71; *Lear*, I/4, 209); 2. Umursamak: *Tender my suit* (*Lucrece*, 534); 3. [Birine] Acımak, merhamet duymak: *Tend'ring my ruin* (*Hen. VI–1*, IV/7, 10).

tender-dying Genç ölen: *his tender-dying eyes* (*Hen. VI–1*, III/3, 48).

tender-feeling Duyarlı: *her tender-feeling feet* (*Hen. VI–2*, II/4, 9).

tender-hefted 1. İnce çerçeve; 2. [dolayısıyla] itinayla davranılması gereken kimse ya da şey: *Thy tender-hefted nature shall not give Thee o'er to harshness* (*Lear*, II/4, 171).

tenderness [*Tenderness of years*] Gençlik yılları: *tenderness of years, take this key* (*L. Lab, Lost*, III/1, 4).

tender-smelling Çok iyi koku alan: *Your nose smells 'no' in this, most tender-smelling knight* (*L. Lab. Lost*, V/2, 566).

tending Refakat, hizmet: *Give him tending* (*Mac.*, I/5, 37).

Tenitrualis "Gök gürültüsü taşıyan" anlamında, Zeus'un Latinler tarafından konulan unvanı

tennis [Dört köşe, kapalı alanda oynanan] Tenis: *The faith they have in tennis* (*Hen. VIII*, I/3, 30; *Ham.*, II/1, 57). [Bugünkü gibi açık alanda oynanan tenis 19. yy.'da ortaya çıktı].

tennis-ball Tenis topu: *the old ornaments of his cheek hath already stuff'd tennis-balls* (*Much Ado*, III/2, 47). [Shakespeare döneminde tenis topları, içi köpek kıllarıyla doldurulan, beyaz deriden yapılan toplardı].

tennis-court Tenis kortu, üstü kapalı, dört köşe bir salon ya da binaydı: *that vast tennis-court* (*Per.*, II/1, 60; *Hen. IV–2*, II/2, 18).

tenor 1. [Hukukta] Tam olarak saptanmamış, ama anlamı, amacı ve hedefi ima eden senet ya da belge: [mec.] *Here folds she up the tenor of her woe, Her certain sorrow writ uncertainly* (*Lucrece*, 1310). [q. *tenure*]; 2. Anlam ya da amaç: *Are you that 'gainst the tenor of my laws* (*Two Nob. K.*, III/6, 133; I/1, 90; Two Nob. K., III/5, 122).

tent[1] Saçaklı yatak [üstünde gölgeliği olan yanları da örtülebilen yatak]: *Costly apparel, tents and canopies* (*Tam. Shrew*, II/1, 352).

tent[2] Rulo halinde, yaraları temizlemede kullanılan gazlı bez: *the tent that searches To th' bottom of the worst* (*Troil. & Cres.*, II/2, 16).

tent[1], **to** [mec.] İkamet etmek, oturmak: *The smiles of knaves Tent in my cheeks* (*Cor.*, II/2, 116).

tent[2], **to** 1. Gazlı bezle yarayı temizlemek; 2. [mec.] mil, sonda ile deşmek: *I'll tent him to the quick* (*Ham.*, II/2, 597; *Cym.*, III/4, 115); 3. Tedavi etmek, iyileştirmek: *tent themselves with death* (*Cor.*, I/9, 31 ve III/1, 235).

tenth 1. Onda bir: *If we have lost so many tenths of ours* (*Troil. & Cres.*, II/2, 21;

Timon, V/4, 33); 2. [Bir kentin ödediği vergi toplamının onda biri kadar] Kraliyet ödeneği ya da yardımı: *For your expenses ... Among the people gather up a tenth* (*Hen. VI–1*, V/5, 93).

tenure bkz. *tenor*.

tercel Erkek şahin ya da doğan: *you shall fight your hearts out ... the falcon as the tercel* (*Troil. & Cres.*, II/2, 52).

term 1. [Uzun] Zaman dilimi: *Buy terms divine in selling hours of dross* (*Sonn.*, CLXVI, 11); 2. Duruşma süresi: *lawyers ... sleep between term and term* (*As You Like*, III/2, 332; *Hen. IV–2*, V/1, 80); 3. [Çoğul] Durum, keyfiyet, koşullar, olaylar: *what terms the enemy stood on* (*Hen. V*, III/6, 74; *Ham.*, I/1, 103; *L. Compl.*, 76); 4. [dolayısıyla] tarz, tavır, ilişki: *In terms of choice* [örn. seçimime göre] (*Mer. Ven.*, II/1, 13); 5. *Without all terms of pity* [örn. hiç acımadan] (*All's Well*, II/3, 166); 6. *in fair terms* [örn. hakkaniyetli] (*Hen. V*, II/1, 57); 7. *any terms* [örn. Her hangi bir şey] (*Lucrece*, 1706); 8. *in any just term* [örn. Herhalde adaletli] (*Oth.*, I/1, 39).

Termagant[1] Ortaçağ tansık oyunlarında, Hıristiyanlıktan başka bir dini olan, farfaracı, tahammül edilmez bir tip: *for o'erdoing Termagant* (*Ham.*, III/2, 13).

termagant[2] [sıf.] Azılı, zorlu, hiddetli: *that hot termagant Scot* (*Hen. IV–1*, V/4, 113).

termination Sözcük, ifade: *If her breath were as terrible as her terminations* (*Much Ado*, II/1, 249).

termless Sözcüklerle anlatılamaz, betimlenemez: *that termless skin* (*L. Compl.*, 94).

terra [Lat.] Yeryüzü, dünya: *the face of terra, the soil, the land, the earth* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 7).

terras Astraea reliquit [Lat. Ovidius, *Metamorfozlar*, I/150] Astraea dünyayı terk etti (*Titus*, IV/3, 4).

terrene Dünyevi: *Since in our terrene state petitions are not Without gifts understood* (*Two Nob. K.*, I/3, 14; *Ant. & Cleo.*, III/13, 153).

terrestrial İnsan, ölümlü, din dışı işler ve fizik konularıyla uğraşan kişi [mizahi olarak tıp doktoru]: *Give me thy hand, terrestrial; so give me thy hand celestial* [örn. ruhu değil, bedeni iyileştiren] (*Mer. Wives Win.*, III/1, 106).

terrible Dehşet verici, korkutucu: *that terrible dispatch of it into your pocket* (*Lear*, I/2, 32).

terribly [Çoğul] Dehşet uyandırıcı bir biçimde: *It struck mine ear most terribly* (*Tem.*, II/1, 313; *Mid. N. Dr.*, I/2, 74; *Timon*, IV/3, 137).

tertian [Tertian hastalığının kısaltılmışı] Bir gün atlayarak gelen ani ve şiddetli nöbet: *so shak'd of a burning ... tertian* (*Hen. V*, II/1, 122).

test Tanık, tanıklık, delil: *Without more wider and more overt test* (*Oth.*, I/3, 107; *Troil. & Cres.*, V/2, 122). [ff.14, q. 1 *th'attest*].

testament Vasiyetname: *the poor allottery my father left me by testament* (*As You Like*, I/1, 74; *All's Well*, V/3, 197; *Jul. Caes.*, III/2, 130); [mec.] *to open the purple testament of bleeding war* (*Rich. II*, III/3, 94; *Hen. V*, IV/6, 27).

tested Tasfiye edilmiş, kabalığı giderilmiş: *tested gold* (*M. Meas.*, II/2, 149).

tester Altı peni: *Tester, I'll have in pouch when thou shalt lack* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 87; *Hen. IV–2*, III/2, 277).

testern, to Bahşiş vermek: *you have testern'd me* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 145).

testimony, to Tanıklık etmek, kanıtlamak: *Let him be but testimonied in his own bringings-forth, and he shall appear to the envious scholar* (*M. Meas.*, III/2, 144).

testril [*Tester*'in garip biçimi] Altı peni: *there is sixpence for you ... There's a testril of me too* (*Tw. Night*, II/3, 33).

tetchy Hırçın, huysuz, şikâyetçi: *Tetchy and wayward was thy infancy* (*Rich. III*, IV/4, 69; *Troil. & Cres.*, I/1, 96). [f. 1, q. *teachy* (*Rom. & Jul.*, I/3, 32); [qq. *teachle*].

tetter Sivilce, döküntü: *the rivell'd fee-simple of the tetter* (*Troil. & Cres.*, V/1, 23; *Ham.*, I/5, 71).

tetter, to Sivilceden dolayı üzüntü duymak: *those measles Which we disdain should tetter us* (*Cor.* III/1, 79).

text 1. Alıntı: *What must be shall be. – That's a certain text* (*Rom. & Jul.*, IV/1, 21; *Tw. Night*, I/5, 223; *Lear*, IV/2, 37); 2. Büyük harf: *Fair as a text Be in a copy-book* (*L. Lab. Lost*, V/2, 42).

text, to Elle ve büyük harflerle yazmak: *and text underneath, 'Here dwells Benedict ...'* (*Much Ado*, V/1, 183).

than[1] [*Then*'in eski biçimi] sonra, o zaman, derken, ayrıca, öyleyse, bunun için sonuç olarak vb. *their ranks began To break upon the galled shore, and than Retire* (*Lucrece*, 1440).

than[2] [Bağ sıygası] 1. Gibi, kadar, için, sıfatıyla, olarak vb.: *A ... pedant ... Than whom no mortal so magnificent* (*L. Lab. Lost*, III/1, 178); 2. [Kıyaslama sıygası] *we are made to be no stranger Than faults may shake our frames* (*M. Meas.*, II/4, 133; *All's Well*, II/1, 85; *Win. Tale*, II/1, 149). [f. 1 ve qq.'da genellikle *then* olarak yazılıdır].

thane Eskiden İskoçya'da Baron karşılığı bir soylu unvanı: *The worthy Thane of Ross* (*Mac.*, I/2, 45; Mac., V/8, 62).

thankful Müteşekkir: *your fancies' thankful doom* (*Per.*, V/2, 20).

thankings [Çoğul] Teşekkürler: *Many and hearty thankings* (*M. Meas.*, V/1, 4; *Cym.*, V/5, 407).

thanksgiving Şükran, teşekkür: *I cannot stay thanksgiving* (*L. Lab. Lost*, II/1, 193).

tharborough [*Thirdborough*'nun varyantı] Saray bakanı: *I am his Grace's tharborough* (*L. Lab. Lost*, I/1, 184). [q. 1 *farborough*].

that[1] [sıf. çoğul *those*] Öyle, böyle, şöyle, bu gibi, o kadar, bu kadar vb.: *Had you that craft to reave her Of what should stead her most?* (*All's Well*, V/3, 86; *Rich. III*, I/4, 250; *Mac.*, IV/3, 74).

that[2] [ad.] 1. Bu gibi, o kadar, bu kadar, gibi vb.: *those as sleep* (*Hen. VIII*, III/1, 167); 2. [Eksik kullanım] Tam olarak, kesinlikle: *she found 'Benedick' and 'Beatrice, between the sheet? – That* (*Much Ado*, II/3, 139; *Jul. Caes.*, II/1, 15); 3. [*He or she who* (*m*)] O: *who's that knocks?* (*Jul. Caes.*, II/1, 309; *Tw. Night*, V/1, 150; *Lear*, I/4, 257); [*that that, that which, what*] *May be the knave bragg'd of that he could not compass* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 200; *Hen. VI–1*, II/4, 60; *Timon*, IV/3, 292); 4. [*So* ve *such* ile birlikte] Kadar, gibi, olarak vb. *a witch ... so strong That could control the moon* (*Tem.*, V/1, 270; *Jul. Caes.*, I/3, 117; *Cym.*, III/4, 78).

that[3] [Bağ sıygası] 1. Çünkü, bu nedenle vb.: *I have entertained thee Partly that I have need of such a youth* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 64; *Rom. & Jul.*, I/1, 216; *Lear*, I/1, 72); [öz. kıyaslamadan sonra] *their cheer is the greater that I am subdu'd* (*Much Ado*, I/3, 72; *Hen. VI–3*, III/3, 118); 2. [Amaç göstererek] Bundan dolayı, böylece, bu yüzden vb.: *watch the door ... that none shall issue out* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 52; *As You Like*, V/2, 54; *Oth.*, I/1, 157); 3. [*If ... but that*] (*L. Lab. Lost*, V/2, 803); *Since ... and that*] (*Tw. Night*, V/1, 122); 4. [*When ... and that*] sırada (*Cor.*, V/6, 42); 5. [*Though ... and that*] (*Ham.*, I/2, 2); 6. [*Till ... Or, failing so, yet that*] (*Oth.*, II/1, 300); 7. [*for ... and that*] (*Cym.*, III/5, 72); 8. [*Had time cover'd ... Or that*] (*M. Meas.*, II/1, 12; *Sonn.*, XXXIX, 13).

thatched Kaplanmış, örtülmüş: *meads thatch'd with stover* (*Tem.*, IV/1, 63).

thawed Yumuşadığı için fiziksel gücünü yitirmiş: *He tumbled down upon his Nemean hide And swore his sinews thawed* (*Two Nob. K.*, I/1, 69).

theft 1. Çalınan şey: *I will pay the theft* (*Ham.*, III/2, 89); 2. [Tersinleme] Sıvışma: *I'll steal away. – There is honour in the theft* (*All's Well*, II/1, 34).

theme: 1. Söylenen şey, söylev: *the subject of my theme* (*Com. Err.*, V/1, 65; *Win. Tale*, V/1, 100); 2. Yüklenilen iş, girişim: *in a theme so bloody-fac'd as this* (*Hen. IV–2*, I/3, 22).

then [Bağ sıygası: *Than*'in eski biçimi] ...den, ...dan: *more* (*reasons*), *more strong then lesser is my fear* [f. 1] (*John*, IV/2, 42).

thence 1. Uzaktayken, orada değilken: *They prosper best ... when I am thence* (*Hen. VI–3*, II/5, 18; *Win. Tale*, V/2, 109; *Troil. & Cres.*, I/1, 31); 2. [*from* ile] evden uzaktayken: *To feed were best at home; From thence, the sauce to meat is ceremony* (*Mac.*, III/4, 35).

theoric Kuram, teori: *the whole theoric of war* (*All's Well*, IV/3, 142; *Hen. V*, I/1, 52; *Oth.*, I/1, 24).

there 1. [*That* anlamında] Şu: *you shall read it in what-do-ye-call there* (*All's Well*, II/3, 22); *there's enough* (*As You Like*, I/3, 58; *Titus*, IV/2, 116; *Cym.*, I/5, 87); *there was the weight that put me down* (*Hen. VIII*, III/2, 407); 2. [*With that*] Şununla [şu sözlerle]: *There will I leave you* (*Much Ado*, V/2, 93); [*by that*] *dost thou hold there still?* (*Ant. & Cleo.*, II/5, 92); [*in that*] *thou slewest Tybalt: there art thou happy* (*Rom. & Jul.*, III/3, 138; *Ham.*, III/1, 64; *Lear*, IV/6, 145); 3. [*At that*] O durumda, o zaman: *And even there ... he put his hand behind him* (*Mer. Ven.*, II/8, 46; *Ham.*, II/1, 19; *Lear*, IV/3, 29).

thereabout ...in o bölümü: *One speech in't I chiefly lov'd ... and thereabout of it especially when he speaks of ...* (*Ham.*, II/2, 447).

thereabouts [mec.] Oldukça, hemen hemen, gerçekleşmek üzere: *Do you know, and dare not? Be intelligent to me, 'tis thereabouts* (*Win. Tale*, I/2, 378).

thereafter Buna göre: *Thereafter as they be, a score of good ewes may be worth ten pounds* (*Hen. IV–2*, III/2, 50).

therefore Bundan dolayı, bu yüzden, bunun için, böylece: *What should I get therefore?* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 78; *Tem.*, III/3, 100; *Hen. IV–1*, I/1, 30).

thereto Ayrıca, ... yanısıra: *a gentleman. Thereto Clerk-like experienc'd* (*Win. Tale*, I/2, 391; *Oth.*, II/1, 132; *Cym.*, IV/4, 33).

thereunto Ayrıca, ... yanısıra: *none so foul and foolish thereunto* (*Oth.*, II/1, 141).

therewithal 1. ...den dolayı: *my poor mistress, moved therewithal, Wept* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 170; *L. Lab. Lost*. V/2, 848); 2. Buna ek olarak, ilaveten, ayrıca: *give her that ring and therewithal This letter* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 85; *Mac.*, III/1, 33; *Cym.*, II/4, 33).

these bkz. *this*.

Thetis Bir deniz tanrıçası, Achilleus'un anası, Oceanus'un karısı: *Thetis ... swallowed some parts a' th' earth* (*Per.*, IV/4, 39; *Troil. & Cres.*, I/3, 39; Troil. & Cres., 212).

thews [Çoğul] Bedenin organları, bedensel güç: *the limb, the thews ... of a man* (*Hen. IV–2*, III/2, 258; *Jul. Caes.*, I/3, 81; *Ham.*, I/3, 12).

thick[1] [sıf.] 1. Sık sık, art arda: *thick sighs* (*Cym.*, I/6, 67; *Lucrece*, 1784); 2. [Uykuya ilişkin] Derin, ağır: *thick slumber Hangs upon mine eyes* (*Per.*, V/1, 234); 3. [Görmeye ilişkin] Bulanık: *any thick sight* (*Hen. IV–2*, III/2, 31, 3; *Jul. Caes.*, V/3, 21).

thick[2] Hızlı: *speaking thick* (*Hen. IV–2*, II/3, 24; *Troil. & Cres.*, III/2, 36; *Ant. & Cleo.*, I/5, 63).

thicken, to Kararmak: *Light thickens ... Good things of day begin to ... drowse* (*Mac.*, III/2, 50; *Ant. & Cleo.*, II/3, 28).

thick-eyed Bulanık gören: *thick-eyed musing* (*Hen. IV–1*, II/3, 46).

thick-pleached Sık çalılık, dalların birbirinin içine girdiği yoğun çalılık: *a thick-pleach'd alley* (*Much Ado*, I/2, 9).

thick-sighted İyi görmeyen, bulanık gören: *Were I ... wrinkled old ... Thick-sighted* (*Ven. & Adon.*, 136).

thick-skin Mankafa, kalın derili, duyarsız: *The shallowest thick-skin ... Forsook his scene* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 13; *Mer. Wives Win.*, IV/5, 2).

thief 1. [Tekdir, ayıplama sözcüğü] Habis, hain herif: *an adulterous thief* (*M. Meas.*, V/1, 40; *Much Ado*, III/3. 131; *Cym.*, V/5, 220); 2. [Sevgi sözcüğü] *my little tiny thief* (*Hen. IV–2*, V/3, 57; *Hen. IV–1*, III/1, 234).

thievery Çalınmış eşya: *his rich thiev'ry* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 43).

thievish 1. Haydutlarla sarılı, haydutlarca istila edilen: *walk in thievish ways* (*Rom.*

& Jul., IV/1, 79); **2.** Sinsi, hırsızlama, usulcacık gizlice yapılan: *Time's thievish progress* (*Sonn.*, LXXVI, 8; *All's Well*, II/1, 166).

thill [Çoğul] Araba oku: *We'll put you i th' thills* [F *fils*] (*Troil. & Cres.*, III/2, 46).

thin [giysiye ilişkin]; **1.** Dekolte, hafif, dar: *thin weeds* (*L. Lab. Lost*, V/2, 801; *Com. Err.*, III/1, 760); **2.** Yarı çıplak: *did give himself* (*All thin and naked*) *to the numb cold night* (*Rich. III*, II/1, 118).

thin-belly XVII. yüzyıla kadar Avrupa'da giyilen dar belli erkek ceketi: *thin-belly doublet* (*L. Lab. Lost*, III/1, 19).

thing **1.** [İnsan için kullanılır] Varlık: *each mortal thing* (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 51; *Hen. VIII*, I/1, 91; *Mac.*, V/4, 13); **2.** [*A thing*] Bazı şey: *write a thing in rhyme* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 179; *Rom. & Jul.*, IV/1, 74; *Oth.*, III/3, 301); **3.** [Çoğul] Her şey, yaratı: *let the frame of things disjoint* (*Mac.*, III/2, 16; *Lear*, III/1, 7).

thing of learning Bilge kişi: *By any means, our thing of learning says so* (*Two Nob. K.*, II/2, 51).

think[1]**, to** **1.** Üzerinde düşünmek: *These deeds must not be thought After these ways* (*Mac.*, II/2, 31); **2.** Umutsuz, karamsar düşüncelere kapılmak: *Think, and die* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 1); **3.** Akılda tutmak: *always thought That I require a clearness* (*Mac.*, III/1, 131).

think[2]**, to** **1.** [Kişisel olmayan] Görünmek, gibi gelmek: *Where it thinks best unto your royal self* [ff., q. 3, q. 1-2 *seems*] (*Rich. III*, III/1, 63; *Ham.*, V/2, 63); **2.** [*Thinks*] Bana öyle geliyor ki: *For on his visage was in little drawn What largeness thinks in Paradise was sawn* (*L. Compl.*, 91).

think on, upon, to **1.** Akılda tutmak: *Think upon patience* (*All's Well*, III/2, 48; *Ham.*, III/2, 134); **2.** Birini ya da bir şeyi düşünmek, düşünceli olmak: *Have you thought on A place whereto you'll go* (*Win. Tale*, IV/4, 536; *Hen. VI–1*, I/2, 116; *Lear*, V/3, 251); **3.** Düşünerek bulmak, çaresini bulmak: *What is your plot? – That likewise have we thought upon* (*Mer. Wives Win.*, IV/4, 47); **4.** İyi düşünceler beslemek, saygı duymak: *To have them recompens'd as thought on* (*Win. Tale*, IV/4, 520; *Cor.*, II/3, 56).

thinking Düşünce, fikir: *His thinkings are below the moon* (*Hen. VIII*, III/2, 134; *All's Well*, V/3, 128; *Oth.*, III/3, 131).

third **1.** [*thread*'in varyantı] İplik, lif; **2.** [mec.] hayati parça: *third of mine own life* (*Tem.*, IV/1, 3).

thirdborough Saray bakanı [sonradan polis memuru] (*Tam. Shrew*, ind. /1, 9).

thirst, to Susamak: *to all, and him, we thirst* (*Mac.*, III/4, 90).

thirsty [Kendi kendine] Susuzluğa neden olan: *A thirsty evil, and when we drink we die* (*M. Meas.*, I/2, 130).

this[1] - [sıf. Çoğulu *these*] **1.** [*this other day*] Son zamanlarda (*All's Well*, IV/3, 199; *Hen. IV–1*, III/3, 133; *Lear*, I/2, 141); **2.** [*Within this mile*] Bir mil içinde (*Cor.*, I/4, 8; *Mac.*, V/5, 36); **3.** [*This ... as*] Öyle, böyle, bu gibi, bunun gibi, gibi, o kadar, bu kadar vb.: *do me this courteous office, as to know ...* (*Tw. Night*, III/4, 254; *Jul. Caes.*, I/2, 174); **4.** [*These and these*] Falan filan: *Would run to these and these extremities* (*Jul. Caes.*, II/1, 31); **5.** [*These many*] O kadar çok, birçok: *These many then shall die* (*Jul. Caes.*, IV/1, 1). [*Ham.*, III/2, 127'de *this* sözcüğü *'s*'e indirgenmiştir: *within's two hours*].

this[2] **1.** Bu kişi: *Hector was but a Troyan in respect of this* (*L. Lab. Lost*, V/2, 636; *Much Ado*, V/3, 33; *Lear*, I/1, 20); **2.** [*This it is*] Bu neyse o: *this it is to be a peevish girl* (*Two Gent. Ver.*, V/2, 49; *Rich. III*, I/1, 62; *Ant. & Cleo.*, II/7, 10); Sana söyleyeceğim gibi: *this it is: my heart accords thereto, And yet ...* (*Two Gent., Ver.*, I/3, 90; *Jul. Caes.*, IV/3, 198, *Ant. & Cleo.*, IV/10, 4); **3.** [*By this*] Bu zamana kadar: *by this they stay for me* (*Jul. Caes.*, I/3, 125); **4.** [*From this*] Bundan sonra, bundan böyle: *I ... as a stranger to my heart ... Hold thee from this forever* (*Lear*, I/1, 116); **5.** [*To this*] Buraya [şuraya, oraya] kadar: *let me lament ... that our stars ... ... should divide Our equalness to this* (*Ant. & Cleo.*, V/1, 48); **6.** [*It is as follows*] Aşağıdaki gibi: *The noise goes, this: there*

is among the Greeks ... (*Per.*, III/Gower, 24). [Bazen *this is*, yalnızca *this* ile ifade edilmiştir] *This a good friar* (*M. Meas.*, V/1, 131; *Tam. Shrew*, I/2, 46; *Lear*, IV/6, 183).

this[3] **1.** Bu biçimde, bu yolda, böyle: *that thou shouldst contemn me this?* (*Ven. & Adon.*, 205; *John*, II/1, 518); **2.** Böylece, sonuç olarak: *this long's the text* (*Per.*, II/ Gower, 40). [ff.3-4; kimileri bunu *longs* diye okur; yani *belongs*'un kısaltılmışı].

thisne [Kuzey ve orta Britanya lehçesi] Bu tarzda, bu tavırda: *I'll speak in a monstrous little voice, 'Thisne! Thisne! Ah, Pyramus my lover dear! Thy Thisby dear'* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 52).

thitherward Oraya giderken: *We met him thitherward, for thence we came* (*All's Well*, III/2, 53).

thorough [*Through*] İçinden, arasından, bir baştan öbür yana, uçtan uca, vb.: *It pierc'd me thorough* (*Per.*, IV/3, 35; *Hen. IV–2*, I/3, 59); [edat] *to be led ... Thorough the streets of Rome* (*Jul. Caes.*, V/1, 109; *Hen. VI–2*, IV/1, 87; *Lucrece*, 1851).

those bkz. *that*.

thou [ad.] İkinci kişi adılı, tekil, çeşitleme sağlamak ve toplumsal konum ile duygusal ilişkiyi belirlemek için *you* yerine kullanılırdı: Akraba ya da yakın dostlar arasında bir hitap biçimiydi: *since thou lov'st, love still* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 9; *Lear*, I/1, 66, *As You Like*, I/3, 90); Efendi ya da büyük biri tarafından hizmetçi ve uşaklara hoşgörülü ya da gizli bir şey söylerkenki yaklaşımda kullanılırdı: *Dost thou know my lady Silola?* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 42; *Com. Err.*, I/2, 10; *Tw. Night*, I/5, 1); aşağılayıcı ya da öfkeli bir konuşmada kullanılırdı: *If thou thou'st him some thrice, it shall not be amiss* (*Tw. Night*, III/2, 45; *Lear*, I/1, 262; resmi ya da törensl üslup olarak da kullanılırdı: *O spirit of love, how quick and fresh art thou* (*Tw. Night*, I/1, 9; *Cym.*, V/5, 443; *Com. Err.*, V/1, 191).

though [Ek sözcük ile] **1.** ... sebebiyle, nedeninden dolayı: *What though care kill'd a cat. Thou hast mettle enough in thee to kill care* (*Much Ado*, V/1, 132; *Rich. III*, I/1, 154; *Ven. & Adon.*, 574); **2.** Ne önemi var? Eee? Ne olmuş yani? *But what though? Yet I live like a poor gentleman born* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 275; *As You Like*, III/3, 51; *John*, I/1, 169).

thought 1. Dikkat, ihtimam, kaygı, melankoli: *Thought and afflictions* (*Ham.*, IV/5, 188; *As You Like*, IV/1, 212; *Troil. & Cres.*, IV/2, 6); **2.** [*With a thought*] Aniden, kısa zamanda: *Come with a thought* (*Tem.*, IV/1, 164; *Hen. IV–1*, II/4, 217; *Jul. Caes.*, V/3, 19); [aynı şekilde *upon a thought*] Aniden, birdenbire: *Upon a thought He will be well again* (*Mac.*, III/4, 54); **3.** [*In thought*] Susarak, sessiz kalarak: *When such ill dealing must be seen in thought* (*Rich. III*, III/6, 14).

thoughten Düşünceli, o düşüncede: *For me be you thoughten That I came with no ill intent* (*Per.*, IV/6, 106).

thought-executing Düşünce hızıyla hareket etmek: *thought-executing fires* (*Lear*, III/2, 4).

thoughtful İhtimamlı, dikkatli, itinalı: *they have been thoughtful to invest Their sons with arts* (*Hen. IV–2*, IV/5, 72).

thought-sick Endişeden hasta: *Heaven's face ... Is thought-sick at the act* (*Ham.*, III/4, 51).

Thracian Singer Orfeus: *'The riot of the tipsy Bacchanals, Tearing the Thracian singer in their rage'* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 49).

thrall[1] **1.** Bir efendiye bağlı olan kişi, köle: *look gracious on thy prostrate thrall* (*Hen. VI–1*, I/2, 117; *Rich. III*, IV/1, 45; *Sonn.*, CLIV, 12); **2.** Kölelik: *Love hath forlorn me, living in thrall* (*Pass. Pilg.*, XVII/14).

thrall[2] [sıf.] Köleleşmiş: *love makes young men thrall* (*Ven. & Adon.*, 837).

thrasonical Böbürlenmeyi seven kimse, palavracı [Terentius'un *Hadımlar* adlı oyunundaki böbürlenen Thraso adlı askerden türetilmiştir] *Caesar's thrasonical brag* (*As You Like*, V/2, 31; *L. Lab. Lost*, V/1, 12).

thread Yaşam süreci [Ecel tarafından sürdürülen ya da bitirilen yaşama gönderme] *let not Randolph's vital thread be cut* (*Hen. V*, III/6, 47; *Mid. N. Dr.*, V/1, 286; *Oth.*, V/2, 206).

thread, to İpliği iğneye geçirmek: *They would not thread the gates* (*Cor.*, III/1, 124; *Rich. II*, V/5, 17; *Lear*, II/1, 119).

threaden İplik örgülü: *threaden sails* (*Hen. V*, III/ch., 10).

threat, to Tehdit etmek. *Threat you me with telling of the king?* (*Rich. III*, I/3, 112; *Hen. VI–2*, I/4, 48; *Ven. & Adon.*, 620).

three-farthings Değersiz kişi [Elizabeth I tarafından tedavüle sokulan ince, gümüş para; paranın arka kısmında kulağında gül olan kraliçe Elizabeth'in kabartması vardı] *my face so thin That in mine ear I durst not stuck a rose Lest men should say, 'Look where three-farthings goes'* (*John*, I/1, 142).

three-hooped bkz. *hoop*[2].

three-man bkz. *beetle.*

three-man-song-men [Çoğul] Elizabeth döneminde üçlü kanon yapan şarkıcılar [sonradan freemen(s) songs denilmiştir] *the shearers three-man-song men all ...* (*Win. Tale,* IV/3, 42).

three-nooked Üç köşeli: *the three-nook'd world* (*Ant. & Cleo.*, IV/6, 5). [Ya dünyanın üç triumvirliğine bir göndermedir: *The three-fold world divided* (*Jul. Caes.*, IV/1, 14); ya da dünyanın Avrupa, Asya ve Afrika kıtaları ile üçe bölünmüşlüğüne bir göndermedir: *the three corners of the world*: bkz. *corner* (*John*, V/7, 116).

three-pile Çok pahalı bir kadife kumaş türü: *in my time wore three-pile* (*Win. Tale*, IV/3, 14; *M. Meas.*, IV/3, 10; *Temp.*, IV/3, 14).

three-piled 1. Çok pahalı, kalın kadife kumaş: *thou art good velvet; thou'rt a three-piled piece* (*M. Meas.*, I/2, 32); 2. En üst kalite; 3. [böylece] çok aşırı, çok abartılı: *Three piled hyperboles* (*L. Lab. Lost*, V/2, 407).

three-suited Her yıl üç kat elbise [büyük olasılıkla hizmetliler için kullanılırdı] *beggarly, three-suited, hundred pound ... knave* (*Lear*, II/2, 16).

threne Cenaze şarkısı ya da ağıt yakma: *it made this threne* (*Phoenix*, 49).

thrice-crowned Üç katta bulunan yönetici tanrıçalar: Cennette Luna ya da Cynthia; yeryüzünde Diana, yeraltında Hecate ya da Proserpin: *thrice-crowned queen of night* (*As You Like*, III/2, 2).

thrice-driven Üç kez savrulan: *My thrice-droven bed of down* (*Oth.*, I/3, 231)

thrift 1. Kâr, kazanç: *my well-won thrift* (*Mer. Ven.*, I/3, 50; *Mer. Wives Win.*, I/3, 42; *Win. Tale*, I/2, 311; *Ham.*, III/2, 60); 2. Başarı, avantaj: *to the doers' thrift* (*Cym.*, V/1, 15; *Mer. Ven.*, I/1, 175).

thriftless Kârsız, kazançsız, beyhude: *thriftless sighs* (*Tw. Night*, II/2, 39; *Sonn.*, II, 6).

thrifty 1. Kazanmaya yönelik: *Fast bind, fast find – A proverb never stale in thrifty mind* (*Mer. Ven.*, II/5, 55; *Troil. & Cres.*, V/1, 55); 2. İyi tasarruf: *The thrifty hire I sav'd under your father* (*As You Like*, II/3, 39).

thrilling Soğuktan titreten: *thrilling region of thick-ribbed ice* (*M. Meas.*, III/1, 122).

thrive, to Başarı için yardımcı olmak: *Mine innocence and Saint George to thrive!* (*Rich. II*, I/3, 84).

thriving Başarılı: *A thriving issue* [örn. başarılı bir sonuç] (*Win. Tale*, II/2, 43).

throat Ses: *My throat of war be turn'd ... into a pipe* (*Cor.*, III/2, 112; *As You Like*, II/4, 5; *Oth.*, III/3, 355).

throe, to 1. Sancı çekmek ya da ağrı duymak: *a birth ... Which throes thee much to yield* (*Tem.*, II/1, 231); 2. Doğurmak: *With news the time's with labour, and throes forth Each minute some* (*Ant. & Cleo.*, III/7, 79).

throne, to Tahta geçmek: *He wants ... a heaven to throne in* (*Cor.*, V/4, 24).

throng, to 1. Kalabalıklaştırmak, tıkabasa doldurmak: *to tell the earth is throng'd By man's oppression* (*Per.*, I/1, 101; Per., II/1, 79); 2. Kalabalıkta yol açmak, engelleri kaldırmak: *Her breath ... thronging through her lips* (*Lucrece*, 1041).

through Adamakıllı, kararlılıkla, tamamen: *seek us through* [örn. bizi kararlılıkla izle] (*Cym.*, IV/2, 160; *Troil. & Cres.*, II/3, 221).

throughly Tamamen, sonuna kadar, adamakıllı: *I'll be reveg'd Most throughly for my father* (*Ham.*, IV/5, 137; *Tem.*, III/3, 14; *Hen. VIII*, V/1, 110).

throw 1. Zar atma: *the greater throw May turn ... from the weaker hand* (*Mer. Ven.*, II/1, 33; *L. Lab. Lost*, V/2, 544); 2. [mec.] baht işi: *You can fool no more money out of me at this throw* (*Tw. Night*, V/1, 42); 3. Atılacak hedefin mesafesi: *Like to a bowl upon a subtle ground I have tumbled past the throw* [örn. hedefin ötesine gitti] (*Cor.*, V/2, 21).

throw, to 1. Zar atmak: *throw ames-ace for my life* (*Lear*, I/4, 123); 2. [mec.] rest çekmek: *Who sets me else? By heaven. I'll throw at all* (*Rich. II*, IV/1, 57); 3. Doğrudan gözlerinin içine bakmak: *He threw his eye aside* (*As You Like*, IV/3, 102; *Tw. Night*, V/1, 212; *Hen. VI–3*, II/5, 85); 3. Yaymak, çıkarmak: *there the snake throws her enamell'd skin* [örn. deri değiştiriyor] (*Mid. N. Dr.*, II/1, 255).

throw away, to Başka tarafa çevirmek, caydırmak: *'I hate' from hate away she threw* (*Sonn.*, CXLV, 13).

throw by, to Bir yana bırakmak: *now he throws that shallow habit by* (*Lucrece*, 1814).

throw down, to Alt etmek, yenmek, yıkmak: *My better parts Are all thrown down* (*As You Like*, I/2, 250; *Rich. II*, III/4, 66; *Troil. & Cres.*, III/3, 208).

throw...on, to 1. Bağışlamak, vermek: *To throw a perfume on the violet* (*John*, IV/2, 12; *Titus*, IV/3, 19; *Oth.*, I/1, 52). 2. Üstüne koymak, ihsanda bulunmak [olumlu anlamda] (*Cym.*, III/5, 75; *Ant. & Cleo.*, I/2, 187); 3. [olumsuz anlamda] ezdirmek, okka altına gitmek: *the wrong That she ... hath ... thrown on me* (*Com. Err*, V/1, 202; *Rich. II*, III/2, 22; *Oth.*, IV/2, 116).

thrum Dokumacı ipliğinin püsküllü ucu [*thread and thrum*] dokuma tezgâhına bağlı olan püsküllü uç [dolayısıyla] ya da işlenmemiş olan bütün: *O Fates, come, come, Cut thread and thrum* (*Mid. N. Dr.*, V/1. 286). [bkz. *thread*].

thrummed Havlı yüzey, püsküllü: *And there's her thrummed hat and her muffler too* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 78).

thrusting on Zorlama, sevk: *a divine thrusting on* (*Lear*, I/2, 126).

thunder-bearer [Tanrılığa ilişkin] Yıldırım taşıyıcı, yıldırımlar: *I do not the thunder-bearer shoot* (*Lear*, II/4, 227).

thunder-darter Yıldırımlar yağdıran [Zeus ya da Jüpiter] *O thou great thunder-darter of Olympus* (*Troil. & Cres.*, II/3, 10).

thunderer Yıldırım yağdıran [Zeus ya da Jüpiter] *How dare you ghosts Accuse the thunderer* (*Cym.*, V/4, 95).

thunder-master Yıldırımlar Efendisi [Zeus ya da Jüpiter] *No more, thou Thunder-master* (*Cym.*, V/4, 30).

thunder(-)stone Yıldırım: *bar'd my bosom to the thunder-stone* (*Jul. Caes.*, I/3, 49; *Cym.*, IV/2, 271).

thwart[1] Sapkın: *a thwart disnatur'd torment* (*Lear*, I/4, 283).

thwart[2] Ters, niyete karşı: *Sith every action ... trial and draw Bias and thwart* (*Troil. & Cres.*, I/3, 15).

thwart, to Bir yandan bir yana geçmek: *thwarting the wayward seas* (*Per.*, IV/4, 10).

tib Aşağı tabakadan kadınlar için kullanılan tipik ad: *Tib's rush for Tom's forefinger* (*All's Well*, II/2, 22); bayağı, kaba saba kadın: *every Custrel that comes inquiring for his Tib* (*Per.*, IV/6, 166).

tice, 'tice, to [*Entice* sözcüğünün bozulmuş biçimi] Ayartmak: *These two have 'ticed me hither* (*Titus*, II/3, 92).

tickle Güvenli ve sağlam durmayan: *thy head stands so tickle on thy shoulders* (*M. Meas.*, I/2, 172; *Hen. VI–2*, I/1, 216; *Ham.*, II/2, 324).

tickle, to 1. Gıdıklayarak rahatsız etmek: *as some fly had tickled slumber* (*Cym.*, IV/2, 210); 2. Hoş bir biçimde dokunmak: *How fine this tyrant Can tick-*

le where she wounds! (*Cym.*, I/1, 85; *Sonn.*, CXXVIII, 9); 3. Fazlasıyla övmek, memnun etmek: *Tickled with good success* (*Cor.*, I/1, 260; *John*, II/1, 573); 4. Gücendirmek, incitmek, sinirlendirmek: *She's tickled now* (*Hen. VI–2*, I/3, 150); 5. Düzeltmek, rötuş yapmak: *I'll tickle ye for a young prince* [örn. genç bir prensin nasıl olması gerektiğini sana göstereceğim] (*Hen. IV–1*, II/4, 444); 6. [ironik] dövmek: *if he had not been in drink, he would have tickled you othergates than he did* (*Tw. Night*, V/1, 193).

tickle-brain Sert içki: *Peace, good pint-pot, peace, good tickle-brain* (*Hen. IV–1*, II/4, 397).

tickled [*Tickle* sıfatının hatalı kullanımı] *whose lungs are tickled a' th' sere* (*Ham.*, II/2, 324).

tickling Kolay gıdıklanan, gülmeye hazır: *every tickling reader* [ff., q. *ticklish*] (*Troil. & Cres.*, IV/5, 61).

ticklish Kolay etkilenen, şehvete meraklı: *every tickling reader* [ff., q. tickling] (*Troil. & Cres.*, IV/5, 61).

tick-tack 1. Pulların çukurlara konduğu bir çesit tavla: *lost at a game of tick-tack* (*M. Meas.*, I/2, 190); 2. [argo] Cinsel birleşme [15. ve 16. yy.lar].

tide 1. Zaman, dönem, mevsim: *the high tides in the calendar* [örn. büyük şenlikler] (*John*, III/1, 86; *Timon*, I/2, 56 [cinaslı]; *Rom. & Jul.*, III/5, 176). [qq.2-4]; 2. Süreç: *the noblest man That ever lived in the tide of times* (*Jul. Caes.*, III/1, 257); 3. [*Flood-tide*'ın kısaltılmışı] Med, taşkın: *I have important business, The tide whereof is now* (*Troil. & Cres.*, V/1, 83; *Rich. II*, II/2, 98; *Timon*, III/4, 116). 4. Gözyaşları dökme: *her eyelids, who ... stopp'd The crystal tide* (*Ven. & Adon.*, 957; *Two Gent. Ver.*, II/2, 14; *Lucrece*, 1789).

tide, 'tide, to [*Betide*'ın bozulmuş biçimi] Olmak, vuku bulmak, oluşmak, meydana gelmek: *'Tide life, 'tide death* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 203).

tidy Öldürmeye elverişli duruma gelmiş, tombul: *Thou whoreson little tidy Bartholomew boar-pig* (*Hen. IV–2*, II/4, 231).

tie, to 1. Kendine bağlamak, özgürlüğü kısıtlamak: *one that by suggestion Tied all the kingdom* (*Hen. VIII*, IV/2, 36); 2. [mec.] Bağlamak, kapatmak, hapsetmek: *Tie up the libertine in a field of feasts* (*Ant. & Cleo.*, II/1, 23; *Per.*, II/5, 6); 3. Zorunlu tutmak, minnet altında tutmak: *I am tied to be obedient* (*Tam. Shrew*, I/1, 212; *Rich. II*, I/1, 63; *Cor.*, II/2, 65); 4. [mec. göze ilişkin] Sabitlemek: *their poor balls are tied to th' orbed earth* (*L. Compl.*, 24).

tiger-footed Azgın ve hızlı *tiger-footed rage* (*Cor.*, III/1, 310).

tight 1. Su sızmayan: *tight and yare* (*Tem.*, V/1, 224); 2. Eli çabuk, becerikli: *a squire More tight at this than thou* (*Ant. & Cleo.*, IV/4. 15).

tightly 1. Sağlam bir gemi gibi, güvenle: *bear you these letters tightly; sail like my pinnance to these golden shores* (*Mer. Wives Win.*, I/3, 79); 2. Sağlıkla, tam anlamıyla: *He will clapper-claw thee tightly* (*Mer. Wives Win.*, II/3, 65).

tike, tyke Küçük köpek: *bobtail tike or trundle-tail* (*Lear*, III/6, 70). [q. *tike*; ff. 1-3 *tight*]. (Aynı zamanda bkz. *tyke*.)

tilly-fally, tilly-vally [Söylenen bir söze karşı aşağılayıcı ifade] Saçma sapan: *Tilly-fally, Sir John, re'er tell me* (*Hen. IV–2*, II/4, 83; *Tilly-vally! Lady!* (*Tw. Night*, II/3, 78.

tilt, to 1. Ani hamle, itiş kakış: *tilting one at other's breast* (*Oth.*, II/3, 183; *Rom. & Jul.*, III/1, 158); 2. Kavga, yarışmalı dövüş: *his heart's meteors tilting in his face* (*Com. Err.*, IV/2, 6; *Hen. IV–1*, II/3, 92; *L. Lab. Lost*, V/2, 483).

tilter 1. Bir turnuvaya katılan kişi: *a puisne tilter, that spurs his horse but on one side* (*As You Like*, III/4, 43); 2. silahşor: *Master Forthlight the tilter* (*M. Meas*, IV/3, 16).

tilth Toprağı sürme, belleme: *tilth and husbandry* (*M. Meas.*, I/4, 44; *Tem.*, II/1, 153).

timbered 1. [*Too slightly timbered*] Hafif bir tahta: *my arrows, Too slightly tim-*

ber'd (*Ham.*, IV/7, 22); **2.** [*Stoutly timbered*] Sağlam ve güçlü kereste: *His bark is stoutly timber'd* (*Oth.*, II/1, 48).

time 1. Dönem, süreç: *a youth Of greater time* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 48; *L. Lab. Lost*, I/2, 17; *Cym.*, I/1, 43); **2.** [Birinin] Yaşam ya da yaşama süreci: *The best and soundest of his time* [örn. onun en güzel ve sağlıklı yılları] (*Lear*, I/1, 295; *As You Like*, II/4, 95; *Rom. & Jul.*, IV/1, 60); [genel] *mortal times* [örn. insan varlığı] (*Rich. II*, I/1, 177); *the time* [ör. hayatımın geri kalanı] (*Ant. & Cleo.*, III/2, 60); **3.** [Asal olarak zaman] Şimdiki zaman, mevcut durumlar: *The time is out of joint* (*Ham.*, I/5, 188; *John*, IV/2, 61; *Jul. Caes.*, II/1, 115); [*in time*] şimdiki zamanda (*All's Well*, IV/2, 62); **4.** Kişinin içinde yaşadığı dönem, dünya, toplum, insanlık, çağdaşlar vb.: *deceive the time* (*Rich. III*, V/3, 92; *Mac.*, I/5, 63; *Ham.*, III/1, 69); **5.** [Çoğul] Gelecek zamanlar, gelecek: *the yet unbegotten sin of times* (*John*, IV/3, 54).

time and the hour Zaman aşımı, zamanın geçmesi: *Time and the hour runs through the roughest day* (*Mac.*, I/3, 147).

time, at a Zaman zaman: *any men living, may be drunk at a time* (*Oth.*, II/3, 314) [ff.; qq. *at some time*].

time, for this Şimdilik: *Ay, sir and done too – for this time* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 30; *Com. Err.*, III/1, 43).

time, good İyi sonuç, şanslı durum: *Good time encounter her* (*Win. Tale*, II/1, 20; *Cym.*, IV/2, 108).

time, in good 1. Tam zamanında, doğru zamanda: *to jest in good time* (*Com. Err.*, II/2, 64; *Lear*, II/4, 250; *Cor.*, IV/6, 10); en uygun zamanda, eşref saatinde: *And in good time, Here comes Sir Richard Ratcliffe and the Duke* (*Rich. III*, II/1, 45; *M. Meas.*, V/1, 265); [dolayısıyla] uygun zamanda: *I must to the learned In good time* (*Rom. & Jul.*, I/2, 44; *Two Gent. Ver.*, I/3, 44); **2.** [ironik bir onaylama, inanmazlık, şaşkınlık, aşağılama, vb. ifadesi olarak da kullanılırdı] Elbette! Sahi mi? Peki! *He, in good time, must his lieutenant be* (*Oth.*, I/1, 32; *M. Meas.*, III/1, 179; *Tam. Shrew*, II/1, 195). [Aynı Zamanda bkz. *Happy*, anlam 1].

time of day, fair, good 1. İyi günler: *All hail, sweet madam. And fair time of day* (*L. Lab. Lost*, V/2, 339; *Rich. III*, I/1, 122; *Timon*, III/6, 1); **2.** [*give the time of day*] Selamlama (*Hen. VI–2*, III/1, 14); [*not worth the time of day*] konuşmaya değmez (*Per.*, IV/3, 35).

time, to Zamanın sonuna kadar, sonsuza kadar, ebediyen: *to keep your name Living to time* (*Cor.*, V/3, 127; *Sonn.*, XVIII, 12).

time, to take (one's) Fırsat yakalamak: *Come, Warwick, take the time* (*Hen. VI–3*, V/1, 48; *Ant. & Cleo.*, II/6, 23).

time was that, when (the) Bir zamanlar: *Time was, I did him a desired office* (*All's Well*, IV/4, 5; *Com. Err.*, II/2, 113; *As You Like*, III/5, 92); [aynı şekilde] *the time has been, the times have been* (*Mac.*, III/4, 77; Mac., V/5, 10); [bir başka örnek] *when time was* (*Tem.*, II/2, 139).

timeless 1. Zamansız, vaktinden önce: *timeless cruel death* (*Hen. VI–1*, V/4, 5; *Two Gent. Ver.*, III/1, 21; *Rom. & Jul.*, V/3, 162); **2.** Yersiz, mevsimsiz: *all too timeless speed* (*Lucrece*, 44).

timely[1] [sıf.] **1.** Erken, ani: *my timely death* (*Com. Err.*, I/1, 138); **2.** Uygun zamanda olan [dolayısıyla] hoş karşılama: *To gain the timely inn* (*Mac.*, III/3, 7).

timely[2] Erkenden: *to call timely on him* (*Mac.*, II/3, 46; *Cym.*, I/6, 87; *Ant. & Cleo.*, II/6, 51).

timely-parted Doğal süresi içinde ölen: *a timely-parted ghost* (*Hen. VI–2*, III/2, 181).

time-pleaser Vakit kazanan, oyalayan, zamana ve duruma gören hareket eden kişi: *Time-pleasers, flatterers, foes to nobleness* (*Cor.*, III/1, 45; *Tw. Night*, II/3, 148).

timorous Korku dolu, dehşet içinde: *timorous accent* (*Oth.*, I/1, 75).

tinct 1. Renk: *blue of heaven's own tinct* (*Cym.*, II/2, 23; *Ham.*, III/4, 91; *Ant. & Cleo*, I/5, 36); **2.** Simyacı tarafından yapı-

lan iksir karışımına verilen altın rengi iksir (*All's Well*, V/3, 102).

tincture Renk: *bring Tincture or luster in her lip, her eye* (*Win. Tale*, III/2, 205; *Sonn.*, LIV, 6). [*Jul. Caes.*, II/2, 89'da şu tümce vardır: *great men shall press For tinctures, stains, relics, and cognizance* [Bu tümcedeki gönderme: Aristokratların uygulaması olan, anı olarak saklanmak üzere kurbanların kanına batırılarak lekelenmiş mendiller].

tinder-like Ansızın parlayan, birdenbire yanıp sönen: *hasty and tinder-like* (*Cor.*, II/1, 50).

tine[1] Burçak: *set hyssop and weed up tine* (*Oth.*, I/3, 322).

tine[2], **tyne** [sıf.] Minicik, ufak tefek: *a little tine boy* [ör. ufak tefek bir delikanlı] (*Tw. Night*, V/1, 389; *Lear*, III/2, 74; *Hen. IV–2*, V/1, 28). [ff.; q. *tinie*].

tinker Ayyaş ve geveze kişi: *gabble like tinkers* (*Tw. Night*, II/3, 88; *Hen. IV–1*, II/4, 19).

tinsel Altın ve sim ipliklerle karışık pahalı bir ipekli ya da yün dokuma türü: *underborn me with a bluish tinsel* (*Much Ado*, III/4, 22).

tipstaff [Çoğulu, *tipstaves*] Özellikle sanıkları bekleyen korumaların ellerinde yasal olarak taşıdıkları ucu sivri sopa: *Enter Buckingham ... Tipstaves before him* (*Hen. VIII*, II/1, sa.)

tire 1. Başlık, baş örtüsü: *If I had such a tire, this face of mine Were full as lovely as is this of hers* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 85; *Ant. & Cleo.*, II/5, 22; *Sonn.*, LIII, 8; *Mer. Wives Win.*, III/3, 49); 2. Yatak örtüsü ya da eşya: *having rich tire about you* (*Per.*, III/2, 22).

tire, to 1. Doymak bilmez biçimde didiklemek: *like an ... eagle Tire on the flesh of me* (*Hen. VI–3*, I/1, 269; *Ven. & Adon.*, 56); [mec.] *Upon that were my thoughts tiring* (örn. kimseyi görmez bir biçimde meşgul] (*Timon*, III/6, 4; *Cym.*, III/4, 94); 2. Oburcasına yemek ya da gözü doymak: *in his will his willful eye be tired* (*Lucrece*, 417).

tired 1. [*Attired*'ın bozulmuş biçimi] Giyinik, giyinmiş: [mec.] *Titan, tired in the midday heat* (*Ven. & Adon.*, 177); 2. Süslenmiş, [at için] süslü koşum takımlarıyla bezenmiş: *the tired horse* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 127).

tire on, to [Avcı kuşların yaptığı gibi] Hayvan gibi kemirmek (*Hen. VI–3*, I/1, 269; *Cym.*, III/4, 93).

tire-valiant Garip başlık, hayal ürünü saç örtüsü: *Thou hast the right arch'd beauty of the brow that becomes ... the tire- valiant* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 57).

tiring Saç düzeltme, saç tarama: *to save the money that he spends in tiring* (*Com. Err.*, II/2, 98).

tiring-house Giyim odası: *his hawthorn brake [shall be] our tiring-house* (*Mid. N. Dr.*, III/1, 4).

tirrit [Mrs. Quickly'nin konuşması]? Dehşet verici şey: *these tirrits and frights* (*Hen. IV–2*, II/4, 205).

'tis [*There's* anlamında] *'tis no trusting to yond foolish lout* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 66).

tisick [*Phthisis*'in varyantı] Aksırık: *a ... tisick so troubles me* (*Troil. & Cres.*, V/3, 101).

tissue Altın ve gümüş simlerle dokunmuş kumaş: *cloth of gold, of tissue* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 203).

tithe Onuncu: *One good woman in ten ... we'd find no fault with the tithe-woman if I were the parson* (*Troil. & Cres.*, II/2, 19).

tithe, to Onuncuyu toplamak: *No Italian priest Shall tithe or toil in our dominions* (*John*, III/1, 154).

tithed Onuncunun katline karışmış olan: *a tithed death* (*Timon*, V/4, 31).

tithe-pig Ondalık olarak ödenen domuz: *with a tithe-pig's tail Tickling a parson's nose as 'a lies asleep* (*Rom. & Jul.*, I/4, 79)

tithe-woman bkz. *tithe*

tithing Kent gözetimi altındaki köy ya da mezra; on haneli bir mezra: *whipped from tithing to tithing* (*Lear*, III/4, 134).

title 1. Kitabe, yazı, arma rumuzu: *thou silver treasure house, Tell me at once what title thou dost bear* (*Mer. Ven.*, II/9, 35); 2. Ad, san, unvan: *unduteous title* [örn.

görevi olmayan unvan ya da ad] (*Mer. Wives Win.*, V/5, 227; *Rich. III*, IV/4, 250; *Mac.*, V/7, 8); 3. İlgi, pay, rol: *so much interest have I in thy sorrow As I had title in thy noble husband!* (*Rich. III*, II/2, 48); 4. Unvanı ve emlakı olan: *to leave ... his babes. His mansion and his titles* (*Mac.*, IV/2, 7; *All's Well*, II/4, 26; *John* I/1, 13).

titled Belli bir adı sanı olan kişi: *Titled goddess* (*All's Well*, IV/2, 2; *Troil. & Cres.*, II/3, 193).

title, to make Hak iddia etmek: *she ... may lawfully make title to as much love as she finds* (*All's Well*, I/3, 103; *Hen. V*, I/2, 68).

tittle Nokta: *What ashalt thou exchange ... for tittles?* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 83).

to[1] [zarf] 1. ...a/e git: *To Achilles! To Ajax!* (*Troil. & Cres.*, II/1, 109); 2. [*To and back*] Öteye beriye, şuraya buraya: (*Ant. & Cleo.*, I/4, 42).

to[2] [edat] 1. Ek olarak, yanısıra: *that's the sword to it* (*Rich. III*, III/1, 116; *Troil. & Cres.*, I/1, 7; *Rom. & Jul.*, I/3, 105); 2. ...a/e karşı: *bending his sword To his great master* (*Lear*, IV/2, 75; *Rich. II*, I/1, 76; *Hen. VIII*, III/2, 92); 3. Bağlı ya da ilişkin olarak: *that's my business to you* (*Tem.*, III/3, 69; *Mid. N. Dr.*, III/2, 62; *Win. Tale*, IV/4, 794); 4. Uygun: *The phrase is to the matter* (*M. Meas.*, V/1, 90; *Troil. & Cres.*, III/1, 30); 5. ...e/a göre: *To my heart's hope* (*Mer. Ven.*, II/9, 20; *L. Lab. Lost*, V/2, 365; *Troil. & Cres.*, IV/4, 133); sonuna kadar: *to my capacity* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 105; *Cor.*, II/1, 246); 6. [*For* anlamında] İçin: *he which hath no stomach to this fight* (*Hen. VIII*, IV/3, 35; *Ham.*, III/3, 24; *M. Meas.*, III/1, 167); 7. İle karşılaştırılabilir, kıyaslanabilir: *thou dost talk nothing to me* (*Tem.*, II/1, 171; *Two Gent. Ver.*, II/4, 136; *Hen. IV–2*, IV/3, 51); 8. Hakkında, dair, hususunda: *Pawn me to this your honour* (*Timon*, I/1, 147; Timon, III/5, 1; *Lear* III/1, 52); 9. [*As* anlamında] Olarak: *As I shall find the time to friend* [örn. *friendly*] (*Mac.*, IV/3, 10; *Tem.*, II/1, 76; *Rich. II*, IV/1, 308); 10. [*As to* anlamında] *Would you be so fond to overcome ...* (*As You Like*, II/3, 7; *Hen. VIII*, III/1, 86; *Ven. & Adon.*, 150); 11. Gittiği kadar, yapılabildiği kadar: *I am hurt to danger* [örn. *dangerously*] (*Oth.*, II/3, 197); *to eternity* [örn. *eternally*] *doth rest* (*Phoenix*, 58).

toad-spotted Rezillikle lekelenen, adı kötüye çıkan: *A most toad-spotted traitor* (*Lear*, V/3, 139).

toast 1. İçkiye konan parça kızarmış ekmek: *fetch me a quart of sack, put a toast in't* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 3); [mec.] *made a toast for Neptune* [örn. deniz tarafından yutuldu] (*Troil. & Cres.*, I/3, 45); 2. [*Toasts-and-butter*] Tereyağlı kızarmış ekmek yiyenler; 3. [dolayısıyla] kırılgan, zayıf kişiler: *I press'd me none but such toasts-and-butter* (*Hen. IV–1*, IV/2, 21).

toasting-iron Uzun kızartma çatalı [kılıcı aşağılayıcı ifade] *you and your toasting-iron* (*John*, IV/3, 99).

toaze, toze, to 1. Liflere, parçalara ayırmak; 2. [dolayısıyla mec.] ayırmak, işinden ayırmak: *toze from thee thy business* (*Win. Tale*, IV/4, 735). [f. 1 *toaze*].

to-bless, to Tamamen kutsamak: *the gods to-bless your honour!* (*Per.*, IV/6, 21).

tod 28 libre [takr. 13 kg.] ağırlığında yün yığını: *tod yields and odd shilling pound* (*Win. Tale*, IV/3, 33).

tod, to Yün yığınını hazırlamak: *every 'leven weather tods* [örn. her on bir koyundan bir yün yığını çıkar] (*Win. Tale*, IV/3, 32).

todpole [*Tadpole*'un varyantı] Ayaksız kurbağa yavrusu, iribaş: *the ... frog, the toad, the todpole* (*Lear*, III/4, 130).

tods Çalılık: *thick-twined like ivy tods* (*Two Nob. K.*, IV/2, 104).

toes, to claw one's [halk ağzı] Kapılmak [15. yy. ortası ve 16. yy. yarısına kadar. Partridge, 977/2].

toes, on old İhtiyarlıkta [halk ağzı; 15. yy. ortası ve 16. yy. yarısına kadar. Partridge, 977/2].

tofore Önceden: *that hath tofore been sain* (*L. Lab. Lost*, III/1, 82); eskiden: *would thou wert as thou tofore has been!* (*Titus*, III/1, 293).

toge, togue Toga, eski Romalılarda yün harmaniye: *in this woolvish toge* [f. 1 tongue; ff.2-4 gowne] (*Cor.*, II/3, 115).

togged Toga giyinmiş: *the togged consuls* [q. 1; ff.; qq. 2-3 *tongued*] (*Oth.*, I/1, 25).

togue bkz. *toge.*

toil Kapan, ağ, tuzak: *drive me into a toil* (*Ham.*, III/2, 347; *L. Lab. Lost*, IV/3, 2).

toil, to Uğraşıya sokmak, çabalamak, gayret sarf etmek: *toiled their ... memories* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 74; *Hen. VI–2*, I/1, 83; *Ham.*, I/1, 72).

token 1. Ölüm işareti olan veba: *the Lord's tokens on you do I see* (*L. Lab. Lost*, V/2, 423); 2. [mec.] aşkın bulaşıcılığı: *corrupted blood some watery token shows*: (*Lucrece*, 1748).

tokened Bedeni lekeli: *the token'd pestilence* [veba] (*Ant. & Cleo.*, III/10, 9).

tolerable Şöyle böyle, zararsız, oldukça iyi: *Thou didst make tolerable vent of thy travel* (*All's Well*, II/3, 202).

toll[1], to 1. Vergi toplamak: *shall ... toll in our dominions* (*John*, III/1, 154); 2. Vergi olarak almak: *tolling from every flower The virtuous sweets* [q. *toling*; ff. *culling*] (*Hen. IV–2*, IV/5, 74); 3. [*Toll for*] Satış için ruhsat çıkartmak; 4. [mec.] başından savmak: *I will ... toll for this. I'll none of him* (*All's Well*, V/3, 148).

toll[2], to 1. [Saate ilişkin] Çalmak: *the clocks do toll* (*Hen. V*, IV/ch., 15). 2. Ölüm çanlarını çalmak: *a sullen bell, Rememb'red tolling a departing friend* (*Hen. IV–2*, I/1, 103).

Tom 1. Bir hizmetkâr ya da alt tabakadan biri için kullanılan ad: *Tom bears logs into the hall* (*L. Lab. Lost*, V/2, 914; *All's Well*, II/2, 23; *Hen. IV–1*, II/1, 5); [aynı zamanda han seyisi]. 2. [*Tom o' Bedlam*] Tımarhane kaçkını [ruh sağlığına tam olarak kavuşmadan salıverilen ruh hastası], ruhsatlı dilenci: *Poor Turlygod, Poor Tom!* (*Lear*, II/3, 20). [O dönemde dilenciler kendini "Poor Tom" diye tanıtırlardı]

tomb, to Gömmek: *Thy unus'd beauty must be tomb'd with thee* (*Sonn.*, IV, 13).

tombless Mezar taşı ya da anıtı olmayan: *lay these bones in an unworthy urn, Tombless, with no remembrance over them* (*Hen. V*, I/2, 229).

tomboy Fahişe, sokak kadını: *tomboys hir'd* (*Cym.*, I/6, 122).

Tom tell-troth (truth) [halk dili] Namuslu kişi, dürüst adam [17. yy. 14. yy.'da *Tom True-Tongue*, 16. yy.'da *Tom Truith.* Partridge, 980/2

Tom Tiler (Tyler) 1. Sıradan kişi [halk dili; 1580-1640 arası. Stonyhurst] 1582; 2. Kılıbık koca [17. yy. ilk yarısı. Partridge 980/2].

tongs [Çoğul] Timpani ya da zile benzeyen vurmalı çalgılardan biri: *Let's have the tongs and the bones* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 29).

tongue 1. Lisan, dil: *Have you tongues?* (*Two Gent. Ver.*, IV/1, 23; *Hen. IV–1*, III/1, 123; *Much Ado*, V/1, 166); 2. [*The common, general tongue*] Kamu raporu, genel düşünce, umumi efkâr: *he speaks the common tongue Which all men speak with him* [örn. herkesin söylediğinin aynını söylüyor] (*Timon*, I/1, 174); *mince not the general tongue* (*Ant. & Cleo.*, I/1, 105); 3. Oy, rey: *disdain their tongues* Cor., III/1, 34; Cor., II/3, 208). 4. Bir maskenin, kaymasın diye ağızla tutulan iç koruyucu mekanizması: *was your vizard made without a tongue?* (*L. Lab. Lost*, V/2, 242).

tongue, to 1. Konuşmak, ses çıkarmak: *such stuff as madmen Tongue* (*Cym.*, V/4, 146); 2. Ters konuşmak, azarlamak, dil uzatmak: *How might she tongue me!* (*M. Meas.*, IV/4, 25).

tongued bkz. *toged.*

tongueless Konuşmadan: *one good deed dying tongueless* (*Win. Tale*, I/2, 92).

tonight Dün gece: *I did dream of money-bags tonight* (*Mer. Ven.*, II/5, 18; *Much Ado*, III/5, 30; *Rom. & Jul.*, II/4, 2).

too[1] [zarf. *And too*] aynı zamanda: *wild, and yet, too, gentle* (*Com. Err.*, III/1, 110; *Jul. Caes.*, II/1, 244; *Ven. & Adon.*, 1155).

too[2] [İlgeç. *To* yerine de kullanılırdı] *if they come too't* (*Ham.*, IV/5, 60; *Ant & Cleo.*, V/1, 56; *Cor.*, I/9, 94); *We look too hear from you* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 120).

tool 1. Silah: *Draw thy tool* (*Rom. & Jul.*, I/1, 31; *Cym.*, V/3, 9; *Lucrece*, 1039); 2. Erkeklik organı, penis: *The Bavian, with long tail and eke long tool* (*Two Nob. K.*, III/5, 131; *Hen. VIII*, V/3, 34).

too much Aşırı: *The fellow has a deal of that too much* (*All's Well*, III/2, 90; *Ham.*, IV/7, 118).

tooth 1. [*Colt's tooth*] Deneyimsiz gençliğin simgesi: *Your colt's tooth is not cast yet?* (*Hen. VIII*, I/3, 48); 2. [*In, into, to (one's) teeth*] Yüzüne karşı: *flout me in the teeth* (*Com. Err.*, II/2, 22); *tell him to his teeth* (*Ham.*, IV/7, 56; *Hen. IV–1*, V/2, 42); 3. [*In despite of the teeth of*] Birine karşı meydan okuma (*Mer. Wives Win.*, V/5, 125); 4. [*From his teeth*] Yürekten gelmeyen, içtensizlik: *he not ... did it from his teeth* (*Ant. & Cleo.*, III/4, 10).

toothpicker Kürdan: *I will fetch you a toothpicker* (*Much Ado*, II/1, 266).

tooth, to have an aching [halk ağzı] Arzusu olmak; uzun zamandır bir isteği olmak [16. yy'dan itibaren. Lodge, 1590. Partridge, 984/1].

top 1. Baş, kafa: *fall On her ungrateful top* (*All's Well*, I/2, 43; *Cym.*, IV/2, 354); 2. [mec. deyim] Perçem: *to take the present time by the top* (*Much Ado*, I/2, 15; *All's Well*, V/3, 39); 3. [*Topsail*'in kısaltılmışı] Gabya, yelkenli gemilerin ön direğindeki gözetleme sahanlığı: *Vailing her high top lower than her ribs* (*Mer. Ven.*, I/1, 28); 4. [mec.] Doruk, zirve: *He, which is the top of judgement* [örn. Tanrı] (*M. Meas.*, II/2, 76); [*in top*] yükseklikte: *my competitor in top of all design* (*Ant. & Cleo.*, V/1, 43; *Hen. VI–3*, V/7, 4; *L. Compl.*, 55); 5. [*In the top of*] Yukarıda: *whose judgements in such matters cried the top of mine* (*Ham.*, II/2, 439).

top, to 1. Üstün çıkmak, [birini ya da bir şeyi] geçmek: *topping all others in boasting* (*Cor.*, II/1, 20; *Ham.*, IV/7, 88); 2. Cinsel birleşmeye girmek: *Cassio did top her* (*Oth.*, V/2, 136).

topfull Tepesine kadar dolu: *their souls are topfull of offence* (*John*, III/4, 180; *Mac.*, I/5, 42).

top-gallant 1. Gözetleme sahanlığından yukarı uzanan en üst direk; 2. [mec.] en yüksek nokta, doruk, zirve: *the high top-gallant of my joy* (*Rom. & Jul.*, II/4, 190).

topless Sınırsız yükseklik, ölçülemeyecek kadar yüksek: *Thy topless deputation* (*Troil. & Cres.*, I/3, 152).

top-proud Aşırı: *this top-proud fellow* (*Hen. VIII*, I/1, 151).

torcher 1. Meşale taşıyıcı; 2. [mec.] ışık tutan: *Ere twice the horses of the sun shall bring Their fiery torcher his diurnal ring* (*All's Well*, II/1, 162).

torch-staff Meşale tutamağı: *horsemen ... With torch-staves in their hand* (*Hen. V*, IV/2, 46).

torn İnancını yitirmiş: *prove ... our faith not torn* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 281; *Sonn.*, CLII, 3).

tortive Bükülmüş, bozulmuş: *diverts his grain Tortive and errant from his course of growth* (*Troil. & Cres.*, I/3, 9).

toss, to 1. [Sivri bir şeyin] Ucuna takmak: *I never did see such pitiful rascals – Tut, tut, good enough to toss* (*Hen. IV–1*, IV/2, 65); *A sceptre ... On which I'll toss the floser-de-luce of France* (*Hen. VI–2*, V/1, 11); 2. [Bir kitabın] Sayfalarını çevirmek: *what book is that she tosseth so?* (*Titus*, IV/1, 41); 3. [*toss (a person) in a blanket*] Bir ceza olarak kişiyi battaniyeye koyup altı okka etmek: *I will toss the rogue in a blanket* (*Hen. IV–2*, 222).

toss(-)pot İçkici, alkolik: *toss-pots still had drunken heads* (*Tw. Night*, V/1, 403).

tother[1] İkisinden biri: *I'll lean upon one crutch and fight with tother* (*Cor.*, I/1, 243; *Troil. & Cres.*, V/4, 10; *Lear*, III/7, 71). [qq.; ff. *Th'other*].

tother[2] [sıf.] 1. Ötekisine: *My back a tother side* (*Rom. & Jul.*, II/4, 50; *Troil. &*

Cres., V/4, 9); **2.** [*Tother day*] Birkaç gün önce: *I was before ... the deputy, tother day* (*Hen. IV–2*, II/4, 85; *Ham.*, II/1, 54). [ff.; qq. *th'other*]. [Çoğu yerde *t'other* olarak izlenir].

tottered Paçavra gibi, delik deşik: *this castle's tottered battlements* [f. 1 *tatter'd*] (*Rich. II*, III/3, 52; *Hen. IV–1*, IV/2, 34; *Sonn.*, XXVI, 11).

tottering **1.** Kararsız, bocalayan, oradan oraya savrulan: *And with our patience anger tottering fortune* (*Two Nob. K.*, V/4, 20); **2.** Paçavralar içinde, lime lime: *our tott'ring colours* (*John*, V/5, 7).

totters [Çoğul] Hırpanilik, paçavra: *tear a passion to totters* (*Ham.*, III/2, 10). [qq.; ff. *tatters*].

touch **1.** Bir müzik aletini çalmadaki dokunuş, tuşe: *Orpheus' lute ... Whose golden touch could soften steel* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 78); **2.** [dolayısıyla] enstrümantal müzik: *the touches of sweet harmony* (*Mer. Ven.*, V/1, 57); **3.** [*know no touch*] Müzik çalmada yeteneği olmayan: *put into his hands That knows no touch to tune the harmony* (*Rich. II*, I/3, 165; *Ham.*, III/12, 356); **4.** Fırça darbesi ya da vuruşu: *Such heavenly touches ne'er touched earthly faces* (*Sonn.*, XVII, 8; *Timon*, I/1, 36; Timon, 38); [mec.] *What strained touches rhetoric can lend* (*Sonn*, LXXXII, 10); **5.** [mec.] Okşama: *a sweet touch* [örn. zekânın ya da nüktenin okşaması gibi] (*L. Lab. Lost*, V/1, 59; *Mid. N. Dr.*, III/2, 70); **6.** Özellik, karakteristik: *Some lively touches of my daughter's favour* (*As You Like*, V/4, 27; As You Like, III/2, 152; *Troil. & Cres.*, III/1, 175); **7.** İz, az benzerlik: *A little touch of Harry* (*Hen. V*, IV/ch., 47; *Rich. III*, IV/4, 158); **8.** İma, üstü kapalı anlatma: *Some touch of your late business* (*Hen. VIII*, V/1, 13); **9.** Duygu [özellikle ince duygular] *the inly touch of love* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 18; *Rich. III*, I/2, 71; *Mac.*, IV/2, 9); **10.** Sempati duygusu: *a touch of feeling Of their affections* (*Tem.*, V/1, 21); **11.** Birine etki eden şey: *The death of Fulvia, with more urgent touches, Do strongly speak to us* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 180); **12.** [*Touchstone*'nun kısaltılmışı] Mihenk [taşı]: *now do I play the touch, To try if thou be current gold indeed* (*Rich. III*, IV/2, 6); **13.** [mec.] Deneyen, ölçen: *thou touch of hearts* (*Timon*, IV/3, 389); **14.** Altın ölçme: [mec.] *My friends of noble touch* [soylu oldukları denenerek anlaşılan] (*Cor.*, IV/1, 49; *Hen. IV–1*, IV. /4, 10); **15.** Leke, kusur: *to the ... touch of her good person* (*Hen. VIII*, II/4, 156); **16.** [Yazınsal] Cinsel birleşme: *free from touch or soil* (*M. Meas.*, V/1, 141; *Oth.*, IV/2, 84; *Sonn.*, CXLI, 6); **17.** Farkında olma, hissetme: *one touch of nature* (*Cym.*, I/1, 135).

touch, to **1.** Bir müzik enstrümanı çalmak: *Canst thou ... touch thy instrument a strain or two* (*Jul. Caes.*, IV/3, 257; *Tam. Shrew*, III/1, 64); **2.** [Belli bir nitelikle] İlham vermek, zihnini doldurmak, aşılamak: *touch me with noble anger* (*Lear*, II/4, 276; Lear, V/3, 233; *Mer. Ven.*, IV/1, 25); **3.** Lekelemek, kirletmek, bulaştırmak: *to be touch'd with so many giddy offences* (*As You Like*, III/2, 348; *John*, V/7, 2; *M. Meas.*, V/1, 510); **4.** Bir şeye kırılmak, üzülmek: *Not till he hears how Antony is touch'd with what is spoken already* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 139; Ant. & Cleo., V/1, 33; *Cym.*, I/1, 10); **5.** Mihenge vurmak, ölçüp biçmek: *a counterfeit ... which, being touch'd and tried, Proves valueless* (*John*, III/1, 100; *Timon*, III/3, 6; *Oth.*, III/3, 81); **6.** [Gemiye ilişkin] Ulaşmak: *our ship hath touch'd upon The deserts of Bohemia* (*Win. Tale*, III/3, 1); kıyıya varmak: *to touch our northern shore* (*Rich. II*, II/1, 288; *Troil. & Cres.*, II/2, 76; *Win. Tale*, V/1, 139); **7.** Karara varmak, sonuca erişmek: *thy thoughts Touch their effects* [örn. düşüncelerin gerçeklik kazandı] (*Ant. & Cleo.*, V/2, 330; *Timon*, I/1, 14; *Hen. VIII*, III/2, 223); **8.** İncitmek, yaralamak, kırmak: *How deeply you at once do touch me* (*Cym.*, IV/3, 4; *Hen. IV–1*, II/4, 300; *Timon*, III/5, 19); **9.** [Bir şeyi] Başarmak: *there you touch'd the life of our design* (*Troil. & Cres.*, II/2, 194);

10. Değinmek: *Touch'd you the bastardy of Edward's children* (*Rich. III*, III/7, 4; Rich. III, III/5, 93; *Ant. & Cleo.*, II/2, 24); **11.** Etki yaratmak, izlenim bırakmak: *If ... any air of music touch their ears* (*Mer. Ven.*, V/1, 76; *Cor.*, II/1, 56; Cor., V/2, 11); **12.** [*touch ground*] Dibe erişmek ya da dokunmak: *Where fathom-line could never touch the ground* (*Hen. IV–1*, I/3, 204); **13.** dibe vurmak, tümden yerle bir olmak: *Thus do the hopes we have in him touch ground And dash themselves to pieces* (*Hen. IV–2*, IV/1, 17).

touch of nature, one Herkeste olan bir özellik (*Troil. & Cres.*, III/3, 175).

touch, of noble Kanıtlanmış soyluluk (*Cor.*, IV/1, 49).

touching İlişkili, ait: *To treat of high affairs touching that time* (*John*, I/1, 101; *Hen. VIII*, I/1, 79; *Oth.*, II/1, 32).

touchstone Aklının kalitesini ölçmeye yarayan taş, mihenk taşı: *gold that's by the touchstone tried* (*Per.*, II/2, 37); [oyun karakteri adı olarak da kullanılmıştır] *how like you this shepherd's life, Master Touchstone?* (*As You Like*, III/2, 12).

tour (toure, towre) to Yakından izlemek, gözetlemek [takr. 1565- 1650 arası. Harman, 1567. Partridge, 989/2].

tourney, to Turnuvaya ya da yarışmaya katılmak: *to just and tourney for her love* (*Per.*, II/1, 110; Per., 144).

touse, to Yırtmak, parçalamak: *Well touse you Joint by joint* (*Mer. Ven.*, V/1, 311). [f. 1 *towze*].

toward[1] [sıf.] **1.** İstenileni ya da yapması gerekeni yerine getiren, uysal, yumuşak başlı, istekli: *'Tis a good hearing when children are toward* (*Tam. Shrew*, V/2, 182; *Ven. & Adon.*, 1157; *Pass. Pilg.*, IV/13); **2.** Cesur, atılgan: *that is spoken like a toward prince* (*Hen. VI–3*, II/2, 66).

toward[2] [zarf] Hazırlık halinde, olmak üzere: *There is sure another flood toward* (*As You Like*, V/4, 35; *Mid. N. Dr.*, III/1, 79; *Ham.*, V/2, 365).

toward[3] [edat] **1.** Yönünde, yönüne doğru: *Let us toward the king* (*Mac.*, I/3, 152; *Much Ado*, III/2, 2; *All's Well*, II/5, 90); **2.** Hedefine, yönüne çekme:: *to use'em toward a supply of money* (*Timon*, II/2, 192; *Jul. Caes.*, I/2, 85; *Mac.*, I/4, 27); **3.** İçin: *a great argument of love in her toward you* (*Tw. Night*, III/2, 12; *All's Well*, II/5, 75; *Timon* V/1, 144); **4.** İle ... ile olan sorunda: *I will be thy adversary toward Anne Page* (*Mer. Wives Win.*, II/3, 95; *Cor.*, II/2, 53).

towardly [*toward* [1] anlam 1] Uysal, yumuşak başlı, istekli: *a towardly prompt spirit* (*Timon*, III/1, 34).

towards[1] [zarf] Olmak üzere, yapılacak, olacak: *We have a trifling foolish banquet towards* (*Rom. & Jul.*, I/5, 122).

towards[2] [edat] **1.** ...a/e doğru [bir yöne doğru] *let's march towards London* (*Hen. VI–2*, IV/3, 18; *Rom. & Jul.*, III/2, 2; *Rich. III*, I/2, 29); **2.** Hedefiyle, amacıyla, ile: *Towards our assistance we do seize to us The plate, coin ...* (*Rich. II*, II/1, 160; *Mac.*, V/4, 21); **3.** İçin: *a heart that wishes towards you Honour* (*Hen. VIII*, I/1, 103; *Mac.*, I/6, 30; *Mer. Ven.*, I/2, 34); **4.** İle ... ile olan durumda: *T'employ you towards this Roman* (*Cym.*, II/3, 63; *Cor.*, V/1, 41); **5.** Takriben, aşağı yukarı: *towards three or four a'clock* (*Rich. III*, III/1, 101).

tower, to 1. [Bir şahin ya da atmaca gibi avın] Üstüne pike yapmak: *My Lord Protector's hawks do tower so well* (*Hen. VI–2*, II/1, 10; *Mac.*, II/4, 12; *Lucrece*, 506); **2.** [dolayısıyla] Kanatlarını açıp kımıldatmadan yüksekten uçmak: *like an eagle o'er his aery tow'rs* (*John*, V/2, 149); [mec.] *how high thy glory towers* (*John*, II/1, 350).

Tower-Hill vinegar Celladın lojmanı. [16. ve 17. yy.lar. Partridge 990/2].

town [*Town of war*] Garnizonun bulunduğu il ya da ilçe ya da iyi tahkim edilmiş kent: *new repair our towns of war* (*Hen. V*, II/4, 7; *Oth.*, II/3, 213).

town clerk Mahalle papazı: *Enter ... the Town clerk* (*Much Ado*, IV/2, sa.) [sahne boyunca *sexton* olarak anılır].

towze bkz. *touse*.

toy 1. İncik boncuk, ıvır zıvır, önemsiz süs: *on my head no toy But was her pattern* (*Two Nob. K.*, I/3, 71; Two Nob. K., II/1, 35; *Tw. Night*, III/3, 44; *Win. Tale*, IV/4, 319); 2. Değersiz bir şey, saçma sapan bir parça: a toy, *a thing of no regard* (*Hen. VI–1*, IV/1, 145; *L. Lab. Lost*, IV/3, 1987; *Oth.*, I/3, 168); [Bir kimseyi aşağılamak için kullanılırdı] *silence, you aery toys!* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 42); 3. Saçma sapan uydurma bir öykü, farazi bir düşünce, birinin aklına esen bir şey: *I never may believe These antic fables, nor these fairy toys* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 3; *Oth.*, III/4, 156; *Rich. III*, I/1, 60; *Ham.*, I/4, 75).

toy, to Öylesine flört etmek, geçiçi, günlük sevdalanmak: *to toy, to wanton, daily, smile, and jest* (*Ven. & Adon.*, 106).

toze, to 1. Lifleri birbirinden ayırmak, çekip ayırmak; 2. [dolayısıyla mec.] ayırmak, ditmek, didiklemek: *toze from thee thy Business* (*Win. Tale*, IV/4, 735). [f. 1 *toaze*].

trace, to 1. Yolculuk etmek, dolaşmak, volta atmak, yürümek, ayak basmak, geçmek: *As we do trace this alley up and down* (*Much Ado*, III/1, 16; *Mid. N. Dr.*, II/1, 25); 2. Dans figürü olarak adımlarını düzenlemek: *Cast yourselves ... sweetly, by a figure, trace and turn, boys* (*Two Nob. K.*, III/5, 21); 3. Ayak izlerini takip etmek ya da izleri kovalamak: *his babes, and all ... souls That trace him in his line* (*Mac.*, IV/1, 153; *Ham.*, V/1, 203; *Cym.*, I/1, 65); [dolayısıyla] gözlemek, takip etmek: *trace me in the tedious way of art* (*Hen. IV–1*, III/1, 47; *Hen. VIII*, III/2, 45; *Ham.*, V/2, 119; *Oth.*, II/1, 303).

track bkz. *tract*.

tract 1. İz, ayak izi: *But flies an eagle ... on ... Leaving no tract behind* (*Timon*, I/1, 50); 2. Güneşin izlediği yol: *by the bright tract of his fiery car* [f. 1; qq. *track*] (*Rich. III*, V/3, 20; *Rich. II*, V/3, 66; *Sonn.*, VII, 12); 3. [mec.] Olayların gidişatı: *the tract of ev'ry thing* (*Hen. VIII*, I/1, 40).

trade 1. Yön, yol, patika; 2. [mec.] herkesin gittiği yol: *Stands in the gap and trade of moe preferments* [örn. en çok tercih edilen yer] (*Hen. VIII*, V/1, 36); 3. [böylece] çok gidilen yer, başvurulan merci: *Some way of common trade* (*Rich. II*, III/3, 156; *Hen. IV–2*, I/1, 174); 4. Alışagelinmiş hareket tarzı, âdetten, alışık olunan şey: *Thy sin's not accidental, but a trade* (*M. Meas.*, III/1, 148); 5. [Her çeşit] İş: *if your trade be to her* (*Tw. Night*, III/1, 75; *Ham.*, III/2, 334).

trade, to [Biriyle] İşi olmak: *how did you dare To trade and traffic with Macbeth in riddles and affairs of death* (*Mac.* III/5, 4).

traded Deneyimli: *traded pilots* (*Troil. & Cres.*, II/2, 64; *John*, IV/3, 109).

trade-fallen İflas eden, işsiz kalan: *revolted tapsters, and ostlers trade-fallen* (*Hen. IV–1*, IV/2, 29).

trader [*'Trader in the flesh'in* kısaltılmışı] Genelev işletmecisi: *O traders and bawds* (*Troil. & Cres.*, V/10, 37).

tradition Eski töreler, geleneksel âdetler: *Tradition, form, and ceremonious duty* (*Rich. II*, II/3, 173; *As You Like*, I/1, 47).

traditional Geleneklere bağlı, eski kafalı: *Too ceremonious and traditional* (*Rich. III*. III/1, 45).

traducement İftira, bühtan, zem: *'Twere a concealment ... no less than a traducement, To hide your doings* (*Cor.*, I/9, 22).

traffic 1. Ticaret, alışveriş: *To admit no traffic to our adverse towns* (*Com. Err.*, I/1, 15; *Tw. Night*, III/3, 34; *Tam. Shrew*, I/1, 12); 2. İş, meslek: *the two hours' traffic of our stage* (*Rom. & Jul.*, prol., 12; *Hen. VI–1*, V/3, 164); 3. [Argo] Fahişe [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. Greene, 1591 (*traffique*) *Ex the large amount of business she plies*. Partridge, 992/1].

trail 1. İz, koku: *If I cry out thus upon no trail* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 197); [mec.] *Hunts not the trail of policy* (*Ham.*, II/2, 47); 2. Hayvanın bıraktığı iz: *an aspic's trail* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 351).

train[1] 1. Bir kuşun kuyruğu ya da kuyruk tüyleri: *pull his plumes and take away his train* (*Hen. VI–1*, III/3, 7); *stars*

with trains of fire [Kuyrukluyıldız için söylenmiştir] (*Ham.*, I/1, 117); **2.** Askeri takım ya da bölük: *let our trains March by us* (*Hen. IV–2*, IV/2, 93; *Hen. V*, III/3, sa.)

train[2] Tuzak, kapan, tuzak yemi: *By many of these trains have sought to win me* (*Mac.*, IV/3, 118).

train, to Ayartmak: *train me not, sweet mermaid, with thy note, To drown me* (*Com. Err.*, III/2, 45; *L. Lab. Lost*, I/1, 71; *Hen. IV–1*, V/2, 21).

traitor Kötü karakterli kişi, kalleş, orospu: *A traitor you do look like, but such traitors His Majesty seldom fears* (*All's Well*, II/1, 96; *Lucrece*, 888); *his traitor eye* (*Lucrece*, 73).

traject [İtal. *traghetto*] Sahiller arasında işleyen tekne: *Bring them ... Unto the traject, to the common ferry* (*Mer. Ven.*, III/4, 53).

trammel, to Ağa yakalanmış ya da kefene sarılmış gibi sıkıca bağlamak: *If th' assassination Could trammel up the consequence* (*Mac.*, I/7, 3)

trampler Avukat, dava vekili [1605 ile 1650 yy.ları arasında kullanılmıştır. *Trample*: Eski anlamında, ortada bulunandan hareket etmek. Partridge, 992/2].

trance 1. Trans, vecd, coşkunluk: *stir him from his trance* (*Tam. Shrew*, I/1, 177; *Lucrece*, 1595); **2.** Zihinsel korku durumu: *Disturb his hours of rest with restless trances* (*Lucrece*, 974).

tranced Duygusuz, kendini kaybetmiş, aklı başka yerde: *There I left him tranc'd* (*Lear*, V/3, 219).

tranect [Büyük bir olasılıkla *Traject*'in bozulmuş biçimi]

tranquility Huzur içinde yaşayan kişi ya da kişiler: *I am joined ... with nobility and tranquility* (*Hen. IV–1*, II/1, 76).

transfix, to Ortadan kaldırmak, uzaklaştırmak, yok etmek: *Time doth transfix the flourish set on youth* (*Sonn.*, LX, 9).

transform, to [İnsanı başka bir şeye] Değiştirmek: *if the fat villain hath not transform'd him ape* (*Hen. IV–2*, II/2, 72).

transformation Değişim, biçim değiştirme: *goodly transformation of Jupiter there* (*Troil. & Cres.*, V/1, 53; *Mer. Wives Win.*, IV/5, 96).

transformed Değişime neden olan: *this transformed scalp* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 64).

translate, to 1. Biçim değiştirmek: *Bottom! ... Thou art translated* (*Mid. N. Dr.*, III/1, 119; *As You Like*, V/1, 53; *Ham.*, III/1, 112); [çeviri anlamına göndermeyle] *translate yourself Out of the speech of peace* (*Hen. IV–2*, IV/1, 47; *As You Like*, II/1, 19; *Mer. Wives Win.*, I/3, 49); **2.** Yorumlamak, açıklamak, anlamını söylemek: *these profound heaves ... you must translate, 'tis fit we understand them* (*Ham.*, IV/1, 2; *John*, II/1, 513; *Troil. & Cres.*, IV/5, 112).

transmigrate, to Ölüm sonrası başka bir bedene geçmek: *crocodile –the elements once out of it, it transmigrates* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 45).

transparent Saydam: *the glorious sun's transparent beams* (*Hen. VI–2*, III/1, 353).

transport, to 1. Bu dünyadan ötekine göç etmek: *A creature ... unmeet for death; And to transport him ... Were damnable* (*M. Meas.*, IV/3, 68); **2.** [Starveling'in konuşması] Biçim değiştirme: *He cannot be heard of; Out of doubt he is transported* (*Mid. N. Dr.*, IV/2, 4); **3.** Şiddetli bir ihtirasla alıp götürmek, coşturmak: *transported by my jealousies* (*Win. Tale*, III/2, 158; *Cor.*, I/1, 75); **4.** Hayal dünyasıyla, vecd ile alıp götürmek, coşturmak: *transported And rapt in secret studies* (*Tem.*, I/2, 76; *Mac.*, I/5, 56; *Win. Tale*, V/3, 69).

transportance Sevk, nakil, taşıma aracı: *give me swift transportance to these fields* (*Troil. & Cres.*, III/2, 11).

transported, to be Kendinden geçmek: *I was transported with your speech* (*Two Nob. K.*, I/1, 55).

transpose, to Değişmek: *That which you are, my thoughts cannot transpose* (*Mac.*, IV/3, 21; *Mid. N. Dr.*, I/1, 233).

trans-shape, to [Bir şeyin] Biçimini değiştirmek, biçimini bozmak: *Thus did she ...*

trans-shape thy particular virtues (*Much Ado*, V/1, 170).

trapped Süslü koşum takımları: *Four milk-white horses, trapp'd in silver* [örn. süslü, gümüş koşumlar] (*Timon*, I/2, 183; *Tam. Shrew*, Ind/2, 41).

trash Değersiz kişi: *I do suspect this trash To be a party in this* (*Oth.*, V/1, 85; Oth., II/1, 303).

trash, to 1. [Av terimi] Köpeği tasmaya takılı zinciri ile denetlemek: *Trash Merriman, the poor cur is emboss'd* [f. 1 *brach*] (*Tam. Shrew*, ind. /1, 17; *Oth.*, II/1, 303 [ff. *trace*]); **2.** [mec.] zapt etmek, geri tutmak, frenlemek: *who t' advance, and who To trash for overtopping* (*Tem.*, I/2, 81).

travail, travel 1. Emek, uğraşı, zahmet: *Is all our travail turn'd to this effect* [f. 1 *trauvell*] (*Hen. VI–1*, V/4, 102; *Troil. & Cres.*, I/1, 70; *Sonn.*, XXVI, 2); **2.** Çocuk doğurma: *With gentle travail* (*Hen. VIII*, V/1, 71; *Com. Err.*, V/1, 403; *Much Ado*, IV/1, 213); [çoğ] *the pangs Of my queen's travails* (*Per.*, III/1, 14); **3.** Yorgunluk verici ve sıkıcı yolculuk ya da yolculuk dolayısıyla gelen yorgunluk: *oppress'd with travail* (*Tem.*, III/3, 15; *As You Like*, II/4, 74; *Lucrece*, 1543); **4.** Gezinti, dolaşma, çevreyi gezme: *what might befall your travel* [f. 1; f. 2 *trauell*] (*Tw. Night*, III/3, 8; *Hen. VIII*, I/3, 31); [mec.] *a demure travel of regard* [örn. bakınıyor] (*Tw. Night*, II/5, 53); **5.** Yolculuk: *Call it a travel that thou tak'st for pleasure* [f. 1 *traualle*] (*Rich. II.* I/3, 262; *Two Gent. Ver.*, I/1, 13; *Ham.*, IV/7, 71).

travail, travel, to 1. Çalışmak, emek harcamak: *which travails in thy good* (*All's Well*, II/3, 158; *Timon*, V/1, 15); **2.** [Tiyatro ve oyunculara ilişkin] Turneye çıkmak: *How chances it they travel* [f. 1 *trauelle*] (*Ham.*, II/2, 329).

travailer, traveler Emekçi, işçi: *as guiltless labour When it lies starkly in the travailer's bones* [f. 1 *Trauellers*] (*M. Meas*, IV/2, 67; *L. Lab. Lost*, IV/3, 304).

travel bkz, *travail.*

traveller bkz. *travailer.*

travel-tainted Çalışmaktan kirlenmiş: *travel-tainted as I am* (*Hen. IV – 2*, IV/3, 36).

traverse Çaprazlamasına, karşıdan karşıya: *swears brave oaths, and breaks them bravely, quite traverse* [Mızrağı ileri doğru tutacağına rakibinin bedeninde kırmanın utancına gönderme] (*As You Like*, III/4. 42).

traverse, to 1. [Askeri terim] Öne ve geriye yürümek, talim yapmak: *Hold, wart, traverse* (*Hen. IV–2*, III/2, 272); [geçişli] *Traverse. Go, provide thy money* (*Oth.*, I/3, 371); **2.** Birden başka yana kaçmak, kaçamak, kurnazlık yapmak: *To see thee fight ... to see thee traverse* (*Mer. Wives Win.*, II/3. 25).

traverse, quite Hedefini ıskalayan: *He writes brave verses ... quite traverse, athwart the heart of his lover* (*As You Like*, III/4, 38).

traversed 1. Uzağa konulan silah; **2.** Kolları kavuşmuş: *wander'd with our travers'd arms* (*Timon*, V/4, 7).

tray-trip [*Trey-trip*'in varyantı] 3 [*trey*] sayısının önemli olduğu bir zar oyunu: *Shall I play my freedom at tray-trip* (*Tw. Night*, II/5, 17).

treacher, treacherer Hain: *knaves, thieves, and treachers* [ff.; qq. *treacherers*] (*Lear*, I/2, 123).

treachery Sihir ya da büyücülük: *I'll have her swoon no more; there's treachery in't* (*Cardenio*, V/2, 2132).

treasure Hazine, hazine dairesi: *Will will fulfill the treasure of thy love* (*Sonn.*, CXXXVI, 5).

treasury Hazine: *cost a mass of public treasury* (*Hen. VI–2*, I/3, 131; *Lear*, IV/6, 43; *Win. Tale*, IV/4, 350).

treatise Ezberden nakletme, söyleşi, söylev: *my fell of hair Would at a dismal treatise rouse and stir* (*Mac.*, V/5, 12; *Much Ado*, I/1, 316; *Ven, & Adon.*, 774).

treaty Anlaşma önerisi, koşulların konuşulması, uzlaşma: *send humble treaties* (*Ant. & Cleo.*, III/11. 62; *Cor.*, II/2, 55; *Hen. VIII*, I/1, 165).

treble, to [*Trebles thee o'er*] Seni üç kez daha büyük yapar (*Tem.*, II/1, 221).

treble-dated İnsan ömrünün üç katı yaşayan: *thou treble-dated crow* (*Phoenix*, 17).

treble-sinewed Üç kat güçlü: *I will be treble sinew'd* (*Ant. & Cleo.*, III/13, 177).

trecherer bkz. *treacher*.

tree [*Jove's tree*] Meşe ağacı: *It may well be call'd Jove's tree* (*As You Like*, II/2, 236; *Hen. VI–3*, V/2, 14).

trembling Titrek, titreyerek: *a trembling contribution* (*Hen. VIII*, I/2, 95).

tremor cordis [Ital.] Yürek çarpıntısı: (*Win. Tale*, I/2, 110).

trench [Çoğul] Kırışıklar, buruşuklar: *These trenches made by grief and care* (*Titus*, V/2, 25; *Sonn.*, II, 2).

trench, to 1. Kesmek, yontmak: *a figure Trenched in ice* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 7; *Ven. & Adon.*, 1052); 2. Hendek açarak suyun akış yönünü çevirmek: *a little charge will trench him here* (*Hen. IV–1*, III/1, 111).

trenched Kıvrılmış, kesilmiş: *twenty trenched gushes on his head* (*Mac.*, III/4, 28).

trenchant Kesici, keskin: *thy trenchant sword* (*Timon*, IV/3, 118).

trencher Üstünde etin kesildiği, servis yapıldığı ve yenildiği düz tahta tabak: *Fed from my trencher* (*Hen*, VI –2. IV/1, 57; *Rom. & Jul.*, I/5, 2; *Tam. Shrew*, IV/1, 165).

trencher-friend Asalak: *You fools of fortune, trencher-friends* (*Timon*, III/6, 96).

trenchering Tahta tabakların tümü: *Nor scraps trenchering, nor wash dish* (*Timon*, II/2, 183).

trencher-knight Yemek sırasında masaya bakan hizmetkârlar: *Some mumble-news, some trencher-knight* (*L. Lab. Lost*, V/2, 464).

trencherman Obur, çok yemek yiyen kimse: *He is a very valiant trencherman* (*Much Ado*, I/1, 51).

trenching Siper ya da hendek açılmış, kazılmış: *No more shall trenching war channel her fields* (*Hen. IV–1*, I/1, 7).

trespass Yanlış, kusur: *I will forgive The trespass thou hast done me* (*Two Nob. K.*, III/1, 77).

trey Zar oyununda üç atma: *two treys ... well, run dice!* (*L. Lab. Lost*, V/2, 232).

tribe Antik Roma'da geleneksel üç siyasal cepheden biri: *Have you collected them by tribes* (*Cor.*, III/3, 11).

tribulation Düzen bozan, şamatacı kişi: *no audience but the tribulation of Tower-hill* (*Hen. VIII*, V/3, 62).

tribunal Bir oda ya da salonun baş tarafında yütseltilmiş zemin: *on a tribunal silver'd, Cleopatra and himself in chairs of gold* (*Ant. & Cleo.*, III/6, 3).

tribunal plebs *Tribunus plebis* = Halkın temsilcisinin sözlerinin soytarılar tarafından değiştirilmesi (*Titus*, IV/3, 93).

tribune Antik Roma'da halk tarafından seçilen temsilci: *we were chosen tribunes for the people* (*Cor.*, I/1, 254; *Titus* I/1, 46; *Cym.*, III/7, 8).

trice An, lahza: *in this trice of time* (*Lear*, I/1, 216); [*in* ile] *in a trice* (*Tw. Night*, IV/2, 123); [*on* ile] *On a trice* (*Tem.*, V/1, 238).

trick 1. Töre, âdet, alışkanlık: *Which is the way? Is it sad, and few words? Or how? The trick of it!* (*M. Meas.*, III/2, 52; *All's Well*, III/2, 8; *Ham.*, IV/7, 187); 2. Hüner, maharet, beceri: *and we had the trick to see't* (*Ham.*, V/1, 91; *L. Lab. Lost*, V/2, 465; *Hen. VIII*, I/3, 40); 3. [Yüzdeki ya da sesteki] Karakteristik özellik: *every line and trick of his sweet favour* (*All's Well*, I/1, 96; *Lear*, IV/6, 106; *Hen. IV–1*, II/4, 404); 4. Hastalık belirtisi: *I have a trick Of the old rage ... I am sick* (*L. Lab. Lost*, V/2, 416); 5. Değersiz süs, ıvır zıvır, gösterişli ama değersiz şey: *A knack, a toy, a trick* (*Tam. Shrew*, IV/3, 67; *Win. Tale*, II/1, 51; *Cor.*, IV/4, 21).

trick, to 1. [*Up* ile] Süslemek: *the phrase of war, which they trick up with new-tun'd oaths* (*Hen. V*, III/6, 76); 2. [Armacılığa ilişkin] Arma çizmek, armayı biçimlendirmek ve renklendirmek: *Now is he total gules, horridly trick'd With blood of fathers* (*Ham.*, II/2, 457).

tricking Süsleme, mefruşat: *tricking for our fairies* (*Mer. Wives Win.*, IV/4, 79).

trickar, tricker Pencereleri açmaya yarayan bir alet [16. yy. ikinci yarısı ve 17. yy. Greene, 1592. Partridge, 996/1].

tricksy Yaramaz, oyunbaz, latifeci: *My tricksy spirit* (*Tem.*, V/1, 226; *Mer. Ven.*, III/5, 69).

tried Tasviye edilmiş, temizlenmiş: *tried gold* (*Mer. Ven.*, II/7, 53).

trifle [*Enchanted trifle*] El çabukluğu hilesi, sihirbazlık hilesi: *some enchanted trifle to abuse me* (*Tem.*, V/1, 112).

trifle, to 1. [Zamana ilişkin] Boşa zaman harcamak: *We trifle time* (*Mer. Ven.*, IV/1, 298; *Hen. VIII*, V/2, 212); 2. Anlamsız yapmak: *this sore night Hath trifled former knowings* (*Mac.*, II/4, 4).

trigon [Burçlar] Zodyak bölgesindeki 12 işaret üçerli gruplar [trigonlar] olarak dört elementi [toprak, hava, su, ateş] gösteriyordu: *the fiery trigon* (*Hen. IV–2*, II/4, 265).

trill, to Damla damla akmak, ağır ağır geçmek: *an ample tear trill'd down Her delicate cheek* (*Lear*, IV/3, 12).

trim[1] 1. [İsim] Süslü koşum takımı: *My noble steed ... With all his trim belonging* (*Cor.*, I/9, 62; *Hen. IV–1*, IV/1, 113; *Ant. & Cleo.*, IV/4, 22); [mec.] *our hearts are in the trim* (*Hen. V*, IV/3, 115); 2. [Denizciliğe ilişkin] Yelken açmaya hazır durumda: *The ship is in her trim* (*Com. Err.*, IV/1, 90; *Tem.*, V/1, 236).

trim[2] [sıf. ironik] Güzel, iyi, sevimli: *a trim exploit* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 157; *Hen. IV–1*, V/1, 135; *Troil. & Cres.*, IV/5, 33).

trim[3] [zarf] Temiz ve düzgün bir biçimde: *he that shot so trim* (*Rom. & Jul.*, II/1, 13).

trim, to Donatmak, döşemek: *trimm'd in thine own desires* [örn., isteğine göre döşenmiş] (*Hen. IV–2*, I/3, 94).

trine, to 1. Gitmek, düzenli yürümek [14. -16. yy.lar. İskandinav kaynaklı]; 2. Asmak [takr. 1560-1840; 16. yy. *tryne*; 17. yy. treyn (e). Partridge, 997/1]

trinket 1. [Çoğul] Aletler [hakaret olarak körü körüne izleyenler için kullanılırdı]; 2. Süprüntü, değersiz şey, hırtı pırtı: *We'll see your trinkets here all forthcoming* (*Hen. VI–2*, I/4, 53).

trip Güreşte hasmı yere düşürme; [mec.] *That thine own trip shall be thine overthrow* (*Tw. Night*, V/1, 167).

tripe-visaged İşkembe suratlı: *thou damn'd tripe-visag'd rascal* (*Hen. IV–2*, V/4, 8).

triple Üçten biri: *a triple eye* (*All's Well*, II/1, 108; *Ant. & Cleo.*, I/1, 12).

triple-turned Üç misli vefası: *Triple-turn'd whore!* (*Ant. & Cleo.*, IV/12, 13).

triplex [Müzik terimi] ¾'lük ölçü: *the triplex, sir, is a good tripping measure* (*Tw. Night*, V/1, 37).

tristful Hüzünlü, mutsuz, mahzun: *With tristful visage* (*Ham.*, III/4, 50). [*Hen. IV–1*. II/4, 393'te *my trustful queen* diye bir yazım hatası yapılmıştır; f. 1; qq.; bkz. *trustful*].

triumph 1. Halk eğlencesi, şenlik, şölen: *With triumph and with revelling* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 19; *Two Gent. Ver.*, V/4, 161; *Hen. IV–1*, III/3, 41); 2. [özellikle] yarışma: *justs and triumphs* (*Rich. II*, V/2, 82; *Hen. VI–1*, V/5, 31; *Per.*, II/2, 1); [nitelendirici] *the triumph day* (*Rich. II*, V/2, 66); 3. İskambil kozu [imalı] *she ... has Pack'd card with Caesar's, and false play'd my glory Unto an enemy's triumph* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 28).

triumph, to Bir Roma zaferini kutlamak: *weep'st to see me triumph* (*Cor.*, II/1, 177).

triumphant 1. Zafer kutlaması: *a triumphant car* (*Hen. VI–1*, I/1, 22; *Cor.*, V/5, 3; *Rich. III*, IV/4, 333); 2. Görkemli, parlak, şanlı: *a most triumphant lady* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 184; *Rom. & Jul.*, V/3, 83; *Sonn.*, XXXIII, 10).

triumphantly Şenlikle, eğlenceyle: *Dance in Duke Theseus' house triumphantly* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 89).

triumpher Bir Roma zaferini kutlayan kimse: *Gracious triumpher in the eyes of Rome* (*Titus*, I/1, 170; *Timon*, V/1, 196).

triumpherate [*Triumvirate*'in f. 1'deki yanlış yazılımı] Triumvirlik (*Ant. & Cleo.*, III/6, 28).

triumphery [*Triumviry*'nin f. ve q.daki yanlış yazılımı] Triumvir (*L. Lab. Lost*, IV/3, 51).

Trojan İçki arkadaşı, eğlence adaşı, sefih kişi: *Dost thou thirst, base Trojan* [f. 1 *Troyan*] (*Hen. V*, V/1, 19; *L. Lab. Lost*, V/2, 636; *Hen. IV–1*, II/1, 69).

troll, to [Şarkıyı] Gözden geçirmek: *Will you troll the catch ...* (*Tem.*, III/2, 117).

troll-my-dames Bayanlar tarafından oynanan bilardoya benzeyen bir oyun: *A fellow, sir, that I have known to go about with troll-my-dames* (*Win. Tale*, IV/3, 87).

troop [Çoğul] Maiyet: *with troops of ladies* (*Hen. VI–2*, I/3, 77; *Ant. & Cleo.*, IV/14, 53; *Rich. III*, IV/4, 96).

trophy 1. Antik Yunanistan ile Roma'da zafer anısına dikilen anıt: *these great towers, trophies, and schools* (*Timon*, V/4, 25); bu konuda resimlenmiş ya da kabartma figür: *it more becomes a man Than gilt his trophy* (*Cor.*, I/3, 40); 2. [mec.] Bir zaferi ya da kahramanlığı anımsatan yadigâr ya da işaret: *Giving full trophy, signal, and ostent Quite from himself to God* (*Hen. V*, V/ch., 21; Hen. V, V/1, 72; *L. Compl.*, 218); [taç ya da çelenk için de kullanılırdı] *let no images Be hung with Caesar's trophies* (*Jul. Caes.*, I/1, 69; *Ham.*, IV/7, 174); 3. Mezar taşı ya da lahit üzerine konulan arma ya da anımsatıcı rumuz: *with trophies do adorn thy tomb* (*Titus*, I/1, 388; *All's Well*, II/3, 139; *Ham.*, IV/5, 215).

tropically Mecaza ilişkin: *'The Mouse Trap', Marry how? tropically: this play is the image of a murder done in Vienna* (*Ham.*, III/2, 237).

trossers bkz. *strossers*.

trot [Genellikle küçültücü anlamda] Yaşlı kadın: *an old trot with ne'er a tooth in her head* (*Tam. Shrew*, I/2, 79); [erkek için de kullanılırdı] *What sayst thou, Trot?* (*M. Meas.*, III/2, 50).

troth 1. Gerçek: *I'll speak troth* (*Cym.*, V/5, 274; *Cor.*, IV/5, 186; *Mid. N. Dr.*, II/2, 36); 2. Sadakat, vefa, bağlılık: *break faith and troth* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 141; *Lear*, III/4, 23; *Lucrece*, 885); [kesinlik belirtmek için de kullanılırdı] *Troth, sir, all is in His hands above* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 144; *M. Meas.*, II/1, 217); [vurgulama] *Nay, good troth – Yes, troth and troth*; [*good* ile] *Good troth* (*Cym.*, III/6, 47; *Oth.* IV/3, 70; *Hen. VIII*, II/3, 33); [*by* ile] *By my troth* (*Com. Err.*, III/1, 62; *Much Ado*, I/1, 224; *Rich. III*, II/4, 23); [*in* ile] *In troth, I think she would* (*Cor.*, I/3, 106); [o' ile] *o' my troth* (*Tem.*, II/2, 34; *L. Lab. Lost*, IV/1, 142).

trothed Nişanlanan: *my new trothed lord* (*Much Ado*, III/1, 38).

troth-plight[1] [Evleneceği üzerine] Ciddi söz verme *As rank as any flax-wench that puts to Before her troth-plight* (*Win. Tale, I/2, 278*).

troth-plight[2] Nişanlı ya da sözlü: *you were troth-plight in her* (*Hen. V*, II/1, 19; *Win. Tale*, V/3, 151).

trouble, to 1. Kurcalamak, bozmak: *like a fountain troubled* (*Tam. Shrew*, V/2, 142; *Hen. VI–2*, IV/1, 72); 2. Müdahale etmek, karışmak: *Trouble not the peace* (*Cor.*, V/6, 127; *Tem.*, III/2, 48; *Win. Tale*, V/3, 129).

troubled Bozulan, kurcalanan, rahatsız edilen: *the meteors of a troubled heaven* (*Hen. IV–1*. I/1, 10; *Jul. Caes.*, I/2, 101; *Lucrece*, 589).

troublous Düzensiz, karmakarışık: *a troublous world* (*Rich. III*, II/3, 9; *Hen. VI–2*. I/2, 22; *Hen. VI–3*, II/1, 159).

trow, to 1. İnanmak: *Learn more than thou trowest* (*Lear*, I/4, 122); 2. Addetmek, düşünmek: *Trowest thou that e'er I'll look upon the world* (*Hen. VI–2*, II/4, 38; *Hen. VI–3*, V/1, 85); 3. Bilmek: *as I trow – Which I do well* (*Hen. VIII*, I/1, 184; *Lear*, I/4, 214) [f. 1 *know*]; 4. [*I trow*]; 5. Çok eminim: *I trow, this is his house* (*Tam. Shrew*, I/2, 4; *Rom. & Jul.*, I/3, 33); 6. Acaba: *Who's there, I trow?* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 132; Mer. Wives Win., II/1, 64); [bazen yalnızca *trow*]: *What is the matter, trow?* (*Cym.*, I/6, 47; *Much Ado*, III/4, 59); 7. [*Trow you?*] Biliyor musun? Söyleyebilir misin? *And trow you what he call'd me?* (*L. Lab.*

Lost, V/2, 279; *Tam. Shrew*, I/2, 164; *As You Like*, III/2, 179).

Troyan bkz. *Trojan.*

truant Dilenci, başıboş serseri: *Hang him, truant, there's no true drop of blood on him ... If he be sad, he wants money* (*Much Ado*, III/2, 18).

truant, to [*With* ile] Sadık olmamak, vefasız olmak: *'Tis double wrong, to truant with your bed* (*Com. Err.*, III/) 2, 17).

truce Barış: *peaceful truce shall be proclaim'd* (*Hen. VI–1*, V/4, 117; *Com. Err.*, II/2, 145); [*take (a) truce*] barış yapma (*John*, III/1, 17; *Rom. & Jul.*, III/1, 157; *Ven. & Adon.*, 82).

truckle-bed Kullanılmadığı zaman yüksek ayaklı bir yatağın altına itilebilen tekerlekli çekmece yatak, çekyat: *his standing bed and truckle-bed* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 7).

true[1] [sıf.] **1.** Dürüst, namuslu: *the priest ... recommended him for a true man* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 145; i., V/1, 268; *Hen. IV–1*, II/4, 501); [*true man*] [genellikle hırsızın tam karşıtıdır] *sometime hangs both thief and true man* (*Cym.*, II/3, 72; *Much Ado*, III/3, 51); **2.** Güvenilir: *strong joints, true swords* (*Troil. & Cres.*, I/3, 238; *Titus*, V/1, 102; *Sonn.*, XLVIII, 2); **3.** Biçimli: *my shape as true As honest madam's issue* (*Lear*, I/2, 8; *Sonn*, LXII, 6).

true[2] [zarf] **1.** Doğru bir biçimde: *the plain single vow is vow'd true* (*All's Well*, IV/2, 22; *Cor.*, V/2, 32); **2.** Gerçekten: *a dear, a true industrious friend* (*Hen. IV–1*. I/1, 62).

true-confirmed Sadık ve istikrarlı: *I am my master's true-confirmed love* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 103).

true-man bkz. *true* anlam 1.

true-penny Güvenilir, namuslu insan: *Art thou there, true-penny?* (*Ham.*, I/5, 150).

truest-mannered Çok dürüst karakterli: *he is one the truest-manner'd* (*Cym.*, I/6, 166).

truest title En çok hak eden: *He of the two pretenders that best loves me And has the truest title in't* (*Two Nob. K.*, V/1, 159).

trugging-house, -place Randevuevi [avam; takr. 1590-1650 arası. Green, her ikisini de kullanmıştır. Partridge, 1000/1].

trump Trompet: *Whilst any trump did sound, or drum struck up* (*Hen. VI–1*. I/4, 80; *Oth.*, III/3, 351; *Titus*, I/1, 275).

trumpet Trompet çalan kişi: *I will the banner from a trumpet take* (*Hen. V*, IV/2, 61; *Hen. VI–3*. V/1, 16; *Troil. & Cres.*, IV/5, 6).

truncheon Bir mesleğin, askeri birliğin ya da bir otoritenin simgesi olan flama ya da bu işi görecek remizli kısa sopa: *The marshall's truncheon* (*M. Meas.*, II/2, 61; *Ham.*, I/2, 204; *Troil. & Cres.*, V/3, 53).

truncheon, to Elindeki kısa sopayla [copla] vurmak: *captains would truncheon you out for taking their names upon you* (*Hen. IV–2*, II/4, 132).

truncheoner Flama ya da remizli sopa taşıyıcı: *some forty truncheoners draw to her succour* (*Hen. VIII*, V/3, 52).

trundle-bed bkz. *truckle-bed.*

trundle- (trindle-) tail Kıvırcık kuyruklu soyu karışık köpek: *bobtail like or trundle-tail* (*Lear*, III/6, 70).

trunk sleeve Geniş, kabarık kol yeni: *With a trunk sleeve* (*Tam. Shrew*, IV/3, 141).

trunk-work El altından yürütülen iş, gizli hareket: *This has been some stair-work, some trunk-work, some behind-door work* (*Win. Tale*, III/3, 74).

truss, to Paketlemek, bir yere tıkmak: *you might have truss'd him ... into an eel-skin* (*Hen. IV–2*, III/2, 325). [q. *thrust*]

trust **1.** İnanma, inandırıcılık: *persuades me To any other trust but I am mad* (*Tw. Night*, IV/3, 15); **2.** Kredi, itibar: *on my credit* [benim namıma] (*Mer. Ven.*, I/1, 185); **3.** Güvenilir kişi: *the trust of England's humour* (*Hen. VI–1*, IV/4, 20; *Titus*, I/1, 181).

trust, for feiar of Kendime güvenmeme korkusuyla: *So I, for fear of trust, forget to say The perfect ceremony of love's rite* (*Sonn.*, XXIII, 5).

trust, in Gizli, mahrem: *This was his gentleman in trust* (*Hen. VIII*, I/2, 125).

trust, of Güvenilir, sadık: *their men of trust* (*Cor.*, I/6, 52; *Lear*, II/1, 115; *Ant. & Cleo.*, V/2, 154).

trust, on my Sözüm söz, inanın: *And on my trust, a man that never yet Did ... misreport your Grace* (*M. Meas.*, V/1, 147).

trust, put in Önemli şeyleri [başkasına] tevdi etme: *To serve him truly that will put me in trust* (*Lear*, I/4, 14; *Oth.*, II/3, 126).

trust of, what is the Ne kadar güvenilir? *What is the trust or strength of foolish man?* (*Hen. VI–1*, III/2, 112).

trust me Bana inan, gerçekten: *trust me 'tis an office of great worth* (*Two Gent. Ver.*, I/2, 44; *Mer. Wives Win.*, II/1, 33; *Titus*, I/1, 261).

trust me, never Bana bir daha güvenme: *If I do not, never trust me* (*Tw. Night*, III/2, 188; *Troil & Cres.*, V/2, 59).

trust me then, never: Hiç korkun olmasın, kaygılanma: *you'll not deliver't? – Never trust me then* (*Tw. Night*, III/2, 58; *Hen. VI–1*, II/2, 48).

trust, to İnanmak, güvenmek, emin olmak: *if he be credulous, and trust my tale* (*Tam. Shrew*, IV/2, 67; *Win. Tale*, II/3, 49; *Mac.*, I/3, 120).

truster Alacaklı: *Bankrupts ... out with your knives And cut your trusters' throats!* (*Timon*, IV/1, 10).

trustful Sadık: *my trustful queen* (*Hen. IV–1*. II/4, 393). [f. 1, qq. bkz. *Tristful*].

trustless Sadakatsiz, vefasız: *the trustless wings of famle desire* (*Lucrece*, 2).

trusty Sadakat ya da güvenirlik gerektiren: *he might at some great and trusty business in a main danger fail you* (*All's Well*, III/6, 15).

try Deneme, sınama: *a try for his friends* (*Titus*, V/1, 9).

try, to 1. İyiyi kötüden ayırmak: *try the argument of hearts* (*Timon*, II/2, 178); 2. [mec.] Tasviye etmek, inceltmek: *The fire seven times tried this* (*Mer. Ver.*, II/9, 63; Mer. Ver., 64). 3. Kanıtlamak, göstermek: *he hath still been tried a holy man* (*Rom. & Jul.*, IV/3, 29; *Ham.*, I/3, 62; *Ven. & Adon.*, 260); *As time shall try* (*Much Ado*, I/1, 260).

tub Zührevi hastalıkların tedavisinde kullanılan terletme banyosu: *she is herself in the tub* (*M. Meas.*, III/2, 57; *Hen. V*, II/1, 75; *Timon*, IV/3, 87).

tub-fast Zührevi hastalıkların tedavisinde kullanılan terleme banyosu sırasında yapılan perhiz: *the tub-fast and the diet* (*Timon*, IV/3, 88).

tuck İnce, uzun kılıç: *Dismount the tuck* (*Tw. Night*, III/4, 224); [kişiyi aşağılamak için de kullanılırdı] *you vile standing tuck* (*Hen. IV/1*, II/4, 246).

tucket Boruyla (trampetle) verilen açılış işareti: *A tucket sounds* (*Mer. Ven.*, V/1, sa.; *Lear*, II/1, sa.); [nitelendirici] *The tucket sonance and the note to mount* (*Hen. V.*, IV/2, 35).

tuffe [*Tuft*'ın varyantı] Deste, takım, demet: *In em'rald tuffees* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 70).

tuft Küçük ağaç kümesi: *the tuft of olives here* (*As You Like*, III/5, 75; *Win. Tale*, II/1, 34; *Rich. II*, II/3, 53).

tug, to 1. Sertçe çekmek ya da vurmak: *tugg'd with fortune* (*Mac.*, III/1, 111); 2. Çarpışmak, mücadele etmek, çekişmek, yarışmak: *let myself and fortune Tug for the time to come* (*Win. Tale*, IV/4, 497; *Hen. VI–2*. III/2, 173; *Hen. VI–3*, II/5, 11).

tuition Koruma: *and so I commit you – To the tuition of God* (*Much Ado*, I/1, 281).

Tully Cicero'nun *De Oratore* adlı denemesi (*Titus*, IV/1, 14).

tumble, to 1. Akrobatik hareketler yapmak, takla atmak: *hedgehogs which lie tumbling in my barefoot way* (*Tem.*, II/2, 11; *John*, III/4, 176; *Per.*, II/1, 30); 2. [şehvete ilişkin ima] *while we lie tumbling in the hay* (*Win. Tale*, IV/3, 12; *Ant. & Cleo.*, IV/3, 12; *Ham.*, IV/5, 62); 3. [denizciliğe ilişkin] Denizde yuvarlanmak: *at sea, tumbled and tost* (*Per.*, V/Gower, 15).

tun 1. [Genellikle içki için kullanılan] Büyük fıçı: [mec.] *an old fat man, a tun of man* (*Hen. IV–1*, II/4, 448); 2. Büyük kutu, sandık: *this tun of treasure* (*Hen. V*, I/2, 255); 3. Dört büyük fıçı kapasitesine eşit sıvı ölçeği [takr. 210 galon] *this whale* (*with so*

many tuns of oil in his belly) (*Mer. Wives Win.*, II/1, 65; *Cor.*, IV/5, 99).

tun-dish Huni: *filling a bottle with a tun-dish* (*M. Meas.*, III/2, 172).

tune 1. [Ses] Tonu ya da vurgusu: *the tune of your voices* (*Cor.*, II/3, 85; *Cym.*, V/5, 238; *Sonn.*, CXLI, 5); 2. Huy, mizaç, ruh durumu: *the tune of the time* (*Ham.*, V/2, 190; *Lear*, IV/3, 29; *M. Meas.*, III/2, 48).

tune, to Şarkı söylemek: *The little birds that tune their morning* (*Lucrece*, 1107; Lucrece, 1465; *Ven. & Adon.*, 74).

tuneable Akortlu, müzikal: *your tongue's sweet air More tuneable than lark to shepherd's ear* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 184; Mid. N. Dr., IV/1, 124).

tup, to [Koç ile koyuna ilişkin] Çiftleşmek: *an old black ram Is tupping your white ewe* (*Oth.*, I/1, 189).

turf [Holofernes'in konuşması] Toprak parçası, topak, kesek: *a turf of earth* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 88).

Turk 1. [Genellikle] İmansız, kâfir: *she defies me, Like Turk to Christian* (*As You Like*, IV/3, 33; *Mer. Wives Win.*, I/3, 88; *Rich. III*, III/5, 41); 2. [*turn Turk*] tamamen değişti: *if the rest of my fortunes turn Turk with me* (*Ham.*, III/2, 276; *Much Ado*, III/4, 57); [nitelendirme] *Turk Gregory never did such deeds in arms* (*Hen. IV–1*, V/3, 45). [13. yy.dan itibaren, Türkler, Hıristiyanların gözünde İslam'ın asal gücüydü]; 3. [*The Turk*] Osmanlı padişahı: *go to Constantinople and take the Turk by the beard* (*Hen. V*, V/2, 209; *All's Well*, II/3, 88; *Oth.*, I/3, 20).

turlygod Tımarhaneden salıverilen dilenci [bunlar genellikle yarı yarıya iyileşmiş ruhsatlı dilencilerdi] *Poor Turlygod! Poor Tom!* (*Lear*, II/3, 20).

turmoiled [Patırtı gürültü, kargaşa ile] Taciz edilmiş: *who would live turmoiled in the court* (*Hen. VI–2*, IV/10, 16).

turn, to 1. Tornada biçim vermek: *I had rather hear a brazen canstick turn'd* (*Hen. IV–1*, III/1, 129); 2. [Şiir ya da müzik] Yazmak ya da bestelemek: *I shall turn sonnet* (*L. Lab. Lost*, I/2, 184; *As You Like*, II/5, 3); 3. Geri vermek, geri göndermek: *I will turn thy falsehood to thy heart* (*Rich. II*, IV/1, 39; *Hen. VI–1*, II/4, 79; *Timon*, II/1, 26); 4. Geri dönmek: *Ere from this war thou turn a conqueror* (*Rich. III*, IV/4, 185; *Titus*, V/2, 141; *Oth.*, IV/1, 254); 5. Sözünden dönmek [dolayısıyla] gelgeç, vefasız olmak: *if you turn not* (*Two Gent. Ver.*, II/2, 4; *Mid. N. Dr.*, III/2, 91; *Hen. VI–1*, III/3, 85); 6. [Birinin çehresini ve rengini] Değiştirmek: *some news ... That turns their countenance* (*Cor.*, IV/6, 60; *Ham.*, II/2, 519; *Oth.*, IV/2, 61).

turn the balance, beam, scale Bir şeyin dengesini bozmaya neden olmak: *a feather will turn the scale* (*M. Meas.*, IV/2, 31; *Mid. N. Dr.*, V/1, 318; *Ham.*, IV/5, 158).

turn head: [Avcılık terimi] Düşmanla karşı karşıya gelmek: *Turn head and stop pursuit* (*Hen. V*, II/4, 69).

Turnbull Street [Elizabeth Dönemi kullanımı] Sefih ve ahlaksız kişilerin bulunduğu yerleşim yeri, Turnmill Street: *the feats he hath done about Turnbull Street* (*Hen. IV–2*, III/2, 306).

turning Oynak vefasız, gelgeç: *she is turning, and inconstant* (*Hen. V*, III/6, 34).

turning-tree Darağacı [takr. 1540-1660; Hall, 1548'de yazdığı VIII. Henry'nin tarihçesinde şöyle der: "*She and her husband ... were apprehended, arraigned, and hanged at the foresaid turning tree.*" Partridge, 1006/2].

turtle 1. [Aştaki sadakati simgeleyen] Kumru: *Your hand, my Perdita, So turtles pair That never mean to part* (*Win. Tale*, IV/4, 154); *Mer. Wives Win.*, II/1, 81; *Phoenix*, 57); 2. [mec.] Özellikle sevgililer için söylenen bir yüceltme sözcüğü: *Will these turtles be gone?* (*L. Lab., Lost*, IV/3, 208).

tush Fildişi ya da yaban domuzunun büyük dişi: *whom he strikes his crooked tushes slay* (*Ven. & Adon.*, 624; Ven. & Adon., 617).

tutor, to [Bir şey] Öğretmek: *Whose learning and good letters peace hath tutor'd* (*Hen. IV–2*, IV/1, 44)

twain Çift: *To bless the twain* (*Tem.*, IV/1, 104; *Ant. & Cleo.*, I/1, 38).

twain 1. İki: *What have we twain forgot* (*Win. Tale*, IV/4, 660; *Tam. Shrew*, II/1, 304; *Mac.*, III/1, 27); 2. [*in twain*] iki parçaya, iki bölüme: *Than can yourself yourself in twain divide* (*Hen. VI–1*, IV/5, 49; *Hen. VI–2*, I/2, 26; *Troil. & Cres.*, I/1, 35); 3. [*Both twain*] Her ikisi, ikisi de: *I remit both twain* (*L. Lab. Lost*, V/2, 459; *Sonn.*, XLII, 11); 4. Ayrılmış, ayrıw: *Thou and my bosom henceforth shall be twain* (*Rom. & Jul.*, III/5, 240; *Troil. & Cres.*, III/1, 102; *Sonn.*, XXXVI, 1).

twain, to 1. Ayırmak, ikiye bölmek; 2. [dolayısıyla] zayıflatmak: *Twice saying 'pardon' doth not pardon twain, But makes one pardon strong* (*Rich. II*, V/3, 134).

twanging [halk dili] Mükemmel [1609, Jonson; sözcüğün kayboluşu takr. 1700. Partridge, 1007/2]

tway [Kuzey lehçesi] İki: *heard some question 'tween you tway* (*Hen. V*, III/2, 119).

twelfe [*Twelfth*'in varyantı] On ikinci: *the twelfe day of December* (*Tw. Night*, II/3, 84).

twelve score [*Twelve score yards*'ın kısaltılmış biçimi] Yaklaşık on bir metre: *as easy as a cannon will shoot point-blank twelve score* (*Mer. Wives Win.* III/2, 34; *Hen. IV–1*, II/4, 547; *Hen. IV–2*, III/2, 46).

twenty 1. Büyük bir miktarı anlatmak için abartılı ifade: *if he were twenty Sir John Falstaffs* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 2; *Lear*, II/4, 70; *Ven. & Adon.*, 522); 2. [*and twenty*] Vurgu için kullanılır: *Good even and twenty* [örn. yirmi kez iyi] (*Mer. Wives Win.*, II/1, 196; *Tw. Night*, II/3, 51).

twiggen Sepet işiyle kaplı: *I'll beat the knave into a twiggen bottle* (*Oth.*, II/3, 148).

twilled Tarhlı, tarh ile çevrili: *Thy banks with pioned and twilled brims* (*Tem.*, IV/1, 64).

twin, to 1. İkiz doğmak: *Though he had twinn'd with me, both at a birth* (*Oth.*, II/3, 212); 2. Birbirine ikiz gibi benzemek: *who twin, as 'twere, in love Unseparable* (*Cor.*, IV/1, 15; *Per.*, V/ Gower, 8).

twink [*With* ile] Göz kırpması:: *with a twink* (*Tem.*, IV/1, 43); [*in* ile] *in a twink* (*Tam. Shrew*, II/1, 310).

twinned 1. Bir batında doğan, ikiz: *Twinn'd brothers* (*Win. Tale*, I/2, 67); 2. [dolayısıyla] tıpatıp aynı, ikiz gibi: *the twinn'd stones Upon the number'd beach* (*Cym.*, I/6, 35).

twire Pırıltı: *When sparkling stars twire not* (*Sonn.*, XXVIII, 12).

twist İp, şerit: *twist of rotten silk* (*Cor.*, V/6, 95).

twist, to Bükerek ya da eğirerek [bir lifi] çekip çıkarmak: *the smallest thread That ever spider twisted from her womb* (*John*, IV/3, 23); [mec.] *thou began'st to twist so fine a story* (*Much Ado*, I/1, 311).

two-and-thirty bkz, *peep.*

two-backed beast Cinsel birleşmede iki kişi: "İki sırtlı hayvan" (*Oth.*, I/1, 117).

Tyburn Londra'da idam cezalarının uygulandığı yer: *the triumviry, the corner-cap of society, The shape of love's Tyburn* [darağacının üç direkli biçimine gönderme] (*L. Lab. Lost*, IV/3, 52).

tyke [*Tick*'in varyantı] 1. Asalak; 2. Kaba saba, nobran kimse [başka birine hakarette kullanılırdı] *Base tyke* (*Hen. V*, II/1, 29).

type Belirleyici işaret, damga: *Thy father bears the type of King of Naples* [örn., taç] (*Hen. VI–3*. I/4, 121; *Hen. VIII*, I/3, 31; *Lucrece*, 1050).

tyrannically Şiddetlice, vahşice: *most tyrannically clapp'd for't* (*Ham.*, II/2, 341).

tyrannize, to Zalimce davranmak, acı vermek, işkence etmek: *This poor right hand of mine Is left to tyrannize upon my breast* (*Titus*, III/2, 8; *John*, V/7, 47; *Lucrece*, 676).

tyrannous Ezici, zalim, acımasız: *The tyrannous and bloody act is done* (*Rich. III*, IV/3, 1; *Ham.*, II/2, 460; *Lear*, III/4, 151).

tyranny Şiddet, zorbalık, zulüm: *the tyranny of her sorrows* (*All's Well*, I/1, 50; *Cor.*, V/3, 43; *Lear*, III/4, 2).

tyrant[1] **1.** Tahtı yasadışı yollardan ele geçiren kimse: *To prove him tyrant this reason may suffice, That Henry liveth still* (*Hen. VI–3*, III/3, 71). **2.** Zalimce, acımasızca yöneten kişi, tiran: *profess'd tyrant to their sex* (*Much Ado*, I/1, 169; *Cym.*, I/1, 84; *Hen. IV–2*, ind., 14).

tyrant[2] [sıf.] Zalim, acımasız, azılı: *this tyrant fever* (*John*, V/3, 14; *Lucrece*, 851; *Phoenix*, 10).

U

uds! [Yalnız başına ya da başka bir sözcükle birlikte kullanılırdı] Vay!, Of! [örn. *Uds niggers!*] 16. ve 17. yy.larda edilen önemsiz bir yemin [*Ods*'dan bozulma. bkz. Partridge, 1013/1].

umber Yüzü gizlemeye yarayan kahverengi boya: *with a kind of umber smirch my face* (*As You Like*, I/3, 112).

umbered Karanlık: *Each battle sees the other's umber'd face* [Ateş ışığında gece karanlığı] (*Hen., V*, IV/ch., 9).

umbrage Gölge: *his semblable is his mirror, and who else would trace him, his umbrage, nothing more* (*Ham.*, V/2, 119).

umpire 1. Arabulucu, uzlaştırıcı, sorunları çözümleyip barış sağlayan kişi: **2.** [mec. ölüm] *Just Death, kind umpire of men's miseries ... doth dismiss me* (*Hen. VI–1*, II/5, 29; *Rom. & Jul.*, IV/1, 63).

un boitier vert [Fr.] bkz. *une boitre verte.*

un garçon, un paysan [Fr.] Bir erkek çocuk, bir köylü (*Mer. Wives Win.*, V/5, 205).

unable Zayıf, iktidarsız, yetersiz: *froward and unable worms* (*Tam. Shrew*, V/2, 169; *Lear*, I/1, 60; *Hen. VI–1*, IV/5, 4).

unaccommodated Uygarlığın nimetlerinden yoksun olma, giysisiz, çıplak, hırpani, dilenci kılıklı: *unaccommodated man is no more but such a poor, bare, forked animal as thou art* (*Lear*, III/4, 106).

unaccustomed Garip, sıradışı, alışagelinmemiş: *set this unaccustom'd fight aside* (*Hen. VI–1*, III/1, 93; *Rom. & Jul.*, III/5, 67; *Jul. Caes.*, II/1, 199).

unacquainted 1. Esaslı bilgisi olmayan: *am become As new into the world, strange, unacquainted* (*Troil. & Cres.*, III/3, 12). **2.** Tanınmayan, yabancı gelen, alışılmamış: *unacquainted change* (*John*, III/4, 166; John, V/2, 32).

unadvised[1] [sıf.] **1.** Dikkatsiz, aldırış etmeyen: *I have unadvis'd Deliver'd you a paper that I should not* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 122); **2.** Bilgisizlikle, yanlışlıkla yapılan: *friend to friend gives unadvised wounds* (*Lucrece*, 1488); **3.** Düşüncesiz, aceleci, tedbirsiz: *unadvised scold* (*John*, II/1, 191; John, V/2, 132; *Titus*, II/1, 38); **4.** Yüzsüz, saygısız, arsız: *It is too ... unadvis'd, too sudden* (*Rom. & Jul.*, II/2, 118).

unadvised[2] [zarf] Akılsızca, aceleyle, düşüncesizce: *Lest unadvis'd you stain your swords with blood* (*John*, II/1, 45).

unadvisedly Akılsızca, aceleyle, düşüncesizce: *Men shall deal unadvisedly sometimes* (*Rich. III*, IV/4, 92).

unagreeable Uygunsuz: *The time is unagreeable to the business* (*Timon*, II/2, 40).

unaneled Kutsal yağ sürülmeden gömülmüş [Katolik törenine göre ölmekte olan birisine kutsal yağ sürülürdü] *Thus was I ... Cut off even in the blossoms of my sin ... unanel'd* (*Ham.*, I/5, 77).

unapproved Mahkemece onaylanmamış: *unapproved witness* (*L. Compl.*, 53).

unapt: 1. Uygun olmayan: *Unapt to toil* (*Lucrece*, 695). **2.** Hazırlıksız: *We ... are unapt To give or to forgive* (*Cor.*, V/1, 52; *Hen. IV–1*, I/3, 2; *Hen. VI–1*, V/3, 133).

unaptness Eğilimi olmama: *you ... that unaptness made your minister* (*Timon*, II/2, 131).

unarm, to Çıkartmak, zırhı ve silahları çıkartmak: *To help unarm our Hector* (*Troil. & Cres.*, III/1, 150); *Unarm thee*

(*Troil. & Cres.*, V/3, 35); *unarm, sweet Hector* (*Troil. & Cres.*, V/3, 3; *Unarm, Eros* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 35).

unattained Yansız, tarafsız: *unattained eye* (*Rom. & Jul.*, I/2, 85).

unattempted Baştan çıkarılmamış: *my hand as unattempted yet ... raileth on the rich* (*John*, II/1, 591).

unavoided 1. Sakınılmayan: *A cockatrice ... Whose unavoided eye is murderous* (*Rich. III*, IV/1, 55); 2. Kaçınılamaz, önüne geçilemez, yazgıda olan: *A terrible and unavoidable danger* (*Hen. VI–1*, IV/5, 8; *Rich. II*, II/1, 268; *Rich. III*, IV/4, 218).

unawares Birdenbire, beklenmedik: *we ... At unawares may beat down Edward's guard* (*Hen. VI–3*, IV/2, 23; *Hen. VI–3*, IV/8, 63; *Troil. & Cres.* III/2, 38).

unbacked Üstüne binilmemiş: *unback'd colts* (*Tem.*, IV/1, 176; *Ven. & Adon.*, 320).

unbanded Şeritsiz şapka: *your hose should be ungarter'd, your bonnet unbanded* (*As You Like*, III/2, 379).

unbarbed Silahsız, [dolayısıyla] korumasız: *unbarb'd sconce* (Cor., III/2, 99).

unbated 1. Hafifletilmemiş, azaltılmamış: *unbated fire* (*Mer. Ven.*, II/6, 11); 2. Kılıcın sivri ucuna düğme konulmamış: *A sword unbated* (*Ham.*, IV/7, 138; Ham., V/2, 317).

unbend, to Gevşetmek, zayıflatmak: *You do unbend your noble strength, to think So brain-sickly of things* (*Mac.*, II/2, 42).

unbent 1. [Yaya ilişkin] Eğilmemiş, gerilimsiz [dolayısıyla] hazırlanmamış [yay]: *To be unbent when thou hast ta'en thy stand* (*Cym.*, III/4, 108); 2. Alnı kırışmamış ya da kaşları çatılmamış: *A brow unbent* (*Lucrece*, 1509).

unbid 1. Davet edilmemiş; 2. [dolayısıyla] nahoş, istenilmeyen: *O unbid spite* (*Hen. VI–3*, V/1, 18).

unbitted Gem vurulmayan, frenlenmeyen: *unbitted lusts* (*Oth.*, I/3, 331).

unbless, to Mutlu etmemek: *if now thou not renewest, Thou dost ... unbless some mother* (*Sonn.*, III, 4).

unblessed, unblest Gözden düşmüş, yeğ tutulmayan: *O let me know Why mine own barber is unblest* (*Two Nob. K.*, I/2, 53; *Oth.*, II/3, 307; Oth., V/1, 34).

unbodied Cisimsiz, maddi olmayan: *that unbodied figure of the thought That gave't surmised shape* (*Troil. & Cres.*, I/13, 16).

unbolt, to İfşa etmek, açıklamak: *I will unbolt to you* (*Timon*, I/1, 51).

unbolted İnceltilmemiş, kabalığı giderilmemiş, [dolayısıyla] kaba: *I will tread this unbolted villain into mortar* (*Lear*, II/2, 66).

unbonneted Şapkasız, açıkbaş: *unbonneted he runs* (*Lear*, III/1, 14); [öz. saygı alameti olarak] Şapkası elinde: *my demerits May speak, unbonneted, to as proud a fortune As this that I have reached* (*Oth.*, I/2, 23; *Cor.*, II/2, 25).

unbookish Cahil, bilgisiz, görgüsüz: *his unbookish jealousy must construe Poor Cassio's ... behaviours Quite in the wrong* (*Oth.*, IV/1, 101).

unborn Var olmayan: *All cause unborn* [nedensiz] (*Cor.*, III/1, 129).

unbounded Engellenmeyen, zapt edilmeyen: *A most unbounded tyrant* (*Two Nob. K.*, I/2, 63).

unbraced İliklenmemiş, tutturulmamış: *thus unbrac'd ... Have bar'd my bosom to the thunder-stone* (*Jul. Caes.*, I/3, 48; Jul. Caes., II/1, 262; *Ham.*, II/1, 75)

unbraided Taze ve yeni, bozulmamış: *unbraided wares* (*Win. Tale*, IV/4, 203).

unbreathed Üstünde düşünülmemiş, kullanılmamış: *their unbreathed memories* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 74).

unbred Doğmamış: *Thou age unbred* (*Sonn.*, CIV, 13).

unbruised Yaralanmamış, zarar görmemiş: *unbruised youth* (*Rom. & Jul.*, II/3, 37; *Much Ado*, V/4, 111; *Troil. & Cres.*, prol., 14); hasar görmemiş: *helmets all unbruised* (*John*, II/1, 254).

unbuckle, to Yakın dövüşte [miğferi] yırtıp koparmak: *Unbuckling helms, fisting each other's throat* (*Cor.*, IV/5, 25; *Ant. & Cleo.*, IV/4, 12).

uncandied Eriyip bitmiş: ... *by hot grief uncandied Melts into drops* (*Two Nob. K.*, I/1, 107)

uncape, to Ortaya çıkmak, saklandığı yerden çıkmak: *We'll unkennel the fox ... So, now uncape* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 165).

uncase, to Soyunmak: *Uncase thee* (*Tam. Shrew*, I/1, 207); *Pompey is uncasing for the combat* (*L. Lab. Lost*, V/2, 701).

uncharge, to Suçtan aklamak, suçsuz çıkarmak: *even his mother shall uncharge the practice, And call it accident* (*Ham.*, IV/7, 67).

uncharged Saldırılmamış: *your uncharged ports* (*Timon*, V/4, 55).

uncharmed [*Uncharmed from*] Afsunlanmamış: *From love's ... bow she lives uncharm'd* (*Rom. & Jul.*, I/1, 211).

unchary Dikkatsizce: *I have said too much unto a heart of stone, And laid mine honour too unchary on't* (*Tw. Night*, III/4, 202).

unchecked Ters düşemeyen: *it lives there uncheck'd that ...* (*Mer. Ven.*, III/1, 2).

unclasp, to Açmak, çözmek, anlamı açıklamak: [mec.] *wide unclasp the tables of their thoughts* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 60; *Hen. IV–1*, I/3, 188; *Tw. Night*, I/4, 13); ifşa etmek: *He ... to my kingly guest Unclasp'd my practice* (*Win. Tale*, III/) 2, 167; *Much Ado*, I/1, 323).

uncleanly Uygunsuz, kaba: *Uncleanly scruples* (*John*, IV/1, 7; *As You Like*, III/2, 50; *Oth.*, III/3, 159).

unclew, to 1. Çözmek; 2. [dolayısıyla mec.] bozup yıkmak: *If I should pay you for't as 'tis extoil'd, It would unclew me quite* (*Timon*, I/1, 168).

uncoined 1. Resmi damga basılmamış; 2. [mec.] işlenmemiş, bulgulanmamış ya da yapılmamış: *a fellow of plain and uncoin'd constancy* (*Hen. V*, V/2, 153).

uncolted Atı elinden alınmış: *thou art not colted thou art uncolted* [söz oyunu: bkz. *Colt*, anlam 1] (*Hen. IV–1*, II/2, 39).

uncomfortable Tesellisiz, hüzün verici, kasvetli: *Uncomfortable time* (*Rom. & Jul.*, IV/5, 60).

uncomprehensive Kapsamlı, geniş, sınırsız: *The providence that's in a watchful state ... Finds bottom in th' uncomprehensive depth* (*Troil. & Cres.*, III/3, 196).

unconfirmed Deneyimsiz: *untrained ... unlettered ... unconfirmed fashion* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 180; *Much Ado*, III/3, 117).

unconstant Birdenbire, ani heves, geçici: *unconstant starts* (*Lear*, I/1, 300).

unconstrained Baskı yapılmamış: *unconstrained gyves* (*L. Compl.*, 242).

uncouple, to Avın arkasından köpekleri serbest bırakmak: *Uncouple at the ... hare* (*Ven. & Adon.*, 674; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 107; *Titus*, II/2, 3).

uncouth Garip, esrarengiz, korku verici: *this uncouth forest* (*As You Like*, II/6, 6; *Titus*, II/3, 211; *Lucrece*, 1598).

uncovered 1. Başı açık, şapkasız: *let my head Stoop to the block ... Than stand uncovered to the vulgar groom* (*Hen. VI–2*, IV/1, 128); 2. Açık, gizlenmemiş: *uncover'd slander* (*Much Ado*, IV/1, 305).

uncropped Koparılmamış: *a fresh uncropped flower* (*All's Well*, V/3, 327).

uncrossed Silinmemiş, feshedilmemiş, hükümsüz bırakılmamış: *keeps his book uncross'd* [örn. hâlâ ödenmemiş] (*Cym.*, III/3, 26).

unction Merhem, tedavi ya da kutsama için yağ: *I bought an unction* (*Ham.*, IV/7, 141); [mec.] *Lay not that faltering unction to your soul* [örn. huzur veren yağ] (*Ham.*, III/4, 145).

unctious Yağlı: *man, with ... morsels unctious, greases his ... mind* (*Timon*, IV/3, 195).

uncurbable Zapt edilemeyen: *So much uncurbable, her garboils ... Did you too much disquiet* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 67).

uncurrent Genelde kabul edilmeyen: *With what encounter so uncurrent* (*Win. Tale*, III/2, 49).

uncurse, to Laneti kaldırmak: *uncurse their souls* (*Rich. II*, III/2, 137).

undeeded Atıl kalan, işe yaramayan: *my sword ... I sheathe ... undeeded* (*Mac.*, V/7, 20).

under 1. Cehennem, cehennemlik, şeytanca: *all the under fiends* (*Cor.*, IV/5, 92); 2. Yeraltına ait: *this under globe* [f. 1 *yond*] (*Lear*, II/2, 163); 3. [*each under eye*] ölümlü göz (*M. Meas.*, IV/3, 89; *Sonn.*, VII, 2). 4. Bahanesiyle: *under hot ardent zeal* (*Timon*, III/3, 32; *Mer. Ven.*, II/4, 36); 5. Korumasında, himayesinde: *under thee their poesy disperse* (*Sonn.*, LVIII, 4); *Under th' allowance of your great aspect* (*Lear*, II/2, 106); *under my countenance* (*Tam. Shrew*, V/1, 39; *Hen. VIII*, I/2, 56); 6. [Bir kimseye ya da şeye] En yakın: *under the gods* (*Cor.*, I/1, 187); 7. [*Go under*] İddialı: *their promises ... are not the things they go under* (*All's Well*, III/5, 20); [bir düşünceye] Bağlı kalan: *Yet we go under our opinion still* (*Troil. & Cres.*, I/3, 382).

underbear, to 1. Katlanmak, tahammül etmek: *those woes ... which I alone Am bound to underbear* (*John*, III/1, 65); 2. Süslemek: *skirts, round underborne with a bluish tinsel* (*Much Ado*, III/4, 21).

underbearing Katlanma: *patient underbearing of his fortune* (*Rich. II*, I/4, 29).

undercrest, to Yakışır biçimde destekleme: *To undercrest your good addition To th' fairness of my power* (*Cor.*, I/9, 72).

undergo, to 1. Yükümlü, sorumlu olmak, maruz kalmak: *Claudio undergoes my challenge* (*John*, IV/1, 1330; *Hen. IV–1*, I/3, 164); 2. [Bir şeyi] Yürütmeyi üstlenmek: *To undergo ... an enterprise* (*Jul. Caes.*, I/3, 123; *Win. Tale*, II/3, 164; *Cym.*, I/4, 141); 3. [mec.] [Bir şeyin] Ağırlığını taşımak: *of worth To undergo such ample grace and honour* (*M. Meas.*, I/1, 23; *Ham.*, I/4, 34).

undergoing Dayanıklı, sürekli: *which raised in me An undergoing stomach* [örn. sürekli şevk, ruh ya da cesaret] (*Tem.*, I/2, 157).

underground Yeraltı: *A spirit rais'd from depth of underground* [f. 1 *under ground*] *Hen. VI–2*, I/23, 79; *Hen. VI–2*, II/1, 170).

underhand Açık ve belirgin olmayan (*I had ... notice of my brother's purpose ... and have by underhand means labour'd to dissuade him from it* (*As You Like*, I/1, 140).

under-honest Dürüstlükten yoksun: *we think him over-proud And under-honest* (*Troil. & Cres.*, II/3, 120).

underpraise Onaylamama: *your jewel Hath suffered underpraise. –What, my lord, dispraise?* (*Timon*, I/1, 166).

under-skinner Meyhanede bira dağıtan adam, barmen yardımcısı: *clapp'd ... into my hand by an under-skinner* (*Hen. IV–1*, II/4, 24).

understand, to [Mizahi kullanım] Altta durmak: *my legs do better understand me* (*Tw. Night*, III/1, 79; *Com. Err.*, II/1, 54; *Two Gent. Ver.*, II/5, 32).

undertake, to 1. Yönlendirmek, yönetmek: *Sir NicholasVaux, Who undertakes you to your end* (*Hen. VIII*, II/1, 97); 2. Sahip olmak, üstüne almak: *His name and credit shall you undertake* (*Tam. Shrew*, IV/2, 107); 3. Nişanlı olmak, ilişkisi olmak: *you'll undertake her no more?* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 125; *Tw. Night*, I/3, 58; *Cym.*, II/1, 26); 4. Girişimde bulunmak, bir işe atılmak: *It is the cowish terror of his spirit That dares not undertake* (*Lear*, IV/2, 13); 5. Bir konuda yardımcı olmak *I will beseech ... Desdemona to undertake for me* (*Oth.*, II/3, 330).

undertaker 1. Başkaları için bir işi yükümlenen kişi: *let me be his undertaker* [örn. ben icabına bakarım] (*Oth.*, IV/1, 211); 2. Başkası için meydan okuyan kişi: *if you be an undertaker, I am for you* (*Tw. Night*, III/4, 318); 3. Yardımcı, savunucu: *O, I hope some god, Some god hath put his mercy in your manhood ... and press you forth Our undertaker* (*Two Nob. K.*, I/1, 74).

undervalued Düşük değerli: *nothing undervalu'd To Cato's daughter* (*Mer. Ven.*, I/1, 165; *Mer. Ven.*, II/7, 53).

underwork, to Temelini oymak, gizli entrikalarla zarar vermek: *thou hast under-wrought his lawful king* (*John*, II/1, 95).

under world Yeryüzü: ... *clap their wings, and sing To all the under world the loves and fights* (*Two Nob. K.*, IV/2, 24).

underwrite 1. İmzalamak; 2. [dolayısıyla] sunmak: *underwrite ... His humorous predominance* (*Troil. & Cres.*, II/3, 128).

underwrought bkz. *underwork*.

undeserving Erdemsizlik, değersizlik: *My lady ... In courtesy gives undeserving praise* (*L. Lab. Lost*, V/2, 366).

undetermined Karar verilmeyen, saptanmayan: *In undetermin'd differences* (*John*, II/1, 355).

undisposed Neşesiz: *that merry sconce of yours That stands on tricks when I am undispos'd* (*Com. Err.*, I/2, 80).

undistinguishable Fark edilemeyen, sezilemeyen: *the ... mozes in the ... green For lack of tread, are undistinguisable* (*Mid. N. Dr.*, II/12, 100; Mid. N. Dr., IV/1, 187).

undistinguished 1. Betimlenemeyen, açıklanamayan: *O undistinguish'd space of woman's will!* [q. 2 *undistinguisht*, q. 1 *indistinguish'd*] (*Lear*, IV/6, 271); 2. Tam olarak belirlenemeyen, karışık, doğasıyla bağdaşmayan: *undistinguish'd woe* (*L. Compl.*, 20).

undividable Bölünemez, bölünmesi olanaksız: *undividable incorporate* (*Com. Err.*, II/2, 122).

undo, to 1. Engellemek: *distribution should undo excess* (*Lear*, IV/1, 70; *Per.*, IV/6, 4; *Timon*, III/2, 48); 2. Yıkmak, yok etmek: *Lie they upon my hand, And be undone by'em!* (*Ant. & Cleo.*, II/5, 106; *Hen. VIII*, II/1, 159; *Cor.*, I/1, 63); 3. [Tarife] Sığmamak: *I never heard of such another encounter, which ... undoes description to do it* (*Win. Tale*, V/2, 58). 4. [mec.] Çözmek, çözümlemek, ortaya çıkarmak: *If ... our secret be undone* (*Per.*, I/1, 117).

undone Mahvolmuş: *his undone lord* (*Timon*, IV/3, 481; *All's Well*, V/3, 146; *Troil. & Cres.*, III/3, 258).

undoubted 1. Kuşkusuz: *A greater pow'r than we denies all this, And till it be undoubted* (*John*, II/1, 369); 2. Korkusuz: *undoubted champions* (*Hen. VI–3*, V/7, 6); korkuyla uzaktan yakından ilgisi olmayan: *Burgundy, undoubted hope of France* (*Hen. VI–1*, III/3, 41).

undressed Biçimsiz: *his undressed, unpolished ... fashion* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 16).

unduteous Saygısız, itaatsiz: *unduteous title* [örn. bir unvanın niteliğini göstermek için] (*Mer. Wives Win.*, V/5, 227).

uneared İşlenmemiş, sürülmemiş [toprak]: *whose unear'd womb* (*Sonn.*, III, 5).

unearned Hak edilmeyen: *unearned luck Now to scape the serpent's tongue* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 432).

uneath Zorlukla, nadiren: *Uneath may she endure the flinty streets* (*Hen. VI–2*, II/4, 8).

uneffectual Etkisiz: *The glow-worm ... gins to pale his uneffectual fire* (*Ham.*, I/5, 90).

unequal Haksız: *a heavy and unequal hand* (*Hen. IV–2*, IV/1, 100; *Ant. & Cleo.*, II/5, 101).

uneven 1. Engebeli: [mec.] *Uneven is the course* (*Rom. & Jul.*, IV/1, 5); 2. Düzensiz, dağınık, karışık: *In most uneven and distracted manner* (*M. Meas.*, IV/4, 3; *Rich. II*, II/2, 121); 3. Utanç verici, beklenmedik, şaşırtıcı: *uneven and unwelcome news* (*Hen. IV–1*, I/1, 50).

unexecuted Eyleme sokulmamış, kullanılmamış: *leave unexecuted Your own renowned knowledge* (*Ant. & Cleo.*, III/7, 44).

unexperient Deneyimsiz: *th' unexperient gave the tempter place* (*L. Compl.*, 318).

unexpressive Tarif edilemez, sözle ifade edilemez: *The fair, the chaste, and unexpressive she* (*As You Like*, III/2, 10).

unfair, to Güzelliği çalmak ya da soymak: *Those hours ... Will ... that unfair which fairly doth excel* (*Sonn.*, V, 4).

unfamed Ünlü olmayan, üzerinde fazla konuşulmayan: *none so noble Whose life were ill bestow'd, or death unfam'd, Where Helen is the subject* (*Troil. & Cres.*, II/2, 159).

unfashionable Uygunsuz, yarım yamalak: *scarce half made up, And that so ... unfashionable That dogs bark at me* (*Rich. III*, I/1, 22).

unfathered 1. Babasız; 2. [dolayısıyla] doğal yoldan üretilmemiş, gayri tabii: *Unfather'd heirs and loathy births of nature* (*Hen. IV–2*, IV/4, 122; *Sonn.*, XCVII, 10; Sonn., CXXIV, 2).

unfeeling Duygusuz, hissetmeyen: *his hand unfeeling* (*Hen. VI–2*, III/2, 145).

unfellowed Eşsiz, eşi olmayan: *in his meed he's unfellow'd* (*Ham.*, V/2, 142).

unfelt 1. Derinden hissetmeyen: *To show an unfelt sorrow is an office Which the false man does easy* (*Mac.*, II/3, 136; *Rich. III*, I/4, 80). 2. Kanıtlanmayan, başkaları tarafından anlaşılmayan: *unfelt thanks* [örn. sözde kalan, kanıtlanmamış teşekkür] (*Rich. II*, II/3, 61; *Lucrece*, 828).

unfenced Savunmasız: *till unfenced desolation Leave them as naked as the vulgar air* (*John*, II/1, 386).

unfirm 1. Geçici, daimi olmayan: *the sway of earth Shakes like a thing unfirm* (*Jul. Caes.*, I/3, 4); [dolayısıyla mec.] gelgeç, oynak, vefasız: *Our fancies are more giddy and unfirm* (*Tw. Night*, II/4, 33); 2. Zayıf: *the unfirm king* (*Hen. IV–2*, I/3, 73).

unfix, to Gevşetmek, laçka etmek: *Whose horrid image doth unfix my hair* [örn. korkunç görünüşü saçlarımı diken diken etti] (*Mac.*, I/3, 135; Mac., IV/1, 96; *Hen. IV–2*. IV/1, 206).

unfledged [mec.] Deneyimsiz, ham: *those unfledg'd days* (*Win. Tale*, I/2, 78; *Ham.*, I/3, 65; *Cym.*, III/3, 27).

unfold, to 1. Açıklamak: *Time shall unfold what plighted cunning hides* (*Lear*, I/1, 280; *Oth.*, III/3, 243; *Ham.*, I/1, 2); ya da [anlam 2; dolayısıyla] konuşmak, iletişim kurmak: *I must ... unfold a dangerous speech* (*Cym.*, V/5, 313); 2. İfşa etmek, göstermek: *the lightning ... That, in a spleen, unfolds both heaven and earth* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 146; *Cym.*, II/3, 96; *Lucrece*, 1146); 3. [Birini] Teşhir etmek, açığa vurmak: *the Moor May unfold me to him* (*Oth.*, V/1, 21; Oth., IV/2, 141; *Ant. & Cleo.*, V/2, 170); 4. [Mektubu] Açmak: *to unfold Their grand commission* [qq.2-4; f. 1 *unseal*] (*Ham.*, V/2, 17); 5. [mec.] genişletmek: *... Crush him together rather than unfold His measure duly* (*Cym.*, I/1, 26); 6. Açıp genişletmek, belirgin duruma getirmek: *My own escape unfoldeth to my hope* (*Tw. Night*, I/2, 19).

unfolding İfşa, açıklama: *To my unfolding lend your prosperous ear* (*Oth.*, I/3, 244).

unfool, to [Birisinin] Ahmaklığını ayıplamak: *have you anyway then to unfool me again* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 115).

unfurnished 1. Eşsiz, emsalsiz: *leave itself unfurnish'd* (*Mer. Ven.*, III/2, 126); 2. Hazırlıksız: *We shall be much unfurnish'd for this time* (*Rom. & Jul.*, IV/2, 10); 3. Savunmasız: *his unfurnish'd kingdom* (*Hen. V*, I/2, 148); 4. Halısız duvarlar: *unfurnish'd walls* (*Rich. II*, I/2, 68).

ungalled Yaralanmayan: *the hart ungalled* (*Ham.*, III/2, 272).

ungenitured İktidarsız: *This ungenitur'd agent* (*M. Meas.*, III/2, 174).

ungird, to 1. Havalanmak; 2. [dolayısıyla] gevşemek: *ungird thy strangeness* (*Tw. Night*, IV/1, 15).

ungored Yaralanmayan: *To keep my name ungor'd* (*Ham.*, V/2, 250).

ungot [*Unbegotten*'ın varyantı] Doğmamış: *as free ... As she from one ungot* (*M. Meas.*, V/1, 142).

ungotten [*Unbegotten*'ın varyantı] Vücut bulmamış, doğmamış: *some are yet ungotten and unborn* (*Hen. V*, I/2, 287).

ungracious Ruh güzelliği olmayan, kutsal olmayan, kötü ruhlu: *ungracious pastors* (*Ham.*, I/3, 47; *Rich. II*, II/3, 89; *Hen. IV–1*, II/4, 445).

unguem [Lat. *ad ... unguem*] Mükemmel bir biçimde (*L. Lab. Lost*, V/1, 79).

unguided Yönetilmeyen: *th' unguided days And rotten times that you shall look upon* (*Hen. IV–2*, IV/4, 59).

unhair, to Saçsız bırakmak: *I'll unhair thy head* [örn. saçlarını yolarım] (*Ant. & Cleo.*, II/5, 64).

unhaired Tüysüz delikanlı [sakal uzatmak için henüz genç]: *This unhair'd sauciness and boyish troops* (*John*, V/2, 133).

unhandled 1. Çözümlenmemiş, halledilmemiş: *Has left the cause o' th' King unhandled* (*Hen. VIII*, III/2, 58); 2. Alıştırılmamış, eğitilmemiş: *unhandled colts* (*Mer. Ven.*, V/1, 72).

unhandsome 1. Uygunsuz, yakışıksız, hayasız: *a slovenly unhandsome corse* (*Hen. IV–1*, I/3, 44); 2. Acemi, beceriksiz, amatör: *unhandsome warrior as I am* (*Oth.*, III/4, 151)

unhap'ly [*unhappily*'nin kestirmesi] Ne yazık ki: *Happ'ly that name of 'chaste' unhap'ly set This ... edge on his ... appetite* [q. 1] (*Lucrece*, 8).

unhappily 1. Ne yazık ki, maalesef: *With child perhaps? – Unhappily, even so* (*M. Meas.*, I/2, 156); 2. Aksilikle, talihsizlikle, perişanlıkla: *the effects he writes of succeed unhappily* (*Lear*, I/2, 144); 3. Haince, kötü niyetle, zarar verici bir biçimde: *purest faith unhappily, forsworn* (*Sonn.*, LXVI, 4); 4. Onaylamadan, uygun bulmadan: *I should judge now unhappily* (*Hen. VIII*, I/4, 89; 5. İstemeyerek, kurnazca: *there might be thought, Though nothing sure, yet much unhappily* (*Ham.*, IV/5, 13).

unhappiness Kötü huy: *heir to his unhappiness* (*Rich. III*, I/2, 25).

unhappy 1. Ölümcül, zararlı, uğursuzluk getiren: *unhappy was the clock That struck the hour* (*Cym.*, V/5, 152; *L. Lab. Lost*, V/2, 12; *Lucrece*, 1565); 2. [dolayısıyla aşağılamada kullanılan bir terimdir] Sefil, berbat, zavallı: *I have very poor and unhappy brains for drinking* (*Oth.*, II/3, 34; *Com. Err.*, IV/4, 124; *Mer. Ven.*, V/1, 238); 3. Nükteleri muzip ve zararlı: *A shrewd knave and an unhappy* (*All's Well*, IV/5, 63).

unhappy, to Mutsuz kılmak: *A happy gentleman ... By you unhappied and disfigured clean* (*Rich. II*, III/1, 10).

unhatched[1] [mec.] Olgunluğa erişmemiş: *some unhatch'd practice Mode demonstrable* [f. 1 *unhatch't*; q. 1 new hatct] (*Oth.*, III/4, 141; *Ham.*, I/3, 65).

unhatched[2] Savaşta hiç kullanılmayan: *dubb'd with unhatch'd rapier* (*Tw. Night*, III/4, 235).

unheard Duyulmamış, emsali olmayan: *This unheard sauciness* (*John*, V/2, 133).

unheart, to Cesaretini kırmak: *to bite his lip And hum at good Cominius much unhearts me* (*Cor.*, V/1, 49).

unheedful Aceleci, hesapta olmayan, akılsız: *unheedful vows* (*Two Gent. Ver.*, II/6, 11; *Hen. VI–1*, IV/4, 7).

unhoused 1. Evcil sorumluluğu olmayan, bağımsız: *my unhoused free condition* (*Oth.*, I/2, 26); 2. Evsiz barksız: *the creatures ... whose bare unhoused trunks ... Answer mere nature* (*Timon*, IV/3, 229).

unhouseled Kilise törenlerine katılmayan: *Thus was I ... Of life ... at once dispatch'd ... Unhous'led ... unanel'd* (*Ham.*, I/5, 77).

unimproved 1. Henüz kullanılmamış, henüz önem kazanmamış; 2. Henüz yasaklanmamış, düzenlenmemiş, kullanılmamış: *Fortinbras, Of unimproved, mettle hot and full* (*Ham.*, I/1, 96).

unintelligent Habersiz: *your senses* (*unintelligent of our insufficience*) (*Win. Tale*, I/1, 14).

union İnci: *in the cup an union shall he throw* [ff.; qq. 2-4 *Onixe*; qq. 3-4 *the Onixe*] (*Ham.*, V/2, 326).

united Birleşik: *united ceremony*; [*ceremony of union*] evleanme: *in the lawful name of marrying To give our hearts united ceremony* (*Mer. Wives Win.*, IV/6, 52).

unity Teklik: *If there be rule in the unity itself* [örn. Eğer birin bir olduğunu gösteren bir kural varsa] (*Troil. & Cres.*, V/2, 141).

universal [*universal earth, world*] Bütün dünya: *sole monarch of the universal earth* (*Rom. & Jul.*, III/2, 94; *Hen. V*, IV/1, 66; Hen. V, IV/6, 10).

unjust 1. Sadakatsiz, vefasız: *Theseus' perjury and unjust flight* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 166; *Hen. VI–3*, V/1, 106; *Troil. & Cres.*, V/1, 69); 2. Namussuz, düzenbaz: *discarded unjust serving-men* (*Hen. IV–1*, IV/2, 28; *Win. Tale*, IV/4, 674; *Hen. IV–1*, III/3, 129); 3. Yalancı, doğru davranmayan: *they have verified unjust things* (*Much Ado*, V/1, 218).

unjustly 1. Haince, vefasızca: *this chaste blood so unjustly stained* (*Lucrece*, 1836); 2. Namussuzca, onursuzca: *him that would unjustly win* (*All's Well*, IV/2, 76).

unkennel, to 1. (mec.) Işığa çıkartmak, açıklamak: *If his occulted guilt Do not itself unkennel in one speech* (*Ham.*, III/2, 81). 2. Yerinden etmek, bir hayvanı kovuğundan çıkarmak: *I'll warrant we'll unkennel the fox* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 165).

unkind 1. Doğal olmayan, yapay, gayritabii; taş yürekli: *unkind and careless of thine own* (*Titus*, I/1, 88; *Lear*, III/4, 71; *Jul. Caes.*, III/2, 183; *Timon*, II/2, 217).

unkindly Küskünlükle, gücenerek, kırgınlıkla: *I hope it remains not unkindly with your lordship that ...* (*Timon*, III/6, 36).

unkindness 1. Husumet, düşmanlık: *Is there any unkindness between my lord and you ...?* (*All's Well*, II/5, 32; *Jul. Caes.*, IV/3, 159; *Tam. Shrew*, IV/3, 167); 2. Nankörlük: *I tax not you, you elements, with unkindness; I never gave you kingdom* (*Lear*, III/2, 16).

unkiss, to Öpücükle vazgeçmek: *Let me unkiss the oath 'twixt thee and me* (*Rich. II*, V/1, 74).

unknown 1. İfade edilemeyen, söz konusu edilemeyen: *divers unknown reasons* (*Rich. III*, I/2, 217; *Sonn.*, CXVII, 5); 2. [*An unknown fear*] Bilinmeyenin korkusu: *we make trifles of terrors, ensconcing ourselves into seeming knowledge, when we should submit ourselves to an unknown fear* (*All's Well*, II/3, 6).

unlace, to [mec.] Bozmak: *That you unlace your reputation thus* (*Oth.*, II/3, 194).

unlaid [*Unlaid ope*] Kapalı tutan: *To keep his bed of blackness unlaid ope* (*Per.*, I/2, 89).

unlearned 1. Eğitilmemiş, eğitimsiz: *That an invisible instinct should frame them To royalty unlearn'd, honour untaught* (*Cym.*, IV/2, 178); 2. Beceriksiz, acemi: *I know thee well; But in thy fortunes am unlearn'd and strange* (*Timon*, IV/3, 57; *Sonn.*, CXXXVIII, 4).

unless 1. Eğer [onlar] yoksa, ...medikçe, ... mezse: *All hope is vain, Unless his noble mother and his wife* [örn. soylu anası ve eşi dışında hiçbir umut yok] (*Cor.*, V/1, 71; *Rich. II*, V/3, 32); 2. Ancak, ama, fakat, dışında: *here nothing breeds, Unless the nightly owl or fatal raven* (*Timon*, II/3, 97; *Oth.*, I/1, 24; *All's Well*, IV/1, 5).

unlicensed İzinsiz, izni olmayan: *Why, as it were unlicens'd of your loves, He would depart* (*Per.*, I/3, 16).

unlike Olası değil, umulmaz: *Make not impossible That which but seems unlike* (*M. Meas.*, V/1, 52; *Cor.*, III/1, 48; *Cym.*, V/5, 354).

unlimited Zaman ve yer birliği ile sınırlanmamış: *poem unlimited* (*Ham.*, II/2, 400).

unlineal Kalıtımsal olmayan: *an unlineal hand* (*Mac.*, III/1, 62).

unlive, to [Birinin] Yaşamını zorla elinden almak, yaşamaktan yoksun bırakmak: *Where shall I live now Lucrece is unlived?* (*Lucrece*, 1754).

unlooked 1. [*For* ile] Beklenmedik: *How much unlook'd for is this expedition!* (*John*, II/1, 79; *Rom. & Jul.*, I/5, 29; *Hen. VI–3*, V/1, 14); [*for* olmadan] beklenmedik: *some unlook'd accident* (*Rich. II*, I/3, 213); 2. İtibar etmeden, aldırış etmeden: *honour comes unlook'd for* (*Hen. VI–1*, V/3, 60; *Sonn.*, XXV, 4).

unloved Aşk olarak hissedilmeyen: *The ostentation of our love, which, left unshown, Is often left unlov'd* (*Ant. & Cleo.*, III/5, 53).

unluckily Kötüye işaretle: *things unluckily charge my fantasy* (*Jul. Caes.*, III/3, 2).

unmake, to Yok etmek, yıkmak, hiç haline getirmek: *They have made themselves, and that their fitness Does unmake you* (*Mac.*, I/7, 54).

unmanned [Kuşla avlanmada kullanılan bir terim] İnsanların varlığına henüz alışamamış ve eğitilmekte olan atmaca, doğan ya da şahin: [mec.] *Hood my unmann'd blood ... With thy black mantle* [ironik] (*Rom. & Jul.*, III/2, 14).

unmastered Önlenemez, önüne geçilemeyen: *his unmaster'd importunity* (*Ham.*, I/3, 32)

unmeritable Hak edilmeyen, değmeyen: *Your love deserves my thanks, but my desert Unmeritable shuns your high request* (*Rich. III*, III/7, 154; *Jul. Caes.*, IV/1, 12).

unminded Aldırış edilmeyen: *A poor unminded outlaw sneaking home* (*Hen. IV–1*, IV/3, 58).

unmoaned Feryat figansız, inlemeden: *Our fatherless distress was left unmoan'd* (*Rich. III*, II/2, 64).

unmoving Hareketsiz, [dolayısıyla] istifini bozmayan, bigâne: *The fixed figure for the time of scorn To point his slow unmoving finger at* (*Oth.*, IV/2, 56).

unmuzzle, to [mec.] Serbest bırakmak: *Unmuzzle your wisdom* (*As You Like*, I/2, 70).

unmuzzled Kısıtlanmamış, serbest: *unmuzzled thoughts* (*Tw. Night*, III/1, 119).

unnerved Güçten düşmüş, zayıf: *Th' unnerved father falls* (*Ham.*, II/2, 474).

unnoted 1. Farkına varılmayan, gözden kaçan: *they may jest Till their own scorn return to them unnoted* (*All's Well*, I/2, 34; *Lucrece*, 1014); 2. Sezilemeyen, belli belirsiz, hissedilemeyen: *with such sober and unnoted passion* (*Timon*, III/5, 21).

unnumbered Sayısız, sayılamayacak kadar çok: *The skies are painted with unnumb'red sparks* (*Jul. Caes.*, III/163; *Lear*, IV/6, 21).

unordinate Aşırı, ölçüsüz: *Every unordinate cup is unbless'd* [q. 1; f.; q. 2, *inordunate*] (*Oth.*, II/3, 307).

unowed Sahipsiz kalan: *and England now is left To tug ... and to part by th' teeth The unow'd interest of proud swelling state* (*John*, IV/3, 147).

unpanged Acıyı hissetmeyen, acıya dayanıklı: *but when could grief Cull forth, as unpanged judgement can, fittest time For best solicitation?* (*Two Nob. K.*, I/1, 169)

unparagoned Eşsiz, emsalsiz: *Rubies unparagon'd* (*Cym.*, II/2, 17; Cym., I/4, 80).

unpartial Yansız, tarafsız: *the unpartial judging of this business* (*Hen. VIII*, II/2, 106).

unpathed Ayak basılmamış, izi sürülmemiş, bakir [denizler]: *unpath'd waters, undream'd shores* (*Win. Tale*, IV/4, 567).

unpaved Hadım edilmiş: *unpav'd eunuch* (*Cym.*, II/3, 30).

unpay, to Durumu düzeltmek, telafi etmek: *Pay her the debt you owe her, and unpay the villainy you have done with her* (*Hen. IV–2-* II/1, 119).

unpeacable Kavgacı, barış yapmaya eğilimli değil: *unpeacable dog* (*Timon*, I/1, 270).

unpeeled Soyulan: *his unpeeled house* [q. 1; f. 1; q. 2 *unpeopled*] (*L. Lab. Lost*, II/1, 88).

unperfect Kendi rolünü bilmeyen: *an unperfect actor* (*Sonn.*, XXIII, 1).

unperfectness Eksiklik, kusur: *one unperfectness shows me another* (*Oth.*, II/3, 297).

unpinked Delikleri açılmamış: *Gabriel's pumps were all unpink'd i' th' heel* (*Tam. Shrew*, IV/1, 133).

unpitied Acımasız: *an unpitied whipping* (*M. Meas.*, IV/2, 13).

unplausive Onaylamayan: *unplausive eyes* (*Troil. & Cres.*, III/3, 43).

unpleased Memnun olmayan: *my unpleased eye* (*Rich. II*, III/3, 193).

unpolicied Kamu görevinde beceriksiz: *That I might hear thee call great Caesar ass Unpolicied!* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 308).

unpossessing Baba mirasında hakkı olmayan: *Thou unpossessing bastard* (*Lear*, II/1, 67).

unpregnant 1. Elverişsiz, uygun olmayan: *unpregnant And dull to all proceedings* (*M. Meas.*, IV/4, 20); 2. [*Unpregnant of*] Amaçsız, kayıtsız: *unpregnant of my cause* (*Ham.*, II/2, 568).

unprevailing Nafile, yararsız, semeresiz: *throw the earth This unprevailing woe* (*Ham.*, I/2, 107)

unprevented Engellenemez: *A pack of sorrows which would press you down, Being unprevented, to your timeless grave* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 21).

unprisable 1. Değersiz, "beş para etmez": *For shallow draught and bulk unprisable* (*Tw. Night*, V/1, 55). 2. Değerlendirilemez, değerlendirmenin ötesinde: *your brace of unprisable estimations* (*Cym.*, I/4, 90).

unprised Değerlendirilmemiş, değeri bilinmeyen: *this unpris'd precious maid* (*Lear*, I/1, 259).

unprofited Kazançsız: *unprofited return* (*Tw. Night*, I/4, 22).

unproper Yalnızca bir kişi için değil, herkese ait: *lie in those unproper beds Which they dare swear peculiar* (*Oth.*, IV/1, 68).

unproperly Uygunsuz bir biçimde: *I ... unproperly Show duty as mistaken all this while Between the child and parent* (*Cor.*, V/3, 54).

unproportioned Aşırı, ölçüsüz: *any unproportioned thought* (*Ham.*, I/3, 60).

unprovide, to Zaafa uğratmak, iradeyi zayıflatmak: *lest her body and her beauty unprovide my mind again* (*Oth.*, IV/1, 206).

unprovided 1. Hazırlıksız: *If they die unprovided* (*Hen. V*, IV/1, 175; *Hen. VI–3*, V/4, 63). 2. Silahsız: *With his prepared sword he charges home My unprovided body* (*Lear*, II/1, 52; *Rich. III*, III/2, 73); 3. Kılıksız: *you come so unprovided* (*Tam. Shrew*, III/2, 99).

unqualited, unqualitied Erkekçe niteliklerden yoksun: *He's unqualited with very shame* (*Ant. & Cleo.*, III/11, 44).

unquestionable Az konuşan: *an unquestionable spirit* (*As You Like*, III/2, 374).

unraised İsteksiz: *flat unraised spirits* (*Hen. V*, prol., 9).

unraked Küllenmiş ateş, köz: *Where fires thou find'st unrak'd* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 44).

unready Tam olarak giyinmemiş, yarı çıplak: *what, all unready so?* (*Hen. VI–1*, II/1, 39).

unreasonable Mantıksız: *Unreasonable creatures feed their young* (*Hen. VI–3*, II/2, 26; *Rom. & Jul.*, III/3, 111).

unrecalling Anımsanamayacak: *his unrecalling crime* (*Lucrece*, 993).

unreclaimed Eğitilmemiş, yabanıl, vahşi: *unreclaimed blood* (*Ham.*, II/1, 34).

unreconcilable Uzlaşmasız, yıldızları barışmayan, dostça ilişkilere giremeyen: *That our stars, Unreconcilable, should divide Our equalness to this* (*Ant. & Cleo.*, V/1, 47).

unrecurring İyileşmeyecek, şifası olmayan: *some unrecurring wound* (*Titus*, V/1, 90).

unreprievable Ölüm cezasından bağışlanmayacak: *unreprievable condemned blood* (*John*, V/7, 48).

unresisted Önüne geçilemeyen, karşı koyulamayan: *fear is almost chok'd by unresisted lust* (*Lucrece*, 282).

unrespected Gözden kaçan, dikkate alınmayan: *They live unwoo'd, and unrespected fade* (*Sonn.*, LIV, 10; Sonn., XLIII, 2).

unrespective 1. Fark etmeyen, dikkatsiz, aldırış etmez: *iron-witted fools And unrespective boys* (*Rich. III*, IV/2, 29); 2. Ayrım yapmayan, ayırt etmeyen: *the remainder viands We do not throw in unrespective sieve* (*Troil. & Cres.*, II/2, 71).

unreverend, unreverent Dini şeylere saygısız, saygısı olmayan: *thou unreverend boy* (*John*, I/1, 227; *Tam. Shrew*, III/2, 112; *Rich. II*, II/1, 123).

unrig, to [halk ağzı] Soyunmak [16. yy. İkinci yarısından itibaren. Partridge, 1015/2].

unrightful Haklı talebi olmayan: *unrightful kings* (*Rich. II*, V/1, 63).

unroll, to [Hırsızları] Vurup dağıtmak: *If I make not this cheat bring out another ... let me be unroll'd* (*Win. Tale*, IV/3, 122).

unroosted Birini yerinden etmek: *thou art woman-tir'd; unroosted By thy Dame Partlet* (*Win. Tale*, II/3, 75).

unrough Sakalsız: *unrough youths* (*Mac.*, V/2, 10).

unsallied Lekelenmememiş, kirlenmemiş: *as pure As the unsallied lily* (*L. Lab. Lost*, V/2, 352).

unsalted bkz. *vinewed*.

unsanctified 1. Kutsanmamış: *in ground unsanctified* (*Ham.*, V/1, 229); 2. Lanet ve nefrete layık, kötü: *the post unsanctified Of murderous lechers* (*Lear*, IV/6, 274; *Mac.*, IV/2, 81).

unscanned Saygısız: *The harm of unscann'd swiftness* (*Cor.*, III/1, 311).

unsealed Mühürsüz, onaylanmamış: *your oaths Are words and poor conditions, but unseal'd* (*All's Well*, IV/2, 30).

unseam, to Kesip yarmak: *he unseam'd him from the nave to th' chops* (*Mac.*, I/2, 22).

unseasonable Av sezonu değil, mevsimsiz: *a poor unseasonable doe* (*Lucrece*, 581).

unseasoned 1. Zamansız: *this unseason'd intrusion* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 168; *Hen. IV–2*, III/1, 106); 2. Ham, toy, pişmemiş: *an unseason'd courtier* (*All's Well*, I/1, 71).

unsecret Boşboğaz, patavatsız, ağzında bakla ıslanmayan: *Why have I blabb'd? Who shall be true to us, When we are so unsecret to ourselves* (*Troil. & Cres.*, III/2, 125).

unseem, to İstekli görünmemek: *in so unseeming to confess receipt Of that which hath so faithfully been paid* (*L. Lab. Lost*, II/1, 155).

unseminared Hadım edilmiş, kısırlaştırılmış: *'Tis well for thee, That being unseminar'd, thy freer thoughts May not fly forth of Egypt* (*Ant. & Cleo.*, I/5, 11).

unset Sürülmemiş, tohum atılmamış: *maiden gardens yet unset* (*Sonn.*, XVI, 6).

unsettled Karar verilmeyen: *to rectify What is unsettled in the King* (*Hen. VIII*, II/4, 64; *All's Well*, II/5, 63).

unsevered Ayrılmaz: *unsever'd friends* (*Cor.*, III/2, 42).

unshape, to 1. Biçimini bozmak; 2. [dolayısıyla] tedirgin etmek, taciz etmek, rahatsız etmek, üzmek: *This deed unshapes me quite* (*M. Meas.*, IV/4, 20).

unshaped İyi biçimlenmemiş, kusurlu biçimlenmiş: *Her speech is nothing, Yet the unshaped use of it doth move The hearers to collection* (*Ham.*, IV/5, 8).

unshapen Biçimsiz, "deforme": *On me, that halt and am unshapen thus* (*Rich. III*, I/2, 250).

unsheath, to Yerinden, kılıfından çıkarmak: *A harmful knife, that thence her soul unsheathed* (*Lucrece*, 1724).

unshorn Havları kırpılmamış, kesilmemiş: *unshorn velvet* (*L. Compl.*, 94).

unshout, to Sesleri kesmek: *Unshout the noise that banish'd Marcius!* [Rowe, f. 1 *Vnshout*] (*Cor.*, V/5, 4).

unshrinking Gerilemeyen, sağlam duran, boyun eğmeyen: *unshrinking station where he fought* (*Mac.*, V/9, 8).

unshunnable Kaçınılamaz, zorunlu, mukadder: *destiny unshunnable, like death* (*Oth.*, III/3, 275).

unshunned Kaçınılamaz, olması mutlak: *an unshunn'd consequence* (*M. Meas.*, III/2, 60).

unsifted Denenmemiş: *a green girl, Unsifted in such perilious circumstance* (*Ham.*, I/3, 102).

unsinewed, unsinowed Zayıf, güçten düşmüş: *reasons Which may to you seem much unsinew'd, But yet to me th' are strong* (*Ham.*, IV/7, 10).

unsisting [Yanlış yazılım: ff.1-2 ile f. 4'te *insisting*] Israrcı, ısrarlı: *That spirit's posses'd with haste That wounds th' unsisting postern with these strokes* (*M. Meas.*, IV/2, 89).

unskilful Akılsız, budala: *though it makes the unskilful laugh* (*Ham.*, III/2, 25; *Oth.*, I/3, 27).

unskilfully Akılsızca, budalaca: *you speak unskilfully* (*M. Meas.*, III/2, 147).

unsorted Yanlış seçim, yanlış seçilmiş: *time itself unsorted* (*Hen. IV–1*, II/3, 12).

unsought Araştırılmamış, incelenmemiş: *loath to leave unsought Or that, or any place that harbours men* (*Com. Err.*, I/1, 135).

unspeaking Konuşamayan: *his description Prov'd us unspeaking sots* (*Cym.*, V/5, 178).

unsphere, to [Bir yıldızın] Alanını değiştirmek: *t' unsphere the stars* (*Win. Tale*, I/2, 48).

unsquare, unsquared Amaca uygun, elverişli olmayan: *with terms unsquar'd* (*Troil. & Cres.*, I/3, 159). [f. 1, q. *unsquare*]

unstaid 1. Davranışları vakur, ciddi olmayan, uygunsuz: *how will the world repute me For undertaking so unstaid a journey?* (*Two Gent. Ver.*, II/7, 60); 2. [Zihne ilişkin] Baskı altında, düzensiz, sersemlemiş: *Unstaid and skittish in all motions else* (*Tw. Night*, II/4, 18); [*Rich. II*, II/1, 2'de *unstayed*]

unstanched, unstaunched 1. Su sızdıran, delik: *though the ship were ... as leaky as an unstaunch'd wench* (*Tem.*, I/1, 48); 2. Doymak bilmez: *unstaunched thirst* (*Hen. VI–3*, II/6, 83).

unstate, to Mevki ve itibardan etmek: *I would unstate myself to be in due resolution* (*Lear*, I/2, 99; *Ant. & Cleo.*, III/13, 30).

unstayed bkz. *unstaid*.

unsure 1. Güvensiz: *An habitation giddy and unsure* (*Hen. IV–2*, I/3, 89); 2. Kuşkulu, belirsiz, kesin olmayan: *unsure hopes* (*Mac.*, V/4, 19; *Tw. Night*, II/3, 49; *Oth.*, III/3, 151).

unsured Güvensiz, belirsiz: *tie Thy now unsur'd assurance to the crown* (*John*, II/1, 471).

unswayed 1. Kullanılmayan, denetlenmeyen: *is the chair empty? Is the sword unsway'd?* (*Rich. III*, IV/4, 469); 2. Hükmetmeyen: *one heart ... Who leaves unsway'd the likeness of a man* (*Sonn.*, CXLI, 11).

untainted 1. Yozlaşmamış, bozulmamış, kusursuz: *the untainted virtue of your years* (*Rich. III*, III/1, 7; *Hen. VI–2*, III/2, 232; *Sonn.*, XIX, 11); 2. Suçlanmamış: *Hastings liv'd, Untainted, unexamin'd, free* (*Rich. III*, III/6, 9).

untaught Kültürsüz, görgüsüz, kaba: *their untaught love Must needs appear offence* (*M. Meas.*, II/4, 29; *Hen. IV–1*, I/3, 43; *Rom. & Jul.*, V/3, 214).

untempering Yatıştırıcı etkisi olmayan: *the ... untempering effect of my visage* (*Hen. V*, V/2, 224).

untented [Yaraya ilişkin] Şifa bulmaz, tedavi edilmeyen, temizlenmeyen, iltihap kapabilecek: *Th' untented woundings of a father's curse* (*Lear*, I/4, 300).

unthread İpliği çekip çıkarmak: [mec.] *unthread the rude eye of rebellion* [örn. isyana son verin] (*John*, V/4, 11).

unthrift[1] 1. İsraf: *Look what an unthrift in the world doth spend* (*Sonn.*, IX, 9 ve XIII, 13); 2. [dolayısıyla] işe yaramazlık: *my rights and royalties ... given away To upstart unthrifts* (*Rich. II*, II/3, 122).

unthrift[2] [sıf.] Müsrif: *Jessica ... with an unthrift love did run from Venice* (*Mer. Ven.*, V/1, 16; *Timon*, IV/3, 311).

unthrifty 1. Kâr etmeye ya da artırmaya isteksiz: *Our absence makes us unthrifty to our knowledge* (*Win. Tale*, V/2, 111; *Sonn.*, IV, 1). 2. İşe yaramaz: *an unthrifty knave* (*Mer. Ven.*, I/3, 176; *Rich. II*, V/3, 1) 3. Talihsiz, şanssız: *some ill unthrifty thing* (*Rom. & Jul.*, V/3, 136).

untie, to [mec.] Bir zorluğu aşmak, çözümlemek: *Or senseless speaking, or a speaking such As sense cannot untie* (*Cym.*, V/4, 146).

untimbered Kolay kırılan, keresteyle takviye edilmemiş: *boat Whose weak untimber'd sides ...* (*Troil. & Cres.*, I/3, 43).

unto 1. Ek olarak, ayrıca: *I should have given him tears unto entreaties* (*As You Like*, I/2, 238; *Rich. II*, V/3, 97; *John*, IV/3, 46); 2. İlişkin, ilgili: *His power unto Octavia* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 143); 3. Göre: *Unto thy value I will mount myself Upon a courser* (*Per.*, II/1, 157; *Ham.*, I/3, 29); 4. [*Of* anlamında] ...in ...den: *To make them instruments of fear and warning Unto some monstrous state* (*Jul. Caes.*, I/3, 71); 5. Karşı: *Then gather strength and march unto him straight* (*Hen. VI–1*, IV/1, 73).

untold Sayılmamış, hesap edilmemiş: *in the number let me pass untold* (*Sonn.*, CXXXVI, 9).

untoward Terbiyesiz, görgüsüz: *untoward knave* (*John*, I/1, 243; *Tam. Shrew*, IV/5, 79).

untowardly Ters bir biçimde: *O day untowardly turn'd* [örn. gün ters bir biçimde gelişti] (*Much Ado*, III/2, 131).

untraded Çok kullanılmamış, âdet olan değil: *Mock not that I affect th' untraded oath* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 178).

untread, to İzini takiben geriye gitmek, geldiği yoldan geri gitmek: *We will untread the staps of damned flight* (*John*, V/4, 52; *Mer. Ven.*, II/6, 10; *Ven. & Adon.*, 908).

untreasured Tepeden tırnağa soyulmuş, değerli bir şeyi çalınmış: *They found the bed untreasur'd of their mistress* (*As You Like*, II/2, 7).

untried İncelenmemiş: *I slide O'er sixteen years and leave the growth untried Of that wide gap* (*Win. Tale*, IV/1, 6).

untrimmed Süslenmemiş, çıplak: *the devil tempts thee here In likeness of a untrimmed bride* (*John*, III/1, 209; *Sonn.*, XVIII, 8).

untrue Gerçekdışı biçimde, yalan, doğru olmayan bir tarzda: *That you ... speak well of me untrue* (*Sonn.*, LXXII, 10).

untrussing Soyunma: *Claudio is condemn'd for untrussing* (*M. Meas*, III/2, 179).

untruth Sadakatsizlik, vefasızlık: *So my untruth had not provok'd him to it* (*Rich. II*, II/2, 101).

untucked [Saç ya da giysi] Karmakarışık: *Her hair ... For some untuck'd descended her sheav'd hat* (*L. Compl.*, 31).

untun(e)able Akortsuz, detone, kulakları tırmalayan ses: *the note was very untuneable* (*As You Like*, V/3, 36; *Two Gent. Ver.*, III/1, 209).

untuned 1. Akort edilmemiş: *untun'd drums* (*Rich. II*, I/3, 134); detone: *Th' untun'd and jarring senses* (*Lear*, IV/7, 15); 2. Armoniden, uyumdan uzaklaşmış, bilinen tonun dışında: *my feebly key of untun'd cares* [örn. Üzüntüden sesimin tonu değişti] (*Com. Err.*, V/1, 311); *Lucrece*, 1214).

untutored 1. Eğitimsiz, kültive edilmemiş: *Some stern untutor'd churl* (*Hen. VI–2*, III/2, 213; *Hen. VI–3*, V/5, 32; *Sonn.*, CXXXVIII, 5); 2. Eğitim sonucu olmayan, ders almadan: *my untutor'd lines* (*Lucrece*, Ded., 4).

untwind, to [*Untwine*, dolayısıyla] Yıkmak, tahrip etmek, bozmak: *let ... gaping wounds Untwind the Sisters Three!* [f. 3; f. 1 *untwin'd*, q. *untwinde*] (*Hen. IV–2*, II/4, 199).

unum cita bkz. *manu cita*.

unvalued 1. Değersiz: *unvalued persons* (*Ham.*, I/3, 19); 2. Paha biçilmez: *inestimable stones, unvalued jewels* (*Rich. III*, I/4, 27).

unvexed Dokunulmamış, taciz edilmemiş: *a blessed and unvex'd retire* (*John*, II/1, 253).

unwappered Taze, yıpranmamış: *we come towards the gods Young and unwappered* (*Two Nob. K.*, V/4, 10).

unwares[1] [*At unwares*] Haberi olmama, beklememe, uyarılmama: *Like vassalage at unwares encount'ring The eye of majesty* [q.; f. 1 *at unawares*] (*Troil. & Cres.*, III/2, 38).

unwares[2] [zarf] Habersiz, beklenmedik, bilmeden: *Whom ... I unwares, have kill'd* (*Hen. VI–3*, II/5, 62).

unwarily Beklenmedik biçimde: *the best part of my pow'r ... Were ... all unwarily Devoured by the unexpected flood* (*John*, V/7, 63).

unwashed [*Do it with unwashed hands*] Elini yıkamayı beklemeden [hemen] yap: *Rob me the exchequer the first thing thou doest, and do it with unwash'd hands* (*Hen. IV–1*, III/3, 184).

unwedgeable Yarılamayacak, balta işlemeyen: *Thou ... Splits the unwedgeable ... oak* (*M. Meas.*, II/2, 116).

unweighed Düşüncesiz, aceleci, ölçüsüz, düşünmeden hareket eden: *an unweigh'd behaviour* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 23).

unweighing Düşüncesiz, dikkatsiz: *A very superficial, ignorant, unweighing fellow* (*M. Meas.*, III/2, 139).

unwholesome 1. Pis, kirli: *in an unwholesome dish* (*Troil. & Cres.*, II/3, 120). 2. Bozuk, kusurlu: *bear some charity to my wit, do not think it so unwholesome* (*Oth.*, IV/1, 121)

unwish, to Var olmayan [kişileri] dilemek: *thou hast unwish'd five thousand men* (*Hen. V*, IV/3, 76).

unwit, to Aklını başından almak: *As if some planet had unwitted men* (*Oth.*, II/3, 182).

unworthy Hak etmeyen, [bir şeye ya da işe] uygun olmayan, mazur olmayan: *thyself, That didst unworthy slaughter upon others* (*Rich. III*, I/2, 88).

unwrung İncinmemiş: *Let the gall'd jade winch, our withers are unwrung* (*Ham.*, III/2, 243).

unyoke, to 1. Hayvanları boyunduruktan kurtarmak; 2. [dolayısıyla, mec.] iş bitirmek, çalışmaktan kurtulmak: *Tell me that, and unyoke* (*Ham.*, V/1, 52); 3. Ayırmak: *shall these hands ... Unyoke this seizure ...?* (*John*, III/1, 241).

unyoked Geminden boşalan, disiplinsiz kalan: *The unyok'd humour of your idleness* (*Hen. IV–1*, I/2, 196).

up 1. Yürüyen, gelen, hareket halinde olan: *The storm is up* (*Titus*, II/2, 1; *Cym.*, III/2, 107); 2. Düşmanca eylemde bulunan, silahlanan: *Proclaim them traitors that are up with Cade* (*Hen. VI–2*, IV/2, 177; *Hen. IV–1*, III/2, 120; *Hen. IV–2*, I/1, 189); 3. Hapsedilen: *the poor third is up* (*Ant. & Cleo.*, III/5, 12); 4. İktidarı, gücü elinde tutan: *when two authorities are up, Neither supreme* (*Cor.*, III/1, 109); 5. [*Kill up*] bkz. *Kill*, anlam 3; 6. [*Up and down*] Hep birlikte, tamamen, büsbütün, genellikle: *here's my mother's breath up and down* (*Two Gent. Ver.*, II/3, 29; *Much Ado*, II/1, 116; *Titus*, V/2, 107).

upbraid, to [Kişinin eyleminde] Kusur bulmak: *upbraid his faith-breach* (*Mac.*, V/2, 18; *Tem.*, II/1, 287; *Troil. & Cres.*, III/2, 191).

upcast Tahta toplarla oynanan oyunda son atış: *when I kiss'd the jack upon an upcast to be hit away* (*Cym.*, II/1, 2).

upmost En yüksek, en üstteki: *when he once attains the upmost round, He then unto the ladder turns his back* (*Jul. Caes.* II/1, 24).

upon[1] [zarf] 1. (*Look upon*] Bakan, seyirci olan: *Strike all that look upon with marvel* (*Win. Tale*, V/3, 100; *Troil. & Cres.*, V/6, 10; *Hen. VI–3*, II63, 27); 2. Üstüne: *A coin ... that's insculp'd upon* (*Mer. Ven.*, II/7, 57); 3. Bunun üzerine, hemen ardından: *very near upon the Duke is ent'ring* (*M. Meas.*, IV/6, 14; *Ham.*, I/2, 179; *Troil. & Cres.*, IV/3, 3).

upon[2] [edat] 1. Üstünde, üzerine, ...de, ... da: *this ... hand, whose protection Is ... vow'd upon the right Of him it holds* (*John*, II/1, 237; *Mac.*, III/6, 30; *Hen. VI–1*, II/4, 123); 2. Sonuç olarak, çünkü, göre, takiben: *Upon their ancient malice* (*Cor.*, II/1, 226; *Much Ado*, IV/1, 223; *John*, II/1, 597); 3. [*upon the hand*] Eliyle, elini tutarak: *To die upon the hand I love so well* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 244); 4. O güçle: *Upon this hope* (*Jul. Caes.*, III/1, 221; *Timon*, III/1, 42; *Two Gent.* Ver., III/2, 60); 5. İlişkin, hakkında, dair: *upon your approbation* (*Cor.*, II/3, 144; Cor., II/2, 55); 6. Eğilmiş, bükülmüş: *Upon malicious bravery* [qq.; f. *knauerie*] (*Oth.*, I/1, 100); 7. Hemen hemen [belli bir zamanda]: *You come most carefully upon your hour* (*Ham.*, I/1, 6; *M. Meas.*, IV/1, 17; *Rich. III*, III/2, 5); [aynı şekilde] *Lo upon thy wish Our*

messenger ... is arriv'd (*John*, II/1, 50); 8. [*upon the moment*] hemen, o anda (*Jul. Caes.*, III/2, 266; *L. Compl.*, 248); 9. Karşı, aleyhe: *a plot of death upon him* (*Lear*, III/6, 89; *Mac.*, IV/3, 131; *Cor.*, III/3, 47); 10. [Genellikle emir ya da otoriter sözlerle; *over* anlamında] Üstünde, üzerinde: *I have no power upon you* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 23; *Two Gent. Ver.*, III/1, 240; *Mac.*, III/1, 16); 11. [*For*] İçin: *You have too much respect upon the world* (*Mer. Ven.*, I/1, 74); 12. [*At the risk of*] Pahasına: *upon thy life* (*Per.*, I/1, 87; *John*, V/5, 7).

upright man Çetebaşı ya da dilencilerin başı [16. yy. İkinci yarısından itibaren; Awdelay, 1561; Middleton. Partridge, 1017/2]

uprighteously Dürüst bir tavırla: *you may most uprighteously do a poor wrong'd lady a ... benefit* (*M. Meas.*, III/ 1, 200).

uproar, to Rahatsız etmek, ortalığı karıştırmak: *had I pow'r, I should ... Uproar the universal peace* (*Mac.*, IV/3, 99).

upshoot [Silahla] En iyi atış: *get the upshoot by cleaving the pin* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 136).

upshot Okçuluk yarışmasında son atış: *I cannot pursue ... this sport t' the upshot* (*Tw. Night*, IV/2, 71; *Ham.*, V/2, 384).

up-spring Türedi, zıpçıktı: *Keeps wassail and the swagg'ring up-spring reels* (*Ham.*, I/4, 9). [Bazıları bunu bir çeşit ilkel dans olarak yorumlamaktadırlar].

up-staring Dikelmiş: *with hair up-staring* (*Tem.*, I/2, 215).

upstart Yeni gelen, yeni katılan kimse: *I think this upstart is old Talbot's ghost* (*Hen. VI–1*, IV/7, 87).

upswarm, to Kümeleşme, bir yere toplanma: *You have ta'en up ... The subjects of ... my father, And both against the peace of heaven and him Have here upswarm'd them* (*Hen. IV–2*, IV/2, 30).

up-till Karşı, üstüne: *She, poor bird, ... lean'd her breast up-till a thorn* (*Pass. Pilg.*, XX/10).

upward[1] En üst, en tepesi: *from the extremest upward of thy head To the ... dust below thy foot* (*Lear*, V/3, 137).

upward[2] **1.** [sıf.] Saban ile [toprağı] çevirmek; **2.** [mec.] "bozuk çalmak": *thy upward face* (*Timon*, IV/3, 190; *Jul. Caes.*, V/3, 93).

urchin 1. Kirpi: *Ten thousand ... toads as many urchins, Would make such ... confused cries, As ...* (*Titus*, II/3, 101); **2.** Şakacı muzip ve cüce peri: *we'll dress Like urchins, ouphes, and fairies* (*Mer. Wives Win.*, IV/4, 50); [nitelendirici] *Fright me with urchin shows* (*Tem.*, II/2, 5). [Cüce perilerin kirpi biçiminde olduğunu varsayan bölüm için bkz. *Tem.*, II/2, 10].

urchin-show bkz. *urchin*, anlam **2.**

urchin-snouted Kirpi gibi burnu olan: *this foul, grim, and urchin-snouted boar* (*Ven. & Adon.*, 1105).

urge, to 1. Güçlü bir tez, delil, sav ya da fikir ileri sürmek: *The King's attorney ... Urg'd on the examinations ... Of divers witnesses* (*Hen. VIII*, II/1, 16); **2.** [*against* ile] karşı iddia, tez: *That ... my accusers ... may ... freely urge against me* (*Hen. VIII*, V/2, 83); [*for* ile] *urged extremely for't* (*Timon*, III/2, 12); **3.** Öne sürmek, üstelemek, üzerine düşmek, baskı yapmak: *I urge this childhood* (*Mer. Ven.*, I/1, 144; *Rich. II*, III/1, 4; *Cor.*, V/1, 10); **4.** Neden göstermek için bir ad ortaya atmak: *my brother never Did urge me in his act* (*Ant. & Cleo.*, II62, 46).

urinal İdrar tahlili için doktorun kullandığı tüp: *these follies ... shine through you like the water in an urinal* (*Two Gent, Ver.*, II/1, 35; *Mer. Wives Win.*, III/1, 14; Mer. Wives Win., III/1, 88).

urn 1. Ölü külleri konulan vazo: *the ashes, in an urn* (*Hen. VI–1*, I/6, 24); mezar: *lay these bones in an unworthy urn* (*Hen. V*, I/2, 228; *Cor.*, V/6, 1454); **2.** Su kabı [mec. Göze ilişkin] *rain, That shall distil from these two ancient urns* [f. 1; qq.1-3 *ruines*] (*Titus*, III/1, 17).

Ursa Major [Lat.] Büyükayı takımyıldızları: *my nativity was under Ursa Major* (*Lear*, I/2, 130).

usage Alışkanlık, davranış tarzı, usulü: *God me such usage send, Not to pick bad from bad, but by bad mend* [q. 1; f.; q. 2 uses] (*Oth.*, IV/3, 104).

usance Faiz: *The rate of usance* (*Mer. Ven.*, I/3, 45; I/3, 109; *Mer. Ven.*, I/3, 141).

use 1. Töre, âdet: *use and liberty* [örn. çapkınca uygulama] (*M. Meas.*, I/4, 62; M. Meas., IV/1, 268; *Oth.*, IV/1, 274; *Cardenio*, II/1, 605); [çoğul] teamüller, kullanımlar: *all the uses of this world* (*Ham.*, I/2, 134); 2. Olağan şeyler: *Blood and destruction shall be so in use* (*Jul. Caes.*, III/1, 65; Jul. Caes., II/2, 25; *Mac.*, I/3, 137); 3. Kazanç, avantaj: *make use now, and provide For thine own future safety* [örn. fırsatlardan yararlan] (*Hen. VIII*, III/2, 420; *John*, V/4, 27); 4. Faiz: *he lented me awhile and I gave him use for it* (*Much Ado*, II/1, 279; *M. Meas.*, I/1, 40; *Sonn.*, VI, 5); [*put* ile] işleme sokmak: *put to use* (*Tw. Night*, III/1, 50; *Ven. & Adon.*, 768; *Sonn.*, CXXXIV, 10); 5. Gereksinim, ihtiyaç: *My uses cry to me* (*Timon*, II/1, 20; Timon, III/2, 45; *Cym.*, IV/4, 7); 6. Başka birine ait olan şeyi kullanma hazzı: *my full heart Remains in use with you* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 44; *Mer. Ven.*, IV/1, 383).

use, to 1. Alışkanlık edinmek: *I have us'd it, nuncle, e'er since thou mad'st thy daughters thy mothers* (*Lear*, I/4, 172; *Mer. Ven.*, I/3, 70); [mastar ile] *If thou use to beat me* (*Troil. & Cres.*, II/1, 47); 2. Alışmak, alışık olmak [mastar ile]: *we use To say that dead are well* (*Ant. & Cleo.*, II/5, 32; *Tem.*, II/1, 174; *Ant. & Cleo.*, III/7, 65); 3. İş yapmak, başkasına belli bir tarzda davranmak: *According to his virtue let us use him* (*Jul. Caes.*, V/5, 76; *Two Nob. K.*, I/4, 28; *Hen. VIII*, IV/2, 168; *Two Gent. Ver.*, IV/4 203)). 4. Davranmak, hareket etmek, görgü kurallarını bilmek: *If I have us'd myself unmannerly* (*Hen. VIII*, III/1, 176); 5. [*Use of*] Ele almak, bir sorunla uğraşmak, pazarlık etmek: *brought him hither To use as you think needful of the man* (*Titus*, V/1, 39); 6. Aşina olmak, ilişkili olmak: *using those thoughts which should indeed have died With them they think on* (*Mac.*, III/2, 10); 7. [In ile] Güvencede olmak: *so he will let me have The other half in use* (*Mer. Ven.*, IV/1, 378). 8. Harcamak, sarf etmek: *Use not an hour's absence from my sight* (*Cardenio*, I/2, 539).

used Bildik, alışık olunan: *so us'd a guest* (*Per.*, I/2, 3).

uses Etkinlikler, faaliyetler: *All valiant uses, The food and nourishment of noble minds* (*Two Nob. K.*, II/1, 105).

usurer [*Usurer's chain*] Zengin vatandaşlar, bankerler ve tüccarlar tarafından takılan zincir: *about your neck, like a usurer's* (*Much Ado*, II/1, 189).

usuring Vurgun yapma, fazla faiz alma: *a usuring kindness* (*Timon*, IV/3, 509; Timon, III/5, 109).

usurp, to 1. Hakka tecavüzde bulunmak: *a sudden pale ... Usurps her cheek* (*Ven. & Adon.*, 591); 2. [Başkasının üstünde] Yasadışı etkide bulunmak: *this sorrow ... would usurp upon my wat'ry eyes* (*Titus*, II/1, 268; *Ham.*, III/2, 260; *Per.*, III/2, 82).

usurped 1. Haksız yere sahip olan; 2. [dolayısıyla] sahte: *defeat the favour with an usurp'd beard* (*Oth.*, I/3, 341).

usurping Sahte, takma: *that painting and usurping hair Should ravish doters with a false aspect* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 265).

usury 1. Faizle para verme; 2. [dolayısıyla mec.] orospuluk: *of two usuries the merriest was put down* (*M. Meas.*, III/2, 6).

ut Müzik skalasının en pes sesi [şimdi genellikle "do" sesi]: *Ut, re, sol, la, mi, fa* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 100; *Tam. Shrew*, III/1, 76).

utensil İnsan bedenindeki, belli hizmet veren organlar: *my beauty ... shall be inventoried, and every particle and utensil label'd* (*Tw. Night*, I/5, 346).

utis [*Utas*'un varyantı] 1. Bir şenlikte ziyafet gününden sonraki gösterilerin başladığı sekizinci gün; 2. [dolayısıyla] eğlence: *here will be old utis* (*Hen. IV–2*, II/4, 19).

utmost En uzak nokta: *that's the utmost of this pilgrimage* (*M. Meas*, II/1, 36; *Oth.*, V/2, 268; *Hen. IV–1*, IV/1, 51).

utter, to 1. Soluk vermek: *eat no onions nor garlic, for we are to utter sweet breath* (*Mid. N. Dr.*, IV/2, 43; *Jul. Caes.*, I/2, 246; *Win. Tale*, IV/4, 184); 2. Satışa sunmak: *Not utter'd by base sale of chapman's tongues* (*L. Lab. Lost*, II/1, 16; *Win. Tale*, IV/4, 323; *Rom. & Jul.*, V/1, 67).

utterance [*To the utterance, at utterance*] Sonuna kadar, ölümüne: *champion me to th' utterance* (*Mac.*, III/1, 71); *keep at utterance* (*Cym.*, III/1, 72).

uttermost[1] 1. En çok, son derece: *making question of my uttermost* (*Mer. Ven.*, I/1, 156; *Tam. Shrew*, IV/3, 80; *Troil. & Cres.*, IV/5, 9); 2. [*the uttermost*] En geç, en son: *By the eighth hour, is that the uttermost* (*Jul. Caes.*, II/1, 213).

uttermost[2] [sıf.] Çok büyük, engin: *my uttermost power* (*Hen. V*, III/6, 9).

V

vacancy 1. Boş oylum, boşluk: *but for vacancy* [örn. ama boşluk yaratmanın dışında] (*Ant. & Cleo.*, II/2, 216; *Ham.*, III/4, 117); 2. Boş zaman: *If he fill'd His vacancy with his voluptuousness* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 26); boş ara: *a minute's vacancy* (*Tw. Night*, V/) 1, 95).

vacant Yoksun, ...siz: *of those virtues vacant* (*Hen. VIII*, V/1, 125).

vade, to Solmak: *When that shall vade* (*Sonn.*, LIV, 14; *Rich. II*, I/2, 20; *Pass. Pilg.*, XIII/2).

vaded Soluk, solan: vaded glass (*Pass. Pilg.*, XIII/8; Pass. Pilg., XIII/6).

vagabond Serseri, başıboş gezen: *Like to a vagabond flag upon the stream* (*Ant. & Cleo.*, I/4, 45).

vagary İşlevsiz, fonksiyonsuz: ... *their pre-ordained faculties ... are now in a most extravagant vagary* (*Two Nob. K.*, IV/3, 72).

vagram [Evan'ın konuşması] Güzel kokulu: *a thousand vagram posies* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 25).

vagrom [Dogberry'nin konuşması] Avare, serseri, derbeder: *you shall comprehend all vagrom men* (*Much Ado*, III/3, 25).

vail[1] [Çoğul] Ücrete ek olarak verilen prim, ödül parası: *There are certain condolements, certain vails* (*Per.*, II/1, 161).

vail[2] Batma, batış: *the vail and dark'ning of the sun* (*Troil. & Cres.*, V/8, 7).

vail, to 1. Aşağı indirmek, aşağı çekmek, batırmak: *France must vail her ... crest* (*Hen. VI–1*, V/3, 25; *L. Lab. Lost*, V/2, 297; *Per.*, II/3, 42); [mec.] *vail your ignorance* (*Cor.*, III/1, 98; *Tam. Shrew*, V/2, 176; *Hen. IV–2*, I/1, 129; *M. Meas.*, V/1, 20); 2. [Birine] Saygı göstermek, saygılarını sunmak: *When She would with rich and constant pen Vail to her mistress Dian* (*Per.*, IV/Gower, 29).

vailed İndirilmiş, kapanan: *thy vailed lids* (*Ham.*, I/2, 70).

vailful Avantajlı, kazançlı: *I am advis'd to do it, He says, to vailful purposes* (*M. Meas.*, IV/6, 4).

vain 1. Boş kafalı, mankafa: *O vain fool!* (*Lear*, IV/2, 61; *Com. Err.*, III/2, 180; *Hen. IV–1*, III/2, 67); 2. Yapay, sahte, yapmacık: *'Tis holy sport to be a little vain When the sweet breath of flattery conquers strife* (*Com. Err.*, III/2, 27); 3. [For vain] Boşuna: *an idle plume, Which the air beats for vain* (*M. Meas.*, III/4, 12).

vainly Yanlış bir biçimde, yapay olarak: *Jerusalem, Which vainly I suppos'd the Holy Land* (*Hen. IV–2*, IV/5, 238).

vainness Böbürlenme, beyhudelik: *free from vainness and self-glorious pride* (*Hen. V*, V/ch., 20; *Tw. Night*, III/4, 355).

valance Püskül: *Valance of Venice gold in needle-work* [f. 1 *vallens*] (*Tam. Shrew*, II/1, 354).

valanced 1. Püsküllü, püsküle çevrelenmiş; 2. [mec.] sakalla çerçevelenmiş: *thy face is vallanc'd since I saw thee last* (*Ham.*, II/2, 423).

vale 1. Vadi; 2. [mec.] vadi gibi derinleşen bir acılar yeri olarak kabul edilen dünya: *Great is his comfort in this earthly vale* (*Hen. VI–3*, II/1, 68); 3. İnsanın çöküş yılları, yaşlılık yılları: *I am declin'd Into the vale of years* (*Oth.*, III/3, 266).

valens bkz. *valance*.

validity 1. Değer, kıymet: *this ring Whose ... rich validity* (*All's Well*, V/3, 192; *Tw.*

Night, I/1, 12; *Lear*, I/1, 8); 2. Güç, kudret: *Of violent birth, but poor validity* (*Ham.*, III/2, 189).

valuation Tahmin yürütme: *our valuation shall be such That every ... wanton reason Shall to the King taste of this action* (*Hen. IV–2*, IV/1, 187; *Cym.*, IV/4, 49).

value 1. Değerini verme, takdir etme: *How much more is his life in value with him* [tarafından değerlendirildi] (*Hen. VIII*, V/2, 143); 2. Tahmin: *A kinder value of the people* (*Cor.*, II/2, 59).

value, to 1. Değer biçmek: *our business valued* (*Hen. IV–1*, III/2, 177; *L. Lab. Lost*, V/2, 445; *Much Ado*, IV/1, 139); [*valu'd with you*] sizinle kıyaslandı (*Hen. IV–1*, V/2, 59); 2. Değerlenmek: *It values not your asking* (*Hen. VIII*, II/3, 52; Hen. VIII, I/1, 88).

valued Her biriminin değerini gösteren: *The valued file* (*Mac.*, III/1, 94).

vambrace Kolların önüne takılan zırh: *In my vambrace put my withered brawns* (*Troil. & Cres.*, I/3, 297). [q.; f. 1 *Vantbrace*]

vanish, to Kaçmak: *a gentler judgement vanish'd from his lips* (*Rom. & Jul.*, III/3, 10).

vanity 1. '*Lady Vanity*' Moralite oyunlarında bir tipti: *take Vanity the puppet's part* (*Lear*, II/2, 36; *Hen. IV–1*, II/4, 454); 2. Yanılsama, ilizyon: *Some vanity of mine art* (*Tem.*, IV/1, 41).

vant [*Van* ya da *vanguard*'ın eski biçimi] Savaşta ordunun ön safı, pişdar: *Plant those that have revolted in the vant* (*Ant. & Cleo.*, IV/6, 8).

vantage 1. Yüksek pozisyon, üstünlük: *an enemy of craft and vantage* (*Lear*, II/2, 36; *Mid. N. Dr.*, I/1, 102; *Lucrece*, 249); 2. [*Advantage*, anlam 1] İyi fırsat: *for vantage* [örn. fırsat için] (*Hen. VI–1*, IV/5, 28; *Tam. Shrew*, III/2, 144; *Cor.*, V/6, 53). [*Mac.*, I/6, 7 de *coign of vantage*; bkz. *coign*]; 3. Kâr, kazanç, çıkar: *for my vantage excellent* (*Cym.*, V/5, 198; *John*, II/1, 550; *Cor.*, I/1- 160); 4. [*of vantage, to the vantage*] Ayrıca, ilaveten, ek olarak: *some more audience ... should o'erhear the speech, of vantage* (*Ham.*, III/3, 33; *Oth.*, IV/3, 84).

vantbrace bkz. *vambrace.*

vaporous İnanışa göre, ay büyüyünce belli bitkilerin üzerini bir köpükle kaplardı: *vap'rous drop* (*Mac.*, III/5, 24).

vapour [Çoğul: Elizabeth dönemi, tıbbi terim] İnanışa göre, nefes vermede buhur çıkarma iç organlardan gelişiyordu ve bedenin suyunu aldığı için tehlikeli olabilirdi: *A good sherries-sack ... ascends me into the brain, dries me there all the ... vapours which environ it* (*Hen. IV–2*, IV/) 3, 98).

vara [*very* anlamında lehçe] Gerçek, tam: *it is vara fine* (*L. Lab, Lost*, V/2, 487).

variable 1. Çeşitli, değişik, birbirinden farklı: *variable complexions* [örn. her çeşit insan] (*Cor.*, II/1, 212; *Ham.*, III/1, 172; *Mer. Ven.*, II/8, 13); 2. [*variable service*] yemekteki çeşitli öğünler (*Ham.*, IV/3, 23).

variation Çeşitlilik: *Stain'd with the variation of each soil Betwixt that Holmedon and this seat* (*Hen. IV–1*, I/1, 64; *Sonn.*, LXXVI, 2).

varlet 1. Refakatçi ya da hizmetkâr olarak çalışan kişi ya da delikanlı: *A good varlet* (*Hen. IV–2*, V/3, 12); özellikle bir prensin ya da şövalyenin hizmetinde çalışan, bir centilmenin oğlu olan, refakatçi ya da hizmetkâr: *Call here my varlet, I'll unarm again* (*Troil. & Cres.*, I/1, 1; *Hen. V*, IV/2, 2); 2. Düzenbaz, yaramaz, serseri: *thou wicked varlet* (*M. Meas.*, II/1, 190; *Hen. IV–1*, II/4, 432; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 102).

varletry Ayaktakımı: *the showing varletry Of ... Rome* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 56).

varletto [*Varlet*'in İtal. Söylenişi] Refakatçi, hizmetli: *Where be my horses? Speak well of them Varletto* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 65).

varlot [*Varlet* ile *Harlot*'un bileşkeni] *Thou art said to be Achilles' male varlot – Male varlot, you rogue! – Why, his masculine whore* (*Troil. & Cres.*, V/1, 15).

vary Değişiklik, çeşitleme: *turn their halcyon beaks With every gale and vary of*

their masters [örn. rüzgârın değişmesiyle] (*Lear*, II/2, 79).

vary, to Değişik sözlerle ifade etmek: *that cannot ... vary deserv'd praise on my palfrey* (*Hen. V*, III/7, 32; *L. Lab. Lost*, I/1, 294).

vassal[1] **1.** Uşak ya da tabi: *thy thoughts, low vassals to thy state* (*Lucrece*, 666); **2.** Aşağılık, beş para etmeyen kimse: *O vassal! miscreant!* (*Lear*, I/1, 161; *Hen. VI–2*, IV/1, 111; *L. Lab. Lost*, I/1, 253).

vassal[2] [sıf.] Köle gibi, aşağılık: *vassal fear* (*Hen. IV–1*, III/2, 124; *Hen.* V, III/5, 51; *Sonn.*, CXLI, 12).

vassalage 1. Uşaklık durumu, kulluk, kölelik: *Lord of my love, to whom in vassalage ...* (*Sonn.*, XXVI, 1); **2.** Tüm uyruklar [tebalar] *Like vassalage ... encount'ring The eye of majesty* (*Troil. & Cres.*, III/2, 38).

vast[1] [Denize ilişkin] Issızlık, sınırsızlık, uçsuz bucaksız alan: *shook hands, as over a vast* (*Win. Tale*, I/1, 30; *Per.*, III/1, 1); [geceye ilişkin] Issız zaman: *the dead vast and the middle of the night* [q. 1; f. 1 *waste*] (*Ham.*, I/2, 198; *Timon*, I/2, 327).

vast[2] [sıf.] **1.** Issız, yıkık dökük, heder edilmiş: *the empty, vast, and wand'ring air* (*Rich. III*, I/4, 39; *Titus*, IV/1, 53; Titus, V/2, 36); **2.** Uçsuz bucaksız, sınırsız: *vast confusion waits ... The imminent decay of wrested pomp* (*John*, IV/3, 152).

vastidity Ölçülemeyecek kadar geniş bir alan: *thought all the world's vastidity you had* (*M. Meas.*, III/1, 68).

vastly Çok büyük, vâsi, ucu bucağı olmayan: *Who like a late-sack'd island vastly stood Bare and unpeopled in this fearful flood* (*Lucrece*, 1740).

vasty Sınırsız, çok geniş, uçsuz bucaksız: *The vasty fields of France* (*Hen. V*, prol., 12; Hen. V, II/4, 105; *Hen. IV–1*, III/1, 52).

vault Dam, çatı: *Save this which is the lion's and the bear's, And vault to everything* (*Two Nob. K.*, I/1, 54).

vaultage Üstü kapalı yer ya da alan: *caves and womby vaultages* (*Hen. V*, II/4, 124).

vaulty Kemerli, oyuk, çukur: *O ... death! ... I will, put my eyeballs in thy vaulty brows* (*John*, III/4, 30; *Rom. & Jul.*, III/5, 22; *Lucrece*, 119).

vaunt Başlangıç, birinci bölüm: *our play Leaps o'er the vaunt and firstlings of those broils* (*Troil. & Cres.*, prol. 27).

vaunt, to Sevinmek, övünmek: *the foe vaunts in the field* (*Rich. III*, V/3, 288; *Sonn.*, XV, 7).

vaunt-courier Müjdeci, haberci: *You sulph'rous ... fires, vaunt-couriers of ... thunderbolts* (*Lear*, III/2, 5).

vaward 1. Öncü muhafız: *the leading of the vaward* (*Hen. V*, IV/3, 131; *Hen. VI–1*, I/1, 132; *Cor.*, I/6, 53); **2.** [mec.] başlangıç, gün doğumu: *the vaward of the day* (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 105).

vegetive [Çoğul] Sebzeler, otlar, bitkiler: *the blest infusions That dwells in vegetives, in metals, stones* (*Per.*, III/2, 36).

vein 1. Huy, mizaç: *in this merry vein* (*Com. Err.*, II/2, 20; *Troil. & Cres.*, II/3, 200; *Rich. III*, IV/2, 116); **2.** Yaşamda ya da hareketlerde belli bir tavır ya da tarz: *Ay, touch him, there's the vein* [örn. o doğru bir tavır ya da tarz] (*M. Meas.*, II/2, 70; *Mid. N. Dr.*, I/2, 40; *Hen. IV–1*, II/4, 387).

velure Kadife: *a woman's crupper of velure* (*Tam. Shrew*, III/2, 61).

velvet Şık ve varlıklı: *his velvet friends* (*As You Like*, II/1, 50).

velvet-guard [Çoğul] Kadife süslemeler: *velvet-guards and Sunday citizens* (*Hen. IV–1*, III/1, 256) [bkz. *Guard*, Anlam 3].

vendible Talebi ya da satışı olan: *a maid not vendible* (*Mer. Ven.*, I/1, 112; *All's Well*, I/1, 155).

Venetia, Venetia, chi non ti vede non ti pretia [İtal.] Ey Venedik, Venedik, seni görmeyenler, takdir edemezler (*L. Lab. Lost*, IV/2, 97).

venew bkz. *venue.*

veney bkz. *venue.*

vengeance[1] **1.** Şeytanlık, zarar verme, fesat, hainlik: *That could do no vengeance to me* (*As You Like*, IV/3, 48; *Titus*, II/3, 113); **2.** İntikam alıcı ceza: *threefold*

vengeance tend upon your steps! (*Hen. VI–2*, III/2, 304; *Troil. & Cres.*, II/3, 18; Year, II/4, 95); 3. [*what the vengeance*] sorgu suali güçlendirmek için için edilen yemin: *What the vengeance, Could he not speak 'em fair?* (*Cor.*, III/1, 261).

vengeance[2] [zarf] Gayet, pek, çok, son derece: *he's vengeance proud* (*Cor.*, II/2, 5).

vengeful Kindar, öç alıcı: *a vengeful sword* (*Hen. VI–2*, III/2, 198; *Titus*, V/2, 51; *Sonn.*, XCIX, 13).

veni, vidi, vici [Lat.] Geldim, gördüm, yendim (*L. Lab. Lost*, IV/1, 67).

Venice gold Venedik işi altın iplik: *Valance of Venice in needle work* (*Tam. Shrew*, II/1, 354).

venison Av hayvanı: *shall we go and kill us venison?* (*As You Like*, II/1, 21; *Mer. Wives Win.*, I/1, 82; *Cym.*, III/3, 75).

venom Zehirli: *venom toads* (*Hen. VI–3*, II/2, 138; *Rich. III*, I/3, 290; *Lucrece*, 850); [mec.] *The venom clamours of a jealous woman* (*Com. Err.*, V/1, 69; *Rich. II*, II/1, 19).

venomed 1. Zehirlenmiş, zehir sürülmüş: *slander's venom'd spear* (*Rich. II*, I/1, 171; *Ham.*, IV/7, 161; *Ven. & Adon.*, 916). 2. Zehirli, zehir saçan: *any creeping venom'd thing* (*Rich. III*, I/2, 20; *Timon*, IV/3, 182); [mec.] *venom'd vengeance* (*Troil. & Cres.*, V/3, 47); 3. [*venomed-mouthed*] Isırığı zehirli olan: *This butcher's cur is venom'd-mouthed* (*Hen. VIII*, I/1, 120).

venomous 1. [mec.] Zarar verici, zehirleyici: *venomous malice* (*Titus*, V/3, 13; *Cor.*, IV/1, 23); 2. Kinci, garazkâr, habis: *venomous wights* (*Troil. & Cres.*, IV/2, 12).

venomously Garazkâr bir biçimde: *storm, venomously Wilt thou spit all thyself?* (*Per.*, III/1, 7).

vent[1] 1. Delik: *The vent of hearing* [örn. kulak] (*Hen. IV–2*, ind., 2; *Troil. & Cres.*, V/3, 82; *Lucrece*, 310); 2. Salıverme, akma, dökme: *a vent of blood* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 349); 3. Söz söyleme: *Free vent of words* (*Ven. & Adon.*, 334); 4. [bir şey makkında] serbestçe ve ayrıntılı bir biçimde konuşma: *Thou didst make tolerable vent of thy travel* (*All's Well*, II/3, 202).

vent[2] 1. Av hayvanının salgıladığı koku; 2. [dolayısıyla] dolu dolu heyecan ve hareketlilik: *war ... is ... audible and full of vent* (*Cor.*, IV/5, 223).

vent, to 1. Yaymak, çıkarmak, salıvermek: *to vent Our musty super-fluity* (*Cor.*, I/1, 225; *Tem.*, II/2, 107; *Cym.*, I/2, 4); 2. Seslenmek, ses çıkarmak: *thou didst vent thy groans* (*Tem.*, I/2, 200; *Tw. Night*, IV/1, 16; *Hen. VIII*, I/2, 23).

ventage Üflemeli çalgıların ses deliği ya da düğmesi, [çoğul] flütün deliği açıp kapayan düğmesi: *Govern these ventages with your fingers* (*Ham.*, III/2, 357).

venter bkz. *venture*.

ventricle [*ventricle of memory*] Beynin üç lobundan bellekle ilgili olanı (*L. Lab. Lost*, IV/2, 68).

venture [*Aventure* sözcüğünün kısaltılmışı] 1. Serüven, macera; 2. Tehlike, risk: *Thy personal venture in the rebels fight* (*Mac.*, I/3, 91); 3. [*at a venture*] rasgele, gelişigüzel: *spoke at a venture* [F *adventure*] (*Hen. IV–2*, epil., 7); 4. Risk alan kimse: *to be partner'd with diseas'd ventures That play with all infirmities for gold That rottenness can lend nature* (*Cym.*, I/6, 123).

venture, to [*Venture on*] Risk almak, tehlikeye atılmak: *on the lion he will venture* (*Ven. & Adon.*, 628). [ff. ve qq.'da isim de fiil de *venter* olarak yazılmıştır].

venue, veney 1. Eskrimde ansızın yapılan hamle: *a sweet touch, a quick venue of wit* (*L. Lab. Lost*, V/1, 59) [f. 1, q. 1 *vene we*; f. 2 *venewe*]; 2. Eskrimde kılıçla dokunuş (Fr. *toucher*] *three veneys* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 284).

ver [Lat.] İlkbahar: *Primrose, first-born child of Ver* (*Two Nob. K.*, I/1, 7; *L. Lab. Lost*, V/2, 891).

verbal Geveze: *You put me to forget a lady's manners By being so verbal* (*Cym.*, II/3, 106).

verbatim Sözel olarak: *am not able Verbatim to rehearse the method of my pen* (*Hen. VI–1*, III/1, 13).

verdure 1. Güzel koku: *as they last, their verdure still endure, To drive infection from the dangerous year?* (*Ven. & Adon.*, 507); 2. Körpelik, tazelik içinde gelişme durumu: *The ivy which had hid my princely trunk And suck'd my verdure out* (*Tem.*, I/2, 87; *Two Gent. Ver.*, I/1, 49).

verge 1. Daire: *the inclusive verge Of golden metal that must round my brow* (*Rich. III*, IV/1, 58); 2. [sihirli] halka: *Whom we raise We will make fast within a hallow'd verge* (*Hen. VI–2*, I/4, 22); 3. Sınır: *incaged in so small a verge* (*Rich. II*, II/1, 102).

verify, to 1. Onaylamak, teyit etmek, savunmak: *I will verify as much in his beard* (*Hen. V*, III/2, 71; *Hen. VI–1*, I/2, 32; *Much Ado*, V/1, 218 [Dogberry'nin konuşması]; 2. Tanıklık ederek desteklemek, kefil olmak: *I have never verified my friends ... with all the size that verify Would without lapsing suffer* (*Cor.*, V/2, 17). [F *verified*; Hanmer *magnified*; Edwards *varnished*].

verily [zarf] Gerçekte, aslında, gerçekten: *There was a noise, That's verily* (*Tem.*, II/1, 321; *As You Like*, IV/3, 25; *Win. Tale*, I/2, 49).

verity Doğruluk, doğru sözlülük: *his verity in love* (*As You Like*, III/4, 23; *Mac.*, IV/3, 92).

Veronesa Verona'dan gelen gemi: *The ship is here put in, A Veronesa* (*Oth.*, II/1, 26).

versal [*Universal*'ın kısaltılmışı] *the versal world* (*Rom. & Jul.*, II/4, 206).

verse, to Şiirle ifade etmek, manzum söylemek: *sat all day ... versing love* (*Mid. N. Dr.*, II61, 67).

verser Sahtecilik yapan çete üyesi, kalpazan [takr. 1550-1620 arası. bkz. Partridge, 1021/1].

versing law Sahte altın ile dolandırıcılık yapmak [takr. 1590-1620 arası. Greene. bkz. Partridge, 1021/1]

very[1] [sıf.] 1. Gerçek, doğru: *his very friend* (*Two Gent. Ver.*, III/2, 41; *Much Ado*, IV/1, 186; *Ham.*, II/2, 49); 2. Ta kendisi: *very Cloten* (*Cym.*, IV/2, 107; *Tem.*, II/2, 105; *Win. Tale*, III/3, 23); 3. Tamamen, tam anlamıyla: *a very fool* (*Tw. Night*, I/3, 24; *Troil. & Cres.*, I/2, 15; *Tam. Shrew*, V/2, 64); 4. Sırf, yalnızca: *thou ... That feed me with the very name of meat* (*Tam. Shrew*, IV/3, 32; *Ham.*, III/4, 137; *Ven. & Adon.*, 441).

very[2] [zarf] Bütün bütün, tamamen, tam olarak: *very now* (*Oth.*, I/1, 88; *Lear*, V/3, 295; *M. Meas.*, IV/3, 38).

vesper Akşam: *black vesper's pageants* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 8).

vessel 1. Sıvı kabı; 2. [mec.] insan bedeni: *to preserve this vessel for my lord* (*Oth.*, IV/2, 83); 3. [dolayısıyla] Kişi, şahıs: *I never saw a vessel of like sorrow So fill'd* (*Win. Tale*, III/3, 21; *Jul. Caes.*, V/5, 13); 4. [weaker vessel] Kadın: *women, being the weaker vessels* (*Rom. & Jul.*, I/1, 16; *L. Lab. Lost*, I/1, 273; *As You Like*, II/4, 6).

vestal[1] 1. Bekâretin simgesi ve Vesta ateşininin sürekli yanmasını sağlayan Vesta Rahibesi: *want will perjure The ne'er-touch'd vestal* (*Ant. & Cleo.*, III/12, 31; *Per.*, IV/5, 7; *Ven. & Adon.*, 752); 2. Bakire: *a fair vestal throned by the west* [I. Elizabeth'e gönderme] (*Mid. N. Dr.*, II/1, 158); 3. [mizahi] Mutfak hizmetçisi [Vesta bakireleri gibi ateşi canlı tuttuğu için] *the kitchen vestal* (*Com. Err.*, IV/4, 75).

vestal[2] [sıf.] 1. Vesta'ya ya da Vesta bakirelerine ilişkin: *A vestal livery will I take me to* (*Per.*, III/4, 10); 2. Namuslu, dokunulmamış: *pure and vestal modesty* (*Rom. & Jul.*, III/3, 38; Rom. & Jul., II/2, 8).

vestal office Tanrıça Diana'nın bakire rahibesinin görevi: *This is my last Of vestal office* (*Two Nob. K.*, V/1, 150)

vesture [mec.] Ruhun giysisi olan insan bedeni: *this muddy vesture of decay* (*Mer. Ven.*, V/1, 64; *Oth.*, II/1, 64).

vex, to [Zihnen] Kışkırtmak, taciz etmek [dolayısıyla] acı vermek, eziyet etmek: *it hath no tongue to vex you* (*Tw. Night*, III/4, 209; *Lear*, III/4, 61; *Jul. Caes.*, IV/3, 115).

vexation Kışkırtma, acı verme, eziyet etme, keder, huzursuzluk: *The fierce vexation*

of a dream (*Mid. N. Dr.*, IV/1, 69; *Rich. III*, IV/4, 305; *Oth.*, I/1, 72).

vexed [Fiziksel] Huzursuz, rahatsızlık veren, heyecan veren: *the vex'd sea* (*Lear*, IV/4, 2); [zihinsel] *my vex'd spirits* (*John*, III/1, 17; *Rom. & Jul.*, III/5, 95).

via [İtal.] Devam etme, ileriye gitme: *Why, via! to London will we march* (*Hen. VI–3*, II/1, 182; *L. Lab. Lost*, V/1, 149; *Mer. Wives Win.*, II/2, 153).

viage Yolculuk: *Arm you ... to this speedy viage* (*Ham.*, III/3, 24). [q.; f. 1 *voyage*].

vial 1. Şişe, küçük şişe: *Take thou this vial ... And this ... liquor drink thou off* (*Rom. & Jul.*, IV/1, 93; *Rich. II*, I/2, 12; *Ham.*, I/5, 62); 2. [öz.] Eski Roma mezarlarında bulunan gözyaşı şişesi: *the sacred vials thou shouldst fill With sorrowful water* (*Ant. & Cleo.*, I/3, 63).

viands Yiyecek içecek, gıda maddeleri: *I will be here With wholesome viands* (*Two Nob. K.*, III/1, 84).

vicar of st. fools [halk ağzı] Budalaların dik alası [16. yy. ortası ile 17 yy. Heywood, 1562; Nashe, 1589; Howell, 1659 ve Ray 1670. bkz. Partridge, 1021/2].

vice[1] 1. Günah dolu bir eylem, hakaret, ihlal: *You ... rather prov'd the sliding of your brother A merriment than a vice* (*M. Meas.*, II/4, 116; *Oth.*, IV/1, 171; Oth., IV/4, 70); 2. [Büyük V ile] Moralite oyunlarında çoğu kez palyaço olarak görünen komik bir tip, bir adı da *iniquity* [günah, fesat] idi. *Like to the old Vice ... Who with dagger of lath ...* (*Tw. Night*, IV/2, 124; *Hen. IV–2*, III/2, 319; *Rich. III*, III/1, 82) [bkz. *dagger* anlam 2]; [gönderme] *that reverent Vice, that grey iniquity* (*Hen. IV–1*, II/4, 453); *a Vice of kings* [kralın soytarısı] (*Ham.*, III/4, 98).

vice[2] Vida, cıvata: *you must put in the pikes with a vice* (*Much Ado*, V/2, 21); kerpeten, pense [mec.] *and 'a come but within my vice* (*Hen. IV–2*, II/1, 22). [f.; q. *view*].

vice, to Vidalamak: *an instrument To vice you to't* (*Win. Tale*, I/2, 416).

vicegerent Yardımcı: *the welkin's vicegerent* (*L. Lab. Lost*, I/1, 220).

vicious 1. Kusurlu, hatalı, yanılmış: *Though I perchance am vicious in my guess* (*Oth.*, III/3, 146; *Cym.*, V/5, 65) 2. Sakat, eksik, özürlü: *some vicious mole of nature* (*Ham.*, I/4, 24).

victor(-)sword Zafer kazanan kılıç, zafer kılıcı: *Despite thy victor-sword and fire-new fortune* (*Lear*, V/3, 133). [f.; q. *victor, sword*].

victualler 1. Pezevenk; 2. Kaltaban: *All vict'lers* [*victuallers*] *do so* (*Hen. IV–2*, II/4, 335).

victualling-house Randevuevi [16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. Webster, *A Cure for a Cuckold*. Meyhaneler çoğu kez, üst katlarını randevuevi olarak kullanıyorlardı. bkz. Partridge, 1022/1].

victuals Yemek, yiyecek içecek: *How tastes your victuals?* (*Two Nob. K.*, III/3, 23).

videlicet [Lat.] Yani, başka deyişle: *if you perceive Her mood inclining that way ... Videlicet, the way of flesh* (*Two Nob. K.*, V/2, 33; *Mer. Wives Win.*, I/1, 138; *L. Lab. Lost*, IV/1, 69; *As You Like*, IV/1, 97).

videane quis venit? video et gaudeo [Lat.] Kimin geldiğini görüyor musun? – Görüyorum ve memnun oldum? (*L. Lab. Lost*, V/1, 30; L. Lab. Lost, 31).

vie, to [özg. İskambil terimi] 1. İskambil oyununda bahsi artırmak ya da rest çekmek: [mec.] *kiss on kiss She vied so fast* [örn. hesabını gördü] (*Tam. Shrew*, II/1, 309); 2. Yarışmak, rekabet etmek: *Nature wants stuff To vie strange forms with fancy* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 98; *Per.*, III/1, 26; Per., IV/Gower, 33).

view 1. Bakış, göz atış: *gives all gaze and bent of amorous view* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 282; *Mer. Wives Win.*, I/3, 61; *L. Compl.*, 26); 2. Teftiş, sınav, inceleme: *made good view of me* [örn. bana dikkatle bak ya da beni yakından incele] (*Tw. Night*, II/2, 19; *Troil. & Cres.*, III/3, 241; Troil. & Cres., IV/5, 232); 3. Dış görünüş: *You that choose not by the view* (*Mer. Ven.*, II/2, 131; *Rom. & Jul.*, I/1, 169).

view, at ample İyi ve tam bir görüş verme: *Shall not behold her face at ample view* (*Tw. Night*, I/1, 26).

view of, from Görünür değil, görünmüyor: *never wing'd from view o' th' nest* (*Cym.*, III/3, 26).

view, full of Görmek için birçok fırsat tanıma: *a course Pretty and full of view* (*Cym.*, III/4, 147).

view, in (the) Göz önünde, göze görünür yerde: *to deliver his head in the view of Angelo* (*M. Meas*, IV/2, 187; *Win. Tale*, V/2, 70; *Troil. & Cres.*, I/3, 273).

view, in common Herkesin gözü önünde: *that in common view He may surrender* (*Rich. II*, IV/1, 166).

view, on more Dikkatli bir inceleme: *Which one more view* (*Rom. & Jul.*, I/2, 32).

view, to the Herkese görünür durumda: *Uplift us to the view* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 211; *Ham.*, V/2, 378.)

view, gave each thing Her şeyi iyice gösterdi: *Order gave each thing view* (*Hen. VIII*, I/1, 44).

view, to my sister's Kız kardeşi görmek için: *And do invite you to my sister's view* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 171).

viewless Görünmez: *the viewless winds* (*M. Meas.*, III/1, 123).

vigil Festival ya da eğlence arifesi: *yearly on the vigil* (*Hen. V*, IV/3, 45).

vigitant [Dogberry'nin *vigilant* yerine yaptığı gaf] Uyanık, açıkgöz, ihtiyatlı: *Be vigitant* (*Much Ado*, III/3, 94).

vigour [Zehrin] Gücü ya da etkisi: *To try the vigour of them, and apply Allayments to their act* (*Cym.*, I/5, 21; *Ham.*, I/5, 68); [mec.] *her double vigour, art and nature* (*M. Meas.*, II/2, 183). [*Titus*, IV/2, 108'de "*The vigour and picture of my youth*" tümcesi yer alır. Buradaki *vigour* sözcüğünün eski *figure* sözcüğünün bir uzantısı varsayımı üzerinde durulmaktadır]

vild [*vile*'ın varyantı].

vildly [*vilely*'nin varyantı].

vile, vild 1. Alt sırada ya da durumda: *neither in gold nor silver, but in vile apparel* (*Hen. IV–2*, I/2, 18; *Mer. Ven.*, II/4, 6; *Hen. V*, IV/3, 62); 2. [Bir şeyin] Kötü ya da olumsuz etkisi: *the vile contagion of the night* (*Jul. Caes.*, II/1, 266; *Rich. III*, III/2, 62; *Mac.*, III/1, 108).

vilely, vildly Basit, bayağı, aşağılık bir biçimde: *Doth it not show vilely in me to desire small beer* (*Hen. IV–2*, II/2, 6; *Cor.*, III/1, 120; *Cym.*, V/5, 198).

vile-drawing Kötü etki ya da hareket: *this vile-drawing bias* (*John*, II/1, 577).

villa miretur vulgus; mihi flavus Apollo Pocula Castalia plena ministret aqua [Lat. Ovidius, *Amores*, I/15, 86] "Bırakın ayaktakımı boş şeylerle uğraşsın; büyük vazolar içinde Castalyan baharını taşıyan altın saçlı Apollo bana yeter" (*Ven. & Adon.*, Özdeyiş)

villiaco bkz. *villago*.

villagery Kolektif olarak köyler: *Are you not he That frights the maidens of the villagery? ...* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 35).

villain 1. Köle, serf, uşak: *I am no villain* [çapkın anlamına da gelen söz oyunu] (*As You Like*, I/1, 56; *Titus*, IV/3, 74; *Lear*, III/7, 76); 2. Ciddi bir aşağılama içermeyen, hitap biçimi: *They are gone but to meet the Duke, villain;* 3. [dolayısıyla] sempati ile söylenen bir hitap biçimi: *Sweet villain!* (*Win. Tale*, I/2, 136; *Com. Err.*, I/2, 19; *Hen. IV–2*, II/1, 61); 4. [kadın için] *the prettiest villain* (*Troil. & Cres.*, III/2, 38; *Tw. Night*, II/5, 13).

villainous[1] [sıf.] Nefret ettiren, kötü, berbat: *There's villainous news abroad* (*Hen. IV–1*, II/4, 333; *Mer. Wives Win.*, III/5, 92; *Hen. IV–1*, II/1, 14).

villainous[2] [zarf] İğrenç ve berbat bir biçimde: *apes With foreheads villainous low* (*Tem.*, IV/1, 249).

villiago [*villaco*'nun varyantı] Cani, kötü adam, dolandırıcı, köle: *I see them lording it in London streets, Crying 'villago!' unto all they meet* (*Hen. VI–2*, IV/8, 45).

vindicative Kindar, öç alıcı: *he in heat of action Is more vindicative than jealous love* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 107).

vinewed [*Finew*'un varyantı] Küflü, bayat: *thou vinewed'st leaven* (*Troil. & Cres.*, II/1, 14).

viol Arşe ile çalınan altı telli çalgı: *an unstringed viol* (*Rich. II*, I/3, 162; *Per.*, I/1, 81; Per., III/2, 90). [qq. 1 ve 4 *viall*].

viol-de-gamboys Viola da gamba, viyolonsel gibi bacak arasında tutularak çalınırdı: *He plays o' th' viol-de-gamboys* (*Tw. Night*, I/3, 26).

violence 1. Harekette sertlik ya da şiddet: *My downright violence* (*Oth.*, I/3, 249); 2. Kişinin duygularındaki ateşlilik, heyecan: *with what violence she first lov'd the Moor* (*Oth.*, II/1, 222; *Ham.*, III/3, 196; *Ant. & Cleo.*, I/5, 60).

violent, to be Hareket ve eylemlerinde sert ve haşin olmak, şiddet göstermek: *The grief ... that I taste ... violenteth in a sense as strong As that causeth it* (*Troil. & Cres.*, IV/4, 4).

viperous Zehirli, zehir saçan: *The viperous traitor* (*Cor.*, III/1, 285; *Cym.*, III/4, 39; *Hen. VI–1*, III/1, 72).

vir sapit qui pauca loquitur [Lat.] Akıllı adam az konuşur (*L. Lab. Lost*, IV/2, 80).

virgin [Bakir olana ya da bâkireye ilişkin]: *The virgin tribute paid by howling Troy To the sea-monster* (*Mer. Ven.*, III/2, 56); bekârete ilişkin: *my virgin patent* [örn. bakire olmamın ayrıcalığı] (*Mid. N. Dr.*, I/1, 80; *Ham.*, V/1, 232; *Per.*, II/5, 12).

virgin, to [*Virgin it*] Bakireyi oynamak, bakir olmak: *my true lip Hath virgin'd it e'er since* (*Cor.*, V/3, 48).

virginal[1] **1.** Spinete benzeyen klavyeli bir müzik aleti: *What did she there, coz? Play o' th'virginals?* [burada iki anlama gelen bir söz oyunu var: *virginal*, bakire anlamına da gelir] (*Two Nob. K.*, III/3, 34); 2. [dolayısıyla] parmak *Still virginalling Upon his palm?* (*Win. Tale*, I/2, 125).

virginal[2] [sıf.] Bakirece, kız oğlan kız olarak: *Tears virginal* (*Hen. VI–2*, V/2, 52; *Cor.*, V/2, 43; *Per.*, IV/6, 57).

virgin-knot Eskiden bakirelere takılan bekâret kemeri: *If thou dost break her virgin-knot* (*Tem.*, IV/1, 15).

virtue 1. Erdem: *a humble suitor to your virtues* [örn. senato: ikili anlam] (*Timon*, III/5, 7; *Hen. IV–2*, II/4, 46; *Hen. VIII*, III/1, 103); **2.** Erkeklik, cesaret, yiğitlik: *Mark how his virtue, like a hidden sun, Breaks through his baser garments* (*Two Nob. K.*, II/4, 23; Two Nob. K., III/6, 81; *Lear*, V/3, 104; *Hen. IV–1*, II/4, 119; *Cor.*, I/1, 40; *Ant. & Cleo.*, IV/8, 17); 3. Üstün nitelik, meziyet: *that's right virtue of the medlar* (*As You Like*, III/2, 120; *Much Ado*, II/1, 122; *Hen. IV–1*, III/1, 124); 4. Beceri, hüner: *Having these virtues, I think he might be brought to play at tennis* (*Two Nob. K.*, V/2, 53; *Two Gent. Ver.*, III/1, 278; *Per.*, IV/6, 184; *Two Gent. Ver.*, III/1, 312); 5. Güç, etkili olma: *some virtue in my tears* (*John*, V/7, 44; *Mer. Ven.*, V/1, 199; *As You Like*, V/4, 103); 6. [dolayısıyla] yararlı ot ya da bitki: *you unpublish'd virtues of the earth* (*Lear*, IV/4, 16); 7. [Kişinin] gücü, otoritesi: *it is not in my virtue to amend it* (*Oth.*, I/3, 318; *Hen. IV–2*, IV/1, 161; *Mac.*, IV/3, 156); 8. Asal olan, işin özü: *touch'd The very virtue of compassion in thee* (*Tem.*, I/2, 27; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 169; *Timon*, III/5, 8).

virtuous 1. Güçlü kuvvetli, muktedir: *whose liquor hath this virtuous property* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 367; *Oth.*, III/4. 111; *M. Meas.*, II/2, 167); 2. Öz, asal: *like the bee culling* [f. 1 *tolling*] *from every flower The virtuous sweets* (*Hen. IV–2*, IV/5, 75).

virtuously Güçlü bir biçimde [dolayısıyla "etkili bir biçimde"] sıcak bir ilişkiyle, sevgili olarak: *we are so virtuously bound* (*Timon*, I/2, 226).

visage Görünüş, zevahir: *visages of duty* [örn. takınmak zorunda kalınmış görünüş] (*Oth.*, I/1, 50).

visit, to 1. Bir hastalığa yakalanmak: *These lords are visited* [örn. Vebaya yakalanmışlar] (*L. Lab. Lost*, V/2, 422; *Hen. IV–1*, IV/1, 26); **2.** Günahların cezasını çekmek: *the sins of my mother should be visited upon me* (*Mer. Ven.*, III/5, 14; *John*, II/1, 179; *Hen. V*, IV/1, 176).

visitating Teftiş eden, hüküm veren: *But our lords Lie blistering 'fore the visitating sun* (*Two Nob. K.*, I/1, 146).

visitation 1. [Özellikle salgındaki] Acı, ızdırap: *thou art infected! This visitation shows it* (*Tem.*, III/1, 32); **2.** Şiddetli

saldırı ya da atılım: *the visitation of the winds* (*Hen. IV–2*, III/1, 21). **3.** Ziyaret: *your several visitations* (*Timon*, I/2, 218; *Win. Tale*, I/1, 6; *Rich. III*, III/7, 107).

visitor Bir rahip gibi, ihtiyacı olana manen destek olup onu yatıştırmaya gelen kişi: *He receives comfort like cold porridge. – The visitor will not give him o'er so* (*Tem.*, II/1, 11).

visor, vizor Yüzü saklamaya yarayan maske [çoğu kez maskeye eklenen bir ağızlık ile yerinde tutulurdu]: *I have worn a visor and could tell A whispering tale in a fair lady's ear* (*Rom. & Jul.*, I/5, 22; *Much Ado*, II/1, 241; *Per.*, IV/4, 44.) [bkz. *vizard*].

vitty [*Fitty*'nin varyantı] Uygun; temiz [16. yy. ikinci yarısından itibaren. bkz, Partrioge, 1022/2].

viva voce [Lat.] Böylece sesleri işitilebilir: *confessions Of divers witnesses, which the Duke desir'd To him brought viva voce* (*Hen. VIII*, II/1, 18).

vive le roi [Fr.] Yaşasın kral! (*John*, V/2, 104).

vives bkz. *fives*.

vizament [Çoğul. Evans'ın konuşması; *avisement*'in varyantı] Dikkate alınacak düşünce, irdeleme: *Take your vizament in that* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 39).

vizard [*Wyzar*'ın değiştirilmiş biçimi] Maske: *was your vizard made without a tongue* (*L. Lab. Lost*, V/2, 242; *Mac.*, III/2, 34; *Rich. III*, II/2, 28). [f. 1 visor].

vizarded Maskeli, maske takmış: *they must all be mask'd and vizarded* (*Mer. Wives Win.*, IV/6, 40; *Troil. & Cres.*, I/3, 83).

vizard-like Maske gibi: *thy face is vizard-like, unchanging* (*Hen. VI–3*, I/4, 116).

vlouting-stock [Evans'ın konuşması] Alay konusu: *full of gibes and vlouting-stocks* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 80).

vlouting-stog [Evans'ın konuşması] Alay konusu: *he has made us his vlouting-stog* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 117).

vocativo [Lat.] Bir ismin hitap hali (*Mer. Wives Win.*, IV/1, 52).

vocatur [Lat.] ... denilir (*L. Lab. Lost*, V/1, 23).

voice **1.** Konuşma, sözcükler: *lose your voice* [örn. boşuna konuşuyorsun] (*Ham.*, I/2, 46; *Mer. Wives Win.*, I/4, 156; *Hen. V*, V/2, 93); **2.** Seslenme, bir düşünceyi ifade etme: *in a joint and corporate voice* (*Timon*, II/2, 204; *Hen. IV–2*, IV/1, 134; *Troil. & Cres.*, II/3, 140); [yarı belirgin] *The common voice do cry it shall be so* (*Titus*, V/3, 140); **3.** Söylenti, şayia: *the voice is now Only about her coronation* (*Hen. VIII*, III/2, 406; *Tw. Night*, I/5, 260; *Jul. Caes.*, II/1, 146); **4.** Hüküm, fikir: *the voice of Christendom* (*Hen. VIII*, II/2, 87; *Ham.*, V/2, 249; *Troil. & Cres.*, I/3, 187); **5.** kamuoyu; **6.** [dolayısıyla] itibar, nam, ün: *opinion ... throws a more safer voice on you* (*Oth.*, I/3, 226; *Hen. V*, II/2, 113); **7.** Tercihini söyleme, oy verme: *the people Must have their voices* (*Cor.*, II/2, 140; *Jul. Caes.*, III/1, 177; *Titus*, I/1, 218); **8.** [dolayısıyla] destek verme, onaylama: *he has my dying voice* (*Ham.*, V/2, 356; *Mid. N. Dr.*, I/1, 54; *Rich. III*, III/4, 19); **9.** [*In my voice*] Benim adıma (*M. Meas.*, I/2, 180); Fikrimi alırsanız, bana göre (*As You Like*, II/4, 87).

voice, to **1.** Alkışlamak, çok beğenmek: *Is this th' Athenian minion, whom the world Voic'd so regardfully?* (*Timon*, IV/3, 82); **2.** Atamak, önermek, adaylığa seçmek: *To voice him consul* (*Cor.*, II/3, 234).

void [*Void of appointment*] Boş, silahsız: *I'll prove it in my shackles, with these hands, Void of appointment* (*Two Nob. K.*, III/1, 40; *Jul. Caes.*, II/4, 37)

void, to **1.** [*Avoid*'un bozulmuş biçimi] Dışarıya vermek ya da vurmak: *did void your rheum* (*Mer. Ven.*, I/3, 117; *Hen. V*, III/5, 52); **2.** [*void up*] kusmak: *spend our flatteries to drink those men Upon whose age we void it up again* (*Timon*, I/2, 138); **3.** Terk etmek: *void the field* (*Hen. V*, IV/7, 59).

voidest Bomboş, yoksun: *the voidest of honour* (*Two Nob. K.*, III/1, 36).

voiding(-)lobby Bekleme odası, antre: *How in our voiding lobby hast thou stood And duly waited for my coming forth?* (*Hen. VI*–2, IV/1, 61).

voke [Lehçe] Halk: *let poor voke pass* (*Lear*, IV/6, 238).

volable [Armado'nun konuşması] Akıcı, hazırcevap: *A most acute juvenal, volable and free of grace* (*L. Lab. Lost*, III/1, 66). [q. 1, ff.; q. 2 *voluble*].

volume [*By th' volume*] Ciltler dolusu: *as an hostler, that for th' poorest piece Will bear the knave by th' volume* (*Cor.*, III/3, 33).

voluntary Gönüllü: *Rash, inconsiderate, fiery voluntaries* (*John*, II/1, 67; *Troil. & Cres.*, II/1, 97).

vor', to [Lehçe] Garanti vermek: *che vor' ye* (*Lear*, IV/6, 240).

votaress Tövbekâr kadın: *His mother was a votaress of my order* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 123; Mid. N. Dr., II/1, 163; *Per.*, IV/Gower, 4).

votary Ant içen kişi: *Who are the votaries ... That are vow-fellows with this ... Duke* (*Two Gent, Ver.*, I/1, 52; *Sonn.*, CLIV, 5).

vouch Tanıklık, kanıt, delil: *My vouch against you* (*M. Meas.*, II/4, 156; *Hen. VIII*, I/1, 157; *Oth.*, II/1, 146).

vouch, to 1. Tanık olmak; *Vouch with me, heaven* (*Oth.*, I/3, 261); 2. Desteklemek; onaylamak, beyan etmek: *What can you vouch Against him?* (*M. Meas*, V/1, 323; *Oth.*, I/3, 103; *Cym.*, I/4, 58).

vouched Onaylanmış, beyan edilmiş: *many vouched rarieties* (*Tem.*, II/1, 61).

voucher Kefil: *his double vouchers* (*Ham.*, V/1, 105; Ham., V/1, 108); *Here's a voucher, Stronger than ever law could make* (*Cym.*, II/2, 39).

vouchsafe, voutsafe, to 1. İzin vermek: *vouchsafe me to speak a word* (*Com. Err.*, V/1, 283; *Much Ado*, III/2, 4); 2. Kabul etmeye tenezzül etmek: *Vouchsafe my labour* (*Timon*, I/1, 152; *Jul. Caes.*, II/1, 313; *John*, III/1, 294).

vow-fellow Başkalarıyla birlikte ant içen kişi: *vow-fellows with this ... Duke* (*L. Lab. Lost*, II/1, 38).

vox [Lat. yazınsal] Ses, uygun ses, dramatik okuma: *art thou mad? – No, madam, I do but read madness ... you must allow vox* [örn. çılgınca tonlanan yüksek ses] (*Tw. Night*, V/1, 296).

vulgar[1] 1. Sıradan halk: *drive away the vulgar fom the streets* (*Jul. Caes.*, I/1, 70; *L. Lab. Lost*, I/2, 48); [çoğul] *those That vulgars give bold'st titles* (*Win. Tale*, II/1, 94); 2. askerler, erler: *so do our vulgar drench their peasant limbs In blood of princes* (*Hen. V*, IV/7, 77); 3. Kaba dil, yerli dil, şive: *in the vulgar* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 68; L. Lab. Lost, 69; *As You Like*, V/1, 48).

vulgar[2] [sıf.] 1. Sıradan kişi, Pleb: *a vulgar station* [örn. kalabalık arasında bir yer] (*Cor.*, II/1, 215; Cor., I/1, 215; *Hen. IV*–2, I/3, 90); 2. Avamca: *A vulgar comment* (*Com. Err.*, III/1, 100; *Ant. & Cleo.*, III/13, 119; *Sonn.*, CXII, 2); 3. Herkesçe bilinen, denenmiş, alelade: *a vulgar proof* [örn. herkesin bildiği] (*Tw. Night*, III/1, 124; *Ham.*, I/2, 99); 4. Olağan, sıradan: *the vulgar air* (*John*, II/, 387; [aşağılayıcı biçimde] *Be thou familiar, but by no means vulgar* (*Ham.*, I/3, 61). [*L. Lab. Lost*, IV/1, 142'de, bu sözcük, Costard tarafından yanlış bir biçimde kullanılmıştır: *a most incony vulgar wit*].

vulgarly Kaba biçimde: *vulgarly and personally accus'd* (*M. Meas.*, V/1, 160).

vurther *Further*'ın lehçesel kullanımı] Daha fazla: *without vurther cagion* (*Lear*, IV/6, 235).

W

wadge, to [*Wedge*'in varyantı] Sıkıştırmak, araya sokmak: *your wit ... 'tis is strongly wadg'd up in a blockhead* [f. 1; f. 2 *wedged*] (*Cor.*, II/3, 28).

wafer-cake Çok ince, gevrek kurabiye: [kırılgan ve narin kişiler için kullanılırdı] *oaths are straws, men's faiths are wafer-cakes* (*Hen. V*, II/3, 51).

waft[1], **to** Deniz ya da su yoluyla taşımak: *I charge thee waft me safely cross the Channel* (*Hen. VI–2*, IV/1, 115; *John*, II/1, 73; *Hen. VI–3*, III/3, 253).

waft[2], **to 1.** İşaret etmek, telakki etmek, varsaymak: *In such a night Stood Dido with a willow in her hand ... and waft her love To come again* (*Mer. Ver.*, V/1, 11; *Ham.*, I/4, 78 [f. 1; q. 1 *waves*]; *Timon*, I/1, 70); **2.** [Gözlerini] Başka tarafa çevirmek, başka yana bakmak: *he, Wafting his eyes to th' contrary* (*Win. Tale*. I/2, 372).

waftage Deniz taşımacılığı: *to hire waftage* (*Com. Err.*, IV/1, 95; *Troil. & Cres.*, III/2, 10).

wafter bkz. *wafture*.

wafture El vb. hareketi, el sallama: *with an angry wafture of your hand* (*Jul. Caes.*, II/1, 246). [f. 1 *wafter*].

wag, to 1. Kendi yoluna gitmek: *how the world wags* [örn. her şey nasıl da oluruna varyor] (*As You Like*, II/7, 23; *Mer. Wives Win.*, I/3, 7; *Much Ado*, V/1, 16); **2.** Gezmek, dolaşmak: *the Empress never wags But in her company there is a Moor* (*Titus*, V/2, 87).

wage, to 1. Bahse yatırmak: *I will wage against your gold, gold to it* (*Cym.*, I/4, 132; *Lear*, I/1, 156; *Ham.*, V/2, 147); **2.** Baht işine atılmak, tehlikeli bir işe soyunmak: *too weak to wage an instant trial with the King* (*Hen. IV–1*, IV/4, 20; *Oth.*, I/3, 30; *John*, I/1, 266); **3.** [Biriyle] Mücadele etmek, çarpışmak, yarışmak, çekişmek: *To wage against the enmity o' th' air* (*Lear*, II/4, 209); **4.** Eşiti olmak, eşitiyle çarpışmak: *His taints and honours Wag'd equal with him* [f. 2 *way*; *Rowe weigh'd*] (*Ant. & Cleo.*, V/1, 31; *Per.*, IV/2, 31); **5.** Ödüllendirmek, hakkını ödemek: *He wag'd me with his countenance* (*Cor.*, V/6, 39).

waggish Oynak, çapkın: *waggish boys* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 240; *Cym.*, III/4, 157).

waggon Araba: *Dis's waggon* (*Win. Tale*, IV/4, 116; *All's Well*, IV/4, 34; *Titus*, V/2, 51).

waggoner Arabacı: *such a waggoner As Phaeton* (*Rom. & Jul.*, III/2, 2; Rom. & Jul., I/4, 67; *Titus*, V/2, 48)

wagtail [Aşağılamada kullanılırdı] Kuyruk sallayan, hor görülen kişi: *you wagtail* (*Lear*, II/2, 67).

waid bkz. *swayed*.

wail, to 1. [Göze ilişkin] Ağlamak: *eyes wailing still* (*Lucrece*, 1508); **2.** Hayıflanmak, dövünmek, esef etmek, üzülmek: *to wail friends lost* (*L. Lab. Lost*, V/2, 749; *Rich. III*, IV/4, 99; *Mac.*, III/1, 121).

wailing [*Wailing robes*] Yas giysisi: *Give me my sleeted coat ... away with these disgraceful wailing robes* (*Hen. VI–1*, I/1, 86).

wain bkz. *Charles' wain*.

wain, to bkz. *wean*.

wain-rope Araba ipi: *oxen and wain-ropes cannot hale them together* (*Tw. Night*, III/2, 59).

waist 1. Kemer, kuşak: *those sleeping stones That as a waist doth girdle you about* (*John*, II/1, 217; *Hen. VI–1*, IV/3,

20; *M. Meas.*, III/2, 40); 2. Geminin ana direği ile ön direği arasındaki orta bölümü: *Now in the waist, the deck, in every cabin* (*Tem.*, I/2, 197).

wait, to 1. Bir şey umut ederek beklemek: *vast confusion waits ... The imminent decay of wrested pomp* (*John*, IV/3, 152; *L. Lab. Lost*, V/2, 63; *Per.*, I/1, 55); 2. Hizmet için beklemek: *I must hence to wait* (*Rom. & Jul.*, I/3, 103; *Hen. IV–1*, I/2, 70; *Hen. VI–2*, IV/1, 56); 3. [*Wait attendance*] Hizmete hazır durumda olmak: *Wait attendance Till you hear further from me* (*Timon*, I/1, 161).

waiting-woman [*Diana's waiting women*] Yıldızlar: *By all Diana's waiting-women yond* (*Troil. & Cres.*, V/2, 91). [Diana Ay Tanrıça'ydı]

wake[1] 1. Uykusuzluk: *turn his sleep to wake* (*Lear*, III/2, 34); 2. Kutsal bir günü kutlamaya bir gün öncesinden başlama: *wakes and fairs* (*Lear*, III/6, 74; *L. Lab. Lost*, V/2, 318; *Win. Tale*, IV/3, 102).

wake[2] [sıf.] Uyanık: *Got 'tween asleep and wake* (*Lear*, I/2, 15).

wake, to 1. [mec.] Canlandırmak, teşvik etmek: *To wake our peace* (*Rich. II*, I/3, 132; *Mac.*, III/6, 31; *Much Ado*, V/1, 102); 2. Kendini uyanık tutmak: *whether I wake or sleep* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 80; *Hen. VI–2*, I/1, 249; *Pass. Pilg.*, XX/52); [öz. göze ilişkin] *I'll wake mine eyeballs out first* (*Cym.*, III/4, 121). 3. Gece eğlencesi düzenleyerek geceyi gündüze çevirmek: *The King doth wake to-night and takes his rouse* (*Ham.*, I/4, 8; *Sonn.*, LXI, 13.).

walk 1. [Çoğul] Bir kimsenin yolu ya da gittiği yön: *Hop in his walks and gambol in his eyes* (*Mid. N. Dr.*, III/1, 165; *Titus*, II/4, 8; *Sonn.*, LXXXIX, 9); 2. Bahçe, park ya da orman alanı: *In this close walk* (*Hen. VI–2*, II/2, 3; *Hen. VI–3*, V/2, 24; *Titus*, II/1, 114); 3. Maskeli balo ya da dansın bir bölümü: *I am yours for the walk* (*Much Ado*, II/1, 89).

walk, to 1. Uzaklaşmak, çekilmek: *We two will walk ... And leave you to your graver steps* (*Win. Tale*, I/2, 172; *Lear*, IV/7, 82; *Cym.*, I/1, 176); 2. [*Walk about*] Maskeli baloda partneriyle dolaşmak: *Lady, will you walk about with your friend?* (*Much Ado*, II/1, 86; *Rom. & Jul.*, I/5, 17); eskrimde çarpışmaya girişmek: *Tybalt ... will you walk?* (*Rom. & Jul.*, III/1, 75).

walled bkz. *lady*, anlam 4.

wallet 1. Erzak ya da eşya taşınan çanta, sırt çantası: *Time hath ... a wallet at his back* (*Troil. & Cres.*, III/9, 145). 2. [Bir kimsenin ya da hayvanın] bedenindeki şişkinlik, torba ya da yumru: *mountaineers ... whose throats had hanging at 'em Wallets of flesh* (*Tem.*, III/3, 46).

wall-eyed Gözbebekleri renksiz olanların tehdit edici, vahşi bakışı [dolayısıyla] vahşi ve tehditkâr bakış: *wall-ey'd wrath* (*John*, IV/3, 49; *Titus*, V/1, 44).

wall-newt Kertenkele: *Tom that eats ... the wall-newt, and the water* (*Lear*, III/4, 130).

wan, to Yüzü solmak: *Could force his soul so to his own conceit That from her working all the visage wann'd* (*Ham.*, II/2, 554; *Ant. & Cleo.*, II/1, 21).

wandering 1. [*Wandering knight*] Gezgin şövalye: *Want's Thisby? A wand'ring knight?* (*Mid. N. Dr.*, I/2, 45); 2. [Ay'a ve yıldızlara ilişkin] Sabit olmayan, hareket halinde olan: *whose phrase of sorrow Conjures the wand'ring stars* [örn. gezegenler] (*Ham.*, V/1, 256; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 98; *Hen. VI–2*, IV/4, 16).

waned Solgun: *all the charms of love ... soften thy wan'd lip* (*Ant. & Cleo.*, II/1, 21).

wan(n)ion [*With a wanion*: öfke ünlemi] İntikam ile: *Come away, or I'll fetch th' with a wanion* (*Per.*, II/1, 17).

wanny Solgun, renksiz: *The roses in thy lips and cheeks shall fade To wanny ashes* (*Rom. & Jul.*, IV/1, 100). [f. 1; qq. 2-3 *many*; qq. 4-5 *paly*].

want, to 1. Gereksinim duymak: *Take your choice, and what You want at any time* (*Two Nob. K.*, II/4, 56); 2. Fark etmemek: *He that's robb'd, not wanting what is stol'n* (*Oth.* III/3, 342); 3. Yoksun olmak: *if your will want not* (*Lear*, IV/6, 264; *Two Gent. Ver.*, I/2, 92; *L.*

Lab. Lost, IV/3, 233); 4. [*Who cannot want the thought?*] Düşünmeye yardımcı olmak (*Mac.*, III/6, 8).

wanton 1. Kayıtsızca mutlu, şen kişi: *You have made me ... almost wanton With my captivity* (*Two Nob. K.*, II/1, 150; *Mer. Wives Win.*, II/2, 58; *Mid. N. Dr.*, II/1, 63; *Rom. & Jul.*, I/4, 35); 2. Eğlence, gülüp oynama: *shall we play wanton with our woes?* (*Rich. II*, III/3, 164); 3. Nazlı büyütülmüş şımarık çocuk ya da kadınsı kişi: *I am sure you make a wanton of me* (*Ham.*, V/2, 299; *John*, V/1, 70; *Cym.*, IV/2, 8).

wanton 1. Kayıtsız, şen, mutlu: *All wanton as a child* (*L. Lab. Lost*, V/2, 761; *Mer. Ven.*, V/1, 71; *Hen. VIII*, III/2, 359); 2. Kaprisli, hafifmeşrep, havai: *every idle, nice, and wanton reason* (*Hen. IV–2*, IV/1, 189; *Hen. IV–1*, V/1, 50); 3. Bol, bereketli, zengin: *the wanton green* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 99; *Rich. II*, I/3, 214; *Rom. & Jul.*, II/5, 70); 4. Kadınsı, efemine, süslü: *a guard too wanton for the head Which princes ... aim to hit* (*Hen. IV–2*, I/1, 146; *Hen. IV–1*, III/1, 211; *Hen. IV–2*, IV/1, 55).

wanton, to 1. Şehvetli bir biçimde flört etmek: *I will be bright ... to wanton with this Queen* (*Titus*, II/1, 21); 2. Vakit geçirmek için eğlenmek: *To toy to wanton, dally, smile and jest* (*Ven. & Adon.*, 106; *Win. Tale*, II/1, 18; *Tam. Shrew*, ind. /2, 52).

wantonly Şen şatır bir biçimde, eğlenceli bir yolda: *The canker-blooms ... play as wantonly* (*Sonn.*, LIV, 7).

wantonness 1. Oynaklık, havailik, kapris: *Young gentlemen would be as sad as night, Only for wantonness* (*John*, IV/1, 16; *Hen. IV–1*, V/2, 68; *Ham.*, III/1, 145); 2. Sebatsız, kaprisli olma ya da huysuzluk: *While pride is fasting in his wantonness* (*Troil. & Cres.*, III/3, 137).

wanton-white [Kadınsılığı ima eden] Sarı saç: *He is white haired, Not wanton-white* (*Two Nob. K.*, IV/2, 124).

wappened Yıpranmış, eskimiş, solup bayatlamış: *The wappened widow* (*Timon*, IV/3, 39).

ward 1. Koruma: *the best ward of mine honour* (*L. Lab. Lost*, III/1, 132); 2. Eskrimde savunma: *Come, from thy ward* (*Tem.*, I/2, 472; *Hen. IV–1*, I/2, 189; *Hen. IV–1*, II/4, 195); [mec.] *I could drive her then from the ward of her purity* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 248; *Troil. & Cres.*, I/2, 259); 3. Engel, kilit: *Doors, that were ne'er acquainted with their wards* (*Timon*, III/3, 37; *Lucrece*, 303). 4. Hapishane hücresi: *a prison ... in which there are many confines, wards, and dungeons* (*Ham.*, II/2, 246; *M. Meas.*, IV/3, 63); [mec.] *lock it in the wards of covert bosom* (*M. Meas.*, V/1, 10; *Sonn.*, XLVIII, 4; Sonn., CXXXIII, 9); 5. [*In ward*] Birinin koruması altında olma: *his Majesty's command, to whom I am now in ward* (*All's Well*, I/1, 5); 6. [*Go to ward*] Koruma ya da gözetim altına alınma: *I know, ere they will have me go to ward, They'll pawn their swords for my enfranchisement* (*Hen. VI–2*, V/1, 112).

ward, to Korumak, himaye etmek: *a hand that warded him From thousand dangers* (*Titus*, III/1, 194; *Rich. III*, V/3, 254; *Troil. & Cres.*, I/2, 267).

warden pies Bir çeşit armutlu çörek: *I must have saffron to colour the warden pies* (*Win. Tale*, IV/3, 45).

warder Bir yarışmayı yönetenin elinde tuttuğu asa ya da baston: *the King hath thrown his warder down* [örn. çatışmayı durdurmak için] (*Rich., II*, I/3, 118).

ware Haberdar, farkında: *Thou speak'st wiser than thou art ware of* (*As You Like*, II/4, 57; *Rom. & Jul.*, I/1, 124; *Troil. & Cres.*, IV/2, 55). [*As You Like*, II/4, 58'de şöyle bir tümce var: *I shall ne'er be ware of mine own wit till I break my shins against it* – burada, "ihtiyatlı, uyanık olma" anlamlarını getiren bir söz oyunu olduğu görülür].

Ware, bed of Boyutları çok büyük olan Ware yatağı; şimdi Victoria and Albert Müzesi'ndedir: *although the sheet were big enough for the bed of Ware ...* (*Tw. Night*, III/2, 44).

ware, to Sakınmak, korunmak: *Ware pencils ho!* (*L. Lab. Lost*, V/2, 43; *Troil. & Cres.*, V/7, 12).

warm Rahat, iyi durumda: *warm slaves, as had as lieve hear the devil as a drum* (*Hen. IV–1*, IV/2, 17).

warn, to 1. Çağırmak: *hath warn'd us to the walls* (*John*, II/1, 201; *Rich. III*, I/3, 39; *Jul. Caes.*, V/1, 5); **2.** [*God warn us!*] Tanrı bizi sakınsın! *For lovers lacking* (*God warn us!*) *matter* (*As You Like*, IV/1, 77). [*Mid. N. Dr.*, V/1, 320'de: *he for a man, God warn us* – f. 1 *warnd* – *warrant* ya da *warr'nt* biçiminde kullanılmıştır].

warp, to 1. Özelliğini değiştirmek ya da bozmak: *his scornful perspective ... Which warp'd the line of every other favour* (*All's Well*, V/3, 49; *As You Like*, II/7, 187); *My favour here begins to warp* (*Win. Tale*, I/2, 365); **2.** Çarpıtmak, sapmak, inhiraf etmek: *our commission, From which we would not have you warp* (*M. Meas.*, I/1, 14).

warped Bozulmuş, habis, kötü: *whose warp'd looks proclaim What store her heart is made on* (*Lear*, III/6, 53).

war-proof Savaşta kanıtlanmış kahramanlık: *Whose blood is fet from fathers of war-proof* (*Hen. V*, III/1, 18). [bkz. *proof*, anlam 4]

warrant 1. Bir başkasına yetki verilerek sağlanan bir eylem ya da evrak: *any bill, warrant quittance* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 10); **2.** Verilen güvence: *upon warrant of bloody affirmation* (*Cym.*, I/4, 59; *Rich. II*, IV/1, 235; *Oth.*, III/3, 20); **3.** Haklı neden, mazur görülme: *There's warrant in that theft* (*Mac.*, II/3, 145; *Mer. Wives Win.*, IV/2, 207; *Per.*, IV/2, 128); **4.** [*of warrant*] İzin, yetki: *a fetch of warrant* [f. 1; q. 2 *wit*] (*Ham.*, II/1, 38); **5.** [*out of warrant*] İzinsiz, yetkisiz: *a practiser Of arts inhibited and out of warrant* (*Oth.*, I/2, 79).

warrant, to 1. [Bir kimseye] Güvence vermek: *Could all my travels warrant me they live* (*Com. Err.*, I/1, 139; *Hen. IV–1*, II/4, 405; *Per.*, V/1, 134); **2.** Kefil olmak: *By the vow of mine order I warrant you* (*M. Meas.*, IV/2, 169; *Com. Err.*, IV/4, 3; *Tem.*, I/1, 46); **3.** Korumak: *Lord warrant us!* (*As You Like*, III/3, 5; *Mid. N. Dr.*, V/1, 320). [bkz. *warn*]; **4.** Savunmak: *that disgrace We fear to warrant* (*Troil. & Cres.*, II/2, 96).

warranted 1. Haklı: *our justified quarrel* (*Mac.*, IV/3, 137); **2.** Güvence, garanti gerektiren: *a warranted need* (*M. Meas*, III/2, 143).

warrantise, warrantize 1. Yetki, izin verme ya da haklı neden gösterme: *As we have warrantise* [f. 1 *warrantis*] (*Ham.*, V/1, 227); **2.** Kefil olma ya da güvence verme: *I'll be your warrantize* (*Hen. VI–1*, I/3, 13; *Sonn.*, CL, 7).

warranty İzin, yetki: *such general warranty of heaven* [f. 1 *warrantis*] (*Oth.*, V/2, 60; *Mer. Ven.*, I/1, 132; *Ham.*, V/1, 227).

warren Av hayvanlarını korumak ve üretmek için etrafı çitle çevrili koruluk: *as melancholy as a lodge in a warren* (*Much Ado*, II/1, 215).

warrener Koruma altına alınmış alanın bekçisi: *He hath fought with a warrener* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 27).

wash [*Neptune' s alt wash*] Deniz (*Ham.*, III/2, 156).

wash, to 1. [*Wash oneself of*] Kurtulmak, başından atmak: *I would I could wash myself of the buck* [*buck-washing* üzerine cinas] (*Mer. Wives Win.*, III/3, 157); **2.** (*Wash one's brain*] Aşırı içmek: *It's monstrous labour when I wash my brain And it grows fouler* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 99).

wash a tile, to (Lat. *Laterem lavare*] Boşa kürek çekmek [Deyim 16. – 17. yy.lar]

wash one's face in an ale-clout, to Bir bardak bira içmek [anonim: takr. 1540-90 tarihleri arasında. Heywood, *Proverbs.*] Kişinin suratını bira kabının içine sokması. [Partridge, 1029/1].

wash one's head without soap, to Birini azarlamak [anonim: takr. 1580-1620 tarihleri arasında. Barnaby, Rich, 1581. Partridge, 1029/1].

washed Gözyaşlarına boğulmuş: *washed eyes* (*Lear*, I/1, 268).

washical? Ne demek bu? [okumamışlar tarafından kullanılan bir tümce. takr. 1550-1600. Still, *Gammer's Gurton's Needle.* Belki de eskiden *what shall I call it*, anlamında. Partridge, 1029/2].

washing Keserek yaralamak [bkz. *Swashing*, anlam 2] *remember thy washing blow* [f. 1q. 2-3 *swashing*] (*Rom. & Jul.*, I/1, 63).

waspish-headed Öfkeli, kafası bozuk: *Her waspish-headed son has broke his arrows* (*Tem.*, IV/1, 99).

wasp-stung Rahatsız edici, ters, huzur bozucu: *what a wasp-stung and impatient fool* [q. 1; f. 1 *wasps-tongu'd*; qq. 2-6 *wasps-tongue*] (*Hen. IV–1*, I/3, 236).

wassail 1. Baharatlı bira: *with wine and wassail* (*Mac.*, I/7, 64); 2. Cümbüş, içki alemi; aslında kadeh kaldırmada da kullanılan bir sözcüktü: *retails his wares At wakes and wassails* (*L. Lab. Lost*, V/2, 318; *Ham.*, I/4, 9; *Ant. & Cleo.*, I/4, 56 [f. 1 *vassailes*]); 3. [*A wassall candle*] Şölenlerde kullanılan büyük mum (*Hen. IV–2*, I/2, 158).

waste[1] 1. İsraf, yıkım, hasar: *th' expenses and waste of his revenues* (*Lear*, II/1, 100; *Mer. Ven.*, I/1, 157; *Hen. V*, I/2, 18); 2. Yağma, soygun, gasp: *He will never, I think, in the way of waste, attempt us again* (*Mer. Wives Win.*, IV/2, 212); 3. Zarar verilmiş şey; yasal anlamda, kiracının ya da mal sahibinin kendi arazisini – istemeden de olsa – tahrip etmiş olması: *the waste is no whit lesser thas thy land* (*Rich. II*, II/1, 109); [Hamlet için, *the dead waste and middle of the night*: bkz. *Ham.*, I/2, 198. f. 2; f. 1; qq. 2-4 *wast*; q. 1 *vast*]. bkz. *Vast*, anlam 1.

waste[2] [sıf.] Boş, bomboş: *Look what thy memory cannot contain Commit to these waste blanks* (*Sonn.*, LXXVII, 10).

waste, to 1. [Zaman, para] Harcamak, [gıda] israf etmek ya da yemek yemek: *we will nothing waste* (*As You Like*, II/7, 134; *Rich. II*, II/1, 252; *Hen. IV–2*, IV/1, 213); 2. Yokmuş gibi saymak: *Thus time we waste* (*Per.*, IV/4, 1).

wasted 1. Kor, yanıp bitmiş ateş: *the wasted brands do glow* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 375); 2. Geçip gitmiş [zaman]: *some nine moons wasted* (*Oth.*, I/3, 84; *Sonn.*, CVI, 1).

wasteful Yıkıcı, yok edici, bitirici: *wasteful learning* (*As You Like*, III/2, 323; *Hen. V.*, III/1, 14; *Sonn.*, LV, 6).

wat Walter adının ev hayvanlarına uygulanmış biçimi, tavşanın geleneksel adı: *poor Wat ... stands on his hinder legs* (*Ven. & Adon.*, 697).

watch 1. Uyanıklık durumu, uyanık: *in watch* (*Cym.*, III/4, 41); [*keep watch*] uyanık olma: *What watch the King keeps to maintain the peace* (*Hen. V*, IV/1, 289); 2. Uykusuzluk durumu: *Fell into a sadness, then into a fast, Thence in a watch* (*Ham.*, II/2, 147); 3. Zaman gösteren, saat: *like a German clock ... being a watch* (*L. Lab. Lost*, III/1, 192; *Tem.*, II/1, 12; *Tw. Night*, V/1, 1/2); 4. [*the outward watch*] büyük bir olasılıkla saatin önyüzü (*Rich. II*, V/5, 52); 5. Bekçi ışığı ya da belli bir zamanda yakılmak üzere bölünmüş mum ışığı; 6. Nöbetçi, nöbet bekleme: *Give me a watch* (*Rich. III*, V/3, 63); 7. Eskiden gecenin üç ya da dört diliminden biri: *this odd even and dull watch o' the' night* (*Oth.*, I61, 123; *Hen. IV–2*, IV/5, 28); 8. Zaman araları: *My thoughts are minutes, and with sighs they jar Their watches on unto mine eyes* (*Rich. II*, V/5, 52); 9. Geceleri sokakları denetleyen bekçi ya da bekçiler: *the Prince's watch* (*Much Ado*, III/3, 6; *Rom. & Jul.*, V/3, 71; *Hen. IV–1*, II/4, 483); 10. Muhafızların ya da bekçilerin seslenişi ya da bağırışı: *the wolf, Whose howl's his watch* (*Mac.*, II/1, 94).

watch, to 1. Uykusuz kalmak, bütün gece uyanık kalmak: *She would watch with me tonight* (*Two Nob. K.*, V/2. 9; *L. Lab. Lost*, III/1, 200; *Tam. Shrew*, IV/1, 205; *Lear*, II/2, 155); belli bir amaç için uyumamak: *I have two nights watch'd with you* (*Mac.*, V/1, 1; *John*, IV/1, 30); 2. Eğitmek için atmacayı uyutmamak: [mec.] *I'll watch him tame* (*Oth.*, III/3, 23; *Tam. Shrew*, IV/1, 195; *Troil. &*

Cres., III/2, 43); 3. Bir şey için beklentisi olmak: *we will stand and watch your pleasure* (*Jul. Caes.*, IV/3, 248; *Hen. VI–2*, II/4, 7; *Mid. N. Dr.*, II/1, 177); [*for* ile] *I'll watch as long for you then* (*Mer. Ven.*, II/6, 24); 4. Suçüstü yakalamak: *do not fly, I think we have watch'd you now* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 103; *Hen. VI–2*, I/4, 42; *Hen. VI–2*, I/4, 65).

watch-case Nöbetçi kulübesi: *O sleep ... why ... leavest the kingly couch A watch-case ...?* (*Hen. IV–2*, III/1, 17).

watcher Uyumayan: *Get on your night-gown, lest occasion ... show us to be watchers* (*Mac.*, II/2, 68; *Two Gent. Ver.*, II/4, 135).

watchful 1. Uykusuzluğa neden olan: *watchful cares* (*Jul. Caes.*, II/1 99; *Two Gent. Ver.*, I/1, 31; *Hen. IV–2*, IV/5, 25); 2. Uyanık kalmaya alışkın: *watchful fires* (*Hen. V*, IV/ch., 25).

watchman 1. Nöbetçi: *Let's see if other watchmen Do hear what we do* (*Ant. & Cleo.*, IV/5, 17); sokakları denetleyen bekçiler: *an ancient ... watchman* (*Much Ado*, III/3, 40); [mec.] *I shall the effect of this good lesson keep As watchman to my heart* (*Ham.*, I/3, 46; *Hen. VI–1*, I II/1, 66); 2. Uyku uyumayan ya da az uyuyan kişi: *To play the watchman* [nükteli] (*Sonn.*, LXI, 12).

water 1. Gözyaşları: *the water of my eye* (*Hen. VI–3*, V/4, 75; *Hen. IV–1*, III/1, 93; *L. Compl.*, 291); [çoğul] *Command these fretting waters from your eyes With a light heart* (*M. Meas.*, IV/3, 146; *John*, IV/3, 107; *Lear*, I/4, 303); 2. [*raise the waters*] gözyaşlarına neden olma (*Mer. Ven.*, II/2, 49); 3. Elmasın pırıltısı: *diamonds Of a most praised water* (*Per.*, III/2, 101; *Timon*, I/1, 18); 4. [*For all waters*] Her şey için hazır olma (*Tw. Night*, IV/2, 63).

water-fly 1. Su sineği: *let water-flies Blow me into abhorring!* (*Ant. & Cleo*, V/2, 59); 2. [mec.] boş gezenin boş kalfası, aylak kişi: *Dost know this water-fly?* (*Ham.*, V/2, 82; *Troil. & Cres.*, V/1, 34).

water-gall Belli belirsiz görülen tam biçimlenmemiş gökkuşağı: *like rainbows in the sky. These water-galls in her dim element* (*Lucrece*, 1588).

watering İçki içme: *when you breathe in your watering* (*Hen. IV–1*, II/4, 16).

waterish Bol suyu olan: *wat'rish Burgundy* (*Lear*, I/1, 358).

water-rat [Su faresi] Korsan: *there be land-rats and water-rats, water-thieves, and land-thieves, I mean pirates* (*Mer. Ven.*, I/3, 23).

water-rug Su kuşlarını avlayabilen tüylü köpek: *spaniels, curs, Shoughs, water-rugs ... are clipt All by the name of dogs* (*Mac.* III/1, 93).

water-standing Sel gibi gözyaşı döken: *many an orphan's water-standing eye* (*Hen. VI–3*, V/6, 40).

water-work Boyutları ve renkleri açısından taklit ince duvar halısı: *the German hunting in water-work* (*Hen. IV–2*, II/1, 146).

watery 1. [Ay'a ilişkin] Gelgitlere ve yağmura neden olan: *the wat'ry moon* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 162); [dolayısıyla *wat'ry star*] Ay (*Win. Tale*, I/2, 1). 2. Fazlasıyla arzu eden, talip: *wat'ry palates* (*Troil. & Cres.*, III/2, 21).

wave, to 1. Bocalamak, iki şık arasında duraksamak: *he wav'd indifferently 'twixt doing them neither good nor harm* (*Cor.*, II/2, 17); 2. [Elde olan bir şeyi dikkat çekmek için] Sallamak: *he ... with glove or hat or handerkirchief Still waving* (*Cym.*, I/3, 12); 3. [dolayısıyla] işaret etmek: *It waves you to a more removed ground* [F *wafts*] (*Ham.*, I/4, 61, 68; Ham., 78); 4. Başı öne ve arkaya sallamak: *waving the head* (*Cor.*, III/2, 77; *Ham.*, II/1, 90).

wawl, to Feryat figan etmek, yüksek sesle ağlamak: *We wawl and cry* [ff.; qq. *wayle, waile*] (*Lear*, IV/6, 180).

wax 1. [*Man of wax*] Yakışıklılık ve tavır açısından [baştan aşağıya] mükemmel erkek: *such a man As all the world – why, he's a man of wax* (*Rom. & Jul.*, I/3, 76); 2. [*Sea of wax*] Üstüne yazı yazılabilen tablet: *My free drift ... moves itself in a wide sea of wax* (*Timon*, I/1, 47).

wax, to 1. Büyümek, artmak: *as this temple waxes* (*Ham.*, I/5, 12; *Cor.*, II/2, 99; *L. Lab. Lost*, V/2, 10) ["arıların ifrazatı" üzerine *wax* ile söz oyunu]; **2.** Oluşmak, [şu ya da bu] olmak: *He waxes desperate with imagination* (*Ham.*, I/4, 87; *Hen. V*, V/1, 84; *Hen. VI–2*, III/2, 76).

waxen, to Artmak, çoğalmak: *waxen in their mirth* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 56).

way 1. Geçit, yol: *Belike his wife ... shut the doors against his way* (*Com. Err.*, IV/3, 91; *Hen. VIII*, II/4, 129; *Ant. & Cleo.*, III/6, 85); **2.** Eylem serbestiyeti: [*have* ile] *Let me have way ... To find this practice out* (*M. Meas.*, V/1, 238; *All's Well*, III/6, 2); **3.** [*give* ile] fırsat: *'Tis best to give him way, he leads himself* (*Lear*, II/4, 298; *Hen. IV–2*, V/2, 62; *Cor.*, V/6, 31); [dolayısıyla *give way (to) humour, favour*] *though now the time Gives way to us* (*Hen. VIII*, III/2, 16; *Per.*, IV/6, 19; Per., V/1, 230); **4.** [*Way of thinking*] Tarz, inanç: *a gentleman Of mine own way* (*Hen. VIII*, V/1, 28; Hen. VIII, I/3, 61); **5.** Salık verilecek en iyi yol, yön: *I think it is our way ... To be her men* (*Rich. III*, I/1, 78; *Com. Err.*, IV/3, 92).

way, any Nasılsa, her ne ise, nasıl olursa olsun: *if the wind blow any way from shore* (*Com. Err.*, III/2, 148; *Hen. VIII*, V/1, 56; *Hen. IV–1*, IV/3, 46).

way, by the Dolayısıyla, dolaylı olarak: *I hear it by the way* (*Mac.*, III/4, 129).

way of, in (the) 1. Göre, konusunda: *in the way of loyalty and truth Toward the King* (*Hen. VIII*, III/2, 72; *Troil. & Cres.*, II/2, 189; *Lear* II/2, 20); **2.** Bir belirti ya da açığa vurma olarak: *I do beseech you, as in way of taste, To give me now a little benefit* (*Troil. & Cres.*, III/3, 13; *Ham.*, I/3, 95; *Hen. V*, III/2, 97).

way, out of the 1. Uygunsuz, çizgidışı, yersiz: *A pox of drowning thyself, it is clean out of the way* (*Oth.*, I/3, 359; *L. Lab. Lost*, IV/3, 74); **2.** Yolunu şaşırma, yitip gitme: *Is't lost? Is't gone? Speak, is't out o' th' way?* (*Oth.*, III/4, 80).

way, that 1. Bu hususta: *he is something peevish that way* (*Mer. Wives Win.*, I/4, 14; *Tem.*, II/1, 240); **2.** O neden yüzünden, ondan dolayı: *Past hope, and in despair, that way past grace* (*Cym.*, I/1, 137).

way, this 1. Bu yüzden, bu konuda: *Our breach of duty this way Is business of estate* (*Hen. VIII*, II/2, 68); **2.** Böyle haraket ettiğimiz takdirde, böylece: *This way, the Romans Must or for Britains slay us or receive us For ... revolts* (*Cym.*, IV/4, 4).

ways [*Way*'in eski genitiv biçimi, zarf içeren ifadelerde kullanılırdı] **1.** [*Come (your) ways*] İlerleyelim, hadi gel!: *Come your ways, sir, come* (*M. Meas.*, III/2, 80; *As You Like*, I/2, 209; *All's Well*, II/1, 93); **2.** [*go your ways*] Hadi git, çek git, burayı terk et: *Ay, go your ways, go your ways* (*As You Like*, IV/1, 182; *Tam. Shrew*, IV/5, 23; *Mer. Wives Win.*, II/2, 138); **3.** [This ways] Buraya, buradan: *come a little nearer this ways* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 45).

wayward 1. Aksi, ters: *Pericles is now again thwarting the wayward seas* (*Per.*, IV/4, 10; *Rich. II*, II/1, 143; *Two Gent. Ver.*, I/2, 57); **2.** Baştan çıkmış, yoldan çıkmış: *The wayward sisters* [f. 1 *weyward*] (*Mac.*, I/3, 32).

weak 1. Budala, avanak: *A very weak monster!* (*Tem.* II/2, 140; *Much Ado*, III/1, 54; *Rom. & Jul.*, II/4, 170); **2.** Değeri az olan şey: *this weak and idle theme* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 427; *Oth.*, III/3, 443; *Hen. V*, III/6, 133).

weak-hinged Kötü hesaplanmış: *Not able to produce more accusation Than your own weak-hing'd fancy* (*Win. Tale*, II/3, 119).

weal 1. Mutluluk, refah, huzur: *the general weal* (*Timon*, IV/3, 160; *John*, IV/2, 65; *Ham.*, III/3, 14); **2.** Devlet, birlik, kamu çıkarı: *body of the weal* (*Cor.*, II/3, 181; *Mac.*, III/4, 75; *Lear*, I/4, 241).

weal-balanced Kamu çıkarına uygun: *By cold gradation and weal-balanc'd form We shall proced with Angelo* (*M. Meas.* IV/3, 100).

wealsman Devlet adamı: *two such wealsmen* (*Cor.*, II/1, 54).

wealth Refah, zenginlik: *th' imposthume of much wealth and peace* (*Ham.*, IV/4, 27; *Mer. Ven.*, V/1, 249).

wean, wain, to [mec.] Başka yana dönmek, uzaklaştırmak: *I will restore to thee The people's hearts, and wean them from themselves* (*Titus*, I/1, 211; *Hen. VI–3*, IV/4, 17).

wear Moda: *I hope ... your ... worship will be my bail. – No; it is not the wear* (*M. Meas.*, III/2, 75; *As You Like*, II/7, 34; *All's Well*, I/1, 205).

wear, to 1. Taşımak: *Wear prayer-books in my pocket* (*Mer. Ven.*, II/2, 92); 2. [mec.] malik olmak: *Never did poor steward wear a truer grief For his undone lord* (*Timon*, IV/3, 480; *Cym.*, IV/2, 202; *Hen. VI–2*, III/2, 197); [atasözü olarak] sahip olmak: *Win me and wear me* (*Much Ado*, V/1, 82; *Hen. V*, V/2, 233); 3. Modaya uymak, şık olmak: *the brooch and the toothpick, which wear not now* [f. 1 *were*] (*All's Well* I/1, 158); 4. Yorulmak: *To wear your gentle limbs in my affairs* [f. 1; ff. 2-4 *wearying*] (*All's Well*, V/1, 4, *As You Like*, II/4, 38); 5. Dayanmak, başkasından daha çok devam etmek: *we'll wear out ... packs and sects of great ones* (*Lear, V/3, 17; Ant. & Cleo., IV/14, 133*); 6. [Belli bir zamanı] Harcamak [belli bir zaman geçtikten sonra] *To wear our mortal state to come with her* (*Hen. VIII*, II/4, 229); 7. [Zamana ilişkin] Geçip gitmek: *time wears* (*Mer. Wives Win.*, V/1, 7; *Tam. Shrew*, III/2, 111) [ayrıca bkz. *worn*]. 8. [Kişinin] giderek daha çok hayranlığını kazanmak: *so wears she to him* (*Tw. Night*, II/4, 30).

wearer Sahip, hâmil: *O that ... clear honour Were purchas'd by the merit of the wearer!* (*Mer. Ven.*, II/9, 43).

wearing Giysi: *my nightly wearing* (*Oth.*, IV/3, 16; *Win. Tale*, IV/4, 9).

weary Usandırıcı, bıktırıcı: *Not to be weary with you* (*M. Meas.*, I/4, 25; *Ham.*, I/2, 133 [f. 1; qq. 2-4 *wary*]; *Oth.*, III/4, 176).

weather 1. Fırtına: *louder than the weather* (*Tem.*, I/1, 37; *Mer. Ven.*, II/9, 29; *John*, IV/2, 109); 2. [Denizciliğe ilişkin] Rüzgârın estiği yön [dolayısıyla] rüzgâr üstü: *keeps the weather of ...*; 3. [mec.] avantajı olma: *Mine honour keeps the weather of my fate* (*Troil. & Cres.*, V/3, 26).

weather-bitten Rüzgârdan aşınmış, solmuş: *a weather-bitten conduit of many kings' reigns* (*Win. Tale*, V/2, 55).

weather-fend, to Fırtınadan korunmak, barınmak: *the line-grove which weather-fends your cell* (*Tem.*, V/1, 10).

web bkz. *pin*, anlam 3.

wedded Düğüne, zifafa ilişkin: *My grave is like to be my wedded bed* (*Rom. & Jul.*, I/5, 135).

wedge, to Yar(ıl)mak, çatlamak: [mec.] *when my heart, As wedged with a sigh, would rive in twain* (*Troil. & Cres.*, I/1, 35).

weed[1] Giysi, elbise, kıyafet: *love's modest snow-white weed* (*Lucrece*, 196; *Cor.*, II/3, 221; *Sonn.*, II, 4); [çoğul] *his sables and his weeds* (*Ham.*, IV/7, 60; *Tw. Night*, V/1, 273; *Two Gent. Ver.*, II/7, 42).

weed[2] Sıska beygir, az besili at: [mec.] *The needful bits and curbs to headstrong weeds* (*M. Meas.*, I/3, 20).

weed, to [Yazınsal ve mec.] Söküp atmak, kökünden koparmak: *The caterpillars of the commonwealth, Which I have sworn to weed and pluck away* (*Rich. II*, II/3, 167; *Oth.*, I/3, 322; *Cor.*, IV/5, 102).

weeding Yararsız olan kimseler ya da şeyler, otlar: *He weeds the corn and still lets grow the weeding* (*L. Lab. Lost*, I/1, 96).

weeds [*Bare weeds*] Yırtık pırtık giysiler: *Walking in Thebes? Scars and bare weeds* (*Two Nob. K.*, I/2, 15).

weedy Otlardan yapılmış: *her weedy trophies* (*Ham.*, IV/7, 174).

week 1. Pazar günü hariç altı iş günü: *whose sore task Does not divide the Sunday from the week* (*Ham.*, I/1, 76); 2. [*In by the week*] Tuzağa düşürülme, yakalanma: *O that I knew here were but in by th' week* (*L. Lab. Lost*, V/2, 61); 3. [*Too late a week*] Çok geç kalma: *At seventeen years many their fortunes seek, But at fourscore it is too late a week* (*As You Like*, II/3, 74); 4. [*A whole week by days*] bkz. *day*, anlam 1.

ween, to Ummak, beklemek, hayal etmek: *weening to redeem And have install'd me in the diadem* (*Hen. VI–1*, II/5, 66; *Hen. VIII*, V/1, 135).

weeping-ripe Ağlamaya hazır: *The king was weeping-ripe for a good word* (*L. Lab. Lost*, V/2, 274; *Hen. VI–3*, I/4, 172).

weep Irish, to [halk ağzı] Timsah gözyaşları dökmek [16. yy.ın ikinci yarısından itibaren. Fuller, 1650. Mrs. Centlivre. Partridge, 1033/2].

weeping cross Büyük düş kırıklığına uğrama, başarısız olma. [1560'lı yy.lar. Örn. Bullein, 1564, Gosson. Lyly, Heywood, Grose, Spurgeon. Eski bir yer adına gönderme. Partridge, 1034/1].

weet, to Bilmek: *I bind ... the world to weet We should stand up peerless* (*Ant. & Cleo.*, I/1, 39).

weigh, to 1. Dikkate almak, üzerinde düşünmek: *Weighing the youthful season of the year* (*Jul. Caes.*, II/1, 106; *Win. Tale*, I/2, 258; *Sonn.*, CXX, 8); 2. Bir kerteye kadar tahmin etmek: *her worth That he does weigh too light* (*All's Well*, III/4, 32; *Hen. V*, II/4, 43); 3. [Olumsuz] Değerlendirmek, değersiz bulmak: *You weigh me not? O, that's you care not for me* (*L. Lab. Lost*, V/2, 27; *Hen. VIII*, V/1, 24; *Sonn.*, CVIII, 10); 4. [Birine] Eşit olmak, [birini] dengelemek: *Indeed I weigh not you, and therefore light* (*L. Lab. Lost*, V/2, 26; *Mac.*, IV/3, 90; *Hen. VIII*, I/1, 11); 5. Bir şeyi başka bir şeyle dengelemek, ...den fazla gelmek, daha önemli olmak: *my friends ... that must weigh out my affections* (*Hen. VIII*, III/1, 88); [*against* ile] dengelemek: *To weigh against his opposite* (*Hen. IV–2*, I/3, 55); [*with* ile] eşitlemek: *in him I'll counterpoise, And make him weigh with her* (*Timon*, I/1, 146; *Hen. IV–2*, II/2, 176); 6. Eşit biçimde dengelenmek: *the fair soul ... Weigh'd between loathness and obedience* (*Tem.*, II/1, 131); 7. Kederlenmek: *Her heart weighs sadly* (*All's Well*, III/5, 67; *Mac.*, V/3, 45); 8. Belli bir değer biçmek: *I love them as they weigh* [örn. değerlerine göre] (*Cor.*, II/2, 74).

weight [*By* ile] Tamamen: *Make us pay down for our offence by weight The words of heaven* (*M. Meas.*, I/2, 121); [*in* ile] [aynı] tamamen: *which in weight to re-answer, his pettiness would bow under* (*Troil. & Cres.*, V/2, 168); [*with* ile] aynı ölçüde: *thy madness shall be paid with weight* [qq.; f. 1 *by*] (*Ham.*, IV/5, 157).

weighty Acı, ağır, keder verici: *our weightier judgement* (*Timon*, III/5, 101; *Hen. VIII*, III/1, 58).

weird bkz. *wayward*.

weird sisters Kader perileri (*Mac.*, I/3, 32).

welfare Sağlık: *our husband's welfare* [q. 1 *health*] (*Mer. Ven.*, V/1, 114; *Sonn.*, CXVIII, 7; *Lucrece*, 263).

welked bkz. *welked*.

welkin 1. Gökyüzü; *the sky, the welkin, the heaven* (*L. Lab. Lost*, IV/2, 5; *Tem.*, I/2, 4; *John*, V/5, 2); 2. Semavi, ilahi, cennete ilişkin: *your welkin eye* [belki mavi göz] (*Win. Tale*, I/2, 136); [mizahi] Gökkubbe: *out of my welkin* (*Tw. Night*, III/1, 58).

well[1] Pınar: *Clear wells spring not* (*Pass. Pilg.*, XVII/25; *Troil. & Cres.*, V/10, 19; *L. Compl.*, 255).

well[2] [sıf.] 1. [Ölene ilişkin] Mutlu, huzurlu: *We use To say the dead are well* (*Ant. & Cleo.*, II/5, 33; *Rom. & Jul.*, V/1, 17; *Win. Tale*, V/1, 30); 2. [*Well to live*] Valıklı, zengin: *an honest exceeding poor man and ... well to live* [yaşlı Gobo'nun konuşması] (*Mer. Ven.*, II/2, 53; *Win. Tale*, III/3, 121).

well-a-day 1. Keder: *His daughter's woe and heavy well-a-day* (*Per.*, IV/4, 49); 2. [ünlem] heyhat, ne yazık ki: *Ah, well-a-day, he's dead* (*Rom. & Jul.*, III/2, 37; *Tw. Night*, IV/2, 108; *Mer. Wives Win.*, III/3, 99).

well-advised 1. [Kişiye ilişkin] İhtiyatlı, uyanık, basiretli: *any well-advised friend* (*Rich. III*, IV/4, 515; *John*, III/1, 5; *Titus*, IV/2, 10); 2. Sağduyulu: *Mad or well-advis'd* (*Com. Err.*, II/2, 213).

well-a-near [*Well-a-day*'in lehçesi] Keder, üzüntü: *The lady shrieks, and well-a-near Does fall in travail* (*Per.* III/Gower, 51).

well-appointed İyi donanımlı: *Well-appointed pow'rs* (*Hen. IV–2*, I/1, 190).

well-balanced bkz. *weal-balanced.*

well-beseeming Çok uygun: *her well-beseeming troop* (*Titus*, II/3, 56; *Hen. IV–1*, I/1, 14).

well-breathed Soluklu ya da çalışmayla elde edilmiş uzun soluklu: *thy well-breath'd horse* (*Ven. & Adon.*, 678).

well-derived İyi ve ahlaklı atalarından gelen: *My son corrupts a well-derived nature* (*All's Well*, III/2, 88); doğuştan soylu ve ahlaklı: *What says she to my birth? – That you are well-derived* (*Two Gent. Ver.*, V/2, 23).

well-desired Herkesçe istenen ya da aranan: *you shall be well-desir'd in Cyprus* (*Oth.*, II/1, 204).

well-entered İyi eğitim görmüş: *Well-ent'red soldiers* (*All's Well*, II/1, 6).

well-favoured Yakışıklı: *To be a well-favour'd man is the gift of fortune* (*Much Ado*, III/3, 14; *Mer. Wives Win.*, II/2, 273; *Lear*, II/4, 256).

well-foughten Yiğitçe dövüşülen: *this glorious and well-foughten field* (*Hen. V*, IV/6, 18).

well-found 1. İtibarlı, erdemli, ünlü: *in what he did profess. Well-found* (*All's Well*, II/1, 102); 2. Başarılı: *last general In our well-found successes* [1. anlam ile bir söz oyunu yapılmış olabilir] (*Cor.*, II/2, 44).

well-given İyiliksever, hayırhah: *He is a noble Roman, and well-given* (*Jul. Caes.*, I/2, 187; *Hen. VI–2*, III/1, 72).

well-governed İyi huylu: *a virtuous and well-govern'd youth* (*Rom. & Jul.*, I/5, 68).

well-graced Herkesçe sevilen, popüler: *a well-graced actor* (*Rich. II*, V/2, 24).

well-liking Semiz, içeriği dolgun: *Well-liking wits they have – gross gross, fat fat* (*L. Lab. Lost*, V/2, 268).

well-painted Ustaca uydurulmuş: *well-painted passion* (*Oth.*, IV/1, 257).

well-respected İyice düşünülmüş, tartılıp biçilmiş: *If well-respected honour bid me on* (*Hen. IV–1*, IV/3, 10).

well said! Çok iyi! Çok doğru!: *Now masters, draw* [silahlarını ateşlerler] – *O, well-said, Lucius!* (*Titus*, IV/3, 64; *As You Like*, I/6, 13; *Ant. & Cleo.*, IV/4, 28).

well-wished İyi dileklerle ağırlanan, çok sevilen: *a well-wish'd king* (*M. Meas.*, II/4, 27).

Welsh cricket 1. Bit, kehle [16. yy. ikinci yarısından 17. yy.a kadar. Greene; 2. Terzi. [17. yüzyıl. Başlangıcı bilinmiyor. Büyük bir olasılıkla *prick-louse* sözcüğünden gelmiştir. bkz. Partridge, 1035/1].

Welsh hook Ucu kancalı ya da eğri bıçağı olan silah: *and swore the devil his true liegeman upon the cross of a Welsh hook* (*Hen. IV–1*, II/4, 338).

wen Tümör, beze, şiş [bir kimseyi aşağılamada kullanılırdı]: *I do allow this wen to be as familiar with me as my dog* (*Hen. IV–2*, II/2, 106)

wench Sevecen ya da içten hitap biçimi: *Well demanded, wench* (*Tem.*, I/2, 139; *Hen. VIII*, III/1, 1; *Lucrece*, 1273).

wenching Çapkın, zampara, kadın peşinde koşan: *the wenching rogues* (*Troil. & Cres.*, V/4, 33).

wench-like Kadınsı, kadın gibi: *do not play in wench-like words* (*Cym.*, IV/2, 230).

Westminster wedding Fahişe ile dolandırıcının düğünü "*A Whore and a Rogue Married together*", B. E. [Londra argosu: 16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. bkz. Partridge, 1035/2].

westward-ho Thames Irmağı üzerinde seyreden tekne kaptanlarının uyarı bağırışı: *There lies your way, due west. – Then westward-ho!* (*Tw. Night*, III/1, 131).

weyward bkz. *wayward.*

wezand Soluk borusu, gırtlak: *cut his wezand with thy knife* (*Tem.*, III/2, 91).

whale's bone Deniz ayısı ve benzeri hayvanların dişi: *To show his teeth as white as whale's bone* (*L. Lab. Lost*, V/2, 332)? [O dönemde bugün fildişi denilen maddenin balina gibi iri deniz hayvanlarından elde edildiğine inanılırdı].

wharf Irmak kıyısı: *on Lethe wharf* (*Ham.*, I/5, 33; *Ant. & Cleo.*, II/2, 213).

what A. Soru ifade eden kullanımları: **1.** [Kişiye ilişkin] Kim?: *What prisoner was't? That told me When I inquired their names?* (*Two Nob. K.*, I/4, 21; *Oth.*, I/1, 94; *Mac.*, V/7, 2; *M. Meas.*, V/1, 467); **2.** Ne için? Hangi nedenden? *What should I don this robe and trouble you?* (*Titus*, I/1, 189; *Ant. & Cleo.*, V/2, 313; *Hen. IV–2*, I/2, 114); **3.** Nasıl? *What dares the slave Come hither ...* (*Rom. & Jul.*, I/5, 55); **4.** [*What is the night?*] Gecenin hangi saati? (*Mac.*, III/4, 125); **5.** [*What though?*] Ne önemi var? *But what though? Courage!* (*As You Like*, III/3, 51; *Hen. V*, II/1, 8; *John*, I/1, 169); **6.** [*What to?*] Ne dersin? *What about, what of* anlamında: *what to thine old news?* (*Tam. Shrew*, III/2, 42); B. Ünlemsel kullanımları: **7.** Sevinç, hayret, teşvik ya da teessür ifade eden ünlemler: *How now Grumio? What, Grumio!* (*Tam. Shrew*, IV/1, 108; *Rich. III*, IV/4, 320; *Ant. & Cleo.*, IV/8, 19); **8.** Kişinin dikkatini çekmek için sesleniş: *What, Ariel!* (*Tem.*, IV/1, 39; *Mer. Wives Win.*, III/3, 1 *Ant. & Cleo.*, II/7, 131); [*ho* ile] Hey, sen! *What ho! slave! Caliban!* (*Tem.*, I/2, 313 *M. Meas.*, III/1, 44; *Rom. & Jul.*, I/1, 83); **9.** *What a ...* anlamında: *Cassius, what night is this?* (*Jul. Caes.*, I/3, 42; *Win. Tale*, I/2, 352; *Ven. & Adon.*, 445); **10.** Ne mene şey ... : *what these Christians are ...!* (*Mer. Ven.*, I/3, 160; *Cym.*, IV/1, 15); C. Aidiyet ifade eden kullanımları: **11.** Herhangi, her ne: *to bear up Against what should ensue* (*Tem.*, I/2, 158; *Win. Tale*, I/2, 44; *Hen. VI–3*, III/1, 51); **12.** Her kim, kim olursa olsun: *Be what they will, I heartily forgive'em* (*Hen. VIII*, II/1, 65; *Hen. VI–1*, V/3, 45; *Lear*, V/3, 97); **13.** [*What time*] ... olduğu zaman: *What time we will our celebration keep According to my birth* (*Tw. Night*, IV/3, 30; *Hen. VI–3*, II/5, 3); D. Deyimsel kullanımları: **14.** [*I'll tell you what*] Sana şunu söyleyeyim: *I'll tell the what, Prince* (*Much Ado*, V/4, 100; *Troil. & Cres.*, V/2, 21; *John*, III/3, 60); [aynı şekilde] *wot you what, my lord?; I know what* (*Rich. III*, III/2, 90); *This trick may chance to scathe you, I know what* (*Rom. & Jul.*, I/5, 84); **15.** [*What with ... what with*] *Partly by ... partly by* anlamında: Kısmen ... ve kısmen: *What with the sickness of Northumberland ... And what with Owen Glendower's absence thence ... I fear the power of Percy is too weak* (*Hen. IV–1*, IV/4, 14; *M. Meas.*, I/2, 82; *Hen. IV–1*, V/1, 49); [*with* olmadan] *what one thing, what another* (*Troil. & Cres.*, V/3, 2103).

what but Ama şu [takr. 1560'larda ortaya çıkmıştır. Googe, 1563. bkz. Partridge, 1037/2].

what-d'ye-call-'em [halk ağzı] Önemsiz olduğu için unutulan bir kişi ya da şeyi; [17. yy.dan itibaren: Shakespeare, As You Like it: "*Good even, good Master What-ye-call't; how do you, sir*". 16 yy. ve 17. yy. varyantları için bkz. Ned Ward, Smolett, Dibdin vb. Partridge, 1038/1].

whatever Ne olursa olsun: *Therefore Achilles, but whate'er, know this* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 77).

whatsoever 1. Herhalde, nasıl olursa olsun: *bear this charge of wooing, whatso'er* (*Tam. Shrew*, I/2, 15); **2.** Kim olursa olsun: *as any man in Illyria, whatsoever he be* (*Tw. Night*, I/3, 117; Tw. Night, III/4, 147; *Cym.*, II/1, 40).

whatsomever 1. Her ne, herhangi: *All men's faces are true, whatsome'er their hands are* (*Ant. & Cleo.*, II/6, 97); **2.** Her kim, kim olursa olsun: *whatsome'er he is, He's bravely taken here* (*All's Well*, III/5, 51).

wheel 1. Çıkrık: *mock the good housewife Fortune from her wheel* [anlam 2yi de içerir] (*As You Like*, I/2, 32; *Ham.*, IV/5, 172); **2.** Talihin simgesi, çarkıfelek: *The wheel is come full circle* (*Lear*, V/3, 175); **3.** [*Wheel of fire*] Cehennemde bir tür işkence, ateş tekerleği: *I am bound Upon a wheel of fire* (*Lear*, IV/7, 46); **4.** [*Go on wheels*] Kolay yolu seçme ve

rahatına düşkünlük: *The world ... might go on wheels* (*Ant. & Cleo.*, II/7, 93); [aynı şekilde] *set the world on wheels* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 315); 5. [*Turn in the wheel*] Kobayların yürüyerek döndürdükleri tekerlek [sirklerde bu bazen köpek de olabilirdi]: *She had transform'd me to a curtal dog, and made me turn i' th' wheel* (*Com. Err.*, III/2, 146).

wheel, to 1. Tersine dönmek, fikrini değiştirmek: *Thus hath the course of justice wheel'd about* (*Rich. III*, IV/4, 105); 2. Dönüp dolaşmak: *I was forc'd to wheel Three or four miles about* (*Cor.*, I/6, 19); 3. Gezmek, ötede beride dolaşmak: *Attend me where I wheel* (*Troil. & Cres.*, V/7, 2).

wheeling Dolaşan, orada burada gezen: *an extravagant and wheeling stranger Of here and everywhere* (*Oth.*, I/1, 138).

Wheeson [Lehçe Whitsun Day] "Beyaz Pazar"a ilişkin; Beyaz Pazar, paskalyadan sonraki ellinci gündür. Kutsal Ruh'un [İsa'nın] dünyaya inmesi dolayısıyla yapılan şenlik günüdür. "Beyaz Pazar" denilmesinin nedeni, Baptistlerin o gün beyaz elbiler giymeleridir: *upon Wednesday in Wheeson weak* (*Hen. IV–2*, II/1, 89).

whelk Sivilce, ergenlik: *His face is all bubukles, and whelks, and knobs* (*Hen. V*, III/6, 103).

whelk'd Kıvrımsal, yılankavi, helezoni: *he had a thousand noses, Horns whelk'd and waved* (*Lear*, IV/4, 71). [qq. *welkt*, *welk't*; ff. 1-2 *wealk'd*]

whelm, to Suya bat(ır)mak, boğ(ul)mak, dalmak: *She is my prize, or ocean whelm them all* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 137).

when 1. Sabırsızlık ünlemi olarak kullanılırdı: *When, Lucius, when?* (*Jul. Caes.*, II/1, 5; *Tem.*, I/2, 316; *Rich. III*, I/1, 162); 2. [*Seldom*'dan sonra] *That* anlamında: *'Tis seldom when the bee doth leave her comb* (*Hen. IV–2*, IV/4, 79; *M. Meas.*, IV/2, 86).

whenas, when as Ne zaman, ... zaman: *When as your husband all in rage today Came to my house* (*Com. Err*, IV/4, 139; *Hen. VI–2*, I/2, 74; *Cym.*, V/4, 138).

whence [*From the place where*] O yerden: *come thou home ... Whence honour but of danger wins a scar* (*All's Well*, III/2, 121; *Mac.*, I/2, 25); [*from* ile] *Andronicus is returned From whence he ...* (*Titus*, I/1, 68; *Timon*, I/1, 22).

whe'er, whe'r Whether' anlamında: *Whe'er thou be'st he or no, Or some enchanted trifle to abuse me* (*Tem.*, V/1, 111; *Com. Err.*, IV/1, 60).

where[1] Yer, mekân: *Thou losest here, a better where to find* (*Lear*, I/1, 261).

where[2] [sıf.] 1. Hangi durumda ya da eylemde olduğu gösterir: *I ... drew to defend him ... Where being apprehended* (*Tw. Night*, V/1, 86; *Win. Tale*, V/1, 213); 2. Hangi şartlar içinde: *To be in love – where scorn is brought with groans* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 29; *Troil. & Cres.*, IV/4, 33; *Ven. & Adon.*, 1153); 3. [dolayısıyla *when* anlamında] Ne zaman, o zaman: *I have heard Where many ... Have wished* (*Jul. Caes.*, I/2, 59; *Tem.*, V/1, 236; *Mer. Ven.*, V/1, 264); 4. Nereden, nasıl, geldiği yerden: *Where have they this mettle?* (*Hen. V*, III/5, 15; *John*, V/1, 40; *Sonn*, LXXVI, 8); Kimden: *Where have you this?* (*Ant. & Cleo.*, II/1, 18). [edat] 1. Oysa, mademki: *his ignorance was wise, Where now his knowledge must prove ignorance* (*L. Lab. Lost*, II/1, 103; *Hen. VI–1*, V/5, 47; *Lucrece*, 792); 2. [*Where you are*] Ne demek istiyorsun: *I know where you are* (*As You Like*, V/2, 29); 3. Her nerede, nerede olursa: *where he arrives he moves All hearts against us* (*Lear*, IV/5, 10; *Mid. N. Dr.*, V/1, 99; *Hen. VI–2*, IV/7, 59).

whereabout[1] Niyet: *Hear not my steps ... for fear The very stones prate of my whereabout* (*Mac.*, II/1, 58).

whereabout[2] [zarf] Hangi amaçla: *question me Whither I go, not reason whereabout* (*Hen. IV–1*, II/3, 104).

whereagainst ...a/e karşı: *that body, whereagainst My grained ash an hundred times hath broke* (*Cor.*, IV/5, 107).

whereas [edat: *where* anlamında] Olduğu yerde: *unto Saint Alban's Whereas the*

king and queen do mean to hawk (*Hen. VI–2*, I/2, 58; *Per.*, I/4, 70; *Pass. Pilg.*, VI/13).

whereby Bunun üzerine, bundan sonra: *telling us she had a good dish of prawns, whereby thou didst desire to eat some* (*Hen. IV–2*, II/1, 96; *Hen. IV–2*, 97).

wherefore [zarf] **1.** Hangi amaçla?: *Wherefore was I born?* (*Rich. III*, II/3, 122); **2.** Neden, ne için?: *Wherefore is Charles impatient with his friend?* (*Hen. VI–1*, II/1, 54; *Tem.*, III/1, 78; *Rom. & Jul.*, III/2, 100); **3.** [*For which* bağlacı] *Peace to this meeting, wherefore we are met* (*Hen. V*, V/2, 1).

wherein [zarf] **1.** Ne ile?: *Wherein went he?* [örn. Hangi giysisi ile?] (*As You like*, III/2, 221; *Hen. IV–1*, II/4, 487; *Rich. II*, II/3, 107); **2.** Her ne kadar, gerçi, bununla birlikte, ... olmasına karşın: *Wherein our entertainment shall shame us: we will be justified* (*Win. Tale*, I/1, 8; *Mid. N. Dr.*, III/2, 179).

whereof Ki bununla: *the desperate languishings whereof The King is render'd lost* (*All's Well*, I/3, 229; *Timon*, IV/3, 194).

whereout [*Out of which* anlamında]: ...den, ...dan *make distinct the very breach whereout Hector's great spirit flew* (*Troil. & Cres.*, IV/5, 245).

whereuntil [*To what?* anlamında] Neye? *we know whereuntil it doth amount* (*L. Lab. Lost*, V/3, 483; L. Lab. Lost, V/2, 500).

whereupon 1. Bundan dolayı, bunun için: *to know The nature of your griefs, and whereupon You conjure ...* (*Hen. IV–1*, IV/3, 42; *John*, IV/2, 85); **2.** [*About which* anlamında] Hakkında: *toward this remedy, whereupon we are Now present here together* (*Hen. VIII*, II/4, 202).

whet, to Kışkırtmak, tahrik etmek, sevk etmek: *Cassius first did whet me against Caesar* (*Jul. Caes.*, II/1, 61; *John*, III/4, 181; *Rich. III*, I/3, 331).

whether İkisinden hangisi?: *Whether I loved, I had run mad for Arcite* (*Two Nob. K.*, IV/2, 48; *All's Well*, IV/5, 22; *Ven. & Adon.*, 304; *Pass. Pilg.*, XIV, 8); [seçenekler arasında kuşku ifadesi]: *Whether hadst thou rather be a Faulconbridge ... Or the reputed son of Coeur-de Lion* (*John*, I/1, 134; *Mer. Ven.*, III/2, 117).

whey-face Soluk, solgun yüz: *What soldiers, whey-face?* (*Mac.* V/3, 17).

which [Adıl] **1.** [Kişiler için kullanılırdı: *who, whom* gibi] Kim, kime, kimi vb.: *I have known those which have walked* (*Mac.*, V/1, 60; *Tem.*, I/2, 32; *Hen. IV–1*, III/1, 45) [sık sık *the which* olarak kullanılırdı]; **2.** [*That which* anlamında] o ki: *More than mistress of Which comes to me in name of fault* (*Win. Tale*, III/2, 60); **3.** [*as* anlamında] ki: *there rooted ... such an affection, which cannot choose but branch now* (*Win. Tale*, I/1, 24; *Tw. Night*, V/1, 350; *Cor.*, III/2, 105).

whiffler Tören alayının önünde yolu açmak için görevlendirilmiş kişi: *the deep-mouthed sea, Which like a mighty whiffler 'fore the king Seems to prepare the way* (*Hen. V*, V/ch., 12).

while 1. [*The while*] Şimdi günümüzde, zamanımızda: *alas the while!* (*Mer. Ven.*, II/1, 31; *John*, IV/2, 100; *Rich. III*, III/6, 10); **2.** [*till, until*] ...e kadar: *let the trumpets sound While we return these dukes what we decree* (*Rich. II*, I/3, 122); **3.** [edat]: ...e kadar [görüşünceye kadar] *while then, God be with you* (*Mac.*, III/1, 43).

while-ere Kısa bir süre önce, az önce: *will you troil the catch You taught me but while-ere?* (*Tem.*, III/2, 118).

whiles [*The whiles*] O süre içinde: *play you the whiles* (*Tam. Shrew*, III/1, 22); [*till, until*] ...e kadar: *He shall conceal it Whiles you are willing it shall come to note* (*Tw. Night*, IV/3, 29).

whinid'st bkz. *vinewed.*

whip, to 1. Çabuk hareket etmek: *Whip to our tents* (*L. Lab. Lost*, V/2, 309); **2.** [Öz. hafif küfürlü emir sıygası] Şaşırtmak, bozmak [Lanet olsun! Tanrı cezanı versin!]: *Marry, whip the gosling* (*Per.*, IV/2, 86; *Hen. VI–3*, III/2, 28; *Oth.*, I/1, 49). **3.** [*whip-cat*] Sarhoş olmak

[16. yy. ikinci yarısı ile 17. yy. ilk yarısı. bkz. Partridge, 1041/2]; 4. [*Lick on the whip*] [halk ağzı] Dayak yemek [15. ve 16. yy.lar. Gascoigne ve *The Towneley Mysteries.* Partridge, 1041/2]. 5. [*Whip-jack*] Kendini acındıran dilenci [özellikle gemisi batan denizciyi oynarlardı. takr. §1550-1880. Ponet, takr. 1550; anlambilimsel yanı belirsiz. Partridge, 1041/2]

whipping-cheer Kamçılamayla yapılan "şölen": *she shall have whipping-cheer, I warrant her* (*Hen. IV–2*, V/4, 5).

whipster Kırbaçlanmayacak kadar önemsiz biri: *every puny whipster* (*Oth.*, V/2, 244).

whipstock Kamçı sapı: *he appears To have practis'd more the whipstock than the lance* (*Per.*, II/2, 51; *Tw. Night*, II/3, 27; *Two Nob. K.*, I/2, 86).

whirligig 1. Topaç; 2. [mec.] ihtilal: *thus the whirligig of time brings in his revenges* (*Tw. Night*, V/1, 376).

whirling Fevri, yabanıl, şiddetli: *wild and whirling words* [q. 1 *wherling*; q. 2, *whurling*; f. 1 *hurling*] (*Ham.*, I/5, 133).

whissing [*Wheezing*'in varyantı] Hırıltılı ses çıkaran: *whissing lungs* (*Troil. & Cres.*, V/1, 20).

whist Susturulmuş, sessiz: *kiss'd, The wild waves whist* (*Tem.*, I/2, 378).

whistle [*Worth the whistle*] Dikkate değer: *I have been worth the whistle* [f. 1; q. 1 *whistling*] (*Lear*, IV/2, 29).

whistle, to 1. [Kuşla avcılıkta: *whistle off*] Islıkla kuşu bırakmak: *If I do prove her haggard ... I'ld whistle her off* (*Oth.*, III/3, 282); 2. Gizlice söylemek, fısıldamak: *to whistle of these secrets* (*Win. Tale*, IV/4, 245); 3. [Aşağılama ifadesi: *Go whistle*] Gidip kendini asmak ya da becermek: *let the law go whistle* [örn. "Ne b ... yerse yesin!"] (*Win. Tale*, IV/4, 698).

white[1] 1. Hedef tahtasının ortasında beyaz nokta: *'Twas I won the wager, though you hit the white* (*Tam. Shrew*, V/2, 186); 2. [*Spit white*] Ağızdan beyaz köpük ifrazatı: *I would I might never spit white again* (*Hen. IV–2*, I/2, 212).

white[2] [sıf.] 1. Korkudan bembeyaz olmuş [korkaklığın simgesi] *livers white as milk* (*Mer. Ven.*, III/2, 88; *Hen. IV–2*, IV/3, 104; *Mac.* II/2, 62); 2. [*White herring*] Taze, pişmemiş ringa balığı [tütsülenmiş ringa balığının tersi] (*Lear*, III/6, 31).

white-haired Sarışına yakın açık kumral: *He's white-haired, not wanton white, but such a manly colour Next to an auburn* (*Two Nob. K.*, IV/2, 123).

white-limed Beyaza badana edilmiş: *Ye white-lim'd walls* (*Titus*, IV/2, 98).

white-limned bkz. *white-limed.*

white-livered Korkak, zayıf: *White liver'd runagate* (*Rich.* III, IV/4, 464; *Hen. V*, III/2, 32).

whitely Soluk, ak pak: *A whitely wanton with a velvet brow* (*L. Lab. Lost*, III/1, 196). [ff. 1-2; qq. bkz. *wightly*].

whither Herhangi bir yere: *a fool go with thy soul, whither it goes* (*Hen. IV–1*, V/3, 22; *Cor.*, I/2, 16).

whiting-time [İnsanı] ağartan [beyazlatan] zaman: *it is whiting-time* (*Mer. Wives Win.*, III/2, 132).

whitster Çamaşır beyazlatıcı: *carry it among the whitsters in Dratchet-mead* (*Mer. Wives Win.*, III/3, 14).

whittle Çakı, küçük bıçak: *There's not a whittle in th' unruly camp But I do prize it ...* (*Timon*, V/1, 180).

who 1. [*Which* anlamında] Hangi: *a brave vessel, Who had, no doubt, some noble creature in her* (*Tem.*, I/2, 7; *Jul. Caes.*, I V/3, 112; *Com. Err.*, I/2, 37); 2. [*Whom* anlamında] Kimi: *Who overcome he?* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 74; *Hen. VI–1*, III/3, 62; *Hen. VI–1*, III/2, 127); 3. Kim: *Who was the thane lives yet* (*Mac.*, I/3, 109; *Ant. & Cleo.*, I/2, 98; *Two Gent. Ver.*, V/4, 79); 4. [*Whoever* anlamında] Her kim, kim olursa olsun: *Let it be who it is* (*Jul. Caes.*, I/3, 80; *Win. Tale*, V/1, 109); 5. [*As who should say*] Sanki ... demekmiş gibi: *he wishtly look'd on me As who should say, 'I would' ...* (*Rich. II*, V/4, 8; *Tam. Shrew*, IV/3, 13; *Mer. Ven.*, I/2, 46).

whoa ho ho(a) [Ünlem: uzaktan dikkat çekmek için] Heey!: *Whoa ho, ho! Father*

Page (*Mer. Wives Win.*, VI5, 177; *Win. Tale*, III/3, 78).

whoe'er, whoever [*Whomsoever* anlamında] Kim olursa olsun: *Whoe'ver I woo* (*Tw. Night*, I/4, 42; *Rom. & Jul.*, V/3, 173; *Hen. VIII*, II/1, 47).

whole 1. Sağlıklı ya da sağlığına kavuşmuş: *make sick men whole* (*Jul. Caes.*, II/1, 327; *Ant. & Cleo.*, IV/8, 11 *Hen. VI–2*, IV/7, 10); [mec.] *My high-repented blames ... pardon to me. – All is whole* (*All's Well*, V/3, 37; *John*, I/1, 38; *Hen. IV–1*, II/1, 73); 2. Somut, katı, sağlam: *I'll believe as soon This whole earth may be bor'd* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 53; *Mac.*, III/4, 21).

wholesome 1. Sağlıklı: *The thin and wholesome blood* (*Ham.*, I/5, 70; *Ham.*, III/2 260; Ham., III/4, 65); [gecişli] *thy wholesome days* [örn. sağlıklı günlerin] (*Mac.*, IV/3, 105; *Lear*, I/4, 211; *Mer. Wives Win.*, V/5, 59); 2. Mantıklı, sağduyulu: *to make me a wholesome answer* (*Ham.*, III/2, 316; Ham., II/2, 444; *Oth.*, III/1, 46); 3. İyileştirici [ilaç]: *wholesome syrups, drugs, and holy prayers* (*Com. Err.*, V/1, 104); 4. Kârlı, kazandırıcı, yararlı: *a good wholesome forenoon* (*Cor.*, II/1, 69; Cor., II/3, 60; *Lear*, II/4, 144); [*to* ile] uygun: *not wholesome to Our cause* (*Hen. VIII*, III/2, 99; *Oth.*, I/1, 145).

whom [Zamir] 1. [*Which* anlamında] Hangi, ... ki: *the seal, Through whom a thousand sighs are breath'd for thee* (*Hen. VI–2*, III/2, 345; *Troil. & Cres.*, III/3, 201); 2. [*Who* anlamında] Kim: *whom, with Sebastian ... Would here have kill'd your king* (*Tem.*, V/1, 76; *M. Meas*, II/1, 72; *John*, IV/2, 165); 3. [*Him* anlamında] O kişi: *Fixing our eyes on whom our care was fix'd* (*Com. Err.*, I/1, 84; *Hen. VI–2*, I/4, 21; *Ven. & Adon.*, 624). 4. Herhangi biri, kimi, kime, her kimse, kim olursa olsun: *Make choice of whom your wisest friends you will* (*Ham.*, IV/5, 205).

whoobub Gürültü, patırtı: *with a whoobub against his daughter* (*Win. Tale*, IV/3, 616).

whoop Şaşkınlık ya da heyecan ifade eden ünlem: *he makes the maid to answer; 'Whoop; do me no harm, good man* (*Win. Tale*, IV/4, 198; *Lear*, I/4, 225).

whoop, to bkz. *hoop*[2], *to*.

whop Çarpma, sadme.

whoremaster Orospularla düşüp kalkan kişi, "pis zampara": *that he is ... a whoremaster, I utterly deny* (*Hen. IV–1*, II/4, 469; *M. Meas.*, III/2, 35; *Timon*, II/2, 105).

whoremasterly Şenvete düşkün, zampara: *that Greekish whoremasterly villain* (*Troil. & Cres.*, V/4, 7).

whoremonger Orospularla yaşayan zampara: *If he be a whoremonger* (*M. Meas.*, III/2, 36).

whoreson[1] 1. Orospu çocuğu, piç: *and the whoreson must be acknowledg'd* (*Lear*, I/1, 24); 2. [Sık sık, şaka yollu, kaba bir deyim olarak kullanılırdı] Herif, "köpek": *the sly whoresons Have got a speeding trick to lay down ladies* (*Hen. VIII*, I/3, 39; *Rom. & Jul.*, IV/4, 20).

whoreson[2] [sıf.] [kaba bir küfür olarak] İğrenç, menfur, nefret verici, berbat: *you whoreson, insolent noisemaker* (*Tem.*, I/1, 43; *Hen. IV–2*, II/2, 85; *Troil. & Cres.*, II/1, 41); [bazen vurgulamada kullanılırdı] *What disease hast thou? – a whoreson cold, sir* (*Hen. IV–2*, III/2, 181; *Ham.*, V/1, 172; Ham., 176); [Bazen de sempati ve yakınlık göstermede kullanılırdı]: *you whoreson little valiant villain, you!* (*Hen. IV–2*, II/4, 209).

whorish İffetsiz, kirlenmiş: *whorish loins* (*Troil. & Cres.*, IV/1, 64).

whosoever [Zamir] Kim olduğu önemsiz: *He's one o' th' soundest judgements in Troy, whosoever* (*Troil. & Cres.*, I/2, 192).

why 1. [Sabırsızlığı gösteren bir ünlem]: *What Jessica! ... Why, Jessica, I say!* (*Mer. Ven.*, II/5, 6; *Hen. IV–22*, V/1, 6); 2. [*Why so*] Peki, öyle olsun (*Rich. III*, II/1, 1; *Cor.*, V/1, 15; *Mac.*, III/4, 106); 3. [*For why*] Çünkü: *Trembled and shook; for why, he stamp'd and swore* (*Tam. Shrew*, III/1, 167; *Two Gent. Ver.*, III/1,

99; *Rich. II*, V/1, 46); [bağlaç] *The rites for why I love him* [qq. *for which*] (*Oth.*, I/3, 257).

wicked 1. Zararlı, netameli: wicked dew (*Tem.*, I/2, 321; *Lear*, II/1, 39); 2. Bahtsız, talihsiz: *What wicked and dissembling glass of mine* (*Mid. N. Dr.*, II/2, 98; *Timon*, III/2, 44).

wide[1] [sıf.] Şaşırmış, düşüncesinde hatalı: *No, no! No such matter, you are wide* (*Troil. & Cres.*, III/1, 88; *Lear*, IV/7, 49); [*of* ile] *so wide of his own respect* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 58).

wide[2] [Zamir] 1. Amacından saparak, yolunu şaşırarak: *Pyrrhus at Priam drives, in rage strikes wide* (*Ham.*, II/2, 472; *Sonn.*, CXL, 14); 2. [mec.] Hatalı bir biçimde: *Is my lord well, that he doth speak so wide?* (*Much Ado*, IV/1, 62).

wide-chapped Oburca yerken ağzını sonuna kadar açan: *this wide-chapped rascal* [f. 1 *wide-chapt*] (*Tem.*, I/1, 57).

widen, to Sonuna kadar açmak: *the gates ... fortune widens them* (*Cor.*, I/4, 44).

widow, to 1. Dul kalma, dul yaşamak, dul bırakmak: *Let me be married to three kings in a forenoon and widow them all* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 27). 2. Ölünceye dek dul haklarına sahip olmak: *We do enstate and widow you with all* (*M. Meas.*, V/1 424).

widowhood Dulun edindiği mal mülk: *I'll assure her of Her widowhood* (*Tam. Shrew*, II/1, 124).

wield, to [mec.] İfade etmek, göstermek: *I love you more than words can wield the matter* (*Lear*, I/1, 58).

wife Kadın: *with men, wives, and boys* (*Hen. V*, V/ch., 10; *Tw. Night*, V/1, 136; *Mer. Wives Win.*, II/2, 98).

wight Erkek ya da kadın, insan, kişi: *She was a wight* (*if ever such wights were*) (*Oth.*, II/1, 158; *L. Lab. Lost*, I/1, 177; *Hen. V*, II/1, 60).

wightly Çevik, tetik, tez: *A wightly wanton* (*L. Lab. Lost*, III/1, 196).

wild[1] 1. Eskiden Wield denilen, kenti de içine alan ormanlık bölge: *a franklin in the wild of Kent* (*Hen. IV–1*, II/1, 55); 2. Vahşi ya da kurak bölge, beyaban, çöl: *the vasty wilds of wide Arabia* (*Mer. Ven.*, II/7, 41); [mec.] *a wild of nothing, save of Joy* (*Mer. Ven.*, III/2, 182).

wild[2] [sıf.] Aceleci, düşünmeden hareket: *a wild exposure to each chance* (*Cor.*, IV/1, 36; *Win. Tale*, II/1, 182; *Hen. VI–1*, IV/4, 7).

wilderness Yabanlık, çoraklık: *such a warped slip of wilderness* [örn. ufak bir hata] (*M. Meas.*, III/1, 141).

wildfire Ateş alma niteliği yüksek barut: *Whose words lime wildfire burnt the shining glory Of rich-built Ilion* [örn. büyük bir hız ve etkiyle] (*Lucrece*, 1523; *Hen. IV–1*, III/3, 40).

wild-goose chase 1. Tıpkı yaban kazlarının uçuşunda olduğu gibi, ikincinin birinciyi aynı çizgide izlemesi gereken bir tür at yarışı; 2. [mec.] birinin yanlış yolu izleyip ötekinin de onun arkasından gitmesi: *if our wits run the wild-goose chase* (*Rom. & Jul.*, II/4, 71).

wildly 1. Düzensiz, disiplinsiz, karmakarışık: *How wildly then walks my estate in France* (*John*, IV/2, 128; *Win. Tale*, IV/4, 539); 2. Kültürsüz, yabanıl: *valour that wildly grows in them but yields a crop* (*Cym.*, IV/2, 180).

wild-mare bkz. *mare*[1], anlam 2.

wildness Delilik, çılgınlık: *Hamlet's wildness* (*Ham.*, III/1, 39; *Cym.*, III/4, 9).

wi'leave İzninizle: *Wi'leave, they are called Arcite and Palamon* (*Two Nob. K.*, I/4, 22).

wilful[1] [sıf.] 1. İstekli, arzulu: *when walls are so wilful to hear without warning* (*Mid. N. Dr.*, V/1, 209; *Rom. & Jul.*, I/5, 89; *Mer. Wives Win.*, III/2, 43); 2. İnatçı, dikkafalı: *a wilful stillness* (*Mer. Ven.*, I/1, 90; *Rich. III*, III/7, 28).

wilful[2] [zarf] İnat ederek: *The dauphin is too wilful-opposite* [örn. inat eder, tamamen hasmane ...] (*John*, V/2, 124; *Win. Tale*, I/2, 255).

wilful-blame Kasti suçlu: *you are too wilful-blame* (*Hen. IV–1*, III/1, 175).

will 1. [*Good will*] Rıza, onay: *I'll fetch my sister to get her good will* (*Com.*

Err., III/2, 70; *Tam. Shrew*, I/1, 6; *Lear*, V/3, 79); **2.** İstekli olma, hazır olma: *here, with all good will ... I yield you up my part* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 164; *Tem.*, III/1, 30; *Ant. & Cleo.*, II/5, 8); **3.** Lütuf, teveccüh, taltif: *if 'a would get her good will* (*Much Ado*, II/1, 17; *Two Gent. Ver.*, IV/3, 14; *Mer. Wives Win.*, I/1, 231); **4.** [*by (my) will*] Gönül rızası ile: *I would not hang a dog by my will* (*Much Ado*, III/3, 63; *Tw. Night*, III/3, 1); onay(ım) ile: *by my will we shall admit no parley* (*Hen. IV–2*, IV/1, 157; *Troil. & Cres.*, II/3, 192; *Ven. & Adon.*, 639); [*on my free will*] özgür irade(m) ile: *I not constrain'd but did it On my free will* (*Ant. & Cleo.*, III/6, 57; **5.** İsteğe göre: *Wouldst have me weep? why, now thou hast thy will* (*Hen. VI–3*, I/4, 144; *Lucrece*, 128); dilek üzerine ifade edilmesi istenen: *What's your will?* (*Two Gent. Ver.*, IV/2, 92; *Ant. & Cleo.*, I/2, 7); **6.** Cinsel iştah, şehvet: *yielding up thy body to my will* (*M. Meas.*, II/4, 164; *Ant. & Cleo.*, III/13, 3; *Lear*, IV/6, 271); **7.** [yazınsal kullanım] Erkek ya da kadın cinsel organı: *Wilt thou, whose will is large and spacious* [ikili anlam] (*Sonn.*, CXXXV, 5; *Ant. & Cleo.*, II/5, 8; *Lucrece*, 247).

will, to 1. İstemek, arzu etmek: *Will you anything with it?* [örn. Öğrenmek istediğiniz başka bir şey var mı?] (*All's Well*, I/1, 163; All's Well, II/1, 70); **2.** [olumsuzluk ile] İstememek, reddetmek: *I'll no swaggerers* (*Hen. IV–2*, II/4, 75; *Ham.*, V/2, 247; *Troil. & Cres.*, V/5, 47); **3.** Bir kimseden bir şey yapmasını istemek; **4.** [dolayısıyla] emretmek: *They will'd me say so* (*Hen. VIII*, III/1, 18; *All's Well*, I/3, 224; *Titus*, V/1, 160); **5.** [Tersinleme ile] Niyet etmek, talepte bulunmak: *This is a riddling merchant for the nonce; He will be here, and yet he is not here* (*Hen. VI–1*, II/9, 58; *Hen. IV–2*, IV/1, 155; *Ham.*, IV/5, 3); **6.** [*It will not be*] Boşuna çabalamak: *It will not be, retire into your trenches* (*Hen. VI–1*, I/5, 33; *Ven. & Adon.*, 607); [sabırsızlık ünlemi: *will it not be?*] (*Rom. & Jul.*, IV/5, 11; *Ham.*, IV/5, 3).

willing İsteyerek: *I'll give you, and willing too* (*Rich. II*, III/2, 206; *Timon*, III/6, 30; *Hen. VIII*, IV/2 130).

willingly Bilerek, kasten: *commit'st thy knaveries willingly* [f. 1; qq. *wilfully*] (*Mid. N. Dr.*, III/2, 346).

willow Umutsuz aşkta kederin ya da erkek sevgilinin yitirilmesinin ardından tutulan yasın simgesi: *Sing all a green willow must be my garland* (*Oth.*, IV/3, 51; *Tw. Night*, I/5, 268); [öz.] *wear a willow garland* (*Hen. VI–3*, III/3, 228; *Much Ado*, II/1, 187).

wimpled Gözleri bağlı, yarı kör: *This wimpled, whining, purblind, wayward boy* (*L. Lab. Lost.*, III/1, 179).

win, to [*Of* ile] Avantaj yakalamak, daha iyisini elde etmek: *he that wins of all* (*John*, II/1, 569; *Hen. VIII*, V/1, 58; *Cym.* I/1, 121); [*upon* ile] kazanmak, elde etmek: *it will in time Win upon power* (*Cor.*, I/1, 220; *Ant. & Cleo.*, II/4, 9).

wince bkz. *winch*.

winch, to 1. Geriye çekilmek, kaçınmak, ürkmek: *I will not stir, nor winch, nor speak a word* (*John*, IV/1, 80); **2.** [Ata ilişkin] Acıdan ya da huzursuzluktan tepmek: *Let the gall'd jade winch* [f. 1, q. 2; q. 1 *wince*] (*Ham.*, III/2, 243).

Winchester goose Frengili; Winchester Piskoposu'nun yönetimi altında bulunan ırmak kıyısında birçok genelev vardı: Bu genelevlerde zührevi hastalıklar kol geziyordu. Bu yüzden, frengili ya da belsoğukluğu olan hastalara bu ad veriliyordu (*Troil. & Cres.*, V/10, 53) [bkz. *goose*].

Wincot Wilmecot; Shakespeare'in annesinin evinin bulunduğu ilçe (*Tam. Shrew*, ind. /2, 20).

wind 1. Konuşmadaki soluk alıp verme; **2.** [dolayısıyla] konuşma: *Stop in your wind* (*Com. Err.*, I/2, 53; *Ham.*, IV/7, 66); **3.** [genellikle *rain* –gözyaşları– ile eşleşirdi] İç çekişler: *puffing with wind and rain* (*As You Like*, III/5, 50; *Mac.*, I/7, 25; *Lucrece*, 1790).

wind, down the [Kuşla avcılıkta] Rüzgârın estiği yön [yırtıcı kuş rüzgârın estiği yöne salıverilirdi]: *let her down the wind To prey at fortune* (*Oth.*, III/3, 262).

wind, have the Kokusunu alma: *the same coxcomb that we have i' th' wind* (*All's Well*, III/6, 114).

wind of, have the Denetler durumda olma, gözlemleme: *My son and I will have the wind of you* (*Titus*, IV/2, 133).

wind, keep the Oyunun gidişatını dikkatle izleme: *He knows the game, how true he keeps the wind!* (*Hen. VI–3*, III/2, 14).

wind, on the "Rüzgârın kanatları" gibi, engel tanımayan hız: *his affairs come to me on the wind* (*Ant. & Cleo.*, III/6, 63).

wind, recover the Tuzak kurmak için gidişatı dikkate alma: *why do you go about to recover the wind of me, as if you would drive me into a toil* (*Ham.*, III/2, 346).

wind against, sit in the Muhalif olma: *though my reason Sits in the wind against me* (*Ant. & Cleo.*, III/10, 36).

windy side of Güvenli taraf: *Still you keep o' th' windy side of the law* (*Tw. Night*, III/4, 156).

wind[1]**, to 1.** Boru çalmak: *I will have a recheat winded in my forehead* (*Much Ado*. I/1, 241; *Mid. N. Dr.*, IV/1, sa.; *Tam Shrew*, ind. /1, sa.); **2.** Hoş koku yaymak, koklamak: *The dam will wake and if she wind ye once* (*Titus*, IV/1, 97).

wind[2]**, to 1.** [Atı] Döndürüp çark ettirmek: *To turn and wind a fiery Pegasus* (*Hen. IV–1*, IV/1, 109); *a creature that I teach to fight, To wind, to stop* (*Jul. Caes.*, IV/1, 32); **2.** Tartışmada dolambaçlı bir yol izlemek, dolaylı bir biçimde konuşmak, lafı dolaştırmak: *herein spend but time To wind about my love with circumstance* (*Mer. Ven.*, I/1, 154); **3.** [*Into* ile] Kurnazca sokulmak: *to wind yourself into a power tyrannical* (*Cor.*, III/3, 64; *Lear*, I/2, 98).

wind away Gitmek, göz önünden kaybolmak: *Wind away, be gone, I say* (*As You Like*, III/3, 103).

wind up 1. [Bir şeyi] Sarıp sarmalamak: *thy threat'ning colours now wind up* (*John*, V/2, 73); **2.** Akort etmek: *Th' untun'd and jarring senses O, wind up Of this child-changed father!* (*Lear*, IV/7, 15); **3.** Zaman geçirmek: *Winding up days with toil* (*Hen. V*, IV/1, 279).

wind-changing Rüzgâr gibi değişken: *Wind-changing Warwick* (*Hen. VI–3*, V/1, 57).

windgalls Atın topuğunun az üstünde ortaya çıkan yumuşak tümörler: *full of windgalls* (*Tam. Shrew*, III/2, 52).

winding-sheet Kefen: [mec.] *These arms of mine shall be the winding-sheet* (*Hen. VI–3*, II/5, 114; *Hen. VI–3*, I/1, 129).

windlass Sarma araçları [makara, çark vb. gibi]: *With windlasses and with assays of bias* (*Ham.*, II/1, 62).

window 1. [Geçişli] Gözkapağı: *let fall the windows of my eyes* (*Rich. III*, V/3, 116; *Ant. & Cleo.*, V/2, 316; *Rom. & Jul.*, IV/1, 100); **2.** [*In at the window*] Yasadışı doğan kişi, piç: *a little from the right, In at the window* (*John*, I/1, 171).

window-bar Eski moda kadın giysilerindeki göğsü kaparmış gibi yapan parça: *for those milkpaps That through the window-bars bore at men's eyes* [f. 1 *window Barne*] (*Timon*, IV/3, 117).

windowed 1. Pencerede yer alan, pencereden bakan: *Wouldst thou be window'd in great Rome* (*Ant. & Cleo.*, IV/14, 72); **2.** Pencereye benzeyen deliklerle dolu: *Your loop'd and window'd raggedness* (*Lear*, III/4, 31).

windring Tatmin edici bir açıklaması yok, belki "kıvrılarak giden" anlamında: *the windring brooks* (*Tem.*, IV/1, 128).

windy 1. Rüzgâr yönüne doğru; **2.** [mec.] izlenip saldırılamayacak mesafede, ulaşılması zor, uzakta: *keep o' th' windy side of the law* (*Tw. Night*, III/4, 164; *Much Ado*, II/1, 315); **3.** [İç çekişli hitabete ilişkin] Ateşli, şiddetli, çok sözlü konuşma: *her windy sighs* (*Ven. & Adon.*, 51; *John*, II/1, 477, *Sonn.*, XC, 27); **4.** [safsataya boğulan konuşma: *Windy attorneys to their client's woes* (*Rich. III*, IV/4, 127).

wing Uçuş: *the crow Makes wing to th' rocky wood* (*Mac.*, III/2, 51; *Tw. Night*, II/5, 113; *Hen. IV–1*, III/2, 30).

winged[1] Uçuyor: *Two Talbots, winged through the lither sky* (*Hen. VI–1*, IV/7, 21; *Cym.* IV/2, 348).

winged[2] [Askeri terim] Ordunun iki cenahı da takviye edilmiş: *whose puissance on either side Shall be well winged with our chiefest horse* (*Rich. III*, V/3, 300).

wing-led Kanatlanan: *wing-led with their courages* [f. 1; ff. 2-4 *mingled*] (*Cym.*, II/4, 24).

wink 1. Gözlerin kapanması: *To the perpetual wink* [örn. Ölme] (*Tem.*, II/1, 285; *Win. Tale*, I/2, 317); 2. Çok kısa mesafe [örn. göz açıp kapayıncaya kadar] *Ambition cannot pierce a wink beyond* (*Tem.*, II/1, 242).

wink, to 1. Gözlerini kapamak: *Pardon me, If I were there, I'd wink* (*Two Nob. K.*, V/3, 18; *Hen. V*, II/1, 7; *Tem.*, II/1, 216; *Cym.*, V/4, 186; *Lucrece*, 375; Lucrece, 1139); 2. [*wink at, upon*] Görmemek için gözleri kapamak: *Upon a homely object Love can wink* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 98; *Timon*, III/1, 44; *Mac.*, I/4, 52); [dolayısıyla] göz yummak: *winking at your discords* (*Rom. & Jul.*, V/3, 294; *Hen. V*, II/2, 55; *Hen. VI–2*, II/2, 70); 3. [Emir, yönlendirme ya da davet anlamında] Bakış fırlatma: *I will wink on her to consent* (*Hen. V*, V/2, 306; *Titus*, III/2, 43).

winking[1] 1. Gözleri kapama: *given my heart a winking* [f. 1; qq. 2-4 *working*] (*Ham.*, II/2, 137); 2. Gözlerin anlamlı bir bakışı ya da anı: *on the winking of authority* (*John*, IV/2, 211).

winking[2] 1. Kapalı: *winking Mary buds* (*Cym*, II/3, 24; *John*, II/1, 215); 2. Kör: *two winking cupids* (*Cym.*, II/4, 89).

winner's oak [Savaş sırasında, Roma'da, bir yurttaşın hayatını kurtaran askere ödül olarak verilen] Meşe yaprağı: *About his head he wears the winner's oak* (*Two Nob. K.*, IV/2, 137).

winnowed Seçkin, seçilmiş, güzide: *the most profound and winnow'd opinions* (*Ham.*, V/2, 192; *Troil. & Cres.*, III/2, 167).

winter İhtiyar, yaşlı: *That winter lion* (*Hen. VI–2*, V/3, 2).

wintered Kışın giyilen: *Wint'red garments must be lin'd* (*As You Like*, III/2, 106).

winter-ground Kış ayazına, dona karşı ayrılmış mekân, sera: *furr'd moss ... To winter-ground thy corse* (*Cym.*, IV/2, 229).

winterly Kasvetli, soğuk: *If't be summer news ... ; if winterly ...* (*Cym.*, III/4, 13).

wipe Marka, tür: *Worse than a slavish wipe or birth-hours blot* (*Lucrece*, 537).

wipe, to 1. Vurmak, saldırmak [kayn. *swipe*; 16. yy.dan itibaren. bkz. Partridge, 1051/2]; 2. İçmek [kayn. Swipe; anonim, 16. yy. ikinci yasından itibaren. bkz. Partridge, 1051/2].

wiry 1. [*wiry friends*] Saçlar: *her hairs ... ten thousand wiry friends* (*John*, II/4, 64); 2. Yaylı çalgılarda çalınan: *The wiry concord* [örn. yaylı çalgıların uyumu] (*Sonn.*, CXXVIII, 4).

wisdom 1. Sağduyu, mantık: *pray heaven his wisdom be not tainted* (*M. Meas.*, IV/4, 5); 2. [*Wisdom of nature*] Doğa bilimi: *Though the wisdom of nature can reason it thus* (*Lear*, I/2, 104).

wise[1] Tarz, âdet, tavır: *in no wise* [örn. hiçbir şekilde] (*Per.*, V/2, 11).

wise[2] [sıf.] 1. Aklı başında, makul: *the love I bear to Cassio. – Are you wise* (*Oth.*, IV/1, 234; *Lear*, I/5, 45); 2. Ketum, ihtiyatlı: *But you are wise. – I hope, too wise for that, sir* (*Two Nob K.*, II/4, 65).

wise[3] [zarf] Akıllıca: *Thou speak'st wiser than thou art ware of* (*As You Like*, II/4, 57).

wise man Aptal ya da deli olmayan akıllı kişi [genellikle budalanın karşıtı olarak kullanılırdı]: *The fool doth think he is wise, but the wise man knows himself to be a fool* (*As You Like*, V/1, 32; *Lear*, III/2, 18; *Tw. Night*, III/1, 68); [delinin karşıtı olarak] *For though it would have help madmen to their wits, In me it seems it will make wise men mad* (*Rich. II*, V/5, 63).

wise woman Büyü yapmada yeteneği olan kadın, cadı: *the wise woman of Brainford* (*Mer. Wives Win.*, IV/5, 26; *Tw. Night*, III/4, 102).

wish, to Birine başkasını salık vermek, birini başkasına övmek: *I will wish him to her father* (*Tam. Shrew*, I/1, 112, I/2, 60; Tam. Shrew, 64).

wishful İstek dolu, özlemli: *To greet mine own land with my wishful sight* (*Hen. VI–3*, III/1, 14).

wishtly Özlem duyarak, niyet ederek: *he wishtly look'd on me As who should say, 'I would thou wert the man* ... [qq. 1-1; f. 1; qq. 3-5 *wistly*] (*Rich. II*, V/4, 7).

wist bkz. *wit.*

wistly Dikkatlice, gözünü ayırmadan [bakmak]: *And blushing with him, wistly on him gazed* (*Lucrece*, 1366; *Ven. & Adon.*, 343; *Pass. Pilg.*, VI/12).

wit 1. Düşünme ve mantık yürütme becerisi, zihinsel güç, akıl, idrak: *the young and tender wit* (*Two Gent. Ver.*, I/1, 47; *Hen. VI–1*, I/2, 73); [gen. çoğul] *our wits are so diversely colour'd* (*Cor.*, II/3, 20; *Two Gent. Ver.*, I/1, 44, *Much Ado*, III/6, 10); [*five wits*] sağduyu, imgelem, tasarım, tahmin, bellek: *Bless thy five wits* (*Lear*, III/4, 58; *Rom. & Jul.*, I/4, 47; *Sonn.*, CXLI, 9); **2.** İmgelem ve bulgu gücü: *Devise, wit, write, pen* (*L. Lab, Lost*, I/2, 164; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 205; *Hen. V*, III/7, 31); [dolayısıyla] dahice bulgu, beceri, hüner, uyum gücü: *Let me, if not by birth, have lands by wit* (*Lear*, I/2, 183; *Mer. Wives Win.*, IV/5, 118); 3. Sağduyu, sağlıklı düşünme [muhakeme] ve anlayış: *since brevity is the soul of wit* (*Ham.*, II/2, 90; *Win. Tale*, II/2, 50; *Jul. Caes.* III/2, 221); [*Mer. Ven.*, II/1, 18'de, *hedg'd me by his wit*, tümcesinde "vasiyet edilen" anlamını hissettiren bir söz oyunu vardır]; 4. Kültür, bilgi, akıl: *Away with scrupulous wit! Now arms must rule* (*Hen. VI–3*, IV/7, 61; *Mer. Wives Win.*, IV/6, 60; *Sonn.*, CXL, 5); 5. [Kullanılan sözcüklere göre] Zihinsel kapasiteyi ya da değişikliği gösteren durum: *ale-wash'd wits* (*Hen. V*, III/6, 78; *Hen. IV–2*, II/2, 35; *Ven. & Adon.*, 850); zekâ ve kavrayış: *I am the wits of former days* [1. ve 2. anlamlarla ilintili] (*Sonn.*, LIX, 13; *L. Lab. Lost*, V/2, 266); **6.** [*Wit, whither, wilt thou?*] Saçma sapan konuşan kimseye söylenen şey: *A man that had a wife with such a wit, he might say, 'Wit, whither, wilt thou?'* (*As You Like*, IV /1, 165); [*As You Like*, I/2, 56'daki *How now, wit, whither, wander you?* tümcesine gönderme].

wit, to 1. Bilmek: *Now please you wit The epitaph is for Marina writ* (*Per.*, IV/4, 31; *Hen. VI–1*, II/5, 16); **2.** [*to wit*] Yani, şöyle ki ... : *this law: to wit; no female Should be inheritrix* (*Hen. V*, I/2, 50; *Mer. Ven.*, II/9, 90; *Hen. VI–3*, V/6, 51).

witch, to Büyü yapmak, büyülemek: *witch the world with noble horsemanship* (*Hen. IV–1*, IV/1, 110; *Hen. VI–3*, III/2, 150; *Timon.*, V/1, 155).

witching Büyücülüğe, cadılığa ilişkin [dolayısıyla] doğaüstü oluşumlar: *the very witching time of night* (*Ham.*, III/2, 388).

with 1. [*By* anlamında] Tarafından, ile, ... den, ...dan vb.: *must I be unfolded With one that I have bred?* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 171; *M. Meas.*, II/2, 142; *John*, II/1, 567); **2.** [*On* anlamında] İle, ...de: *fast a week with bran and water* (*L. Lab. Lost*, I/1, 301; *Rich. II*, III/2, 175; *Mac.*, V/5, 13); **3.** [*of* anlamında ve *possess* ile] [aidiyet] -nin, -nun, *possess'd with double pomp* (*John*, IV/2, 9); **4.** [*At* anlamında] ...de, ...da vb.: *with your earliest* (*Oth.*, II/3, 7; *Ant. & Cleo.*, V/1 67); **5.** [*From* anlamında] ...den, ...dan vb.: *let the stinking elder, grief, untwine His perishing root with the increasing vine* (*Cym.*, IV/2, 60; *Rich. II*, I/4, 10; *John*, II/1, 563); **6.** Düşüncesinde, tahmininde [olma]: *that is there which looks With us to break his neck* (*Cor.*, III/3, 30).

with, be 1. [Tehdit olarak] Öç almak, ödeşmek: *What, do you grumble? I'll be with you straight* (*Tam. Shrew*, IV/1, 167; *Mid. N. Dr.*, III/2, 403; *Hen. VIII*, V/3, 29); **2.** Anlamak: *Cardinal, I am with you* (*Hen. VI–2*, II/1, 48).

with himself, not Kendinde değil: *He is not with himself* (*Titus*, I/1, 368).

with, what news or tidings? Ne haber: *What news with your mastership?* (*Two*

Gent. Ver., III/1, 260; *Hen. VI–2*, II/1, 161).

with all my heart 1. Selam niyetine söylenirdi: *With all my heart, gentlemen both* (*Timon*, III/6, 25); 2. Selama karşılık olarak kullanılırdı: *Now, fare you well, good sir. – With all my heart* (*Lear*, IV/6, 32; *Oth.*, IV/1, 216).

withal 1. Bununla, onunla: *Hath oftentimes upbraided me withal* (*Com. Err.*, III/1, 113; *Mac.*, II/2, 53; *Hen. V*, I/2, 216); [*I could not do withal*]: yardımcı olamam (*Mer. Ven.*, III/4, 72); 2. Aynı zamanda, ayrıca, bundan başka: *I must have liberty Withal ... to blow on whom I please* (*As You Like*, II/7, 48; *Ham.*, I/3, 14; *Tam. Shrew*, III/2, 25); [edat ya da bağlaç: Özellikle tümcenin sonunda kullanılırdı] İle: *These banish'd men, that I have kept withal* (*Two Gent. Ver.*, V/4 152; *Rom. & Jul.*, I/5, 115; *Hen. VI–3*, I/4, 83).

withdraw, to 1. Geri çekmek, geri almak, iptal etmek: *thy love's faithful vow ... Wouldst thou withdraw it?* (*Rom. & Jul.*, II/2, 130); 2. Çekip ayırmak: *advantageous care Withdrew me from the odds of multitude* (*Troil. & Cres.*, V/4, 22); 3. Taraf tutmak: *my brother ... hath withdrawn her father to break with him about it* (*Much Ado*, II/1, 156); 4. [Bir yerden] Ayrılmak: *Withdraw yourselves, and leave us here alone* (*Rich. II*, V/3, 28; *Win. Tale*, II/2, 16; *Hen. IV–1*, V/4, 2); 5. Özel bir yere çekilmek [dolayısıyla eliptik]: *To withdraw with you* [örn. seninle yalnız konuşmak istiyorum] (*Ham.*, III/2, 345).

wither, to [*Wither out*] Gereksiz ziyan etmek, heder etmek, israf etmek: *a dowager, Long withering out a young man's revenue* (*Mid. N. Dr.*, I/1, 6).

withers [Çoğul] Atın sırtında, boyun ile kürek kemikleri arasında yer alan en yüksek kısmı: *Poor jade is wrung in the withers* (*Hen. IV–1*, II/1, 6; *Ham.*, II/2, 243).

withhold, to Alıkoymak, gözaltına almak: *she ... withholds the loved boy* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 26; *Ven. & Adon.*, 612).

within 1. [*Within oneself*] Özdenetim, kendi kendini kontrol: *Good madam, keep yourself within yourself* (*Ant. & Cleo.*, II/5, 75); 2. Belli bir tarihte, sırasında: *King Pharamond ... died within the year of our redemption* (*Hen. V*, I/2, 60); 3. Savunmada: *Some get within him, take his sword away* (*Com. Err.*, V/1, 34).

without 1. [edat: *Unless* anlamında] ... mezse, ...medikçe: *without you ... were so simple* (*Two Gent. Ver.*, II/1, 36; *Com. Err.*, III/2, 91; *Much Ado*, III/3, 80). [edat] 2. Ulaşmanın ötesinde: without her power (*Tem.*, V/1, 271; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 153; *Mac.*, II/2, 11); 3. [*Without book*] Kitap yardımı olmadan, ezberden söylemek: *Perhaps you have learn'd it without book* (*Rom. & Jul.*, I/2, 59; *Tw. Night*, I/3, 27).

without-book Ezberden okumak: *no without-book prologue* (*Rom. & Jul.*, I/4, 7).

without-door Dışsal, harici, dış görünüşe ilişkin: *her without-door form* (*Win. Tale*, II/1, 69).

witless Aptalca: *To be his whore is witless* (*Two Nob. K.*, II/3, 5).

witness 1. [Mahkemeye sunulan] Delil: *in perjur'd witness* (*Hen. VIII*, V/1, 135); 2. [*With a witness*] İntikam, öç ile: *Here's packing, with a witness* (*Tam. Shrew*, V/1, 118).

witness, to 1. Delil göstermek: *letters ... whose contents Shall witness to him I am near at home* (*M. Meas.*, IV/3, 95; *Rich. II*, II/4, 22; *Sonn.*, XXVI, 4); 2. Yeminli tanıklık etmek: *Methought you said You saw one here in court could witness it* (*All's Well*, V/3, 200).

wit-old Zihinsel özürlü: *which is wit-old* [*Wittol*'a gönderme] (*L. Lab. Lost*, V/1, 63).

wit-snapper Nükte yapmak için her fırsatı değerlendiren kişi: *What a wit-snapper are you!* (*Mer. Ven.*, III/5, 49).

wittily 1. Zekice: *Which cunning love did wittily present* (*Ven. & Adon.*, 471); 2. Bilgece, akıllıca: *as the old hermit of Prague ... very wittily said ...* (*Tw. Night*, IV/2, 13).

wittol Kayıtsız, kaygısız boynuzlu: *Cuckold! Wittol!* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 299).

wittoly Boynuzlu: *They say the jealous wittolly knave hath masses of money* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 272).

witty 1. Akıllı, ihtiyatlı: *Better a witty fool than a foolish wit* (*Tw. Night*, I/5, 36; *Hen. VI–3*, I/2, 43; *Oth.*, II/1, 131); 2. Zeki, becerikli, hinoğluhin: *The deep-revolting witty Buckingham* (*Rich. III*, IV/2, 42; *Much Ado*, IV/2, 25).

wo ha ho! [Ünlem] Avcının avcı kuşa bağırışı [dolayısıyla] dikkat çekme hitabı: *Sola, sola! Wo ha ho!* (*Mer. Ven.*, V/1, 39).

wod(d)e bkz. *wood*.

woe[1]1. [Çoğul] Keder ve talihsizlik nesneleri: *We see the ground whereon these woes do lie* (*Rom. & Jul.*, V/3, 179); 2. İnleme, dövünme: *this for whom we rend'red up this woe* (*Much Ado*, V/3, 33; *John*, V/7, 110); şikâyet: *whose guiltless drops Are every one a woe ... 'Gainst him whose wrongs ...* (*Hen. V*, I/2, 26); 3. [ünlem olarak] Heyhat, eyvah, yazıklar olsun: *woe the while!* [örn. yazıklar olsun yaşadığımız zamana] (*Hen. V*, IV/7, 75; *Jul. Caes.*, I/3, 82; *Tem.*, I/2, 15).

woe[2] [sıf.] Üzüntülü, kederli: *I am woe for't* (*Tem.*, V/1, 139; *Ant. & Cleo.*, IV/14, 133; *Sonn.*, LXXI, 8).

woman 1. Eş, karı: *the hell of having a false woman* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 292; *Hen. IV–1*, II/3, 39); 2. [*Woman's*] Kadınsı: *to break into this woman's mood* (*Hen. IV–1*, I/3, 237; *Two Gent. Ver.*, I/2, 23; *Troil. & Cres.*, I/1, 106); 3. [*Play the woman*] Ağlama: *I did not think to shed a tear ... but thou hast forc'd me ... to play the woman* (*Hen. VIII*, III/2, 430).

woman, to Kadın gibi zayıf davranmak, boyun eğmek, yaranmaya çalışmak: *I have felt so many quirks of joy and grief That the first face of neither ... Can woman me unto't* (*All's Well*, III/2, 51).

womaned Kadın eşliğinde, damıyla: *nor my wish, To have him see me woman'd* (*Oth.*, II/4, 195).

woman-post Kadın haberci: *What woman-post is this?* (*John*, I/1, 218).

woman-queller Kadın katili: *a man-queller, and a woman-queller* (*Hen. IV–2*, II/1, 53).

woman's action's always ready Kadının yapacağı her zaman önceden hazırdır: *Alas, a woman's action's always ready* (*Cardenio*, V/1, 1831).

woman's key Acı çeken kadına uygun olan ses tonu: *Speak't in a woman's key* (*Two Nob. K.*, I/1, 94).

woman-tired Kılıbık: *Thou dotard, thou art woman-tir'd* (*Win. Tale*, II/3, 75).

womb 1. Karın: *And I had but a belly of any indifferency ... my womb undoes me* (*Hen. IV–2*, IV/3, 22); 2. Boşluk, [dünya, gece vb. gibi] oylum sezdiren her şey: *A grave, whose hollow womb ...* (*Rich II*, II/1, 83; *Rom. & Jul.*, V/1, 65; *L. Compl.*, 1).

womb, to Sarıp sarmalamak: *for all the sun sees, or The close earth wombs* (*Win. Tale*, IV/4, 490).

womby Rahime benzeyen oylum, boşluk: *caves and womby vaultages* (*Hen. V*, II/4, 124).

wonder 1. Hayranlık: *such estimable wonder* (*Tw. Night*, II/1, 27; *Win Tale*, V/1, 133; *Lucrece*, 84); 2. Mucize, mucizevi nitelik: *by what wonder you do hit on mine* (*Com. Err.*, III/2, 30; *Tam. Shrew*, II/1, 409; *Oth.*, II/4, 101).

wonder, to Hayran olmak: *we ... Have ever to wonder, but lack tongues to praise* (*Sonn.*, CVI, 14); [*at* ile] hayran olunacak: *Are these the breeds of wits so wondered at* (*L. Lab. Lost*, V/2, 266; *Sonn.*, XCVI, 9; *Hen. IV–1*, I/2, 201).

wondering Hayranlık: *now grown in grace Equal with wond'ring* (*Win. Tale*, IV/1, 25; *Hen. VI–2*, I/1, 34).

wondered Hayranlık uyandıran, mucizeler yaratan: *So rare a wond'red father* (*Tem.*, IV/1, 123).

wont Töre, âdet: *'tis not his wont to be the hindmost man* (*Hen. VI–2*, III/1, 2; *Ham.*, I/4, 6).

wont, to Alışmak, âdet edinmek: *Talbot is taken, whom we wont to fear* (*Hen. VI–1*, I/2, 14; *Com. Err.*, IV/4, 38; *Pass. Pilg.*, XVII/19); [*be* ile] alışmış, itiyad edinmiş: *My tales of love were wont to weary you* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 126; *Ham.*, II/2, 27; *Rich. III*, I/4, 118).

wood Deli, çılgın: *here am I, and wood within this wood* [q. 1 *wodde*] (*Mid. N. Dr.*, II/1, 192; *Hen. VI–1*, IV/7, 35; *Two Gent. Ver.*, II/3, 27).

woodbine Bir tür sarmaşık [öz. hanımeli]: *couched in the woodbine coverture* (*Much Ado*, III/1, 30; *Mid. N. Dr.*, II/1, 251). [*Mid. N. Dr.*, IV/1, 42'de, *so doth the woodbine, the sweet honeysuckle, Gently entwist*, diye yazar: f. 1'de *honeysuckle* ile *woodbine* aynı bitkidir; bazı çağdaş metinlerde virgül kaldırıldığından bu ikisinin ayrı bitkiler olduğu sanılmıştır].

woodcock Budala, kuş beyinli, safdil: *as a woodcock to mine own springe* (*Ham*, V/2, 306; *Much Ado*, V/1, 157; *Tam. Shrew*, I/2, 160.)

wooden Akılsız, kaz kafalı: *I'll win this Lady Margaret, For whom? Why, for my king: Tush that's a wooden thing* (*Hen. VI–1*, V/3, 89).

woodman 1. Avcı: *You, Polydore, have prov'd best woodman* (*Cym.*, III/6, 28; *Mer. Wives Win.*, V/5, 27; *Lucrece*, 580); 2. [mec.] kadın avcısı: *He's a better woodman than thou tak'st him for* (*M. Meas.*, IV/3, 162).

woollen[1] Yün kumaş ya da yünden yapılan herhangi bir dokuma: *I had rather lie in the woollen* [örn. çarşafsız battaniye ile yatmayı yeğlerim] (*Much Ado*, II/1, 31).

woollen[2] [sıf.] 1. Yünlü kumaşla kaplı: *a woollen bagpipe* (*Mer. Ven.*, IV/1, 56); 2. Yoksul ve aşağı tabakadan olduğu için yünlü kumaş giyen, Kaba giyimli: *woollen vassals* (*Cor.*, III/2, 9).

woolward Dalayan yün iç çamaşırı giyinmiş [özellikle kefaret için]: *I go woolward for penance* (*L. Lab. Lost*, V/2, 711).

woosel bkz. *ouzel*.

woot, woo't, to [*Will*'in ikinci şahıs tekili] *Noblest of men, woo't die?* (*Ham.*, V/1, 275).

word 1. Parola: *'cover' is the word* (*Mer. Ven.*, III/5, 42; *Ham.*, I/5, 110; *Lear*, IV/6, 92); 2. Emir, çağrı: *Stand ho! Speak the word along* (*Jul. Caes.*, IV/2, 33; Jul. Caes., I/2, 104; *Hen. V*, IV/6, 38); 3. Vaat, söz, güvence, *If thou proceed As high as word* [örn. yaptıkların da sözlerin kadar iyiyse] (*All's Well*, II/1, 210; *Two Gent. Ver.*, II/4, 44; *Hen. IV–2*, II/3, 10); 4. İbare ya da tümce halinde söylenen söz: *The hopeless word of 'never to return' Breathe against thee* (*Rich. II*, I/3, 152; *Rich. III*, III/1, 83); 5. Özdeyiş: *The word: 'Lux tua vita mihi'* (*Per.*, II/2, 21; *Ham.*, I/5, 110); 6. [*The word*] Kutsal kitap, İncil: *the sword and word!* (*Mer. Wives Win.*, III/1, 44; *Rich. II*, V/5, 13; *Hen. IV–2*, IV/2, 10); [aynı şekilde] *The words of heaven* (*M. Meas.*, I/2, 122).

word, at a 1. [Hemen karar alma ya da eyleme geçmeye yarayan] Tek sözcük: *If I would not have taken him at a word* (*Jul. Caes.*, I/2, 287; *Mer. Wives Win.*, I/3, 14; *Hen. IV–2*, III/2, 297); 2. Kısaca, özetle: *He hath wron'd me, indeed he hath, at a word he hath* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 109; *Much Ado*, II/1, 114; *Cor.*, I/3, 109).

word break, change a Karşılıklı konuşma, fikir alışverişinde bulunma: *A man break a word with you* (*Com. Err.*, III/1, 78; *L. Lab. Lost*, V/2, 238).

word, of my [Kesinlik taşır] Mutlaka, kuşkusuz, kesin: *Of my word, I have written to effect* (*Titus*, IV/3, 60).

word for word, spend Konuşma, fikir alışverişi: *if you spend word for word with me* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 41).

word, with a Kısaca, özetle: *and with a word, outfac'd you from your prize* (*Hen. IV–1*, II/4, 256).

words, come to, give, have, maintain Konuşma, konuşmaya girişme: *first we come to words* (*Ant. & Cleo.*, II/6, 3; *Ham.* I/3, 194; *Jul. Caes.*, V/1, 25; *Tw. Night*, IV/2, 99).

word, to 1. Konuşmak, söyleşmek: *Say that the last I spoke was 'Antony'*; *and*

word it, prithee, piteously (*Ant. & Cleo.*, IV/13, 9); [şarkı söylemekten çok ayrı olarak]: *I cannot sing, I'll weep, and word it with thee* (*Cym.*, IV/2, 240); 2. Sözcüklerle [bir şeye] özendirmek: *He words me, that I should not Be noble to myself* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 191); 3. Laf kalabalığına girmek: *words him ... a great deal from the matter* [örn. laf kalabalığına getirip onun hakkındaki gerçekten uzaklaşıyor] (*Cym.*, I/4, 16).

work 1. İstihkâm: *I will be walking on the works* (*Oth.*, III/2, 3; *Hen. VIII*, V/3, 58); 2. [*Make work*] İş karıştırmak, işte tahribat yapmak: *There is Aufidius. List what work he makes Amongst your cloven army* (*Cor.*, I/4, 20; *John*, II/1, 407).

work, to 1. ... göre hareket etmek, etkin olmak: *your father's in some passion That works him strongly* (*Tem.*, IV/1, 144; *Mac.*, I/3, 149; *Oth.*, V/2, 345); 2. [Bir şeyde] Etkin olmaya çalışmak: *You wrought to be a legate* (*Hen. VIII*, III/2, 311; *Cor.* II/3, 246); 3. Neden olmak, oluşturmak: *that we have wrought So worthy a gentleman to be her bridegroom* (*Rom. & Jul.* III/5, 144); 4. [*Work out*] Bir şeyin kokusunu almak: *Did not I say he would work it out* (*Tw. Night*, II/5, 127); bir şeyi yapıp bitirmek, halletmek: *if we wrought out life* (*Hen. IV–2*, I/1, 182); 5. [*Let ... work*] Kişiyi [ya da şeyi] oluruna bırakmak: *Let me work* (*Jul. Caes.*, II/1, 209; *Ham.*, III/4, 206); 5. Karışmak, sallamak: *The sea works high* (*Per.* III/1, 48).

working[1] 1. [Çoğul] Hareketler, davranışlar: *mock your workings* (*Hen. IV–2*, V/2, 90); 2. Çaba, uğraşı: *his will hath in it a more modest working* (*As You Like*, I/2, 203; *Hen. IV–2*, IV/2, 22); 3. Zihinsel ya da duygusal yaklaşım, beynin ya da yüreğin etkinliği: *the working of the heart* (*L. Lab. Lost*, IV/1, 33; *M. Meas.*, II/1, 10; *Ham.*, II/2, 554).

working[2] Etkin, duyguları harekete geçiren: *things ... Sad, high, and working, full of state and woe* (*Hen. VIII*, prol. 3).

working-day Sıradan, önemsiz, bayağı: *the working-day world* (*As You Like*, I/3, 12).

working-house İşlik, atölye, fabrika: [mec.] *the quick forge and working-house of thought* (*Hen. V*, V/ch., 25).

workman Becerikli, kalifiye usta: *a good workman, a very good tailor* (*All's Well*, II/5, 19; *Ant. & Cleo.*, IV/4, 18; *Timon*, IV/3, 435).

worky-day Sıradan, önemsiz, adi: *tell her but a worky-day fortune* (*Ant. & Cleo.*, I/2, 54).

world 1. Yaşam, varoluş: *I am paper'd ... for this world* (*Rom. & Jul.*, III/1, 99; *Timon*, IV/3, 253; *M. Meas.*, V/1, 49); 2. [*both the worlds*] Bu ve sonraki yaşam: (*Ham.*, IV/5, 135); 3. [*the world to come*] Gelecek kuşaklar (*Troil. & Cres.*, III/2, 173); 4. İnsanın mikrokozmosu: *his little world of man* (*Lear*, III/1, 10; *L. Compl.*, 7). 5. [*Matter of the world*] Herhangi bir şey, ne olsa: *never suffers matter of the world* (*Troil. & Cres.*, II/3, 186); 6. [olumsuzluk hali] Hiçbir şey: *No settled senses of the world can match The pleasure of the madness* (*Win. Tale*, V/3, 72); 7. [*It is so world to see*] Görmek çok güzel bir şey: (*Much Ado*, III/5, 35; *Tam. Shrew*, II/1, 311); 8. [*How goes the world?*] İşler nasıl? İşlerin nasıl gidiyor? (*Mac.*, II/4, 21; *Timon*, I/1, 2; *Rich. III*, III/2, 96); 9. [*let the world slide, slip*] Her şeyi oluruna bırak (*Tam. Shrew*, ind., /1, 5; Tam. Shrew, ind. /2, 143); 10. [*Go to the world*] Evlen, dünya evine gir: *Thus goes everyone to the world* (*Much Ado*, II/1, 319; *All's Well*, I/3, 18); 11. [*woman of the world*] Evli kadın: *desire to be a woman of the world* (*As You Like*, V/3, 5). [13. yy.dan 16. yy.a kadar *word* sözcüğü *world* için kullanılıyordu; bu yönden *As You Like*, II/7, 13'teki, *A miserable world*, tümcesi bir karışıklık getirebilir. Buradaki *word*, ad, unvan anlamında kullanılmış olabilir].

worldling Dünyada yaşayan kimse, insan, ölümlü: *thou mak'st a testament As wordlings do* (*As You Like*, II/1, 48; *Hen. IV–2*, V/3, 99).

worldly 1. Bu dünyaya ait: *My worldly business* [örn. benim yaşamım] (*Hen. IV–2*, IV/5, 230; *Hen. VI–2*, I/2, 45;

Cym., IV/2, 260); **2.** Ölümlü, fani: *The breath of worldly men* (*Rich. II*, III/2, 56; *M. Meas.*, III/1, 128; *Titus*, I/1, 152); **3.** [*no wordly* (*good*)] Dünyadaki kötüler: *no worldly good should draw from me* (*Two Gent. Ver.*, III/1, 9; *Rich. III*, III/7, 63); **4.** Kişinin dünyayla olan ilişkisine ait [kişisel ilişkinin tersine]: *neglecting worldly ends, all dedicated To closeness* [q. 1; f. 1*wordly*] (*Tem.*, I/2, 89; *Rich. II*, III/2, 94; *Oth.*, I/3, 299).

world-without-end Sonsuz, ezeli ve ebedi: *a world-without-end bargain* (*L. Lab. Lost*, V/2, 789; *Sonn.*, LVII, 5).

worm 1. Küçük boy yılan: *the pretty worm of Nilus* (*Ant. & Cleo.*, V/2, 243; *Mid. N. Dr.*, III/2, 71; *Hen. VI–2*, III/2, 263); [mec.] *Death ... earth's worm* (*Ven. & Adon.*, 933); **2.** Sakırga, uyuzböceği: *a round little worm Prick'd from the lazy finger of a maid* (*Rom. & Jul.*, I/4, 68); **3.** [mec.] Acınacak bir kişi olarak insan, zavallı, sefil yaratık olarak insan: *Vile worm, thou wast o'erlook'd even in the birth* (*Mer. Wives Win.*, V/5, 83; *L. Lab. Lost*, IV/3, 162; *Lear*, IV/1, 33); **4.** [mec.] İnsanın içini kemiren kurt ya da vicdan azabı: *The worm of conscience still begnaw thy soul* (*Rich. III*, I/3, 221).

worn 1. Geçen, harcanan [zaman]: *infirmity* (*which waits upon worn times*) (*Win. Tale*, V/1, 142; *Mid. N. Dr.*, IV/1, 182); **2.** Yorulmuş, takati kalmamış [kişi]: *the Volsces ... are worn* (*Cor.*, III/1, 6); **3.** Bellekten silinmiş: *These few days' wonder will be quickly worn* (*Hen. VI–2*, II/4, 69).

worn-out Geçmiş gitmiş: *worn-out age* (*Lucrece*, 1350).

worry, to 1. Boğmak; **2.** [dolayısıyla] çok sıkı bir biçimde öpmek ya da sarılmak: *then again worries he his daughter with clipping her* (*Win. Tale*, V/2, 53).

worship 1. Onur, ün, üstünlük, itibar: *bench'd and rear'd to worship* (*Win. Tale*, I/2, 314; *John*, IV/3, 72; *Hen. VI–3*, IV/3, 16); **2.** Yüksek ve itibarlı makam: *I belong to worship* (*Hen. VIII*, I/1, 39); [çoğul] Onurlu bir pozisyon ya da yüksek bir makam: *Men ... That ... in the most exact regard support the worships of their name* (*Lear*, I/4, 266).

worship, to Onurlandırmak, itibar göstermek: *our grave ... Not worshipp'd with a waxen epitaph* (*Hen. V*, I/2, 233).

wort[1] Bitki, sebze: *Good worts? Good cabbage* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 121).

wort[2] Mayalanmamış tatlı bira: *Metheglin, wort, and malmsey* (*L. Lab. Lost*, V/2, 233).

worth[1] **1.** Varsıllık, zenginlik, mal, mülk: *They are but beggars that can count their worth* (*Rom. & Jul.*, II/6, 32; *Lear*, IV/4, 10; *Tw. Night*, III/3, 17); **2.** Erdem, hak edilmişlik, layık olma: *If any ... be worth To undergo such ample grace* (*M. Meas.*, I/1, 22; *Cym.*, V/5, 307).

worth[2] [sıf.] Değerli: *His health was never better than now* (*Hen. IV–1*, IV/1, 27; *Troil. & Cres.*, II/2, 22).

worthiness Layık olma, hak etme: *The worthiness of praise* (*Troil. & Cres.*, I/3, 241).

worthless Değersiz: *worthless emulation* (*Hen. VI–1*, IV/4, 21); layık olmayan: *a peevish school-boy, worthless of such honour* (*Jul. Caes.*, V/1, 61).

worthy[1] **1.** Müstahak; övgüye ya da yergiye layık, hak kazanmış: *He has much worthy blame laid upon him for shaking off so good a wife and so sweet a lady* (*All's Well*, IV/3, 5); **2.** Değer, mükemmellik: *in her fair cheek, Where several worthies make one dignity* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 232; *Two Gent. Ver.*, II/4, 166).

worthy[2] [sıf.] **1.** Değerli: *I have done the worthy service* (*Tem.*, I/2, 247; *As You Like*, III/3, 59; *Jul. Caes.*, III/1, 116); **2.** Müstahak, layık olan: *worthy danger and deserved death* (*Rich. II*, V/1, 66; *Hen. VI–1*, V/5, 11; *Rich. III*, I/2, 87); **3.** Yasal, haklı: *your worthy rage* (*Cor.* III/1, 240; *Hen. IV–1*, III/2, 98; *Oth.* III/3, 254); **4.** Uygun, uyan: *every exercise worthy his youth* (*Two Gent. Ver.*, I/3, 33; *Mac.*, I/2, 10; *Jul. Caes.*, V/5, 24).

worthy, to Onur ve itibar vermek: *he ... put upon him such a deal of man That worthied him* (*Lear*, II/2, 121).

wot[1], **to** [*Wit*'in varyantı] Bilmek, göstermek: *the picture ... that you wot of* (*Mer. Wives Win.*, II/2, 87; *Rich. III*, II/3, 18; *Rom. & Jul.*, III/2, 139); *wot you what let me tell you* (*Rich. III*, III/2, 90; *Hen. VIII*, III/2, 122).

wot[2], **to** [*Wilt*'in varyantı] Solmak, tazeliğini yitirmek: *thou wot, wot ta* (*Hen. IV–2*, II/1, 65).

would, to 1. İstemek, arzu etmek: *my lord your father would speak with you* (*Two Gent. Ver.*, II/4, 116; *Mac.*, I/5, 18; *Jul. Caes.*, II/1, 12); [isim ya da zamirle] mi istediniz? *wouldst thou aught with me* (*Mer. Ven.*, II/2, 110; *Hen. V*, IV/1, 32; Hen. V, V/2, 68); [koşullu] isterdim: *I would I had been there* (*Ham.*, I/2, 34); [mastar ile] isterdin: *What mightst thou do, that honour would thee do* (*Hen. V*, II/ch., 18); 2. Talep etmek, emretmek, zorunlu tutmak: *That would be scann'd* (*Ham.*, III/3, 75; *Mac.*, I/7, 34).

wound Sarılmış, dolanmış: *sometime am I All wound with adders* (*Tem.*, II/2, 13).

woundless Yaralanmaz, dayanıklı: *hit the woundless air* (*Ham.*, IV/1, 44).

wrack 1. Yıkım, kalıntı, harabe: *the wrack of maidenhood* (*All's Well*, III/5, 22; *Hen. VI–2*, I/2, 105; *Mac.*, I/3, 114); 2. Geminin karaya oturması ya da batması: *The direful spectacle of the wrack* (*Tem.*, I/2, 26; *Oth.*, II/1, 23; *Com. Err.*, V/1, 49); 3. Kazazede: *a wrack past hope he was* (*Tw. Night*, V/1, 29; *Rich. III*, I/4, 24); 4. Enkaz: *sunken wrack* (*Hen. V*, I/2, 165).

wrack, to 1. Yıkmak, yok etmek, zarar vermek: *meant to wrack thee* (*Ham.*, II/1, 110; *Rich. III*, IV/1, 96); 2. Gemiyi batırmak, karaya oturtmak: *they saw the king's ship wrack'd* (*Tem.*, I/2, 236; *M. Meas.*, III/1, 216; *Mer. Ven.*, III/1, 3). [*Cor.*, V/1, 16'daki, *A pair of tribunes that have wrack'd for Rome*, tümcesi için bkz. *rack*].

wrackful Yıkıcı, hasar verici: *the wreckful siege of batt'ring days* (*Sonn.*, LXV, 6).

wrangle, to Hile yapmak, dolandırmak, aldatmak: *for a score of kingdoms you should wrangle, And I would call it fair play* (*Tem.*, V/1, 174).

wrangler Rakip: *The seas and winds, old wranglers, look a truce* (*Troil. & Cres.*, II/2, 75; *Hen. V*, I/2, 264).

wrath 1. Gazap, şiddetli öfke: *Harry Monmouth, whose swift wrath beat down The never daunted Percy* (*Hen. IV–2*, I/1, 109; *Tw. Night*, III/4, 232; *Ham*, II/2, 461); 2. Aşk ateşi: *the very wrath of love* (*As You Like*, V/2, 40); 3. Öfkeli, kızgın: *fell and wrath* (*Mid. N. Dr.*, II/1, 20).

wrathful Fevri, öfke dolu: *wrathful iron arms* (*Rich. II*, I/3, 156; *Hen. IV–2*, III/2, 100; *Hen. VI–2*, II/4, 3).

wreak İntikam, öç: *in his wreaks* [örn. kin dolu eylemler] (*Titus*, IV/4, 11; Titus, IV/3, 34; *Cor.*, IV/5, 55).

wreak[1], **to** Öç almak: *to wreak our wrongs* (*Titus*, IV/3, 52; *Rom. & Jul.*, III/5, 101; *Ven. & Adon.*, 1004).

wreak[2], **to** *reck*'in varyantı.

wreakful İntikam dolu, öç hissiyle dolu: *in all the spite Of wreakful heaven* (*Timon*, IV/3, 229; *Titus*, V/2, 32).

wreakless [*reckless*'in varyantı].

wreathed Kollar kavuşturulmuş: *his wreathed arms* (*L. Lab. Lost*, IV/3, 133).

wrenching [*Rinsing*'in varyantı] Çalkalamak: *and like a glass Did break I' th' wrenching* (*Hen. VIII*, I/1, 167).

wrest Akort anahtarı, arpın tellerini germede kullanılan anahtar: [mec.] *Antenor ... is such a wrest in their affairs That their negotiations all must slack, Wanting his manage* (*Troil. & Cres.*, III/3, 23).

wrest, to 1. Çekip çıkartmak, sökmek: *I, of these, will wrest an alphabet* (*Titus*, III/2, 44); 2. Sözcüklerin anlamlarını bilerek değiştirmek, sözcüklere yanlış anlam vermek: *And bad thinking do not wrest true speaking* (*Much Ado*, III/4, 33; *Hen. V*, I/2, 14; *Hen. VI–2*, III/1, 186).

wretch [Sempati ya da acıma halinde kullanılan sözcük] Kişi ya da küçük biri: *The pretty wretch left crying* (*Rom. & Jul.*, I/3, 44; *Oth.*, III/3, 90; *Ant. & Cleo.*, V/2, 303).

wretched Tiksindirici, iğrendirici: *The wretched, bloody, and usurping boar* (*Rich. III*, V/2, 7; *Lucrece*, 999).

wring, to 1. Bükmek, burkmak, zorla çevirme: [yazınsal ve mac.] *wring redress from you* (*M. Meas.*, V/1, 32; *Ham.*, I/2, 58; *Oth.*, V/2, 288); 2. Ağrıdan kıvranmak, acı çekmek: *wring under the load of sorrow* (*Much Ado*, V/1, 28; *Cym.*, III/6, 78); 3. [Bir şey için] Dönmeye mecbur kalmak: *It is a hint That wrings mine eyes to't* (*Tem.*, I/2, 135); 4. Hafifçe bastırmak, çimdiklemek, sıkıştırmak: *You hurt my hand with wringing* (*Ven. & Adon.*, 421; Ven. & Adon., 475).

wringing Sancı, ağrı, acı duyma: *Dangers, doubts, wringings of the conscience* [örn. pişmanlık acısı] (*Hen. VIII*- II/2, 27; *Hen. V*, IV/1, 236).

wrinkle, to Yüzü kırıştırmak: *whose youth and freshness Wrinkles Apollo's* (*Troil. & Cres.*, II/2, 79).

writ 1. Yazılı belge, metin, doküman: *this fatal writ* (*Titus*, II/3, 264; *Hen. VI–2*, I/4, 57; *Ham.*, V/2, 51); 2. [öz.] Kutsal yazı: *holy writ in babes hath judgement shown* (*All's Well*, II/1, 138; *Oth.*, III/3, 324; *Rich. III*, I/3, 336). [dolayısıyla] "İncil" gerçeği: *each man Thinks all is writ he speken can* (*Per.*, II/Gower, 127). [*Ham.*, II/2, 401'de, *the law of writ and the liberty* tümcesinin iki anlamı vardır: Londra'nın Belediye sınırları içinde bulunan ve yasalara bağlı olan bölgesi '*law of writ*', tiyatroların da bulunduğu belediye sınırları dışında kalan bölge de "liberty" olarak nitelendirilmiştir; belediye sınırları içinde bulunan tiyatroların oyunları sıkı sıkıya yasalara bağlıydılar, oysa Thames Irmağı'nın öte yanındaki – belediye sınırları dışındaki – tiyatrolar bu yönden özgürdüler. Shakespeare'in bulunduğu *The Globe* tiyatrosu da belediye sınırları dışındaydı].

write, to 1. İmza etmek: *This hand of mine hath writ in thy behalf* (*Hen. VI–2*, IV/1, 63; *Mer. Wives Win.*, I/1, 9; *Sonn.*, CXXXIV, 7); 2. Bir yere yazmak: *I write man* [örn. görmek, anlamak] (*All's Well*, II/3, 197; *Hen. IV–2*, I/2, 26; *Lear*, V/3, 35); [dolayısıyla] istemek: *My mouth no more were broken than these boys', and writ as little beard* (*All's Well*, II/3, 59); 3. [*Write against*] Suçlamak, aleyhinde bulunmak: *I'll write against it* (*Much Ado*, IV/1, 56; *Cym.*, II/5, 32); 4. Yazılı olarak kaydetmek, açıkça belirtmek, şart koşmak: *we did think it writ down in our duty* (*Ham.*, I/2, 222; Ham., IV/5, 142); 5. [*Write over*] Yeniden yazmak: *I will have that subject newly writ o'er* (*L. Lab. Lost*, I/2, 115); Kopyalamak: *Eleven hours I have spent to write it over* (*Rich. III*, III/6, 5).

writer Noter: *get the learned writer to set down our excommunication* (*Much Ado*, III/5, 63; *Hen. IV–1*, III/1, 141).

writhled Kırışmış, buruşmuş: *this weak and writhled shrimp* (*Hen. VI–1*, II/3, 23).

writing Şarkı sözleri: *It would neither serve for the writing nor the tune* (*L. Lab. Lost*, I/2, 114).

wroath [*Ruth*'un varyantı] Talihsizlik, şanssızlık: *Patiently to bear my wroath* (*Mer. Ven.*, II/9, 78).

wrong 1. [*Have wrong*] Yaralanma, haksızlık ya da kayıp yüzünden acı çekme: *he shall have no wrong* (*Hen. IV–2*, V/1, 52; *Hen. VI–3*, IV/1, 102; *Jul. Caes.*, III/2, 110); 2. [*Do oneself wrong*] Yanlış yapma, hataya düşme: *I fear you have done yourself some wrong* (*Tem.*, I/2, 444; *M. Meas.*, I/2, 40; *Mer. Wives Win.*, III/3, 207); 3. Yanlış hareket, kötü eylem, ihlal: *Under whose warrant I impeach thy wrong* (*John*, II/1, 116; *M. Meas.*, II/2, 103; *Rich. III*, V/1, 19).

wroth bkz. *wroath*.

wrung İncitmiş: *Poor Jade is wrung in the withers* (*Hen. IV–1*, II/1, 6).

wry, to Erdem yolundan ayrılmak, doğru yoldan çıkmak: *wives ... wrying but a little* (*Cym.*, V/1, 5).

wry-necked Çarpık boyunlu: *the vile squealing of the wry-neck'd fife* (*Mer. Ven.*, II/5, 30).

Y

yallowness [*yellowness*'in varyantı].

yard 1. Yarda ölçüsü [1 cm. = 91. 44 yarda]: *I shall so bemete thee with thy yard* (*Tam. Shrew*, IV/3- 112; *Hen. IV–1*, II/4, 247; *Rom. & Jul.*, I/2, 40); 2. [*Clothier's yard*] Kumaşçının yarda ölçüsü, büyük yaylarda kullanılan kumaş parçası (*Lear*, IV/6, 88). [*L. Lab. Lost*, V/2, 669'daki, '*Loves her by the foot. – He may not by the yard*, tümcesinde *penis*'e gönderme yapılmıştır].

yare[1] [sıf.] 1. Hazır, hazırlıklı: *If you have occasion to use me ... you shall find me yare* (*M. Meas.*, IV/2, 58); 2. Tetikte, uyanık, tez: *be yare in thy preparation* (*Tw. Night*, III/4, 224; *Ant. & Cleo.*, III/18, 181); 3. [gemiye ilişkin] Hızlı ve hafif: *Their ships are yare, yours heavy* [*Ant. & Cleo.*, III/7, 38).

yare[2] [zarf] Çevik, hızlı bir biçimde: *cheerly my hearts! Yare, yare!* (*Tem.*, I/1, 8; *Ant. & Cleo.*, V/2, 288).

yarely Hızlı bir biçimde, gayretle ve çalışkanlıkla: *those ... hands, That yarely frame the office* (*Ant. & Cleo.*, II/2, 211; *Tem.*, I/1, 4).

yar(r)um (**yarum**) Süt [*yaram* seyrek; 16. yy.dan itibaren *yarum* sık. Partridge, 1060/2].

yaw, to [Gemiyi] Kararsızca yönlendirmek, kararsız bir biçimde dümen kırmak [dolayısıyla] sapmak: *to divide him inventorially would dozy th' arithmetic of memory, and yet but yaw neither in respect of his quick sail* (*Ham.*, V/2, 115).

yawn, to 1. İyice açmak, esner gibi ağzını açmak: *gashes That bloodly did yawn upon his face* (*Hen. V*, IV/6, 14; *Much Ado*, V/3, 19; *Jul. Caes.*, II/2, 18); 2. Kuşku içinde, şaşkınlıktan ağzı açık bakmak: *that th' affrighted globe Did yawn at alteration* (*Oth.*, V/2, 101; *Cor.*, III/2, 11; *Ham.*, IV/5, 9). [qq. 2-4; f. 1 *ayme, aim*].

yawning Uyuşuk, uykulu: *The ... beetle with his drowsy hums Hath rung night's yawning peal* (*Mac.*, III/2, 43).

yea [zarf] 1. Evet ve daha da fazla: *make his bold waves tremble, Yea, his dread trident shake* (*Tem.*, I/2, 206; *Much Ado*, II/1, 254; *Mer. Ven.* IV/1, 210); 2. Ya öyle mi, gerçekten mi, eee?: *Yea, art thou there?* (*Mid. N. Dr.*, III/2, 411; *Per.*, II/5, 73; *Rich. III*, I/4, 88). [qq. 1-6; ff. *What*].

Yead [*Yedward*'ın kısaltılmışı] Edward: *that cost me two shilling and two pence a-piece Yead Miller* (*Mer. Wives Win.*, I/1, 157; *IV. Hen. –1*, I/2, 129).

yea-forsooth Evet, gerçekten: *a ... yea-forsooth knave* (*Hen. IV–2*, I/2, 36).

year [Çoğul] Olgun yaş: *I see no reason why a king of years Should be to be protected like a child* (*Hen. VI–2*, II/3, 28; *Rich. II*, II/3, 66; *Oth.*, I/2, 60); [*in years*] yaşlı: *that vanity in years* (*Hen., IV -1*, II/4, 454; *Rom. & Jul.*, III/5, 46; *Rich. II*, I/3, 171). [*L. Lab. Lost*, IV/2, 465'te şöyle bir tümce vardır: *smiles his cheek in years*: bkz. *smile*].

yearn, to Yas tutmak, kederlenmek: *it would yearn your heart* (*Mer. Wives Win.*, III/5, 44); [kişisel olmayan] *It yearns me not* (*Hen. V*, IV/3, 26; *Rich. II*, V/5, 76). [qq. 1-4; ff. 1-3 *yern'd*].

yeast Köpük: *the ship ... swallow'd with yeast and froth* [f. 1 *yest*] (*Win. Tale*, III/3, 93).

yeasty Köpüklü: *the yeasty waves* [f. 1 *yesty*] (*Mac.*, IV/1, 53); [mec.] *a kind*

of yeasty collection [örn. yüzeysel bilgi, yalnızca gösterişli] (*Ham.*, V/2, 191).; [f. 1 *yesty*; q. 2 *histy*; qq. 3-4 *misty*].

Yedward Edward'ın bilinen biçimi: *Hear ye, Yedward* (*Hen. IV–1*, I/2, 134).

yclad Giyinmiş, örtünmüş: [mec.] *her words yclad with wisdom's majesty* (*Hen. VI–2*, I/1, 33).

yeleped, yeliped Adında, adı olan: *it is yeleped thy park* [q., f. *yeliped*] (*L. Lab. Lost*, I/1, 231; L. Lab. Lost, V/2, 598).

yellowing Yaralı köpeğin kısa ve keskin bağırması: *the hounds ... their yellowing noise* (*Titus*, II/3, 20). [q. 1; f. 1 *yelping*].

yellowness [mec.] Kıskançlık: *I will possess him with yellowness* [f. 1 *yallowness*] (*Mer. Wives Win.*, I/3, 102).

yellows Atların sarılık hastalığı: *ray'd with the yellows* (*Tam. Shrew*, III/2, 53).

yeoman 1. Kralı temsil eden fahri memurun emrindeki yardımcı: *Where's your yeoman! yeoman's service* (*Hen. IV–2*, II/1, 3); iyi ve sadakat ile hizmet (*Ham.* V/2, 56); 2. [*Yeoman of the wardrobe*] Soyluların malikânesinde giysilerden sorumlu görevli (*Tw. Night*, II/5, 40); 3. Soylu olmayan, ama "*Gentleman*" rütbeli mülk sahibi [savaş sırasında piyade sınıfının büyük bir bölümünü teşkil ederlerdi]: *Fight, gentlemen of England! Fight, hold yeoman!* (*Rich. III*, V/3, 338; *Hen. IV–1*, IV/2, 15; *Hen. V*, III/1, 25); ["*Gentleman*" sanına karşıt] *whether a madman be a gentleman or a yeoman* (*Lear*, III/6, 10; *Hen. VI–1*, II/4, 81).

yer [*Ere*'in varyantı] Önce, önceki: *yer night* (*Pass. Pilg.*, 18/26; Pass. Pilg., 18/29).

yerk, to 1. Bıçaklamak: *yerk'd him ... under the ribs* (*Oth.*, I/2, 5); 2. Beklenmedik, ani bir hareket yapmak: *wounded steeds Yerk out their armed heels at their dead masters* (*Hen. V*, IV/7, 50).

yerwhile [*Erewhile*'ın varyantı] Hemen şimdi, şu anda: *the youth that spoke to me yerwhile* (*As You Like*, III/5, 105).

yes 1. Karşı durmak ya da olumsuz bir beyanın karışısında olduğunu göstermek için kullanılan ünlem: tam tersine: *Yes, worthy sir, The slave's report is seconded* (Cor., IV/6, 62; *Hen. IV–2*, I/3, 36; *Cym.* I/4, 49); 2. "*Yea*" anlamında: *take heed; Yes, heartily beseech you* (*Hen. VI–1*, I/2, 176; *Ham.*, I/5, 185; *Cym.*, I/4, 49).

yest [*yeast*'in varyantı]

yesty [*yeasty*'nin varyantı].

yet Her zamanki gibi, önceki gibi: *Yet here, Laertes?* (*Ham.*, I/3, 54; *Mer. Wives Win.*, II/2, 140; *Rich. III*, I/4, 122); [ayrıca] şimdiye kadar: *I might as yet have been a spreading flower ... If I had ...* (*L. Compl.*, 76).

yield, to 1. Doğurmak, ortaya çıkarmak, üretmek: *she was yielded there* (*Per.*, V/3, 48; *Tem.*, II/1, 231; *As You Like*, II/3, 64); 2. Ödüllendirmek: *the gods yield you for't* (*Ant. & Cleo.*, IV/2, 33); bkz. *God'ild*; 3. Beyan etmek, ilan etmek, açıkça söylemek, etkili bir biçimde konuşmak: *The reasons of our state I cannot yield* (*All's Well*, III/1, 10; *Tw. Night*, III/2, 3); rapor, ihbar: *but well and free, If thou so yield him, there is gold* (*Ant. & Cleo.*, II/5, 28).

yielded Vazgeçmek, teslim olmak: *the yielded set* (*John*, V/2, 107).

yielding Razı olma, rıza gösterme, uysallık: *How well this yielding rescues thee from shame!* (*L. Lab. Lost*, I/1, 118; *John*, II/1, 474; *Rom. & Jul.*, II/2, 105).

yoke 1. Bir çift öküz: *a good yoke of bullocks* (*Hen. IV–2*, III/2, 38); 2. Bir çift uşak: *these that accuse him ... are a yoke of his discarded men* (*Mer. Wives Win.*, II/1, 175).

yoke, to Çift olmak, birlikte olmak: *We'll yoke together* (*Hen. VI–3*, IV/6, 49; Cor., III/1, 57); [evliliği ima] *To sunder them that yoke so well together* (*Hen. VI–3*. IV/1, 23).

yoked Evli, evlenmiş: *Think every bearded fellow that's but yok'd May draw with you* [iki anlamlı]. (*Oth.*, IV/1, 66).

yoke-devils [Çoğul] Arkadaş şeytanlar: *two yoke-devils sworn to either's purpose* (*Hen. V*, II/2, 106).

yoking 1. İlişkili, çift olmuş; 2. [dolayısıyla] kucaklaşan, sarmaş dolaş olan: *on his*

neck her yoking arms she throws (*Ven. & Adon.*, 582).

yon[1] [sıf.] Oradakiler, şuradakiler: *yon grey lines* (*Jul. Caes.*, II/1, 103; *Ant. & Cleo.*, III/10, 10; *Rich. III*, I/2, 260).

yon[2] [zarf] Ötede (ki), Orada (ki), şurada (ki): *for yon methinks he stands* (*Rich. II*, III/3, 91).

yond Şuradaki, oradaki: *yond foolish lout* (*Two Gent. Ver.*, IV/4, 56; *Ham.*, I/1, 36; *Win. Tale*, II/1, 31).

yore [*Of yore*] Bir zamanlar: *what beawty was of yore* (*Sonn.*, LXVIII, 14).

you are another! [halk ağzı] Sen bir yalancısın, serserisin, hırsızsın, aptalsın! [16. yy'dan itibaren; Udall; Fielding, daha sonra Dickens. Partridge, 1063/1].

young 1. Ham, deneyimsiz: *you are too young in this* (*As You Like*, I/1, 54; *Mac.*, III/4, 143; *Cym.*, I/4, 43); 2. Yakın geçmişe ilişkin, daha yeni: *this is yet but young* (*Hen. VIII*, III/2, 47) 3. Küçük, kavruk, tam oluşmamış [16. yy. ortalarından itibaren. Partridge, 1063/2]

younger[1] Küçük oğlan: *like a younger or a prodigal* (*Mer. Ven.*, II/6, 14).

younger[2] [zarf] [*ago* anlamında] ... önce: *these palates who, not yet two summers younger* (*Per.*, I/4, 39).

young-eyed Pırıltılı, genç gözlü: *young-ey'd cherubins* (*Mer. Ven.*, V/1, 62).

young lays Gençlik şarkıları: *And make him, to the scorn of his hoarse throat, Abuse young lays of love* (*Two Nob. K.*, V/1, 89).

youngling Genç, delikanlı, çömez: *Youngling, thou canst not love so dear as I* (*Tam. Shrew*, II/1, 337; *Titus*, II/1, 73; *Pass. Pilg.*, XI/3).

youngly Erken: *How youngly he began* (*Cor.*, II/3, 236; *Sonn.*, XI, 3).

younker Deneyimsiz, toy delikanlı; *will you make a younker of me?* (*Hen. IV–1*, III/3, 80; *Hen. VI–3*, II/1, 24; *Mer. Ven.*, II/4, 14).

youth Tazelik: *the youth of my new int'rest here* (*Mer. Ven.*, III/2, 221).

youthful Genç, delikanlı, gençlik çağı: *My youthful travel* (*Two Gent. Ver.*, IV/1, 34; *As You Like*, II/3, 67; *Rich. II*, I/3, 70).

yravish, to Talan etmek: *The sum of this ... Yravished the regions round* (*Per.*, III/Gower, 35).

yslacked Hareketsiz duruma getirilmiş, susturulmuş: *Now sleep yslacked hath the rout* (*Per.*, III/Gower, 1).

Z

zany Profesyonel soytarının sahne hilelerini taklit eden komik: *some slight zany* (*L. Lab. Lost*, V/2, 463; *Tw. Night*, I/5, 89).

zeal Ateşli, coşkun istek: *this doth infer the zeal I had to see him* (*Hen. IV–2*, V/5, 14).

zenith [mec.] İnsan yaşamının en son, en yüksek noktası: *I find my zenith doth depend upon a most auspicious star* (*Tem.*, I/2, 181).

zir [Güney lehçesinde *Sir*] Efendi, bey, bay: *Chill not let go, zir* (*Lear*, IV/6, 244).

zo [Güney lehçesinde *So*] Öyle böyle, şukadar, şimdilik: *zo long as 'tis* (*Lear*, IV/6, 239).

zodiac **1.** Yıl, sene; güneşin Zodiak'ta çevrimini tamamlaması (*M. Meas.*, I/2, 161; *Titus*, II/1, 7); **2.** Yıl, sene: *nineteen zodiacs have gone round* (*M. Meas.*, I/2, 168).

zone [*Burning zone*] Güneşin yörüngesi; yengeç ile oğlak burçları arasındaki oylum: *till our ground, Singeing his pate against the burning zone, Make Ossa like a wart!* (*Ham.*, V/1, 282).

'zounds! [*God's wounds*] Ant verme ve yeminle karışık bir ünlem: *and yet, 'zounds I lie* (*Oth.*, I/1, 87; *John*, II/1, 466; *Rom. & Jul.*, III/1, 100).

zwagger [*swagger*'in güney lehçesi] bkz. *swagger*.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Alexander, Peter: *William Shakespeare, The Complete Works*, Collins, London 1954.

Bawcutt, N. W. [ed.]: *The Two Noble Kinsmen*, Penguin Books, Middlesex 1986.

Boyce, Charles: *Shakespeare: From A to Z*, Delta Reissue Edition, New York 1991.

Brook, G. L.: *The Language of Shakespeare*, Deutsch, London 1976.

Brown, John Russell, *The Merchant of Venice*, Methuen & Co. Ltd., London 1955.

Bullough, Geoffrey: *Narrative and Dramatic Sources of Shakespeare,* Routledge & Paul, London 1957.

Clark, Sandra [ed.]: *Shakespeare Dictionary*, Penguin Books, London 1999.

Coye, Dale F.: *Pronouncing Shakespeare's Words*, Routledge, New York 2002.

Craig, W. J.: *Shakespeare, The Complete Works*, Oxford University Press, London 1965.

Crystal, David and Ben: *Shakespeare's Words: A Glossary and Language*, Penguin Books, New York 2003.

Deighton, K.: *Troilus and Cressida*, Methuen & Co. Ltd., London 1943.

Deloach, C: *The Quotable Shakespeare: A Topical Dictionary*, McFarland Publ., Jefferson N. C. 1988.

Foakes, Mary – Reginald: *Quotations from Shakespeare*, Columbia University Press, New York 1998.

Harbage, A. (ed.): *The Complete Pelican Shakespeare,* Penguin Books London 1969.

Henke, James T.: *Courtesans and Cuckolds: A Glossary of Renaissance Bawdy,* Garland Pub., New York 1979.

Kittredge, G. L.: *Sixteen Plays of Shakespeare*, The Atheneum Press, London 1946.

Narbage, Alfred: *William Shakespeare, The Complete Works,* Penguin Books, Baltimore 1969.

Onions, C. T.: *A Shakespeare Glossary*, [genişletilmiş basım Eagleson, Robert D.] Clarendon Press, Oxford 1986.

Partridge, Eric: *Dictionary of Historical Slang*, Penguin Books, Middlesex, 1982.

Partridge, Eric: *Shakespeare's Bawdy*, Routledge & Paul, London 1991.

Partridge, Eric: *The Penguin Dictionary of Historical Slang*, Penguin, New York 1982.

Schmidt, Alexander: *Shakespeare Lexicon and Quotation Dictionary*, Dover Pub., New York 1971.

Scheeder, Louis – Younts, S. A.: *All the Words on Stage*, Smith & Kraus, London 2002.

Shewmaker, Eugene F.: *Shakespeare's Language*, Facts on File Inc., London 1996.

Spevack, Marvin: *A Shakespeare Thesaurus*, Georg Olms Verlag, Hildesheim 1993.

Stevenson, B. E.: *The Home Book of Shakespeare Quotations*, Scribner, New York 1937.

Sugden, E. H.: *A Topographical Dictionary of the Works of Shakespeare and his Fellow Dramatists*, Manchester University Press, Manchester 1925.

Usher, George: *Glossary of Shakespeare's Language*, Peter Collin Publishing, London 2004.

Verity, A. W.: *King Lear*, Cambridge University Press, Cambridge 1951.

Williams, Gordon: *A Glossary of Shakespeare's Sexual Language*, Athlone Press, London 1997.

Dünya edebiyatının en önemli tiyatro yazarlarından olan Shakespeare'in yaklaşık 400 yıl önce yazdığı oyunlar günümüzde de ilgiyle okunup hayranlıkla seyredilmektedir.

Bu eserleri canlı tutan insanlık hallerini sergilemekteki yetkinlikleri olmakla birlikte, kuşkusuz harikulade diyaloglarıdır. Aşk, tutku ve keder kadar, coşku, neşe ve ironiyi de muazzam bir ahenkle aktaran bu diyalogları değerlendirirken, Modern İngilizce ile Elizabeth Dönemi İngilizcesi arasındaki farkı gözden kaçırmamak büyük bir önem taşır. O dönemde kullanılan deyim, deyiş ve argo sözcükler günümüzde çok farklı anlaşılabilir, bunun yanı sıra sözcüklerin yan anlamlarını kavramakta pek çok zorlukla karşılaşılır.

SHAKESPEARE SÖZLÜĞÜ için yazarın bütün oyunları ve şiirleri taranmış, 20.000'e yakın sözcüğün Türkçe karşılıkları örneklerle verilmiştir. Eser, perde, sahne ve dize numarası belirtilerek okurun örneklere kolayca ulaşabilmesi sağlanmıştır.

Eleştirmen, yazar ve çevirmen olarak da önemli yapıtlar ortaya koyan eğitimci ve yönetmen Prof. Dr. Özdemir Nutku'nun hazırladığı SHAKESPEARE SÖZLÜĞÜ bu alandaki en kapsamlı sözlüktür.

Prof. Dr. Özdemir Nutku, Shakespeare'in *Veronalı İki Soylu Delikanlı, Yanlışlıklar Komedyası, Titus Andronicus, Hırçın Kız, III. Richard, Aşkın Emeği Boşuna, Romeo ve Juliet, Bir Yaz Gecesi Rüyası, Venedik Taciri, Nasıl Hoşunuza Giderse, On İkinci Gece, Yeter ki Sonu İyi Bitsin, Othello, Kısasa Kısas, Kral Lear, Coriolanus, Cymbeline, Kış Masalı, İki Soylu Akraba, Cardenio* adlı oyunlarını da Türkçeye çevirmiştir.

9 786053 608578

KDV dahil fiyatı
48 TL